

TÖRVÉNYTUDOMÁNYI

M Ű S Z Ó T Á R.

ELŐBESZÉD.

Melley czéllal bocsátja közre a' magyar tudós társaság a' tudományok' eddigi magyar műszavait, annak kifejlése következőleg adatik elé:

Mindjárt az első nagy gyűlés gondoskodott februariusban 1831-ben a' magyar nagy szótár' összeírásához tartozó előkészületekről. A' tudományos műszavak' egybegyűjtésére nézve végeztetett akkor osztályonként minden eddig megjelent tudományos magyar munka' címeinek feljegyzése, azoknak, a' melyekben csak megkaphatók, a' tagok között kiosztása

s belőlök így vagy amúgy kitett magyar műszók' kisedése.

Látható az ezekről szóló rendelés bővebben a' társaság' Évkönyvei' 1-ső kötetének 67-d. és 71-d. lapjain.

A' mathematicai és philosophiai műszótár' után íme itt vagyon a' törvénytudományi.

De nem úgy terjesztetnek még ezen itt levő műszavak elé, mint ha azokat a' társaság már mind helyben hagyta volna; hanem egyedül azért,

1. Hogy a' törvénytudományi osztály' tudomány-ágazatainak üzői, kedvelői, könnyebben láthatóság együtt e' gyűjteményben az eddig megkisértett magyar elnevezéseket 's összehasonlításból kivehesék, mellyik tudós találta el a' kiteendő't szerencsésben.

2. Hogy kitessék: mi, hogyan, hányfélekép 's kik által fejeztetett ki eddig; mert gyakran történt 's történik maig, hogy némelly író nem tudhatván a' régebben készült, néha igen alkalmas műszót,

helyette szükségből rosszabbat kezdett, 's ez által a' jobbnak 's régibbnek divatba jövéset vagy akadályozta, vagy el is nyomta.

3. Hogy a' mik még itt elé **nem** fordulnak, vagy majd, egyik másik író által még helyesebben tétetnek ki magyarul, azokat újabb pótlásul e' gyűjteményhez sorozni biztosabban lehessen. És épen ennek elérhetése végett fel is szólít a' társaság ezennel minden magyar tudóst, akár tag akár nem, ne sajnáljon olly törvénytudományi műszavak helyett, mellyekkel meg nem elégedhetésének nyomos okait adhatja, helyesebbeket, a' titoknokhoz intézendő levelében küldeni, valamint az ollyanok' új elnevezéseit is kedvesen veendi ez úton a' társaság, melyek ide még magyar műszó nélkül tétettek, vagy ki is maradtak.

4. Hogy a' többek' megegyezésével készülendő törvénytudományi illyen előleges műszótárból, a' helyesebb műszavak, akkor, midőn a' társaság betűrendben megyen végig készítendő nagy szótarán, több közöl válogathatásnál fogva illő helyeikre biztosabban rakathassanak.

Látni fogja ezen előintézkedésből a' közönség, hogy a' társaság nem kíván akarmelly új műszót mindjárt elfogadni, hanem azoknak nagy szótárában csak úgy adat helyet, ha azokat nyelvünk' belső alakja szerint lévőeknek 's az illető fogalmat értelmesen kifejezőknek találandja. Látni fogja az ország; hogy köz tulajdonának minél tökéletesebb összeszerkesztésében, a' társaság, nem makacsság', nem önkény' parancsaival, hanem a' lehető köz megegyezéssel akar eljárni.

Azon könyvek és irások, mellyekből e' gyűjtemény a' tagok által összeszedetett, következők:

Szlemenics Pál rt. által.

Husztly István' törvényekről írt deák munkája. Eger, 1758.

Rövidítve így jegyeztetik meg: *Husztly*.

Georch Illés: Honnyi törvény. Pest, 1809. *Georch*.

Czövek: Kelemen' munkáinak fordítása. Pest, 1822. *Czöv. v. Kel.*

Szlemenics. Közönséges törvényszéki polg. magyar törvény. Pozsony. 1823. *Szlem.*

Szlemenics. Fenyítő törvényszéki magyar törvény. Buda, 1836. *Szlem.*

Veszprémi gyűjteménye a' törvényeket érdeklő kifejezéseknek. Veszprém. 1807. *V-gyűjt.*

Pesti gyűjteménye a' tisztbéli írásmód' saját szavainak. Pest, 1807. *P-gyűjt.*

Tudományos mesterszókönyv, v. *Lexicon terminorum technicorum*. Buda, 1826. *Mest. v. Lex.*

Ujfalusy. Természeti hármias törvény. II és III. rész. *Kézirat. Újf.*

Stettner György rt. által.

Huszár Károly. A' tiszti irás' alkotásának és módjának summás tudománya. Pest, 1816. *Husz.*

(Péchy Imre): A' magyar nyelvről a' polgári és peres dolgok' folytatásában. Pest, 1806. *Péch.*

Dienes Sámuel. B. *Martini* Természettörvényéről való állításainak magyarázatja. Bécs, 1792. *Mart. v. Dien.*

Nánási Benjamin. A' magyar polgárnak törvény szerint való rendes örököse. Pest, 1799. *Nán.*

Nánási Benjamin. Testamentom a' magyarországi törvények szerint. Pest, 1798. *Nán.*

Náray Antal. Értekezés a' Főispány' birói hatalmáról. Pest, 1823. *Nár.*

Sztrokay Antal rt. által.

Verböczy, 1565, 1611, 1713, 1798-iki fordításai. *Verb.*

Kittonich. munkájának fordítása, Kászonyi János által. Károlyfejérvár. 1647. *Kit. v. Kász.*

Soosmezei *Vajda László*: Az erdélyi polg. magános törvényekkel való esmeretségek. Kolosv. 1830. *Vajda.*

Martini bárónak a' természeti törvényekről való állításainak magyarázatja, Dienes Sámuel által. Pozsony, 1792. *Mart. v. Dien.*

Decsi Antal. Koronás magyarországi királynék az ő királyi' jusokkal együtt. Pest, 1795. *Decs.*

Czövek István: Planum tabulare magyarra fordítva. Budán, 1825. *Czöv.*

Az 183²/₆ és 1840-iki lörvényczikkelyek. *Törv.*

A' Tud. Gyűjteménybe foglalt törvényes tárgyú dolgozatok. *Tud. Gyűjt.*

Egyházi Értekezések és Tudósítások, Veszprém. *Egyh. ért.*

Gróf Széchenyi' Stadiuma. *Gr. Széch.*

Szegedy' Tyrociniuma. *Szeg.*

A' Curia' szótára. *Cur.*

Fogarasi' Műszókönyve. *Fog.*

A' debreczeni ker. tábla' szótára. *Debr.*

Veres Balás. *Veres.*

Perger János rt. által.

Császár Fer. Beccaria' büntörvényének magyar fordítása. 1834. *Császár.*

Perger. Bevezetés a' diplomatikába. 1822. *Perg.*

Kövy. Magyar polg. törvény. 1822. *Köv.*

Verböczynek 1779 és 1830-iki fordításai. *Verb.*

Kunoss Endre: Szófüzér. 1835. *Kun.*

Puky Kár. Honni törvénytár. *Puky.*

Stettner György. Váltójog. Pest, 1832. *Stett.*

Fogarasi. Deák-magyar műszókönyv. 1833. *Fog.*

Huszdár Kár. Tiszti irás etc. *Husz.*

Nándy Benjamin: Testamentom a' magyarországi törvények szerint. 1798. *Nán.*

Péchy Imre: a' magyar nyelvről etc. 1806. *Péch.*

B. Martini: Természettörv. Dienes Sám. 1792. *D. S. Mart.*

Horvát István : Verböczy' emlékezeté , Pest. 1819.
Horv. I.

A' magyarországi Corpus Jurisból és orsz. gyűlési jegyzőkönyvekből. *Corp. Jur.*

A' magyar szabad zászlósságról. Várady által. *Vár.*
Horvát István. A' magyar gyökeres nemzetségekről. Pest,
1820. *Horv.*

Földváry Miklós. Értekezés a' magyar királynék' koronázásuk' kezdetéről. Pest, 1830. *Föld.*

Kovachich. Formulae solennes Styli in Cancellaria etc. olim usitati. Pest, 1779. *Kov. Styl. Canc.*

Kölcsey Fer. rt.

az általa formált 's a' Cod. mercantilisből kiszedett műszavakat adta be. *Kölcs.*

Lassú István lt. által.

Párizpápai, Molnár, Márton, Mokry' Lexiconaikból. *Párizp. Moln. Márton. Mokr.*

Szirmay Antal. Magyarázata azon szónak, mellyek a' magyarországi polg. törvényes dolgokban előfordulnak. Kassán, 1806. *Szirm.*

Jászay Pál rt. által.

A' főm. m. ki. udv. cancellariánál, kezén megfordult több rendbeli perbeli irományokból. *Jász.*

Szász Károly rt. által.

Approbatæ Constitutiones Transilvaniae. *Appr.*
Compilatae. *Comp.*

A' Székely nemzet' constitutioja. Pest , 1818. *Szék. Const.*

Bália Sám. Erdélyország' közönséges nemzeti törvénye. Kolosv. 1791. *Bália.*

Egy kéziratban levő régi törvényes szókönyvből, melly hajdan Barcsay Ákos erd. fejedelmé volt, ma a' n. enyedi ref. collegium' könyvtaráé. *Kézir.*

Bártfay és Waltherr ll. tt.

Fejér György: Godex diplom. *Fej.*

Fogarasi János rt.

Saját szavai' gyűjteményét írta össze. *Fog.*

Császár Ferencz lt.

Váltójogi műszavak. *Vált. v. Császár.*

Zsivora György lt. által.

Puky Kár. Magyar tiszti írásmód etc. Budán. 1827. *Puky.*
A' magyar nyelvről a' polgári és peres dolgokban. Pest , 1806. *Péch.*

Zala vármegyei Tiszti szótár. *Zala vm.*

Perecsenyi *Nagy László:* Arad vármegyei tiszti szótár. 1815. *Nagy.*

Végre *Kecskeméthy Csapó Dániel* academiai írnok, ki a' szerkesztőnek segedelmére volt, 's az egésznek javítását vitte, részint saját gyűjteménye, részint általa újdön alkotott szavak lajstromát adta be. *Csapó.*

Továbbá kiszedte a' műszókat e' munkákból:

Császár Fer. Váltójogi műszótárából. *Vált. v. Császár.*

Kunoss Endre' Gyalulatából bővítve. *Kun.*

Fogarasi Ján. Jogtani műszókönyve, 3-ik kiadás. Pest,
1842. *Fog.*

Szirmay' Glossarium vocum. *Szirm.*

A' debreczeni Törvénykezési 's tiszti. *Debr.*

A' pestmegyei tiszti szótárból. *P-gyűjt.*

Fordulnak elő ezeken kívül több rendbeli nevek és rövidítések is mint: *Bar. vm.* Baranyavármegyei szavak' gyűjt. *Jus can.* Jus canonicum. *J. met.* Jus metallicum. *Helm. Kaz.* Helmecezy 's Kazinczy által formált szavakat jelent. *Ens.* Ensel Sándor; *Mad.* Madoss, *Mak.* Makay László.

Megjegyeztetik, hogy az ezen szótárban előforduló szók után álló nevek nem mindenkor azt jelentik, hogy az illető szók a' felhozott íróknál találtak először vagy kizárólag, hanem hogy az ő itt elsorolt munkáik - vagy gyűjteményeikből irattak ki a' megbizott tagok által.

Szótári rendbe sorozni kezdette az így beérkezetteket Perger János rendes tag, kinek elhúnyta után Sztrokay Antal rt. járt el a' szerkesztésben.

Költ Pesten, a' m. t. t. XIV. nagy gyűlése' 7-d.
üléséből, october' 7. 1843.

D. Schedel Ferencz,

titoknok.

A.

ABACTIO: elhajtás. *Pauly. Szirmay. Mart. Fogar. Czöv. Kövy. V-gyüjt. Párizp. Mokry.* Elüzés. *Molnár.* Behajtás. *Helt. Kun.*

ABACTIO foetus: magzat-elüzés. *Cur. szótár.* Magzattelhajtás. *Sztr.* Magzat-elvesztés, elcsinálás. *Madass.* Méhfajtás, magvüzés, magzat-sikkasztás; vetéltetés. *Csapó.*

ABACTIO pecorum: marhák' elhajtása. *Georch.* Elbehajtás. *Czövek.* Három neme van jogi tekintetben: 1. *Abactio*, elhajtás (peres helyről); 2. *Invagiatio*, bétérelés (kárból); 3. *Impulsio*, béhajtás (tilosból). *Sztrók.* Vilongási behajtás. *Fogar.*

ABACTOR: elhajtólél. *Georch.* Elhajtó. *Perg. Czöv. Szlem.* Behajtó, bétérelő. *Csapó.*

ABAESTIMATIO: elbecsültetés. *Czöv. Szlem. Fog.* Elbecsülés. *Perg. Cur. Kun.*

ABALIENARE: elidegeníteni. *Fogar.* Eltulajdonítani, elsajátítani (a' másét, az idegent). *Csapó.*

ABALIENATIO: elidegenítés. *V-gyüjt. P-gyüjt. Georch. Pauly. Czövek.* Elsajátítás, eltulajdonítás. *Kun.*

ABAMITA: öse, ösenek huga v. nénje. *P-gyüjt. Pauly. Kézirat.* Déd-ösöm nénje, v. huga. *Pauly. Szlem.* I. Amita major.

ABAVIA: déd-ük, ükömnek üki. *Husztii. Kelem. Czövek. Szlem.*

Üköm' ükinek anyja. *Kézir.* Üköm' öreganyja. *Csapó.*

ABAVIA materna: üknek üke. — paterna: ösnek üke. *Puky.*

ABAAUNCULUS: déd-üköm' bátyja, vagy öcsce. *Szlem.*

ABAVUS: ösnek, vagy üknek öcsce. *P-gyüjt.* Dédös. *Szlem. Kun.* Ösömnék öse. *Styl. Canc. Huszt. Kelem.* Nagyatámnak nagyatyja. *Czövek.* Ösöm' ösinek atyja. *Kézir.* Ösöm' öregapja. *Csapó.*

ABAVUS maternus: üknek üke *Puky.* Üknek öse. *P-gyüjt.* — paternus: ösnek öse. *Puky. P-gyüjt.*

ABBAS, apát; — infulatus: kereszties apát. *V-gyüjt.* Süvegés apát. *P-gyüjt.* Skofiomos apát. *Heltai.* — titularis: tiszteletbeli apát. *Szlem.* Czimzetes apát. *Perg.*

ABBATIA: apátság. *Czöv. Kun.* Apáturság. *Szlem.*

ABBATISSA: fejedelem-asszony. *V-gyüjt.* Apát-asszony. *Mest.* Fő apáca. *Földv.* Szüztönök v. Fönökszüz. *Csapó.*

ABREVIATIO, rövidítés, rövidíték; rövidülés, rövidület. *Kunoss.*

ABDICARE: lemondani, letenni. *Lex. Szlem.*

ABDICAR imperio: kormányról, országlásról lemondani; — muncere: hivatalt, v. tisztséget letenni. *Perg.*

ABDICATIO: lemondás, letevés. *Lex. Szlem.* Leköszönés. *Debr.*

ABERRARE: eltévedni, eltéveszteni. *Lexicon.* Tévednedni, tévelyegni; megtévedni. *Csapó.*

ABIGEATUS: marha-lopás. *Lex.*

ABIGENS: marha-lopó. *Bar. vm.*

ABIGERE: behajtani. *Puky.* Elhajtani. *Szirm. Márt. Párizp.* Elűzni. *Molnár.*

AB INTBSTATO: végintézetlenül. *Fog.* Végintézet nélkül, intézetlenül. *Mart. P-gyűjt.* Végrendelet nélkül. *Fog. Cur.* Testamentom nélkül. *V-gyűjt. Lex. Cur.* Végrendeletlenül. *Kun.*

AB INTBSTATO succedere, l. Succedere.

ABJUDICARE: elítélni. *Curia. Szirm. Párizp. Mok. V-gyűjt. Puky.* Mástól elítélni. *Puky.*

ABJURARE: elesküdni. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Márt. Párizp. Molnár. Mokry.*

ABJURATIO: elesküvés. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Tud.gyűjt.*

ABLEGARE: követségbe küldeni. *Puky. V-gyűjt. Georch. Pauly.*

ABLEGATUS: követ. *Curia.* Küldött. *Kun.* — ad diaetam: országgyűlési követ. *Perg.* Küldöttek, v. követek az országgyűlésre. *Bar. vm.* — absentium: jelen nem lévők' küldötte. *Puky.* Nemjelentek v. elmaradtak' követje. *Perg.*

ABLEGATUS comitatus: vármegyé' követje. *Puky.*

ABLEHNEN (laborem edicere): munkát felmondani. *Jus met.*

ABLICENTIATIO coloni: jobbágnak szabadon bocsátása. *Czöv.* Jobbágy-felszabadítás. *Szlem.* Jobbágy-felköltés. *Kézir.*

ABLICENTIATUS miles: szabadságos katona. *Puky. Szlem. L. Abschied.*

ABLICENTIONALES (litterae): szabadságos levél. *V-gyűjt.*

ABMATERTERA: üköm' ükének nénje, huga v. öcsce. *P-gyűjt.*

Kézir. Puky. Déd-üköm' nénje v. huga. *Szlem.*

ABNEGARE: eltagadni. *Curia. Szirm. Mart. Moln. Párizp. Mok.* Megtagadni. *Csapó.*

ABNEGATIO: kitagadás. *Puky. Helt. Verb. Paul.* Eltagadás. *Kölcs. Mok.* Megtagadás; — sui: öntagadás. *Lex.*

ABNEPOS: unokámnak unokafia. *P-gyűjt. Czöv. Puky.* Unokámnak unokája, v. Unokám' fiának fia. *Kelem.*

ABNEPTIS: unokámnak unokaleánya. *Puky. P-gyűjt. Czöv.*

ABNORMIS: regulátlan, szabálytalan, rendtől elütő v. távozó, rendhagyó. *Csapó.*

ABOLERE: 1) eltörölni. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Elrontani. *Lex.* 2) Eldugni, elbujtatni. *Sztrók.*

ABOLIRE: eltörölni. *Cur.* Megszüntetni. *Sztrók.* Elenyésztetni. *Debr.*

ABOLITIO: pereltörlés. *Szlem. Bar. vm.* Eltörlés, elrontás. *Lex.*

ABOLITUS: eltörölt. *Czöv. V-gyűjt. Georch. Szlem.* Eltöröltett. *Puky.*

ABOMINATIO: utálás, undor, undorodás. *Csapó.*

ABORIGINES: eredetmény, v. eredeti. *Bar. vm.*

ABORTUS: idétlen v. éretlen szülés. *Cur. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Mest. Szirm. Márt. Moln. Mok. Kölcs.* Elszülés. *Puky. Pauly.* Idétlen gyermek. *Mok.* Elvetelés (az állatoknál). *Csapó.*

ABORTUS procuratio: magzatnak elhajtása, késztetett elszülés. *Puky. Lex.* Magzatelűzés. *Szlem.* l. Abactio foctus.

AB OVO incipere: újra kezdeni. *Pauly.*

ABPATRUUS: ösöm' ösének bátyja v. öcsce. *P-gyűjt. Puky. Kézirat.* Dédösöm' bátyja v. öcsce. *Szlem.*

ABRACADABRA: varázsló szó. *Puky.* Varássszó. *Csapó.*

ABRASIO : kivakarás. *Cur. Hel-tai*. I. Cancellatio.

ABROGARE : eltörteni, változtatni; letenni. *Csapó*.

ABROGATIO : változtatás, letétel. *Pauly. Puky. Helt.* Megerősítés, v. eltörlés. *Bar. vm. Lex.* Eltörlés. *Kézir.*

ABROGATIO legis : törvény' eltörlése. *P-gyűjt.* Törvénytörlés. *Szlem.* — dignitatis, tisztától való megfosztás. *Pauly. Puky.*

ARRUMPERE : félbe szakasztani. *Vajda.*

ABSCHIED : bucsu. — Innen :

ABSCHIED ES : bucsuleveles, p. o. katoná. *Kunoss.*

ABSENS : jelen nem lévő, távollévő. *Pauly.*

ABSENTIA : jelen nem léte, távolléte. *Puky. Pauly. Helt.* Távollét. *Sztrók.*

ABSOLUTE, perabsolutum : általában fogva, egyáltalában; teljesen, összeséggel, mindössze. *Pauly.* Tökéletesen. *Bar. vm.* Általános. *Perg.* Egyáltalán, épen-séggel, teljességgel. *Kun.*

ABSOLUTIO : felmentés. *Curia. Puky.* Feloldozás. *Puky. Bar. vm.* Felszabadulás. *Helt. Pauly.* Feloldoztatás. *Sztrók.* Felszabadítás. *Puky.* Oldozás, oldozat. *Kun.*

ABSOLUTIONALES (litterae) : felmentő levél. *Cur. Debr. Szlem.* Feloldó v. feloldozó levél. *Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.* Felszabadító levél. *Szlem.* Oldozatlevél. *Kun.*

ABSOLUTISMUS : önkényesség. *Fog.* Korlátlan hatalmúság. *Debr.* Kényuralkodás. *Sztrók.* Kénykormány. *Csapó.*

ABSOLUTORIUM : felmentő ítélet. *Cur.* Felszabadító ítélet. *Puky. Bar. vm.* Felmentő-levél. *Cur.* Felmentvény. *Perg.*

ABSOLUTUM quid : általány. *Helm. Fog.*

ABSOLUTUS : általános, teljes. *Puky. Fog. Pauly. Szlem.* Fel-

mentett, felszabadított. *Lex.* Határozatlan. *Bar. vm.* Korlátozatlan, viszonzatlan, önkényes. *Fog.* Bevégezett, végzett, föloldozott. *Kun.*

ABSOLVERE : 1.) feloldani, föloldozni, *Cur. Szlem. Vajd. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex.* Felszabadítani. *V-gyűjt. Puky.* 2.) Elvégezni, végbe vinni. *V-gyűjt. Puky.* Befejezni, elvégezni, föloldozni. *Kun.*

ABSONUM : képtelen. *Puk.* Halatlan, érthetetlen. *Imre.*

ABSORBERE possessorium : jószág-tesztet magához kaparítani. *Czöv.*

ABSQUE strepitu litis : pörpatvar nélkül. 1620. *Jászai.*

ABSTINENTIA : megtartóztatás, *Lex.* Tartózkodás; — sui, öntartóztatás. *Kun.*

ABSTRACTUM : elvont, elvontság. *Bar. vm.* (In abstracto : elvontva. *Pauly. Puky.* Elvontan, külön gondoltan. *Fog.* Különzötten, elkülönítve. *Csapó.*)

ABSURDITAS : képtelenség. *Fog. Tud. gyűjt. Lex. Kun.* Éktelenség, balgaság, balgatagság. *Imre.*

ABSRUDUM : képtelen, képtelenség. *Puky.* Éktelen. *Veres.* Méltatlan. *Helt.*

ABTEUPHEN : mélyre kiásni. *Jus met.*

ABUNDANS : bővelkedő. *Lex.*

ABUNDANTIA : bőség. *Puky.*

ABUNDARE : bővelkedni. *Lex.*

ABUSUS : visszaélés. *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Bar. vm. Lex.* Balszokás. *Mest. Kun.*

ABUTENS : vissza-élő. *Puky. Pauly.*

ABZUG, Disconto : lehuzás. *Stettn.* Lerovás. *Császár. I. Falcidia.*

ACADEMIA : akadémia. *V-gyűjt.* Kerületbeli főiskola. *P-gyűjt. Georch. Puky.* Nagy iskola. *Pauly.* Főiskola. *Kun.* Anyaiskola. *Csapó.*

ACADEMIA militaris : katonanevelőház, v. főiskola. *Bar. vm.*

ACADEMIA scientiarum et artium: tudományi és művészeti tudós társaság. *Szlem.*

ACATHOLICUS: nem katolikus. *Puky.* Pápátlan, mint Catholicus: pápás. *Csapó.*

ACCEDERE: hozzájárulni. *Puky.* *Lex.* Közelíteni. *Csapó.*

ACCELERARE: siettetni. *Puky.* *Lex.* Szorgalmazni, sürgetni, gyorsítani. *Csapó.*

ACCELERATIO: siettetés. *Puky.* *Bar. vm.* Sürgetés. *Perg.* Hamarítás. *Sztrók.*

ACCELERATIO justitiae: igazságszolgáltatás' sürgetése v. siettetése. *Perg.*

ACCELERATORIUM mandatum: siettető parancs. *Kun.*

ACCEPTANS, Acceptant v. Annehmer: elfogadó. *Szlem.* *Ujjfal.* *Stettn.* *Törv. czik.*

ACCEPTANS cambialium: váltólevél elfogadó. *Szlem.* — honoris causa: névbecsülési, névbecsülésbeli elfogadó. *Vált. Császár.*

ACCEPTARE, Acceptiren, Annehmen: elfogadni, bevenni. *Vált. Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.*

ACCEPTATIO: beszámlálás, beszámítás, elfogadás. *Puky.* *Stettn.* Megfizetettnek tartás. *Dienes.*

ACCEPTATIO cambialium simplex: a' váltólevélnek egyszerű, — ordinaria: közönséges, — conditionata: föltételes, — sine conditione facta: föltétlen, — partialis: részes, v. kisebb sommára szorított elfogadása. *Vált. Császár.*

ACCEPTATIO cambialium honoraria, v. honoris causa: névbecsülési, — *Vált.* Becslő elfogadása a' váltólevélnek. *Stettn.* Tiszteleti elfogadása. *Szlem.*

ACCEPTATIO haereditatis: örökség' elfogadása. *Szlem.*

ACCEPTATIONALES tabellae: betudási laistromok. *Debr.*

ACCEPTATUS: bevétetett, elfogadtatott. *Puky.*

ACCERSIRE: előhivatni. *Bar. vm.* Szólítani, vádolni. *Sztrók.*

ACCESSIO: járulat szaporodás. *Cur. Puk. Paul. Sztr.* Toldomány. *Georch. Puky. Pauly.* Nevelék. *V-gyűjt.* Járulék, járulat, járulvány. *Kun. Fog.* Hozzájárulás. *Ujjfal.* Hozzánövés. *Dien.* Öregbedés. *Vajda. Perg.*

ACCESSIO industrialis: igyekeztetbeli szaporodás. *Czöv.* Emberi munka szülte v. szorgalmi nevelkedés. *Szlem.* Szorgalmi hozzájárulás. *Ujjf.* Ipari szaporodás. *Fog.*

ACCESSIO mixta: vegyes szaporodás. *Czöv.* Elegyes nevelkedés. *Szlem.* Elegyített hozzájárulás. *Ujjfal.*

ACCESSIO naturalis: természeti szaporodás, természeti nevelkedés, természetes hozzájárulás. *Czöv.* *Szlem.* *Ujjfal.*

ACCESSIO per alluvionem: szaporodás vízmosás v. iszapolás által. *Cur.*

ACCESSIO per insulam: újonnan támadott sziget által. *Cur.*

ACCESSIO per vim fluminis: víz-szakasztás által. *Cur.*

ACCESSIO per mutationem alvei: folyam-változás, v. elhagyott víz' medre által. *Cur.*

ACCESSISTA: mellékirnok. *Puk.* Járulnok. *Fog.* Mellékiró. *Debr.*

ACCESSORIAE res: mellékdolgok, függelékek. *Lex.* Járulékok. *Csapó.*

ACCESSORIALIS: járulékos, mellesleges. *Perg.* Mellékes. *Debr.*

ACCESSORIALITER: járulatképen, mellékesen. *Fog.* Mellesleg. *Czöv.*

ACCESSORIE: mellékesen. *Georch.* Toldalékosan. *Czöv.* Melleslegesen. *Szlem.* Járulólág. *Köl.* Járulékosan. *Kun.*

ACCESSORIUM: hozzájárulat. *Cur.* *V-gyűjt.* *Puky.* *Czöv.* Toldalék. *Puk. Paul. P-gyűjt.* *Georch.* Járulat. *Fog.* *V-gyűjt.* *Helt.* Járulék. *Kun. Fog. Stettn.* Járulvány. *Fog.*

ACCESSORIUM legale: törvényes járulék. *Törv. czik.*

ACCESSORIUM sequitur suum principale: a' járulvány főjét követi. *Fog.* A' tag követi a' főt. *V-gyűjt.* A' toldalék a' derekát követi. *Georch.* Hozzá-járult tővét követi. *Ujfal.* Járulék követi főjét. *Sztr.*

ACCESSORIUS: járuló. *Kölcs.* Járulékos. *Bugát. Kunos.*

ACCESSUS: járulat, bejárás, hozzáférés. *Debr.*

ACCIDENS: történeti. *Kun.* Történetes, eseti, eseményes. *Csapó.* (Per accidens: történetből. *Kun.* Történetileg. *Sztr.*)

ACCIDENTALES personae judiciales: perben részes mellék személyek, v. perlekedő mellékszemélyek. *Szlem.*

ACCIDENTALES proventus: történetbeli jövedelmek. *Szlem.* Mellékes jövedelmek. *Perg.*

ACCIDENTALIA domini jura: jószág-urnak mellék igazai. *Szlem.* Az urnak hozzá-járuló jussai. *Czöv.*

ACCIDENTALIA requisita contractus: egyezésnek felek' kényétől függő megkivántatóságai. *Szlem.* Contractusnak esetes megkivántatóságai. *Czöv.* Kötelezvénynek mellékes feltételei. *Perg.*

ACCIDENTALIS: mellékes, mellesleges. *Fog.* Másonlatos. *Vajd.* Történetes. *Debr. Kun.* Esetékes, esetéki, esetiséges. *Imre.*

ACCIDENTALITAS: mellékesség. *Fogar.*

ACCIDENTALITER: mellesleg, mellékesen. *Fog.* Történetesen. *Kun.* Eseményesen, esedékesen, esetileg. *Csapó.*

ACCIDENTIA: mellék jövedelem. *V-gyűjt.* *Puky. Pauly.* Mellék jövedelem, mellékség. *Fog. Kun.* Esemény. *Kun.*

ACCISA: élelem-vám. *Puky.* Ingó áruiadó. *Szlem.* Eléségvám. *Debr.* Élelmektől fizetett vám. *Csapó. Adó. Kun.*

ACCLAMATIO: felkiáltás. *Puky.* (Restauratio per acclamatio-

nem: felkiáltás általi tisztújítás). *Perg.*

ACCLUDERE: mellé rekeszteni, mellé zárni. *V-gyűjt.* *Fog.* Hozzákapcsolni, v. foglalni. *P-gyűjt.* *Puky.* Mellékelni. *Fog.* Csatolni, csatlani. *Csapó.*

ACCLUSUM: melléklet. *Cur. Puky.* Mellékelet, mellékelmény. *Fog.* Záratek, oldalasított. *Pauly.* Mellécsatolt. *Puky.* Zárvány, rekesztvény. *Csapó.* Csatlék, kapcsolék, melléklet. *Kun.* Ragaszték. *Debr.* Kapcsolat. *Sztrók.*

ACCOMMODARE: alkalmaztatni, arányosítani. *Puky.* Alkalmazni, illeszteni. *Kun.*

ACCOMMODATIO: alkalmaztatás, arányosítás, hozzá-illesztgetés. *Puky. Bar. vm.* Alkalmazás, intézkedés. *Fog.* Ellátás, elfogadás. *Sztrók.* Illesztés, illesztgetés. *Csapó.*

ACCORDA: alku. *Cur. Puky. Kun.* Kötés, szerződés, egyezés, alkuvás. *Puky. Pauly.* Egyezmény, egyesület, egyezés, egybehangzás. *Fog.* Egyezség. *Kun. I.* Contractus.

ACCORDARE: megalkudni, alkudozni. *Puky.* Egyezkedni, alkudni. *Kun.*

ACCRESCENTIA: nevekedés. *Cur.* Nevelék v. szaporítás. *Pauly. Puky.*

ACCUMULARE: halmazni. *Puky.* (Pass.) meggyűlni, megtorlódni. *Lex.*

ACCURATE: épen, csupán, pontosan. *Kun.*

ACCURATIA: pontosság. *Puky. Pauly. Fog.* Rendesség. *Kun.*

ACCURATESS: l. Accurata.

ACCUSARE: vádolni. *Puk.* Vádolni. *Pauly. Bál.*

ACCUSATIO: vád. *Cur.* Vádolet, vádolás. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv.* Bevádolás. *Szlem.* Vádlat. *Kun.* (*Delatio*: bevádolás. *Denunciatio*, 1. béjelentés, 2. feladás. *Querela*: panasz. *Cur.*)

ACCUSATOR: vádló, vádoló. *Cur.*

V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem. Bévádoló. Szlem. I. Delator.

ACERVUS : kalangya. *Vajda.*

ACOLYTUS : gyertya-hordó. *Jus Can.*

A CONTO : számára valakinek. *Kölcs. Tartozás' fejében, számolásig. Sztrok. Rovásra. Csapó.*

ACQUAESTUS : közkereset, közkeresés, együtt-szerzés. *Puky.*

ACQUIRERE : szerezni. *Cur. Puky. Keresni. Lex.*

ACQUIRERE disciplinis litterariis : deáki tudománnyal találni. *Helt.*

ACQUISITIO : 1.) szerzés, szerzemény. *Cur. Szerzemény. Lexicon.* 2.) Kereset. *Cur. V-gyűjt. Szlem.* (p. o. ezen értelemben : „in totali acquisitione actorea convinci“ ; az egész felperesi keresetben marasztaltatni). *Keresmény. Szirm-Nyeremény. Czöv. Kereset. Vajd.*

ACQUISITIO contradotis : viszonhítbér' megkapása. *Czöv.*

ACQUISITIONALES litterae : szerzemény-levél. *Cur. P-gyűjt. Georch. Czöv. Paul. Szerző v. szerzeményes levél. V-gyűjt. Szerzeményi levél. Szlem. I. Litterae.*

ACQUISITIONALIA bona : szerzemény-javak. *Kun.*

ACQUISITIONALISTA : szerzeményes; szerzett vagyonú. *Kun.*

ACQUISITIONIS radix : szerzemény' eredete. *Cur. Gyöke. Sztr.*

ACQUISITIONIS et inventionis locus : a' keresetnek és lelemésnek gyökere. *Veres.*

ACQUISITOR : szerző. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Puky. Pauly. Kereső. Fog. Puky. Helt.*

ACQUISITOR primus : első, — principalis : fő közszerzeményes. *Czöv. Főszerző. Sztrok. Főkereső. Szlem. Debr.*

ACQUISITUM : szerzemény. *V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Kun. Puky. Vajd. Keresmény. Szlem. Kun. Stett. Fog. Verb. Szerzett vagyon. Kun. I. Acquisitio; co-*

acquisitum, coacquisitio; közszerzemény. Cur.

ACQUISITUM bonum : szerzett vagyon. *Cur. Keresett jószág. Paul. Puky. Keresmény. Debr.*

ACQUISITUM donationale : adománys szerzemény. *Czöv.*

ACROAMA : okosság' törvénye. *Puky. Hallomány, hallomás, fejtevény, fejtegetés. Imre.*

ACT des Protestes : ovás, ovatlevél. *Csász. Vált.*

ACTA : acták, irományok. *Cur. Fog. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Paul. Puk. Kölcs. Tételvelek (a' diplomatikába) Perg. Végzetek. Szlem. Cselekvények, munka-íráások. Bar. vm. Íratok. Debr.*

ACTA comitalia : országgyűlési irományok. *Czöv.*

ACTA judicialia, v. judiciaria : törvényi irományok. *Cur. Itéletbeli, v. törvényszéki cselekvények, v. irományok. Pauly.*

ACTA politica : rendtartási irományok. *Czöv. Polgári kormányt illető irományok. Szlem. Kormányi irományok. Perg.*

ACTA processualia : pörirományok. *Kölcs. Perbeli irományok. Czöv. Szlem.*

ACTA publica : közirományok. *Cur. Szlem. Közvézetek. Szlem.*

ACTIA : részvény. *Széchenyi. Cur. Fog. Szlem. Kun.*

ACTIO : kereset (a' polgári ügyekben) *Cur. Puky. Pauly. Péchy-Stett. Kölcs. Gömbös. Vád, (a' fenytőkben) Cur. Fog. Gömbös. Kérő-, v. vádlevél. Puky. Pauly. Fog. Keresetlevél. Szlem. Kun. Köny. Pörkezés. Helt. Keresetes levél. Vajd. Kun. Kérelemlevél; vádolvány. Fog. Keresvény; perkezés. Kézir. Reactio, viszontkereset. Cur.*

ACTIO accessoria : mellesleges kereset. *Cur. Puky. Mellesleg kereset. Pauly.*

ACTIO ad superinscriptionem : felülfizetési kereset. *Törv. czik.*

ACTIO cambiana, (Wechsel-

klage) váltókereset, váltójogi kereset, váltókeresetlel. *Császár.*

ACTIO compatibilis : összeférhető kereset. *Cur. V-gyűjt. Szlem.*

ACTIO condensensoria : átszálló kereset. *Cur. Leszálló kereset. Sztrok.*

ACTIO continuatoria : folytató kereset. *Cur. Folytatott pör, vád. Bar. vm. Folytatólagi vádlevél, folytatós panasz. Sztrok.*

ACTIO contraria : viszonos kereset. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Viszontper. Georch. Ellenper. Perg.*

ACTIO criminalis : büntető levél. *Cur. Fenyítő kereset. Czöv. Szlem. Fenyítő per. Szlem. Bünt vagy büntetést követelő kereset, v. vád; bünt követelő levél, vétet követelő vád, v. levél. Perg. Bűnvádírás. Sztr.*

ACTIO cumulata : halmazott kereset. *Cur. Puky. Pauly. Vajda. Kölcs. Halmazott v. tetézett kereset, v. kérélevel. V-gyűjt. P-gyűjt. Czövek. Torlott kereset. Pauly. Torlott, v. vegyült vád. Bar. vm.*

ACTIO ex neglecta praemonitione : elmulasztott megkínálásban gyökerezett kereset. *Pauly. Előintés-mulasztási kereset. Perg.*

ACTIO exploratoria : kémlelő kereset. *Cur.*

ACTIO ex praejudicio : sérelemben gyökerezett kereset. *Pauly. Sérelmi kereset. Sztrok.*

ACTIO fiscalis (fisci magistratualis) : ügyészi kereset. *Cur. Tisztí fenyíték. Puky. V-gyűjt. Tiszt-ügyészi vád. Kun. Fenyítő pör. Georch. Közügyvédői per v. kereset. Szlem. Fenyítő v. hivatalbeli v. tisztviselői pör, v. vád. Bar. vm.*

ACTIO fundamentalis : anya kereset. *Cur.*

ACTIO generica : általános kereset. *Cur.*

ACTIO incompatibilis : összeférhetlen kereset. *Cur. V-gyűjt. Szlem.*

ACTIO indebita : helytelen kereset. *Cur. Pauly. Szlem. Puky. Helytelen panasz. P-gyűjt. Czöv. Georch. Méltatlan kereset. Kölcs. Kász.*

ACTIO indeterminata : határozatlan kereset. *Cur.*

ACTIO mixta : elegyes kereset. *Cur. Pauly. Puky. Vegyes kereset. Perg.*

ACTIO personalis : személyes kereset. *Cur. Személybeli kereset. Puky. V-gyűjt. Személyes vád v. személyt érdeklő kéret. Georch. Személyt érdeklő kereset v. kereseti per. Szlem.*

ACTIO principaliter directa : derék kéret. *Pauly. Főlegi kereset. Perg.*

ACTIO privata : magános kereset. *Szlem. Czöv. Magános kereseti per. Szlem. Magány-kereset. Perg.*

ACTIO propter delictum quodpiam : vádlevél. *Kun.*

ACTIO publica : közönséges kereset. *Czöv. Közkereset, v. közkereseti per. Szlem.*

ACTIO querulosa : panaszló vádlevél. *Puky.*

ACTIO realis : értéki kereset. *Cur. Vagyonbeli kereset, Puky. V-gyűjt. Vagyon tárgyazó kereset, vagyonkereseti per. Szlem. Vagyonkereset. Perger.*

ACTIO rei persecutoria : jószágkövetelő kereset. *Szlem. Dolognak követelő keresete. Czöv.*

ACTIO regressualis, Regressklage : viszkereset. *Vált. Császár.*

ACTIONALIS : kereseti. *Kölcs.*

ACTIONALIS expositio : kereseti előadás. *Cur. A' keresetnek foglalatja. Puky. A' kéretnek foglalatja. Pauly. Kereseti foglalat, v. kitétel. Perg.*

ACTIONALIS libellus : keresetlevél. *Cur. Puky. Csász. Kölcs. Perg. Vádlevél. Cur. Bar. vm. Kereső levél. Perg.*

ACTIONALIS plaga : keresetbeli

földtájék. *Czöv.* Kereseti földrész. *Perg.*

ACTIONARIUS : részvényes. *Széchenyi. Kun. Szlem.*

ACTIONARIA societas : részvénytársaság. *Törv. czik.*

ACTIONE convenire aliquem : keresetbe v. fenytékbe v. vádlásba huzni valakit. *Puky.* Megpörölni. *Czöv.* Pörbe vonni valakit. *Perg.*

ACTIONEM redolet : keresetlél gyanánt van. *Fog.*

ACTIONEM stabilire : a' keresetet megállapítani. *Debr.*

ACTIONI cedere : keresettől állani. *Cur.*

ACTIONIS condescensio : a' vádlévélnék leszállítása. *Puky. Pauly.* A' vádlévélnék eldöntése v. elbukása v. elbukatása, v. eldülése. *Pauly.*

ACTIONIS fundamentum : kereseti alap. *Kölcs.*

ACTIVA capacitas cambiaria : cselekvő váltóképeség. *Vált.*

ACTIVA causa : kereső per. *Cur.* Követelő per. *Fog.* P a s s i v a causa : szenvedő per. *Cur.*

ACTIVE : keresőleg. *Cur. Puk. Paul. P-gyüjt.* Cselekvőleg. *Kun. Czöv.* Művelőleg, cselekedőleg, munkálkodóleg. *Mest. Felpereskint. Fog. Követelőleg. Perg. Törv. czik.*

ACTIVE agere : követelni, vádképpen pörölni. *Bar. vm.* Követelőleg pörölni. *Perg.*

ACTIVISARE : meghatalmazni. *V-gyüjt.* Hatalmat adni. *Puk. Paul.* Felhatalmazni. *Pauly. P-gyüjt.* Megbizni. *Cur.* Tehetősíteni. *Perg.*

ACTIVISATIO : megbízás. *Cur.* Felhatalmazás. *Puky.* Tehetősítés. *Perg.*

ACTIVISATUS : meghatalmazott. *Puky.* Megbizott, tehetősített. *Perg.*

ACTIVITAS : tehetőség. *Cur. Puky. P-gyüjt. Fog. Kun. Czöv.* Tehetség. *Pauly. Puky. Bar. vm.* Hatalom. *Paul. Puk. V-gyüjt. P-*

gyüjt. Mert. Hatóság. *Kölcs. Szabad tétel. Huszár.* Tevőség, cselekvőség. *Fog.* Tétképeség. *Sztr.*

ACTIVITAS testandi : végső intézettételi tehetség. *Szlem.* Végső intézetre való tehetség. *P-gyüjt.* Intézetre való hatalom. *Georch.* Testálhatás, testálhatóság, v. testáló hatalom. *V-gyüjt.* Végintézkedhetés. *Perg.* Rendelés tehetség. *Czöv.*

ACTIVUM debitum : követelés. *Cur.* Keresőleg, — passivum : terhelő adósság. *Cur. Debr.*

ACTIVUS : tehetős. *Puky. Kun.* Cselekvő, követelő, vagy tehető. *Fog.* Cselekedő, munkás. *Gömb.* Alkalmas, alkalmazatos. *Puky.*

ACTIVUS status : követelő állapot. *Cur. Paul. V-gyüjt. Puky.* Tehetőségi állapot. *Perg.* Főles érték. — passivus : fogytonos. *Sztr.* Tartozó állapot. *Cur.* Követelési, tehetségbeli állapot. *Sztrók.*

ACTIVUS et passivus status debitoris : az adósnak követelő, 's tartozó állapotja. *Cur. V-gyüjt. Puky. Pauly.* Az adósnak értéke, és adósságai. *Szlem.* Adósnak cselekvős és szenvedős állapotja. *Czöv.* Az adósnak tehetőségi, 's fogyatkozási állapotja. *Perg.* Tehetség v. érték, és teher v. adósság. *P-gyüjt. L.* status.

ACTOR : felperes. *Cur. Puky. Fog. Kölcs. Paul. V-gyüjt. P-gyüjt. Georch. Czöv. Szlem. Helt. Gömb. Vajd. V-gyüjt.* Panaszló. *N. Fer.*

ACTORATUM stabilire : a' keresetet v. felperességet megállapítani. *Puky.*

ACTORATUS : felperesség. *Cur. Fog. Puk. Paul. V-gyüjt. Czöv. Szlem.* Perelhetőség. *Kölcs. Husz.* Kereset. *Puk. P-gyüjt. Georch.* Tehetség. *Czöv.* Kereseti tehetőség. *Szlem.* Igelhetés, kereshetés, vádolhatás. *Bar. vm.* Követelhetőség v. kereselhetőség. *Perg.*

ACTORATUS personalis : személyes felperesség. *Cur. Szlem.*

Paul. Vajd. Személybeli felperesség. *Puky. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Keresetre való személybeli tehetőség, személyes v. önön nevében teendő kereset. *Georch.* Személybeli tehetőség. *Czöv.* Perlekedésre való tehetőség. *Perg.* Személybeli tehetőség a' keresetre. v. kereshetőség. *Szirm.* Személyes keresetőség, v. követelhetőség. *Perg.* Személyes kereset. *Tud. gyűjt.* Személyes kereseti tehetőség. *Sztr.*

ACTORATUS realis: értéki felperesség. *Cur.* Vagyonbeli felperesség. *V-gyűjt. Puky.* Kereset valósága. *P-gyűjt.* Kereset a' valósághoz. *Szirm.* Valóságos vagy vagyonbeli tehetőség. *Paul.* Velőskereset. *Georch.* Dologbeli felperesség v. tehetőség. *Czöv.* Tárgybeli felperesség v. tárgybeli kereseti tehetőség. *Szlem.* Tárgyas felperesség. *Vajd.* Vagyon követelhetőség, vagy keresettség. *Perg.*

ACTOREM depellere: felperest visszatolni. *Kász.*

ACTORUM rotulus: periorományok' csomója. *Törv. czik.*

ACTU: tetleg, jelenleg. *Debr. Kun.*

ACTRIX: felperes asszony. *Puk.*

ACTUALIS: 1.) valóságos. *Puk. V-gyűjt. P-gyűjt. Biratö. Vajda. Birtoki. Sztr.* 2.) Jelenlegi. *Perg. Mostani. Kun. Puk. V-gyűjt.* Tetleges; valóságos. *Kun.*

ACTUARIUS: tolvezető. *V-gyűjt. Puky.* Jegyző. *P-gyűjt.* Tolvívó, feljegyző. *Puk. Fog. Beigtató. Ker. vál.*

ACTUS: cselekedet. *Cur. Puky. Paul. Fog. Szirm. Márt. Párisp.* Tett. *Puky. Párisp. Fog. Szirm.* Tétemény. *Fog. Stett. Vers.* Cselekmény. *Császár. Fogar. Tét. Perg.* Foglalatosság. *Debr.*

ACTUS judicialis: bírói cselekedet. *Cur. V-gyűjt.* Pörbéli tétemény. *Fog. Bírói tett. Puk. V-gyűjt.* Bírói tétel. *Szlem. V-gyűjt.* Törvényes tétemény. *Czöv.*

ACTUS majoris potentiae: ha-

talmaskodás. *Cur.* Nagyobb hatalmaskodás. *Fog. Paul. Czöv.* Nagy hatalmaskodás. *Péchy.* Czégéres hatalmaskodás. *Puky. Szirm. Márt. Tud. gyűjt. Szlem.* Czégéres hatalmasság. *Pauly.* Nagy hatalmaskodási tett. *Sztr.* Nagy hatalom. *Helt. L.* Major potentia.

ACTUS minoris potentiae: erőszakoskodás. *Cur. Szirm.* Kisebb hatalmaskodás. *Fog. Puky. Pauly.* Kis hatalmaskodás. *P-gyűjt.* Kis hatalmaskodási tett. *Sztr.* Kis hatalom. *Helt.* Hatalmaskodás. *Márt. L. V. olentia.*

ACTUS potentiarius: hatalmaskodó v. erőszakoskodó cselekedet. *Cur.* Hatalmas tett. *Puky. V-gyűjt.* Hatalmaskodás. *Fog. Bar. vm. Szlem. Szirm.* Hatalmas tétemény. *P-gyűjt.* Erő-hatalmaskodás, v. hatalmaskodó tétemény. *Czöv.* Hatalmaskodó tett. *Szlem.* Hatalmasság, v. erőszakoskodás. *Georch.* Hatalomi v. hatalmaskodási tett. *Perg.*

ACTUS personalis: személyes tett. *Szirm. Márt.* Személyes cselekedet. *Cur.*

ACTUS praeparatorii et remotorii processuales: előkészítő és perkésleltető tételek. *Szlem.*

ACTUS processuales: pert érdeklő perbeli tételek. *Szlem.*

ACTUS solemnis: diszes cselekedet. *Czöv.* Ünnepi tétel. *Szlem.* Ünepélyes v. jelességi tett. *Perg.*

ACTUS violentialis: erőszakoskodás. *Fog. Hatalmaskodás. Puky.* Erőszaki, v. erőszakoskodási tett. *Perg.*

ADAEQUAT: fölér vele; egyenlő vele. *Kun.*

ADAEQUATIO: egyenlítés, kiegyenlítés; kipótolás. *Perg. L.* Compensatio.

ADAEQUATUS: kimerített. *Fog.* Kimerítő, egyenlített. *Debr.*

ADAPTARE: hozzáigazítani, alkalmazni. *Kun.* Illeszteni, illesztetni. *Csapó.*

ADAQUATIO: itatás. *Cur. Puk.*

A DATO: mától. *Stett.* (nach Sicht) kelet után, vagy lát után bizonyos időre. *Ker. vál.*

ADDITAMENTALIS syngrapha: (Jus met.) Pótlevel. *Lex.*

ADDITAMENTUM: toldalék, egyenlített. *Debr.*

ADEPTIO bonorum: jószágnyerés. *Puk. Paul. Helt. Szirm. Párisp. Márt. Moln.* Jószág-találás. *Pauly. Helt.* Jószághozi jutás. *Sztr.* Jószág' átvétele, birtokba jutás. *Debr.*

ADESPOTA bona: uratlan jószágok. *Szlem.*

ADHIBERE: használni. *Fog.* Segédül venni. *Kun.*

AD interim: időleg. *Stett.*

ADJUDICARE: megítélni. *Cur. Puky. P-gyűjt. Márt.* Odaitélni. *Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Fog. Georch. Szlem. Czöv. Szirm. Márt.* Nekiitélni. *Párisp. Moln. Mokry. V-gyűjt.*

ADJUDICATA res: megítelt. *Debr.*

ADJUDICATORIALIS: megítelő levél. *Kun.*

ADJUDICATORIAE: megítelő levél. *Cur. V-gyűjt. Itélet-levél. Puky. P-gyűjt. Pauly. Itelő levél. Czöv. Odaitelő levél. P-gyűjt. Georch.*

ADJUNCTA: körülmények. *Debr.*

ADJUNCTIO: hozzátevés. *Dien.* Mellékelés. *Sztrók.*

ADJUNCTUS: segéd. *Cur. Paul. P-gyűjt. V-gyűjt. Puk. Fog.* Biro-társ. *Szirm. Márt. Paul. Puk. V-gyűjt.* Segély, mellettes. *Bar. um.*

ADJURARE: megesketni. *Cur Szirm. Márt. Fog.* Esketni. *Puk. Sztr.* Főleskünni; főleskétni, főlesküdtetni. *Kun.* Hiteltetni. *Sztr. P-gyűjt. Pauly. Márt. Vajd.* Vallatni. *Márt. P-gyűjt. Puk.* Meghiteltetni. *Georch. V-gyűjt.* Meghiteltetni. *Puky. Márt.* Eskettetni, esküdtetni. *P-gyűjt. V-gyűjt. Georch. Márton. Pauly. Vajda.*

Hit alatt kényszeríteni. *Pauly. L.* juramentum.

ADJURATIO: megesketés föl-esketés, *Lex.* Hiteltetés, vallatás. *Puky. Pauly.* Esketés. *Puky.* Esküdtetés, hitezés. *Pauly.*

ADJURATUS: meghiteltetett, hités. *Debr.*

ADJUSTARE: hozzá igazítani, rá v. megigazgatni. *Bar. um.* Eligazítani. *Pauly.*

ADJUSTATIO: kiegyengetés. *Cur. Sztr.* Eligazítás. *Fogar. P-gyűjt. Puky.* Hozzá igazítás, felkészítés. *Fog.* Hozzáadás. *Puky.* Helyesítés. *Czöv.*

ADJUTANS militaris: hadi segéd. *Puk. Paul.* Segédtsz. *Kun.*

ADLATERARE: mellékelni. *Cur.* Hozzá mellékelni. *Puky. V-gyűjt. Paul.* Ide oda mellékelni. *V-gyűjt. I. Adnectere, v. Accludere.*

ADLATERATUS: mellévett, mellettes. *Debr.*

AD lucrandum tempus: idővontatásért. *Kász.*

ADMATURARE: siettetni. *Puky.*

ADMENSURARE: hozzá mérsékelni. *Cur. V-gyűjt. Fog. Puky.*

ADMINICULA: segéd gyanújelek. *Szlem.*

ADMINICULUM: segéd eszköz. *Czöv.* Segéd mód. *Debr.* Segéd-szer. *Kun.*

ADMINISTRARE: 1) igazgatni, 2) kiszolgáltatni (p. o. igazságot). *Fog. V-gyűjt. Lex. P-gyűjt. Pauli. Puky.* Sáfárkodni. *Puky. Pauli. P-gyűjt.* Kormányozni, helyetteskedni. *Debr.*

ADMINISTRATIO: 1) igazgatás. *Mést. Pauly. Puky.* Kormányozás. *Pauly. Kun.* Helytartóság. *Puky.* 2) Beszolgáltatás. *Verb.* Sáfárkodás, szállítás. *Puky. Pauly.* Kiszolgáltatás. *Puky. Kun.*

ADMINISTRATIO cameralis: kamarai igazgatás, v. helytartóság. *Pauly.* Kincstári igazgatás. *Perg.*

ADMINISTRATIO civilis: polgári igazgatás. *Puky.*

ADMINISTRATIO finantiae; köz kincstár' igazgatása, v. közkincstári gazdálkodás, vagy igazgatás. *Szlem.*

ADMINISTRATIO justitiae: igazság' kiszolgáltatása. *Cur. Puky. Szlem.* Igazságtétel, v. szolgáltatás. *P-gyűjt.* Igaz tétel, v. igazság-szolgáltatás. *Paul.* Igazság' kísáfárlása. *Czöv.* Törvény-szolgáltatás. *Köles.* — Naturalium: termésműmények' szállítása. *Debr.*

ADMINISTRATIO politiae: közrendre ügyelés' igazgatása. *Szlem.* Közrendészet, v. rendűgyelés, v. rendőrség' igazgatása. *Perg.*

ADMINISTRATIO politica: polgári igazgatás. *P-gyűjt. Szirmay.* Politikai v. kormánybeli igazgatás. *Puk.* Kormányi igazgatás. *Perg.*

ADMINISTRATOR: igazgató, gondviselő. *Fog. Puk.* Kormányozó, helytartó, sáfár. *Puky.* Kormányzó, helyettes. *Kun.*

ADMINISTRATOR officii supremi comitis: fő-ispányi helytartó. *Fog. V-gyűjt.* Fő-ispányi hivatal' helytartója. *P-gyűjt. Puk. Bar.*

ADMIRAL: hajóssereg' vezére, tengeri hadvezér, hajóhadvezér. *Kunos.*

ADMONERE: meginteni. *Puky. Pauly. Kölcs.* Megkinálni, (p. o. zálogos summával). *Puky.*

ADMONERE aliquem de domo: valakit füstjéről, vagy lakóházáról meginteni. *Vajd.*

ADMONERI curans: intető fél. *V-gyűjt. Szlem.* Megintető. *Czöv.* Intető. *Szirm. Márta. Pauly.*

ADMONITA pars: intetett fél. *V-gyűjt. Cur.* Megintetett. *Czöv.*

ADMONITIO: megintés. *Cur. Puky. Paul. Fog. Perg. Kölcs.* Kinálás, megkinálás. *Cur. Helt. Verb.* (1779 ford.) Intés. *Fog. Szlem.* I. Juridica remedia.

ADMONITIO amica, v. amica-bilis: barátságos megintés. *Cur. P-gyűjt. Czöv.* Barátságos intés. *Szlem.*

ADMONITIO judiciaria: bírói megintés. *Debr.*

ADMONITIO judicialis: törvényes megintés. *Cur. P-gyűjt. Czöv.* Bírói megintés. *V-gyűjt. Czövek.* Törvényes intés. *Georch.* Bírói intés. *Szlem.*

ADMONITIO personalis: személy szerint intés, kinálás, megimádás. *Kász. Sztrok.* Személyes megintés. *Szlem.*

ADMONITORIAE (litterae): megintő levél *P-gyűjt. Szlem. Puky. Paul. Szirm.* Intvény. *Fog.*

ARMONITORIALIS: intőlevél. *Kunos.*

ADMONITORIUS: megintő. *Perg.*

ADMONITUS: intetett. *Szirm. Lexic.*

ADNECTERE: hozzá v. mellé kapcsolni. *Fog. Puky.* Mellékelni, csatolni. *Kun.*

ADNEXUM: kapcsolat, ragaszték. *Paul. V-gyűjt. P-gyűjt.* Függetlek. *Puk. Paul.* Kapcsolmány. *Fog. I.* Acclusum; melléklet. *Debr.* (Adnexa causae: per-mellékletek. *Debr.*)

ADNOTARE: följegyezni, megjegyezni. *Kun. Lex.*

ADOPTARE: örökbe fogadni. *Fog. Kun.* Örökitni. *Kun.* Fiúvá fogadni. *Fog. Fiusítani. Perg. Kun.*

ADOPTATIO filialis: fiúnak fogadása. *Cur. Fiúnak fogadás. Bar. vm.* Fiúi örökbe fogadás. *V-gyűjt. Szlem.* Fiú-fogadás. *Mest.* Fiúi atyafiúsítás. *Czöv.* Fiúítás. *Acsády.*

ADOPTATIO fraternalis: atyafinak fogadás. *Cur.* Testvérnek fogadás. *Bar. vm.* Atyafiúi örökbe fogadás. *V-gyűjt.* Testvéri atyafiúsítás. *Czöv.* Testvéri örökbe fogadás. *Szlem.*

ADOPTATIO fraternalis simplex: testvéri egyoldalú örökbe fogadás. *Szlem.* Egyszerű v. egyoldalú testvéri atyafiúsítás. *Czöv.*

ADOPTATIO mutua: viszonyos atyafinak fogadás. *Cur.* Viszonyos v. kölcsönös örökösítés. *Bar. vm.*

Kölcsönös v. két oldalú testvéri atyafiúsítás. *Czöv.* Testvéri kölcsönös örökbe-fogadás. *Szlem.*

ADOPTATUS: örökbe-fogadott. *Cur. Lex.*

ADOPTIO: atyafiasítás. *Czöv.* Örökbe-fogadás. *Cur.* — pactitia. kötéses atyafiúsítás. *Czöv.* — precaria: tetszésem atyafiúsítás. *Czöv.* Kénnytől függő örökbe-fogadás. *Szlem.* — universalis: közönséges atyafiúsítás. *Czöv.* Általános örökbe-fogadás. *Szlem.*

ADOPTIO filialis: fiúnak fogadás. *Cur.* Fiuváfogadás. *Sztrók.* — fraternalis: atyafinak fogadás. *Cur.* — mutua: viszonyos. *Cur.* Kölcsönös örökbe-fogadás. *Szlem.* l. Adoptatio.

ADOPTIO imperfecta: tökéletlen fiú atyafiúsítás. *Czöv.*

ADOPTIO perfecta: tökéletes fiú atyafiúsítás. *Czöv.* Fiúi tökéletes örökbe-fogadás. *Szlem.*

ADOPTIVUS: fogadott. *Szirm.* l. Adoptatus.

ADOPTIVUS filius: fogadott fiú. *Cur. Helt. V-gyűjt.*

ADOPTIVUS frater: fogadott atyafi. *Cur. Helt. V-gyűjt.* Atyafiusított testvér. *Czöv.*

AD peram et saccum excussus: bíróiképen minden vagyoniból kivetkeztetett. *Cur.* Kiforgattatott. *Puky.* Mindenéből kivetkeztetett. *Perg.*

ADRESSAT, Adressatus: utalványozott. *Vált. Császár.*

ADRESSE (Inviatio, assignatio): utalvány. *Vált.* Címezet, címzet; címjegyzet, levélcímezet. *Kun.* Levélcím. *Csapó.* Ajánlvány. *Stett.*

ADRITTURAE submittere (Jus Camb.): egyenes úton által küldeni. *Szlem.* Egyenest által küldeni. *Stett.*

ADSISENTIA: pártfogás; — fiscalis: ügyészi, — magistratualis: tisztii pártfogás. *Cur.*

AD tertium citatus: harmadnapra idéztetett. *Cur.*

ADULTER: házasság-törő; nő

parázna. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márk. Párisp. Mokry.* Parázna. *Pauly.*

ADULTERARE: meghamisítani. *Debr. Kun.*

ADULTERATOR: meghamisító, megvesztegető. *Bar. vm.*

ADULTERINAE monetae inductio: hamis pénz behozatala. *Szlem.*

ADULTERIUM: házasság-törés. *Pgyűjt.* Nősparáznság. *Cur. Szlem. Szirm.* Házasság-törés. *Vajda.* Paráznság. *Czöv. Pauly.* lásd Delicta Carnis.

ADUMBRATIO: árnyéklat; alaprajz; vázlat. *Kun.*

ADURSORIUM: sürgetmény. *Puk.*

ADVENA: jövevény. *Cur. Puky. Pauly. Horv. Czöv. Szlem.*

ADVENTITIA res (*Jus. Rom.*): vetődött dolog. *Czöv.* Puszta szerencsehozta jószág. *Szlem.* — bona: szerzeményes javak. *Debr.*

ADVENTUS domini (*Jus. Can.*). Advent. *Mest. Czöv.* Úrjövetele. *Georch.* Ur' eljövetele. *Szlem.* Úrjövetel. *Kun.*

ADVERSA pars alicuius rei: fonákja, visszája (valaminek). *Fog. Puky. Pauly.* Ellenkező, ellenző, rész v. fél. *Bar. vm.* Ellenfél, v. oldal. *Perg.*

ADVERSARIUS: ellenfél. *Cur. Fog. Ellenkező fél. Puky. Fog. Pauly. Bar. vm. Helt.*

AD vires successiois: az örökségnek erejéig v. mennyiségéhez képest. *Pauly. Puky.* Érték v. örökség' erejéig. *Cur.*

ADVOCATIA: ügyvédség. *Puky.* Ügyvédelem. *Fog.*

ADVOCATIALE diploma: ügyészi hitlevél. *Sztrók.*

ADVOCATORUM cathalogus: ügyészek' név-jegyzéke. *Bar. vm.* Ügyvédi névsor. *Perg.*

ADVOCATUS: ügyvéd. *Cur. Szlem. Puky. Lex. Kölcs. Perg.* Ügyvédő. *Puky. V-gyűjt. Vajd.* Ügyviselő. *Cur. Puky. Bar. vm.* Ügyész. *Puky. Pauly. Bar. vm. Georch. Sztrók. Kölcs. Perg. Lex.*

Ügyvéd. *Pauly. Szlem. Pörvé-*
dó. *Pauly. Ügynök. Sztrók.*

ADVOCATUS pauperum: szegé-
nyek' ügyésze. *Georch. Szegények'*
ügyvédője, ügyvédője. *V-gyűjt.*
Szlem.

ADVOCATUS per regnum Hun-
gariae juratus causarum fori utri-
usque: Magyar-országban mind
két rendű bírósági hites ügyvéd.
Cur. Mind a' két bíróságbeli ü-
gyeknek hites védője. *Pauly.* —
Védője. *Puky.* Magyar-országban
mind két iteszéki hites ügyész.
Sztrók.

AEDES publicae: közjói, v. köz-
épületek. *Bar. vm.*

AEDIFICIA: épületek, —necessa-
ria: szükséges, —utilia: hasznos,
—voluptaria: gyönyörködtető, —
communia: köz épületek. *Cur.*

AEDITUUS: egyházi. *Puky.*
V-gyűjt.

AEMULUS: versenytárs, vágy-
társ. *Kun.*

AEQUALIS: egyirásu (1729diki
kézirat után) *Jász.*

AEQUALIS gradus in consangvi-
neitate: egyenlő oldalas sor a'
rokonságban. *Egyh. ért.* Egyenlő
atyafisági lépcső vagy lépcsőzet.
Perg.

AEQUALIS medietas: hason fe-
le. (1644. 1742 *Kézir.*) *Jász.*

AEQUALITAS juris: jusbeli e-
gyenlőség. *Cur.* Jog - egyenlőség.
Kun. Jusnak egyenlősége. *V-gyűjt.*
Czöv. Szlem. Gyökösség' egyenlő-
sége. *Georch.* Igaznak egyenlő-
sége. *Puky.* Mind a' két nemnek
igaza. *Szirm.*

AEQUALITAS inter gentes: nem-
zetek' közötti egyensúly v. egyen-
súly-tartás. *Szlem.*

AEQUATOR: egyenlítő. *Debr.*

AEQUILIBRIUM: sulygyen. *Fog.*
Stett. Egyenlő mérték, v. egymér-
tékűség. *Puky. Pauly.* Egyen-
let. *Bar. vm.* Egyensúly. *Debr.*

AEQUINOCTIUM: napegyenlet.
Debr. Ejnapegyen. *Sztrók.* Ejnep-
egyenlet. *Kun.*

AEQUIPARARE: öszvehasonli-
tani, hozzá egyenlíteni. *Debr.*

AEQUIPOLENTIA: egyértékű-
ség. *Bar. vm.* I. Aequivalentia.

AEQUITAS: egyenesség. *Cur.*
Puky. V-gyűjt. Mest. Georch.
Természeti igazság. *Puky. P-gyűjt.*
Márt. Erdemméltatás. *Szlem.* Il-
lőség, egyenség. *Kun.* Termé-
szeti illendőség. *Ujfal.* Jus ügye-
lés. *Mest.* Egyenes igazság. *V-*
gyűjt. Köz igazság. *Szirm. Pá-*
risp. Természeti igazság, méltá-
nyosság. *Debr.*

AEQUIVALENS: hasonérték. *Cur.*
Egyértékű. *Fog. Kun.* Hasonló ér-
tékű, hasonlót érő. *Puky. Pauly.*
Egyetérő. *V-gyűjt.* Annytérő. *Ge-*
orch. Czöv. Hasonérő. *Helt.* Egy-
forma becsű. *Mokry.* Hason be-
csű, v. értékű. *Perg. Kun.*

AEQUIVALENTIA: egyértékűség.
Fog. Hason-értékűség. *Perg.* Ha-
sonbecs. *Kun.*

AEQUIVALET: egyetér. *Puky.*
Hasontér. *Perg.*

AEQUIVOCATIO: kétes szólás.
Bar. vm. Sokértelműség. *Puky.*

AEQUUS: egyenes, igaz. *Puky.*
Pauly. Egyenes, méltányos. *Fog.*
I. Rectus.

AERA: idő-kezdet, időkezdeti
számlálás, időszámlálás. *Perg.* Év-
szám. *Fog.* Évszámolat, évsor,
évszám. *Kun.*

AERA christiana: keresztényi
időkezdet v. időkezdeti számlálás.
Perg.

AERARIALIS: kincstárbeli. *Fog.*
Királyi kincsbéli. *Puky. V-gyűjt.*
Királyi pénzházi. *P-gyűjt.* Királyi
kincshez tartozó. *Puky.* Kincs-
tári. *Kun.*

AERARIALIS cassa: tárházi pénz-
tár. *Bar. vm.*

AERARIUM: kincstár. *Fog. Törv.*
czik. Királyi kincs. *P-gyűjt. Pé-*
chy. Kun.

AERARIUM regium: királyi kincs-
tár. *Cur. Puky. Georch. Szlem.*
Pauly. Királyi pénztár. *Puky. P-*
gyűjt. Pauly. Szirm. Márt. Ki-

rályi kincs. *V-gyűjt. Péchy. Királyi tárház. Bar. vm. Mest. Királyi pénzház. P-gyűjt.*

AERARIUM regni: ország' kincstára. *Georch. Czöv. Szlem.*

AES: ércz, v. pénz. Qui non potest acere, solvat pelle: kinek nincsen pénze, lakoljon bőrével. *Puky.*

AES alienum: kölcsön pénz. *Cur.*

AESTHETICA: izlés-tudomány, diszérzés-tudomány. *Puky.* Disztudomány, jó izlés' tudománya. *Kun. Izléstan. Imre. Szép' tudalma. Thesarov.*

AESTIMARE: becsülni. *Lex.*

AESTIMATIO: becs. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Mart. Párisp. Szlem. Verb. Bál. Böcsü. Puky. Pauly. Becsü. Fog. Kölcs. Kun. Verb. Szlem. Becsülés. Szirm. Márt. Moln. Debr. Méltánylás, méltánylat. Kun.*

AESTIMATIO communis: közbecs. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Közbecsü. Georch. Pauly. Verb. Közönséges becsü. Puky. V-gyűjt. Georch. Szlem. Jász.*

AESTIMATIO condigna: illendő becs. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Belső érték szerint való becsü. Péchy. Illendő becsü. Puky. Pauly. V-gyűjt. Georch. Szlem. Méltó becsü. Pauly. Czöv.*

AESTIMATIO dominiorum: fedelmi jószágok' becsüje. *Szlem.*

AESTIMATIO judicialis: bírói becs. *Cur. Puky. Czöv. Bírói becsü. Puky. Pauly. Szlem.*

AESTIMATIO officiosa: hivatalos v. hivatalbeli böcsü. *Szlem.*

AESTIMATIO perennalis: örökbecs. *Cur. Örökbecsü. Pauly. Georch. Szlem. Puky. Örökös becs v. böcsü. Czöv.*

AESTIMATIONALE pretium: becsár. *Cur. Becsü-ár. Szlem. Kölcs. Becsü szerint való ár. Puky. P-gyűjt.*

AESTIMATIONALIS: becsszerin-

ti. *Cur. Becsü szerint való. Puky. Böcsüszeres. Fog.*

AESTIMATOR: becsü. *Puky. Kölcs. Becsü. Puky. Szirm. Szlem. Becsüs ember. Georch. Böcsü tevő. Szlem.*

AESYMMETICUM regnum: ideigvaló v. időhatáros királyság, fejedelemség. *Szlem.*

AETAS: kor. *Cur. Fog. Puky. Péchy. Pauly. Bar. vm. Perg. Szirm. Idő. Cur. Puky. Életideje. Párisp. Moln.*

AETAS debiti: adósság' kora. *Szlem. Adósságnak időkora v. korossága. Czöv.*

AETAS decrepita: megaggott kor. *Puky. Szirm. Pauly. Aggott kor. Perg.*

AETAS illegitima: gyermekkor. *Cur. Törvénytelen v. neveletlen, kor. Puky. Pauly. Szirm. Márt. Neveletlen kor. Bar. vm. Nem törvényes időkor. Kövy.*

AETAS imperfecta: törvénytelen kor. *V-gyűjt. Georch. Neveletlen kor. P-gyűjt. Törvénytelen idő. Czöv. Tökéletlen kor. Perg. Puky. Szirm. Pauly. Kun. V-gyűjt. Georch. Nevendék kor. Cur. Gyermekkor. Szlem. P-gyűjt. Márt. Pauly. Péchy. Szirm. Tökéletlen v. éretlen idő. Czöv. Éretlen kor. Debr.*

AETAS juvenilis: ifjúkor. *Puky. Pauly. Legénykor. Pauly.*

AETAS legitima: törvényes kor. *Puky. Pauly. Szirm. Mart. Felserdült kor. Pauly. Péchy. Törvénytelen, v. törvény szerint való kor. Bar. vm. Ifúság. Péchy. Törvényes időkor. Kövy.*

AETAS matura: érett kor. *Im-matura: éretlen kor. Puky.*

AETAS perfecta: emberkor. *Cur. Puky. Péchy. Szirm. Márt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Tökéletes kor. Puky. V-gyűjt. Pauly. Szirm. Márt. Tökélyes idő v. kor. Kun. Teljes idő. Köv. Tökéletes érett idő vagy kor, tökéletes életidő. Czöv.*

AETAS puerilis : gyermekkor. *Puky.* — Senilis : öreg vagy időskor, *Puky.* *Szirm.* *Paul.* Üdöskor. *Paul.* Vénkor. *Perg.*

AETATIS distinctio : kornak különbsége. *Puky.* *Pauly.* Az időszámnak különbsége. *Puky.* *Pauly.* *Helt.* Kor-különböztetés. *Sztr.* Korkülönbség. *Perg.*

AETATIS revisio : korlátás. *Cur.* Koryvizgálat. *Puky.* *Szlem.* Koryvizsgálás. *N-gyűjt.* *Pauly.* Időnézés. *Czöv.* Időlátás. *Perg.*

AETATIS revisionales litterae : korbizonyító levél. *Cur.* I. Litterae revisionales.

AETATIS venia : kort pótló engedelem. *Cur.* Korengedelem. *Fog.* *Zsiv.* *Puky.* Tökéletlen kortól való felszabadtatás. *Szlem.* *Georch.* Korengedély. *Fog.* Korengedés. *V-gyűjt.* Életidejének engedelme. *Czöv.* Kortörvényesítés. *Szlem.* Korongedmény, korbocsánat. *Bar.* *vm.*

AEVUM : év. *Perg.* Időkor. *Puky.*

AEVUM unius generationis : egyember idő, v. emberi nyom. *Szirm.* Egy nemzedéki év, v. időszak. *Perg.*

AFFECTATIO : tettetés, színlés, erőködés. *Debr.* Fesz, pöf. *Bajza.* Feszengés, pöffeszkedés, gógösködés, mesterkelt magaviselet. *Kun.*

AFFECTIO : szenvedély. *Fog.* Változás, indulat, hajlandóság. *Puky.*

AFFECTIONIS pretium : szenvedélybölcs. *Fog.* Kénybölcs. *Puky.* Megkedvelés-becs. *Czöv.* Kedvbölcs, kedv-ár. I. Pretium.

AFFIDARE : biztatni, meghinni, megbizni. *Puky.*

AFFIGERE : reá szegezni (p. o. az idéző levelet.) *Szirm.* *Pár.sp.* *Márt.*

AFFINIS : sógor. *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* Rokony. *M-gyűjt.* Süv. *Sztrók.* *Lex.* Nővér. *Perg.*

AFFINITAS : sógorság. *Cur.* *Fog.* TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Puky. *Czöv.* *Szlem.* *Szirm.* *Párisp.* *Moln.* *Márt.* *Mokry.* Melles atyafiság. *Georch.*

AFFINITAS ex copula licita : törvényes elhátásból való sógorság. *Puky.* Törvényes sógorság. *Cur.* Törvényes süvség. *Sztrók.* Törvényszerinti sógorság. *Szlem.*

AFFINITAS illegitima : törvénytelen elhátásból eredett sógorság. *P-gyűjt.* Törvénytelen sógorság. *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* Törvénytelen süvség. *Sztrók.*

AFFINITAS legalis : törvényszerint való sógorság. *Georch.* Törvényes sógorság. *Czöv.* *Szlem.* Örökbe fogadás szülte sógorság. *Szlem.*

AFFINITAS matrimonium antecedens : eleve való sógorság. *Georch.* Házassági kötést megelőző sógorság. *Szlem.* Házasság előtti sógorság. *Perg.*

AFFINITAS matrimonium subsequens : következett sógorság. *Czöv.* Házassági kötés után született sógorság. *Szlem.* Házasság utáni sógorság. *Perg.*

AFFIRMARE : állítani. *Puky.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* *P-gyűjt.* Igazlani. *Puky.* *P-gyűjt.* Vitatni. *Mest.* Erősíteni, ingenleni. *Bar.* *vm.* *Vajda.* *Sztrók.*

AFFIRMATIO : állítás. *Cur.* *Puky.* *Márt.* *Mokry.* Erősítés, megvallás. *Szirm.* *Pauly.* Erősítés. *Puky.* *Mokry.* Vallás. *Moln.* Bizonyítás. *Mokry.* *Moln.* *Márt.*

AFFIRMATIVE : állítólag. *Cur.* *Fog.* *Pauly.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szirm.* Vitatólag. *Mest.* Erősítőleg, igenlőleg. *Sztrók.* (Negative : tagadólag. *Cur.*)

AFFIRMATIVUS : állító, állítólagos. *Fog.* Igenlő, igenleges. *Sztrók.*

AFTERPFAND (subpignus) : alzálog. *Vált.*

AGASO : lovász. *Puky.* Agasorum regalum magister : főlovászmester. *Puky.*

AGENS: ügyelő. *Puky. P-gyűjt. Szirm. Márt. Biztos. Mart. Ügyviselő. Stett. Ügyvivő, ügybiztos. Zsebsz. I. Advocatus.*

AGENS aulicus: udvari hites ügyelő. *V-gyűjt. Udvari agens. P-gyűjt. Udvari ügyviselő. Perg.*

AGENS dicasterialis: tiszti ügyész. *Husz. Kormányzékai ügyviselő. Perg.*

AGENT (Geschäftsführer, Handelsagent): ügyvivő. *Vált. Ügynök, kereskedési ügyvezető. Csász.*

AGERE: kereskedni. *Czöv. Pert indítani. Szlem. Perben dolgozni. Sztrok. Ügyködni. Fog. (De eo agitur: arról van a' kérdés. Fog. Agere actorem: felpereskedni. Fog.)*

AGILIS: nőnemes. *Cur. P-gyűjt. Félnemes, nemes jószág. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Péchy. Szirm. Szabados. Czöv. Fog. I. Libertinus.*

AGGER: töltés. *Puky. Pauly. Bar. vm. Helt. Gát. Bar. vm. Tuhasztás, jászolkötés. Helt. Vizgát. Czöv.*

AGGRATIARE: megkegyelmezni. *Lex.*

AGGRATIATIO: megkegyelmezés. *Cur. Puky. Fog. Pauly. Bar. vm. P-gyűjt. Szlem. Kegyelmezés. Fog. Életkegyelmezés. Szlem. Fején kegyelmezés. P-gyűjt.*

AGGRATIATUS: megkegyelmezett, fejen kegyelmezett. *Puky. Kegyelmeztetett. Kölcs.*

AGGRAVANTES circumstantiae nebezítő v. terhelő környüállások, v. környülmények. *P-gyűjt. Szlem.*

AGGRAVARE: terhelni. *Cur. V-gyűjt. Birságotlni, megmarasztalni, elmarasztalni. Szirm. V-gyűjt. Puky. Sulyosítani. Kász. Nehezbíteni. Kun.*

AGGRAVATIO: terheltetés. *Vajd. Sulyosítás. Sztrok.*

AGGRAVATORIAE litterae: átoklevél. *Kász. Szentegyházi száműzetés. Sztrok. Kiátkozás. Madas.*

AGGRAVIUM: nehézség, terh, terhelés. *Bar. vm.*

AGGREGATUM: egybegyűjtött. *Bar. vm. Halmozmány. Sztrok.*

AGGRESSIO: megtámadás. *Cur. Puky. Fog. Rárohanás. Puky.*

AGGRESSOR: megtámadó, rárohanó. *Puky. Helt. Vajd. (violentus) erőszakos támadó. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

AGGRESSUS: megtámadott, megrohanott. *Puky.*

AGNATIO: atyai rokonság. *Cur. Puky. Paul. V-gyűjt. Márt. Perg. Fiú ágról való rokonság. Verb. 779 ford. Fiú ágról való atyafiság. Georch. Atyáról való atyafiság. Párisp. Férfiági atyafiság. Szlem. Atyafiság. Czövek. Atyarokonság. Kun.*

AGNATUS: atyafi. *Curia. Helt. Atyai rokon. V-gyűjt. Husz. Atyarokon. Kun. Apa-rokon. Fog. Firokon, fivér. Sztrok. Férfiági atyafi. Szlem. Férfiatyafi. Czöv. Fiuágról való atyafi. Georch. Atyáról való atyafi. Pauly.*

AGNOMEN: vezetéknév. *Debr. AGON: küzdet. *Debr. Vonaglás. Sztrok.**

AGRICOLA: földész. *Fog. Földmivelő. Perg.*

AGRICULTURA: földészet. *Fog. Földmivelés. Perg.*

AHENUM: kazány. *Puky. Pauly. Bar. vm. Lex. Üst, v. rézfazék. Puky. Bar. vm.*

AHENUM braxatorium: serfőző üst. *Puky.*

ALBA: kötelező fejér. *Puky. Pauly. Fejérke. Bar. vm. Fejérlevél. Fog. Fejér papiros. Czöv. Fejér kötelezvény. Perg. Alírt fejér papiros. Szirm. Márt. Fejérleg. Csapó. Fejérlet. Tud.gyűjt. I. Carta bianca.*

ALBUM: laistrom-könyv, névkönyv, névtár. *Bar. vm. Emlékkönyv. Debr.*

ALEA: szerencsejáték, kocka. *Debr.*

ALEATORIUS contractus : szerencse. v. sorskötés. *Fog. Kocz-*
kaszerződés. Sztrók.

ALIMENTUM : táplálék. *Debr.*

ALLATURA : hozomány. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Kun. Köny. Szlem. Nőhozomány. Puky. Pauly. Fog. Hoza-*
dék, asszonyi hozadék. Nán.

ALLATURA uxorea : hozomány. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Feleség'*
hozománya. Czöv. Asszonyi, vagy feleségi hozomány, nő-hozományi jószágok. Szlem. Czöv. Asszonyi hozadék. Nánási. Férjhez vitt jó-
szág. Péchy.

ALLATURAE jus : hozománybeli jus. *Czöv. Hozományi igazság, asszony' hozományi igazsága. Szlem. I. Jus.*

ALLATURAE realitas : hozomány-nak valósága. *Czöv. Szlem. Hozomány' valóságos volta. Georch.*

ALLATURALIS : hozománybeli. *Puky. Fog.*

ALIENIGENA : idegen. *V-gyűjt. Szlem. Külföldi. Czöv. Idegen nemzethől való. Czöv.*

ALIMENTATIO et inquarterisatio : élelmezés és szállásolás. *Törv. czik.*

ALIMENTATIO militiae : katonaság' élelme. *Puky. Katonai élelmezés. Perg.*

ALIENANS : elidegenítő. *Helt. Lex.*

ALIENARE : elidegeníteni. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt. Párisp. Moln. Fog.*

ALLEGARE : ügyelleni. *Puky. V-gyűjt. Szót váltani, előhozni. Fog. Vitatni, állítani. Bar. vm. Előadni, v. feleselni. P-gyűjt. Puky. Béfeleselni. Czöv. Vetekedni. Kász. Viszongani. Sztrók.*

ALLEGATA et probata : előadat-tak, és bebizonyítottak. *Cur. Előadás és bizonyítás. Szirm. Márt. Előhozatok és bizonyítmányok. Fog. Előterjesztett tanúságok és bizonyítások, beiktatott ügyeletek. Paul. Ügyeletek, és bizonyítások.*

Puky. Feleselések és megmutató-sok. Czöv.

ALLEGATA duplica, triplica. etc. első, második stb. előadás. *Szirm. Szóváltás. Sztrók.*

ALLEGATIO : szóváltás. *Cur. Puky. Fog. Előhozás. Fog. Fele-*
selés. Kölcs. Kun. Mentségszó, okszólás. Sztrók. Felekezés. Vajd. Felelet. Kézir. Vitatás. Debr.

ALLEGATIONES orales : pör-be-szédék; (Einreden.) *Vált.*

ALLEGATIONES processuales : ügyeletek. *V-gyűjt. Előterjesztett tanúságok, bizonyítások, bizonyosságok. Mest. Szóváltások. Georch. Felelések, v. feleselgetések. Czöv. Előadások, v. feleselések. P-gyűjt. Perbeli előadások. Szlem.*

ALLEGATIVE : elődólag. *Perg. Pauly. Puky. Ügyellőleg. Puky. Előhozólag. Fog. Vitatólag. Czöv. Feleselőleg. P-gyűjt.*

ALLEGATUM : előhozott, felho-zott. *Puky.*

ALLEGORIA : jelbeszéd. *Puky. Pauly. Másértelműség. Bar. vm. Képes beszéd. Kun. Himes v. him-beszéd. Csap.*

ALLEVIANTES circumstantiae : könnyebbitő körülműlások. *V-gyűjt. Könnyítő v. enyhítő körülmények. Perg.*

ALLIANTIA : szövetség. *Puky. Paul. Fog. Szlem. Szirm. Frigyes-ség. Bar. vm. Szövetkezet. Fog. Frigykötés. Perg.*

ALLICERE : kecségtetni. *Puky.*

ALLODIALIS : majorsági. *Cur. Köv. Majorságbeli. Puky. Nemes-telki. Kun.*

ALLODIALES fundi : nemesi föl-dek. *Georch. Majorságbeli földek. V-gyűjt. Nemesi majorhoz tarto-zó földek. Szlem.*

ALLODIATURA : majorság. *Cur. Kun. Fog. Puky. V-gyűjt. Szirm. Majorság, v. uri telek. Bar. vm. Szabad örökség. Moln. Márt. Sza-bad nemes örökség. Párisp.*

ALLODISATIO feudis : hivoszol-
2 *

gálati bírtok' örökítése. *Szlem.*
Hübér'örökítése. *Perg.*

ALLODIUM: major. *Cur. Szlem.*
Kun. Majorház. *Kézir. Helt. Puky.* Fog. Majorság. *Köny.* Vagyony v. örökös jószág. *Perg. Horv.* Szabad nemes örökség. *Sztrak.* Örökség. *Horv.* Pusztá, nemes telek. *Kun.*

ALLUDERE: példázgatni. *Bar. vm.* Czelozgatni. *Sztrak.*

ALLUVIO (alluvium): vizmosás. *Lex. Helt. Puky. Dien.* Iszapolás. *Cur. Árviz. Szirm.* Lassanként való öntés. *Georch.* Víztorlás. *Czöv.* Vizhozzá-hordás. *Ujfal.* Vizmozás; víztorlotta, vagy vízhoráta parti föld. *Szlem.*

ALONGE (Verlängerungsblatt): toldat. *Vált.*

ALTARE viaticum s. portatile. (Jus. Can.) úti oltár. *Szlem.*

ALTARISTA (Jus. Can.) oltárfi, oltárnok. *Zsebsz.*

ALTERARE: másolni, megmásolni. *Puky. Fog.* Változtatni. *Puky. I. Mutare.*

ALTERATIO: változtatás. *Cur.* Megmásolás. *Puky. Pauly.* Változás, változat. *Kun.*

ALTERNATIVA: vagy egy vagy más. *Cur.* Felváltható. *Szlem.* Egyikezhetés. *Debr.*

ALTERNATIVE: váltva, felváltva. *Cur. Puky. P-gyűjt. Mest. Paul.* Fölváltólag. *Kun.* Különváltólag. *Czöv.* Felváltólag. *Szlem.* Egymást váltva, vagylag. *Fog.* Váltólag, változva, változtatva, felváltva. *Bar. vm.* Egyikezve. *Debr.* Változólag. *Kun.*

ALTERUTER: egyike, akármelylyik. *Szirm. Már.*

ALUMNISTA, alumnus: gyámnevendék; táplányos. *Kun.*

ALUMNEUM, (alumnatus): nevendékház. *Bar. vm.* Tápláló intézet. *Puky.* Gyámintézet; táplány. *Kun.*

ALVEUS: meder, vizárok. *Debr.* Vízteknyő. *Kazin.*

ALVEI mutatio: árok-változtatás. *Czöv.* Vizágy-változtatás. *Georch.* Vízhely-változás. *Ujf.* Vizmeder-változás. *Perg.*

AMANUENSIS: kézisegéd. *Kun.*

AMBAGES: tekervény, tekerés, kerengés. *Pauly. Puky.*

AMBASSADEUR: országgövet. *Kun.*

AMBIGUITAS: kétség. *Pauly. Helt.* Kétség, kételkedés. *Sztrak. Bar. vm.*

AMBIGUUM: kétséges. *Pauly. Puky. Szirm. Már.* Homályos. *Szirm. Már.*

AMBIRE: vágódni, rá vágyakodni. *Puky.* Vágyakodni. *Perg.* Környékezni kerülgetni. *Debr.*

AMBITIO: nagyravágyás; hirsomj. *Kun.*

AMBITIOSUS: nagyravágyó; hirsomjas. *Kun.*

AMBITUS: 1) környék, kerítés, kerülés. *Puky. Pauly.* Kerület. *Perg.* (p. o. intra ambitum regni, az ország'kerületében), körzet. *Fog.* Környezet. *Debr.*; 2.) Tisztváadászás. *Fog.* Hivatal-vadászás. *Cur.* Hivatalhajhászat. *Sztrak.*

AMBITUS crimen: hivatal-vadászás' — *Cur.* Tisztváadászás' büne. *Fog.* Fortélyos tisztre vágyódás' vétke. *Puky. V-gyűjt. Pauly.* Helytelen tisztvágy, — keresés v. — kívánás. *Szirm.* Tisztváadászás' vétke. *Szlem.*

AMENS: esztelen. *Cur. Pauly. Fog. Szirm. Sztrak.* Eszement. *Cur.* Tébolyodott. *Fog.* Bolond, kába, bolyókás. *Szirm. I. Furiosus,* mente captus.

AMENTIA: esztelenség. *Szirm. Már.* Párisp. *Moln. Mokry.*

A MEZZO USO (J. camb.) féldivatra. *Stett.* Félszokásra, szokás' felére. *Vált. Csász.*

AMICUS tractatus: barátságos egyezkedés, szerződés. *Debr.*

AMICTUS: ruházat, öltöny. *Kölcs.*

AMICA: barátságos egyezés. *Cur. Fog. Puky.* Barátságos alku. *P-gyűjt.* Békület. *Kun.* Barátságos

egyezet. *Georch.* Megegyezés, v. barátságos megegyesülés. *Czöv.*

AMISSIO: vesztés, elvesztés.

Cur. Helt. Puky.

AMISSIO honorum: jószág-vesztés. *Cur.*

AMISSIO capitis: fővesztés. *Cur.*

AMISSIO causae: pervesztés.

Cur.

AMISSIO officii: tisztvesztés.

Cur.

AMISSIO privilegii: kiváltság-, v. privilégium-vesztés. *Cur.*

AMISSIO summae: somma' elvesztése. *Cur.* Pénzösszeség' elvesztése. *Perg.*

AMISSORES castrorum finitimum: véghelyek' feladói. *Cur.*

AMITA: apám' v. atyám' nénje, v. huga. *Kelem. Puky. P-gyűjt. Huszt. Szlem. Atya' huga. Szász.*

AMITA magna, v. major: ösöm' v. nagy apám' nénje v. huga. *Kelem. P-gyűjt. Huszt. Szlem. Puky:* Ösöm' ősi huga. *Kézir.*

AMITA maxima: ösöm' ősi atyjának huga. *Kézir.*

AMITINA: apám' nénjének, v. hugának leánya. *P-gyűjt. Szlem.* Anyám' nénjének, v. öcscsének leánya. *Puky.* Atyja' huga' leánya. *Szász.* Apa- v. anya-nővér' leánya.

AMITINI matrucles: bátyám és néném' gyermeki. *Kelem.*

AMITINUS: apám' nénjének, v. hugának fia. *P-gyűjt. Szlem. Puky.* Bátyám' és néném' gyermeki. *Huszt.* Anyád' bátyjának v. atyád' nénjének fia; anyafivéri v. anyanővéri fiú. *Csapó.*

AMITTERE bona redemptibilia: váltságosképen jószága veszten maradni. *Kász.*

AMNESTIA (amnistia): kőzbocsánat. *Kun. Pauly. Puky. Fog.* Közönséges bocsánat, v. megengedés. *Pauly. Puky. Szirm. Már.* Közbűnbocsánat, v. közbűnfelejtés. *Bar. vm.* Örök feledékenység.

Szirm. Már. Bűnfeledés v. bocsánat. *Fog. Szlem.*

AMNISTATIO: semmisítés. *Bar. vm.*

AMORTISARE: elhalatni, eltörteni, megsemmisíteni. *Kun.* Enyészteni. *Csapó.* 1. Annihilare, annullare.

AMORTISATIO: 1) megsemmisítés. *Cur. Stett.* Eltörés, semmisítés. *Puky.* Semmisítés, enyésztes; 2) halt kéztől tiltás. *Fog.* Holtkéztől való eltiltás. *Pauly.* Elhaltatás. *Bar. vm.* Elhaltatás. *Kun.*

AMORTISATIO cambialium: váltólevél' foganatlanítása, v. sikeretlenné tétele. *Szlem.* Váltólevél' sikeretlenné tétele. *Perg.* Váltó' megsemmisítése. *Törv. czik.*

AMORTISATIO contractus: kötés' megsemmisítése. *P-gyűjt. Puky.* Egyezés' foganatlanítása. *Szlem.* Szerződés-foganatlanítás. *Szrok.*

AMORTISATIONIS lex: szerzéstiltó törvény. *Cur.* Holt kéztől tiltó törvény. *P-gyűjt. Fog. Pauly.* Holt kézre szállást tiltó törvény. *Szlem.* Tiltó v. megsemmisítő törvény. *Puky.* Haltatást gátló törvény, holtkézi birtok-tiltás. *Szrok.*

AMORTISATUS: megsemmisített. *Stett.* Elenyészett, fogalmatlanított, elhaltatott. *Csapó.*

AMOVERE: elmozdítani. *Vajd.* Távolítani, letenni; hivatalfosztani. *Kun.*

AMPLIFICATIO: többletés. *Helt. Puky.* Bővítés. *Szrok. Kun.* Szélesítés, terjesztés. *Kun.*

AMPLISSIMUS magistratus: nemes városi tanács, terjedelmes városi tanács. *Debr.*

AMTSPROTOCOLL (Protocollum Gestionis): eljárási jegyzőkönyv. *Vált. Csász.*

AMUSSIS: sinór; (ad amussim: sinór szerint, pontosan). *Debr.*

ANABAPTISTA (*J. Can.*): újra v. ismét keresztelő. *Mest.* Ujra keresztelkedő. *Czöv.* Uj keresztény. *Kézir.* Viszontkeresztelkedő, kereszttség-ismételő. *Kun.*

ANACHRONISMUS: kortévesztés. *Kun.*

ANAGRAMMA: névbontalék. *Bar. vm. Szócsere. Kun.*

ANAGRAMMATISMUS: névbontás. *Bar. vm. Névcserélés. Csapó.*

ANALOGIA: hasonlóság. *Cur. Pauly. Puky. Moln.* Hasonlóság. *Szirm. Márt.* Egyformaság. *Márt.* Egyezés. *Moln.*

ANALOGUS: hasonzerü. *Fog.*

ANALYSIS: tagolás, tagolat, feltagolás, eltagolás, felosztás. *Puky. Pauly.* Taglat-felosztás. *Szirm.* Feltaglalás, felvétel. *Debr.* Taglatat, bontat. *Kun.*

ANARCHIA: fejetlenség. *Puky. Pauly. Szlem. Fog.* Fejedelmetlenség. *Puky.* Fejetlen köztársaság. *Szlem.* Féktelenség. *Sztrók.* Kormánytalanság; uralkodó nélküliség; zürzavar. *Kun.*

ANATHEMA: átok. *Mest. Bar. vm.* Átkozat. *Bar. vm.* Számkivetés. *Mest.* Egyházi átok. *Szlem.* Hit-átok. *Kun.*

ANCORA: horgony. *Helm.*

ANDROLEPSIA: személy-letartóztatás. *Mest.* Személy-zálogítás. *Szlem.*

ANDROPHOBIA: férjiszony. *Kun.*

ANGARIA: 1) esztendő' negyede. *Cur.;* 2) Fizetésnegyed. *Puky. P-gyűjt. Bar. vm.* Negyed. *Pauly. Puky.* Pernegyed, bér rész. *Bar. vm.* Fizetés-rész. *Puky.* Negyedszakasz. *Fog.* Évnegyedszak. *Sztrók.*

ANGARIA mortualis: halál után járó fizetés. *Puky. P-gyűjt.* Holt utáni bér v. fizetés-negyed. *Bar. vm.* Halálnegyedi fizetés 's bér. *Szlem.*

ANGARIATIM: részenként. *Puky. Fog.* Negyedenként. *Puky.* Évnegyediszen, negyedleg. *Csapó.*

ANIMADVERSIO: 1) fenytés, megfenytés; 2) észrevétel. *Cur. Bar. vm.*

ANIMARE: lelkesíteni, ébresztgetni, (amor patriae animat: a' haza-szeretetet lelkesít). *Puky.*

ANMERKUNGEN (adnotationes): jegyzetek. *Vádt.*

ANNALES: korkönyv, v. krónika. *Puky. Pauly. Márt.* Évrajz. *Széch. gr.* Évkönyv. *Kun. Fog.* Krónika. *Szirm.* Évlapok. *Debr.* Évtörténetek. *Sztrók.*

ANNATA bulla: váltásági adó. *Szlem.*

ANNEHMEN, I. Acceptare.

ANNEHMER, I. Acceptant.

ANNIHILARE: semmiteni, semmisíteni. *Csapó.*

ANNIHILATIO: semmisítés. *Cur.* Megsemmisítés v. semmivé tétel. *Puky. Pauly.*

ANNIVERSARIUM: egy esztendőnek elforgása. *Puky. Pauly.* Esztendő' elforgása. *Helt.* Évfordulat. *Sztrók.* Esztendő-fordulat. *Perg.*

ANNIVERSARIUS: évfordulati. *Debr.*

ANNONA: élet, gabona. *Szirm. Márt.*

ANNONAE abundantia: gabonának bősége. *Pauly.* Gabona-bőség. *Perg.*

ANNONAE inopia: gabonának szűk termése. *Puky. Pauly.* Gabona' szűke. *Perg.*

ANNONARIA domus: élésház. *Puky. Szirm. V-gyűjt.* Életes-ház. *Puky.* Élelembház, magtár. *Fog.* Eleségház. *Puky.*

ANNONARIUM: élettár. *Törv. czik.*

ANNONARIUM officium regium: királyi életes tári hivatal. *Bar. vm.* Élettári tisztség. *Törv. czik.* Élelemtári tisztség. *Debr.*

ANNONARIA regia: királyi életes tár. *Bar. vm.*

ANNONARIUS: élésházi tiszt. *Puky.* Élésbáz' gondviselője. *Szirm.*

ANNONCE: jelentmény, hirdemény. *Kun.*

ANNUALIS evolutio: egy esztendőnek forgása v. elfolyta. *Pauly. Puky.*

ANNUALIS revolutio: egy esztendőnek elforgása, elfolyta v.

lefolyta. *Cur. Szirm. l. Annualis evolutio.*

ANNULLARE: semmivé tenni. *Puky. l. Amortisare, annihilare.*

ANNUS: év. *Puky. Pauly. Esztendő, év. Bar. vm. Fog. (Anno durante: esztendőközben). Pauly. Puky.*

ANNUS bisextilis: ugró v. szökő esztendő. *Puky. Pauly.*

ANNUS discretionis: értkor. *Cur. Puky. Értelmkor v. önválaszthatás' esztendeje. Debr.*

ANNUS jubilaeus: öröm-esztendő örömködés. *Bar. vm.*

ANNUS militaris: katonai esztendő. *Puky.*

ANNUS pupillaris: árva esztendő. *Kölcs.*

ANOMALIA: szabályszegés, közszabálytoli eltérés. *Debr. Következetlenség. Sztrok. Rendhagyás. Csapó.*

ANOMALUS: rendetlen. *Bar. vm. Következetlen. Sztrok.*

ANONYMUS: névtelen, nevetlen, p. o. auctor: szerző. *Kun. Csapó.*

ANTAGONISMUS: ellenkezés, ellenkezőség. *Puky. Vetélkedés, versenykedés. Csapó.*

ANTAGONISTA: vetélkedő, ellenkező v. ellentéző. *Puky. Verseny társ. Sztrok.*

ANTALCIDAE pax: álnok szerződésű békekötés. *Szlem.*

ANTECEDENS: megelőző. *Cur. Puky. Előzmény. V-gyűjt. Előbbvaló. P-gyűjt. Szirm. Előmenő, előző. Mest. Előzet. Puky. Pauly. Előzvény. Fog. (Consequens: következő. Cur.)*

ANTECESSOR: előd. *Puky. Előd. Fog. Pauly. Sztrok. Stett. Elő. Bar. vm. Megelőző. Czöv.*

ANTECORONATIONALES articuli: a' koronázás előtt szerzett törvény cikkelyek. *Szirm. Koronázás előtti törv. cikkelyek. Perg.*

ANTEMURALE: elővár. *Puky. Fog. Pauly. Külvár. Puky. Pauly.*

ANTENATI: eleink, őseink. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Ősök. Czöv. Előkor. Debr.*

ANTICHAMBRE: előszoba. **Innen: ANTICHAMBRIRUNG**: előszobai várakozás. *gr. Széch.*

ANTICHRETICUM pactum: velelés' alkuja. *Czöv. Zálog-használó kötés. Ujjal. Zálog-használati melék kötés's egyezés. Szlem.*

ANTICIPANDO: előleg. *Cur. Fog. Előre. Puky. Eleve, előlegezve. Csapó.*

ANTICIPARE: 1) előre kivenni, előlegezni. *Cur. Fog. Puky. Bar. vm. V-gyűjt. Előzni. Mest. Előre adni v. szolgáltatni. Bar. vm.; 2) Megelőzni. Fog. Eleit venni. Cur.*

ANTICIPATA solutio: előlegzett fizetés. *Debr.*

ANTICIPATIO: előlegezés. *Fog. Előre felszedés, v. előre kivevés. előre adás, v. előre szolgáltatás. Bar. vm.*

ANTICIPATIONALIS scheda: adót előlegező papirospenz. *Szlem. Előlegező levelke. Fog.*

ANTICIPATIVE, l. Anticipando. **ANTICIPATO**: előleg. *Puky. Pauly.*

ANTIDOTUM: ellenszer, ellenméreg. *Kun. Orvosító szer. Bar. vm.*

ANTIGRAPHIARIUS: ellenőr-Perger.

ANTIGRAPHUS liber: ellenőrkönyv, v. ellenkönyv. *Zsebsz.*

ANIMANIFESTUM: hadi ellenhirdetmény, v. viszons hadi ki nyilatkoztatás. *Szlem.*

ANTINOMIAE legum: törvényellenkezések. *Szlem. Mest.*

ANTIPATHIA: ellenszenv. *Fog. Kun. Ellenézés, természeti gyűlölség. Puky. Debr. Okatlan v. természetes ellenkezés, húzódozás. Bar. vm. Ellenézet. Kun.*

ANTIQUARE: 1) elavítani. *Puky. V-gyűjt.; 2) Eltörteni. Szirm. Párispáp. Moln. Márt. Régíteni. gr. Széch.*

ANTIQUATIO: avítás. *Cur.* Avulás, avultság, *Sztrók.* Megavulás. *Kölcs.*

ANTIQUATUS: elavult. *Puky.* Avult szokás. *Szirm.* Avított. *Sztrók.*

ANTIQUITUS: hajdan, hajdanában: *Puky. Paul. Fog.* Hajdantan, régen, régenten. *Fog. Perg.* Néhanapján. *Kölcs.*

ANTIQUUS: ó, avas, avult. *Fog. Pauly. Puky.* Avitt, ócska kopott, viseltes. *Puky. Pauly.* Avatag. *Pauly.* Régi. *Sztrók.*

ANTIREPUBLICANUS: köztársaságellenes; szabadságellenes. *Kun.*

ANTIREVOLUTIONIO: ellenlázadás; ellenpártútés. *Kun.*

ANTIREVOLUTIONALISMUS: ellenpártosság. *Kun.*

ANTIROYALIS: királyelleni. *Kun.*

ANTIROYALISTA: királyellenes, királyellen; királygyűlölő. *Kun.*

ANTISOCIALIS: társellenes. *Kun.*

ANTISTES: egyházi fő személy. *Szlem.* Papi főnök. *Sztrók.*

ANTITHESIS: ellentétel, ellenkező tetmény. *Bar. vm.* Ellentét. *Ferger.* Ellenállítvány. *Kun.*

ANTRAG: kínálat, megkínálat. *Kun.*

A ORDRE: rendeletre. *Stettn.* Rendelmenyre. *Vált. Csász.*

APELLATA: felebbvitel. *Péchy.*

APERTE: nyíltan, szemben. *Kun.*

APERTUM jus: világos v. nyilvánosságos igaz. *Puky.* Nyilvános jog. *Perg.* Nyilvánosságos v. világos jus. *Pauly.*

APERTURA feudi: hív szolgálati birtok' megnyílása. *Szlem.*

A PETITIONE amovere: keresetétől elmozdítani. *Vajda.*

APEX: tető. *Lex. Ékkő. Világ.*

A PIACERE: tetszetre. *Stettn.* Tetszésre. *Vált.*

APOBATYRION: búcsúzó beszéd. *Bar. vm.*

APOCHA: nyugtatóvány. *Debr.*

APOCRYPHUS liber: félre tett könyv. *Mest.* Kétes hitelű könyv. *Szlem.*

APOGRAPHUM: más, másolat. *Cur.* Után-írás, példázat. *Bar. vm.* Régi irat' másolata; óirat-más. *Kun.*

APOGRAPHUM instrumentum litterale: oklevél' mása. *Szlem.* Nem eredeti oklevél. *Czöv.* Másba vett oklevél. *Georsh.* Felesítetett, másoltatott, másba vétetett oklevél. *P-gyűjt.*

APOLOGIA: önvédelem, védírás. *Puky. Pauly.* Véd- v. kivágó, v. mentő beszéd. *Bar. vm.* Védírat. *Perg. Kun.* Védszavalat, oltalom-szó. *Kun.*

APOSTASIA: hittől szakadás. *Szlem.* Hittagadás, hitváltoztatás, hithagyás, hitmásítás. *Csapó.*

APOSTATA: hithagyó, hittagadó. *Kun. Mest.* Hittől szakadt. *Szlem.* Hitszegő. *Márt.* Hitehagyott, hiteváltoztatott v. másított. *Perg.*

APOSTOLI, seu litterae transmissionales (*J. Can.*): pert feljebb v. általküldő levél. *Szlem.* Ereszlevél. *Sztrók.*

APOSTOLICA sedes: romai szent-szék. *Szlem.* Püspöki szék. *Puky.* Apostoli-szék. *Cur.*

APOSTOLICUS rex: apostoli király. *Szlem. V-gyűjt. Puky.*

APOSTOLUS (*J. Can.*) apostol. *Szlem.* Hitkövet, istenkövet. *Kun.*

APOTHECA: orvosi szertár. *Puky. Pauly.* Patika. *Pauly.* Gyógyszertár, gyógytár. *Zsebsz.*

APOTHECARIUS: gyógyszeres, gyógyszeráros, gyógytáros, patikás. *Zsebsz.* Orvosi szertartó. *Puky.* Gyógyszerárus. *Fog.*

APOTHECARUM visitatio: patika-vizsgálás. *Bar. vm.*

APPANAGIUM (*J. feud.*): élelem-pénz. *Czöv.*

APPARATUS: készület. *Debr.* Előkészület. *Kun.*

APPARENTER: látszólag. *Debr. Kun.*

APPARITIO: jelenés, jelenet; jelenkezés, jelenkezct. *Kun.*

APPARITOR: törvényszolga. *Kölcs.* Poroszló. *V-gyűjt. Szlem. Pauly.*

Palotás. *Pauly. Puky.* Hites szolgáló, (Gerichtsdienner). *Vált.*

APPELLANS: főlebbvivő. *Vált.*

APPELLARE: feljebb vinni. *V-gyűjt. Czöv. Kölc. Georch. Szlem. Puky.* Felsőbb ítéletre terjesztetni. *P-gyűjt.* Felebb folyamodni. *Szlem.* Főlebb vinni v. főlebb hivatkozni; rá hivatkozni. *Fog.* Feljebbhivatkozni. *Cur.*

APPELLARE temere: vakmerőn felebb vinni *Cur.*

APPELLATA: feljebbvitel. *Kölc. Puky. P-gyűjt. Szirm. Már. Fog. Pauly. Szlem. Georch. Kövy.* Feljebbhívás. *Cur.* Főlebbhozatal v. hivatkozat. *Fog.* Felsőbb ítéletre való terjesztés. *P-gyűjt. Már. Fog.* Feljebb folyamodás. *Szlem.* Felvitel. *Tüvv. czikk.*

APPELLATA intra dominium: birtokból — (büntető perekben) szabadságban — *Cur.* Birtokon belül — *Puky.* Végrehajtás előtti — feljebbvitel. *V-gyűjt.* Birtok melletti feljebbvitel. *Szlem.*

APPELLATA extra dominium: birtokon kívül — (büntető perekben) fogságból — *Cur. Puky.* Végrehajtás utáni — *V-gyűjt.* Birtokon kívüli — feljebbvitel. *Szlem. Perg.*

APPELLATAE cedere: lemondani a' feljebbvitelről. *Cur. Paul. Puky.*

APPELLATAE inhaerere: a' feljebbvitelhez ragaszkodni. *Puky. Pauly.*

APPELLATAE insinuatio: főlebbviteli jelentés. *Császár.*

APPELLATIO: feljebbvitel. *Szlem.* Kérdőre vétel. *Kász. Kézir.*

APPELLATIO in Curiam regiam non semper admittitur: a' kévót nem bocsátják mindenkor Ő Felsége' táblájára. *Helt. Pauly.* A' királyi udvarhoz nem mindig engedtetik meg a' feljebbvitel. *Sztrók.*

APPELLATORIUM: főlebbvitellő. *Kölc.*

APPELLATORIUM forum: felsőbbítélőszék. *Cur.* Fentebbiítélőszék. *Sztrók.* Felebbviteliítélő-

szék. *Debr.* (Superrevisorium: legfelsőbbítélőszék. *Debr.*)

APPENDICULUM: toldalékoeska. *Puky.* Függelékecske. *Perg.*

APPENDIX: függelék. *V-gyűjt. Czöv. Kun. Puky. Pauly.* Toldalék, ragaszték. *P-gyűjt. Puky. Pauly. Bar. vm. Mest. Szlem.* Szerzelet. *Georch. Czöv.*

APPERTINENTIA: járulat. *Acsády.* Hozzá tartozó igazság. *Jászay.* Tartozandóság. *Cur.* Hozzá tartozó vagy tartozandó. *Puky. P-gyűjt. Georch. Pauly.* Tartozvány. *Fog.* Tartozék. *Stett.* Mellékjóság, *Szlem.* Hozzá tartozóság. *Czöv.* Tartozmány. *Debr. Tüvv. czikk.*

APPERTINENTIALIS: tartozékos. *Stett.*

APPERTINENTIAE accidentales: hozzá eső, hozzá tartozandó dolgok. *Czöv.* Mellék tartozandóságok. *Perg.*

APPERTINENTIAE arbitrarie: önként való hozzá tartozandó dolgok. *Czöv.* Szabad kény másához kötötte mellékjóságok. *Szlem.* Önkényti tartozandóságok. *Perg.* Valóságra tartozó, hozzá tartozó dolgok. *Czöv.*

APPERTINENTIAE legales: törvényes tartozandóságok. *Perg.* Törvény másához kötötte melléki jóságok. *Szlem.*

APPERTINENTIAE naturales: természeti hozzá tartozandóságok. *Perg.* Természeti hozzá tartozandó dolgok. *Czöv.* Természet másához kötötte melléki jóságok. *Szlem.*

APPETITUS: kívánás, vágyódás, indulat. *Bar. vm. Étvágy. Fáy.*

APPLACIDARE: helyben hagyni. *Fog.* Tetszetelni. *Perg.* Javalni, tetszelni, helyeselni. *Sztrók.* Megengedni, megadni. *Debr.*

APPANATORIOS viarum: útegyengetők. *Debr.*

APPLICABILIS: alkalmazható. *Perg. Kun.* Illeszhető. *Bar. vm. Kun.* Alkalmaztatható, haszonvehető, haszonra fordítható. *Puky.*

APPLICARE: alkalmaztatni, *Pu-ly.* Alkalmazni. *Perg. Kun.* Illesztetni. *Bar. vm. Kun.* (Sibi — magára szabogatni, magára szabni. *Czöv.*).

APPLICATIO: haszonra fordítás, ráfordítás. *Puky.* Alkalmazás. *Perg.* Illesztés, alkalmaztatás. *Bar. vm.*

APPLICATIVE: alkalmazva, alkalmazólag. *Perg.* Illesztve, alkalmaztatva. *Bar. vm.*

APPREHENDERE: birtokba venni. *Fog.*

APPREHENSIO: kézrátétel. *Cur.* Megragadás. *Mest. Szil.* Megmarokolás. *Czöv.* Testi erő alá vetés. *Szlem.* Általvétél, birtokolás. *Perg.* Elfoglalás. *Dien.*

APPROBARE: jóvá v. helybenhagyni. *Párisp. Márt. Mokry. Szirm. Puky.* Helyeselni, v. helyesleni. *Perg.* Javallani. *Fog. Javalni. Kun.*

APPROBATAE constitutiones: helyben hagyott törvények. *Perg.* Erdélynek helyben hagyott rende-
lései. *Szlem.* Helyben hagyott szokások. *Törv. czik. l. Consuetudo.*

APPROBATIO: helyben- v. jóvá-
hagyás. *Cur. Bar. vm.* Helyese-
lés. *Perg.* Javalás. *Kun.*

APPROPORTIONARE: arányol-
ni. *Czöv.* Arányítani. *Sztrók.*

APPROPRIARE: sajátítani, el-
sajátítani, megsajátítani. *Kun. Fog.* Sajátosítani, elsajátosítani. *Perg.* Eltulajdonítani, magának tulajdo-
nítani, magáévá tenni. *Bar. vm. Puky.*

APPROPRIATIO: elsajátítás, el-
sajátosítás. *Perg.* Magának tulajdo-
nítás. *Cur.* Tulajdonítás, sajáto-
zás. *Pauly.* Eltulajdonítás. *Verb.*

APPROXIMATIO: közelítés, hoz-
zá közelítés. *Puky. Pauly. Fog.* Közeledés. *Fog.*

APPROXIMATIVE: közelítőleg.
Debr. Kun.

AQUAE ductus: vízfolyás. *Puky.* Vizvezeték. *Perg.* Zsilíp. *Fogar.* Vízfolyás v. árok. *Bar. vm. Pau-*

ly. Vizvitel, vizárkolás, csatorna.
Pauly.

AQUAE ferventis judicium: for-
róvizes törvénytétel. *Kász.*

AQUAGIUM: vízfolyamati ité-
let. *Szlem.* Vizárkolás' igaza v.
jusa. *Puky.* Vizárkolási jog. *Fog.*

AQUATIO: itatás. *Cur.*

AQUILEGIUM: vizgyűjtélék. *Debr.*
l. *Aquae ductus.*

AQUISITIONALIS littera: szerze-
ménylevél. *Debr.*

ARATRUM regale: királyi eke-
mérték. *Georch. Cur. Puky. Pauly.*
Királyi mérték. *Perg.* Királyi eke.
Helt. Czöv. Eke' alja, király-
eke' alja (1631); ekével járó em-
ber=marhás jobbágy (1714); ekés
jobbágy (1695.) *Jászay.*

ARATURA: szántás. *Puky.*

ARBITER (judex): választott bi-
ró. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. P-
gyűjt. Georch. Pauly. Kölcs. Mest.
Márt.* Megbírált személy. *Georch.
Puky. Pauly.* Fogott bíró. *Helt.
Kézir.* Igazlító. *Czech. Szlem.*
Közbíró, közbenjáró. *Mest. Debr.*
l. *Compromissum.*

ARBITRARIE: Önkényesen, ön-
kényen. *Fog.* Önkényleg. *Perg.*

ARBITRARIUS: önkéntes. *Vajd.*
Önkényes. *Kun.*

ARBITRATIVUM judicium: vá-
lasztott bíróság. l. *Arbiter.*

ARBITRIUM: 1) önkény. *Cur.
Puky. Fog. Kun.* Szabad tetszés.
Márt. Puky. Szirm. Kény. *Stett.
Egyh. ért.* Szabad akarat; 2) Vá-
lasztott bíróság. *Fog.* l. *Arbiter*; 3)
Közbíró' ítélete. *Mokry.*

ARBITRIUM prudens judicis:
bírói mérséklet. *Cur.*

ARBOR consanguineitatis: atya-
fisági, v. vérségi származatfa, l.
Genealogica tabella.

ARCANUM mysticum: egyházi
titok. *Debr.*

ARCHI-ABBAS: fő apát v. apá-
tur. *Georch. Czöv.*

ARCHI-CAPITULUM: főkáptalan.
Czöv. Erseki káptalan. *Szlem.*

ARCHIDIACONUS (*J. Can.*): főesperes. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Esperes. Mest. Főispörös. Paul. Pauly.*

ARCHIDIOECESIS: érsekmege. *Pauly.*

ARCHIDUX: főherczeg. *V-gyűjt. Fővezér. Perg.*

ARCHIEPISCOPUS: érsek. *V-gyűjt. P-gyűjt. Egy. ért. Helt.*

ARCHIMANDRITA: apát a görög egyházbeli felekezetüeknél. *Kunos.*

ARCHI-PRESBYTER (*J. Can.*): l. Presbiter.

ARCHITECTURA: építészet, építéstudomány. *Debr. építéstan. Sztrok.*

ARCHIVARIUS: levéltárnok. *Puky. Cur. Kun. Perg. Fog. Levéltármester. Bar. vm. Levéltartó. V-gyűjt. Levéltáros. Georch. Levélörzö. Pauly.*

ARCHIVUM: levéltár. *Cur. Puky. Kun. Kölcs. Perg. Bar. vm. Pauly. Czöv. Georch. Szlem. Fog. Szirm. Mokry. Levélház. Pauly. P-gyűjt. Leveles tár. Márt. Levelesház. v. levelestár. V-gyűjt. P-gyűjt.*

ARCHIVUM curiale: udvari archívum. *V-gyűjt. Királyi udvar' v. kuria' levéltára. Czöv. Szlem. Udvari fő törvényszék' levéltára, fő-törvényszéki levéltár. Perg.*

ARENDA: haszonbér, v. haszonbérlet. *Cur. Pauly. Bar. vm. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Puky. Szirm. Márt. Kibérlet. Pauly. Puky. Bérbe-adás és vevés. Szlem. Haszonbérlet. Debr. Bérelés N. Fer. l. Conductio locatio.*

ARENDARE: bérbe adni. *Puky. Fog. Pauly. Haszonbérbe adni. Puky. Sztrok. Bérleni. Kun. Haszonbérleni. Sztrok. Böcsbe adni. Pauly. Kézir. Haszonba venni. Kun.*

ARENDATOR: haszonbérlő. *Bar. vm. Szirm. Márt. Puky. Georch. V-gyűjt. Fog. Bérlő, bérelő. Puky. Pauly. Köv. Bérnök. Kun.*

Árendás. V-gyűjt. Czöv. Bérbe vevő v. bérbe fogadó. Czöv. Szlem. l. Conductor.

ARENDA TITUS canon: haszonbéri somma. *Georch. Árendabér, haszonbér. Szlem.*

AREOPAGUS: 1) jövendőlkő; 2) görög-oroszági főtanács. *Perg. Főiteszék a görögöknél. Athenében hason nevű halmon tartá üléseit. Sztrok.*

ARESTANS: fogoly. *Szirm. Letartóztatott. Perg.*

ARESTARE: letartóztatni, fogolyt tenni. *Szirm.*

ARESTATIO: letartóztatás. *Cur. Fog. Puky. Bar. vm. Pauly. Befogatás. Cur. Tömlöczözés. Fog. Fogva tartás, börtönözés. Sztrok.*

ARESTUM: fogház. *Cur. Fog. Puky. V-gyűjt. Szirm. P-gyűjt. Pauly. Bar. vm. Tömlöcz. Fog. Áristom. Czöv. Árestom. Cur. Fog-ság. Cur. V-gyűjt. Márt. Börtön. Perg. Tartóztatás. Kézir.*

ARETOLOGIA: erkölcsi tulajdon-ság-tudomány, rénytudomány, erkölcsi erőtudomány. *Puky.*

ARGENTARIA: váltókereskedés. *Czöv. Pénzváltás, pénzváltó kereskedés. Szlem.*

ARGENTERIA: ezüstneműek. *Cur. Ezüst készület. Szirm.*

ARGUMENTARI: okoskodni. *Fog. Puky. Elmélkedni. Puky. Okkodni. Bar. vm.*

ARGUMENTATIO: okoskodás. *Szirm. Puky. Bar. vm. Elmélkedés. Puky. Erősítő beszéd. Moln. Párispáp. Vitatás, okerősítés, v. mutogatás, okkodás. Bar. vm.*

ARGUTIA: furcsálkodások, furcsa fogások, éleskedések. *Bar. vm.*

ARGUMENTUM: indító-ok, erősítő-ok. *Puky. Szirm. Támogatvány. Fog. Súlymondat. Kun. Erősség, bizonyító-ok. Mokry. Mutogatás, erősítés. Párisp. Erősség. Moln. Bizonyosság. Márt. Foglatat. Fog. Ok, gyámok, erősség. Debr.*

ARHA: foglaló. *Cur. Fog. Puky. Márt. Pauly. Bar. vm. Előpénz,*

felpénz. *Puky. Fog. Pauly. Bar. vm. Szirm. Márt. Mokry. Szent Miklós' pénze. Párisp. Moln. Márt. Helt. Foglalo pénz. Sztrok.*

ARHA confirmatoria: foglaló. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Előpénz. V-gyűjt. P-gyűjt. Felpénz. Czöv.*

ARHA connubialis: jegyruha. *Szirm.*

ARHA poenitentialis: bánat-pénz. *Szlem.*

ARHA sponsalastica: jegybéli lekötés. *Georch. Jegy, v. zálog. Czöv. Eljegyzési zálog, jegybéli zálog. Szlem. Hitbér. Kölcs.*

ARISTOCRATA: jobbág. *Fogar. Főrend. Zsebsz. Főnemes, nemes kormányi ur. Perg. Főfür. Sztrok. Nagynok, úrnok. Csapó.*

ARISTOCRATIA: jobbágiság. *Fog. Főrend-uralkodás, v. főrend-igazgatás. Puky. P-gyűjt. Nagynokság, úrnokság. Csap. Nagy-uraság, nagyok' uralkodása. Kun. Nagyodalomság, főrend-országglás. Zsebsz. Nemesi kormány. Perg. Főrend v. főnök uralk. Sztrok.*

ARISTOCRATICUS: jobbági. *Fog. Főrend-országglási. Zsebsz. Nemes kormányi. Perg. Főfüralki. Sztrok. Nagynoki, úrnoki. Csapó.*

ARISTOCRATICUS senatus: uralkodó főrend' tanácsa. *Szlem. Nemes kormányi tanács. Perg.*

ARITHMETICA: Számtudomány. *Debr. Számtan. Csapó.*

ARMA: 1) fegyver; 2) Czimer. *Cur. Puky. Fog. Helt. Pauly.*

ARMALES (litterae): nemeslevél. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Pauly. Bar. vm. Péchy. Czimeres-levél, v. Czimeres nemeslevél. P-gyűjt. Georch. Márt. Czöv. Szlem. Bar. vm. Czímlevél. Debr. Czimerlevél. Kun.*

ARMALISTA: czimeres nemes. *Cur. Szlem. Georch. Márt. Bar. vm. Leveles nemes. Puky. Fog. V-gyűjt. Nemes-levél. Puky. Jász. Czímleves. Debr.*

ARMAMENTARIUM: fegyver- v. fegyveres ház. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Bar. vm. Fegyvertár. Puky. Szlem. Fog. Márt. Mokr. Bar. vm.*

ARMENTUM: gulya, csorda. *Debr.*

ARMILUSTRUM: fegyvergyakorlati szemle. *Perg.*

ARMISTITIUM: fegyver-nyugvás. *V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Fog. Szlem. Pauly. Fegyverszűnés, fegyvercsend. Bar. vm.*

ARMORUM jus: 1) fegyver' jusa a' kobzónak; 2) had-költség. *Cur. Fegyverjog Sztrok.*

ARMORUM praefectus: hadi fő-kormányzó. *Törv. czik.*

AROMA: fűszer. *Debr. Kun.*

AROMATICUS: fűszeres, illatos. *Kun.*

ARROGANTIA: gőgösség, döfl. döflösség, ráartóság, büszkeség, hetykeség. *Puky. Pauly.*

ARROGATIO: magaitás. *Bar. vm.*

ARRIER-GARDE: hátvéd, utócsapat. *Kun.*

ARTERIA: életér. *Debr. Utér, verőér. Kun.*

ARS: 1) mű, miv, mesterség, mivésztség. *Georch. Puky*; 2) Ravaszság, fortély. *Fog. Művészet. Debr.*

ARS liberalis: szabad mesterség. *Pauly.*

ARS oratoria: ékesenszólás' mestersége. *Pauly. Puky.*

ARSENALE: fegyvertár. *Pauly. Kun. Fegyverház. Csapó. Hadi szertár. Kun.*

ARTEFACTA: kézművek, v. művel készütek. *Puky. Pauly. Mivélet, v. mivelmény. Fog. Készítmények. Sztrok.*

ARTES LIBERALES: szép v. szabad mesterségek, szép v. szelid tudományok. *Pauly. Szépművészetek. Debr.*

ARTICULARIS: törvényes. *Cur. P-gyűjt. Törvényczikkelybe foglalt. Pauly. Törvénybe tett v. foglalt. V-gyűjt.*

ARTICULARITER: törvényesen. *Puky.*

ARTICULARITER uniti comitatus: törvényesen egyesült vármegyék. *P-gyűjt. V-gyűjt.* Törvényesen összekapcsolt vármegyék. *Puky.*

ARTICULATIO: cikkelyezés. *Puky. Izcés. Kölcs. Izesülés. Kun.*

ARTICULI breves: rövid cikkelyek. *Georch. Kisebb hatalmaskodásról szóló törvények. Szlem.*

ARTICULI examinis: vallató kérdések, 's azoknak megkívántató jelességeik. *Szlem.*

ARTICULI examinis additionales: vallatás' pótoló kérdései. *Szlem.*

ARTICULI examinis generales: vallatás' általános kérdései, v. vallató általános kérdések. *Szlem.*

ARTICULI probatorii: próbáló cikkelyek. *Czöv.*

ARTICULI probatorii speciales: vallatás' különös kérdései, v. vallató különös kérdések. *Szlem.*

ARTICULUS: 1) törvénycikkely. *Czöv. V-gyűjt. Már. Vajda. Törvénycikk. Stett. Törvényiz. Sztrok. Törvényágazat. Szlem. Törvény. Már.; 2) Rész. Puky. Pauly. Osztály. Pauly. Időpont. Pauly. Percz. Fog. Cikkely. Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly. Kun. Fog. Cikk. Kun. Iz. Fog. Pauly. P-gyűjt. Díjazat. Puky. Pauly. P-gyűjt. (Inarticulare: törvénybe foglalni. *Cur.*)*

ARTIFEX: kézműves. *Kölcs. Puky. Kézi műves. Puky. Művész, műmester. Mest. Műves ember. Helt. Műkészítő, művész. Debr.*

ARTIFICIUM: mesterség, v. kézimű. *Puky.*

ARTIFICIOSUS: művészeti. *Sztr.*

ARTILLERIA: pattanyosság. *Lex.*

ARTILLERIST: pattantyus, állgyúz. *Kun.*

ARTISPERITUS: mű-értő, művész. *Debr.*

ARUNDINATIO: nádlás. *Pauly.*

ARVUM: ugar. *Puky. Pauly.*

ARX: vár. *Cur.*

ASCENDENS: nemző. *Puky. Fog. Pauly. Georch. Felmenő. Czöv. Pauly. Puky. Felmenő rokon. P-gyűjt. Felmenő ág. Nán. (Ascendentes, descendentes: nemzők, nemzettek (sora). Debr.)*

ASCENDENS in linea collateralis: mellékes ágon felmenő rokon *Puky.* Mellékes águ rokon. *Perg.* Mellékesen felmenő ágon lévő rokon. *Pauly.* Oldalagos vonalú rokon. *Sztrók.*

ASCENDENS linea cognationis: felmenő ág. *P-gyűjt.* Felmenők' lineája. *Czöv.* Vérségi felmenő vonal. *Sztrók.*

ASCENDENTALIS: felhágó. *Vajda.*

ASCENDENTIUM successio: felmenők' örökösödése. *Perg. I. Successio.*

ASCIARE: bárdolni. *Veres.*

ASPIRARE: kívánni. *Puky. Helt.* Rá vágni. *Helt.* Óhajtani, vágni. *Puky.* (Ad honores—: tisztet vadászni, tisztre kívánczkolni. *Bar. vm.*) Esengen. *Sztrók.*

ASSASINUS: bérnyilkos. *V-gyűjt.* Bérlelt gyilkos. *Szlem. Pauly.* Fogadott gyilkos. *Puky.* Gyilkos. *P-gyűjt. Pauly.* Orgyilkos. *Kun.*

ASSASINIUM: bérnyilkosság. *Cur. Puky. V-gyűjt. Már. Pauly.* Bérlelt gyilkosság. *Szirm. Már.* Orozó gyilkosság. *Márt.* Gyilkosság. *P-gyűjt.* Orgyilkosság. *Kun.*

ASSECURANS: 1) bizonyító; 2) bátorságossá tevő. *Puky.* Biztosító. *Perg.*

ASSECURARE: biztosítani. *Kun. Stett.* Bizonyossá tenni. *Puky. Fog. Bar. vm.* Bátorságossá tenni. *Puky.* Bátorságosítani. *Fog. Kun.* Bizonyosítani. *Fog.* Bátorságba tenni. *Törv. czik.*

ASSECURATIO: biztosítás. *Cur. Perg. Kun.* Bátorságossá tevés v. tétel. *V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Bizonyossá tétel. *V-gyűjt.* Biztosítvány. *Kun.* Kármentés. *Stett.*

Bátorságosítás. *Kölcs.* Bátorosítás. *Kun.*

ASSECURATIONALE institutum: biztosító intézet. *Kun.*

ASSECURATIONALES litterae: biztosítólevél. *Cur. Kun.* Bátorosítógossá tevő levél. *P-gyűjt. Puky.* Bátorosítósítós levél. *Szlem.* Kezes v. menedék-levél. *M-gyűjt.* Biztos v. bizonyossá tevő levél. *Puky. l. Litterae.*

ASSECURATORIAE: biztosítólevél. *Perg.*

ASSECURATORIA societas (incendiaria): tűzkárvédő társaság. *Puky.* Bátorosítósítós társaság. *Fog.* Tűzkárváltási v. tűzkárpótlási egyesület. *Perg. Szlem.* Tűzkármegmentő társaság. *Pauly.* Tűzkármegmentősítős társaság. *Sztrók.*

ASSECURATORIUS contractus: biztosító szerződés. *Sztrók.*

ASSECLA: követő, pártvevő, párthiv, czimbora. *Debr.*

ASSENTARE (militem), bemutatni, beavatni (katonát) *Fog.* Besorozni. *Törv. czik.* Avatni, beavatni. *Kun.*

ASSENTATIO (militis): beavatás v. bemutatás (a katonaságnál.) *Puky. Pauly.* Hadi- v. had-avatás. *Puky.* Beírás v. beállítás. *Bar. vm.*

ASSENTATUS (miles): hadi — v. had-avatott, beavatott v. bevéteztet (katona.) *Puky.*

ASSENTIRE, v. assentiri: igenleni. *Bar. vm.*

ASSERERE: állítani. *Bar. vm.*

ASSERTIO: állítás. *Szirm. Párisp. Bar. vm.* Állítás, erősítés. *Párisp. Mokry.* Igenlés. *Sztrók.*

ASSERTIVE: állítólag. *Puky. Pauly.* Igenlőleg. *Sztrók.*

ASSERTUM: állítmány. *Perg. Kun.* Állítás. *Cur. l. Assertio.*

ASSERTUM simplex: pusztá állítás. *Cur. Debr. Puky.* Pusztá állítmány. *Fog.*

ASSESSOR: táblabíró. *Fog. V-gyűjt. Vajd. Czöv. Szlem. Puky. Dienes.* Közbiró. *Fog.* Itélőbíró.

V-gyűjt. Székülő. *P-gyűjt.* Törvénybíró, táblanok. *Bar. vm.* Ülnök. *Sztrók.*

ASSESSOR tabulae regiae iudicialiae: királyi táblabíró, királyi tábla' közbirója. *Perg.*

ASSESSOR archi-episcopalis: érseki ítélő v. táblabíró. *V-gyűjt. Szlem.* Primási táblabíró. *Czöv.*

ASSESSOR sedis consistorialis: szentszéki táblabíró. *Perg.* Püspöki széknek táblabirója. *Szirm.* Szentszék ülő. *P-gyűjt.* Szentszéki közbiró. *Szlem.* Szentszéki ülnök. *Sztrók.* Egyházi táblabíró. *Kölcs.*

ASSESSOR supernumerarius: számfeletti t. bíró. *Czöv.*

ASSESSOR officii montanistici: bányászéki táblabíró. *Perg.*

ASSIGNANS utasító. *Stett.* Általjegyző. *Czöv.* Rendelő. *Ujfal.* Alfizetőt állító. *Szlem.*

ASSIGNARE: kimutatni. *Bar. vm.* Kirendelni. *Kun.* (Exassignare: kirendelni. *Cur. Bar. vm.* Elküldeni. *Sztrók.*)

ASSIGNATARIUS: kijelölt, kijelölt *Bar. vm.* Utasítványos. *Stett.*

ASSIGNATIO (exassignatio): 1) kimutató levél; 2) rendelő levél. *Cur.* Kijelölés, kimutatás, kirendelés. *Bar. vm.* Utasítvány. *Stett.* Általjegyzés. *Czöv.* Alfizetős állítás's jelelés. *Szlem.* Rendelvény, utasítvány. *Debr.* Utalvány. *Vált. Császár.* Kirendelvény. *Kun.*

ASSIGNATIO commissariatica: tartomány biztosi utasítvány. *Debr.*

ASSIGNATIO qualificata: szavatosság-kizáró alfizetős állítás. *Szlem.* Szavatosságot kizáró utasítvány. *Per.*

ASSIGNATUS: utasított. *Stett.* Általjegyzet. *Czöv.* Kijelölt v. állított alfizetős. *Szlem.* Rendeltetett. *Ujfal.*

ASSISE (Jury): eskütszék' bírója, eskütszéki bíró. *Perg.* Eskütszék. *Sztrók.*

ASSISTENS: 1) oltalmazó, pártfogó; 2) segéd l. Adjunctus.

ASSISTENTIA: pártfogás. *Cur.*

Puky. Oltalom. **Puky.** Fog. Segély. **Fog.** Segélyerő. **Bar. vm.** Segedelmeskedés. **Czöv.**

ASSISTENTIA fiscalis: ügyviselői pártfogás. **V-gyűjt.** Ügyészi v. fiscalisi pártfogás. **Cur.** **P-gyűjt.** Köz ügyészi pártfogás. **Georch.** Köz ügyvédői pártfogás. **Szlem.** Ügyvédlői pártfogás. **Puky.** Ügyvédi oltalom. **Fog.**

ASSISTENTIA magistratualis: tisztipártfogás. **Cur.** Tisztii oltalom. **Puky.** Tisztihatalmi segéderő. **Deb.**

ASSISTENTIA militaris: katonai, segéderő. **Debr.**

ASSOCIATIO: 1) egyesülés v. egybekötés. **Puky.** **Pauly.** Egyesítés, egyesülés; 2) egyesület. **Fog.**

ASSOCIATIO idearum: eszmék központositása, eszmeponosítás. **Sztrók.** Észképszövődés, képzet-szövődés, képszövetkezés. **Kun.**

ASSUMERE: felvenni. **Kézir.**

ASSUMERE onus: felelni valami felől. **Pauly.** **Helt.** Terhet venni, v. vállalni. **Fog.** **Vajd.** I. Onus.

ASSUMTI (in actu potentiario) felvettek. **V-gyűjt.** **Cur.** Segédek. **P-gyűjt.** **Georch.** **Czöv.** **Szlem.** Maga mellé vagy magához vettek. **Czöv.** Melléje vettek. **Helt.**

ASSUMPTIO causae in revisionem: pernek vizsgálás alá vétele. **Cur.**

ASSUMPTIO oneris: terhvállás. **Cur.** Felelni valami felől, terhet vállalni. **Puky.**

ASSUMPTUS: felvett, mellévett. **Cur.** Felvett, segéd. **Pauly.** **Puky.** I. Violentia.

ASTROGNOSIA: csillagismeret. **Kun.**

ASTROLABIUM: csillagász-asztal mérőasztal. **Debr.**

ASTROMANTIA: csillagjóslás. **Kun.**

ASTRONOMIA: csillagászat. **Debr.** Égészet. **Csapó.**

ASTRONOMUS: csillagász, csillagvizsgáló, csillagtudós. **Kun.** Égész. **Csapó.**

ASTUTIA: ravaszság. **Czöv.** I. Dolus.

ASYLUM: menedék hely. **Cur.**

N-gyűjt. **Puky.** **Császár.** **Pauly.** **Szirm.** **Márt.** **Párisp.** **Moln.** **Mokry.** **P-gyűjt.** **Georch.** **Czöv.** **Szlem.** Menedék. **Fog.** **Mest.** Folyam-hely, mentőhely. **Pauly.** **Puky.** Szabad hely. **Mest.** Szabad menedék **Márt.** Bátorságos hely. **Mokry.** Menhely. **Kun.**

ASYLI jus: menedéki jog. **Fog.** Menedékhely-nyitás, és rendbeszedés' jusa. **Szlem.** Oltalom-igaz, menedék-igaz. **Puky.** Oltalom, menedék' jusa a' templomoknak. **Pauly.** Mentésítési jog. **Sztrók.**

ATAQUE: megtámadás. **Bar. vm.**

ATAVIA: ükőm' ükének anyja. **Kelem.** **Huszt.** Öse' ösének v. üke' ükének anyja. **P-gyűjt.** Dédősöm' v. dedüköm' anyja. **Szlem.** Ükük. **Puky.**

ATAVUS: ösöm' ösének atyja. **Kelem.** **Huszt.** Dédős. **Puky.** **P-gyűjt.** Öse' ösének v. üke' ükének apja. **P-gyűjt.** Dédősöm v. dedüköm' atyja. **Szlem.** Ük. **Verb.**

ATHEISMUS: vallástalanság. **Pauly.** **Puky.** Istentagadás. **Kun.** **Bar. vm.** **Puky.** Semmi hitiség. **Pauly.** Istenetlenség. **Sztrók.** Istenetlenség. **Kun.**

ATHEUS: istentagadó. **Puky.** **Kun.** **Szirm.** **Mokry.** **Márt.** Vallástalan. **Puky.** Istenetlen **Sztrók.** Istenetlen. **Kun.**

ATHMOSPHAERA: légkör. **Debr.** **Kun.** Gőzkör. **Kun.**

ATNEPOS: negyed izen való unokám' fiának fia. **Kel.** Onokám' onokájának fia. **Puky.** **P-gyűjt.** **Szlem.** **ATNEPTIS**: unokám' unokájának leánya. **Puky.** **Szlem.**

A TRAMITE veritatis abtrahi: az igazság mellől elállatni. **Helt.**

ATRIBUTUM: tökéletesség. **Puky.** **Pauly.** Tulajdonág. **Fogar.** **Kun.** Tulajdonítvány **Csapó.**

ATRIUM: pitvar, tornác. **Puky.** Keringő. **Styl.** **Canc.** **Math.** **R.** Tornác. **Pauly.** **Helt.**

ATRIUM domus iudiciariae: székház' tornáca. **Kasz.** Itélőszék' pitvara. **Perg.**

- ATTENTARE**: merészleni. *Fog.* alicius rei: valamely dolog' árának nevelése, v. toldása. *Puky*.
 Merényleni. *Kun.*
- ATTENTATIO**: merészlés, megkésértetés, bátorzkodás. *Bar. vm.*
- ATTENTATUM**: roszra vetemelés. *Puky.* Merészlet. *Fog. Kun.* Merénylet. *Kun.*
- ATTESTANS**: bizonyító. *V-gyűjt. Puky.* Bizonyság tevő. *Szlem.*
- ATTESTARI**: bizonyítani. *Puky. Bar. vm. V-gyűjt.* Bizonyítani. *Fog.* Bizonyságot tenni. *Kézir.*
- ATTESTATA** mortualia: halált bizonyító levél. *Cur. Bar. vm.* Haláltanú. *Bar. vm.*
- ATTESTATIO**: bizonyítás. *Cur. Fog.* Bizonyságtétel. *Helt. Puky. Pauly. Bar. vm. Szlem.* Megbizonyítás. *Czöv. Tanuság. Helt. Sztrók.*
- ATTESTATIO** intempestiva: alkamaatlan bizonyágtétel. *Pauly.*
- ATTESTATIO** tempestiva: idejénkorán való bizonyágtétel. *Pauly.*
- ATTESTATUM**: bizonyító levél. *Puky. V-gyűjt.* Bizonyságtétel. *Pauly. Bar. vm.* Bizonyságlevél, tanulevél. *Fog.* Bizonyítvány. *Perg. Kun.* Írásban adott bizonyágtétel. *Georch.* Bizonylevél. *Kun.*
- ATTINGERE**: érdeklenni. *Puky.* Érinteni. *Perg.*
- ATTONITUS**: megdöbönt. *Debr.*
- ATTRACTIO**: vonatás, vonódás. *Kun.*
- ATTRACTIO** navium: hajó-vonatás v. huzás. *Bar. vm.*
- ATTRACTIVA** vis: vonzó erő. *Debr.*
- ATTRACTUS**: érdeklött. *Puky.* Érintett. *Perg.*
- ATTRACTUS** in causam: alperes. *Cur.* Perbe vett, perbe fogott. *Csapó.*
- ATTRAHERE** in litem: pörbe fogni. *Káson.*
- AUCARIUS**: ludas. *Cur. Pauly. V-gyűjt.* Hiteszegett. *P-gyűjt. Georch. Czöv. Puky. Pauly. Szlem.* Hiteszegő. *Szlem.*
- AUCTA**: toldítás. (*Aucta pretii* alicius rei: valamely dolog' árának nevelése, v. toldása. *Puky*).
- AUCTIO**: 1) felfizetés (a' zálogban) *Cur.* Ráadás, v. ráfizetés. *Puky. P-gyűjt.* Zálogpótlék. *Fog.* Rugtatás. *P-gyűjt. Czöv.* Zálogár-toldás. *Szlem.* Pótolás, pótolék. *Puky. Pauly;* 2) Kótyavetye. *Cur. Czöv. Szlem. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly.* Árverés. *Fog.;* 3) Nagyobbitás. *P-gyűjt. Fog.* 1. Licitatio.
- AUCTIO** pignoris: zálogtoldalag. (*Auctionem* levare: toldalagot venni — adni. *Debr.*)
- AUCTIONALES**, felfizető, v. ráadó levél. *Cur.* Toldalaglevél. *Debr.*
- AUCTIONALIS** summa: rugtató summa. *Czövek.*
- AUCTOR**: 1) szerző. *Puky. Fog. Pauly. Bar. vm.;* 2) Öregbitő. *Bar. vm.*
- AUCTOR** delicti: gonosz tett' szerzője. *Szlem.* Véték-szerző, főbűnös. *P-gyűjt.*
- AUCTORE** iudice: bíróilag. *Fog. Sztrók.*
- AUCTORITAS**: 1) tekintet. *Fog. Bar. vm.* Hatalombeli tekintet. *Puky. Pauly.* Méltóság, tisztelkedés, tekinteti becs. *Bar. vm.;* 2) Hatalom, p. o. publica v. privata: köz v. magányos hatalom. *Fog.;* 3) Példa, tekintet. *Fog.* Méltóság. *Helt.* Közhatóság. *Sztrók.*
- AUCTORITAS** iudiciaria: bírói méltóság. *Czöv.*
- AUCTORITAS** magistratualis: tisztii hatalom. *Debr.*
- AUCTORITAS** ordinaria: rendszerint való hatalom. *Szlem.*
- AUCTORITAS** publica: közhatalom.
- AUCUPIUM**: madarászat. *Cur. Georch. Czöv. Szlem.*
- AUDIENTIA**: meghallgatás. *Fog. Bar. vm. Puky.* Előbocsátás. *Bar. vm.* Bébocsátás. *Puky.* Kihallgatás. *Fog. Kun.* Meghallgattatás. *Csapó.*
- AUDITA** referre: hallomást mondani. *Puky.*

AUDITOR: 1) hallgató. *Fogar. Puky.*; 2) (a' katonaságnál) hadi ügyész. *Fog. P-gyűjt. Georch. Pauly. Bar. vm.*; 5) Ügyhallgató (egyházi ügyekben). *Fog.*

AUDITOR causarum generalis: ügyeknek fő kihallgatója. *V-gyűjt.* Egyházi fő ügyhallgató. *P-gyűjt. Szlem.* Ügyeknek közönséges hallgatója. *Czövek.* Egyházi főügyész. *Perg.*

AUDITORIATUS: 1) hadi ügyészet. *Fog.*; 2) Egyházi törvényész. *Fog. P-gyűjt. Puky.* Ügyhallgatóság. *Puky. P-gyűjt.*

AUDITORIUM: 1) hallgatóhely. *Pauly.* Hallgatóterem; 2) hallgatóság. *Sztrók.*

AUDITUS: 1) hallás. *Fog. Puky.*; 2) Hallomás. *Cur. Fog. Puky.* (Testes ex auditu fatentes: hallomásból beszélő tanúk. *Debr.*)

AUF SICHT, a vue, a vista: látra. *Stett. Vált.*

AUGURIUM: jövendölés, jóslat. *Debr.*

AUGUSTANAE confessionis: ágostai vallásu. *Puky.* Ágostai valláson lévő. *Pauly. Puky.* Ágostai vallást követő. *Pauly.*

AUGUSTUS: felséges. *Puky.*

AULA: udvar. *Cur. Puky.*

AULAE regiae familiaris: királyi udvarnok. *Puky. Pauly. Péchy. P-gyűjt.* Királyi udvari szolgák. *Horr. Ist.* Udvarnok, udvari hiv. *P-gyűjt.*

AULAE supremus praefectus: fő udvarmester. *Puky.* Fő udvarnok. *Perg.*

AULICI: királyi udvari szolgák. *Horrát István* Királyi udvarlók. *Csapó.*

AULICUS: udvari. *Puky. Bar. vm.* Udvarnok. *Bar. vm. Kun.* Udvarló. *Csapó.*

AULICUS consiliarius: udvari tanácsos. *Puky.*

AURA popularis: népkedv, néptetszés. *Debr.* Köztaps. *Kölcs.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

AURANAE prior: perjel. *Helt. Pirial. Veres.*

AUREA bulla: arany-peccétes levél. *Cur.* Arany oklevél. *Fog.*

AURI collectores: arany-szedők. *Puky. Pauly.*

AURI fossiores: aranyásók. *Pauly. Puky.*

AURI lotores: aranymosók. *Pauly. Puky.*

AURI lotura (*Jus. met.*): aranymosás. *Perg.*

AURITUS testis: hallomási tanú. *Cur.* Hallott tanú. *V-gyűjt. Pauly.* Hallomásbeli tanú. *V-gyűjt.* Csupa hallásbeli tanú. *Czöv. Fül-tanú. Pauly. Imre.*

AUSBEITE v. Ausbeute (*J. met.*): nyereség, bánya - nyereség. *Perg.*

AUSFÜLLEN, explere: kitölteni. *Vált.*

AUSPICIUM: felügyelés. *Törv. czik.* Pártolás-kezdet. *Debr.*

AUSTELLER: kibocsátó. *Vált.* Tukmáló. *Zsebsz. Fog.*

AUSTRIAE haereditarius Imperator: Austriának örökös császára. *Bar. vm.*

A USU: divatra. *Stett.* Szokásra. *Vált. l. Uso.*

AUSZUGALES: hiteljegyzék. *Cur.* Vásárlás-laistrom, rovás-laistrom. *Puky.* Hiteljegyzés. *Pauly. P-gyűjt.* Ároskönyv kiírása. *P-gyűjt.* Rovás. *Georch.* Rovásbeli adósságok. *Pauly.* Kivonás. *Bar. vm. Czöv.* Kijegyzés, kihuzás. *Bar. vm.* Laistrom - kivonat, kalmárkönyv-kivonat. *Szlem.* Árjegyzék. *Sztrók.*

AUSZUGALIA debita: hiteljegyzéki adósság. *Cur.* Rovásbeli v. kivonati adósság. *Csapó.*

AUSZUGALIS: kivonatbeli (p. o. adósság, v. per.) *Fog.* Hiteljegyzéki. *Perg.*

AUSZUGALIS processus, kivonati v. árjegyzéki pör. *Kun.*

AUSZUGALISTAE, kivonásosak. *Czöv.* Hiteljegyzékesek, hitelhivatások. *Perg.*

AUTHENTIA: hitelesség. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szirm. P-gyűjt.*

Kun. Georch. Szlem. Pauly. Márt. Fog. Perg. Közhitelőség. *Fog.*

AUTHENTIA destitutus: hitlen. *Kun.* Hitelessen. *Perg.* Hitelességtelen. *Sztrók.*

AUTHENTIAE substantialis defectus: közhitelességnek velős fogyatkozása. *Pauly.* Hitelességnek lényeges fogyatkozása. *Sztrók.*

AUTHENTICA expeditio, hiteles kiadás. *Sztrók.*

AUTHENTICA fassio: hiteles valóság. *Vált.*

AUTHENTICA inquisitio: hiteles tanú-vallatás, v. tanúbizonyosság. *Pauly. Puky.* Hiteles nyomozás. *Czöv.*

AUTHENTICA persona: hiteles személy. *Cur.*

AUTHENTICAE litterae: derék levél. *Kész.*

AUTHENTICARE, hitelesíteni. *Puky. Pauly. Bar. vm. P-gyűjt. V-gyűjt.* Megerősíteni. *Bar. vm.* Meghitelesíteni. *Georch. Szlem.* Meghittelteni. *Czöv.* Meghitelni. *Kölcs.*

AUTHENTICATIO, hitelesítés. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Georch.* Hiteltetés. *Kölcs.* Birói hitelesítés. *Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt. Márt.* Meghitteletés. *Péchy.* Hitelesség. *Fog.*

AUTHENTICATUS: hitclesített. *Puky. Pauly. Cur. V-gyűjt. Mest. Szlem.* Hitclesítetett. *P-gyűjt.* Meghitteltetett. *Czöv.* Meghitelesített. *Georch.*

AUTHENTICUM instrumentum: hiteles íromány, v. oklevél. *Puky. Pauly.*

AUTHENTICUS: hiteles. *Cur. Puky. Kölc. Kun. Fog. Pauly. V-gyűjt. Czöv. Georch. Szlem.* Közhitelü. *Fog.*

AUTHENTICUS locus: hiteles hely. *Cur.* Hiendő hely. *Verb.*

AUTOCHIRIA: öngyilkosság. *Cur. Kun. Szlem. Bar. vm. Puky.* Önölés. *Kun.* Önnön-ölés. *Mest.* Maga-megölés. *Ujf.*

AUTOCRATIA: önuralkodás. *Kun. Puky.* Magán uralkodás. *Bar. vm.* Egyeduralk. *Sztrók.* Önuraság. *Kun.* Önországlás. *Csapó.*

AUTOGRAPHUM: eredeti oklevél, v. íromány. *Perg. Georch. Szlem. Czöv.* Saját [kézirat. *Cur.* Eredeti írás, saját írás. *Bar. vm.* Önírat. *Kun.*

AUTOMAT: önmozgony, olly erőmű, melly magától mozog. *Kun.*

AUTONOMIA: öntörvénytörvényezés. *Mest.*

AVAL, avalum: váltó jót-álvány. *Stett.* Váltói kezesség. *Sztrók. Kesz.* Készfízetési kötelezés v. kezesség. *Vált.*

AVANT GARDE: elővéd, előcsapat. *Kun.*

AVERSIONALE pretium: általános ár. *Cur.*

AVERSIONALIS: általános. *Cur. Fog.*

AVERSIONALITER: általában. *Cur. Puky.* Egyremásra. *Fog.* Általán fogva. *Fog.*

AVIA: nagyanya. *Puky. P-gyűjt. Huszt. Czöv.* Ük, nagyanya. *Kun.* Jobanya. *Helt.* Ük. *Kézir.*

AVISARE: bemondani. *Pauly. Puky.* Utasítani. *Puky.* I. Assignare.

AVISATIO: bemondás. *Helt.* Utasítás. I. Assignatio, aviso.

AVISO: utasítás. *Bar. vm.* Tudósítvány. *Stett.* Utasítvány. *Perg.*

AVISOBRIEF, I. Insinuationales litterae. *Vált.*

AVISORIAE litterae: bejelentő vagy megjelentő levél. *Szlem.* Utasító v. tudósító levél. *Perg.*

AVISTA: látra; A vista cambialis: látrai váltó. Nach sicht Wechsel: látás utánrai váltó. *Sztrók.* Látra kelt váltó. *Császár.*

AVITA constitutio: ősi alkotmány. *Törv. czik.* I. Constitutio.

AVITA bona: ösjószágok. (Condivisionales frates in avitis: ösfiak.) *Jászay.*

AVITICITAS: ösiség. *Cur. Fog. F-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Puky. Pauly. Kun.* Jóság-nak ösi léte *Georch. Pauly.*

AVITICUM honum: ösi jóság. *Cur. Puky.* Ösi javak. *Vajd.* Östől maradt. *Verb. Jászay.*

AVITICUS, avitus: ösi. *Cur. V-gyűjt. Kun.* Avult, avit. *Georch. Czöv. Szlem. Fog.*

AVOCATORIAE litterae: haza szólító v. honba visszahívó levél. *Szlem.* Honba idéző levél. *Perg.*

AVULSIO: elszakasztás. *Bar. vm.*

AVUNCULUS: anyám' bátyja. *Kelem.* Anyám' bátyja v. öccse *P-gyűjt. Huszt. Szlem. Puky.*

AVUNCULUS magnus: nagy-anyámnak bátyja v. öccse. *Kelem.*

AVUNCULUS major: üköm' báty-

ja v. öccse. *Puky. P-gyűjt.* Nagy-anyám' bátyja v. öccse. *Huszt. Szlem.*

AVUS: ös. *Kun. Huszt. Styl. Cur. Math. R.* Ös nagyapa. *Kelem.* Nagyapa. *Huszt.* Nagyatya. *P-gyűjt. Czöv.* Jobatya. *Helt.* Nagyatya. *Debr.* (Proavus: ösatya. *Debr.*)

AVUS maternus: anyám' atyja. **AVUS** paternus: atyám' atyja. *Kelem.*

AVUTA: megfizetett érték. *Kölcs.*

AXIOMA: sark-igazság. *gr. Széch. Kun.* Sark-valóság, sark-állítás, talpmondlás. *Pauly.* Vitlan igazság, nyílt ok. *Puky.* Teljes rövid mondas. *Szirm.* Nyilvánvaló dolog v. igazság. *Márt. Dien.* Alapmondás. *Debr.*

B.

BACULUS pastoralis: pásztori pászca. *Szlem.* Egyházi kormánybot, v. püspökpászca. *Perg.*

BAGAGE: butor, holmi, podgyász. *Bar. vm. Kun. Puky.* Kaczat. *Sztrók.*

BALETA: árufegy. *Kun.*

BANATUS: Bánát. *Puky.* Bánság. *Szlem. Kun.*

BANCALIS schaedae: bankó czédula. *Szirm. Mart. Puky.* Bankjegy. *Debr.* Pénzcsarnokjegy. *Sztr.* Papirospénz. *Kun.*

BANDERASIUS: zászlótartó. *Puky.*

BANDERIALIS: zászlóali, dandári. *Perg. Kun.*

BANDERIATUS: zászlós úr. *Szirm.*

BANDERIUM: zászlóal, vagy alja. *Fog. P-gyűjt. Szirm. Már. Kölcs. Perg.* Tábori zászló. *Kász.* Bandériom. *V-gyűjt. Puky.* Dandár, zászló. *Bar. vm. Zászló.*

Kézir. Banda, nemzetiségi dandár. *Perg.*

BANDITA: orcsapatbeli. *Kun.*

BANNA, v. bannum ecclesiasticum: kihirdetés. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Egyházi kihirdetés. *Fog.* Háromszori kihirdetés. *Georch. Szlem.*

BANNALIUM jus (*Jus feud.*): földesuri igaz. *Puky.* Uri jog. *Perg.*

BANNUM: kihirdetés. *Csapó. l.* Banna.

BANQUE: pénzváltóház. *Perg.* Pénzváltó-asztal, közös pénztár. *Szlem.* Váltóház v. mühely. *Bar. vm.* Váltó-kereskedés. *Czöv.* Pénzváltás, pénzváltó kereskedés, *Ujfal.* Váltó-terem vagy csarnok. *Sztrók.* Pénzcsür. *Kun.*

BANQUE-AMT: váltó-tiszttség, váltó-hivatal. *Perg.*

BANQUE-FOND: pénzváltó asz-

tal' alapértéke. *Szlem.* Pénzváltó alap. *Perg.* Váltótőke. *Kölcs.*

BANQUEROTTE : vagyonbukás. *Sztrók.* Értékbukás. *gr. Széchen.* Megbukás, vagyonfogyottság. *Kun.* l. Fallimentum.

BANQUIER : pénzváltó, bankász. *Csapó.* Pénztözsér, pénzcürnök. *Kun.* l. Campsor.

BANUS : bán (p. o. Croatiae, horvátországi bán). *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Puky.*

BAPTISMALES (litterae): keresztv. keresztelő levél. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* *Pauly.* *Szirm.* *Mart.* Keresztlevél, szentmosdás - levél. *Sztrók.*

BAPTISMO initiatus : megkeresztelt. *Perg.*

BAPTISMUS : kereszttség, v. keresztelés. *Perg.* Szentmosdatás, Szentmosdás. *Sztrók.*

BARO : báró. *Cur.* Szabadzászlós úr. *Kölcs.* *Georch.* Zászlós úr. *Perg.* *Sztrók.* *V-gyűjt.* Szabad úr. *Pauly.* *Helt.* *Kun.* *Szirm.* Tiszt hely ur. *Kézir.*

BARO naturalis : született báró, vagy zászlós ur. *Perg.*

BARO regni: ország' zászlósa. *Bar.* *vm.* Ország' főzászlósa vagy ország' bárója. *P-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* Zászlós ur. *Fog.* Ország' szabad zászlósa. *Helt.*

BARO tabulae: királyi ítélő-tábla' bárója. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Tábla-báró. *Czöv.* *Szlem.* Táblai báró. *Perg.*

BAROMETRUM : légmérő. *Debr.* Légsulymérő. *Kun.*

BASIS : talpkő, telep, fenék. *Debr.* *Kun.*

BATTERIA : ágyútelep. *Debr.* Álgyutanya, álgyusáncz, tüztelep. *Kun.*

BEHANDLUNG der Gläubiger : hitelezők' lealkudása : debitorum reductionis stipulatio. *Vált.* *Császár.*

BEHUTSAM : ovakodó. *Stett.*

BELLUM : had, harc, ütközet esata. *Pauly.* *Puky.*

BELLUM cruciatum : kereszties had. *Pauly.* *Puky.* *Helt.* Kurucz-had. *Sztrók.*

BELLUM defensivum : védelmező had. *Szlem.* *Ujfal.*

BELLUM offensivum : megtámadó had. *Szlem.* Megbántó had. *Perg.*

BENEFICIARI : jótéteményesülni. *Czöv.* Javadalmaztatni. *Perg.*

BENEFICIATUS : (*Jus can.*) haszonvevő. *Puky.* *P-gyűjt.* Jótéteményes. *Czöv.* Egyházi jószág' birtokosa, egyházi haszonvételes. *Szlem.* Királyi adományos pap. *Nán.* Jótéteményt vevő, v. javadalmas. *Bar.* *vm.* Jótékonyos. *Sztrók.*

BENEFICIUM incapax: jótéteményre alkalmatlan. *Pauly.* Haszonvévelt nem birható. *Puky.*

BENEFICIO cedit: 1) javára van, v. válik. *Bar.* *vm.*; 2) Lemondani a' haszonvétehről. *Perg.*

BENEFICIUM sublatio: jótéteményeknek eltörlése. *Czöv.* Haszon-eltörlés, jótét-eltörlés. *Sztrók.*

BENEFICIUM : 1) haszonvétel. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Kölcs.* *Pauly.*; 2) Jótét, jótétemény. *Puky.* *Fog.* *Pauly.* *Kun.* *Bar.* *vm.* Jótékony-ság, *Fog.*; 3) Jövedelem, *Fog.* Javadalom, *Perg.*

BENEFICIUM cleri: egyházi kivétel. *Cur.*

BENEFICIUM commune : közhaszonvétel. *Kölcs.* Közös jószág. *Szlem.*

BENEFICIUM competentiae: illetőrész v. jótétemény. *Czöv.* Ilendő tartás' jótéteménye. *Szlem.*

BENEFICIUM curiale: nemesi haszonvétel. *Kölcs.* Udvari jusok. *Czöv.*

BENEFICIUM ecclesiasticum curatum, seu curatae: papi kötelességű haszonvétel. *V-gyűjt.* Lelki gondviseléssel járó haszonvétel. *P-gyűjt.*

BENEFICIUM ecclesiasticum seculare: világi papokat illető haszonvétel. *P-gyűjt.*

BENEFICIUM ecclesiasticum simplex, seu non curatum: lelki gondviselés nélkül való haszonvétel. *P-gyűjt.*

BENEFICIUM ecclesiasticum vacans: megüresült egyházi jószágok, v. hivatalok. *Szlem.* Üres egyházi jótétemények. *Czöv.*

BENEFICIUM expectationis: várakozási jótétemény. *Szlem.*

BENEFICIUM extra serialitatis, soronkívül valóság' jótéteménye. *Czöv. Szlem.*

BENEFICIUM inventarii (*J. rom.*): jószág-laistrom' jótéteménye. *Szlem.*

BENEFICIUM juris: törvény' jótéteménye. *Czöv. Szlem.* Jogkedvezés. *Perg.*

BENEFICIUM legis: törvénykedvezés. *Cur.* Segedelem. *V-gyűjt. Puky. Pauly.* Törvény' jótéteménye. *Czöv.*

BENEFICIUM naturae: természet' adománya. *Cur.* Természet' kedvezése. *Perg.*

BENEFICIUM ordinis: sortartás. *Puky.* Sor' jusa. *Cur.* Sortartási kedvezés. *Perg.*

BENEFICIUM prorogationis: perhalasztás' jótéteménye. *Szlem.* Haladék' jótéteménye. *Czöv.*

BENEFICIUM regale: királyi haszonvétel. *V-gyűjt. P-gyűjt. Cur. Puky. Georch. Szlem. Bar. vm. Pauly.*

BENEFICIUM speciale: különös jótétemény, v. igaz. *Szlem. Czöv.*

BENEFICIUM territoriale: földterületbeli jótétemény. *Czöv.* Uradalmi vagy földesuri haszonvétel. *Szlem.* Földtéri hasznóvétel. *Sztrók.*

BENEMERITUS: érdemes, érdemteljes. *Debr.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEFICIUM examen: szabad, v. önkénti vallatás. *V-gyűjt. P-gyűjt. Cur. Mart. Puky. Fog.* Önkényes nyomozás. *Czöv.* Jóval való vallatás. *Szlem.* Önvallatás. *Puky.* Önkényes vallomás. *Czöv.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEFICIUM extra serialitatis, soronkívül valóság' jótéteménye. *Czöv. Szlem.*

BENEFICIUM legis: törvénykedvezés. *Cur.* Segedelem. *V-gyűjt. Puky. Pauly.* Törvény' jótéteménye. *Czöv.*

BENEFICIUM naturae: természet' adománya. *Cur.* Természet' kedvezése. *Perg.*

BENEFICIUM ordinis: sortartás. *Puky.* Sor' jusa. *Cur.* Sortartási kedvezés. *Perg.*

BENEFICIUM prorogationis: perhalasztás' jótéteménye. *Szlem.* Haladék' jótéteménye. *Czöv.*

BENEFICIUM regale: királyi haszonvétel. *V-gyűjt. P-gyűjt. Cur. Puky. Georch. Szlem. Bar. vm. Pauly.*

BENEFICIUM speciale: különös jótétemény, v. igaz. *Szlem. Czöv.*

BENEFICIUM territoriale: földterületbeli jótétemény. *Czöv.* Uradalmi vagy földesuri haszonvétel. *Szlem.* Földtéri hasznóvétel. *Sztrók.*

BENEMERITUS: érdemes, érdemteljes. *Debr.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BENEVOLENTIAE captatio, jóakarát' esdeklése. *Puky.* Kegyekeresés, v. vadászás. *Perg.* Kegyekeresés. *Sztrók.*

BEWEISMITTEL: bizonyítványok; probarum adminicula. *Vált. Császár.*

BIBLIOGRAPHUS: könyveket ismerő, könyvekhez értő. *Puky. Könyvismerő. Kun Perg. Könyvtudós. Sztrok. Kun.*

BIBLIOPOLA: könyváros. *Puky.*

BIBLIOTHECA: könyvtár. *Puky. Pauly. Bar. vm. Könyvtartóhely. Puky. Pauly. Könyves ház. Styl. Canc. Kov.*

BIBLIOTHECARIUS: könyvtárnok, v. könyvtáros. *Nán. Pauly. Puky. Könyvtár' őrzője v. gondviselője. Pauly. Puky. Könyvtárőr. Perg.*

BICELLUS: csákány. *Csapó.*

BIFARIATIO: kétfelé szakítás. *Cur. Ketté oszlás. Perg. Elketőzés. Sztrok.*

BIGAMA: kétférjű. *Szlem. Kétférjes. Perg.*

BIGAMIA: kétfelenség, v. kétférjűség. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Kétnőtartás. Kölcs. Kétfelenség-tartás. V-gyűjt. Szirm. Márt. Kétnősség. Sztrok. Kun.*

BIGAMUS: kétfelenségű. *P-gyűjt. Szlem. Kétnő, v. kétnős. Perg.*

BIGOT: imáncsi. *Bar. vm. Vakbuzgó. Sztrok.*

BILANX: egyengető - mérték, fontoló. *Puky. Mérő-vessző, mérő-serpenyő. Bar. vm. Mérleg. Helm. gr. Széch. Sulygyen. Stett. Kun. Egyenmérték. Kun.*

BILANX commercii, v. commercialis: kereskedésbeli alkalmaztatás, v. kereskedésbeli egyengetés. *Puky. Kereskedési mérleg, v. sulygyen. Helm.*

BILATERALIS: viszonos. *Cur. Kétoldalu. Cur. Fog. Kölcs. Kétrésről való. Pauly. Puky.*

BILL: törvényjavaslat, indítvány. *Kun.*

BILLET: levelke, iratka. *Kun. Cédula, kis levél. Csapó.*

BILLET a ordre (*J. camb.*): rendeletrei váltó. *Stett.*

BILLOCHUS: bíró, szolgabíró. *Csapó.*

BILLOCHUS regalis: királyi bünbíró. *Perg.*

BIMESTRALIS extractus: kéthavi kivonás. *Bar. vm.*

BIMESTRALIS computus: kéthavi számvetés. *Bar. vm.*

BINARIUS: Kétszeri. *Perg.*

BIOGRAPHIA: életrajz, életleírás. *Puky. Életírás. Csapó.*

BIOGRAPHUS: életíró. *Pauly. Puky.*

BIRSAGIALIS processus: birságos ügy. *Puky. Birságos v. birságot követő per. P-gyűjt. Birságos per. Czöv. Szlem.*

BIRSAGIUM: birság. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Pauly. Puky. Fog. Szirm. Moln. Márt. Szlem. Pénzbeli büntetés. Szlem. Jogi maradság, jogi terh. Sztrok.*

BLADUM: gabona. *Helt.*

BLASPHEMIA: káromlás. *Cur. Kun. Szlem. Istenkáromlás. Márt. P-gyűjt. Puky. Pauly. Káromkodás. Újfal. Lex. Pauly. Szirm.*

BLASPHEMIA realis: tétbeli káromlás. *Szlem.*

BLASPHEMIA verbalis: szóbeli. *Szlem.*

BOLETA: árujegy. *Kun.*

BOMBA: tüzgolyó, tüzgömb, roncsa. *Kun.*

BOMBARDA: faltörő. *Styl. Can.*

BOMBARDIER: bombár. *Csapó. Roncsár. Kun.*

BON: érlevelke. *Stett.*

BONA acquisita: szerzeményi jogok. *P-gyűjt. Georch. Szerzemények. Czöv. Szerzeményi, v. kereseményi jószágok's javak. Szlem. Szerzett jószág. Cur. Keresett vagyon. Puky. Szerzett vagyon. Perg.*

BONA actionalia: keresetbeli jószág. *Czöv.*

BONA adespota: bitang jószágok. *Bar. vm.*

BONA adventitia: mástól nyert jószágok. *Szirm. Tulajdon keresetbeli vagyon. Puky.*

BONA avita; v. avitica: ősi jószágok. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Ősi v. örök jószág. *Georch. Cur. Puky.*

BONA beneficialia: egyházi jószágok. *Puky. Fog. Pauly.* Egyházi javak. *P-gyűjt.* Egyházi hivatali jószágok. *Szlem.* Papi jószágok, egyházhhoz tartozó földek. *Georch.*

BONA caduca: magvaszakadtak' javai, vissza esett jószágok. *Bar. vm.* Magvaszakadt jószág. *Cur.* Uratlan jószág. *Czöv.* Esékény jószág. *Sztrók.*

BONA cameralia: kamarai javak. *Cur.* Kincstári jószágok. *Bar. vm.* Kamarai jószágok. *V-gyűjt. Szlem.* Kamara' jószágai. *Szlem.*

BONA castrensia: hadi érdem által szerzett javak. *Cur.* Katonai kereset. *Szirm.* Vitézi érdem-szerkezte javak. *Perg.*

BONA civica: polgári jószágok, *Georch.* Városi jószágok. *Czövek.* Város-polgári jószágok. *Szlemenic.*

BONA coacquisita: közszerzeményű javak. *Cur.* Közszerzeményi vagyon. *Puky.*

BONA colonialia: jobbágyi javak. *Czöv.* Jobbágyi jószágok. *Szlem.* Paraszti vagyon. *Georch.*

BONA concambiata: cserélt javak. *Cur.*

BONA coronalia: koronai javak. *Cur.* Korona' jószágai. *Puky.* Korona-jószág. *Szirm.* Koronabeli jószágok. *Bar. vm.* Korona-jószágok. *P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

BONA coronalia reginalia: királynék' korona-jószágai. *Földv.* Királynéi koronai javak. *Perg.*

BONA donationalia: adományi javak. *Cur. Pauly.* Adományi jószágok. *P-gyűjt. Georch. Szlem.* Adomány javak. *Kun.*

BONA dotalitia: házassági jószágok. *Földv.* Hitbéri javak. *Perg.*

BONA dubia, v. dubiosa: kétséges javak. *Cur.*

BONA ecclesiastica: egyházi javak. *Cur.*

BONA emtitia: vett javak. *Cur.*

BONA extradonationalia: adománykivüli javak. *Cur.* Adományon kívül szerzett jószág. *Georch. P-gyűjt. Czöv.* Nem adományi jószágok. *Szlem.*

BONA feudalia: hűbéri javak. *Perg.*

BONA fides: jólelkűség. *Cur. Veres.*

BONA fiscalia: fiskális javak. *Cur.* Fiskális jószágok. *V-gyűjt.* Ura veszett jószágok. *P-gyűjt.* Koronára szált jószágok. *Szlem.* Kobzói jószágok. *Sztrók.*

BONA fundationalia fundationalis: javak. *Cur.* Örök hagyománybeli érték. *Puky. Pauly.* Alapítványi javak. *Perg.*

BONA fungibilia: elkölthető javak. *Vajd.*

BONA haereditaria: örökös javak. *Szirm.* Örök jószág, örökség. *Georch.*

BONA impignorata: elzálogosított javak. *Cur.* Zálogos jószágok. *Sztrók.*

BONA materna: anyai javak. *Cur. Szirm.*

BONA mobilia: ingó javak. *Cur. Szirm. Pauly. Puky.*

BONA immobilia: ingatlan fekvő-javak. *Cur. Szirm. Pauly.*

BONA non fungibilia: elkölthetetlen javak. *Vajda.*

BONA notoriumum: hűtlenek' javai. *Cur.*

BONA nobilitaria: nemesi jószágok. *Georch. Czöv. Szlem.*

BONA occupata: elfoglalt javak. *Cur.*

BONA paterna: atyai javak. *Cur. Szirm.* Atyaibirtok. *Puky.*

BONA patrimonialia: nemzetségi javak. *Cur.* Ősi javak. *P-gyűjt.* Atyai örökség-jószágok. *Czöv.* Nemzetségi jószágok, örökségi vagyon. *Szlem.* Ősi birtok. *Puky.*

BONA per se ipsum acquisita: maga kereste jóság. *Helt.* Önkesremény. *Madass.*

BONA politico-fundationalia: örök hagyománybeli érték v. jószágok. *P-gyűjt.* Közhagyományi jószágok. *Georch.* Polgári kegyes hagyományi jószágok. *Szlem.* Polgári örök hagyományi jószágok. *Márt.*

BONA possessionaria: örök birtok. *Helt.* Birtokos jóság. *Perg.*

BONA profectitia: haszonvételeből lett gazdagodás. *Szirm.* Ősi jóság' jövedelméből szerzett érték. *Puky.*

BONA pupillaria: árvák' javai. *Cur.*

BONA quasi. castrensia: polgári érdem által szerzett javak. *Cur.*

BONA regia: felség' jóságai. *Georch.* Királyi jószágok. *Czöv.* Fejedelmi jószágok. *Szlem.*

BONA sexus masculini: fiú ágot illető javak. *Cur.* Fiu ágot illető jószágok. *Czöv.* *Georch.* *P-gyűjt.* Férfi ágra szálló jószágok. *Szlem.* Férfi ágot illető jószágok. *Pauly.* Fi-javak. *Perg.*

BONA utriusque sexus: mindkét ágot illető javak. *Cur.* *Pauly.* Két ágra nézendő jóság. *Georch.* Mind két ágot illető jóság. *P-gyűjt.* *Czöv.* *Puky.* Mind a két ágra szálló jóság. *Szlem.* Köznemi (két nemi) v. köz-ági javak. *Perg.*

BONA virtualia: remélhető örökségi javak. *Perg.* Remélhető javak. *Curia.* Várandó javak. *Puky.*

BONAE fidei creditor: jölelkü hitelező. *Cur.* *Puky.* Jóhiszemű hitelező. *Puky.*

BONAE fidei possessor: jölelkü birtokos. *Vált.* *Csász.*

BONI acquisitio: jóság' találása. *Helt.* Jóságyszerzés. *Csapó.*

BONIFICARE: megtéríteni, kipótolni. *Puky.*

BONIFICATIO (e. g. damni vel sumptuum): 1) megtérítés, kipótolás. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Javítás; 2) kártalanítás, kártalan-

ság. *Fog.* Vissza térítés, helyrehozás. *Bar.* *vm.* Javazás, javazat. *Kun.*

BONORUM devolutio: jóság' általszállása. *Czöv.*

BONORUM et capitis poenam statuere: jóságán és fején itélni valakit. *Kász.* Fej- és vagyonszűrésre itélni. *Csapó.*

BONORUM involutio: jóság-beáztatás. *Czöv.* Bezavarás, bemártás. *Sztrók.*

BONUM : 1) jó. *P-gyűjt.* *Szlem.* *Czöv.* *Fog.* *Pauly.* ; 2) Jóság. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* *Fog.* Vagyonszűrés, érték. *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.*

BONUM avitum: ősi vagyonszűrés.

BONUM acquisitum: szerzett vagyonszűrés. *Sztrók.*

BONUM fungibile: elkölthető jó. *Vajda.*

BONUM publicum: közjó. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *Fog.*

BÖRSE: csarnok, kereskedő csarnok. *Stett.* Pénzcsarnok. *Kun.*

BOTANIA: fűvészet. *Debr.* Növénytan. Növénytudomány. *Kun.*

BRACHIGRAPHIA: 1) szóróvidítés; 2) gyorsírás-isméret. *Perg.*

BRACHIUM: hatalom-kar. *Cur.* *Puky.* *Márt.* *Pauly.* *V-gyűjt.*

Szlem. Hajdúkar. *Kun.* Tiszti-erő. *Fog.* Erőhatalom. *Puky.* *Pauly.*

Márt. *P-gyűjt.* *Czöv.* Erő' hatalma. *Georch.* Erő. *Bar.* *vm.* Erőszak. *Csapó.* Hatalmas kéz. *Szirm.*

Márt.

BRACHIALIS executio: hatalomkaros végrehajtás. *Debr.*

BRACHIUM militare: katonai hatalomkar. *Perg.*

BRACHIUM regale: királyi erőhatalom. *Czöv.* Kir. hatalom-kar. *Szlem.* *Cur.* Fejedelm' hatalma. *Pauly.* *Helt.*

BRACHIUM seculare: világi hatalomkar. *Cur.* *Szlem.* Világi erőhatalom. *Czöv.*

BREVE (apostolicum) Pápa' levele. *Bar.* *vm.* Pápanak rövid le-

vele. *P-gyűjt. Puky.* Fejedelmekhez intézett irata a' pápának. *Kun.*

BREVES brevium, v. brevia judicia, v. judicia brevium evocationum: rövid útja a' perlekedésnek rövid törvény. *Cur.* Rövid nyolczadi törvényszék. *Perg.* Ünnepnolczadi rövid törvényszék. *Szlem.*

BREVIARIUM: papi imádságos könyv. *Puky.* Rövid ahitatoskodat. *Perg.*

BREVI manu rövid úton, rövid kézen. *Puky.* Rövid kézzel. *Dien. Czöv.*

BREVIS litis processus: rövid folyamatu per. *Cur.* Longae —: hoszszu f. p. *Cur.*

BREVIUM: Rövid octava. *Helt.* Rövid per-időszak. *Sztrók.*

BRIGADA: vezérosztály. *Puky.* Seregosztály, dandár. *Kun.*

BRIGADIER: osztályvezér, dandárvezér. *Kun.*

BRILIAN: fénykő. *Kun.*

BROCARDIUM: törvényes közmondás. *Puky. Pauly.*

BROMATOLOGIA: élettudomány. *Puky.*

BUCHHALTER: könyv-vezető. *Vált.*

BUDGET: költségjegyzet, kiadási számolat. *Kun.*

BULLA: 1) ónpecsétű levél, v. függő pecsétű levél. *Puky. Pauly.* Pápa' ónpecsétes levél. *Bar. vm.* Érczpecsétes levél. *Perg.;* 2) Érczpecsét. *Perg.* Függő pecsétes oklevél. *Kun.*

BULLA aurea: 1) arany-pecsétes levél. *Cur. P-gyűjt. Perg. Puky. Pauly. Szlem.* Függő arany pecsétes levél. *Pauly.* Függő pecsétes levél. *Bar. vm.* Arany-szabadságlevél. *Helt.* Függő pecsétű oklevél, arany oklevél. *Fog.;* 2) Arany pecsét. *Perg.*

BULLA pontificia: római függő ónpecsétes levél. *P-gyűjt.*

BULLARIUM: bulla-gyűjtemény. *Szlem.*

BULLETIN: értesítő, napi liedetű. *Kun.*

BUREAU: írópolcz. *Kun.* Íróasztal. *Kun. Csapó.* Tiszti szoba, hivatalszoba. *Kun.* Munkaszoba. *Kun. Csapó.*

BÜRGE (Aval): kezes, készfizetési kötelezés, expromissor. *Vált.*

BÜRGE und **ZÄHLER:** készfizetési váltói kezes. *Vált. Császár.*

BÜRGSCHAFT: váltóbeli kezesesség, készfizetési kezesség: expromissio, fidejussio. *Vált. Császár.*

BÜSTE: mellkép, mell-szobor. *Kun.*

C.

CABALA: áskálódás. *Puky.* Csaklúd igyekezet. *Puky. Pauly.* Szövevény. *Bar. vm.* Ármány. *Csapó.* Csiny, ravaszság, titkos szövetség. *Kun.*

CABALLA: kaczola. *Helt.*

CABINETUM: titok-szoba, titkodalom. *Bar. vm.* Belső szoba. *Puky.* Kabinet. *Puky. V-gyűjt.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Oldalszoba, benyiló. *Kun.* Különválasztott, titkos szoba. *Csapó.*

CADAVER: holttest. *Cur.*

CADUCA bona: magvaszakadt jószág. *Cur.*

CADUCITAS: 1) visszaesés, veszendőség. *Bar. vm. V-gyűjt. Pauly.* Kihalás. *Fog. Kun.* Hervadtság. *Czöv.* Kihaltság, megüre-

sedés. *Perg.* Esendőség, háramlandóság. *Kun.* Magvaszakadás. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Bar. vm. Fog. Szirm. Márt.*; 2) Magszakadású jószág. *Puky.* Uratlan jószág. *Czöv.* Magvaszakadónak v. hívségtelenkedőnek javai. *Szlem.* Kihalásbeli jószág. *Fog. I. Bona*

CADUCITATIS jus : magvaszakadás' igaza. *Puky.* Magvaszakadás' jusa. *Pauly.*

CADUCUS : esendő , mulandó. *Debr.*

CAEHALES articuli : czéh' cikelyei. *Bar. vm.*

CAEHALE privilegium : czéhbebi kiváltság. *Bar. vm.*

CAELEBS : 1) (férfiaknál) nőtelen. *Cur. Fog. Szirm. Márt. Puky. Helt.*; 2) Hajadon (leányoknál). *Cur. Fog. Puky. Társtalan. Fog.*

CAELIBATUS : nőtelenység. *Puky. Lex.* Nőtelen élet. *Czöv.* Házaságtalanság. *Puky. Pauly.* Nőtlenység. *Kun.*

CAELIBATUS cleri : papi nőtlenység. *Perg.*

CAELIBATUS lex : papi nőtlenység' törvénye. *Mest. Szlem.*

CALCATURA : nyomás. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Párisp. Fog. Pauly.* Forduló. *Cur. Vető. Kun. Fog. Puky. Pauly.* Szántás, szántó-telek. *Bar. vm. Határosztály. Puky. Dülő. Kun.*

CALCULARE : felvetni , felszámítani , számolni. *Debr.*

CALCULATOR : számvevő. *Helt. I. Exactor.*

CALCULI politici : kormány-tudományi , v. hihetőséget szülő számolások. *Szlem.*

CALCULUS : számítás. *Cur. Fog. Kun. Felvetés. Cur. Puky.* Számvetés. *Fog. Kun. Számolás. Bar. vm. Számozás , számvetel. Puky.* Számolat. *Kun. Debr.* Szavazat , érdemsor , érdemjegyzék. *Debr.* Számítás. *Kun. Fog.*

CALENDARARIUM : naptár. *Fog. Puky. Kun. Pauly. Bar. vm. Nap-*

könyv. Puky. Pauly. Időjegyzet *Pauly.* Napikönyv. *Puky.*

CALIGRAHUS : szépíró. *Debr.*
CALLUM : bőrkéreg. *Debr.*

CALUMNIA : 1) patvar. *Cur. Márt. Köles. Helt. 1779d. Verb. ford. Fog. Pauly. V-gyűjt. Georch. Czöv. Helt.* Patvarkodás. *Puky. Kun. Márt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Fog.* Csupán boszantó perlekedés. *Szlem.* Perpatvar. *Perg. Perpatvarkodás. Kőv.*; 2) Hamisvád. *Cur. V-gyűjt. Mest. Márt. Pauly.* Csalárd-költés , ráfogás. *Márt. Pauly.* Fondorkodás. *Puky. Kun.* Alvád , szócsavarítás , csalárd-perfolytatás , *Lex.* Megszólás , rágalom , rágalm , rágalmasság , rágalmazás. *Pauly.*

CALUMNIAE poena : patvarkodás' bére. *Georch.* Patvar' büntetése. *Czöv.* Patvarkodás' büntetése. *Szlem.*

CALUMNIAM allegans : patvarvitató. *Kölcs.*

CALUMNIARI : fondorkodni. *Pauly. Fog. Puky.* Patvarkodni. *Fog. Kun.*

CALUMNIATOR : fondor. *Pauly. Puky.* Patvarkodó. *Puky.*

CALUMNIOSA causa : átkeresetű ügy. *Debr.*

CALUMNIOSE : patvarkodva. *Pauly. V-gyűjt. Lex. Puky.* Patvarosan , hamisan. *Mest.*

CALUMNIOSUM scriptum : rágalmazó irás. *Debr.*

CALUMNIOSUS : patvarkodó. *Pauly. Puky.* Patvaros. *Kölcs.*

CAMBIALE judicium : I. Tribunal.

CAMBIALES a dato : I. Cambium.

CAMBIALES alienae seu trasatae : küldő pénzváltók. *Ufful.* Idegen , intézett váltó. *Csász. I.* fremder Wechsel.

CAMBIALES a piacere : tetszetrei váltó. *Stett.*

CAMBIALES a uso : divatrai váltók. *Stett.*

CAMBIALES a visis , seu a vista : látrai váltó. *Stett.*

CAMBIALES cum ordine: rendezési váltók. *Stett.*

CAMBIALES domiciliatae: házassváltók. *Stett.* Fizetési vagy te-
lepvényes váltó. *Törv. czikk.*
Csász.

CAMBIALES falsae: hamis váltó.
Csász. Törv. czikk.

CAMBIALES formales: formás
pénzváltó levelek. *Czöv.* Formás
váltók. *Stett.* Rendszerinti váltók.
Perg.

CAMBIALES genuinae: igaz vál-
tó. *Csász. Törv. czikk.*

CAMBIALES in giro: forgó-vál-
tók. *Stett.*

CAMBIALES irregulares: rend-
kívüli váltók. *Perg.*

CAMBIALES litterae: 1) váltó
levél. *V-gyűjt. Cur. Georch. Kölc.*
Puky. Pénzváltó-levél. *P-gyűjt.*
Czöv.; 2) Cseré-levél. *Cur. Bar.*
vm. l. Wechsel.

CAMBIALES nundinales seu re-
gulares: vásári- vagyis rendes
váltók. *Perg.*

CAMBIALES praescriptae: elé-
vült váltó. *Császár.*

CAMBIALES primae: első-váltók.
Perg.

CAMBIALES propriae: tulajdon
váltók. *Kölc.* Saját váltó. *Csász.*

CAMBIALES reciprocae: viszón-
váltók. *Stett.*

CAMBIALES secundae: másod-
váltók. *Perg.*

CAMBIALES siccae, seu a de-
posito: száraz pénzváltó-levelek.
Czöv. Száraz váltók. *Kölc.* *Törv.*
czikk.

CAMBIALES solae: egyes váltók.
Stett.

CAMBIALIBUS quidpiam super-
inducere: (valamit) a váltóra ve-
zetni; etwas auf den Wechsel auf-
schreiben. *Vált. Csász.*

CAMBIALIUM proprietarius: l.
Wechselinhaber.

CAMBIAANS: cserélő. *P-gyűjt.*
Czöv. Puky. Cseré-adó, cseré-
váltó-fél. *Szlem.*

CAMBIARE: 1) cserélni. *Puky.*
P-gyűjt.; 2) Váltani. *P-gyűjt.*

CAMBIARIA obligatio: l. Wech-
selspflicht.

CAMBIARIUS debitor: l. Tras-
sant.

CAMBIATURISTA: váltó mester.
V-gyűjt.

CAMBIO-MERCANTILE iudicium,
— vel tribunal: kereskedői ité-
lőszék. *Cur. Pauly.* Váltó keres-
kedési törvényszék. *Fog. Puky.*
Kereskedők' ügyeiket itélő tör-
vényszék. *Szirm.* Váltó-törvén-
szék. *Georch. Czöv.*

CAMBIUM a dato: mátohi váltó.
Cur.

CAMBIUM a piacere: tetszetei
váltó. *Cur.*

CAMBIUM a usu: divatrai váltó.
Cur.

CAMBIUM a vista: látrai váltó.
Cur.

CAMBIUM collybus: váltó, Wech-
sel. *Vált. Csász. Fog. Nán. Cse-*
re. Cur. Fog. Szirm. Már. Szlem.
Bar. vm. Pauly. Puky. Georch.
Kölc. Pénzváltás. *Újfal.*

CAMBIUM domiciliatum: házass-
váltó. *Cur.*

CAMBIUM formale: valóságos
váltó. *Cur.*

CAMBIUM fraudulentum: csa-
lárd v. tetetett csere. *V-gyűjt.*
Szinlett csere. *Cur. Puky. Pauly.*
Szinezett csere. *Georch.* Csalárd
csere. *Czöv. Pauly.* Szinlett cse-
revallás. *Szlem.* Palástolt csere.
Czöv. Színes csere. *Vajd.*

CAMBIUM in giro: forgó váltó.
Cur.

CAMBIUM manuale, seu colly-
bus: kézzől kézre való pénzváltás.
Újfal.

CAMBIUM mixtum: elegyes cse-
re. *Cur. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.*
Georch. Szlem. Pótoltatott csere.
P-gyűjt. Vegyes csere. *Czöv.*
Elegyes cserevallás. *Szlem.*

CAMBIUM non giratum: forgat-
lan váltó. *Cur.*

CAMBIUM perennale: örök csere. *Cur.* Örökös csere. *Pauly.* *Puky.* *Czöv.* *Szlem.* Örökös cserevállás. *Szlem.*

CAMBIUM praejudiciosum: sérelmes csere. *Cur.* *Puky.*

CAMBIUM purum: tiszta csere. *Cur.* *V-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Pauly.* Pótlás nélkül való csere. *Puky.* *P-gyűjt.*

CAMBIUM reciprocum: viszonzváltó. *Cur.*

CAMBIUM redolet naturam cambiati: a' csere-jószág megtartja az elcseréltnek tulajdonságát. *Pauly.* *Puky.* A' cserébe adott, a' cserébe vett vagyonnal egy tulajdonságú. *Puky.*

CAMBIUM siccum: száraz váltó; ein trockener Wechsel. *Vált.* *Csász.*

CAMBIUM sincaerum: valóságos csere. *V-gyűjt.* *Georch.* Igazcsere. *Czöv.* Szinlés nélkül tett, vagy való csere-vállás. *Szlem.*

CAMBIUM temporaneum: ideigleni csere. *Cur.* Ideig való csere. *Puky.* *Pauly.* *Czöv.* *Szlem.* Idegvaló cserevállás. *Szlem.*

CAMBUCA, Cucuma: búzogány. *Moln.*

CAMERA: kincstár. *Bar.* *vm.*

CAMERA regia hungarico aulica: Magyar királyi udvari kamara. *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Magyar királyi udvari kincstári tanács. *Bar.* *vm.*

CAMERALIS administratio: kamarai igazgatás. *V-gyűjt.* Kincstári igazgatás, v. kormány.

CAMERALISTA: kincstári tiszt. *Bar.* *vm.*

CAMERARIUS: kamarás. *Fog.* *Puky.* Aranykulcsos. *Puky.* Bejáró. *Bál.*

CAMERARIUS regius: kincstári aranykulcsos v. királyi komornok. *Bar.* *vm.* Királyi kamarás. *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* Királyi aranykulcsos. *Perg.*

CAMPI-MARESCHALLUS: tábornagy. *Fog.* Hadi fővezér. *Puky.*

Pauly. Fő had-vezér. *Bar.* *vm.* Hadfővezér. *Csapó.*

CAMPSOR: pénzváltó. *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Szirm.* *Márt.* Váltó. *Georch.* Küldött pénz felvevő. *Ujjfal.* Pénzárús. *Fog.*

CAMPSORIALES (litterae): váltó levelek. *Puky.* *Pauly.* Pénzváltólevél. *Szirm.* *Márt.* I. Cambiales, Cambium v. Wechsel.

CAMPSORIALIS: pénzváltói. *Fog.* **CAMPSORIALIS** domus: pénzváltóház. *Pauly.* *Puky.*

CAMPSORIUS: pénzküldő. *Ujjfal.* **CANAB**'S macerare: kendert áztatni. *Törv.* *Czikk.*

CANALIS: csatorna. *Fog.* *Bar.* *vm.* *Pauly.* *Puky.* Vizárok. *Puky.* *Pauly.* Vizmeder. *Kun.*

CANALIS fodinalis: bányai vízvezeték. *Perg.*

CANALIS lateralis: szárny-csatorna. *Törv.* *Czikk.*

CANALIS molaris: malom-árok, vagy csatorna. *Bar.* *vm.*

CANCELLARE: kitörteni. *Puky.*

CANCELLARIA: kancellária. *Cur.* *P-gyűjt.* Iróház. *Bar.* *vm.* *Puky.* *P-gyűjt.* Iróterem. *Szrok.* Irnokszoba. *Csapó.*

CANCELLARIA directoralis: igazgatói iróház. *V-gyűjt.*

CANCELLARIA major: királyi nagyobb kancellária. *Cur.*

CANCELLARIA minor: kisebb kancellária. *Cur.*

CANCELLARIA regia hungarico aulica: magyar királyi udvari kormányshé. *Puky.* Királyi magyar udvari főtanács. *Bar.* *vm.* Magyar kir. udv. kancellária. *Cur.* *Czöv.* *Szlem.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Udvari kancellária. *Czöv.* Kir. udv. magyar tanács. *Georch.*

CANCELLARIAE expeditor: iróházbéli kikészítő. *V-gyűjt.*

CANCELLARIAE juratus notarius: iróházbéli hites jegyző. *V-gyűjt.*

CANCELLARIUS: kancellár. *Lex.* *Perg.* Koriátnok. *Kun.* *Csapó.*

Fejedelmi titkos deák. *Helt. Királyi főjegyző. Tud. gyűjt.*

CANCELLARIUS regius aulae: kir. udv. fő-kancellár. *V-gyűjt. Szlem.* Udvari magyar fő-tanácsos. *Georch.* Fő-kancellárius. *Czöv.*

CANCELLATIO: átvonás. *Cur.* Vakarás. *Szirm. Márt.* Kivakarás. *Pauly.* Kitörlés. *Párisp. Moln. Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv.* Befoltolás. *Szlem.* Rendvonás. *Helt.* Kitörülés. *Csapó.*

CANCELLISTA: író. *Cur. Puky.* Írász. *Bar. vm. Georch.* Írnok. *Puky. Kun. Fog.* Írástevő. *V-gyűjt.* Íródeák. *Czöv. P-gyűjt. Szlem.* Kancellista. *P-gyűjt. Czöv.* Korlátos írnok. *Pauly. Leivó. Sztrok.*

CANDIDARE: kijelelni. *Fog. Pauly.* Hivatalra kiszemelni. *V-gyűjt. Pauly.* Hivatalra kinézni. *V-gyűjt.* Kandidálni. *Czöv.* Választás alá kijelelni. *Szlem.* Hivatalra javasolni. *Pauly. V-gyűjt.*

CANDIDATIO: kiszemeltség, kijeleltetés. *Bar. vm.* Hivatalra való kiszemelés, v. kijelelés. *Puky.* hivatalra kinézés. *Márt.* A' választandók' előadása. *Szirm.*

CANDIDATUS: hivatalra kiszemelt, v. kijelelt. *Bar. vm. Puky.* v. javasolt. *Pauly.* Választás alá kijelelt. *Szlem.* Kandidatus. *Czöv.* Kijelelt. *Kun.*

CANDIDATUS juris: törvénygyakorlandó, v. tanulandó. *Fog.*

CANDIDATUS matrimonii: házasulandó. *Fog.*

CANDIDE: őszintén. *Perg.*

CANDIDUS: 1) őszinte. *Fog.* Őszintes. *Bar. vm. ; 2) Fehér. Fog.*

CANDOR: 1) őszinteség. *Fog.* Nyíltszívűség. *Pauly. Puky ; 2) Fehérség. Fog.*

CANON: 1) szabás, törvény. *Pauly. Puky.* Szabat, szabály, törvény. *Fog. ; 2) Egyházi törvény. Fog. Kun. Bar. vm.* Egyházi szabada. *Bar. vm. ; 3) Lajstrom. Pauly. Hitzabás. Lex.*

CANON annus in emphiteusi: uri adó. *P-gyűjt.* Úradó. *Georch.* Juspénz. *Ujfal.* Örökbirtokbér, fő sajátság' adója. *Szlem.*

CANON concilii: gyülekezet-végzés. *Mest.* Gyülekezet' végzése. *Szlem.*

CANON librorum: Sz. irás' könyveinek lajstroma. *P-gyűjt.* Sz. könyveknek lajstroma. *Mest.*

CANON sacrae scripturae: I. Canon librorum.

CANONES ecclesiae: egyházi törvények. *Czöv. Szlem. P-gyűjt.* Szent kánonok. *Czöv.* I. Canones sacri.

CANONES sacri: egyházi szabályok. *Cur.* Egyházi törvények. *Puky. Czöv. Szlem. P-gyűjt.*

CANONICA visitatio: püspöki megye vizsgálat, v. egyházi látogatás. *Bar. vm.*

CANONICALIS: káptalanbeli, v. kanonoki. *Puky.*

CANONICI columnares: káptalan' nagyai. *Bar. vm.*

CANONICI libri: Szentírás' hitteles könyvei. *Szlem.* Sz. írásnak közönségesen bevétetett könyvei. *P-gyűjt.* Sz. írásnak bevétetett könyvei. *Puky.*

CANONICUS: 1) kanonok. *Fog. Puky. Georch. Szlem. V-gyűjt. V-gyűjt.* Kanonikus *Czöv. ; 2) Egyházi (adj.). Fog.*

CANONICUS a latere: oldal melletti kanonok. *Szlem.*

CANONICUS cathedralis: székes egyház' kanonokja. *V-gyűjt.*

CANONICUS collegiatae ecclesiae: társasági egyház' kanonokja. *V-gyűjt.*

CANONICUS domicellaris: I. Canonikus titularis.

CANONICUS magister: tanító kanonok. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.*

CANONICUS regularis: szerzetes kanonok. *P-gyűjt.*

CANONICUS scholasticus: I. Canonikus magister.

CANONICUS theologus: I. Canonikus magister.

CANONICUS titalaris: tiszteletbeli kanonok. *Szlem.*

CANONISARE: Szentek közé számolni. *Fog.* Szentesíteni, szentek közé avatni. *Kun.* Szentté nevezni. *Csapó.*

CANONISATIO: szentítés. *Bar. vm.* Szentek' sorába iktatás. *Szlem.* Szentek' rendébe való beiratás. *Puky.* Szentté-nevezés (a' római pápa által). *Csapó.*

CANONISTA: egyházi törvénytudó, v. tanító. *Puky.*

CANTATA: éneklet. *Kun.*

CANTON: környék, kerület. *Bar. vm.* Megye. *Kun.*

CANTOR: énekes, éneklő. *Kun.*

CANTON capituli: káptalan' éneklője. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.*

CAPACITARE: megértetni. *Fog. Puky.* Megértetni valamit valakivel. *Pauly.* Elméjét megnyugtanni, fejébe verni. *Pauly. Puky.* Értelmesíteni, átláttatni, meggyőzni. *Kun.*

CAPACITARI: megérteni, megfogni, meggyőződni. *Fog.*

CAPACITAS: 1) fogékonyság, képesség. *Kun. Fog. Foghatóság. Bar. vm. Megfoghatóság. Pauly. Puky.* Képesség. *Vált. Stett.;* 2) Belső tágasság, kiterjedés. *Pauly. Puky.*

CAPACITAS cambiaria activa, vel passiva: l. Fähigkeit.

CAPACITAS girandi: forgathatási képesség. *Vált.*

CAPACITAS possessorii: jószágbirhatás. *Cur. Kun.*

CAPAX: 1) fogékony. *gr. Széch. Fog. Kun.;* 2) Képes. *Fog. Stett. Kun.*

CAPAX judicatus: bírálhatós. *Fog.*

CAPELLA: kápolna. *Szlem.*

CAPELLANUS: segéd-pap. *Georch. Káplán. Czöv. Papsegéd. Kun.*

CAPETIAE: kepe. *Moln.*

CAPETIUM: fogság' váltsága. *Szlem.*

CAPILLARE jus: Hajadoni jus. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Czöv.* Hajadoni jog. *Kun. Fog.* Hajadonság' jusa. *V-gyűjt. Pauly.* Hajadoni tartás v. járandóság. *Georch.* Hajadoni igazság. *Szlem.* Hajadon-jus. *V-gyűjt.* Hajadoni igaz. *Puky.*

CAPITALE: tőke-pénz. *Cur. Bar. vm. Pauly. Kun. Fog.* Tőke-vagyon. *Szlem.* Fő v. derek-pénz. *Lex.* Tőke. *Csapó.*

CAPITALE activum: munkálódó v. munkás tőke-vagyon. *Szlem.*

CAPITALE circulans: forgásban levő v. kerengő tőke-pénz. *Szlem.*

CAPITALE crimen: főben járó bűn. *Cur.* Főben járó vétek, dolog. *Szirm. Párisp. Moln.* Halálos vétek. *Párisp.*

CAPITALE fixum: fekvő v. lesegezett tőke-vagyon. *Szlem.* Fekvő tőke. *Perg.*

CAPITALE in mutuo: kölcsönben lévő tőke-pénz. *Puky. Pauly.* Kölcsöni tőke. *Perg.*

CAPITALE iudicium: főben járó dolog. *Pauly. Helt.* Haláli bíróság, fővesztő bíróság. *Szrok. Perg.*

CAPITALE mortuum: holt v. henye tőke-vagyon. *Szlem.* Heverő tőke. *Perg.*

CAPITALE otiosum: l. Cap. mortuum.

CAPITALE parati aeris: tőke-pénz. *Czöv. V-gyűjt. Szlem. Mest. Georch.* Derekpénz. *P-gyűjt. Georch.* Mag-pénz. *Georch.* Készpénzi tőke. *Perg.*

CAPITALE passivum: szenvedőlegi tőke. *Perg.*

CAPITALE productivum, v. fructificans: tenyésztő v. gyümölcsöző tőke-vagyon. *Szlem.* Hasznot hajtó tőke. *Perg.*

CAPITALIS poena: halálos büntetés. *Cur. Szirm. Márt. V-gyűjt.* Halál-büntetés, fővesztés. *Szlem.*

CAPITALIS sententia: halálos ítélet. *Cur.* Főben-járó v. halálos ítélet. *Cur.* Főben-járó v. halálos

ítélet. *Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.* Fővesztő ítélet. *Szlem. P-gyűjt.* Főbenjáró ítélet. *Czöv. Szlem.* Főbenjáró fenyegetés. *Georch.* Halálra való ítélet. *Szirm.* Fején való maradoság. *Helt.*

CAPITALIS sententiae casus, quinque: a' fő' és jószág' elvesztésének öt okai. *Pauly.* Főbenjáró ítéletnek öt okai. *Perg.*—Öt esetei. *Szrok.*

CAPITALIS summa: 1) derék pénz. *Márt.*; 2) Derék summa. *Szász.* Tőke - v. derék öszveség. *Perg.* l. Capitale.

CAPITALISTA: derék- v. tőkepénz v. tőke-pénzzel bíró. *Puky.*

CAPITANEUS: kapitány, százados. *Fog.* Az ország' kapitánya v. hadnagya. *Helt. Pauly. Puky.*

CAPITANEUS turmae praetorianae: testőröz sereg' kapitánya. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Vezére. *Georch.*

CAPITATIO: főtől járó adó, fej-adó. *Szlem.*

CAPITE minutus: fejevesztett. *Puky.* Feje 's jószága vesztett. *Helt.*

CAPITIS aestimatio: fejbecsű. *Fog.* Főnek becsé. *Puky. Pauly.* Fejbecs. *Cur.*

CAPITIS emenda: fejváltás. *Fog. Cur.* Főváltás. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

CAPITIS redemptio: fejváltás. *Cur.*

CAPITULARE: 1) alkudozni v. alku mellett feladni, megadni magát. *Puky*; 2) Törvénykönyv; 3) Káptalan. *Perg.*

CAPITULARE testimonium: Káptalani bizonyosság. *Perg.* Káptalan' bizonyossága. *P-gyűjt.* Káptalan' küldötte. *Szlem.* Káptalan' tanúbizonyossága. *Georch. Czöv.*

CAPITULARES personae: káptalan' embere. *Puky.* Bíró' képe, fejedlem' embere. *Pauly.* Bíró' képe. *Verb. szcrint.*

CAPITULARIS: káptalanbeli. *Puky.*

CAPITULARIS homo: káptalan' embere. *Cur.*

CAPITULATIO: 1) hadi alku. *Fog. Pauly.* Hadszegődség. *Kun.* Alku mellett maga-megadás. *Puky. P-gyűjt.* Alkudozás, kapitulálás. *V-gyűjt.*; 2) Évkötés (katonáknál.) *Fog.* Időkötés. *Puky.* Katonák' szegődsé. *Bar. vm.* Katonai szegőds. *Perg.* Egyezkedés, szegőd-közés; várfeladás. *Kun.*

CAPITULUM: 1) káptalan. *Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*; 2) Egyházi törvény-cikkely. *Szlem.* l. Capitulare.

CAPITULUM cathedrale: püspök- v. székes káptalan. *Szlem.* Katedrás káptalan. *Czöv.* Székes káptalan. *Perg.*

CAPITULUM collegiatum: kollegiomos káptalan. *Czöv.* Kollegiált káptalan v. társaságos egyenlő tagú v. széktelen káptalan. *Szlem.* Széketlen káptalan. *Perg.*

CAPITULUM religiosorum: szerzetesek' gyülekezete, v. szerzet' gyűlése. *Szlem.*

CAPITULUM religiosorum generale: szerzetesek' országos gyülekezete, szerzet' országos gyűlése. *Szlem.*

CAPITULUM religiosorum locale: szerzetesek' helybeli gyülekezete, szerzet' helybeli gyűlése. *Szlem.*

CAPITULUM religiosorum provinciale: szerzetesek' tartománybeli gyülekezete. *Szlem.*

CAPITULUM venerabile: nemes káptalan. *Bar. várm.* Tisztelendő káptalan. *Perg.*

CAPTIOSA interpretatio: agyaskodó fogás. *Helt.* Fogásos magyarázat. *Perg.* Kötelkedő magyarázat. *Debr.*

CAPTIOSITAS in verbis: szóbeli csalvtetés. *Bar. vm.* Szóbeli fogás. *Perg.*

CAPTIVARE: fogolylyá tenni. *Fog. Puky.* Rabbá tenni, befogni. *Fog.*

CAPTIVATIO: el- v. befogás. *Cur.* Befogás. *Georch. Szlem. V-gyűjt.* Megfogás, elfogás. *Czöv. Fogolylyátevés. Puky. Fogtatás Pauly. Puky. Fogatás. Perg.*

CAPTIVATOR, fogtató. *Pauly.*

CAPTIVITAS: fogság. *Cur. Fog. Puky. Pauly. Rabság. Fog.*

CAPTIVUS: fogoly, rab. *Cur. Bar. vm. Puky. Helt. Szlem. V-gyűjt. Fog. Márt. Rab. Kölcs. Fogoly, raboskodó. Szirm.*

CAPTURA: elfogás. *Debr.*

CAPUT: 1) fej. *Cur. Fog. Fő. Fog.; 2) Fejezet (könyvben). Fog.*

CAPUT bonorum: jószág' feje. *Cur. Jószág' dereka. Georch. Főhely. Czöv. Jószágok' közös feje, főszág. Szlem. Fő-jószág. Perg.*

CAPUT familiae: köztörzsök. *Horr. Ist. Család' törzsöke, családfőnök. Csapo.*

CARBONARIUS: szénégető. *Debr.*

CARCER: tömlőcz. *Cur. Puky. Szlem. Pauly. Fog. Márt. Moln. Mokry. Párisp. Fogház. Szlem. P-gyűjt. Fog. Pauly. Puky. Szirm. Börtön. Pauly. Szirm. Fog. Rabház. Berten. Pauly.*

CARCFERIS custos: tömlőcztartó, börtönös. *Pauly. Fog. Puky. Bertenes, rabokra vigyázó. Pauly. Tömlőcz-őrző, tömlőcz-őr. Szlem.*

CARDINALIS: 1) kardinál. *Puky. Bibornók. Kun. Biboros. Debr.; 2) Sarkalatos. Fog. Kölcs. Kun.*

CARDINALIS lex: sarkalatos törvény. *Cur. Puky. Pauly. Kun. Sark-törvény. Puky. Kun.*

CARDINALIS praerogativa: sarkalatos szabadság. *Cur. V-gyűjt. Puky. Sarkalatos jeles különbség, P-gyűjt. Sark-szabadság. Mest. Főszabadság. Perg.*

CARDINALIS titulus: fő-ok. *Georch. Szlem. Fő-czim (p. o. adomány' fő-czime). Perg.*

CARDO: fő tulajdon, fő dolog. *Lex. Sark. Pázm.*

CARDO rei: a' dolog' sarkalata. *Debr.*

CARENTIA: hiányozat. *Debr. Nélkülözet. Sztrok.*

CARERE posse: nélkülözhetni. *Sztrok.*

CARICETUM: zsombék. *Törv. czikk.*

CARISTIA: drágaság. *Szlem.*

CARISTIA absoluta: való's általános drágaság. *Szlem. Alkultlan drágaság. Mest.*

CARISTIA imaginaria: képzelt v. képzelődési drágaság. *Szlem.*

CARISTIA realis: valóságos drágaság. *Szlem. Valódi, drágaság. Perg.*

CARISTIA relativa: látszati v. hasonlításbeli drágaság. *Szlem. Illetőlegi drágaság. Perg.*

CARITA IVUM subsidium (*J. can. et feud.*), kedveskedő segedelem. *Szlem.*

CARNALIS: testi. *Lex. Testvéri. Perg.*

CARNALIS commixtio: testi szövetekezés. *Egyh. ért.*

CARNALIS et uterinus frater: apul anyúl testvér. *Cur. Szlem. Egy atyától's anyától való testvér. Puky. V-gyűjt. Atyáról's anyáról egyszersmind testvér. Czöv. Egész testvér. Szirm.*

CARNALIS frater: apa-testvér. *Fog. Apa-fitestvér. Perg.*

CARNALIS soror: apa-testvér. *Fog. Apa-nőtestvér. Perg.*

CARNIFEX: hóhér. *Szirm. Márt. Moln. Párisp. Mokry. Bakó. Helt.*

CARNIFICINA: kinzöhely. *Szirm. Márt. Vérpad, kinpad. Csapo.*

CARNIS limitatio: husárszabás. *Bar. vm.*

CARTAFILAX (*J. can.*): káptalan' kancellárja. *Szlem.*

CARTA bianca: fejerlevél, fejerleg. *Csapó.*

CASARMAE militares: katonai laktanya. *Törv. czikk.*

CASSA: pénztár. *Cur. Fog. Szirm. Márt. Puky. Czöv. Szlem. Pauly. Kölcs. Kun. Kinestár. Szlem. Pénztár. Bar. vm. Pénztartó v. kassza. V-gyűjt.*

CASSA bellica: hadi pénztár. *Fog. P-gyűjt. Puky. Pauly. Kölcs.* Hadi pénzzár. *Bar. vm.* Hadi kassza *V-gyűjt.*

CASSA contributivialis: hadi adóbeli pénzzár. *Bar. vm.* I. Cassa bellica.

CASSA domestica: házi pénztár. *Fog. Puky. P-gyűjt. Kölcs.* Honi pénztár. *Pauly. Puky. Fog.* Honi kassza. *V-gyűjt.* Itthoni pénzzár. *Bar. vm.*

CASSA extraserialis: soronkívül való kassza. *V-gyűjt.* Rendenkívül való pénztár. *P-gyűjt.* Rendenkívüli pénztár. *Perg.* Mellékes pénztár. *Csapó.*

CASSA filialis: fiók-pénztár. *Szlem.* *Bar. vm.* Fiók-kassza. *V-gyűjt.*

CASSA fundationalis: szerzetbeli v. kegyeshagyománybeli pénzzár. *Bar. vm.* Alapítványi pénztár. *Perg.*

CASSA generalis: főpénztár. *Szlem.* Főkassza. *V-gyűjt.*

CASSA parsimonialis: takarékosági pénztár, v. takarékoság által megkímélt pénztár. *Szlem.* Kíméleti pénztár. *Perg.* Takarékpénztár. *Fáy. Törv. czikk.*

CASSA particularis: járásbeli kassza. *V-gyűjt.* Alpénztár, járásbeli pénztár. *Szlem.*

CASSA politico fundationalis: világi és kegyes hagyománybeli pénzzár. *Bar. vm.* Polgári kegyes hagyományi pénztár. *Szlem.* Polgári fundálathelyi kassza. *V-gyűjt.* Kormányalapítványi pénztár. *Perg.*

CASSA provisionalis: gyámolító-, vénség-gyámolító pénztár. *Szlem.* Gyámpénztár, gondoskodási pénztár. *Perg.*

CASSA publica: közkinestár. *Szlem.* Közpenztár. *Szlem. Törv. czikk.*

CASSA universalis: országos pénztár. *Szlem.* Közonséges pénztár. *Perg.*

CASSA vidualis: özvegy-gyámoltórv. tud. műszótár.

lító pénztár. *Szlem.* Özvegyi pénztár. *Perg.*

CASSAE contrectatio: pénztár meglópása. *Cur. Szirm.* v. meglópása. *Szirm.* Pénztár' illetése. *Perg.*

CASSAE perceptor: adóvevő. *V-gyűjt.* Adószedő. *P-gyűjt.*

CASSAE supererogatum: felesleg való kiadás. *Pauly.* Felesleges kiadás. *Puky.*

CASSAE viceperceptor: al-adóvevő. *V-gyűjt.* Második adószedő. *P-gyűjt.*

CASSAE visitatio: pénzzárnak vizsgálása. *Bar. vm.* Pénztár-vizsgálat. *Perg.*

CASSARE: 1) megsemmisíteni; 2) letenni (p. o. a' hivatalból) *Fog.* Eltorolni, semmisíteni. *Puky. Kun.* Törlesztetni, eltorolni. *Kun.* Semmivé tenni. *Moln.*

CASSARE sententiam: megsemmisíteni az ítéletet. *Puky. P-gyűjt.* *Szlem. Fog.* Eltorolni az ítéletet. *Czöv. Georch.*

CASSATIO: 1) eltörlés. *Cur. Bar. vm.* Elrontás. *Bar. vm.*; 2) Hivataltól megfosztás. *Cur.* Tisztétől megfosztás. *Bar. vm.* Megsemmisítés. *Debr.*

CASSATORIO-reëxecutorium mandatum: végrehajtást semmisítő's vizzatéritést rendelő parancs. *Kölcs.*

CASSEBUCH (Strazza, Primanonta, Journal): első följegyzési könyv a' kereskedőknél. *Császár.*

CASSIER, Cassierer: pénzszedő. *Kun.*

CASTELLANUS: várnagy. *Fog. Puky. Pauly.* Porkoláb. *V-gyűjt.* Várkapitány. *Dien.* Várnok. *Csapó.*

CASTELLANUS, vel locumtenens comitatus: a' vármegye' porkolábjára, v. hadnagya. *Bar. vm.* Vármegye' kapitánya. *Perg.*

CASTELLUM: kastély. *Cur. Bar. vm.*

CASTITAS: tisztaság. *Pázm. Szuzesség, szeplőtlenység. Lex.*

CASIRA: tábor. *Fog. Bar. vm.*

CASTRATI: heréltek. *Czöv.* Kiheréltek. *Szlem.*

CASTRENSES, várnak szolgálói. *Czöv.* Vár' földnépe. *Szlem.* Várnép. *Perg.* Vári. *Váradi.*

CASTRENSIS: tábori. *Fog.*

CASTRENSIS capellanus: tábori pap. *V-gyüjt.* *Puky.*

CASTRENSIS superior: tábori főpap. *V-gyüjt.* *Puky.*

CASTRI attinentia: I. Terra castri.

CASTRI praefectus: Várnagy. *Czöv.* *Szlem.* I. Castellanus.

CASTRUM: vár. *Cur.* *Fog.* *Pauly.* *Puky.* Fellegvár. *Bar.* *vm.*

CASTRUM doloris: halotti alkotmány, gyász-emelet. *Pauly.* Gyászalkotmány, ravatal. *Csapó.*

CASUALIS: véletlen. *Puky.* *Eseti.* *Lex.*

CASUALITAS: történetesség, véletlenség. *Fog.* Történetiség, történet. *Puky.* *Esetiség.* *Egyh.* *Lex.*

CASUALITER, véletlenül, történetből. *Puky.* Véletlen. *Lex.*

CASUS: 1) történet. *Cur.* *Eset.* *Cur.* *Puky.* *Kun.* *Pauly.*; 2) Ügy. *Pauly.*

CASUS casualis: történeti eset. *Cur.* Történetből való eset. *Kézir.*

CASUS conscientiae: lélekben járó dolog. *Puky.* Lelki ösméretben járó dolog. *Szirm.*

CASUS contingens: I. Casus casualis.

CASUS insolitus: szokatlan eset.

CASUS iuris: jogeset. *Stett.*

CASUS merus: merő eset, csupa történet. *Szlem.*

CASUS mixtus: elegyes eset, kétséggel vegyes eset. *Szlem.* Vegyes eset. *Perg.*

CASUS notorii: hivségtelenség' esetei. *Cur.* Hivtelenség' esetei. *Perg.* Hütlenség v. hütelenség' esetei. *Csapó.*

CASUS quinque majoris potentiae: a' hatalmaskodásnak öt esetei. *Cur.* I. Major potentia.

CASUS reservatus: visszatartott eset. *Lex.* Fentartó eset. *Perg.*

CASUS solitus: szokott, rendszerű eset. *Szlem.*

CASUS specialis: különös eset. *Puky.*

CATALOGUS: névsor. *Csapó.* Névjegyzék. *Kun.* *Bar.* *vm.* I. Castrum.

CATALOGUS librorum: könyvek' névjegyzéke. *Puky.*

CATARACTA: vízrekesz, zsilip. *Puky.* *Pauly.* Viz-esés, zubatag. *Kun.*

CATARACTA molaris: malomzúgó, v. zsilip. *Bar.* *vm.*

CATASTRUM: lajstrom. *Puky.* *Pauly.* *Czöv.* *Szlem.* Jegyzék. Névjegyzék. *Bar.* *vm.* *Kun.* Névlap. *Perg.* Névsor. *Debr.* *Kun.*

CATASTRUM aedificiorum: épületek' lajstroma. *Szlem.* Épületek' jegyzéke. *Perg.*

CATASTRUM capitalium: tőkepénzek' lajstroma. *Szlem.* Tőkepénzek' jegyzéke. *Perg.*

CATASTRUM fundorum: földek' lajstroma. *Szlem.* Földek' jegyzéke. *Perg.*

CATASTRUM generale contributionis: adók' általános lajstroma. *Szlem.* Általános adójegyzék. *Perg.*

CATASTRUM industriae: kézművi, v. művészi szorgalom' lajstroma. *Szlem.* Mű-jegyzéklap. *Perg.*

CATASTRUM nobilium: nemesek' névjegyzéke, v. lajstroma. *Bar.* *vm.* Nemesi névjegyzék. *Perg.*

CATEGORIA: minőség, v. félkezet. *Bar.* *vm.* Elmeszabás. *Puky.*

CATEGORICE: nyilván, tartózkodás nélkül. *Perg.* Kereken, határozottan. *Debr.* Himezés nélkül. *Csapó.*

CATHEDRA: tanítószék. *Puky.* *Pauly.* Kerék. *Pauly.*

CATHEDRALIS ecclesia: székes egyház. *V-gyüjt.* Székes, v. püspöki egyház. *Szlem.*

CATHOLOGUS: I. Catalogus; castrum.

CAUSA: 1) ügy. *Helt.*; 2) Ok *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Kölc. Georch. Szlem. Pauly. Puky.*; 3) Pör. *Helt. Czöv. Pauly. Szirm. Márt. Mokr. Szlem. V-gyűjt.*

CAUSA activa: felper. *Szlem. Bar. vm. Georch. V-gyűjt. Puky. Szirm. Márt. Pauly.* Követelő per, kereső per. *Debr. Cur.* Vádp. *Bar. vm.* Felperesi ügy. *Debr.*

CAUSA adjuvans: segítő ok. *Cur. Puky.*

CAUSA articularis: törvénycik-kelyes ügy. *Czöv.* Törvénycik-kelyi bírak' pere. *Szlem.* Törvény iktatta ügy, országgyűlési ügy v. per. *Perg.* l. Causa diaetalis.

CAUSA brevis litis: rövid folyamatu per. *Georch. Szlem.* Rövid pörü, v. egy pörszakaszú pör. *Czöv.* Rövid folyamtu per. *Perg.*

CAUSA cambialis: l. Wechsel-process.

CAUSA civilis: polgári ügy v. per. *P-gyűjt. Georch. Czöv.* Közönséges polgári törvényszéki per. *Szlem.* Pörös, v. polgári ügy. *Bar. vm.*

CAUSA comitatensis: vármegye-béli per. *Czöv.* Vármegyei per. *Szlem.*

CAUSA compromissoria: igazlá-tói per. *Szlem.* Választott ítélő-székbeli pör. *Czöv.* Választott bi-rósági v. választásági per. *Perg.*

CAUSA convocatoria: egybeidéz-tető per. *Debr.* l. Processus con-cursualis, et convocatorius.

CAUSA criminalis: büntető per. *Márt. Pauly. Puky.* Büntető ügy. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Főbenjáró per. *Bar. vm. Georch.* Vérper. *Bar. vm.* Fenyítő, v. főbenjáró ügy. *Czöv.* Fenyítő törvényszéki per, v. ügy. *Szlem.* Büntetti ügy. *Sztrók.*

CAUSA diaetalis: országgyűlési per. *Szlem.* Országgyűlésbéli ügy. *Czöv.* Országgyűlési per. v. ügy. *Perg.*

CAUSA efficiens: szerző ok, esz-közlő ok. *Cur. Pauly.*

CAUSA efficiens per accidens: történetből szerző ok. *Cur.*

CAUSA efficiens per se: magá-tól szerző ok. *Cur.*

CAUSA exasperationis poenarum. büntetés-keményebbitésnek oka. *Szlem.*

CAUSA extraordinarii fori: rend-kivüli törvényszékek' pere, rend-kivüli törvényszéki per. *Szlem.*

CAUSA extraserialis: soron ki-vül való ügy. *Georch. Czöv.* Soronkivül íteltető per, sorbéli el-sőbbséggel bíró per. *Szlem.* Sor-kivüli per. *Perg.*

CAUSA facti honoris: becsületet érdeklő per. *Szlem.* Becsületben-járó per. *Perg.*

CAUSA feudalis: hűbéri per. *Perg.*

CAUSA finalis: 1) végső ügy. *Puky*; 2) Kegyes vég. *Debr.*

CAUSA fiscalis: fenyítő per. *Ge-orch. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Márt. Pauly. Bar. vm. Puky.* Tisz-ti, v. hivatalbéli per. *Bar. vm.* Fenyítő ügy. *V-gyűjt. Georch.* Fiskális per. *P-gyűjt.* Fiskálisi ügy. *Czöv.* Közügyvédői per. *Szlem.* l. Causa magistratualis.

CAUSA fori sacri: szent-széki per, v. ügy. *Szlem.*

CAUSA formalis: határozó ügy. v. állató ügy. *Puky.* Rendszeres ügy. *Perg.*

CAUSA instrumentalis: eszköz-beli ok. *Puky. Pauly.* Alkalma-tosságbéli ok. *Pauly.* Eszköz-lő ok. *Debr.*

CAUSA intricata: szövevényes ügy. *Dien.*

CAUSA longae litis: hosszas, v. négy huzamu per. *Georch.* Hosz-szu pörü ügy. *Czöv.* Hosszu fo-lyamatu per. *Szlem.* Hosszú per-lekedésű ügy. *Czöv.* Hosszú fo-lyamú per. *Perg.*

CAUSA materialis: az ügynek eszközös oka. *Kász.* anyagi ok. *Perg.*

CAUSA matrimonialis: házasságot tárgyzó, v. házasságbeli ügy. *Georch.* Házassági ügy. *Czöv.* Házassági per. *Szlem.* I. Causae divortiales.

CAUSA octavalis: nyolczad ügy. *Czöv.* Ünnepest-nyolczadi törvényszékek' pere, ünnepest-nyolczadi per. *Szlem.* *Perg.*

CAUSA octavalis brevium iudiciorum: ünnepest-nyolczadi rövid törvényszékek' pere, rövid ünnepestnyolczadi per. *Szlem.* *Perg.*

CAUSA octavalis generalium iudiciorum: országos ünnepest-nyolczadi törvényszékek' pere, országos ünnepestnyolczadi per. *Szlem.* Nagy ünnepest-nyolczadi per. *Perg.*

CAUSA passiva, alpor. *Fog. Puky. Pauly. Szirm. V-gyűjt. Pergyűjt. Georch. Szlem. Márt. Szenvedős per. Czöv. Szenvedőlegi per. Perg.* Alperesi ügy, v. terhelő per. *Debr.*

CAUSA peremptoria: halasztást nem, szenvedő per. *Szlem.* Haldék nélküli per. *Perg.*

CAUSA perjuralis: hamis esküvést, hitszegést érdeklő per. *Szlem.* Ludas per. *Perg.*

CAUSA personalis: személybeli ügy. *Czöv.* Személyt érdeklő, v. személyi keresetet érdeklő per. *Szlem.* Személyre néző ügy. *Kász. Személyi per. Perg.*

CAUSA pia: 1) kegyes célú ügy, v. ok. *Cur. Czöv.* Kegyes tárgyú per. *Georch.* Ájtatos célú per. *Szlem.* 2) Kegyes vég. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.* Kegyes cél. *Puky. Szent vég. Perg.*

CAUSA principalis, fő derékok. *Cur.* Talp-ok, sark-ok. *Pauly. Főok. Debr.*

CAUSA privilegiata: privilegyiált ügy. *Czöv.* Privilegyiált, v. különös törvény-folyamatu per, különös kedvezéssel bírő ügy. *Szlem.* Törvénykivételes vagy szabadékos per. *Perg.*

CAUSA protonotarialis: ítélő

mesteri ügy. *Czöv. Szlem.* Itélő mesteri per. *Szlem.*

CAUSA realis: dologbeli ügy. *Czöv.* Vagyont tárgyzó, v. vagyombeli keresetet érdeklő per. *Szlem.* Dologra néző ügy. *Kász. Tárgy, v. tárgyi per. Perg.*

CAUSA serialis: sorba teendő per. *Georch.* Soros ügy. *Czöv.* Sortartó per, 's ügy. *Szlem.*

CAUSA spiritualis: lelki ügy. *Czöv. Szlem.*

CAUSA tabularis: táblás ügy. *Czöv.* Táblabeli per, felsőbb törvényszéki per. *Szlem.* Táblai per. *Perg.*

CAUSA temporalis: ideig való ügy. *Czöv.* Világi ügy. *Szlem.*

CAUSA testamentaria: végső intézetet érdeklő per, végső intézeti ügy, 's per. *Szlem.* Végrendeleti ügy, v. per. *Csapó.*

CAUSA transmissionalis: átküldető per, 's ügy. *Szlem.* Feljebb vitt per. *Perg.*

CAUSA urbarialis: urbáriomot érdeklő per, 's ügy. *Szlem.* Jobbágyi szabás iránt indított per. *Georch.* Urbarialis dolgok. *Czöv.* Urbéri per. *Törv. cikk.*

CAUSA: contestatio: per-elfogadás. *Debr.*

CAUSAE divortiales: váló- v. választó perek. *Perg.*

CAUSAE iudicis curiae: országbírói perek, 's ügyek, v. országbírája' ítélete alá tartozó perek. *Szlem.*

CAUSAE locumtenentiales: királyi helytartó előtt forgó ügyek. *Czöv. Szlem.* Királyi helytartói perek. *Szlem.* Helytartói perek. *Perg.*

CAUSAE meritum: ügy' veleje, érdeme, dereka. *Cur.* Pórnek veleje, v. sarkalata. *Puky. Pauly.* I. Meritum causae.

CAUSAE mitigationis poenarum: büntetés-lágyításnak okai, büntetés-lágyítást eszközölő okok. *Szlem.*

CAUSAE montanisticae: bányai, ügyek. *Czöv.*

CAUSAE motio: perindítás. *Szirm.*

CAUSAE palatinales: nádor-ispán előtt forgó ügyek. *Czöv. Szlem.* Nádor-ispáni perek, nádor-ispáni itélőszék' pererei. *Szlem.* Nádor-bírósági perek. *Perg.*

CAUSAE processus: perfolymat. *Cur.*

CAUSAE reassumptio: a' portfelvételnek megújítása. *Pauly.* Portfelvételbeli megújítás. *Puky.* Per' elővétele. *Perg.*

CAUSAE revisio: vizsgálás. *Cur.* Porvizsgálás. *Puky. Pauly.*

CAUSALITAS: ok-adás, ok-adó-dás. *Puky. Okság. Lex. Mest.*

CAUSAM agere, v. assummere: valaki' ügyét felfogni, felvenni, forgatni. *Pauly.* Ügyet pátolni. *Perg.*

CAUSAM prosequi: pert követni. *Verb.* Pert vagy ügyet követelni. *Perg.*

CAUSANS: torvénykező. *Cur. Pauly. Puky.* Ugyes, v. peres. *Márt. Bar. vm. Pauly.* ügyes. *P-gyűjt. Puky.* Peres. *Szirm.* Pannaszos. *Puky.* Pelekedő. *Szlem.*

CAUSANS pars: Porosfél. *Fog. Ügyész. Kölcs.* Poros v. porindító. *Helt.*

CAUSARUM regalium director et sacrae coronae fiscalis: királyi ügyek' igazgatója, és a' sz. korona' ügyésze. *Cur.*

CAUSATUM: okozat. *Fog. Gr. Széclp.*

CAUSIDICUS: ügyész. *Sztrók.* Ugynök. *Csapó.*

CAUTE: vigyázva, óvakodva. *Puky.*

CAUTELA: óvás. *Cur. Puky. Fog. Pauly. V-gyűjt. Barv. P-gyűjt. Szlem. Stett.* Órizkedés, fentartás. *P-gyűjt. Pauly.* Fentartás. *Szlem.* Órizkedés, őrszkoz. *Puky.* Óvakodás. *Fog. Óvat. Fog. Stett.* Ovalom. *Bar. vm.* Vigyázat. *Kász.*

CAUTELA juris: torvényes óvás. *Puky.*

CAUTELA superabundans: felesleges óvás. *Cur.*

CAUTIO 1) jótállás. *Cur. V-gyűjt. Szil. Pauly. Bar. vm. Szirm. Mara. Puky.* Bátoroságosítás. *Szlem.* Kereskedés. *Fog. P-gyűjt. Kun. Puky. Czöv. Márt. Pauly.* Bizva tétel. *Ujfal.* Bátoroság. *Mest.* Jókötés, v. szavatosság. *Helt.;* 2) Óvás. *Kölcs. P-gyűjt. Czöv. Márt. Moln. Párisp. Bar. vm. Óvat. Stett.* Óválnány. *Bar. vm. l. Cautela.*

CAUTIO damni infecti: fenyegető kár iránti bátoroságosítás. *Szlem.*

CAUTIO de dolo. (*J. rom.*) álnokság ellen tett bátoroságosítás. *Szlem.* Csalás elleni bátoroságosítás, v. biztosítás. *Perg.*

CAUTIO de pretio restituendo (*J. rom.*): jószág' ára visszafizetéséről adott bátoroságosítás. *Szlem.* Ártéptési biztosítás, v. bátoroságosítás. *Perg.*

CAUTIO expeditoria: 1) Szavatosság. *Cur. V-gyűjt.* Irott óvás, v. szavatosságról való óvás. *Czöv.* Szavatossági bátoroságosítás, szavatosság-kotelezés. *Szlem.;* 2) Nyugtató, jót-álló. *Cur. l. Evictio.*

CAUTIO fidejussoria: kezességi bátoroságosítás, kezes állítás. *Szlem.* Kezességi biztosítás. *Perg.*

CAUTIO juratoria: esküvesi bátoroságosítás, esküvés általi bátoroságosítás. *Szlem.* Eskubiztosítás. *Perg.*

CAUTIO legatorum servandorum: (*J. rom.*) hagyomány' kifizetéséről adott bátoroságosítás. *Szlem.* Hagyomány-téritési biztosítás. *Perg.*

CAUTIO litis sumptuum (*J. met.*): perkoltség' megtéritése felől adott bátoroságosítás. *Szlem.* Perkoltség-téritési biztosítás. *Perg.*

CAUTIO nude promissoria: pusztá ígretbeli bátoroságosítás. *Szlem.* Szóából való bizvatétel. *Ujfal.*

CAUTIO objective sumta: óvat. *Vörösm.*

CAUTIO pignoratitia: zálogadás

általi bátorságosítás. *Szlem.* l. *CAUTIO realis.*

CAUTIO realis: zálogbeli jótállás. *Cur.* Dologbeli óvás. *Czöv.* Vagyonbeli, v. vagyon-lekötelezés általi bátorságosítás. *Szlem.* Dologból való bizvatétel. *Ujfal.*

CAUTIO secura: biztos kezesség. *Törv. czikk.*

CAUTIO subjective sumta: ovatolás. *Vörösm.*

CAUTIONALES: jótálló-levél. *Cur.* *V-gyűjt.* *Puky.* *Márt.* Kezesség-levél. *Puky.* *Fog.* *Kun.* *P-gyűjt.* *Márt.* Óváslevél, ovólevél. *P-gyűjt.* *Márt.* Elégtételt ígérő levél. *Szirm.* Bátorságosítólevél. *Szlem.* Kezes levél *Pauly.* Kezeskedvény. *Fog.*

CAUTIONALIS summa: óvalombeli somma, v. özveség. *Bar. vm.* Bánatpénz. *Kun.*

CAUTUS: vigyázó, szemes. *Cur.* *Puky.* Óvakodó. *Stett.* Óvásos. *Puky.*

CAVENS, jótálló. *Bar. vm.* *Cur.* Kezes. *Puky.* *Pauly.*

CAVERE: 1) kereskedni. *Fog.* Jótállani. *Bar. vm.*; 2) Óvakodni. *Fog.* *Stett.* *Bar. vm.* Óvást tenni, v. szemesnek lenni. *Puky.*; 3) Ojni. *Bar. vm.* Ovatolni (Sicherheit stellen). *Stett.*

CAVILLATIO: gunyolás. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Csúfalkodás, játszóadás. *Puky.* *Pauly.* Agyaskodó viszátkodás *Helt.* Fondorkodás (*actus*), fondorság (*res*). *Fog.* Csalárd kereset. *Kezir.* *Pauly.*

CAVITAS: üreg. *Debr.*

CEDENS, átengedő. *Lex.* Általengedő. *Czöv.* *Szlem.* Jus általengedő. *Szlem.* Odaengedő. *Ujfal.* Engedő, általengedő. *Szirm.*

CEDERE: által- v. átengedni. *Fog.* *Lex.*

CEDERE actioni: a' keresettől elállani. *Fog.* *P-gyűjt.* *Puky.* *Pauly.* Keresetről lemondani. *Szlem.*

CEDERE appellatae: felebbvitelről lemondani. *Czöv.* *Szlem.*

CELARE: titkolni, eltitkolni. *Puky.*

CELEBRARE: 1) ülni, megülni, tartani; 2) szolgálatni, tenni. *Lex.*

CELERITAS circulationis pecuniae: pénzforgásnak sebessége. *Szlem.*

CELIBATUS, l. *Coelibatus.*

CELSISSIMUS, fő-méltóságú. *Fog.* *Puky.*

CELSITUDO: herczegség. *Fog.* Magasság, fenség. *Sztrók.*

CENSOR: vizsgáló. *Puky.*

CENSOR librorum: könyv-bíró. *P-gyűjt.* Könyvvizsgáló. *Fog.*

CENSOREA deputatio: számvevő, v. számvizsgáló választmány, v. tagzat. *Bar. vm.*

CENSUALIS pes: kamat' mértéke, kamat' állapotja. *Szlem.*

CENSURA: 1) vizsgálás. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Vizsgálat, számvétel. *Fog.* *Bar. vm.* Itélő hatalom. *Lex.*; 2) Fenyíték. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *Pauly.*

CENSURA advocatialis: prókatori kemény vizsgálat. *Czöv.* Ügyvédői próbatétel. *Szlem.* Ügyészi bírálat. *Debr.*

CENSURA ecclesiastica: egyházi fenyíték. *Cur.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *P-gyűjt.* *Puky.* Egyházi fegyelem. *Bar. vm.*

CENSURA legis: törvény-feddek. *Bar. vm.* Törvény-fenyíték. *Perg.* Torvényrovás, törvény' fenyítéke. *Debr.*

CENSURA librorum: könyv-vizsgálás. *Szlem.* *P-gyűjt.* Könyvvizsgálat; műbírálat. *Kun.*

CENSURA rationum: számadásoknak megvizsgálatások. *Czöv.* Számadás-vizsgálat. *Szlem.* Számbírálat. *Sztrók.*

CENSURALIS sedes: számvevő-szék. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* Vizsgáló szék. *Czöv.* Számadás-vizsgálószék. *Szlem.*

CENSUS: 1) bér. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *Bar. vm.* Házbér, adójóvedelem. *Bar. vm.* Haszonbér,

Fog. Sztrok. Jövedelem. *Fog.* ;
2) Adózás. *Cur. V-gyűjt. Puky.*
Pauly. Adó. *Helt. Földbér. Debr.*
(*Erga censum* : bérbe. *Pauly.*
Puky.)

CENSUS capitalis: tőkepénz' kamatja. *Szlem.*

CENSUS domalis: 1) füstpénz. *Cur. Kelem.*; 2) Házbér. *Cur.* Úri házadó. *Szlem.*

CENSUS quarterialis militaris: katonai szállásbér. *Bar. vm.*

CENSUS regius: királyi bér a' kir. városoknál. *Cur.*

CENSUS vitalitius: holta' napjáig való fizetés. *Czöv. Élelem-pénz. Szlem.* Holtigvaló bér. *Ujfal.* Élelem-bér. *Perg.*

CENTRALIS: közép-ponti. *Puky.* Mérközi. *Sztrok.*

CENTRUM: középpont. *Pauly.* *Puky.* Központ. *Puky.* Közepleg. *Bar. vm.* Mérköz. *Sztrok.*

CENTURIO: gyalog kapitány. *Puky.* Százados. *Kun.*

CERA sigillatoria: spanyol, v. pecsét-viaszk. *Bar. vm.* Pecsétviasz. *Csapó.*

CERIMONIA: pompa. *Puky.* Szerződés, tisztelkedés. *Bar. vm.* Ünnepegy. *Zsebsz.* Innepiség. *Kun.*

CERIMONIARIUS episcopi: püspöki szerződés. *Bar. vm.*

CERTAMEN: versengés. *Styl.* *Canc.* Viadal, viaskodás, harc, veszekedés' versengés. *Lex.*

CERTATIM: vetekedve. *Bar. vm.*

CERTIFICARE: tudósítani, hírdetni. *Puky. V-gyűjt.* Tudtára adni. *Puky.* Bizonyossá tenni. *Debr.* Bizonyosítani. *Kun.*

CERTIFICATIO: idézés. *Cur. Kun.* Idézet. *Kun.* Bebizonyítás, hitelesítés. *Puky. Pauly.* Írásbeli bebizonyítás. *Márt. Pauly.* Bizonyoságtétel. *Puky. Márta.* Hírül adás, híradás. *Szlem.* Híré adás. *Helt. Szirm.* Tudósítás. *Szlem. Szirm.* Tudatás. *Sztrok.* Hirtétel. *Vajd.* Bizonyossá tevés v. tétel. *Vör. Kézir.*

CERTIFICATORIAE (litterae) : tudósító, v. bizonyossá tevő levél. *Bar. vm.* Idéző levél, idézővény. *Kun.*

CERTIFICATUM: bizonyító irás. *Cur. Puky.* Bizonyosság. *Puky. Márta.* Bizonyítvány. *Zsebsz.* Bizonyító levél. *Márt.*

CERTIORARE: bizonyossá tenni, tudtára adni. *Szlem.*

CERTITUDO: bizonyosság. *Pauly. Puky.*

CERTITUDO moralis: okoskodási, — *physica*: természeti, — *mathematica*: mérnöki, v. csatlaltan bizonyosság. *Debr.*

CERUSA: ólomka, v. ön-estely. *Bar. vm.* Irón *Sztrok.* Rajzón. *Kun.* Ónacs. *Csapó.*

CESSIO: 1) engedés. *Helt. Cur.* *Czöv.* Átengedés. *Cur. Pauly.* *Fog.* Általengedés. *Puky. Márta.* *Mokr. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Kereset' átengedése. *Péchy.* Odaadás, neki engedés. *Párisp. Moln.* Lemondás. *Lex.* Odaengedés. *Ujf.*; 2) Engedmény. *Cur. Puky. Szirm. V-gyűjt. Czöv. Kun. Stett. Kölcs.* Átengedvény. *Fog.*; 3) Elállás. *Fog.*

CESSIO beneficii ecclesiastici: egyházi jótéteménynek engedése. *Czöv.* Egyházi-haszonvétel' általengedése. *Szlem.*

CESSIO bonorum: Javaknak általengedése. *Szlem.*

CESSIO juris: jus-általengedés. *Szlem.* Jog-engedés. *Perg.*

CESSIO litis: keresettől való elállás. *Czöv.* Perről lemondás. *Szlem.* Per-elhagyás. *Kölcs.*

CESSION, l. *Cessio.*

CESSIONALES (litterae): engedmény. *Cur.* Átengedő levél. *Cur. Fog.* Engedmény levél. *Puky. Gerorch.* Általengedő levél. *P-gyűjt. Szlem. Puky.* Engedvény *Kun.* Átengedvény. *Fog.*

CESSIONAR: engedményes. *Vált.*

CESSIONARIUS: engedményes. *Cur. Puky. Szirm. V-gyűjt. Gerorch. Czöv. Szlem. Kölcs. Stett.*

Kun. Általvevő. *Puky. Márt. P-gyűjt.* Engedés mellett kereső váltó. *Szirm.* Engedést elfogadó. *Uffal.* Átengedést fogadó. *Mest.*

CESSIONATUM : átengedmény. *Fog.*

CHARACTER : 1) bélyeg, ismeretjel. *Kun. Puky. Lex.* Jel, jegy. *Lex.* Tulajdonság. *Puky.* Külső tekintet. *Pauly. Puky.* Tulajdoni bélyeg. *Perg.* Saját-jegy. *Puky. P-gyűjt. Debr.* Erkölcsei bélyeg. *Puky.* Erkölc. *P-gyűjt.* Erkölcsei sajátság. *Debr.* Szívbélyeg, lelkezet. *Kun.* Lelkület. *B. Jósika.* Jellem. *Kazin. B. Eötvös! Szemere.* Becs-czím. *Cur.*; 2) Rang. *Fog.* Tisztség. *Puky.* Tiszt. *Debr.* Hivatal. *P-gyűjt. Puky.*

CHARACTER, et insignia militaria: hadi tiszti rang, és czímerjelek. *Bar. vm.*

CHARACTER indelebilis: letörülhetetlen jegy. *Debr.*

CHARACTER moralis: szívbélyeg. *Lex.* Erkölcsei jellem. *Sztrók.*

CHARACTER nationalis: nemzeti tulajdonság, nemzeti bélyeg. *Puky.* Nemzeti jellem, jelezet. *Sztrók. B. Eötv.*

CHARACTERISTICA notá: esmérhető jel. *Zsebsz. Puky.* 1. Character.

CHARTA : papiros, íróhártya. *Perg.* Irlap. *B. Jósika.*

CHARTA-BIANCA aláírásbeli kotelezés. *Puky.* Adáslevél. *V-gyűjt. Pauly.* Fejérpapiros. *Czöv.* Pusztai aláírással kotelező levél. *P-gyűjt. Márt.* Általában való kotelező levél. *Georch.* Kotelezőiratlan levél. *Szirm.* Fejérlevél. *Fog.* Fejér kotelezvény. *Perg.* Fejér kotelez. *Debr.* Fejérleg. *Csapó.*

CHARTACEA pecunia: papiros pénz. *Szlem.*

CHARTULARIUM : oklevélgyűjtemény *Perg.* Diplomatarium.

CHEMIA : elemtan, elemtudomány. *Kun.* Vegytudomány. *Zsebsz.*

CHEMICUS : elemész, elemtudós. *Kun.*;

CHIROGRAPHARIUS: 1) kézíratos. *Kun. Cur.*; 2) kézírásra hitelező. *Puky. Szirm. Márt. Kézíratos hitelező. Cur.* Kotelezményes. *Debr.* Hitelező. *Kun.*

CHIROGRAPHE : 1. Chirographum.

CHIROGRAPHUM: 1) kézirat. *Cur. Puky. Kun.* Kézírás. *Pauly. Czöv. V-gyűjt. Mest. Márt. Moln. Párrisp.* Tulajdon kézírás. *Szirm.* Contactus. *Czöv.* Kézírás. *Csapó.* Saját írás. *Debr.*; 2) Metszett oklevél. *Perg.*

CHIROGRAPHUM dentatum: fogas metszetű oklevél. *Perg.*

CHIROGRAPHUM partitum: egyesenes metszetű oklevél. *Perg.*

CHIROMANTIA : kézből jövendőlés. *Párisp.* Kézjóslás v. jóslat. *Csapó.*

CHIRURGICA relatio: kul- v. kézorvosi jelentés. *Bar. vm.* Seb- orvosi jelentés. *Perg.* Sebészi tudósítás. *Sztrók.*

CHIRURGUS: seborvos. *V-gyűjt. Puky.* Kul- v. kézi v. seborvos. *Bar. vm.* Sebész. *Bugát. Kun.*

CHIRURGUS districtualis: Járásbeli kul- v. kézi orvos. *Bar. vm.* Járásbeli seborvos. *V-gyűjt.* Ke- rületi sebész. *Sztrók.*

CHOLERA: epe- v. gorsmirigy. *Kun.* E- pedög, gorsmirigy. *Csapó.*

CHRIPTOGRAPHIA : titkosírás- ismeret. *Perg.*

CHRISMOLOGIA: keresztény-jegy- ismeret. *Perg.*

CHRISMON : keresztényi jegy. *Perg.*

CHRONICA : 1) időszek. *Bar. vm.* Időszak. *Perg.* Évrajz. *Gr. Széch.*; 2) Időszaki történet, bizonyos időszaki történet, bizonyos időszaki historiai konyv. *Perg.* Idorajz. *Sztrók.* Évkonyv. *Kun.*

CHRONOGRAPHICUM : az esz- tendő' számát jegyző mondás. *Pu- ky. Pauly.* Időjegyzési jegy. *Perg.* Időn at. *Kölcs.* Evjegyhat. *Sztrók.*

CHRONOLOGIA : időszámítás. *Pauly. Puky.* Időszámoló tudó-

mány. *Puky.* Idő-olvasás *Bar. vm.* Időszámolási ismétel, idővetési ismétel. *Perg.* Időtan, év- vagy kortudomány. *Kun.* Idő-számlálás' tudománya. *Debr.*

CHRONOLOGICE : az időrend szerint. *Puky.* Időszámlálásként. *Perg.* Időrendként, évszámításlag, évfolyamlag. *Csapó.*

CHRONOLOGICUS ordo : időszer, időrend. *Debr.* Időtani rend. *Sztrók.*

CHRONOLOGUS : időszámoló, időszámolást tudó. *Puky. Perg.* Idő-vető. *Perg.* Évtudós. *Kun.*

CHRONOSTICON : az esztendő' számát jegyző vers. *Pauly. Puky.* Időtjegyző vers. *Bar. vm.* Évjegyző vers. *Puky.* Évjelezet. *Sztrók.*

CHRONOTAXIS : az időnek rendbe szedése. *Pauly. Puky.* Időrendezés. *Csapó.*

CIPUS : kaloda. *Verb.*

CIRCULARE : kerülő, v. körlevél. *Cur. Fog.* Hirdetmény. *Puky.* Hirdető levél. *P-gyűjt. Pauly. Puky.* Kerülőlevél. *V-gyűjt. Szlem.* Kerülőírás. *Szlem.* Folyó levél. *Helt.* Körlevél.

CIRCULARE mandatum : hirdető parancsolat, v. körüljáró. *Szirm.* Folyóparancs. *Horv. Endre.*

CIRCULARIS : kerületi, kerületbeli. *Fog.*

CIRCULARIS sessio : kerületi ülés. *Puky. Szlem. Kun.* Kerületülés. *V-gyűjt.* Kerületbeli ülés. *Szirm.*

CIRCULARITER : kerületenként. *Puky.* Kerületileg. *Csapó.*

CIRCULATIO : kézenforgás, keringés, körüljárás. *Csapó.*

CIRCULATIO bonorum : javaknak vagy jószágoknak forgása 's kézre szállása. *Szlem.*

CIRCULATIO capitalium : tőke-vagyonnak forgása, 's kézzől kézre szállása. *Szlem.* Tőke-pézn' forgása. *Perg.*

CIRCULATIO pecuniae : pénzn' forgása. *Szlem.* Pénznek kézen for-

TÓRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

gása, folyamata, forgásba tétele, forgásban létele. *Puky.* Pénzkerengés. *Kun.*

CIRCULATIONS-BANK, v. Zet-
telbank : pénzn' forgásba tevő, pa-
piros pénzn' kiadó váltó-asztal. *Szlem.* Pénzforgási váltóház. *Perg.*

CIRCULATOR : kerülő. *Fog.*

CIRCULUS : 1) kör. *Fog. Puky.* *Kun. Lex. Szlem. Pauly.*; 2) Kerület. *Szirm. Márt. Szlem. Pauly. Puky. Fog.*

CIRCUMCISIO monetae : pengő-
pénzn' körülmételése. *Szlem.*

CIRCUMFERENTIA : kerevet, v. párkány. *Sztrók.* Kerület' kiteszése. *Helt.* Körület. *Perg.*

CIRCUMFORANEUS : házaló. *Puky. Pauly.* Kóborló. *Bar. vm.*

CIRCUMFORANEUS mercator : házról házra járó, házaló kalmár. *Szlem.* l. Quaestor.

CIRCUMFORANEUS pharmacopola : házaló orvosságáruló. *Szlem.* Házaló gyógyszeráros. *Perg.*

CIRCUMFORANEUS quaestor : házaló kereskedő. *Perg.* l. Mercator.

CINCUMSPECTUS, ac prudens : érdemes. *V-gyűjt.* Okos, szemes. *Lex.* Szemfűl, v. szemlules. *Csapó.*

CIRCUMSTANTIA : körülmény. *Fog. Kun.* Környület. *Pauly. Kun.* Környülállás. *Fog. Pauly. Szirm. Márt. Moln. Párisp. Puky.* Körülállás. *Kun.*

CIRCUMSTANTIA aggravans : terhelő környülállás. *Cur.* Súlyosító környülállás. *Cur. Fog. Puky. Pauly.* Terhelő környümeny. *Perg. Debr.*

CIRCUMSTANTIA allevians : könnyítő környülállás. *Cur.* Könnyebbitő környümeny v. környülállás. *Puky. Fog. Pauly.* Enyhitő környümeny. *Debr. Perg.*

CIRCUMSTANTIA notabiliter aggravans : kitetszőképen súlyosító környülállás. *Puky.* Kitetszőleg terhelő környümeny. *Perg.*

CIRCUMSTANTIALIS : környül-

állásos. *Puky.* Körülményes. *Perg.* *Kun.* Környületes. *Kun.*

CIRCUMSTANTIALITER: környül-állásosan. *Pauly.* *Puky.* Körülményesen. *Perg.* *Kun.*

CIRCUMVENIRE: elálatni, elcsábítani, ámitani, megkeríteni. *Pauly.* *Puky.* Körülvenni. *Perg.*

CIRCUMVENTIO: elámitás. *Cur.* *Puky.* *Debr.* Elcsábítás. *Puky.* Körülvevés. *Perg.* Elaltatás. *Debr.*

CIRCUMVENTIO dolosa: elálatás, csábítás, ámitás, megkerítés. *P-gyűjt.* Csalárd környülvétetés. *Szlem.* Álnok körülvevés. *Perg.*

CIRCUS: kör, köröny. *Kölcs.* Pályakör. *Kun.*

CITADELLA: fellegvár. *Puky.* *Pauly.* *Bar.* *vm.* Főllegvár. *Kun.*

CITARE: 1) törvénybe idézni. *Puky.* *Pauly.* Idézni. *Kun.* *Kölcs.* Idézni; 2) előhozni. *Bar.* *vm.*

CITARE ad litem: törvénybe, perbe idézni. *Szirm.* *Márt.* Beidézni. *Párisp.* *Moln.* Perbe idézni. *Perg.* l. Citare.

CITARE ex officiolatu: tisztviselésből idézni. *V-gyűjt.* A' tisztviselésből idézni. *Czöv.* Valakit úgy mint tisztviselőt idézni. *Szlem.* Tisztségül, hivatalul idézni. *Perg.*

CITARE in iudiciūm: idézni. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Törvénybe idézni. *Szlem.* *Perg.* l. Citare ad litem.

CITARE legem: a' törvényt előhozni. *P-gyűjt.* Törvényt citálni, idézni, felhozni, említeni. *Czöv.* Törvényt idézni. *Perg.* l. Citatio.

CITARI curans: idéztető fél. *Szlem.*

CITATIO: 1) idézés. *Cur.* *Fog.* *Szirm.* *Márt.* *Huszár.* *Kölcs.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Kun.* *Szlem.* *Pauly.* Idéztetés. *Georch.* *Pauly.* *Puky.* Előhívás. *Moln.* Torvénybe idézés. *Puky.*; 2) Felv. előhozás (p. o. legis). *Cur.* Idézet. *Fog.* *Kun.* *Kölcs.* Előidé-

zés. *Helt.* Folidézés. *Kun.* Idézés. *Fog.*

CITATIO accessoria: mellékes idézés. *Czöv.* Mellék-idézés. *Szlem.*

CITATIO admonitoria: intó idézés, intés elébe kapcsolt idézés. *Szlem.* Intetőlegi idézés. *Perg.*

CITATIO ad personaliter comparandum: idézés személyes megjelenésre. *Cur.* Személyes megjelenésre hívó idézés. *P-gyűjt.* *Pauly.* *Puky.* Személyes megjelenésre idézés. *Czöv.* *Szlem.* Személyesen teendő megjelenésre idézés. *Szlem.* Szemtől szembe idézés. *Helt.*

CITATIO ad personaliter comparandum et juri standum: személyes és törvény alatti megjelenésre idézés. *Cur.* Személyes megjelenésre és törvény elébe állásra idézés. *Czöv.* Önön személyében teendő megjelenésre és törvény elébe állásra idézés. *Szlem.*

CITATIO ad suo modo comparandum: szokott megjelenésre idézés. *Cur.* Annak módja szerint való megjelenésre idézés. *Czöv.* Annak szokott módja szerint teendő megjelenésre idézés. *Szlem.*

CITATIO continuatoria: folytatódó idéztetés. *Georch.* Folytatott idézés. *Czöv.* Perfolytató idézés. *Szlem.* Folytatólagi idézés. *Perg.*

CITATIO de bonis facta: birtokból tett idézés. *Cur.* Birtokból történt idézés. *Fog.* Birtokon v. birtokról tett idézés. *Rauly.* *Puky.* Birtokról tétetett idézés. *P-gyűjt.* Jóságáról tett idézés. *Czöv.* Jóság v. birtokbeli idézés. *Szlem.* Birtokbéli idézés. *Debr.* Birtokul idézés. *Perg.*

CITATIO de domo habitationis: lakból lett idézés. *Cur.* Lakhelyről való idézés. *Puky.* Lakhelyén v. lakhelyről tétetett idézés. *P-gyűjt.* Lakásának házaról. v. hajlékáról tett idézés. *Czöv.* Lakásbeli idézés. *Perg.* Háznál történt idézés. *Fog.*

CITATIO edictalis : összehívó végzés. *Törv. czikk.*

CITATIO ex officiolatu: tisztségből idézés. *Cur.* Tisztségül, v. hivatalul idézés. *Perg.*

CITATIO extraordinaria: rendkívüli vagy rendkívül való idézés. *Szlem.*

CITATIO ex vinculis: idézés fogságból. *Cur.* Fogságból idézés. *Perg.*

CITATIO fundamentalis : első idézés. *Cur.* Torzsok-perbeli idézés. *Szlem.* Fundamentomos idézés. *Czöv.*

CITATIO generalis : általános idézés. *Szlem.*

CITATIO gradualis (*Jus. can.*) lépcsőkénti v. lépcsőként való idézés. *Szlem.*

CITATIO illegitima: törvénytelen idézés. *Cur.* Jogtalan idézet. *Csapó.*

CITATIO immediata: közvetlen idézés. *Czöv. Szlem.*

CITATIO insinuationalis: bejelentő idézés. *Czöv.* Megjelentéssel, v. perkijeleléssel tett, v. rövid folyamatu perbeli idézés. *Szlem.* Bejelentési, vagy felebb viteli idézés. *Perg.*

CITATIO introductoria: bevezetéssel tett idézés v. bevezetési idézés. *Szlem.*

CITATIO legitima : törvényes idézés. *Cur.*

CITATIO litteratoria : írásbeli idézés. *Cur. Puky.*

CITATIO mediata: közbevetett idézés. *Czöv.* Közvetett idézés. *Szlem.*

CITATIO officiosa : hivatalos idézés. *Cur.*

CITATIO ordinaria : rendszerű v. rendszeres idézés. *Szlem.*

CITATIO peremptoria : haladék nélküli idézés. *Cur. Puky.* Végző idéztetés. *P-gyűjt.* Halasztást nemszenvető idézés. *Szlem.* Lenyomó idézet. *Kász.* Harmad napra való meghívás. *P-gyűjt.*

CITATIO per v, medio jurisdictionatum : embere által idézés. *Cur.* Hatalma alatt, levő embere által idézés. *Szirm.* Hatalom alattija általi idézés. *Debr.*

CITATIO personalis: személyes idézés. *Cur. Szirm. Márt. Czöv.* Személyszerinti idézés. *Szirm. Márt.* Személyén tétetett idézés. *P-gyűjt.*

CITATIO personaliter facta: személyesen történt idézés. *Fog.*

CITATIO primaeva, l. Cit. principalis.

CITATIO principalis: pert kezdő idézés, fő idézés, fő perbeli idézés. *Szlem.* l. Cit. fundamentalis.

CITATIO realis cum captura: befogással egybekapcsolt idézés. *Szlem.* Fogsággal járó idézet. *Csapó.*

CITATIO reambulatoria: kátárjárású idézés. *Szlem.*

CITATIO reflexoria: emlékeztető idézés. *P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Cur. Pauly. Bar. vm. Puky.*

CITATIO simplex: szokott idézés, egyszerű idézés. *Czöv. Szlem.* Hosszu folyamatu perbeli idézés. *Szlem.*

CITATIO specialis: különös idézés. *Szlem.*

CITATIO ultralis: mellékes idézés. *Czöv.* Akár egyszerű, akár megjelentéssel, vagy akár mikép tétethető idézés. *Szlem.*

CITATIO verbalis: szóbeli idézés. *Cur.*

CITATIONIS condescensio: az idézésnek leszállítása. *Puky. Pauly.*

CITATIONIS exhibitio. idézés megadása. *Cur. Szirm.* Idéző levélnek által v. kézhez adása. *Márt. Puky. Pauly.*

CITATORIAE (litterach) idéző levél. *Cur. Puky. Kun. Pauly. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Idéztető-levél. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Idéztvény. *Fog. Kun.* l. Citatorialis.

CITATORIALIS: idézőlevél, idézetlevél. *Kun.*

CITATUM: idézmény. *Fog.* Hivatkozat. *Kun.*

CITATUS: idéztetett. *Cur. Puky.* Idéztetett fél. *P-gyűjt.* Idézett fél. *Szlem.*

CIVES imperantes: országló haza-polgárok. *Szlem.* Népuralak. *Sztrók.*

CIVES parentes: engedelmesskedő haza-polgárok, alattvalók. *Szlem.*

CIVICUS: városi. *Cur. Puky.* *Fog. V-gyűjt.* *Szlem.* városbeli. *Puky.* Várospolgári. *Szlem.*

CIVICUS fundus: városbeli fundus v. jószág. *V-gyűjt.* Városi fundus. *Czöv.* Várospolgári ingatlan vagyon. *Szlem.* Városi érték. *Puky.* Városi telek. *Perg. Debr.* Polgári hirtok. *Debr.*

CIVICUS senatus: városi tanács. *Puky. Szlem. V-gyűjt.*

CIVILIS: polgári. *Kun. Lex.*

CIVILIS causa: polgári ügy. *Puky.*

CIVILIS imperans: országló. *Szlem.*

CIVILIS magistratus: polgári előljároság, polgári előljárok. *Szlem.*

CIVILIS status: polgári rend. *Puky. Szlem. P-gyűjt. Pauly.* Polgári állapot. *V-gyűjt. Szlem.*

CIVILISATIO: 1) mivelődés. *Fog. Kun.* Erkölc~szelidítés. *Puky.* Erkölcösödés, erkölcsösítés. *Lex.;* 2) Polgárosítás. *gr. Széch.* Polgárosodás. *Perg.* Csinosodás. *Sztrók.* Miveltség. *Kun.*

CIVILISATUS: szelid erkölcsű. *Puky.* Csmos. *Sztrók.* Mivelt, finomított. *Kun.*

CIVILISTA: 1) világi ember, világi; (ellentétele az egyházinak); 2) polgárfi (ellentétele a' katonának); 3) polgár törvényész. *Fog.* Torvénytudó. *Perg.*

CIVILITAS: módiség. *Ujfal.* Polgáriság. *Debr. Perg.* 1. Concivitas, Civilisatio.

CIVILITER: polgáriképen. *Puky.*

CIVIS: 1) polgár. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Mokr. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Fog.;* 2) Városbeli. *Moln. Pauly.* Kulcsos városban való. *Pauly.* Városi polgár. *Szlem.;* 3) Hazapolgár. *Szlem.*

CIVITAS: 1) város. *Fog. Szlem.;* 2) Polgári társaság. *Bar. vm. Szirm. Georch. Szlem. P-gyűjt. Debr.*

CIVITAS electiva: választott országlóu polgári társaság. *Szlem.* Választott kormányú polg. társaság. *Perg.*

CIVITAS libera: szabad kerített kulcsos város. *Pauly.*

CIVITAS libera regia: szabad királyi város. *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Királyi szabad város. *Fog.*

CIVITAS libera regia montana: 1. Civitas montana.

CIVITAS libera regia personalitia: 1. Civitas personalitia.

CIVITAS libera regia tavernicalis: 1. Civitas tavernicalis.

CIVITAS montana: szabad királyi bánya-város. *Cur.* Bánya-város. *Puky. Fog.*

CIVITAS personalitia: királyi személyes helytartói város. *Cur.* Personalisi szabad királyi város. *Czöv.* Királyi személyes jelenléte város. *Szlem.* Királyi személynök-hatósági város. *Perg.*

CIVITAS tavernicalis: tárnoki város. *Cur.* Tárnokszéki szabad királyi város. *Czöv.* Tárnoki szabad királyi város. *Szlem.* Tárnokhatósági város. *Perg.*

CIVITATE douare: 1) honosítani. *Fog.;* 2) Polgárrá tenni. *Puky. Fog.* Polgárosítani. *Debr.*

CIVITATENSIS: városbeli. *Fog.* **CIVITATIS nexus et ordinatio**: polgári társaságnak összeköttetése és rendbeszedése. *Szlem.*

CLANDESTINARIUS: 1. Clandestinus.

CLANDESTINITAS: alattomoság. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Ge-*

orch. Titkosság. *Czöv.* Alattomi szerződés. *Szlem.*

CLANDESTINUS: alattomos. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Titkos. *Puky.* *Pauly.*

CLARE: világosan. *Bar.* *vm.* Nyilván. *Perg.*

CLARIFICATIO: megvilágosítás, megfejtés. *Puky.* *Pauly.* Magyarázás. *Pauly.*

CLARIGATIO: nyilvános jus-követelés. *Szlem.* Hadizenés. *Bar.* *vm.*

CLASSICITAS: jelesség. *Pauly.* *Puky.* Remekletesség. *Perg.* Remekség. *Kun.*

CLASSICUS: elsőrendű. *Fog.* Remekletes. *Perg.* Jeles. *Debr.* Remek, örökbecsű. *Kun.*

CLASSICUS auctor: jeles szerző. *Puky.* Remekletes író, v. szerző. *Perg.* Remek-szerző. *Csapó.*

CLASSIFICARE: rendbe szedni, elrendelni. *Péchy.* Osztályozni. *Fog.* *Debr.* Rendsorozni. *Debr.* Rendezni. *Csapó.*

CLASSIFICATIO: rendezés. *Puky.* *Pauly.* *Bar.* *vm.* Osztályozás. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Debr.* Elosztályozás, sorbaszedés. *Pauly.* Külön-szerkesztetés, különzés, különkezés. *Bar.* *vm.* Osztályozat. *Fog.* Osztályzat. *Kun.* Rendsorozás. *Debr.*

CLASSIFICATIO creditorum: rendezés. *Czöv.* *P-gyűjt.* Sorba szedés. *Georch.* Hitelezők' sorozása. *Szlem.* Hitelezők' osztályozása. *Perg.* Rendsorozás. *Debr.*

CLASSIFICATIO debitorum: adósságok' osztályozása. *Cur.* *Törv.* *czikk.*

CLASSIFICATIO diviticulorum: dülök' osztályozata. *Törv.* *czikk.*

CLASSIFICATIO glebalis: földbeli különkezés. *Bar.* *vm.* Földlecti osztályozás. *Perg.*

CLASSIFICATIO localis: helybeli különkezés. *Bar.* *vm.* Helybeli osztályozás. *Perg.*

CLASSIFICATIO territorialis: határbeli osztályozás. *Cur.* Határbeli különkezés. *Bar.* *vm.*

CLASSIS: 1) osztály. *Cur.* *Puky.* *Kun.* *Debr.* *Pauly.* Rendfelekezet. *Pauly.* *Puky.* Különzet, különkezet. *Bar.* *vm.* Rend, rendsor. *Debr.*; 2) Hajós sereg. *Puky.* *Pauly.*; 3) Raj. *Bar.* *vm.*

CLASSIS agraria: földmivelői kar, földmivelők' osztálya. *Szlem.*

CLASSIS industrialis: művészi kar, v. művészek' osztálya. *Szlem.* Iparoskar. *Sztrók.*

CLASSIS mercantilis: kereskedői kar, vagy kereskedők' osztálya. *Szlem.*

CLAUSTRUM: kolostor. *Debr.* Zárda. *Helm.* Klastrom. *Puky.* Szerzetház. *Bar.* *vm.*

CLAUSULA: 1) kikötés. *Cur.* *Szirm.* *Márt.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Pauly.* Kivétel. *Nán.*; 2) Szózárek. *V-gyűjt.* *Pauly.* *Puky.* Rekesz. *P-gyűjt.* *Pauly.* *Puky.* Közbevetés. *Szirm.* *Perg.* *Georch.* *Szlem.* Záracsk. *Czöv.* Retsz. *Márt.* Végező rekesztés. *Moln.* *Párisp.* Záradék. *Helm.* *Stett.* *Kölcs.* Záraték, zárlat. *Kölcs.* Részmondás. *Kézir.*; 3) Feltétel. *Cur.* Hozzátétel, hozzáadás. *Pauly.* *V-gyűjt.* Rekeszték, töldalék. *Puky.* Zárlat, záromány. *Csapó.* Kitétel. *Fog.*

CLAUSULA codicillaris (in testamento): végintézetű ragaszték, v. záradék. *Perg.*

CLAUSULA commissoria elálhatast fentartó közbevetés. *Szlem.*

CLAUSULA illegalis: törvénytelen kikötés. *Cur.* Törvénytelen záradék. *Perg.*

CLAUSULA insolita: szokatlan kikötés. *Cur.* Szokatlan záradék. *Perg.*

CLAUSULA iurium declarativa, v. declaratoria: just kifejező kikötés, jusokat meghatározó záracsk. *Czöv.* Jus-meghatározó, jus-elintéző közbevetés. *Szlem.* Jog-nyilvánító záradék. *Perg.*

CLAUSULA justificatoria: igazságosító kikötés. *Cur.* Megigazító záracsk. *Czöv.* Igazságosító köz-

benvetés. *Szem.* Igazjogosító záradék. *Perg.*

CLAUSULA legalis : törvényes kikötés. *Cur.* Törvényes záradék. *Perg.*

CLAUSULA salvificatoria : mentő kikötés. *Cur.* Megmentő közbevetés. *V-gyűjt.* Épségesítő záradék. *Czöv.* Jus- v. igaz-fentartó, v. jus-mentő közbevetés. *Szem.* Óvó, vagy mentő záradék. *Debr. Perg.*

CLAUSULAE litterarum observandae : a' levélbeli meghatározást meg kell tartani. *Pauly.*

CLAUSULAE titulorum donationis characteristicae : adomány' titulusainak saját és czimeres clausulái. *Czöv.* Adomány' czimeinek különböző közbevetése. *Szem.* Adomány' czimeinek jelesb záradéki. *Perg.*

CLAUSULARUM insertio : a' meghatározó czikkelyeknek beírása. *Pauly.* Záradék-iktatás. *Perg.*

CLAUSURA : rekesz. *Lex. Verb.*

CLAVIS : mérték. *Cur.* Kulcs. *Debr.*

CLAVIS dicalis : rovatali kulcs. *Debr.*

CLAVIS judiciaria : birói kulcs. *Debr.*

CLAVIS proportionis, v. proportionalis : arányosság' mértéke. *Cur.* Arányosítási kulcs. *Debr.*

CLAVIS repartitionis : felosztás' mértéke. *Cur.* Kivetési kulcs. *Debr.*

CLAVIS repartitionalis quanti utriusque : mind a' két adó' felosztásának kulcsa. *Bar. vm.*

CLENODIA : drágaságok. *Cur. V-gyűjt. Puky.* l. Clenodium.

CLENODIA regni : korona' ékeségei. *V-gyűjt.* Ország' drágaságai. *Perg.*

CLENODIUM : drágamány, drágaszer. *Bar. vm.* Drágaságok. *Cur. V-gyűjt. Puky.* Asszonyi ékeség. *Pauly. V-gyűjt.* Drágakövek, 's gyöngyök. *Georch.* l. Clenodia.

CLERICALIS : nevendék - papi. *Puky.* Kispapi, papnevendéki. *Csapó.*

CLERICUS : nevendék - pap. *Pauly. Puky.* Kispap. *Puky.* Egyházi személy. *Georch. Czöv. Szem.* Papnevendék. *Kun.*

CLERUS : papság. *Cur. P-gyűjt.* Egyházi rend. *Cur. Pauly. Georch. Szem. V-gyűjt. Puky. Fog. Debr.* Papi rend. *Pauly. Fog. P-gyűjt. Czöv. Puky.* Egyházi kormány. *Mest.*

CLERUS graeci ritus : Ó hitü papság. *Georch.* Görög szertartásu klerus. *Czöv.* Görög szertartásu papság. *Szem.*

CLERUS inferior : al - papság. *Cur. Puky.* Al-papi rend. *Puky. Pauly.* Egyházi alrend. *Debr.*

CLERUS junior : nevendékpapság. *Cur. P-gyűjt. Szem. Puky. Debr.* Kispapság. *Puky. V-gyűjt.*

CLERUS major : főpapság. *P-gyűjt.* Főpapi rend. *Szem.* Főpapok. *Czöv.* Egyházi főrend. *Debr.*

CLERUS minor : alpapság. *P-gyűjt. Szem.* l. Clerus inferior.

CLERUS latini ritus : deák szertartásu klerus. *Czöv.* Deák szertartásu papság. *Szem.*

CLERUS regularis : szerzetes papság. *Cur. P-gyűjt. Szem.* Szerzetbeli klerus. *Czöv.* Szerzetes rend. *Pauly. Puky.*

CLERUS secularis : világi rend. *Puky. Pauly.* Világi papság. *Cur. Szem.* Világi klerus. *Czöv.* Egyházi világi papság. *P-gyűjt.*

CLERUS superior : l. Clerus major.

CLIENS : védencz, kegyencz. *Fog. Kun.* Pártfogott. *Pauly. P-gyűjt. Czöv. Puky. Már.* Védendő. *Márt. P-gyűjt.* Pártfogás alatt való. *Puky. P-gyűjt.* Felfogott. *Pauly.* Kegyevő hódolt. *Bar. vm.* Peres, ki prokátorra bízta a' dolgot. *Párisp.* Védlett, védett, pártolt. *Debr.*

CLIENTELA : pártfogás, ótalom. *P-gyűjt. Szirm. Puky. Ke-*

gyezet, kegyezés, kegyfogás. *Bar. vm.* Alattunk valók' ótalma. *Moln. Párisp.* Ótalmazat, pártolás. *Perg.* Pártfogolás, védelem. *Csapó.*

CLIENTELAE pactum: ótalmi. v. pártfogói kötés. *Szlem.*

CLIENTELARE regnum: ótalom alatt álló ország. *Szlem.* Ótalom alatti ország. *Perg.*

CLIMA: éghajlat, égmérséklet. *Debr. Égal. Kun.*

COACQUISITIO: közszerzés. *Cur.* Közszermény. *Georch. Czöv.* Közkeresmény. *Szirm. Georch. Czöv.* Közkeresés, együttszerzés. *Puky. Pauly. Márt.* Közkereset. *P-gyűjt.* Közös keresmény. *Fog. Szlem.* I. Acquisitum, Acquisitio.

COACQUISITIO conjugalis: házassági köz-keresmény. *Cur.* Házastársi közös keresmény. *Szlem.* Hitvesi közkeresmény. *P-gyűjt.*

COACQUISITIO fraternalis: testvéri közszermény. *Cur.*

COACQUISITOR: közös kereső, kereső társ. *Fog.* Közszerző, szerzőtárs. *Kun.*

COACQUISITOR principalis: főközszerményes. *Czöv.* Fő közös kereső. *Szlem.*

COACQUISITUM: közszermény. *Kun.*

COACTIO: erőtetés. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt. Fog.* Kényszerítés. *Pauly. Puky. Fog. Moln. Mokr. Párisp. Szirm. Márt. Fog.* Kinszer. *Fog.*

COACTOR: 1) felperes társ, vádtárs. *Bar. vm.* Ugytárs. *Pauly. Georch.* Közös felperes. *Szlem.;* 2) Kénszerítő (porkoláb, sereg-hajtó a' katonaságnál). *Bar. vm.*

COADJUTOR: segéd. *Cur. Puky.* I. Adjunctus.

COADJUTOR episcopi: püspök' segédje. *P-gyűjt.* Püspöki segéd. *Perg.*

COAETANEUS: I. Coaeuus.

COAEVUS: kortárs, egykoru. *Kun. Fog.* Korfi, egykorásu. *Csapó.* Egyévi, egykori. *Perg.*

COALESCERE: megegyesülni, megegyezni, öszveállani, megállapodni valamiben. *Pauly. Puky.* Szövetkezni. *Perg.*

COALITI: szövetségsek. *Bar. vm.*

COALITIO: öszveszövetkezés. *Szlem.* Megegyezés, egyesület. *Pauly. Puky.* Szövetség. *Bar. vm. Pauly.* Szövetkezés. *Puky.*

COARCTATIO: csonkítás, megszorítás. *Puky.*

COAUCTORES delicti: közcselekedők, büntársak. *P-gyűjt.* Gonosztett' közös szerzői. *Szlem.* Közös bűn-szerzők, v. társak. *Perg.*

COAUCTORES delicti aequales: gonosztettnek egyenlő közös szerzői. *Szlem.* Egyenlő büntársak. *Perg.*

COAUCTORES delicti immediati: közvetlen bűncselekedők. *P-gyűjt.* Gonosztettnek testi erővel közre munkáló, v. gonosztett' eszközöző közös szerzői. *Szlem.* Közvetlen büntársak. *Perg.*

COAUCTORES delicti intellectuales: véték' eszközöltetői. *P-gyűjt.* Gonosztettnek elmeheli tehetséggel közre munkáló közös szerzői, v. gonosztett' eszközöltető közös szerzői. *Szlem.* Bűneszközöltetők. *Perg.*

COAUCTORES delicti mediati: I. Coauctores delicti intellectuales.

COAUCTORES delicti pactitii: gonosz tettnek öszveszövetkezett közös szerzői. *Szlem.* Szövetkezett büntársak. *Perg.*

COAUCTORES delicti principales: gonosztettnek fő közös szerzői. *Szlem.* Fő-büntársak. *Perg.*

COAUCTORES delicti secundarii: gonosztettnek másodrendű közös szerzői. *Szlem.* Másodrendű büntársak. *Perg.*

COAUCTORES fortuito concurrentes: gonosztettnek történetből egyesült szerzői *Szlem.* Történetből egyesült büntársak. *Perg.*

CODEX: törvény-könyv. *Stett.*
CODEX cambialis: l. Wechselgesetzbuch.

CODEX cambio mercantilis: váltótörvény. *Georch.* Kereskedői váltótörvény-könyv. *Szlem.*

CODEX civilis. 1) polgári törvény-könyv.; 2) romai törvény-könyv. *Perg.*

CODEX criminalis: büntörvény-könyv. *Fog.*

CODEX legum: törvény-könyv. *Kun. Kölcs* l. Corpus Juris.

CODEX mercantilil: kereskedői könyv. *Kölcs.*

CODICILLUS: fiók rendelet. *Cur.* Fiók rendelkezet. *Fog.* Fiók végintézet. *Puky. Fog. Pauly.* Vég-ső intézeti toldalék. *Puky. Pauly. Szlem.* Végszerzések. *Bar. vm.* Végintézet' toldaléka. *Czöv. P-gyűjt. Bar. vm.* Testamentom-toldalék. *V-gyűjt. Nán.* Toldalék intézet. *Szlem.* Végrendelet-pótlék, v. toldat. *Kun.* Fiók testamentom. *Köv. V-gyűjt.* Végrendeleti toldat. *Debr.* Toldaléki végintézet. v. végintézeti toldat. *Perg.* Kistestamentom. *Kölcs.*

COELIBATUS: nőtlenység, hajadonság. *Kun.* l. Caelibatus

COEMTIO: özszövetel. *Cur.* Egybe- v. összevásárlás. *Csapó.*

COETUS: czéh. *Fog. Bar. vm.* Társaság. *Bar. vm.* Egyesület. *Perg.*

COETUS opificum: czéh, mester-ségüző egyesület. *Szlem.* Mesteremberek' czéhe v. egyesülete. *Perg.*

COETUS opificum restricti: száma nem szorított egyesület, vagy czéh. *Szlem.* Mesteremberek' számnélküli egyesülete, v. czéhe. *Perg.*

COETUS opificum restricti száma szorított egyesület 's czéh. *Szlem.* Mesteremberek' szabott számu egyesülete, v. czéhe. *Perg.*

COETUS sodalium montanisticorum: bányász legénység. *Zsebsz.*

COEVICTIO: köz-szavatosság. *Cur.* l. Evictio.

COEVICTOR: szavatos társ. *Kölcs.*

COEXISTENTIA: egykori létel, egykoriság, együttléte. *Pauly. Puky.* Egykorúság. *Fog.* Együtt való lét. *Pauly.* Együttlét. *Szyh. ért.*

COEXISTERE: egy időben élni, v. lenni. *Puky.* Együtt létezeni. *Perg.*

COGNATIO: anyai rokonság. *Cur. Puky. Pauly. Perg.* Atyafiság. *Georch. Szlem.* Rokonság. *Szlem.* Anyárólvaló rokonság. *Szirm.* Anyai részről való rokonság. *Verb.* 1779 ford. Asszony-atyafiság. *Ujfal.* Nőrokonság. *Perg.*

COGNATIO agnatica: atyafiság. *Czöv.* Férfi-ági atyafiság. *Szlem.* l. Agnatio.

COGNATIO bilateralis: két oldalról való atyafiság. *Czöv.* Mind a' két oldali atyafiság. *Szlem.*

Két oldali rokonság. *Perg.*

COGNATIO carnalis: vérszerint való atyafiság. *Georch.* Testvérség, testi atyafiság. *Czöv.* Vérség, v. vérséges atyafiság. *Szlem.* Testvéri rokonság. *Perg.*

COGNATIO cognatica: anyai rokonság. *V-gyűjt.* Anyafiság. *Czöv.* Leányági atyafiság. *Szlem.* Asszony atyafiság. *Ujfal.* l. Cognatio.

COGNATIO illegitima: törvénytelen atyafiság. *Georch. Czöv. Szlem.* Törvénytelen rokonság. *Perg.*

COGNATIO legitima: törvényes atyafiság. *Georch. Czöv. Szlem.* Törvény szerint való atyafiság. *Georch.* Törvényes, v. törvénybeli rokonság. *Szlem.*

COGNATIO spiritalis: komaság. *Cur. Szirm. Már.* Lelki rokonság. *V-gyűjt. Szlem.* Egyházi komaság. *V-gyűjt.* Lelki atyafiság. *Georch. Czöv.*

COGNATIO unilateralis: egyoldalrul való atyafiság. *Czöv.* Egyoldali v. fél atyafiság. *Szlem.* Egyoldali rokonság. *Perg.*

COGNATIONIS arbor: testvérség' előfája. *Czöv.* Atyafiság' fája. *Szlem.*

COGNATIONIS gradus: atyafiságnak ize. *Georch. Szlem.* Atya-

fságnak grádusa. *Czöv.* Rokonsági lépcső. *Perg.*

COGNATIONIS lineae: atyafiságnak ágai. *Georch.* *Szlem.* Atyafiságnak lineái. *Czöv.* Rokonság' ágai. *Perg.*

COGNATIONIS linea recta: atyafiságnak egyenes ága. *Georch.* *Szlem.*

COGNATIONIS stipes: atyafiságnak gyöke. *Georch.* Atyafiságnak törzsoke. *Szlem.* Testvérség' törzsoke. *Czöv.* Rokonság' törzsoke. *Perg.* Rokoni gyök. *Sztrok.*

COGNATUS: anyai rokon. *Cur.* Anya-rokon, nőrokon. *Fog.* *Puky.* *Kun.* Anyától való rokon. *Kelem.* Anyai részről való rokon. *P-gyűjt.* *Rokon,* atyafi az anyai ágról. *Huszt.* Leányágról való atyafi. *Georch.* Leány atyafi. *Czöv.* Leányági atyafi. *Szlem.* Leányi. *Kézir.* *Csapó.*

COGNITIO: esmeret. *Puky.* *Paul.*

COGNITIO juris: törvénytudás. *Bar. vm.* Jog-isméret. *Perg.*

COGNITIO status cuiuspiam rei: valamely dolog' állapotjának megismerése. *Pauly.*

COGNOMEN: vezeték-név. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* *Fog.* *Helt.*

COHABITATIO: együtt lakás. *Cur.* *Puky.*

COHAERENTER: összefüggőleg. *Debr.*

COHAERES: közörökös. *Czöv.* Közös örökös társ. *Szlem.*

COINCATTUS: alperes társ. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *Márt.* *P-gyűjt.* Közös alperes. *Szlem.*

COINCIDENS: össze-eső. *Fog.* *Pauly.* *Puky.* Együtt eső. *Pauly.* Együvé eső. *Puky.* Öszveötlő. *Debr.*

COINCIDENTIA: összeütközés, történetbeli összeesés. *Puky.* Öszveötlés, egyre ötlés. *Perg.*

COINCIDERE: össze-esni, együvé esni. *Puky.* Egyre, v. összeötleni. *Perg.*

COINSPECTOR: ügyelő társ. *Fog.* Felvigyázó társ. *Puky.*

COINTELLIGENTER: egyet értőleg. *Pauly.* *Puky.* Egyet értve. *Puky.*

COINTELLIGENTIA: egyetértés. *Puky.* *Pauly.* *Cur.* *Debr.*

COINTERESSATI: közös felek v. közrészelkedők. *Puky.* *P-gyűjt.* *Márt.* *Pauly.* Közrészesek. *Czöv.* Hason részesek. *Szlem.* Közérdekűek. *Debr.* Közérdekesek. *Cur.* Részelkedők. *Kun.* l. Cointeressatus.

COINTERESSENTIA: közrészelkedés. *Puky.* *Pauly.* Közérdek, közérdeklet. *Debr.* Közérdekiség. *Perg.*

COINTERESSATUS: 1) érdektárs. *Cur.* *Fog.* Közös fél. *Cur.*; 2) Részes. *Cur.* Közérdekes. *Kun.* *Stett.* Érdektárs, érdekes fél. *Fog.* Részelkedő. *Kun.* Érdeketes. *Csapó.*

COJUDEX: társbíró, tagbíró. *Mest.* Közbíró. *Czöv.* Közös bíró. *Szlem.* Bíró társ. *Perg.* *Kun.*

COLLATERALES: l. Collateralis.

COLLATERALIS: 1) oldalagos. *Cur.* Mellékes. *Fog.* *Kölcs.* Mellék. *Kölcsy.* (a' vérségnél); 2) Törvényen kívüli (bírói foglalatosságban) *Cur.*; 3) Mellékrokon, *Kun.* *Perg.* *Rokon.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Szirm.* *Márt.* Vér szerint való. *Szirm.* Oldalal rokon. *Georch.* Oldalalgi atyafi. *Szlem.* Mellékes atyafi. *Czöv.* Oldalalgi rokon. *Debr.*

COLLATERALIS fassio: törvényen kívüli vallás. *Cur.* Törvény kívüli vallás. *Perg.*

COLLATERALIS frater: oldal rokon. *Cur.* Mellék atyafi. *Kölcs.* Oldalalgbeli. *Puky.*

COLLATERALIS inquisitio: oldalagos vagy előleges tanúvallatás. *Kun.*

COLLATERALIS linea: oldalalag. *Debr.*

COLLATERALIS persona: oldalagos atyafi személyek. *Helt.*

COLLATERALIS successio: oldalalgi örökösödés. *Debr.*

COLLATIO: megajándékozás. *Bar. vm.* Adományzás. *Kun.* l. Donatio.

COLLATIO beneficij libera: egyházi haszonvétek' szabad osztogatása, egyházi hivatal-osztogatás. *Szlem.*

COLLATIO honorum: jószágosítás. *Bar. vm.*

COLLATIO honorum a parentibus vivis acceptorum (*J. rom.*): szülők' éltőkben kapott javaknak összetétele. *Szlem.*

COLLATIO montanistica (*J. met.*): bányai adomány. *Szlem.*

COLLATIO palatinalis: nádori adomány. *Cur. l. Donatio.*

COLLATIO possessionaria: jószág-adás. *Cur. Birtoki adomány. Perg.*

COLLATIO privilegialis: kiváltsági adomány. *Cur. Szabadékos v. szabadalmas adomány, (régí értelmében) vagyoni, vagy örökségi adomány. Perg.*

COLLATIO regia: királyi adomány. *Cur. Fog. Puky. Szlem. P-gyűjt. Puky. Márt. l. Donatio.*

COLLATIONALES: adománylevél. *Cur. Debr. Kun. Ajándékozólévél. Puky. Mest. Birtoklevél. Debr. l. Donatio, v. Donationales.*

COLLATIONALES officij: hivataladomány, tiszt-levél. *Debr. Perg.*

COLLATOR: adománytevő vagy adó. *Puky. Márt. Adományozó. Sztrok.*

COLLECTA: gyűjtögetés. *Puky. Szlem. Adományok' összegyűjtése. Puky. Szedegetés, szedett pénz. Debr. Gyűjtögetmény. Perg. Gyűjtélék. Kun.*

COLLECTACULUM militare: toborzás. *Fog. Szabadkatona-fogadás. Puky. Pauly. Verbunk. Puky. Hadfogadás. Debr. Törv. czikk.*

COLLECTANEA: irásgyűjtemény. *Puky.*

COLLECTIO: gyűjtögetés. *Perg. Gyűjtemény. Kun. Debr. l. Collecta.*

COLLECTIO contributionis: adóbeszedése, vagy begyűjtése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis directa: közadónak egyenes beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis indirecta: közadónak oldal, vagy mellékes útoni beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis per accisam: közadónak ingójószág általi beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis per arendatores: közadónak bérlők általi beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis per monopolia publica: közadónak köztársaság kirekesztő árulásai általi beszedése. *Szlem. Közadónak egyed-kereskedés általi beszedése. Perg.*

COLLECTIO contributionis per publicos officiales: közadónak köz tisztviselők általi beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis per stigmata publica: közadónak közbélyegek általi beszedése. *Szlem.*

COLLECTIO contributionis per vectigalia: közadónak vámber általi beszedése. *Szlem.*

COLLECTIVA poena: összeséges büntetés. *Puky.*

COLLECTIVE: összesen, összességel. *Szlem. Puky. Mindnyájan, egybevéve. Georch.*

COLLECTIVO nomine: összes név alatt. *Czör. Öszveségesen, összesen. Szlem.*

COLLECTIVUS: öszves. *Cur.*

COLLEGA: tisztárs. *Fog. Puky. Kun. Debr. Tisztárs. Ügyfél. Kun. Pauly. Hivatalbeli társ. Pauly. Hivaltárs. V-gyűjt. Szlem. Puky. Baj- v. tisztárs. P-gyűjt. Ügytárs. Debr. Bajtárs. Perg. Kun.*

COLLEGIA politicae: közrendre ügyelő hivatalok. *Szlem. Rendőrségi hivatal-összeség. Perg.*

COLLEGALE jus: gyülekezeti törvény. *Fog.*

COLLEGIATA ecclesia: társaságos egyház. *V-gyűjt. P-gyűjt. Társas egyház. P-gyűjt. Collegio-mos egyház. Czör. Széktelen káp-*

talani egyház. *Szlem.* Széketlen egyház. *Perg.*

COLLEGIUM: 1) czéh. *Kézir.* Gyülekezet. *Kun. Fog. Debr.* Gyüledelem, társaság. *Bar. vm.* Tisztársaság, ügytársaság. *Debr.;* 2) Anya-oskola, v. iskola. *Fog. Debr.*

COLLEGIUM finantiale: köz kincstárigazgató v. köz kincstári hivatal. *Szlem.*

COLLIMARE: arányozni. *Pauly. Puky. Debr.* Hozzá vetni. *Debr.*

COLLIMATIO: arányzás, hozzávetés. *Cur.*

COLLIMATIVE: arányozva, hozzávetve, hozzávetőleg. *Puky. Debr.*

COLLIMITATIO: közhatárosság. *Kölcs.*

COLLIMITANEUS: határos. *Cur.*

COLLISIO: megütközés, ütközet. *Ujfal.* Egybeütközés. *Pauly. Puky.* Villongás. *Puky.* Összeütközés, vizzátkodás, izetlenkedés, háborkodás. *Bar. várm. Dien.* Ellenkezés, ellenkezés. *Perg.* Ütközés, koczódás. *Kun.*

COLLISIO legum: törvények' összeütközése. *Czöv. Szlem.* Törvényeknek egymással ellenkezései. *Szlem.* Törvények' ellenkezése. *Perg.*

COLLISIO officiorum: köteleességek' összeütközése. *Mest. Czöv. Szlem.* Köteleességek' küzdése. *Mest.* Hivatalbeli ellenkezés. *Perg.*

COLLUCEATIO: tusakodás. *Bar. várm.*

COLLUDERE: czimboráskodni. *Bar. vm. Puky.* Czimborálni. *Pauly. Puky. Szirm.* Egyetérteni, öszveszítani. *Bar. vm.* Kézre játszani. *Puky.* Vele tartani. *Párisp.* Titkos egyetértésben lenni. *Márt.* Vele egyetérteni. *Mokry.* Egy kézre játszani. *Perg.* Öszveszövetkezni. *Fog.*

COLLUSIO: czimborálás. *Cur.* Czimboráskodás. *Puky.* Egyetértés' stb. *Bar. vm.* Kézre játszás. *Pauly. Márt.* Mással tartás. *Párisp.* Titkos egyetértés. *Márt.* Játzodtatás. *Hel.* Egy kézre játszás. *Perg.*

COLLUSTRATIO urbium: városok' éjjeli világosítása. *Szlem.*

COLLYBISTES: pénzváltó. *Cur.*

COLONELLUS: ezredes. *Fog. Bar. vm. Pauly. Puky.* Ezrednagy. *Bar. vm. Pauly.* Főezredes, főstrázsamester, fő-örnagy. *Csapó.*

COLONI partiarum: részes jobbágyok. *Czöv.* Részes földmives, vagy részben mivelő paraszt. *Szlem.*

COLONIA: gyarmat, telep. *Fog. Kun.* Szállás-telepedék. *V-gyűjt.* Szállítmány. *Georch. Pauly.* Ujgyarmat. *Czöv. Szlem.* Telepedés v. gyarmat v. megszállás. *Puky. Pauly.* Ujlak. *Bar. vm.* Lakság. *Bál.*

COLONICALIS: jobbágyi. *Cur. Fog.* Földézi. *Fog.*

COLONICALIS fundus: jobbágytelek. *Kun.* 1. Colonialis sessio.

COLONICALIS sessio: jobbágytelek. *Cur.* Jobbágy-telek. *Fog.* Jobbágyházhely, v. telek, jobbágyhely. *Márt. Puky.*

COLONICATUS perpetuus: örökös jobbágyság. *Georch. Szlem. Czöv.* Örökös szolgaság. *Czöv.*

COLONORUM migratio, emigratio, v. transmigratio: jobbágyköltözés. *Puky. Márt. Pauly.* Jobbágy el- v. kiköltözés. *Cur.*

COLONUS: 1) jobbágy. *Cur. Puky. Kun. Kölcs. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Pauly. Márt. Fog.;* 2) Telkes gazda. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Pauly. V-gyűjt.* Helyes gazda. *Márt. Pauly. V-gyűjt.* Jobbágyi-gazda. *Georch.* Lakos, földmivelő jobbágy. *Bar. vm.;* 3) Földész (agricola). *Fog.*

COLONUS colonialis: jobbágyi sessio, telek. *Cur.*

COLONUS fugitivus: szökevény jobbágy. *Cur.*

COLONUS integrae, vel mediae sessionis: egész v. félhelyes jobbágy. *V-gyűjt. Georch. Czöv.* Egész v. fél telkes v. telkú jobbágy. *Szlem.*

COLUMNA: 1) hasáb; 2) oszlop. *Kun.*

COLUMNA infamis: pelengér. *Cur. Szlem.* Szégyenkő, hitófa. *P-gyűjt.*

COLUMNARITER: oszloposan. *Puky.* Oszlopszeresen. *Fog.* Hasábosan. *Csapó.*

COMBINARE: összeilletni, egybevetni. *Kun. Puky.* Összevetni, v. hasonlítani. *Perg.*

COMBINATIO: egybevetés. *Cur. Bar. vm. Puky.* Összevetés, v. hasonlítás. *Perg.*

COMBINATIVE: összeillesztve. *Kun.*

COMBINATORIUM instrumentum: egybevető oklevél. *Cur.* Öszveillető, vagy egybeszerkeztető eszköz, v. oklevél. *Puky.* Összevető, v. hasonlító iromány. *Perg.*

COMES: gróf. *P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Ispán. *V-gyűjt. Szlem. Perg.* Biró. *Szlem. Horv. Istv.*

COMES agasonum regiorum: királyi lovászok' ispánja, grófja, v. bírása. *Szlem.* I. Magister agasonum.

COMES armigerorum regiorum: király' fegyvernekeinek v. fegyvereseinek grófja, ispánja, v. bírása. *Szlem.*

COMES bochariorum, vel buchariorum regis, v. reginae: a' király' v. királyné' pohárnokainak grófja, v. bírása. *Szlem.* I. Magister pincernarum.

COMES byssenorum: hissenok' grófja, ispánja v. bírása. *Perg.*

COMES camerae regiae: királyi kamara' grófja, v. ispánja. *Szlem.*

COMES campi Turpolya: a' turpolyai nemesek' főbirója. *Pauly.*

COMES cancellariae regis, vagy reginae: király, v. királyné' kancelláriájának grófja, v. ispánja. *Szlem.*

COMES castri: vár' grófja. *Czöv. Szlem. Perg.*

COMES curialis: udvari ispán.

Perg. Czöv. Udvari biró. *Szlem.* Udvarbiró. *Perg.*

COMES curialis regis: király' udvarbirója. *Szlem.* Királyi udvarbiró. *Perg.*

COMES falconariorum regis: király' solymárjainak, v. madarászainak ispánja v. bírása. *Szlem.* Királyi kaszások' bírása. *Perg.*

COMES jasigum et cumanorum: jászok, és kunok' ispánja. *V-gyűjt. Szlem.* — Bírása. *Perg.*

COMES palatii, v. palatinus: királyi palota', v. királyi udvar' ispánja, v. grófja. *Szlem.* Nádor v. nádor ispán. I. Palatinus.

COMES parochialis, v. parochianus: Vármegye' ispánja. *Helt. Puky. Pauly.* Vármegye' igazgatója. *Georch.* Vármegye' ispánja. *Szlem.* (Annyi mint fő-ispán) I. Supremus Comes.

COMES praekonum regis v. reginae: a' király' vagy királyné' hirdetőinek ispánja. *Perg. Szlem.*

COMES saxonum: szászok' ispánja, v. bírása. *Szlem. Perg.*

COMES scepusiensis: szepesi gróf. *Georch. Szlem. V-gyűjt.* Szepesség' ispánja, v. bírása. *Perg.*

COMES siculorum: székelyek' ispánja. *V-gyűjt. Szlem. Perg.* Székelyek' bírása. *Perg.*

COMES supremus: I. Supremus comes, és Comes parochianus.

COMES tavernicorum: tárnokok' ispánja: grófja, v. bírása. *Szlem.* Tábornokok' ispánja. *V-gyűjt.* I. Magister tavernicorum.

COMES temesiensis: temesi gróf v. ispán: *V-gyűjt. Szlem. Georch. Czöv. Perg.*

COMES udvornicorum regis: királyi udvarnokok' ispánja, v. bírása. *Perg. Szlem.*

COMES venatorum regis: királyi vadászok' ispánja, vagy bírása. *Szlem.*

COMETANEUS, I. Commetaneus.

COMITATUS: vármegye. *Fog. Puky. Pauly.* Megye. *Fog.*

COMITIA: országgyűlés. *Fog. Georck. Czöv. Szlem. Pauly. l. Diacta.*

COMITISSA: grófné, v. grófi hajadon, gróf kisasszony. *Puky. Grófnó. Perg.*

COMMANDO: vezéd, vezédség. *Bar. vm.*; 1) Hadi kormány, v. parancsnokság, vezérlet; 2) vezérlés, vezérség. *Perg.*

COMMASSATIO: összesítés. *Cur. Törv. czikk.*

COMMASSATIO et **urbarialis** regulatio: urbéri rendezés és összesítés. *Törv. czikk.*

COMMASSATIO ratarum **divisionalium**: osztályrészek' összegyűrése. *Czöv. Osztályrészek' egybehalmozása. Szlem. Osztályrészek' összesítése. Perg.*

COMMASSATIO seu **convasatio** camporum **fofinalium**. (*J. met.*) bányatere-összesítés. *Perg.*

COMMASSATIO **tenutorum**: földbirtok' összesítése. *Perg.*

COMMATER: kereszt-anya. *Mest. Szlem. Komaasszony. Mest.*

COMMEATIO: jövés menés. *Puky. Pauly.*

COMMEATUS: 1) jövet menet. *Pauly. Puky. Szabad menetel, járás menés. Bar. vm.*; 2) Tábori eleség. *Puky. Pauly. Eledel. Pauly.*; 3) Menedék-levél. *Bar. vm.*

COMMEATUS **publicus**: közönseges járás menés. *Czöv.*

COMMENDANS: parancsnok. *Kun. Fog. Vezédes. Bar. vm.* Hadi előjáró v. rendtartó v. parancsoló. *Puky. Hadi parancsnok. Perg.*

COMMENDANS **arcis**: várnagy. *Bar. vm. Várparancsnok. Perg.*

COMMENDATIO: ajánlás. *Cur. Kun. ajánlat; — sui: ajánlkozás. Kun.*

COMMENDATOR **ordinis** (*Jus. can.*): Szerzet' feje. *Perg.*

COMMENDATOR **ordinis** **alicuius** **equestris**: közép rangú kereszties vitéz. *Fog. Puky. Középkereszties vitéz. Pauly. l. Eques.*

COMMENTARE: fejtegetni, magyarázni. *Kun.*

COMMENTUM: költemény. *Szirm. Mokr. Költés. Mokr. Költött do-log. Mokr. Regény. Sztrók.*

COMMERCIALIS: kereskedésbeli. *Puky. Kereskedési. Kun.*

COMMERCIALIS **bilanx**: l. **Bilanx** **commercialis**.

COMMERCIUM: 1) kereskedés. *Bar. vm. Puky. Pauly. Váltás, árutétel. Styl. canc.*; 2) Együttértés, egyesülés, közösködés. *Bar. vm. Közösülés, közlekedés. Perg.*

COMMERCIUM **activum**: nyereség-hajtó kereskedés. *Szlem.*

COMMERCIUM **consumtionis**: élelemre 's emésztésre szolgáló áru kereskedés. *Szlem.*

COMMERCIUM **exportativum**: áru-kivivő kereskedés. *Szlem. Külkereskedés. Perg. l. Commercium externum.*

COMMERCIUM **externum**: külső kereskedés. *Szlem. Külkereskedés. Perg.*

COMMERCIUM **importativum**: áru-behozó kereskedés. *Szlem.*

COMMERCIUM **internum**: belső vagy országbeli kereskedés. *Perg.*

COMMERCIUM **litterarum**: levelezés. *Puky. Pauly. Levélváltogatás. Bar. vm.*

COMMERCIUM **passivum**: veszteséges kereskedés. *Szlem.*

COMMERCIUM **publicum**: közönseges kereskedés. *Czöv. Közkereskedés. Szlem.*

COMMERCIUM **transiens**, seu **oeconomicum**: árut hazán áthordó v. i. gazdaságos 's szállító kereskedés. *Szlem.*

COMMETANEUS: határos. *Cur. Szirm. Czöv. Szlem. Puky. Fog. Szomszéd. Puky. Határos szomszéd. Pauly. Helt. Mozn. Szomszéd-határos. Bar. vm. Határköz-jegyés. Vajd. Mesgyés. Sztrók.*

COMMUNATIO **incendii**: tüzzel fenyegetés. *Cur. Égetéssel való fenyegetés. Szirm. Égetéssel fenyegetés. Pauly. Helt.*

COMMUNATUS : megfenyegetés. *Puky.*

COMMISSARIATICA assignatio : biztossági kijelölés v. kimutatás v. kirendelés. *Bar. vm.*

COMMISSARIATICUS : biztossági. *Fog. Kun. Debr.* Biztosságbeli. *Puky. Bar. vm.* Adószállítási. *Debr.*

COMMISSARIATUS : biztosság. *Bar. vm. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

COMMISSARIATUS provincialis director : tartományi biztosság' főigazgatója. *Szlem.*

COMMISSARIUS biztos. *Cur. Fog. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Georch. Stett. Kun.* Bizatos. *Kun.* Hagyott bíró. *Kézir.* Bizományos. *Csapó.*

COMMISSARIUS bellicus : hadi biztos. *V-gyűjt. Bar. vm.*

COMMISSARIUS campestris : mezei biztos. *P-gyűjt.*

COMMISSARIUS contractionalis : fekvő katonai biztos. *V-gyűjt.* Fekvő katonaságra ügyelő biztos. *Bar. vm. P-gyűjt.*

COMMISSARIUS gentis : nemzet' biztosa. *Szlem.* Nemzeti biztos. *Perg.*

COMMISSARIUS politicus : köz rendre ügyelő biztos. *Szlem.* Polgári biztos. *Bar. vm.* Rendőri biztos. *Szrok.*

COMMISSARIUS districtualis : kerületbeli biztos. *V-gyűjt.* I. Com. provincialis :

COMMISSARIUS magazinalis : csűr-biztos. *Bar. vm.* Páhoi, raktári biztos. *Szrok.*

COMMISSARIUS provincialis : tartománybeli biztos. *V-gyűjt.* Kerületbeli tartomány' biztosa. *P-gyűjt.* Tartomány' kerületbeli biztosa. *Szlem.* Tartományi biztos. *Bar. vm.*

COMMISSARIUS provincialis substitutus : tartománybeli másod biztos. *V-gyűjt.* Kerületbeli tartomány' albiztosa. *P-gyűjt.*

COMMISSARIUS provincialis superior : tartománybeli első biztos.

V-gyűjt. Kerületbeli tartomány' főbiztosa. *P-gyűjt.* Tartományi főbiztos. *Perg.*

COMMISSARIUS provincialis supernumerarius : tartománybeli szerfelett való biztos, számszeletti tartomány-biztos. *Perg.*

COMMISSARIUS regius : királyi biztos. *Bar. vm. P-gyűjt.*

COMMISSARIUS sanitatis : egészségbeli biztos. *Bar. vm.*

COMMISSARIUS stabalis : fenyedbeli v. fenyedi biztos. *Bar. vm.* Főtisztkari biztos. *Perg.*

COMMISSARIUS trajectus : révi biztos. *Bar. vm.* Révbiztos. *Perg.*

COMMISSARIUS transcennalis : utazó katonaságra ügyelő biztos. *Bar. vm. P-gyűjt.* Utazó katonai biztos. *V-gyűjt. Puky.* Katona utazási biztos. *Perg.* I. Commis. magazinalis.

COMMISSARIUS viarum : uti biztos. *V-gyűjt.* Utakra vigyázó biztos. *P-gyűjt.*

COMMISSIO : meghagyás, megbízás. *Cur. Helt. Puky. Szlem. Pauly.* Reábizás, meghagyás. *Bar. vm.* Megbízás. *Kölc.* Hagyomás. *Puky. Georch. Czöv.* Hagyas, hagyomány, parancsolat. *Mest. ; 2)* Biztosság. *Cur. Fog. V-gyűjt. Georch. Puky. Pauly. Stett.* Biztalom. *Bar. vm.* Küldöttség, bizottság. *Czöv. Gr. Széch.* Bizomány. *Stett. Fog. Kun.* Megbízat. *Kun.*

COMMISSIO ecclesiastica : egyházi dolgokra ügyelő biztosság. *Puky. P-gyűjt.* Egyházi biztosság. *Perg.*

COMMISSIO juridica iudicum : bírának törvénybeli meghagyása. *Pauly.*

COMMISSIO neoquistica : újszerzeményi biztosság. *Puky. Pauly. Georch.* Ujkeresményi biztosság. *Fog.* Jusoknak újonnan való megvizsgálásokra kirendeltetett biztosság. *Czöv. P-gyűjt.* Neoquistica biztosság. *Cur. Jog-vizsgáló biztosság. Perg. Debr.*

COMMISSIO regia: királyi biztosság. *Puky.*

COMMISSIO studiorum: tudományokra ügyelő, v. iskolai biztosság. *V-gyűjt. P-gyűjt.* A' tudományokra ügyelő biztosság. *Puky.* Tudományi biztosság. *Debr. Perg.* Tanulmányi biztosság. *Mak.*

COMMISSIONÄR, Commissionarius: megbízott. *Vált.*

COMMISSIONATUS: megbízott. *Cur. Kölcs. V-gyűjt. Puky.* Meghítt. *Puky.* Réparancsolt. *P-gyűjt. Georch.* Kiparancsolt, reábizott. *Czöv. Előre kirendelt. Szlem.* Kirendelt. *Perg.* Bizományos. *Kun.*

COMMISSIONIS assessor: biztossági ülnök. *Csapó.*

COMMISSIONIS praeses: biztosság' előülője. *Puky.* Biztosság' elnöke, biztossági elnök. *Perg.*

COMMISSUM: bizomány. *Fog. l. Commissio.*

COMMITTENS: 1) megbízó. *Cur. Vált. Kölcs. Puky. Pauly. Kun.* Meghatalmazó. *Puky. Pauly.*; 2) Küldő. *Cur. Puky. Fog.* Kiparancsoló. *Czöv. Meghagyó, előre kirendelő. Szlem. Küldő. Csapó.*

COMMITTERE: megbízni, meghagyni, meghatalmazni. *Puky. Pauly.*

COMMIXTIO: egyelítés. *Mest.* Vegyítés. *Czöv. Mest.* Összevegyítés. *Szlem.*

COMMODANS: kölcsön adó. *P-gyűjt. Lex. Czöv. Puky. Márt. Pauly.* Átadó. *Czöv. Kölcsön adófél. Szlem. Kölcsönöző. Puky. Pauly. Márt.* Haszonkölcsönadó. *Újfal.* Haszonhitelező, haszonkölcsönöző. *Fog. Perg.*

COMMODATARIUS: használó. *Pauly. Georch. Perg. Puky.* Kölcsönvevő. *P-gyűjt. Lex. Puky.* Átvevő v. kölcsönöző. *Czöv. Haszonvétele vevő. Szil. Kölcsönvevő fél. Szlem. Haszon-kölcsönvevő. Fog. Újfal.* Haszon-kölcsönözött. *Perg.*

COMMODATIO: kölcsönözés. *Szlem.* Haszon-kölcsönözés. *Perg.*

COMMODATOR: hitelező. *Puky.* l. Commodans.

COMMODATUM: haszonkölcsön. *Cur. Fog. Perg. V-gyűjt.* Haszonkölcsönözés. *Újfal. Kölcsön. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem. Puky. Szirm. Márt. Mok. Pauly.* Használat. *Puky. Georch. Pauly.* Haszonra adott. *P-gyűjt. Czöv. Kölcsönözet. Lex.* Használatra adott. *Sztrók.* Haszon-kölcsönözet. *Perg.*

COMMUNE: könnyű szerrel, könnyedén. *Fog. Kényelmesen, honiasan. Kun.*

COMMEDITAS: kényelem. *Fog. Stett. Debr. Kun.* Kényelet. *Fog.* Könnyítés, köz haszon, alkalmas, alkalmatosság, alkalom. *Bar. vm.* Könnyebbség. *Georch. Jobblét. Debr. Honiasság. Kun.*

COMMODUM: haszon. *Cur. Fog. Puky.* Haszonbeli kölcsön; használat. *Bar. vm.*

COMMUNE jus: köz- v. közös jus. *Cur.*

COMMUNICARE: közleni. *Fog. Puky.* Tudtára adni. *Puky.* Közöszülni. *Fog.* Közlekedni. *Csapó.*

COMMUNICATIO: 1) közlés. *Cur. Pog. Puky. Bar. vm.*; 2) Közösülés, közlekedés. *Fog.* Öszveköttetés. *Puky.* Közlekedés. *Törv. czikk.*

COMMUNICATIO litterarum: levélközlés. *Georch. Szlem.*

COMMUNICATUM: közlemény. *Fog. Közölvény. Csapó.*

COMMUNIO: 1) közösség. *Cur. Puky. Fog. Márt. Pauly.*; 2) Közösülés, közlekedés. *Fog. Közösödés. Puky. Pauly. Márt.* Közösleges egyezés. *Moln.*

COMMUNIO juris: jus' közössége. *Cur. Czöv. Szlem.* Köz jus. *P-gyűjt. Márt.* Jusbeli köz v. közösség. *V-gyűjt.* Köz igaz, *Puky.* Jog-közösség. *Perg.*

COMMUNIO juris et sanguinis: vérség és osztályosság. *Cur. Pauly. Márt. P-gyűjt. Puky.* Vérség és jusbeli köz. *V-gyűjt.* Jus-

nak és vérségnek közössége. *Szlem.* Ig- és vérbeli közösség. *Bar. vm.* Jog és vérségi közösség. *Perg.*

COMMUNIO positiva: állítható közösség. *Ujfal.*

COMMUNIO rerum: közösség. *Mest. Georch.* Közjus. *Szil.* Közösködés. *Georch.* Vagyon v. jószág' közössége, javak' közössége. *Szlem.* Holmik' közössége. *Perg.*

COMMUNIO rerum mixta: egyes közösség. *Ujfal.* Holmik' tagadó közössége. *Perg.*

COMMUNIO rerum primaeva: világ-kezdeti közösség. *Mest.* Javak' eredeti közössége. *Szlem.* Holmik' eredeti közössége. *Perg.*

COMMUNIO sanguinis: vérség. *Cur. Már. Puky. P-gyűjt. Georch.* Vérségbeli köz. *V-gyűjt.* Vérnek közterjesztése, vérség' közössége. *Czöv. Szlem.* Vérségi közösség. *Perg.*

COMMUNIONEM juris fovere: közet tartani hozzá. *Puky.* Jog-közösséget tartani. *Perg.*

COMMUNIS: 1) köz, közös. *Cur. Puky. Pauly.* Többeket illető, közönös. *Kun. Perg.*; 2) közönös, *Cur. l. Generalis,* és publicus.

COMMUNIS aestimatio: közönös bes. *Cur. l. Aestimatio.*

COMMUNIS inquisitio: közös tanu-vallatás. *Cur.* Köz vallatás. *Puky. Pauly. Helt.* Közös esketés. *Vajd. l. Inquisitio.*

COMMUNIS locus: közhely. *Pauly. Puky. Helt.*

COMMUNITAS: község. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. Fog. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Lex. Georch.* Közönség. *Puky. P-gyűjt. Pauly. Szlem. Czöv.* Köznép. *Puky.*

COMMUNITAS aequalis: egyenlő közönség. *Czöv. Szlem.*

COMMUNITAS electa: választott közönség. *Kölcs.*

COMMUNITAS inaequalis: nem egyenlő község. *Szlem. Czöv.* Egyentelen v. egyenlőtlen község. *Csapó.*

COMMUNITAS libertina: szabad község v. közönség. *Szlem. Czöv.*

COMMUNITAS nobilitaris: nemes község v. közönség. *Szlem.*

COMMUNITAS privilegiata: szabad község. *Cur. Puky. Szlem.* Szabad közönség. *Puky. Pauly.* Privilegiált község. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Kivált község. *Georch.* Szabadalmas, v. szabadékos község. *Perg.*

COMMUNITAS rustica: paraszt község. *Szlem.*

COMMUNITER: közönségesen. *Bar. vm.*

COMMUTATIVE: felváltva, váltólal, felcserélve. *Bar. vm.*

COMPAGES: alkotás. *Czöv. Szövetek,* szerkezet. *Sztrók.*

COMPARERE: megjelenni. *Pauly. Kun. Puky.* Előállni, jelenleni. *Moln. Mokr. Párisp.* Jelenkezni. *Kun.*

COMPARERE per se, v. per procuratorem: személyesen vagy képviselő által megjelenni. *Puky. Pauly.*

COMPARITIO: megjelenés. *Cur. Fog. Pauly. Puky. P-gyűjt. Georch. Kun. Czöv. Szlem. Szirm. Már. Beállítás. Szirm. Már. Helt. Kézir.* Jelenkezés. *Kun.*

COMPARITIO medio mandatarii: törvényes meghatalmozott általi megjelenés. *Cur.* Törvényes megbízott általi megjelenés. *Perg.*

COMPARITIO per procuratorem: ügyvéd általi megjelenés. *Cur.*

COMPARITIO per se: személyesen való megjelenés. *Cur.* Személy szerinti megjelenés. *Perg.*

COMPARITIO personalis: személyes megjelenés. *Cur.*

COMPARITIONIS dies, v. terminus: megjelenés' határ-napja. *Cur. Puky. Pauly.* Megjelenésre kiszabott határnap. *Márt. Puky.*

COMPASCUUM: közös legelő. *Cur. Pauly. Puky. Már. Kun.* Közös legeltetés. *Cur.* Közönséges legeltető

hely. *Moln. Párisp.* Közlegelő. *Fog.*

COMPASSUALES, compassus: átküldő levél. *Vált.* Végrehajtást eszközölő levél. *Cur.* Általtevő v. által-késérő levél. *Puky. Pauly. Márta.* Ítélet' végrehajtását eszközölő levél. *Szirm.* Általtevő, v. által lépő levél. *V-gyűjtem.* Által-késérő v. törvény-levél. *P-gyűjt.* Megkérő levél. *Georch.* Által-kísérő levél. *Czöv. Szlem.* Végrehajtást általszállító bírói levél. *Szlem.* Átallépő, v. ítéletet végrehajtató v. kísérő, v. átvevő levél. *Pauly.*

COMPASSUS: 1) végrehajtás' eszközése. *Cur.*; 2) Áltvivő levél. *Husz.* Átvevőlevél. *Kun.* I. Compassuales.

COMPATER: keresztatyja, koma, kereszt-koma. *Mesz.*

COMPATIBILIS: össze- v. egybeférhető. *Cur.* Öszve- v. megférhető. *Fog.* Összeférő. *Kun.*

COMPATIBILITAS: összeférhetőség. *Puky. Fog.* Megférhetőség. *Fog.*

COMPENDIOSUS: rövid foglalatú. *Bar. vm.* Kicsinyletes, rövidletes. *Perg.*

COMPENDIUM: rövid foglalat. *Bar. várm.* Kimelés, rövidítés. *Debr.* Kicsinylet. *Perg.* Rövidlet. *Perg. Kun.* Kurtázat. *Kun.*

COMPENSARE: kipótolni, megtéríteni. *Puky. Szirm. Kun. Márta. Párisp. Mokry.* Megfizetni. *Párisp. Moln.* Megfordítani. *Szirm. Párisp.*

COMPENSATIO: kipótlás, megtérítés. *Cur. Puky.* Beszámítás, *Vált. Stett.* Kárpótlás, visszapótlás. *Kölcs.* Egymásba való tudás. *Dien.* Pótlás, megtérítés, forbatat. *Pauly.* Helyre pótlás. *Czöv.* Kiegyenlítés. I. Adaequatio.

COMPENSATIO: damni: kárpótlás, kipótlás. *P-gyűjt.* Kárnak megtérítése. *Georch.* Kárnak vissza pótlása. *Czöv.* Kárpótlás, kármegtérítés. *Szlem.*

COMPENSATIO mutuarum praetensionum: Ielhajlás. *Georch.* Kölcsönös tartozások' felváltása. *Szlem.* Adóssággal való cserélés. *Ujfal.* Követelések' kölcsönös kipótlása, v. kiegyenlítése. *Perg.*

COMPERENDINATIO: halogatás. *Bar. vm.*

COMPERIRE: kitapogatni. *Czöv.* Tapasztalni. *Perg.*

COMPESCERE: megbabolázni. *Puky.*

COMPETENS: illető. *Cur. Fog. Puky. Kölcs. Kun. Perg.* Illendő. *Puky. Nán.*

COMPETENS forum: illő itélőszék. *Vajd.* Illető itélőszék, v. bíróság. *Perg.* I. Competentia fori.

COMPETENS iudex: illendő bíró. *Szirm. Márta.* Illető bíró. *Puky. Perg. Debr.*

COMPETENTIA: 1) illetvény. *Fog.* Illetmény. *Puky. Pauly.* Illető rész. *Puky. Czöv.* Járság, jármány, járadék. *Bar. vm.* Valakit illető rész. *Szlem.*; 2) Illetőség. *Cur. Fog. V-gyűjt. Puky.* Illendőség. *V-gyűjt. Vajd.* Illedékenység. *Kézir.*

COMPETENTIA fori: bíróság' illetősége. *Cur. V-gyűjt.* Bíróság' illendősége. *V-gyűjt.* Törvény-szék' illősége. *P-gyűjt. Czöv.* Perhez illő bírói hatalom, bíróságnak perhez illősége. *Szlem.* Bírósági illetőség. *Perg.*

COMPETENTIA iudicatus: bíró' illetősége. *Fog.* Itélési illetőség. I. Competentia fori.

COMPETITOR: vetekedő társ, vetélkedő társ, együtt-kereső. *Perg.* Verseny-társ *Sztrók.*

COMPILARE: toldozni, összeagatni. *Kun.* Összeirogatni, vagy szedegetni. *Csapó.*

COMPILATAE constitutiones: Erdélynek öszveszedett rendelkezései. *Szlem.* Erdélynek egybe szedett rendeletei, v. törvényei. *Perg.*

COMPILATIO: öszzeirogatás, öszveszedezetés. *Bar. vm.* Toldozat. *Kun.*

COMPLACENDI studium : tet-szűs-kórság. *Czöv. Tetszűvűg. Perg.*

COMPLACENS : tetsűkény. *Kun.*

COMPLACENTIA : tetsűkénűsűg. *Fog. Kun.* Megtetsűs, tetsűs vűgű. *Pukű. Kedy-keresűs. Debr.*

COMPLANARE : elintűzni. *Pukű. Szűrm. Műrt. Kun. Debr.* Elegűnetni *Mokr. Debr.* Megegűyűnetni. *Moln.* Barűtsűgűsűn elvűgűzeni. *Szűrm. Műrt.* Eligazítűni. *Debr.* Elegűyűniteni. *Perg.* Kiegűyűliteni. *Kun.*

COMPLANATIO : 1) elegűyűnítés. *Cur.* Elegűyűnetűs. *Fog. Bar. vm.* Elsimitűs. *Fog.* Elegűyűnítés. *Bar. vm.;* 2) Megegűyűzetűs. *Fog.* Eligazítűs, egűyűzetűs. *Bar. vm.* Elintűzés. *Fog. Pukű.* Jű műddűl vűlű elvűgűzés. *Pukű.*

COMPLANATIO magasinalium anticipationum : a' csűrbeli elűreszűlgűltűtűsűknűk elegűyűnítésű v. egűyűngetűs. *Bar. vm.*

COMPLEMENTARIUS : szűműttűrtű. *Stett.*

COMPLEMENTUM justitűe : igaztűtel. *Szűrm. Műrt.* Igazsűg' teljűsűtűs. *Perg.*

COMPLETARE, pűtűlni, betűlteni, teljesíteni. *Pukű.*

COMPLETATIO tyronum : ujonczűknűk tel- vűgű kipűtlűsű. *Bar. vűrm.*

COMPLEX : bűntűrs, czűnkűs : *Cur. Pukű. Szűlem. Tűrszűmbűra. Pukű. Pauly. Szűrm. P-gűyűjt. Fog.* Vűtűktűrs, bűntűrs. *Fog.* Tűrs-czűnkűs. *V-gűyűjt.* Czűnkűs, czűnkűs tűrs. *Mest.*

COMPLEXIO corporis : testi alkotűs. *Cur.* Testi állatűs, terműsűt. *Bar. vm.*

COMPLEXUS : foglalat. *Stett. Szerkesűtvűny. Bar. vm. Szerkesűtvűny. Perg.* Szerkesűzet. *Csűpű.*

COMPLICARE, bűnyűlűtni, szűvevűyűnesiteni (bűnyűlűdnű, szűvevűyűnesűdnű). *Csűpű.*

COMPLICITAS : bűntűrsűsűgű. *Cur.* Czűnkűsűsűgű. *Cur. Pukű. V-gűyűjt.*

Czűmbűrasűgű. *Pukű. Műrt. Szűlem. P-gűyűjt.* Tűrsűsűgű. *Műrt. P-gűyűjt.*

COMPLOTT : űssűzűczűmbűrasűdűs. *Pukű.* űssűzűszűvetűkűzűs, szűvetűkűzet. *Perg.* Czűmbűra. *Kun.* Czűmbűorűdűs, czűmbűrasűgű. *Csűpű.*

COMPONERE : 1) megegűyűzetűni, elintűzni. *Fog.* Egűyűzetűni, eligazítűni. *Pukű. Műrt.* űssűzűbűkűlletűni. *Moln. Pűrisűp.* Megbűkűlletűni, lecsűdesűsűtnű, űssűzűegűyűzetűni. *Pukű. Jűvű tenni;* 2) űssűzűtűnni. *Perg.*

COMPORTARE : űssűzűhűsűlűtűni. *Pukű. Perg. Kun.* Megfűrűni, űszűveolvasűni v. egűyűnetűni. *Bar. vm.*

COMPORTIONATUS : rűszűs bűrtűkűs. *Pauly. Pukű.* Rűszűbűrtűkűs. *V-gűyűjt.*

COMPOSITIO : 1) egűyűzetűs. *Cur. Pauly. Pukű.* Eligazítűs. *Pukű. Pauly.* űssűzűkűtűs. *Pauly.* űszűveszűrűkűzetűs, elegűyűtűs, űszűverakűs. *Pukű.* Megalkűvűs. *Helt.* Elintűzés; 2) űssűzű-tűvűs. *Perg.* Csinűlműny, űssűzűtűtel. *Kun.*

COMPOSITIO amica, vel amica-bilis, l. Amica.

COMPOSSESSOR : kűzűbűrtűkűs, bűrtűktűrs. *Cur. Pukű. Fog. Kun. Pauly. V-gűyűjt. Bar. vm. Georch. Czűv. P-gűyűjt.* Kűzűs bűrtűkűs. *Szűlem.*

COMPOSSESSORATUS : kűzűbűrtűkűsűgű. *Cur. Pauly. Fog. Pukű. Műrt. P-gűyűjt. Kun. Tűrv. czűkk.* Kűzűs bűrtűkűsűgű. *Szűlem.*

COMPOSSESSORIUM : kűzűbűrtűkű. *Cur. Fog. Kun. Czűv.* Kűzűs bűrtűkű. *Szűlem. Kűzű,* v. egűyűtt vűlű bűrtűkű. *Pauly. Pukű.*

COMPRIVIGNUS : mostűhű rokon. *Fog.* Mostűhű atűyűfi. *Pukű. P-gűyűjt.*

COMPROBARE : be-, v. megbűzűnyűtűni. *Cur. Műrt. Pukű.* Bizűngűlni. *Kun.*

COMPROBATIO : bebűzűnyűtűs. *Gűmb. Szűlem.*

COMPROMISSIONALE iudicium : vűlasűzűtt bűrűsűgű. *Cur. Fog. Kun.*

Kölcs. Közegyezeti bíróság. *Debr.*
Perg. Meghívott bíróság. *Kun.*

COMPROMISSUM: 1) köz egyeztet. *Debr. Perg.* Fogadás-kötés. *Helt.* Szövetség. *Kézir.* Egybe ígérkezés. *Bar. vm.* Egyet akarás. *Dien.* Közmegbízás. *Puky. Pauly;* 2) Biró-választás. *Cur. Czöv.* Köz-biró-választás. *Puky. Pauly.* Bíróságban lett megegyezés. *P-gyűjt. Pauly. Márt.* A' bíróságon megegyezés. *Szirm.* Megbírálás. *Márt. Georch. V-gyűjt. Czöv.* Megbíráló kötés. *Georch;* 3) Birói választó-levél. *Cur.* Közegyezetbirósági levél, vagy biró-választási levél. *Perg.;* 4) Választ-bíróság *Ujfal.* Biró-választottság. *Fogar.* Közegyezeti bíróság. *Perg.* l. *Compromissionale iudicium.*

COMPROMITTENS: biróválasztó. *Cur. Márt. Puky. Fog.* Megbíráló. *Márt. Puky.* Közegyezetes fél, megbízó fél. *Perg.*

COMPROMITTERE: 1) megbírálni. *Puky.* Közegyezetre lépni. *Debr. Perg.* Egybe ígérkedni. *Bar. vm.;* 2) Veszedelemzetni. *Bar. vm.* Zavarba ejteni. *Zsebsz.* Kétesíteni, kétes helyzetbe hozni. *Debr.;* 3) Megbizni. *Perg.* Felelőssé tenni. *Kun.*

COMPROMITTERE aliquem: tárgyul mást kitenni. *Szirm. Puky.* Valakit zavarba ejteni. *Zsebsz.* Valakit kétesíteni, v. kétes helyzetbe hozni. *Debr.*

COMPROMITTERE in iudice, v. *iudicatum:* birót választani. *Cur. Márt.* A' bírákban megegyezni. *Szirm. Márt.* Megbírálni. *Márt.* Valaki ítéletére hagyni dolgát. *Mokr. Párisp.* Bíróságba egyesülni, v. bíróságot megbizni. *Perg.* Bíróság iránt közegyezetre lépni. *Debr.*

COMPROVINCIALIS: megyebeli. *Cur.*

COMPULSORIALES litterae: nógató irás v. kényszerítő levél. *Puky. Márt.* Vallatási iromány. *Perg.* l. *Mandatum compulsorium.*

COMPULSORIUM mandatum: valató, v. vallatást rendelő parancsolat. *Cur.* Kénytető parancs. *Kun.* l. *Mandatum.*

COMPUTARE: egybe számolni, össze számolni, v. számot vetni. *Puky.*

COMPUTUS: számvetés. *Cur. Bar. vm. Pauly. Szirm. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch.* Számolás. *Szlem. Kun.* Számszedés. *Bar. vm.* Számolás, számvetél, kölcsönös számolás. *Puky.* Köz számolás. *Debr.* Számadozás. *Kun.*

COMPUTUS semestralis: 1) fél-estendei számvetél, v. számvetés. *Puky.* Félévi köz számolás; 2) Félévi hadi köz számolás. *Debr.*
COMTOIR: kereskedők' írószobája, ügykamra. *Csapó.*

CONATUS delinquendi: gonosz-tételi törekedés. *Szlem.* Vétkezési, v. gonoszági igyekezet. *Perg.*

CONATUS delinquendi proximus, v. *remotus:* közel v. távoljáró törekedés a' gonoszúságra. *Szlem.*

CONCABIUM: kölcsöncsere. *Cur.* Egybecserélés. *Cur. V-gyűjt. Szirm. Márt. Puky. Bar. vm.* Öszvecserélés. *Puky.* Kölcsönös csereváltás. *Szlem.* Csere, drincs, tokma. *Molz.* Viszontcsere. *Bar. vm.* l. *Cambium.*

CONCAVUS: homoru. *Kun.*

CONCENTRATIO: középesülés. *Fog.* Összevonás, összehuzás. *Bar. vm.* Összesereglés, v. a' közép-ponton való egybe gyülekezés. *Puky.* Középpontosítás. *Perg.* Középezítés, középülés. *Kun.*

CONCENTRATIO militiae: katonai egybesereglés. *Debr.* Katonáság' egybe pontosítása. *Perg.*

CONCEPTIO: fogantatás. *Puky. Cur. Helt.*

CONCEPTUALIS practicans: fogalmazó gyarkornok. *Kun.*

CONCEPTUS: fogalom. *Kun. Fog.* Fogat. Észfogat. *Kun. Debr.* Eszmélet, képzelet. *Bar. vm.* Megfogatja valamelly dolognak. *Puky.* Szerkezet. *Debr.*

CONCERNENS: illető. *Cur. Puky. Bar. vm.*

CONCERNENS jurisdictionis: illető törvényhatóság. *Puky.*

CONCERTARE rem: meghánynivetni a' dolgot. *Puky.* A' dolgon tanakodni. v. a' dolgot megrostálni. *Perg.*

CONCERTATIO: értekezés, tanakodás. *Cur. Vetekedés (Streich). Fog. Tusakodás. Puky. Vél-vétél értekezés. Bar. vm. Vitatás. Fog.*

CONCESSIO: 1) engedés (*actus*). *Fog.*; 2) Engedmény (*res*). *Fog. Gr. Széch. Engedelem. Bál. Engedély. Kun. Debr.*

CONCILIARE: egyeztetni, békéltetni. *Puky.*

CONCILIATIO: össze fértetés. *Cur. Megegyezés, megbékéltetés, egyeztetés. Puky.*

CONCILIUM (*J. can.*) egyházi gyülekezet. *Bar. vm. P-gyűjt. Szlem. Mest. Szent gyülekezet. Georch. Zsinat. Helt. Kun.*

CONCILIUM dioecesanum: megyebeli gyülekezet. *P-gyűjt. Szlem. Egyházmegyei gyülekezet, v. zsinat. Perg.*

CONCILIUM nationale: nemzeti egyházi gyülekezet. *Szlem. P-gyűjt. Mest. Nemzeti egyházi zsinat. Perg.*

CONCILIUM oecumenicum: közönséges egyházi gyülekezet. *Szlem. Czöv. P-gyűjt. Mest. Köz egyházi gyülekezet v. zsinat. Perg.*

CONCILIUM provinciale: tartományi — *P-gyűjt.* Tartománybeli egyházi gyülekezet. *Szlem. Mest. Tartományi, v. kerületi egyházi zsinat. Perg.*

CONCILIUM tridentinum: tridentumi egyházi gyűlés, v. zsinat. *Puky. Perg.*

CONCIPIERE: 1) szerkezteni. 2) Méhbefogadni. *Puky. Szerkezni. Perg. Fogalmazni. Csapó.*

CONCIPISTA: fogalmazó. *Fog. Törv. czikk. Kun. Szerkeztető. Puky. Debr. P-gyűjt. Feltéző, v.*

irásfeltéző. *V-gyűjt. Pauly. Munkakészítő. P-gyűjt. Tollnok. Paul.*

CONCIPISTA aulicus: udvari fogalmazó. *Törv. czikk.*

CONCITARE: ingerelni. *Puky. Bizgatni. Szirm. Felhaborítani. Márt. Párisp. Mokry. Moln. Lázítani. Kézír.*

CONCITATIO: lázítás. *Cur.*

CONCIVILITAS: polgárság. *Cur. Városi polgárság. Bar. vm. Polgárosítás. Kölcs. Közpolgárság. Czöv. Polgárság' közössége. Szlem. Közpolgárság. Perg. Polgári közösség. Debr. I. Civilitas.*

CONCIVILITATIS jus: polgársági jus. *Cur. Közpolgársági jog. Perg.*

CONCIVIS: polgártárs. *Cur. Lex. Szlem.*

CONCLUDERE: 1) befejezni, be-rekeszteni; 2) következtetni. *Puky.*

CONCLUSIO: 1) befejezés. *Cur. Fog. Puky. Szirm. Kun. Márt. Bevégzés. Cur. Bérekesztés, végzés elvégezés. Moln. Párisp. Mokry. Bezárás. Fog. (actus); 2) Záradék (res.) Fog. Béfejezet. Perg. Zárszó, utószó. Fog. Végzés, re-keszték. Kun.*

CONCLUSIO causae: ügy' befejezése. *Szlem. P-gyűjt.*

CONCLUSUM: 1) határozmány. *Fog. Végezmény, befejezet, végezet, bevégzet. Perg.*; 2) Határoztatott, végeztetett. *Puky.*

CONCLUSUM dietale: országos végzés. *Puky. Országos végzet; v. határozat. Perg.*

CONCORDANTIA: egyezés. *Puky. Össze egyezés. Perg.*

CONCORDARE: egyezni. *Puky. Megbékülni, egyetérteni. Pauly. Kibékülni, összebékülni, össze-egyezni. Perg. Egyezkedni. Kun.*

CONCORDATUM: egyezkedés, egyezés, egyezet, alkukötés. *Kun.*

CONCORDIA: egyezség. *Cur. Puky. Pauly. Békesség. Puky. Pauly. Egyetértés. Helt. Összeegyezés. Perg.*

CONCREditor: közhitelező. *Nán.*

CONCRETUM: egybelet, öszve-ség. (In concreto: egybe, öszve-séggel). *Bar. vm. Öszveleg. Perg.*

CONCRETUS: összefoglalt. *Puky. Öszveleges. Perg.*

CONCUBINA: ágyas. *Cur. Puky. Pauly. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Georch. Szlem. Szirm. Márt. Moln. Párisp. Ágyastárs. Fog.*

CONCUBINARIUS: ágyastartó. *Puky. Márt.*

CONCUBINATUS: ágyastartás. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szil. Szlem. Uffal. Szirm. Márt. Ágyas-ság. Egyh. ért. Természeti há-zasság. (J. rom.)*

CONCULCATIO: csapásolás. *Törv. czikk.*

CONCURRENTIA: öszvetódulás, kereskedési verseny. *Debr.*

CONCURRENTIA venarum metallicarum (Scharung): (*Jus. met.*) bányarek' öszzejövése, érese, v. ütközése.

CONCURRERE: öszze gyülni. *Puky.*

CONCURS: csődület. *Helm. Vált. Császár. Tódolgas, tódulat. Kun. Csöd. P. Hirl. l. Concursus.*

CONCURSMASSE, concursualmasse: csődületi tömeg; massa concursualis, cridalis. *Vált.*

CONCURS-MASSECURATOR: csődületi tömeggondnok; massae concursualis (cridalis) curator. *Vált. Császár.*

CONCURSUALIS: tódulási. *Fog. Öszze-sereglés, öszzehívás. Perg.*

CONCURSUALIS convocatorius processus: hitelezők' öszzejövő pere, hitelezőket öszzehívó per. *Cur.*

CONCURSUALIS massa: tódulási vagyon. *Fog. Csődületi tömeg. Törv. czikk. l. Massa.*

CONCURSUALIS procedura: csődületi eljárás. *Törv. czikk.*

CONCURSUALIS processus, csődítő v. gyül tadóssági per. *Kun. l. Processus concursualis.*

CONCURSALE iudicium: csődületi bíróság. *Törv. czikk.*

CONCURSUM indicere pro cathedra: tudományiremeklésre meghini. *Szlem. Tanítószékre csődületet hirdetni. Csapó.*

CONCURSUS: 1) öszvegyülés. *Cur. Puky. Csődület. Törv. czikk. Tódulás. Stett. Öszvejövetel. Bar. vm. Cur. Egybejövetel, népség sokaság. Puky. V-gyűjt. Gyülés, öszvejövés, tudományi remeklés, sokadalom. P-gyűjt. Csődülés, ösvéfutás. Czöv. Öszvetódulás, v. futás, v. gyülés. Szlem.; 2) Rész-vétel (p. o. ad delicta). *Cur.**

CONCURSUS creditorum: hitelezők' öszvejövetele. *Cur. Szirm. Márt. P-gyűjt. Hitelezők' tódulása. Fog. Hitelezők' öszzeccsődülése. Pauly. Puky. Márt. V-gyűjt. Czöv. Hitelezők' öszvetódulása. Puky. Pauly. Szlem. Hitelezőknek öszzehívása. Szirm. Hitelezők' többsége. Georch. Hitelezők' öszszefutása. Czöv. Hitelezők' csődülete. Csapó.*

CONCURSUS delictorum: gonosz-tettek' egybe gyülése. *Szlem.*

CONCURSUS ementium et vendentium: árusok és vevők' öszze-jövetele, öszze gyülése. *Szlem.*

CONCURSUS pro parochia (*Jus can.*): papi megyéért kirendelt-tudományi remeklés. *P-gyűjt.*

CONUSSIO (regni status etc.): felforgás, megrázkodás. *Bar. vm.*

CONDEBITOR: közadós. *Czöv. Közös adós, adós társ. Szlem.*

CONDEMNARE: kárhoztatni, itél-ni. *Cur. Vár. P-gyűjt. Szlem. Puky. Márt. Bar. vm. Pauly. Fog. Marasztalni. Puky. Pauly. Szlem. P-gyűjt. Elkárhoztatni. Pauly. El-itél-ni. Kun.*

CONDEMNATIO: kárhoztatás, itél-lés, marasztalás. *Puky. Pauly. Helt. Elitélés. Kun.*

CONDEMNATUS: itéltetett kárhoztatott. *Márt. Puky. Párisp. Moln. Mokry. Marasztaltott. Puky.*

CONDESCENDENTIA: származás.

*Cur. Puky. Vérség. Georch. Le-
ágazás. Sztrok. Leszármazás. Perg.*

CONDESCENDENTIA gradualis :
izenként való leszármazás. *Cur.*
Izenkénti, v. lépcsőnkénti leszármazás. *Perg.*

CONDESCENDERE : 1) lebecsát-
kozni, alább szállani valamivel, en-
gedni, késznek lenni valamire.
Márt.; 2) Leszállítani. *Kölcs. Le-
szállni. Kun.*

CONDESCENSIO : 1) leszállás,
leszállítás. *Cur. Kun. V-gyűjt.*
Szlem. Leszármazás. *Puky. Szlem.*
Leszállítás. *P-gyűjt.*; 2) Által-
szállítás. *Cur.*; 3) Beszállás (p.
o. militum). *Fog.*

CONDESCENSIO actionis: kere-
set' leszállítása. *Cur. Vádlevél' le-
szállítása. Puky. Márt. Georch. P-
gyűjt.* Vádlevélnek eldöntetése.
P-gyűjt. Keresti levél' alászállí-
tása, v. alászállása. *Szlem.*

CONDESCENSIO actoratus : a'
kereset' leszállítása. *Puky. Márt.*
P-gyűjt. Felperesség' leszállása.
V-gyűjt. Keresti tehetség v. fel-
peresség' alászállítása v. alászállá-
sa. *Szlem.*

CONDESCENSIO honorum: jó-
szág' általszállás. *Cur. V-gyűjt.*
Szlem.

CONDESCENSIO causae: a' pör-
nek leszállítása. *Helt. Puky. Pauly.*
Georch. Ügynek általszállása. *V-
gyűjt.* Ügynek leszállása, per' alá-
szállítása v. alá-szállása. *Szlem.*
Ügy-leszállítás. *Kölcs.* Ügynek fél-
beszakasztása. *Pauly.* Ügyleszállí-
tás. *Perg.*

CONDESCENSIO citationis: idé-
zet' leszállítása. *Cur.* Idézés' le-
szállítása. *Puky. Márt.* Idézés' le-
szállása. *V-gyűjt.* Idézés' alászállí-
tása, v. szállása. *Szlem.*

CONDESCENSIO gradualis: izről
izre való származás. *Szlem.* I. Con-
descendentia.

CONDESCENSIO instituti: ügye-
let' leszállítása. *P-gyűjt.* Ügyelet'
alászállítása vagy szállása. *Szlem.*
Ügyút' leszállítása. *Perg.*

CONDESCENSIO judicatus: bírósá-
g' leszállíttatása. *P-gyűjt. Márt.*
Bíróság' alászállása, v. szállítása.
Szlem.

CONDESCENSIO levatae: per' föl-
vételének alászállítása, v. szállá-
sa. *Szlem.* Per-felvétel' leszállítá-
sa. *Perg.*

CONDESCENSIO prosecutionis
causae: a' pörnek valakire szállí-
tása. *Pauly.*

CONDESCENSORIA sententia: le-
szállító ítélet. *Cur. Puky. P-gyűjt.*
Márt. Alászállító ítélet. *Szlem.*

CONDESCENTIA: lebecsátkozás,
Leereszkedés. *Puky. Leszármazás.*
Perg.

CONDIGNA aestimatio: illendő
becs. *Puky.* Illő méltánylás. *Csapó.*

CONDITIO : 1) állapot. *Cur. Fog.*
Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.
Élet' neme. *Cur. Puky. V-gyűjt.*
P-gyűjt. Szlem. Sors. *Cur. P-
uky.* Állomány. *Bar. vm. Georch.*
Minéműség; 2) Feltétel. *Cur. P-
uky. Márt. Bar. vm. V-gyűjt. P-
gyűjt. Szlem. Czöv. Georch.* Al-
ku. *Lex.* Föltétemény, kikötés.
Kun.

CONDITIO accidentalis: mellé-
kes, történeti feltétel. *Cur.*

CONDITIO affirmativa: tett-ki-
vánó feltétel. *Szlem.*

CONDITIO arbitraria: önkényi
feltétel. *Czöv.* Szabad kénybeli,
kényszerinti feltétel. *Szlem.* Kész-
akaratos feltétel. *Ujfal.*

CONDITIO casualis: okbeli fel-
tétel. *Czöv.* Esettől; történettől
függő feltétel. *Szlem.* Történetes
feltétel. *Ujfal.*

CONDITIO essentialis: velős fel-
tétel. *Cur. Puky.* Lényeges föltét
v. kikötés. *Csapó.*

CONDITIO honesta: tisztességes
feltétel. *Cur.*

CONDITIO illegalis: törvényte-
len feltétel. *Cur. Czöv. Szlem.*

CONDITIO illicita: tiltott felté-
tel. *Cur.*

CONDITIO impossibilis: lehetetlen feltétel. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

CONDITIO legalis: törvényes feltétel. *Cur. Czöv. Szlem.*

CONDITIO licita: szabad feltétel. *Cur.*

CONDITIO naturae rei adversa: dolog' természetével csatázó feltétel. *Szlem.* Dolog' természetével ellenkező feltétel. *Perg.*

CONDITIO naturalis: természeteti feltétel. *Czöv. Szlem.* Természetes feltétel. *Ujfal.* Dolog' természetéből v. alattomban 's magától érthető feltétel. *Szlem.*

CONDITIO negativa: tett-tiltó v. kizáró feltétel. *Szlem.*

CONDITIO possibilis: végrehajtható feltétel. *Cur.* Lehetős, végrehajtható feltétel. *P-gyűjt.* Lehetőfeltétel. *Czöv.* Lehetséges feltétel. *Szlem.*

CONDITIO potestativa: tehetség feltétel. *Czöv.* Tehetségünkben álló, szabadon betölthető feltétel. *Szlem.* Hatalombeli v. hatalomtól függő feltétel. *Ujfal.*

CONDITIO resolutive: feloldozó feltétel. *Czöv.* Köteleztetés oldó v. szüntető feltétel. *Szlem.* Felbontó feltétel. *Ujfal.*

CONDITIO sine qua non: kizáró feltétel. *Cur. Fog. Puky.* Elhatározó, döntő feltétel. *Puky.* Nélkülözhetetlen feltétel. *Perg.*

CONDITIO substantiae contractus adversa: a' kötéssel megférhetetlen feltétel. *Cur.* Kötés' lelkével vagy természetével ellenkező. *Perg.*

CONDITIO suspensiva: felfüggesztő feltétel. *Czöv. Ujfal.* Kötelezést felfüggesztő feltétel. *Szlem.*

CONDITIO turpis: disztelen feltétel. *Cur. Georch. P-gyűjt.* Jórkölcsessel ellenkező feltétel. *Szlem.*

CONDITIONALIS, conditionatus: feltételes. *Cur. Kun.*

CONDITIONARIUS: udvari szolgáló. *Horv. Ist.* Udvarnok. *Perg.*

CONDITIONATE: föltételesen. *Fog. Kun. Puky.* Állományosan, alkusan. *Puky. Puky.* Feltétellel. *P-gyűjt. Már.* Feltétel alatt. *Szlem. Puky. Már.* Ilyen mód, v. feltétel alatt. *Szirm. Alku alatt. M-gyűjt.*

CONDITIONATUM: feltételmény. *Cur.* Állományított, feltett. *Barvárm.*

CONDITIONATUS: feltételes. *Cur. Puky. Már.*

CONDIVIDENS: osztályos. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt. Mest. Paily. Már.* Osztálytárs. *Fog.* Osztozó. *Mest.* Közosztályos. *Czöv.* Osztozó fél. *Szlem. Kun.*

CONDIVIDERE: osztozni. *Cur.* Együtt osztozni. *Puky. Már.*

CONDIVISIONALIS: osztályos atyafi. *Cur. Puky. P-gyűjt. Lex. Georch. Szlem.* Osztályos. *Kölcs. l.* Condividens.

CONDIVISIONALIS frater: osztályos atyafi. *Perg.*

CONDIVISIONALITAS: osztályosság. *Georch. Szlem.*

CONDOMINIUM: köz uradalom. *P-gyűjt. Czöv.* Közbirtok. *P-gyűjt.* Közös uradalom. *Georch.* Közös saját, közös saját jus, közös uri igaz. *Szlem.* Öszves uradalom. *Ujfal.* Uradalmi közösség. *Perg.* Közuraság. *Kun.*

CONDOMINIUM dividuum: oszttható köz uradalom. *Czöv.* Oszttható közös saját. *Szlem.*

CONDOMINIUM individuum: osztthatatlan közös saját. *Szlem.*

CONDOMINUS: köz-ur. *Czövek.* Közös ur, közös jószág' ura. *Szlem.* Öszves ur. *Ujfal.*

CONDONARE: elengedni. *Puky. Már.* Megbocsátani. *Puky. Szirm. Már.*

CONDONATARIUS: köz adományos. *Köv. Czöv.* Közös adományos, adománytárs. *Szlem.*

CONDOCERE: fogadni, bérbe fogadni, kibérleni. *Puky. Már.* Megfogadni. *Moln.* Bérteni. *Mokr.* Bérbevenni. *Fog. Szegődni. Kézir.*

CONDUCTIO: bérbefogadás, ki-bérlés. *Cur.* Kifogadás. *Czöv.* Bérbevevés. *Szlem.* 1. Locatio

CONDUCTIO militiae, v. militum: katonafogadás. *Szlem.*

CONDUCTIO tyronum: ujonczfogadás. *Bar. vm.*

CONDUCTIONALIS: kísérő. *Bar. várm.*

CONDUCTITIUS: bérbe fogadott. *V-gyűjt.* *Szlem.* Bérbevett, ki-bérlött. *Szlem.*

CONDUCTOR: 1) kísérő, vezető, felvigyázó. *Puky*; 2) Bérlő, fogadó. *Mest.* Kifogadó. *Czöv.* Bérbevevő, bérbe fogadó. *Szlem.* *Ujfal.* Bérlő. *Madas.*

CONDUCTOR transportualis: szállítási kiséző, v. szállításnak kísérője. *Bar. vm.*

CONDUITE-LISTE: erkölcsi jegyzemény. *Bar. vm.* Viséleti jegyzék. *Perg.*

CONFECTIO falsarum litterarum: állevel-költés. *Szlem.*

CONFERENTIA: értekezés. *Cur. Kun.* Tanácskozás, előértekezés. *Puky. Debr.* Tanakodás. *Kun.*

CONFERRE: 1) adni. *Cur.*; 2) Egybehasonlítani, összevetni. *Cur. Puky.*

CONFERRE consilia: tanácskozni. *Puky.*

CONFESSIO: 1) vallás. *Cur. Fog. Szirm. Márt. Moln. Puky.* Megvallás. *Cur. Szirm. Márt. Moln.* Vallástétel. *Szirm. Márt. Moln.* Hit, vallomás. *Puky.* Hitvallás. *Kun.*; 2) Gyónás (egyházi értelemben). *Fog.*

CONFESSIO augustana: Ágostai vallás. *Puky. Bar. vm. P-gyűjt.* Augusztai hitvallás. *Szlem.*

CONFESSIO benevola: szabad vallás. *Cur.* 1. Benevola fassio.

CONFESSIO helvetica: helvécziai vallás. *Puky. Bar. vm.* Helvetica vallás. *P-gyűjt.* Helvécziai hitvallás. *Szlem.*

CONFESSIO propria, saját vallástételünk. *Czöv.* Tulajdon, v.

önön vallásunk *Szlem.* Önvallás. *Perg.*

CONFESSIO rei propria: rabnak tulajdon vallástétele, v. bűnbemvallása. *Szlem.*

CONFESSIO rei propria extrajudicialis: rabnak törvényszéken kívül tett tulajdon vallástétele, v. bűnbemvallása. *Szlem.*

CONFESSIO rei propria judicialis: rabnak törvényszéki tulajdon vallástétele, v. bűnbemvallása. *Szlem.*

CONFESSOR: hitvalló, vallástevő. *Puky.*

CONFINATIO: határ közé szorítás. *Szlem.*

CONFINARIA milita: véghelyi katonaság. *Fog. Péchy. Puky.* Határőrző katonaság. *Fog. Puky.* Határőrség. *Fog.*

CONFINARIUM: határőrzők. *Czöv.* Határőrök. *Perg.*

CONFINARIUS: véghelyi. *Fog. Kun. Puky. Debr.* Véghelyes, határvidéki. *Kun.*

CONFINARIUS miles: határ-őr. *Fog. Kun.* Véghelyi katona. *Perg.*

CONFINIUM: véghely. *Fog. Perg. Kun. Puky. Debr. Péchy. V-gyűjt. Czöv. P-gyűjt. Szirm. Márt.* Végvidék. *Pauly. Márt. Puky. P-gyűjt.* Határszék. *Párisp. Czöv.* Határ, szél, vég. *Mest.* Határvidék. *Kun.*

CONFIRMANDUS: (*J. can.*) avatandó. *Puky.* Beavatandó személy. *Márt.* Bértálandó. *Perg.*

CONFIRMARE: 1) megerősíteni; 2) (*J. can.*) megbérmálni. *Puky.*

CONFIRMATIO: 1) megerősítés. *Cur. Moln. Párisp. Mokr.* Jóváhagyás. *Cur. Szirm.* Erősítés. *Puky. Szirm.* Bizonyítás. *Moln. Párisp. Mokr.* Megbizonyítás. 2) *J. can.*) Bérmálás. *Puky.*

CONFIRMATIO pontificia: római pápai megerősítés. *Szlem.*

CONFIRMATIO regia: királyi megerősítés. *Cur. Szlem.* Király' jóváhagyása. *Szirm.*

CONFIRMATIONIS litterae: meg-

erősítő levél. *Márt. I. Litterac confirmatoriae.*

CONFISCARE: elkobzani, elzaskmányolni. *Kun.* Elfoglalni. *Márt. Moln. Mokr. Párisp. Puky.* Elfoglalva büntetni. *Puky.* Elfiskálni, *V-gyűjt.* Jószágot behuzni. *Georch.* Elfoglalni a' fiscus' részére. *Szirm.* Tisztileg elfoglalni. *Debr.*

CONFISCATIO. elfoglalás fiscus' részére. *Cur.* Elkobzás. *Törv. cikk. Helt. 1575.* Elfoglalás, elfoglalással való büntetés. *Puky. Pauly.* Igtartói foglalás. *Bar. vm.* Behuzás. *Pauly.* Büntető- v. tiszti elfoglalás. *Fog. Jóság- veszettség, Szlem.* Elzaskmányolás. *Kun.*

CONFISCATIO honorum: jóság-elkobzás, v. elfoglalás. *Perg.*

CONFLUXUS: gyülekezés tödulás. *Csapó.*

CONFOEDERATI: frigyescs. *Bar. vm.*

CONFOEDERATIO: 1) összeszövetkezés. *Szlem. V-gyűjt. Pauly. Puky.* Szövetkezés. *Fog. Kun.* Frigy-kötés. *Bar. vm.;* 2) Szövettség, szövetkezet. *Fog. Kun.*

CONFOEDERATIONALIS: szövetségi, szövetkezeti. *Fog.*

CONFOEDERATUS: szövetséges. *Fog. Puky. Kun.* Szövetkezet. *Kun.*

CONFORMARE: szerintezni. *Gr. Széch.* Alkalmazni. *Kun. Perg.*

CONFORMITAS: egyenlőség. *Bar. vm.* Egyformaság. *Fog.*

CONFORMITER: egyezőleg. *Bar. värm.*

CONFRONTARE: szembeállítani. *Fog. Kun. Bar. vm. Puky. V-gyűjt.* Ellenthomlok állítani. *Szlem.* Szembesíteni. *Sztrók.*

CONFRONTATIO: 1) szembeállítás. *Cur. Debr. P-gyűjt. Péchy. Pauly. Kun. Puky.* Ellenthomlok állítás. *Szlem.* Szembe való állítás *Georch. Szirm.;* 2) Egybehasonlítás (cum originali). *Cur.* Szembesítés. *Sztrók.*

CONFRONTATIO libellorum: adó egyeztetés. *Debr.* Adókönyv-egyeztetés. *Perg.*

CONFRONTARE par cum originali: párt összeegyengetni, v. olvasni, v. egybeilletni. *Bar. vm.* Párt összeegyeztetni, v. egybe-hasonlítani. *Perg.*

CONFUNDERE: megzavarni, tévedésbe hozni. *Kun.*

CONFUSE: zavartan, keverve, homályosan. *Bar. vm.*

CONFUSIO: zavar. *Fog.* Zavarodás. *Puky. Kun. Fog.* Elegyedés. *Puky. P-gyűjt.* Megszégyenülés, zürzavar. *Puky.* Keverés, zavarás. *Czöv.* Összcöntés, összeclegyítés. *Szlem. Ujfal.* Összvegyítés. *Ujfal.* Zavargás. *Kun.*

CONFUSUS: zavarodott, megségyenült. *Puky.*

CONGENER: másvóm. *Huszt. Vótárs. Szlem.*

CONGENERATIONALIS: vérszerinti atyafi. *Cur.* Vérszerint való atyafi. *Puky. V-gyűjt. Márt.* Testvératyafiak. *Czöv.* Vérséges atyafiak. *Szlem.* Közszármaztu. *Czöv.*

CONGREGATIO: gyűlés. *Fog. Czöv. Szlem. Kun. V-gyűjt. Puky. Kölc.* Gyülekezés. *Puky.* Gyülekezet. *Szlem.*

CONGREGATIO comitatus generalis: nagy gyűlés. *V-gyűjt.* Vármegye' közgyűlése. *Czöv.* Vármegye' nagy- v. teljes közgyűlése. *Szlem.* Megyei közgyűlés. *Perg.*

CONGREGATIO comitatus particularis: kis gyűlés. *Czöv. V-gyűjt.* Vármegye' kis gyűlése, vagy részes közgyűlése. *Szlem.* Megye' kis gyűlése. *Perg.*

CONGREGATIO generalis: nagy gyűlés. *Fog.* Közgyűlés. *Puky.* Közönséges gyűlés. *Péchy.* Gyülekezet. *Bar. vm.*

CONGREGATIO particularis: kis gyűlés. *Fog. Puky.* Gyűlés. *Bar. vm. Péchy.*

CONGRESSIO: szembemérés. *Helt.*

CONGRESSUS: gyülekezet. *Puky. V-gyűjt.* Összejövetel. *Bar. vm.* Összeülés v. gyűlés. *P-gyűjt.* Összeütközés. *Perg.* Békegyűlés. *Kun.*

CONJECTURA: gyanítás. *Cur. Bar. vm. Puky. V-gyűjt. Szlem.* Hozzávetés. *Cur. Puky. Szirm. Fog.* Vélemés. *Bar. vm. Sejdítés. Puky.* Gyanakodás. *Szirm. Vélekedés. Mokr. Jövendölés, vélekedés. Moln. Párisp.*

CONJECTURALITER: gyanítólag hozzávetőleg. *Puky. Fog.*

CONJICERE: gyanítani, hozzávetni, sijdíteni. *Puky.*

CONJUGALIS: hitvesi. *Cur. Fog. Puky.* Házastársi. *Fog.*

CONJUGALIS coquisitio: 1. Coquisitio conjugalis.

CONJUGALIS mutua successio: 1. Successio mutua conjugalis.

CONJUGALIS successio: hitvesi örökösödés. *Cur. Puky.*

CONJUGATUS: nős, vagy házas. *Puky.*

CONJUGICIDIUM: hitvesölés. *Georch.* Házastársölés. *Czöv. Szlem.*
CONJUGIUM: házasság. *Cur. Fog. Lex.*

CONJUNCTIO: felekezés. *Helt.*
1. Conjugium,

CONJURATIO: összeesküvés. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly. Szlem. Puky. Szirm. Mokr. Moln. Párisp.* Pártütés. *Párisp.* Összeesküdtség. *Bar. vm.*

CONJURATI: összeesküdtek. *Bar. vm.* Pártütők pártosak. *Csapó.*

CONJURATOR: 1) más mellett esküvő. *Szirm.* Hihetősitő v. tisztító tanú. *Szlem.*; 2) Együtt esküvő. *Perg.* Egyre esküvő. *Kézir.*; 3) Összeesküvő. *Perg.*

CONJUX: hitves. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly. Fog. Házastárs. Cur. P-gyűjt. Szlem. Fog. Pauly. Szirm. Moln. Párisp. Mokry. Puky. Ház. Mest. Nősemler. Pauly.*

CONMETANEUS, l. *Commetaneus.*

CONNECTERE: összefoglalni, ösz-

szekötni, kapcsolni, egybekötni. *Puky.*

CONNEXE: összefüggéssel. *Puky.*

CONNEXIO: egybeköttetés. *Cur. Puky.* Összekapcsolás. *Bar. vm.*

CONNEXIO juris, et sanguinis: osztályos vérség. *Cur. Puky.* Vérszerint való osztályos vérség. *Puky.* Jogi, 's véri atyafiság. *Perg.*

CONNIVENTER: egy kézre játszva, elnézve. *Puky.* össze-értőleg, elnézőleg, egy kézre játszólag. *Debr.*

CONNIVENTIA: egy kézre játszás, elnézés. *Cur. Puky. Debr.* Összeértés. *Debr.*

CONNIVENTIA in excessus militares: katonaság' kicsapongásainak elhallgatása, v. pártolása. *Szlem.* Katonai csintalanságoknak elnézése. *Czöv.*

CONNIVERE: elnézni, egy kézre játszani, elhallgatni, ráhagyni. *Puky.*

CONNOTATIO: összejegyzés, jelezés. *Bar. vm. Feljegyzés. Perg.*

CONNUBIUM: összekelés. *Cur. Nősség. Puky. Pauly.*

CONNUBUS: két testvér' hitvese. *P-gyűjt.* Testvér' hitvese. *Puky.*

CONNUNERARE: egybeszámlálni, felszámlálni. *Puky.* Összeszámlálni. *Csapó.*

CONNUNERATIO: össze, v. felszámlálás. *Cur.*

CONNUNERATIO sessionum: telkek' összeszámlálása. *Cur. l. Sessio.*

CONNURUS: másmenyem. *Huszt.*

CONQUESTOR: panaszolkodó. *Cur.*

CONRECTOR: iskolai eligazgató: *Puky.*

CONSANGUINEITAS: vérség. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.* Vérséges atyafiság. *Szlem.* Rokonság. *P-gyűjt. Helt. Puky. Fog.* Vérszerint való rokonság. *Márt. Moln. Mokr. Párisp. Atyafiság. Pauly. Szirm. V-gyűjt. Ujjfal.*

CONSANGUINEITAS illegitima: törvénytelen atyafiság. *Pauly.* Törvénytelen vérség, v. rokonság. *Perg.*

CONSANGUINEITAS legalis, v. legitima: törvényszerint való atyafiság. *Pauly.* Törvényes vérség, v. rokonság. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS arbor: rokonság' fája. *Puky.* Atyafiság' fája. *V-gyűjt.* Vérséges atyafiság' fája. *Szlem.* I. Cognationis arbor.

CONSANGUINEITATIS gradus: atyafiság' ize. *V-gyűjt.* Vérséges atyafiság' ize. *Szlem.* Vérség' ize. *Cur.* Vérség, v. atyafiság' lépcsője. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea obliqua: atyafiság' oldalága. *V-gyűjt.* Oldalaslag való, v. mellékes vonás' sora. *P-gyűjt.* Vérséges atyafiság' oldalága. *Szlem.* Vérség' oldalága. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea obliqua, aequalis: atyafiság' egyenes oldalága. *V-gyűjt.* Vérséges atyafiság' egyenlő oldalága. *Szlem.* Hasonló, egyenetlen, görbe, 's mellékes linea *Ujfal.* Vérségi egyenes oldalág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea obliqua inaequalis: atyafiság' egyenetlen oldalága. *V-gyűjt.* Vérséges atyafiság' nem egyenlő oldalága. *Szlem.* Hasonlatlan, egyenetlen, 's görbelinea. *Ujfal.* Vérségi egyenetlen oldalág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea recta: atyafiság' egyenes ága. *V-gyűjt.* Egyenes vonás' sora. *P-gyűjt.* Vérség' egyenes ága. *Cur.* Vérséges atyafiság' egyenes ága. *Szlem.* Vérségi egyenes oldalág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea recta ascendens: vérség' nemző ága. *Cur.* *V-gyűjt.* Felmenő vonás' sora. *P-gyűjt.* Felmenő egyenes linea. *Ujfal.* Vérségi egyenes nemzőág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea recta collateralis: vérség' oldala. *Cur.* Vérségi egyenlő egyenes oldalág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea recta collateralis inaequalis: vérség'

egyenetlen oldala. *Cur.* Vérségi egyenlő egyenetlen oldalág. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS linea recta descendens: vérség' nemzett ága. *Cur.* Atyafiság' nemzett ága. *V-gyűjt.* Lemenő vonás' sora. *P-gyűjt.* Lejövő egyenes linea. *Ujfal.* Vérségi egyenes leszármazás' ága. *Perg.*

CONSANGUINEITATIS stipes: atyafiság' törzsoke. *V-gyűjt.* Vérséges atyafiság' törzsoke. *Szlem.*

CONSANGUINEITATIS stipes communis: rokonság', v. vérség' köztörzsoke. *Puky.* Atyafiság' köztörzsoke. *Puky.*

CONSANGUINEI ascendentes: nemzők. *Cur.* Nemző rokonok. *Perg.*

CONSANGUINEI descendentes: nemzettek. *Cur.* Származó rokonok. *Perg.*

CONSANGUINEUS: vér. *Cur.* Atyafi. *Szirm.* *Pauly.* *Puky.* Rokon. *Fog.* *Puky.* Vérszerint való atyafi, v. rokon. *Márt.* *Párisp.* *Moln.* *Mokry.* Ivad, ivadék, vérrokon. *Kun.*

CONSANGUINITAS, I. Consanguineitas.

CONSCIENTIA: lelkiösméret. *Márt.* *Moln.* *Debr.* *Párisp.* *Mokr.* *P-gyűjt.* *Lex.* *Szlem.* *Puky.* Lelkiösméret: *Czöv.* Öntudat. *Debrecz.* *Kun.*

CONSCIENTIA anteccedens: tett előtti lelkiösméret. *Szlem.*

CONSCIENTIA canterriata: megbélyegzett lelkiösméret. *Puky.*

CONSCIENTIA certa: bizonyos lelkiösméret. *P-gyűjt.* *Puky.*

CONSCIENTIA consequens: tett utáni lelkiösméret. *Szlem.*

CONSCIENTIA dubia: kétséges lelkiösméret. *P-gyűjt.* *Puky.*

CONSCIENTIA erronea: tévelygő lelkiösméret. *Puky.* *P-gyűjt.*

CONSCIENTIA facti: dolog' tudása. *Cur.*

CONSCIENTIA improbabilis: hitelt, 's bizodalmat nem érdemlő lelkiösméret. *Szlem.*

CONSCIENTIA meticulousa: félénk lelkiösméret. *Puky.*

CONSCIENTIA obdurata: megrogzított lelkiösméret. *Puky.*

CONSCIENTIA probabilis: igaz szabásu, v. javallható lelkiösméret. *P-gyűjt.* Hihető, v. hitelt, 's bizodalmat érdemlő lelkiösméret. *Szlem.*

CONSCIENTIA recta: igaz lelkiösméret. *Puky. P-gyűjt.*

CONSCIENTIA scrupulosa: akadózó lelkiösméret. *Puky.*

CONSCIENTIAE dictamen: lelkiösméret' sugallása. *Márt. Puky. Debr.*

CONSCIENTIAE forum: lelkiösméret' törvényszéke. *Szlem.* Lelkiösméret' bírása, v. bírósága. *Perg.*

CONSCIENTIAE libertas: lelkiösméret' szabadsága. *Szlem.*

CONSCIENTIAE remorsus: lelkiösméret' mardosása. *Puky.* Lelkiösméret' furdalása. *Márt. Puky. Debr.*

CONSCIENTIAE res: lélekben járó dolog. *Puky.*

CONSCIENTIAM exonerare: lelkiösméretét megkönnyíteni, vagy tehermentesíteni. *Debr.*

CONSCIENTIOSA aestimatio: lelkiösméretes, v. lelkiösméretesen teendő becű. *Szlem.* Lelkiösméret szerint való becű. *Czöv.* Lélekismeretes méltánylás. *Csapó.*

CONSCIENTIOSE: lélekszerint, jólélekkel. *Puky.* Lélekismeretesen. *Csapó.*

CONSCIENTIOSUS: igazlelkű. *Puky.* Lelkismeretes. *Csapó.*

CONSCIUS: czinkos. *Fog. Puky. Pauly. Szirm.* Tudója valaminek. *Puky. Pauly.* Közös benne. *Pauly.* Közös. *Szirm.* Tudó. *Márt. Szirm.*

CONSCRIBERE: összeinni. *Puky. Lex.*

CONSCRIPTIO: 1) (*actus*) összezeírás. *Fog. Puky. Pauly. Szirm. Kölc.* Feljegyzés. *Vajd.*; 2) (*res*) összezeirat. *Fog. Jegyzemény. Pauly.*

CONSCRIPTIO honorum; jószágek' összezeírása. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

Czöv. Vagyonösszezeírás v. feljegyzés. *Szlem.* Jegyzemény. *Georch.*

CONSCRIPTIO dicalis: rovasos összezeírás, v. irat. *Fog.* Adórovás. *Perg.* Rovásbeli összezeírás. *Puky. Bar. vm.*

CONSCRIPTIO facultatum: értékfeljegyzés, értékösszezeírás. *Szlem.*

CONSCRIPTIO militaris, katonai összezeírás. *Bar. vm.*

CONSCRIPTIO militiae: katonaság' összezeírása. *Perg.*

CONSCRIPTIONALIS: összezeírásbeli. *Puky.*

CONSCRIPTIONALIS tabella: összezeírásbeli lajstrom. *Puky.*

CONSCRIPTIO popularis: népeség' összezeírása. *Puky.* Nép, v. népszám' összezeírása, felírása, számolása. *Bar. vm.* Népbeli, v. népi összezeírás, v. irat. *Fog.*

CONSCRIPTIO populi realis: népnek valóságos összezeírása, v. számbavétele. *Szlem.*

CONSCRIPTIONUM dicalium extractus: rovasos összezeírásnak kivonása. *Bar. vm.*

CONSCRIPTIO proventuum: jövedelmek' összezeírása, v. feljelelése. *Bar. vm.*

CONSCRIPTIO regnicolaris: országos összezeírás. *Puky.* Országbeli összezeírás, v. irat. *Fog.*

CONSECRATIO ecclesiae: egyházfelszentelés. *Csapó.*

CONSECRATIO episcopi: püspökfelszentelés. *Szlem.* Püspökök' felszentelése. *Mest.*

CONSECTARIUM: folyadék. *Cur. Nán. Pauly. Puky. Georch.* Következés. *Debr. Szlem. Puky. Cur.* Következmény. *Fog.* Következet. *Kun.*

CONSENSUALES (litterae): meg egyezőlevél. *Cur.* Engedelemlevél. *Puky. P-gyűjt. Márt.* Jóvá hagyólevél. *Puky. V-gyűjt.* Királyi engedelműlevél. *Georch.* Királyi megegyezőlevél. *Czöv.* Fejedelmi helybenhagyólevél. *Szlem.* Megegyezési levél. *Debr.*

CONSENSUS : 1) megegyezés. *Cur. Fog. V-gyűjt. Szlem. P-gyűjt. Czöv. Puky. Egyetértés. Cur. Szlem. V-gyűjt. Puky. Egyeség. Mest. Megegyezet. Georch. Akarat-egyesülés. Szlem. Egyezés, Mest. Egy értelem, egy akarat. Helt. ; 2) Jóváhagyás. Kun. Fog. Kölcs. Ráállás. Puky Cur. P-gyűjt. M-gyűjt. Helybenhagyás. Kölcs. Kun.*

CONSENSUS expressus ; kijelentett, világos egyetértés. *Cur. Nyilván való egyezés. Mest. Nyilván kifejezett megegyezés. Czöv. Szlem. Nyilvánított megegyezés. Perg.*

CONSENSUS liber : szabad egyeztet. *Szirm.*

CONSENSUS praesumptus : gyanított egyezés. *Mest. Feltett egyezés. Szil. Vélt megegyezés. Czöv. Gyanítható megegyezés, egyetértés. Szlem.*

CONSENSUS regius : királyi helybenhagyó adomány. *Cur. Királyi jóváhagyás. Fog. Nán. Köv. Puky. V-gyűjt. Szirm. Pauly. Királyi megegyezés. Puky. Czöv. P-gyűjt. Szlem. Puky. Királyi helybenhagyás. Szirm. Pauly. Szlem. Perg. Királyi reállás. Szirm. Bar. vm. Királyi engedelem. Georch. Bar. vm. Tud. gyűjt. Király' engedelmé. Verb. 1779. ford.*

CONSENSUS tacitus : következtetett egyetértés. *Cur. Szótalan, néma egyezés. Mest. Hallgatva való egyezés. Szil. Néma, v. hallgató, megegyezés. Czöv. Tettből ösmérhető megegyezés, egyetértés. Szlem. Hallgatásbeli egyet értés, v. helybenhagyás, v. néma helyben hagyás. Perg.*

CONSENTANEE : egyetértőleg. *Bar. vm.*

CONSEQUENS : 1) (*subst.*) következővénny. *Fog. Következet. Debr. ; 2) (adj.) Következetes. Fog. Debr. Kun. ; 3) Következő. Debr.*

CONSEQUENTER : következőleg. *Fog. Puky.*

CONSEQUENTIA : 1) következet (sequela). *Fog. Következőség. Puky. Következés. Szirm. Debr. Moln. Márt. Párisp. ; 2) Következetesség. Fog. Következetség. Debr. Kun.*

CONSERVARE : 1) megtartani, meghagyni ; 2) gondját viselni. *Cur. Puky. Eltartani, főtartani, gondviselni, tatarozni. Kun.*

CONSERVARE aliquem in dominio : valakit uraságában megtartani. *Puky. Pauly.*

CONSERVATIO : 1) fentartás. *Cur. Puky. Debr. Kun. ; 2) Gondviselés. Cur. Debr. Tatarozás, épentartás. Kun.*

CONSERVATOR litterarum : levelek' gondviselője. *Fog. Cur. Puky. Georch. Czöv. Debr. V-gyűjt. Levélőrző. Szlem. Levéltárnok. Csapó.*

CONSESSUS ; összeülés. *Puky. Fog. V-gyűjt. Ülés. Kun.*

CONSESSUS capitularis : káptalan-ülés. *Bar. vm.*

CONSESSUS plenus : teljes együtt-ülés. *V-gyűjt. Teljesszámú ülés. v. gyűlés. Csapó.*

CONSIDERATIO : észrevétel. *Puky. Meggondolás. Perg. Megfontolás. Csapó.*

CONSIDERE : össze v. együtt-ülni. *Puky.*

CONSIGNARE : 1) fel- v. összejegyezni ; 2) általadni ; 3) bepecsételni. *V-gyűjt. Czöv.*

CONSIGNATIO : 1) feljegyzés. *Cur. Puky. Bar. vm. Kun. Debr. Összejegyzés. Cur. Puky. Pauly. Jegyzemény. Debr. ; 2) Általadás, kézreadás. Cur. Bar. vm. Kézre juttatás, v. szolgáltatás. Bar. vm. Beszolgáltatás. Verb. ; 3) Jegyzék. Puky.*

CONSIGNATIO individuorum rei vecturariae militaris : feljelelése a' tábori szekerezéshez tartozó személyeknek. *Bar. vm.*

CONSIGNATIO naturalium: a' természetmennyek' feljegyzése. *Bar. várm.*

CONSIGNATIO quietantiarum praeiuncturalium, et super naturalibus: feljegyzése az előfogásokról, v. vontatásokról és természetmennyekről szóló nyugtatóknak. *Bar. vm.* — Nyugtatványoknak. *Perg.*

CONSILIARIUS: tanácsnok. *Fog. Stett. Kun. Georch. Bar. várm.* Tanácsos. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Kun.* Tanács.

CONSILIARIUS actualis intimus status. Valóságos belső titkos tanácsnok. *Bar. vm.*

CONSILIARIUS aulicus: udvari tanácsnok. *Bar. vm.* Udvari tanácsos. *Georch. Szlem. V-gyűjt.*

CONSILIARIUS cameralis: kamarai tanácsos. *V-gyűjt.*

CONSILIARIUS consilii locumtenentialis: helytartói tanácsos. *V-gyűjt.* Helytartó tanács' tanácsosa. *Czöv.* Helytartósági tanácsnok. *Csapó.*

CONSILIARIUS in re montana (*J. met.*): bányászásbeli tanácsos. *V-gyűjt.* Bányászási vagy bányászati tanácsnok. *Perg.*

CONSILIARIUS regius: királyi tanácsos. *Szlem. V-gyűjt.* Királyi tanács, v. tanácsnok. *Mesz.*

CONSILIUM bellicum: haditanács. *Bar. vm.*

CONSILIUM medicum: gyógytanács. *Kun.*

CONSILIUM regium locumtenentiale hungaricum: magyar királyi helytartó tanács. *Bar. vm. V-gyűjt. Fog. Szlem. Czöv.* Felsőleges helytartó tanács. *Georch.*

CONSILIUM status: belső titkos tanács. *P-gyűjt.*

CONSISTORIALIS assessor: l. Assessor sedis consistorialis.

CONSISTORIALIS sedes: l. Consistorium.

CONSISTORIUM: szent-szék. *Cur. Kun. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Czöv. Puky. Márt.* Egyházi gyűlés.

Fog. Szirm. Debr. Egyházi-szék. Bar. vm. Szlem. Fog. Vajd. Egyházi törvényszék. Lex. Szlem. Egyházi tanács, papi ítélőszék. Kun. Szent-szék. Perg.

CONSISTORIUM episcopale: püspöki szent-szék. *Cur. Puky.*

CONSISTORIUM vicariale: helytartói szent-szék. *Cur. Puky.*

CONSOBRINA: anyám' nénjének gyermek leánya. *Kelem.* Anyám' nénjének leánya. *P-gyűjt.* Anyám' nénjének leány-gyermeke. *Huszt.* Testvérasszonyok' leánya. *Puky.* Nővérek' leánya.

CONSOBRINUS: testvér asszonyok' fia. *Puky.* Testvér asszonyoknak gyermeke. *P-gyűjt.* Két nénéknek gyermeki. *Huszt. Kel.*

CONSOCEER: másipam. *Huszt.*

CONSOLIDARE: megerősíteni. *Puky.*

CONSOLIDATIO: öszveforrasztás. *Stett.*

CONSOLIDATIO feudi: (*J. feud.*) lübé' megerősítése. *Perg.*

CONSORS: 1) részestárs. *Cur.* Részcs, vagy társ. *Puky. Pauly. Debr. Közügytárs. Debr.*; 2) Házastárs. *Cur.*

CONSORS litis: ügytárs. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Peres társ. *Péchy. V-gyűjt.* Egy ügyszertő. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Per' részesei, v. sorsosai. *Szlem. Ügy-sorsos. Perg.*

CONSORTIUM litis: ügyszertársaság. *Cur.* Egy ügyszertárs. *Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.* Pertársaság. *Puky. Pauly.* Peres társaság. *Péchy.* Perközösség. *P-gyűjt. Debr.* Per' közözsége. *Szlem. Czöv.* Ügyszertársaság. *Debr.*

CONSPECTUS: átnézet, tekintet, előrajz. *Kun.*

CONSPIRARE: összecsküdni, szövetkezni. *Puky.*

CONSPIRATI: összecsküdtek. *Bar. vm.*

CONSPIRATIO: összecsküvés. *Cur. Puky. Márt. Párisp. Moln. Mokry.* Összecsküdtség. *Bar. vm.* Összszövetkezés. *Puky. Szlem.*

V-gyűjt. Szövetkezés. *Pauly. P-gyűjt. Szirm. Debr.* Titkos összeköttetés, v. egyetértés. *Márt. Pártütés. Moln. Helt.*

CONSPONSOR: együtt kezes. *Szirm. Moln. Párisp. Márt.* Kezes társ. *Márt.*

CONSTITUENS: 1) hatalomalkotó, alkotmánytevő, statusalkotó, v. tevő. *Márt.*; 2) Rendelő. *Kun.*

CONSTITUERE: 1) rendelni, tenni. *Puky. Cur.*; 2) Vallani. *Cur.*

CONSTITUERE procuratorem: prókátort vallani. *Szirm. Ügyész, v. ügyvédet vallani. Perg.*

CONSTITUTIO: 1) alkotmány. *Cur. Fog. Puky. Bar. vm. Pauly. Szlem. P-gyűjt. Lx. Kölcs. Kun.* Állatmány. *Bar. vm. Polgári alkotmány. Kölcs. Kun. Végzés, szerzés. Helt. Honalkat. Sztrok. Perg.*; 2) Rendelés. (*actus*). *Cur. Márt. Moln. Fog. P-gyűjt. Szlem.* Rendelet (*res*) *Fogarasy, Pauly. P-gyűjt. M-gyűjt. Szlem. Márt. Puky.*; 3) Vallás. *Cur.* Vallomás, vallomány (*res*). *Fog.*; 4) Alkat. *Fog.* Alkotás, szerkeztetés. *Mokry. Szabás. Márt. Puky.*; 5) Mivolt. *Pauly.* Mivolta valaminek. *Márt.*

CONSTITUTIO cardinalis: sarkalkotmány. *Egyh. ért.*

CONSTITUTIO civitatis: országalkotmány. *Mest.* Ország' alkotása, v. alkotmánya. *Szlem.*

CONSTITUTIO corporis: testalkotás. *Puky.* Testalkat. *Kun.*

CONSTITUTIO generalis: közalkotmány. *Kölcs.*

CONSTITUTIO procuratoris: ügyvéd-vallás. *Cur.* Ügyvéd-vallomány v. vallomás. *Puky. Fog.* Ügyészi vallás. *Márt. Kölcs. P-gyűjt.* Prókátor-vallás. *Márt. V-gyűjt. Czöv.* Ügyvédlő vallás. *V-gyűjt.* Ügyész-vallás, v. vallóság. *Georch.* Ügyvéd-, v. ügyvédi vallás. *Szlem.* Ügyvédoi, v. pervédoi vallomány, v. megbízás. *Pauly.*

CONSTITUTIO procuratoris cum nostris: szóbeli, v. szóval tette-

tett ügyészi vallás. *P-gyűjt.* Szóval tett ügyész-vallás. *Georch.* Szóval tett prókátor-vallás. *Czöv.* Élő szóval tett ügyvéd-vallás. *Szlem.* Bíró előtti ügyvédi vallás. *Perg.* Bíró v. törvény előtt vallott ügyvéd v. prókátor —, v. törvény előtt tett prókatori v. ügyvédi vallás. *Cur.*

CONSTITUTIO procuratoris generalis: közönséges ügyészi vallás. *P-gyűjt.* Határozatlan ügyészi v. ügyész-vallás. *P-gyűjt. Georch.* Általános prókátor-vallás. *Czöv.* Általános ügyvéd-vallás. *Szlem.* Általános ügyvédi vallás. *Perg.*

CONSTITUTIO procuratoris litteraria: iratott, v. írásbeli ügyészi vallás. *P-gyűjt.* Írassal tett prókatori vallás. *Czöv.* Írásbeli ügyvéd-vallás. *Szlem.*

CONSTITUTIO procuratoris specialis: határozatott ügyész-vallás. *Georch.* Különös prókátor-vallás. *Czöv.* Bizonyos ügyre szorított ügyvéd vallás. *Perg.*

CONSTITUTIO procuratoris usque ad reditum: visszatérésig tétett ügyészi választás. *P-gyűjt.* Visszajövetelig tett prókátor-vallás. *Czöv.* Hazajövetelig tett ügyvéd-vallás. *Szlem.*

CONSTITUTIO regni: ország' alkotmánya. *Puky. Debr. Szlem. V-gyűjt.* Hazánk' sarkalatos alkotmánya. *P-gyűjt.* Hazánk' alkotmánya. *Márt.* Országunk' alkotása. *Czöv.* Hazánk' törvénye. *Szirm.* Állodalom. *Csapó.*

CONSTITUTIONALES leges: alkotmányi, v. alkotó törvények. *Szlem.* Alkotmányos, v. országalkotmányát illető törvények. *Puky.*

CONSTITUTIONALIS: alkotmányos. *Puky. Fog.* Alkotmányi, alkotmánybeli. *Fog.*

CONSTITUTIONALISTA: alkotmány-pártos, alkotmányvédő. *Kun.*

CONSTITUTIONES canonicae: egyházi törvények, v. rendelkezések. *Márt.*

CONSTITUTIONES politicae: politikai törvényvégzetek. *Czöv. Országlati, v. kormánylati rendeletek, v. végzések. Perg.*

CONSTITUTIONES principum, (*J. roman.*): fejedelmek' rendeletei. *Szlem.* — szerzése. *Helt. Verb.*

CONSTITUTIONIS avitae consolidatio; az ősi alkotmánynak meg erősítése. *Puky.*

CONSTITUTIVA pars: alkotó rész. *Fog. Alkatrész. Kun.*

CONSTITUTIVUM (alicuius rei): dolog' álladalma. *Cur. A' dolog' állatja. Már. Pauly. Puky.* Államánya valamely dolognak. *Fog. A' dolog' mivolta. Puky. Pauly.* Valaminek állatéka. *Czöv. Alkotó részek, valaminek tartalma, vagy összeséges mennyisége. Szlem. Alломány. Debr. Perg. Kun.*

CONSTITUTIVUM externum: külső mivolt. *Pauly. Külállomány. Perg.*

CONSTITUTIVUM internum: belső mivolt. *Pauly. Belállomány.*

CONSTITUTIVUM urbanae: urbéri állomány. *Debr. Törv. czikk.*

CONSUL: 1) polgármester. *Pauly. Puky. Tanácsfő. Kun.*; 2) Révparti, v. kereskedésre ügyelő biztos. *Bar. vm. Külső kereskedésre ügyelő tiszt. Puky.*

CONSUL civitatis: polgármester. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Georch. Tanácsfő. Kun.*

CONSULERE: tanácskozni. *Puky. Tanácsul venni valamit. Fog.*

CONSULES gentium: külső kereskedésre ügyelő tiszt. *P-gyűjt.*

CONSULTARE: értekezni, tanakodni. *Puky. Már. Tanácskozni. Már. Moln. Párisp.*

CONSULTATIO: értekezés, tanakodás. *Puky. Tanácskozás. Gr. Széch.*

CONSULTATIO medica: gyógytana. *Kun.*

CONSULTUM: tanácsolható, tanácsos. *Puky.*

CONSUMMARE: bevégezni. *Fog. Debr. Végrehajtani. Georch. Elvégezni, véghez- v. végbevinni.*

Márt. V-gyűjt. Puky. Bételjesíteni. Puky. Már. Elvégezni. Párisp. Moln. Teljesedésbe vinni. Szlem.

CONSUMMATIO: bevékezés. *Stett. Végrehajtás. Georch. Teljesedésbe vitel. Szlem.*

CONSUMMATUM matrimonium, l. Matrimonium consummatum.

CONSUMENS: emésztő, fogyasztó. *Kun. Gr. Széch. Lex.*

CONSUMMERE, megemésztetni. *Puky. Emésztetni, fogyasztani. Szlem. Kun. Lex.*

CONSUMTIO: elköltés. *Bar. vm. Fogyasztás. Gr. Széch. Emésztés. Czöv. Szlem.*

CONSUMTIO inproductiva: meddő, terméktelen, új értékes, létre nem hozó emésztés. *Szlem.*

CONSUMTIO opum nationalium: nemzeti gazdaság' megemésztése, 's elköltése. *Szlem.*

CONSUMTIO productiva: új értékes létre hozó emésztés. *Szlem.*

CONSUMTIO transennalis: utazók, v. áthalmenők elköltése, v. emésztése. *Bar. vm.*

CONSUETUDINARIA lex: szokásbeli törvény. *Cur. Puky. Fog. Szokás-törvény. Perg. l. Consuetudo.*

CONSUETUDINARIUM jus: l. Jus consuetudinarium.

CONSUETUDINARIUS: megszokott. *Cur. Pauly. Puky. Szokott. Cur. Megrögzött. Puky. Pauly.*

CONSUETUDO: 1) szokás. *Cur. Fog. Kölcs. Verb. 1779. ford. Pauly. Puky. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Párisp. Moln. Mokr.*; 2) Szokás-törvény. *Perg.*

CONSUETUDO approbata: javalt, v. jóváhagyott szokás. *Fog. Helyben hagyott szokás-törvény. Perg.*

CONSUETUDO certa: bizonyos, tudva lévő szokás. *Cur.*

CONSUETUDO continua: folyvást tartó szokás. *Cur.*

CONSUETUDO extrajudicialis : törvényszék kívüli szokás. *Cur.*

CONSUETUDO facti : cselekedetbeli szokás. *Cur. Bar. vm.*

CONSUETUDO generalis : közönséges szokás. *Cur. Georch. Felnemű szokás. Czöv. Országos szokás. Cur. Szlem. Általános szokás. Perg.*

CONSUETUDO immemorialis : emlékezetet haladó szokás. *Cur. Ember' emlékezetét felülhaladó szokás. Márt. Puky.*

CONSUETUDO incerta : bizonytalan, ismételten szokás. *Cur.*

CONSUETUDO judicialis : törvényszéki szokás. *Cur.*

CONSUETUDO juris : törvényes szokás. *Cur. Pauly.*

CONSUETUDO metallica : bányászati szokás. *Csapó.*

CONSUETUDO obsoleta : avult szokás. *Cur.*

CONSUETUDO optima legum interpretis : a' gyakoroltatott szokás a' törvényt legjobban magyarázza. *Pauly.* A' gyakoroltatott szokás legjobb magyarázója a' törvényeknek. *Puky.* A' gyakorlat legjobb törvényt magyarázó. *Csapó.*

CONSUETUDO particularis : részbeli, vidéki szokás. *Cur.* Külön szokás. *Georch.* Részes, v. alnemű szokás. *Czöv.* Különös, közönségbeli szokás. *Szlem.*

CONSUETUDO praescripta : időteles szokás. *Helt.* Idősített szokás. *Perg.*

CONSUETUDO rationalis : okkal való szokás. *Cur.* Okszerű szokás. *Perg.*

CONSUETUDO specialis : helybeli szokás. *Cur.* l. C. particularis.

CONSUETUS : szokott, megszokott. *Cur.* l. Consuetudinarius.

CONTAGIO : ragály. *Debr.* Ragadvány, ragadó nyavalya. *Kun.*

CONTAGIUM : l. Contagio.

CONTEMPORANEUS, l. Coaevus.

CONTENDERE : 1) vetekedni, kötődni; 2) Igyekezni, törekedni, czélelni. *Bar. vm.*

CONTENTIO : háborgás, vetekedés. *Helt.*

CONTENTUM : tartalom, foglalat. *Cur.*

CONTERMINAT : határos vele. *Puky.*

CONTERMINIUM : határosság. *Cur.* Két határ' összeütközése. *Puky. V-gyűjt.*

CONTESTARI litem : elvállalni a' pört. *Fog.* A' per' érdeméhez, v. derekához fogni. *Bar. vm. l. Contestatio.*

CONTESTATIO : 1) megmutatás. *Cur. Puky.* Bemutatás, bizonyítás. *Cur.* Nyilatkoztatás. *Puky.* Megvallás; 2) Elfogadás. *Puky.* Bizonylás. *Fog.*

CONTESTATIO litis : per' derekába lett ereszkedés. *Cur.* A' pörnek elfogadása. *Bar. vm. P-gyűjt. V-gyűjt. Georch. Czöv. Puky. Márt.* Érdembe ereszkedés. *Kölcs.* Pör- elvállalás. *Fogar.* Per' divatja. *Czöv. Georch.* Per- elfogadás. *Szlem.* Perérdekítés. *Sztrók.* Pörvállalat. *Kun.*

CONTESTATIO litis affirmativa : kereset' elfogadása. *Cur.* A' pernek állító elfogadása. *Puky. Márt. P-gyűjt. Czöv.* A' pernek igenleges elfogadása. *Perg.*

CONTESTATIO litis expressa : a' pernek nyilvánosságos elfogadása. *Puky. Szlem. Márt. Czöv. P-gyűjt.* A' pernek nyilvánvaló elfogadása. *Márt. P-gyűjt. Czöv.* Nyilvános perbe lett ereszkedés. *Cur.* Nyilvánított per-elfogadás. *Perg.*

CONTESTATIO litis generalis : a' pernek általában való elfogadása. *Márt. Puky.* Általános perbe lett ereszkedés. *Cur.*

CONTESTATIO litis negativa : kereset' tagadása. *Cur.* Pernek tagadó elfogadása. *Puky. Márt. P-gyűjt. Czöv.* Keresettagadó per-elfogadás. *Szlem.* Pernek tagadólagi elfogadása. *Perg.*

CONTESTATIO litis particularis : részes perbe lett ereszkedés. *Cur.* Pörnek rész szerint való elfogadá-

sa. *Puky. Már.* Pernek részinti elfogadása. *Perg.*

CONTESTATIO litis praesumta: pörnek gyanított elfogadása. *Czöv.* Gyanítható pör-elfogadás. *Szlem.*

CONTESTATIO litis qualificati- va: módosított per-elfogadás. *Cur.* Módosító, v. kifogó pör-elfogadás. *Szlemen.* Pernek mellékesen magyarázó elfogadása. *Puky. P-gyűjt. Már.* Pernek módosított elfogadása. *Czöv.*

CONTESTATIO litis tacita: a' pernek hallgatva való elfogadása. *Puky.* A' pernek hallgatva következtetett elfogadása. *Márt. P-gyűjt.* Pernek hallgató elfogadás. *Czöv.* Tettből érthető per-elfogadás. *Szlem.* Pernek hallgatólagi elfogadása. *Perg.*

CONTEXTUS: tartalom. *Cur. Már. Puky.* Foglalat. *Cur. Bar. vm.* Folyamat. *Márt. Puky.* Szerkezek, szövevény. *Bar. vm.* Szövény, *Stett.* Szövedék. *Kun.*

CONTIGNATIO: emelet. *Debr.* Házeleml. *Kun.*

CONTIGNITAS: egymást érés. *Puky. Már.* Egymás mellettség, tőzsomszédság. *Debr.*

CONTIGUUS: egymást érő. *Puky. Debr.* Érintés. *Bar. vm.* Melletti: tőzsomszédos. *Debr.*

CONTINENTIA, I. Contextus.

CONTINENS: 1) szárazföld; 2) Foglalo. *Bar. vm.*

CONTINENTALE systema: szárazföldi rendszer. *Debr. Kun.*

CONTINGENS: történeti. *Cur. Puky.* Történetbeli. *Puky. Bar. vm.* Eseti. *Bar. vm.* Történhető. *Fog.* Történetes, véletlenes. *Kun.* I. Accidens.

CONTINGENTIA: történhetőség. *Márt. Puky. Fog.* Történetesség, véletlenség. *Kun.*

CONTINGENTIA subjectiva: tett' szabad határozatúsága, szabad határozatúság. *Szlem.* I. Contingentia.

CONTINUA persecutio: folyókergetés. *Vajz.* Folyvásti üzés. *Sztrak.*

CONTINUATIO: folytatás. *Puky. Szirm. Már. Kun.*

CONTINUATIVE: folyvást. *Szirm. Már.* Folytatólag. *Kölcs. Perg.* Szakadatlan, folytonosan. *Csapó.*

CONTINUATORIA actio: folytatási kereset v. kereset-levele. *Perg.* I. Actio.

CONTINUATORIA citatio: folytatási idézet. *Perg.*

CONTINUATORIA levata: folytatási pörfelvétel. *Perg.*

CONTINUATORIUS processus: folytatási per. *Perg.*

CONTINUUS: mentenes, folytonos. *Bar. vm.* Folyvásti. *Perg.*

CONTO: számvitel (ratiociniüm:) számviteli lap (contoales). *Vált. Csász. Árjegyzék. Kun.* Számlás. *Stett.* Arózó, v. felszámlolás. *Bar. vm.* Kontó. *Cur.*

CONTOBUCH: számviteli könyv, liber ratiociniorum. *Vált. Csász.*

CONTRAAGENS: ellenőr. *Cur.* Viszont vigyázó. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Ellenező, örökös, visszánzó, szemtartó, ellenügyelő. *Puky. Bar. vm.* Szemmeltartó. *V-gyűjt.* Ellenecs. *Bar. vm.* I. Controllor.

CONTRABANDA: 1) tiltott portéka. *Cur. Puky. Már.* Tiltott portékával való kereskedés. *Márt.;* 2) Tiltott portéka' elvétele (a' vámon). *Cur. Már. Puky. Vám-, v. harminczad-elkerülésbeli büntetés. Szirm.* Kontraband. *Szirm. V-gyűjt.* Lefoglalás, vámbírság, rejtbírság. *Bar. várm.* Elkoboztatás. *Debr.* Csempészlet. *Osászár.* Elkobzás, árukobzás. *Kun.* Csennevény. *Csapó.*

CONTRACTIO militaris: 1) katonatánya; 2) Katona-összegyűjtés v. vonás. *Bar. vm.* Hadi összevonulás. *Puky.* Katonai szállásolás. *Debr.*

CONTRACTIONALIS locus: hadi szálláshely. *Puky.*

CONTRACTUALES (litterae): kötlevele. *Fog.* Kötés, szerződés-levele. *Cur.* Kötelezvényi levele. *Perg.*

CONTRACTUALIA : kötések tárgyzó ügyek. *Georch.* Egyezési tárgyak v. ügyek. *Szlem.* Kötelezvények. *Kölcs.*

CONTRACTUS : 1) Kötés. (*actus*) *Cur. P-gyűjt. Georch. Szirm. Fog. Márt. Szlem. Nán. Szerződés. Cur. Puky. Helt. V-gyűjt. Pauly. Szirm. Márt. Moln. Verb. 1642. ford. Egyezés. Pauly. Puky. Szlem. Alkukötés V-gyűjt. Márt. Pauly. Puky. Kölcs. Tokma. Helt. Tukma. Bar. vm. Alku. Szirm. Márt. Bar. vm. Kun. Alkuvás. Helt. Bar. vm. Moln. Párisp. Alkudmány. Bar. vm. Megalkuvás. Szirm. Márt. Lekötelezés. Szirm. ; 2) (res) Kötmény. *Fog.* Kötött egyezés. *Ujfal. ; 3) Kötelezőlevél. Szirm. Alkulevél. Kun. P-gyűjt.* Kontraktus. *Czöv.* Egyezség, szerződés, egyezet, egyezséglevél. *Kun. Szövet-ség. Dien.* Kötelezvény. *Perg. l. Pactum. Contractuales litterae. Obligatio,* vagy *Obligatoriales. Conventio.**

CONTRACTUS absolutus : feltétel nélküli—. *Cur.* Általános—. *Czöv.* Megszorítás nélkül tett kötés. v. szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS acceptationis : (*J. camb.*) elfogadási egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS accessorius : mellékkötés, v. szerződés. *Cur. Szlem.* Toldalékos kötés vagy szerződés. *Czöv.*

CONTRACTUS aestimatorius : becsütevő, v. becsütécteli egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS aleatorius : bizonytalan kontraktus. *Gzöv.* Szerecsnejátékos egyezés. *Szlemenics.* Kóczkás kötött egyezés. *Ujfal.*

CONTRACTUS annuitatum : esztendei részfizetési egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS assicuracionis : kárpótlásról bátorságba tevő egyezés. *Szlem.* Bátorító kötött egyezés. *Ujfal.* Biztosítási szerződés. *Perg. l. Contractus asscuratorius.*

CONTRACTUS asscuratorius : nyugtató szerződés. *Cur. Georch.*

Puky. Bátorságosító egyezés. *Szlem.* Biztosító szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS beneficis : jótévő egyezés. *Czöv. Szlem.*

CONTRACTUS bilateralis : két részt kötelező szerződés. *Cur.* Kétoldalu kötelezés. *Georch.* Kétoldalu —. *Czöv. Szlem.* Mind két felet terhelő —. *Szlem.* Viszont kötelező —. *Puky.* Viszontkötelezésű szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS bonae fidei : jó lelki —. *Cur.* Jó lélekkel tetetett —. *Márton. P-gyűjt.* Józan értelmű szerződés *Puky. Georch.*

CONTRACTUS cambiarius : 1. Wechslovertrag.

CONTRACTUS cameralis : kincstári v. kamarai kötelezés. *Perg.*

CONTRACTUS conditionatus : 1. *Contractus restrictus.*

CONTRACTUS consensualis : megegyezésbeli kötés. *Czöv.* Csupa megegyezés által tökéletesedő szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS contrahentibus legem ponit : a' kötmény törvényt szab a' kötő feleknek. *Fog.* Ki miként magát lekötelezte, a' szerint tartozik eleget tenni. *Puky.* Törvényt szab a' kötés a' kötő feleknek. *Pauly.*

CONTRACTUS depositi : letett' v. letettnek alkuja. *Czöv.* Jóságörzési kötés : *Szlem. Pauly. Puky.* Vagyonörzési kötés. *Puky.*

CONTRACTUS emtionalis, et **venditionalis** : adásvevésről szóló szerződés. *Márt.*

CONTRACTUS fenebris : interestes kölcsön adás, béralku. *Lex.* Kamatos hitelezés. *Szlem.* Uzso-ráskodás. *Ujfal.*

CONTRACTUS feudalis (*J. feud.*) : hűbéri szerződés. *Csapó.*

CONTRACTUS gratuitus : ingyenes kötés. *Puky. Szlem.* Ingyenvaló szerződés. *Georch. **

CONTRACTUS illegalis : törvénytelen kötés. *Cur. Puky. Márt.*

CONTRACTUS innominatus : nevezetlen kötés. *Cur.* Nevetlen kö-

tés. *Márt. Georch.* Névtelen kötés. *Czöv. Szlem.*

CONTRACTUS invalidabilis: megerősítenhető kötés. *Szlem.*

CONTRACTUS invalidus: sikertelen kötés. *Puky. Márt.* Fogatlan kötés. *Márt.* Megerősítenített kötés v. szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS legalis: törvényes kötés. *Cur. Puky.* Törvényszerint való egyezés. *Márt.*

CONTRACTUS litteratorius: írásbeli szerződés. *Czöv.* Írásbatélt kívánó egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS lusorii: játékbeli egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS mandati: ügyfelvállalás v. megbízás. *Puky. Pauly.*

CONTRACTUS mixtus: egyvelges kötés. *Cur.*

CONTRACTUS negativus: elhagyó kötés. *Cur.* Tagadós kötés. *Czöv.*

CONTRACTUS nominatus: megnevezett kötés. *Cur.* Neves kötés. *Márt. Czöv.* Nevezett kötés. *Georch.* Névvél bíró, v. különnevű kötés. *Szlem.*

CONTRACTUS onerosus: terhes kötés. *Georch. Czöv. Puky. Szlem.*

CONTRACTUS permutatorius: értékcsereelő kötés. *Szleman.* Cserélő kötés. *Ujfal.* Csereszserződés. *Perg.*

CONTRACTUS per se subsistens: magán megálló kötés. *Szlem.* Önállású szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS personalis: személyes kötés. *Cur. Georch.* Tettbeli kötés. *Cur.*

CONTRACTUS positivus: cselekvő kötés. *Cur.* Tévős kötés. *Czöv.*

CONTRACTUS praesumptus, seu quasi-contractus: magyarázatbeli kötés. *Cur. Puky. Márt.* Gyánítató szerződés. *Cur.* Mintegy kötmény. *Fog. I.* Quasi-contractus.

CONTRACTUS principalis: fő kötés. *Cur. Szlem.* Fő okbeli kötés. *Czöv.* Főleg szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS realis: vagyonbeli, retekbeli kötés. *Cur.* Vagyont tár-

gyazó kötés. *Georch.* Dologbeli kötés. *Czöv.* Vagyonadást tárgyazó v. átadás által tökéletesedő szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS redituum perpetuorum: örökös jövedelmet kötelező, v. örökös jövedelmi szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS restrictus: feltételes kötés. *Cur.* Megszorított kötés. *Czöv.* Megszorítással tett kötés. *Szlem.* Határozott szerződés. *Perg.*

CONTRACTUS scriptus: írott kötés. *Curia. Puky.* Íratott kötés. *Márt.*

CONTRACTUS seponibilis: félretétehető egyezés. *Szlem.*

CONTRACTUS socialis: társasági kötés (Gesellschaftsvertrag). *Vált. Császár.*

CONTRACTUS socidae: vas kötés. *Czöv.* Barombérlés, baromárenda. *Szlem.*

CONTRACTUS societatis: társasági kötés. *Czöv. Szlem.*

CONTRACTUS societatis mercantilis: kereskedő társaság' szerződése. *Szlem.*

CONTRACTUS solemnis: szerezített kötelezvény. *Perg.*

CONTRACTUS sponsalisticus: házassági kötelezés. *Kölc.* Jegykötés. *Georch.* Eljegyzési szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS stricti juris: szoros magyarázatú kötés. *Cur. Georch. P-gyűjt. Márt. Puky. Pauly.* Szoros értelmű kötés. *P-gyűjt. Szlem. Márton.* Szoros vételű szerződés. *Szlem.*

CONTRACTUS tortinae: holtig való élelmet kötelező társaságos—, v. élelmi társaságos kötés. *Szlem.*

CONTRACTUS unilateralis, egy részt kötelező kötés. *Cur.* Egyes oldalú kötés. *Georch. Puky.* Egy oldalú kötés. *Czöv. Szlem.* Egyszerű kötés. *Puky.* Egyik felet terhelő kötés. *Szlem.* Egyes kötelezésű kötelezvény. *Perg.*

CONTRACTUS validitas: kötés helyessége. *Curia*. Kötés' sikere. *Puky. Pauly. Georch.* Kötés' fogantatossága, v. sikeressége, v. megállhatósága. *Szlem.*

CONTRACTUS validus: fogantatos, v. sikeres szerződés. *Puky. Márt.*

CONTRACTUS verbalis: szóbeli kötés. *Cur. Márt.*

CONTRACTUS verus: valóságos kötés. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Márt.* igazi kötés. *Czöv.* Kijelentett egyetértésű kötés. *Szlem.*

CONTRACTUS vitalitius: holtig való életmet kötelező, v. lelmi kötés. *Szlem.* Élelmzési kötelezés. *Perg.*

CONTRACTUS usu roboratus: birtokkal erősített egyezés. *Szlem.* Éléssel megerősödött contractus v. kötés. *Czöv.*

CONTRACTUUM accidentalia: kötések' történhető tulajdonságai. *Ujfal.*

CONTRACTUUM essentialia: kötések' mivoltjai. *Czöv.* Egyezés' valóságára szükséges tulajdonságok, *Ujfal.* Kötés' mivolti tulajdonai. *Szlem.* Kötés' lényegei. *Perg.*

CONTRACTUUM naturalia: Kötések' természetes tulajdonságai. *Ujfal.* Kötések' természeti, v. természetekből folyó tulajdonai. *Szlem.*

CONTRACTUUM solemnia: kötelezvények jelességei v. szerességei. *Perg.* Egyezéseknek ünnepi szertartásai. *Szlem.*

CONTRACTUUM solemnia accessoria: contractusoknak toldalékos diszességei. *Czöv.* Egyezéseknek melleseges ünnepi szertartásaik. *Szlem.* Kötelezvények' melleseges szerességei. *Perg.*

CONTRACTUUM solemnia substantialia: contractusoknak mivoltos diszességök. *Czöv.* Egyezéseknek mivolti 's el nem választható ünnepi szertartásai. *Szlem.* Kötés'

lezzvények' főbb v. megkívántó szerességei. *Perg.*

CONTRADICERE: ellentmondani. *Cur.*

CONTRADICTIO: 1) ellenmondás. *Cur. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Puky. Bar. vm. Pauly. Márt.* Ellenszólás. *V-gyűjt.* Ellenmondás. *Szirm. Mehn. Párisp. Mokr. ; 2) Ellenkezés. V-gyűjt. Puky.* Ellenzet. *Mest.*

CONTRADICTIO fatalis: veszedelmes ellenmondás. *Czöv.* Vészt szülő —. *Szlem.* Vésznapi ellenmondás. *Debr. Perg.*

CONTRADICTIO intra dies fatalis: az elválasztó napok alatt közbe jött. *Cur.* Vész-napok alatti ellenmondás. *Perg.*

CONTRADICTOR: ellenmondó. *Kun. Nán.* Ellenmondó. *Szirm.*

CONTRADICTORIUM iudicium: 1. Tagsatzung.

CONTRADICTORIUS processus: ellenmondási pör. *Kun.*

CONTRADOS: vissza, v. viszont kötött házassági jutalom. *P-gyűjt. Márt. Viz'* jutalom. *Georch.* Viszonos, v. viszont, v. viszony hitbér. *Czöv.* Házassági viszonyjutalom. *Szlem.* Viszonos hitrész, v. jegybér, v. hitjutalom, v. házassági jutalom. *Puky.* Viszonyjegypénz. *Debr.* Viszonyjegybér. *Kun.*

CONTRAHENS: szerződő, alkukötő. *Cur.* Kötő fél. *Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt. Czöv. Georch.* Kötőrész. *Márt. Georch. P-gyűjt.* Szerződő fél. *Czöv.* Egyező fél. *Puky. Pauly. Szlem.* Tukmáló. *Bar. vm.* Egyező. *Vajd.*

CONTRAHERE: 1) szerződni. *Cur.* Alkut kötni. *Cur. Puky. ; 2) Összebuzni, egybeszorítani, magát meghuzni. Puky.*

CONTRAIŇQUISITIO: ellenyomozás. *Czöv.*

CONTRALLOR: zártartó, zártárs. *Pauly.* 1. Contraagens.

CONTRAPARS: ellenfél. *Cur. Puky. Márt. Debr.* Ellenkező fél. *Puky. Márt.*

CONTRAQUIETANTIA: viszonygató. *Cur. P-gyűjt. Bar. vm. Viszon-nyugtatvány. Cur. Fog. Kun. Ellennyugató. Köv. Czöv. Ellennyugtatvány. Szlem. Viszontnyugtatás. Puky. V-gyűjt. Szirm. Márt.* Viszontag való menedéklevél. *P-gyűjt. Márt.* Viszontnyugató levél. *Puky. Pauly.* Nyugató levél. *Szirm.*

CONTRARIETAS: ellenkezés. *Puky.* Ellenkedés, ellenzőség. *Bar. várm.*

CONTRARIUS: ellenkező *Puky. Bar. vm. Ellenés. Puky.*

CONTRASCIBA: elleníró. *Czöv.* Viszont vigyázó. *V-gyűjt.* Rendvizsgáló tiszt. *Puky.*

CONTRASCIPTUM: ellenírás. *Márt.* Ellenző írás. *Moln. Ellenkező írás. Szirm. Párisp. Márt. Ellenírat. Perg.*

CONTRASERATURA: ellenzár. *Bar. vm. Cur.*

CONTRASIGNARE: ellenjegyezni, ellenörkép aláírni. *Kun.*

CONTRAST: ellenkezés, v. magában ellenkező. *Puky.* Ellentőség, ellenzetesség. *Kun.*

CONTREBANDE: l. Contrabanda.

CONTRECTATIO cassae: pénztár' meglopása. *Cur. Szirm. Elvevés, ragadozás, lopás. Márt.*

CONTRIBUENS populus: adófizető nép. *Szirm.* Adozó nép. *Kun.*

CONTRIBUTENTIUM agens; adózók' ügyviselője. *Szlem.*

CONTRIBUTIO: adó. *Cur. Puky. Kölcs. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Fog. Pauly. Szirm. Márt. Mokr.* Adózás. *Cur. V-gyűjt. Kun. Puky. Szirm.* Adófizetés. *Puky. V-gyűjt. Szirm.* Közadó. *Szlem.* Adóvetés. *Bál. Közadó. Debr.*

CONTRIBUTIO a consumptione: élelemtől, 's emésztéstől járó, v. emésztéshez mérsékelt közadó. *Szlem.* Emésztési adó. *Perg.*

CONTRIBUTIO ab erogationibus: kiadásoktól járó, v. kiadásokhoz

mérsékelt közadó. *Szlem.* Kiadás-tóli adó. *Perg.*

CONTRIBUTIO a facultatibus: tehetségtől, 's vagyontól járó, v. vagyonhoz mérsékelt közadó. *Szlem.* Vagyoni. *Perg.*

CONTRIBUTIO a proventibus: jövedelemtől járó, v. jövedelemhez mérsékelt közadó. *Szlem.* Jövedelmi adó. *Perg.*

CONTRIBUTIO directa: egyenes, v. közvetlen adó. *Szlem.*

CONTRIBUTIO extraordinaria: rendkívüli közadó. *Szlem.*

CONTRIBUTIO indirecta: közvetve fizetendő adó. *Szlem.*

CONTRIBUTIO militaris, katonai, v. hadi —. *Czöv.* Katonataratási adó. *Szlem.*

CONTRIBUTIO ordinaria: rendszeres adó. *Szlem.*

CONTRIBUTIONALE quantum: adó' mennyisége. *Cur.* Közadó. *V-gyűjt. Puky.*

CONTRIBUTIONALIS: adóbeli. *Puky. Szirm. Márt.*

CONTRIBUTIONALIS cassae restantia: adóbeli pénztár' hiánya, v. hátra maradtsága. *Bar. vm.*

CONTRIBUTIONALIS fundus: Közadó-alap. *Debr.* Adó-alap. *Perg.*

CONTRIBUERE, adózni. *Fog.*

CONTROLLERIA: ellenőrség. *Cur. Fog. Kun.* Ellenügyelés, v. ügyelet. *Puky.*

CONTROLLERISARE: ellenörködni. *Kun.*

CONTROLLOR: zártartó. *V-gyűjt.* Viszontvigyázó. *P-gyűjt.* Ellenör. *Puky. Fog. Kun.*

CONTROVERSA meta: kérdést szenvedő, v. pörös határ. *Bar. vm.*

CONTROVERSA plaga: villongás alatti föld. *N. Fer.*

CONTROVERSA: villongás. *Cur. Fogarásy. Kun. Szirm. Márton. Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Akadé. Nán. Háborgás. Puky. Pauly. V-gyűjt. Szirm. Moln. Párisp. Perlekedés. V-gyűjt. Szlem. Mokry. Ellenzés. P-gyűjt. Szirm. Márt. Veteke-*

dés, per-versengés. *Mest.* Viszszavonás. *Párisp.* Perlés. *Moln.* *Párisp.* Egyenetlenség. *Lexic.* Viszállkodás. *Kun.*

CONTROVERSIA metalis: határ-villongás. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Georch.* *Szlem.* *Fog.* *Márt.* *Szirm.* Határi villongás. *P-gyűjt.* Határbeli villongás. *Péchy.* *Perg.*

CONTROVERSUS: pörös. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* *Mokr.* *Szirm.* *Márt.* *Moln.* Kérdés alatti. *Cur.* Kérdés-alatt levő. *Puky.* *Márt.* Perben forgó. *Szirm.* *Párisp.* Perben, villongásban levő. *Szirm.* Kétséges. *Moln.*

CONVERTERE: ellenzeni, kérdésbe venni. *Puky.* *Márt.* Ellengördíteni, kifogást tenni. *Fog.* Ellenezni. *Kun.*

CONTUBERNIA cleri: papi közlakó házak. *Szlem.*

CONTUMACIA: 1) makacsság: *Cur.* *Puky.* *Fog.* *Kun.* *Mokr.* *Bar.* *vm.* *Kölcs.* *Perg.* *Czöv.* *Szlem.* Engedetlenség. *V-gyűjt.* *Puky.* *Moln.* *Párisp.* *Mokry.* Megátalkodás. *Bar.* *vm.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Szirm.* *Márt.* *Moln.* *Párisp.* *Mokr.* Megátalkodottság. *Georch.* *Szirm.* Megátalkodtság. *Czöv.* Nyakaskodás. *Georch.* Nyakasság. *Mokry.* Biróság' megvetése. *P-gyűjt.* *Márt.* Biróság' megutálása. *Czöv.*; 2) Veszteglés. *Fog.* *Kun.* *Debr.* *Puky.* *V-gyűjt.* Veszteglő, v. tisztuló hely. *Bar.* *vm.* Vesztegház. *Kun.* *Csapó.* Veszteglő-intézet; veszteglet. *Kun.*

CONTUMACIA ex non defendit: a' védelem' elmulasztásábani makacsság. *Cur.* Védelem-mulasztási makacsság. *Fog.* Véd-elmulasztási makacsság. *Pauly.* *Szlem.* *Puky.* Nem védelmezi által való makacsság. *Czöv.* Védelem' elmulasztása által elkovetett nyakaskodás. *Georch.*

CONTUMACIA ex non venit: a' megjelenés' elmulasztásábani makacsság. *Cur.* Meg nem jelenési makacsság. *Pauly.* *Puky.* *Szlem.* *Fog.* Meg nem jelenés által elkovetett

makacsság. *Georch.* Nem jött, v. meg nem jelent által való makacsság. *Czöv.*

CONTUMACIA per non defendit: 1. Contumacia ex non defendit.

CONTUMACIA per non venit: 1. Contumacia ex non venit.

CONTUMACIAE institutum: 1. Contumacialis domus.

CONTUMACIAE locus: 1. Contumacialis domus.

CONTUMACIAE poena: nyakaskodás' bére. *Georch.* Makacsságnak büntetése, vagy terh. *Szlem.* *Czöv.*

CONTUMACIALIS domus: veszteglő hely. *Fog.* Veszteglő ház. *Pauly.* *Puky.* *V-gyűjt.* Napoló, v. negyenedház. *Pauly.* Egészség kémlő ház. *P-gyűjt.* Veszteglő-intézet. *Kun.* *Perg.* *Debr.* Vesztegház. *Csapó.* *Kun.* Veszteglőhely. *N.* *Fer.*

CONTUMAX: makacs. *Cur.* *Pauly.* *Fog.* *Kölcs.* *Perg.* *Köv.* *Puky.* Nyakaskodó, fejés, megátalkodott, engedetlen. *Puky.* *Pauly.*

CONTUMELIA: gyalázás. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* Rágalom. *Fog.* Gyaláztatás. *Szirm.* Boszúság. *Moln.* *Párisp.* Meggyalázás, kissebbítés. *Mokr.*

CONTUMELIOSUS: gyalázó. *Cur.*

CONTUSIO: zuzás, zuzódás. *Kun.*

CONVALESCENS: lábadozó, gyógyuló. *Csapó.*

CONVENIENTIA: illendőség. *Cur.* *Bar.* *vm.* *Puky.* Illőség. *Cur.* 1. Competentia.

CONVENIRE lite: pörrel megátadni. *Bar.* *vm.*

CONVENT: gyülekezet. *Kun.* 1. Conventus.

CONVENTA publica: közgyezések. *Szlem.* Köz-összejövetelek. *Perg.*

CONVICULUM: alattomos gyülekezet. *Cur.* Gyanús gyülekezet. *Puky.* *Szirm.* *Márt.* Gyűlés, gyűléscske. *Párisp.* Gyülekezetecské. *Moln.*

CONVENTIO: 1) (*actus*) szegődés. *Cur. Bar. vm. Pauly. Dien. V-gyűjt. P-gyűjt. Fog. Szirm. Márt. Debr. Puky. Egyezés. Cur. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Márt. Puky. Egyesség. V-gyűjt. Pauly. Puky. Megegyezés. V-gyűjt. Bar. várm. Szegődség. V-gyűjt. Pauly. Puky. Alku. Bar. vm. Stett. Georch. Alkuvás. Lex. Moln. Párisp. Alkukötés. Mest. Béralku, szegődalku. Bar. vm. Szerződés, megalkuvás. Szirm.*; 2) (*res*) Szegődmény. *Fog. 1. Contractus.*

CONVENTIO de quota litis: kereset valamennyed részével jutalmazó egyezés. *Szlem. Ügyrészi egyezés. Perg.*

CONVENTIO liberatoria: köteleességoldó egyezés. *Szlem.*

CONVENTIONALIS moneta: pengő pénz. *Cur. Fog. 1. Moneta.*

CONVENTIONALIS tabella: szegődési lajstrom. *Debr.*

CONVENTIONATUS: szegődött. *Cur. Pauly. Márt. Bérlett. Béres. Márt. P-gyűjt. Szegődött szolgál. V-gyűjt. Szlem.*

CONVENTIONES bellicae: hadi egyezések. *Szlem.*

CONVENTUS: 1) szerzetes gyülekezet. *Puky. P-gyűjt. Georch. Kun. Szerzetes egyesület. Szlem. Konvent. Puky. Czöv. V-gyűjt.*; 2) Gyűlés, gyülekezet. *Perg.*

CONVENTUS authenticus: hiteles szerzetes gyülekezet. *Georch. Hiteles Konvent. Czöv. Közhitelességű szerzetes egyesület. Szlem.*

CONVENTUS iure: perbe idéztett. *Cur. Márt. Puky. P-gyűjt. Perbe idézett. Szlem.*

CONVENTUALE testimonium: kolostori bizonyság. *Debr.*

CONVENTUALIS: szerzetbeli, v. szerzetes. *Puky.*

CONVERTITA: megtérült. *Kun.*

CONVICIATOR: rágalmozó. *Cur. 1. Dehonestatio.*

CONVICIA pars: elmarasztalt fél. *Cur. Puky. Marasztaltott fél, v. pervesztett fél. Márt. Meg-*

marasztalt fél. *Pauly. Marasztalt fél. Fog. Ügyvesztett fél. Puky.*

CONVICITIO: 1) elmarasztás. *Cur. Elmarasztás. Perg. Elmarasztaltatás. Czöv. Marasztalás. Pauly. Puky. Márt. Szlem. P-gyűjt. Marasztaltatás. Georch. Lemarasztalás. Kun.*; 2) Meggyőződés. *Cur. Puky. Pauly. Észgyőzés. Mest.*

CONVICITIVA sententia: 1. Sententia convictiva.

CONVICITUS: 1) elmarasztalt. *Cur. Czöv. Megmarasztalt fél. Szlem.*; 2) Együttélés. *Puky. V-gyűjt.*; 3) Nevendékedelem. *Bar. vm. Nevelőház. Puky. V-gyűjt. Bar. vm. Táplány. Kun.*

CONVICERE: 1) meggyőzni. *Fog. V-gyűjt. Lex. Pauly. Puky. Debr. Elhíttetni. V-gyűjt. Pauly. Puky.*

2) Marasztalni (törvényben ítélet által) *Pauly. Fog. Puky. Szirm. Márt. V-gyűjt. Debr. Georch. P-gyűjt. Szlem. Stett. Megmarasztalni. V-gyűjt. Pauly. Szlem. Elmarasztalni. Kölcs. Perg. Puky. Czöv. Kun.*

CONVICIUM: lakoma. *Debr.*

CONVOCARE: össze v. egybehívni. *Cur. Puky. Lex. Márt.*

CONVOCARE synodum: zsinatot egybehívni. *Szlem.*

CONVOCATI ad executionem: összehívtak. *Czöv. Végrehajtásra meghívott személyek. Szlem.*

CONVOCATI ad metalem reambulationem: határjárásra meghívtak. *Perg.*

CONVOCATI sedis: meghívott személyek. *V-gyűjt. Georch. Törvénytörő meghívottai. Szlem.*

CONVOCATI sedis dominialis: uriszékre meghívott bírák. *Perg.*

CONVOCATIO: öszvehívás. *Kölcs. CONVOCATIO creditorum: hitelezők egybeidéztetése. *Debr. — Csődítése, tódítása. Sztrók.**

CONVOCATORIUS processus: hitelezőket összehívó per. *Cur. Csődítő, tudító per. Sztrók. 1. Processus concursualis.*

CONVOCATUS: meghívott. *Cur. Kun. Puky.* Hivatalos. *Fog.*

COOBLIGARE (se): együtt kötelezni. *Puky. Márt. V-gyűjt.* Magát közösen v. közös fizetésre lekötelezni. *Szlem.*

COOBLIGARE se in solidum: magát az egész közös adósságot, v. magát egymásért jót állva másokkal lekötelezni. *Szlem.* Egy-másért egyetemben lekötelezni. *Cur.* Egymásért jót állva lekötelezni. *Perg.* I. Obligare.

COOBLIGATIO: együtt kötelezés. *Cur.*

COOBLIGATIO in solidum: egymásért egyetemben lekötelezés. *Cur.* Egymásért jót álló kötelezés. *Perg.* I. Obligatio.

COOPERARI: együttmunkálkodni, befolyjni, részt venni, segíteni. *Puky.*

COOPERATIO: együtt munkálodás, segítés. *Cur.* Közmunkálkodás, befolyás, részvétel. *Puky.* Közmunkálodás, v. segítség. *Debr.*

COOPERATOR: 1) munkatárs. *Puky. Szlem.* Közmunkálkodó. *Puky.*; 2) (*Jus can.*) Alpapi segéd. *Szlem.*

COOPTARE: befogadni. *Cur. Szirm. Puky.* Elfogadni. *Perg.* Fölfogadni. *Kun.*

COORDINARE: rendezni. *Kun.* Rendbeszedni. *Fog. Kun. Puky.* Elrendelni. *Fog.* Egyenlőíteni. *Puky.*

COORDINATIO: rendbeszedés. *Cur. Fog. Puky.* Elrendelés. *Cur. Fog.* Rendezet, szerkezet. *Kun.* Elintézés, egyenlítés, törvényes elrendelés. *Puky.* Egybesorozás. *Egyházi ért.* Elrendezés. *Törv. czikk.*

COORDINATIO advocatorum; ügyvédek' rendbeszedése. *Szlem.*

COORDINATIO legum, et proceduræ judiciariæ: az ítélőszéki törvények, és lépés 's bánás' módjainak rendbeszedése. *Szlem.* Törvénykezés, 's birói eljárás', rendbe szedése, v. elrendezése. *Perg.*

TORV. TUD. MÚSZÓTÁR.

COORDINATIO nundinarum: vásár' rendbeszedése. *Szlem.*

COORDINATIO status mercantilis: kereskedőség' rendbeszedése. *Szlem.*

COPERTA: boríték. *Fog. Kun. Pauly. Debr.* Levélboríték. *Puky.*

COPIA: 1) bőség. *Fog.*; 2) Más. *Cur. Márt. P-gyűjt. Czöv. Georch.* Másolat. *Cur. Fogar. Puky. Szlemenics. Kólcs. Ssett. Kun. Pauly. Debrecz.* Mása az írásnak. *V-gyűjt. Puky. Márt.* Írás' mása. *Szlem. Puky.* Levél' mása. *Szlem. Pár. Czöv.* Párja az írásnak. *Pauly. Leírás. Czöv.*

COPIA ordinata: igazlott más. *P-gyűjt.* Oklevélnek igazlott mása. *Georch. Czöv.* Igazlott leírás. *Czöv.* Albírói személy hitelesítette 's igazlotta levélmás. *Szlem.*

COPIA simplex: pusztá másolat. *Cur.* Oklevélnek pusztá mása. *Georch.* Egyszerű leírás. *Czöv.* Magányos hatalommal készült, v. egyszerű levélmás. *Szlem.* Hiteletlen másolat. *Perg.*

COPIA vidimata: hiteles másolat. *Cur. Puky.* Igazlott másolat. *Puky. Márt. Fog.* Levélmás' látomása. *Bar. vm.* Láttasított másolat. *Fog.* Látomozott másolat. *Perg. Debr.* Osszeegyeztetett másolat. *Debr.*

COPIARE: lemásolni. *Cur. Fog. V-gyűjt. Bar. vm. Pauly. Debr. Perg.* Mását venni. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Márt. Pauly. Bar. vm. Puky.* Másolni. *Fog. Kun.* Leírni. *Szirm.* Az eredeti írásnak mását leírni. *Bar. vm. Pauly.*

COPULA: kapcsolat. *Fog. Puky.*

COPULA carnalis: közöskedés. *Cur. Pauly. V-gyűjt. Puky.* Elhálás. *Puky. P-gyűjt. Illyés. Georch. Szirm. Márt. Fog. Pauly.* Testi közöskedés. *Pauly. Márt. P-gyűjt. Illyés. Czöv. Szlem.* Testi szövötkezés. *Mest.*

COPULARE: 1) összekapcsolni; 2) Osszeadni (házasulandókat). *Fog. Eskétni. Csapó.*

COPULARI: összekelni. *Fog.*
COPULATIO: 1) (conjugum) összeszedés. *Cur. Fog. Georch. Márt. Puky.* Esketés. *Cur. P-gyűjt. Márt.* Összekelés. *Fog.* Megesküdtetés. *Lex.*; 2) Összekötés, v. kapcsolás, egybefoglalás. *Pauly. Puky. Debr.*

COPULATIVE: egybefoglalva. *Puky.* Összefoglalva. *Cur.* Összekötve. *Czöv.*

CORAMISANS testis: erősítő tanú. *Sztrók.* Előttemező tanú. *Debr.*

CORAMISARE: előttözni. *Fog. V-gyűjt. Puky. Márt. Kun. Stett.* Jelenlétével bizonyítani. *P-gyűjt. Márt.* Előttomezni. *Debr.* Előttözni. *Kun. Csapó.*

CORAMISATIO: előttözmés. *Debr. Bar. vm.* Jelenezés. *Bar. vm.* Előttözés. *Puky. V-gyűjt.* Oklevélnek jelenlétellel lett bizonyítás. *Georch.* *Coramisatio. Cur.*

CORDON: határzár. *Bar. vm.* Örvonal. *Kun.*

COROLLARIUM: folyadék. *Bar. vm. Fejér. Vers. Stett. Puky. A-dalék. Kász.*

CORONA: korona. *Cur. Debr. Lex.*

CORONAE custos: sz. korona' őrzője. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Korona-őrzb. *Georch. Czöv.* Koronaőr. *Perg.*

CORONALIA bona: korona' jószágai. *Cur. l. Bona.*

CORONALIS: koronai. *Cur.*

CORONIS: korez, korezolat, te-
tő. Bar. várm.

COROTROPHIUM: fattyúnevelő-
ház. Bar. várm.

CORPORALIS: kaplár, tizedes.
Bar. vm.

CORPORALIS poena: testi büntetés. *Cur. Pauly.* Testi fenyték. *Pauly.*

CORPORATIO: 1) egyesület. *Cur. Puky. Márt.*; 2) Testesülés. *Puky.* Testesület. *Kun. Fog.* Testület. *Perg.*

CORPOREITAS: tagosság. *Fog.*

CORPORIS detrimentum: testi sérelem. *Cur.*

CORPUS: 1) test; 2) testület. *Debr. Perg.*

CORPUS honorum: jószág' teste v. test. *Czöv. Szlem.*

CORPUS delicti: 1) (in criminalibus) bün-maradvány. *Cur. Puky. Kun. Pauly.* Bünnek maradványa. *Szirm.* Bünjel. *Fog. Márt. Pauly. Kun. P-gyűjt. Puky.* Gonosztétel' maradványa. *V-gyűjt. Pauly.* Gonoszság' tette. *Márt.* Bün' teste, v. jelentékei. *Czöv.* Gonosztett' nyomdoka, v. gonosz tétel' valósága. *Szlem.* Gonosztétel' jele. *Péchy. Pauly.* Bünjelenség, bünnyom. *Kun. Perg.* Vétckjel. *Fog.* Tettnek teste. *Vajd.* Vétki test. *Sztrók.*

CORPUS juris: törvénykönyv. *Fog. Kun. Pauly. Puky.* Törvénytest. *Vajd.* Jogtest. *Sztrók.* Törvénytár. *Perg.*

CORPUS juris hungarici: törvény-könyv. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Magyar törvénytar. *Georch. Perg.* Magyar törvénykönyv. *Czöv.* Hazánk, v. magyar baza' törvénykönyve. *Szlem.*

CORPUS legislativum: törvényhozó test. *Fog. Kölc. Pauly. Kun. Gr. Széch. Márt. Szirm. V-gyűjt. Szlem.* Torvényszerző test. *Szlem.* Törvényhozó testület. *Debr.*

CORRECT: hibátlan; szabályos, javos. *Kun.*

CORRECTIO: 1) megigazítás. *Cur. Pauly. Puky. Márt. Mokr.* Javítat. *Kun.* Javítás. *Puky. Márt. Pauly.* Megjobbítás. *Pauly.* Jobbítás. *Moln.*; 2) Fenytés, feddés, dorgálás. *Cur. Pauly. Puky.* Fenytés. *Márt.* Dorgálás. *Moln.*

CORRECTIO executionis: végrehajtás, v. bírói foglalás' igazítása. *Cur.* A' végrehajtás' megigazítása. *Puky.* Itélet' végrehajtásának igazítása. *P-gyűjt. Márt. Szlem.*

CORRECTIO fraterna: testvéri intés 'stb. *Puky. Pauly.*

CORRECTIO paterna: atyai intés 'stb. *Puky. Pauly.*

CORRECTIO indirecta: kanyarított feddés. *Puky. Pauly.* Mellékes jobbitás. *Perg.*

CORRECTIO judicialis: bírói intézés, feddés, dorgálás. *Puky. Pauly.*

CORRECTORIA domus: javítóház. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Pauly. Márt. Fenyítőház. Cur. P-gyűjt. Georch. Szlem. Szirm. Márt. Pauly. Fenyítékház. Bar. vm. Fegy- v. fegyeclemház. Pauly.*

CORRECTORIUS: fenyítő, igazító, megigazító. *Cur. Puky.*

CORREI: (*Jus rom.*) büntársak. *Perg.*

CORREI credendi, seu stipulandi (*Jus rom.*): kotelezést elfogadó társak. *Perg.*

CORREI debendi seu promittendi (*Jus rom.*): együtt's egymásért kötelezettek. *Perg.*

CORRELATI: össze, v. egybekötötték, egymástalanok. *Bar. vm. Viszonyosak, v. kozviszonyuak. Perg. Debr.*

CORRELATIO: 1) rendelkezés. *Cur.*; 2) összefüggés. *Cur. Pauly. Márt. Egybekötetés. Márt. Pauly. Szövetkezés. Puky. Összekötöttség, egybevetés, egymástalanság. Bar. vm. Viszony. Fog. Puky. Kun. Debr. Viszonyzat. Fog. Kun.*

CORRELATIO cambiaria: váltói, váltójogi viszony (ein wechsellrechliches Verhältniss). *Vált. Császár.*

CORRELATIO pecuniaria: pénzbeli viszony. *Cur. Pénzviszony. Fog.*

CORRELATIVE: viszonyilag. *Kun.*

CORRELATIVUS: összefüggő. *Puky.* Összefolyású. *Kász. Köz viszonyú. Perg.*

CORRESPONDENS: levelező. *Puky. Kun. Levelezőtárs. Márt. Csapó.*

CORRESPONDENTIA: levelezés. *Cur. Puky. Fog. Márt. Szirm. Kun.*

CORRESPONDENTIA mutua: egymással való levezés. *Puky.*

CORRESPONDERE: levelezni. *Puky. Kun. Fog.*

CORREUS: büntárs. *Kun. Perg. Bűnségéd. Kun. I. Complex.*

CORRIGERE: megigazítani, jobbitani. *Perg. Javitani, igazítani. Kun.*

CORRIGERE manu judiciaria: bírói kézzel megjobbitani. *Perg.*

CORRIPERE: dorgálni, pirongatni. *Kun.*

CORROBORANS: erősítő. *Puky. Márt.*

CORROBORARE: megerősíteni. *Szirm. Márt. Moln. Párisp. Mokry.*

CORRUMPERE: megvesztegetni. *Kun. Szirm. Roszravenni, v. vezetni, elrontani, elcsábítani. Márt. Megrontani, vesztegetni. Párisp. Moln. Kun. Mokry.*

CORRUPTIO: megvesztegetés. *Cur. Megszédítés. Helt. Romlottság, feslettség. Kun.*

CORTESIA: leveléczim. *Puky. Szlem. Debr. Pauly. Boriték, címés boriték. Bar. vm.*

COSMOPOLITA: világi kozpolgár. *Pauly. Puky. Világpolgár. Fog. Kun.*

COSMOPOLITISMUS: világpolgárság, világpolgári szellem. *Kun.*

COURIER: hirtvivő. *Bar. vm. Hirtvivő, hirtmondó. Kun.*

COURS (cursus): folyam. *Vált. árfolyam. Stett.*

COURS-ZETTEL: folyamjegyzék: (*Schaedula concursualis.*) *Vált. Árfolyam-jegyzék. Stett.*

COURTAGE censerie: Hajhász-bév. *Cur.*

COURTAGIA, seu sensaria: Adást vévést eszközlő. *Perg.*

COURTIER: hajhász. *Cur.*

CREARE: alkotni, teremteni. *Puky. Pauly.*

CREDENTIALIALES litterae legati: követ-megbízólevél, követ-meghatalmozólevél. *Szlem. I. Credentialiales.*

CREDITIONALES : megbizóló-
vél. *Cur. Debr. Fog.* Hitelezőle-
vél. *Puky. Pauly.* Meghitelező-le-
vél. *V-gyűjt. Pauly.* Hitelt adó-
levél. *Puky. P-gyűjt. Pauly.*
Szirm. Márt. Bizovány. *Fog. Kun.*
Bizomány. *Madas.*

CREDITIONALES litterae; meg-
hitelezőlevél. *V-gyűjt.* Hitelt adó-
levél. *P-gyűjt.*

CREDITIONANS : megbízó. *Cur.*
meghitelező. *Bar. várm.*

CREDITIONATUS: megbítt. *Cur.*
Meghitelezett. *Bar. vm. l.* Pleni-
potentiarius.

CREDIBLES personae : hiteles
személyek. *Cur.*

CREDIBILIS : hihető. *Puky. Pau-
ly.* Hiteles, közhitelű. *Fog.*

CREDIBILIS locus : hiteles hely.
Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Szirm.
Czöv. Levéltáras hely. *Szirm. Ge-
orch.* Közhitelességi hely. *Márt.*
P-gyűjt. Szlem. Hiedelmes hely.
Bar. vm. Bizonyosság hely. *Czöv.*
Köz hitelű hely. *Debr.*

CREDIBILITAS : hitelesség. *Fog.*
Közhitelesség. *Puky. Pauly. Márt.*
Debr. Hihetőség. *Puky. Márt.*
Pauly. Közhitelőség. *Fog.*

CREDIT et debet : l. Soll.

CREDITI securitas : hitel' biz-
tossága. *Cur.*

CREDITIVUM : meghitelező levél.
Puky. Márt. l. Creditionales.

CREDITOR : hitelező. *Cur. Pu-
ky. Szirm. Fog. Kun. Márt. V-
gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Bar.*
vm. Kölcsönadó. *Márt. Lex. Pau-
ly.* Hitelbe adó. *Bar. vm. Párisp.*
Moln. Mokry. Kölcsönöző. *Pauly.*
P-gyűjt. Fog. Meghívó. *Helt.*

CREDITOR cambiarius : l. Re-
mittent.

CREDITUM : hitel, hitelezmény.
Cur. Puky. V-gyűjt. Georch. Gr.
Széch. Szlem. Kun. Köles. Bar.
vm. Fog. Hitelezvény. *Fog. Stett.*
Hitelézt. *Czöv. P-gyűjt.* Hitele-
zés. *Szlem. Hiedelem. Dien.*

CREDITUM nationale : nemzeti
hitel, v. nemzet' hitele. *Szlem.*

CREDITUM personale : személyi
hitel. *Szlem.*

CREDITUM privatum : magányos
hitel, v. magányos haza-polgár'
hitele. *Szlem.*

CREDITUM publicum : közhitel,
vagy köztársaság' hitele. *Szlem.*

CREDITUM reale : vagyonon épü-
lő, v. vagyonbeli hitel. *Szlem.*

CRIDA : bukás. *Cur. Vált. Fog.*
Kun. Puky. V-gyűjt. Pauly.
Márt. Megbukás. *Puky. V-gyűjt.*
Szlem. Márt. Pauly. Fizetésbeli
tehetetlenség. *Márt. Pauly.* Ér-
tékhanyatlás, hitelvesztés. *Bar.*
vm. Krida. Czöv. Hitel-bukás. *Debr.*
Értékhiány, vagyonfogyottság. *Kun.*
l. Fallimentum.

CRIDALIS massa : megbukott
adós' vagyona. *Cur. Szlem.* Buká-
si vagyon. *Fog.* Bukásbeli vagyon.
Puky. Megbukott vagyon. *V-gyűjt.*
Pauly. Megbukott jószág. *Pauly.*
Megbukott adós' értéke. *Szlem.*
Tódulási vagyon. *Stett. l.* Massa
concursum.

CRIDALIS processus : bukásbeli
per. *Cur. Puky.* Hitelbukási per.
Debr. Megbukásbeli per. *V-gyűjt.*
Kridaper. *Szlem. l.* Processus
concursum.

CRIDATARIUS : megbukott. *Pu-
ky. V-gyűjt.* Bukott. *Fog. Kun.*
Vagyon vesztett, vagyona fogyott.
Kun. Bukást szenvedő. *Puky. V-
gyűjt.* Megbukott adós. *Szlem.*
l. Fallimentarius.

CRIMEN . bűn. *Cur. Puky. Fog.*
*Pauly. Szirm. Nétek. Fog. Pá-
risp. Szirm. Moln. Puky. Pauly.*
Czöv. Gonosztétel. *V-gyűjt. Szirm.*
Gonosztét. *Márt.* Gonosz cseleke-
det. *Puky. P-gyűjt. Pauly. Márt.*
Gonosz tetemény. *Georch.*

CRIMEN capitale : czégeres vé-
tek. *Kász.*

CRIMEN civile : polgári bűn. *Pu-
ky. Pauly.*

CRIMEN falsi . álnokság. *Köles.*

CRIMEN falsi delatorum : hamis-
vád' gonosz tette, hamisvád. *Szlem.*

CRIMEN falsi testium : hamis tanúságtétel, s annak gonosztette. *Szlem.*

CRIMEN fautoratus : gonosztett-pártolás. *Szlem.*

CRIMEN fractae pacis publicae : béketörés' gonosztette, külső békesség' megszegése. *Szlem.*

CRIMEN incendii : gyújtogatás, vagy gyújtogatás'gonosztette.*Szlem.*

CRIMEN laesae majestatis : fel ségsértés' büne. *Cur.* Felségsértés. *Márt. Szirm. Puky. P-gyűjt. Pauly. Kun. Bar. vm.* Felségbántás. *Fog. Puky. Köny. Szlem. V-gyűjt.* Felségsértőbűn. *Csász.* Felség' személye' megbántása. *Czöv.*

CRIMEN notae infidelitatis : hiv telenség' büne. *Cur.* Hazasértés. *Puky.* Hütelenségi bűn. *Debr. l.* Nota infidelitatis.

CRIMEN notorium : szarvas vétek. *Puky. Pauly. Helt.*

CRIMEN peculatus : közkincslopás. *Szlem. l.* Crimen residui.

CRIMEN perduellionis : felség ellen' támadás. *Cur.* Pártütés. *Puky. Pauly. Bar. vm.* Pártütési bűn. *Debr.*

CRIMEN proditionis : haza-árulás. *Cur. l.* Nota infidelitatis.

CRIMEN raptus : nőrablás. *Kölcs.*

CRIMEN repetundarum : tiszt sértés, tisztí hitszegés, v. megszegése. *Slem.*

CRIMEN residui (*J. rom.*) : köz kincs-elsikkasztás. *Szlem. l.* Crimen peculatus.

CRIMEN stellionatus : szemfényvesztés' büne. *Helt.* Álszerződés' büne. *Szrok.*

CRIMEN suspecti, (*J. rom.*) gyanús gyámsági bűn. *Perg.*

CRIMINALE delictum : fenyítő törvényszéki gonosztett. *Szlem. l.* Delictum criminale.

CRIMINALE forum : fenyítőtörvényszék. *Szlem. l.* Forum.

CRIMINALE judicium, l. Judicium v. forum criminale.

CRIMINALIS : 1) bünbeli. *Fog. Cur.* Főbenjáró. *Pauly. Szirm.*

Puky. Bűnben járó, büntető. *Debr.* Vétkes. *Moln.* Vétekben forgó. *Párisp. ;* 2) Bűnös. *Fog.* Fenyítő. *Csapó.*

CRIMINALIS causa : büntető-ügy, v. büntetőper. *Puky. Szarvas* vétek miatt indult per. *Pauly. l.* Causa, v. processus criminalis.

CRIMINALIS codex : büntörvénykönyv. *Fog. l.* Codex.

CRIMINALIS processus : büntetőper. *Cur.* Bűnper. *Kun. l.* Processus criminalis.

CRIMINALIS sedes judiciaria : büntető, vagy fenyítőtörvényszék. *Cur. l.* Forum criminale.

CRIMINALITAS : bűnösség. *Cur. Fog.* Bűnhődés. *Fog Puky.* Bűntetőség. *Puky. Pauly.*

CRIMINATIO : vétkesítés. *Perg.* **CRIMINATIO** vaga : bizonytalan vétekekkel való vádolás. *Dien.* Bizonytalan vétkesítés. *Perg.*

CRIMINIS auctor : főbűnös v. vétek' szerzője. *Pauly. Puky. l.* Auctor delicti.

CRIMINIS coautores : büntársak. *Pauly. Puky. l.* Correus.

CRIMINIS coautores immediati : cselekvő büntársak. *Csapó.* Eszközéletlen büntársak. *Puky.* Közvetetlen büntársak, vagy bűnkövető társak. *Perg.*

CRIMINIS coautores mediati : a' vétekeknek eszközöltetői. *Puky.* Bűnnek eszközlői, vagy bűnész közlő társak. *Perg.*

CRIMINOSE : vétkesen. *Szirm. Moln. Párisp.* Vádolólag, vádolás képen, vádképen, vádolván. *Márt.*

CRISIS : bírálás, bírálat. *Kun.*

CRITERIUM : 1) ismértetőjel. *Cur. Puky. Pauly.* Jel, próbajel ;

2) ítélkedmény. *Pauly. l.* Critica.

CRITICA : bírálat. *Fog. Kun.* Vizsgálatra vonás, megrostálás. *Puky. Garálat. Kun. l.* Recensio.

CRITICUS status : kétes állapot. *Debr.* **CRITISARE** : megbírálni. *Csapó.* Bírálni, garálni. *Kun. l.* Recensere.

CRUCE signare: kereszt-vonását adni. *Puky.* Keresztvonással jegyezni, v. aláírni. *Perg.*

CRUCIFIGERE: 1) keresztre feszíteni; 2) kikeresztelni. *Perg. Debr.*

CRUCIFIGERE calamo judiciali: bírói tollal kikeresztelni, v. kihúzni. *Debr.* Bírói képen keresztül vonni. v. kitörölni. *Perg.*

CRUENTATIO: megvérzés. *Cur. Puky. Szirm. P-gyűjt.* Kegyetlenkedés. *Perg.*

CRUENTATIO cadaveris: holt test' vérzése. *Szlem.*

CUBICA orgya: koczkaoł. *Debr.*

CUBICULARIORUM regalium magister: királyi fő palota-mester. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* l. Magister.

CULMINATIO: tetőzítés. *Kun.*

CULPA: hiba: *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Márt. Debr.* Gondatlanság. *Puky. P-gyűjt. Georch. Szlem. Debr.* Véték. *Moln. Mokry. Bün. Párisp. Moln. Vigyázatalanság. Lex. Szirm.* Vétkesség. *Szlem.* l. Delictum.

CULPA civilis: polgári véték. *Pauly. Puky.*

CULPA dolo determinata: álnoksággal vegyes, v. álnokság-határozta vétkesség. *Szlem.*

CULPA gravis: tetemes hiba. *Cur. Puky. Debr.* l. Culpa lata.

CULPA lata: tetemes hiba. *Cur. Kun. P-gyűjt. Georch. Czöv. Fog. Debr.* Széles hiba. *Czöv.* Tetemes vagy felettébb való gondatlanság, 's vétkesség. *Szlem.*

CULPA levis: csekély hiba. *Cur. Fog. Szembetűnő. Puky. Georch. P-gyűjt. Czöv. Kun.* Szembetűnő véték. *Pauly. Könnyű hiba. Czöv.* Középszerű vagy csekély gondatlanság 's vétkesség. *Szlem.*

CULPA levissima: igen csekély hiba. *Cur.* Legcsekélyebb —. *Fog.* Csekély hiba. *Puky. P-gyűjt. Kun. Czöv.* Csekély véték. *Pauly.* Csekély gondatlanság. *Georch.* Legkönnyebb hiba. *Czöv.* Rendkívüli

szorgalom elmulasztás, igen csekély, 's vétkül nem tulajdonítható gondatlanság. *Szlem.*

CULPA simplex: pusztá vétkesség. *Szlem.*

CULTIVATIO: 1) művelés; 2) művelődés. *Fog. Kun.* l. Cultura.

CULTURA: 1) műveltség. *Fog. Kun. Puky. Debr.* Csinosítás. *Bar. vm. Puky.*; 2) Művelés. *Bar. vm. Puky. Debr.* l. Cultivatio.

CULTURA serici: selyemtenyészés. *Puky.*

CULTURAE serici inspector: selyemtenyészés' fővizgatója. *V-gyűjt.*

CULTUS: 1) művelt, pallérozott; 2) tisztelet, disz. *Debr.*

CULTUS disparitas: hitkülönbség. *Fog. Cur. Puky. Márt. Georch.* Hitbeli különbség. *Pauly. Szlem.* Valláskülönbség. *Szirm.* Vallásbeli különbség. *Márt. V-gyűjt.* Hitkülönbözés. *P-gyűjt.* Isteni tisztelet' különbözése. *Czöv.*

CUM nostris: bíró előtt vallott ügyvéd. *Cur.* l. Constitutio procuratoris cum nostris.

CUMULARE: halmozni. *Debr.*

CUMULATA actio: halmozott kereset. *Cur.* l. Actio.

CUMULATUS: halmozott. *Cur.* Tetézet. *Bar. vm.*

CUMULATIVE: halmazottan összesen, együttvéve. *Fog.*

CUMULATIVUS: halmazott, összesen. *Fog.*

CUNCTARI: késedelmezni lassangani. *Debr.*

CUNICULUS (Stollen) (*Jus met.*): bányamenet. *Zsebész.*

CUNICULUS investigatorius (Suchstollen) (*J. met.*): vizsgáló-bányamenet. *Perg.*

CURATELA: gondviselés. *Cur. V-gyűjt. Debr. Georch.* Jóságbéli gondviselés. *Puky. P-gyűjt. Szirm.* Árvagondviselés. *Szlem.* Kurátorság. *Czöv.* Gondvisélet. *Cur.* Gondviselőség. *Fog. Kun.*

CURATELATUS: 1) gondviselés alatti. *Cur.* Gondviselési hivatal.

Perger. Gondgyerek, gondviselt. *Fog.*

CURATOR : gondviselő. *Cur. Kőcs. Kun. Stett. Debr. Fog. Puky. Georch.* Sáfár. *Georch.* Árvagondviselő. *Szlem.* Gondapa. *Fog.* Gondnok. *Törv. czikk.* Gyámtya. *Csapó.* Gyám.

CURATOR ecclesiae: egyház gondviselője. *Szlem.* Egyház' gondnoka. *Csapó.*

CURATOR litis: ügykormányozó. *Georch.* Pörök' gondviselője. *Czöv.* Per' gondviselője. *Szlem.* Pergondviselő. *Debr.* Perügyelő. *Törv. czikk.*

CURATOR massae: érték' gondviselője. *Czöv.* *P-gyűjt.* Közös érték' gondviselője. *Szlem.* Vagyon' gondviselője. *Cur.* Tömeggondnok. *Törv. czikk.*

CURATOR orphani: Árva-gondviselő. *Debr.* l. Curator orphanorum.

CURATOR orphanorum: Árvák' tisztii gondviselője. *Perg.*

CURATOR sequestri: zárgondviselő. *Cur. Debr. Kun. Fog. Puky. Szlem.* Zárnok. *Debr.* Zártartó. *Cur. Puky. V-gyűjt.*

CURIA : udvar, udvarhely. *Cur. Fog. P-gyűjt.* Nemesi udvarhely. *V-gyűjt. Puky.* Szabad-telek. *Puky. P-gyűjt.* Nemesülés. *Kőcs.* Nemes-lak. *Bar. vm.* Udvartelek. *Debr.* Nemeshely, nemesudvar. *Kun. Csapó.*

CURIA comitatensis: vármegye' háza. *Bar. vm.* l. Domus.

CURIA feudalis (*J. feud.*): hivszolgálati udvarhely, v. kuria. *Szlem.*

CURIA legalis: törvényes udvarhely. *Cur.*

CURIA nobilitaris: nemes v. szabad telek. *P-gyűjt.* Nemeshely v. telek. *Georch.* Nemesi udvar. *Czöv.* Nemesudvarhely. *Szlem.* Nemes-ülés. *Kőcs.*

CURIA praedialis: praedialis curia. *Czöv.* Egyházi nemes telek. *Szlem.* Örök vagyoni udvarhely. *Perg.*

CURIA regalis: királyi udvarhely. *Cur.*

CURIA regia: királyi kuria, a' király' képeben ítélő székek' udvarhelye. *Cur.* Királyi ítélő-udvar. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Főtörvényszék. *Fog. Pauly.* Felsőges királyi törvényszék. *Georch.* Királyi udvari ítélő tábla. *Bar. vm.* Király udvar. *Czöv. Helt. Kász. Kun.* Királyi kuria v. király' ítélő udvara. *Szlem.* Királyi törvényes udv. *Nán.* Királyi udvari főtörvényszék. *Debr.*

CURIAE regiae magister: kir. főudvarnok mester. *V-gyűjt.* l. Magister.

CURIALES decisiones: a' főtörvényszék' gyakorlott ítéletei. *Szirm.* l. Decisio.

CURIALIA jura: nemestelki jusok. *Szlem.*

CURIALISATIO fundorum colonialium: jobbágytelkek' udvarosítására. *Cur.* A' házhelyeknek szabad-telekké való tétele. *Puky.* Jobbágy-házhely' szabadtelekítése. *Perg.*

CURIALISTA: udvaros, udvarhelyes. *Cur. Már.* Nemes-telekü. *Márt. Puky.* Nemes-telekü birtokos. *Pauly. Debr. Szlem.* Szabadtelek. *Puky.*

CURIALITAS beneficij: udvari jusok. *Czöv.* Nemestelki haszonvételek. *Szlem.*

CURIOSUS: szemfűlködő, kíváncsi, gondos. *Debr.* Fürkész. *Kun.*

CURIRIUS: futnok. *Fog.* Futó v. folyó-követ. *Puky. Pauly.* Siető hírnök. *Perg.* Hírnök. *Debr.* Futár, futkár. *Csapó.*

CURRENTES: 1) Folyó. *Cur.*; 2) Futóirat: hirdetmény. *Kun.*

CURRENT: vagy current per cassa: folyó v. folyópénz. *Stett.*

CURRENTALES: hirdetmény. *Cur. Puky.* Futólevél. *Fog. V-gyűjt.* Kerülőlevél. *Pauly.* Hirdetőlevél. *Szirm.* Futóhirdetvény. *Fog.* Körlevél. *Madas.*

CURRENTARE: hirdetni. *Fog.*

Puky. Kun. Pauly. Kihirdetni. Puky. Pauly.

CURRENTATIO : hirdetés, kihirdetés. *Cur. Kozhiradás. Szirm. Hirtétel. Vajd.*

CURRUS diligentiae : szorgalom-szekér. *Fog. Puky. Bar. vm. Posta szekér. Debr. Gyorskocsi.*

CURSOR : 1) iráshordó. *Debr. ; 2) Futnok. Fog. Futó, v. folyó követ. Dobr. l. Curirius.*

CUSOR falsae monetae : hamispénzverő. *Cur. Szlem. Álpénzgyártó. Csapó.*

CURSUS regis : 1) posta. *Puky. Pauly. ; 2) Királyi hírnök, v. tutionok. Perg.*

CURSUS : folyamat. *Cur. Bar. vm. Árfolyam. Fog. Kun.*

CURSUS cambii : váltó árfolyam. *Stett. l. Wechsel-Cours.*

CURSUS juris : törvény' folyamata. *Cur. Törvényfolyamat, v. törvényfolyás. Debr.*

CURSUS litis, v. processus : per-folyamat. *Kun. Cur.*

CURSUS metarum : határfolyás. *Verb. Határmenet, vagy határ' mente. Madar.*

CURTIS : major, helység. *Szlem.*

CUSTODIA : őrizet. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Fog. Puky. Pauly. Őrség. Madas. Tomlocz, bortón. l. Carcer.*

CUSTODIAE publicae violatio : közőrizet ellen való támadás, közőrizetnek feltörése. *Cur.*

CUSTODIRE legem : törvényt megtartani. *Szlem.*

CUSTOS : őrző. *Puky. Pauly. Őr. Perg.*

CUSTOS canonicus : örkanonok. *Debr. l. Custos capitularis.*

CUSTOS capitularis : káptalan-beli kincstartó. *V-gyűjt. Káptalan' kincstartója. Pauly. P-gyűjt. Puky. Örkanonok. Debr.*

CUSTOS fodinalis (*J. met.*) : hányaór. *Szlem.*

CUSTOS sacrae coronae : koronaór. *Perg. l. Coronae custos.*

CYCLUS : időkör, pályakör. *Kun.*

CYCLUS lunae : holdfordulat. *Perg.*

CYCLUS solis : napfordulat. *Perg.*

CYLINDER : henger. *Debr. Kun.*

CYNOSURA : zsinormérték. *Cur. Puky. Vezérfonal, vezeték. Bar. vm. Szabály, rendezet. Debr.*

CYPPUS : Kaloda. *Puky. Pauly.*

D.

DAMNA per pecora illata : marhák által tett kár. *Cur. Barom okozta kár. Csapó.*

DAMNATUS : kárhoztatott. *Cur. Elitelt. Puky. Pauly.*

DAMNIDATIO : károsítás. *Szlem. l. Damnificatio.*

DAMNIDATIO dividua : közös egyetértés nélkül tett károsítás. *Szlem. köz egyetértés nélküli károsítás. Perg.*

DAMNIDATIO individua : közös egyetértéssel tett károsítás. *Szlem.*

DAMNIFICANS : kárttevő. *Cur. Puky. Károsító. Perg.*

DAMNIFICANS tenetur recom-pensare damnum : a' kártévő ko-teles a' kárt megtéríteni. *Puky.*

DAMNIFICATIO : 1) károsítás. *Cur. Pauly. Puky. Fog. ; 2) Károsodás. Fog.*

DAMNIFICATUS : károsított. *Cur. Megkárosított. Pauly. Puky. Kár-vallott károsodott, károsult. Fog.*

DAMNI impediendi neglectus : a' kárelőzésnek (hátráltatásnak)

elmulasztása. *Pauly.* Kárgátlási mulasztás. *Csapó.*

DAMNI refusio: kárnak megterítése. *Georch.* Kárnak helyre pótlása v. visszafordítása. *Czöv.* Kárpótlás, kármegtérítés. *Szlem.*

DAMNI resarcitio: megtérítés. *Cur.* Kárpótlás, kártérítés. *Kun. Puky.* I. Damni refusio.

DAMNORUM ratio: kárvallások. *Pauly.* Kár-ok. *Perg.*

DAMNUM: kár. *Cur. Puky. Bar. vm. Szlem. Moln. Márt. Párisp. Debr.* Kártétel. *Cur. Debr. Puky. Szirm. V-gyűjt. Czöv. Ujfal. Georch.* Veszteség. *Márt. Mokr.*

DAMNUM actuale: megszülemllett kár. *Szlem.* Lett kár. *Czöv.* Jelenlegi v. meglévő kár. *Perg.*

DAMNUM casuale: véletlenül esett kár. *Georch.* Történetes kár, történetbeli kár. *Czöv.* Véletlen, v. véletlen eset szülte kár. *Szlem.* Testerő szerint való, vagy történetes kár. *Ujfal.*

DAMNUM causare: kárt okozni, kárt tenni. *Cur.*

DAMNUM commune: közös kár. *Perg.*

DAMNUM culposum: gondatlanság által okozott kár. *Georch.* Hibából való kár. *Czöv.* Vétkes, vagy vétkesség-szülte kár. *Szlem.* Vétkes kár. *Ujfal.*

DAMNUM dolosum: csalárdul okozott kár. *Georch.* Csalárdságos kár. *Czöv.* Szántszándékos, vagy szántszándékkal tett kár. *Szlem.*

DAMNUM emergens: történhető, v. történt kár. *Cur. Bar. vm.* Szármozott kár. *Perg.*

DAMNUM factum: megtörtént kár. *Fog.*

DAMNUM fratrum indivisorum: osztatlan atyafiak' kára. *Cur. Szlem.* Osztatlan atyafiak' károk. *Czöv.* I. Lucrum.

DAMNUM immediatum: közvetlen kár. *Czöv.* Tettet közvetlen követő kár. *Szlem.* Eszközetlen kár. *Ujfal.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

DAMNUM impendens, seu infectum: fenyegető kár. *Szlem.* Lettben kár. *Czöv.*

DAMNUM in communibus aedificiis: középületekben tett kár. *Cur.*

DAMNUM incompensabile: pótolhatatlan, megtéríthetetlen, helyrehozhatatlan kár. *Pauly. Puky.*

DAMNUM infectum: történhető kár. *Fog.* I. Damnum impendens.

DAMNUM mediatum: közbevetett kár. *Szlem.* Eszközös kár. *Ujfal.* Közvetleges kár. *Perg.* Közvetített kár. *Csapó.*

DAMNUM morale: erkölcsi kár. *Czöv. Ujfal.* Vétkül tulajdonítható, v. szabadakarat szülte kár. *Szlem.*

DAMNUM notabile: szembetűnő kár. *Pauly. Puky.*

DAMNUM per pecora illatum: márhák által tett kár. *Cur.* Baromokozta kár. *Csapó.*

DAMNUM positivum: tulajdonképen való kár. *Czöv.* Jelen állapotot rontó v. tökéletlenítő kár, *Szlem.* Tevőleges kár. *Perg.*

DAMNUM privatum: magány, v. magányos, vagy különleges kár. *Perg.*

DAMNUM publicum: közönséges kár. *Perg.* I. Danum commune.

DAMNUM physicum: természeti kár. *Czöv.* Vétkül nem tulajdonítható kár. *Szlem.* Természet okozta kár. *Perg.*

DAMPFBÖÖT: gőz-sajka. *Kun.*

DAMPFMASCHINE: gőzerőmű, gőzgépely. *Kun.*

DAPIFER: asztalnok. *Helt.*

DAPIFERORUM regalium magister: királyi főasztalnok mester. *V-gyűjt. Czöv.* Királyi főasztalnok. *Szlem.* Királyi asztalnok mester. *Perg.* Főtálcnok mester. *Georch. Puky.*

DAPIFERORUM regis cancellarius: király' asztalnokának cancelárja. *Szlem.*

DARDANARIATUS crimen, gabona' árának álnok felszökttetése. *Szlem.*

DARDANARIUS : gabonaárfel-
szöktető; v. gabona' csalárd drági-
tója. *Szlem.*

DATARIA : datária. *Czöv. Pápa'*
iróháza. Bar. vm.

DATIA : adózás. *Cur. V-gyüjt.*
P-gyüjt. Puky. Márt. Fog. Pauly.
Bar. vm. Adózat. Fog.

DATIA urbarialis : jobbágyi adó-
zás. *Cur. P-gyüjt.* Jobbágyi tar-
tozás. *Puky. Pauly.* Urbarium-
tartozás. *P-gyüjt. Márt. Urbéri*
adózás. *Csapó.*

DATO, l. Datum.

DATO sed non concessio : felté-
vén de meg nem engedvén. *Debr.*

DATO-WECHSEL : keletre kia-
dott váltó. *Vált.*

DATUM : 1) adat. *Kun. Fog.*
Debr. Perg. Kelet. Stett. Vált.
Eset. *Puky.*; 2) Adatott, v. adó-
dott. *Bar. vm. Költ. v. kiadatott.*
Perg. Kölet, költ. Kun.

DATUM emanationis literarum :
levél költe. *Cur. P-gyüjt. Debr.*
Fog. Pauly. Czöv. Perg. Levél'
kelése. *Helt. V-gyüjt. Levél' a-*
data. Perg. Levél' kiadásának he-
lye, 's ideje. Szlem.

DATUM loci et temporis : idő-
's hely-adat, v. kiadás. *Perg.*

DEBITA concurrentia : összefu-
tó, csődülő adósságok. *Czöv. Ösz-*
szegyült adósság. *Perg.*

DEBITI conjugalis denegatio :
a' házassági tartozásnak megtaga-
dása. *Cur.*

DEBITI prioritatem allegare : az
adósságnak elsőbbségét vitatni.
Puky. Pauly.

DEBITO tempore : kellete ko-
rán. *Verb. Illendő időben. Helt.*

DEBITOR : adós. *Cur. P-gyüjt.*
Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Szirm.
Márt. Puky. Párisp. Moln. Mo-
kry. Tartozó. *Moln. Mokry.*

DEBITOR accessorius : mellék-
adós. *Szlem.* Mellekes adós. *Cur.*

DEBITOR cambiarius. l. Tras-
sant.

DEBITOR manifestus : nyilván-

ságos adós. *Cur. Szembe való adós.*
Szeg. (Ulászló I. Törv. könyv.
92. Czik.)

DEBITOR minus principalis : mel-
lékes adós. *Cur. Puky. Georch.*
Pauly. l. Debitor accessorius.

DEBITOR principalis : főadós.
Cur. Georch. Szlem. Puky. Pauly.
Dien.

DEBITOR secundarius : másod-
rendű adós, aladós. *Szlem.*

DEBITUM : adósság, tartozás.
Cur. Czöv. Szlem. Puky. Pauly.
Szirm. Márt. Adósság. Moln. Mo-
kry. Párisp. Fog. V-gyüjt. Kölc.

DEBITUM activum : követelő-
adósság. *Cur. V-gyüjt.* Követelő-
tartozás. *Puky. Pauly.* Kereset-
beli adósság. *Bar. vm.* Beváran-
dó adósság. *Vajd.* Keresőlegi adós-
ság. *Debr.* Követelés, kereset.
Csapó.

DEBITUM activum dubiosum :
veszni téré hitel. *Pauly. Puky.*
Kétséges követelő adósság. *Perg.*

DEBITUM allodiale : (*Jus. Feud.*)
szabad örököt 's tulajdonságot il-
lető adósság. *Szlem.*

DEBITUM auszugale : rovásbeli
adósság. *Georch.* Hitelből való v.
kivonás adósság. *Czöv. Kalmár-*
könyv., v. lajstromkivonati adós-
ság. Szlem. Hiteljegyzéki adósság.
Cur. Kivonati v. árjegyzéki adós-
ság.

DEBITUM commune : közös adós-
ság. *Szlem.* Közadósság. *Czöv.*

DEBITUM conjugale : házassági
tartozás. *Cur. P-gyüjt.* Házassági
kötelezés. *Puky. P-gyüjt.* Házás
kötelesség. *Mest.* Házasságbeli kö-
telezés, v. tartozás. *Bar. vm.*

DEBITUM denegare : az adóssá-
got eltagadni. *Pauly.*

DEBITUM facultates superans :
adós' tehetségét v. értékét felül-
muló adósság. *Szlem.* Értéken fe-
lüli adósság. *Perg.*

DEBITUM feudale : hivszolgálati
birtokot érdeklő adósság. *Szlem.*
Hübéri adósság. *Perg.*

DEBITUM illiquidum: nem világos adósság. *Cur. Fog. Kétséges adósság. Puky. Pauly. Georch.* Nem tiszta adósság. *Czöv. Kétes 's el nem ismert adósság. Szlem.* Homályos adósság. *Ujfal.*

DEBITUM indebite solutum: helytelen fizetett adósság. *Cur. Helytelen fizetésbeli adósság. P-gyűjt.* Tartozatlan fizetésből való adósság. *Czöv. Tévedésből tett fizetésből eredt adósság. Szlem.*

DEBITUM intabulatum: béjegyzett adósság. *Cur. Béjegyzeti adósság. Czöv. Köz jegyzőkönyvbe beírt adósság. Szlem.*

DEBITUM liquidum: szembetűnő, nyilvános adósság. *Cur. Világos adósság. Fog. Szirm. Márt. V-gyűjt. Ujfal. Debr. P-gyűjt.* Világos tartozás. *Puky. Pauly. Georch.* Szembevaló adósság. *Szirm. Márt. Georch. Czöv.* Tiszta adósság. *Czöv. Debr. Nyilvános 's elismert adósság. Szlem.*

DEBITUM mutuum: kölcsön adósság. *V-gyűjt. Márt. Kölcsönözött tartozás. Szirm. Kölcsönöztetett adósság. Márt. Kölcsön. Cur. I. Mutuum.*

DEBITUM passivum: tartozó adósság. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Pauly.* Terhes adósság. *Bar. vm.* Szenvedő adósság. *Czöv.* Tartozás. *Szlem.* Terhelő adósság. *Debr.*

DEBITUM privilegium: kiváltságú adósság. *Georch.* Magában már előretételt kívánó adósság. *Szlem.* Privilegyiált adósság. *Czöv.* Elsőséggel bíró adósság. *Cur. Szabadékos adósság. Perg.*

DEBITUM singulare: egyedüles adósság. *Czöv. Magányos v. egyes adósság. Szlem.*

DEBITUS: Kellő. *Cur.*

DECANUS capituli: káptalan' gazdálnokja. *Bar. vm.* Káptalan-dékány, v. jövedelem' felosztója. *Szlem.*

DECANUS ruralis, seu vicar-chidiachonus: alesperest. *Szlem.*

DECAPITATIO: fővétel. *Márt. Puky. Pauly.* Fejvétel. *Fog. Le-fejezés. Sztrók.*

DECAS, decennium: évtized. *Debr. Kun.*

DECENTIA: illőség. *Fog. Illedőség. Puky. Illedelem. Kun.*

DECEPTIO: csalás. *Stett. Megcsalás. Puky. Rászedés. Csapó.*

DECERNERE: elhatározni. *Debr. I. Decidere*: el- v. meghatározni, elvégezni, eligazítani, megítélni. *Puky. Márt. Végét vetni. Moln. Eligazítani. Mohr. Elítélni. Debr.*

DECIMA: tized, dézma. *Cur. Márt. Párisp. Moln. Mokry. Kölcs. P-gyűjt. Fogar. Georch. Szlem. Szirm. Pauly.*

DECIMA dominalis: úri tized. *Szlem.*

DECIMA ecclesiastica: papságnak járandó tized. *Georch. Egyházi tized. Szlem.*

DECIMA animalium: állattized. *Szlem.*

DECIMA frugum: gabonated. *Szlem.*

DECIMA liberorum: szabaddá lettek' tizede. *Szlem.* Szabadok' tizede. *Perg.*

DECIMA novalium: töréseknek tizede. *Czöv. Ugartized. Perg.*

DECIMA personalis: személyitized. *Czöv. Szlem.* Szorgalmi tized. *Perg.*

DECIMA realis: dologbeli vagy praedialis tized. *Czöv. Termék-tized. Szlem.*

DECIMA regia: királyi tized. *Bar. vm.*

DECIMA tributorum: adótized, adó' tizede. *Szlem.*

DECIMA vinorum: bortized. *Szlem.* **DECIMALES** cutelli: tizedbér-lési kerület v. környék. *Szlem.*

DECIMARUM arendatio: dézma' kiarendálása. *Cur. Tizedbér-lés. Perg.*

DECIMARUM defraudatio: dézma-csalás. *Cur. Puky. Pauly.* A' tizedelésben való hamiskodás. *Puky. Pauly.* Tized-csalás. *Perg.*

DECIMATIO : tizedelés. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Tizedlés, dézmálás. *Puky. P-gyűjt.*

DECIMATOR : dézmáló. *Cur. Debr. Tizedlő. Puky. Tizedelő. V-gyűjt. Georch. Debr. Czöv. Szlem.* Tizedszedő, dézmás. *P-gyűjt. Tizedész. N. N.*

DECISIO : megítélés, elhatározás, végzés. *Cur. Puky. Már. P-gyűjt.* Végezés. *Szirm.* Elhatározás, elítélés. *Bar. vm. Ítélet. P-gyűjt. Szirm. Már. Végvetés. Párisp. Moln.* Elvégzés, megegyezés. *Mokry.* Eligazítás. *Párisp.* Határozás, határozat; felső ítélet, ítélmény. *Fog. Kun.*

DECISIO causae : ügy' megítélése. *Cur. V-gyűjt. Puky.* Ügynek eldöntése, eligazítása, elvégzése, v. elítélése. *Szlem.* Törvény' szakadta. *Helt.*

DECISIO curiae regiae : fő ítélszék' ítélete. *V-gyűjt.* Főtáblák' ítélete. *Georch.* Udvari végzések, v. elbitéletek. *Czöv.* Kuria' végzése. *Szlem.* A' királyi kuria gyakorlott ítélete. *Cur.* Fő-törvényszékek' gyakoroltatott ítélete, *P-gyűjt.* A' fő-törvényszékeknek gyakorlott ítéletei. *Szirm.* Fő-törvényszéki ítélet. *Debr. Perg. l.* Planum tabulare.

DECISIO gravaminum : a' panaszok' megorvosoltatása. *Puky.* Sérelmek' orvoslása. *Csapó.*

DECISIO per sortem : az ügynek sorsvetés általi eldöntése, eligazítása, elvégzése. *Szlem.* Sorsvetés. *Ujfal.* Sorshuzássali elintézés. *Perg.*

DECISIVUS : elhatározó. *Cur. Puky. Fog.* Eldöntő. *Fog.* Meghatározó. *Dien.*

DECISORIUS, l. Decisivus.

DECISORIUS litis : ügydöntő. *Fog.*

DECISUM : l. Erledigung.

DECKEN : fedezni. *Vált.*

DECKÜNG : adott, fedezett. *Ker. Választ.*

DECLARARE : kijelenteni, ki-

nyilatkoztatni. *Cur. Puky.* Kifejezni. *Puky.* Nyilatkoztatni. *Kun.*

DECLARATIO : nyilatkoztatás. *Cur. Puky. Bar. vm. V-gyűjt. Kun. Georch. Szlem.* Megvilágosítás. *Mest.* Magyarázás, fejtegetés. *Szlem.* Nyilatkozás. *Perg. Kun.* Nyilatkozat, nyilatkozatmány, nyilatkozvány. *Kun.*

DECLARATIONES Schemnitien-ses et Cremnitienses, (*J. mon.*): Selmeczi és körmöczi felvilágosítások. *Szlem.*

DECLARATIVUS : magyarázó. *Dien.*

DECLINARE : elmellőzni. *Cur. Puky. Debr. Szirm.* Eltávolítani. *Debr.*

DECLINATORIUM mandatum: más törvényszékre utasító parancsolat. *Szirm. L.* Mandatum.

DECOCTOR : tékozló, pazarló. *Szirm. Szlem.* Vesztegető. *Szirm.*

DECORARI : ékesültetni. *Verb.*

DECORATIO : diszlet. *Kun.* 1) Tisztelés; 2) Tisztelvény. *Fog.* Ékesítés. *Puky.* Ékesítmény, diszjel. *Debr.* Diszitmény. *Debr. Törv. czikk.*

DECORTICARE arborem : fát meghántani. *Helt.*

DECORTICATIO sylvarum : fahánytás. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Erdőhánytás. *P-gyűjt. Szlem.* Fahéj-hánytás. *Czöv.* Fahámozás. *Bar-vm.* Fahánytó. *Szirm.*

DECRETA imperatorum, (*Jus. Rom.*) császárok' rendelő végzése. *Szlem.*

DECRETA juris canonici : a' pápák' végzése. *Szirm.* Egyházi jogi végzések. *Perg.*

DECRETA regni : ország' végzése. *Helt. Verb. l.* Decretum.

DECRETA regum : törvény-rendeletek. *Debr.* Királyok' írott törvénye. *Szirm.* Törvény-könyv. *Cur.*

DECRETALE juramentum : decretomi hitletétel. *Cur.* Törvény-könyvbéli esküvés, v. törvény-

könyvbeli hit-létel. *Puky.* Törvényes hit, meghíttetés. *Szirm.* Törvénykönyvbeli hit. *Márt. V-gyűjt. P-gyűjt.* Törvényes esküvés. *Czöv.* Törvénybe foglalt esküvés. *Perg.*

DECRETALES libri (*J. can.*): törvényes v. törvénykönyvnek végz. *P-gyűjt. Márt.* Pápák' végzése. *Mest.*

DECRETALIS: törvényes. *Puky.* *Cur. Pauly. Debr.*

DECRETALIS dies: szünnap. *Cur. Avult innep. Kun.*

DECRETALIS poena: törvényes büntetés. *Szirm.* Törvénybeli büntetés. *Perg.*

DECRETORIA pugna: elhatározó ütközet. *Debr.* Eldöntő csata. *Csapó.*

DECRETORIE: elvégezõleg, végzőképen. *Bar. vm.* Eldöntõleg, elhatározólag. *Fog.*

DECRETUM: 1) decretum, törvénykönyv; 2) rendelés. *Cur. Helt.* Rendelõ végzés, udvari levél, törvénykönyv. *Szirm.* Határozat. *Stett.* Végzés, parancsolatadás, rendelés. *Pauly. Puky.* Irott törvény. *Pauly; Fog.;* 2) Végzemény. *Bar. vm. Fog. Kun.* Végzés. *Pauly. Huszár.* Szerzés. *Verb.* Rendelet. *Debr.*

DECRETUM aulicum: udvari levél. *Debr. P-gyűjt. Czöv.* Udvari rendelés. *Pauly. Georch.* Udvari rendelõlevél. *Szlem.*

DECRETUM comitale: országgyűlési végzés 's rendelés. *Szlem.* Országgyűlési törvény-végzés. *Czöv.*

DECRETUM concilii: egyházi gyűlékezet' végzése. *Márt. P-gyűjt. Szlem.*

DECRETUM officii: tisztlevél. *Debr.*

DECRETUM pontificium: pápa' végzése. *Czöv. Szlem.*

DECRETUM regium: királyi rendelés. *Cur.* Királyi rendelet. *Debr.* rendelõ levél. *Puky.* Királyi rendelõ végzés. *Szirm.*

DECUPLUM: tizszeres. *Puky.*

DECUPPIO: tizedes. *Czöv.*

DECURSUS causae, vel litis: per' folyta. *Cur. Debr. Márt. P-gyűjt. Puky.* Pörfolyás. *Pauly. Fog.* Per' folyamata. *Szlem.*

DEDICATIO ecclesiae (*J. can.*): templom' felszentelése. *Szlem.*

DEDITITHI turcarum: török' hatalma alá hódoltak *Czöv.* Meghódoltak. *Puky.*

DEDUCTIO: 1) levitel, leszállítás, *Bar. vm.* Levonás, lehuzás. *Perg.;* 2) Előadás, előterjesztés. *Perg.*

DEDUCTIS deducendis: lehuzván a' lehuzandókat. *Debr.* Levonván a' levonandókat. *Perg. L.* Defalcatis defalcandis.

DE EO UTRUM: arról ha valljon. *Perg. l. Deutri puncta.*

DEFALCARE: lerovni. *Cur.* Leróni. *Puky. P-gyűjt. V-gyűjt.* Lehuzni. *Debr.*

DEFALCATA: lerovás, v. levonás. *Puky.* Leróttak, levontak v. lehúztak. *Csapó.*

DEFALCATIO: lehajlás. *Georch.* Lerovás. *Szirm. Márt. Debr. Kun.*

DEFALCATIONIS defalcandis: leróván a' lerovandókat. *Cur. Márt. Pauly. Bar. vm. Fog. Puky.* Levonván a' levonandókat. *Perg.* Lehuzván a' lehuzandókat. *Debr.*

DEFECTIO: elpártolás. *P-gyűjt. Márt. Mokry. Bar. vm.* Elszakadás. *Szirm. Párisp. Márt. Bar. vm.* Pártolás, hasonlás, szakadás. *Mest.* Hithagyás. *Márt. P-gyűjt.* Elállás. *Mokry.* Kitérés. *P-gyűjt.*

DEFECTUI proximus: magvaszakadáshoz közelgetõ. *Cur.*

DEFECTUS: fogyatkozás, hiányosság. *Cur. Puky.* Hiány. *Kun. Stett.* Hijány, fogyatkozás. *Debr. Bar. vm. Kász.* Hiányosság. *Pauly.* Hijány, hij. *Fog. Enyészet. Vajd.* Kihalás, magszakadás. *Kun.*

DEFECTUS fundi: érték' fogyta. *Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Márt.* Vagyon-hiány. *Fog. Fundus'* fo-

gyatkozása. *Czöv.* Érték' fogyatkozása. *Szlem.* Telek' hiányossága vagy fogyatkozása. *Pauly.*

DEFECTUS literarum: levelekben való fogyatkozás. *Bar. vm. Puky.* Levelekbeni fogyatkozás vagy hiány. *Perg.*

DEFECTUS seminis: magvaszakadás. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Párisp. Debr. P-gyűjt. Georch. Czöv.* Magonszakadás. *Szlem.* Magszakadás, v. kihalás. *Fog. Kun.* Magban való fogyatkozás. *Bar. vm.* Örökösnek nem maradása. *Párisp.* Magtalanság. *Nán.*

DEFECTUS seminis actualis: valószínű magvaszakadás. *Georch.* Megszülemlett magonszakadás. *Szlem.* Jelenlegi magszakadás. *Perg.*

DEFECTUS seminis antiquus: avult magvaszakadás. *Georch.* Régi magvaszakadás. *Czöv.* Régi magonszakadás. *Szlem.* Régi magszakadás. *Perg.*

DEFECTUS seminis eventualis: történhető v. szülemendő magonszakadás. *Szlem.* Jövendő magszakadás. *Perg.*

DEFECTUS seminis recens: mostani magvaszakadás. *Georch.* Új magvaszakadás. *Czöv.* Új vagy újonnan történt magonszakadás. *Szlem.* Mostani v. új magszakadás. *Perg.*

DEFECTUS sensuum externorum: külső érzékek' hiánya. *Szlem.* Külérzékek' hiányossága, v. külérzéki hiány. *Csapó.*

DEFECTUS solemnitate: külső formabeli fogyatkozás. *Kun. Perg.* Külső díszesség' fogyatkozása. *Czöv.* Külső jelesség', v. szertartás' hiánya. *Perg.*

DEFECTUS stationis: beiktatásnak fogyatkozása. *Czöv.* Beiktatási fogyatkozás, v. hiány. *Perg.*

DEFENDERE: óltalmazni, védelmezni. *Puky. Szirm. Mokry. Márt. Menteni. Szirm. Mokry. Márt. Védni. Kun.*

DEFENSA: védelem *Puky.* Véd v. öntalom. *Bar. vm.* Mentség,

oltalom védelem. *Szirm.* Véd-ok. *Fog.*

DEFENSA legitima: törvényes védelem. *Cur.*

DEFENSAE media: véd-okok. *Egyh. ért.* Védmény. *Perg.*

DEFENSIO: védelmezés. *Cur. Puky. Pauly. Lex.* Ótalmazás. *Puky. Lex.* Védelem *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Fog. Véd. Szlem.* Pártfogás. *Lex.* Ótalom. *Fog. Bar. vm. Helt. Verb.*

DEFENSIO exceptiva: alászállító kifogásbeli védelem, v. perszer-tartásit érdeklő védelem. *Szlem.* Kifogási v. mellék-védelem. *Perg.*

DEFENSIO meritoria: derekas védelem. *V-gyűjt. Per'* derekabeli védelem, ügydöntő, v. per' velejét érdeklő védelem. *Szlem.* Ügyérdemi védelem. *Perg.*

DEFENSIO rei: rab' védelme. *Szlem.*

DEFENSIV-ALLIANZ: védszövetség, ótalomszövetség. *Kun.*

DEFENSIVE: védőleg. *Cur. Puky. Kun. Fog.* Ótalmazólag. *Puky. Pauly. Fog.* Védelmezőleg. *Debr.*

DEFENSIVUS: ótalmazós, ótalmazólagos. *Fog.* Védőleges. *Perg.*

DEFENSOR: ótalmazó. *Puky. Fog. Védő Fog. Bar. vm.*

DEFENSOR fidei: hitóltalmazó. *Puky.* Hétvédő, vallásőr. *Csapó.*

DEFENSOR matrimonii: házasság védője. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Házasság ótalmazója. *Puky. P-gyűjt.* Házasság' védője. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Házasság' védelmezője. *Szlem.* Házasság-védő. *Debr. Perg.*

DEFENSOR rei: rab' védelmezője. *Szlem.* Rabvédő. *Perg.*

DEFERENS: vádoló, bevádoló. *Puky.* Beadó, clóadó. *Márt.*

DEFERRE: bevádolni, beárulni. *Puky. Fog.*

DEFERRE juramentum: átengedni az esküvést, az esküt. *Fog. Ajánlani, engedni a' hitletételt. Márt.* Hitletételt áltengedni. *Perg.*

DEFICERE a fide: hittől elszakadni, v. elpártolni. *Puky.* Hitéből kitérni. *Csapó.*

DEFICERE in probis: próbák' hiával lenni. *Cur.* Kifogni a' bizonyításásokból. *Puky.* Bizonyítványokban megfogyatkozni. *Perg.* Felsültni az állítással. *Kölcs.*

DEFICIENS: 1) magvaszakadt. *Cur. Debr. Puky. Bar. vm. Márt.* 2) Hitehagyott, kitért. *Márt.*

DEFICIENS sacerdos: ereje fogyott pap. *Puky.* Nyugalmozott pap. *Perg.*

DEFICIENS ultimus: utolsó magvaszakadt. *Cur.* Magvaszakadt. *V-gyűjt.* Magtalan, v. magvaszakadt. *Georch.* Magon v. magván szakadt. *Szlem.*

DEFICIENTIA: 1) fogyatkozottság, hiányzat. *Debr.* 2) Nyugalmazás *Perg.* 3) Elerőtlenedett papok' háza. *Puky.* Nyugalmozott papok' háza. *Perg.*

DEFICIENTIBUS masculis: magvaszakadván a' férfiaknak. *Fog. Pauly.* A' fiaknak magvaszakadván. *Puky.* A' magnak férfi nemben való fogyatkozása. *Pauly.* Fiág' magszakadtával, vagy fiág' nem létében, vagy: kihálván a'fiág. *Perg.*

DEFICIT: 1) hiányosság. *Cur. Márt.* Hanyatlík. *Pauly. Puky.* Hijány. *Fog.* 2) Hijj, hijjsumma. *Márt.* Sommahányosság. *Puky.* Összeséghiány. *Perg.* 3) Kihal, magvaszakad. *Kun.*

DEFINIRE: meghatározni. *Puky. Fog.* Magyarázni. *Perg.*

DEFINITE: határozva, határozottan. *Bar. vm.* Magyarázva. *Perg.*

DEFINITIO: meghatározás. *Puky. Pauly.* Magyarázás. *Puky. Pauly.* Körülzabás. *Bar. vm.* Korlátozás, a' szavak' értelmének megmagyarázása. *Pauly.* Határozat. *Kun.*

DEFINITIVA sententia: végső határozó ítélet. *Cur.* Végső ítélet. *Fog. Puky.* Meghatározó v. elhatározó ítélet. *Puky.* Eldöntő ítélet. *Csapó.*

DEFINITIVUS: kifejező. *Husz.* Határozó, elhatározó. *Perg.*

DEFINITUS: 1) határozott; 2) Magyaráztatott. *Cur. Puky.* Határoztatott. *Puky.*

DEFLORATIO: megszeplősítés. *Cur. Puky. Moln.* Szeplősítés. *Fog. Szlem. Bar. vm.* Szüzesség' szeplősítése. *P-gyűjt.* Szüzesség' elvétele. *Puky.* Szüzrontás. *Pázm.* Megejtés. *Lex.* Szüzesség' szeplősítés. *Pauly.* Szüzesség'-vesztés. *Pázm.*

DEFRAUDATOR: csaló. *Cur.* Károsító. *Lex.*

DEFLUA causa: folyó per. *Debr.* **DEFUNGI** officio: hivatalában, kötelességében eljárni. *Debr.*

DEGENERARE: elfajulni, korcsosulni. *Kun.* Elcsenevészülni. *Wess.*

DEGENERATIO: elkorcsosodás. *Puky.* Elfajulás. *Lex. Kun.* Elkorcsulás, csenevészedés. *Csapó.*

DEGRADATIO: 1) papságból kivetkeztetés (egyházi személyeknél); 2) tisztségből megfosztás (a' kotonáknál). *Cur.* Letétel. *Puky. P-gyűjt.* Alább rendbe szállítás. *Szlem.* Lejebbszállítás, kivetkeztetés, alább szállítás, alábbítás. *Bar. várm. Debr.* Leleptetés. *Kun.*

DEGRADATIO ecclesiastica: egyházi rend' levonása. *P-gyűjt.* Hivatalából való letétel. *Szlem.* Papság' levonása. *Helt.* Egyházi rend' levetkeztetése. *Debr.* Papságtól megfosztás. *Perg.*

DEHONESTARE: rútolni. *Verb. Moln.* Gyalázni, kisebbíteni. *Perg.*

DEHONESTATIO: becstelenség. *Cur. Debr. V-gyűjt. Szlem. Bar. vm. Pauly. Szirm. Puky.* Meggyalázás. *Mokr. P-gyűjt.* Legyalázás. *Bar. vm.* Gyalázás. *Puky. Pauly. Georch.* Rágalmazás. *Puky. Pauly. Szirm.* Kisebbités. *Bar. vm.* Mocskolás, gúnyolás. *Puky. Pauly.* Szégyenítés. *Párisp.* Megbecstelenség. *Mokry.* Meg-

szólás. *Puky. Pauly.* Bőcstelennítés. *Csász, Lemocskolás, Vajd.*

DEHONESTATIO qualificata: mesterséges meggyalázás. *Czöv.* Sulyosb v. tetemesb megbecstelennítés. *Szlem.* Módosított vagy minősített gyalázás. *Perg.*

DEHONESTATIO simplex: egyszerű meggyalázás. *Czöv.* Közrendű, v. közrendbeli, v. közszerű becstelennítés. *Szlem.* Egyszerű v. pusztá gyalázás. *Perg.*

DEHONESTATIONIS poena: a' becstelennítésnek bére. *Puky.* Megbecstelennítés' bére. *Pauly.* Recstelennítés' díja. *Cur.* Gyalázás' büntetése, v. díja. *Perg.*

DEI GRATIA: isten' kegyelméből. *Puky.* Isten' kegyelmével. *Perg.*

DE JURE: törvényesen, igazság szerint. *Márton. Puky.*

DELATIO: 1) bevádolás, beárulás. *Cur. Kun.* Vádoskodás, feladás. *Pauly.* Beadás. 2) Megkinálás, ajánlás. *Bar. vm.* Áltengedés. *Perg.* Bepanaszlás. *Kun.*

DELATIO causae: (J. can.) ügy' v. kereset' benyújtása. *Szlem.*

DELATIO anonyma: névtelen bevádolás. *Cur.* Névtelen feladás, v. vád. *Perg.*

DELATIO delicti: gonoszított' beárulása v. feladása. *Szlem.*

DELATIO falsa: hamis feladás. *Vajd.* Hamis vád. *Perg.*

DELATIO juramenti: hitkinálás. *Stett.* Hittételi áltengedés, v. hitletétel áltengedése. *Perg.*

DELATIO simplex: pusztá bevádolás. *Cur.* Pusztá vád. *Perg.*

DELATIO sinistra: bal bevádolás. *Cur.* Hamis vád. *Perg.*

DELATOR: bevádoló, beáruló. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Puky.* Vádoló. *Puky. P-gyűjt.* Feladó. *Georch. Czöv. Puky. Pauly.* Árulkodó. *Puky. Pauly.* Árulkodó. *Puky.* Bevádoló. *Pauly.*

DELECTUS: válogatás, kiválasztás. *Puky. Pauly.* Kiszemelés. *Csapó.*

DELEGANDI jus: bíróküldési jog. *Fog.* Bírósitási jog. *Perg.*

DELEGANS: 1) bírót nevező. *Cur.* Megbíráló. *Puky. Márton. Szlem.* Bírósitó. *Perg.* 2) Hatalmasító. *Mest.* Másraadó. *Szir:* Megbízó, adóst's fizetőt rendelő. *Szlem.* Állító. *Ujfal.*

DELEGARE: kinevezni, kirendelni. *Kun. Puky. Szirm. Márton.* Megbírálni, meghatalmazni. *Márt. Puky.* Valakit megbírálni, bíróul fogadni. *Pauly.* Bírósitni. *Perg.* Kiküldeni. *Kun. L.* Delegare judicem.

DELEGARE debitorem: maga helyett adóst v. fizetőt rendelni, v. kijelelni. *Szlem.*

DELEGARE judicem: megbírálni. *P-gyűjt.* Bírók kinevezni. *Georch.* Meghatalmazni. *Czöv.* Valakit megbírálni, bírói hatalmat valakire birni. *Szlem.* Bírósitni. *Perg.*

DELEGATA commissio: kirendelt, kiküldött, kiszemelt bíróság. *Puky.* Kirendelt biztosság. *Perg.*

DELEGATIO: 1) megbírálás, megbízás. *Márt. Debr.* Valakire bízott dolog v. parancsolat. *Moln. Párisp.* Hatalmasítás. *Lex.* Kinevezés. *Debr.* Kiküldés, kirendelés. *Kun.*

DELEGATIO debitoris: adós rendelés, maga helyett más fizető állítás. *Szlem.* Maga helyett való állítás. *Ujfal.*

DELEGATIO judiciaria: megbíráltatás. *Bar. vm.*

DELEGATIO judicis: bíróküldés. *Fog.* Megbírálás, meghatalmazás. *P-gyűjt.* Hatalmasítás. *Mest.* Meghatalmazás. *Czöv.* Megbírálás, bírói hatalommal megbíráás. *Szlem.* Megbízás, megbírálás. *Puky.* Bírósitás. *Perg.*

DELEGATORIUM decretum, v. mandatum: delegált rendelés v. parancsolat. *Cur.* Megbírálólevél. *Puky.* Hatalmazó, bírólevél. *P-gyűjt.* Megbíráló v. bírói hatal-

mat valakire bízó parancsolat. *Szlem.* Birósító parancsolat. *Perg.*

DELEGATORIUS: hatalom-vállaló. *Mest.* Magára vállaló. *Szir.* Bíró vagy más hatalomfelvállaló, adósság-felvállaló. *Szlem.* Állítást elfogadó. *Uffal.* Elvállaló. *Perg.* Kinevezvényes. *Cur.*

DELEGATUM forum: küldött bíróság. *Fog.* I. Delegatum iudicium.

DELEGATUM iudicium: delegált bíróság. *Cur.* Megbízott v. kirendelt v. rendelt bíróság. *Kun. Szle.* Rendelt bíróság. *Márt. Puky.* Kijelelt bíróság. *Pauly.* Kirendelt ítélőszék. *Márt. Pauly.* Megbízott ítélőszék. *Szlem.* Megbíráltatott vagy kirendeltetett bíróság. *P-gyűjt.* Kiküldött ítélőszék. *Czöv.* Birósított törvényszék. *Perg.*

DELEGATUM jus: bírási igaz. *Puky.*

DELEGATUS: 1) kinevezett. *Stett.* Kirendelt, kiküldött. *Kun.* Állított. *Uffal.*; 2) Megbírált személy. *Bar. vm.* Birósított. *Perg.*

DELEGATUS iudex: delegált bíró, megbízott v. kirendelt bíró. *V-gyűjt. Szlem. Puky.* Megbíráltatott v. megbízott bíró. *Márt.* Kiküldöttség. *Czöv.* Birósított bíró. *Perg.*

DELIBERANDI tempus concedere: a' meggondolásra időt engedni. *Puky. Pauly.* Elhatározásra időt engedni. *Perg.*

DELIBERARE: itélni, végezni. *Puky.* Tanácskozni, határozni. *Kun.*

DELIBERATE: szántsándékkal. *Pázm.* Eltökélve. *Perg.*

DELIBERATE AGERE: eltökéltten, határozottan cselekedni valamit. *Bar. vm. Puky.*

DELIBERATIO: végzés. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Itéleltozás, ítélettétel. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Itélet. *Cur. Fog. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt.* Tanácskozás. *Fog. Pauly. Puky. Kun.* Határozás. *Fog. Czöv. Kun.* Eltökélés. *Puky. P-gyűjt.* Tanakozás. *Bar. vm. Vég-*

gezés. V-gyűjt. Törvénylátás. *Helt.*

DELIBERATIO iudicialia: törvénylátás. *Helt.* I. Deliberatio.

DELIBERATIVE: itéletképen. *Cur. Puky. Debr. V-gyűjt. Fog.* Tanácskozásképen. *Fog. Pauly. Puky.* Itélet által. *V-gyűjt.* Határozólag. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Itéltőleg. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Végzőleg. *P-gyűjt. Puky.* Itéletileg. *Debr.*

DELIBERATUM: 1) tanakozat; 2) végzés. *Bar. vm.* Itélet. *Perg.* Határozat. *Csapó.*

DELIBERATUM est: itéltetett. *Cur. Fog. Puky.* Végeztetett. *Puky.* Határozottatott. *Csapó.*

DELIBERATUS: eltökéltt, szántsándékos. *Lex.*

DELICATA MATERIA: csiklandós tárgy. *Puky.* Kényes tárgyzat. *Sztrok.*

DELICTA carnis: bujálkodás' vétkei. *Cur.* (Stuprum: paráznaság. Fornicatio: kurválkodás. Adultarium: házasságtörés, nőparáznaság. Incestus: vérfertőztetés. Concubinatus: ágyas társ. Sodomia: sodoma bűn. Lenocinium: kerítés. Vis pudicitiae illata: erőszak-tétel. *Cur.*).

DELICTA concurrentia: csoportos vétkek. *Cur.* Össze csoportozó vétkek. *P-gyűjt.* Összehalmazott gonosztettek. *Szlem.*

DELICTI auctor: bünszerző. *Cur.* Fővétkes. *Fog.* Főbűnös. *Puky.* Gonosztett' szerzője. *Perg.*

DELICTI auctor mediatius: közbevetett bünszerző társ. *Cur.* Közvetőleges —, *Perg.*

DELICTI coactor: bünszerző társ. *Cur.*

DELICTI coactor immediatus: közvetlen bünszerző társ. *Cur.*

DELICTI corpus: bűnjel, bűnjelenség, bűnyom. *Cur.*

DELICTI indicium remotum: távol levő bűnjel; — proximum, közellévő —; certum, bizonyos —;

dubium, kétséges bűnjel. *Cur.* Kétes bűnjel. *Sztrak.*

DELICTI locus: vétekhely. *Fog.* Bűnhely. *Puky. Cur.*

DELICTI particeps: vétektárs. *Fog.* Bűnrészes. *Sztrak.*

DELICTI receptator: örgazda. *Puky.* Bűnrejtegető, bűnefogadó. *Sztrak.*

DELICTUM: vétek. *Cur. Kölcs. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly. Fog. Czöv. Bűn. Puky, Pauly. Kun. P-gyűjt.* Gonosz v. sérelmes tetemény. *Georch. Vétség. Kun. Czöv. Párisp.* Gonosztett. *Szlem.* Gonosz cselkedet, szer-törvény v. törés. *Pauly. Hiba. Mokr.*

DELICTUM attuale et flagrans: hevenyében és idő múlva föfledett gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM attentatum: igyekezetten szakadt vétek. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Készületnél megállt gonosztett. *Szlem.* Félben v. kezdetben szakadt gonosztett. *Perg.*

DELICTUM capitale: főbenjáró vétek. *Cur. V-gyűjt. Márt.* Főbenjáró gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM civile: polgári vétek. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Czöv.* Közöséges polgári törvényszéki gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM commissionis: cselkedetbeli vétek. *Cur.* Tételbeli gonosztett. *Szlem.* Tettleges bűn v. vétek. *Csapó.*

DELICTUM commune: közös v. köz vétek. *P-gyűjt.* Közöséges gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM compositum: többszerű gonosztett. *Szlem.* Többszeres bűn. *Csapó.*

DELICTUM consummatum: elkövetett, végrehajtott vétek. *Cur.* Bevégzett v. teljesített vétség. *Csapó.* Teljesedésbe ment gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM continuatum: folytatott vétek. *Cur.*

DELICTUM criminale: fenyítéki vétek. *Cur.* Bűnvétek. *Fog. Fő-*

ben járó vétek. *Szirm. Puky. Márt. P-gyűjt. Czöv.* Főben járó tetemény. *Georch.* Fenyítő törvényszéki gonosztett. *Szlem.* Czé-géres vétek *Kász.*

DELICTUM criminale mixtum: egyesén sértő vétek. *P-gyűjt.* Polgári társaságot és magános hazapolgárt egyszersmind sértő, v. elegendes gonosztett. *Szlem.* Fenyítéki elegendes gonosztett. *Perg.*

DELICTUM criminale privatum: magános személysértő vétek. *P-gyűjt.* Magános haza-polgársértő v. magános gonosztett. *Szlem.* Fenyítéki magános gonosztett. *Perg.*

DELICTUM criminale publicum: közönség-sértés v. közönségsértő vétek. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Közönséget érdeklő gonosztetemény. *Georch.* Polgári társaságot sértő, v. közgonosztett. *Szlem.* Főbenjáró közönséges vétség. *Czöv.* Fenyítéki köz, v. község elleni gonosztett. *Perg.*

DELICTUM culposum: hibabeli vétek. *Cur.* Vétkes gonosztett; vétkességszülte gonosztett. *Szlem.* Hibás gonosztett. *Perg.*

DELICTUM dolosum: álnok-sági vétek. *Cur.* Álnok gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM facti permanentis: megmaradó tettű, v. örök folyadékú vétek. *P-gyűjt.* Nyomahagyó gonosztett. *Szlem.* Nyoma hagyott vétek. *Cur.*

DELICTUM facti transeuntis: muló tettű v. folyadékú vétek. *P-gyűjt.* Nyomot nem hagyó gonosztett: *Szlem.* Mulékony vétek. *Cur.*

DELICTUM grave: súlyos gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM inchoatum: félmunkában hagyott gonosztett. *Szlem.* l. *Delictum attentatum.*

DELICTUM innominatum: nevezetlen vétek. *Cur.*

DELICTUM levius : csekélyebb gonosztett. *Szlem.* Kisebb vétség v. bűn. *Csapó.*

DELICTUM mixtum : elegyesen sértő vétek. *Cur.* I. Delictum criminale mixtum.

DELICTUM nominatum : megnevezett vétek. *Cur.* Neves bűn. *Csapó.*

DELICTUM non consummatum : teljesedés nélkül maradt gonosztett. *Szlem.* Be nem végzett bűn, v. teljesítetlen vétség. *Csapó.*

DELICTUM objective completum : tárgyára v. tetteire nézve teljes gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM objective perfectum : tárgyára v. tetteire nézve tökéletes gonosztett. *Szlem.* Tárgyilag teljes vétség. *Csapó.*

DELICTUM occultum : alattomos vétek. *Puky. Pauly.* Rejtett v. titkolt vétség. *Csapó.*

DELICTUM omissionis : elhagyásbeli vétek. *Cur.* Mulasztásbeli gonosztett. *Szlem.* Mulasztási, vagy nemteljesítési vétség. *Csapó.*

DELICTUM perpetratum : elkövetett vétek. *Puky.* I. Delictum consummatum.

DELICTUM personale : személy sértő személybeli vétek. *Cur. P-gyűjt.* Személysértő gonosztett. *Szlem.* Személyleges vétség. *Csapó.*

DELICTUM privatum : magános személysértés. *Cur. Puky.* Magános vétek v. vétség. *Czöv.* Magános vétek, v. gonosztett. *Debr. Perg.*

DELICTUM publicum : köz gonosztett. *Perg.* Köz sértő bűn. *Cur.* Közönséget sértő tett. *Szirm. Márt.* Közönségsértés. *Puky. Szirm. Márt.* Czégéres vétek. *Puky. Pauly.* Nyilván való vétek. *Pauly.* Közönséges vétek v. vétség. *Czöv.* Köz, v. közönség elleni vétek, v. gonosz tett. *Debr. Perg.*

DELICTUM publicum politicum : nyilvános politikai gonosztett. *Szle.* Közönséges politikai vétség. *Czöv.*

Kormány elleni köz gonosztett. *Perg.*

DELICTUM qualificatum : fortélyos vétek. *Cur.*

DELICTUM reale : 1) értékbeli vétek. *Cur.* Vagyont érdeklő vétek. *Puky. P-gyűjt.* Vagyonérdeklő gonosztett. *Szlem.* Dologbeli vétek. *Czöv.*; 2) Cselekedeti vétek. *Cur.*

DELICTUM reiteratum : újított vétek. *P-gyűjt.* Megújított gonosztett. *Szlem.* I. Delictum repetitum.

DELICTUM repetitum : ismételt vétek. *Cur.* Gyakoroltatott vétek. *Puky. P-gyűjt.* Ismételt gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM simplex : egyszerű gonosztett. *Szlem.* Egyszerű vétség. *Csapó.*

DELICTUM speciale : különös gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM subjective completum : törekedésre 's gonozsására nézve teljes gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM subjective perfectum, gonozsására nézve tökéletes gonosztett. *Szlem.*

DELICTUM verbale : szóbeli vétek. *Cur. Czöv.* Szóbeli gonosztett. *Szlem.* Szóbeli sértés. *Puky.* **DELICTUM** verum : igazi vétek. *Czöv.* Való v. igazi gonosztett. *Szlem.*

DELINQUENS : vétkes. *Cur. Kölcs. Fog. Kun.* Bűnös. *Cur.* Gonosztevő. *Cur. Márt. Puky. Gerorch. Szlem. Pauly. Rab. Kun.*

DELINQUERE : elhagyni p. o. a' pert. *Szirm. Moln.*

DELIRIUM : tébolyodás. *Egyh. ért.*

DELIRUS : megbódult, bolyákos, eszelős, *Szirm. Moln. Párisp. Kába. Moln.* Tébolyodott, dőre, bősziült. *Sztrók.*

DELUSIO : megjátászás. *Pauly. Puky.* Kijátászás, rászedés. *Csapó.*

DEMAGOGUS : népámító. *Márt. Szirm. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

Népvezető. *Moln.* Népesábitó. *Csapó.* Népvészér. *Perg.* Népzigató. *Fog.*

DEMARCATIÖNIS linea: határ-linca. *Mest. Szlem.* Határvonal. *Perg.*

DEMERITUM: vétség. *Cur. Bar. várm.*

DEMIGRARE: elköltözni. *Márt. Szirm.* Máshová költözni, hordózkodni. *Moln. Párisp. Mokr.*

DE minimis praetor non curat, v. praetor minima non curat: aprósággal nem gondol a' bíró. *Puky.*

DEMOCRATA: köznépparát. *Puky.* Népnök. *Csapó.* Népkormányi polgár. *Perg.*

DEMOCRATIA: népuraság. *Kun.* Népuriság. *Fog.* Népországlás. *Mest.* Népuralkodás. *Szil.* Népelemlés. *Bar. vm.* Népi kormány. *Perg.* Népnökség. *Csapó.*

DEMOCRATICUM imperium: népuralkodásu birodalom. *Czöv.* Népkormányi birodalom. *Perg.*

DEMOCRATICUM regimen: népuralkodás, népigazgatás. *Puky.* Népuralkodása. *P-gyűjt. Czöv.* Népkormányi országglás. *Perg. l.* Democratia.

DEMOCRATICUS: népurias. *Kun.* Népuri. *Fog.* Népkormányi. *Perg.* Népnöki. *Csapó.*

DEMONSTRATIO: megmutatás. *Szirm. Moln. Párisp. Mokr. Bar. vm.* Bebizonyítás. *Moln.* Megerősítés. *Bar. vm.*

DENARII liberi: szabados pénz. *Czöv.* Szabadosok' pénze. *Perg.*

DENARIUS S. Petri: (*J. can.*) Sz. Péter' adója. *Szlem.*

DENEGATIO tutelae legum: törvény' védelmének megtagadása. *Szlem.*

DENOMINATIO: kinevezés, kijelelés. *Cur. Puky.* Elnevezés. *Pauly. Puky.* Nevezés. *Mokr.*

DENOMINATIO fundi pro executione: értékkinevezés. *P-gyűjt.* Értékkijelelés. *Georch.* Elfoglaladó fundusnak kinevezése. *Czöv.* Foglálás alá veendő jószág' kinevezése. *Szlem.* Elégtételre való ér-

ték' kijelelése, v. ítélet' végrehajtása alá vagyont kinevezni. *Puky.*
DENOMINATIVE: nevezőleg. *Bar. vm.*

DENUNCIARE: feladni. *Puky.* *Fog.* Beárulni. *Fog.* Bevádolni. *Puky.*

DENUNCIATIO: 1) bejelentés; 2) feladás, beadás. *Cur.* Feladás. bevádolás. *Pauly. Puky.* Vádolás. *Puky.* Beárulás. *Bar. vm.*

DENUNCIATIO anonyma: névtelen feladás. *Cur.*

DENUNCIATIO belli: hadizenés, hadizenet. *Szlem.*

DENUNCIATIO delicti: feladás. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Elvádolás. *P-gyűjt.* Gonosztett' feladása. *Szlem.*

DENUNCIATIO matrimonii: házasságbeli kihirdetés. *Pauly. Puky.* Háromszori kihirdetés. *Puky.*

DENUNCIATIONIS rata: beadási rész. *Cur.*

DENUNCIATOR: feladó, beadó. *Cur.* feladó. *Puky. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem.* Beadó. *V-gyűjt. Szirm.* Bejelentő. *Szirm.* Alattomos vádló. *Márt. Kalákos. Puky. Szirm. Márt.*

DEPARTAMENTUM: tisztségoztály. *V-gyűjt. Puky.* Tisztosztály. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Osztály. *V-gyűjt. Bar. vm.*

DEPARTAMENTUM contributio-nale: adózás-osztály' tisztsége. *V-gyűjt.*

DEPARTAMENTUM dicasteriorum: kormányiszékek' osztálya. *Szlem.*

DEPARTAMENTUM fundationale: fundálatbeli osztály' tisztsége. *V-gyűjt.* Alapítványi tisztosztály. *Perg.*

DEPASCIO pecorum: leéltetés. *Czöv.* Lelegeltetés. *Szlem.*

DEPAUPERATIO: végső szükség, inségre jutás. *Puky.*

DEPÊCHE: fontos levél v. ir-mány-küldés v. küldemény. *Bar. vm.* Sürgöny. *Perg.*

DEPENDENTER: függőleg. *Puky. Pauly. Bar. vm.*

DEPENDENTIA : függés. *Cur. Már. Puky. Pauly. Fog.* Függe-delem. *Fog.*

DEFERDITA: veszteség. *V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Pauly. Bar. vm. Szirm. Már. Fog.*

DEPONENS: letévé. *Cur. Fog. Puky. Pauly. Szil. Czöv. Ujfal. Biró Mest. Jóság letévőfél. Szlem. Jóságot letévé. Már. Letett jó-szág' ura, tulajdonosa. Szirm.*

DEPONERE (hinterlegen): letenni. *Kölcs. Puky.* — litem: Letenni a' pert v. a' jóságot. *Szirm.*

DEPOPULATIO: népetlenítés. *Georch.*

DEPORTATIO: hazán kívüli rab-ságra vitel. *Szlem.*

DEPOSIT: l. Depositum.

DEPOSITARIUS: átvevő. *Cur. Letéteményes. Pauly. Fog. Puky. V-gyűjt.* Letett jóság' gondviselője. *Szirm.* Letétes, letételes. *Kun. A'* letett vagyont átálvevő. *Puky.* Bizományos. *Mest.* Gondviselő. *Szirm. Örzb. Georch. A'* letéttett jóságot átálvevő. *P-gyűjt.* Letévős. *Czöv. Jóságörzb. Szlem.* Letett gondviselő. *Ujfal.*

DEPOSITEN-CASSE: Letett pénz-tár. *Vált.*

DEPOSITEN-TAXE: letett díj. *Vált.*

DEPOSITIO: letétel. *Cur. Kölcs.*

DEPOSITIO (qua poena): (*J. can.*) hivatal-veszteség, v. leté-tel. *Szlem.*

DEPOSITIO actionis: kereset-le-vél' letétele. *Cur.* Kereset' letéte-le. *Vajda.*

DEPOSITIO causae: perletétel. *Cur. Már. Szlem. Szirm. Ügyle-tétel. Puky. Szirm.* Pörletétel. *Czöv. Fog. A'* per' letétele. *P-gyűjt. Szlem.* Kereset' letétele. *Szirm.* Ügy' letétele. *Puky. V-gyűjt.* Vádlevél' letétele. *Georch.*

DEPOSITIO causae partialis: vádlevélnék részint való letétele. *Ge-orch.* Részes pörletétel. *Czöv.* Ré-szintes pörletétel, per' részint va-ló letétele. *Szlem.*

DEPOSITIO complicum: büntár-sak' tanúsága. *Szlem.*

DEPOSITIO juramenti: hitleté-tel. *Kölcs.*

DEPOSITIO litis: pörletétel. *Kölcs.* l. Depositio causae.

DEPOSITIO pecuniae ad manus judicarias: pénz' bírói kézhez le-tétele. *Szlem.*

DEPOSITIO testium: tanúvallás. *Szlem.*

DEPOSITIO totalis: vádlevélnék egész letétele. *Georch.* Egész pör-letétel. *Czöv.* Általános pörleté-tel, egész per' letétele. *Szlem.*

DEPOSITIONIS locus: letétel' helye v. raktár. *Puky. Foghely. Pauly. Helt.*

DEPOSITIONIS onus: letétel' terhe. *Cur. V-gyűjt. Georch.* Per' letételenek bére. *P-gyűjt.* Perle-tétel' terhe. *Szlem.* Perletéti díj. *Perg.*

DEPOTORIUM: csűr. *Pauly. Puky.* Lerakóhely. *Puky. Már. Rakhely. Puky. Pauly.* Raktár. *Perg.* Letétel' helye. *Már.*

DEPOTORIUM mercium: rak-hely, raktár. *V-gyűjt.* Letétel' he-lye, csűr. *P-gyűjt.* Rakház. *Mest.* Aruk' rakhelye. *Szlem.*

DEPOSITUM: letett érték, le-tétemény. *Cur.* Letétel. *Ujfal. Kun. Bar. vm.* Letétemény. *Pu-ky. Pauly. Stett. V-gyűjt.* Öriz-mény. *Puky. Georch. Pauly.* Le-tett vagyon. *Puky.* Letéttett jó-szág. *Szirm. Már. P-gyűjt.* Öri-zet. *Georch. Pauly.* Jóságörzési szerződés, őrizetre bízott jóság. *Szlem.* Letett marha. *Kász.* Le-tett. *Czöv.* Örzemény. *Fog.*

DEPOSITUM irregulare: regu-látlan letett. *Czöv.* Szabálytalan tevés. *Perg.*

DEPOSITUM judiciale: bírói jó-szágörzés, bírói őrizetre bízott jó szág. *Szlem.*

DEPOSITUM miserabile: (*Jus rom.*) sajnos őrizet. *Georch.* Szá-nakozásbeli letett. *Czöv.* Ügye-

fogyottak' őrizetre bízott jószágai. *Szlem.*

DEPRAEDARI: eldúlni. *Helt.*

DEPRAEDATOR territorii, határ-dúló. *Verb.*

DEPRECARI: megkövetni, hocsánatot kérni. *Szirm.* Engedelmet kérni. *Mokry.*

DEPREHENDERE: rajtakapni. *Szirm.* *Moln.* *Párisp.* *Mokry.* Rajta érni, meglepni. *Márt.* Megfogni. *Párisp.* *Mokry.* *Márt.*

DEPRESSIO pretiorum: árle nyomás, árleszállás, árleszállítás. *Szlem.*

DEPRETIATIO: árleszállítás, árleszállás. *Fog.*

DEPULSORIA media: elhárító kifogások. *Cur.* Elhárító, előző eszközök. *Szirm.*

DEPULSORIUS: elhárító. *Kölcs.*

DEPURATIO: kitisztítás. *Czöv.* Tisztázat. *Sztrók.*

DEPURATIS depurandis: a' fizetendőket lefizetvén. *Bar.* *vm.*

DEPUTARE: kirendelni. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* Kiküldeni. *Puky.* *P-gyűjt.* Küldeni. *Fog.* Kinevezni, kiválasztani. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.*

DEPUTATIO: küldöttség. *Fog.* *Czöv.* *Pauly.* Kiküldöttség. *Puky.* *Szlem.* Választás. *V-gyűjt.* Választmány. *Georch.* *Bar.* *várm.* *Stett.* Biztosság. *Puky.* *Pauly.* Megbizottság. *Puky.* *V-gyűjt.* Kirendeltetett személyek vagy kar. *Szirm.* Kiküldött személyek. *P-gyűjt.* Választott kar, kiszemelt-ség, véleménykedők, tagzat. *Bar.* *vm.* Követség. *Márt.* Választottság. *Kun.* Bizottság. *Széch.* *gr.* Kirendeltség. *Pauly.*

DEPUTATIO concursualis: csődületi választmány. *Törv. czikk.*

DEPUTATIO: mixta, vegyes választmány. *Bar.* *vm.* Elegendő kiküldés. *Szirm.*

DEPUTATIO orphanalis: árvákra ügyelő megbizottság. *V-gyűjt.* Árvákra ügyelő kiküldöttség. *Szlem.* Árvákra ügyelő biztosság. *Puky.*

DEPUTATIO regnicolaris: országos biztosság. *Puky.* Országos kiküldöttség. *Szlem.* Országszerint rendelt választmány. *Georch.* Országos választmány v. küldöttség. *Törv. czikk.*

DEPUTATIO comitatensis, vármegyei kiküldöttség. *Puky.*

DEPUTATUALIS: tartásrendeletbeli. *Pauly.*

DEPUTATUS: kiküldött. *Kun* *Kölcs.* *Szlem.* Küldött. *Fog.* *Márt.* Megbizott. *V-gyűjt.* Követ. *Márt.* Kirendelt. *Szirm.*

DEPUTATUM: tartásrendelet. *Puky.* *Pauly.* Élelembér, élelemdíj. *Fog.*

DERIVATIO: származtatás. *Cur.* *Puky.*

DERIVATIVUS: háromló. *Nán.*

DEROGARE: kisebbitni. *Cur.* *Puky.*

DEROGARE legi: 1) törvényváltoztatás (in sensu legislativo); 2) törvényáthágás (apud privatos). *Cur.* Törvényt csorbítani. *Puky.* *P-gyűjt.* Törvény' részét kihagyni. *Georch.* Törvény' részét eltörölni. *Czöv.* Törvényt megcsontítani, törvényt csontkitni. *Szlem.* Törvény' részesent másítása, v. törvényből leszegni. *Bar.* *vm.*

DEROGATIO: kisebbités. *Cur.*

DESCENDENS: nemzett. *Puky.* *V-gyűjt.* Lemenő. *Márt.* *Czöv.* Maradék. *Szlem.* *Szirm.* Utód. *Perg.* Nemzetett. *Szirm.* Gyermekek. *Nán.* Nemzedék. *Fog.*

DESCENDENTALIS: leszálló. *Vajd.*

DESCENDENTIA: leszármazás *Czöv.* Leágazás. *Törv. czikk.*

DESCRIPTIO, leírás. *Szirm.*

DESCRIPTIO personalis: személyes leírás. *Cur.* *Puky.* *Szirm.* *V-gyűjt.* Személyleírás. *Szlem.*

DESERTA: puszta. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Kopály, kopottság, sovány. *Puky.* *Pauly.* Meddő, kopasz, gulács föld. *Pauly.*

DESERTA sessio: puszta telek. *Cur.*

DESERTA sessio colonialis: elhagyott jobbágytelek, v. üres házhely. *Puky.*

DESERTIO: elhagyás. *Cur.* — conjugis: hitestárselhagyás. *Szirm.*

DESERTIO malitiosa conjugis: hitvestársának hitetlen elhagyása. *Cur.*

DESERTOR: szökevény. *Szirm.* *Bar. vm.* Szökött katona. *Szirm.*

DESIGNATIO: kijelelés, kijegyzés, kimutatás. *Cur. Puky.* Megjelenés, megrendelés, megállapodás, ki- v. megjegyezés. *Pauly.*

DESISTERE: elállani. *Egyh. ért.*

DESOLATIO: elpusztítás. *Cur.*

DESPERATUS: kétségbeesett, magát elszánt. *Puky.*

DESPONSATIO eljegyzés. *Cur. Fog. Puky. Pauly. Szirm. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt.* Jegykötés. *Georch. Kézfogás. Helt. Kiházásítás. Helt. Verb.* Jegyváltás. *Czöv. Elgyűrűzés, gyűrűváltás, jegykötés. Egyh. ért.*

DESPOTA: kényúr. *Fog. Uralkodó. P-gyűjt.* Önhatalommal uralkodó. *P-gyűjt. Pauly.* Törvény nélkül uralkodó, szabad kényű uralkodó. *Szlem.* Kegyetlen uralkodó, zsarnok. *Csapó.*

DESPOTIA: kényuraság. *Bar. vm. l. Despotismus.*

DESPOTISMUS: önuralkodás. *Puky.* Törvény nélkül való uralkodás. *Puky. Pauly.* Önkényt szerint való országlás. *Pauly.* Zsarnokság. *Csapó.*

DESPOTUS Rasciae: Rácország' despotája v. uralkodója. *Szlem.*

DESTINATIO: odarendeltetés, rendeltetés. *Puky.* Hivatás. *Perg.*

DESTINATUS: odarendeltetett, v. rendeltetve levő. *Puky.*

DESUMPTIO: megvétel. *Cur.*

DESUMPTIO decimae: dízma' megvétele. *Cur.*

DETECTIO: fölfedezés. *Cur. Puky.*

DETECTIO malefactorum: gonosztevők' felfedezése, vagy gonosztett' felfedezése. *Szlem.*

DETENTIO: letartóztatás. *Cur. Fog. Bar. vm. Puky. Szirm. Márt. Mokry.* Lefoglalás, letartás. *Bar. vm.*

DETENTIO literarum: levél' letartóztatása. *P-gyűjt.* Oklevelek' letartóztatása. *Georch.* Más' leveleinek letartóztatások. *Czöv.* Oklevél-letartóztatás. *Szlem.*

DETENTIO personae: letartóztatás. *P-gyűjt. Lex. Czöv.* Személyletartóztatás. *Szlem.*

DETENTIO rerum furtivarum: lopott jószág' letartóztatása. *Szlem.*

DETENTOR: letartóztató. *Cur.*

DETERIORATIO: rontás, rongálás. *Cur. 1)* Rosszabbítás; *2)* rosszabbodás; *3)* rosszabbítmány. *Fog. Rongálás, megrontás. Puky. Márt. Pusztítás. Márt. Czöv. Georch. Rongyollás. Czöv. Rosszabbodás, romlásodás. Puky. Rontás. Kölcs.*

DETERMINATIO: *1)* határozás, végzet; *2)* elhatározás. *Cur. Végzés. P-gyűjt. Stett. Puky. Pauly.* Határozás. *Fog. Határozat. Fog. Bar. vm. Végzet, Kölcs.* Meghatározás. *Puky. Bar. vm. Végezt. P-gyűjt. Rendelés. V-gyűjt. Rendelet, elvégzés, tanácskoztat. Bar. várm.*

DETERMINATIVE: határozólag. *Bar. vm.*

DETERMINATUS: meghatározott. *Cur.*

DETERMINIUM: meghatározás. *Dien. l. Determinatio,*

DETHRONISATIO: királyi széktől fosztás, fejedelem-letétel. *Szlem.* Uralkodásból való letétel. *Puky.*

DETORQUERE: csavarítani. *Czöv.*

DETRACTA: levonat. *Cur. Levonás. Márt. Szirm. Puky. Pauly.*

DETRACTIO: megszólás, rágalmazás. *Cur. Puky. Pauly.* Alattomos lemoskolás. *Pauly. Puky.*

DETRACTIS : detrahendis : levonván a' levonandókat. *Puky. Már. Pauly.* Lehúzáván a' lehu-zandókat. *Fog. Bar. vm.*

DETRACTOR : rágalmozó. *Puky. Pauly. Helt.*

DETRAHERE : 1) lehúzni, levonni, lehajtani ; 2) rágalmozni. *Cur. Lehuzni. Puky.*

DETRIMENTUM : károsodás. *Cur. Puky.*

DETRIMENTUM corporis : testi-beli sérelem. *Cur.*

DETRUSIO in monasterium : (*J. can.*) monostorba tasztítás, klas-tromba zárás. *Szlem. Zárdába tiltás. Perg.*

DEUTRI PUNCTA : kérdő pon-tok. *Cur. Fog. Vallatás' pontjai. Puky.* Eskető pontok. *Vajd. Val-lonyi pontok. Sztrok. Kérdések a' vallatásban. Párisp. Vallatás' kér-dései. Pauly. Vallatási pontok. Perg.*

DEVALVATIO : leszállítás. *Cur. Puky. Már. P-gyűjt. Pauly.* Le-verés. *Márt. P-gyűjt. Pauly.* Becsleszállítás, becsleszállás. *Fog. Ár - vagy külső értékeszállítás Szlem. Levonás, letudás. Bar. vm.*

DEVASTATIO : pusztítás. *Cur. Puky. Már. Moln. Párisp. Mokr. Fog. Pauly.*

DEVASTATIO sylvarum : erdő-pusztítás. *Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

DEVOLUTIO : háromlás. *Cur. Pa-ky. Pauly.* Leszállás. *Czöv. Szál-lomás. Fog.*

DEVOLUTIO bonorum : jószág-háromlás. *Perg. Javak' leszállása. Vajd. L. dev. possessorii.*

DEVOLUTIO possessorii : birtok' háromlása. *Cur. Puky.* Birtokhá-romlás. *Fog. Jóság' háromlása. V-gyűjt.* Jóságnak visszahárom-lása v. szállása. *Czöv. Jóság' ál-talszállása v. másra szállása. Szlem.*

DEVOLVERE : hávítani. *Fog.*

DEVOLVI : háramlani. *Fog.*

DEVOTIO homagialis : hódoló-tisztelet. *Puky.*

DEXTERITAS : ügyesség. *Kölcs. DIABOLUS instigat : az ördög-ösztökél. *Helt.**

DIACONATUS : papsegésdség, fel-papsegésdség, diakonság, fellevitáság. *Mest.*

DIACONUS : papsegéd, felpap-segéd, diakon, fellevita. *Mest.*

DIAETA : ország' gyűlése. *Szirm. Moln. Párisp. Georch. Ország-gyűlés. Helt. Puky. Már. Fog. Kölcsi. Szlem. Pauly. Georch. Gyűlés, gyűlekezet. Georch. Szlem. Czöv.*

DIAETA generalis : ország' de-rék gyűlése. *Helt. Ország' köz-gyűlése. Perg.*

DIATALES articuli : országgyű-lési végzések. *Márt. Puky.* Országgyűlési törvénycikkelyek. *Puky. Törvénycikkelyek. Bar. vm. Országgyűlési törvény-ágazatok. Szlem.*

DIAMETRALIS calculus : közép-arány. *Cur.*

DIARCHIA : kétfejedelmű ország-vagy országlás. *Szlem.*

DIARIUM : napló. *Kölcs. Fog. Kun. Bar. vm. Naplókönyv. Kun. P-gyűjt. Napi könyv. V-gyűjt. Puky. Gr. Széch. Napjegyzet. Puky. Pauly. Napi jegyzet. V-gyűjt. Pauly. Napkönyv. Pauly.*

DIARIUM comitiale : országgyű-lési jegyzőkönyv. *Puky.*

DICA : rovás. *Cur. Puky. Szirm. Már. Kölcs. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly. Rovat. Puky. Fog. Szirm. Már. P-gyűjt. Pauly. Adórovás. Bar. vm. Adó. Szeg.*

DICALIS conscriptio : adóbeli összeírás. *V-gyűjt. Puky. Adó-rovás. V-gyűjt. Bar. várm. Ro-vásbeli összeírás. Szirm. Puky. DICALIS repartitio : adókvetés. *V-gyűjt. Adófelvétel, felrovás. Szirm. Felosztás. Pauly.**

DICASTERIALISTA : igazgatószé-ki tiszt. *Puky. Fog.*

DICASTERIUM : igazgatószék. *Pu-ky. Pauly. V-gyűjt. Fog. Kor-mányszék. Puky. Bar. vm. Siett.*

Kun. Szlem. Főkörmányszék. *P-gyűjt.*

DICASTERIUM aulicum: udvari kormányzók. *Szlem.*

DICASTERIUM provinciale: tartománybeli kormányzók. *Szlem.*

DICASTERIUM supremum status: ország' v. birodalom' főkörmányszéke. *Szlem.*

DICATIO: adórovás. *Cur. Puky.* Rovás. *Fog.* Megrovás, rováspénz, rovtal. *Szirm.*

DICATIONALES tabellæ: rovásos mutatóványok, v. mutatóékok. *Bar. vm.*

DICATOR: rovó *Kász. V-gyűjt.* *Bar. vm.* Adóvető. *Bar. vm.*

DICTAMEN conscientiae: a' lelkiismeret' sugallása. *Bar. vm.*

DICTARE: előmondani; elejbe mondani. *Puky. Pauly.* Mondogálni. *Puky.* Mondogatni. *Kun.* Toll alá mondani, szózatolni. *Csapó.*

DICTARE jura: törvényt hozni. *Bar. vm.*

DICTARE legem: törvényt szabni v. parancsolni. *Fog.*

DICTARE poenam: büntetést mondani. *Bar. vm.*

DICTARE sententiam: ítéletet mondani. *Bar. vm.*

DICTAT natura et ratio: a' természet és ész sugalja. *Bar. vm.*

DICTATIO: irás alá becsátás. *Puky. Pauly.* Toll alá mondás. *Csapó.*

DICTATOR: parancsár. *Fogar. Kun.*

DICTATORIUS: parancsári. *Fog.*

DICTATURA: közírás. *Puky. Fog.* Parancsárság. *Fog. Kun.* Közirat. *Kun.*

DICTERIA: mendemonda. *Bar. várm.*

DICTIO: beszéd. *Fog. Kunos Puky. Pauly.* Mondás. *Pauly. Puky.* Mondat. *Kun.*

DIES communis: míves nap. *Vajd.* Köznep. *Sztrók.*

DIES critici: megválasztó nap. **TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.**

Cur. Debr. Puky. P-gyűjt. Fog. Kétes nap. *Debr. I.* Dies fatales.

DIES decretalis: szünnep. *Cur.* Szünnep, törvénybeli szünnep. *Fog.* Törvényes szünnep v. ünnep. *Georch.* Törvénytelen nap. *V-gyűjt.* Törvény kijelelte ítélőszéki szünnep. *Szlem.* Szüneti nap. *Szirm.* Törvény által határozott ünnepnap. *Czöv.* Avult ünnep. *Kun.*

DIES fasti (*J. rom.*): törvénytmondó napok. *Czöv.* Törvénynapok. *Szlem.*

DIES fatales: megválasztó, kiszabott napok. *Cur. Puky.* Megválasztó napok. *V-gyűjt. Márt. Pauly.* Veszedelmes napok: *Puky. Márt. P-gyűjt. Pauly.* Meghatározott napok. *Szirm. Márt. Pauly.* Kiszabott napok. *Pauly.* Veszélyterhes, ügy' sorsát elválasztó napok. *Szlem.* Vésznepok. *Debr.*

DIES feriatius, I. Werktag.

DIES induciarum: Szünnep. *Stett.*

DIES intercalaris: közbeneső nap. *Cur. Puky.* Szökőnap, Mátyás' ugrása. *Puky. Pauly.* Közbetett nap. *Pauly.*

DIES juris: törvényes napok. *V-gyűjt.* Törvénynapok. *Czöv.* Törvénynap. *Szlem.*

DIES legalis: törvényes nap. *Márt.*

DIES legati, v. dotis venit: (*J. rom.*) hagyománynak v. hitbérenek napja feltetszik. *Czöv.* — eljő. *Szlem.*

DIES nefasti: (*J. rom.*) szünetnapok. *Czöv.* Törvény' szünetnapja. *Szlem. I.* Dies decretalis.

DIES respectus: I. Respectage.

DIES profestus: köznep. *Stett.*

DIES prohibiti: tiltott napok. *Cur.*

DIES termini: határnap. *Cur.*

DIFFAMARE: hirbe költeni. *Kézirat.* Hirbehozni. *Perg.*

DIFFERENTER: különbözőleg. *Bar. vm.*

DIFFERENTIA: különbözőzés. *Cur. Márt. Puky.* Különbség. *Cur. Kun. Bar. vm. Szirm. Moln. Mo-*

*kry. Puky. Különség. Perg. Igye-
netlenség. Helt. Különbözet. Kun.*

DIFFERENTIA metalis: határbeli villongás. *Cur.*

DIFFICULTARE: 1) kérdésbe venni, nehezíteni. *Cur. Puky*; 2) Ellenzeni. *Cur. Puky. Márt.* Nehezíteni. *Márt. Fog.* Kérdésbe venni. *Pauly. Roszalmi. Fog.* Ellenezni; nehezíteni. *Kun.*

DIFFICULTAS: nehézség. *Cur. Pauly. Puky. Szirm. Mokry. Párisp. Moln. Márt.* Kérdésbevétel. *Pauly. Puky.* Gáncsvetés, ellenvetés. *Bar. vm.*

DIFFIDENTIA: bizodalmatlanság. *Puky.* Bizalmatlanság. *Csapó.*

DIGNARI: 1) méltánylani; 2) méltóztatni. *Fog.*

DIGNITARIUS: méltóságos. *Kun.*

DIGNITAS: méltóság. *Puky.* Tisztelet, tisztesség. *Lex.*

DIGNITAS in capitulo: méltóság. *Szlem.*

DIGNITATUM tituli: a' méltóságoknak vagy tisztségeknek címei. *Puky.* Méltósági címek. *Sztrók.*

DIJUDICARE: megbírálni. *Vajd.* Megítélni. *Perg. Elitélni. Kun.*

DILAPIDARE: elvesztegetni. *Puky. Pauly.* Vesztegetni. *Puky.* Eltékozolni, elpazarolni. *Kun.*

DILAPIDATIO: vesztegetés. *Cur. Puky. V-gyűjt. Pauly.* Tékozlás. *Szirm. Párisp. Márt. Georch. Czöv. Pazarlás. Szirm. Párisp. Márt. Szlem.* Szerfelett való vesztegetés. *Szirm. Elfecsérlés. Csapó.*

DILAPIDATOR: vesztegető. *Vajd.* Tékozló. *N. Fer. Pazarló. Kun.*

DILATE, halasztóképen. *Bar. vm.*

DILATIO: halasztás. *Cur. Czöv. Márt. P-gyűjt.* Elhalasztás. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Szirm. Moln. Lex. Párisp.* Haladék. *Moln. Párisp. Pörhaladék. Fog.* Késedelmezés. *Márton.* Perhalasztás. *Szlem. Pörkésletés. Fog. Georch.* Határnap' halasztása. *P-gyűjtem.*

Időhaladék. *Vajd.* Idővontatás. *Kász.*

DILATIO conventionalis: szerződésbeli halasztás. *Czöv.* Egyezésbeli perhalasztás, felek' egyezésével tett perhalasztás. *Szlem.*

DILATIO generalis: általános perhalasztás. *Szlem.*

DILATIO judiciaria: bírói halasztás: *Czöv.* Bírói perhalasztás. *Szlem.*

DILATIO legalis: törvényes halasztás. *Czöv.* Törvénybeli, v. törvényrendeleti perhalasztás. *Szlem.*

DILATIO objective sumta: haladék. *Cur.*

DILATIO specialis: különös perhalasztás. *Szlem.*

DILATIO termini: határnaphalasztás. *Cur.*

DILATORIA exceptio: kifogás. *Cur.* Perhalasztó kifogás. *Perg. l. Exceptio.*

DILATORIA sententia: halasztó ítélet. *Cur.* Elhalasztó ítélet. *Puky.* Késleltető ítélet. *Fog.*

DILATORIUM mandatum: halasztató parancs. *Kun.*

DILATORIUS modus: késleltető mód. *Vajd.*

DILUCIDATIO: világosítás. *Puky. Pauly. Cur.* Felvilágosítás. *Szlem.* Föl- v. megvilágosítás. *Kun.*

DIMENSIO: mérés. *Szirm. Kun.* Megmérés. *Moln. Párisp. Mokry.* Meg- v. kimérés. *Márt. Méret. Kun.*

DIMENSIO geometrica: földmérői felmérés. *Cur.* Felmérés, v. földmérői kimérés. *Perg.*

DIMENSIONALIS: mérésbeli. *Bar. vm.*

DIMISSIO malefactorum: gonosztevők' elszöktetése. *Szlem.*

DIMISSIO militis: katonaságból való kiszabadítás. *Puky.*

DIMISSORES malefactorum: gonosztevők' elbocsátói. *Cur.*

DIMISSORIALES: elbocsátó levél. *Bar. vm. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Bocsátvány. *Kun.*

DIOECESANUS: megyés v. megyebeli, hitmegyés. *Puky.*

DIOECESANUS homo: püspök' embere. *P-gyűjt.* Megyebeli ember. *Czöv.* Egyház' v. megye' embere, v. biztosa. *Szlem.*

DIOECESIS: püspöki megye. *Puky. Bar. vm. P-gyűjt. Szlem.* Hitmegye. *Puky.* Egyházi megye. *Czöv. Szlem. Kun.* Püspökmegye. *Czöv. Kun.*

DIPLOMA: diploma. *Cur. V-gyűjt. Czöv.* Pecsétes levél. *Puky. P-gyűjt. Georch.* Költéslevél, kegylevél. *Puky.* Oklevél, hitlevél. *Fog.* Öreg levél, eredigmény. *Bar. vm. Oklevél. Perg. Kölc. Stett. Kun.*

DIPLOMA advocatiale: ügyvédi diploma. *Cur.* Prókatori pecsétes levél. *Czöv.* Pervédői tanúlevél. *Szlem.*

DIPLOMA assecuratorium: nemzet' jusait bátorságosító királyi levél. *Szlem.*

DIPLOMA confirmatorium: megerősítő oklevél. *Perg.*

DIPLOMA inaugurale: királyi kötetés. *Szirm. Puky. Pauly.* Igazgatási oklevél. *Fog.* Királyi kötéslevél. *Törn. cikk.* Koronázati oklevél. *Kun.*

DIPLOMA indigenatus: hazafiútság' diplomája. *Czöv.* Hazafiúttó királyi levél. *Szlem.*

DIPLOMA regium: királyi pecsétes levél. *Puky. Pauly. Szirm.* Fügőpecsétes levél. *Moln.* Szabadságlevél. *Márt.*

DIPLOMA renovatorium: megújító oklevél. *Perg.*

DIPLOMA universitatis: fő iskolai pecsétes levél. *Szirm.*

DIPLOMATA: országnok. *Fog. Kun.*

DIPLOMATARIUM: oklevél-gyűjtemény. *Perg.*

DIPLOMATIA: országnokság. *Fog. Kun.*

DIPLOMATIAE via: országnokság' utja. *Fog.*

DIPLOMATICA: oklevelészet. *Fog.*

Kun. Oklevelésméret. *Perg.* Okleveléstudomány. *Puky. Kun.*

DIPLOMATICE: oklevél által; oklevelészerű. *Kun.*

DIPLOMATICUM corpus: országnokos test. *Fog.* Országnoki test. *Kun.*

DIPLOMATICUS: öregleveles, eredigményes, erimes, követség-beli. *Bar. vm.;* 1) Országnoki, országnokos; 2) Oklevelész. *Fog.* **DIPLOMATICUS** stylus, országnoki írásmód. *Fog.*

DIRECTE: egyenesen. *Lex. Kun. Szlem. Bar. vm.* Igenyest, tulajdonképen. *Fog.* Közvetlenül. *Kun.*

DIRECTIO: 1) igazgatás. *Cur. V-gyűjt. Lex. Fog.;* 2) Arány, arányzás, vezérlés. *Mest. Irány. Széch. gr. Stett. Kun.* Irányzat. *Fog.;* 3) Igazgatóság. *Fog.* Intézkedés. *Kun.*

DIRECTIO aedilis: építőigazgatás. *Puky.*

DIRECTIO hydraulica aedilis: vízi és építő mesterség főigazgatása. *V-gyűjt.*

DIRECTIO methodica: rövid igazgatás. *Kász.*

DIRECTIVUM: igazgató, igazító, utmutató. *Bar. vm.*

DIRECTOR: igazgató. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Lex.*

DIRECTOR honorum: jószágigazgató. *Cur.* Javak' igazgatója. *Fog.* Jószágok' kormányozója. *Puky.*

DIRECTOR caesarum regalium et sacrae coronae fiscalis: királyi ügyek' igazgatója. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Szlem. Bar. vm.* Királyi ügyeknek kormányozója. *Czöv.* Királyi ügyek' főigazgatója, királyi főügyész. *Pauly.* Királyi ügy-igazgató. *Perg.* A' királyi ügyek' igazgatója és a' sz. korona' ügyész. *Cur.*

DIRECTOR jurium: ügyigazgató. *Cur.* Jogok' igazgatója. *Fog.* Az igazaknak felvigyázója, v. felügyelője. *Puky.* Ügynök. *Csapó.*

DIRECTOR politico fundationa-

lis: kormány-alapítványi igazgató.
Perg.

DIRECTORALIS fiscalis: királyi igazgatói ügyész. *Cur.* Igazgatósbeli kir. ügyviselő. *V-gyűjt.*

DIRECTORATUS: igazgatóság. *Fog. Kun.*

DIRECTORIUM: igazgatórend. *Puky.* Rendszabás, szabott rend, igazgatószék. *Puky, Pauly.* Igazgató. *Bar. vm.; 1)* Igazgató tanács; *2)* Utmutatás, utmutatvány. *Fog.*

DIRECTUS: igenyes. *Fog. Egyesenes. Perg.*

DIRIGERE: igazgatni, vezetni, irányozni. *Pauly.* Intézetni. *Kun.*

DIRIMATIO: elválasztás. *Puky.*

DIRIMENS: felbontó. *Cur. Szirm, Márk. Puky, Pauly.* Sikeretlenítő. *Cur. Puky.* I. Impedimentum.

DIRIMERE: elválasztani, elbontani. *Cur. Puky.* Elintézni, felbontani. *Pauly.*

DISCEPTATIO: vetélkedés. *Cur. Puky.* Vetekedés. *Puky, Pauly.* Kötelkedés. *Pauly, Bar. vm.* Vitatás. *Szizrok.* Versenygés. *Vajd. Vita, szóvita. Kun.*

DISCIPLINA: fenyíték. *Cur. Puky, Pauly.* Fegyelem. *Bar. vm.*

DISCIPLINA incendiaria: tűztámadási rendszabály, tűzoltási rend. *Szlem.*

DISCIPLINA militaris: hadi fenyíték. *Puky.* Katonai fenyíték, hadfenyíték. *Kun.*

DISCIPLINA religiosa: szerzetesi fenyíték. *Puky.*

DISCIPLINA scholastica: iskolai fenyíték. *Puky.*

DISCIPLINARES leges ecclesiae: fenyítékbeli, v. fegyelembeli egyházi törvény. *Szlem.*

DISCIPLINARIUS: fenyítékbeli. *Puky.*

DISCONTO (*J. camb.*): lebzuzás, Abzug. *Stett.* Lerótt kamat. *Tud. Gyűjt.*

DISCONTO-BANK: váltólevéllel kereskedő pénztár, v. pénzváltóasztal, *Szlem.*

DISCONTIROZ, v. Escontiroz: kamat' fejében — a' meddig t. i. a' kifizetésért várni kell — leszámoí. *Ker. Vált.*

DISCORDIA: visszavonás. *Puky, Pauly.* Viszállkodás. *Puky.* Egyenetlenkedés, háborgás. *Pauly.* Egyenetlenség. *Vajd.* Viszály. *Csapó.*

DISCRETE: választva, itélkedve, meggondolva. *Bar. vm.*

DISCRETIO: méltalom. *Helm. Kun.*

DISCRIMINATIM: különbözőleg. *Bar. vm.*

DISCUSSIO: vitatás. *Cur.* Fejtegetés. *Puky.* Vetélkedés, vetélyvitatás. *Fogar.* Meghányás, vetés. *Bar. vm.*

DISCUTERE: eloldani. *Kász.*

DISGUSTATIO: untatás. *Fog.* Unatkozás. *Fog. Puky.* Elkedvetlenítés. *Puky.* Megkeserítés, keseredés, kedvetlenkedés. *Bar. vm.*

DISHARMONIA: egyenetlenség. *Bar. vm.*

DISINTERESSANTIA: részre nem hajlás. *Cur. Puky.* Részrehajlatlanság. *Cur. Fog.* Haszonkeresetlenség. *Mest.* Érdeklhiány, érdeketlenség. *Kun.*

DISINTERESSATUS: részre nem hajló. *Cur. Puky, Pauly. Márk.* Részre hajlatlan. *Cur. Fog.* Pártatlan. *Pauly.* Érdeketlen. *Kun.*

DISJUNCTIVA clausula: ketté választó záraeska. *Czöv.* Felváltóhatást engedő közbevetés. *Szlem.* Különválasztó záradék. *Perg.*

DISJUNCTIVE: külön választva, különválólag. *Czöv.* Vagyilag. *Fog.*

DISJUNCTIVUS: vagylagos. *Fog.*

DISLOCATIO: szállítás, elhelyeztetés. *Fog. Pauly.* Elhelyeztetés, helyzetetés. *Fog.* Elszállítás. *Pauly.* Elhelyezés, széthelyezés. *Kun.*

DISLOCATIO militiae: a' katonaság' elhelyeztetése. *Puky.* A' katonák' elszállítása. *Puky. V-gyűjt.* Katona-beszállítás. *Szlem.*

DISMEMBRATIO: feltagolás, darabolás. *Cur.* Eldarabolás. *Márk. Pauly. Puky.* Részekre osztás.

Puky. Márta. Részre osztás. *Pauly.* Eltagolás. *Puky. Pauly.*

DISMEMBRATIO beneficii: (*J. can.*) egyházi haszonvétel feltagolása. *Szlem.*

DISPARAGIUM (*J. can.*): össze nem illő házasság. *P-gyűjt. Georch. Puky. Márta.*

DISPARATUS: különvált, elválasztott. *Puky.*

DISPENDIUM temporis: idővesztesség. *Széch. gr.*

DISPENSARE: fölmenteni. *Fog. Puky.* Felszabadítani. *Puky. Pauly.* Engedelmet adni. *Puky.*

DISPENSATIO: felszabadítás, felmentés. *Cur. Puky.* Felszabadítás. *Bar. vm. Pauly.* Mentesség, fölmentség. *Kun.* 1) Fölmentés; 2) fölmentvény. *Fog.* Egyházi engedelem. *Szirm.*; 3) Sáfárság. *Helt. Feloldozás. Vajd.*

DISPENSATIO a trina promulgatione: háromszori kihirdetéstől felmentés. I. Promulgatio.

DISPENSATIO est vulnus legis: a' felszabadítás a' törvénynek sérelme. *Puky.*

DISPENSATIO legis: felszabadítás. *P-gyűjt. Mest.* Törvény alól való felszabadítás. *Szlem.*

DISPENSATIO matrimonii: (*J. can.*) akadálynak feloldása *Georch.* Házasság - akadályi felszabadítás, v. házassági akadály alól való felszabadítás. *Szlem.*

DISPENSATIO omnis est strictae interpretationis: minden felszabadítás szoros magyarázatu. *Puky.*

DISPENSATIO sacramentorum (*J. can.*): szentségosztogatás. *Szlem.*

DISPENSATIONALES: mentlevél, mentvény. *Kun.* Fölmentőlevél, fölmentvény. *Fog.* I. Dispensatio.

DISPENSATOR: 1) felmentő, felszabadító; 2) sáfár. *Helt.*

DISPICERE: megszemlélni. *Puky. Pauly.* Szemügyre venni, körültekinteni. *Puky. Pauly.* Körülnézni. *Pauly.*

DISPONERE: Rendelkezni. *Stett. Kun.* Intézkedni. *Kun.*

DISPOSITIO: elrendelés, intézeti. *Cur. Puky.* Rendelet. *Cur.* Rendelkezet. *Kun. Fog.* Rendelkezés. *Fog.* Igazgatás. *Helt.* Intézés. *Veres.* Intézkedés, intézkedmény. *Kun.*

DISPOSITIO libera: szabad rendelkezés. *Cur.* Szabad rendelés. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.*

DISPOSITORIUS: rendelményes. *Vált.*

DISPROPORTIO: aránytalanság. *Cur. Puky.* 1) Aránytalanság. *Fog. Pauly. Kun. Márta.* 2) Idomtalan-ság. *Fog.*

DISPROPORTIONATE: aránytalanul. *Kun.*

DISPUTATIO: vetekedés. *Cur. Puky.* Vitatás. *Cur. Fog. Puky.* Vita. *Fog.* Vetélkedés, vélvétel. *Bar. vm. Szóvita. Kun.*

DISPUTATIVE: vetekedőleg, vitatólag. *Puky.* Vitázva, vitázólag. *Csapó.*

DISQUIRERE: kinyomozni, megvizsgálni. *Puky. Pauly.* Feszegetni. *Puky.*

DISQUISITIO: feszegetés. *Cur. Puky.* Megvizsgálás. *Cur.* Kinyomozás. *Puky.* Vizsga *Széch. gr.* I. Investigatio.

DISQUISITIO juris: gyökösségfejtegetés. *Georch.* Gyökeres jus' meghányása. *Szlem.*

DISRUPTIO corporis: test'szét-szaggatása. *Szlem.*

DISSECATIO: felvagdolás, elvagdolás. *Cur. Puky.* Elvágás, felvagdolás. *Márt.*

DISSECTIO: I. Dissectio.

DISSECTIO cadaveris: holttest' bonczolása. *Cur.* I. Obductio.

DISSENSIO: meghasonlás. *Széch. gr.* Meghasonlottság. *Pauly.* Viszalkodás. *Kász.* I. Discordia.

DISSENSUS mutuus: kölcsönös visszaegyezés, v. elállás. *Czöv.* Kölcsönös visszalépés v. elállás. *Szlem.*

DISSIDIUM: visszavonás. *Bar. vm.* Egyenetlenség. *Vajd.* I. Dissensio.

DISSIMILIS: különbözö. *Puky.*
DISSIMULATIO: elszínlés. *Bar.*
vm. Színlelés, palástolás. *Kun.*

DISSIPARI: elenyésztetni. *Vajd.*

DISSIPATOR: tékozló. *Pauly.*
 Vesztegető. *Vajd.* I. Dilapidator.

DISSOLUTIO: feloldozás. *Cur.*
Puky. Feloldás, felbontás. *Cur.*
 Szétosztás. *Puky.*

DISSOLUTIO matrimonii, házassági feloldás. *Cur. Puky.* Házassági felbontás. *Puky.* A' házások' feloldozása, elváltatása. *Szirm.*

DISSOLUTIO societatis: társaság' elosztása. *Szlem.*

DISSOLUTIO sponsalium: az eljegyzésnek felbomlása, felbontása. *Puky.*

DISSOLVENTIA remedia: osztató szerek, módok, eszközök. *Puky.*

DISSOLVERE: feloldani. *Pauly.*
Puky. Feloldozni, felbontani. *Puky.*

DISTANTIA: messzeség. *Pauly.*
 Távolság. *Puky. Pauly.*

DISTINCTE: megkülönböztetve. *Bar. vm.*

DISTINCTIO: megkülönböztetés. *Cur.*

DISTINCTUS: megkülönböztetett. *Puky.*

DISTINGUERE: megkülönböztetni. *Puky. Pauly.* Jeleskedni. *Bar. vm.* Kitüntetni. *Kun.*

DISTRAHERE: túladni valamin, elvesztegetni. *Fog.*

DISTRIBUTIO: fel- v. ki- v. elosztás, elosztogatás. *Bar. vm.*

DISTRIBUTIVA justitia: osztóigazság. *Cur. Puky.* I. Justitia distributiva.

DISTRICTUALE forum: kerületi törvényszék. *Czöv. Szirm.* I. Tabula districtualis.

DISTRICTUALIS tabula: kerületi tábla. *Cur. Puky.* Kerületi törvényszék. *Cur.* Kerületi szék. *Puky.*

DISTRICTUS: kerület. *Szirm. Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Vidék. *Nán. Puky.* Járás. *Lex.*

DISTRICTUS montanistici, bányai kerületek. *Szlem.*

DISTRICTUS regni: ország' kerületei. *Szlem.*

DITTALES: címzetek. *Ker. Választ.*

DITTALIS (Negotiator, Dittalista): címzetes kereskedő; Dittalist, eine Ditta; ein Improtocolister Grosshändler. *Vált. Csász.*

DIURNA merces: napszámber. *Cur.* Napszám. *Puky. Pauly.* Napdíj. *Fog.* I. Diurnum.

DIURNA sedralia: törvényszéki napi bérek. *Bar. vm.*

DIURNISTA: díjnok. *Kun. Fog.* Napszámós író. *Bar. vm. V-gyűjt.* Napi béres. *P-gyűjt.* Napi írnök's író. *Puky. Kun.* Napirnök, napnok, napdíjnok. *Csapó.*

DIURNUM: naphér. *Cur. Mest.* Napibér. *Szirm. Márt. Kun. Kölc.* *V-gyűjt. P-gyűjt. Bar. vm.* Napszám. *Mest. Czöv. Georch.* Napdíj. *Kölc.* *Csapó.* Naponként járó fizetés. *Szirm.* Napjutalom. *Puky.* Napidíj. *Perg. Kun.*

DIVERGENS: szétírányzó, elhajló, eltérő. *Kun.*

DIVERSORIUM: vendégfogadó. *Czöv. Szlem.* Vendéglő. *Perg.* Beszálló, kieresztő. *Csapó.*

DIVERTICULUM: dűlő. *Cur. Puky. Pauly.* Telek. *V-gyűjt. Szlem. Pauly. Puky.* Dűlőföld. *Puky.* Holdföld. *Pauly.* Szállás. *V-gyűjt. Szlem. Bar. vm.*

DIVIDENS lucri socialis, egy részvényes jutó társasági nyereség. *Szlem.*

DIVIDERE: elosztani. *Szirm. Moln. Párisp.* Megosztani. *Párisp. Moln.*; 1) Osztani; 2) osztozni. *Cur. Puky. Pauly.*

DIVIDUUM: felosztható. *Vajd.*

DIVINARI: jóslani. *Fog. Kun.*

DIVINATIO: jóslat. *Fog.* Jóslás, varázsolás, jóvendölés. *P-gyűjt. Puky.* Találgatás, jóvendölés. *Bar. várm.*

DIVINATOR: jósló. *Fog.* Jósló, varázsló, jóvendölő. *Puky.*

DIVINUS: szentséges. *Helt.*
DIVISI fratres: osztott atyafiak. *Cur.* Osztozott atyafiak. *Puky.*
DIVISIO: osztály. *Cur. Fog. Szirm. Kun. Már. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Osztás. *Helt. Puky. Pauly.* Osztozás. *Szirm. Már. Felosztás. Bar. vm.*
DIVISIO aequa, igazságos osztály. *Cur.* Egyenes osztály. *Puky.*
DIVISIO feudi (*J. feud.*): hivszolgálati birtok felosztása; hivszolgálati birtokbeli felosztás. *Szlem.*
DIVISIO fraternalis: atyafiságos osztály. *P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*
DIVISIO mutua: kölcsönös osztály. *Cur.*
DIVISIO nova: osztály-újítás. *Cur. Pauly. Puky. Szirm.* Új osztály. *Cur. Georch. Czöv. Szlem. V-gyűjt. Puky. Pauly.* Osztály-újítása. *P-gyűjt. Már.*
DIVISIO primaeva, eredeti osztály. *Georch. Szlem.* Első, v. fundamentalis osztály. *Czöv.*
DIVISIO restricta (*J. feud.*): megszorított v. jus' közönségét fenntartó osztály. *Szlem.*
DIVISIO totalis: teljes v. jus' közönségét megszüntető osztály. *Szlem.*
DIVISIONALES: osztálylevél. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Kun.*
DIVISIONALES literae: osztálylevél. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.*
DIVISIONALIS: osztálybeli. *Fog. Osztályos. Perg.*
DIVISIONALIS iudex: osztoztató bíró. *Vajd.*
DIVISIONALIS processus: osztály-pör. *Fog. Osztályos per. Vajd.*
DIVISIONALIS rata: osztályrész. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Fog.*
DIVISIONARIUS: osztálynok. *Törv. czikk.*
DIVISIONARIA sorte: osztályképen. *Cur. Puky.* Osztály által. *Cur.*

DIVISIONIS rata: osztályrész. *Cur. Pauly. Puky.*
DIVISIONIS rectificatio: osztályigazítás. *Cur. Már. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Pauly.* Osztálynak igazítása. *Szirm.* Osztálynak megigazítása. *Czöv.*
DIVISUS: osztozott, megosztozott. *Puky.* Osztott, osztozott. *Fog.*
DIVISUS status: osztott állapot. *Cur.*
DIVORTIUM: elválás. *Cur. Puky. Szirm. Már. Moln. Párisp. Mokr. Fog. V-gyűjt. Georch. Ujfal. Lex. Pauly.* Házasoknak elválása. *Puky.* Elválasztás. *Mest. Czöv.* Házasságbontás. *Szlem.* Házassághomlás. *Kun.*
DIVORTIUM a thoro et mensa: lakásbeli elválás. *Cur. Puky. Már. V-gyűjt. Puky.* Együtt lakástól való elválás. *Szirm. P-gyűjt.* Lakástól és ágytól való elválás. *Mest. Ágytól és asztaltól való elválás. Czöv.* Lakásbeli elválasztás. *Szlem.*
DIVORTIUM a vinculo: kötésbeli elválás. *Cur. V-gyűjt. Puky.* Házassági kötelék feloldoztatása. *P-gyűjt.* Házassági kötel' felbontása. *Szlem.* A házasságnak felhomlása. *Pauly.*
DIVORTIUM partiale: részes elválás. *Cur. V-gyűjt. Ujfal.* Részbeli elválás. *Cur. Fog. Puky. Pauly.* Fél elválás. *Már. V-gyűjt. Pauly.* Rész szerint való elválás. *Szirm. Georch.* Részben való elválás. *Pauly. P-gyűjt.* Részint való v. részintes házasságbontás. *Szlem.*
DIVORTIUM perpetuum: örökös elválasztás. *P-gyűjt. Czöv. Szlem.*
DIVORTIUM temporale: ideig való elválasztás. *P-gyűjt. Lex. Czöv.* Ideig tartó elválasztás. *Szlem.*
DIVORTIUM totale: teljes v. tökéletes elválás. *Cur. Puky. Pauly.* Teljes elválás. *Fog.* Teljes elválasztás. *Czöv.* Egész elválás. *Szirm. Már. Pauly.* Teljes házasságbontás. *Szlem.*

DOCTOR: jeles tudós, orvos. *Puky. Pauly.* Tudós. *Bar. vm.* Tanár. *Fog. Vör. Kun.* tudor.

DOCTOR chirurgiae: kül v. kéz orvosi tudós. *Bar. vm.* Sebésztanár. *Perg.*

DOCTOR juris: törvénynek jeles tudósa. *P-gyűjt.* Törvény jeles tudósa. *Puky.* Koszorús törvénytudó. *Szlem.* Jogtanár. *Perg. Kun.*

DOCTOR medicinae: orvos tudós, v. belorvosi tudós. *Bar. vm.* Gógytanár v. orvostanár. *Perg.* Jeles orvos, v. orvosi tudomány jeles tudósa. *Puky.* Orvos, gyógyász. *Kun.*

DOCTORATUS: jelestudósság. *Puky.* Tanárság. *Perg. Kun.*

DOCTRINA superficialis: felszines tudomány. *Perg.* I. Scientia.

DOCUMENTARE: oklevelekkel bizonyítani, oktatni. *Puky.*

DOCUMENTUM: oklevél. *Cur. Már. Kun. Puk. Stett. Szlem. Pauly.* Bizonyító levél. *Szirm.* Próba, bizonyosság. *Mokr. Tanúirat. Kun. Tanúság. Puky. V-gyűjt. Szlem. Bar. vm. Gyöklevél. Perg.* Oktatmány. *Luczenb.* Tanúírás, írott vallástétel. *Mest.* Bizonyítvány. *Fog.* I. Urkunde.

DOGMA: hinni való. *Puky.* Hinni való állítás. *Puky. Pauly.* Hitágozat, hitfő. *Kun.*

DOGMATICAe leges (J. can.): hitágazati törvények. *Szlem.*

DOGMATICE: állítólag. *Puky.*

DOGMATICISMUS: meghatározó tanításmód. *Puky.*

DOLIUM: bodony, bődöny, dőböny, faedény, melyben sajt tartatik. *Pauly.*

DOLOSUS: álnok. *Cur. Puky.* Csalfa. *Cur.* Csalárd. *Fog.*

DOLUS: csalfaság. *Cur. Puky. Pauly.* Álnokság. *Cur. Puky. Szirm. V-gyűjt. Kun. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Mest. Pauly.* Csalárdság. *Moln. Párisp. Mokry. Már. Fog. Stett. Lex. Georch. Pauly.* Ra-

vaszság. *Mokr. Már. Lex.* Gonoszság. *Mest.*

DOLUS accidentalis: mellesleges álnokság. *Czöv.* Tárgy' mellékes tulajdonait v. tárgy' minőségét avagy mennyiségét érdeklő álnokság. *Szlem.*

DOLUS antecedens: megelőző álnokság. *Czöv.* Tett-előző álnokság. *Szlem.* Előre menő, megelőző csalárdság. *Bar. vm.*

DOLUS bonus: ártatlan fortély. *Decsi.*

DOLUS concomitans: tettelatti álnokság. *Szlem.*

DOLUS consequens: következő álnokság. *Szlem.* Következett csalárdság. *Bar. vm.*

DOLUS determinatus: határozott álnokság, v. meghatározott tettet czélul tevő álnokság. *Szlem.*

DOLUS directus: egyenes, v. tettet czélul tevő álnokság. *Szlem.*

DOLUS incidens: közbejövő álnokság. *Czöv.* Tett közben fejlett álnokság. *Szlem.* Közbe jött, v. esett v. történt csalárdság. *Bar. vm.*

DOLUS indeterminatus: határozatlan álnokság. *Szlem.*

DOLUS indirectus: nem egyenes, 's a' tettből magából érthető álnokság. *Szlem.*

DOLUS praesumptus: úgy tartott v. vélt, ráfogott csalárdság. *Bar. várm.*

DOLUS substantialis: mivoltos álnokság. *Czöv.* Tárgy' állatát v. mivoltát érdeklő álnokság. *Szlem.* Állatos csalárdság. *Bar. vm.*

DOLUS verus: valóságos álnokság v. csalárdság. *Bar. vm.*

DOMALIS census: 1) házbér. *Cur. Puky.*; 2) Füstpénz. *Cur.*

DOMANIA: fejedelmi jószágok. *Szlem.* Koronai jószágok. *Puky. Már. Kun.*

DOMESTICA cassa: házi pénztár. *Szirm. Kun.*

DOMESTICI: háznép. *Ujfal.*

DOMESTICUS: házi. *Puky.*

DOMICIL: I. Domicilium.

DOMICILIARE: házasítani. *Stett.*
DOMICILIATUS: hajlékos. *Cur.*
Puky. Házas. *Cur.*

DOMICILIUM: hon. *Cur. Pauly.*
 Lakhely, lakás. *Cur. Puky.* [Lakóhely. *Pauly.* Hajlék, lakhely, lak. *Fog.* Telep. *Vált.* Fízetés-lak. *Csász.*

DOMICILIUM fixum: állandó lakás. *Cur. Pauly.* Állandó lakhely. *Puky.* Állandó hajlék. *Pauly.*

DOMICILLAT (domiciliatus): fizetéslakos. *Csász.* Telepvényes, fizetéslaki személy. *Vált.*

DOMINA terrestris: földesasszony, v. úrné. *Fog.*

DOMINALIA jura: úri jusok. *Czöv. Szlem.* Úri igazságok. *Szlem.*

DOMINALIS: uradalmi. *Cur.*

DOMINALIS officialis: uradalmi tiszt. *Cur.*

DOMINALIS potestas: uradalmi hatalom. *Cur.*

DOMINALIS sedes: uriszék. *Cur.*

DOMINANS religio: uralkodó vallás. *Puky.*

DOMINARUM unio: asszonyi egyesület. *Puky. Pauly.* Asszony-ságok' egyesülése. *Pauly.*

DOMINATUS: 1) uraság. *Cur. Fog. Puky.*; 2) Uralkodás. *Cur.*

DOMINICA dies: vasárnap. *Puky.*

DOMINICA potestas: úri hatalom. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Úr-hatalom. *Fog.*

DOMINICUS: úri. *Cur.*

DOMINII jura accidentalia: saját jusból egyenesen nem érthető igazak, sajátágnak mellék-igazai. *Szlem.*

DOMINII jura naturalia: saját-ságból természetesen folyó jusok 's igazak; saját jusból egyenesen folyó igazak. *Szlem.*

DOMINII jus: uraság' jusa. *Cur.* Uradalmi igaz, úri igaz. *Puky.* Uradalmi v. úri jus. *Pauly.*

DOMINII officialis: uradalmi tiszt. *Cur.* Uradalmi tisztviselő. *Puky.*

DOMINII potestas: uradalmi hatalom. *Puky. Pauly.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

DOMINII sedes: uriszék. *Cur. Pauly.* Urszék. *Puky. Fog.*

DOMINII translatio per pactum: a' sajátágnak megegyezéssel való általszállítása. *Puky. Pauly.*

DOMINIUM: 1) uradalom. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Kölc. V-gyűjt. Georch. Czöv. Bar. vm.*; Saját, sajátág. *Szlem.* 2) Uraság. *Cur. Moln. Bar. vm.* Birtok. *Szirm. Fog. P-gyűjt. Szlem.* Birodalom. *Szirm. Pauly.* Örökségbirás. *Pá-risp.* Uralkodás, hatalom. *Lex.* Sajáti jus, sajátág' jusa, úri igaz. *Szlem.* Birtoklás, birtokosság, birtok. *Fog.*

DOMINIUM boni (*J. rom.*): jószág' urasága. *Helt.*

DOMINIUM commune: közuraldom. *P-gyűjt.* Közös uradalom. *Georch.* Közös saját v. sajátí jus v. úri igaz. *Szlem.*

DOMINIUM directum: egyenes uradalom. *Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Ujfal.* Jószág' valójának v. állatjának sajátága, v. sajátí jusa 's úri igaz. *Szlem.* Tulajdoni uradalom. *Cur.* Fő tulajdonosság. *Dien.*

DOMINIUM eminens: tündöklő, kitündöklő uradalom. *Czöv.* Vagyonbeli főigaz, vagyonbeli felségi jus, úri főigaz, fősajátág' jusa. *Szlem.* Jeles uradalom. *Vajd.* Fő uradalom. *Perg.*

DOMINIUM feudale: hűbéri uradalom. *Perg.*

DOMINIUM illimitatum: határozatlan uradalom. *Cur. Czöv.* Határtalan sajátí jus v. úri igaz, határtalan sajátág' jusa. *Szlem.* Korlátlan urság. *Perg.*

DOMINIUM inelytum: tekintetes uradalom. *Puky.*

DOMINIUM limitatum: határozott uradalom. *Cur. Czöv.* Határ közé szorított v. megszorított sajátí jus v. sajátág' jusa. *Szlem.* Korlátolt urság, v. uralom. *Perg.*

DOMINIUM minus plenum: fogyatkozott uradalom. *Georch. Pauly.* Nem teljes uradalom. *Czöv.*

Cur. Nem teljes sajátí jus. *Szlem.* Tökéletlen birtok. *Csapó.*

DOMINIUM opinatum: képzelt, vélt birtok. *Lex.* Vélekedésbeli uradalom. *Czöv.* Vélt sajátí jus. *Szlem.* Vélt uradalom. *Ujfal.*

DOMINIUM per alluvionem: árvíz, v. kiáradás általi uradalom. *Perg.*

DOMINIUM plenum: teljes uradalom. *Georch.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Szirm.* *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.* Teljes sajátí jus, 's úri igaz. *Szlem.* Teljes uraság. *Cur.*

DOMINIUM possessorium: birtokos uradalom. *Czöv.* *Perg.* Birtokkal összekapcsolt sajátí jus. *Szlem.*

DOMINIUM pro corpore bonorum: uradalom. *V-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.*

DOMINIUM proprietatis: sajátí birtoka. *P-gyűjt.* Jóság' valójának 's állatjának sajátí jusa. *Szlem.*

DOMINIUM putativum: képzelt uradalom. *Cur.* Vélt uradalom.

DOMINIUM reale: valóságos uradalom. *Czöv.* Valóságos sajátí jus. *Szlem.* Valódi uradalom. *Perg.*

DOMINIUM reale possessorium: birtokbeli uraság. *Cur.* Valóságos birtokos uradalom. *Vajd.* Valódi birtoki uradalom. *Perg.*

DOMINIUM solitarium: magános uraság. *Cur.* Egyedül való rideg birtok. *Mest.* Magános uradalom. *Georch.* Egyes uradalom. *Czöv.* Egyedüli v. egyedül való sajátí jus v. sajátí jus. *Szlem.*

DOMINIUM successorium virtuale: örökösödésbeli uraság. *Cur.* Örökösödésbeli uradalom. *Czöv.* Remélhető sajátí jus. *Szlem.*

DOMINIUM utile: haszonbeli uraság. *Cur.* Haszonvevő v. haszonvételi uradalom. *V-gyűjt.* Haszonbirtok. *P-gyűjt.* Hasznos uradalom. *Georch.* *Czöv.* *Ujfal.* Jóság' haszonhajtásának sajátí jusa v. sajátí jusa, haszon' sajátí jus, haszonvétel' jusa. *Szlem.* Haszonbeli tulajdonosság. *Dien.*

DOMINIUM verum: igaz, valódi uraság. *Cur.* Igazi uradalom. *Czöv.* Való v. valóságos sajátí jus. *Szlem.*

DOMINIUM vulgare: közönséges uraság. *Cur.* Kösséges uradalom. *Czöv.* Közszerü sajátí jus. *Szlem.*

DOMINUS: úr. *Cur.*

DOMINUS directus feudi: hűség-szerző, v. hűségbe adott jóság' egyenes ura. *Ujfal.* Hübér' egyenes ura. *Perg.*

DOMINUS generis et speciei: fel- és alnemnek ura. *Czöv.* Dolog' nemének és fajának ura. *Ujfal.* Jóság' nemének és állatjának ura. *Szlem.* Faj' és nem' ura. *Perg.*

DOMINUS possessionatus: birtokos. *Cur.* Birtokos úr. *Puky.*

DOMINUS radicalis: jóságnak gyököse, v. gyökös ura. *Georch.*

DOMINUS terrestris: földes ur. *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Fog.*

DOMUM exquirere: a' házat megmotozni. *Verb.*

DOMUS comitatensis: vármegye' háza. *P-gyűjt.*

DOMUS contumacialis: veszteglőház. *Puky.* l. *Contumacialis domus.*

DOMUS correctoria: javító- vagy fenytőház. *Puky.* *Pauly.* l. *Correctoria domus.*

DOMUS curialis: nemesi lakház. *Bar.* *vm.*

DOMUS fiduciaria: zálogház. *Puky.* *Bar.* *vm.* *P-gyűjt.* Zálogostőház. *V-gyűjt.* Közönséges zálogok' hivatala, v. zálogra hitelező ház. *Czöv.*

DOMUS negotiatoria: l. *Handlungshaus.*

DOMUS nobilitaris invasio: nemesi házra ütés, v. nemesi ház' megtámadása. *Cur.*

DOMUS parochialis: megyés papi ház, papi lakhely. *Puky.* Papi ház.

DOMUS paterna: atyai udvarház. *Helt.*

DOMUS ponderatoria: mázsaház. *Szlem.*

DOMUS praetorea v. judiciaria: tanács- v. városház. *Puky. Szék-ház. Kász.*

DOMUS quarterialis: szállásház. *Puky. Bar. vm.*

DOMUS regnicolaris: ország' háza. *P-gyűjt.*

DOMUS religiosa: szerzetes-ház. *P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

DOMUS stabalis: fenyedház. *Bar. várm.*

DONANS: ajándékozó. *Czöv. Ujfal. Szlem. Adományozó. Kun.*

DONATAE res: ajándék marhák. *Helt.*

DONATARIUS: adományos. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Bar. vm. Ajándékos. V-gyűjt. Czöv. Ajándékvevő. Mest. Ajándéknyerő, v. megnyerő. Czöv. Szlem. Megajándékozott fél. Szlem. Megajándékozottatott. Ujfal. Pauly. Adományozott birtokos. Bar. vm.*

DONATIO: 1) adomány. *Cur. Puky. Kun. Szirm. Márt. Georch. Czöv. Fog. Pauly.*; 2) Adománylevél. *Cur. Puky.*; 3) Ajándékozás. *Cur. Moln. Párisp. Márt. V-gyűjt. Ujf. Szlem. Ajándék. Cur. Puky. Adományzás. Kun.*

DONATIO confirmatoria: erősítő adomány. *Perg. Megerősítő ajándékozás. Vajd.*

DONATIO inter vivos: ajándékozás élők között. *Cur. Puky. Szlem. Élők közt való ajándékozás. Pauly. Szlem. Felek' éltében teljesülő ajándékozás. Szlem. Életközi ajándékozás. V-gyűjt. Életben tetetett ajándékozás. P-gyűjt. Élők közt levő adomány. Czöv.*

DONATIO mixta: elegyes adomány. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Elegyített adomány. Georch. Vegyes adomány. Czöv. Vegyes ajándékozás. Ujfal. Hív szolgálatért és pénzért való adomány. Szirm. Teherrel összekötött adomány. Szlem. Vegyített adomány. Kölcs. Közadomány. Helt.*

DONATIO mortis causa: ajándékozás halál' esetére. *Cur. Puky.*

Halál után való-, halál' esetére tett —, *Pauly*; Halál' történetétől függő adomány. *Pauly. Georch.* Halál utáni ajándékozás. *V-gyűjt.* Meghalás' esetére tetetett ajándék. *P-gyűjt.* Halálkövető —, *Mest.* Halál'nak okáért levő adomány. *Szlem.* Halál' esetére való ajándékozás. *Ujfal.* Halál' esetére tett ajándékozás. *Szlem.*

DONATIO nova: új adomány. *Kölcs. Puky. Szirm.* Újitott adomány. *Cur.* Új ajándékozás. *Vajd.*

DONATIO palatinalis: nádori adomány, nádor ajándék. *Cur.* Nádorispányi adomány. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

DONATIO praedialis: egyházi adomány. *Cur.*

DONATIO praelati: praelatusi adomány. *Czöv.* Főpapi adomány. *Szlem.*

DONATIO primaeva: elsőbbségi v. eredeti ajándékozás. *Vajd.* Előadomány. *Perg.*

DONATIO privata: ajándékozás. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Ajándék. *P-gyűjt.* Magányos adomány. *Czöv. Pauly.* Magányos hazapolgári ajándékozás. *Szlem.*

DONATIO propter nuptias: menyekzői ajándékozás. *Szlem.*

DONATIO publica: adomány. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Közöségi adomány. *Czövek.* Közadomány. *Szlem.*

DONATIO pura: tiszta adomány. *Cur. Szlem. Kölcs. V-gyűjt.* Ingyen való adomány. *Puky. Pauly.* Ingyen adomány. *Márt. P-gyűjt. Szlem.* Merő adomány. *Georch.* Királyi saját adomány. *Helt.*

DONATIO regia: királyi adomány. *Cur. Puky. Kölcs. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

DONATIONALES literae: adománylevél. *Cur. Szirm. Puky. Fog. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Adománylevél, *P-gyűjt.*

DONATIONALIS: adományi. *Cur. Puky. Fog.*

DONATIONEM novam simpliciter impetrare: új adományt őszintén megkérni.

DONATIONIS titulus: adomány-cím. *Cur.*

DONATIONIS vigor expirabit: az adomány' ereje eltelik. *Helt.*

DONUM: ajándék. *Cur. Puky. Pauly. Adomány. Pauly.*

DOS: hitbér. *Cur. Czöv. Kölcs. Házassági jutalom. Puky. Szirm. P-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly. Jegyruha. Puky. Szirm. Moln. Nán. Verb. ford. 1779., P-gyűjt. Pauly. Jegybér. Pauly. V-gyűjt. Kun. Hitrész. Diénes. Puky. Pauly. Móring. Puky. Menyasszony-nyal adatott marha. Moln. Pá-risp. Menyasszonyi ajándék. Márt. Jegypénz. Kun. Hitpénz. Köv. Özvegyi jutalom. Perg. Hitjutalom jegyjószág, ajándék, kelengye, Pauly. Szüzbér. Sztrók. (J. rom). Jegyjószág, menyajándék, meny-adomány. Mest.*

DOS contractualis: kötött hitbér. *Cur. Kötésbeli v. kötelezett —. Puky. Kötésbeli, v. kötött —. Pauly.*

DOS ecclesiastica: egyházi jegyjószág.

DOS scripta: írott kötött hitlér. *Cur. Puky. Czöv. Kötelezett —, V-gyűjt. Kötött, P-gyűjt. Georch. Kötésbeli —, Szlem. Irt hitjutalom. Pauly.*

DOTALISTA: jószágban ülő özvegy. *Bar. vm. Jegybéres, jegybeli birtokos. Kun.*

DOTALISTA coquisitrix: közszerzeményes hitbéres. *Czöv. Házassági jutalommal bíró és egyszersmind közös szerző özvegy. Szlem.*

DOTALISTA simplex: csupán jegyesség' jusán álló özvegy. *Cur. Jegybérbeli birtokos. V-gyűjt. Egyszeres hitbéres. Czöv. Pusztaházassági jutalommal bíró özvegy.*

Szlem. Jegyjutalombeli birtokos. Georch.

DOTALISTICAE literae: hitbérlevél. *Cur. Jegykötés-levél. Georch. Hitrész-levél. Puky.*

DOTALITIUM: hív feleség' jutalma. *Puky. Pauly. Jegyzék, jegykötés. Pauly. Jegybér. Fog. Jegyruha. Helt.*

DOTARE: jegyjutalmat adni, megajándékozni. *Puky.*

DOTATIO: 1) jegyruha, jegyjószág; 2) jegyjutalom - adás; 3) tartás, rendelés. *Cur. Jegyjutalom - adás, tartást rendelés. Puky. 1) Kiházasítás, 2) jegybér. Fog. A' jegyjutalom' megadása. Pauly.*

DOTATIO ecclesiae: jegyjószág - adás v. tartást rendelés. *P-gyűjt. Egyháznak megajándékoztatása. Czöv. Egyházi jövedelem - rendelés. Szlem.*

DOTATUS: jegyjószágos, megajándékoztatott, tartással bíró. *Puky.*

DUBITARE: kételkedni, kételkedni. *Fog.*

DUBIUM: kétség, kétlés. *Puky.*

DUBIUS: kétséges. *Puky. Pauly. Kétes. Fog.*

DUBIUS litis eventus: a' per' kétséges kimenetele. *Vajda.*

DUCTOR librorum: l. Buchhalter.

DUCTUS metalis: határvonal. *Cur. Határvonal. Fog. Határfolyás. Fog. Szirm. Szlem. Pauly. Határ' menése. Szirm. P-gyűjt. Határhuzás. Czöv. Határvitel. V-gyűjt. Határjelek' menetele v. folyása. Szlem.*

DUELLUM: párviadal. *Cur. Kölcs. Kun. Császárs. Bajvivás. Puky. Szirm. Párisp. Kun. Kölcs. V-gyűjt. Georch. P-gyűjt. Bar. vm. Kettős harc. Puky. Kettős esata. Puky. Szirm. P-gyűjt. Baj, bajnokság. Lex. Párbaj. Pauly. Bajviadal. Helt.*

DUELLUM judiciale: ítélet rendelte kettősviadal. *Szlem.*

DUELLUM privatum: magános

hatalommal v. önkényből történő kettős viadal. *Szlem.*

DUMETUM : haraszt. *Verb.*

DUMETUM aquaticum: vízi fabokor. *Törv. czikk.*

DUPLI poena: két annyiban büntetés. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Követség. P-gyűjt. Kétszeresztetés. Georch. Kétszeres visszafizetés. Czöv. Kétszeres megtérítés büntetése. Szlem.*

DUPLICA: másodfelelet. *Cur. Puky. Márta. P-gyűjt. Pauly. Fog. Második felelet. Czöv. Pervédelmi második irás. Szlem. Másod v. második válasz. Bar. vm. Másod kifogás. Vált.*

DUPLICARE : kétszerezni. *Cur. Puky. Kettősíteni, kétszeresíteni. Kun.*

DUPLICI titulo: két cím alatt, két úton, két szín alatt. *Cur.*

DUPLUM : kétannyi. *Cur. Puky. Fog. Pauly. Kétszeres. Bar. vm. Másod példány, másodlat. Vált.*

DUSENICUS: ura' lelkéért egyháznak szolgáló szolga. *Szlem.*

DUUMVIR : párfőnök. *Csapó.*

DUX : vezér. *Perg. Herczog. Puky.*

DYNASTA: egyedül igazgató. *Puky. Uralkodó, főur. Bar. vm.*

DYNASTIA : főuralalom. *Bar. várm.*

E.

EBNBÜRTIGKEITSRECHT: születési egyenlőség' jusa. *Szlem.*

ECCLESIA : egyház. *Puky. Fog. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Pauly. Anyaszentegyház. Puky. Lex. Szentegyház. P-gyűjt. V-gyűjt. Szlem.*

ECCLESIA cathedralis, székes-egyház. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Bar. vm. Püspöki egyház. Pauly.*

ECCLESIA collegiata: társaságos egyház. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Társas egyház. P-gyűjt. Collegiumos egyház. Czöv. Egyenlőtagu v. széktelen egyház. Szlem. Gyűltes v. gyűleltemes egyház. Bar. vm. Káptalani egyház. Pauly. Prépostos egyház. Fog.*

ECCLESIA conventualis: szerzetes egyház. *Bar. vm. Szerzetes egyesületi egyház. Szlem.*

ECCLESIA consecrata: felkent, felszentelt egyház. *Bar. vm.*

ECCLESIA execrata, szentségtelenített egyház. *Bar. vm.*

ECCLESIA filialis: fiók egyház. *V-gyűjt. Szlem. Puky. Fog.*

Anyaegyházhoz tartozó — *Pauly.*

ECCLESIA libera: (J. can.) szabad egyház. *Czöv. Szlem.*

ECCLESIA mater: anyaegyház. *Puky. Fog. V-gyűjt. Szlemenics. Pauly.*

ECCLESIA metropolitana: érseki szentszék. *Bar. vm.*

ECCLESIA naturalis: természeti egyház. *Ujful.*

ECCLESIA parochialis: megyés papi egyház. *Szlem. Anya-vidékes egyház. Bar. vm.*

ECCLESIA patronata: pártfogás alá tartozó egyház. *Czöv. Pártfogás alatt levő egyház. Szlem.*

ECCLESIA profana: ocsmosított egyház. *Bar. vm.*

ECCLESIAE unio: anyaszentegyház' egyessége. *Kász.*

ECCLESIASTICAE censurae: egyházi fenyítékek. *Cur. Puky. Pauly.*

ECCLESIASTICAE personae: egyházi személyek. *Veres.*

ECCLESIASTICI : egyházi személyek. *Cur. Puky.*

ECCLESIASTICUM jus: egyházi törvény, v. jus. *Lex. Czöv. Szlem.*

ECCLESIASTICUS: egyházi V-gyűjt. *Lex. Czöv. Szlem. Puky.* Egyházi személy, pap. *Kun.*

E CONTROVERSO: viszontag *Helt.*

EDICERE 'capitale: felmondani a' tőkepénzt. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.*

EDICTALE mandatum: hirdetményi parancsolat. *Fog.*

EDICTALIS citatio: összehívó-végzés. *Törr. czik. Zárnapilag idézés. Kun.*

EDICTALIS terminus: visszatérés' határnapja. *Puky.* Hirdetésbeli időhatár. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Közhirül tett időhatár. *Szlem. Puky.* Hirdetménybeli határidő. *Fog.* Közhirül tétetett időhagyás. *Georch.* Közhirü határnap, kihirdetett időszabás, vagy megnapolás. *Pauly.* Zárnapo időhatár. *Kun.*

EDICTIO debiti: adósság' felmondása. *Cur.*

EDITIONIS terminus: felmondásnak határideje. *Szlem.*

EDICTUM: közhirdetmény. *Cur. Szirm. V-gyűjt. Georch. Bar. vm.* Közparancsolat. *Cur. Puky. Pauly.* Hirdetmény. *Pauly. Fog. Márt. V-gyűjt. Szlem.* Hirdetés. *Puky. Pauly.* Parancsolat. *Moln. Párisp. Mokr. Márt. V-gyűjt.* Kihirdetett rendelés. *Mokry.* Nyilatkoztatás. *Márt.* Rendelés. *Márt.* Bocsátmány. *Fog.* Közönséges hirdetés. *Czöv.* Parancsolatadás. *Bar. vm.* Közparancs. *Sztrók. Kun.* Végzés. *Kézir.*

EDICTUM debiti: adósság' felmondása. *Cur. Puky.*

EDICTUM legis: törvényrendelés' hirdetménye. *Cur.*

EDICTUM politicum: közpolgári parancsolat. *Puky.*

EDICTUM tolerantiae: vallástülrelmi parancsolat. *Puky.*

EDUCATIO: nevelés. *Puky. Pauly. Lex.*

EDUCATORIUM institutum: ne-

velői intézet. *Bar. vm. Nevelőintézet. Perg.*

EDUCILLARIS domus: csapház. *Puky.* Csapszék. *Csapó.*

EDUCILLATIO: italmérés. *Cur. Puky. Pauly.* Italárulás. *Puky. Pauly.* Italméretés. *Márt. V-gyűjt. Fog.* Korcsmáltatás. *Szlem. Márt.*

EDUCILLATIO vini: bormérés. *Georch. Czöv. Szlem.* Borkorcsmáltatás. *Szlem.*

EDUCILLI cassatio: korcsmáltatás' eltörlése. *Czöv.*

EDUCILLI jus: italmérés' jusa. *Cur.* Korcsmáltatás' jusa. *Cur. Czöv.* Korcsmajus. *Czöv.* Csapjus. *Márt. V-gyűjt.* Korcsmálási igaz, korcsmálás' jusa. *Szlem.* Csapigaz, méretés' igaza. *Puky.* Korcsmáltatásnak szabadsága. *Szirm.* Korcsmálásra való szabadság. *Párisp.*

EDUCILLUM: korcsma. *Cur. Czöv. Szlem.* Csapszék. *Pauly. Puky. Fog. V-gyűjt. Georch. Márt.* Csapház. *Pauly.*

EFFECTIVE: voltaképen. *Fog. Puky. Bar. vm.* Valósággal. *Fog.* Tett téve. *Bar. várm.* Valójában. *Kun.* Valólag, lettleg. *Csapó.*

EFFECTIVUS: valóságos. *Fog.* Valódi, valólagos, lettleges. *Csapó.*

EFFECTIVUS status: valóságos állapot. *Cur.* Meglevő állapot. *Pauly. Puky.*

EFFECTUARE 1): eszközteni, létesíteni; 2) végrehajtani. *Fog. Puky. Pauly.* Elvégezni. *Pauly. Puky. Márt.* Eszközölni. *Márt.* Sikeresíteni, valószínű. *Kun.* Foganatossítani. *Csapó.*

EFFECTUARI: létesülni. *Fog.* Sikerülni, valószínű. *Csapó.*

EFFECTUATIO: foganatítás, sikereltetés, eszközés, teljesítés. *Cur.* Végrehajtás. *Puky.*

EFFECTUS: foganat. *Cur. Márt. Puky. Kun. Fog. Pauly.* Siker. *Cur. Szirm.* Következés. *Puky. Pauly.* Végbevitel. *Puky. Fog.* Megtétel, véghezvívés. *Párisp.*

Moln. Véghezvitel. **Mokry.** Okozat, mivelet, tevet. *Bar. vm.* **Hatás.** *Kun.* Hatály. *Csapó.*

EFFECTUS civilis: polgári fogamat. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Cur.*

EFFECTUS juris: törvényes, v. törvényi. v. törvénybeli fogamat. *Szlem.* Jogsiker, v. jogfogamat. *Stettn.*

EFFECTUS legum: törvény-siker. *Cur.*

EFFICACES rationes: sikeres okok. *Czöv.*

EFFICACIA: foganatosság, hatatosság. *Cur. Puky. Pauly. Bar. vm.* Fogamat, siker. *Kun.*

EFFICACIUS: sikeresebben. *Puky.* Hathatósbban *Csapó.*

EFFICAX: foganatos. *Fog. Puky. Pauly. Szirm. Márt.* Sikeres. *Kun. Puky.* Hathatós. *Szirm. Márt. Moln.* Hatható. *Moln. Párisp.*

EFFICERE: véghezvinni, vagy kimunkálni. *Puky. L. Effectuare.*

EFFICIENS: eszközlő. *Cur. Puky. Szerző. Cur.*

EFFICIENS causa: szerzők. *Cur. L. Causa efficiens.*

EFFLUVIA: eresztékek, párolgások. *Bar. vm.*

EGOISMUS: énség v. önség. *Fog. Kun.* Önszeretés. *Puky. Pauly.* Önszeretet. *Puky. Bar. vm.* Magaszeretés. *Puky. Szirm. Márt.* Magakedvelés, önködés. *Bar. vm.*

EGOISTA: önimádó, önnönző. *Fog. Ön-* v. magaszerető. *Puky.* Énes, önös; önnönös, önhaszonlcső. *Kun. Önző. Csapó.*

EGREGIE domine: tisztelt úr. *Fog.*

EGREGIUS: nemzetes. *Czöv.* Vitézlő. *Szlem.* Kivált, nemes, jeles. *Bar. vm.*

EHREN-ACCEPTATION: névbecsülésbeli elfogadás. *Zsold.*

EHRENZÄHLER: névbecsülési, névbecsülésbeli fizető. *Vált.*

EHRENZÄHLUNG: névbecsülési fizetés; solutio ad honorem facta. *Vált. Császár.*

EID: hit, eskü; juramentum. *Vált. Császár.*

EIGENER (ein unförmlicher, trockener) Wechsel: saját, száraz váltó; Cambiales propriae (non formales, siccae). *Vált. Császár.*

EINLÖSUNG: beváltás; Relutio. *Vált. Császár.*

EINLÖSUNGSTAKE (*J.met.*): megváltótaksa. *Czöv.*

EINREDEDEN: pörbeszédék; Allegationes orales. *Vált.*

EINSPRUCH: letiltás; Inhibitio. *Vált. Császár.*

EJECTATIO comitalis: országgyűlési kivetés. *Törv. czikk.*

EJECTIO: kivetés, kiszabás. *Bar. vm.*

EJECTIO e bonis: jószágból való kihányás. *Cur.*

EJULARE: jajgatni, jajveszéklni. *Puky. Pauly.*

ELASTICITAS: rugósság. *Csapó.* Rugócrő. *Pauly.* Rugalmasság. *Helm.* Rugékonyság. *Kun.*

ELASTICUS: rugós v. visszapatlanós. *Puky.* Rugalmas. *Helm.* Rugékony. *Kun.*

ELECTIO canonica: egyházi törvény szerinti választás. *Szlem.*

ELECTIO magistratum: tisztviselő' választása. *Puky.* Tisztújítás. *Perg.*

ELEGANTIA externa mercium: áruk' külső csinosága. *Szlem.* Kelmék' külcsinja. *Csapó.*

ELEMENTUM: elv, zsenge. *Puky. Elem. Fog. Kun. Stettn. Helm.* Kezdek, állórészek. *Bar. vm.* Osanyag. *Kun.*

ELENCHISARE: lajstromozni. *Puky. Pauly.* Sorba szedni. *Bar. várm.*

ELENCHUS: lajstrom. *Cur. Puky.* Sorló, sorba szedő. *Bar. vm.* Sorjegyzék, sorzat. *Fog. Kun.*

ELEVATIO pretii productorum: tényéstmények' s termék' árának fölemelése. *Szlem.*

ELIBERTATIO: ki-, v. felszabadítás. *Cur. Bar. vm.* Szabadsalom. *Kun.*

ELIBERTATIO fundi a contributione: szabad házhelylyé tétel, v. az adózás alól való felmentése a' házhelynek. *Puky.*

ELIBERTATIO militis: hazaszabadulás. *Fog.* Örökös hazabocsátás, v. a' katonaságból való örökös hazaszabadulás. *Puky.*

ELIBERTATUS: szabadalmazott. *Kun.*

ELIDERE: eldönteni; megsemmisíteni. *Kun.*

ELIDERE sententiam: felforgatni az ítéletet. *Czöv.*

ELIGERE: választani. *Puky.*

ELIMINARE: kiűzni. *Puky.* *Szirm.* Elűzni. *Puky.* Elhajtani. *Puky.* *Pauly.* Kicsapni. *Puky.* *Pauly.* Kitiltani. *Puky.* Kiküszöbölteni. *Puky.* *Kun.* Kitaszítani. *Márt.* *Pauly.* Kiverni. *Pauly.*

ELIMINATIO: kicsapás. *Cur.* *Puky.* Kiűzés. *Puky.* *Pauly.* Kihajtás, kitiltás. *Puky.* Kiküszöbölés. *Fog.* Kitörlés, kitasztás. *Pauly.*

ELOCATIO: 1) kölcsönadás, 2) haszonbérbeadás, 3) férjhezadás. *Cur.* *Puky.* 1) Kibérlés, bérbeadás, 2) kiházasítás. *Fog.* Kölcsön adás v. férjhez adás. *Pauly.* Bérbe adás. *Szlem.*

ELOCATIO contributionis: közadó' kibérlése, v. bérbe adása. *Szlem.*

ELOCATIO domaniorum: fejedelmi jószágok' bérbeadása. *Szlem.*

ELOCATIO proventuum publicorum: közjövödelmek' bérbe adása. *Szlem.*

ELOQUENTIA: ékesszólás. *Bar.* *vm.* Szónokság. *Perg.*

ELUCTARI: kilábolni. *gr.* *Széch.* Felhatolni. *Czöv.*

ELUCUBRATIO: kifejlés. *Cur.* Tudós munka, v. kidolgozása valamelly munkának. *Puky.* Kifürkészés. *Kun.*

ELUSIO: kijátszás. *Cur.* *Puky.* *Kun.* *Fog.* *Pauly.* Megcsalás. *Puky.* *Fog.* *Pauly.* Rászedés. *Puky.* *Pauly.*

ELUSORIE: kijátszólag. *Fog.*

ELUSORIUS: kijátszólagi. *Fog.*

EMACILLATIO: husvágatás, husmérés. *Cur.* *Puky.* *L.* Macellum:

EMANARE: keletkezni. *Fog.* *Kun.*

EMANATIO literarum: levél' költe. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *L.* Datum.

EMANATUM: költ, jött. *Bar.* *vm.*

EMANCIPARE: felszabadítani. *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Pauly.* Hatalom alól kibocsátani. *Puky.* *Szirm.* *Pauly.* Szárnyára bocsátni. *Puky.* Szárnyra bocsátni. *Bar.* *vm.* Szabadon bocsátni, felszabadulni. *Márt.* Megszabadítani. *Moln.* *Párisp.* Szabadalmazni. *Kun.*

EMANCIPATIO: felmentés, szabadon bocsátás, szárnyra bocsátás. *Cur.* Felszabadítás. *Helt.* Szárnyára bocsátás. *Puky.* *Pauly.* Szabadalom, szabadalmazás. Felszabadítás, felszabadulás. *Fog.* *L.* Elibertatio.

EMANCIPATIO ex patria potestate: atyai hatalom alóli felszabadulás. *Cur.*

EMANCIPATIO prolium: gyermekek' felszabadítása v. önszárnyakra eresztése. *Szlem.*

EMANCIPATIO servorum: (*J. rom.*) szolga-felszabadítás. *Szlem.* Szabadon bocsátás. *Ujfal.*

EMANCIPATUS: felszabadult, v. szárnyára bocsátott. *Puky.* Szabadalmas, szabadalmazott. *Kun.*

EMARITARE: kiházasítani. *Szirm.* *Bar.* *vm.*

EMARITATIO: kiházasítás. *Helt.* *Cur.* *Puky.* *Szirm.* *Kölcs.* *Georch.* *Szlem.* *Pauly.* Házasítás, házassulás. *Fog.* Férjhezadás. *Czöv.* Férjhezmenés. *Egyh.* *ért.*

EMBRYO: idétlen magzat. *Cur.* *Puky.* Magzat. *Bar.* *vm.* Ébrény, magzatcsira. *Kun.*

EMEMORIA: könyvnelkül. *Puky.* *Pauly.* Fejből, emléve. *Csapó.*

EMENDA: váltság. *Pauly.* *Fog.*

EMENDA capitis: főváltság. *Helt.* *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.*

Georch. Czöv. Szirm. Márt. Szlem. Pauly. Fejváltás. Fog. Perg. Köny.

EMENDA linguae: nyelvváltás. *Helt. Cur. Szirm. Márt. Párisp. Puky. Fog. Perg. Köny. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Nyelvjóbbítás. Kézir.*

EMENDATIO: jobbitás, javítás. *Pauly. Pauly. Újítás. Pauly. Életjóbbítás. Mest.*

EMERE: venni. *Fog. Puky. Pauly. Vásárlani. Fog.*

EMERITUS: volt. *Puky. Pauly. Kiszolgált. Kun. Puky. Fog. Pauly.*

EMERITUS miles: kiszolgált katona, v. volt katona. *Puky.*

EMIGRANS: kiköltözött, költözvény. *Bar. vm. Kibujdosó, kiköltöző. Kun.*

EMIGRARE: kiköltözni. *Puky. Szirm. Moln. Párisp. Mokr. Horodokodni. Moln. Párisp. Kivándorlani. Puky. Kibujdosni. Kun.*

EMIGRATIO: kivándorlás. *Cur. Puky. Kiköltözés. Cur. V-gyűjt. Szlem. Bar. vm. Kibujdosás. Kun.*

EMIGRATIONIS census: kiköltözés' adója, váltása. *Szlem.*

EMINENS: kitünő, jeles. *Kun.*

EMINENS forum: kitündöklő törvényszék. *Czöv. Kibató ite-szék. Sztrók.*

EMINENS jus: főjus. *V-gyűjt. Pauly. Főgaz. Puky. Pauly. Főhatalom. Georch. Tündöklő jus. Czöv. Személybeli főgaz v. jus, felség' személyt érdeklő főjusa. Szlem. Főjog. Fog.*

EMINENS pretium: pénzi ár. *Dienes.*

EMISSARIUS: kémlelő, népet ingerlő. *Szirm. Kémlelő. Párisp. Mokry. Kém, kémlelő. Márt.*

EMOENIAE: templom' innepe, bucsu. *Bar. vm.*

EMOLUMENTUM: haszon, előmenetel. *Puky. Nyereség, haszon. Kun.*

EMPPAENGLICH: fogékony. *Stett.*

EMPFANGSSCHEIN: recognitionales: vevény. *Váti. Csász.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

EMPHYTEUSIS: örökhaszonbérlet. *Cur. Örökös kibérlés. Puky. Pauly. Örökös kibérlés. Szirm. Örökséges adó. Márt. Haszonbirtok, örökbirtok. Bar. vm. Hódolás. Georch. Pauly. Czöv. Örökbirtokbérlet. Szlem. Jóságjavítás, beültetés. Uffal. Mivelés. Pauly.*

EMPHYTEUTA: örökhaszonbérlet. *Cur. Haszon-, v. örök birtokos. Bar. vm. Jóságjavító, v. uradalom-haszonvevő. Uffal. Örökbirtokbérlet. Szlem.*

EMPHYTEUTICUS canon: örökhaszonbér. *Cur. Haszonbirtokbér, örökbirtokbér. Bar. vm.*

EMPORIUM: adóvevő hely. *Fog. Puky. Pauly. Eladó hely. Puky. Vevőhely. Puky. Vásárhely v. piacz. Szlem. Fokhely. Moln. Kun. Stett. Főkereskedő hely, vásáros, révpártos hely. Bar. vm. Áruhely. Kun.*

EMPORIUM cambiarium, l. Wechselplatz.

EMTIO: vétel. *Fog. Szirm. Moln. Pauly. Vevés. Mokry. Párisp. P-gyűjt. Vásárlás. Mokry. Párisp. Megvevés. P-gyűjt.*

EMTIO-VENDITIO: adás-vevés. *Cur. Fog. P-gyűjt. Georch. Szlem. Puky. Vevés-adás. Czöv.*

EMTIO-VENDITIO erga creditum: hitelbeadás-vevés. *Szlem.*

EMTIO-VENDITIO per aversionem: általában való adás-vevés. *Szlem.*

EMTIO rerum furtivarum: lopott jószág-vevés. *Szlem.*

EMTIO spei: reménység-vevés. *Szlem. Reménység-vétel. Uffal.*

EMTIONALE pretium, vételár. *Cur. Puky. Pauly. Fog. Vételbeli ár. Puky. Pauly.*

EMTITIUS: vett, vásárolt. *Cur. Fog. Puky.*

EMTOR: vevő, vásárló. *Fog. Lex. Vevő. Georch. Czöv. Szlem.*

EMTOR sit cautus: szemesnek áll a' vásár. *Puky. Pauly. Szemes a' vásár. Perg.*

EMUNGERE marsupium: pénzétől ravaszszággal megfosztani. *Szirm.*

ENARRARE: előbeszélni. *Szirm.*
Kibeszélni. *Moln. Párisp. Mokry.*
Elbeszélni. *Márt.*

ENCYCLOPAEDIA: tudománytárkönyv. *Puky.* Ismeretek' tára. *Perg.*

ENDEWECK: végczél. *Stett.*

ENECARE: megölni. *Szirm. Moln.*
Párisp. Mokr. Éltét veszteni. *Szirm.*

ENERGIA: hatható erő, hat-
hatóság. *Pauly. Puky.* Hatóság.
gr. Széch. Buzgalom, lelkeség.
Kun.

ENERGICE: hathatósan. *Pauly.*
Puky. Buzgalmasan, lelkesen. *Kun.*

ENERGUMENUS: (*J. can.*) ör-
döngös. *Szirm.*

ENERVARE: meggyengíteni.
Vajda.

ENORMIS: szertelen. *Fog.*

ENS: lény. *Fog. Puky.* Való.
Puky. Pauly. Valóság. *Puky. Bar.*
vm. Létemény. *Bar. vm.* Lőny.
Pauly.

ENSIFER: kardhordó. *Szlem.*
Fegyvernök. *Perg.*

ENTHUSIASMUS: lelkesítés,
ihletés, elragadtatás. *Bar. vm.* He-
vület, lelkesedés. *Kun.* Gerjede-
lem, lelkesülés. *Csapó.*

ENTHUSIASTA: lelkesített, ih-
letett, elragadtatott. *Bar. vm.* Ger-
jedező, lelkesült. *Csapó.*

ENUCLEATIO: kifejtégetés. *Pu-
ky. Pauly. Márt.* Megmagyarázás.
Moln. Párisp. Mokr.

ENUNCIATIO debiti: adósság'
felmondása. *Bar. várm.*

EPACTA: holdévpótlék. *Perg.*

EPHEMERIDES: újságiromány.
Puky. Napló, naplólevelek, na-
pi jegyzések. *Bar. vm.* Hírlap.
Perg.

EPICIDIUM: halotti vers. *Bar.*
várm.

EPICHIA: okos gyanításbeli ma-
gyarázat. *Puky.*

EPIDEMIA: ragadós nyavalya,

Puky. Pauly. Járvány-nyavalya.
Bar. vm. Járvány. *Fog. Kun.*

EPIDEMICUS: ragadós nyava-
lyáju. *Puky. Járványos. Kun.*

EPILOGUS: utóbeszéd, befeje-
ző beszéd. *Puky.* Végbeszéd. *Perg.*
Végszó. *Kun.* Berekesztés. *Csapó.*

EPINICIUM: győzedelmi dal. *Bar.*
vm. Győzelmi dal. *Perg.*

EPISOPATUS: püspökség. *Lex.*
Czöv. Szlem. Püspöki rend. *Mest.*

EPISCOPIUM: püspökiház, püs-
pöki udvar. *Puky.* Püspöki lak.
Perg.

EPISCOPUS: püspök. *Puky. V-
gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv.*
Szlem. Lex.

EPISCOPUS auxiliaris: (*J. can.*)
segédpüspök. *Szlem.*

EPISCOPUS consecratus: felszen-
telt püspök. *V-gyűjt. Szlem.*

EPISCOPUS diocesanus: megyés
püspök. *Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.*

EPISCOPUS electus: választott
püspök. *Bar. vm. V-gyűjt. Ge-
orch. Szlem.*

EPISCOPUS in partibus: (*J. can.*)
külvideki püspök. *Bar. vm.*

EPISCOPUS suffraganeus: segé-
des püspök. *L. Episcopus* auxiliaris.

EPISCOPUS titularis: választott
püspök. *P-gyűjt. Georch.* Tiszte-
letbeli püspök. *Szlem.* Neves püs-
pök. *Bar. vm.* Czimzetes püspök.
Mak.

EPITAPHIUM: sírírás. *Bar. vm.*
Sírvers, sírirat, emlékvers. *Kun.*

EPITHALAMIUM: menyegzői dal.
Bar. vm.

EPITHETUM: mellékszó. *Bar.*
várm.

EPITOME: rövid foglalat. *Bar.*
várm.

EPIZOOTIA: márhadög. *Bar. vm.*

EPOCHA: időszakasz. *Cur. Pu-
ky. Pauly. Bar. vm. Szirm.* Új
időszakasz. *Márt.* Fontos idősza-
kasz. *Puky.* Korszak. *Kun. Fog.*
Sztrak. Kassics.

EPOCILLATIO: italmérés. *Cur.*
Fog. Italméretés. *Fog.* Italkimére-
tés. *Puky.* Korcsmáltatás. *Bar. vm.*

Korcsmálás. *Vajda.* Borárulás. *Szegedy.* L. Educillum.

EPOCILLUM inchoare : csapot kczdeni. *Szegedy.*

EQUATIUM : ménes. *Cur. Szirm. Márt. Puky. Fog. Pauly.* Lócsorda. *Veres.*

EQUES : lovag. *Törv. czikk. Puky. Vitéz Puky. Fog. Lovas. Fog.*

EQUES auratus : aranysarkantyus vitéz. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Puky. Pauly. Fog.*

EQUES aurei velleris : aranygyapjas vitéz. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Pauly.*

EQUES magnae crucis : nagy kereszties vitéz. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

EQUES mediae crucis, seu commendator : közép kereszties vitéz. *Fog. V-gyűjt. Szlem. Puky. Pauly.*

EQUES parvae crucis. kis kereszties vitéz. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Fog. Puky. Pauly.*

EQUES S. Stephani R. A. magnae crucis : Szent István első apostoli király' jeles rendjének nagy kereszties vitéze. *Puky. Pauly.*

EQUES ARIS legio : lovassereg. *Bar. vm.*

EQUESTRIS ordo : I. Ordo equestris.

EQUESTRIS schola : lóiskola. *Bar. vm.*

EQUI equatiales : ménesi lovak. *Cur.*

EQUI rimondales : ujoncz lovak. *Bar. vm.*

EQUITATUS, lovaghad, lovaság. *P-gyűjt. Puky. Lovasság. P-gyűjt. Fog. Pauly.*

EQUITATUS generalis : lovaság' tábornoka. *Törv.*

EQUITIUM : ménes. *Georch. Szlem. L. Equatum.*

EQUORUM propagatio : lótenyésztés. *Bar. varm.*

RECTIO beneficij ecclesiastici : can.) (J. egyházi haszonvétel' feltáása. álli *Szlem.*

ERECTIO cumuli : halom-hányás. *N. Fer.*

ERECTIO societatis mercantilis : kereskedő társaság' felállítás.

ERFORDERNISSE : kiváutatóságok; requisita. *Vált. Kiváalom. Steet.*

ERGA fructum vel mercedem : haszon' vagy bér' bejében. *Fog.*

ERGASTULUM : fogház. *Szlem. Bar. vm.*

ERIGERE se : feltámodni. *Helt. Ellenszegülni. Szrok.*

ERKENNTNISS : határozat; decretum. *Vált. Császár.*

ERLAGSSCHEIN : térítvény; reversales. *Vált.*

ERLEDIGUNG : makacssági elmarasztalás. *Vált.*

EROGARE : elkölteni. *Helt.*

EROGATIO : kiadás. *Cur. Törv. Puky. Költség. Puky. Elköltés. Pauly.*

EROGATIO eventualis : előre nem látott, v. történhető kiadás. *Bar. varm.*

EROGATIONES publicae : közkiadások, közköltségek. *Szlem.*

EROGATIONES publicae absolute necessariae : elkerülhetetlenül szükséges közköltségek. *Szlem.*

EROGATIONES publicae communes : közönséges közköltségek *Szlem.*

EROGATIONES publicae extraordinariae : rendkívüli közköltségek. *Szlem.*

EROGATIONES publicae ordinariae : rendszeres közköltségek. *Szlem.*

EROGATIONES publicae pro commoditate : élelem-könnyebbitő közköltségek. *Szlem.*

EROGATIONES publicae speciales : különös közköltségek. *Szlem.*

EROTOMANIA : szerelemdüh. *Puky. Kun.*

ERRABUNDUS : tévelygő. *Szirm. Moln. Párisp. Tekergő. Szirm. Bujdosó. Moln. Pár.sp. Bolygó. Párisp.*

ERROR : tévelygés. *Cur. Moln. Párisp. V-gyűjt. Lex. Elvítés.*

Szirm. Márta. Puky. V-gyűjt. Georch. Pauly. Tévelyedés. **Márt. Puky. P-gyűjt. Szlem. Pauly.** Botlás. **Márt. Puky. V-gyűjt. Pauly.** Véték. **Moln. Párisp. Lex.** Tévedés. **Fog. Balértés. Stett. Bün,** gáncs. **Mest. Hiba. Lex. Czöv. Tév. Fog.**

ERROR qua impedimentum: (J. can.) elvétel. **Georch. Hiba. Czöv.** Elvétetés. **Szlem.**

ERROR accidentalis: mellékes-, **Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Georch.** Mellesleges —, **Fog.** Történetes v. hozzátartozásban történt hiba. **Czöv.** Tárgynak mellékes tulajdonit érdeklő tévelyedés. **Szlem.**

ERROR in persona: személyvétel. **Pauly. Cur. Puky. Márta. V-gyűjt.** Személy- elvétel. **Szirm. Szlem.** Személynek elvétése. **Márt. P-gyűjt.**

ERROR substantialis: a' dolog' érdemére nézve tévelygés. **Cur.** A' dolog' állapotjának elvétése. **Puky. P-gyűjt.** Velős hiba. **Georch.** Állományos tév. **Fog.** Állatos v. valóságos hiba. **Czöv.** Tárgynak állapotját v. valóját érdeklő tévelyedés. **Szlem.**

ERSTRECKUNG der Tagsatzung: tárgyalatási határidő' elhalasztása, kiterjesztése; prorogatio iudicii contradictorii. **Vált. Császár.**

ERUERE: kinyomozni, kitapogatni. **Cur.** Világosságra hozni. **Puky.**

ERUTIO oculorum: szemkiválás v. szemkivájtás. **Szlem.**

ERWERBSGESELLSCHAFTEN: kereseti társaságok. **Vált.**

ERWORBENE Vornehmlichkeiten: szerzett elsőségek. **Gr. Széch.**

ESCADRON: lovas kapitányalj, lovas kapitányság, századlovaság. **Puky.** Lovas-század. **Perg.** Lovag-század. **Kun.**

ESSENTIA: mivolt, állatja valamelly dolognak. **Puky.** Állat. **Nán.** Létalap. **Kun. Fog.** Léteget. **Stett. Fog.** Lényeg. **Kun.**

ESSENTIA rei: dolog' veleje, dolog' volta. **Cur.** A' dolog' lényege v. mivolta. **Csapó.**

ESSENTIALIS: velős. **Cur. Puky.** Sarkalatos. **Cur.** Sarkos, lelkét tevő. **Puky.** Léteges. **Fog. Kun. Stett.** Létalapos. **Kun. Fog.** Valóságos. **D. S. Dien.** Lényeges. **Kun. Csapó.**

ESSENTIALITAS: létegeesség. **Stett.** Lényegesség. **Csapó.**

ESTAFETA: nyargalóposta. **Puky. Pauly.** Hamar v. futó posta. **Bar. várn.**

EST in usu: divatozik. **Stett.**

ETAPPA: katona' ételme. **Perg.**

ETHICA: erkölcsi tudomány. **Puky. Bar. vm.** Erkölcsstudomány, erénytan. **Kun.**

ETHNICUS: pogány. **Kun.**

ETHNOGRAPHIA: népleírás. **Puky. Pauly.**

ETHOGRAPHIA: szokások' leírása. **Puky. Pauly.** Szokásirat, szokásrajz. **Csapó.**

ETYMOLOGIA: szószármaztatás. **Puky.** Eredetődzés. **Bar. vm.** Szónyomozás. **Kun. Lev.**

EUPATHIA: jóllétel. **Puky.**

EURII: örállók, határőrök. **Szirm.** Véghelybeli örök. **Czöv.** Örök. **Szlem.** Határőrök. **Csapó.**

EVACUANTIA remedia: kiürítő szerek. **Puky.**

EVASIO: elszaladás. **Helt.** Illanás. **Sztrok.**

EVECTIO: kihordás. **Bar. vm.**

EVENTUALE jus: származható jus. **Cur.**

EVENTUALES expensae: előfordulható költségek. **Cur. Puky. Pauly.**

EVENTUALIS: előfordulható, származható. **Cur.** Történhető. **Fog.** Véletlenes. **Kun.**

EVENTUALIS successio: származható örökösödés. **Cur.**

EVENTUALIBUS salvis: az utóbbiak fenbgyattatván. **Puky.** Az utóbbiak fenbgyattatván. **Pauly.**

EVENTUS: kimenetel, eset. **Cur. Puky. Fog.** Történet. **Fog.**

EVERTERE: felforgatni. *Fajd.* Lerontani, ledönteni. *Fog.*

EVICTIO: szavatosság. *Cur. Puky. Szirm. Helt. Már. Kölcs. Perg. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Jótállás. Ujfal.* Oltalom, oltalmány. *Szirm.* Kezesség, máséért megfelelés. *Márt.* Magára vállalás, hogy mást oltalmaz a' vett jószágban. *Párisp.* Szavat. *Fog.* Szavat. *Szrok.* Védnökség, védség. *Kun.*

EVICTIO defensiva: védelmező szavatosság. *Cur.*

EVICTIO mutua: kölcsönös szavatosság. *Cur.* Kölcsönös védelem, viszontag való oltalmazás. *Puky. Pauly.*

EVICTIO satisfactiva: elegettevő szavatosság. *Cur.*

EVICTIONALES: szavatoslevél. *Cur. Puky. Már. Pauly. Georch. Szlem.*

EVICTIONEM in se assumere: a' szavatosságot magára vállalni. *Czöv.*

EVICTOR: szavatos. *Helt. Cur. Puky. Kölcs. Perg. Már. V-gyűjt. P-gyűjt. Czövek. Szlem. Kövy. Georch. Pauly. Fog.* Oltalmazó. *Szirm. Már.* Magát kötelező, máséért megfelelő. *Párisp. Véd. Georch.* Szavatozó, védnök. *Kun.*

EVICTOR alicuius naturalis: valakinek természetes védje. *Pauly.*

EVICTORATUS: szavatosság. *Cur. Fog. Puky. Pauly.*

EVICTORATUS perpetuus: örök szavatosság. *Georch.* Örökös szavatosság. *Czöv. Szlem.*

EVICTORIA cautio: szavatosság. *V-gyűjt.*

EVIDENS: nyilvános. *Cur.* Világos, átlátható. *Kun.*

EVIDENTER: világosan átláthatólag. *Kun.* Szembetűnőleg. *Bar. várm.* Nyilvánlag. *Csapó.*

EVIDENTIA: nyilvánosság. *Fog.*

EVINCERE: szavatolni. *Cur. Puky. Már. Fog.* Felelni, állni érte, terhét felvállalni. *P.* Megoltalmaz-

ni, védelmezni. *Puky. Szirm. Már.*

EVINCENDUS: szavatosság alatt levő. *Puky. Pauly. Már.* Oltalmazandó. *Szirm.* Szavatozandó. *Kölcs.* Védencz, védendő, szavatos. *Kun.* Szavatolandó. *Czöv.* Szavatosságot követő. *Cur.*

EVITARE damnum: elhárítani a' kárt. *Dienes.*

EVOCANS: meghívó. *Szirm.* Idéző, fölhívó. *Kun.*

EVOCARE: behívni, idézni. *Kölcs.* Törvénybe idézni. *Perg.* Törvénybe hívni. *Kézir.* Idézni, fölhívni. *Kun.*

EVOCARE in jus: törvénybe idézni. *Puky. Pauly.*

EVOCATIO: kiidézés. *Czöv.* Törvénybe hívás. *Cur. Szirm.* Idézés. *V-gyűjt. Már. Párisp. Kölcs.* Idéztetés. *Puky. P-gyűjt.* Behívás, idézet. *Kölcs.* Hivatal. *Verb.* 779 for. Törvénybe idézés. *Perg.* Törvényes meghívás. *Bar. vm.* Beidézés. *Helt.* Jogra hívás, itére vonás. *Szrok.* Meghívás. *Veres.* L. Citatio.

EVOCATORIAE literae: törvénybe hívólevél. *Cur.* Idéző levél. *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.*

EVOCATORIUM mandatum: fölhívó parancs. *Fog.*

EVOCATUS: meghívott. *Szirm.*

EVOLUTIO: kifejtőzés. *Cur.* Kifejtődés. *Puky. Bar. vm.* Kibomlás, kifejlődés. *Kun.*

EX abrupto: hevenyében. *Kun. Szlem.*

EXACTE: szabatosan, szigorún. *Kun.*

EXACTIO: zsarolás. *Cur.* Sarczolás. *Puky. Fog. Pauly.* Sarcz. *Fog. Puky.* Kicsikorlás, kizsarolás. *Bar. vm.* Huzás-vonás. *Czöv.*

EXACTIO illegalis: huzavona. *Czöv.* Huzásvonás, kicsikarás. *Szlem.*

EXACTIO illegalis telonii: vámhuzavona. *Czöv.*

EXACTIO rationum : számadások' előkérése. *Czöv.*

EXACTIO et repartitio : rovatal. *Vajda.*

EXACTITUDO : pontosság. *Fog. Puky. Pauly.*

EXACTOR : számvevő. *Lex. Kun.*

EXACTORALIS : számvevői. *Bar. várm.*

EXACTUS : szabatos, szigorú. *Kun.*

EXAEQUARE : egyenlővé tenni. *Szirm. Moln. Párizp.* Kiegyenletni. *Márt.* Kiegyenlítani. *Fog.*

EXAEQUATIO : egyenlítés. *Cur. Puky.* Kiegyenlítés. *Cur.* Erányosítás. *Puky.* Egyenlősítés. *Vajd.*

EXAESTIMARE : kibecsültetni. *Szegedy.*

EXAESTIMATIO : kibecsültetés. *Czöv. Szegedy.*

EXAGGERARE : nagyítani. *Szirm. Moln. Márt.* Halmozni, túlságosítani. *Kun.*

EXALTATUS : tultzó. *Sztrók.* Förlengző, magasztos. *Kun.*

EXAMEN : kikérdés, kérdezés. *Cur.* Vállatás. *Cur. Bar. vm. Puky.* Kikérdés, vizsgálás, tudakolás. *Puky.* Faggatás. *Bar. vm.* 1) Vizsgálat, 2) bünvallatás. *Fog.* Értekezlet. *Kézir.*

EXAMEN benevolum : szabad v. önkényti vállatás. *Cur.* Önkénti vállatás. *Puky. Pauly.*

EXAMEN benignum : kegyes vállatás. *Bar. vm.*

EXAMEN causae : ügyvizsgálás. *Puky. Pauly.* A' dolog felől való kérdezősködés. *Pauly.*

EXAMEN rei : rabvállatás. *Szlem.*

EXAMEN rei articulatum : különös, v. izenként való, v. készületes vállatás. *Szlem.*

EXAMEN rei benevolum : szabad vállatás. *P-gyűjt.* Önkényes nyomozás. *Czöv.* Jóval való vállatás. *Szlem.*

EXAMEN rei generale, főpontonként való, általános, v. előrckészület nélküli vállatás. *Szlem.*

EXAMEN scientiae : kikérdés, megvizsgálás. *Bar. vm.*

EXAMEN testium : tanúknak kikérdetetésök. *P-gyűjt.* Tanúk' kihallgatása. *Puky.* Tanuvallatás. *Szlem.*

EXAMINARE : vallatni. *Puky. Szirm. Fog.* Megvizsgálni, kérdezni. *Moln. Márt. Párizp.* Kikérdezni. *Puky. Kun.* Vizsgálni. *Fog.* Kihallgatni. *Kun.*

EXAMINARE rem : fontolóra venni, meghányi vetni a' dolgot. *Puky.*

EXAMINARE testes : a' tanukat kikérdezni vagy kihallgatni. *Fog.*

EXARENDARE : kibérelni. *Fog.* Kibérelni. *Kun.* Haszonbérbe venni. *Csapó.*

EXARENDATIO : haszonbérlet. *Cur. Puky.* Kiárendálás. *Cur. L. Arenda.*

EXASPERARE : kinosítani. *Puky.* Nehezíteni, sulyosítani. *Kun.*

EXASPERATIO : sulyosítás. *Cur. Kun.* Nehezítés, kinosítás. *Kun.*

EXASPERATIO poenae : büntetés' sulyosítása. *Cur. Márt. Fog. P-gyűjt. Pauly.* Büntetésnek kinosítása. *Puky.* Kinosítás. *V-gyűjt.* Büntetés' megkeményítése. *Szirm. Czövek.* Büntetés-keményebbités. *Szlem.*

EXASSIGNARE : kirendelni. *Fog.* Kirendelni a' fizetést v. kiszabni. *Puky. Pauly. Márt.* Fizetést rendelni. *Szirm. L. Assignare.*

EXASSIGNATIO : fizetés-kirendelés v. kiszabás. *Puky.* Kirendelvény. *Fog. L. Assignatio.*

EXAUDIRE : kihallgatni. *Szirm.* Meghallgatni. *Moln. Párizp. Mokr. Márt.*

EXCALCULARE : kiszámolni. *Bar. vm.* Kiszámítani. *Csapó.*

EXAUTHORARE : kitenni. *Puky.* Elbocsátni, p. o. hivatalból. *Puky. Szirm.*

EXAUTHORATIO : hivatalból kitétel. *Cur.*

EXCANTAMENTUM : váázslás, hüvölés, bájolás. *Puky. Pauly.*

EXCEDERE: túlhágni, *Fog.*

EXCELLENTIA vestra: nagyméltóságod. *Fog.* Kegyelmesség. *Csapó.*

EXCELLENTISSIMUS: nagyméltósága. *Puky. Fog. V-gyűjt.* Kegyelmes. *Fog.*

EXCELSA curia regia: nagyméltósága kir. udvar. *Czöv.*

EXCELSUM gubernium: főkermányszó tanács. *Vajd.*

EXCELSUS: nagyméltósága. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Főméltósága. *Perg.*

EXCENSUARE: bérbeadni. *Puky. Márt. Pauly.* Bérbevenni. *Puky. Pauly. Márt.* Kibérleni. *Fog.*

EXCENSUATIO: 1) bérbeadás, 2) bérbeevés. *Cur.*

EXCENTRICUS: közepküli. *Kun.*

EXCEPTIO: kifogás. *Cur. Kun. Kólcs. Stett. Helt. Fog. Nán. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Lex. Bar. vm. Kivétel. Cur. Puky. Márt. Moln. Kun. Párizp. Fog. Lex. Pauly.* Ellenzés. *Puky. Márt. Pauly.* Kikötés. *Dien. Márt.* Feddés, pirongatás. *Bar. vm. Alku. Mest. Fogás. Kézir.*

EXCEPTIO calumniae: patvarkodás' kifogása. *Czöv. Szlem.*

EXCEPTIO condescensoria: halasztó v. leszállító kifogás. *Cur.* Perszállító kifogás. *P-gyűjt.* Leszállító kifogás. *Czöv.* Pertalászállító kifogás. *Szlem.*

EXCEPTIO depulsoria, elháritó kifogás. *Bar. vm.*

EXCEPTIO dilatoria: halasztó kifogás. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Késleltető kifogás. *Georch.* Halogató kifogás. *Czöv.* Perhalasztó kifogás. *Perg. Szlem.* Perthalasztó kivétel. *Puky. Pauly.*

EXCEPTIO frivola: kötődő kifogás. *Cur.*

EXCEPTIO fundata: helyes kifogás. *Cur.*

EXCEPTIO infundata: helytelen kifogás. *Cur.*

EXCEPTIO ill egitimae actatis: 'gyermekkor' v. törvénytelen kor' kifogása. *Szlem.*

EXCEPTIO iuris et facti: jussnak és cselekedetnek kifogása. *Czöv.* Törvényt v. tettet érdeklő kifogás. *Szlem.*

EXCEPTIO iusta: igaz kifogás. *Cur.*

EXCEPTIO meritoria: érdembeli —, *Cur. Bar. vm. Derek —, Puky. Fog.* Velőbeli —, *Czöv.* Az ügy' velejét érdeklő — *Puky. Pauly. Szlem.* Ügydöntő —, *Szlem.* Derekbeli kifogás. *Bar. vm.*

EXCEPTIO non numeratae pecuniae: pénznek voltaképen való leolvasása ellen tett kifogás. *Georch.* Le nem számlált pénznek kifogása. *Czöv.* Pénz le nem tételének kifogása. *Szlem.*

EXCEPTIO ordinis: rendnek kifogása. *Czöv.* Sortartás' kifogása. *Szlem.* Rendkifogás. *Kun.*

EXCEPTIO peremptoria: peresztő —, *Cur.* Ügydöntő —, *Puky. Fog. P-gyűjt. Georch. Czöv.* Kereset-rontó v. semmisítő —, *Szlem.* Végbeszakasztó v. elnyomó —, *Bar. vm.* Végetvető v. ügyetdöntő —, *Pauly.* Felfordító —, *Kász.* Perenyésztő kifogás. *Vajd.*

EXCEPTIO praescriptionis: időmulás', elidőzés' kifogása. *Cur.* Elidősítés' kifogása. *Czöv. Szlem.*

EXCEPTIO prolatoria: perthuzó kivétel. *Puky.* Pört késleltető kivétel. *Puky. Pauly. Fog.* Késleltető kifogás. *Cur.*

EXCEPTIO remoratoria: késleltető kifogás. *Bar. vm.*

EXCEPTIO rei indicatae: elitélt dolog' v. ügy' kifogása. *Szlem.*

EXCEPTIO vana, hiú kifogás. *Pauly. Cur. Puky.* Kopasz kifogás. *Puky. Fog.*

EXCEPTIONEM facere: fogást csinálni. *Kász.*

EXCEPTIVA: kifogások. *Czöv.* Per' kifogó része *Szlem.*

EXCESSIVE: fölösleg, mértéken túl, tulságosan. *Kun.*

EXCESSUOSUS: csintalan. *Márt. Puky. Pauly. Kihágó. Márt. Puky. Pauly. Kikapó. Márt. Kicsapó. Pauly. Puky. Kicsapongó. Fog.*

EXCESSUS: 1) nagyítás; 2) csin, kihágás. *Cur. Pajkosság. Puky. Pauly. Kicsapás. Puky. Pauly. Kihágás. Márt. Törv. Puky. Pauly. Csin. Szirm. Márt. Bar. vm. Kikapás. Márt. Kicsapongás. Fog. Kun. Mértékhágás, kimenetel, halál. Bar. vm. Tulság. Kun.*

EXCESSUS telonii, vámok körül való csintalanságok. *Czöv. Vámvételi kicsapongások, v. visszélések. Szlem.*

EXCESSUS urbarii: urbarialis vétek, v. urbariummal való csintalanság. *Czöv. Urbarium' általhágása, jobbágy-sanyargatás. Szlem. Urbéráthágás. Perg.*

EXCESSUS usurarius: uzsorászkodó csintalanság. *Czöv. Uzsorászkodás. Szlem.*

EXCINDERE: kimetszeni, kiszabni. *Puky. Kihasítani. Veres.*

EXCISIO: kivágás, kibasítás. *Cur.*

EXCISIO quartaliti: leánynegyed' kihalása. *Czöv.*

EXCITARE: serkenten. *Puky. Ösztönözni, nógatni. Csapó.*

EXCLUDERE: kizárni, kirekeszteni. *Cur. Puky. Kun. Kitudni. Cur.*

EXCLUDERE ex possessorio: a' birtokból kirekeszteni. *Puky. Pauly. Kitudni a' birtokból. Márt.*

EXCLUSIO: kirekesztés. *Helt.*

EXCLUSIVE: kirekesztőleg. *Cur. Pauly. Kirkesztve, kizárva. Puky. Pauly. Kizárólag. Puky. Pauly. Fog. Kun.*

EXCLUSIVUS: kizáró. *Fog. Kizárólagos. Csapó.*

EXCLUSIVUM privilegium: kirekesztő szabadság, v. fejedelmi engedelem. *Puky. Kizáró kegylevél. Kun.*

EXCOMMUNICATIO: egyházi átok. *Szlem. P-gyűjt. Puky. Pauly. Egyházi kirekesztés. Puky. Fog. P-gyűjt. Lex. Kiátkozás. Szlem. Lex. Czöv. Számkivetés, kitiltás. Bar. vm. Egyházi számkivetés. Mest.*

EXCOMMUNICATIO ferendae sententiae: itélettől függő egyházi átok. *Szlem. P-gyűjt.*

EXCOMMUNICATIO latae sententiae: ítélet által meghatározott egyházi átok. *P-gyűjt.*

EXCOMMUNICATIO maior: nagyobb egyházi átok. *P-gyűjt.*

EXCOMMUNICATIO minor: kisebb egyházi átok. *P-gyűjt.*

EXCOMMUNICATUS: kirekesztett, átokba esett. *Puky. Kiátkozott, száműzött. Csapó.*

EXCONTENTATO: kielégítés. *Cur. Puky. Fog. Kun.*

EXCUBIAE diurnae: nappali örök. *Szlem.*

EXCUBIAE incendiariae: tüzelteni örök. *Szlem.*

EXCUBIAE nocturnae: éjjeli örök. *Szlem.*

EXCUBIAE nundinales: vásári örök. *Szlem.*

EXCUBIAE viarum: uti örök. *Szlem.*

EXCURSIO: kirándulás, kifutamlás. *Kun.*

EXCUSARE: mentetgetni, mentéssel élni. *Szirm. Menteni Moln. Kun. Párizp. Márt. Kimenteni. Fog.*

EXCUSATIO: mentség. *Kun. Vajd.*

EXCUSATIO rationabilis: méltó magamentség. *Helt.*

EXCUSATIONES a tutela: gyámtyaság ellen szolgáló mentségek. *Szlem.*

EXCUSIO: kivetés. *Cur. Márt. Bar. vm. Kiütés. Cur. Puky. Pauly. Kiverés. Pauly. Kihányás, kikeresés, kitapogtatás. Bar. vm.*

EXCUTERE: kiütni, kivetni. *Puky. Márt. Felhányni. Puky.*

EXCUTERE acta, documenta : felhányni az irományokat, okleveleket. *Puky.*

EXCUTERE ex possessorio : a birtokból kivetni. *Puky.*

EXECUTIO : végrehajtás. *Cur. Czöv. Nán. Bar. vm.* Birói foglалás. *Cur. Puky. Kun. Czöv.* Itélet-végrehajtás. *Puky. Szirm. Márt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly.* Igaztétel. *Helt. Puky. Szirm. Pauly.* Törvényes foglалás. *Puky. Szirm. Pauly. Georch. Dúlás. Perg. Pauly.* Megdúlás. *Perg. Végvetés, végteljesítés. Bar. vm.* Itélet-foganosítás. *Pauly.* Elfoglалás. *Vajd. Elégtétel, igaztétel. Kézir. L. Pfándung.*

EXECUTIO legis : végrehajtás. *Fog.*

EXECUTIO personalis : személyes v. személybeli foglалás v. végrehajtás. *Czöv. Személy-foglалó végrehajtás, v. személyen teendő végrehajtás. Szlem.*

EXECUTIO realis : valóságos —, *Cur. Pauly. Puky.* Vagyon foglалó v. vagyoron teendő végrehajtás. *Szlem.*

EXECUTIO sententiae : birói foglалás. *Fog.*

EXECUTIO symbolica : jelképes foglалás. *Cur. Puky. Pauly.*

EXECUTIONALES : végrehajtólevél. *Cur. Puky. Bar. vm.* Itélet' végrehajtásáról szóló levél. *Márt. P-gyűjt.* Itélet-végrehajtási levél. *Szlem.*

EXECUTIONE mediante : végrehajtás által. *Cur.*

EXECUTIONEM intentare : a' birói foglалást célba venni. *Fog.*

EXECUTIONEM passus : birói foglалást szenvedett. *Fog.*

EXECUTIONES insinuationales : végrehajtás bejelentő levél. *Czöv.* Itélet' végrehajtását be- v. megjelentő levél. *Szlem.*

EXECUTIVA potestas : végrehajtó hatalom. *Cur. Szirm. Márt. Kun. V-gyűjt.* Betöltető hatalom. *Szirm.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Márt. Törvényt végrehajtó hatalom. *Szlem.*

EXECUTOR : végrehajtó. *Puky. Márt.* Itélet-végrehajtó, duló. *Pauly.*

EXECUTORIUM : végrehajtó. *L. Mandatum.*

EXEMPLAR : példány. *Törv. czik. Bar. vm. Puky. Fog. Kun. Példázat. Puky. Példvány. Bar. vm. Példázmány, nyomtatvány. Pauly. Mutalmány. Fog. Példakép. Kun.*

EXEMPTIO : kivétel, felszabadítás. *Cur. Puky. Kiváltás. Fog. Kiverettetés. Czöv. Kivételés, felmentés, felmentettség. Szlem. Kiváltság. Kun.*

EXEMPTIONES et immunitates : kivételek és mentürességek. *Czöv.*

EXEMTUS : kivételtett. *Cur.*

EX eodem thoro progeniti : egy ágyból nemzettek. *Bar. vm.* Egy ágybólíak. *Simonyi.*

EX diverso thoro progeniti : külön ágyból nemzettek. *Bar. vm.*

EXEQUENDUS : foglалást szenvedendő. *Czöv.* Itélet-végrehajtás alá vetendő fél. *Szlem.*

EXEQUENS : végrehajtó. *Cur. Puky. L. Executor.*

EXEQUENS iudex : végrehajtó biró. *P-gyűjt. Georch. Czöv.* Itélet-végrehajtó biró. *Szlem.*

EXEQUI : végrehajtani. *Fog. Kölcs. Perg. Megdúlni. Perg.*

EXEQUI bona : a' javakat biróilag elfoglалni. *Fog.*

EXEQUI sententiam : foganosítani az ítéletet. *Fog.*

EXERCITIUM iuris : jusgyakorlás. *Cur.* Igaznaival való élés. *Puky.* Jussal való élés. *Márt.* Joggyakorlat. *Csapó.*

EXERCITUATIO : táborozás. *Szlem.* Katonai v. fegyvergyakorlás. *Bar. vm.*

EXERCITUATIO generalis : országos táborozás. *Szlem.*

EXERCITUATIO particularis : környékbeli táborozás. *Szlem.*

EXERCITUS : hadisereg. *Puky. Pauly.*

EXERCITUS collectio: hadgyűjtés. *Pauly.* Hadgyűjtés, katonaszedés. *Csapó.*

EXHAEREDARE: kitagadni. *Fog. Szirm. Moln. Párisp. Márt.* Kirekeszteni. *Szirm. Moln.* Örökletentni, örökségből kitagadni. *Kun.*

EXHAEREDITARE: kitagadni, kirekeszteni az örökösödésből. *Puky. Pauly.* Örökletlenné tenni. *Helt. Veres.*

EXHAEREDITATIO: kitagadás. *Cur. V-gyűjt. Vajd. P-gyűjt.* Kirekesztés az örökségből. *Cur. P-gyűjt.* Örökösítlenítés, v. örökségi kirekesztés. *Puky.* Örökletlenítés, *Szlem.* Előörökletlenítés. *Ujfal.* Kitudás. *Kász.*

EXHAEREDITATIO ex imperio: országlási örökösülésből kizárás. *Szlem.*

EXHAEREDITATIO expressa: (J. Rom.) nyilván kifejezett örökletlenítés.

EXHAEREDITATIO tacita: (J. Rom.) tettől érthető örökletlenítés.

EXHIBERE: előmutatni. *Puky. Pauly.* Kézhezadni. *Puky. Márt.* Általadni. *Kun. Puky. Márt.* Benyújtani. *Puky. Szirm. Pauly.* Megadni. *Szirm.* Bemutatni. *Pauly. Kun.*

EXHIBITIO: benyújtás. *Cur.* Átadás. *Cur. Puky.* Kézhezadás. *Puky. Fog. Kun.* Előmutatás. *Puky.* Kézbeadás. *Czöv.*

EXHIBITIO actionis: kereset' benyújtása. *Cur.*

EXHIBITIO citationis: idézőlevél' benyújtása. *Cur.* Idézőlevél' kézhez adása. *Georch. Czöv.* Idézőlevél' általadása. *Puky.*

EXHIBITORUM protocollum: beadott dolgok' vagy elvégezni valók' jegyzőkönyve. *Puky.*

EXHIBITUM: benyújtott. *Puky. P-gyűjt.* Előadatott, elvégezni való. *Puky.* Beadott dolog. *V-gyűjt.* Beadatott. *P-gyűjt.* Benyuj-

tott, beadott irás. *Szirm. Márt.* Benyujtmány. *Fog. Beadmány. Csász.*

EXILIUM: száműzetés. *Cur. Puky. Kun. Helt. Szirm. Molnár. Márt. Párisp. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Ujfal.* Hazájától eltiltás. *Márt.* Száműzés, száműzöttség, honvesztés. *Kunos.* Száműzetés. *Sztrók.*

EXISTENTIA: létel. *Puky. Lét. Kun.* Létezés. *Csapó.*

EXISTERE: létezni. *Fog. Kun.*

EXISTIMARE: vélekedni. *Puky.*

EXISTIMATIO: becület. *Szirm. Moln. Mokry. Párisp. Márt.* Te-kintet. *Mokr. Márt.* Tisztelet, jó-hír. *Márt.* Vélekedés. *Puky.*

EXITUS: kimenetel. *Cur. Helt.*

EXLEGALITAS: törvénytelen-ség. *Lex.*

EXLEX: törvény nélkül való. *Puky.* Törvény nélkül élő. *Szirm. Párisp.* Kényén járó. *Szirm.* Törvényen kívül élő. *Moln.* Szabados. *Márt.*

EXMISSIO: kiküldés. *Cur. Szirm. Moln. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Kiküldöttség. *Puky. Kun. V-gyűjt. Szlem. Czöv.* Választottság. *Kun.* Kiküldetés. *P-gyűjt. Sztrók.* Kibocsátás. *Helt.* Kibocsátás. *Vajd.* **EXMISSUS:** kiküldött. *Cur. Szlem.* Kiküldetett. *P-gyűjt. Czöv. Puky. Márt.*

EXMISSIS de jure exmittendis: kihagyván a' törvény szerint kihagyandókat. *Cur. Puky.*

EX officio: hivatalbeli kötelességből. *Szirm.* Hivatalból. *Szirm. Márt.* Hivatalosan. *Csapó.*

EXORBITANS: tálcasapongó. *G. Széch.* Féktelenkedő. *Kun.*

EXORCISTA: ördög-kényszerítő, ördögűző. *Mest.*

EXORDIUM: kezdet, eleje. *Puky.* Kezdet-beszéd. *Perg.* Bevezetés. *Kun.* Kezdet, eredet. *Helt.*

EXOTEROMANIA: küllhonduh. *Kun.*

EXOTICUS: szokatlan. *Puky.* Idegen, külföldi. *Bar. um.* Küllhoni, külföldi. *Kun.*

EXPECTORATIO: kinyilatkoztatás. *Puky.*

EXPEDIATUR: kiadassék. *Vált.*

EXPEDIENS: segédeszköz, segítővénny. *Fog.* Kisegítő mód vagy eszköz. *Puky.*

EXPEDIRE: elküldeni, eligazítani. *Puky. Pauly.* Elbocsátani, kikészíteni. *Puky.* Kiadni. *Pauly. Szirm. Már.*

EXPEDITIO: kiadás. *Cur. Kölcs. Fog. P-gyűjt. Puky.* Kiadmány. *Vált.* Hadküldemény, had. *Fog.* Kikészítés. *Puky. V-gyűjt.* Irásbavétel. *Puky.* Irásbavétel. *P-gyűjt.* Levélkiadás, fegyverrekeles. *Szlem.* Menesztés, menesztel, menesztelés. *Bar. vm.*

EXPEDITIO authentica: hiteles kiadás. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Szirm. Puky.*

EXPEDITIO generalis: országos fegyverrekeles. *Szlem.*

EXPEDITIO literarum: leveleknek kiadások. *Márt.*

EXPEDITIO sacra: kereszteshad. *Puky.*

EXPEDITIO specialis: környékbeli fegyverrekeles. *Szlem.*

EXPEDITIO super solutione quarantilitii: leánynegyedről szóló levél. *Pauly.* Leánynegyed' kiadásáról szóló nyugtató. *Cur. Már.* A' leánynegyedről nyugtató levél. *Szirm.*

EXPEDITOR: kiadó. *Cur. Puky. Fog. Már.* Kölcs. *P-gyűjt.* Kikészítő. *Puky.* Levélkiadó. *Szlem.* Elkészítő. *Helt.* Kiadó tiszt. *Pauly.*

EXPEDITORATUS: kiadóhivatal. *Puky. Huszt. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly.*

EXPEDITORIAE: kiadásról nyugtatóvénny. *Fog.* Nyugtatólevél. *V-gyűjt. Georch. P-gyűjt.* Menedéklevél. *P-gyűjt.*

EXPEDITORIAE litterae: menedéklevél. *Helt.*

EXPEDITORIAE super quartaliti solutione: leánynegyed' kiadásáról szóló nyugtató. *Cur.*

EXPENDERE: meglányjni vetni. *Puky.*

EXPENSA: költség. *Vajd.*

EXPENSAE: költségek. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Kiadat. Fog.*

EXPENSAE cusionis monetae: pénzverés' költségei. *Szlem.*

EXPENSAE eventuales: eseti, történeti, történetbeli, történhető költségek. *Szlem.*

EXPENSAE litis: perbeli költségek. *V-gyűjt. Szlem.* Perre tett költség. *Georch. Czöv.* Per' költségei. *Szlem.*

EXPENSAE processuales: per-költségek. *Cur.* Perbeli költségek. *Márt. Puky.*

EXPENSARIUM: költség-jegyzék. *Cur. Puky.*

EXPERIENTIA: tapasztalás. *Fog. Bar. vm.* Jártasság, tapasztaltság. *Bar. vm.* Tapasztalat. *Kun.*

EXPERIMENTUM: tapasztalat, tapasztalmány. *Bar. vm.* Kémlet, vizsga, vizsgálat. *Kun.*

EXPERTUS: tapasztalt, jártas. *Bar. vm.*

EXPLATIO: kirablás. *Cur. Puky.* Kirabolás. *Puky.*

EXPIRATAE litterae: erejök' vesztette levelek. *Szrok.*

EXPLANATIO: fejtegetés. *Gr. Széch.*

EXPLICITE: nyilván. *Cur. Puky.* Kifejtetten. *Implicite*: értve, értetődve. *Fog.*

EXPLICITUS: nyilvánvaló, nyilvánosságos. *Puky.*

EXPLORARE: kémlelni. *Fog.*

EXPLORATIO per artes magicas: gonosztevőnek bűbaj általi kikémlelése, felfedezése. *Szlem.*

EXPLORATOR: kém. *Fog. Puky.* Kémlelő. *Puky.* Szárguldo, kémli. *Bar. vm.*

EXPONENS: előadó. *Puky.*

EXPONERE: előtérjeszteni. *Fog.* Előadni, panaszlani, feladni. *Puk.*

EXPORTATIO frugum: a' gabonának kivitele. *Puky.*

EXPORTATIO mercium: árkivitel. *Szlem.*

EXPOSITIO : előadás, kitétel. *Cur. Kun. Puky.* Előadás, megvilágosítás. *Pauly.* Előterjesztés, elbeszélés. *Kun.*

EXPOSITIO actionalis : kereseti előadás. *Cur.* Vádlevélnek előadása. *Márt. P-gyűjt.* Vádlévélbeli előadás. *Puky.* Fölperesi előterjesztés. *Fog.* Igaztételt kérő levélnek foglalata. *Szirm.* Keresetbeli előadás. *V-gyűjt.* Történet dolog' mivolta. *Georch.* Keresetlevél' előadása. *Czöv.* Kereseti levél' előadása. *Szlem.*

EXPOSITIO (facti, rei gestae, motivorum) : kitétel (tett dolgok', okok' előadása, felhordása). *Vált. Császár.*

EXPOSITIO infantis : csecsemő' kitétele. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Gyermekeknek veszedelmes kitétele, elhagyása. *Szirm.* Gyermeck' kitétele, elhagyása. *V-gyűjt.* Csecsemő-kitétel. *Szlem.*

EXPOSITIO mandati : parancsolatnak előadása. *Czöv. Szlem.*

EXPOSITIO simplex : pusztá előadás. *Puky.*

EXPRESSE : nyilván. *Cur. Puky. Fog. Pauly.* Világosan, egyáltalában, egyedül. *Puky. Cur. Pauly. Kun.* Magyarán. *Mest.* Szóval kifejezve. *Szlem. Nyiltan. Kun.*

EXPRESSIO : kifejezés. *Cur. Puky. Fog.* Kifejezet. *Fog.* — simplex : pusztá — ; falsa : hamis kifejezés. *Cur.*

EXPRESSUS : kirendelt. *Szirm. Puky.* Követ. *Márt.* Küldött. *Fog.* Nyilvános. *Stett.* Rendelt személy. *Puky.* Kített, kifejezett. *Cur.*

EXPROBRARE : szemérehányni. *Puky.*

EXPROBRATIO : szemérehányás. *Cur.* Szidalom, háládatlannak szidása. *Bar. vm.*

EXPROMISSIO : vállalt adósság, adósság' átvétele. *Cur.* Felváltás. *Puky. Pauly. Georch.* Tartozás' átvétele. *Puky. Szlem. Pauly.* Szavatosság, felvállalás. *Czöv. Ke-*

zesség. *Stett.* Készízetési Iekötelezés. *Vált.* Átvállalás. *Kun.*

EXPROMISSIONALES : átvállalvány. *Fog.*

EXPROMISSUM : átvállalat. *Kun.*

EXPROMISSOR : vállaló adós. *Cur.* Átvállaló. *Fog.* Felváltó. *Georch.* Felvállaló. *Czöv.* Tartozást áttalvevő, 's felvállaló. *Szlem. Kezes. Stett.*

EXPROPRIATIO : kisajátítás. *Törv.*

EXPUGNATIO castris, várelefoglalás, vár' megvívása 's viadali bevétele. *Szlem.* Várbevétel. *Perg.*

EXPUNCTIO : kitörlés. *Cur.*

EXPUNGERE : kitörülni. *Puky.*

EXPURGARE se : magát megmenteni. *Kász.* Magát kimosni. *Sztrók.* Valami vádból magát kitisztítani. *Párisp.*

EXSPECTATIVA beneficium : (*J. can.*) kiüresülendő jótéteménynek megígérése. *Czöv.* Egyházi haszonvételek előre való elígérése. *Szlem.*

EXSPIRARE : elenyészni. *Cur. Puky.*

EXSPIRATIO literarum : a' levél' ereje' vesztese. *Cur.* A' levelek' szüntetése, semmivé mulása, elmulása. *Bar. vm.*

EXSPIRAVIT terminus : a' határnap elenyészett. *Puky.*

EXTIRPARE : kiütani. *Puky. Cur. Pauly. Irtani. Cur.*

EXTIRPATIO : irtás, irtóvány. *Pauly.* Irtás. *Georch. Szlem.* Kigyomlálás. *Szlem.*

EXTIRPATURA : irtás. *Cur. Szirm. Mokr. Márt. Puky. Köles. Czöv. Bar. vm.* Irtóvány, *Szirm. Mokr. Veres. Márt. Párisp. Georch. Szlem. Irtvány. Puky. Bar. vm. Irtmány. Fog. Kun.* Irtásföld. *Kun.*

EXSTRUCTIO ecclesiae : egyház' felépítése. *Szlem.* Egyházépítés. *Perg.*

EXTABULARE : kitörülni. *Puky.* Kitörülni. *Fog. Márt.* Kitörülni az adósságot a' jegyzőkönyvből. *Pauly. Márt.* Kijegyezni. *Kun.*

EXTABULARE debitum: kitörül-
ni adósságot. *V-gyűjt. Czöv. Je-
gyzőkönyvből kitörölni. P-gyűjt.*

EXTABULATIO: kijegyzés. *Kun.
Cur. Kilajstromozás. Bar. vm. Ki-
törlés. Szirm. Kitáblázás. Törv.
Kijegyzet. Kun.*

EXTEMPORE: rögtön. *Kun. Fog.
Hamarjában, hirtelen. Puky. He-
venyében. Kun.*

EXTENDERE: kiterjeszteni. *Pu-
ky. Pauly. Kun.*

EXTENSIO: 1) terjedés, kiter-
jedés. *Cur. Puky. 2) Kiterjesztés.
Cur. Terjedék. Fog. Bar. vm. Ter-
jedtség, terület. Kun.*

EXTENSORIA sententia: kiter-
jesztő ítélet. *Cur. Puky.*

EXTERMINARE: kiűzni, kicsap-
ni, számkivetni. *Puky. Pauly. Ki-
küszöbölni, elűzni. Kun.*

EXTERNI: külföldiek. *Cur.*

EXTIRPATITIUM: irtóvány. *Helt.*

EXTORQUERE: kicsikarni. *Czöv.
Kun. Kizsarolni. Kun.*

EXTRACTIVE: kivonatképen.
*Fog. Kivonva, kivonásképen. Pau-
ly. Puky.*

EXTRACTUS: kivonat. *Cur. Fog.
Kun. Kölc. Foglalat. Cur. Puky.
Summás foglalat. Szirm. Kivonás.
Puky. Márt. Pauly. Kúrás. Puky.
Summás v. rövid foglalat, v. sum-
mázat. Pauly. Tartalom. Puky.
Sztrok.*

EXTRACTUS libri mercantilis :
kereskedő könyvének kivonása.
*Czöv. Kereskedői jegyzőkönyv' v.
lajstrom' kivonata. Szlem.*

EXTRACTUS processus: pernek
velős foglalatja. *Georch. Pernek
kihozhatja. Czöv. Pörkivonat. Szlem.*

EXTRACTUS protocollis: jegyző-
könyv' kivonata. *Szlem. Jegyző-
könyv' kivonása. Bar. vm.*

EXTRACTUS summarius: som-
más v. összeséges kivonás. *Bar. vm.*

EXTRADARE: kiadni. *Bar. vm.*

EXTRADATA notarialis: jegyzői
kiadás. *Cur. Puky. Jegyzői kia-
dat. Fog.*

EXTRADATARE: kiadatni. *Bar.
várm.*

EXTRADATUM: kiadta. *Szirm.
Moln. Puky. Kiadatott. Puky.*

EXTRA dominium: birtokon ki-
vül. *Cur. Szrok. Uraságon, v.
jószágon kívül. Helt. Bivodalmon
kívül. Veres. Urodalmon kívül.
Vajda.*

EXTRADONATIONALE bonum :
adományon kívül szerzett birtok,
v. nem adományos, v. adomány-
talanos jószág. *Szlem.*

EXTRADONATIONELIS: adomány-
kívüli. *Fog. Adomány kívül való,
v. adománytalanos. Puky. Nem-
adományi. Márt.*

EXTRAJUDICIALIS: törvény-
székkívüli. *Fog.*

EXTRANEUS: idegen. *Cur. Pu-
ky. Márt. Párisp. V-gyűjt. P-
gyűjt. Szlem. Külföldi. Cur. Puky.
Szirm. Márt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.
Bar. vm. Jövevény. Puky. Pauly.*

EXTRAORDINARIUS: rendkívü-
li. *Kun. Fog. Rendkívülvaló. Pu-
ky. Rendkívülies. Kun.*

EXTRASERIALIS: sorkívüli. *Cur.
Fog. Perg. Soron kívül való. Pu-
ky. Pauly. Bar. vm. Szirm. Márt.*

EXTRASERIALIS causa: sorugró
ügy. *Pauly. Puky.*

EXTRASERIALIS causae revisio:
a' pernek soron kívül vizsgálás
alá vétele. *Cur.*

EXTRASERIALITAS: sorkívüli-
ség. *Fog. Kun. Sorugrás. Puky.
Pauly. V-gyűjt. Soronkívülvaló-
ság. Czöv. Szlem. Sorkívülieség.
Kun. Soratlanság. Czöv.*

EXTRASERIALITER: soratlanul.
Czöv.

EXTRAVAGANS: kicsapongó, ki-
rugó. *Puky. Pauly.*

EXTRAVAGANTES: (*J. can.*) egy-
házi törvénykönyvnek toldalékja.
P-gyűjt.

EXTRAVAGANTIA: tulsapong-
gás, tulság. *Fog. Kicsapongás, ki-
rugás. Puky.*

EXTRAVILLANUM: külső birtok.
Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Szlem

Pauly. Külbirtok. *Fog.* Külső telek. *Puky.* Házhely után való birtok. *Márt. Pauly.* v. telek. *Pauly.* Telekhez tartozó külső birtok. *Szlem.*

EXTREMA necessitas: végszükség. *Cur.*

EXTREMUM: végszél v. végrész, szélsőség. *Fog.* Túlság. *Sztrók. Kun.* Végsőség, véglet. *Csapó.*

EXTRICARE se: megmenekedni. *Veres.*

EXTURBARE: kifogatni, kivetni, kivetköztetni. *Puky. Pauly.* Kibolygatni. *Vajd.*

EXTURBATIO: kizavarás. *Cur.*
EXUL: számkivetett. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Moln. Párisp. Márt.* Hazájából kiűzött. *Márt.* Száműzött, bujdok. *Kun.*

EXUL patriae: bujdosó. *Puky. Pauly.*

EXUNDATIO: kiáradás, kiöntés. *Puky.*

EXUNDATIO aquarum: vizár. *Törv. Árviz. Lex.*

EXUSTIO cremati: pálinkafőzés. *Cur. Puky.*

EVANESCERE: eltűnni. *Cur. Puky.*

F.

FABRICA, művesház. *Puky. P-gyűjt. Pauly. Műház. Puky. Pauly.* Művesház. *Puky.* Műhely, művedelem. *Bar. vm. Czöv. Gyár. Helm. Fog. Kun. Gr. Széch. Vált.*

FABRICANS: gyártó. *Fog. Kun.* Művész. *Bar. vm. Gyárnok. Perg. Gr. Széch. Kun. Gyáros. Seett. Vált.* Gyárműves. *Kun.*

FABRICATUM: csinálmány. *Puky. Fog. Lex. Pauly.* Készítmény. *Puky. V-gyűjt. Kun. Pauly.* Mű. *Puky. Lex. Pauly.* Kézi mű. *Bar. vm.* Gyármű: *Fog. Kun.* Alkotmány. *Mest. Gyártmány. Kun.*

FACIENTES et consentientes parireatu detinentur: a' gonosztevővel egyetértő azt érdemli, a' mit a' gonosztevő. *Puky.*

FACIES judicii. törvény' színe. *Cur. Puky. Pauly. Fog.*

FACIES loci: hely' színe. *Törv. Cur. Puky. Vajd. Pauly.* Jóság' színe. *Georch.* Helynek színe. *Czöv.* Hely' v. jóság' színe. *Szlem.*

FACINOROSUS: gonosztévő. *Cur.*

FACIT: összeség. *Puky. Pauly.* Teszen. *Fog. Bökkenő. Kun.*

FACTIO: pártoskodás. *Cur. Szr-* kadás. *Cur. Kun. Bar. vm.* Felekezethezesség. *Cur.* Különtörekedés. *Puky. Márt. P-gyűjt. Pauly.* Pártosság. *Puky. Márt. V-gyűjt. Pauly.* Csempekedés. *Puky. Márt. Pauly.* Pártolkodás, hasonlás. *Moln. Szakadozás. Párisp. Bar. vm. Zenebona. Párisp.* Részszakadás. *Mokry. Párt. Fog. Lex. Kun.*

FACTIOSITAS: pártosság. *Fog. Kun.* Zenebonáskodás, pártoskodás. *Bar. vm. Szakaszkodás. Kun.*

FACTIOSUS: pártoskodó. *Cur. Puky. Bar. vm.* Különtörekedő, csempekedő. *Puky.* Lázzító, zenebonát szerző, észvesztő. *Szirm.* Pártos. *Fog. Kun. Mokry.* Pártolkodó. *Párisp. Moln.* Háborgó, pártütő. *Márt.* Zenebonáskodó. *Bar. vm.* Szakaszkodó. *Kun.*

FACTI species: dolog' mivolta. *Pauly. V-gyűjt.* Eset' mibenléte. *Puky.* Tett' leírása. *Szlem.*

FACTOR: segéd. *P-gyűjt.* Factor. *Czöv.* Sáfár, ügyintéző. *Kun.*

FACTOREY: sáfárság. *Kun.*

FAC totum : mindenes. *Puky. Már. Kun.* Minden mindenben. *Márt.*

FACIUM : cselekedet, tett. *Cur.* 1) Lettdolog, tett; 2) önhatalom. *Fog. Tétemény. Mest. Georch.* Tett. *Szlem. Kun.* Quaestio facti: tethbeli kérdés. *Fog. Ips o facto: legottan. Fog.*

FACULAS : 1) hatalom, szabadság. *Cur. Puky. Pauly.* 2) Érték, vagyon. *Cur. Kun. V-gyűjt. Puky. Szlem.* 1) Tehetség. *Kun. Fog. Puky. Mest. Szlem. Pauly.* 2) Vagyon. *Fog. 3) (tudós) kar. Fog. Puky. Pauly.* Tehetőség. *Kun. Georch. Szakma. Kun.*

FACULTAS imaginandi : képző tehetség. *Puky.* Képzelő tehetség. *Pauly.*

FACULTAS juridica : törvényes kar. *Cur.* Jogtani kör, törvénytudományi osztály. *Csapó.*

FACULTAS medica : orvosi kar. *Cur.*

FACULTAS philosophica : bölcselkedési kar. *Cur.*

FACULTAS physica et moralis : természeti és erkölcsi tehetség. *Czöv.* Test erőszerinti és erkölcsi tehetség. *Ujfal.* Természeti v. testi és törvényes tehetség. *Szlem.*

FACULTAS sentiendi : érzőtehetség. *Puky. Pauly.*

FACULTAS theologica : hittudomány' osztálya. *Cur.* Hittani kar. *Csapó.*

FACULTATES communes : közös érték. *Szlem.*

FACULTATES nationales; nemzet' értéke v. vagyona, nemzeti érték v. vagyon. *Szlem.*

FACULTATES nutrientes : élet- táplálásra szolgáló v. élettápláló érték. *Szlem.*

FACULTATES producentes : tenyészésre és természetésre szolgáló érték, vagyontenyésztő érték. *Szlem.*

FACULTATES propriae : külön érték. *Szlem.*

FACULTATIBUS lapsus : értékfogyott. *Cur.* Értékfogyott. *Sztrók.* **FAEHIGKEIT** : képesség. *Stett.* l. Capacitas.

FAETIFICATIO : tenyésztetés. *Puky.*

FALCASTRUM : kaszáló. *Cur.* Kaszavágó. *Perg.* Kaszavágot, kaszavágotnyi. *Kun.*

FALCASTRUM unum : egy - em-bervágó. *Cur. Puky.* Egy k szás. *Puky.* Egy kaszavágó. *Fog.*

FALCIDIA : lehuzás, vesztesség. *Cur. Puky. Már. P-gyűjt. Pauly.* Levonás. *Bar. vm.* Levonát, vesztesség. *Fog. Kun.* Heán. *Kölcs. l.* Abzug.

FALCONARIUS : madarász, sólyomáros. *Szlem.*

FALLACIA : csalzáradék. *Kun.*

FALLIBILITAS : csalhatóság. *Puky. Pauly.*

FALLIMENT : bukás. *Vált. l.* Crida, v. Fallimentum.

FALLIMENTARIUS : megbukott. *Cur. Stett. Kun. Puky.* Bukott. *Fog.* Bukást szenvedő. *Puky.* Vagyonafogyott. *Kun. l.* Cridatarius.

FALLIMENTUM : bukás. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Pauly.* Elszegényedés, szegénységre jutás. *Szirm.* Megbukás. *Georch. Szlem.* Vagyonfogyottság. *Kun.* Értékfukás. *Széch. l.* Crida.

FALLIMENTUM fraudulentum : csalárd bukás. *Cur.* Álnok megbukás. *Szlem.*

FALLIMENTUM speciosum : színlett bukás. *Cur.* Tettetett megbukás. *Puky. Pauly.*

FALSA delatio : hamis vádolás. *Cur. Puky.* Álnok vád. *Szirm.*

FALSA expositio : hamis előadás. *Cur. Puky.*

FALSA fides : hamis hit. *Veres.*

FALSA moneta : álpénz. *Veres.* l. Moneta.

FALSA via : álút. *Sztrók.*

FALSAE literae : ál v. hamis levél. *Szirm. Puky. Pauly.*

FALSARIUS : hamisító. *Cur. Puky. Bar. vm.* Fog. Ál- v. hamis

levél-költő, v. kohló. *Szirm. Pauly.* Valamit meghamisító. *Márt.* Levélhamisító. *Moln.* Meghamisító. *Pauly.* Álnok. *Puky. Kölc.* Álnok mester. *Puky. Pauly.* Vesztegető, hamis költő. *Bar. vm.* Hamiskodó, rontó. *Puky.*

FALSARIUS literarum: hamisleveél csináló. *V-gyűjt.* Állevél-költő. *P-gyűjt.* Hamis-levél-kohló. *Georch.* Levélhamisító. *Szlem.*

FALSARIUS monetae cursor: hamispénzverő. *Cur. Puky.* Álpénzverő. *P-gyűjt.* Pénzhamisító. *Cur. Szlem.* Hamispénzcsináló. *Puky.*

FALSARIUS ponderum: mértékhamisító. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem.*

FALSARUM literarum confector: levélkohló, hamisító. *Cur.* Hamisleveél csináló v. kohló. *Puky.* Hamis leveél készítő. *Vajd.*

FALSI crimen: hamisság' vétke. *Cur. V-gyűjt. Pauly.* Csalárdság, csalás, hamisság, áltokság' büne. *Mest.* Hamisítás' gonosztette. *Szlem.* Hamislelkűség. *Fog. I.* Crimen.

FALSIFICARE: meghamisítani. *Vajd.*

FALSIFICATAE cambiales: hamisított, meghamisított váltó; ver-fälschter Wechsel. *Vált. Csász.*

FALSIFICATIO: meghamisítás. *Cur. Puky. Pauly. Márt.* Elrontás. *Márt.*

FALSIFICATIO documentorum: leveleknek meghamisítások. *Czöv.* Oklevélhamisítás. *Szlem.*

FALSIFICATOR literarum: ludas. *Kun.* Levélhamisító, állevélkohló. *Perg. I.* Falsarius literarum.

FALSUM: hamisság, hamis lelkűség. *Cur.* Ál, álnok, hamis. *Puky. Pauly.*

FALSUM testimonium: hamis tanúbizonyság. *Puky.*

FALSUS: ál, hamis. *Fog.*

FALSUS testis: hitetlen, hamis tanú. *Szirm.*

FALX: sarló. *Puky. Pauly. Helt.*

FAMA: hír. *Cur. Puky. Pauly. Fog. Georch. Czöv. Kun.* Közhir. *Szlem.* Nesz, egyeshír. *Fog.*

FAMA communis: közhir. *Cur.*

FAMA quod refert, non semper verum: nem mind igaz, a' mit a' közhir hoz. *Puky.*

FAMA volat, proba probaque divulgat: repül a' hír jót 's gonoszt elterjesztvén. *Puky.* Szárnyal a' hír, jót és gonoszt terjesztve magával. *Kun.*

FAMILIA: 1) nemzetség. *Cur. Puky. Szirm. Pauly. Fog. Kun.* Nemzetségi ág. *Horv. Perg. 2)* Ház nép. *Cur. Puky. Kun. Fog.* Nem, nemzet, cseléd. *Szirm.* Cseléd. *Moln.* Család. *Moln. Kun. Stett.* Házi cseléd. *Bar. vm. 3)* Cselédség. *Fog.*

FAMILIAE comitum fiscalis: grófi nemzetség' ügyvédje. *Puky.*

FAMILIAE stirpes, rami: nemzetség' ágai. *Cur. Puky. Pauly.*

FAMILIARES: szolgák, udvari szolgák. *Horv. Perg.* Ház nép. *Perg.*

FAMOSUS: híres. *Puky. Szirm. Kun. Márt.* Nevezetes, kikiáltott. *Puky.* Gyalázatos. *Szirm. Márt.* Roszhirü. *Márt.* Hiresztelt. *Kun.* **FAMOSUS** libellus: becsletlenítő irás. *Cur. Szlem.* Becsületsértegető irás. *Szlem.* Gyalázó irás. *Puky. P-gyűjt.* Hiresztelő irat, gúnyleveél. *Kun.*

FANATICUS: vakbuzgó. *Szirm. Bar. vm.* Hitábrándos, rajoskodó. *Kun.*

FANATISMUS: vakbuzgóság. *Bar. vm.* Hitábránd, rajoskodás, valásdüh. *Kun.*

FARRAGO: elegység, zavartság, sokaság. *Bar. vm.*

FAS: méltó, szabad, illó. *Bar. várm.*

FASCICULUS: csomócska, kiscsomó. *Puky.*

FASCIS: csomó, nyáláb. *Puky.*

FASSI, et nefassi dies: szabad, és nem szabad napok. *Kász.*

FASSIO : vallás. *Cur. Szirm. Márt. Párisp. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Kun. Pauly.* Bevallás. *Cur. Puky. Márt. Kölcs. Perg. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex.* Felvallás. *Puky. Szirm. Márt. Nán.* Öröklevel. *Márt. Pauly. P-gyűjt.* Örökvallás. *Pauly.* 1) Vallomás. *Fog. Puky. Vált. Kun.* 2) Vallomány. *Fog. Kun.* Vallástétel. *Georch. Vajd. Átvallás. Fog.*

FASSIO benevola: szabad vallás. *Cur. l. Benevola fassio.*

FASSIO benevola ex praejudicio: ősi jus sérelemből —, *Cur. Sérelemből —, Szirm.*

FASSIO fraudulenta: csalárd —, *Cur. Szirm. Puky. Pauly.*

FASSIO irrationabilis: oknélküli —, *Cur.* Helytelen, ok nélkül való —, *Puky.* Okellenes, alaptalan —, *Fog.*

FASSIO irrevocabilis: visszavonhatatlan —, *Cur.*

FASSIO mutua: viszonos, kölcsönös —, *Cur. Viszonyos—, Szirm. Puky. Pauly.* Viszontagos —, *Puky. Pauly.*

FASSIO necessaria: szükséges —, *Cur. Fog.* Kénytelen, elkerülhetetlen, szükségszülte vallás. *Puky. Pauly.* Kénytelenségből —, *Szirm.* Szükségbeli —, *Fog.*

FASSIO perennalis: örök —, *Cur. Fog. Márt. Georch. Czöv. Szlem.* Örökös —, *Szirm. Márt. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.* Örök felvallás. *Tud. Gy.* Örök vallástétel. *Vajd.*

FASSIO perennalis necessaria: kénytelenségből örökös bevallás. *V-gyűjt.* Kéntelen felvallás. *P-gyűjt.* Elkerülhetetlen örök —, *Georch.* Kéntelen örök —, *Czöv.* Szükségszülte örök —, *Szlem.*

FASSIO pignoratitia: zálogos bevallás. *Cur. Puk.* Zálogvallás. *Szlem.* Zálog. *Szirm.*

FASSIO praejudiciosa: sérelmes bevallás. *Cur.*

FASSIO rationabilis: helyes okból való örök —, *V-gyűjt.* Helyes

v. helyes okon lett felvallás. *P-gyűjt.* Helyes örök —, *Georch. Czöv.* Hasznos, vagy alapos okon épülő örökvallás. *Szlem.* Okon épült alapos —, *Cur.* Helyes okból —, *Szirm.* Helyes —, *Puky.* Okszeres, okbéli —, *Fog.*

FASSIO rescindibilis: elbontható —, *Cur. Szirm. Pauly.*

FASSIO revocabilis: visszahúzható, megmásolható —, *Cur. Puky. Szirm. Pauly.* Másolható —, *Pauly.*

FASSIO simplex: szükségtelen —, *Cur. Puky. Pauly.* Sérelmes, oknélkül való —, *Pauly.* Oknélküli, egyszerű —, *Fog.* Sérelmes örök —, *Georch.* Szükségtelen örök —, *Czöv.* Alaptalan örökvallás. *Szlem.*

FASSIO sub privatis sigillis: tulajdon pecsét alatti —, *Cur.* Magányos pecsét alatt való —, *Puky. Pauly.*

FASSIONIS invalidatio: örök eladás' felbontása. *Cur.* Elrontása. *Szirm.* — Ex praejudicio: ősi jus sérelemből. *Fog.* — Ex neglecta praemonitione: elmulasztott megkínálásból. *Fog. Cur.*

FASSIONIS irrationabilitas: bevallás' alaptalansága. *Cur.*

FASSIONIS rationabilitas: bevallás' alaposága. *Cur.* Bevallás' helyes volta. *Puky.* Felvallás' helyes volta, *Szirm.* — helyessége, helyes oksága. *Pauly.*

FASSIONALES literae: bevalló levél. *Cur. Puky. V-gyűjt. Kun.* Örök v. valláslevél. *Márt. P-gyűjt.* Felvalló - levél. *Puky. V-gyűjt.* Vallástétel-levél. *Georch.* Örökvalló levél, örök általszállító ünnepi oklevél. *Szlem.* Vallománylevél. *F.*

FASSIONARIA pars: vallományos fél. *Fog.*

FASSIONARIUS: bevallató. *Cur.* Vallományos. *Fog. Szirm. Kun.* Vevőfél. *Márt. Puky. P-gyűjt. Pauly.* Bevallatófél. *Puky.* Örökvevő fél. *Szlem.* Örökvevő. *Kölcs.* Bevallásos. *Perg.* Örökvallásos. *Czöv.* Felvallásos. *V-gyűjt.* Vallatófél. *Pauly.*

ly. Örökön vásárló. *Puky.* Örök áron vásárló. *J. P.*

FASSIONUM authenticae minutae: a' hiteles bevallás-tételü leveleknek jegyzései, hiteles bevallásu levelek' pontjai. *Puky.*

FASTUOSUS : felfuvalkodott. *Bar. vm.*

FASTUS : felfuvalkodás, gőg. *Bar. vm.*

FATALES dies : megvásztó, kiszabott napok. *Cur.* Szerencsétlen napok. *Puky.* Veszedelemes napok. *Fog.* Vég v. veszélyes napok. *Bar. vm. l. Dies.*

FATALIS : szerencsétlen, veszedelmes. *Puky.* Veszélyes, veszedelmes. *Fog.* Vészes, veszélyes. *Kun.*

FATALITAS : baleset, szerencsétlen eset. *Cur.* Szerencsétlenség. *Puky.* Veszesség, veszélyesség. *Kun.* Balság, sorsveszély. *Fog.*

FATENS : valló. *Cur. Fog. P-gyűjt.* Bevalló. *Perg. Cur. V-gyűjt.* Felvalló. *Szirm. Puky. V-gyűjt.* *Georch.* Vallományos, felvallásos fél, vallás-tevő. *Puky.* Eladó. *P-gyűjt. Czöv. Átvalló. Fog.* Örök-valló. *Czöv. Szlem. Örökadó. Kölcs.*

FATENS pars : vallófél. *Fog.*

FATERI : örök áron, örökösen eladni. *Pauly.*

FATI necessitas : elkerülhetetlenség, v. a' sors' szövevénye. *Puky. Pauly.* A' végzés' törvénye. *Pauly.*

FATIGANS : fárasztó. *Puky. Pauly.*

FATIGIA : fárasztás. *Cur.*

FATUM : 1) végzet; 2) balsors, balság. *Fog.* Vakeset, vakerő. *Bar. vm.* Baleset, balság, veszély. *Kun.*

FAUTOR : orgazda. *Cur. Szirm. Törv. Kölcs. Jóakaró v. kedvező. Puky.* Pártfogó. *Fog.*

FAUTORATUS : orgazdaság. *Cur.*

FAUTORATUS delictum : orgazdaság. *V-gyűjt.* Gonosztétpártolás. *Szlem.*

FAVOR : kedvezés. *Cur. Puky. Fog. Kun.* Kedv, jóakarát. *P.* Kedvezmény. *Törv.*

FAVOR iudicis : bírói kedvezés. *Puky.*

FAVOR legis : törvénynek kedvezése. *V-gyűjt.* Törvénykedvezés. *Szlem. Puky.*

FAVOR necessitatis : szükségbeli kedvezés. *Puky. V-gyűjt.* Szükség' kedvezése, méltatása, v. tekintetbe vétele. *Szlem.* Szükség' kedvezősége. *Ujfal.*

FAVORABILIS : kedvező. *Fog. Kun.* Nyájas. *Styl. canc.* Disfavorabilis : terhes. *Cur.*

FAVORABILIS resolutio : kedvező válasz. *Fog.*

FAVORABILIS sententia : kedvező ítélet. *Cur. Puky. Fog. Pauly. V-gyűjt. Szlem.*

FAVOREM aucupari : kedvét keresni. *Bar. vm.*

FAVOREM captare : kedvét keresni. *Puky. Pauly.*

FAVORES ampliandi, odia restringenda : a' kedvezést bővíteni, a' gyűlölséget mérsékelni kell. *Bar. vm.*

FAVORIBUS commendare : jóvótába, szivességébe ajánlani. *Puky. Pauly.* Jóakarójába ajánlani. *Pauly.*

FELONIA : (*J. feud.*) hivatlanság. *Perg.* Bér földi vétség. *Kun.*

FENERATIO : haszonkeresés. *Kézir.* Uzsoráskodás. *Perg.*

FENERATOR : uszorás. *Helt. Cur. Puky. Fog. Kölcs.* 2) Hitelező. *Fog.* Zálogot meg nem eresztő. *Helt.* Uzsoráskodó. *Czöv. Pénzfukar. Gr. Széch.*

FENUS : 1) uzsora. *Cur. Puky. Kölcs. V-gyűjt. Georch. Czöv.* 2) Kamat. *Cur. Fog. Interes. Czöv. l. Interusurium.*

FERIAE : szünidő. *Cur.* Szünetnapok. *Puky. Szirm. P-gyűjt. Czöv. Pauly.* Szünetnapok. *Puky. V-gyűjt. Georch. Fog. Márt. Pauly. Kun.* Szüneti napok. *Szirm. Szünet. Szirm. Fog. Innep, ünnepp, innepnap, nyugvónap. Márt.*

Törvénykezéstől üres napok. *Párizp.* Törvényszéki szünetnapok, törvényszünetnapok, v. napjai. *Szlem. Köznap. Kézir.*

FERIAE bachanales: utolsófarsangi, v. farsang-háromnap —, *Puky.*

FERIAE divinae et humanae: isteni és emberi szünetnapok. *Szlem.*

FERIAE extraordinariae: rendkívül való szünetnapok. *Czöv. Puky.* Rendkívüli törvényszünetnapok. *Szlem.*

FERIAE messoriales: aratási —, *Puky.*

FERIAE ordinariae: rendszerint való szünetnapok. *Czöv.* Rendszeres törvényszünetnapok. *Szlem.*

FERIAE trium majorum festorum: három főünnepi, vagy sátoros ünnepi —, *Puky.*

FERIAE vindemiales: szüreti törvényszünet. *Puky.*

FERIATUS dies: köznap, dologtevő nap; Werktag. *Vált.*

FERIRE: sujtani. *Fog.*

FERRAMENTA: vas. *Cur.*

FERTON: marka v. gyíra' negyede. *Szlem.*

FERVIDUS: heves, buzgó. *Fog.*

FERVOR: hev, buzgalom. *Fog.*

FESTIFRAGIUM: ünneptörés v. szegés. *Cur. Márt. Puky. Pauly.* Ünneptörés v. rontás. *Fog.*

FESTIFRAGUS: ünneptörő vagy szegő. *Cur. Inneptörő. Puky.*

FESTIVITAS: udvariság. *Ujfal.*

FISTUM: ünnep. *Fog. Szirm. Puky. Innep. Márt. Helt. Idnep. Veres.*

FESTUM chori: karünnep. *Puky.*

FESTUM fori: sátorosünnep. *Fog. Puky.*

FETIFICATIO ferarum: vadak' nőszése. *Czöv.* Vadak' fajzása. *Szlem.*

FETISMUS: bálványimádás. *Puky. Pauly.*

FETURA: ellés. *Ujfal.*

FEUDALIS: bér földi. *Kun.*

FEUDATARIUS: függő vagyonos,

v. birtokos. *Bar. vm.* Bér földes, bér föld-birtokos. *Kun.*

FEUDI dominus: birtok-adó. *Tudgyűjt.*

FEUDUM: bér föld. *Kun.* Hübér. *Stett. Perg.* Hűséges szolgálat' fejében adatott föld. *Puky. Pauly. Szirm.* Függedelemből v. szolgálatbeli kötelességből adott jószág, bérledelem. *Puky. Pauly.* Örökös v. örökbe adott jutalom, v. fejedelemtől nyert jószág. *Márt.* Hivszolgálati birtok. *Szlem.* Örökbe adott jószág. *Moln. Párizp.* Függő vagyon v. birtok. *Bar. vm.* Szolgálat' kötelességével, v. függedelmességgel adatott jószág. *P-gyűjt.* Hűségezerzés. *Ujfal.* Szalagos jószág. *Helt.*

FEUDUM advocatiae: ügyvédi hübér. *Stett. Perg.*

FEUDUM aperturae: befogadó hübér. *Perg.*

FEUDUM francum: szabad hübér. *Perg.*

FEUDUM guardiae: gondviselő hübér. *Perg.*

FEUDUM habitationis: lakhatási hübér. *Perg.*

FEUDUM haereditarium: örökös hübér. *Perg.*

FEUDUM laudemiale et quaternatum: vendéglő v. tisztelkedő hübér. *Perg.*

FEUDUM soldatae: fizetésbeli hübér. *Perg.*

FEUER-ABGANG: olvasztó kemence' vesztesége. *Czöv.*

FIBULARIUS: bogláros, boglár gyártó, kőszönttyűs, csatgyártó. *Puky. Pauly.*

FICTIO: tettetés, költés, színlés. *Bar. vm.* Költemény. *Kun.*

FICTIO juris: törvényes feltetés. *Cur.* Törvényképzés. *Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv.* Törvényköltés. *Fog. Szlem.* Törvényi költés v. jusköltés. *Szlem.* Jusképzetet. *Czöv.* Jogképzés. *Fog.*

FIDEDIGNITAS: hitelesség. *Lex. Czöv. Szlem.* Hiteles hely v. személy. *Szlem.*

FIDEFRAGIUM: hitszegés. *Veres Bar. vm. Hitetlen. Bar. vm. Helt. Hiteszegett, ludas. Helt.*

FIDEI commissarius: hitrebizatos. *Czöv. Hitbizományos. Kun.*

FIDEI commissum: hitrebizott jószág. *Márt. Puky. Kun. V-gyűjt. Czöv. Hitrebizomány. Puky. Pauly. Georch. Örök hagyomány. Puky. Pauly. Georch. Hitre-bizott. Pauly. P-gyűjt. Hitrebizott v. bizottság. Czöv. Hitbizomány. Fog. Kun. Oltalom alá bízott v. elidegeníthetlen jószág. Szirm.*

FIDEI committens: hitrebizó. *Szl. V-gyűjt. Hitbizomány alapító. Kun.*

FIDEI publicae, privatae commissum: köz, különös oltalom alá bízott. *Szirm.*

FIDEJUSSIO: kezesség. *Helt. Cur. Pauly. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Kölcs. Perg. V-gyűjt. Kun. P-gyűjt. Georch. Czöv. Ujfal. Szlem. Jótállás. Márt. Fog. Stett. Kun. Dien. I. Aval.*

FIDEJUSSIONALES: kezeslevél. *Cur. Márt. Pauly. Puky. Jótállvány, jótálló-levél. Fog.*

FIDEJUSSOR: kezes. *Cur. Perg. Köv. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem. Szirm. Moln. Párizp. Puky. Jótálló. Fog. Stett. I. Aval.*

FIDEJUSSORIAE litterae: jótállvány. *Stett.*

FIDELITAS: hívség. *Cur. Puky. Vajd. Hűség. Puky. Pauly. Helt.*

FIDELES manus: hívséges, biztos kezek. *Cur.*

FIDELIS: hívséges. *Cur. Puky. Hű, hív. Fog. Hűséges, hívségtartó. Puky.*

FIDELITATIS juramentum: hívségbeli esküvés. *Cur.*

FIDEM facere vel habere alicui: megemberelni valakit, hitelezni, hitelbeadni valakinek. *Fog.*

FIDES: 1) hit. *Helt. Cur. Puky. Fog. Kölcs. Pauly.* 2) Hitel. *Cur. Puky. Pauly.*

FIDES bona: jólelkűség. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Puky.*

Szirm. Fog. Pauly. Igaz lélek. *Lex. Jólelkűsméret. Szlem.*

FIDES conjugalis: házastársi hívség. *Czöv.*

FIDES instrumentorum: oklevelek' hitele. *Cur. Sztr. Levélnek v. bizonyásnak hitele. Szirm.*

FIDES mala: roszelelkűség. *Cur. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Puky. Pauly. Hamislelkűség. Pauly. Roszlelek. Mest. Rosz lelkiüsméret. Szlem.*

FIDES privata: magányos hitel. *Szlem. V-gyűjt. Magányos hazapolgár' hitele. Szlem.*

FIDES publica: közhitel. *Cur. Szlem. Puky. Közönséges hitel. V-gyűjt. Polgári társaság' hitele. Szlem.*

FIDUCIA: bizalom. *Stett.*

FIDUCIARIA domus: zálogház. *Cur. Puky. Pauly. Fog. I. Domus fiduciaria.*

FIDUCIARIUS haeres: hitrebizottnak örököse. *Czöv. Bizodalomra méltatott örökös. Szlem.*

FIGULUS: fazékas, gerencsér, agyagműves. *Puky. Pauly.*

FIGURA: alak, idom. *Fog. Kép, külök. Bar. vm.*

FIGURA iudicii: törvény' szine. *Cur. Puky. Pauly. Fog. P-gyűjt. Törvényszék' szine. Szlem. L. Facies iudicii.*

FILATURA: szövőműhely v. ház. *Puky.*

FILIALIS cassa: fiókpénztár. *Bar. várm.*

FILIUS familias: házfia. *Ujfal.*

FILTRATIO: szűrés, átszűrés. *Puky. Pauly. Átszűremlés. Csapó.*

FILUM successionis: örökösödés' fonala. *Czöv. Örökösülés' lánca. Szlem.*

FIMBRIARUM quaestores: pászománt kereskedők, v. csipkésck. *Bar. vm.*

FINALIS: vég, végső. *Cur. Fog.*

FINALITER: végképen. *Bar. vm.*

FINANCIA: közjövedelem, pénzbeli érték. *Puky. Pauly. Ország-gazdáltnokság. Bar. vm. Országló-*

széki v. közkincstári gazdálkodás, közjövedelem igazgatás, közkincstári gazdálkodás' tudománya. *Szlem.* Pénzügy, pénzállapot. *Fog. Kun.*

FINANCIA generalis: közkincstári gazdálkodás, v. közjövedelem igazgatás' általános tudománya. *Szlem.*

FINANCIA specialis: egyes nemzet' közkincstári gazdálkodásának tudománya. *Szlem.*

FINANCIALIS: közjövedelembeli. *Puky.* Pénzügyi. *Csapó.*

FINANCIALIS minister, országi gazdálnok. *Bar. vm.* Pénzhajtár. *Kun.*

FINIS: végczél; Endzweck. *Stett.* Vég, határ; czél. *Fog.*

FIRMA: firma. *Cur.* Kereskedői alulírás, czimerlet. *Puky. Pauly.* Jelnév. *Stett. Kun.* Czim, czimzet. *Vált.* Alírási czim. *Fog.*

FIRMA-FÜHRER: czimvezető. *Vált. Fog.*

FIRMAMENTUM: gyámolítás. *Puky.*

FIRMAPROTOCOLL: aláírási czimkönyv; protocollum Firmarum. *Vált.* Czimkönyv. *Fog.*

FIRMARE: erősíteni. *Cur. Bar. vm.* Erős lábra tenni. *Bar. vm.*

FIRMITAS juris: jus' ingadozatlansága. *Szlem.*

FIRMITER: erősen, szorosán, érvényesen. *Fog.*

FIRMUS: erős, érvényes. *Fog.*

FISCALATUS: ügyészet, ügynökség, ügyészi hivatal. *Fog. Kun.*

FISCALIA bona: ügyészi, ügynöki, uravesztett javak. *Fog.*

FISCALIS: ügyész. *Cur. Fog.* Rendszerinti ügyvéd. *Kölc.* Igtató, igellő, igvédő. *Bar. vm.* Ügyviselő, ügytartó, ügyvéd. *Márt.* Tisztügyész. *Kun.* Ügynök. *Fog.*

FISCALIS coronae: koronának fiscalisa. *Czöv.* Sz. korona' hivatalbeli ügyvédje. *Szlem.*

FISCALIS dominialis: uradalmi tiszti ügyvéd. *Szlem.* Uradalmi ügyvéd. *Perg.* Uradalmi ügyész. *Fog.* Uraság' fiskusa. *Szirm.*

FISCALIS magistratualis: tiszti ügyész. *Cur. Puky. Pauly. Fog.* Vármege' fiskusa. *Szirm.* Tiszti

ügyvéd. *Puky.* Közügyész. *Puky. Pauly. Georch.* Tiszti ügyviselő. *V-gyűjt.* Hivatalbeli közügyvéd. *Szlem.* Tiszti igtató. *Bar. vm.*

FISCALIS procurator: uradalombeli ügyész. *Georch.* Hivatalbeli ügyvéd. *Szlem.* Igtató ügyész. *Bar. vm.*

FISCALIS regius: királyi fiskus. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv.* *Szlem.* Királyi ügyész. *Georch. Fog.* Királyi ügyviselő. *Puky.* Főügyész. *Pauly.* Királyi ügynök. *Fog.*

FISCALITAS: fiskálisság. *Cur.* Uravesztett jószág. *Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.* Fiskusság. *V-gyűjt.* Fiscalitás. *Czöv.* Koronára szállott jószágok. *Szlem.* Uratlan jószág. *Márt.* Ügyészi (kir.) jószág; ügyészi örökösülés; háramlati jószág. *Kun.* 1) Királyi öröklés, 2) kir. örökség, kir. szállomány. *Fog.*

FISCUS: fiskus. *Cur.* királyi kincs v. jövedelem. *Puky. Pauly.* Szószóló. *Nán.* 1) Ügyészi hivatal; 2) Ügyész, ügynök. *Fog.* Tárház. *Kézir.* 1. Fiscalis.

FISCUS civitatis: városi fiskus. *Szirm.*

FISCUS consistorialis: szentszék' ügyésze. *Cur.*

FIXA: vármegyének szabott törvénynapjai. *Georch.* Bizonyos törvénynapok, állandó ítélőszékek. *Czöv.* Vármegyének bizonyos napokra szorított törvényszék' tartása. *Szlem.*

FIXUS: állandó, határozott. *Fog.*

FLAGELLATIO commercii: kereskedés' nyomorgatása. *Czöv.*

FLAGRANTI, in flagranti: hevenyében. *Fog.*

FLORILEGIUM: virágszedés. *Puky. Pauly.*

FLUCTUANS cursus pecuniae: pénz' hecsének habozása v. ingadozása. *Puky.*

FLUCTUATIO: habzás, ingadozás. *Cur. Puky.*

FLUXUS, refluxus: dagadás, apadás. *Puky. Pauly.* Apár, árap. *Perg.*; — maris: tengerdagály és tengerapály. *Kun.*

FOCUS: tűzhely. *Puky.* Gyűlpont, tüzpont, katlan. *Kun.*

FODINA: bánya. *Cur. Lex. Törv.*

FODINA metalli: ércbánya. *Czöv. Szlem.*

FODINA salis: sóbánya. *Czöv. Szlem.*

FODINARUM cultores: bányászok. *Cur. Puky.*

FODINARUM praefectus: bányák' rendtartója. *V-gyűjt.*

FOEDERALISMUS: szövetségeskedés. *Puky. Pauly.*

FOEDERATI: szövetségesek, frigyesc. *Fog. V-gyűjt. P-gyűjt.*

FOEDERATIO: szövetekezés, szövetezet. *Kun.*

FOEDERATIVUM systema: szövetségi rendszer. *Fog. Szövetkezeti rendszer. Kun.*

FOEDERATIVUS: szövetező, szövetséges. *Puky. Pauly.*

FOEDERIS faciendi nexus: frigyvetés. *Helt.*

FOEDERIS tractatus: frigylevél. *Mest.*

FOEDIFRAGUS: frigybontó. *Bar. várm.*

FOEDUS: frigy. *Cur. Puky. Fauly. P-gyűjt. Lex. Frigykötés. Georch. Puky. Pauly. Szövetség. Puky. Pauly. P-gyűjt. Fog. Kun.*

FOEDUS aequale v. inaequale: egyenlőség-tartó v. sértő frigy, v. szövetség. *Szlem.*

FOEDUS arctioris conjunctionis: szorosabb összekapcsolati szövetség. *Szlem.*

FOEDUS defensivum: oltalmazó frigy. *P-gyűjt. Puky. Pauly.*

FOEDUS inire: szövetekezni. *Lex.*

FOEDUS offensivum: megtámadó frigy. *P-gyűjt. Puky. Pauly.*

FOEDUS pudendum seu simplicis amicitiae: pusztá természeti barátságra kötelező frigy. *Szlem.*

FOEMINA: néember. *Fog. Rév. Stett.* Nő, hölgy. *Kun.* l. Mulier.

FOEMINEUS: néemberi. *Stett.* l. Sexus foemineus.

FOENETUM: kaszáló. *Cur. Puky. Fog.* l. Falcastrum.

FOENETUM ad unam calcem sufficiens: egy kasza' alja rétség. *Helt.*

FOENUS nauticum Bodmerii: hajóskamat. *Stett.*

FOETURA: állatok' fajzása. *Dien.*

FOETUS: magzat. *Cur. Méhgyü-mölcs. Fog.*

FOETUS abactio: magzat' elüzése. *Cur.* A' fajzatnak elüzése. *Puky. Pauly.* l. Abactio.

FOND: pénzalap. *Stett. Kun.*

FORENSE pretium: piaciár. *Puky. Cur.*

FORENSES: kinlakók. *Czöv.* Külföldön lakó idegen. *Szlem.* Külhoniak. *Perg.* Vásárlók. *Kézir.*

FORENSIS: piaci; törvénytészi; kereskedő. *Fog.*

FORENSIS praxis: törvénytészi vált szokás. *Szirm.*

FORI competentia: a' törvénytészeknek illősége. *Puky. Márt. Pauly.* Törvénytészek' illötősége v. illendősége. *Pauly.*

FORI incompetentia: a' törvénytészek' helytelensége. *Puky.*

FORMA: forma. *Cur.* 1) Kép. *Fog. Bar. vm.* 2) Alak. *Fog. Puky. Stett.* Külök, minta. *Bar. vm.* Idomzat, idom, alakzat. *Kun.* Képzet. *Perg.* l. Formalitas.

FORMA externa: külme. *Fog.*

FORMA extrinseca: külsőforma. *Cur.* Külsőmivolt. *Puky. Pauly.*

FORMA intrinseca: belső forma. *Cur.* Belső mivolt. *Puky. Pauly.*

FORMA iuramenti: hit' formája. *Cur.* Esküforma. *Csapó.*

FORMA regiminis: országlás' neme. *Bar. vm.* Országlásnak, vagy kormányzásnak formája. *Lex.*

FORMARE: képezni. *Puky. Pauly.* 1) Képezni, 2) alakítani. *Fog. Kun.* Idomítani. *Kun. Fog.*

FORMALIS: valóságos, szertartó. *Cur.* Rendszeres. *Puky.* Képzéses, alakszerez, formaszerű, alakszerű, formaszerinti. *Fog.* Idomias, idomzatos. *Kun.* Képzeti. *Perg.* Képes, tetsző. *Bar. vm.*

FORMALITAS: szertartás. *Cur. Puky. Márt. Pauly.* Rendtartás.

Puky. Pauly. Márt. Szabás. **Puky. Márt.** Képszerűség, képszerű, alakzer, formaság. *Fog.* Idomosság, idomzatosság. *Kun.* Képzetiség. *Perg.*

FORMALITAS juris : törvény szervertartása. *Cur.* Törvény' rendszabása. **Puky. P-gyűjt.** Törvénykezes' rend szerint való folyamatja. **Pauly.** Pernek formás volta. **Georch.** Törvény' v. pernek külső szervertartásai. *Szlem.*

FORMALITAS proceduræ : eljárás formája. *Vált. Császár.*

FORMALITAS processus : per' szervertartása. *Cur.*

FORMALITER : 1) szabásosan, szervertatólag. **Puky.** 2) Annak módja szerint. **Puky.** Tetszőképen ; bevett, szokott rend szerint, szerképen. *Bar. vm.* Idomilág, idomszerűen. *Kun.*

FORMULA : példa. *P-gyűjt. Szlem.* Példány. *Szlem.* l. Forma.

FORMULA bene precandi : köszöntési beszéd. *Perg.*

FORMULA juramenti : hitformája. *Cur.* Esküforma. *Csapó.*

FORMULARE : példázat. *Cur.* Példány. *Stett. Fog. Puky. Pauly.* Mustra. **Pauly. Puky.** Példakép, mutatvány, mutatómánya. *Kun.*

FORMULARIA diplomatica : okleveles beszédisméret. *Perg.*

FORNICATIO : paráznaság. *V-gyűjt. Puky.* Paráználkodás, bujálkodás. **Puky. P-gyűjt.** Tisztátalankodás. *Czöv.* Kurválkodás. *Szlem.* Kaczerózás. *Kézir.*

FORNICATIO adulterina : házasságtörés. **Puky.**

FORNICATIO cum foemina prostituta : kurválkodás. *Szirm.*

FORNICATIO incestuosa : vérferőtötetés. **Puky.**

FORNICATOR : paráználkodó. **Puky. Szirm.** Lator. **Puky. Márt.** Kurvás lator, kaczer. *Szirm.* Kurafi. *Márt.*

FORSPONT : vontató. *Kun.*

FORSPONTASSIGNATIO : vontatóvány, vontatót rendelő irománya. *Kun.*

FORTALITIUM : erősség, vár-fok, bástya, vár. **Puky.**

FORTUITO : véletlenül, történetből. *Cur.*

FORTUITUS : véletlen. *Cur. Puky. Fog.* Történeti. *Cur.* Történetből való. **Puky.**

FORUM : 1) törvényszék. *Cur. Puky. Mokr. Márt. Kölcs. Fog. P-gyűjt. Kun. Czöv. Szlem.* Itélőszék. *Szlem. Szirm.* 2) Biróság. *Cur. V-gyűjt. Kun. Szlem. Puky. Márt.* 3) Piacz. **Puky. Fog. V-gyűjt. Cur.** Sokadalmi hely. **Puky. Tér, vásártér. Fog.** Törvénytevőhely. *Párizp. Mokr. Vásár. Helt.*

FORUM appellatorium : feljebbvitelbeli —, *Cur. Puky.* Felvizsgáló —, *Szlem. Pauly.* Felsőbb v. felső vizsgáló —, *Vajd. P-gyűjt.* Feljebbvaló —, *Szirm.* Főlebbviteli biróság, v. törvényszék. *Kun.* Feliteszek. *Sztrók.*

FORUM apellatorium cambiale : váltó feltörvényszék. *Vált.*

FORUM civicum : királyi városi —, *Szirm.* Szabad kir. városi törvényszék. *Czöv. Szlem.*

FORUM comitatense : vármegyebeli —, *Szirm.* Vármegyeyi törvényszék. *Cur.*

FORUM competens : illető —, *Cur. Georch. Czöv. Rendes —, Puky.* Illendő —, *V-gyűjt.* Illő v. rendes —, *P-gyűjt.* Perhez illő törvényszék. *Szlem.* Törvényes bíró. *P. J.*

FORUM conscientiae : lelkiismeret' itélőszéke. *Bar. vm.* — bírósága. *V-gyűjt.* Lelki ósméretnek törvényszéke. *Mest. Czöv.*

FORUM contradictorium : vitató törv. *Cur. Puky. Fog. Szirm. Pauly. V-gyűjt.* Törvény' útja. *Georch. Szlem.*

FORUM criminale : fenytő törvényszék. *Cur. Szlem. Puky.*

FORUM delegatum : megbízott —, **Puky. Pauly.** Kirendelt biróság v. törvényszék. *Szirm. Puky. Pauly.*

FORUM dioecesanum : egyházi megyebéli törvényszék. *Szirm.*

FORUM divinum, (seu poli v. internum) : lelkiismereti —, *V-gyűjt.* Belső —, *Mest. Ujjfal* Lelkiismeret' ítélőszéke. *Szil.* Lelkiismeretnek belső —, *Czöv.* Égi törvényszék. *Ujjfal.*

FORUM dominale: uriszék. *Szirm. Törv.*

FORUM ecclesiasticum : egyházi —, *Cur. Puky. Szirm. P-gyűjt. Szlem. Czöv. Szentszék. Puky. Bar. vm. Szirm. Kölcs. Helt. Sacra sedes* : szentszék. *Cur.*

FORUM externum : külső törv. szék. *Szirm.*

FORUM forensis praxis : törvényszéki szokás —. *Cur.*

FORUM impensionale : törvényt láttató törvényszék. *Czöv.*

FORUM incompetens : helytelen —, *Cur. Puky. V-gyűjt.* Nem illő —, *Puky. P-gyűjt.* Nem illető —, *Georch.* Perhez nem illő bíróság. *Szlem.*

FORUM Jazygum et Cumanorum : Kunok' és Jászok' bírósága. *Cur.*

FORUM iudicis nobilium : szolgabírói bíróság. *Cur.*

FORUM mercantile : kereskedői szék. *Kölcs.*

FORUM mercantile in littorali hungarico : a' magyar tengerparti vidékben lévő kereskedési törvényszék v. bíróság. *Cur.*

FORUM metropolitanum : érseki sz. szék. *Puky. Cur. Szirm.*

FORUM mixtae jurisdictionis : vegyes törvénytmondóságu —, *Czöv.* Elegyes bíróságú törvényszék. *Törv. Szlem.*

FORUM montanicum : bányászati —, *Cur.*

FORUM montanum districtuale : bányászati kerületi bíróság. *Cur.*

FORUM octavale : oktávás —, *Cur.* Nyolczados iteszek. *Sztrók.*

FORUM oppidanum : mezővárosi —, *Szirm.*

FORUM oppidorum Hajdonicalium : Hajduvárosok' bírósága. *Cur.*

FORUM pagense : falusi bíróság. *Szirm.*

FORUM palatinale : nádorispányi szék. *Puky.* Nádori, v. nádorispányi törvényszék. *Cur.*

FORUM palatinale delegatum : delegált nádori törvényszék. *Cur.*

FORUM pedaneum : albiróság. *Cur. Puky. Pauly. Márt. Fog. P-gyűjt. Szlem. Kun.* Alsóbb —, *Czöv.* Alsó bíróság. *Szlem.* Aliteszek. *Sztrók.* Alsó törv. szék. *Fog.*

FORUM praedialium sedium : papi nemes székék' törvényszéke. *Cur.*

FORUM primae instantiae : első bíróság. *Cur. Puky. Szirm. Pauly. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Bar. vm.* Első esedezésü —, *Czöv.* Első bíróságú törvényszék. *Szlem.* Előbíróság, első folyamodási bíróság. *Kun.*

FORUM primatiale : primási szék. *Puky. Cur.*

FORUM provinciae 16 oppidorum scepusiensium : tizenhat szepesi városok' vidékének bírósága. *Cur.*

FORUM revisorium : megvizsgáló —, *Cur.* Vizsgáló —, *P-gyűjt.* Felvizsgáló —, *Szlem.*

FORUM revisorium caesarum mercantilium, cambialium, et consulatus maris : kereskedési, váltólevélbeli, és tengeri ügyeknek vizsgáló törvényszéke. *Cur.*

FORUM saeculare : világi bíróság. *Cur. Szirm. Pauly.* Törvényszék. *Helt.*

FORUM superrevisorium : fővizsgáló —, *Cur. Puky.* Legfőbb —, *Puky. Szirm.* Főítélőszék. *P-gyűjt. Márt. Pauly.* Felső vizsgáló —, *Márt.* Legfőbb vizsgáló szék. *P-gyűjt.* Felsőbb —, *Georch.* Ujabb megvizsgálású —, *Czöv.* Utolsó bíróságú törvényszék. *Szlem.*

FORUM tavernicale : tárukszék. *Puky.*

FORUM vice-comitis : alispáni bíróság. *Cur.*

FOSSATUM: ásat. *Pauly. Puky.*
Ásatás, ásatott. *Puky.*

FOSSILE: ásvány. *Pauly. Puky.*
Ásmány. *Kun.*

FOURIR: hadi írás, v. irnok,
v. író. *Puky.*

FOVERE jus: just melengetni.
Czöv.

FRACHTBRIEF: fuvarlevél. *Fog.*

FRACTO margine: félbe hajtva.
Bar. vm. Béhajtvá. Puky.

FRACTURA: töret. *Kun.*

FRACTUS miles: törődött kato-
na. *Törv.*

FRAGESTÜCK: ellenkérdés. *Vált.*

FRAGMENTUM: töredék. *Fog.*
Bar. vm. Kun. Puky. Czöv. Tör-
delék, toldalék írás. *Puky. Pauly.*
Darabos írás. *Pauly.* Futó írás.
Puky. Töredék-íromány. *Georch.*
Írománytöredék. *Szlem.*

FRANCO: bérmentes. *Perg. Sza-
badon, bérmentve. Kun.*

FRATER: fitestvér. *Fog. Bátyám,
v. öcsém. Huszty. Pauly. Helt.*
Báty v. öcs, fivér, férfi testvér.
Kun.

FRATER adoptivus: fogadott
testvér. *Cur.*

FRATER carnalis: mellék atya-
fi. *Kölcs.* Atyáról való testvér, v.
testvér atyafi. *Perg.*

FRATER carnalis et uterinus:
apul-anyul testvér. *Cur.*

FRATER minor: ifjabb testvér
v. atyafi. *Cur. Puky. Öcs. Fog.
Puky.*

FRATER natu major: idősb atya-
fi. *Cur.* Öregebb atyafi. *V-gyüjt.*
Öregebb testvér. *Szlem.* Öregeb-
bik fiú. *Georch.* Legnagyobb test-
vér. *Czöv.* Idősebb atyafi. *Puky.*
Bátya. *Fog. Puky. Báty. Perg.*

**FRATER reliquorum congen-
erationum jura sustentans**: ro-
konság' jussait fentartó atyafi. *Cur.*
A' több atyafiak' igazainak fentar-
tója. *Puky.*

FRATER uterinus: anyivad. *Kun.*
1. Soror uterina.

FRATERNALIS: atyafiu. *Cur.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

FRATRES condivisionales: egy
osztáson való atyafiak. *Helt.* Osz-
tályos testvérek. *Csapó.*

FRATRES gemini: ikerek. *Fog.*
P-gyüjt. Puky. P-gyüjt. Egyha-
siak. *Puky. P-gyüjt.*

FRATRES generationales: vér-
szerinti atyafiak. *Cur.*

FRATRES indivisi: osztatlan a-
tyafiak. *Cur.*

FRATRES unilaterales: fél, v.
egy oldali testvérek. *Szlem.*

FRATRIA: ángy. *Fog. Puky.*
P-gyüjt. Huszty. Bátya' hitvese.
P-gyüjt. Huszty.

FRATRICIDA: atyafia' gyilkosa.
Párizp. Moln. Szirm. Testvér-,
v. atyafi-gyilkos. *Mokr.* Vérgyilk-
kos. *Márt. l. Homicidium.*

FRATRICIDIUM: testvérgyilkos-
ság. *Cur.* Vérgyilkosság. *Fog. Pu-
ky. V-gyüjt.* Testvérgyilkolás.
Szlem.

FRAUDATIO: megcsalás. *Puky.*
Szirm. Pauly. Párizp. Moln. Meg-
károsítás, csalás. *Márt.*

FRAUDE, dolo, vi, aut metu:
csalárdul, erőszakkal, és féle-
lemmel. *Cur. Szirm.*

FRAUDULENTER: csalárdul, ál-
nokul. *Puky. Pauly.*

FRAUDULENTUS: csalárd. *Cur.*
Puky.

FRAUS: csalárdság. *Cur. Puky.*
Szirm. Mokr. Párizp. Moln. Pauly.
1. Dolus.

FREDUM: béketörés' büntetése.
Párizp.

FREMDER Wechsel: idegen vál-
tó. *Vált.* Tukma. *Fog.*

FRIEDENSRICHTER: békebíró.
Zsebszót. Fog.

FRIGIDITAS: (*J. can.*) hideg-
vérűség, hitvesi hidegség. *Cur. Pu-
ky. P-gyüjt. Pauly.* Hidegter-
mészetűség, természeti hidegség.
Szlem.

FRIVOLA responsio: tétovázó
felelet. *Helt.*

FRIVOLUS: kötődő. *Cur.* Ha-
szontalan. *Fog.* Hijábanvaló. *Pu-*

ky. Cur. Semmirekellő. *Fog. Puky.* l. Exceptio.

FRUCTIFICARE : 1) gyümölcsöt hozni. *Cur. Puky.* Gyümölcsözni. *Fog.* 2) Hasznót hajtani. *Cur. Fog. Puky.* Hasznót hozni. *Cur. Puky.*

FRUCTIFICATIO : gyümölcsözés. *Ujfal.*

FRUCTUOSUS : 1) gyümölcsöző. *Cur. Puky.* Gyümölcsöző. *Fog.* 2) Hasznót hajtó. *Fog. Cur. Puky.* Hasznos. *Puky.*

FRUCTUS : 1) gyümölcs. *Cur. Puky. V-gyűjt. Czöv. Ujfal. Szlem. Fog. Pauly.* Gyümölcsözés. *Kölcs.* 2) Haszon. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Fog.* Haszonvétele. *Georch.* Haszonhajtás, jövedelem. *Szlem.*

FRUCTUS civiles : polgári gyümölcsök. *Czöv. Ujfal.* Jószágtól járó jövedelmek. *Szlem.*

FRUCTUS consumti : elkölt gyümölcsök. *Czöv.* Megemésztett v. elélt, v. elkölt jövedelmek. *Szlem.*

FRUCTUS crudi, vel puri : elegyes, és tiszta jövedelem. *Szlem.*

FRUCTUS exstantes : meglévő —, *Czöv. Szlem.* Még jelenlévő —, *Ujfal.* Fenlévő haszon, még létező gyümölcsök v. jövedelem. *Csapó.*

FRUCTUS industriales : igyekezetbeli gyümölcsök. *Czöv.* Fáradozás szülte, szorgalmi jövedelmek. *Szlem.* Szorgalmi gyümölcsök. *Ujfal.* Iparjövedelem. *Perg.*

FRUCTUS medio tempore percepti : időközben vett haszon. *Cur.*

FRUCTUS naturales : természeti —, *Czöv. Ujfal.* Természet szülte gyümölcsök. *Szlem.*

FRUCTUS pendentes : függő —, *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Fog. Ujfal.* Kinnvaló —. *V-gyűjt.*

FRUCTUS percepti : beszédett —, *V-gyűjt. Puky. Pauly.* Bévelt —, *Czöv. Ujfal. Szlem. Fog.* Szédett —. *Szlem.*

FRUCTUS percipiendi : béveendő

—, *Czöv.* Bévehetendő —, *Szlem.* Veendő, v. vehetendő —. *Ujfal.*

FRUCTUS physici : természeti —, *Czöv.* Termő —. *Szlem.*

FRUCTUS puri, l. **Fructus crudi.**

FRUCTUS refundere : hasznót megtéríteni. *Cur. Puky. Pauly.*

FRUCTUS spontanei, et **adscititii** : önként való, és iparkodásbeli, vagyis rendes, és rendkívül való gyümölcsök. *Czöv.*

FRUCTUUM collectio post vindemiationem : bégézés. *Puky. Pauly.* Lécskázás, kórászás, meztérelés. *Sztrók.*

FRUCTUUM perceptio : gyümölcszedés. *Czöv.* Haszon v. jövedelem bevétel. *Szlem.* Gyümölcsvétele. *Ujfal.*

FRUMENTARIUS : kasznár, hambaros. *Bar. vm.*

FUGINUS : szökő. *Helt.*

FUGITIVUS : szökevény. *Cur. Fog. Puky.* Szökött. *Cur. Fog. Bujdosó. Pauly.* Szökő. *Puky. Pauly.*

FUGITIVUS servus, v. **cofonus** : szökevény szolga, v. jobbágy. *P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

FUHRLOHN : fuvarbér. *Fog.*

FUHRMANN : fuvaros. *Fog.*

FULCIMENTUM : ügýtámasz. *Bar. zárm.* Támaszték. *Csapó.*

FUNCTIO : foglalatosság. *Lex. Cur. Puky.* Eljárás. *V-gyűjt.* Végbevétel, munkálkodás. *Mest.* Foglalatosság. *Czöv.* Hivatalbanjárás, tiszteli lépés. *Szlem.* Mivelet, munkálat, *Kun.* Foglalkodás, működés. *Kun. Fog.*

FUNCTIO judiciaria : bírói foglalatosság, v. eljárás. *Cur.*

FUNDAMENTALIS : fő, sarkalatos. *Cur.* Alapos. *Cur. Puky. Fog. Perg. Kun.*

FUNDAMENTALIS causa : anyapör, alappör. *Fog.*

FUNDAMENTALIS lex : alaptörvény. *Fog. Kun.* Sarkalatos törvény. *Puky.*

FUNDAMENTALIS processus : anyaper. *Czöv. Cur. Puky.* Anyapör, v. alappör. *Fog.*

FUNDAMENTALIS ratio : főök. *Pauly. Puky.* Alapos ok. *Puky.*

FUNDAMENTALIS res : fő, vagy sarkalatos dolog. *Puky. Pauly.*

FUNDAMENTALITER : alaposan. *Puky. Kun.*

FUNDAMENTUM : alap. *Cur. Kun. Puky. Pauly. Fog. Talp. Pauly. Fog. Talpkő. Cur. Puky. Pauly.* Fundamentom. *Cur.*

FUNDAMENTUM actionis : kereset' alapja. *Kun.*

FUNDAMENTUM rei : a' dolog' veleje. *Puky. Pauly.*

FUNDARE : alapítani. *Fog. Gyökerezni, fenekelni. Puky.* Hagymányt tenni, szerzeni, felállítani. *Pauly. Márta. Puky. Fundálni. Márta.*

FUNDARE : alapulni. *Fog.*

FUNDARE : talpra esve. *Puky.* Alaposan. *Perg. Törv.*

FUNDATE supponere : alaposan gyanítani. *Törv.*

FUNDATIO : alapítvány. *Cur. Fog. Kun.* Köz v. kegyes hagyomány. *Szirm.* Alapítvány. *Kun.* Hagymány, örök hagyomány. *Puky. P-gyűjt.* 2) Alapítás. *Fog. Szlem. Kun.* Fundálás. *Párizp. Márta.* Alapvetés. *Szlem.*

FUNDATIO beneficium : egyházi haszonvétel, 's hivatal-alapítás. *Szlem.*

FUNDATIO ecclesiae : egyházalapítás. *Szlem.* Egyháznak fundálása. *Czöv.*

FUNDATIO pia : kegyes —, *Cur. Puky. Pauly.* Istenes alapítvány. *Puky.*

FUNDATIO saecularis : világi alapítvány. *Cur. Puky.*

FUNDATIONALES cassae : örök-hagyományi pénztárok. *Puky. P-gyűjt.* Kegyes hagyományi —, *Szlem.* Fundátabeli kasszák. *V-gyűjt.*

FUNDATIONALES litterae : alapító levél. *Cur.* Örök hagyományos levél. *Puky. P-gyűjt.* Alapítvány. *Fog. Kun.* Örök-hagyományi levél. *Georch.* Hagymány-

levél. *Czöv.* Kegyes hagyományt alapító levél. *Szlem.* I. Litterae.

FUNDATIONALIA solutoria : örök-hagyományi fizető házak. *Puky.*

FUNDATIONALIS : alapítványbeli. *Fog.* Hagymányi, örök-hagyományi. *Puky. Pauly. Márta.*

FUNDATIONALIS summa capitalis : alapítványi tőke. *Törv.*

FUNDATOR : alapító. *Cur. Szlem. Kun.* Szerző. *Bar. vm. Puky. P-gyűjt.* Hagymányozó. *Puky. P-gyűjt.* Hagyo, örökösen hagyo. *Puky. Fundáló. V-gyűjt.*

FUNDATORIS mens : alapító' szándéka. *Cur.* Hagymányozó' szándéka. *Puky.*

FUNDATUS : alapos. *Cur.* Hagymányos, okos. *Puky.* Helyes. *Cur. Puky.*

FUNDGRUBE ; fodina inventoria : (*J. met.*) újbánya. *Zsebszót.*

FUNDI defectus : érték' fogyta. *Cur. Puky.* Az adós' értékének fogyta. *Pauly.* Vagyonhiány. *Fog.*

FUNDI selectivitas : értékválaszthatás. *Cur. Puky.* Az érték' választása. *Pauly.*

FUNDITUS : fenekestől. *Pauly. Puky. Cur.*

FUNDUALIS liber : házhelyi könyv. *Cur.* Házhelyi könyvecske. *Puky.* Tölekkönyv, földkönyv. *Fog. Kun.*

FUNDUM pro executione denominare : ítélet' végrehajtására értéket kijelelni. *Puky.* — vagyont v. jószágot nevezni. *Fog.*

FUNDUS : 1) érték. *Cur. Puky. Bar. vm. Georch. V-gyűjt.* Vagyon. *Fog.* Jószág. *Bar. vm. Fog.* Alapérték. *Szlem.* 2) Házhely. *Cur. Puky. Helt. Fog. Szirm. Párizp. V-gyűjt.* Hely. *Cur. Bar. vm. Telek. Cur. Bar. vm. P-gyűjt. Fog. Márta. Kun.* 3) Fenék. *Puky. Bar. vm. Fog. Alap. Fog. Alpály, ülés. Bar. vm.* 4) Alappénz. *Fog. Tőke. Nán.* 5) Pénz-alap. (Fond.) *Stett. Fog. Kun.* Jövedelem, jövedelmi kűtfő. *Bar. vm.* 6) Fekvő jószág. *Mokry. Márta.*

FUNDUS auctualis pretii: sóár-felemelésbeli jövedelem. *Bar. vm.*

FUNDUS cespitalis: gyöptelek. *Georch. Gyep. Szlem.*

FUNDUS civicus: város' földje, polgári ingatlan jószág. *Szlem.* Városi fundus. *Czöv.*

FUNDUS coloniealis: jobbágyi telek. *Fog. Szlem.* Paraszt fundus. *V-gyűjt.* Jobbágy-föld. *Georch. Szlem.*

FUNDUS controversus: peres, kétes birtoku föld. *Szlem.* Villongós fundus. *Czöv.*

FUNDUS curialis: udvarhely. *Cur. l.* Fundus nobilitaris.

FUNDUS excontentationis: kielégítési érték. *Cur.*

FUNDUS extravillanus: külső birtok. *Cur.* Külső telek. *Bar. vm.*

FUNDUS instructus: gazdasági instructio. *Cur.* Gazdasági készület. *Puky.* Kirakott majorság. *Nán.* Felkészített jószág. *Fog.* Telkes készület. *Czöv.* Házi, v. gazdaságbeli szerek. *Szlem.* Gazdasági fundus. *V-gyűjt.* Gazdasági eszközök. *Kun.* Jószágkészület. *Fog.*

FUNDUS intravillanus: házhely. *Cur. Szlem.* Belső telek. *Cur.* Belső birtok. *Szlem.* Belső házhely. *Georch.* Belső, v. belső majorságbeli fundus. *Czöv.*

FUNDUS negociationis: kereskedés' alapértéke. *Szlem.*

FUNDUS nobilitaris: nemesi házhely. *Cur. Puky.* Nemes, v. nemesi telek. *Puky. Fog.* Nemes ingatlan vagyon. *Szlem.* — hely. *Cur.*

FUNDUS publicus: országos, v. közalap érték. *Szlem.* Közhaszonnra rendelt érték. *Szirm.* Országos fundus. *V-gyűjt.*

FUNDUS religionis: egyházi közérték. *Cur.* Egyházi érték. *Puky. Fog. V-gyűjt.* Pauly. Egyházi vagyon. *Fog.* Egyházi jószág. *Bar. vm.* Egyház' alapértéke. *Szlem.* Egyház' értéke. *Pauly.*

FUNDUS societatis: társaság' alapértéke. *Szlem.*

FUNDUS studiorum: iskolai közérték. *Cur.* Iskolai vagyon. *Fog.* Oskolákra rendelt érték. *Puky. Pauly.* Oskolák' jószága. *Bar. vm.* Oskolai jószág. *Puky.* Oskolai érték. *V-gyűjt.* Iskolák' alapértéke. *Szlem.*

FUNEBRALES expensae: temetési költségek. *Cur.*

FUNEBRIS oratio: halotti beszéd. *Bar. vm.* Gyászbeszéd. *Perg.*

FUNERALIA: temetési intézetek. *Pauly. Puky. Márt.* Temetési költségek. *Márt.* Temetésért való fizetés. *Párizp.*

FUNGENS: működő, eljáró. *Fog.*

FUNGIBILIS: 1) elélhető. *Cur. Fog. Pauly.* Elhasználható. *Fog.* Emészthető. *Pauly.* 2) Tartós használatu. *Puky. Pauly.* Foglalatoskodható, használható. *Puky.* Megemészthető. *Dien.* Fölhasználható. *Kun.*

FUNGI officio: hivatalban eljárni. *Puky. Pauly.* Tisztségben eljárni. *Pauly.*

FUR: tolvaj. *Cur. Fog. Szirm. Márt. Mokr. Puky. Szlem. Lopó. Puky. Helt. Szirm. Pauly. Márt. Mokr. Párizp. Moln. Orv. Fog. Párizp. Szlem. Orozó. Párizp. Moln.*

FURIA: düh. *Cur.* Dühösség. *Puky.* Bősz, düh. *Kun.*

FURIBUNDUS: őrzült. *Fog.*

FURIOSUS: dühös. *Cur. Puky. Pauly. Fog. Örült. Stett. Dühöngő. Kun.*

FURTUM: lopás. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt. Mokr. Párizp. Moln.* Tolvajság. *Cur. Puky. Pauly. Márt. Mokr. V-gyűjt. Szlem.* Tolvajkodás. *Puky. Pauly. Orzás. Mest. Orozás. Szlem. Párizp. Moln.*

FURTUM commune: közszerű, közönséges lopás. *Szlem.*

FURTUM compositum: rabló lopás v. tolvajság. *Szlem.*

FURTUM magnum: tetemes lopás. *Szlem.*

FURTUM parvum: csekély lopás. *Szlem.*

FURTUM qualificatum: fortélyos lopás. *Cur.* Mesterséges —, *Szirm.*

Puky. V-gyűjt. Ujfal. Sulyos, vakmerő lopás. Szlem.

FURTUM simplex: puszta —, *Cur. Egyszerű lopás. Szlem.*

FURTUM sacrilegum: szentségtörő lopás. *Szlem.*

FURTUM usus: (*J. rom.*) használat-lopás. *Szlem. Haszonlopás. Ujfal.*

FUSTIGATIO: botozás. *Cur. Márt. Párizp. V-gyűjt. Puky. Fog. Pauly. Pálczázás. Puky. P-gyűjt. Szirm. Márt. Párizp. Seprűzés. Szlem. Pálcza-ütés. Szirm. Meghusángolás. Márt. Párizp.*

FÜRSTENFREIEN: fejedelem' szabadjai. *Szlem.*

G.

GALA: ünneplő, v. deli öltözet. *Bar. vm. Disz-öltözet. Perg. Diszruhá. Kun.*

GALRIA: tornász, folyosó. *Puky. Karzat. Perg. Fog. Kun. Képtár, képház. Csapó.*

GALETAE: selyem-golyó. *Bar. várm.*

GALLARUM collectio: gubacs-szedés. *Szlem. Gubics-szedetés. Czöv.*

GANAE: bordélyház. *Szirm. Márt. Moln. Párizp. Mokry.*

GANEO: bordélyház' gazdája. *Szirm. Párizp.*

GARANTIA: kezesítvény. *Fog. Védkezesség. Puky. Kezesség. Kun. Márt. Szirm. Párizp. Pauly. Jótállás. Márt. Szirm. Frigy. Bar. vm. Tusz. Kun. Kezeslet. Fog.*

GARANTIRE: kezesíteni, kezesleni. *Fog. Kezeskedni, tuszkodni. Kun.*

GAZOPHYLACIUM: kincstár. *Puky. P-gyűjt.*

GEGENSEITIGE Forderung: kölcsönös követelés; mutua praetensio; — *Rechnung*: kölcsönös számvetés; mutuae rationes. *Vált. Csász.*

GEGENWERTH: viszonzérték, érték. *Fog.*

GEHÖRIG: kellő. *Stett.*

GEIST: szellem. *Kazin. I. Spiritus.*

GEMINARE: kettőztetni. *Puky. Pauly.*

GEIST der Zeit: idő' szelleme. *Stern. Korszellem. Kazin.*

GELDFUSS: pénzláb; ratio aeararia, lex nummaria. *Vált. Csász.*

GEMINUS: kettős. *Puky. Pauly. Iker. Szegedy.*

GEMMA: gyöngy. *Puky. Pauly. Helt.*

GENEALOGIA: származás' rende. *Cur. Származat, származási rend. Fog. Származás. Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Ágazat. Puky. P-gyűjt. Pauly. Szirm. Nemzés. Puky. Pauly. P-gyűjt. Nemzetség. Márt. Nemzet' ágazatja. Georch. Pauly. Nemzet-sor. Georch. Nemzetség' lajstroma. Moln. Párizp. Mokry. Szármizek, szármutan, ágtan. Sztrók. Származatiz. Czöv. Vérgyökérség. Kézir. Rokonágazat. Kun. Nemzedéksor, vérágazat. Csapó.*

GENEALOGIAE deductio: származás' előszámlálása. *V-gyűjt. Nemzetségének előszámlálta. Georch. Vérség' kötelének megmutatása. Czöv. Származás' bebizonyítása. Szlem.*

GENEALOGIAE tabella: rokonjegyzék, nemzetségi származás' fája. *Kun. I. Genealogica tabella.*

GENEALOGIAM deducere: származását megmutatni, nemzetség-

beli eredetét megbizonyítani, a' nemzetség' sorát kötni. *Puky. Pauly. Szirm.* Nemzetségbeli ágazatit számba venni. *Pauly. Szirm.*

GENEALOGICA tabella: származás' rende' táblája. *Cur.* Származás' táblája. *V-gyűjt.* Származás' fája. *Szlem.* Nemzés' rendje, nemzetség' sora. *Szirm. Mokr.* Rokonyjegyzék, nemzetségi származás' fája. *Kun.*

GENEALOGICUS: származati. *Fog.*

GENEALOGUS: nemzetségtudós. *Kun.* Nemzékrendíró. *Lucz.*

GENER: vő. *Lex. Fog. Puky. P-gyűjt. Huszty.*

GENERALE causae deliberativum: tanácskozó ügy' neme. *Kász.*

GENERALE causae iudiciale: törvényes ügy' neme. *Kász.*

GENERALE causarum demonstrativum: megmagyarázó ügy' neme. *Kász.*

GENERALE decretum: ország' és fejedelem' végezése. *Helt.*

GENERALE viarum: utonálló, fosztogató. *Szegedy.*

GENERALIA: közlevelek. *Husz.*

GENERALIS: 1) közönséges. *Cur. Fog. Puky. Kölcs. P-gyűjt. Szlem.* Általában való. *Cur. Puky. P-gyűjt. Köz. Cur.* Általános, országos. *Szlem.* 2) (In statu militari) hadi vezér. *Puky.* Vezér, hadvezér. *Kun.* Tábornagy. *Helm.* Tábornok. *Fog.*

GENERALIS causarum auditor: egyházi ügyek' főigazgatója. *Pauly.*

GENERALIS comitatus congregatio: vármegye' közgyűlése. *Puky.* Nagy-gyűlés. *Fog.* Megyei közgyűlés. *Perg.*

GENERALIS ordinis: szerzet' gyenerálisa. *V-gyűjt.* Szerzet' főnöke. *Perg.*

GENERALIS perceptor: főpénztárnok. *Fog.*

GENERALIS regula: általában való szabás. *Puky.* Általános szabály. *Perg.*

GENERALITAS legis: törvény'

közönségessége. *Czöv. Törvény'* általánossága. *Perg.*

GENERALITER: közönségesen, általában. *Puky. Pauly.* Minden-ségesen, általában véve. *Bar. várm.*

GENERANS: nemző. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

GENERATIO: 1) nemzés. *Cur. Fog. P-gyűjt. Puky. Egyh. ért.*

2) Ivadék. *Cur. Fog. Bar. vm.* Nemzetség. *Cur. Pauly. Puky.* Nemzedék, embernyom, fajzat. *Kun.* 3) Származás. *Cur. Puky.*

GENERICE: általánosan, terjedten. *Puky.*

GENERICUS: általános. *Cur. Puky. Fog.* Terjedt. *Puky.* Közne-mű, közneembeli, általában való. *Pauly. P-gyűjt.* Nemszerénti. *Fog.*

GENEROSITAS: nagylelkűség. *Kun.*

GENETHLIACA: születési öröm-beszéd. *Pauly.*

GENIALIS: elmés, eszes. *Kun.*

GENIE: remekelme, észláng. *Puky. Pauly.* Kivált ész, elme-láng. *Bar. vm.* Nemtő, tudomá-nyos szellem. *Pauly. Lángész. Kun.*

GENIUS: kény, indulat, tulaj-donság. *Puky.* Szellem. *Perg. Kun.* Nemtő, védlelek. *Kun.*

GENIUS saeculi: korszellem. *Kun.*

GENS: 1) nemzet. *Fog. Szlem.* Nemzetség. *Horv.* 2) Had. *Fog.* Fegy-veres nép, v. sokaság. *Szlem.*

GENTES comitatus: megye' ha-dai. *Fog.* Vármegye' fegyveres né-pe. *Szlem.* Vármegyének ereje. *Puky. Pauly.*

GENTES levare: sereget gyűj-teni. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Ha-dakat adni. *Pauly.* Fegyveres né-pet felszólítani, összeszedni, gyűj-teni, felkelést parancsolni. *Szlem.*

GENTES primorum regni: zászló alá valók. *Puky. Pauly.*

GENTES regis: király' hadai. *Fog.* Fejedelemnek ereje. *Puky. Pauly.*

GENTILITIUM: ágazat. *Kézir.*

GENUINAE cambiales: igaz váltó; echter Wechsel. *Vált. Csász.*

GENUINUS: valóságos. *Cur.*

GENUS: nem. *Cur. Puky. Fog. Pauly. Szirm. Párizp. Moln. Márt.* Faj, fajzat. *Cur. Pauly. Puky. Szirm. Nemzet. Puky. Pauly. Szirm. Eredet. Puky. Pauly. Szirm. Márt. Nemzetség. Párizp. Moln. Márt. Törzsök. Márt.*

GEOGRAPHIA: földleírása. *Puky. Földleirat. Perg.*

GEOLOGIA: földmérés. *Puky.*

GEOMETRA: földmérő. *Puky. Fog. Pauly. Mérnök. Perg. Fog.*

GEOMETRA montanus: (*J. met.*) bányai, vagy bányabeli mérnök. *Szlem.*

GEOMETRIA: földmérés, tudománya. *Puky. Kun. Földmérés. P-gyűjt. Földmérészet, v. mérnökészet. Perg. Mértan. Kun. Mérnök-ség. Csapó.*

GEOMETRICA dimensio: földmérői felvétel. *Puky. V-gyűjt.*

GEOMETRICE assumere: földmérés szerint felvenni. *Puky. Mértanilag vagy mérnökileg felvenni. Csapó.*

GERICHTSDIENER: hites törvénytisztviselő; Apparitor, famulus iudicii. *Vált. Csász.*

GERMANA soror: testvér-nény, v. testvér-hug. *Puky. Testvér. P-gyűjt. Fog. Leánytestvér. Szlem.*

GERMANUS: testvér. *Szirm. Márt. Mokr. Atyafi. Szirm.*

GERMANUS frater: testvér. *Fog. P-gyűjt. Testvér-báty, v. testvér-öcs. Puky. Egész testvér. Szlem.*

GESCHAEFT: üzlet, üzértség, tőzsértség. *Fog.*

GESCHAEFTSFÜHRER, Handlungsbureau: ügyvivő, ügynök, kereskedési ügyvezető; negotiorum gestor, v. ductor. *Vált. Csász.*

GESCHAEFTSLOCALE, Schreibstube, Handlungsbureau: ügyszoba, kereskedői írószoba; scriptorium. *Vált. Csász.*

GESELLSCHAFTSVERTRAG: tár-

asági kötés; contractus socialis. *Vált. Csász.*

GEVANDHEIT: ügyesség. *Stett.*

GEVINNSUCHT: nyervágy. *Stett.*

GIORNALE: napló. *Kölcs. I. Diarium.*

GIRA: gyira. *Georch.*

GIRABILITAET, Girirbarkeit: forgathatóság; Girabilitas. *Vált.*

GIRANS, Girant: váltólevél általalengedő. *Szlem. Forgató. Stett. Vált. Fog.*

GIRARE: forgatni. *Stett. Vált.*

GIRATAR, Giratararius: forgató. *Stett. Váltólevél' engedményese. Georch. Forgatómányos. Vált. Csász.*

GIRATUS: forgatott. *Stett.*

GIRIRBAR, Girabilis: forgatható. *Stett. Vált.*

GIRIREN: forgatni. *Vált.*

GIRIRT: forgat. *Vált.*

GIRO, Gyrus: váltólevél' engedményese. *Georch. Forgat. Stett. Forgatómány. Vált. Fog.*

GIRO in bianco: üres forgat. *Stett. Üres forgatómány. Fog.*

GLANDIFERA et dolabrosa sylva: makkos és bárdos erdő. *Helt.*

GLANDINATIO: makkoltatás.

Czöv. Georch. Szlem.

GLEBA: göröngy. *Fog. Föld. Márt. Pauly. Puky. Földrög, földgöröngy. Puky.*

GLOBUS: teke, golyó, gömb, gömböly. *Fog. Kun.*

GLORIA: dicsőség, fényözön. *Kun.*

GLORIOSA reminiscencia: dicső emlékezet. *Puky.*

GLOS: férjnek néneje, v. huga. *P-gyűjt. Huszty.*

GLOSSA: magyarázó jegyzék. *P-gyűjt. Puky. Magyarázat, jegyzés. Bar. vm. Jegyzék, észrevétel, fejtegetés. Puky. Szómagyarázat. Kun.*

GLOSSARE: magyarázni, fejtegetni, jegyezni. *Puky. Pauly.*

GLOSSARIUM: szófejtőkönyv. *Kun.*

GRADATIM: lépcsőnként. *Puky. Bar. vm. Törv. czik. Fog. Szál-*

lóképen. *Bar. vm. Izenként. Puky. P-gyűjt.* Fokonkint. *Kun. Fog.*

GRADATIO: lépcsőzet, fokozat. *Kun.* Előlépés, föleblépés. *Fog.*

GRADUALIS: 1) lépcsőnkénti. *Fog. Kun.* Fokonkénti. *Fog. Kun.* 2) Izenkénti. *Fog.* Izenként való. *Cur. P-gyűjt.*

GRADUALIS condescendens: izenkénti leszámazás. *Cur. l.* Condescensio gradualis, v. Condescendens.

GRADUALIS defensiva: lépcsős védelem. *Czöv.*

GRADUALIS nexus: lépcsős összeköttetés. *Czöv.* Izenkénti kapcsolat. *Sztrók.*

GRADUALIS promotio: sorszerint való előmenetel. *Puky.* Izenként, sorszerint való előmenetel v. előmentetés. *P-gyűjt.*

GRADUALITER: lépcsőnként. *Fog. Pauly.* Garádicsenként. *Pauly. l.* Gradatim.

GRADUATIO: előléptetés. *Fog.* Léptetés, tudományi jelesítés. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

GRADUATUS: jelesített. *Puky. P-gyűjt.*

GRADUS: 1) lépcső. *Fog. Puky. Pauly. Bar. vm. Kun.* Garádics, grádics. *Puky. Pauly.* Fok. *Kun.* Emelet. *Bar. vm. 2) Iz. Cur. Fog. Puky. Szirm. Márt. N. B.*

GRADUS aequalis: egyenlő iz. *P., P. J.*

GRADUS affinitatis: sógorsági iz. *Cur. P-gyűjt. Szlem.*

GRADUS consanguinitatis: izenkénti leszámazás. *Cur.*

GRADUS genealogicus: származási iz. *Cur.* Származati iz. *Fog. l.* Genealogia.

GRADUS inaequalis: egyenetlen iz. *P. P. J.*

GRADUS prohibitus consanguinitatis: a' rokonságnak tiltott iz. *Egyh. érték.*

GRADUS proximior: közelebb iz. *Cur. Puky.* Közelebb való iz. *Puky.*

GRADUS remotior: távolabb iz. *Cur. Puky.*

GRADUS scholasticus: tudományi jelesség. *Puky. P-gyűjt.*

GRAECI non uniti: ó hitű, v. nem egyesült szertartása görögök. *Bar. vm.*

GRAECI uniti: egyesült görögök. *Bar. vm.*

GRAJUS: görög. *Pauly.*

GRAMMATICA: nyelvtudomány. *P-gyűjt. Puky.* Nyelvészet. *Perg.* Nyelvmesterség, nyelvtanítás. *P-gyűjt. Nyelvtan. Vajd. Kun.*

GRAMMATICALIS: nyelvtudományi. *Kun.* Nyelvészeti. *Csapó.*

GRAMMATICUS: nyelvész. *Bar. vm.* Nyelvtudós. *Kun.*

GRANARIUM: magtár. *Kun. Fog. Gabonaház. Fog. Puky. Pauly.* Gabonaház, magház, magszin. *Fog.* Élészáz. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Gabonatarató. *Puky.* Életesház, gabonásház, hombár. *Bar. vm. Csür. Pauly. Gabnatár. Csapó.*

GRANDAEVUS: koros. *Fog. Kun.* Életes, megélemedett, üdős, meglett koru, agg koru. *Pauly. Puky.*

GRANIFER: magtermő. *Puky. Pauly.*

GRANUM: mag, szem. — Cum grano salis: megszorítással. *Fog.*

GRAPHIARIUM: pennatarató, v. kalamáris. *Puky. Pauly.*

GRAPHICA: írás-isméret. *Perg.*

GRAPHICE: ékesen, szépen, rajzolatosan. *Puky. Pauly.* Mesterül. *Pauly.*

GRAPHIUM: vas- v. ónpenna. *Puky. Pauly.*

GRASSANS morbus: járvány. *Bar. vm.*

GRASSARI: dühöngni. *Fog.*

GRASSATIO: dühös pusztítás. *P-gyűjt.* Pusztítás, dúlás. *Szlem.*

GRASSATOR: kóborló, rontó. *Pauly. Puky.* Dühös pusztító. *Puky. P-gyűjt.*

GRATIA: 1) kegy. *Fog. Kun. Puky. Sztrók. P-gyűjt.* 2) Kellem. *Fog. Puky. Pauly.* Kellemet. *Pauly.* 3) Kegyelem. *Cur. Fog.*

Kun. Puky. Helt. P-gyűjt. 4) Megkegyelmezés. *Cur. Puky.* 5) Kegyesség. *Puky. Malaszt. Veres.* In gratiam alicujus : valakinek javára. *Perg.*

GRATIA regia : királyi kegyelem, malaszt. *Szirm.*

GRATIAE via : kegyelem' útja. *Cur. P-gyűjt. Fog.*

GRATIARUM actio : hálálás, hálálát, megköszönés. *Puky. Pauly.*

GRATIAS agere : megköszönni, háládatos lennisszóval. *Puky. Paul.*

GRATIAS habere : hálálatos, v. háládatos lenni szívvvel. *Pauly.*

GRATIAS referre : háládatos lenni cselekedettel. *Puky. Pauly.*

GRATIONALE : kegyelmi. *Cur. Kegyelembeli. Puky. P-gyűjt.*

GRATIONALES : kegyelmező levél. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Márk. Puky. Pauly.* Kegyelemlevél. *Fog. Georch. N. B.* Életkegyelmező levél. *Szlem.*

GRATIONALES litterae : kegyelemlevél. *Fog. I. Rationales.*

GRATIOSE : kegyesen. *Fog. Puky.*

GRATIOSUS : kegyes. *Fog. Kegyelmes. Czöv.*

GRATIS : ingyen. *Kun. Fog.*

GRATUITUS : ingyeni, ingyen. *Fog.*

GRATULARI : örvendezni, *Puky.* Üdvölködni, üdvözködni. *Kun.*

GRATULATIO : örvendezés. *Pauly.* Üdvölés, üdvölet. *Kun.*

GRAVAMEN : 1) sérelem. *Fog. Kun. P. J. Puky. P.* 2) Nehézség. *Fog. Puky. Törv. czik. Kun. Pauly. P-gyűjt. Suly. Fog. Pauly. V-gyűjt. Puky. Törv. czik.* Teher. *Puky. Panas. Kun.*

GRAVAMINA regni : ország' súlyjai. *Puky. V-gyűjt.* Ország' sérelmei, nehézségei. *P-gyűjt. Puky.*

GRAVAMINA et postulata regni : ország' sérelmei és kívánatai. *Fog.*

GRAVARI : neheztelni. *Veres.*

GRAVATE : neheztelve. *Puky.*

GRAVATIM : neheztelve. *Puky.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

GRAVIOR imputatio manet : terheesebb betudás találja. *Törv.*

GRAVITAS : 1) nehézség; 2) tekintet; 3) komolyság. *Puky. Pauly.* 4) Méltóság. *Puky. Kun.* Embéri méltóság. *Pauly.*

GRAVITATIO : nehézkedés. *Fog.*

GREMIALIS : 1) kebelbeli. *Cur. Kölc. Kun. Bar. vm.* 2) Megyebeli. *Cur. Fog. Puky. Pauly.*

GREMIALIS compossessor : megyebeli közbirtokos. *Puky. Megyei közbirtokos. Perg.*

GREMIALIS conscriptio : megyebeli öszveírás. *V-gyűjt.*

GREMIALIS nobilitas : megyebeli nemesség. *V-gyűjt.*

GREMIATUS : kebelezett. *Perg. I. Ingremiatus.*

GREMIUM : 1) kebel; 2) megye. *Cur. Puky. Pauly.*

GREMIUM comitatus : a' megye' kebele. *Fog.*

GRUND : észak. *Stett.*

GRUNDBUCH : telek-könyv. *Kun. Földkönyv. Törv.*

GUBERNACULUM : kormány. *Pauly. Puky.* Kormányozás. *Puky.*

GUBERNATOR : kormánynok. *Fog. Kormányzó. Fog. Puky. Szlem. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt.* Kormánytartó, igazgató. *Mest. Főigazgató. Balia.*

GUBERNIALISTA : kormánytisz. *Fog.*

GUBERNISTA : I. Gubernialista.

GUBERNIUM : 1) kormányzék. *Vajd. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Pauly. Puky.* Kormány, kormányzat. *Kun. Fog. Országlószerk. Fog. Belső tanács. Balia.* Főkormányzék. *Perg. 2) Országlás. Fog.*

GVARDIANUS : gvardián. *V-gyűjt.*

GUERRA : háború. *Helt. Szlem.*

GUERRARUM tempus : hadkor. *Helt.*

GÜLTIG : erő. *Stett.*

GYMNASIUM : kis anya-oskola, v. aloskola. *Puky. Pauly.* Hatoskola, altanoda. *Kun.* Alsó deák oskolák. *Bar. vm.* Aliskola, középiskola. *Fog.*

GYMNASTICA: testi gyakorlás' mestersége. *Pauly. Puky.* Testgyakorlás' tudománya. *Bar. vm.* Testgyakorlászat. *Perg.* Testgyakorlás', testgyakorlat. *Kun. Vivó* intézet. *Csapó.*

GYNAECEUM: nőcsarnok, nőszoba. *Kun.*

GYNAECRATIA: nőország, nőuralkodás. *Kun.*

GYRGATUM: bolondház. *Bar. várm.*

GYRUS: kör, kerület, tekervény. *Puky. Pauly. Örvény. Bar. várm.*

H.

HABILIS: alkalmas. *Kun.*

HABILITAS: alkalmasság, reátermettségek. *Bar. vm.*

HABITUALIS: megrögzött, rögzött. *Fog.*

HABITUATUS: megrögzött. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

HABITUOSUS: rögzött, megrögzött. *Fog.*

HABITUS: 1) megrögzött szokás. *P-gyűjt.* Megrögzöttség. *Cur. Pauly. Puky.* Természetté vált szokás. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* 2) Jártás. *Bar. vm.* Gyakorlottság. *Puky. Pauly. Kun.* Szokottság, rögzöttség. *Kun. Szokás. Fog.*

HABITUS externus: külsőzet. *Bar. vm.*

HABITUS internus: belsőzet. *Bar. vm.*

HABITUS naturalis: természeti gyakorlottság. *Puky.*

HAEREDES et posteritates: örökösök és maradékok. *Cur. Szirm.* Maradvák. *Kász. Veres.*

HAEREDES et posteritates utriusque sexus: mind a' két ágon lévő örökösök és maradékok. *Pauly. Puky.* Mind a' két nemen lévő örökösök és maradékok. *Szirm.*

HAEREDIS institutio: örökösnevezés. *Cur.* Örökös' kinevezése. *Czöv.* Örökös-nevezés, v. örökösrendelés. *Szlem.*

HAEREDIS praeteritio: (*J. rom.*) örökös' elmellőzése. *Szlem.*

HAEREDITARE: örökösödni. *Cur. P-gyűjt. Puky. Márt.* Örökséget nyerni. *Puky. Márt.* Örökleni. *Fog.*

HAEREDITARIA vel redemptibilia lege dare: örökösül v. váltóságosképen adni. *Helt.*

HAEREDITARIAE et acquisitionis possessiones: örökös és lelemény jóságok. *Helt.*

HAEREDITARIO jure: örökös jussal. *Cur. Márt. P-gyűjt.* Örökjoggal. *Perg.* Az örökös' igazával, v. örökösi igazzal. *Puky.*

HAEREDITARIUM jus: örökös jussa. *P-gyűjt.* Örökjuss, örökösülés' jussa. *Szlem.* Öröklési jog. *Csapó.*

HAEREDITARIUS: 1) örökös. *Cur. Köles. Perg.* Örökséggel bíró örökös. *Horv.* 2) Örökösi, v. örököségi, p. o. jog, v. tartomány. *Fog.* Örökletes. *Kun.*

HAEREDITAS: örökség. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt. P-gyűjt.* *Czöv. Szlem. Fog. Köles. Szirm. Márt. Moln. Kun.* Örökösség. *Georch. Ujfal.* Vagyonörökség, örökös jóság. *Perg.* Öröklet. *Kun.*

HAEREDITAS ab intestato: végintézet nélkül maradt örökség. *Szlem.*

HAEREDITAS acquisita: szerzett örökség. *Georch.* Szerzett jóság. *Szlem.*

HAEREDITAS avita: ősi örökség. *Georch.* Ősi örök, v. örökjóság. *Szlem.*

HAEREDITAS e testamento: végintézet által hagyott örökség. *Szlem.*

HAEREDITAS fidei commissaria: hitére bízott örökség. *Georch.*

HAEREDITAS radicalis: gyökös örökösség. *Georch.* Gyökeres jussal birató örökség. *Szlem.*

HAEREDITAS virtualis: reánézendő örökség. *Georch.* Reánkénző v. remélendő örökség. *Szlem.*

HAEREDITATIO: örökösödés. *Cur. Márt. P-gyűjt.* Örökösülés, öröklés. *Fog.*

HAEREDITATIS acceptatio: örökség-elfogadás. *Szlem.*

HAEREDITATIS aditio: (*J. rom.*) örökségbe lépés, örökség' általvétele. *Szlem.* Örökség' elfogadása. *Ujfal.*

HAEREDITATIS aditio expressa: (*J. rom.*) örökségnek szóval kijelentett általvétele. *Szlem.*

HAEREDITATIS aditio tacita, seu pro haerede gestio: (*J. rom.*) örökségnek tettől érthető általvétele. *Szlem.*

HAEREDITATIS jus: örökség' jussa. *Czöv. Szlem.* Örökös jus. *Ujfal.*

HAEREDITATIS repudiatio: (*J. rom.*) örökség' megvetése. *Szlem.*

HAERES: örökös. *Cur. Helt. Köles. Perg. Kövy. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Ujfal. Puky. Szirm. Lex. Párizp. Moln. Márt. Fog. Pauly.* Örök. *Mest. Ösf. Fog. Vérgyökér. Szirm. Párizp.* Örökösödő, öröklő. *Bar. vm. Maradva. Kász.*

HAERES coronae: korona-örökös, korona' örököse. *Szlem.*

HAERES collateralis: oldalági örökös. *Szlem.*

HAERES directus: egyenes vagy egyenesági örökös. *Szlem.*

HAERES ex asse: fő örökös. *Puky. Pauly.*

HAERES ex semisse: fél örökös. *Puky. Pauly.*

HAERES fiduciarius: hiteles örökös. *Ujfal.*

HAERES immediatus: közbetetlen —, *Cur. P-gyűjt. Puky.* Egyes —, *P-gyűjt. Puky.* Közvetlenül örökös. *Szlem. Fog.*

HAERES legalis: törvényszerinti —, *Cur. Törvényszerint való —, P-gyűjt. Törvényes —, Georch. Czöv. Törvénybeli, v. csupán törvényes örökös. Szlem.*

HAERES legitimus: törvényes —, *Cur. P-gyűjt. Georch. Czöv. Puky.* Törvényszerint való —, *Puky.* Törvényes ágyból, v. intézet nélkül való örökös. *Szlem.*

HAERES necessarius: (*J. rom.*) kénytelen örökös. *Szlem.*

HAERES propagativus: vérszerint való —, *Georch. Czöv. Tenyészítő, v. vérszaporító —, Czöv. Vérséges örökös. Szlem.*

HAERES substitutus: másod örökös. *Cur. Helyettes —, Fog. Várandó —, Puky. Pauly. Georch. Váro —, P-gyűjt. Al, v. segéd örökös. Szlem.*

HAERES succedit in universa jura, et onera defuncti: az örökös a' megholtnak minden igazai-ban és terheiben örökösödik. *Puky.*

HAERES testamentarius: testamentomi —, *Cur. Végső intézetbeli —, P-gyűjt. Szlem. Puky.* Intézett —, *Georch. Szlem.* Végrendeleti örökös. *Fog.*

HAERES universalis: általános —, *Cur. Mindenés —, P-gyűjt. Georch. V-gyűjt. Puky.* Átaljában való —, *Puky.* Közönséges —, *Pauly.* Egyetemi örökös. *Fog. Kun.*

HAERES virtualis: erényes —, *Czöv. Reménylő, v. reménységbeli —, Szlem. Várandó örökös. Fog.*

HAERES voluntarius: (*J. rom.*) önkényes örökös. *Szlem.*

HAERES IARCHA: főeretnek, eretnekvezér, vezéretetnek. *Mest.*

HAERESIS: eretnokség. *Lex. Szlem. Kun. Bar. vm. Tévelygés. Szlem.*

HAGIOGRAPHUS: szentíró. *Puky. Pauly.*

HAJDO: hajdu, porkoláb. *Puky.*

HAJDONICALE oppidum: hajdúváros. *Fog. Pauly. Puky.* l. *Op-pida hajdonicalia.*

HALLUCINARE: imezni, ámozni. *Kász. Tétovázni. Sztrok.*

HANDELS- und Wechselgeschäft: kereskedői és váltói ügy. *Vált.*

HANDELSAGENT; Geschäftsführer: ügyvivő, ügynök, kereskedési ügyvezető. *Csász.*

HANDELSGESELLSCHAFTEN: közkereseti társaságok; societates communis negotii (quaestus, lucri) causa initae. *Csász.*

HANDLUNG: cselekvény, actus; kereskedés, negotium. *Vált.* Kereskedés, kereslet. *Fog.*

HANDLUNGSBUCH: kereskedői könyv. *Fog.*

HANDLUNGSDIENER: kereskedősegéd. *Fog.*

HANDLUNGSHAUS: kereskedőház; domus negotiatoria. *Vált.*

HARMONIA: 1) öszvehangzás. *Fog. Öszhang. Bar. vm. Puky. Fog. Hanggyezés. Puky. Pauly.* 2) Egyetértés. *Bar. vm. Puky. Kun. Egyezés. Pauly.*

HASARD: vakszerencse, történet. *Puky. Csapó.*

HASTILUDIUM: kopja-játék. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

HAUPTTEID: eldöntő hit, eskü; juramentum litis decisorium. *Vált. Császár.*

HEBDOMADALIA fora: heted-szaki vásárok. *Helt.*

HEBES: kába. *Stett.*

HELLUO: korbély, dobzódó. *Szirm. Tobzódó, pazérló. Márt. Párizp. Moln. Mokry. Tékozló. Mokry.*

HELVETICA confessio: helvé-cziai vallás. *Bar. vm.*

HERALDICA: czímerészke-dés. *Bar. vm. Czímertudomány. Puky. Czímtan. Sztrok. Czímerisméret. Perg. Czímerek' és vitézi rendek' ismérete. Pauly.*

HERMAPHRODITA: csíra. *Puky. P-gyűjt. Puky.* Két nembeli tes-tű. *P-gyűjt. Pauly.* Kétnemű. *Bar. vm.* Kétséges nemű személy v. istír. *Czör. Kétnemű személy. Szlem. Himnő. Kun. Csapó.*

HEROLDUS: hirdető. *Bar. vm. Kiáltnok. Kun.*

HEROS: hős. *Fog. Bajnok, le-vente, vitéz, diadász. Bar. vm.*

HERUS: úr, gazda. *Bar. vm.*

HESPERUS: szender. *Bar. vm. Esticsillag. Puky. Esticsillag. Kun.*

HETERODOXIA: helytelen tudomá-ny. *Pauly. Puky.*

HETEROGENEUS: különmemű. *Fog. Kun.*

HETERONOMIA: idegen tör-vénysszabás. *Puky. Jövevény tör-vénysszerzés. Mest.*

HIATUS: lézag; Lücke. *Vált.*

HIEMATIO pecorum: baromte-letetés. *Puky.*

HIERARCHIA: (*J. can.*) egy-házi kormány. *Pauly. Puky.* Egy-házi uralkodás, papurság. *Fog. Egyházi fejedelemség. Gánóczi. Ekkleziiai paphatalom. Márt. Egy-házi feljebbvalóság' rendje, v. so-ra, egyházi polczsor. Szlem. Pap-uraság. Kun.*

HIERARCHIAE gradus: egyházi feljebbvalóság' lépcsői, egyházi polczsor' lépcsői. *Szlem.*

HIERARCHIA ordinis: egyházi szolgálati feljebbvalóság' rendje, egyházi szolgálati polczsor. *Szlem.*

HIERARCHIA regiminis: egyházi hatalombeli feljebbvalóság' rendje, egyházi hatalombeli polczsor. *Szlem.*

HINC inde: együnnet is, másun-nat is. *Helt.*

HINTERLEGEN, Deponiren: le-tenni; deponere. *Vált. Csász.*

HINTERLEGER: letevő; deposi-tum faciens. *Vált. Csász.*

HISTORICUS: történetíró, tör-ténettudó. *Puky.*

HISTRIO: alakos, náró. *Bar. várm.*

HOMAGIALES marcae: díjos gi-ra. *Kász.*

HOMAGIALIS: hódoló. *Cur. Fog. Pauly. Puky. Márt. Jobbágyi. Cur. Hűségfogadó. Puky. Pauly. Hűségfogadó. Márt. Diji. Fog.*

HOMAGIALIS cultus: jobbágyi tisztelet, *Puky.*

HOMAGIALIS obligatio: jobbágyi kötelesség. *Cur. Jobbágyi hűség. Puky.*

HOMAGIALIS poena: díjbüntetés. *Szlem. Dijjas —, V-gyűjt.*

HOMAGIUM: 1) hódolás. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. V-gyűjt. Szirm. Márt. Hódolat. Fog. Kun. Hódoltság. Bar. vm. Hűségfogadás. Pauly. Puky. P-gyűjt. Felsőséghöz való hűség. P. J. P. Hűség, és alávetés. Czöv. Hűségeskü. Helt. Jobbágyi hűség. Szlem. 2) Dij. Cur. Szirm. Puky. V-gyűjt. Helt. Párizp. P-gyűjt. Georch. Czöv. Márt. Moln. Perg. Diji. Verb. (779. ford.) Váltás. Pauly. Puky. Ember' dija, v. főváltás. Szlem. Párizp. Emberdij, fejdij. Fog.*

HOMAGIUM fidelitatis: hűségbeli hódolás. *Cur. Meghódolás. P-gyűjt.*

HOMAGIUM mortui: holtak díja. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Dijatlan (tehetetlen) ember. Pauly.*

HOMAGIUM mortuum, vérdij. *Cur. Haltdij. Fog. Holtdij. Czöv. Szlem. Egész dij. Szlem. Holtak díja. P-gyűjt.*

HOMAGIUM vivi: elevenek díja. *Puky. P-gyűjt.*

HOMAGIUM vivum: élő dij. *Fog. Czöv. Eleven, v. féldij. Szlem. Elevenek díja. P-gyűjt. Eleven diu. Kász. Birság. Veres.*

HOMICIDA: gyilkos. *Cur. Puky. Fog. Pauly. P-gyűjt. Lex. Szlem. Emberölő. Pauly. Puky. Lex. Szlem.*

HOMICIDIUM: gyilkosság. *Cur. Puky. Szirm. Márt. V-gyűjt. Lex. P-gyűjt. Szlem. Fog. Emberölés. Fog. Pauly. Puky. Szirm. Márt. P-gyűjt. Szlem. Emberöldöklés. Pauly. Puky.*

HOMICIDIUM casuale: történetes —, *Cur. Véletlen —, V-gyűjt. Szirm. Történethől való —, Szirm. Puky. Nem akarva való, v. történeti —, Puky. Véletlen esetből történt gyilkosság. Szlem.*

HOMICIDIUM commune: közönséges, v. közszerű —, *Szlem.*

HOMICIDIUM culposum: hibás —, *Cur. V-gyűjt. Vétkes —, Szirm. Szlem.*

HOMICIDIUM deliberatum: el-tökélett gyilkosság. *Cur. V-gyűjt. Szlem.*

HOMICIDIUM destinatum: szántszándékos gyilkosság. *Vajd.*

HOMICIDIUM dolosum: szántszándékos —, *Cur. Álnok —, V-gyűjt. Szlem. Szirm. Csalárd —, Szirm.*

HOMICIDIUM fortuitum: véletlen gyilkosság. *Szrok.*

HOMICIDIUM insidiosum: orozva —, *Szirm.*

HOMICIDIUM praemeditatum: el-tökélett —, *Cur.*

HOMICIDIUM proditorium: áruló gyilkosság. *Cur.*

HOMICIDIUM qualificatum: súlyosb —, *Szlem.*

HOMICIDIUM simplex: egyszerű —, *Cur.*

HOMICIDIUM spoliationi junctum: rabló —, *Szlem.*

HOMICIDIUM voluntarium: el-tökélett v. szántszándékos gyilkosság. *Puky. P-gyűjt.*

HOMILETICA: (*J. can.*) prédikálástudomány, v. prédikáló mesterség. *Puky.*

HOMO archiepiscopalis: érseki ember. *Cur.*

HOMO capitularis: káptalan' embere. *Cur. P-gyűjt. Káptalanbeli. Fog.*

HOMO conventualis: konvent' embere. *Cur. P-gyűjt.*

HOMO dioecesanus: megyés püspök' embere, püspöki megyebeli személy. *P-gyűjt.*

HOMO impossessionatus: jószág-

talan ember. *Cur.* Szegény legény. *Helt.*

HOMO palatinalis : nádor' embere. *Cur.* Nádorispány' képe. *V-gyűjt.* Nádorispány' embere. *P-gyűjt.* *Szlem.* Nádorispányi képviselő. *Puky.* Nádori ember. *Fog.* *Czöv.*

HOMO regius : király' embere. *Cur.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Szlem.* Király' képe. *V-gyűjt.* Királyi ember. *Czöv.* *Vajd.* *Puky.* *Pauly.* *Fog.* Királyi képviselő. *Puky.* Teljesítő bíró. *Kézir.*

HONESTAS : 1) illendőség. *Puky.* *Pauly.* Tisztesség. *Fog.* *P-gyűjt.* 2) Költött sógorság. *Fog.*

HONESTAS naturalis : természeti —, *Ujfal.*

HONESTAS publica : (*J. can.*) közillendőség. *Puky.* *Pauly.* Közillendőség' igazsága. *Szlem.* Sógorodás. *P-gyűjt.* Sógorosodás. *Puky.* *Pauly.*

HONESTUS : tisztességes, v. illendő. *Puky.* *P-gyűjt.* *Lex.*

HONOR : becsület. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* Tisztelet. *Puky.* *Pauly.*

HONORABILIS : nagytiszteletű. *Fog.*

HONORANS, Honorant : névbe-szülő elfogadó, vagy fizető; Ehren-acceptant, Ehrenzahler. *Váltó.* Csász. Beccsló. *Stett.*

HONORARE : becsleni. *Stett.*

HONORARIUM : jutalom. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *V-gyűjt.* Becspénz. *Bar. vm.* Becsületdíj. *Fog.* Tiszteletbeli hér. *Czöv.* Tiszteletbeli jutalom. *Szlem.* Tiszteletajándék. *Törv. czik.* Tiszteletdíj. *Kun.*

HONORARIUS : becsületből való. *V-gyűjt.* Tiszteletbeli. *P-gyűjt.* *Puky.* *Pauly.* *Fog.* Becsületbeli *Kun.* *Puky.* *Pauly.* *Fog.* Becsületi, becsületből szolgáló. *Bar. vm.*

HONORARIUS fiscalis : tiszt. ügyvéd. *Puky.*

HONORARIUS notarius : tiszt. jegyző. *Puky.*

HONORAT ; honoratus : becsült, megbecsült. *Vált.* Csász.

HONORATIO cambialium : (*J. camb.*) váltólevél - megtisztelés. *Szlem.*

HONORATIO, Honoration : névbe-szülés; Honorirung. *Vált.*

HONORATOR : tisztés. *Cur.* *Puky.* Előkelő. *Pauly.* *Puky.* *Kun.* Előbbkelő *Bar. vm.* Tiszteletes. *Pauly.* Feles tekintetű személy. *Georch.* Tisztességes *Czöv.*

HONORATORIS ordinis : tisztésb rendű. *Fog.* *Kun.*

HONORATUS : becslett. *Stett.* 1. *Honestus.*

HONORIRUNG : 1. Honoratio.

HONORUM aviditas : becsület -, v. diés-vadászás. *Puky.* *Pauly.*

HONOS : tisztelet. *Fog.*

HORAE succisivae : henyórak, levont idő. *Bar. vm.*

HORREUM : pajta, csűr. *Bar. vm.*

HOSPES : újlakos. *Balia.* Jövcvény, vendég. *Perg.*

HOSPITALE : kórház. *Fog.* *Pauly.* *Puky.* Ispita. *Pauly.* *Puky.* Ispotály. *Puky.*

HOSTILITAS : ellenségeskedés. *Czöv.* *Szlem.* *Ujfal.*

HOTEL : szállota. *Fog.* Palota, kastély, vendégfogadó. *Kun.*

HUNGARIA : magyarhon. *Gr.* Széch. Magyarország. *Köz.*

HUTTMANN : bányaőr. *Perg.*

HYDRAULA : vízmester, vízmérő. *Puky.* *P-gyűjt.* Vizeresztő, vizszármozgató. *Bar. vm.* *Vizész.* *Perg.*

HYDRAULICA directio : vízmérést igazgató tisztség. *P-gyűjt.* *Puky.* Vízési igazgatóság. *Perg.* Víz mesterség' igazgatása. *V-gyűjt.*

HYDRAULICAE machinae : vízeresztő mosztonok. *Bar. vm.*

HYDRAULICUS : vízépítő. *Kun.*

HYDROSTATICA : vízmérés tudomány. *Puky.* Vízmérés' mestersege, és tudománya. *Pauly.* Víz-súlygyen' tudománya. *Kun.*

HYDROTECHNICA : vízépítésmesterség. *Puky.* *Pauly.* Vízitudo-mány. *Bar. vm.*

HYDROTECHNUS : vizi-tudós. *Bar. vm.*

HYPERBOLA : túlzottság, túlnagyítás. *Kun.*

HYPEROCHA : árán felül való. *Czöv.* Zálog' feleslegessége, vagy zálog' árának adósságot felülhaladó része. *Szlem.*

HYPOCHONDRIA : lépkór, komorkór; nyavalgás. *Kun.*

HYPOCRITA : (*J. can.*) képmutató. *Kun. Puky. Pauly.* Színeskedő. *Kun. Puky.* Álszent. *Kun.*

HYPOTHECA : 1) lekötés. *Cur. B. S.* Lekötött jószág. *Cur. Érték. Bar. vm.* Záloglekötés. *Dien.* 2) Zálog. *Cur. Fog. Pauly. Puky. P-gyűjt. Georch. Márt. Moln. Párizp.* Lekötött zálog. *Puk. Szirm. V-gyűjt.* Jelzálog. *Kun.* Kinevezett zálog. *Szil.* Zálogjószág. *Márt.* Felzálog. *Czöv.* Tartozásért való jószág-lekötélés. *Szlem.* Törzsökös zálog. *Ujfal.* Hitelalap. *Sztrók.*

HYPOTHECA expressa : nyilvános lekötés, lekötött jószág. *Cur.* Nyilvánosság —, *Czöv.* Nyilván kifejezett zálog. *Szlem.* Kijelelt hitelalap. *Sztrók.*

HYPOTHECA generalis : általános —, *Cur. Szlem.* Közönséges —, *Czöv. Fog.* Átaljában való zálog. *Puky.*

HYPOTHECA legalis : törvényes zálog. *Cur. I.* Hypotheca tacita.

HYPOTHECA privata : magános zálog. *Czöv.* Jószág' magányos ha-

talommal történt lekötélés, magányos jószág-lekötélés. *Szlem.*

HYPOTHECA publica : közönséges zálog. *Czöv.* Közhatalommal történt, vagy nyilvánosságos zálog. *Szlem.*

HYPOTHECA selectiva : szabad választással lekötött jószág. *Cur.* Szabadválasztást engedő —, *Puky. Szlem.* Választható —, *Czöv.* Választási zálog. *Fog.*

HYPOTHECA specialis : különös lekötés, v. különösen lekötött jószág. *Cur.* Különös —, *Fog. Puky. Pauly. Szlem.* Kijelelt —, *Georch.* Alneműs, v. kinevezett —, *Czöv.* Nevezet szerint való —, *Puky. Pauly.* Névszerint való zálog. *Szlem.*

HYPOTHECA tacita : hallgató, legázolt —, *Czöv.* Alattomban érthető —, *Szlem.* Törvényes zálog. *Cur.*

HYPOTHECARIUS : 1) lekötető. *Cur.* 2) Zálogos. *Cur.* Jelzálogos. *Kun. Puky. Szirm. V-gyűjt.* Fekvő zálogra hitelező. *Márt.* Felzálogos. *Czöv.* Jószág-lekötélő. *Szlem.* Hitelalapos. *Sztrók.*

HYPOTHESIS : feltétel. *N. B. P-gyűjt.* Állományos feltétel. *Bar. vm.* Állítás, okvára, önkényes állítás, felvett, v. önkényes alap. *Puky.* Állítás. *P-gyűjt.* Elővélet. *Kun.*

I.

- ICHOGRAPHIA**: alaprajz, fenékrajz. *Kun.*
- ICONOCLASTA**: (*J. can.*) képrontó, képostromló. *Mest.* Képdúló. *Kun.*
- ICONOGRAPHIA**: képleírás. *Kun.*
- ICONOLATRA**: (*J. can.*) képtisztelő. *Mest.*
- ICONOMACHUS**: (*J. can.*) képostromló. *Szlem.*
- IDEA**: észkép. *Debr. Fog.* Képlet. *Fog.* Képzet, gondolat. *Debr. Eszme. Sztrók. Fog.* Ötlet, észfogat, fogalom. *Kun.*
- IDEALE**: képfő, eszmény. *Fog.* Főnkép, bájolvány (bálvány). *Kun.*
- IDEALIS**: képzetű. *Debr. Eszmei, eszményi. Fog.* Főnképi, fényalaki; képzeményi, képzeményes. *Kun.*
- IDEALISMUS**: főnképeskedés.
- IDEALITAS**: főnképiség. *Kun.*
- IDENTICITAS**: azonosság. *Kun.*
- Fog. I. Identitas.*
- IDENTICUS**: azonos. *Kun. Fog.*
- IDENTITAS**: azonság. *Cur. Puky. Kun. Fog. Pauly.* Ugyanság. *Fog.* Ugyanazonság. *Bar. vm.* Azonosság. *Kun.*
- IDENTITAS juris**: jus' azonsága. *Cur.* Az igaznak egysége, ugyanazonsága, v. ugyanazon egy igaz. *Puky.* A' jusnak egysége, ugyanazonsága, ugyanazon egy jus. *Pauly.*
- IDENTITAS personae**: személy' azonsága. *Cur.*
- IDIOTA**: tudatlan. *Puky. Pauly. Kun.* Járatlan, avatlan. *Puky.* Idegen. *Bar. vm.*
- IDIOTICON**: környékszókönyv, tájékszótár. *Puky. Pauly.* Tájszótár. *Perg. Acad.*
- IDIOTISMUS**: szóllás' formája. *Puky. Pauly.* Nyelvszókás, szójárat. *Puky.* Nyelvtulajdonság. *Pauly.* Idegen, v. köznépi szóllás, járatlanság. *Bar. vm.* Szójárat. *Lex.* Tájszótár. *Kun.*
- IDOLOLATRA**: bálványzó. *Perg.* Bálványimádó. *Lex.* Bálványozó. *Pázm. Illyés.*
- IDOLOLATRIA**: bálványozás. *Puky.* Bálványimádás. *Teleg. Márt.*
- IDOLOTHYTUM**: bálvány-áldozat. *Lex.*
- IDOLUM**: bálvány. *Puky. Kun.* Kép, hamis isten. *Lex.*
- IGNOBILIS**: nemtelen. *Cur. Helt. Fog. Kun. Georch. Puky. Pauly. Szirm. Párizp. Czöv. Szlem. Moln.* Nem-nemes. *Márt. Fog. Nemetlen. Fog.*
- IGNOMINIA**: alacsonyítás. *Cur.* Gyalázat, szeny, kudarcz, becstelenség. *Puky. Csufság. Lex.* Kisebbség. *Bar. vm.*
- IGNOMINIOSE**: gyalázatosan. *Pázm.*
- IGNORANTIA**: tudatlanság. *Cur. Helt. Puky. Pauly.* Nemtudás. *Puky. Pauly.*
- IGNORANTIA affectata**: színlett tudatlanság. *Cur. Puky. Pauly.*
- IGNORANTIA crassa**: durva —, *Puky. Vastag —, Pauly.*
- IGNORANTIA culpabilis**: hibás —, *Cur.* Vétkes tudatlanság. *Puky. Pauly.*
- IGNORANTIA facti**: a' tett' nem tudása. *Cur. Puky.* A' dolognak nem tudása. *Pauly. V-gyűjt. Szirm.* Tett-dolog-tudatlanság. *P-gyűjt.* Cselekedet' nemtudása. *Czöv.* Tettet érdeklő tudatlanság. *Szlem.* Balvélekedés a' dolog' mivoltáról. *Szirm.*
- IGNORANTIA inculpabilis**: hibátlan —, *Cur.*
- IGNORANTIA invincibilis**: győzhetetlen —, *Cur. P-gyűjt. Czöv.* Meggyőzhetetlen —, *Ujfal. El-*

kerülhetetlen —, *Mest.* Elháríthatlan tudatlanság. *Szlem.*

IGNORANTIA juris: törvény' nem tudása. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Puky. Pauly.* Törvény-tudatlanság. *Márt. P-gyűjt.* Törvényt érdeklő tudatlanság. *Szlem.* Törvényben való járatlanság. *Pauly. Puky.* Jogi tudatlanság. *Sztrók.* Jog-nemtudás. *Csapó.*

IGNORANTIA justa: igazi nem tudás. *Czöv.* Igazságos, vétkül nem tulajdonítható tudatlanság. *Szlem.* Igazságos tudatlanság. *Ujfal.*

IGNORANTIA supina: henyé tudatlanság. *Puky. Pauly. Debr. Lex.*

IGNORANTIA vincibilis: meggyőzhető —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Czöv. V-gyűjt. Pauly.* Elkerülhető —, *Mest.* Elhárítható tudatlanság. *Szlem.*

ILLATIO: behozás, bevétel, következés. *Cur.* Következtetés. *Lex.*

ILLEGALIS: törvény ellen való. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Törvénytelen. *V-gyűjt. Mest. Szil. Szlem. Georch. Czöv. Kölc. Fog.* Törvényelleni, törvényellenes, nem-törvényes. *Kun. Fog.* Törvényküüli, törvényszerűtlen. *Fog.*

ILLEGITIMA proles: törvénytelen magzat. *Czöv. Cur.*

ILLEGITIMUS: törvénytelen. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Nem törvényes, törvényszerűtlen. *Fog. l. Illegalis.*

ILLICITUS: tilalmas. *Lex.* Tilott, nem szabad. *Vörösm. Tilos. Sztrók.*

ILLIMITATUS: határtalan. *Cur. Kun.* Határnélkül való *Puky.* Korlátolatlan. *Fog.* Határozatlan, környékezetlen. *Lex.* Korlátlan. *Sztr. Fog. Kun.*

ILLOCARE: béhelyheztetni. *Puky.* Béhelyhezni. *Sztrók.* Behelyezni, beültetni. *Csapó.*

ILLOCATIO: béhelyheztetés. *Cur.* Behelyezés. *Sztrók. Fog.*

ILLUMINARE: derfítani, világitani. *Puky. Pauly.* Világitítani. *Puky.* 1) Kivilágitítani; 2) kiszinezni. *Csapó.*

ILLUMINATIO: 1) (Beleuchtung) kivilágitás. *Fog. Kun.* Megvilágitás. *V-gyűjt. Puky.* Mécslőjáték, mécsvilágitás. *Pauly.* Világitás. *Puky. Lex.* 2) (Aufklärung) felvilágosodás, felvilágitás, észderülés, észderítés. *Mest.* Elmefejlődés. *Kun.* Világosodás, világosulás. *Fog.* 3) Kiszinezés. *Kölc.*

ILLUMINATIO moralis: erkölcsi v. vallásbeli felvilágitás, v. felvilágosodás. *Szlem.*

ILLUMINATIO politica: polgári felvilágosodás. *Szlem.*

ILLUMINATIO technica: mester-ségi felvilágosodás. *Szlem.*

ILLUMINATIO urbium: város' éjjeli megvilágitása. *Szlem.* Városok' éji kivilágitása. *Csapó.*

ILLUSIO: rászedés, megcsalás, csalatkozás, áltatás. *Lex.* Megcsalódás, csufolás, ámitás. *Csapó.*

ILLUSIVUS: csalfa, csalékony, ámitó. *Csapó.*

IMAGINARIUM: képzelt. *Bar. vm.* Képzetes, képzeményes. *Kun.*

IMAGINATIO: képzelődés. *Cur. Puky. Kun.* Képzelés, képzelés. *Csapó.* Képzelmény, képzemény. *Kun.*

IMAGINES aere excusae: rézre vert képek. *Bar. vm.*

IMBECILLIS sexus: gyarló nem. *Szirm.*

IMITATUR naturam pignoris: zálog' természetével bir. *Fog.*

IMITARI: utánozni. *Fog. Puky. Pauly. Kun. Mimelni. Puky. Kun. Pauly.* Követni. *Puky. Fog.*

IMMACULATA virgo: szeplőtelen szüz. *Pázm.*

IMMATRICULARE: anyakönyvbe beigtatni. *Pauly. Puky.* Közlajstromba, egyházilajstromba igtatni. *Perg.* Besorozni, beírni az anyakönyvbe. *Kun.*

IMMATRICULATIO: anyakönyvbe irás. *Cur.* Beírás a' születés-

könyvbe. *Puky. Pauly. Márt.* Oskolai anyakönyvbe, *Márt.* Egyházi anya könyvbe, *Pauly. P-gyűjt.* Közlajstromba igtatás. *P-gyűjt.* I. Matricula.

IMMEDIATE : közbevetetlenül. *Cur. Bar. vm.* Közvetetlenül. *Puky.* Közvetlenül. *Fog. Kun.* Közvetetlen. *V-gyűjt. Szlem.* Közbevetetlen. *P-gyűjt.* Eszközetenlül. *Puky. Fog. Pauly.* Eszköz nélkül. *Pauly.*

IMMEDIATUS : közbevetlen. *Cur.* Közvetetlen. *Puky.* Közvetlen. *Stett. Fog. Kun.* Eszközeten. *Puky. Fog.*

IMMEDIATUS successor : közvetetlen örökös. *Puky.* Egyenes örökös. *Sztrók.*

IMMEMORIALIS : emlékezetet haladó. *Cur. Kun.* Emlékezet haladó. *Fog. Puky. Pauly.* Emlékezhetteletlen. *Márt. Pauly.* Emlékezetelötti. *Kun.* Emberek' emlékezetét felülhaladó. *Szirm.* Emlékezetet meghaladó. *Márt. Puky.*

IMMEMORIALE tempus : emlékefeletti idő. *Debr.*

IMMIGRANS : beköltöző. *Bar. vm.* Jövény. *Külcs.*

IMMIGRATIO : beköltözés. *V-gyűjt.* Bevándorlás. *Szlem.*

IMMISSIVUS : magát betoló. *Vajd.*

IMMOBILIS : mozdulhatatlan. *Pázm.* Fekvő, ingatlan. *Szil.*

IMMODERATUS : mérséktelen. *Kun. Fog.*

IMMODESTUS : szerénytelen. *Kun. Fog.*

IMMODICUS : szertelen. *Fog.*

IMMORALIS : erkölestelen. *Puky. Pauly. Kun.* Erénytelen. *Csapó.*

IMMORALITAS : erkölestelenség. *Cur. Puky. Kun.* Erénytelenség. *Csapó.*

IMMUNIS : szabados. *Cur. Pauly. Puky. Szirm. Márt. Moln. Párizp.* Ment. *Cur. Fog. Pauly. Puky. Szirm. Márt. Moln. Párizp.* Mentés. *Pauly. Puky. Fog. Kun.*

Felmentve lévő. *Puky. Szabad. Szirm. Márt. Moln. Párizp.*

IMMUNITARE : szabaddá, vagy mentté tenni. *Cur. Puky. Pauly.* Felszabadítani. *Cur. Puky.* Mentésíteni. *Fog.* Megmenteni. *Puky.*

IMMUNITAS : szabadság. *Cur. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Mentesség. *Cur. Fog. Kun. Pauly. Puky. V-gyűjt.* Megmentés. *Pauly. Puky.* Szabadosság, felmentés. *Puky.* Mentség. *Bar. vm.* Felmentettség. *Szlem.* Üresség. *Czöv.* Felmentés. *Tud. gyűjt.*

IMMUNITAS asyli : menedékhelyi szabadság. *Szlem.*

IMMUNITAS ecclesiastica : egyházi —, *Cur. Szlem.* Papi —, *Szlem.*

IMMUNITAS localis : helybeli —, *Cur. P-gyűjt. Puky.* Helyi mentesség. *Fog.*

IMMUNITAS montana : (*J. met.*) bányász —, *Szlem.*

IMMUNITAS personalis : személyi —, *Cur. Fog.* Személybeli —, *P-gyűjt. Puky.*

IMMUNITAS realis : értéki —, *Cur. Vagyon* —, *Fog.* Vagyonbeli —, *Puky. P-gyűjt.*

IMMUTABILIS : mozdulhatatlan, változhatatlan. *Pázm. Lex.* Megmásolhatatlan. *Csere.*

IMMUTATIO beneficii ecclesiastici : egyházi haszonvétel, 's hivatal' megváltoztatása. *Szlem.*

IMPAR : páratlan, egyenellen. *Debr. Fog.* Feletlen. *Debr.* Egyenlőtlen. *Csapó.*

IMPARTIALIS : részrehajlatlan. *Fog. Pauly. Puky.* Részre nem hajló. *Pauly. Puky. Márt.*

IMPARTIALITAS : részre nem hajlás. *Cur. Puky. Márt.* Részrehajlatlanság. *Fog. Puky.* I. Disin-teressentia.

IMPEDIENS : gátló. *Fog.* Akadályozó. *Lex.*

IMPEDIMENTUM : akadály. *Cur. Fog. Lex. Pauly. Puky. Szirm. Márt. Párizp. Moln. Mokr. Gát.*

Fog. Pauly. Puky. Akadéék, gáncs. *Csapó.*

IMPEDIMENTUM canonicum: egyházi törvénybeli akadály. *Szlem.*

IMPEDIMENTUM matrimonii: házassági —, *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Házasság' akadály. *Czöv. Szlem. Akadéék. Pázm.*

IMPEDIMENTUM matrimonii dirimens: házasságot felbontó —, *Cur. P-gyűjt. Georch.* Házasságot eloszlató —, *P-gyűjt. Georch.* Házasság-*semmisítő —, Szlem.* Felbontó —, *Pauly. Puky. V-gyűjt. Szirm. Márt.* Eloszlató —, *Márt. Elbontó —, Czöv.* Bontó akadály. *Fog.*

IMPEDIMENTUM matrimonii impediens: házasságot gátló —, *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Meggátoló —, *Pauly. V-gyűjt.* Gátló —, *Szirm. Márt. Fog.* Házasság-gátló —, *Szlem.* Akadályozó —, *Czöv. Vujd.* Meggátló akadály. *Georch.*

IMPEDIMENTA matrimonii irritantia: sükeretlenítő, semmisítő akadályok. *Pauly.*

IMPEDIMENTUM occultum: titkos akadály. *Czöv. Szlem.*

IMPEDIMENTUM publicum: közönséges —, *Czöv.* Nyilvános, v. nyilvánosságra jött akadály. *Szlem.*

IMPEDIRE: akadályoztatni. *Cur. Háborítani. Helt. Veres.* Gátolni. *Lex.*

IMPEDIRI: akadékoztatni. *Moln.* Tartóztatni, gátoltatni. *Lex.*

IMPENDERE iudicium: törvényt v. igazságot szolgáltatni. *Puky.* Törvényt tenni, törvényt szolgáltatni. *Cur. Fog.*

IMPENSAE necessariae: szükségesek —, *Szlem. Ujfal.* Elkerülhetetlen költségek. *Szlem.*

IMPENSAE recompensatae; Wiedererstattener Verlag: (*J. met.*) Megtérített költségek. *Szlem.*

IMPENSAE utiles: hasznos hajtó, hasznos költségek. *Szlem.*

IMPENSAE voluptuariae: gyönyörűség-szerző —, *Szlem.* Gyönyörűség-szerző költségek. *Ujfal.*

IMPENSIO: törvénylátatás. *Czöv.*

IMPENSIO iudicii: törvényszolgáltatás. *Cur. Fog.* Igazságszolgáltatás. *Szirm. Szlem. Georch.* Igazságtétel. *V-gyűjt.* Törvénylátás. *Czöv.* Igazság' kiszolgáltatása. *Georch.* Büntetés alatti igazságszolgáltatás. *Szlem.* Uri törvényszolgáltatás. *Fog.*

IMPENSIONALE iudicium: jobbágyhatalmaskodást ítélőszék. *Már. Puky. P-gyűjt. Szlem.* Jobbágyhatalmaskodási törvényszék. *Perg.*

IMPENSIONALIS causa: törvényszolgáltatási ügy. *Cur.* Igazságtételbeli ügy. *Puky. V-gyűjt.* Jobbágyhatalmaskodást boszuló per. *Szlem.*

IMPENSIONALIS processus: jobbágyhatalmaskodási pör. *Perg.* Uri törvényszolgáltatási. per. *Fog.*

IMPERANS civilis: országló, polgári fejdelem. *Szlem.*

IMPERATOR: császár. *Lex. Fog.* Parancsnok, fővezér. *Kölcs.*

IMPERII forma: főhatalom' v. országlás' formája. *Szlem.* Országalak. *Perg.*

IMPERII forma simplex et mixta: főhatalom' v. országlás' egyszerű és elegyes formája. *Szlem.*

IMPERIUM: birodalom. *Fog. Puky. Pauly. P-gyűjt. Mest. Ujf.* Országlóhatalom. *Pauly. P-gyűjt. Mest. Puky.* Főhatalom. *Szlem.* Császárság, uralkodás. *Fog.*

IMPERIUM civile: polgári birodalom. *Czöv.* Polgári főhatalom, v. országlóhatalom. *Szlem.*

IMPERIUM civile absolutum: határtalan polgári főhatalom, országló határtalan hatalom. *Szlem.* Korlátlan hatalom. *Sztrók.*

IMPERIUM civile despoticum: szabadkényü országló hatalom. *Szlem.* Szabadkényü birodalom. *Ujf.*

IMPERIUM civile limitatum: mérsékelt polgári fő v. országló hatalom. *Szlem.*

IMPERIUM civile minus plenum: fogyatékos országló hatalom. *Szlem.*

IMPERIUM civile plenum: teljes országló hatalom. *Szlem.*

IMPERIUM commune: közbürodalom. *Czöv. Köz főhatalom. Szlem.*

IMPETINENS: szemtelen, pajkos. *Puky. Garázdá. Kun.*

IMPETINENTIA: illetlenkedés, pajkos szemtelenség. *Puky. Garázdaság, illetlenség, szemtelenség. Kun.*

IMPETURBATE: háborgatás nélkül. *Cur. Háborítlanul. Csapó.*

IMPETURBATUS: háborítatlan. *Fog. Háborítlan. Csapó.*

IMPETITIO: megtámadás, pörkezdés; Klage. *Vált. Csász.*

IMPETITOR: megtámadó. *Cur. Márt. Kun. Puky. Fog. Háborgató. Cur. Szirm. Kereső. Cur. Támadó. Fog. Kun.*

IMPETITOR illegitimus: törvénytelen háborgató *Cur.*

IMPETITOR legitimus: törvényes kereső. *Cur. Puky. V-gyűjt. Törvénynyel járó. Kézir. Törvényes háborgató. Puky. V-gyűjt. Szirm. Párizp. Törvényes ostromló. Czöv. Megtámadó. V-gyűjt. Törvényesen kereső. Szirm. Párizp. Törvény' utján mást megtámadó. Szlem. Törvényes kereső vagy követő. Bar. vm.*

IMPETRARE: felkérni. *Fog. Megnyerni. Kun. Pauly. Puky. Adományt nyerni. Fog. Megkérni. Balia. Kinyerni. Kun.*

IMPETRATIO: 1) felkérés. *Cur. Pauly. 2) Megnyerés. Cur. 1) Nyérés, 2) adomány-nyérés. Fog.*

IMPETRATIO boni: adomány jószágnyérés. *Czöv. Jóságfelkérés. Sztrok.*

IMPETRATIO boni alicujus ex defectu: a' magvaszakadás' utján lett felkérése valamely jószágnak. *Perg.*

IMPETRATIO boni ex defectu, ex nota: jószág-felkérés v. nyérés magvaszakadásból, hivségeleuségből. *Perg.*

IMPERATIO donationis: adomány-felkérés. *P-gyűjt. Szlem.*

Megnyérés. Czöv. Adomány-nyérés. Szlem.

IMPETRATIO nobilitatis: nemes-ség' nyérése. *Cur. Nemesség-nyérés. Puky. P-gyűjt. Szlem. Nemességfelkérés, Szlem. Georch.*

IMPETRATOR: 1) felkérő. *Cur. Puky. V-gyűjt. Fog. 2) Nyerő, megnyerő. Cur. Jóságnyerő. Puky. Czöv. Pauly. Adománynyerő. Szlem. Adományos. Fog. Kun. Elkerő. Veres. Kinyerő. Kun.*

IMPETRATOR primus: első adományos. *Cur. Fog. — Deductio ad impetantem*: a' megnyerővel való öszvekapcsolás. *Cur.*

IMPETRATOR principalis: főadományos. *Fog.*

IMPIETAS: istentelenség. *Lex.*

IMPIGNORANS: elzálogosító. *Georch. Zálogadó. Czöv. Szlem. Zálogosító. Czöv. Zálogálló. Szlem.*

IMPIGNORARE: elzálogosítani. *Fog. Elzálogolni. Kun.*

IMPIGNORATIO: elzálogosítás, zálogbaadás. *Cur. Puky. Georch. Szlem. Szirm. Márt. Pauly. Párizp. Kölcs. I. Oppignoratio v. Pignus.*

IMPIGNORATUM bonum: elzálogosított jószág. *Cur.*

IMPLACABILIS: kérelhetetlen, engesztelhetetlen. *Kun.*

IMPLANTATIO: plántálás. *Ujf. Ültetés, beültetés. Szlem.*

IMPLEMENTALIS: teljesítésbeli, betöltésbeli. *Puky. Teljesítési. Fog. Kun.*

IMPLEMENTALIS causa: teljesítési pör. *Kun. Fog.*

IMPLEMENTALIS processus: betöltési per. *Debr.*

IMPLEMENTUM: teljesítés. *Cur. Vajd. Puky. Kun. Fog. Betöltés. Cur. Puky. Teljesedés. Kun. Teljesület. Fog. Beteljesedés. Moln.*

IMPLEMENTUM contractus: tokmabetöltés. *Kölcs.*

IMPLICARE: bonyolítani, bekeverni, beszöni. *Kun.*

IMPLICARI: kötelődni. *Pázm.*

IMPLICITE: értve, értetődve. *Cur.* Bennértőleg, befejtőleg. *Fog.* Feltéve. *H.B.* Hozzá- v. beleértve, bekötve, titkon értődve. *Puky.* Titkon. *Lex.* Refoglalva. *Kun.* Alattomban. *Illyés.* *Pázm.*

IMPLICITUS: homályos. *Lex.* Titkos. *Illyés.* Bennfoglalt. *Fog.* Keverékeny. *Sztrók.* Bonyolódott. *Kölcs.*

IMPONERE: meghagyni. *Cur.* *Puky.* Parancsolni. *Puky.* *Kun.* Kötelességül tenni, megszabni. *Fog.*

IMPONERE judicialiter: bíróiképen meghagyni. *Cur.* *Puky.*

IMPONERE laborem: a' munkát rátolni. *Sztrók.*

IMPOPULARE: népesíteni. *Czöv.*

IMPOPULATIO: 1) népesség. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* 2) Népesítés. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *Georch.* *Szlem.* Megülés, megszállás. *Cur.* Népszám, lakosok' száma, valamely helynek megültése. *Puky.* *Pauly.* Népesülés, népesület. *Fog.* Benépesítés. *Czöv.* Népesedés. *Szl.* Telepítés, megszállítás. *Sztrók.*

IMPOPULATIO extensiva: népesedés' kiterjedtsége, nép' száma. *Szlem.*

IMPOPULATIO intensiva: népesedés' tömöritsége. *Szlem.*

IMPOPULATIO praedii: pusztának megülése, megszállása. *Cur.*

IMPOPULATA sessio: megült telek, népes telek. *Cur.*

IMPORANTIA: haszon. *Szirm.* *Márt.* *Puky.* Jövedelem, jövedel. *Fog.*

IMPORTAT: behoz. *Kun.* *Fog.* Jövedelmez. *Fog.* Hasznot hoz. *Bar. vm.* Hasznot hajt. *Sztr.* *Kun.*

IMPORTATIO: behozatal, bevétel. *Kun.*

IMPORTATIO mercium: áruk' behozása, árubehozás. *Szlem.*

IMPORTATIO mercium clancularia: árrúk' alattomos behozása. *Szlem.* Portéka-beorozás. *Sztrók.*

IMPOSITA: kivetett adó. *Puky.* *Fog.* *Pauly.* *Márt.* Adózási teher.

Puky. Adató. *Fog.* Rárótt adó. *Kölcs.*

IMPOSITIO manuum: kézterjesztés. *Lex.* Kézvetés. *Pázm.*

IMPOSSESSIONATUS: birtoktalan. *Cur.* Értéketlen. *Egyh. ért.* Birtoktalan. *Fog.*

IMPOSTOR: álnok. *Fog.* *Kun.* *Puky.* *Márt.* *Moln.* *Párizp.* Csalárdkodó, gazember. *Puky.* Talpig gazember. *Szirm.* Csalárd. *Márt.* *Moln.* *Párizp.* *Kun.*

IMPOSTURA: álnokság. *Puky.* *Kun.* *Fog.* Csalárdság. *Puky.* *Kun.* Imposztorság. *Cur.* Gázság. *Kun.*

IMPOTENTIA: tehetetlenség. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Pauly.* Nősztehetetlenség. *Fog.* Hidegség. *Szirm.* Erőtlenség. *Moln.* Tehetetlenség. *Szirm.* *Moln.* *Márt.* *Párizp.*

IMPOTENS: tehetetlen. *Cur.* *Puky.* Nőszterőtlen. *Kun.*

IMPOTENTIA absoluta: általános —, *Cur.* *Czöv.* *Szlem.* Átaljában való —, *P-gyűjt.*

IMPOTENTIA antecedens: megelőző —, *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* Házasságot előző —, *Cur.* *P-gyűjt.* *Czöv.* Házasság-előző —, *Szlem.* Előző —, *Fog.* A' házasságot megelőző —, *Pauly.* Házasság előtt megvolt tehetetlenség. *Georch.*

IMPOTENTIA medicabilis: orvosolható —, *Puky.* Megorvosolható tehetetlenség. *Pauly.*

IMPOTENTIA perpetua: orvosolhatatlan —, *Cur.* *Puky.* *Szirm.* Örökös —, *V-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* *Puky.* Megorvosolhatatlan. *Georch.*

IMPOTENTIA putativa: képzelt —, *Cur.* Vélt tehetetlenség. *Szlem.*

IMPOTENTIA respectiva: személyt illető —, *Cur.* A' hitvesre nézve fenálló —, *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.* Rávitteles —, *Fog.* Jegyesre nézve való —, *Szlem.* Illető tehetetlenség. *Czöv.*

IMPOTENTIA subsequens: következő —, *Cur.* *Pauly.* *Fog.* *V-gyűjt.* *Szirm.* Házasság alatti —, *Cur.* Házasság alatt támadott, kö-

vetkezett —, *P-gyűjt.* Házasság után következő —, *Czöv.* Házasság alatt született —, *Szlem.*

IMPOTENTIA vera: igazi —, *Cur.* Való tehetetlenség. *Szlem.*

IMPRACTICABILIS: eszközökkel, gyakorolhatlan, valósíthatlan. *Kun.*

IMPRAEGNATIO: teherbe ejtés. *Cur. Puky. Pauly. Fog.*

IMPRECATIO: átok, átkozás. *Lex.*

IMPRESSIO: benyomás, illetődés, foganat. *Pauly. Puky.*

IMPROBARE: helybe nem hagyni, helytelennek találni. *Cur.* Rosszalni. *Fog.* Helyteleníteni, feddeni, feddésre méltónak találni, helytelennek mondani. *Puky. l.* Reprobare.

IMPROBIS: magtalan. *Cur. Bar. vm. Fog.*

IMPROPORTIO: aránytalanság. *Cur. Puky.* Aránytalanság. *Kun. l.* Dispropertio.

IMPROPORTIONATUS: mértékfelett való, disztelen. *Puky.* Aránytalan, idomatlan. *Csapó.*

IMPROTOCOLLARE: bejegyezni. *Pauly. Fog. Puky. Márt.* Jegyzőkönyvbe iktatni. *Puky. Fog.* Besorozni. *Kun.*

IMPROTOCOLLATIO: jegyzőkönyvbe iktatás. *Cur.* Béjegyzés. *V-gyűjt.*

IMPROTOCOLLATUS, *Improtocollit*: bejegyzett. *Vált. Csász.*

IMPUBER: neveletlen. *V-gyűjt.* Kiskoru. *Mest.* Gyermekkoru. *Georch. Szlem.* Semmi tétetü. *Ujf.* Serdületlen. *Kun. Fog.* Fel nem serdült. *Szirm.* Felserdületlen. *Dien.* Siheder, ifjoncz. *Csapó.* Nevedék. *Egyh. ért.*

IMPUBERTAS: kiskorúság, nevedékkor. *Lex. Egyh. ért.*

IMPUGNARE: vivni, vitatni. *Bar. vm.* Ostromlani, megtámadni. *Csap.*

IMPULSIO: behajtás. *Cur. Fog.* Tilhajtás. *Bar. vm.* Kárbólbehajtás. *Kölcs.* (*Invagiatio*: bitangbehajtás, kárbuli behajtás; *Aba-*

ctio: elhajtás, villongási behajtás, peresből behajtás. *Fog.*)

IMPULSIONALIS mulcta: hajtópénz. *Georch.* Hajtó' bére. *Szlem.*

IMPUNE: büntetlenül. *Cur. Puky. Fog. Kun.* Sujtatlan. *Gr. Széch.*

IMPUNIBILIS: megbüntethetetlen. *Lex. Szilgy.*

IMPUNIS: büntetlen. *Fog. Vörösm.* Káratlan. *Lex.*

IMPUNITAS: büntetlenség. *Szl.*

IMPUTARE: 1) beszámítani, betudni. *Cur. Fog.* 2) Tulajdonítani. *Cur. Puky.* Okozni, fele tudni v. számlálni. *Puky. Rároni. Kun.*

IMPUTATIO: beszámítás. *Cur. Kun. Puky. Fog.* Betudás. *Cur.*

Fog. P-gyűjt. Pauly. Beszámlálás. *Márt. Puky. Pauly. Ujf.* Beleszámlálás. *P-gyűjt.* Beadás, okozás: *Puky.* Tulajdonítás. *Cur.*

Lex. Márt. Megítélés. *Ujf.* Rátudás. *Kölcs.* Érdemül vagy vétkül tulajdonítás. *Szlem.* Tulajdoníthatás. *Vajd. Rárovás. Kun.*

IMPUTATIO certa: bizonyosságon épülő vétkül v. érdemül tulajdonítás. *Szlem.*

IMPUTATIO facti: tett tulajdonítás, tett' valakinek tulajdonítása. *Szlem.*

IMPUTATIO juris: törvénytulajdonítás, törvényterhe' valakinek tulajdonítása. *Szlem.*

IMPUTATIO probabilis et improbabilis: hihetőséget szülő vagy nem szülő, hihetőségen épülő v. nem épülő vétkül tulajdonítás. *Szlem.*

IMPUTATIONIS fundamentum: érdemül v. vétkül tulajdonításnak talpköve v. alapja. *Szlem.*

IMPUTATIONIS obiectum: érdemül v. vétkül tulajdonítás' tárgya. *Szlem.*

IMPUTATIONIS subjectum: érdemül v. vétkül tulajdonítást elfogadó való v. személy. *Szlem.*

IMPUTATIS imputandis: beszámítván a' beszámítandókat. *Fog.* Betudván a' betudandókat. *Puky. Pauly. Márt.*

INACTARE: béperesíteni. *Cur.* Beügyezni. *V-gyűjt. Puky.* Belé v. hozzá tenni, az ügybeli íráshoz rakni. *Puky.*

INACTIONARE: keresetbe foglalni v. venni. *Cur.* Perbe húzni, vádlevélbe foglalni. *Puky. P-gyűjt.* Megperelni. *P-gyűjt.* Bepörösíteni, pörbefoglalni. *Kun.*

INACTIONATUS: keresetbe foglalt, v. vett, beperesített. *Cur.* Megperletett. *Márt.* Keresetbevett. *Kölcs.* Pörhehuzatott. *Puky. Pauly. Márt.* Megpörletett. *Puky. Pauly.* Vádlevélbefoglatott. *Márt. Pauly. Puky.* Pörös, kereseti. *Fog.*

INACTIVITAS: ügytelenség, tehetlenség. *Kun.*

INADVERTENTER: észrevétlenül, észre nem véve. *Puky. Pauly.*

INADVERTENTIA: észrenemvétel, észrevétlenség. *Puky. Pauly. Márt.*

INAEIFICATIO: beleépítés. *Czöv.*

INAEQUALIS: egyenetlen, nem egyenlő. *Fog.* Egyenetlen. *Lex.*

INAEQUALIS linea collateralis: nemegyenlő oldalág. *Fog.*

INAEQUALITAS juris: jus' egyenetlensége. — *Czöv. Szlem. Cur.* Jogegyenlenség. *Kun. Perg.* Jogi egyenetlenség. *Sztrók.*

INALIENABILE: elidegeníthetetlen, *Vajd.* Elsajátíthatatlan. *Kun.* Megmásolthatatlan. *Pázm.*

INANTIQUATUS: beavult, beagott, megavult. *Puky.* Elavult. *Cur.*

INARTICULARE: becikkelyezni, törvénybe iktatni. *Puky. V-gyűjt. Pauly.*

INARTICULATIO: törvénybeiktatás. *Cur. Puky.* Törvénybeiktatás. *Fog.* Törvénybe való iktatás. *Szirm.* Becikkelyezés. *Puky. Kun.*

INAUGURARE: megkoronázni. *Kun.*

INAUGURALIS diploma: koronázati oklevél. *Kun.*

INAUGURATIO: koronázás, koronázat. *Kun.*

INCAMINARE causam: elkezdni, v. megindítani a' pert. *Márt. Párizp. Fog. Puky.* Pert támasztani. *Szirm.*

INCAMINATIO litis: per' kezdése. *Cur.* Megindítása a' pernek. *Csapó.* Pertámasztás. *Szirm.*

INCANTARE: megigézni, igézni. *Szlem. Puky. Pauly. Fog.* Varázslani. *Lex.* Bájolni. *Szlem.* Megbűvölni. *Csapó.*

INCANTATOR: igéző. *Puky. Pauly.* Megbűvölő, megbájoló, megigéző. *Csapó.*

INCAPACITAS: birhatatlanság, tehetetlenség, megfoghatatlanság. *Puky. Pauly. Márt.*

INCAPACITAS bonorum possidendorum: jószág nem birhatóság. *P.*

INCAPACITAS possessorii: jószág' birhatatlansága. *Márt. Puky. Pauly.* Birhatatlanság. *Bar. vm.* Jószágbirhatatlanság. *P-gyűjt. Georch. Kölcs.* Jószág nem birhatóság. *P.J. V-gyűjt.* Jószágbirásra alkalmatlanság. *Czöv.* Birtokhoz való tehetetlenség, jószág nem birhatás. *Szlem.* Jósági birhatatlanság. *Czöv.*

INCAPACITAS solvendi: fizetési tehetetlenség. *Törv.*

INCAPAX: nem képes, nem birható, tehetetlen. *Puky.* Képtelen. *Stett.* Nem...ható. *Fog.*

INCAPAX judicatus: nem bírálható. *Fog.*

INCAPAX possidendi: jószágot nem birható. *Cur. Puky. Fog.* Jószágbirhatatlan. *Kölcs.* Birtokra tehetetlen. *Puky.* — alkalmatlan. *H. B.* Capax possidendi: jószágot birható. *Cur.*

INCAPTIVATIO: befogás. *Cur.* Befogatás. *Puky. Fog.* Bezáratás. *Puky.* I. Captivatio.

INCARCERATIO: tömlöczözés. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Czöv.* Tömlöczbetétel. *Cur.* Bezárás. *P-*

gyűjt. Tömlöczötetés. *Fog.* Tömlöczrevetés. *Szlem.* Börtönözés. *Sztrók.*

INCARCERATUS : rab, raboskodó. *Fog.*

INCARNATUS : testesült. *Kun.*

INCATTEA pars : alpörös fél. *Puky.*

INCATTUS : alperes fél. *Cur.* Alperes. *Márt.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Szlem.* Alpörös. *Puky.* *Pauly.* *Helt.* *Czöv.* *Fog.* Ügybevont. *Czöv.* Panaszlott. *Sztrók.* *Fog.*

INCATTUS principalis : fővebb alperes. *Czöv.* Főalperes. *Szlem.*

IN causam attrahere : perbe fogni. *Helt.*

IN causam se ingerere : a' perbe béállani. *Helt.* — beavatkozni. *Sztrók.*

IN causa succumbere : ügyében megfogyatkozni. *Helt.*

INCAUTE : vigyázatlanul, gondatlanul. *Puky.*

INCAUTUS : vigyázatlan. *Cur.*

INCAUTUS emtor : vigyázatlan vevő. *Cur.*

INCENDIARIATUS : gyujtogatás. *Szlem.*

INCENDIARIUS : gyujtogató. *Cur.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Fog.* *Puky.* *Puky.* Egető. *Puky.* *Pauly.*

INCENDIARIII crimen : gyujtogatás. *Cur.* Gyujtogatási bűn. *Sztr.*

INCENDIORUM indemnistratoria societas : tüzkár' védlését intéző társaság. *Pauly.* *Puky.* Gyuladások — bátorságosításbeli társaság. *Puky.* Tüzkármentő társaság. *Fog.*

INCESTUOSUS : 1) vérfertőztető. *Cur.* *Puky.* *Fog.* 2) Vérfertőztetésbeli, vérfertőzeti. *Fog.* Vérségfertőztető. *Puky.* Vérfertelmes. *Kun.*

INCESTUS : vérfertőztetés. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Márt.* *Szlem.* Vérparáztság. *Kölcs.* Vérségfertőztetés. *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.* Vértörés. *Mest.* Fertelmes paráztság. *Helt.* Vérfertelem *Kun.* Vérfertőzet. *Fog.*

INCIDENS : közbejövétel. *Cur.* *Puky.* *Márt.* *Pauly.* 1) közbejövétel; 2) ötlet. *Fog.* Ötlés. *Puky.* *Márt.* *Pauly.* Közbeötlő. *Debr.*

INCIDENTALIS : közbejövő. *Cur.* Ötletes. *Kun.*

INCIDENTFR : ügyesöleg. *Czöv.* Véletlen, történetileg. *Perg.*

INCIDENTIA : észötlés. *Puky.* Ötlet. *Perg.* *Debr.* *Kun.* *Fog.*

INCINERATIO : megégetés. *Cur.*

INCISURA : vágány. *Puky.*

INCITAMENTUM : gerjesztés. *Cur.* *Puky.* Ingerlés. *Cur.* Gerjedelem.

Puky. Gerj. *Perg.* Késztetvény. *Kun.* Inger, ösztön. *Lex.*

INCITARE : ingerelni. *Cur.* *Puky.* Felbőszíteni. *Sztrók.* Izgatni, késztetni, nógatni. *Kun.* *Csapó.*

INCLAVARE : bekapcsolni. *Fog.* *Puky.* Befoglalni. *Puky.*

INCLAVATIO : befoglalás, beszegelés. *Cur.*

INCLINATIO : hajlandóság. *Pauly.* *Lex.* Hajlat. *Kun.* Hajlam, vonzóadás. *Csapó.*

INCLUSIVE : berekesztőleg. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Belevéve vagy rekesztve. *Puky.* *Pauly.* Bezárólag. *Debr.* *Fog.* *Kun.* **EXCLUSIVE** : kirekesztőleg. *Cur.* Kizárólag. *Fog.* **INCLUSIO** gemmae : (J. rom.) gyöngybefoglalás. *Uffal.*

INCLYTA universitas : tekintetes egyetem. *Fog.*

INCLYTUM dominium : tekintetes uradalom. *Puky.*

INCLYTUM regnum Hungariae : nemes Magyarország. *Fog.*

INCLYTUS comitatus : tekintetes vármegye. *Puky.*

INCLYTUS : tekintetes. *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Nemes. *Fog.*

INCOGNITO : ismeretlenül, idegen v. álnév alatt. *Puky.* Álnévvel, álszemélykép. *Kun.*

INCOLATUS : lakás, lakosság. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.*

INCOMMODUM : 1) kár. *Cur.* *Fog.* 2) alkalmatlanság. *Cur.* *Fog.*

Kun. Kényelmetlenség; vesztesség.
Fog. Nehézség, teher. *Kun.*

INCOMPATIBILIS: egybe vagy összeférhetetlen. *Cur. Puky. Paul.* Szerkezhetetlen. *Pauly. Puky.* Öszvferhetetlen. *Fog. Kun.* Megférhetetlen. *Georch.* Megférkezhetetlen. *Czöv.* Egymással meg nem férő. *P-gyűjt.*

INCOMPATIBILITAS: öszve v. megférhetlenség. *Fog.* Egybe v. összeférhetetlenség, szerkezhetlenség. *Puky.*

INCOMPETENS: nem-illető. *Cur. Kun. Fog.* Helytelen. *Cur.* Illetlen. *Pázm.* Illőtlen. *Kun.*

INCOMPETENTIA: nem-illetőség. *Cur. Kun. Fog.* Helytelenség. *Cur.* Illöttség. *Kun.* Illetlenség. *Kász.*

INCOMPETENTIA judicis: a' bírónak nem illetősége. *Czöv.*

IN concursum incidere: csődülésbe, v. öszvefutásba esni. *Czöv.* Öszvetódulási perbe keveredni, v. hitelezők' öszvetódulásába esni. *Szlem.* Csődület alá esni. *Csapó.*

INCONSEQUENS: következtlen. *Puky. Kun. Fog. Lex.*

INCONSEQUENTIA: következtelenség. *Cur. Puky. Fog. Kun.*

INCONSIDERANTIA: vigyázatlanság. *Cur.*

INCONSTITUTIONALIS: alkotmányellenes. *Sztrók.*

INCONSULTE: gondatlanul, vigyázatlanul. *Puky.*

INCONSULTUS: gondatlan, vigyázatlan. *Cur.* Nem-tanácsos. *Fog.*

INCONVENIENTIA: illetlenség. *Cur. Fog. Puky.* Helytelenség. *Cur. Kun.*

INCONVENIENTIA fori: bíróság' helytelensége. *Cur.*

INCORPORARE: betettesíteni, egyesíteni. *Kun.*

INCORPORATIO: egyesítés. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.* Öszzekapcsolás. *Puky. P-gyűjt.* Egytestesedés, egytestesítés. *Szlem.* Testesedés. *Fog.*

TÖRV. TUD. MÚSZÓTÁR.

INCORRUPTIBILITAS: romolhatatlanság. *Lex.* Vesztegethetlenség. *Csapó.*

INCREMENTUM: nevededés, gyarapodás. *Pauly. Lex.* Gyarapulás, növedék. *Kun.* Gyarapodvány. *Csapó.*

INCULPABILIS: 1) feddhetetlen, vádolhatatlan; 2) feddendő, vádolható. *Csapó.*

INCULPATA tutela: szabad védelem. *Szirm.* Életmentés, önvédelem. *B.*

INCULPATAE tutelae moderamen: szabad, büntelen védelem' mérséklete, önvédelem' mérséklete. *Cur.* Szabad védelem' mértéklete. *Puky. Pauly.* Büntelen magavédelme, büntelen önvédelem. *Puky.* Hibátlan védelem' mérséke. *Fog.* Szabad védelem' mérséklete. *Szlem.*

INCULPATUS: 1) büntelen. *Cur. Puky. Pauly.* 2) Vádolt. *Cur.* Hibátlan. *Fog.* Vélsen, feddetlen; bevádolt. *Csapó.*

INCURIA: gondatlanság. *Cur. Puky. Fog.* Vigyázatlanság. *Puky.* Szorgalmatlanság, gondviseletlenség. *Moln.*

INCURRERE notam infidelitatis: hazaárulás' —, *Puky.* Hütelenség' vétkébe esni. *Puky. Fog. Márk. Pauly.*

INCUSATUS: bevádolt, vádolt. *Cur.* Bevádoltatott. *Szirm.*

INDEBITA: helytelen —, *Cur. Puky. Márk.* Méltatlan panasz v. kereset. *Helk. Kézur.*

INDEBITA actio: méltatlan kereset. *V-gyűjt.* Helytelen panasz. *P-gyűjt. Georch.* Helytelen kereset. *V-gyűjt. Szlem.*

INDEBITAE actionis poena: tartozatlan kereset' büntetése. *Fog.*

INDEBITAE poena: helytelen panasz' büntetése v. terhe. *Cur. Puky.* Helytelen panasz' bére. *Georch.* Helytelen kereset' büntetése. *Szlem. P-gyűjt.* Méltatlan kereset' büntetése. *V-gyűjt.* Méltatlanság' —, *Vajd.*

INDEBITA solutio : tartozatlan fizetés. *Kun.*

INDEBITAE solutionis processus: tartozatlan fizetésbeli pór. *Fog.*

INDEBITE : helytelenül, méltatlanul. *Cur. Puky.*

INDEBITE solutum: tartozatlan fizetett. *Czöv.* Tévedésből tett fizetés. *Szlem.*

INDEBITI solutio: nem tartozás' fizetése, tévedésből tett fizetés. *Puky. Pauly.* Helytelenül való fizetés. *Puky.*

INDEBITORUM poena: a' méltatlan keresetnek büntetése, v. a' helytelen panasz' terhe. *Pauly.*

INDEBITUS: tartozatlan, helytelen. *Fog.*

INDEFECTIBILIS : elfogyhatatlan, fogyhatatlan. *Pázm.*

INDEFECTIBILITAS: fogyhatatlanság. *Pázm.*

INDEFENSE : védnélkül. *Vajd.*

INDEMNIS : kártólment. *Cur. Puky.* Káratlan. *Pauly. Puky.* Kármentes, kármentett, kármentesített. *Fog.*

INDEMNISARE: kárt megtéríteni, káron kívül helyzetetni, kártól menteni. *Puky. Kártalanítani. Puky. Pauly. Lex. Kártulmenteni, kártalanítani. Fog. Kun. Stett. Kármentesíteni. Kun. Stett. Kárt téríteni. Cur.*

INDEMNISATIO : kármegettítés. *Cur. Puky. Mest. Szlem.* Kármentesség. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Kártalanítás. *Fog. Pauly. Kun. Kártalanítás. V-gyűjt. Kármentés. Puky. Fog. Kárpótlás. Dien. Kun.* Helyreépítés. *Czöv.*

INDEMNISATUS: kártólmentett. *Cur. Kártólmentett. Puky. Márt.* Káron kívül helyzetett. *Puky.* Kármentett. *Fog. I. Indemnis.*

INDEMNITAS : kármentés. *Cur.* Kártalanság. *Lex. Károrvoslás. Puky. Pauly.* Kártalanság. *Fog. Kártalanítás. Bar. vm.*

INDEPENDENS : független. *Puky. Kun. Fog.* Önállású, szabadlétű. *Kun.*

INDEPENDENTIA : függetlenség. *Cur. Puky. Fog. Lex.*

INDEPENDENTIA legalis regni: az országnak törvényes függetlensége. *Pauly.*

INDETERMINATE : határozatlanul. *Puky.*

INDETERMINATIO : határozatlanság. *Cur.*

INDETERMINATUM : határozatlan. *Vajd.*

INDEX : mutató-lajstrom. *Puky.* Mutatvány; mutató, mutatókönyv. *Fog.* Jelelvény, utasító, tárgymutató. *Kun.*

INDICIUM : jelenség. *Cur. Kász. Fog. Kun.* Bünjel. *Szirm.* Jel, mutatójel, jelentés. *P-gyűjt.*

INDICIUM delicti: bünjelenség. *Cur. Bünjel. Puky. V-gyűjt.* Bünnek jelei. *P-gyűjt.* Gyanújel, gonosztett' gyanújele. *Szlem.*

INDICIUM delicti adjuvans: megerősítő —, *Cur.*

INDICIUM delicti adminiculans: segédgyanújel. *Szlem.*

INDICIUM delicti antecedens: megelőző —; *Cur.*

INDICIUM delicti concurrens: együttjáró —, *Cur.*

INDICIUM delicti consequens: következő —, *Cur.*

INDICIUM delicti contingens: történeti —, *Cur.*

INDICIUM delicti genericum: való 's alapos gyanújel. *Szlem.*

INDICIUM delicti immediatum: közbevetetlen —, *Cur. Közvetlen —, Perg.*

INDICIUM delicti legale: törvényszerinti —, *Cur.*

INDICIUM delicti mediatum: közbevetett —, *Cur.*

INDICIUM delicti naturale: természetes —, *Cur.*

INDICIUM delicti necessarium: szükséges bünjelenség. *Cur.*

INDICIUM delicti proximum: legközelbi —, *Cur. Közéltő —, V-gyűjt.* Közelbi —, *Szlem. Közéltő bünjelenték. P-gyűjt.*

INDICIUM delicti remotum: távolabb való —, *Cur.* Távolvaló. *V-gyűjt.* Távollévő —, *P-gyűjt.* Távolabbi —, *Szlem.*

INDICIUM delicti spurium: fél-szeg gyanújel. *Szlem.* Korcs vétekkjel. *Sztrók.*

INDICIUM delicti vagum: határozatlan bűnjelenség. *Cur.*

INDICTARE: bementani, bevallani, feladni. *Puky.*

INDICTATIO: bementás, bevallás. *Cur.*

INDICTIO: római adószám. *Perg.*

INDIFFERENS: érdektelen. *Cur.*

Puky. Egykedvű, egykedvűleges.

Fog. Határozatlan, közletes. *Puky.*

Egyenlőforma. *D. S.* Érdektelen,

részvétlen. *Debr.* Közönös. *Fog.*

Hanyag. *Kun.* Közömbös. *Csapó.*

INDIFFERENTER: egykedvűleg.

Kun. *Fog.* Részvétlenül. *Debr.*

Hanyagon. *Kun.*

INDIFFERENTIA: egykedvűség.

Kun. *Fog.* Közönösség. *Fog.* Hanyagság.

Kun. Érdektelenség. *Lex.*

INDIFFERENTISMUS: határozatlanság,

hidegség, lágymelegség,

érdektelenség. *Puky.* Részvétlenség.

Debr. Pártatlanság, közöm-bösség. *Csapó.*

INDIGENA: 1) honosított. *Cur.*

Fog. 2) Honfi. *Fog.* *Kun.* Jövevény,

fogadott hazafi. *Puky.* *V-gyűjt.*

P. J. Hazánk' fogadott fija.

Szirm. *Georch.* Hazafi. *Czöv.* Lett hazafi.

Pauly. *Márt.* Hazafiúsított.

Szirm. *Puky.* Hazafiúsítatott. *Márt.*

Belhoni. *Kun.* In (indigena m

recipere: honosítani. *Törrv.*)

INDIGENATIO: hazafiúsítás. *Czöv.*

Hazafiúsítás. *Szlem.*

INDIGENATIO momentanea et

successiva: hirtelenes és lassu

hazafiúsítás. *Czöv.*

INDIGNATIO solemnis: ünnepi

hazafiúsítás. *Szlem.* Ünnepeyles

honosítás. *Sztrók.*

INDIGENATUS: 1) honosítás.

Cur. *Fog.* 2) Honosítmány. *Fog.*

Hazafiúsítás. *Puky.* *Szirm.* *Czöv.*

Kölcs. Hazafiúsítás. *Szirm.* *Márt.*

P-gyűjt. Honfiúsítás *Kun.* Hazafiság.

Márt. *Czöv.* *Pauly.* Fogadott hazafiság.

Puky. *V-gyűjt.* *P. J.* Hazafiúsítás.

Szlem. *Fog.*

INDIGNITIA: inség. *Lex.* Szü-

kölködés. *Sztrók.*

INDIGNATIO: boszankodás, bossúság.

Fog.

INDIGNITAS: méltatlanság. *Pázm.*

Fog.

INDIRECTE: közönsleg. *Mest.*

Oldalaslag. *Czöv.* *Szlem.* Közvetőleg,

nem-igenyest. *Fog.* Mellesleg. *Csapó.*

INDIRECTUS: oldalagos. *Kun.*

Mellékes, mellesleges. *Csapó.*

INDISCIPLINATUS: féketlen. *Deb.*

Puky. Faragatlan. *Kölcs.*

INDISCRETIO: méltatlanság.

Fog. *Kun.*

INDISCRETUS: méltatlan. *Kun.*

Fog. Meggondolatlan. *Puky.*

INDISPENSABILIS: fölmenthet-

len. *Kun.*

INDISPOSITUS: rendbeszedet-

len, zavart, készületlen, kedvet-

len. *Lex.*

INDISSOLUBILE: megoldhatat-

lan, felbonthatatlan. *Veresm.* Fel-

oldhatatlan, elválaszthatatlan, szét-

oszthatatlan. *Lex.*

INDISSOLUBILITAS: feloldhatat-

lanság. *Egyh. ért.* *Lex.*

INDISSOLUBILITAS matrimonii:

a' házasságnak elválhatatlansága.

Gán. Feloldhatatlanság. *Lex.*

INDIVIDUALITAS: egymiség, egy-

kiség. *Kun.* Egyediség. *Fog.* Ri-

degség, egyénség v. egyedség. *Csap.*

INDIVIDUALITER: személyszec-

rint, egyénként. *Puky.* Egyéailag.

Kun.

INDIVIDUALIS: személyes. *Cur.*

Puky. Egyéni. *Kun.* Egymis. *Pu-*

ky. Egyedi. *Fog.*

INDIVIDUALIS conscriptio: sze-

mélyes összeírás. *Puky.*

INDIVIDUUM: személy. *Cur.* *Pu-*

ky. *Márt.* 1) Egymi; 2) egyki. *Kun.*

Fog. Egyény. *Kun.* Egyed. *Sztrók.*

3) Oszthatlan. *Sztrók.* Feloszthatatlan. *Vajd.* Tag. *Debr.*

INDIVISI fratres : oszthatlan atyafiak. *Puky.* Osztozatlan testvérek. *Fog.*

INDIVISIBILIS : oszthatatlan, oszthatatlan. *Lex.* *Pázm.* Megoszthatatlan. *Letenyei.*

INDIVISUM bonum : oszthatlan jószág. *Puky.* *Fog.*

INDIVISUS : oszthatlan. *Cur.* *Veres.* *Puky.* *Fog.* Osztozatlan. *Fog.* *Helt.* *Vajd.*

INDOLES : mióvlt, természet. *Cur.* Beltermészet, természetes vonás. *Puky.* Minőség. *Fog.*

INDORSAMENTUM : (*J. camb.*) hátirás, üres hátirás. *Kölcs.* Hátirás. *Stett.* I. Indossament.

INDORSANS : (*J. camb.*) általadó hátiró. *Stett.* *Kölcs.*

INDORSARE : ráírni. *Puky.* Hátiára írni. *Fog.* Hátirni. *Kun.*

INDORSATIO : hátirás. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *Szlem.* Ráírás. *Puky.* *Debr.* *Pauly.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.*

INDORSATUM : hátirati válasz. *Szlem.* Hátirat. *Kun.* *Fog.* Reáírás. *Márt.* *Szirm.* Hátirás. *Szirm.*

INDORSATUM definitivum : hátirati elhatározó válasz. *Szlem.*

INDORSATUM interlocutorium : hátirati közbeszóló válasz. *Szlem.*

INDORSATUS : (*J. camb.*) általvevő. *Kölcs.* Hátirott. *Stett.*

INDOSSAMENT, Indossamentum : hátirás, hátirat; Indorsatum. *Vált.* *Csász.*

INDOSSANS, Indorsans, Indossans : hátiró. *Vált.*

INDOSSATIO : hátirás. *Stett.*

INDOSSATUS : hátirott. *Stett.*

INDOSSO : hátir. *Stett.*

INDOSSATAR, Indorsatarius, Indossatarius : hátiratos. *Vált.* *Csász.* Hátirott. *Fog.*

INDOSSIREN : hátiratolni. *Fog.*

INDUCERE : 1) bevezetni. *Cur.* *Fog.* *Puky.* Betenni; 2) reávenni. *Cur.* *Fog.*

INDUCIAE : békességkötés. *Czöv.*

Ideigtartó békekötés. *Szlem.* *Frigy.* *Helt.*

INDUCTIO : behozás, példázás, okgyűjtés. *Csapó.* Példagyűjtés. *Lex.*

INDUCTIO per analogiam : hasonlítólet. *Stett.*

INDUCTIO proportionalis : arányosság' behozatala. *Czöv.*

INDUCTUM : behozatal. *Kölcs.*

INDUCTUM actoreum : felperes rész. *Kölcs.*

INDULGENTIA : 1) engedékenység, engedvény; 2) bünengedvény, búcsú; 3) búcsúlevél. *Fog.* Bünbocsánat. *Kun.* Kedvezés, engedelem, bocsánat, kegyelmezés, kimelés, elmellőzés. *Lex.*

INDULTUS : engedelem. *Cur.* *Puky.*

INDUSTRIA : szorgalom, iparkodás. *Cur.* *Puky.* Munkásság. *Pauly.* *V-gyűjt.* Ipar. *Fog.* *Kun.*

INDUSTRIA artis : mesterségi szorgalom. *Szlem.*

INDUSTRIA mercatoria : kereskedési szorgalom. *Szlem.* Kereskedési ipar. *Perg.*

INDUSTRIA ruralis : földmivelési szorgalom. *Szlem.*

INDUSTRIOSUS : szorgalmatos, iparkodó. *Cur.* *Puky.* *Kun.* Iparkodó. *Fog.* Iparüző. *Sztrók.*

INEDIA : inség. *Puky.*

INEFFICACIA : sikeretlenség, foganatlanság. *Csapó.*

INEFFICAX : fogatlan, sikeretlen. *Cur.* *Puky.* Érvénytelen. *Fog.*

INEXCUSABILIS : menthetetlen. *Pázm.*

INEXIGIBILIS : beszedhetetlen. *Cur.* *Puky.* *Fog.*

INEXIGIBILITAS : beszedhetetlenség. *Puky.* *Pauly.* *Szirm.* *Márt.*

IN facie loci : hely' színén. *Cur.* Helyben. *Szirm.* I. Facies.

INFAMARE : megszólítani. *Pázm.*

INFAMIA : becsület-vesztés. *Cur.* *Mokr.* Gyalázatosság. *Czöv.* Kisebbség. *Kézir.* Becstelenség. *Puky.* *Szirm.* *Georch.* *Perg.* *Czöv.*

Ujfal. Gyalázat. *Fog. Moln. Párizp.* Tisztessége - vesztés. *Verb. ford.* 779. Roszhírúség. *Mokry.* Csúfság, mocskos. *Czöv.* Becstelenség. *Sztrók.* Rút hirnév. *Kász.*

INFAMIA facti: cselekedet által —, *Cur.* Cselekedeti —, *Puky.* Cselekedetbeli —, *Pauly. P-gyűjt.* Cselekedet' mocska. *Czöv.* Tettnek gyalázatja, tettetönként követő gyalázat. *Szlem.* Tettbeli gyalázat. *Fog.*

INFAMIA juris: törvény által —, *Cur.* Törvényi —, *Puky.* Törvénybeli —, *Pauly. Fog. P-gyűjt.* Törvény' mocska. *Czöv.* Törvény' gyalázatja v. törvény rendelte gyalázat. *Szlem.*

INFAMIAE poena: utálatosság' —, *Czöv.* Becstelenség' büntetése. *Sztrók.*

INFAMIS: becsülete-vesztett. *Cur.* Gyalázatos. *Fog. Moln. Kun. Mokr. Párizp. Márt.* Becstelen. *Perg. Szirm. Márt. Moln. Kun. Mokr. Párizp.* Tisztessége - vesztett. *Szirm. Verb. ford.* 779. Ludas. *Lex.* Tisztességtelen. *Pázm.*

INFANS: csecsemő. *Puky.* (pol. értelemb.) Királyfi, királyi herczeg. *Kun.*

INFANTIA: gyermekkor. *Cur.* Kisdedkor. *Pázm. Lex.* Csecsemőkor. *Csapó.*

INFANTICIDIUM: gyermekölés v. vesztés. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Párizp.* Csecsemő-gyilkolás. *Szlem.* Magzatölés, magzatgyilkolás. *Kun.*

INFANTIS expositio: csecsemő' kitétele. *Cur.* I. Expositio infantis.

INFECTIO: fertezés. *Kun.*

INFERRE: 1) behozni, bevinni. *Cur. Puky.* 2) Következtetni. *Cur.*

INFESTA itinera: félelmes utak. *Pázm.* Veszedelmes, bátortalan, bizodalmatlan utak. *Lex.*

INFEUDATIO: hivszolgálati birtokbaadás. *Szlem.*

INFIDELIS: hűségtelen. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Pauly.* Hivtelen. *Cur. Kun.* Hitetlen *Kézir.*

Fog. Hütlen. *Fog. Kun.* Hütelen. *Kun. Fog.* Hivségtelen. *Márt.* Hitlen. *Helt.*

INFIDELITAS: hivségtelenség, hivtelenség. *Cur.* Hitelenség. *Pázm. Lex.* Hütlenesség. *Fog. Csapó.*

INFIDELITATIS nota: hivségtelenség' v. hivtelenség' vétke. *Cur.* Hivségtelenség' vétke, hazasértés. *Puky. Pauly.* Hivségtelenkedésnek szennye. *Pauly.* 1) Hütlenességi vétek; 2) honsértés. *Fog.* I. Nota.

INFINITUS: végtelen. *Debr. Kun.* **IN flagranti:** hevenyében. *Cur. Fog. Szirm. Rögtön. Cur. Fog.*

IN flagranti deprehensus: rajta kapott. *Cur.*

INFLUENTIA v. Influxus: befo-lyás. *Cur. Puky.*

INFORMARE: értesíteni. *Puky. Stett. Kun. Fog.*

INFORMATIO: 1) értesítés. *Cur. Puky. Fog. Kun.* Tudósítás. *Cur.* 2) Értesítvény. *Fog.* Értesítmény. *Kun.* Másoktól vett tanúság. *Kász.*

INFORMATIO iudicum: bírák' tanulsága. *Kász.* Bírák' értesítése. *Sztrók.*

INFORMATIONES: értesítés. *V-gyűjt.* Bejelentések, megvilágosítások. *Czöv.* Tudósító jelentések. *Szlem.*

INFORMATIVA vel inviatoria puncta: utasító pontok. *Cur.*

INFORMATIVUS: mással megértető. *B. S.* Értető. *Perg.*

INFRINGERE: megtörni. *Pázm.* Betörni. *Perg.*

INFRUCTUOSUS: gyümölcstelen, terméketlen, hasztalan, foganatlan. *Lex.* Sovány. *Pázm.*

INFULA: püspök-süveg. *Kun.* Szoffia. *Kézir.*

INFULATUS: püspöksüveges. *Kun.* **INFULATUS abbas:** keresztes apátur. *V-gyűjt. Szlem.* Süveges apát. *P-gyűjt.*

INFUNDATUS: alaptalan. *Fog.* **INGENII acumen:** ész' éle. *Pauly.*

INGERENS: avatkozó. *Cur. Puky. Szirm. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt.*

Czöv. Kölcs., Perg. Kun. Pauly. Elegyedő. Puky. Pauly. Beavatkozó. *Szlem.* Avatkozott. *Georch.* Perbeavatkozó. *Kölcs. Kun. Perg. Fog. Szlem. Vajd.*

INGERERE : avatkozni. *Puky. Fog. Kun. Kölcs.* Beléavatkozni. *Puky.*

INGERERE se in litem : a' perbe avatkozni. *Cur.*

INGESSIO : avatkozás. *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch. Kölcs. Fog.* Beártás. *Kézir.* Bele v. beelegyedés. *Puky. Kász.* Avatkozás. *Kun.* Beavatkozás. *Márt. Helt.* Perbe állás, béelegyítés. *Helt.*

INGESSIO e iure regio : királyi jusból való beléavatkozás. *Czöv.* Fejedelmi igazon épülő perbeavatkozás. *Szlem.*

INGESSIO e iure sanguinis : a' vérnek jussába való —, *Czöv.* Vérség' jussán, v. vérség' és jus' közösségén épülő perbeavatkozás. *Szlem.*

INGESSIO in litem : perbeni avatkozás. *Cur.* Perbeavatkozás. *Kölcs. Perg. Szlem.* Perbe való beléavatkozás. *Czöv.* Avatkozás. *V-gyűjt. Georch.*

INGESSIO privata : magányos haza polgári —, *Szlem.*

INGESSIO publica : közügyvédői —, *Szlem.*

INGESSIO vulgaris : községesbeli —, *Czöv.*

INGESSIVUS : avatkozáti. *Kun.*

INGREDI bona : a' jószágba belépni. *Fog.*

INGREMIARE : békebelezni. *Czöv.*

INGREMIATUS : kebelezett. *Kölcs. Perg.* Megyebeli, keblezett. *Fog.*

INGROSSATIO : beírás a' számadás-könyvbe. *Puky.*

INGROSSISTA : számadás-jegyző. *Puky. Pauly.* Számadás-író. *P-gyűjt.* Számjegyző. *Fog.* Számírás. 2) *Bar. vm.* Lajstromíró. *Pauly.*

INHABITUATUS : czégéres tolvaj. *Szirm.*

INHAERENS : benfekvő. *Fog.*

INHAERERE : ragaszkodni. *Cur. Puky.*

INHAERET prioribus : az előbbiekhöz ragaszkodik. *Cur. Puky.*

INHALT : tartalom; contextus. *Vált. Csász.*

INHIBERE : eltiltani. *Puky. Kun. Pauly.* Letilozni. *Kun.* Letiltani. *Stett. Kun.*

INHIBITIO : tiltás. *Cur.* Eltiltás. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Letiltás. *Vált. Kun.* Megtiltás. *Szirm. Moln. Czöv. Fog. Párizp.* Ellenzés. *P-gyűjt.* Tilalom. *Márt. Georch.* Tiltakozás. *Fog.* Tartóztatás, visszatérítő tilalom. *Kász.* Bentiltás. *Kézir.*

INHIBITIO simplex : eltiltás. *Vajd.*

INHIBITORIAE : eltiltólevél. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem. Pauly. Márt.* Ellenzőlevél. *P.* Eltiltó parancsolat. *Márt. P-gyűjt.*

INHIBITORIUM : eltiltó parancsolat. *Cur. Puky.* Tiltó parancs. *Kun.* 1. Mandatum.

INHYPOTHECARE : hitelzálogul lekötni. *Fog.*

INHYPOTHECATI fundi : elzálogosított házbhelyek. *Cur.*

INHYPOTHECATIO : lekötés. (Subin hypothecatio : másodkötés.) *Cur.*

INIMICITIA : békeletlenség. *Molt. Ellenkedés, visszájkölés. Lex.*

INIMICUS : ellenség. *Cur.* Ellenségeskedő, rozszakaró. *Puky.* Ellenfél. *Fog.*

IN instanti : tüstént, hevenyében. *Puky. Cur. Rögtön. Cur.* Nyomban. *Fog.* 1. In flagranti.

INIQUITAS : igazságtalanság, törvénytelenység. *Mest.* Istentelenség. *Czöv.* Erdem nem tekintés, érdemsértés. *Szlem.* Méltánytalanság. *Csapó.*

INITIATIO : be- v. felszentelés. *Lex.* Beavatás, felavatás. *Csapó.*

INITIATIVA : kezdemény, kezdetés. *Kun. Fog.* Kezdet tárgy. *Kun.*

IN juramentali depositione suc-

cumbere: a' hitletételben megfoglyatkozni. *Helt.*

INJURIA: 1) méltatlanság. *Fog. Cur. Puky. V-gyűjt. Pauly. Márt.* 2) Sérelem. *Cur. Puky. V-gyűjt. Pauly. Kun. P-gyűjt.* 1) Boszú, 2) bántalom. *Sztrók. Fog. Törvénytelenység, igazságtalanság. Márt. Párizp. V-gyűjt. Boszúság. Mest. Czöv. Szlem. Boszúságtétel. Czöv. Rövidség. Sztrók. Szirm. Megbántás. Dien. Boszutétel. Kász. Boszulás. Sztrók.*

INJURIA personalis: személybeli —, *Cur. Czöv.*

INJURIA realis: tettebeli —, *Cur. Cselekedetbeli —, V-gyűjt. Dologbeli —, Czöv. Cselekedettel tett —, Szirm.*

INJURIA scripto: írással tett —, *Szirm.*

INJURIA verbalis: szóbeli —, *Cur. V-gyűjt. Szóval tett boszúság v. sérelem. Szirm.*

INJURIAM inferre: sérteni. *Pázm.*

INJURIATIO: bosszantás. *Fog.*

INJURIOSE: méltatlanul. *Puky.*

INJURIOSUS: bántó, bántalmas. *Fog. Kun.*

INJURIS, I. Injurious.

INJUSTE: igazságtalanul. *Szlem. Jussértőleg, jusüyeletlenül. Mest. Jotgatalanul. Perg. Igaztalan. Kun.*

INJUSTITIA: jusüyeletlenség, jussértés. *Mest. Igazságtalanság, igazság -, v. jussértés. Szlem. Jotgatalanság. Perg.*

INJUSTUS: jussértő, jusüyeletlen. *Mest. Igazságtalan, igazságsértő. Szlem. Jotgatalan. Perg. Igaztalan. Kun.*

INNOCENS: ártatlan. *Cur. Fog. Büntelen. Pázm.*

INNOCUUS: ártalmatlan. *Fog.*

INNOMINATUS: nevezetlen. *Fog.*

INNOVARE: újítani. *Gr. Széch.*

INNOVATIO: újítás. *Cur. Puky. Renovatio: megújítás. *Cur. Másítás. Sztrók.**

INNOVATIO beneficii ecclesiasti-

ci: egyházi haszonvétel 's hivatalmegújítás. *Szlem.*

INNOVATIO privilegii: kiváltság' megújítása. *Czöv. Kegyelemlevél. v. privilegium-megújítás. Szlem.*

INOFFICIOSUM: kötelesség elleni. *Dien.*

INOFFICIOSUM testamentum: mostohás, v. sajnós, végső v. végintézet. *Puky.*

INOFFICIOSUS: tisztét mulató, barátságtalan. *Puky. Kötelességtelen. Fog.*

INOFFICIOSITAS: tisztét mulatás, barátságtalanság. *Puky.*

INONERATIO: megterhelés. *Cur. Terhelés. Szlem. Terhesítés. Czöv.*

IN partibus: megyei bíró. *Cur. A' vidékeken. Bar. vm. Alsó törvénytékéken. Czöv.*

INPENDENS: kiszolgáltató, háruzó. *Bar. vm.*

IN perennali aestimatione bonorum convinci: a' jószág' örök becsén marasztatni. *Helt. Veres.*

IN pergameno: hártján. *Helt.*

INPROPRIE: tulajdonatlanul. *Cur. Bar. vm. Nemtulajdonképen. Fog.*

INPOPULARIS: népellenes. *Kun.*

INPOPULARITAS: népellenség. *Kun. Népszerűtlenség. Csapó.*

INQUIETUS: nyughatatlan. *Szirm. Márt. Párizp. Nyugtalan. Márt. Nyugalmatlan. Moln.*

INQUILINUS: zsellér. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Moln. Márt. Párizp. Fog. Béreslakó. Márt.*

INQUILINUS domiciliatus: házas zsellér. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Czöv. Szlem.*

INQUILINUS non domiciliatus, (subinquilinus): házatlan lakos. *Georch. Házatlan zsellér. Czöv. Szlem. Alzsellér. Fog.*

INQUIRENS: nyomozó. *Czöv.*

INQUIRERE: tanút vallatni, vizsgálódni. *Puky. Pauly. Nyomozni, vizsgálni, vallatni. Csapó.*

INQUIRI faciens: vizsgáltató fél. *Puky. Pauly. Márt. Vizsgáltató. Cur.*

INQUISITIO: nyomozás, vizsgálás. *Cur.* Vallatás. *Szirm.* Vizsgálódás. *Fejér.* Feleltetés. *Kézir.* Kikérdezés, kitanulás, kikeresés, kifürkésés. *Bar. vm.* 1) Vizsgálat; 2) hitvizsgálat. *Fog.* 3) Tanúvallatás. *Puky. Márta. Pauly. Fog.* Nyomoztatás. *Vajd.* Kutatás. *Sztr.*

INQUISITIO authentica: hiteles —, *Cur. Puky. Pauly. Fog.*

INQUISITIO authenticata: hitelesített —, *Cur. Fog.* Meghitelesített tanúvallatás. *Pauly. Puky.*

INQUISITIO canonica: nyomozás, vizsgálódás, vizsgálat. *Mest.* Vallatás. *Georch.* Egyházi vizsgálat v. nyomozás. *Szlem.*

INQUISITIO canonica generalis: általános egyházi vizsgálat v. nyomozás. *Szlem.*

INQUISITIO canonica generalissima: évenként tartandó egyházi vizsgálat. *Szlem.*

INQUISITIO civilis: tanúvallatás. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Nyomozás. *Czöv.*

INQUISITIO civilis authentica: hiteles —, *P-gyűjt. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Törvénytörvényes —, *Szlem.*

INQUISITIO civilis authenticata: meghitelesített —, *Georch. Czöv. Hitelesített —, Szlem. P-gyűjt.*

INQUISITIO civilis collateralis: mellékes —, *Czöv. Szlem.* Oldalagos —, *Czöv.* Oldalos v. előrelévő —, *Georch.* Széken kívül tett —, *P-gyűjt.* Oldalvallatás. *Fog.* Előleges v. oldalagos tanúvallatás. *Kun.*

INQUISITIO civilis communis: közös —, *V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Köz —, *Georch.*

INQUISITIO civilis partialis: részszelkedő —, *Czöv.* Részintés, v. egyik fél' számára tett —, *Szlem.*

INQUISITIO collateralis: törvényen kívüli tanúvallatás. *Cur.* Oldalvallatás. *Fog.* Oldalagos vallatás. *Puky. Pauly.* Mellékes, előleges, vagy előrelévő tanúvallatás. *Puky. Pauly.* Oldalos tanúvallatás.

Pauly. Mellékes kikérdezés. *Bar. várm.* Széken kívül tett tanúvallatás. *Márt. Pauly.* Tanúbizonyosságszedés. *Márt.* Oldaloslagi tanúvallatás. *Debr.* Törvénykülső tanúvallatás. *Perg.* Mellékkutatás. *Sztr.*

INQUISITIO criminalis: fenytő vizsgálat. *Szlem.*

INQUISITIO generalis: közönséges —, *Czöv.* Általános —, *Szlem.*

INQUISITIO magistratualis: tiszt —, *Cur.*

INQUISITIO specialis: különös tanúvallatás. *Czöv. Szlem.*

INQUISITIONALES: vallásról szóló tanulevél. *Georch.* Tanúvallatási bizonyosságlevél. *Szlem.*

INQUISITIONIS tribunal: hitvizsgáló törvénytörvényes. *V-gyűjt.*

INQUISITOR: vallató. *Cur.* Tanúvallató. *Puky. Márta. Pauly.* Vizsgálattevő. *Szlem.*

INQUISITOR haereticae pravitatis: eretnekségvizsgáló. *Vörösm.* Eretnek-nyomozó. *Lex.*

INQUISITUS: vallattatott. *Cur.* Vizsgálatott, kérdés alatt levő. *Puky.*

IN recognitionem juris dominialis: úrihatalom' megismerése' jeléül. *Cur.*

IN REM judicatum abiit: itéldologgá vált. *K. Választ.*

INROTULATIO actorum: begöngyölgetés. *Czöv.*

INSCRIBENS: beíró. *Czöv.* Érdemjutalmazó. *Szlem.*

INSCRIPTIO: beírás. *Puky. Szirm. Pauly.* Lekötés, szolgált birtokadás. *Puky. Márta. Pauly.* Zálogbairás. *Kézir.* Felülírás. *Perg. Bar. vm.* Reírás, hűjutalom, átírás, érdemjutalom. *Bar. vm. Felírás. Perg. Felirat. Kun. Felülirat. Fog.* Érdembér, hűszolgálati bér. *Kun. Beirat. Fog.*

INSCRIPTIO pro fidelibus servitiis: hívszolgálati jutalom-adás. *Cur.* Érdemjutalmazó lekötés, hívszolgálati jutalmazás. *Puky.* Szolgált birtokadás. *V-gyűjt.* Érdem-

jutalmazó vallás. *Szlem. Pauly.* Hűszolgálatbér, hűségdíj, érdemdíj, díjjószág. *Fog.* Hív szolgálatnak jutalma. *Georch.* Érdemjutalmazó örök v. zálog-vallás. *Szlem.* Hívszolgálatért tétetett vallás, v. vallatott jószág. *P-gyűjt.* Beírás. *Czöv.*

INSCRIPTIO temporanea: ideig —, *Cur.* Ideig tartó v. ideiglenes —, *Puky.* Ideigleni. *Debr.*

INSCRIPTIO perennis: örök —, *Cur.*

INSCRIPTIONALE bonum: inscribált birtok. *Cur.* Hú vagyon v. jutalom, átirt vagyon. *Bar. vm.* Jutalombirtok. *Debr.* Érdembérjává. *Kun.*

INSCRIPTIONALES: beíró levél. *Czöv.* Érdemjutalomlevél. *Szlem.*

INSCRIPTIONALIS: hűségdíji, hűszolgálati. *Fog.*

INSCRIPTIONALISTA: szolgált birtokos. *Puky. V-gyűjt. Pauly.* Hálabirtokos. *Puky.* Beíratos. *Czöv.* Érdemtevő, érdemjutalmat nyert fél. *Szlem.* Irományos. *N.B.* Érdembéres. *Kun.*

INSCRUTABILIS: titkos. *Törv.* Nyomozhatlan. *Csapó.*

INSECTATIO: gázalkodás. *Kász.* Nyomorgatás. *Kölcs.* Üldözés. *Perg.*

INSIDIAE: leselkedés. *Cur. Szirm. Márt. Moln.* Incelkedés, ólálkodás, cselvetés. *Szirm. Márt. Moln.* Les. *Fog.* Fondorlás. *Lex.*

INSIDIAE vitae structae: élet elleni leselkedés v. incselkedés. *Szlem.*

INSIDIARI: leselkedni, cselvetni. *Puky. Pauly.* Leselkedni. *Cur.*

INSIDIATOR: leselkedő. *Cur. Puky. Pauly.* Cseklész. *Puky. Pauly.* Ólálkodó. *Dien.*

INSIGNE: czimer. *Cur. Puky. Szirm. Fog. Czim. Szirm. Jel. Puky.*

INSIGNIA nobilitaria: nemes czimer. *Cur. Pauly. Puky.* Nemesi czimer. *Márt.*

INSIGNIS ordo: jeles rend. *Puky. Fog. Pauly.*

INSINUARE: be v. megjelenteni, beszínelni. *Puky. Pauly.* Följelenteni. *Fog.* Behizelegni. *Kun.*

INSINUARE terminum pro executione: a' végrehajtás' határnapját megjelenteni. *Puky.*

INSINUATIO: be v. megjelentés. *Cur.* Tudósítás. *H.K.* Bejelentés. *Bar. vm. Szlem.* Jelentés. *Szlem.* Följelentés, előjelentés. *Fog.* Bizonyossá tevés. *Kász.* Másod hivatal. *Kézir.*

INSINUATIO appellatae: főlebbviteli jelentés. *Vált. Csász.*

INSINUATIONALES: tudósító levél. *Georch.* Jelentő levél. *Szlem.*

INSINUATIONALIS libellus: felebbkérdező levél. *Szlem.*

INSINUATORIAE literae: időjelentő v. megjelentő levél. *Cur. Puky. V-gyűjt.*

INSINUATUM: bejelentő iromány. *Szlem.*

INSISTERE: megmaradni. *Bar. várm.* Ragaszkodni. *Csapó.*

INSOCIABILIS: egybeférhetetlen. *Pázm.* Társíthatlan. *Csapó.*

IN solidum: egymásért. *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Fog. Márt. Pauly.* Átaljában. *Puky. P-gyűjt. Szirm. Márt.* Az egészért vagy egymásért jót állva. *Szlem.* Egy mindnyájaért v. mindnyájan egyért. *Puky. Pauly. Márt.* Egy csomóban. *N. B.* Egybe fogólag vagy kötve. *Bar. vm.* Együtt egymásért, egyetömleg. *Fog.* Viszsonosan. *Kun.*

INSOLUBILIS: feloldhatatlan, megfizethetetlen. *Lex.* Fejthetetlen. *Pázm.*

IN solutum dare: megfizetettbe adni. *Czöv.* Fizetés' fejébe, vagy helyébe adni. *Szlem.*

INSONTES: ártatlanok. *Cur.* (S o n t e s: vétkesek. *Cur.*)

INSPECTIO: 1) felvigyázás. *Cur. Pauly. Fog.* Felügyelés. *Fog.* 2) Megtekintés, szemrevétel. *Cur.*

Puky. P-gyűjt. Rávigyázás. **Puky. V-gyűjt. Bar. vm.** Megnézés. **V-gyűjt.** Felügyelés, fölvigyázat. **Kun.**

INSPECTIO corporis medica: testnek orvosi megtekintése. **Cur.**

INSPECTIO forensis: piarczi felvigyázás. **Szlem.**

INSPECTIO medica: orvosi megtekintés. **Cur.** Orvosi szemrevéttel. **Puky.**

INSPECTIO mortuorum: halott megtekintés. **Szlem.**

INSPECTIO ocularis: szemrevéttel. **Szlem.**

INSPECTOR: felvigyázó. **Bar. vm. Fog.** Felügyelő. **Fog. Kun.** Vigyázó. **V-gyűjt.** Ügyelő. **Fog.**

INSPECTOR jurium: jogok' felvigyázója v. felügyelője, jogok' ügyelője. **Fog.**

INSPECTOR politiae: közjorendre vigyázó. **Szlem.**

INSPECTORATUS: felvigyázat, felügyelet. **Fog.** Felügyelőség, felügyelői hivatal. **Kun.** Ügyelőség. **Fog.**

INSTALLARE: beállítani. **Puky. Szirm.** Bevezetni. **Puky.** Behelyeztetni hivatalába. **Szirm.** Beavatni, beiktatni. **Kun.** Beiktatni. **Szirm. Bar. vm.**

INSTALLATIO: beállítás. **Pauly. Puky. Márt. V-gyűjt. Szlem.** Beavatás. **Kun.** Bevezetés, beiktatás. **Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.** Hivatalba igtatás. **Fog.**

INSTANS: esedező. **Cur. Puky. Szirm. Márt. Kérő. Cur. Puky. Márt.** Panaszló. **Szirm.** Folyamodó. **Puky. Márt. Czöv.** (In instanti: tüstint, rögtön. **Debr.** Nyomban, legott. **Fog.**)

INSTANTIA: 1) esedezés, kérelem. **Cur. Puky. V-gyűjt. Szirm.** Kérelem. **P-gyűjt. Márt. Párizp. Fog.** 2) Esedezőlevél. **Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Szlem. Czöv.** Könyörgő levél. **Cur. Puky. Szlem. Pauly.** Kérelemlevél. **Kun.** Kérő levél. **P-gyűjt. Esde. Bar. vm.** Folyamodás, folyamodvány. **Fog.**

INSTANTIA prima: első útja a' panasznak. **Párizp.** Első folyamodás, első bíróság. **Fog.**

INSTANTIA ultima: legfelsőbb igazításra való hely. **Párizp.**

INSTANTIAE compilator: kérelem-készítő v. feltevő. **Bar. vm.**

INSTANTIAE via: kérelem' útja. **Cur. Fog. Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Georch.** Esedezés' útja. **Czöv.** Kegyelem' útja. **Georch.**

INSTIGARE: unszolni. **Puky. Kun.** Késztetni, ösztönözni, izgatni, bizgatni. **Bar. vm.** Bujtogatni, nógatni. **Kun.**

INSTIGATIO: unszolás. **Cur.** Késztetés, bizgatás, ingerlés. **Csap.**

INSTINCTUS: ösztön, inger. **Cur. Puky. Pauly.** Gerjedelem. **Bar. vm.**

INSTINCTUS naturalis: természeti ösztön. **Cur. Puky. Debr.**

INSTITOR: számtartó. **Stett.**

INSTITOR seu Director societatis mercantilis: kereskedő társaság' igazgatója. **Szlem.**

INSTITUTE: beiktatni. **Lex.** Állítani. **Pázm.**

INSTITUTA politiae: közjorendre ügyelő intézetek. **Szlem.**

INSTITUTI condensio: perút' leszállítása. **Cur.** Az ügyút' v. ügyelet' leszállítása. **Puky. Pauly.**

INSTITUTIO: 1) elintézés; 2) rendelés. **Cur. Bar. vm.** Szerzemény. **Stett.**

INSTITUTIO canonica seu investitura: beiktatás. **Lex.** Beállítás. **Czöv.** Egyházi beavatás 's hivatalba avatás. **Szlem.** Beöltöztetés. **P-gyűjt.**

INSTITUTIO civilis beneficij, seu installatio: egyházi haszonvétnyerőnek világi beavatása, beiktatása. **Szlem.**

INSTITUTIO haeredis: örökösnevezés. **Cur. Márt.** Örökösi nevezés. **Pauly.** Örökösítés. **Debr.**

INSTITUTUM: per- v. ügyút. **Cur. Puky. Szirm. Márt.** Perintézet. **Puky. Fog.** Ügyelet. **Vajd.**

Czöv. Pauly. Szirm. Márt. Per-neme. *P. J.*, *P.* Pörfolyam. *Kun.* Intézet. *Kun. Kölcs. Fog.* Perczim. *Puky. Szerzet. Telegdi.*

INSTITUTUM ad superinscriptionem: felülízüttető ügyút. *Puky. Pauly.*

INSTITUTUM causae: pörút, pör-czim. *Fog.*

INSTITUTUM invalidatorium: el-rontató ügyelet. *Pauly.*

INSTITUTUM literarium: tuda-mányos intézet. *Czöv.* Tadmány-tenyésztő intézet. *Szlem.*

INSTITUTUM litis: ügyút. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Ügyelet. *P-gyűjt. Georch. Szlem. Czöv.*

INSTITUTUM medicum: orvosi intézet. *Szlem.*

INSTITUTUM militare: katona-nevelőház. *Puky.*

INSTITUTUM pauperum: sze-gények' intézete. *V-gyűjt.* Szegé-nyek' háza. *P-gyűjt.*

INSTITUTUM polytechnicum: mű-vészeti intézet. *Szlem.* Öszmü-vészeti' intézete. *Perg.*

INSTITUTUM publicum pro per-sonis ex illicito concubitu partu-rientibus: közintézet a' megesett szemények' számukra. *Bar. vm.*

INSTITUTUM surdo-mutorum: siketnémák' intézete. *Puky. Bar. vm. V-gyűjt.* Siketnémák' háza. *P-gyűjt.*

INSTITUTUM violentiale: batal-masságot tárgyazó perczim. *Puky.*

INSTRUCTIO: utasítás. *Cur. Szirm. Puky. Kölcs. Fog. Pauly.* 2) Készület. *Cur. Puky. Kun.* 3) Utasítvány. *Fog.* Utmutatás. *Stett. H. K. Puky. Pauly.* Oktatás. *Puky. Pauly. Kun.* Megtanítás. *Puky. Pauly.* Tanítás, előadott mód, elkészítés; 2) házibutor v. eszköz. *Bar. vm.*

INSTRUCTIO comparanda: fel-készítések' beszerzése. *Törv.*

INSTRUCTIO domestica: házi ké-szület. *Cur. Puky. Háznemü. Cur.*

INSTRUCTIO oeconomica: gaz-dasági készület. *Puky. Fog.*

INSTRUCTIONES muneris (able-gatorum): utasítás. *V-gyűjt. Czöv.* Utmutatás, *V-gyűjt.* Követek' uta-sítása, követek' részére való uta-sítás. *Puky.*

INSTRUCTUS fundus: gazdaság-hoz való készület. *Puky.* Gazda-sági készület. *Puky. Pauly.* Föl-készített jószág. *Fog.* Készületes gazdaság. *Debr. I. Fundus.*

INSTRUMENTUM: 1) eszköz, szerszám. *Cur. Puky. Kun. Bar. vm.* Műszer. *Kun. Fog.* 2) Okle-vél. *Cur.*

INSTRUMENTUM literale: okle-vél. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Czöv. Puky. Pauly. Kun. Szirm. Márt.* Levélszer. *Fog.* Iro-mány. *Kun. Georch.* Irott eszköz. *Czöv.* Levél-nemű. *Fog.*

INSTRUMENTUM literale authen-ticum: hiteles oklevél. *Cur.* Köz-hitelességű oklevél. *Puky.*

INSTRUMENTUM literale origi-nale: eredeti oklevél. *Cur. Puky. P-gyűjt. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.*

INSTRUMENTUM literale priva-tum: magános oklevél. *Cur. Czöv.* Nem közhitelességű oklevél. *Puky. P-gyűjt. Georch.* Magányos személy által készült oklevél. *Szlem.*

INSTRUMENTUM literale publi-cum: hiteles —, *P-gyűjt. Czöv.* Közöséges —, *Czöv.* Közhatalom készítette —, *Szlem.*

INSTRUMENTUM literale trans-umptum: felesztetett, másolta-tott oklevél. *P-gyűjt.* Másba vett —, *Szlem. Georch. P-gyűjt.* Oklevél' mása, v. más. *Szlem.* Másolt oklevél. *Czöv.*

INSTRUMENTORUM literalium re-quisita: az oklevelek' megkívántatóságai. *Puky. Pauly.* Oklevelek' tulajdonságai. *Cur.*

INSUFFICIENTES: elégtelen. *Vajd.*

INSULA: viz közötti porond. *Helt. Sziget. Köz.*

INSULTATIO: ingerkedés. *Illyés.*

INSURGENTES : felkelt sereg. *Czöv.* Felkelő sereg. *Szlem.* Honvédek. *Kász.*

INSURRECTIO : 1) felkelés. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Márt.* *Pauly.* *Fog.* *Szirm.* Felülés, fegyverre kelés. *Márt.* *P-gyűjt.* *Pauly.* Felkelő sereg. *Bar.* *vm.* Hadi felkelő sereg. *Puky.* Nemesi fölkelés. *Kun.* 2) Nemesi sereg. *Fog.* 3) Lázadás, zendülés. *Fog.* Kikelés. *Szirm.*

INSURRECTIO generalis : egész felkelés. *V-gyűjt.* Közönséges fegyverrekelés. *Georch.* Országos felkelés. *Szlem.*

INSURRECTIO particularis : kisebb felkelés. *V-gyűjt.* Környékbeli —, *Szlem.*

INSURRECTIO personalis : személyes felkelés. *Puky.* *P-gyűjt.* *V-gyűjt.*

INSURRECTIO portalis : kapuszámos felkelés. *Puky.* *Pauly.* *V-gyűjt.* Kapukp', orták' száma szerint való felkelés. *P-gyűjt.*

INSURRECTIONALE : felkelési. *Cur.*

INTABULARE : bejegyezni. *Fog.* *Kun.* Beiratni, bejegyezteni, az adósok' sorába feljegyezteni. *Puky.* Elsőség végett feljegyezteni. *Szirm.* *Márt.* Beiktatni. *Tud. gy.* Betáblázni. *Sztrók.*

INTABULATA debita : bejegyzett adósságok. *Cur.* Betáblázott adósságok. *Sztrók.* *Fog.*

INTABULATIO : adósság' bejegyzése. *Cur.* Adósság' beiratása. *P. J.* Bejegyzet. *Kun.* Elsőség végett beiratás. *Szirm.* *Márt.* Adósság-bejegyzés. *Fog.* Bejegyzés. *Kun.* *Fog.* *Puky.* *Pauly.* Beiratás, hiteles feljegyzés. *Puky.* *Pauly.* Az adósok' sorába való bejegyzés. *Puky.* Betáblázás. *Sztrók.* *Törv.*

INTABULATIO debiti : adósság' bejegyzése. *V-gyűjt.* Beiratás, feljegyzés. *P-gyűjt.* Adósság' feljegyzése. *Georch.* Adósság-beiratás. *Szlem.*

INTABULATUS : bejegyzett hitelező. *Cur.* Beiratott, bejegyezte-

tett, az adósok' sorába feljegyeztetett. *Perg.*

INTEGER : ép, egész. *Fog.* (Rem integram relinquere, vel in suo esse relinquere: a' dolgot maga voltában hagyni. *Fog.*)

INTEGRARE : egészíteni. *Puky.* *Fog.* *Pauly.* Kiegészíteni. *Fog.* *Kun.*

INTEGRATIO : egészítés, kiegészítés. *Cur.* 1. Reintegratio.

INTEGRITAS : épség. *Cur.* *Fog.*

INTELLIGENTIA : értelmesség. *Puky.* *Pauly.* *Fog.* Belátás, tudalom. *Kun.*

INTEMERITAS vitae : fedhetetlen élet. *Puky.* *Pauly.*

INTEMERIES elementaris : elemi vihar. *Törv.*

INTENDANT : ügyelő. *Stett.* Ügyelnök. *Kun.*

INTENSIO : belterj. *Kun.* Erőködés, iparkodás. *Lex.*

INTENTARE : célba venni, szándéklani. *Fog.*

INTENTIO : szándék. *Cur.* *Puky.* *Lex.* Szándéklat. *Stett.* Igyekezet. *Kun.* Irányzat. *Csapó.*

INTERCEDERE : közbejárulni, esedezni, szószólni. *Csapó.*

INTERCEPTIO literarum : levelek' elfogása. *Cur.* *Puky.*

INTERCESSIO : közbenjárás. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *Fog.* Esedezés. *Lex.* Közbejárulás, közbevetés. *Kun.* 1. Intermediatio.

INTERCIPERE missiles : elfogni a' leveleket. *Puky.*

INTERDICTUM ecclesiasticum : (J. can.) tilalom. *P-gyűjt.* *Kun.* *Georch.* Kitiltás. *Czöv.* Egyházi tilalom. *Szlem.* *Fog.* *Puky.* Tilalmány. *Bar.* *vm.*

INTERDICTUM ecclesiasticum locale : helységet v. helyt érdeklő egyházi tilalom. *Szlem.*

INTERDICTUM ecclesiasticum mixtum : elegyes egyházi tilalom. *Szlem.*

INTERDICTUM ecclesiasticum personale : személyt érdeklő egyházi tilalom. *Szlem.*

INTEREMTIO : megölés. *Cur.*
INTEREMTOR : vérontó. *Helt.*
INTERESSANS : érdek'ő, érdekes. *Fog. Kun.* Érdekítő, érdekény. *Csapó.*

INTERESSANT : magához vonzó. *Puky.* Érdekes. *Sztrók. Kun. l.* Interessans.

INTERESSATUS : 1) haszonkereső, részrehajló. *Cur. Fog. Puky.* Résztvevő. *Cur.* Haszonra néző. *Pauly. Puky.* Haszonnéző. *Czöv.* Érdekllett. *Kun. Fog.* Haszonleső. *Csapó.*

INTERESSATUS iudex : akadályoztatott, résztvevő bíró. *Cur.*

INTERESSE : 1) java, haszna valakinek ; 2) köze valamihez, részvétl. *Cur. Pauly. Puky.* Kamat, interes. *Cur.* 1) Haszon, 2) érdeklet, érdek. *Fog. Kun.* — Quorum interest : kiknek érdekők forog fenn. *Fog.*

INTERESSENTIA : 1) haszonkeresés, részrehajlás. *Cur. Puky.* 2) Részvétel. *Cur.* Haszonra nézés. *Puky. Márt.* 1) Haszonkeresés, haszonlesés ; 2) részrehajlás. *Fog. Georch.* Önnönhaszonkeresés. *Szir.* Önszítás, önhaszonkereset. *Bar. vm.* Haszonrészesség. *Szlem.* Haszonkereset. *Lex.* Érdeklés, érdekltetési. *Csapó.*

INTERIMALIS : időközi. *Cur. Kun. Bar. vm.* Ideigleni. *Cur. Kun. Fog.* Időközbeli. *Puky. Szlem.* Addig. *Czöv.* Időkorbeli. *Puky.* Időleges. *Stett.* Időlegi. *Fog.* Időközlegi. *Debr.*

INTERIMALITER : ideig — óráig. *Cur. Puky. Pauly.* Időközre. *Puky. Pauly.* Addig is, azonban. *Bar. vm.* Időiglen, időleg. *Fog.* Ideiglen, időközileg. *Kun.* Időlegesen. *Stett.*

INTERIMISTICA provisio : időközbeli rendelés, gondoskodás, elintézés. *Szlem.*

INTERITUS : enyészet. *Puky.* Elromlás, elveszés, elenyészés. *Csapó.*

INTERLOCUTORIA sententia : közbeszóló ítélet. *Cur. Puky.*

Pauly. Márt. Fog. Kun. Közbehozott ítélet. *Puky. Pauly. Márt.* Közben való ítélet. *Pauly.* Közbehozott ítélet. *Szirm.*

INTERLOCUTORIE : közbeszólólag. *Kun.*

INTERMEDIATIO : közbenjárás. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem. Pauly. Fog. Szirm. Márt.* Közbevetés, szószólás. *Csapó.*

INTERMEDIATOR : közbenjáró. *Cur. Puky. Kun. Szlem. Bar. vm. Fog.* Békész, békéltető. *Bar. vm.*

INTERMEDIUM tempore : időközben. *Cur. Puky. Pauly. Fog.*

INTERMEDIUM forum : közbeni iteszek. *Sztrók.* Közbelő törvényszék. *Czöv.*

INTERMEDIUS : közbenvaló. *Cur. Puky.* Közbülső. *Fog.* Középső. *Puky.* Közöttes, közbenes, közbelő. *Csapó.*

INTERPOLATIO : közbenírás. *Cur.* Beszúrás, iráshamisítás. *Márt. Puky.* Meghamisítás. *Kun.*

INTERPONERE : közbeigatni. *Fog.* Közbevetni. *Lex.*

INTERPOSITIO : közbenvetés. *Cur.* Közbetétel. *Csapó.*

INTERPRES : tolmács. *Cur. Lex. Fog.* Magyarázó. *Cur. Pauly. Moln.* Nyelvező, szavalár. *Kun.*

INTERPRETARI : megmagyarázni. *Letenyei.* Kimagyarázni. *Márt.* Tolmácsolni. *Csapó.*

INTERPRETATIO : magyarázat, magyarázás. *Cur. Puky.* 1) Tolmácsolás ; 2) tolmácsolat. *Fog.* Értelmezés. *Debr.*

INTERPRETATIO analogica : hasonlító —, *Cur.* Analogica magyarázat. *Czöv.* Eset' hasonlatosságán épülő törvényes magyarázás. *Szlem.* Szerinte magyarázat. *Sztrók.*

INTERPRETATIO authentica : hiteles magyarázat. *Cur. Puky. Pauly.* Törvényes magyarázat. *Puky. Pauly. Szirm. Márt.*

INTERPRETATIO doctrinalis : tudományos —, *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem.* Tudákos —, *Georch.* Tu-

dománybeli —, *Czöv.* Tanítói magyarázat. *Debr.*

INTERPRETATIO extensiva: terjesztő —, *Cur. Georch.* Kiterjesztő —, *Szlem.* *Czöv.* Kiterjedő magyarázat. *Ujfal.*

INTERPRETATIO judicialis: bírói —, *Cur.*

INTERPRETATIO legalis: törvényes magyarázat. *Cur.*

INTERPRETATIO legis: törvény-magyarázat. *V-gyűjt.* *Czöv.* Magyarázás. *P-gyűjt.* 'Törvény' magyarázása. *Georch.* Törvénymagyarázás. *Szlem.*

INTERPRETATIO legis authentica: hiteles —, *V-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* Törvényes —, *P-gyűjt.* 'Törvényerejű magyarázás. *Szlem.*

INTERPRETATIO legis declarativa: egyeztető magyarázás. *Georch.* Szószzerint való magyarázás. *Ujfal.*

INTERPRETATIO philologica: nyelvtudományi magyarázás. *Szlem.* Nyelvtani, nyelvészeti magyarázat. *Csapó.*

INTERPRETATIO philosophica: bölcselkedési —, *Szlem.* Bölcsészeti v. bölcséleti m. *Cur.*

INTERPRETATIO restrictiva: mérséklő —, *Georch.* *Puky.* *Pauly.* Megszorító —, *Czöv.* *Ujf.* *Szlem.* Szorító m. *Cur.*

INTERPRETATIO usualis: szokásbeli magyarázat. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Puky.* *Georch.* *Szlem.*

INTERREGNANUS: belföldi. *Paul.* Honi. I. Intraregnanus.

INTERREGNUM: királyságszünet. *Fog.* *Puky.* *Pauly.* Királyságfüggés. *Pauly.* *V-gyűjt.* Királyság' szünet. *P-gyűjt.* Félbenszakadt országlás. *Bar.* *vm.* Királyság' üressége. *Szlem.* Országlási köz. *Debr.* Országlásszünet. *Kun.*

INTERROGATORIA puncta: valtalásbeli kérdések v. pontok. *Szirm.*

INTERRUMPERE: félbeszakasztani. *Puky.* Véle felhagyni. *Sztrók.*

INTERRUPTA: szakadékosan, hézagosan, megszakasztva. *Csapó.*

INTERRUPTIO: megszakasztás, félbeszakasztás. *Cur.*

INTERSTITIUM: közbehagyás, megállapodás. *Puky.* *Pauly.* Szünet. *Sztrók.* Hézag, szünet. *Kun.*

INTERTENTIO: élelmezés. *Fog.* *Kun.* Élelem-díj. t. *Kun.* Tartás, kitartás. *Fog.*

INTERTENTIO vidualis: özvegyi tartás, v. élelmezés. *Kun.*

INTERUSURIUM: interes. *Cur.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Lex.* *Szirm.* *Márt.* Kamat. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Szlem.* *Fog.* *Szirm.* *Márt.* Kölcs. *Kun.* *Stett.* Uzsora. *Márt.* *Párizp.* *P-gyűjt.* Pénzbér. *Mest.*

INTERUSURIUM legale: törvényes kamat. *Cur.*

INTERVALLUM: időköz. *Cur.* *Puky.* Hézag. *Sztrók.*

INTERVALLUM temporis: időköz. *Stett.* *Fog.*

INTERVENIENTES: közbejövők. *Cur.* *Fog.* Közbeérkezők. *Cur.* *Puky.* Bészállók. *Kölcs.* Közbenjárók. *Vált.* *Fog.*

INTERVENIRE: közbejönni. *Cur.* *Puky.* Közbejárulni. *Perg.* *Fog.*

INTERVENTIO: avatkozás. *Stett.* Közbenjövés. *V-gyűjt.* *Fog.* *Szlem.* Közbenjárás v. jövetel. *Szlem.* *Kun.* Segédhatás. *Fog.*

INTESTATUS: végintézetlen. *Puky.* Végrendeletlen. *Csapó.*

INTIMARE: rendelni. *Cur.* *Puky.* Intézni. *Cur.* Tudatni. *Fog.* Értésre adni. *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Hivatalosan értésre adni. *Szlem.* Parancsolni. *Puky.*

INTIMATA et circulares: intéző és körlevelek. *Törv.*

INTIMATIO: beiratás. *Czöv.* Intézés, tudatás. *Fog.* Hivatalos értesreadás. *Szlem.*

INTIMATUM: intézőlevél. *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Fog.* *Szlem.* *Márt.* *Pauly.* *Perg.* Rendelés, parancsolat. *Puky.* *V-gyűjt.* *Pauly.* Intézőlevény, tudatvány. *Fog.* Intézet, ér-

tésreadó levél. *Szlem. Rendelvény. Kun.*

INTIMATUM excelsi consilii regii locumtenentialis hungarici: a' nagyméltóságú magyar királyi helytartó tanács intézőlevele. *Puky.*

INTIMUS: belső, meghitt, legmeghittebb. *Kun. Csapó.*

INTOLERANTIA: türelmetlenség. *Debr. Türelmetlenség. Sztr.*

INTOXICARE: megégetni. *Dien.*

INTOXICATIO: megégetés. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Szlem. Szirm. Márt. Éte-tés. Mest. Mérégkeverés. Szlem. Méreggel való vesztés. Szirm. Megmérgezés. Fog.*

INTRA dominium: birtokban. *Cur. Bar. vm. Birtokon belől. Cur. Sztrók. Birtokból. Sztrók. Uradalmon belől. Vajd.*

INTRANEUS: bellékes, belföldi. *Bar. vm.*

INTRAREGNANUS: belföldi. *Cur. Puky. Fog. Honi. Cur. Fog.*

INTRAVILLANEITAS: belső birtokosság. *Cur.*

INTRAVILLANEUM: belső birtok. *Cur. Szlem. Benvaló. Georch. Belső telek. Szlem.*

INTRIGANT: csalárd, ravasz, álnok. *Puky. Cselszövő. Perg. Cselszövényes, ravaszdi. Kun.*

INTRODUCERE: bevezetni. *Fog. Kun. Beigatni. Bar. vm.*

INTRODUCTIO: bevezetés, *Cur. Bar. vm. Beigatás. Bar. vm.*

INTUITIO: nézet, érzéklet. *Puky. Szemlélés. Csapó.*

INTUITIVUS: nézeti, érzékleti. *Puky. Szemléletes, szemlélhető, nézlelhető. Csapó.*

INTUITUS: nézet. *Fog. Tekinet. Kun. Szemlélet, nézlelet, nézdelet. Csapó.*

INVADERE: megtámadni. *Puky. Pauly. Rámenni, rátörni. Fog.*

INVAGIARE: behajtani, kárból behajtani. *Puky. Behajtani a' marhát. Szeged.*

INVAGIATIO: behajtás kárból. *Cur. Behajtás. Czöv. Szirm. Márt.*

Párizp P. J. Kölcs. V-gyűjt. P-gyűjt. Kárból való behajtás. Puky. Marháknak kárból behajtása. Czöv. Marha-behajtás. Szlem. Bitangbehajtás. Fog.

INVADESCERE: elhatalmazni, szokásbajönni. *Cur. Puky. Paul.*

INVALIDABILIS: felbontható. *Cur. Puky. Márt. Sükeretleníthető. Fog. Márt. P-gyűjt. Puky. Pauly. Erőtleníthető. Puky. P-gyűjt. Pauly. Márt. Fogatlaníthető. Puky. Márt. Pauly. Megerőtleníthető. Szirm. Érvényteleníthető. Fog.*

INVALIDARE: felbontani. *Cur. Puky. Sükeretleníteni, érvényteleníteni, erőtleníteni. Fog. Elrontani. Gomb. Erőtleníteni, fogatlanítani. P-gyűjt. Puky. Sükeretlené tenni. V-gyűjt. Megerőtleníteni. Szlem. Sztrók.*

INVALIDARE fassionem: örök-vallást megerőtleníteni. *Czöv.*

INVALIDATIO: felbontás. *Cur. Sükeretlenítés. Puky. Márt. V-gyűjt. Erőtlenítés. Bar. vm. Márt. P-gyűjt. Kun. Szlem. Czöv. Fogatlanítás. Puky. P-gyűjt. Márt. Semmisítés. Bar. vm. Elrontás. Georch. Megerőtlenítés. Szlem.*

INVALIDATIO cambii: a' jószág-cserének megerőtlenítése. *Czöv.*

INVALIDATIO fassionis ex neglecta praemonitione: az örökvalás' megerőtlenítése az elmulasztott előremegintésből. *Czöv. Az elhanyagolt előreintés miatti meg-rontása az örökbévallásnak. Sztr.*

INVALIDATIO transactionum: a' megegyesüléseknek megerőtlenítése. *Czöv.*

INVALIDATORIUS: erőtlenítő. *Kun. Érvénytelenítő. Fog.*

INVALIDATORIUS processus: sükeretlenítő, érvénytelenítő per. *Fog. Elerőtlenítő per. Kun.*

INVALIDE: értéketlenül. *Lex. Pázm. Hiún. Lex.*

INVALIDITAS: értéketlenség, hiúság. *Lex. Erőtlen-erejűség. Márt.*

INVALIDUS : fogamatlan. *Cur. P-gyűjt.* Sikertelen. *V-gyűjt.* Erőtelen. *Vajd. P-gyűjt. Szlem.* Értékellen. *Mest.* Nyomorék. *Puky.* Erőtlen. *Stett.* 1) Érvénytelen, 2) béna, nyomorék, rokkant. *Fog.*

INVALIDUS miles: nyomorék katonára, vagy szolgálatra alkalmatlan katonára. *Puky. Pauly.* Kegyzsoldos, erőfogyott v. tehetlen katonára. *Bar. vm.*

INVASIO : rámenés, ráütés. *Cur. Sztrók.* Megtámadás. *Cur. Puky. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Beütés. *Puky. Ujfal.* Ingatlan jószág- v. lakhely-megtámadás. *Szlem.* Rárohánás. *Czöv.* Erőszak. *Dien.*

INVASIO curiae nobilitaris: udvarhelyre való ütés. *Cur.*

INVASIO domorum: házakra rohánás. *Czöv.*

INVASIO hostilis: ellenséges beütés, ellenséges megtámadás. *Puky.*

INVASOR : rámenő. *Cur.* Megtámadó. *Cur. Bar. vm. Helt.*

INVASOR throni: királyiszék-elfoglaló. *Szlem.* Országlás-bitorló. *Sztrók.*

INVENTARE : feljegyezni. *Puky.* Számbavenni. *Puky. Fog.* Jegyzékelni. *Kun.*

INVENTATIO : feljegyzés, számbavétel. *Cur. Puky. Pauly.* Jószág-feljegyzés. *Szlem.* Feljegyzés. *Márt.* Jegyzékelés. *Kun.*

INVENTARIUM : jegyző-lajstrom. *Puky. P-gyűjt. Czöv.* Marhaszám. *Kézir.* Számbavevő lajstrom. *Puky.* Számbavétel. *V-gyűjt. Szirm.* Jegyzemény. *Georch. Szirm. Pauly.* Feljegyző lajstrom. *Szirm.* Jószág-lajstrom. *Szlem.* Feljegyzés. *Márt.* Jegyzés. *Pauly.* Tanálatmány. *Bar. vm.* Vagyonjegyzék. *Kun.* Leltár. *Zeebszót.* Lelettár. *Törv. Fog.*

INVENTIO : találás. *Cur. Czöv. Fog.* Lelés. *Mest.* Megtalálás. *Georch. Ujfal.* Lelemés, lelemény. *Fog.*

INVENTUM : találmány. *Puky. Bar. vm.* Lelemény. *Fog.* Találat, lélet. *Csapó.*

INVESTIGANS : nyomozó, vizsgáló. *Puky. Lex.* Fűrészszó, fűrészszó. *Csapó.*

INVESTIGARE : nyomozni, ki-nyomozni, vizsgálni. *Puky. Lex.* Fűrészszni. *Kun.*

INVESTIGATIO : nyomozás, vizsgálás. *Cur. Puky. V-gyűjt. Bar. vm. Lex.* Vizsgálás. *P-gyűjt.* Nyomozás. *Fog. Szirm.* Kinyomozás, megvizsgálás. *Márt.* Tudakozás. *Horv. Istv.* Kutatás. *Sztrók.* Fűrészszés. *Kun.*

INVESTIGATIO generalis et specialis: közönséges és különös —, *Czöv.* Általános és különös nyomozás. *Szlem.*

INVESTIGATIO magistratualis: tiszti vizsgálás v. vizsgálat. *Szirm. Puky.*

INVESTIGATIO nobilitatis: nemesség' vizsgálása. *Czöv. Szlem.*

INVESTIGATIO publica et occulta: nyilvánosságos és titkos nyomozás. *Szlem.*

INVESTIRE : ráfordítani, ráköltetni. *Puky.* Árúzni, beárúzni, beavatni. *Kun.* Beköltetni. *Fog.* Jóságba verni, jószágra fordítani. *Cur.* Beruházni, belefordítani. *Debr.*

INVESTITIO : 1) jószágba vert költség, jószágba verés, jószágra fordítás; 2) jószágon fekvő pénz. *Cur.* Ráköltés, ráfordítás; valamiben fekvő érték, valamire fordított pénzérték. *Puky. Pauly.* Beköltés, beruházás. *Fog.* Felruházás. *Perg.* Beárúzás, beárúzat. *Kun.* Ráköltés *V-gyűjt.* Jószágra tett költség. *Czöv.* Valamibe fordított pénzérték. *P-gyűjt.* Beköltött pénz, áruzat. *Fog.*

INVESTITIO allaturae: a' köz gazdaságba fordított hozomány. *Puky. P-gyűjt.* Hozomány' látatja. *Georch.* Hozománynak férje' jószágára való ruházása. *Czöv.* Hozomány' mire fordítása. *Szlem.*

INVESTITIO allaturae bonis maritalibus: a' hozománynak a' férj' javaiba fordítása. *Cur.*

INVESTITIO capitalium: töké-pénz' haszonhajtásra fordítása. *Szl.*

INVESTITIONALES literae: be-öltöztető levél. *P-gyűjt.* Beiktató levél. *Szlem.*

INVESTITIONEM relucere: a' jós-zágban fekvő pénzt letenni. *Cur.* A' rajta fekvő pénzt visszatéríteni. *Puky. Márt.*

INVESTITIONES necessariae: jós-zágba vert szükséges költségek. *Cur.*

INVESTITIONES utiles: jós-zág-ba vert hasznos költségek. *Cur.*

INVESTITIONES voluptuariae: kedvtöltő, szükségtelen költségek. *Cur.*

INVESTITURA: 1) jós-zágba vert költség; 2) tisztbeiktatás. *Cur.* Bele-költés, költség. *Bar. vm.* 3) Reá ruházat. *Czöv.* Gazdasági készület. *Kun.*

INVESTITURA, seu institutio canonica: beöltöztetés, beöltöztetőlevél. *P-gyűjt.* 1. Institutio canonica.

INVESTITURA ecclesiastica: be-öltöztetés. *Fog. Kun. Puky.* Be-öltöztetőlevél. *Puky.* Beöltözés. *Kun.*

INVESTITURA ecclesiastica even-tualis: hivszolgálati jós-zágba lett iktatás. *Szlem.*

INVESTITURA feudalis: hivszol-gálati jós-zágba igtatás. *Szlem.*

INVESTITURA necessaria: szük-séges beleköltés. *Bar. vm.*

INVESTITURA perpetua v. tem-poranea: hivszolgálati jós-zág' örök vagy ideigtartó birtokába iktatás. *Szlem.*

INVESTITURA voluptuaria: kedv-töltő, gyönyörűsége, gyönyörű-ségre szolgáló beleköltés, v. költ-ség. *Bar. vm.*

INVESTITURAE feudalis reno-vatio: hivszolgálati jós-zágba iktatásnak megújítása. *Szlem.*

INVESTITUS: 1) benne v. rajta fekvő. *Cur. Puky. Pauly.* 2) Tiszt-beállított. *Cur.* Beleköltött, hen-nefekvő. *Fog.*

TÖRV. TUD. MÚSZÓTÁR.

INVETERATUS: elévült, meg-rögzött. *Kun.*

INVIARE: utasítani. *Szirm. Pu-ky. Kun. Fog. Pauly.* Útba iga-zítani. *Puky. Pauly.* Elutasítani, eligazítani. *Lex.* Igazítani. *Pázm.* Utalni. *Kun.*

INVIATIO: utasítás. *Cur. Pu-ky. Kun. Kölcs. Pauly. Fog.* Ut-mutatás. *Fog.* Utbaigazítás. *Puky.* Utasítmány. *Kun.*

INVIATORIUS: utasító. *Kölcs.*

INVIGILARE: fölfigyázni. *Fog.*

INVIGOROSUS: sikertelen. *Cur.* Érvénytelen. *Fog.*

INVINCIBILIS: győzhetetlen. *Cur.* *Lex.* Czálolhatatlan. *Lex.* Elmoz-díthatatlan. *Moln.* Győzhetlen, fe-lülmulhatlan. *Fog.*

INVINCIBILIS ignorantia: győz-hetetlen tudatlanság. *Cur.*

INVINCULARE: vasraverni. *Cur.* *Puky.* Rabbá tenni; befogatni. *Perg.*

INVINCULATI confrontatio: rab-szembesítés. *Sztrók.*

INVINCULATUS: raboskodó. *Cur.* *Szirm.* Vashan álló. *Puky. Pauly.* *Márt. V-gyűjt.* Vasravert. *Puky. Pauly. Márt. V-gyűjt.* *Szlem.* El-fogattatott, bevádoltatott. *Szirm.* 1. Incarceratus.

INVIOLABILIS: sérthetetlen. *Lex.* Felbonthatatlan. *Pázm.* Sérthetlen, megszeghetlen. *Kun.* Bánthatlan. *Csapó.*

INVIOLETE: bántás nélkül. *Szir.* Bántatlanul. *Csapó.*

INVIOLETUS: sértetlen, bántat-lan. *Csapó.*

INVITATIO: meghívás. *Puky.* *Fog. Kun.*

INVITATORIAE: meghívó levél. *Puky. Márt. Pauly.*

INVITATUS: hivatalos. *Fog. Kun.*

INVOLARE: be- v. átcsapni. *Pu-ky. Pauly.*

INVOLARE in jus alterius: más-nak igazába behatni. *Cur.* Be-fúrni magát más' jogába. *Sztrók.*

INVOLATIO: beártás. *Czöv.* Be-csúszás, átcsapás. *Cur.*

INVOLUTIONES : be- v. átcsapások. *Puky.* Ártakozások. *Debr.*

INVOLATIO in jurisdictionem publicam: nem illető hatalommal való élés' magának tulajdonítása. *Szirm.* A' törvényhatóságnak bitorlása, törvényhatóságba ártakozás. *Sztrók.*

INVOLUCRUM: boríték, héj. *Fog.* Burkolat. *Kun.*

INVOLVERE: belékeverni. *Puky.* 1) Bekeverni; 2) befoglalni. *Cur.* 1) Benfoglalni; 2) bonyolítani. *Fog.* Bebonyolítani, beburkolni; magába foglalni. *Kun.* Begöngyölni. *Csapó.*

INVOLUTIO: bekeverés, bezárás, involutio. *Cur.* Zavarék. *Puky.* *V-gyűjt.* Szövevény. *P-gyűjt.* *Georch. Márt. Puky. Pauly.* Behálózás. *Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.* Beburkolás, beburkozás, beszövés, betakarás, begöngyölés. *Csapó.* Keverék. *V-gyűjt.* Beborítás. *Mest.* Tekervényes szövevénybe bekeverés. *Szlem.* Bonyolódás. *Fog. Kun.* Bekeverődzés. *Czöv.*

INVOLUTUS: szövevényes, bekevert. *Cur.* Benfoglalt, bonyolódott. *Fog.*

IPSO FACTO: legottan. *Fog.*

IPSO JURE nullus: törvényileg semmis. *Fog.*

IRRATIONABILIS: oknélküli, helytelen, okellenes, okelleni. *Fog.* Okhiányos, oktalan. *Kun.*

IRREALITAS: valóságatlanság. *Georch.* Valótlanság. *Fog.*

IRREFRAGIBILIS: ellentmondhatlan, kétségbe vonhatlan. *Fog.* Megczáfolhatlan. *Csapó.*

IRREGULARIS: 1) rendetlen. *Cur. Fog. Puky.* 2) Alkalmatlan. *Cur.* Szabdátlan. *Bar. vm.* Rendvesztő, rendszegő. *Lex.* Rendhagyó. *Csapó.* Szabálytalan. *Sztrók.* Rendezetlen. *Kun.* Törvényelleni. *Fog.*

IRREGULARITAS: rendtelenség. *Puky. Bar. vm. Fog.* Szabdátlan-

ság. *Bar. várm.* Szabálytalaúság. *Sztrók.* Törvényelleniség. *Lex.*

IRREGULARITAS (in jure canonico): rendtelenség, regulátlanság. *V-gyűjt.* Rendszegés, v. vesztés, szabatlanság. *Mest.* Rendtelenség. *Szlem.*

IRREGULARITAS e delicto: (*J. cano.*) gonosztett miatti rendtelenség. *Szlem.*

IRREGULARITAS e defectu: (*J. cano.*) hiány miatti rendtelenség. *Szlem.*

IRREGULARITATES (in cambialibus): váltói, váltóbeli szabálytalanságok. *Vált. Csász.*

IRREGULARITER: rendetlenül, szabálytalanul. *Kun.*

IRRELIGIO: imátlanság, hitszentelenség, tisztelmenytelenség. *Bar. vm.* Vallástalanság. *Sztr.*

IRRELIGIOSUS: vallástalan. *Puky. Kun.* Valláscsúfoló. *Szirm.* Istentelenül való, istentelen. *Márt.*

IRREMISSE: szakadatlanul. *Törv. czikk.*

IRREVERENTER: tiszteletlenül, tisztelet nélkül. *Lex.* Böcsületlenül. *Pázm.*

IRREVISIBILIS causa: ítélet alá nem vétethető ügy. *Cur.*

IRRESPONSABILITAS: felelőtelenség. *Kun.* Felelőtlenység. *Csap.*

IRREVOCABILIS: visszavonhatatlan. *Cur.* Visszahúzhatatlan. *Fog. Puky.* Meghívhatatlan. *Vajd.* Visszahívhatatlan, visszavehetlen. *Kun.* Másolhatatlan. *Pázm.* Megmásíthatatlan. *Fog.*

IRRITABILITAS: izgathatóság. *Puky.* Ingerlékenység. *Kun.* Semmisítés. *Sztrók.* Ingerelhetőség, izgékonyosság. *Csapó.*

IRRITAMENTUM: ingerlet. *Csap.*

IRRITARE: izgatni. *Puky. Pauly.* Bizgatni. *Pauly.* Ingerelni. *Kun.*

IRRITUS: hiü. *Stett.*

IRRUPTIO: berohanás. *Cur.* Beütés. *Puky. Pauly.* Ellenségbeütés. *Puky.*

ISOLARE: magányozni, különöz-

ni. *Puky.* Elszigetelni, szigetelni. *Fog. Kun.*

ISOLATUS : elszigetelt. *Perg.* Magányozott, különözött. *Puky.*

ITERARE : ismétleni. *Fog. Kun.* Ismételni, ismégelni. *Lex.*

ITERATAE sententiae : ismételt ítéletek. *Czöv.*

ITERATA vice : másodizben. *Fog.*

ITERATIO : ismétlés, ismétlet. *Kun.*

ITERATIS vicibus : több ízben. *Fog.*

ITERATUS : többszörözött. *Cur.* Megújított, újra elkövetett. *Márt.* Ujraelkezdett. *Mokr.*

ITERATUS actus : ismételt v. többszörözött cselekedet. *Puky. Pauly.*

J.

JACTURA : veszte. *Lex.* Kár, veszteség. *Fog.*

JANITOR : ajtónálló. *Debr. Fog.*

JANITORUM regalium magister, királyi ajtón állók' fő mestere, — királyi ajtón álló főmester. *Pauly. Puky.*

JEJUNIUM : böjt. *Lex.*

JEJUNUS : éhom. *Pázm.* Éhgyomor. *Lex.*

JOBAGIONES : jobbak. *Szlem.* Jobbággyok. *Köz.*

JOBAGIONES castri : vár' jobbjai. *Szlem.*

JOBAGIONES regis : király' jobbjai, előkelő szolgálai. *Szlem.*

JOBAGIONES seu liberi filii S. regis : szent király' fiának jobbjai v. szabadjai. *Szlem.*

JOBAGIONES seu liberi S. regis : szent király' jobbjai v. szabadossai. *Czöv.* Szent király' jobbjai v. szabadjai. *Szlem.*

JOCALIA : drága kövek. *Vajd.*

JOURNAL : napkönyv. *Puky.* Hírlap. *Perg.* Napló, napikönyv; heti v. havi irat, időszakirat, folyóirat. *Kun.*

JOURNAL mercatorum : kereskedői naplókönyv. *Szlem.*

JUBILAEUM : örömesztendő. *Gánóczy.* Öröminnep. *Kun. Debr.*

JUBILARE : nyugalomra bocsátani. *Puky.* Nyugalalmazni. *Puky.*

Pauly. Fog. Nyugalomra eresztetni. *Fog.* Disznyugalalmazni. *Debr.*

JUBILATIO : nyugalomra bocsátás v. nyugalalmazás. *V-gyűjt.*

JUBILATUS : disznyugalalmú. *Debr.*

JUDEX : bíró. *Cur. Puky. Szirm. Már. Párizp. Mokr. Moln. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Lex. Pauly. Fog.* Itélő, ítélőbíró. *Párizp. Moln. Mokr. Lex.*

JUDEX appellationis : felsőbb, feljebbvitelbeli —, *Cur.* Felső bíró. *Fog.*

JUDEX competens : illető —, *Cur. Czöv.* Perhez illő bíró. *Szlem.*

JUDEX compromissionalis : választott bíró. *Czöv.* Igazlító. *Szlem.*

JUDEX concordans : békebíró. *Kun.*

JUDEX controversiarius : kérdésválasztó bíró. *Mest.*

JUDEX criminalis : vétket ítélő —, *Czöv.* Fenyítő bíró. *Szlem.* Bűnbíró. *Császár.*

JUDEX curiae regiae : ország' bírója. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Lex. Czöv. Szlem.* Udvar- v. országbíró. *Perg.* Királyi udvarbíró. *Veres.*

JUDEX delegatus : megbízott —, *V-gyűjt. Szlem.* Megbízott v. bíráltatott —, *P-gyűjt.* Kijelelt —, *Georch.* Megbírált bíró. *Czöv.*

JUEX exequens: végrehajtó, fogláló —, *P-gyűjt. Végrehajtó —, Czöv. Szlem. Fogláló bíró. Georch.*

JUEX extraordinarius: rendkívüli bíró. *Cur.*

JUEX incompetens: nem illető —, *Cur. Czöv. Perhez nem illető bíró. Szlem.*

JUEX inferior: alsóbb —, *Cur. Czöv. Albíró. Szlem.*

JUEX legalis: törvényes v. törvényrendelte bíró. *Szlem.*

JUEX loci ruralis: falusi bíró. *Cur.*

JUEX nobilium: szolgabíró. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Márt.*

JUEX nobilium ordinarius: főszolgabíró. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szl.*

JUEX nundinalis: piarcebíró. *Szlem. Vásárbíró. Perg.*

JUEX ordinarius: rendszerinti —, *Cur. Rendes bíró. Perg.*

JUEX pedaneus: megyei bíró. *Cur. Alsó bíró. V-gyűjt. Puky. Czöv. Albíró. Szirm. Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch. Szlem. Fog. Megyebeli bíró. P.*

JUEX primae instantiae: első bíró. *Cur. Szirm. Első esedezés' bírása. Czöv. Első bíróságu bíró. Szlem.*

JUEX procedens: ítélő - bíró. *Vgyűjt. P-gyűjt. Törvényt szolgáltató bíró. Georch. Jelen perben ítélő bíró. Szlem.*

JUEX regni ordinarius: ország' főbírája. *Cur. Márt. P-gyűjt. Georch. Hazánk' rendes bírása. Georch. Ország' rendes főbírája. Czöv. Ország' rendszerint való v. rendszeres bírása. Szlem.*

JUEX revisionis: megvizsgáló bíró. *Cur.*

JUEX superior: felsőbb bíró. *Cur. Czöv. Szlem.*

JUEX supremus: legfőbb bíró. *Cur.*

JUDICARE: itélni. *Lex. Fog.*

JUDICATA res: megítélt dolog. *Cur. Puky.*

JUDICATUM: ítélt dolog. *Szász. JUDICATUM statuere: törvénybe állatni. *Kézir.**

JUDICATUS: (adj.) megítélt. *Cur.*

JUDICATUS: bíróság. *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Mokr. Birói hivatal. Márt. Itélhetőség. Sztrok. Biráskodás. Fog.*

JUDICATUS competentia: bíróság' illetősége. *Puky. P-gyűjt. Georch. Bíróságnak perhez illősége. Szlem.*

JUDICATUS condescendit: a' bíróság helytelennek ítéltetik, v. lezállítatik. *Puky. Pauly.*

JUDICATUS condescensio: a' bíróság' lezállítása v. helytelennek ítélése. *Puky.*

JUDICATUS incompetentia: bíróság' helytelensége. *Puky. Georch. Bíróság' nem illetősége. Czöv. Georch. Bíróságnak perhez nem illősége. Szlem.*

JUDICATUS manifesta incompetentia: a' bíróság' szembeendő helytelensége v. nem illetősége. *Puky. Pauly.*

JUDICE auctore: bíróiképen. I. *Judicialiter.*

JUDICEM agere: bírászkodni. *Vajd.*

JUDICES pedanei: alsó bírák. *Kász.*

JUDICES regni ordinarii: ország' főbírái. *Cur.*

JUDICIALIA acta: ítéletbeli, ítélőszéki, törvénytészéki, törvényes cselekvények v. irományok v. munka-írások. *Bar. vm.*

JUDICIALIS: törvényes. *Cur. Puky. Birói. Puky. Pauly. Kun. Fog. Törvénytészéki. Perg. Törvénytészéki. Fog. Törvénytészékes. Kun.*

JUDICIALIS actus: törvényes v. bírói tett. *Cur. Puky.*

JUDICIALITER: bíróiképen. *Puky. Fog. Pauly. Törvénytészékes. Puky. Biróilag. Kun. Fog. Törvénytészékesen, törvénytészékesleg. Kun.*

JUDICIARIA admonitio : birói megintés. *Cur. Puky.*

JUDICIARIAE functiones : birói eljárások, foglalatosságok. *Cur. Puky. Pauly.*

JUDICIARIUS : törvényi. *Cur.* Birói. *Puky. Cur. Pauly.* Pörbéli, törvénykezési. *Fog.*

JUDICIARIUS actus : törvényes v. birói tett. *Cur.* Pörbéli cselekmény v. tétetmény. *Fog.*

JUDICIORUM dies : törvénykezés' napjai. *Cur.* Törvéynapok. *Puky.*

JUDICIORUM terminus : törvénykezés' ideje v. szakasza. *Pauly.* Perfolyam. *Perg.*

JUDICIS arbitrium : birói belátás. *Sztrók.*

JUDICIUM : 1) ítélet. *Cur. Fog. Szirm. Kun. Bar. vm. Ite. Fog. Sztrók. Kun.* 2) Ítélettétel. *Cur.* 3) Itélőszék. *Cur. Fog. Puky.* Biróság. *Vajd. Bar. vm.* Törvényszék. *Cur. Fog. Puky.* Törvény. *Cur. Puky.* Törvénytétel. *Párizp. Helt. Moln.* Itélés. *Moln. Mokr.* Iteszék. *Sztrók.* Törvényes ítélethozás. *Mokr.* Törvénytétel. *Helt.*

JUDICIUM civile : polgári törvénytétel, közönséges törvényszéki igazság-kiszolgáltatás, polgári törvényszék, közszerű v. közönséges polgári törvényszék, világi ítélőszék. *Szlem.*

JUDICIUM cambiale : pénzváltó törvényszék. *Köv.*

JUDICIUM camerale : kamara' törvényszéke. *Czöv.* Kamarai törvényszék. *Szlem.*

JUDICIUM candentis ferri : égő vas törvénytétel. *Kász.* I. *Judicium ferri candentis, et aquae bullientis.*

JUDICIUM compromissionale : választott ítélőszék. *Czöv.* Igazlatói törvénytétel, igazlatóiszék v. törvényszék. *Szlem.*

JUDICIUM concurrens : részekedő törvénytétel. *Czöv.* Többeket egyaránt illető, v. közös birói hatalom. *Szlem.*

JUDICIUM concursuale : csődületi bíróság. *Törv.*

JUDICIUM convocatum : vidéki törvény. *Kelem.*

JUDICIUM criminale : fenyítő törvénytétel v. igazság' kiszolgáltatása. *Szlem.* I. Tribunal criminale.

JUDICIUM delegatum : delegált bíróság. *Cur.* Kijelölt bíróság. *Acsád.* Megbízott v. kirendelt bíróság, v. ítélőszék: *Puky.* Megbízott v. bíráltatott törvényszék. *P-gyűjt. Szlem.* Birói hatalommal megbízott ítélőszék. *Szlem.*

JUDICIUM delegatum militare : kirendelt hadi törvényszék. *Czöv.*

JUDICIUM deputatum : kiküldött ítélőszék. *Czöv.*

JUDICIUM duelli : kettős bajvívásnak ítélete. *Czöv.* Kettős viadal v. viadali ítélet. *Szlem.*

JUDICIUM eventualis coronae : a' korona' jövedőbeli igaza. *Szlem.*

JUDICIUM ferri candentis et aquae bullientis : tüzesvasnak és forróviznek ítélete. *Czöv.* Tüzesvas' és forró viz' ítélete. *Szlem.*

JUDICIUM impendere : igazságot v. törvényt szolgáltatni. *Cur. Puky.*

JUDICIUM militare : haditörvényszék. *Czöv.* Hadi ítélettétel v. ítélőszék. *Szlem.*

JUDICIUM moderatum : birói mérseklet. *Sztrók.*

JUDICIUM montanum : bányabeli —, *V-gyűjt.* Bányatörvényszék. *P-gyűjt. Czöv.* Bányász törvényszék. *Szlem.*

JUDICIUM montanum districtuale : kerületi bányász-törvényszék. *Szlem.* Kerületi bányatörvényszék. *Czöv.*

JUDICIUM montanum substitutum : alsóbb kerületi bányatörvényszék. *Czöv.*

JUDICIUM octavale : oktávás —, *Cur.* Nyolczados —, *Puky. P-gyűjt. Czöv. Georch.* Ünnepnolczadi törvény szék. *Szlem.*

JUDICIUM pagense in dominio : füstös törvény. *Kelem.*

JUDICIUM palatinale: nádorispányi ítélőszék. *Puky. P-gyűjt. Szlem. Nádori szék. Perg.*

JUDICIUM capitanei supremi palatinalis: nádori főkapitány' széke. *Cur.*

JUDICIUM districtualis capitanei: kerületi kapitány' széke. *Cur.*

JUDICIUM plenum: teljes számú törvényszék. *Cur.*

JUDICIUM protonotariale: ítélőmesteri törvényszék. *Czöv. Szlem.*

JUDICIUM provinciale oppidorum 16 scepusiensium: 16 szeptességi városok' törvényszéke. *Czöv. 16 szeptesi városok' kerületi v. tartományi törvényszéke. Szlem.*

JUDICIUM 7. confederatarum civitatum montanarum: hét szövetséges bányavárosok' ítélő- v. törvényszéke. *Szlem. Czöv.*

JUDICIUM regale: 1) királyi —, *Cur. Puky. P-gyűjt.* Király' ítélőszéke. *Szlem.* 2) Huszonnégy forintos büntetés. *Czöv. Királyi terh. Kászón.*

JUDICIUM regale (qua poena): királyi birság. *Georch.* Királyi ítélet. *Czöv.* Királyi ítélet' birsága. *Szlem.*

JUDICIUM sangvinis: vérbiróság. *Cur. Puky.* Vérség' jusa. *Szlem.* Vérnek jussai. *Czöv.*

JUDICIUM statarium: talponálló biróság. *Cur.* Nyomban ítélő v. nyomon büntető törvényszék. *Puky.* Álló törvényítélet. *Szlem.* Rögtön ítélet. *Perg.* Rögtön ítélő hatalom. *Sztrók.*

JUDICIUM vice-comitis: alispányi biróság. *Cur.*

JUDICIUM tabulae regiae: a' királyi táblának ítélettétele. *Cur.*

JUDICIOSUS: józan-ítéletű. *Debr.*

JUGALIA: vonó, igavonó marhák. *Bar. vm.*

JUGERUM: hód. *Cur.* Egy holdföld. *Szirm. Párizp. Moln. Márt. Köblös. Szirm.*

JUGERUM terrae regalis mensurae: király holdgyani föld. *Helt.*

JURA' constitutionalia regni: az országnak sarkalatos v. alkotmányos törvényei. *Pauly. Puky.*

JURA majestatica: felségi igazak. *Törv. Felsőégi jogok. Sztrók.*

JURA regalia: király' igazai. *Szirm.*

JURAMENTI determinatio: hitmeghatározás. *Puky.*

JURAMENTI formula: hitelés' formája. *Vajd.*

JURAMENTI oblatio: hitajánlás. *Stett.*

JURAMENTUM: hit. *Cur. Puky. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Kun. Georch. Bar. vm.* Hitletétel. *Cur. Puky. Szirm. Ujf. Esküvés. Cur. Szirm. Moln. Párizp. Márt. Pauly. Esk, eskü. Kun. Fog.*

JURAMENTUM acceptare: elfogadni —, *Cur. Puky. Fog. Szirm.* Felvállalni az esküvést. *Szirm.*

JURAMENTUM acceptatum: elfogadott hit. *Bar. vm.*

JURAMENTUM aestimatorium: megbecsülő esküvés. *Vajd.* Becsülesi eskü. *Sztrók.*

JURAMENTUM assertorium: állító —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Bar. vm.* Bizonyító —, *Puky. V-gyűjt.* Erősítő —, *P-gyűjt.* Állító —, *Czöv.* Állítást erősítő —, *Szlem.* Erősítésbéli —, *Ujf.*

JURAMENTUM calumniae: patvarhit. *Cur. P-gyűjt. Georch. Puky.* Patvarkodás' esküvése. *Czöv. Szlem.* Patvar' gyanúját elhárító esküvés. *Szlem.*

JURAMENTUM corporale: hitletétel. *Cur.* Kézemeléssel tétetett —, *Márt.* Kézemelő esküvés v. újtartó hit. *Puky.* Testi eskü. *Fog. Testi hit. Pauly.* Testi esküvés. *Vajd.*

JURAMENTUM credulitatis: hiedelmeztető —, *Cur. P-gyűjt. Georch.* Könnyenhivőség' esküvése. *Czöv.* Hihetőskítő esküvés. *Szlem.*

JURAMENTUM decretale: törvényes —, *Márt. Puky.* Decretomi hitforma. *Cur.*

JURAMENTUM deferre : esküvés-sel megkínálni. *Cur.* Átengedni —, *Puky.* Fog. Ajánlani, engedni a hitletételt. *Szirm.*

JURAMENTUM delatum : átengedett —, *Cur.* Megkínált —, *Puky.* P-gyűjt. Czöv. Márt. Kínált —, *Szlem.* Odaengedett eskü v. hitletétel. *Georch.*

JURAMENTUM denegare : hitletételt megtagadni. *Cur.*

JURAMENTUM denegatum : megtagadott hit. *Bar. vm.*

JURAMENTUM deponere : hitet letenni, megesküdni. *Puky.* Fog.

JURAMENTUM extrajudiciale : törvényküvüli hit. *Bar. vm. Cur.*

JURAMENTUM falsum : hamis esküvés v. hitszegés. *Puky. Pauly.*

JURAMENTUM fidelitatis : hívség-esküvés. *Szlem.*

JURAMENTUM imprecatorium : átkozódó esküvés. *Puky.*

JURAMENTUM judiciale : törvény előtti esküvés. *Cur.* Törvény előtt tett hit. *Puky.* Birói eskü. *Fog.* Birólag ítélt hit. *Pauly.* Törvényes, törvénybeli hit. *Bar. vm.*

JURAMENTUM litis aestimatorium : perbecsülő hit. *V-gyűjt.*

JURAMENTUM litis decisorium : pert végző —, *Cur. Pauly. Vajd. Puky. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch.* Ügydöntő —, *Fog. Puky. Márt. Pauly. P-gyűjt. Czöv.* Pört-határozó —, *Georch.* Pertelhatározó —, *Szlem.* Végvető, befejező eskü. *Bar. vm.*

JURAMENTUM necessarium : kénytelenített —, *Cur.* Szükséges, el-mellőzhetlen —, *P-gyűjt.* Kényszerített —, *Georch.* Szükségből való —, *Czöv.* Kénytelen —, *Szlem. Bar. vm.* Kénytelenségi eskü. *Fog.*

JURAMENTUM obedientiae : (*J. can.*) engedelmesség-esküvés. *Szl.*

JURAMENTUM oblatum : ajánlott —, *Cur. P-gyűjt. Czöv. Puky.* Önként ajánlott eskü, v. esküvés. *Georch.*

JURAMENTUM offerre : hitet ajánlani. *Cur. Puky.* Ajánlani az esküt. *Fog.*

JURAMENTUM promissorium : ígérő —, *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Puky. Bar. vm.* Igérettevő —, *Szlem.* Igéretbeli eskü. *Ujf.*

JURAMENTUM purgatorium : tisztító —, *Cur. Puky. Márt. Czöv. Szlem. Fog. Mentő —, Cur. Puky. V-gyűjt.* Kimentő —, *Bar. vm.* Felmentő —, *Szlem.* Vádmentő —, *P-gyűjt. Georch.* Kitisztító eskü. *Czöv.*

JURAMENTUM recusare : el nem fogadni, *Cur.* ellenzeni az esküvést. *Puky.*

JURAMENTUM recusatum : el nem fogadott hit. *Bar. vm.*

JURAMENTUM referre : visszázni, visszakinálni —, *Cur.* Visszaengedni —, *Fog. Puky.*

JURAMENTUM relatum : visszázott —, *Cur.* Visszaajánlott. *Cur. Czöv. Márt. Puky. Pauly.* Visszakinált —, *Szlem. Bar. vm.*

JURAMENTUM revelatorium : fölfedező —, *Cur. Kölcs. Georch. Szlem. Törv. Bar. vm.* Fedezettő —, *Puky. Pauly. Georch.* Felfedezettő —, *P-gyűjt. Czöv.* Fedező —, *Georch.* Fedezési eskü. *Szrok.* Kinyilatkoztató hitletétel v. esküvés. *Vajd.*

JURAMENTUM submittere : a' hitletételt bíróra bízni. *Márt. v. Birói* elintézésre bízni. *Puky.*

JURAMENTUM suppletorium : pótló —, *Cur. Fog. Pótoló. Puky. Stett. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Teljesítő —, Bar. vm.* Kipótló hitletétel. *Vajd.*

JURAMENTUM testimoniale : tanúbizonyiságtévő —, *Czöv.* Tanúi esküvés. *Szlem.* Lelkisméreti hit. *Bar. vm.*

JURAMENTUM veracitatis : igazmondóság —, *Czöv.* Valóság-erősítő —, *Szlem.*

JURAMENTUM voluntarium : önkényti —, *Cur. Fog.* Önkéntes,

Bar. vm. Önkéntvaló —, *Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Önkényes esk, eskü. *Puky. Pauly. Szlem.*

JURARE : az Istenre esküdni. *Pázm.* Esküdni. *Fog. Lex.*

JURASSOR: esküdt. *Puky. Szirm. Márt. Párizp. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Fog.*

JURASSOR districtualis : kerületbeli esküdt. *Szlem.*

JURASSOR processualis : járásbeli esküdt. *V-gyűjt.*

JURATUS: hitese. *Cur. Puky. Kun. Fog. Bar. vm.*

JURATUS loci: hitese ember. *Cur.*

JURATUS notarius : hitese jegyző. *Puky. Bar. vm. Fog. Kun.*

JURATUS tabulae : tábla' hitese. *Márt. Puky. Fog. Pauly. Kir. tábla' jegyzője. Georch.*

JURATUS tabulae regiae notarius : királyi tábla' hitese jegyzője. *Cur. Szirm. v. hitese személye v. hitese. Szirm.*

JURE : jogosan, méltán. *Kun.*

JURE alieno salvo : másnak igazza felmaradván. *Szirm.* Másoknak jussa menten maradván. *Cur.* Másoknak jusa fenmaradván, mások' sérelme nélkül. *Puky.*

JURE convenire : megperelni. *Czöv.* Itére huzni, jogra vonni. *Sztrók.*

JURE divino : isteni törvények szerint. *Pázm.*

JURE merito : méltán, méltóképen, igazsággal. *Puky.*

JURE perpetuo et irrevocabili : örökösen 's visszaválthatatlanul. *Puky.*

JURE temporaneo : ideig - óráig tartó birtokul. *Szlem.*

JURGIUM : garázdálkodás. *Cur. Bar. vm.* Zsémbeledés. *Bar. vm.*

JURI exhibere : törvényszéknek headni, bemutatni. *Cur.*

JURI stare : törvény elébe állni. *Fog.* Törvényt állani. *Georch. Fog.*

JURI statuere : törvény elébe állítani. *Fog. Cur.*

JURI statutio : eléállítás, törvény elébe állítás. *Puky.* Törvénybe állítás. *Cur.*

JURIDICA remedia : törvényes orvosló módok. *Cur.* Úgyorvosló módok. *Puky.*

JURIDICA remedia extrajudicialia : perkivüli —, *Cur.*

JURIDICA remedia judicialia : peralatti —, *Cur.*

JURIDICA remedia sustentativa : fentartó —, *Cur.*

JURIDICA remedia provisoria : előzőlegi törvényes orvosló módok. *Cur.*

JURIDICUS : törvényes. *Cur. Puky.* Törvénybeli. *Puky.* Törvénykezési. *Kun.* Jusmondó, juszválasztó, jusítelő, törvénybeli. *Lex.* Törvénytevő, v. mondó. *Szlem.*

JURIS aequalitas : jog' egyenlősége. *Fog.* Gyökösség' egyenlősége. *Puky.* Jus' egyenlősége, *Cur.* Ig' egyenlősége. *Bar. vm.*

JURIS alieni : idegen jogu, függő. *Fog.*

JURIS alterius : másról függő. *Cur. Szirm. Fog. Puky.* Más' hatalma alatt levő. *Puky. Pauly.*

JURIS beneficium : törvény' igazza. *Szlem.*

JURIS causa : törvény' folyamata. *Bar. vm.*

JURIS cautela : törvényes óvás. *Cur. Szirm. Puky.*

JURIS communio : jusnak közösége. *Czöv.*

JURIS consultus : törvénytudó. *Cur. Puky. V-gyűjt. Czöv. Szlem. P-gyűjt.* Törvénytanító. *P-gyűjt.* Jogtudós. *Stett.* Jogtanos. *Sztrók.*

JURIS dies : törvényt napok. *Cur. Puky.*

JURIS doctor : jeles törvénytudó. *Puky.* Jogtanár. *Perg. Kun.*

JURIS doctrina : jogtan. *Perg.*

JURIS inaequalitas : jus' egyenetlensége. *Cur.* Ig' egyenetlenség. *Bar. vm.* Jogegyenlőtlenség. *Csapó.*

JURIS prioritas : igazi elsőség. *Szirm.* Jogelsőség. *Perg.*

JURIS proba: jogbizony. *Stett.*
JURIS quaestio: jogkérdés. *Fog.*
JURIS sui: magával szabad. *Cur.*
Szirm. Pauly. Független. Cur. Fog.
 Önjogu. *Fog.* Önmagától függő.
Pauly.

JURIS terminus: pörszakasz. *Cur.*
Puky.

JURIS via: törvényes út. *Szirm.*

JURIS viam inire: pörre bocsátani. *Lex.* Törvényre bocsátni.
Pázm.

JURISDICTIO: 1) törvényhatóság. *Cur. Puky. V-gyűjt. Kun. Sztrok. Stett. Fog.* 2) Hatalom. *Cur. Puky. P-gyűjt. Felsőség. Cur. Puky. P-gyűjt. Törvényes hatalom v. felsőség. Czöv. Szirm. Törvény-tétel. Fog. Törvényhatalmuság, közhatalom. Szlem. Törvénytisztogatás. Márt. Párizp. Törvénytisztogatásra való hatalom. Párizp. Moln. Törvénymondóság. Czöv. Jogszónokság. Sztrok. Szabad bíróság. Kézir.*

JURISDICTIO cameralis: kamarabeli törvénytmondóság. *Czöv. Kamarai közhatalom. Szlem.*

JURISDICTIO civilis: polgári —, *Cur. Czöv. Szlem. Puky.*

JURISDICTIO contentiosa: versengéses v. vetekedő törvénytmondóság. *Czöv. Perbeli közhatalom. Szirm.*

JURISDICTIO criminalis: fenytő —, *Czöv. Szlem. Főbenjáró —, Czöv.*

JURISDICTIO dominalis: uradalmi —, *Cur.*

JURISDICTIO ecclesiastica: egyházi —, *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szirm. Szlem. Papi törv. hatóság. Perg.*

JURISDICTIO eminens: legfelsőbb hatalom. *Cur.*

JURISDICTIO judiciaria: bírói hatalom. *Szlem. Bírőhatalom. Mest. Törvénytisztogató hatalom. Georch. Törvénybeli törvénytmondóság. Czöv.*

JURISDICTIO judiciaria civilis: igazságot szolgáltató polgári hata-

lom. *Szirm. P-gyűjt.* Törvénybeli polgári —, *Czöv. Közserű v. közönséges törvénytészéki bírói hatalom. Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis communis seu territorialis: törvénybeli polgári közönséges v. földterületes —, *Czöv. Közönséges törvénytészéki általános v. határterületes —, Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis eminens et vulgaris: törvénybeli polgári kitündöklő és közönséges —, *Czöv. Közönséges törvénytészéki fő és közserű —, Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis immediata: törvénybeli polgári közvetlen —, *Czöv. Közönséges törvénytészéki közvetlen —, Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis mediata: törvénybeli polgári közvetett törvénytmondóság. *Czöv. Közönséges törvénytészéki közvetlen bíróihatalom. Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis ordinaria et extraordinaria: törvénybeli polgári rendes és rendkívül való törvénytmondóság. *Czöv. Közönséges törvénytészéki rendszeres és rendkívüli —, Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria civilis communis et specialis: fenytő bírói általános v. megszorított körű hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria criminalis: törvénybeli főbenjáró törvénytmondóság. *Czöv. Fenytő v. fenytő-törvénytészéki bírói hatalom. Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria criminalis ordinaria et extraordinaria: fenytő bírói rendszeres és rendkívüli hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria criminalis specialis: törvénybeli polgári különös —, *Czöv. Közönséges törvénytészéki különös v. megszorított bírói hatalom. Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria criminalis suprema: fenytő főbírói v. bírói fő hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO judiciaria ecclesiastica v. profana: törvénybeli egyházi v. világi törvénymondóság. *Czöv.* Egyházi v. világi bírói hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO militaris: hadi —, *Cur. V-gyűjt. Szlem.* Katonai —, *Puky. Szirm. P-gyűjt. Czöv.*

JURISDICTIO montana: (*J. met.*) bányavárosi jurisdictio, *Czöv.* Bányai közhatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO montana judiciaria: (*J. met.*) bányai bírói hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO politica: polgári —, *Szirm.* Rendtartási törvénymondóság. *Czöv.* Közkormányi hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO saecularis: világi —, *Szirm.*

JURISDICTIO sangvinis: vérhatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO solitaria: egyedüles törvénymondóság. *Czöv.* Egyetlenegyét illető v. kizáró bírói hatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO voluntaria: akaratbeli törvénymondóság. *Czöv.* Peren kívüli közhatalom. *Szlem.*

JURISDICTIO voluntaria e nobili officio: nemes kötelességből való akaratbeli —, *Czöv.* Nemes hivatalból v. felszólítás nélkül foglaltoskodó —, *Szlem.*

JURISDICTIONATUS: alattvaló. *Cur. Puky. V-gyűjt. Pauly.* Uri hatalom alatt lévő. *Puky. Pauly.* Jogonalatti. *Sztrók.* Törvény alattvaló. *Szlem.* Törvénymondóságos, törvényhatóságos. *Czöv.*

JURIS dies, doctor etc. l. főlebb *Juris* után.

JURISPERITUS: törvénytudó. *Puky. Fog. Lex.* Jogtudós. *Fog.* Törvényes. *Mest.* Jogtanos. *Sztr.*

JURISPRUDENTIA naturalis: természeti törvénytudomány. *Czöv.* Természet' törvényeinek tudományai. *Mest.*

JURISPRUDENTIA positiva: szerzett törvények' tudománya. *Mest.*

JURIS proba, quaestio, terminus etc. l. főlebb *Juris* után.

JURISPRUDENTIA: törvénytudomány. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem.* *Fog.* Jogtudomány. *Stett. Fog.* Törvénytudósság. *V-gyűjt.* Törvényokosság. *Ujf.* Törvényészet, jogászat. *Fog.* Törvénytudás. *Helt.* Jogtan. *Sztr.* Jogtanultság. *Kun.*

JURISTA: törvénytanuló. *Puky. Fog. Márt.* Jogász. *Fog. Kun.*

JURISTITIUM: törvénytünet. *Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Czöv.* *Szlem.* Pörszünet. *Kun. Fog.* Törvénycsend. *Bar. vm.* Szünete a' perlésnek, szüneti napok. *Szirm.* Törvény - megszünés' ideje. *Mokr.* Törvénynyugvás. *V-gyűjt. Georch.* Törvénytünet' v. szünet' időszaka. *Szlem.* Jogszünet. *Sztr.* Törvénykezősszünet. *Kun.*

JURISTITIUM bachanale: farsangi törvénytünet. *Cur.*

JURISTITIUM diaetale: országgyűlési törvénytünet. *Cur.*

JURISTITIUM insurrectionale: felkelési —, *Cur.*

JURISTITIUM messis: aratási —, *Cur.*

JURISTITIUM nativitatis domini: karácsonyi —, *Cur.*

JURISTITIUM paschale: husvéti —, *Cur.*

JURISTITIUM pentecostes: pünkösti —, *Cur.*

JURISTITIUM vindemiae: szüreti törvénytünet. *Cur.*

JUS abolendi: pereltörlés' jusa és igazsága. *Szlem.*

JUS abrogandi legem: törvénytörlés' jusa. *Szlem.*

JUS accisae: ingó áru adóvétel' jusa. *Perg.*

JUS acquisitum: szerzett jog. *Kun.*

JUS actuale: jelenjog. *Fog.* Valóságos, jelenvaló jus. *Czöv.* Jelenvaló és megszülemlett jus és igaz. *Szlem.* Birtoki jog. *Sztrók.*

JUS ad rem : köztartás v. számtartás' igaza. *Puky. Személyi jog, vagyonhozi jog, v. kereső jog. Fog. Czöv. Jus a' dolgohoz. Cur. Czöv. Jóságiránti személyes v. személyt érdeklő jus. Szlem.*

JUS advocatiae ecclesiasticae : egyházi szószólás' jusa. *Szlem.*

JUS aequalitatis : egyenlőség' jusa. *Dien. Szlem.*

JUS aequalitatis naturalis : természeti egyenlőség' jusa. *Szlem.*

JUS aequilibrü inter gentes : nemzetek közötti egyensúlytartás' jusa. *Szlem.*

JUS aequitatis naturalis : természeti egyenesség' v. igazság' jusa. *Mest. Természeti érdem-méltatás' jusa. Szlem.*

JUS aequivocum : költött, nem igaz, kétes jus. *Mest.*

JUS aesque alienum : másnak jusa 's pénze. *Cur.*

JUS aggratiandi : meg- v. életkegyelmezés' jusa. *Szlem. Kegyelmezési jog. Csapó.*

JUS albinagii : külföldi személy után való öröklési ig v. jog. *Bar. várm.*

JUS alienum : más' jussa. *Cur.*

JUS alimentorum : tápláltatáshoz való jus. *Czöv. Élelemnyérés' jusa. Szlem.*

JUS allaturae : hozománybeli jus. *Czöv. Hozományi igazság. Szlem. Hozományi igaz, nőhozományi jog. Perg.*

JUS apprehensionis : testi erő alá vetés' jusa. *Szlem.*

JUS armorum : fegyverjog. *Fog. Fegyver-ig, v. váltság. Bar. vm. Hadjog. Kun.*

JUS avitum v. aviticum : ősi jog. *Fog.*

JUS belli et pacis : had- és békejog. *Fog. Kun. Hadnak és békességnek hatalma. Szirm. Pauly. Had' és békesség' hatalma. Puky. Hadviselés' és békekötés' jusa. Szlem. Hadra és békességre való törvény, vagy had' és békesség' törvénye. Ujf.*

JUS cambiale v. cambiarum : váltótörvény. *Georch. Pénzváltó törvény. Czöv. Váltójog. Fog. Stett. Vált. Cseretörvény. Puky. Pauly.*

JUS cambio-mercantile : váltókereskedő törvény. *Ujf. Váltókereskedési jog. Fog. Kereskedésbeli 's pénzváltás' törvénye Puky. Pauly.*

JUS canonicum : egyházi jog. *Kun.*

JUS canonisandi : szenttéétel' jusa. *Szlem.*

JUS capillare : hajadoni járandóság. *Cur. Pauly. Puky. Georch. Hajadonok' igaza. Puky. Pauly. Szirm. Hajadoni igaz. Puky. Hajadoni jog. Kövy. Kun. Hajadon jus. Kölc. Hajadoni jus. Czöv. V-gyűjt. P-gyűjt.*

JUS circa bona civitatis : polgári társaság' vagyona körül való jus. *Szlem.*

JUS circa sacra : felségnek egyház körül való jusa. *Szlem. Egyház körüli jog. Perg.*

JUS civile (in oppositione cum ecclesiastico) : polgári törvény. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Szir. Kövy. Polgári jus. Czöv. Világi törvény. Szlem. Honi jog az egyháznak ellenében. Sztrok.*

JUS civile (in oppositione cum criminali, cambiali, metallico etc.) : polgári törvény. *V-gyűjt. Czöv. Közöséges törvényszéki törvény. Szlem. Honi jog a' vétségi, váltói, bányai, természetinek ellenében. Sztrok.*

JUS civile cum naturali : polgári törvény. *Czöv. Polgári jus. Lex. Szerzett törvény. Szlem.*

JUS civitatis : polgáriság' törvénye. *Szirm.*

JUS civitatis externum : polgári társaság' külső állapotját érdeklő törvény. *Szlem. Küljog. Sztrok.*

JUS civitatis internum : polgári társaság' belső állapotját érdeklő törvény. *Szlem. Beljog. Sztrok.*

JUS clarum : nyilvános —, *Cur.*

JUS coacquisitionis : közszerzeményi jus. *Georch. P-gyűjt.* Közös szerzeményi igazság. *Szlem.* Közszerzemény' v. közszerzeményesség' jusa. *Czöv.*

JUS coacquisitionum : közkereseményi jog. *Fog.* Közszerzeményi jog. *Kun.* I. *Jus coacquisitionis.*

JUS cogendi : kényszerítés' jusa. *Szlem.* Kényszerítésre való törvény. *Ujf.*

JUS commune : közönséges —, *P-gyűjt.* Közönös-, *Kun.* Köz —, *Czöv. Köny.* Közös jog v. törvény. *Szlem. Fog.*

JUS commune et proprium : közös és külön jus v. igaz. *Szlem.*

JUS conferendi beneficia ecclesiastica : egyházi haszonvétel 's hivatal-osztogatás' jusa. *Szlem.*

JUS confirmandi episcopos : püspök-erősítő jus, v. erősítés' jusa. *Szlem.*

JUS conjugale : hitvesi jog. *Kun. Fog.*

JUS connatum seu absolutum : velünk született v. tett nélkül érthető jus. *Szlem.* Velünk született természeti törvény. *Ujf.* Szüljog. *Kun.*

JUS connatum bonae existimationis : velünk született büntelenség' igazsága. *Szlem.* Velünk született jó névre való törvény. *Ujf.* Természeti becsjog. *Sztrók.*

JUS consecrandi : felszentelés' jusa. *Szlem.*

JUS consuetudinarium : szokott —, *V-gyűjt.* Szokásbeli —, *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Debr.* Itélőszéki szokásban lévő törvény. *Szlem.* Szokásjog. *Fog.*

JUS continuae apprehensionis : folyó v. folyton folyó elfoglalásnak jusa. *Mest.*

JUS coronale : koronajus. *Czöv.* Koronai jus v. igaz. *Szlem.*

JUS crediti : bitelezés' jusa. *Cur.*

JUS criminalis : fenyítő v. büntető törvény. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Fenyítő —, *Szirm. Csász.* Büntető törvény. *Köny.* Bünjog.

Kun. Büntörvény. *Fog. Kun.* Fenyítő törvényszéki —, *Szlem.* Vétkekes törvény. *Ujf.*

JUS decimae : tizedeknek jusok. *Czöv.* Egyházi tized' igazsága, tizedvétel' jusa. *Szlem.* Tizedjog. *Perg.*

JUS defensionis : védelem' v. védelmezés' jusa. *Szlem.* Védjog, védelmi jog. *Csapó.*

JUS deliberandi de haereditate : (*J. rom.*) örökség' elfogadásáról tanácskozás' jusa. *Szlem.*

JUS derogandi legi : törvénycsontításjus, törvénycsontító hatalom. *Szlem.*

JUS dicendi : büntető jus v. hatalom. *Lex.* Büntetésre való igazság. *Pázm.*

JUS dicere : törvényt mondani. *Vörösm.*

JUS disponendi de re : intéző v. intézet-jus. *Lex.* Jus a' tulajdonról való rendeléstételhez. *Szilágy.* Jószággal való rendelés' jusa. *Szlem.*

JUS disponendi in lege : törvény alól felszabadítás' jusa, törvény alól felszabadító v. felmentő hatalom. *Szlem.*

JUS divinum positivum : isteni meghatározott, v. élő törvény. *Czöv.* Kinyilatkoztatott isteni törvény. *Szlem.*

JUS dominale : úri hatalom. *Cur.* **JUS** dotis : hitbérbeli jus. *Czöv.* Házassági jutalom' jusa 's igazsága. *Szlem.*

JUS ecclesiasticum : egyházi törvény. *Szirm. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Fog.* Egyházi jog. *Fog.* Papi törvény. *Szirm.*

JUS educilli : korcsmáltatás' v. korcsma' jusa. *Czöv.* Csapjus. *V-gyűjt.* Korcsmáltatási igazság, v. korcsmálási jus. *Szlem.*

JUS emolumenta rei percipiendi : jóság' haszonvételének jusa. *Szlem.*

JUS exclusivum : mással nem közös, mást kizáró jus. *Czöv. P-gyűjt.* Kizáró jog. *Fog. Lex. Fér-*

fiág' magános gyökössége. *Georch.* Kirekesztő v. kizáró jus v. igazság. *Szlem.*

JUS exequendi leges: törvények' végrehajtásukra való hatalom. *Czöv.* Törvényvégrehajtás' jusa, v. törvényvégrehajtó hatalom. *Szlem.*

JUS extraterritorialitatis: határon kívüliség' v. határon kívül valóság' jusa. *Szlem.*

JUS eventuale: leendő jog. *Fog.* Szülemlendő igaz. *Pauly.*

JUS feudale: hűbéri törvény v. jog. *Perg.*

JUS financiae: közpénztári v. közjövendelmi törvény, közkincs' törvénye. *Puky.* Közadósságról szóló törvény. *Pauly.*

JUS firmum: erős —, *Czöv.* Ingadozatlan jus. *Szlem.*

JUS fiscalitatis: fiskalitás' jussa. *Czöv.* Uravesztett v. megürült jószág' behozásának jusa. *Szlem.*

JUS fluxum: híju v. tántorgó jus. *Czöv.* Ényészetes jog. *Sztrok.*

JUS foemineum: asszonyi nem' igaza. *Szirm.* Némberi jog. *Csapó.*

JUS fortioris: ököl- v. erő-törvény v. hatalom. *Puky.* Ököljog. *Perg.* Ököltörvény v. erősebbik' törvénye. *Ujfal.* Erő' törvénye. *P-gyűjt.*

JUS fruendi: életemjus. *Mest.*

JUS fundamentale: sarkalatos jus. *P-gyűjt.* *Szlem.* Alapjog. *Perg.*

JUS gentium: nemzetek' törvénye. *Puky.* *V-gyűjt.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Szirm.* Nemzetek' joga. *Fog.*

JUS gentium naturale et positivum: nemzetek' természeti és szerzett törvénye. *Szlem.*

JUS gladii: főbenjáró hatalom. *P-gyűjt.* *V-gyűjt.* *Puky.* *Pauly.* *Szirm.* *Márt.* Szabad ispánság. *P-gyűjt.* *Márt.* Vérfhatóság. *Fog.* Vérbírótság, vérhatalom. *Cur.* *Puky.* *Debr.* *Kun.* Vesztő jus. *Péchy.* Kardjog. *Kölcs.* Pallosjog. *Perg.* *Kun.* *Fog.* Pallostörvény. *Puky.*

JUS haereditarium: örökségi jus. *Cur.* Örökség' ige. *Bar.* *vm.*

JUS hungaricum: magyar jus, magyar hazai törvény. *Czöv.* Magyar törvény. *Szlem.*

JUS hypotheticum sen contractum: tettből származó v. szerzett jus vagy igaz. *Szlem.*

JUS imperfectum: nem tökéletes, tökéletetlen jus. *Szil.* *Mest.* Megérdemlés. *Szlem.*

JUS in casu necessitatis: vészélyjus. *Lex.* Utolsó veszedelemben való jus. *Szilágyi.* Végső szükségben létel' jusa. *Szlem.*

JUS independentiae naturalis: természeti függetlenség' jusa. *Szl.*

JUS innatum: veleszületett jus. *Cur.* Szüljog. *Perg.*

JUS in mare: tenger' sajátjának jusa. *Szlem.* Tengerjog. *Csapó.*

JUS in re (Jus reale): sajátjának igaza. *Puky.* *Pauly.* Vagyoni, vagyonbani jog. *Fog.* Jus a' dologban. *Cur.* Sajátság. *P-gyűjt.* *Georch.* Dologban való jus. *Czöv.* Vagyoni v. jószágot érdeklő vagy tárgybeli jus. *Szlem.*

JUS in rem: sajátjának. *P-gyűjt.*

JUS inspicendi: felvigyázói v. vigyázó jus. *Mest.* Felvigyázásra való hatalom. *Czöv.* Felügyelési jog. *Csapó.*

JUS instituendi: (*J. can.*) egyházi haszonvételebe 's hivatalba avatás' jusa. *Szlem.*

JUS internum et externum: belső és külső törvény v. jus. *Czöv.*

JUS interpretandi legem: törvény-magyarítás' jusa v. magyarító hatalom. *Szlem.*

JUS interventionis: közbenjövétel' jusa, más nemzet' dolgába avatkozás' jusa. *Szlem.* Avatkozási jog. *Perg.*

JUS in thesaurum: talált kincs' sajátjává tételének jusa. *Szlem.*

JUS invalidum: erőtlen, foganatlan jus. *Cur.* *Puky.* Érvénytelen jog. *Fog.*

JUS investendi : jóságba v. birtokba ígatás' jusa. *Szlem.*

JUS judicarium : törvényszéki törvény. *Szlem.*

JUS JURADNUM et comp. l. utóbb.

JUS latens : lappangó jog. *Fog.*

JUS latens regium : fejedelmi lappangó jus. *Vajd.*

JUS legationis apostolicae : apostoli követség' jusa v. igazsága. *Szlem.*

JUS legatos mittendi : követküldés' jusa. *Szlem.*

JUS legum ferendarum : törvények' alkotására való hatalom. *Czöv.* Törvényszerző hatalom, v. törvényhozás' jusa. *Szlem.*

JUS libertatis : szabadságra való törvény. *Ujf.*

JUS macelli : mészárszék' jusa. *Czöv.* Mészárszéki igazság. *Szlem.*

JUS majestaticum : felségi jus. *Cur. Szlem.* Fölségi jog. *Fog.* Felsőség' v. fejedelem' igaza. *Puky.* Felsőség' jusa. *Czöv. P-gyűjt.* Felsőség' joga. *Debr.*

JUS majestaticum immanens et transiens : bennügyelő 's kiható felségi jus. *Szlem.*

JUS maternum : anyai jus. *Cur.* Anyám' igaza. *Szirm.* Anyajog. *Csapó.*

JUS mercatorium : kereskedői törvény. *Szlem.*

JUS metallicum : bányász- törvény. *Szlem.* Bányajog. *Fog. Kun.* Bányatörvény. *Fog.*

JUS militare : hadi törvény. *V-gyűjt. Szirm.* Katonai törvény. *Szirm. Szlem.* Hadi jog v. igaz. *Perg.* Vitézli igazság. *Verb. ford.* 779. Katonai jog. *Szrok.*

JUS minerale : érczeresés' v. bányanyitás' jusa. *Szlem.*

JUS monetandi : pénzverés' jusa. *Szlem.*

JUS montanum : hegyvám. *Cur. Debr. Pauly. P-gyűjt. Szirm. Puky. Kövy.* Hegy' jusa. *Czöv.* Hegyvám' adománya. *Pauly.* Hegyvám' igazsága, hegyvámvétel' jusa. *Szlem.* Szőlőhegy' jusa. *Czöv.*

JUS munera conferendi : hivatalosztogatás' jusa. *Szlem.*

JUS municipale : város, tartománybeli, helybeli törvény. *Puky.* Haza' törvénye. *Szirm.* Helyhatósági törvény. *Debr. Fog.* Tartományi jog v. törvény. *Fog. Szerzés, állapított törvény, állapítvány. Perg. l. Statutum.*

JUS naturae : természet' törvénye. *Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Czöv.* Természeti jog v. törvény. *Fog.* Természeti jog. *Kun.* Természeti törvényterület. *Szil.* Természet' jusa. *Lex.* Észjog. *Perg.* Természeti ig. *Bar. vm.*

JUS naturae ethicum : természetnek erkölcsi törvénye. *Puky. P-gyűjt.* Rényjog. *Perg.*

JUS naturae extrasociale seu ethicum : természetnek erkölcsi törvénye. *P-gyűjt.* Társaság-kivüli természeti törvény. *Szlem.*

JUS naturae politicum : a' polgári társaságoknak természeti törvénye. *Puky. P-gyűjt.* Természeti országjog v. törvény. *Fog.*

JUS naturae practicum : természeteti tett-gyakorló törvény. *Szlem.*

JUS naturae sociale oeconomicum : házi társaságoknak természetitörvényök. *Czöv. P-gyűjt.* Kisebb társaságok' természeti törvénye. *Szlem.*

JUS naturae sociale politicum : polgári társaságoknak természeti törvényök. *P-gyűjt.* Polgári társaság' természeti törvénye. *Szlem.*

JUS nauti : révnek jusa. *Czöv.* Révbérvétel' igazsága, révbérvételi jus. *Szlem.* Révjog. *Perg.*

JUS navigationis : hajókázás' jusa. *Szlem.* Hajókázási jog. *Csapó.*

JUS necessitatis : utolsó veszedelemben való jus, veszélyjus. *Czöv.* Végső szükségben létel' jusa. *Szlem.*

JUS negativum : tagadó jus. *Czöv.* Tett-elmulasztás, kivánó jus. *Szlem.* Nemleges jog. *Perg.*

JUS neutralitatis: pártolatlan-ság' v. mások' hadába nem ve-gyülés' jusa. *Szlem.* Közömbösségi jog. *Perg.*

JUS nominandi praelatos: ki-nevezésre való jus. *Czöv.* Főpap-kinevezés' jusa. *Szlem.*

JUS nonae: kilenczed' jusa. *Czöv.* Uri kilenczed-igazság' vagy kilenczedvétel' jusa. *Szlem.* Ki-lenczedjog. *Perg.*

JUS non scriptum: nem írott törvény. *Czöv.* Nem íratott törv. *P-gyűjt.*

JUS nundinarum: vásári kivált-ság. *Georch.* Vásár' jusa. *Czöv.* Vásári igazság. *Szlem.* Vásári jog. *Perg.*

JUS obsidem dandi: személy-zálogítás' v. zálogul adás' jusa. *Szlem.* Kezesadási jog. *Perg.*

JUS occupationis: elfoglalás' ju-sa. *Szlem.*

JUS parentale: szülő v. szülői jus. *Mest.*

JUS particulare: különös tör-vény. *Czöv.* *Szlem.* Részszerint való jus. *Czöv.* Megszorított kö-rű törvény. *Szlem.* Fejedelmi ré-szintes ig. *Bar. vm.*

JUS paternum: atyai jus. *Cur.* Atyám' igaza. *Szirm.*

JUS patrium: hazai törvény. *Debr.* *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Czöv.* Honnyi törvény. *Georch.* *Pu-ky.* Honi törvény. *Szirm.* *Fog.*

Debr. Haza' törvénye. *Szlem.* Honi jog. *Fog.* Hazánk' törvénye. *Szirm.* Hazai jog v. törvény. *Kun.*

JUS patrium Hungariae: magyar-honi jog, v. törvény. *Fog.*

JUS patronatus: egyházi gyám-ság. *Perg.* Szentegyházi felsőség. *Bália.* Pártfogói hatalom. *V-gyűjt.* Oltalom' jusa vagy pártfogói jus. *Czöv.* Egyház-pártfogói igazság. *Szlem.*

JUS perennale: örök jus. *Cur.* Örökös igaz. *Puky.* Örökös jus. *Czöv.*

JUS perfectum: tökéletes jus, igaz, igazság. *Szlem.*

JUS permissivum: kényszerint használható, szabad lemondásu jus. *Szlem.* Engedő törvény. *Ujf.*

JUS personae seu internae: sze-mélyes belső v. erkölcsi igazság. *Czöv.*

JUS personale: személybeli v. személyes jus. *Cur.* *P-gyűjt.* Sze-mélybeli igaz. *Puky.* Személyi jog. *Fog.* Személyes törvény. *Ujf.* Személyhez való jus, személyjus. *Mest.* Személyi v. személyt érdeklő jus. *Szlem.*

JUS personalitatis: személyi-ség jog. *Kun.*

JUS pignoris: zálog' jusa, zálo-gi jus. *Szlem.* Zálog' törvénye. *Ujf.*

JUS pignoris cambiarium: váltó-zálogjog; wechselrechtliches Pfand-recht. *Vált. Csász.*

JUS placeti: királyi v. felségi tetszésadás' jusa. *Szlem.*

JUS polittiae: közrendtartás' ju-sa, közbátorság' sérelmét elbáritó, v. belső bátorság' sérelmének ele-jét vevő hatalom. *Szlem.* Rend-őrségi jog. *Perg.*

JUS politicum: országgal v. tör-vény. *Fog.* A' polgári társaságok-nak természeti törvényök. *P-gyűjt.*

JUS pontificis accidentale (*J. can.*): pápának mellesleges ju-sa, később szerzett igaza. *Szlem.* Pápa' mellékes joga. *Perg.*

JUS pontificis primogenium: (*J. can.*) pápának eredeti jusa. *Szlem.*

JUS positivum: szabott törvény. *Pauly.* *Puky.* Írott törvény. *Puky.* *Szirm.* *V-gyűjt.* Szerzett törvény. *Szlem.* *Kász.* *Fog.* Szabott jog. *Kun.* Szerzett jog. *Fog.* *Stett.* Ál-lító jus. *Czöv.* Tett-kivánó jus. *Szlem.* Tett-kivánó törvény. *Ujf.* Alkoti jog. *Sztrók.* Tényleges —, *Debr.*

JUS possessionarium: birtoki jus. *Cur.* Nemesi birtok. *Szirm.* Bir-tokos jog. *Kun.* *Perg.* Ingatlan nemes jószág v. vagyon. *Vajd.* *Szlem.* Jogos birtok. *Sztrók.*

JUS possessionis: birtokjus, jus a' birtok' folytatásához. *Mest. Birtok' jusa*, birtokban lételtől származó igazság, birtokban létel' jusa. *Szirm. Birásnak törvénye. Ujf. Bir- v. birásjog. Perg.*

JUS possidendi rem: jószágbirás' jusa. *Szlem. Bir- v. bírhatási jog. Kun.*

JUS postarum: posták' jusa. *Szlem. Postajog. Perg.*

JUS postliminii: helyreállott jus. *Cur. Helyreállott előbbi v. előbbeni igaz. Puky. P-gyűjt.*

JUS postulationes admittendi (*J. can.*): választhatatlan személy' egyházi hivatalra ajánltatás' helybenbogyó jus v. hatalom. *Szlem.*

JUS praemtionis: elsőség a' vételhez. *Cur. Vételbeli elsőség. Debr. Vevésbeli elsőség. Márt. Szlem. Elsőség a' vételben, vásárlás' elsőségének jusa. Mest. Elébbvásárlás' v. vétel jusa. Czöv.*

JUS praelationis, v. **prioritatis**: elsőbbségi jus. *Cur.*

JUS praesentandi clericum: klerikus-ajánlásra való jus. *Szlem.*

JUS praetensivum: képzelt jus. *Cur. Puky. Állított igaz. Puky. Követelt jog. Fog. Állítotott igaz. Szirm.*

JUS praetensum: követelt jog. *Debr. l. Jus praetensivum.*

JUS praeventiois: megelőzés' v. sérelemelőzés' jusa. *Szlem. Megelőzés' törvénye. Ujf.*

JUS primatus ecclesiae: anyaszentegyházi elsőség' v. főség' jusa. *Szlem. l. Primatus.*

JUS prioritatis: elsőbbségi jus. *Cur. Szlem. Elsőség' jusa. Szlem. P-gyűjt. Elsőbbség' jusa. Czöv. Szlem.*

JUS privative masculorum: fiúi ágnak kirekesztő jusa. *Cur. A' férfiaknak magányos gyökössége. Puky. Pauly.*

JUS privatum: magányos törvény. *Fog. Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv. Köny. Különös törvény. P-gyűjt. Pauly. Magányos haza-*

polgári v. ügyi törvény. Szlem. Magányos jog, magánjog. Fog.

JUS privativum: magányzó jog. *Fog. Saját magányos jusa. Czöv. l. Jus exclusivum.*

JUS privatum civile: magányos polgári törvény. *Debr.*

JUS privilegia dandi: privilegiom' vagy külön igaz-adás' jusa. *Szlem. Kiváltság-adási jog. Perg.*

JUS privilegiale: privilegiumos jus. *Czöv. Privilegium v. kegyelemlevél által nyert jus. Szlem. Kiváltsági jog. Perg.*

JUS proprietatis: sajátági jog. *Kun. Sajáti jog. Perg. Sajátság' jusa. Czöv. Szlem. Tulajdonosság' jussa. Czöv.*

JUS proprium: tulajdon jus. *Cur. Sajátjog. Perg. Debr.*

JUS publicum: közönséges törvény. *V-gyűjt. Szirm. Köny. Alkotmányi törv. P-gyűjt. Pauly. Czöv. Szlem. Közügyi törv. Szlem. Nyilvános jog v. törvény. Fog. Nyilvánjog. Kun. Fejedelmi, országslási nyilvános ig. Bar. vm. Közhatósági törvény. Debr.*

JUS publicum particulare: közönséges rendszerint való jus. *Czöv. Egyes nemzet' közügyi vagy alkotmányi törvénye. Szlem.*

JUS publicum universale: egyetemi nyilvános jog v. törvény. *Fog. Birodalmak' alkotmánya v. törvényei. Puky. P-gyűjt. Általános közönséges jus. Czöv. Általános közügyi v. alkotmányi törvény, polgári társaságok' általános közügyi törvénye. Szlem.*

JUS puniendi: büntető jus. *Mest. Büntető hatalom. Lex. Szlem.*

JUS quaesitum v. acquisitum: szerzett v. szerzeményi jus. *Cur. Keresett jog. Debr. Fog. Szerzett igazság. Puky. Szerzett jus v. igaz. Szlem.*

JUS quartaliti: leánynegyed' v. leányi negyed' igazsága. *Szlem. Nőnegyedi jog. Perg.*

JUS radicale: gyökeres jus. *Cur. Szirm. Puky. Fog. Debr. Péchy.*

Gyökös jog. *Fog. Puky.* Gyökös igaz v. jus. *Péchy.* Törzsökös jog. *Pauly.* Gyökös ig. *Bar. vm.* Gyökös örökség. *Georch.*

JUS rationis: észjog. *Stett.*

JUS reale: értéki —, *Cur. Puky. P-gyűjt.* Vagyon —, *Fog. Szlem.* Dologra való törvény. *Ujf.* Birtokos jus. *P-gyűjt.* Tettleget —, *Debr.*

JUS regale: királyi haszonvétel. *Cur. Puky. Pauly. Georch. Szlem.* Király' igaza. *Pauly.* Királyféle ig. *Bar. vm.* Királyi jus. *Czöv.* Királyi jog. *Fog.* Királyi jogbéli haszonvétel. *Debr.*

JUS regale fisci: közkinctár' fejedelmi igazságai 's haszonvételei. *Szlem.*

JUS regale minus: királyi haszonvétel. *Fog.* Kisebb királyi jus. *Czöv.* — igaz v. igazság. *Szlem.*

JUS regaliarum (*J. can.*): megüritült főpapi jószágot érdeklő fel-ségi jog, megüritült főpapi jószág' haszonvételének és új elajándékozásának jusa. *Szlem.*

JUS regium: király' igaza. *Puky. Szirm. Georch.* Királyi jog. *Fog.* Királyi igaz. *Perg. Szlem.* Király' igazsága. *Verb. ford. 779. Georch. Szirm.* Fejedelmi igaz. *Szlem.* Királyi igazság. *Veres.*

JUS regium actuale: királyi jelenjog. *Fog.* Megszülemlett fejedelmi igaz. *Pauly. Szlem.* Fejedem' megszülemlett igaza. *Szlem.*

JUS regium clarum: nyilvános kir. jus. *Cur. Világos kir. jus. Czöv.* Fejedelmi nyilvános igaz, v. fejedelem' igaza. *Szlem.*

JUS regium eventuale: királyi leendő jog. *Fog.* Szülemlendő fejedelmi igaz. *Pauly. Szlem.* Történendő v. jövődöbéli kir. jus. *Czöv.*

JUS regium latens: lappangó kir. jus. *Cur. Pauly. Czöv.* Rejtekben levő kir. jus. *Pauly.* Fejedelmi lappangó igaz, fejedelem' lappangó igaza. *Szlem.* Király' lappangó igaza. *Georch.*

JUS regressus: viszkerecseti jog; Regressrecht. *Vált.*

JUS repressalium: elégtétel' v. sajátbírótság' jussa. *Pauly.* Visznozás' ige. *Bar. vm.*

JUS rerum: vagyonjus. *Szlem.* Dologra való törvény. *Ujf.*

JUS retractus: visszahuzás' jusa. *Czöv.*

JUS robotarum: jobbagyi munkavétel' jusa. *Szlem.*

JUS scriptum: írott jog. *Fog.* Írott törvény. *Czöv. Pauly.*

JUS se conservandi et perficiendi: önmegtartás' 's tökéletesítés' igaza v. jusa. *Szlem.*

JUS securitatis: bátorság' v. bátorság-szerzés' jusa. *Szlem.* Bátorságra való törvény. *Ujf.*

JUS selectus optionis: választásjus. *Cur.* Választhatóság' ige. *Bar. vm.*

JUS silvarum: erdőnek jussa. *Czöv.* Erdőbéli, erdőt érdeklő jus. *Szlem.* Erdei jog. *Perg.* Erdőjog. *Csapó.*

JUS singulare: törvény' különös igaza, törvényrendelte különös igaz. *Szlem.*

JUS speciale: különös jus. *Czöv.* Különös törvény. *Czöv. Köny.* Külön jus v. igaz. *Szlem.* Saját jog. *Perg.* Különös ig. *Bar. vm.*

JUS sperativum: reménylhető jus. *Szlem.* Reménységbéli jus. *Czöv.* Reménybéli jog. *Fog.* Reményc v. reményi jog. *Csapó.*

JUS spoli: elvitel' jusa. *Czöv.* **JUS** stapulae: portékák' lerakásának jusa. *Czöv.*

JUS statarium: álló törvény. *Köny.* Álló büntörvény, vérbíró-sági szék, nyomban ítélő szék. *Pauly.*

JUS statutarium: egyes közön-ség' külön rendelési törvénye. *Szl.*

JUS stolae: papíber' jussa. *P-gyűjt.*

JUS stricte tale: igaz, szoros jus. *Mest.* Szoros v. lemondást nem szenvedő jus vagy törvény. *Szlem.*

JUS subterraneum : földalatti felségi jus. *Szlem.*

JUS successionale : örökösödési, v. öröklési jus. *Cur.* Örökösödés' igaza. *Puky.* Öröklési jog. *Fog.* Örökösödés' jusa. *P-gyűjt.* *Szlem.* Örökös jus. *Czöv.* Öröklési ig. *Bar. vm.*

JUS supremæ inspectionis : főfelügyelő hatalom. *Szlem.* Főfelügyelési jog. *Csapó.*

JUS supremi patronatus ecclesiarum : egyházi főpártfogói igazság v. hatalom. *Szlem.*

JUS tavernicale : tárnoki törvény. *P-gyűjt.* *Szlem.* *Pauly.* *Puky.* Királyi városi törvények. *Szlem.* Tárnokmesteri törvény. *Georch.* Tárnoki jog. *Fog.*

JUS telonii : vámnak jussa. *Czöv.* Vámvételi igazság, v. vámvétel' jusa. *Szlem.* Vámjog. *Fog.*

JUS temporaneum : ideigvaló jus. *Cur.* *P-gyűjt.* Időleges v. ideiglenes jog. *Csapó.*

JUS territoriale : országhatár' körét érdeklő felségi jus, v. határköri jus. *Szlem.*

JUS tertii : más' igaza. *Georch.*

JUSTITIA et comp. l. alább.

JUS transponendi episcopos (*J. can.*) : püspök' áttételének v. átállításának jusa. *Szlem.*

JUS tributi : adóparancsolás, adóvételi jus. *Szlem.* Adójog. *Perg.*

JUS tricesimæ : harminczad' jussa. *Czöv.* Harminczad-igazság, harminczadvétel' jusa. *Szlem.*

JUS universale : mind illető törvény. *Ujf.* Köz fejedelmi ig. *Bar. várm.*

JUS urburæ (*J. met.*) : érczadó' jussa. *Czöv.* Bányabérvétel' jusa. *Szlem.*

JUS utendi, fruendi : jus a' haszonvételhez. *Szirm.* Haszonvétel' jusa. *Szlem.* Haszonoló jus. *Lex.* Használási jog. *Csapó.*

JUS validum : erős, foganatos —, *Cur.* *P-gyűjt.* Érvényes jog. *Csapó.*

JUS venationis : vadászat' jusa. *Szlem.* Vadászati jog. *Perg.*

JUS viarum publicarum : közútvitel' 's fentartás' jusa. *Szlem.*

JUS viduale : özvegyi jus. *Cur.* *Kun.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Georch.* *Szlem.* Özvegyasszonyi jus. *Czöv.* Özvegyi ig. *Bar. vm.* Özvegyi igazság. *Szlem.*

JUS violentiæ et belli : erőszak' kal 's haddal élésnek jusa. *Szlem.*

JUS virtuale : várandó igaz. *Puky.* *Georch.* Várandó jog. *Debr.* *Fog.* Fentartott jus. *Czöv.* Szütlemlendő, reményletli, reménylhető jus. *Szlem.* Reménységbeli, erényes jus. *Czöv.* Reményes ig. *Bar. vm.*

JUS vitæ et necis : élet 's halál' jusa. *Szlem.*

JUSJURANDUM hitletétel. *Szirm.* Esküvés. *Párizp.* *Mokry.* *Moln.* Esk. *Kölcs.* l. Juramentum.

JUSJURANDUM assertorium : bizonyító hitletétel. *Szirm.* Igenlő esk. *Sztrók.*

JUSJURANDUM corporale : újjaknak felemelésével hitletétel. *Szirm.* Test szerinti esk. *Perg.*

JUSJURANDUM decretale : törvényes hitletétel. *Szirm.*

JUSJURANDUM imprecatorium : átkozódó —, *Szirm.*

JUSJURANDUM judiciale : törvény előtt lett —, *Szirm.*

JUSJURANDUM promissorium : ígérő —, *Szirm.*

JUSJURANDUM purgatorium : magát mentő —, *Szirm.* Kimentő, kitisztító esk. *Sztrók.*

JUSJURANDUM suppletorium : pótoló eskü v. hitletétel. *Szirm.*

JUSSIO et commissio : ráparancsolás és hagyomás. *Puky.* *Pauly.* Meghagyás és megbízás. *Sztrók.*

JUSTE : jusügyelőleg. *Lex.* Igazságosan. *Szlem.* Jogilag. *Sztrók.*

JUSTIFICANS : igazságszerző. *Pázm.* Büntelenítő. *Lex.* Igazító. *Monos.*

JUSTIFICARE : igaznak vallani, igazítani, bünteleníteni. *Lex.*

JUSTIFICARI: megigazulni, büntelenedni, megigazíthatni, büntetleníttetni. *Lex.*

JUSTIFICATIO: igazulás. *Pázm. Telegdy. Megigazulás. Moln. Alb. Emb. Pál.* Büntetlenedés, büntelenítés. *Perg. Lex.*

JUSTIFICATOR: büntetlenítő. *Letenyei.*

JUSTIFICATUS: megigazult, megigazított, büntetlenedett, büntelenített. *Lex.* Megigazultatott. *Telegdy.*

JUSTITIA: igazság. *Puky. Szirm. Georch. Márk. Moln. Párizp. Pauly.* Jogosság. *Fog. Kun.* Jusügyelés. *Mest.*

JUSTITIA actionis, seu externa: cselekedetbeli, külső v. polgári igazság. *Czöv.*

JUSTITIA attributrix: tulajdonító igazság. *Czöv.*

JUSTITIA communicativa: közlő v. részeltető igazság. *Szlem.*

JUSTITIA communis köz igazság. *V-gyűjt. Puky. Pauly. Debr.*

JUSTITIA communi svadente: a' köz igazság úgy hozván magával. *Puky. Szirm. Pauly.*

JUSTITIA commutativa: kölcsönös igazság. *P-gyűjt. Puky. Pauly. Debr.*

JUSTITIA distributiva: elosztó —, *V-gyűjt. Puky. Pauly.* Mérséklő igazság. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* A' jutalmazásban és tulaj-

dónnak megadásában. *Szirm. Osz-tó igazság. Debr.*

JUSTITIA naturalis et legalis: természeti és törvényes igazság. *Cur.*

JUSTITIA particularis: részes igazság. *Cur.*

JUSTITIA punitiva: bosszúálló —, *Megyesi.* Büntető —, *Lex.*

JUSTITIA ultrix: fenyítő —, *V-gyűjt. P-gyűjt.* Boszuálló v. büntető igazság. *Mest.*

JUSTITIA vindicativa: fenyítő igazság. *Puky. Pauly. Debr.* A' fenyítékben. *Szirm.*

JUSTITIAE administratio: igazság' kiszolgáltatása. *Cur. Puky. Szirm. Bar. vm.*

JUSTITIARIUS: igazság-szerető. *Bar. vm.* Törvényszemély, igazságszolgáltató. *Kun.*

JUSTO titulo: igaz úton, módon. *Cur.* Igaz úton. *Szirm.* Jogi cím-mel. *Perg.*

JUSTUS: igaz. *Cur. P-gyűjt.* Igazságos. *Puky. P-gyűjt. Czöv.* Jusügyelő. *Lex.* Jogos. *Fog.* (Justa petendi non est denegandus assensus: a' ki törvényes dolgot kér, nem kell attól a' pártolást megtagadni. *Fog.*)

JUXTA scientiam et conscientiam: tudta 's meggyőződése szerint; Nach seinem Wissen und Dafürhalten. *Vált. Császár.*

K.

KALENDARARIUM: naptár. *Kun. Sztrok.*

KAST: néposztály, osztályzat. *Kun.*

KITHONICH centuria dubietatum: Kithonich' ellenvetései. *Szirm.*

KITHONICH directio methodica: Kithonichnak oktatásai az ügyeknek folytatásában. *Szirm.* Kithonich szerinte utalás. *Sztrok.*

KLAGE: 1) kereset, keresetlevél: Actio, libellus actionalis;

Klageschrift; 2) megtámadás: im-
ditio, Causae promotio. *Vált.*
Császár.

KLAGESCHRIFT: I. Klage.
KUNSTVERSTAENDIGE: műér-
tők; Artisperiti. *Vált.*

L.

LABEFACTATUM creditum: meg-
csökkent hitel. *Puky.*

LABOR: munka. *Cur. Lex.*

LABOR artificialis: mesterséges
v. művészi munka. *Szlem.*

LABOR illiberalis: kézi munka.
Czöv. Szolgai munka. *Szlem.* Go-
romba v. nehéz dolgozás. *Szlem.*

LABOR immediate productivus:
közvetlenül termékeny v. gyümöl-
csöző munka. *Szlem.*

LABOR improproductivus, seu ste-
rilis: terméketlen v. meddő mun-
ka. *Szlem.* Silány munka. *Sztrok.*

LABOR jugalis: marbás —, *Czöv.*
Igás —, *Szlem* Jármas munka. *Cur.*

LABOR liberalis: tisztességes
—, *Czöv.* Elmebeli munka. *Szlem.*
Szelid v. könnyű dolgozás. *Ujf.*
Tudományos munka v. dolgozat.
Sztrok.

LABOR manualis: kézi munka.
Cur. *Czöv.* *Szlem.* Kézimű. *Mest.*

LABOR mediate productivus:
közvetve termékeny v. gyümölcsö-
ző munka. *Szlem.* Tenyésztő mun-
ka. *Perg.*

LABOR productivus: termékeny
v. újértékszülő munka. *Szlem.*

LABOR vulgaris: közszerű mun-
ka. *Szlem.*

LABORATOR: munkás, dolgo-
zó. *Kun.*

LABORATORIUM: olvasztó vagy
szer- v. szerfőző műhely. *Pauly.*
Dolgozó v. szerműhely. *Puky.*

LABORIS merces: munkabér.
Szlem.

LABORIS mercedis pretium:
munkabér' ára. *Szlem.*

LABORIS mercedis pre tium fo-
rense: munkabér' piarcsi ára.
Szlem.

LABORIS mercedis pretium na-
turale: munkabérnek természeti
ára. *Szlem.*

LABORIS reluitio: munka' vált-
sága v. megváltása. *Szlem.*

LABYRINTHUS: csalkert, töm-
keleg. *P-gyűjt.* *Debr. Kun.* Csal-
ösvény. *Pauly.* Tévely. *Kun.*
Bonyolút. *Sztrok.*

LACINIA: foszlék. *Puky.* *Pauly.*
Foszlány. *Csapó.*

LACONICE: kurtán, velösen,
szószaporítás nélkül. *Kun.*

LAEDERE: sérteni, bántani.
Fog. Kun. Lex. Megbántani. *Csap.*

LAEDI: sérülni. *Fog.* Sértetni.
Perg. Megbántatni, megbántódni.
Csapó.

LAESIO: sértés. *Cur.* *Szlem.*
Megsértés. *Lex.* Sérelem. *Szlem.*
Kun. Sérület, sérelem, sérv. *Fog.*

LAESIO lethalis: halálos sértés,
sérelem. *Cur.* *Fog. Kun.*

LAESIO moralis: szabadságtól
függő v. vétkül nem tulajdonít-
ható sértés. *Szlem.*

LAESIO physica: szabadságtól
függő v. vétkül tulajdonítható sér-
tés. *Szlem.* Lényeges vagy ter-
mészeti sértés. *Sztrok.*

LAESIVUS: sértő, sérelmes.
Kun.

LAESUS: megsérült. *Czöv.* Meg-
sértett személy. *Szlem.*

LAICUS: világi. *Debr. Kun.* Nem
papi személy. *Kun.*

LAMELLA: lánna, lanaiska.

Bar. vm. Ercz-sodrány, pléhecske. *Sztrók. Lemez. Kun.*

LANCEATI scopusiensis: szépségi láncások. *Czöv.*

LAPIS infernalis: égető vagy pokolkő. *Puky. Pauly.*

LAPIDES caedere: követ fejteni. *Jászay.*

LAPIS metalis: határkő. *Gr. Széch. Megyekő. Sztrók.*

LAPPALIA: haszontalanságok, csekélységek. *Puky. Pauly.*

LARVA: álорczaság. *Cur. Álорcza. Puky. Helt. V-gyűjt. Czöv. Fog. Pauly. P-gyűjt. Lex. Debr. Álarcz. Kun. Alakosság. Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch. Szlem. Álnevezet. Puky. Pauly. Georch. Álорczáskodás. Szlem. Puky. Pauly.*

LARVAE poena: álорcza' díja. *Debr.* (Convictus in larva: alakosságban marasztaltatott. *P-gyűjt.*)

LARVATA persona: álszemély. *Veres. Alakoskodó. Csapó.*

LARVATUS: álорczás. *Cur. Fog. Puky. Debr. Szirm. Márt. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Álnevű. Puky. Alakos. Georch. Alakos. Pauly. Puky. Fog. Álорczájú. Moln. Párizp. Álорczáskodó személy. Szlem.*

LATENS: lappangó. *Cur. Fog. Rejtőz. Kun. Debr.*

LATENS jus regium: lappangó királyi jus. *Cur.* Királyi rejtékes igaz, v. rejtékben levő királyi igaz. *Puky.* Királyi rejtőző jog, lappangó jog. *Debr.* Királyi lappangó, v. rejtékben levő jus. *P-gyűjt.*

LATERALIS: oldalaslagvaló. *Puky. Oldalas. Cur. Debr. Oldallagos, mellestesleges. Kun.*

LATERALIS canalis: szárny yesatorna. *Törv. czik.*

LATERALITER: oldalaslag, mellesleg. *Cur. Puky. Pauly. Fog. Oldallagosan, mellesleg. Kun.*

LATERISATIO: oldalszámitás. *Cur. P-gyűjt. Pauly. Puky. Lapolás. Csapó. Lapolás. Puky. Pauly.*

LATERISARE: oldalszámot összevenni v. vetni. *P-gyűjt.* Oldalszámot vetni. *Puky. Pauly.* Oldalszámozni. *Puky.* Lapalozni. *Pauly.* Oldalanként összevadni. *Debr.*

LATIFUNDIUM: terjedelmes földbirtok. *Debr.*

LATRO: rabló, gyilkos. *Cur. Szirm. Pauly. Tolvaj. Márt. Párisp. Moln. Uton álló. Mokr. Puky. Márt. Rablógyilkos. Puky. Szirm. Szlem. Lator. Párisp. Szlem. Haramia. Márt. I. Praedo.*

LATROCINIUM: rabló gyilkosság. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Pauly. Utonálló rablás. Puky. P-gyűjt. Bar. vm. Latorság. Szirm. Párisp. Moln. P-gyűjt. Szlem. Tolvajság. Párisp. Moln. Márt. Ragadozás, ziványosság, útonállás, haramiáskodás. Márt. Latorokodás. Szlem. Haramjaság. Bar. vm.*

LATUS: oldal. *Cur. Puky. Bar. vm.* Oldalszám. *P-gyűjt.* Oldalsumma. *Perg.*

LATUS translatum: általvitel. *Debr.* Általtett oldal v. tulsó oldalszám. *P-gyűjt.*

LAUBERHÜTTEN: sátoros innepek. *Ker. Választ.*

LAUDEMNIUM: vételrész. *Cur. Engedelember. Puky. Debr. P-gyűjt. Pauly.* Bérlésber, vevésrész. *Bar. vm. Birtokber. Debr. Árdij. Kun.*

LAUDUM: megbíralásban hozott ítélet. *Czöv.* Igazlatói ítélet. *Szlem. Dicsítélet. Ujf.*

LAUF; ductus: (*J. met.*) menet. *Perg.*

LAUTE: hangosan, bőven, gazdagon. *Debr.*

LAZARETUM: kórház. *Pauly. Puky. Kun. Fog.*

LAXARE: tágitani. *Debr.*

LECTA judicialis: törvény előtt lett felolvasás. *Márt. P-gyűjt.* Bíró' olvastája. *Szlem. Czöv.* Bírói megolvasás. *Debr.*

LECTA notarialis: jegyzői aláírás. *Cur. Puky. Pauly. Márt. P-*

gyűjt. Jegyzői felolvasás. *P-gyűjt.* *Puky. Pauly. Márt.* Jegyző' olvasója. *Szlem.* Jegyzői megolvastás. *Debr.*

LECTICALE : ágybér. *Puky. Szirm. Márt. Pauly. Szlem. V-gyűjt.* Párbér. *Márt. Puky. Szlem.*

LECTICALIS proventus: ágybér. *Debr. P-gyűjt.* Párbér. *P-gyűjt.*

LECTOR (*J. can.*) : felolvasó. *V-gyűjt.* Olvasó. *Lex.*

LECTOR in capitulo : (*J. can.*) káptalanbeli felolvasó. *V-gyűjt.* Káptalan' felolvasója. *P-gyűjt.*

LECTUM et extradatum per N. N. : megolvastatott és kiadta N. N. *Puky. Pauly.* Olvastatott 's kiadott N. N. által. *Bar. vm.* Felolvastatott és kiadott. *P-gyűjt.*

LEGALE testimonium : törvényes bizonyosság. *Cur. Puky.*

LEGALIA requisita : törvényes megkívántóságok. *Czöv.*

LEGALIS : törvényes. *Cur. P-gyűjt. Kun. Czöv. P-gyűjt. Bar. vm. Fog. Puky. Szlem. Kölcs. Debr.* Törvényszerinti. *Cur.* Törvényszerint való. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Szlem.* Törvénybeli. *Szl.* Törvénybeli. *Szlem.* Törvénykövető, v. törvényhez szabott. *Mest.*

LEGALIS possessio : törvényes bírás. *Dienes.*

LEGALISARE : törvényesíteni. *Debr. Kun.*

LEGALISATIO : meghitelesítés. *Szlem.*

LEGALITAS : törvényesség. *Cur. Puky. Kun. Vajd. Fog. V-gyűjt. Debr.* Betűszerinti törvényesség. *Szlem.*

LEGALITER : törvényesen. *Lex.* Törvényszerint. *Pázm.*

LEGANS : hagyó. *Debr.* Hagyományzó. *Kun.*

LEGARE : hagyni. *Cur. P-gyűjt. Puky.* 1) végrendeletben hagyni, 2) követségbe küldeni. *Fog.*

LEGATARIUS : hagyományos. *Cur. Kölcs. P-gyűjt. Nán. Puky. V-gyűjt. Czöv. Georch. Szlem.*

Bar. vm. Debr. Kun. Fog. Örökösülő. *Ujf. Szilágyi.*

LEGATARIUS, et cessionarius : hagyományos, és engedményes. *Czöv.*

LEGATIO : követség. *Puky. P-gyűjt. Lex. Debr. Szlem. Fog. Kun.*

LEGATIO apostolica : apostoli követség. *Szlem.*

LEGATIONIS secretarius : követség' titoknok a v. titkosa. *Szlem. P-gyűjt.*

LEGATIONSRATH : követségi tanácsnok. *Kun.*

LEGATOR : hagyó. *Cur. Nán. Bar. vm.*

LEGATUM : hagyomány. *Cur. Puky. V-gyűjt. Vaj. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Debr. Ujf. Fog. Szirm. Márt. Közy. Kölcs.*

LEGATUM captatorium : (*J. Rom.*) édesgető, kegyvadászó hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM debiti : (*J. Rom.*) adosság' hagyománya, adósságelengedő hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM dotis : (*J. Rom.*) jegyzőség' rendelő hagyomány, jegyzőség' hagyománya. *Szlem.*

LEGATUM facti : tétel-elengedő hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM generis : jóság' nemének v. nemére nézve meghatározott hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM pium : kegyes hagyomány. *Cur. Puky. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly. Debr.*

LEGATUM poenae nomine : (*J. Rom.*) büntetésül tett hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM remuneratorium : jutalmazó hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM saecularis categoriae : világi hagyomány. *P-gyűjt.*

LEGATUM specie determinatae : (*J. Rom.*) mindenkép meghatározott jóság v. holmi hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM sub causa : okjelcíléssel tett hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM sub conditione: feltételes v. feltételhez kötött hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM sub demonstratione: megmutatásra kötelező hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM sub modo: kijelelt célra tett hagyomány. *Szlem.*

LEGATUM universitatis: (*J. Rom.*) jószág-mindenségnek vagy gyüledék-józágnak hagyománya. *Szlem.*

LEGATUS: követ. *P-gyűjt. Czöv. Szlem. Fog. Debr.*

LEGATUS a latere: pápa' első rangu követje. *Puky. Első rendű követ. Fog.*

LEGATUS extraordinarius: rendkívülváló —, *P-gyűjt. Rendkívüli követ. Perg.*

LEGATUS formularis: megszerített hatalmu v. alkudozó követ. *Szlem.*

LEGATUS ordinarius: rendszerint való —, *P-gyűjt. Rendes v. rendszeres követ. Szlem.*

LEGATUS natus: örökös követ. *Debr. Fog. Pápanak örökös követje. P-gyűjt.*

LEGATUS plenipotentarius: teljes hatalmu követ. *Szlem.*

LEGATUS pontificius: pápának követje. *P-gyűjt.*

LEGATUS pontif. a latere: pápának oldalmellőli követe. *Szlem.*

LEGATUS pontif. natus: pápa' örökös követje. *P-gyűjt. Pauly. Puky. Született követ. Czöv. Örökös követ. Fog.*

LEGEM abrogare: törvényt eltörölni. *Debr. P-gyűjt.*

LEGEM commentari: a' törvényt fejtegetni. *Gr. Szécb.*

LEGES cambiales: váltótörvényszéki törvények. *Szlem.*

LEGES duodecim tabularum: (*J. Rom.*) tizenkét táblás v. táblai törvények. *Szlem.*

LEGES formulae: kötés' külső szertartásait elintéző —, *Szlem.*

LEGES fundamentales: alapos törvények. *Törv. czik.*

LEGES nuptiales: menyegzői törvények, menyegzői költséget korlátozó rendelkezések. *Szlem.*

LEGES regiae: (*J. Rom.*) királyok' rendelkezései, királyi törvények. *Szlem.*

LEGES sociales: társasági törvények. *Szlem.*

LEGES sumtuariae: fényüzés-mérséklő v. költség korlátozó —, *Szlem. Fénypazargató törv. Sztrók.*

LEGI derogare: a' törvényt foganatlanná tenni, *P-gyűjt. Puky. Pauly. Törvényt gyengíteni, sérteni. Debr.*

LEGIFRAGIUM: törvényszegés. *Lex. Szlem.*

LEGIO: sereg. *P-gyűjt. Kun. Puky.*

LEGIO confiniaria: végvidéki, véghelyi sereg. *P-gyűjt.*

LEGIO praesidialis: várőrző sereg. *P-gyűjt.*

LEGIS abrogatio: törvény' eltörlése. *Cur. Puky. Pauly. Törvény' eltörlése, v. egész eltörlése. P-gyűjt.*

LEGIS acceptatio: törvénynek elfogadása. *Puky. Pauly. Törvény' elfogadtatása. P-gyűjt.*

LEGIS cessatio: törvény' megszűnése. *Puky. Pauly. — önként való megszűnése. P-gyűjt.*

LEGIS derogatio: törvény' csorbítása. *Cur. Pauly. Puky. — foganatlanítása. Cur. — megmásolása. Puky. — részről való eltörlése, megmásoltatása. Pauly. P-gyűjt.*

LEGIS dispensatio: törvénybeli feloldozás. *Cur. Törvény alul való feloldozás. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

LEGIS edictum: törvénynek kimondása. *Czöv. Törvénynek rendelkezése 's parancsolatja. Szlem.*

LEGIS formale: törvénynek formája. *Mest.*

LEGIS ignorantia: törvény' nem tudása. *Cur. Puky. Törvény' tudatlansága. P-gyűjt.*

LEGIS interpretatio: törvény' magyarázatja. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

LEGIS materiale: törvény' talp-szere. *Mest.* Törvény' anyaga. *Czöv.*

LEGIS nigrum: törvény' feketeje. *Czöv.*

LEGIS promulgatio: törvény' kihirdetése. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt. Czöv.* Törvény' közhíradása. *Szlem.*

LEGIS rubrum: törvény' verese. *Czöv.*

LEGIS sanctio: törvénynek erősítése. *Czöv.* Törvénynek kötése. *Szlem.*

LEGIS surrogatio: a' törvénynek felváltása. *Puky. Pauly.* — felváltatása. *P-gyűjt.*

LEGISLATIVA potestas: törvényhozó hatalom. *Puky. Fog. Pauly.* Törvényes hatalom. *Bar. vm.* Törvényszerző hatalom. *Egyh. ért.* Törvénytevétség. *Márt. Ist.*

LEGISLATIVUM corpus: törvényhozó test. *Puky. V-gyűjt. Czöv. Pauly. Márt. Georch. P-gyűjt. Szlem.* Törvénytevő test. *Pauly. Puky. Márt. P-gyűjt.* Törvényszerző test. *I. Corpus legislativum.*

LEGISLATIO: törvényszerzés. *Lex. Szlem.* Törvényhozás. *Szlem. Czöv. Kun. Kölcs.* Törvényhozóság. *Fog.*

LEGISLATOR: törvényszerző. *Lex. Fog. Szlem.* Törvényalkotó. *Puky.* Törvényadó. *Mest.* Törvényhozó. *Szlem. Fog. Kun. Bar. vm. Gr. Széch.*

LEGISPERITUS: törvénytudó, törvényfejtő. *Lex.*

LEGIS provisio: a' törvénynek gondoskodása. *Czöv.*

LEGIS solutor: törvény' bonthatója. *Pázmán.*

LEGITIMA: (*J. Rom.*) törvény szabta gyermekrés. *Szlem.*

LEGITIMA aetas: törvényes kor. *Cur. Puky. I. Aetas.*

LEGITIMARE: törvényesíteni. *Fog. Cur. Puky. Stett. Kun. P-gyűjt.* Törvényhez alkalmaztatni. *Puky. P-gyűjt.* Törvényessé tenni. *Szirm.* Kitisztítani, kimenteni,

megbizonyítani. *Bar. vm.* Törvényszerűsíteni. *Debr.* Igazolni *Kun. Debr.* Igazlani. *Fog.*

LEGITIMARE per subsequens matrimonium: a' következett házasság által törvényesíteni. *Puky.*

LEGITIMARE petitionem: kérelését törvényesíteni. *Czöv.* Kérelm' gyökerességét megmutatni. *Szlem.*

LEGITIMA prolis: törvényes magzat. *P-gyűjt.*

LEGITIMATAE proles: törvényesített gyermekek. *Cur. Szirm.* Megtörvényesített gyermekek. *Puky. Márt. P-gyűjt. Pauly.* Törvényessé tettett gyermekek. *Szirm.* Megtörvényesült gyermekek. *Paul.*

LEGITIMATIO: törvényesítés. *Cur. Pauly. Puky. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Kun. Fog. Czöv.* Jussának kimutatása. *Pauly. Márt.* Igazai' kimutatása. *Puky.* Igazlás. *Helt. Fog. Kun.* Meghitelesítés. *Egyh. ért.*

LEGITIMATIO directa et indirecta: egyenes és nem egyenes törvényesítés. *Szlem.*

LEGITIMATIO nobilitatis: nemesség' behozonyítása. *Cur.* Nemesség-bizonyítás, nemességigazlás. *Kun.*

LEGITIMATIO per pontificem: pápa által lett törvényesítés. *Georch.* Pápa' leírása által való —, *Czöv.* Pápa által történő gyermek-törvényesítés. *Szlem.*

LEGITIMATIO per rescriptum principis: király által lett —, *Georch.* Királyi leírás által való —, *Czöv.* Fejedelem' levele általi törvény. *Szlem.*

LEGITIMATIO per subsequens matrimonium: törvényesítés a' következett házasság által. *Cur.* Következendő házasság által való —, *Georch.* Következő házasság általi —, *Czöv.* Nemzésrekövetkező házasság szülte törv. *Szlem.*

LEGITIMATIO prolium: gyermek-törvényesítés. *Szlem.*

LEGITIMATORIUS processus : nemességbizonyító, v. igazló pör. *Kun.* Nemességvitató v. törvényesítő pör. *Fog.*

LEGITIMATUS: törvényesített. *Cur.* Törvényszerűsített, igazlott. *Debr.* Megtörvényesített. *P-gyűjt.*

LEGITIME: rendszerint. *Con-fes.* Törvényszerűen. *Debr.*

LEGITIMITAS: törvényesség. *Cur.* Törvényszerűség. *Fog. Kun.*

LEGITIMUS: törvényes. *Cur. Puky. P-gyűjt. V-gyűjt.* Törvényszeres. *Kun. Fog.* Helyes, igaz. *V-gyűjt.* Törvényszerint való. *Bar. vm.* Törvényszerű. *Debr. Fog. Kun.*

LEGITIMUS impetitor: törvénynyel háborgató. *Helt.* Törvényes bántó. *Veres.*

LEGULEJUS: törvénytudakos. *Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Debr.* Törvény' szarán kapdosó. *Szlem.* Törvényez. *Perg.* Törvénytágyár. *Sztr.* Jogkontár. *Kun.*

LEGUM praevaricator: törvényátlalhágó. *Czöv.*

LEIHBANK: hitelre adó pénzváltó asztal. *Szlem.* Hitelesarnok, v. terem. *Sztrók.*

LENA: kerítő asszony. *Szirm.* Kerítő. *Márt.* Bordélytartó asszony, kerítő. *Moln. Párizp.* Szerető kerítő. *Márt.*

LENO: kerítő. *Cur. Puky. P-gyűjt. Debr.* Bordélytartó. *V-gyűjt.* Kurvakerítő. *V-gyűjt. Szl.*

LENOCINIUM: kerítés. *Cur. Márt. Makr. P-gyűjt.* Bordélytartás. *Puky. V-gyűjt.* Kurvakerítés. *Szirm. Márt.*

LENOCINIUM privatum: alattomos —, *Szlem.*

LENOCINIUM publicum: nyilvánosságos v. nyilván gyakorlott —, *Szlem.*

LENOCINIUM qualificatum: súlyosb v. tetézett gonoszságú —, *Szlem.*

LENOCINIUM simplex: egyszerű kurvakerítés. *Szlem.*

LEPRA: bélpoklosság. *Puky. Pauly.* Bujasenyv. *Kölcs.*

LEPROSUS: bélpoklos. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Mest.* Poklos. *Mest.*

LETHALE: halálos. *Cur.*

LETHALE absolute: kerülhetetlenül halálos. *Cur.*

LETHALE per accidens: történetből halálos. *Cur.*

LETHALE per se: magától halálos. *Cur.*

LETHARGIA: álmokór. *Kun.*

LETHARGUS: álmokórság. *Puky.*

LETHARGICUS: álmokóros. *Kun.*

LEVANS: keresztapa vagy anyja. *Fog.*

LEVANTA: napkeleti tartományok. *Puky.* Keletföld. *Kun.*

LEVARE: felvenni. *Cur. Puky.*

LEVARE causam v. pecuniam: fölvenni; — infantem: keresztvizre tartani. *Fog.*

LEVATA: ügyfelvétel. *Cur. Puky.* Ügynek felvétele. *V-gyűjt.* Pör — v. perfelvétel. *Puky. Fog. Márt. Kun. Szirm. Szlem. Czöv. P-gyűjt. Georch. Perg.* Felvétel. *Kölcs.*

LEVATA continuativa: folytatólagos —, *Cur. Fog.* Folytatólag felvétel pör. *Pauly.*

LEVATA directa: egyenes pörfelvétel. *Czöv. Szlem.*

LEVATA ex paribus: mássából való —, *Cur.* Másolatokbeli —, *Fog.* Írások' másaiból lett —, *Puky. V-gyűjt. Pauly.* Viszontvaló felvétel. *Georch.* Egyenetlen v. párból való —, *Czöv.* Párbeli v. levélmásbéli pörfelvétel. *Szlem. Puky.* Pert ellenileg felvenni, perrel ellenfordulni. *Sztrók.*

LEVATAE taxa: ügyfelvétel' díjja. *Cur.* Felvétel' váltsága. *Puky. Pauly.*

LEVATIO: perfelvétel. *Kézir.* l. Levata.

LEVATIO causae: pörfelvétele. *Helt. Czöv.* l. Levata.

LEVATUS: keresztgyermek. *Fog.*
LEVIDENSIS: csekély. *Debr.*
 Könnyüded. *Sztrak.*
LEVIR: férjem' b'átyja. *Husztj.*
 S'ú, s'uv; (s'ub'átya, s'üöcs). *Fog.*
LEVIRATUS jus: sógornoi vagy s'üvnoi jog. *Szerok.*
LEX: törvény. *Cur. Puky. V-gy'üjt. Debr. P-gy'üjt. Lex. Czöv. Szlem. Pauly. Kölc. Fog. Törvényrendelés, rendelet, rendszabás. Szlem. Végzett. Ujf.*
LEX agraria: (*J. Rom.*) földfelosztás' törvénye. *Szlem.*
LEX ambigua: kétséges törvény. *Cur. Kétes törv. Csapó.*
LEX animalis: állati törvény. *Szlem.*
LEX cerimonialis: szertartás-ügyelő, rendtartásbeli, rendilleto —, *Mest. Czeremonias törvény. Czöv. Czeremoniakról való végzet. Ujf.*
LEX civilis, seu civilem societatem respiciens: világi törvény. *Mest. Polgári törvény. Mest. Georch. Szlem. Pauly.*
LEX civilis criminalis: főbenjáró t., *Cur. Pauly. Puky. B'üntetö t., Cur. Szirm. Vajd. P-gy'üjt. Fenyitö t., Georch. Szirm. Szlem. Gonosztevöket érdeklö törvény. P-gy'üjt.*
LEX civilis fortuita: társaság' változó körülményein alapuló v. történet szülte t., *Szlem.*
LEX civilis in oppositione cum ecclesiastica: polgári törvény. *Szlem. Georch.*
LEX civilis in oppositione cum criminali: polgári törvény. *Georch. Közönséges törvényszéki törvény. Szlem.*
LEX civilis naturalis et mere civilis: polgári természeti és csupán polgári törvény. *Szlem.*
LEX civilis necessaria: társaság' természeti mivoltán alapuló v. változhatatlan v. szükséges t., *Szlem.*
LEX civilis particularis: részintés t., *Szlem.*

LEX civilis publica: közügyi t., *Szlem.*
LEX civilis singularis: egyes személyt érdeklö t., *Szlem.*
LEX civilis universalis: általános t., *Szlem.*
LEX comitalis: irott törvény. *Georch. Országgy'ülési rendelés. Szlem.*
LEX commissoria: az ár' ideiről való végzett. *Ujf.*
LEX composita: többtárgyú törvény. *Szlem.*
LEX consuetudinaria: szokásbeli —, *Cur. Puky. Pauly.*
LEX criminalis: főbenjáró, büntetö törvény. *Cur. Büntetö v. gonosztevöket érdeklö —, P-gy'üjt.*
LEX ecclesiastica: egyházi törvény. *Georch. Czöv. Szlem. Papi törvény. Perg.*
LEX ecclesiastica disciplinaria: egyházi fenyitö törvény. *Szlem.*
LEX ecclesiastica dogmatica: egyházi hitágazati törvény. *Szlem. Hitbeli titokról való végzet. Ujf.*
LEX falcidia: szállitö törvény. *Kézir.*
LEX fundamentalis: talp vagy sarkitörvény. *Mest. Feneckes t., Fejér. Sarkalatos törvény. Georch. Czöv. Szlem. Bar. vm. Talptörvény. Köny. Alapos. Bar. vm.*
LEX fundamentalis absolute talis: fősark- v. sarkalatos főtörvény. *Szlem.*
LEX fundamentalis secundum quid talis: alrendü sark- v. sarkalatos törvény. *Szlem.*
LEX fundata in praesumptione: gyanitáson épült törvény. *Puky. Pauly. P-gy'üjt.*
LEX generalis: közönséges —, *Georch. Czöv. Általános, v. általános kötelező t., Szlem.*
LEX irritans: sikeretlenitö törvény. *Puky Pauly. P-gy'üjt.*
LEX judicialis: polgári, vagy törvényszéket illetö, v. törvénykezés-ügyelő törv. *Mest. Törvényszékbeli törv. Czöv. Törvényszéki*

t., *Szlem.* Igazság-szolgáltatásról való végzet. *Ujfal.*

LEX justitiae: igazság, v. ügyelésnek törvénye. *Mest.*

LEX mere poenalis: csupán büntető törvény. *P-gyűjt.*

LEX mixta: elegyesen büntető törvény. *P-gyűjt.*

LEX moralis: erkölcsök' törvénye v. erkölcsügyelő törv. *Mest.* Erkölcsi t., *Czöv. Szlem.* Erkölcsről való végzet. *Ujf.*

LEX naturalis: természet' törvénye v. természeti törv. *Szlem. Ujfal.*

LEX negativa: tiltó törvény. *Cur.*

LEX novellaris: újonta hozott —, *Szirm.* Ujjont alkotott törv. *Debr.*

LEX permittens: megengedő —, *Mest.* *Czöv.* Engedelemadó, szabadságadó törv. *Mest.*

LEX perpetua: állandó v. örökös —, *Czöv.* Állandó kötelezésű törv. *Szlem.*

LEX physica: érzéki törvény. *Szlem.*

LEX poenalis: büntető, *P-gyűjt.* *Cur. Puky. Bar. vm. P-gyűjt. Szlem.* Fenyítő törvény. *Cur. Puky. Szlem. Pauly.*

LEX positiva: meghagyó —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Pauly.* Szabott —, *Puky.* Tetszés által tett, kényi v. írott v. szerzett törvény. *Mest.* Hozott végzett. *Ujf.* Tett törvény. *Dien.* Rendelkező törv. *Debr.*

LEX praecipiens: parancsoló v. tételparancsoló törv. *Szlem.*

LEX praemians: jutalmazó törv. *Szlem.*

LEX privata: (*J. Hung.*) magányos rendelés. *Szlem.* Egyed-törvény. *Kölcs.*

LEX prohibens: tiltó —, *Lex. Cur. Puky. P-gyűjt. Pauly. Szlem.* Tételtiltó törv. *Szlem.*

LEX publica: (*J. Hung.*) köz v. törvényszerző hatalom, rendelés. *Szlem.*

LEX pure poenalis: csupán büntető törvény. *P-gyűjt.*

LEX scripta: írott —, *Cur. Puky. Lex. Georch. Szlem.* Élő —, *Szirm.* Írt törvény. *Bar. vm.*

LEX non scripta: nem írott —, *Mest. Georch.* Szokásbeli törv. *Szlem.*

LEX simplex: egytárgyu törvény. *Szlem.*

LEX specialis: különtörvény. *Georch. Szlem.*

LEX statutoria: egyes közönség' külörendelése, egyes közönségi rendelés. *Szlem.*

LEX subsidiaria: segédrendelés. *Szlem.*

LEX suprema: fő törvény. *Mest.*

LEX temporanea: ideig való —, *Czöv.* Ideigóráig tartó v. mulandó törvény. *Szlem.*

LEX universalis: általános v. általánosan kötelező törvény. *Szlem.*

LIBELLA: vízmérték. *Pauly. Puky. Vízszinmérő. Kun. Egyen-ző. Puky. Kun.*

LIBELLATICA procedura: írásbeli ügyelémzditás. *Perg.*

LIBELLATORIUS processus: levelező per. *Cur.* Írásba foglalt per. *Puky. Márt.*

LIBELLUS: könyvecske, íráslevél. *Puky. P-gyűjt.*

LIBELLUS actionalis: keresetlevél. *Cur. Kölcs. Fog.* Vádlevél. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Kereseti levél. *Szlem.* Keresőlevél. *Stett. P.* Keresvény, (in criminalibus) vádlevél; vádolvány. *Fog.* Kereset-írás. *Vajd. l. Actio.*

LIBELLUS contributivialis: hadi adókönyv. *Bar. vm.*

LIBELLUS famosus: gyalázó írás. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Becstelenítő v. becsületsértegető írás. *Szlem.* Moeskos, moeskolódó írás. *P. l. Pasquillus.*

LIBELLUS repudii: szabad, menedék, nómásító levél. *Mest.*

LIBELLUS querulosus: panaszlevél. *Cur.*

LIBELLUS supplex : esedező levél. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Könyörgő levél. P-gyűjt. Szlem. Bar. vm. Esdeklő levél. Bar. vm.*

LIBER: 1) szabad. *Puky. Fog.* 2) ment; 3) könyv. *Lex.*

LIBER canonicus : szentlajstrombeli könyv. *Mest.*

LIBER fundialis : birtokmutató könyv. *Cur. Földkönyv. Törv. I. Grundbuck.*

LIBER fundialis principalis : földdek' följajstroma 's jegyzőkönyve. *Szlem.*

LIBER fundialis supplementalis : földdek' pótoló lajstroma. *Szlem.*

LIBER mercantilis : kereskedési —, *Cur. Kölcs. Áros könyv. Cur. Puky. Kereskedésbeli vagy áros jegyzőkönyv. Puky.*

LIBER mercantilis principalis : főkönyv. *Czöv. Kereskedői főkönyv. Szlem.*

LIBER mercantilis macularis, seu strazza : makulatorium v. straza. *Czöv.*

LIBER regius : királyi könyv. *Cur. Szirm.*

LIBER taxarum : díjkönyv. *Császár. Vált.*

LIBERA disponendi facultas : szabadon rendelő tehetség. *Szlem.*

LIBERA dispositio : szabad rendelés. *Cur. Puky. Szirm. Pauly.*

LIBERA migratio : szabad költözés. *Pauly.*

LIBERA oblata : szabad adakozás. *Törv. czik.*

LIBERAE migrationis : szabad meneteli. *Cur. Szabad meneteli. Szirm.*

LIBERALES : udvari szolgák. *Horv. Istv.*

LIBERALIS : adakozó. *Puky. Szabadelmű. Fog.*

LIBERALITAS : adakozóság, adakozás. *Puky. Szabadelműség. Fog.*

LIBERARE : szabadítani. *Lex.*

LIBERARI : szabadulni. *Helt. Szabadultatni. Veres.*

LIBERI : gyermekek. *Cur. Georch. Czöv. Szlem. Atyafiai. Husz. Magzatok. Kölcs.*

LIBERI illegitimi : törvénytelen —, *Czöv. Törvénytelen ágyból született gyermekek. Szlem.*

LIBERI legitimi : törvényesült —, *Czöv. Törvényesített gyermekek. Szlem.*

LIBERI legitimati : törvényes —, *Czöv. Törvényes ágyból származott gy. Szlem.*

LIBERI naturales et legitimi : természetes és törvényes —, *Cur. Természeti és törvényes gyermekek. Szirm.*

LIBERI, pro ingenuo : szabadok. *P-gyűjt. Szabad emberek. Szlem.*

LIBERTAS : szabadság. *Cur. Fog. Gr. Széch. Szirm. Párizp. Moln. Márt. Mokr.*

LIBERTAS a coactione : erőszaktól ment szabadság. *Mest.*

LIBERTAS a necessitate : szükséglettől ment szabadság. *Mest.*

LIBERTAS a subjectione : az alattvalóságtól való sz. *Mest.*

LIBERTAS civilis : polgári szabadság. *Szlem.*

LIBERTAS commercii : kereskedés' szabadsága. *Szlem.*

LIBERTAS conscientiae : lelkiismeret' szabadsága. *Szlem. Ujf.*

LIBERTAS contradictionis : ellenmondás' szabadsága. *Szlem.*

LIBERTAS determinationis : akarat-elhatározás' szabadsága. *Szlem.*

LIBERTAS ephemeridum : újságírási szabadság. *Puky. Pauly. Hírlapi szabadság. Perg.*

LIBERTAS executionis : véghezvitel' v. végrehajtás' szabadsága. *Szlem.*

LIBERTAS juridica : jsszabadság. *Mest. Törvény-engedte szabadság. Szlem.*

LIBERTAS moralis : erkölcsi szabadság. *Szlem.*

LIBERTAS naturalis : természeti szabadság. *Szlem.*

LIBERTAS preli : nyomtatási szabadság. *Pauly. Puky. Sajtó' sza-*

badsága. *Szlem.* Sajtószabadság. *Perg. Gr. Széch.*

LIBERTAS religionis: vallástól való szabadság. *Ujff. Vallás' szabadsága. Szlem.* Vallásszabadság. *Perg.*

LIBERTAS socialis: társasági szabadság. *Szlem.*

LIBERTINA communitas: szabados község. *Georch. Szlem.* Szabados közönség. *Szlem. Czöv.*

LIBERTINI dominorum: földesurak' nemesei. *Czöv.* Nagyurak' szabadosai. *Szlem.*

LIBERTINI singulares: különös —, *Czöv.* Egyes szabadosok. *Szlem.*

LIBERTINISMUS: kötelességtelenség. *Lex.*

LIBERTINUS: szabados. *Cur. Puky. Thaisz. Pauly. Szirm. Márt. Mokr. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Fog. Szabadalmas. Kun. Felszabadult. Mokr. Szabadgondolkozásu, felszabadítottatott. Bar. vm.*

LIBERTUS: (*J. Rom.*) szabadon bocsátott v. felszabadult szolga. *Szlem.*

LIBERUM arbitrium: szabad akarat. *Pázmán.*

LICENTIA: féketlenség. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Fog.* Zabolátlanság. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Korlátlanosság. *Fog.* Engedelem. *P-gyűjt. Mest.* Zabolátlán szabadság. *Szirm. P-gyűjt.* Féktelen szabadság. *Szirm. Szabadság. Lex. Szabadosság. Perg. Féktelenség. Debr.*

LICENTIA ignobilium: nemtelenek' vásottságok. *Czöv.* Szabadosságuk. *Sztr.*

LICENTIATUS: szabadságos, szabadsággal bíró. *Puky. Pauly.* — szabados. *Bar. vm.*

LICENTIATUS juris: törvénynek szabados tanítója. *P-gyűjt.*

LICENTIATUS miles: szabadságos katona. *P-gyűjt.*

LICENTIOSUS: zabolátlán, pajkos, szilaj. *Lex.*

LICITANS: árverő, kótyavetyélő. *Puky.*

LICITARE: dobra ütni, dobra vetni. *Cur. Puky.* Kótyavetyélni. *Cur. Puky. Fog. Pauly.* Árveréssel adni v. venni. *Puky.* Árát venni. *Fog.* Kótyavetye által eladni v. venni. *Pauly.*

LICITATIO: kótyavetye. *Cur. V-gyűjt. Pauly. P-gyűjt. Szlem. Szirm. Márt. Fog. Árverés. Cur. Puky. Kölcs. Fog. Kótya. Fog. Közönséges kótyavetye. Czöv.* Kótyavetyéllés, dobraütés. *Puky.* Fellyebbités. *Bar. vm.*

LICITATIONALE pretium: kótyavetyebeli ár. *Cur. Puky.* Felverésbéli ár, árverésbéli becs. *Puky.*

LICITATIONALIS: árverési. *Fog.* **LICITATIONIS** proclinator: kajdász, v. kikiáltó. *Puky.*

LIEFERUNGSGESCHAEFTE: 1) áruszerzési szerződések; contractus commissionales. 2) Áruszerzési ügyek; negotia commissionaria. *Vált. Csász.*

LIGA: szövetség, kötés. *Cur. Puky. Pauly.* Szövetség, 2) pénzmérték, 3) pénzláb. *Szlem.* Szövetkezet. *Bar. vm.*

LIGAE bonae moneta: igaz értékű pénz. *Cur.*

LIGAMEN: kötés, kapocs. *Puky.* **LIGAMEN** matrimonii: álló házasság. *P-gyűjt.* Fenálló házasság. *Georch.* Házasság' kötele. *Czöv. Szlem.* Házassági kötél. *Szlem.*

LIGNA aedilia: épületfa. *Bar. várm.*

LIGNARE: faizni. *Jászay.*

LIGNATIO: fázás. *Cur. Fajezés. Pauly.* Faizás. *Törrv.*

LIGNATIO colonialis: faizás. *P-gyűjt. Georch.* Favágás. *Czöv.* Jobbágyoknak járó faszedés v. vágás. *Szlem.*

LIMES: határ. *Cur. Moln. Márt. Mokry.* Határkö. *Szirm. Márt. Moln. Párizp. Mokr.* Jelhányás. *Szirm.* Mesgye, határjel. *Márt. Moln. Párizp. Barázda. Márt. Moln.*

LIMITARE : árát szabni v. meghatározni. *Puky.* Árt szabni v. határozni. *Pauly.*

LIMITATIO : 1) meghatározás. *Cur. Czöv.* Határozás. *Bar. vm.* 2) Árszabás. *Cur. Kölcs. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Márt. Fog.* Becsrovás. *P-gyűjt. Márt. Puky. Pauly.* Becshatározás. *Szlem.* Korlátozás. *Lex.*

LIMITATIVUM *judicium* : korlátozó —, *Lex.* Becshatározó ítélet. *Fejér.*

LIMITATUS : 1) meghatározott. *Cur.* Határozott, korlátozott. *Lex.* 2) Ára-szabott. *Cur.*

LINEA : ág. *Cur. Puky. Nán. Fog.* 2) Hossz, vonal. *Fog.* Vonás, sor. *Puky.*

LINEA ascendens : felmenő, nemző —, *Cur. Puky.* Felmenő ág. *Fog.* Törzsök felé menő —, *Péchy.* Nemző sarjzat. *Bar. vm.*

LINEA aequalis : egyenlő ág. *Fog.*

LINEA collateralis : oldalág, mellékes ág. *Cur. Puky.* Oldalág. *Fog. Péchy.* Rokonság' ága. *Péchy.* Oldalág. *Georch.* Mellékág. *Fog.* Melleselegvaló ág. *Nán.*

LINEA collateralis aequalis : egyenlő oldalág. *Cur.*

LINEA descendens : lemenő v. nemzett ág. *Cur. Puky.* Lemező —, *Fog.* Lefelé menő ág. *Péchy.* Nemzett' sarjzatja. *Bar. vm.*

LINEA descendentalis : születésbeli lemenő ág. *Nán.*

LINEA generationis : nemzetség' ágazatja. *Bália.*

LINEA inaequalis : egyenetlen oldalág. *Cur.* Egyenetlen ág. *Puky. Fog.*

LINEA recta : egyenes —, *Cur. Puky.* Igenyes ág. *Fog.*

LINEAE sanitariae supremus commendans : egészségvonalai főparancsnok. *Törv. czikk.*

LINEAMENTUM : vonás, arcvonás. *Debr.*

LINEATOR : sorozó. *Debr.* Vonalzó. *Sztrak.*

LIQUIDANS : kivilágító. *Stett.*

LIQUIDARE : nyilvánítani. *Puky. Márt. Pauly.* Előszámlálni, *Puky. Pauly. Márt. Kun.* Kivilágítani. *Stett.* Számolni, fel-, kiszámolni, kivilágosítani. *Fog.* Előszámlolni. *P-gyűjt.* Előszámitni. *Debr.* A' jöszágon fekvő summákat megbizonyítani. *Szirm.*

LIQUIDATIO : felszámítás. *Cur.* Előszámlálás. *Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt. Georch. Szlem.* Előszámlálat. *Kun.* Előszámitás, kimutatás. *Debr.* Felszámítás. *Márt. Puky. V-gyűjt. Pauly.* Nyilvánosítás. *Puky. V-gyűjt.* Számbavétel. *Puky. Pauly. Georch.* Bebizonyítás, nyilvánossá tétel. *Szlem.* Felfejtés, kinyomozás. *Bar. vm.* Előszámlálás. *Czöv.* Kárlátás. *Kézir.*

LIQUIDATOR : felfejtő, kinyomozó. *Mest.*

LIQUIDATORIUS : kivilágító. *Stett.*

LIQUIDATURA *regni* : megfjétt tisztség v. hivatal. *Bar. vm.*

LIQUIDUM *debitum* : szembeüenő, nyilvános adósság. *Cur. Kölcs.* Világos adósság. *Puky. Pauly. Fog.*

LIQUIDUM *in jure* : írásban elismert, szembevaló adósság. *Puky. P-gyűjt.*

LIQUIDUS : világos. *Cur.* Írásban elismert, szembevaló. *Márt.* Tiszta, világos. *Debr.*

LIS : per: *Cur. Puky. Szirm. Moln. Párizp. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Kun. Kölcs. Szlem. Pör. Fog.* Törvénykezés. *Puky. P-gyűjt. Debr. Márt.* Pörlekedés. *Szlem. Kun. Kölcs. Mokr. Márt.* Osztály. *Kun. Kölcs. Ügy. Szirm. Márt. Perelés. Moln. Párizp. Czöv.* Vetekedés. *Czöv.*

LIS brevis : rövid folyásu —, *Puky. Pauly.* Rövid folyamatu per. *Puky.* Rövid folyamtu per. *Fog.* Rövid törvénykezés. *P-gyűjt. Debr.*

LIS decisa : elvégzett v. elítélt per. *Szlem.*

LIS incaminata : pertámasztás v. kezdet. *P-gyűjt.* Támasztott v. elkezdett per. *Szlem.*

LIS longa : hosszas per v. négy szakaszú per. *Puky.* Hosszu folyamú pör. *Fog.* Húzasos tövénykezés. *P-gyűjt. Debr.*

LIS pendens : függő per. *Georch. Czöv. Szlem.*

LISTA : lajstrom. *Puky. Pauly.* Sorozat, v. foglalattár. *Perg.*

LISTA civilis : költségr endtár. *Perg.*

LITE convenire : pörrel megtámadni. *Bar. vm.* Perbe venni, fogni, v. vonni. *Perg.*

LITE conventa persona : perbe rántott személy. *Vajda.*

LITE pendente : per közben v. folyása alatt. *Szlem.* A' per' folyta alatt, v. folytatában ; (Lite pendente nihil innovandum : a' per' folyta alatt vagy per' folytatában változtatásnak vagy újításnak helye nem lehet.) *P-gyűjt.*

LITEM contestari : per' derekához szólni. *Vajd.* Perfolyásha bocsátkozni, pert elfogadni. *Szirm.*

LITERAE et comp. l. Litterae.

LITI cedere : a' pert belehagyni. *Szirm.* Perrel felhagyni. *Sztr.*

LITIGANS pars : pörös fél. *Veres.* Perlekedő, peres fél. *P-gyűjt.*

LITIGANTES : perlekedők. *V-gyűjt. Szlem.* Peres felek. *P-gyűjt. Georch.* Pörösfelek. *Mest. Czöv.* Perlekedő felek. *Szlem.* Ügybajosok. *Kölcs.*

LITIGARE : törvényt állani. *Veres.* Törvénykezni. *Kun.* Perlekedni. *Debr.*

LITIGATIO : pörlekedés. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt.* Törvénykezés. *Cur.* Perlekedés. *P-gyűjt.*

LITIGATOR : perlekedő. *Cur.*

LITIGIOSUS : 1) peres 2) versengő, perlekedő. *Cur.* Peralatti. *Debr. Kun.*

LITIGIUM : pörlekedés. *Bar. vm.* Pörfolytatás. *Vajd.*

LITIS cardo : pör' sarkalata. *Puky. Pauly.*

LITIS condescensio : pör' leszállítása. *P-gyűjt. Czöv.* Performájának leszállítása. *Georch.* Pör' leszállása. *Czöv.* Pör' alászállása v. szállítása. *Szlem.*

LITIS consortium : pertársaság. *Cur.*

LITIS contestatio : per' elfogadása. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Pauly. Puky. Czöv.* Per' dívatja. *Georch. Puky.* Perelfogadás. *Czöv. Szlem.* Per' érdeméhez fogás. *Sztr.* Perhez való szólás. *Vajd.* Megfelelés. *Kézir.* Perelismerés. *Perg.*

LITIS contestatio affirmativa : kereset-vitató pörelfogadás. *Puky. Pauly.*

LITIS contestatio generalis : közönséges pör' elfogadása. *Czöv.* Keresetet általánosan elesmerő perelfogadás. *Szlem.*

LITIS contestatio negativa : tagadó pörelfogadás. *Puky. Pauly.*

LITIS contestatio partialis : részkelendő pör' elfogadása. *Czöv.* Keresetet részint elesmerő perelfogadás. *Szlem.*

LITIS contestatio qualificativa : módosító —, *Puky. Pauly.* Kifogó pörelfogadás. *Pauly.*

LITIS curator : pergondviselő. *Cur.* Ügykormányozó v. gondviselő. *Puky. Pauly.* Perügyelő. *Törv.*

LITIS dilatio : pörhalasztás. *Puky.* Pörnek halasztása. *Pauly.*

LITIS incaminatio : pertámasztás v. kezdet. *P-gyűjt.*

LITIS motio : perintézet. *Egyh. ért.* Pörindítás. *Czöv.* Permozdítás. *Káson.* Perindítás. *Debr.*

LITIS pendentia : perfolyás v. állás. *V-gyűjt.* Per' folyta v. fenállása. *P-gyűjt.* Per' függősége. *Czöv.* Perfüggés. *Szlem.* Törvényköz, perfolyta. *Szirm.* Pör' függése. *Bar. vm.* Perköz. *Kézir. Szlem.*

LITIS prorogatio : pörállitás. *Puky.* Pör' megállítása. *Pauly.*

LITIS quota : perkeresetbeli rész. *Cur.* Perhányad. *Csapó.*

LITIS substratum: peralatti tárgy. *Kölcs. Per' aljazata, Csapó.*

LITIS sumtus: perre tett költségek, l. *Expensae litis.*

LITUM: válttság. *Puky.*

LITTERAE: levelek. *Cur. Puky. Pauly. Levél. Debr.*

LITTERAE ablicentiales: szabadságos levél. *Cur. P-gyűjt. Szabadságra eresztő levél. Puky. Pauly. P-gyűjt. Szirm. Felszabadító levél. P-gyűjt.*

LITTERAE absolutionales: felmentő —, *Cur. Feloldólevél. Bar. vm. Oldóvány v. oldozat - levél. Kun.*

LITTERAE acquisitionales: szerzőlevél. *Cur. Szerzeményi —, Cur. Puky. Keresménylevél. Tud. gyűjt.*

LITTERAE adjudicatoriae: oda ítélt —, *Pauly. Puky. P-gyűjt. Megítélő levél. Bar. vm.*

LITTERAE admonitoriae: megintólevél. *Péchy. Puky. Intólevél. Bar. vm. Intó, v. kínáló levelek. Sztrok.*

LITTERAE arendatitiae: haszonbérlet levél. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt*

LITTERAE armales: nemeslevél. *Cur. Bar. vm. Czimeres levél. Bar. vm. l. Armales.*

LITTERAE assecuatoriae, vel assecurationales: bátorosító, bizodalmasító levél. *Cur. Bátorosító levél. Puky. P-gyűjt. Bar. vm.*

LITTERAE attestatoriae: bizonyító levél. *Cur.*

LITTERAE auctionales: ráadó, felfizető levél. *Cur.*

LITTERAE birsagiales: birságlevél. *Helt.*

LITTERAE cambiales: cserelevél. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERAE campsoiales: váltólevél. *Cur. Bar. vm.*

LITTERAE cautionales: jótálló levél. *Cur.*

LITTERAE certificatoriae: 1) tudósító, 2) idéző —, *Cur. Tudó-*

sító, bizonyossá tevő levél. *Bar. várm.*

LITTERAE cessionales: 1) átengedő. *Cur. Általengedő l. Puky. P-gyűjt. 2) Engedvény. Kun. Engedményi levél. Cur.*

LITTERAE circulares: kerülőlevél. *Cur. Bar. vm. Köröncze, hirdetőlevél. Bar. vm. Körlevél. Kun.*

LITTERAE citatoriae, v. evocatoriae: idézőlevél. *Cur. Puky. Kölcs. Kun.*

LITTERAE clausae: zártlevél. *Perg.*

LITTERAE commendatitiae: ajálvány. *Stett.*

LITTERAE compassuales: áttevő —, *Cur. Általtevő levél. Puky. Kiservény. Stett. Áltakisérőlevél. Pauly.*

LITTERAE compulsoriae: vallató levelek, v. parancsolatok. *Helt.*

LITTERAE confirmatoriae: megerősítő levél. *Perg.*

LITTERAE contradicitoriae, protestatoriae: ellenmondó, ellenszó —, *Cur. Eltöltőlevél. Péchy.*

LITTERAE credentiales: megbízó, meghívólevél. *Cur. Hitelezőlevél. Péch. Bar. vm.*

LITTERAE currentales: futó levél. *Cur. Bar. vm. Kerülő levél. Péchy.*

LITTERAE dimissoriales, v. dimissionales: elbocsátó levél. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERAE dispensatoriae: feloldó —, *Cur. Felszabadító levél. Cur. Bar. vm.*

LITTERAE divisionales: osztálylevél. *Cur. Puky. P-gyűjt. Osztáslevél. Helt. Veres.*

LITTERAE donationales: adományi —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Adománylevél. Kun.*

LITTERAE emptionales - venditionales: alkulevél. *Cur. P-gyűjt.*

LITTERAE estafetales: gyors, siető levél, futóka, hamardi. *Bar. várm.*

LITTERAE evictionales: szavatoslevél. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

LITTERAE evocatoriae: fel- v. meghívó levél. *Bar. vm. Hivatallevelek. Sztrok.*

LITTERAE executionales: végrehajtási —, *Cur. Végrehajtásról szólló —, Puky. Pauly. P-gyűjt.* Végrehajtó, végtető, végvető levél. *Bar. vm. Foglálás-, foglalásról v. végrehajtásról szóló levél. P-gyűjt.*

LITTERAE expeditoriae: kielgítőlevél. *Bar. vm.*

LITTERAE expeditoriae quietationales: nyugtatólevél. *Cur.*

LITTERAE falsae: hamis vagy állevél. *Helt. Perg.*

LITTERAE fassionales: valló —, *Cur. Bevalló —, Cur. Puky. Bar. vm. P-gyűjt.* Felvallólevél. *Bar. vm. Nán.*

LITTERAE fidejussionales: kezeslevél. *Cur. Bar. vm. Jótállvány. Stett.*

LITTERAE fidejussoriae, l. Litt. fidejussionales.

LITTERAE fulminatae: álnokul törsoült kétséges levelek. *Helt.*

LITTERAE fundationales: alapítvány. *Kun.*

LITTERAE funduales: birtoklevél. *Cur. Bar. vm. Birtokmutató l. Cur. Alpállilevél. Bar. vm.*

LITTERAE grationales: kegyelemlevél. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Kegylevél. *Puky.*

LITTERAE indultuales: engedelemlevél. *Puky.*

LITTERAE inhibitoriae: tiltó —, *Cur. P-gyűjt. Puky. Ellenző l., Péchy. Tilalomlevél. Veres.*

LITTERAE inquisitoriae: vallatólevél. *Kászón.*

LITTERAE invitatoriae: meghívó —, *Cur. Puky. Hivogatólevél. Puky. P-gyűjt.*

LITTERAE introductoriae: bevivőlevél. *Verb. ford. 1779. Bevezető —, Perg. Belévitellevek. Sztrok.*

LITTERAE judiciales: bírőlevél. *Helt.*

LITTERAE jurisdictionales: egyházi hatalomlevél. *P-gyűjt.*

LITTERAE metales: határlevél. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Puky. Pauly.* Határjáró levelek. *Helt.*

LITTERAE missiles: küldött, v. irt levél. *Debr. Küldelékes levél. Bar. vm. Levelezet. Debr.*

LITTERAE oblatorias; Ánerbittungsbrief: kínáltvány. *Stett.*

LITTERAE obligatoriae: kötező —, *Cur. Bar. vm. Adósságlevél. Puky. Adóslevél. Bar. vm. Kötlevél. Stett. Kötelezvény. Kun.*

LITTERAE obligatoriales: kötlelevél. *Stett. Adósságilevél. P-gyűjt.*

LITTERAE originales: eredeti —, *Cur. Bar. vm. Eredetes levél. Bar. vm.*

LITTERAE passuales: útilevél. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly. Utazó levél. Pauly. P-gyűjt. Szabad menetelű levél. Bar. vm.*

LITTERAE patentes: nyílt parancsolat. *Stett.*

LITTERAE pignoratitiae: záloglevél. *Cur. Puky. P-gyűjt. Bar. vürm.*

LITTERAE plenipotentiales: teljes hatalmat adó, teljes hatalmú —, *Cur. Hatalmazó levél. Bar.*

LITTERAE praesidiales: előlülői —, *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Husz. Elnöki levél. Perg.*

LITTERAE privilegiales: kiváltsági levél. *Cur. Kiváltságbeli levél. Bar. vm. Szabadságos levél. Perg. Kegylevél. Kun.*

LITTERAE procuratoriae: ügyvédi, prokátor-vallás. *Cur. Ügyésztt valló levél. Bar. vm.*

LITTERAE prorogatoriae: haladéklevél. *Verb. 1779. ford. Időbalasztólevél. Perg.*

LITTERAE protestatoriae: el-lenmondólevél. *Cur.*

LITTERAE reambulatoriae: határjárólevél. *Cur. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERAE recaptivatoriae : visszafoglaló levelek. *Helt.*

LITTERAE recognitionales : elismerő —, *Cur. Megismerőlevél. Bar. vm. Ismérvény. Seett.*

LITTERAE regales : kir. meghívó levél. *Cur. Országgyűlésre idéző levél. P-gyűjt.*

LITTERAE relatoriae : válaszevél. *Helt. Kász.*

LITTERAE remissoriae : visszaküldött levél. *Huszár. Válasz. Csapó.*

LITTERAE repetitoriae : jobbagyérő levél. *Helt.*

LITTERAE requisitoriae, v. requisitoriales : megkérőlevél. *Cur. Puky. P-gyűjt. Bar. vm.*

LITTERAE reversales : visszatérítő —, *Cur. Viszonlevél, viszonzat. Bar. vm. Tértetvény. Seett.*

LITTERAE revisionales : korbizonyító —, *Cur. Puky. Korlevél. P-gyűjt. Puky. Péchy. Pauly. Kort bizonyító v. időkori —, Bar. vm. Időt látott levél. Verb. 1779. ford. Üdö -látott levél. Helt. Veres.*

LITTERAE revocatoriae : megmásolólevél. *Péchy. P.*

LITTERAE salvi conductus : oltalomlevél. *Cur. Puky. P-gyűjt. Kun. Védlevél. Kun. Bátorságlevél. Kövy. Útibátorság v. menedéklevél. Kölcs.*

LITTERAE sententiales : ítéletlevél. *Cur. Pauly. Debr. P-gyűjt. Ítélet-tevő levél. Bar. vm.*

LITTERAE sententiales executionales : ítélet-végrehajtási levél. *Cur. Ítélet' teljesítését tárgyozó levél. Bar. vm.*

LITTERAE sententiales transmissionales : végzést átküldő levél. *Bar. vm.*

LITTERAE statutoriae : jószágbaiktató, *Cur. Iktató levél. Helt. Szirm. Verb. 1779. ford. P-gyűjt. Puky. Beigtatólevél. Perg.*

LITTERAE testimoniales : bizonyosságlevél. *Cur. Debr. Bizonyít-*

vány. *Seett. Bizonyító v. tanúlevél. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERAE testificatoriae : bizonyosságlevél. *Vajd.*

LITTERAE transactionales : egyességi —, *Cur. Puky. Békekötési —, P-gyűjt. Szerződési levél. Puky.*

LITTERAE transmissionales : feljebbküldő —, *Cur. Felsőbb székre bocsátó —, Szirm. Általküldő levél. Debr. Táblára bocsátó —, Helt. Táblára bocsátott levél. Kézir.*

LITTERAE documentum : tanúságlevél. *Puky.*

LITTERALIA instrumenta : oklevél. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Már. Seett. Bar. vm. Levéltanúság v. szer. Bar. vm.*

LITTERARUM apographum : levél' mása. *P-gyűjt.*

LITTERARUM communicatio : oklevelek' közlése. *Cur. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERARUM conservatio : levelek' gondviselése. *Fog.*

LITTERARUM conservator : levelek' gondviselője. *Cur.*

LITTERARUM detentio : levelek' letartóztatása. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.*

LITTERARUM duratio : levelek' ideje. *Cur.*

LITTERARUM exspiratio : levelek' ereje vesztese. *Cur.*

LITTERARUM falsificatio : oklevelek' meghamisítása. *Pauly.*

LITTERARUM interceptio : levelek' elfogása, v. kézrekerítése. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

LITTERARUM repetitio : levélkövetés. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Levélismétlés. Pauly. Levelek' visszakivána. Fog.*

LITTERARUM suppressio : levelek' elsikkasztása. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.*

LITTERARUM transumptio : levelek' hiteles másai, másolatai. *Puky. Pauly. Oklevélmásolás. Pauly. Leveleknek hiteles mások' vétele. P-gyűjt.*

LITTERARUM violatio : levél' feltörése. *P-gyűjt.*

LITTERATUS homo : deákos ember (1620-ki kézirat után.) *Jászay*

LITTORALE : tengerpart, környék. *Márt. Puky. Pauly. Partvidék. Kun. Tengerkörnyék. Pauly.*

LITTORALE hungaricum : magyar tengerpart, tenger mellék. *Fog. Magyar révp. Törv. czik. Magyar partvidék. Kun.*

LITURA : kitörlés. *Cur. Szirm. Moln. Puky. Bar. vm. Átvonás. Cur. Bemázolás. Bar. vm.*

LITTUS : mart, — Ripa : part. *Szrok.*

LOCA inclavata : beszegelt helyek. *Törv.*

LOCALIS : helybeli. *Cur. Puky. Fog. Debr. P-gyűjt.*

LOCALITAS : helyheztesítés. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem. Helyezet. Fog. Helytáj v. fekvés. Puky. Pauly. Már. P-gyűjt. Jóság' fekvése. Georch. Hollét. Czöv.*

LOCANS : bérbeadó. *Cur. Puky. Conducens : kibérlő. Cur.*

LOCATIO : bérbeadás. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Mest. Szlem. Pauly. Szirm. Már. Moln. Párizp. Mok. Fog. Bérlés. Stett.*

LOCATIO conductio : bérbeadás vevés. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Haszonbér. Georch. Arenda v. haszonbér. Czöv. Bérbeadás. P-gyűjt. Bérlés. Ujf. Kibérlés. Fog.*

LOCATIO fundi instructi : gazdaságos készületnek bérbeadása. *Czöv. Gazdasági szereknek, 's eszközöknek bérbeadása. Szlem.*

LOCATOR : kiadó. *Czöv. Bérbeadó. Szlem. Ujf. P-gyűjt. Debr.*

LOCATUM conductum : héres haszon. *Acsády. Haszonbérlet. Perg. Szrok.*

LOCO : helyett. *Fog.*

LOCORUM classificatio : helyek' osztályzata. *Törv. czik.*

LOCUMTENENS : helytartó. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem. Kun. Pauly. Fog.*

Debr. Helyettes. Fog. Katonai irszerben : hadnagy. Szrok.

LOCUMTENENS seu castellanus comitatus : vármegye' hadnagya, porkolábjja. *Bar. vm.*

LOCUMTENENTIALIS : helytartói. *Puky. Fog. P-gyűjt.*

LOCUMTENENTIALE consilium : helytartótanács. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

LOCUS : hely. *Cur. Lex. Debr.*

LOCUS credibilis : hiteles hely. *Puky. Perg. Pauly. Kövy. Kun. P-gyűjt. Hiendő, v. bizonyoságos hely. Veres. Közhitelességű hely. Debr.*

LOCUS credibilis authenticus : hiteles hely. *Cur.*

LOCUS controversus : peres, vilongás alatti —, *Cur. Peres, vilongásban forgó hely. Szirm. Peres hely. Debr.*

LOCUS delicti : bűnhely. *Cur. Debr. Puky. P-gyűjt. Gonosztétel' helye. Szlem. A' véteknék helye. Szirm.*

LOCUS domicilii v. habitationis : lakhely. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Lakóhely, lakás' helye. Szlem.*

LOCUS originis : eredethely. *Cur. Debr. Eredeti hely. Puky. Pauly. P-gyűjt. Eredet' helye. Szlem. Születés' földje. Pauly. Eredetheli hely. Bar. vm.*

LOCUS pacifice possessus : békével biratott hely. *Cur. Békeségesen biratott hely vagy föld. Szirm.*

LOCUS publicus : közhely. *Jászay.*

LOCUS supplicii : vesztőhely. *Cur. Puky. Pauly. Debr. Fog. P-gyűjt. Büntetés' helye. Szlem.*

LOGOMACHIA : szövetség. *Debr. Szóvita. Csapó.*

LONGA manu : hosszú kézzel. *Czöv. Dienes.*

LONGA vectura : hosszú fuvarozás. *Pauly.*

LONGINQUITAS : távolság. *Debr.*

LONGITUDO : hosszúság. *Debr.*

LOTTERIA : sorsjáték. *Cur. Pu-*

ky. Scett. Fog. Számjáték. Bar. vm. Szerencsejáték. Kun

LOYALIS: törvényszerű, valódi, becsületes, szerény, nyíltszívű. *Kun.*

LUBITUS: kény. *Fog.*

LUBRICAE res: sikamló javak. *Sztrók. Simuló —, Czöv. Aprólékos javak. Kölcs.*

LUBRICUS: sikamló. *Debr.*

LÜCKE: hézag; hiatus. *Vált.*

LÜCKENHAFT: hézagos. *Vált.*

LUCRUM: nyereség. *Cur. Debr. Puky. Vajd. Haszon. Debr.*

LUCRUM capitalis: tőkepénz' nyeresége, közös nyereségnek tőkepénzre jutó része. *Szlem.*

LUCRUM cessans: meggátoltatott nyereség. *Puky. P-gyűjt. Pauly. Megakadályoztatott nyereség. Georch. Megszűnt —, Czöv. Meggátolt nyereség, v. jelen állapot' tökéletesbedését gátló kár. Szlem. Megszűnt haszonvétel. Puky. Paul.*

LUCRUM cessans et damnum emergens: megszűnt haszon és eredhető kár. *Cur. Meggátolt haszon és eredett kár. Debr.*

LUCRUM commune societatis: társaságnak közös nyeresége. *Szl.*

LUCRUM et damnum fratrum indivisorum: osztatlan atyafiak' hasznok és károk. *Cur.*

LUCRUM fabricantis v. manufacturantis: kéziművesnek nyeresége. *Szlem.*

LUCRUM fratrum indivisorum: osztatlan atyafiak' nyereségeik. *Czöv. Osztatlan örökség' haszná. Szlem.*

LUCRUM negotiatoris seu susceptoris: kereskedés- v. művezdőnek, kereskedő v. művivő's vezérlőnek nyeresége. *Szlem.*

LUCRUM purum: tiszta nyereség. *Szlem.*

LUCRUM turpe: alacson, rút, ocsmány, v. galád nyereség. *Puky. P-gyűjt.*

LUDIFICARE: ingerkedni, ne-

vetségessé tenni, megjátszotatni. *Debr.*

LUERE: meglakolni. *Debr.*

LUERE poenas: bűnhödni, lakolni. *Fog.*

LUES: dög. *Debr. P-gyűjt.*

LUES venerea: bujadög. *P-gyűjt. Puky. Pauly.*

LUNAMBULO: holdkórságos, holdas. *Puky. Pauly. Holdjáró, havas. Csapó.*

LUNATICUS: havaseszü. *Puky. Havas. Helt. Puky. P-gyűjt. Szirm. Holdas, holdkórságos. Márt.*

LUPANAR: bordélyház. *Lex. P-gyűjt. Bordély. Pázmán.*

LUSTRARE: megszemlélni. *Debr.*

LUSTRATIO fodinalis: (*J. meA*) bányaszemle. *Perg.*

LUSTRATIO gentium: fegyveres nép' megszemlélése. *Szlem. Kantonai szemle. Perg.*

LUSTRUM: megszemlélés, vizsgálás, czirkálás. *Bar. vm. Szemle. Perg. Kun.*

LUSUS: játék. *Cur. Hazard, szerencsejáték. Debr.*

LUSUS alae fortunae: sorsos játék. *Cur.*

LUSUS commercialis: társaságos játék. *Debr.*

LUSUS illicitus: hazárd, szerencsejáték. *Cur.*

LUSUS vetiti: tilalmas játékok. *Czöv. Tiltott v. tilos játékok. Szlem.*

LUXURIOSUS: bujálkodó, fény-pazarló, fényűző, fényörjengő. *Kun. Piperl' őcz, fényvadász. Csap.*

LUXUS: fényűzés. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Fog. Debr. P-gyűjt. Fényeskedés. Puky. Pauly. Pompázás. Puky. Pauly. V-gyűjt. Kun. Fényezés. Fog. Fénykedés. Bar. vm. Pazar, fényvadászat. Mest. Pipeve. Georch. Féyapazar. Sztrók. Kun.*

LYCEUM: köziskola. *P-gyűjt. Magános alapítványi tanuló-intézet. Debr.*

LYCEUM episcopale : püspöki köziskola. *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

LYTHANTRACUM fodina : kőszénbánya. *Törv.*

LYTHRUM: sarcz. *Cur. Mest. Bar. vm.* Váltság. *Mest. Sarcz-váltság. Pázm.*

M.

MAASZ: mérték; Gewichtsmaasz: súlymérték; Längenmaasz: hossz mérték. *Fog.*

MACELLATIO: húsvágás. *Puky. Pauly.* Húsvágatás. *Puky.* Húsmérés, húsméretés. *Fog.*

MACELLATIONIS jus: mézárshéki, húsvágási jus v. szabadság. *Cur.* Mézárshéki igaz v. húsvágás' szabadsága. *Puky.* Mézárshék' jusa v. szabadsága. *Pauly.*

MACELLI jus: mézárshék' igaz, szabadsága. *Szirm.* Húsvágás' v. mézárshék' jusa v. szabadsága. *Márt.* Mézárshéki jog. *Sztrók.* I. Jus macelli.

MACELLUM: vágóshék. *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch.* Mézárshék. *Cur. Czöv. Szlem. Fog.*

MACERARE cannabes: kendert áztatni. *Törv.*

MACERATIO: áztatás, áztalék, ázalék, ázadék. *Bar. vm.*

MACHIAVELLISMUS: machiaveli országelvelhez ragaszkodás; uralkodói önhaszon-keresés. *Kun.*

MACHINA: műalkotmány. *Puky.* Erőmű, gép, gépely; műszer. *Fog. Kun. Mosztony. Bar. vm.* Mozgony. *Vörösm.*

MACHINARI: fortélyoskodni, mesterkedni. *Puky.*

MACHINATIO: fortélyoskodás. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Csalárdigyekezet. *Puky. P-gyűjt.* Mesterkedés. *V-gyűjt.* Áltörekedés. *P-gyűjt.* Alnok fondorlás. *Czöv.* Incelkedés. *Kun.*

MACHINATIO in mortem uxoris: hitves' halálára való törekedés. *P-gyűjt.*

MACHINISTA: műszerész. *Kun.*

MACULA: szenny, piszok. *Kun.*

MACULATURA: mázoló. *Kun.*

MAGAZINATIO: élésháznak intézete. *Szlem.*

MAGAZINUM: csür. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Élésház. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Tárbolt. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Tárház. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Tár, magház, magszin. *Fog. Pajta. Bar. vm.* Raktár, éléstár. *Debr.* Élelembház, tár. *Kun.*

MAGIA: ördögösség. *Puky. V-gyűjt. Mest. Pauly.* Bűbájosság. *Kun. Puky. P-gyűjt. Szlem. Pauly.* Boszorkányság, babonáság. *Pauly. P-gyűjt.* Bű, bűvölés, bűbáj, varázslás. *Lex.* Varázslat. *Kun.*

MAGICUS: bűvészi, bűvös, bűvöletli. *Kun.* Boszorkányos, babonás. *P-gyűjt.* Bűbájos. *Debr.* Jós-ló. *Kölcs.*

MAGISTER: tanító, mester. *Puky. Mester. Fog.*

MAGISTER agazonum regalium: királyi lovászmester. *Fog.* Királyi főlovászmester. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem.*

MAGISTER cubiculariorum: főkamaras-mester. *Fog.* Főpalotamester. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

MAGISTER curiae regiae: kir. főudvarnok. *Fog. P-gyűjt. Georch.* Királyi főudvarnok-mester. *V-gyűjt.* Kir. főudvar-mester. *Szlem.*

MAGISTER dapiferorum : főasztalnok. *Fog.*

MAGISTER janitorum regalium : főajtónálló. *Fog.*

MAGISTER pincernarum regalium : főpohárnok-mester. *Fog.*

MAGISTER tavernicorum regalium : tárnokmester. *Fog.*

MAGISTRATUALIS : 1) tisztviseelő. *Cur. Puky. P-gyűjt. Pauly. Fog. Debr. Köztisztviselő. Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch. Szlem. Tisztnök. Fog.* 2) Tiszti. *Cur. Debr. Fog. Tisztviselői. Cur. Tanácsbéli, hivatalbéli. Bar. vm. Köztisztviselői, közhivatalbéli. Szl. Tiszthatalmi. Debr.*

MAGISTRATUALIS persona: tiszti, hivatalbéli személy; tisztviseelő. *Kun.*

MAGISTRATUS : tiszti kar. *Cur. Puky. Debr. Kun. Fog. Bar. vm. Tisztség. Cur. Debr. Szirm. Tiszt, hivatal. Szirm. Község' igazgatói. Helt. Köztiszttség. Márt. P-gyűjt. Tisztviselőség. Czöv. Márt. P-gyűjt. Kun. Tisztbéli személyek. Párizp. Tanácsbéli személy. Mokr. Tiszt. Fog. Tisztviselő, tisztviseelő rend. Mest. Tisztviselői kar. Szlem. Tanács. Bar. vm. Debr. Tisztathóság, törvényhatóság. Kun.*

MAGISTRATUS comitatensis : vármegyebéli tisztikar. *Puky. Vármegye' tanácsa. Bar. vm. Megyei tisztség, tiszti kar. Debr. Vármegyebéli köztiszttség. P-gyűjt.*

MAGISTRATUS civicus : városi tiszti kar. *Puky. Városi tanács. Debr. P-gyűjt.*

MAGISTRATUS oppidanus : mezővárosi tanács. *P-gyűjt.*

MAGNAE crucis eques : nagykeresztos vitéz. *Pauly.*

MAGNARIUS : nagykereskedő. *Szlem. Puky.*

MAGNAS : ország' nagyja. *Szirm. Márt. P-gyűjt. Főrendű. Szirm. Debr. Mágúds. Czöv. Országnagy. Kun. Fog. Főúr. Bália. Főnök. Sztrók.*

MAGNATES : ország' nagyai. *Georch. Szlem. Puky. Pauly. Főrendek. Szlem. Puky. Pauly. Nagyurak. Horv. Országnagy urak. Törv.*

MAGNIFICUS : nagyságos. *Puky. V-gyűjt. Szlem. Fog. Kun.*

MAGNUS dux : nagy herceg. *Perg.*

MAGNUS princeps : nagy fejedelem. *Perg.*

MAGNUS seneschalcus : hoptester. *Veres. Ulászló I. Decr.*

MAJESTAS : felség. *Puky. V-gyűjt. Mest. Czöv. Szlem. Bar. vm. Főlség. Fog. Méltóság. Pázm.*

MAJESTAS personalis : személyi felség. *Szlem.*

MAJESTAS realis : hatalombeli v. való felség. *Szlem.*

MAJESTATICUS : 1) főlségi, 2) főlséges. *Fog. Főnséges. Kun.*

MAJOR potentia : hatalmaskodás. *Cur. Nagyobb hatalmaskodás. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Czéges hatalmasság. Georch. Czéges hatalmaskodás. Szlem. Czöv. Nagy hatalom. Kász.*

MAJORATUS : 1) elsőszülöttség. *Kun. Fog. Puky. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Georch. Czöv. Pauly. Előfűség, előfűségi birtok. Fog. Születés-elsőbbségi intézet. Szlem. Elsőszülötti rend v. következés. Szirm. Szülöttség-elsőbbségi bizomány. Sztrók.*

MAJORATUS bona : elsőszülöttség' jószága. *Szirm. P-gyűjt. Elsőszülöttségi jószág. Czöv. Születés-elsőbbségi jószág v. vagyon. Szlem. Elsőszülöttségi jog. Debr.*

MAJORATUS institutio : elsőszülöttségi intézet. *Puky. Születés-elsőbbségi intézet. Pauly.*

MAJORENNIS : emberkoru. *Cur. Nagykoru. Stett. Fog. Kun. Puky. Pauly. V-gyűjt. Értidejű. Kun. Emberkoru személy. Szlem. Felserdült. Puky. Pauly. Márt. Lex. P-gyűjt. Legénykoru. P-gyűjt. Férfikoru. Mest. Felserdült gyermek. Georch. Egész- tehetű*

gyermek. *Ujfal.* Teljes korbeli. *Bar. vm.* Tökéletes koru. *Szirm.* Teljeskoru. *Fog. Debr.*

MAJORES: eleink. *Puky. Pauly. Debr. Szirm. Moln. Párizp. Mokr. Márt.* Eldődeink. *Puky. Pauly. Debr.* Atyáink. *Szirm. Moln. Párizp.* Öseink. *Debr. Szirm. Mokr. Márt.*

MAJORESCO: előszülött. *Kun. Szirm. Debr.* Elsőszülöttségi birtokos, előfi. *Fog.*

MAJORIS potentiae casus antiqui, seu quinque casus: hatalmaskodási régi esetek, - vagy öt esetek. *Cur.*

MAJORIS potentiae novi casus: hatalmaskodási új esetek. *Cur.*

MAJORITAS v. pluralitas: többség. *Fog. Kun.* Nagyobb rész. *Kun.*

MAEKLER: hajhász. *Stett. Alkusz. Fog.*

MALA fides: roszelelkűség. *Cur. 1. Fides.*

MALECONTENTUS: elégedetlen, elégületlen; kedvetlen. *Kun.*

MALEFACTOR: gonosztévő. *Cur.*

MALEFICIA loci: hely' terheltejei. *Cur.* Helység' terhei vagy szenvedései. *Márt. P-gyűjt. Paul.*

MALEFICIATUS: megbájtolt v. bővölt. *Szlem.*

MALEFICIO cedit: terhére esik v. válik. *Bar. vm.*

MALEFICIUM: 1) kártétel. *Cur. Puky. P-gyűjt.* 2) Terh, terhellet. *Cur.* 1) Gonosztett, bűnösség, 2) kárszenvedés, kárszenv. *Fog. Ártalom. Puky. P-gyűjt. Debr. Pauly.* Bajlakodás. *Puky.* Bajolás. *P-gyűjt. Pauly.* Gonosztétel. *P-gyűjt.* Gonoszság. *Kun.* Gonosz cselekedet. *Mest.* Roszcselekedet. *Pauly.* Teher, károdalom. *Bar. vm.* Ördögös ártalom. *Illyés.* Kár, kártétemény. *Debr.*

MALEFICUS: bajoló, bővölt, kötő, gonosztévő. *P-gyűjt.* Gonosz. *Kun.*

MALEVERSATIO: csempekedés. *Cur.* Gonoszlelkűség, gonoszság. *Puky. Pauly. Márt.*

MALEVOLENTIA: rosszakarat. *Kun.*

MALEVOLUS: rosszakaró. *Cur. Lex. Kun.*

MALITIA: gonoszság, roszaság. *Cur. Puky. Pauly.* Gonoszszivűség. *Lex.*

MALITIA praeconcepta: eltökélt g., *Cur.*

MALITIA praesumpta: gonosz szándék. *Kász.*

MALITIA superat aetatem: möhön korosodik. *Pauly. P-gyűjt.* A' gonoszság a' kort felülmulja. *Bar. várm.*

MALITIOSA desertio conjugis: házastárs' hitetlen elhagyása. *Cur.*

MALITIOSE: gonoszúl. *Cur. Puky.* Roszelelkűleg, *Csapó.*

MALITIOSUS: gonoszlelkű. *Cur. Puky.* Gonosz. *Cur.* Gondoszszivű. *Lex.*

MALLEATURA: hámor. *Debr.*

MANCA expeditio: csonka kiadás. *Debr.*

MANCE: hijánosan. *Puky.* Hiányosan. *Pauly.*

MANCER: szabgyermek, *Helzthainál* annyi mint: fattyu. *Szrok.*

MANCIPIARE: rabbatenni. *Puky. V-gyűjt.* Tartóztatni. *V-gyűjt.* Letartóztatni. *Puky.*

MANCIPIATIO: sajátosítás, tulajdonítás, lekötés. *Bar. vm.* Örökség' elkötése. *Helz.*

MANCIPIATUS: rabszolgaság. *Dien.*

MANCIPIUM: rabszolga. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem. Ujf. Pauly. Kun. Debr. Bar. vm. Rab. Pauly. Bar. vm.*

MANCUM documentum: hijános, csonka oklevél. *Cur.*

MANCUM opus: hijános munka. *Puky.*

MANCUS: hijános, csonka. *Cur. Debr.*

MANDANS: 1) parancsoló. *Cur. P-gyűjt.* 2) Megbizó. *Cur. Bar. vm. Stett. Szlem.* Hatalmazó. *Cur.* Bizalmazó. *Bar. vm.* Hatalomadó, meghagyó. *Mest. Bizó. Ujf.*

MANDARE: 1) parancsolni, 2) megbízni. *Fog.*

MANDATA composita: egybefoglalt —, *Cur.*

MANDATA contraria: ellenkező par. *Cur.*

MANDATA illegitima: törvénytelen —, *Cur.*

MANDATA judiciaria: bírói parancsolatok. *Cur.*

MANDATA legitima: törvényes parancsolatok. *Cur.*

MANDATA missilia: zárt —, *Cur.*

MANDATA simplicia: egyszerű parancsolatok. *Cur.*

MANDATARIUS: bizott. *Cur. Fog.* Megbizott. *Cur. Bar. várm. P-gyűjt. Czöv. Debr. Fog. Stett.*

Kun. Meghatalmazott. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt. V-gyűjt.*

Megbizottas. *Kun.* Bizalmazott. *Bar. vm.* Hatalom- v. ügyviselő.

Mest. Meghitt parancsolatos. *Czöv.* Biztos. *Szem. Szilágy.* Hatalmasított. *Lex.*

MANDATARIATUS: meghatalmazottság. *V-gyűjt. Puky. Pauly. Czöv.* Ügyészvállás. *Georch.* Megbizottság, parancsolóság. *Czöv.* Hatalomadás. *Dien.* Ügyvédi megbízás. *Debr.*

MANDATI clausula: parancsolat' kikötése. I. Clausula.

MANDATI compertum: parancsolat' feltétele. *Debr.*

MANDATI continentia: parancsolat' tartalma. *Kölcs.*

MANDATI expositio: parancsolat' kitétele. *Debr.* Parancsolat' kitétele. *Sztrok.*

MANDATUM: parancsolat. *Cur. Debr. Puky. Pauly. Bar. várm. Fog. Szirm. Márt. Párisp. Moln. Husz.* Parancsolat. *Kun. Puky. Bar. vm. Fog.* Megbízás. *Pauly. Szil.* Hagyomány, bizomány, hatalomadás, hatalmasítás. *Lex.*

MANDATUM acceleratorium: siettető parancsolat. *Cur. Pauly. Bar. vm. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Sürgető —,

Szirm. Szorgalmaztató p., *Bar. várm.*

MANDATUM acceptare: a' parancsolatot elfogadni. *Cur.*

MANDATUM ad forum contradictorium relegare: a' parancsolatot vitásra bocsátani. *Cur.* A' parancsolatot ellenkező felek' vetelkedése alá bocsátni. *Pauly.*

MANDATUM admonitorium: intő, kínáló —, *Cur.* Intő —, *Szirm.* Megintő, megkínáló parancsolat. *Puky. Czöv. P-gyűjt. Georch.*

MANDATUM adursorium: sürgető parancsolat. *Cur.*

MANDATUM brachiale: hatalomkört rendelő —, *Cur. Puky. Szlem. Debr.* Erőhatalommal véghez vitetű —, *Szirm.* Erőhatalmat rendelő parancsolat. *P-gyűjt. Czöv. Puky. Pauly.*

MANDATUM captivatorium: le tartóztató —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Pauly. Szirm. P-gyűjt. Czöv.* Fogságbaejtő parancsolat. *P-gyűjt. Czöv.* Elfogattató —, *Puky. Pauly.* Belogató p., *Bar. várm.*

MANDATUM cassatorio-continuatorium: semmisítve folytató —, *Cur.* Itéletörléssel folytattató —, *Szirm. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Elrontón folytató, rontos folytató p., *Bar. vm.*

MANDATUM cassatorio-reexecutorium: semmisítve visszafoglaltató —, *Cur.* Semmisítve visszafoglaltató. *Fog.* — visszafoglaltató —, *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Itéletörliű's visszafoglaltató —, *Georch.* Eltörtliű visszafoglaltató. *Czöv.* Itélet semmisítés mellett visszafoglaltató. *Szl.* Elrontón visszavégtetű v. végrehajtást vizáztató p., *Bar. vm.*

MANDATUM cassatorio-reexecutorio-inviatorium: semmisítve visszafoglaltató's utasító —, *Cur.* Itéletörléssel visszafoglaltató és utasító, v. itéletsemmisítés mellett visszafoglaltató —, *Puky. Pauly.* Visszavégtetűn utasító —, *Bar.*

vm. Semmisitve és visszafoglalva utasító p. Fog.

MANDATUM cassatorio-inhibitorium: ítélet-semmisítő 's eltíltó parancsolat. *Szlem.*

MANDATUM cassatorium: semmisítő —, *Cur.* Megsemmisítő —, *V-gyűjt. Georch.* Ítélet-törő —, *Georch.* Ítélet-semmisítő —, *Szlem.* Elrontó —, *Bar. vm.* Semmivé tevő —, *Szirm.* Elenyésztető p. *Debr.*

MANDATUM compulsorium: vallató, v. vallatást rendelő parancsolat. *Cur. P-gyűjt. Georch. Czöv. Kász. Fog.* Tanúvallató —, *Puky. V-gyűjt. Georch. Szlem. Fog. Pauly.* Hiteztető, tanúhiteztető —, *Puky. Pauly.* Hiteleztető, v. kényszerítő —, *Szirm.* Kénytető —, *Kun.* Esküdtető —, *Pauly.* Reáhajtó —, *Bar. vm.* Intó —, *Márt.* Kényszerítő —, *Puky. Szirm.* Hiteltető par. *Debr.*

MANDATUM continuatorium: folytató. *Cur.* Folytattató p. *Debr.*

MANDATUM correctorium: igazító —, *Cur.* Megigazító, jobbító —, *Bar. vm.* Foglalást v. végrehajtást igazittató par. *Puky. Márt. Pauly.*

MANDATUM correctorium executionis: végrehajtást igazittató —, *P-gyűjt. Czöv.* Foglalást igazittató —, *Georch. Czöv.* Ítéletvégrehajtást igazittató p. *Szlem.*

MANDATUM declinatorium: elmellőző —, *Cur. Puky.* Mástörvényesszékre utasító —, *Puky. Szirm. Márt. Pauly. P-gyűjt. Georch.* Általvivő —, *V-gyűjt. Eltérítő —, Puky. Pauly. Szlem. Bar. vm.* Mellőztető par. *Debr.*

MANDATUM delegatorium: delegáló —, *Cur.* Megbíró —, *Puky. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Birót nevező —, *Puky. Debr. Pauly.* Birót küldő —, *Fog.* Birakat rendelő —, *Szirm.* Birórendelő —, *V-gyűjt.* Kinevező, másra bízó p. *Bar. vm.*

MANDATUM delaxatorium: megmásoló parancs. *Szirm.*

MANDATUM dilatorium: halasztó —, *Cur. P-gyűjt. Czöv. Pauly. Puky. Bar. vm. Szirm.* Elhalasztó —, *V-gyűjt.* Határnap továbbra vető p. *Szlem.*

MANDATUM evocatorium: törvénybe hívó —, *Cur.* Idéző —, *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Idéztető —, Georch. Puky. Pauly. Debr.* Meghívó —, *Szlem. Szirm.* Felhívó —, *Bar. vm.* Törvénybe idéző par. *Perg.*

MANDATUM executorium: végrehajtató —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Czöv. Georch. Debr. Pauly.* Végrehajtó —, *Szirm. Bar. vm. Kun. Fog. Köls.* Ítéletvégrehajtató —, *Puky. Szlem.* Foglaltató —, *P-gyűjt. Czöv.* Végzető par. *Bar. várm.*

MANDATUM executorio-correctorium: végrehajtást igazító par. *Cur.*

MANDATUM expressum: nyilván kifejezett megbízás. *Szlem.*

MANDATUM expiravit: a' parancsolat elenyészik, *Cur.* — erejét veszítette. *Puky.*

MANDATUM extrajudiciale: perren kívüli megbízás. *Szlem.* Soron kívül tevő par. *Fog.*

MANDATUM extraseriale: sorbul kivevő —, *Cur.* Soron kívül folytattató —, *Georch. Puky.* Soron kívül való —, *Czöv.* Persortólmentő —, *Szlem.* Sorkivültevő —, *Fog.* Sortólmentő p. *Bar. vm.*

MANDATUM fulminatorium: fenyegető —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Dörgő —, *Puky. Szlem. Pauly.* Pirongató —, *Szirm. V-gyűjt. Bar. vm.* Borgáló p. *Bar. vm.*

MANDATUM generale: általános megbízás. *Szlem.*

MANDATUM incaptivatorium: befogató —, *Cur.*

MANDATUM inhibitorio-citatorium: (*J. can.*) tiltó 's egyszerűsmind idéző parancsolat. *Szlem.*

MANDATUM inhibitorium: eltiltó —, *Cur. Georch. Puky. V-gyűjt.* Biróságot eltiltó —, *Pauly.* Biróságtiltó. *Márt. Czöv. P-gyűjt.* Itélteltő —, *Szlem.* Tilalmazó —, *Szirm.* Letiltató —, *Bar. vm.*

MANDATUM interpretatorium: magyarázó —, *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Puky. Czöv. Szirm. Pauly. Bar. vm.* Megfejtő p. *Bar. várm.*

MANDATUM intra dominium transmissionale: birtokból áttétető —, *Georch.* Birtok mellett áttalküldető parancs. *Szlem.*

MANDATUM introductorio statutarium: iktató —, *Cur. V-gyűjt. Georch. Szlem.* Beiktató —, *P-gyűjt. Czöv.* Bévezetettő parancs. *Szlem.*

MANDATUM iudiciale: bírói parancsolat. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Perügyi v. perbeli megbízás. *Szlem.* Törvénykező parancsolat. *Kézir.*

MANDATUM iudicialium: bírói p. *Huszt. Puky. Pauly. Debr.*

MANDATUM iudicis curiae regiae: ország' főbírájának parancsolatja. *Szirm.* Országbírói parancs. *Csapó.*

MANDATUM iusto tempore emanatum: igaz idején költ parancsolat. *Helt. Szlem.*

MANDATUM legitimum: törvényes parancsolat. *Cur.*

MANDATUM litteratorium: írásbeli megbízás. *Szlem.*

MANDATUM monitorium: (*J. can.*) intő —, *Georch.* Törvényesen megintő —, *P-gyűjt.* Egyházi átok által intő p. *Szlem.*

MANDATUM missile: küldött levél formára költ —, *Georch.* Küldető p. *Szlem.*

MANDATUM moratorium: halasztó —, *Cur.* Késleltető —, *V-gyűjt. Debr. Törv.* Fizetést késleltető —, *P-gyűjt. Georch. Czöv. Pauly. Puky. Márk.* Időt engedő p. *Georch. Szlem. Bar. vm.* Haladéklevél. *Stett. Vaslevél Verb. 1642. ford.*

MANDATUM novi cum gratia: kegyelemből újító —, *Cur. V-gyűjt. Márk.* Perújításra kegyelmező —, *P-gyűjt. Czöv. Márk. Puky. Pauly.* A' kegyelemnek új útját engedő —, *Szirm.* Perújító —, *Georch.* Új ítéletbeli kegyelem —, *Puky. Pauly.* Új ítéleti kegyelem —, *Szlem.* Kegyelemmel perújító p. *Fog.*

MANDATUM peremptorio-citatorium: (*J. can.*) véghatárnapra idéző parancsolat. *Szlem.*

MANDATUM palatinale: nádorispányi parancsolat. *Szirm.* Nádori parancs. *Csapó.*

MANDATUM plenipotentiale: teljes hatalomadó megbízás. *Szlem.*

MANDATUM praeceptorio-citatorium: (*J. can.*) idéző —, *Georch.* Meghagyva idéztető p. *Szlem.*

MANDATUM praeceptorio-continuatum: folytatás-rendelő parancsolat. *Cur. Bar. vm.*

MANDATUM praeceptorio-divisionale: osztályt rendelő —, *Cur.* Osztályt tétető parancsolat. *Puky. Pauly.*

MANDATUM praeceptorium: per-felvétető —, *Georch.* Parancsoló —, *Czöv.* Megyhagyó —, *Szlem.*

MANDATUM promotorium: előmozdító parancs. *Cur. Bar. vm.*

MANDATUM prorogatorium: pertállító —, *Cur. Puky. Georch. Puky.* Törvényes időre halasztó —, *Szirm.* Törvényidőre halasztó, *P-gyűjt. Czöv.* Halogató —, *V-gyűjt.* Szünet engedő —, *Bar. vm.* Időhaladék, *Czöv.* Perelhalasztó —, *Szlem.* Halasztató p. *Debr.*

MANDATUM protectionale: oltalmazó, oltalomlevél. *Cur.* Oltalmazó —, *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv.* Oltalmaztató —, *Szlem. Pauly. Pártfogó —, Pauly. Puky.* Oltalmi parancs. *Bar. vm.*

MANDATUM qua contractus: megbízás, bátorsági egység, hatalmasítás, hatalomadás, parancsolat, hagyomány, bizomány. *Mest. Biztosság. Georch. Ujf.* Parancso-

latcontractus. Czöv. Megbízás 's ügyfelvállatás. Szlem.

MANDATUM reambulatorium : határtjárató —, *Cur. Czöv. Szirm. Debr.* Határtjárató —, *Bar. vm.* Határtjárató —, *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem.*

MANDATUM redintegratorium : helyreállító —, *Cur. Bar. várm.* Meggészítő —, *Bar. vm.*

MANDATUM reexecutorio-Invitatorium : visszafoglaltatva utasító par. *Cur.*

MANDATUM reexecutorium : a' végrehajtást megmásoló —, *Szirm.* Visszaexequáló —, *V-gyűjt. Czöv. Szlem. Debr.*

MANDATUM regium : királyi parancs v. parancsolat. *Szirm.*

MANDATUM relaxatorium : feloldó —, *Cm. Bar. vm.* Elengedő, megtágító —, *Bar. vm.* Megmásoló —, *V-gyűjt. Szlem. Eltörő —, Georch.* Feloldozó p. *P-gyűjt. Czöv.*

MANDATUM relegatorium : eligazító, elutasító —, *Cur. Bar. vm.* Elmellőző, eltérítő —, *Puky.*

MANDATUM renovatorium : újíító, *Cur. Debr.* Megújító —, *Bar. vm.* Itélet-újíító —, *Puky. Pauly. Kölcs. P-gyűjt. Czöv. Georch.* Elevenítő p. *Pauly.*

MANDATUM repositorium : visszatérítő —, *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Visszatétető. —, *Puky. Georch. Czöv. Szlem.* Visszahelyezettető parancs. *Bar. vm.*

MANDATUM requisitorium : levélkerestető —, *Cur. V-gyűjt. Georch. Pauly. Szirm.* Kerestető, *Debr.* Kikerestető —, *Bar. vm.* Felkerestető —, *P-gyűjt. Georch. Czöv. Megkérő —, Szlem.* Levélkerestető p. *Puky.*

MANDATUM reseratorium : zártnyító —, *Cur. Bar. vm.* Zártoldozó —, *P-gyűjt. Pauly. Georch. Czöv.* Birói zártnyító p. *Puky.*

MANDATUM resuscitatorium : felélesztő —, *Cur. Czöv. Bar. vm.*

Felelevenítő —, *V-gyűjt. Szlem.* Pertfelelevenítő —, *Szirm.* — folyásba hozató parancs. *Puky. Pauly.*

MANDATUM salvi conductus : szabad menetelt engedő —, *Cur. Fog. Puky. Pauly.* Menedéket engedő —, *Georch. Pauly.* Szabad oltalmazást engedő —, *Czöv. Szabad menedéki —, Szlem.* Szabadmenedék v. szabadmeneteltető parancs. *Bar. vm.*

MANDATUM seponere : a' parancsolatot félretenni. *Cur. Puky.*

MANDATUM sequestratorium : zár alá vető —, *P-gyűjt. Márk.* Tílalom alá vető —, *P-gyűjt. Márk. Szirm.* Zárató —, *Márk. Puky. Pauly. Georch. Czöv.* Rekesztő —, *Czöv.* Birói zárt rendelő —, *Puky. Pauly. Szlem.* Záró —, *Fog.* Zárt rendelő, kizárató —, *Bar. vm.* Zárt tétető. *Debr.* Köz kézhez adó p. *Szirm.* Zárpáncs. *Kun.*

MANDATUM sequestri reseratorium : zárnnyító —, *Fog. Bar. vm.* Zártnyító —, *Pauly.* Zártoldozó —, *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Zárt oldató p. *Debr.*

MANDATUM solenne : ünnepi megbízás. *Szlem.*

MANDATUM statutorium : iktató —, *Cur. Puky. Pauly.* Bevezető —, *Pauly.* Iktattató —, *Bar. vm.* Beállító p. *Acsády.*

MANDATUM superabundans : felesleges —, *Cur. Czöv. Szlem. Bar. vm.* Feleslegvaló —, *Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch.* Sürgető parancs. *Bar. vm.*

MANDATUM superabundans canonicum : (*J. can.*) felesleges egyházi birói parancsolat. *Szlem.*

MANDATUM suspensorium : felfüggesztő —, *Cur. P-gyűjt. Georch. Czöv. Puky. Pauly. Bar. vm.* Pertfűggesztő p. *Szlem.*

MANDATUM suspensorio-inhibitorium : felfüggesztve eltöltő —, *Cur.* Felfüggesztő v. fűgtőn leltöltő p. *Bar. vm.*

MANDATUM tacitum: tettből érthető megbízás. *Szlem.*

MANDATUM transmissionale: átküldő —, *Cur. Pauly.* Általküldő —, *Kövy.* Átküldető —, *Puky. Pauly. Kun.* Felbocsátó —, *V-gyűjt.* Általküldető —, *P-gyűjt.* *Georch.* Czöv. Feljebb vitető —, *Georch.* Felküldő, felebb kívánó —, *Bar. vm.* Főlebb küldő —, *Fog. Szirm.* Pert általküldő par. *Szlem.*

MANDATUM valvale: (J. can.) egyház' ajtájára függesztő —, *Szl.*

MANDATUM verbale: szóbeli megbízás. *Szlem.*

MANES: árnyalakok, a' holtak' árnyai. *Kun.*

MANGEL: hiány. *Fog. Stett.*

MANGEL-acceptation: elfogadás' hiánya. *Fog. Vált.*

MANGEL-avis: tudósítás' hiánya. *Fog. Vált.*

MANGEL-zahlung: fizetés' hiánya. *Fog. Vált.*

MANIA: örültség. *Puky. V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Pauly. Debr.* Örjögés, düh. *Kun.*

MANIACUS: örült. *Cur. V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Pauly.* Dühös, eszelős. *Bar. vm.*

MANIER: magaviselet, modor, sajátság. *Kun.*

MANIFESTARE: nyilatkoztatni. *Puky. Kun. Fog.* Jelenteni. *Puky.* Nyilvánítani. *Debr.*

MANIFESTE: nyilván, szemlätomást. *Lex.* Nyiltan. *Kun.*

MANIFESTUM: nyilatkoztatás. *Cur. V-gyűjt.* *Puky. Pauly. Márt.* Hirdetmény. *V-gyűjt.* *Puky. Márt.* *Pauly.* Nyilatkozmány, nyilatkozvány. *Fog. Kun.* Köz hirdetmény. *Bar. vm.* Hadi hirdetmény, hadi nyilatkoztatás. *Szlem.* Nyilvánítás. *Sztrók.* Nyilvánítmány. *Debr.* Nyilatkozat. *Kun.*

MANIFESTUS: nyilvánoságos. *Fog. Kun.*

MANIFESTUS debitor: szembe való adós. *Szegedy.* Nyilvános, világos adós. *Sztrók.*

MANIPULARE: kézen forgatni. *Pauly. Puky.* Velebánni. *Puky.* Kezeleni. *Pauly. Debr. Kun. P-gyűjt.*

MANIPULATIO: velebánás. *Cur. Puky. Bar. vm. Márt.* Eszközlés. *Cur. Szirm. Márt. Bar. vm.* Kézenforgatás. *Puky.* Kezelés. *Perg. Fog. Kun.* Munkálás. *Bar. vm.*

MANIPULATIO cassae: pénztárral való bánás. *Bar. vm.* Pénztár' kezelése. *Perg.*

MANIPULATOR: kezelő. *Debr.*

MANIPULUS: kéve, marok. *Debr.*

MANSUS: telek, lakhely. *Szlem.*

MANUALE: kézi könyv. *Puky. Szirm. Márt. Pauly. Debr. Kun.* Kézbeli. *Kun.*

MANUALE erogationum: kiadások' kézikönyve. *Bar. vm.*

MANUALE perceptionum: bevételek' kézikönyve. *Bar. vm.*

MANUALES: fejedelemnek önnönkezi levele v. önnönkeze. *Szlem.*

MANUALIS labor: kézi munka. *Cur. Puky.*

MANUALIS pecunia: kézpénz, előpénz. *Bar. vm.*

MANUBIAE: hadi nyereség, tartalék. *Bar. vm.*

MANUFACTUM: kézcsmánymány, kézműdarab. *Mest.*

MANUFACTURA: kézmű. *Puky. Kun. Debr. Fog.* Kézmiv. *Puky.*

Kölcs. V-gyűjt. Kézmű. *Puky. Pauly.* Kézi műv, mestermiv. *Szlem.* Kézi csinálmány. *Pauly.*

Kézyár. Fog. Gyármű. Debr.

MANUFACTURALIS merx: gyármű. *Fog.*

MANUFACTURISTA: kézi műves. *Puky. Pauly.* Gyárnok. *Perg.*

Gyáros. Sztrók.

MANUMISSIO: felszabadítás. *Cur. V-gyűjt. Georch.* Kibocsátás. *Puky. Pauly.* Elbocsátás. *V-gyűjt.* Kézölbocsátás. *Ujf.* Kézen bocsátás. *Bar. vm.*

MANUMISSUS: felszabadított. *Debr. Szirm.* Szabadon bocsátott. *Moln. Czöv.* Eleresztett. *Csapó.*

MANU mittere: fel v. elszabálni. *Puky. Pauly.*

MANUS judiciaria: bírói kéz. *Cur. Puky. Márt. Debr. Birókéz. P-gyűjt. Szlem. (Ad manus judiciarias tradere: bírókézhez átadni. P-gyűjt.)*

MANUS mortua: holtkéz. *Cur. Debr. Georch. Czöv. Szlem. Bar. vm. Szakadatlan birtok. Szirm.*

MANUSCRIPTUM: kézírás. *Puky. Pauly. Kézirat. Puky. Fog. Kun. Debr.*

MANUTENTIO: feltartás. *Cur. Fentartás. Puky. Pauly. Debr. P-gyűjt. Föntartás. Fog. Kun.*

MANUUM impositio: kézrátétel. *Cur. Puky. Kézvetés. Puky. Pauly. Kézterjesztés. Pauly.*

MAPPA: földrajzolat. *Cur. Puky. Pauly. Földabrosz. Cur. Puky. Debr. Czöv. Mappa. Cur. Pauly. 1) Földkép. Kun. Fog. Puky. Pauly. 2) Jóságkép. Fog. Földrajz. Szlem. Kun. Debr. Abrosz. Czöv. Térrajz. Debr.*

MAPPA fodinalis: (J. met.) bányarajz. *Szlem.*

MAPPA fundorum sessionalium: jobbágyi telekhez tartozó földek rajzolata v. abrosza. *Szlem.*

MAPPATIO: föld' színének felvétele, lerajzolása. *Cur. P-gyűjt. Puky. Földszínek papirosra való felvétele. Pauly. Jóságmérés. Fog. Térrajzolás. Debr. Földszinrajz. Sztrok. Földképírás, földrajzkészítés. Kun.*

MAPPATIO cameralis: kamarai földrajzolat. *V-gyűjt.*

MARCA: márká. *Cur. Puky. P-gyűjt. Márt. Szlem. Czöv. Gira. Helt. Cur. Puky. Verb. 1779. for. V-gyűjt. Georch. P-gyűjt. Szlem. Fog. Debr. Pauly. Szirm. Márt. Moln. Birság. Pauly.*

MARCA auri: arany gira. *Cur. Georch. Arany márká. Czöv. Szlem. Egy girás arany. (72. ford.) Szirm. Párizp.*

MARCA gravis ponderis: nehéz —, *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch. P-gyűjt. Szirm. Párizp. Szlem. Debr. Nehézterhü v. mértékü (4 for.) márká. Czöv.*

MARCA homagialis: díján, marasztó gira. *Szirm. Helt.*

MARCA levis ponderis: könnyü gira. *Cur. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem. Szirm. Párizp. Puky.*

MARCALIS: márkás. *Cur. Puky. Pauly. Girás. Cur. Puky. Pauly. Fog. Birságos. Puky. Pauly.*

MARCALIS processus: márkás per. *Puky. Szirm. Birságos per. Márt. P-gyűjt. Pauly. Girás per. Debr. Birságot követő per. Márt. Pauly. Puky. P-gyűjt. Baromtarozásbeli per. V-gyűjt. l. Processus marcalis.*

MARCHIO: márkgróf. *Perg.*

MARDURINAE, v. mardurinarum solutio: nyest v. nyusztbőrből való adó. *Puky. Nyuzott bőrből való adó. Pauly. Tengeri vám. Puky. Pauly. Nyestprém-adó. Perg.*

MARGINALE additamentum: szélzeti toldalék. *Debr.*

MARGINALITER: szélén, szélére. *Cur. Puky. Pauly.*

MARGO: párkány. *Pauly. Szél. Kun. Bar. vm. Karaj. Pázmán. Szélnet. Debr. Szegély. Kun. Kerevet. Perg.*

MARGO agri: mesgye. *Sztrok.*

MARIS fretum: tenger' szorosa v. szorulata. *Puky.*

MARIS sinus: tenger' öble. *Puky.*

MARITA: nő. *Sztrok.*

MARITALIS: férji. *Puky. Fog. Férjet illető. Puky. P-gyűjt. Márt. Férjhez való. Párizp. Moln.*

MARITALIS substantia: férjvagyonság. *Sztrok. Férj' vagyona. Debr.*

MARITATA: férjes v. férjhezment. *Puky. Márt. P-gyűjt.*

MARITICIDUM: férjölés. *Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Pauly.*

Férjgyilkosság. *Cur. Puky.* Férjgyilkolás. *Szlem.*

MARITUS: férj. *P-gyűjt. Szlem. Lex. Debr. Fog. Nös. Mest.*

MARKTWECHSEL: vásári váltó; Cambium nundinale, Cambiales nundinales: Messwechsel. *Vált. Császáz.*

MARSCH: menet. *Kun.*

MARSCHAL: vezér. *Kun.*

MARSCHIROZ: menetel, men-degel. *Kun.*

MARSCHÓTA: menetjegyzék. *Kun.*

MARSUPIUM: erszény. *Debr.*

MARTIALIS: bajnoki, hadra termett. *Puky. Pauly. Hősi. Sztz. Harcias. Kun.*

MARTURINAE: nyust-bóradó, tengeri vám. *P-gyűjt. l. Marduri-nae.*

MARTYR: hitbajnok, vértanú, hitáldozat. *Kun.*

MASCULINUS sexus: férfiág. *Cur. Férfinem. Sztrok. Fiúág. Kölcs.*

MASSA: érték. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr. Czöv. Márt. Vagyon. Cur. Fog. P-gyűjt. Puky. Pauly. Bar. vm. Márt. Ösz-veség. Cur. Puky. V-gyűjt. Tömeg. Kun. Fog. Debr. Stett. Test, szer. Bar. vm. Tömérdek, töm. Fog.*

MASSA bonorum: javak' össze-sége, tömege. *Debr.*

MASSA bonorum circulantium: forgásban levő javak' öszvesége. *Szlem.*

MASSA communis: közérték. *Czöv. Közös érték v. vagyon. Szlem.*

MASSA concursualis: csődületi tömeg. *Törv. Megbukott adós' va-gyona. Cur. Szlem. Tódulási va-gyon. Stett. l. Cridalis massa.*

MASSAE curator: tömeggond-nok. *Törv. Vagyon' gondviselő-je. Cur. Puky. Pauly.*

MASSA dividenda: osztálytö-meg, felosztandó vagyon. *Debr.*

MASSA pecuniae circulantis: for-

gásban levő pénz' öszvesége. *Szlem.*

MASSA sequestrata: zárlott. *Debr. Záróstömeg. Sztrok.*

MASSE: tömeg; massa. *Vált.*

MATER: anya. *Huszt. Lex.*

MATERFAMILIAS: gazdasszony. *Szlem. Házianya. Ujf.*

MATERIA: 1) anyag. *Fog. Puky. Kun. Debr. Stett. Pauly.* 2) Tárgy. *Fog.* 3) Test. *Fog. Szer. Puky. Pauly. Debr. Bar. vm. Műszer. Puky.* Testelék, építő-szer, szer-lék. *Bar. vm. Testmény. Puky. Pauly. Gyurma. Kun.*

MATERIALE: készülmény. *Pu-ky. Szer. Fog. l. Materia.*

MATERIALIA pro aedificiis: é-pítési szerek; — lignea: faszre-kek. *Debr.*

MATERIALIEN: (*J met.*) műsze-rek. *P-gyűjt. Létszer, építőszer. Mest.*

MATERIALIS: anyagi. *Puky. Kun. Fog. Debr.*

MATERIALISMUS: anyagiság. *Kun. Szervitatás. Lex.*

MATERIALISTA: fűszerszámos, fűszeráros. *Puky. Pauly. Szeráros. Fog. Fűszerátus. Debr. Kun. An-nyagáros. Kun.*

MATERIALITER: testiképen. *Bar. vm. Anyagilag, szerleg. Csapó.*

MATERNA successio: anyai örökség. *Puky.*

MATERNUM jus: anyai örökség v. jus. *P-gyűjt. Szlem.*

MATERNUS: anyai. *Puky.*

MATERTERA: anyám' nénje v. öcsese. *Puky. Anyám' nénje v. huga. P-gyűjt. Huszt. Szlem.*

MATERTERA magna: ükömnek nénje v. huga. *P-gyűjt. Nagy-anyámnak nénje. Huszt. Nagy-anyám' nényje v. huga. Szlem.*

MATHESIS: mennyiség' tudomá-nya. *Debr. Tudákosság. Dúgo-nics. Mérőtudomány. Lex. Tuda-lom. Kreszn.*

MATRICULA: anyakönyv. *Cur. Debr. Törv. Puky. V-gyűjt. Fog. Kun. Egyházi anyakönyv. Pauly.*

Szirm. Már. P-gyűjt. Egyházkönyv *Fog.* Keresztelő könyv. *Georch.* Keresztelték' jegyzőkönyve. *Szlem.* Egyházi lajstrom. *Puky.*

MATRICULAE extractus: anyai könyv' kivonása. *Cur.* Anyakönyvnek kiürása. *P-gyűjt.* Keresztelték' jegyzőkönyvének kivonata. *Szlem.* Anyakönyvi kivonat. *Perg. Debr.*

MATRICULARIS extractus: anyai könyv' kivonása. *Cur.* Anyakönyvi kivonat. *Debr.*

MATRICIDIUM: anyagilkosság. *Cur. Mokr. Már. Anyaölés. Szirm. Párizp. Moln. Mokr.*

MATRIMONIALIS: házassági. *Puky. Fog.* Házasságbeli, házasságot illető. *Csapó.*

MATRIMONIALIS causa: házasságbeli ügy. *Georch.* Házassági ügy. *Czöv. Szlem.*

MATRIMONIALIS processus: házassági v. való per. *Puky.*

MATRIMONII accusatio: házasság' megtámadása. *Szlem.*

MATRIMONII defensor: házasság' védő v. védlő. *Cur. Puky. V-gyűjt. Debr.* Házasság' védelmezője. *Puky. P-gyűjt. Szlem.*

MATRIMONII indissolubilitas: házasság' bonthatatlansága. *Cur. Puky. Pauly.* — felbonthatatlansága. *P-gyűjt. Szlem.* — elválhatatlansága, feloldhatatlansága. *Mest.*

MATRIMONII nullitas: házasság' foganatlansága, sikeretlensége, v. semmissége. *Szlem.*

MATRIMONII turbatio: házasságháborgatás. *P-gyűjt. Szlem.* Házasság-rontás v. bontás. *Mest.*

MATRIMONII turbator: házasság rontó. *Pázmán.* Házasság bontó. *Lex.* Házasság' háborgatója v. rontója. *P-gyűjt.*

MATRIMONII vinculum: házasság' kötele. *Cur. P-gyűjt. Mest. Szlem. Puky. Pauly.* Házassági szövetség. *Puky. P-gyűjt.* Házasságkötél. *Pauly.* Házassági kötelék. *Debr.*

MATRIMONIO junctus: házas, nős. *Perg.*

MATRIMONIUM: házasság. *Cur. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Georch. Debr. Czöv. Szlem. Szirm. Már. Mokr. Párizp. Puky. Pauly.* Nőzsés. *Szirm.* Házasulat. *Fog.* Egybekelés. *Szrok.*

MATRIMONIUM accusare: a' házasság' sikeres voltát kérdésbe venni. *P-gyűjt.*

MATRIMONIUM ad morgennaticum: megvető házasság. *Georch. (J. feud.)* Balkézi házasság. *Sztr.*

MATRIMONIUM clandestinum: alattomos —, *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Pauly.* Alattomban való —, *Georch.* Titkos —, *Czöv.* Alattomi szövetségü h., *Szlem.*

MATRIMONIUM conciliare: házasságot szerezni. *P-gyűjt.*

MATRIMONIUM conscientiae: titkos —, *Cur. P-gyűjt. Georch. Már. Puky. Debr. Szrok.* Bal —, *P-gyűjt. Már. Pauly.* Lelkiismeretbeli —, *Czöv.* Lelkiismereti h. *Szlem.*

MATRIMONIUM consummare: elhálni. *Egyh. ért.*

MATRIMONIUM consummatum, teljesített —, *Cur. Mest. Georch.* Beteljesített —, *Szirm.* Elhálást ért —, *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Elhált —, *Fog.* Elvégezett. *Lex.* Törvényes, helyes és érett —, *Czöv.* Teljesedésbe ment —, *Szlem.* Teljesedett házasság. *Debr.*

MATRIMONIUM disparagium: (*J. feud.*) össze nem illő —, *Georch.* Felemás házasság. *Sztr.*

MATRIMONIUM illegitimum: törvénytelen házasság. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Puky. Szlem. Szirm. Pauly. Debr.*

MATRIMONIUM impuberum: gyermek-kornak házasságra kelése. *Szlem.*

MATRIMONIUM inire: házasulni, nőszni. *Pázmán.* Házasodni. *Lex.*

MATRIMONIUM incestuosum:

rokonos —, *Szirm.* Vértörő házasság. *Egyh. ért.*

MATRIMONIUM invalidum: fogatlan, *Debr.* Sikertelen házasság. *P-gyűjt.*

MATRIMONIUM irritum seu nullum: fogatlan, sikertelen —, *P-gyűjt.* *Szlem.* Semmitérő h., *Czöv.*

MATRIMONIUM legitimum: törvényes —, *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Fog Pauly.* Törvényszertint való —, *Szlem.* Törvényszertő h. *Debr.*

MATRIMONIUM licitum: szabad —, *Puky. Pauly.* Szabados h. *Csapó.*

MATRIMONIUM mixtum: elegyes —, *Cur. Debr. Pauly.* Vegyes. *Czöv.* Elegyített h. *Georch.*

MATRIMONIUM publicum: nyilvános —, *Cur.* Nyilvánvaló h. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

MATRIMONIUM putativum: vélt —, *Fog. Sztrok. Puky. P-gyűjt.* Törvényesnek vélt —, *Czöv. Szlem.* Törvényesnek gondolt h. *Czöv.*

MATRIMONIUM ratum: helyes —, *Cur.* Szerzése szerint helyes —, *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Erősített, eltökélt —, *Mest.* Megerősített —, *Georch. Szirm. Szent —, Georch.* Törvényes és helyes v. helybehagyott —, *Szlem.* Ervényes h. *Fog.*

MATRIMONIUM validum: fogatatos —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Debr. Pauly.* Sikeres —, *Cur. Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt. V-gyűjt.* Helyes —, *V-gyűjt.* Törvényes h. *Fog.*

MATRIMONIUM verum: valóságos h. *Puky. Pauly.*

MATRONA: ósanya. *Kun.*

MATRUELIS: anyám' bátyának magzatja. *Puky. P-gyűjt.*

MATURIOR revisio: értelmesh megvizsgálás. *Kász.*

MAUSOLEUM: sírcsarnok. *Kun.*

MAUTH: vám. *Fog.*

MAXIMA: alaptétel v. közönséges szabás. *Puky. Életelv. Kun.*

MECHANICA: kézimiv, kézmiv, kézi mesterség' tudománya. *Puky.* Mosztonkodás v. kézimesterség' tudománya, *Bar. vm.* Erőműtudomány. *Debr. Kun. Műszertan. Kun.* Élő mesterség. *P-gyűjt.*

MECHANICE: kézi művel v. mesterséggel, v. kézmivesi módon. *Puky. Műszerileg. Kun.*

MECHANICUS: kéziművész. *Puky. Kézműves. Sztrok.* Erőműves, műszeres. *Debr.*

MECHANISMUS: kézművészség. *Puky.* Erőművészet, műszeresség. *Debr.* Műalkat, műszerzet. *Kun.*

MEDELA: orvoslás. *Cur.* Orvos eszköz v. szer. *Puky.* Gyógyszer, orvoszer. *Fog.*

MEDIAANTE: eszközlésével, által. *Fog.* (Fassione mediante: bévallásnál fogva. *Sztrok.*)

MEDIATE: közbevetve. *Cur. Puky. V-gyűjt. Pauly.* Közvetve. *Puky. Kun. V-gyűjt. Szlem. Pauly.* Eszközösen *Mest. Pauly.* Eszközöleg, közvetöleg. *Fog.* Közbevetöleg. *Bar. vm. Debr.*

MEDIATIO: közbenjárás. *Bar. vm. Lex.* Eszközlés, közbenke-lés. *Lex.*

MEDIATOR: közbenjáró. *Cur. V-gyűjt. Lex. Szlem. Pauly. Puky. Bar. vm. Fog. Debr. Kun.* Közbejáró. *P-gyűjt.*

MEDIATUS: közbevetett. *Puky. Debr. Pauly.* Közbenes. *Bar. vm.* Közbevettett. *P-gyűjt.*

MEDICAMENTUM: gyógy- v. orvoszer. *Fog.* Gyógyító v. orvoszer. *Bar. vm. Fász. Lex.* Orvoslat. *Sztrok.*

MEDICASTER: kuruzsló. *Kun.*

MEDICINA: 1) orvosság. *Lex. Kun. P-gyűjt.* Orvoslás. *MoIn.* Gyógyszer. *Kun.* 2) Orvosi tudomány. *P-gyűjt.* Gyógytan, gyógytudomány. *Kun.*

MEDICINA forensis: orvosi rendtartás. *Bar. vm.* Iteszéki gyógy-

tan. *Sztrók.* Törvényszéki orvos-tan, v. orvostudomány. *Csapó.*

MEDICINALES rationes: orvosi számadások. *Bar. vm.*

MEDICUS: orvos. *Lex. P-gyűjt. Gyógyász. Kun.*

MEDIETAS: hasonfél. *Puky. Debr. P-gyűjt.*

MEDIO: általa v. eszközésével. *Puky. Fogvást. Sztr.*

MEDIO mense: hó közepén. *Fog. Debr. Kun.*

MEDIOCRITAS: középszerűség. *Debr. Kun.*

MEDITERRANEUS: földközepi. *Kun. Földközi. Csapó.*

MEDITULIUM: középpont. *Debr. Mérköz. Sztrók.*

MEDIUM: eszköz. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Lex. Szlem. Fog. Szer., közép. Puky. P-gyűjt. Köz. Szlem. Mód, közép. Debr.* 1) Eszköz, segédszer; 2) köz, szerterület. *Kun.*

MEDIUM moratorium: késleltető szer. *Vajd.*

MEDIUM permutationis universalis: cserélésnek általános eszköze. *Szlem. Általános csereszer. Csapó.*

MEDIUM probatorium: bébizonyító szer. *Vajd.*

MEDIUS: középső, fél. *Puky. Debr. P-gyűjt. Közép. Fog.*

MEDIUS terminus: közép út, közlő mód. *Puky. Debr. Egyezteték, középut. Bar. vm.*

MEDULLA: velő. *Debr.*

MEDULLOSUS: velős. *Debr. Szlem. Vármegye. Puky.*

MEGALIS iudex: megyebeli bíró. *Szlem.*

MEISTERSTÜCK: remek, remeklet. *Kun.*

MELANCHOLIA: komorság. *Puky. P-gyűjt. Nehéz kedv. P-gyűjt. Busongás. Mest. Szlem. Komorkór, busolygás. Kun. Busakodás, buslakodás. Mest. Elmerültség. Szlem. Komorkedv. Puky. P-gyűjt. Mélézás, gondáskodás. Bar. vm.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Komorelműség. Debr. Mélézás. Sztrók. Kun.

MELANCHOLICUS: nehéz v. komorkedvű. *Puky. P-gyűjt. Mélézó, gondász, nehézkedvű. Bar. vm. Mélézás. Sztrók. Busolygó, komorkóros. Kun.*

MELANCHOLISARE: busolyogni, komorkodni, mélézni. *Kun.*

MELIORARE: javítani, jobbitani. *Lex. Márt.*

MELIORATIO: javítás. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Debr. Bar. vm. Pauly. Kölc. 1) Jobbitás. Fog. V-gyűjt. 2) Jobbitmány. Fog. Javulat, javitmány. Kun.*

MEMBRANA v. pergamena. pergament. *Cur. Hártya, hártwabőr. Debr.*

MEMBRUM: tag. (Commembrum iudicii: közbíró, ítélőtag.) *Debr.*

MEMORIA: emlékezet, emlék. *Debr. Lex. Márt.*

MEMORIALIS (scriptura): emlékirat, emlékszó. *Fog.*

MENDACIUM jocosum: tréfás hazugság. *Ujf.*

MENDACIUM officiosum: haszon-eszköz —, *Ujf.*

MENDACIUM perniciosum: ártalmas hazugság. *Ujf. Veszélyes hazugság. Kölc.*

MENDICANTES: kolduló barátok v. szerzetesek. *Szlem.*

MENDICORUM regulatio: koldusok' rendbeszedése, v. rendszabása. *Szlem.*

MENDOSUS: hibás. *Debr.*

MENINX: agykér. *Kun.*

MENSIS: hónap. *Puky. Hó. Perg. Hav. Sztrók. Holdnap, hónap, hó. Fog. P-gyűjt.*

MENSTRUALIS competentia: havi ajándék, jármány, járság. *Bar. várm.*

MENSTRUUS: hó, havi, hónapi. *P-gyűjt. Puky. Debr.*

MENSULA praetoriana: mérnök-asztal. *Kun.*

MENSURA: 1) mérték. *Cur. Puky. Fog. 2) Rendszabás. Fog.*

MENSURA regalis: királyi mérték. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Debr.* Király öl. *Helt.*

MENSURA valoris universalis: értékeknek általános mértéke. *Szl.* Általános becsérték. *Csapó.*

MENTALIS reservata: elméleti tartalmék. *Cur.* Értelem-titkolás, v. visszatartás. *Pauly. Puky. l. Reservatio.*

MENTECAPTUS: tébolyodott. *Puky. Stett. Pauly.* Eszement, esze-fogyott. *Puky. Pauly.* Tébolyult, eszelős. *Csapó.*

MENTIS perturbatio: elmeháborodás, tébolyodás. *Puky. Pauly.* Tébolyodtság. *Puky.* Tébolyultság, eszelősség, észzavarodás. *Csapó.*

MERCANTIA: kereskedés. *Bar. várm.*

MERCANTILE forum: kereskedői iteszék. *Sztrok.* — törvénytészék. *Debr.*

MERCANTILE judicium: kereskedési törvénytészék. *Cur. Szlem.* Kalmári törvénytészék. *Puky. Pauly. Fog. V-gyűjt.* Kalmárszék. *V-gyűjt.* Kereskedői törvénytészék. *Szlem.*

MERCANTILIS codex: kereskedési törvénykönyv. *Cur. Szlem.* Kalmári törvénykönyv. *V-gyűjt.* Kereskedői törvénykönyv. *Szlem.* Kalmári rendszabás. *Puky.* Kalmárkönyv. *Pauly.*

MERCANTILIS liber: kereskedési könyv. *Cur.* Kalmárkönyv. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Rovás-könyv. *Puky. Pauly. Georch.* Kereskedői jegyzőkönyv. *Szlem.* Kereskedésbeli áros jegyzőkönyv. *P-gyűjt.*

MERCATOR: kalmár. *V-gyűjt. Szlem. Fog.* Kereskedő. *Szlem. Fog. Debr.* Áros ember. *Mest.* Árus. *Dien. Fog.*

MERCATORES et institores: áros rend és kalmárok. *Helt.*

MERCATOR profugus: (*J. camb.*) megszökött kalmár v. kereskedő. *Szlem.*

MERCATURA: (*J. camb.*) kalmárság, kereskedés. *Szlem.*

MERCATURA magnaria: (*J. camb.*) nagykereskedés. *Szlem.*

MERCATURA minutaria: (*J. camb.*) apró, kis v. réfes kereskedés. *Szlem.* Szatóctság. *Csapó.*

MERCEDEM recipere: fizetést venni, fizetéssel jutalmaztatni. *Pázm.*

MERCENARIUS: béres. *Cur. Kun. Debr.* Bérmunkás. *Fog.* Napszámos. *Kun.*

MERCES: (sing.) hér. *Cur. Georch. Czöv. Szlem. Lex. Debr. Bar. vm.* Zsold, fizetés. *Lex.* (plur.) Portéka. *Cur. Bar. vm. Arru. Bar. vm. l. Merx.*

MERCES laboris: munkabér. *Fog. Szlem.*

MERCES vecturalis: szekérbér. *Bar. vm.* Fuvarbér. *Csapó.*

MERCIPOTUS: áldomás. *Helt. Cur. Georch. Szlem. Puky. Pauly. Debr.*

MERX: áru. *V-gyűjt. Szlem.* Portéka. *Georch. Czöv. Szlem.* Kelme, áru. *Csapó.*

MERX in commissionem data: hitrebizott portéka. *Georch.* Reá-bizott portéka. *Czöv.* Bizományi áru. *Törv.*

MERX manufacturalis: mester-művi v. kézművi áru v. portéka. *Szlem.* Gyármű. *Fog.*

MERCIS externa elegantia: árunak külső ékessége. *Szlem.* Kelme' külkecse. *Csapó.*

MERCIS interna bonitas: árunak belső jósága v. tökéletessége. *Szlem.* Kelme' v. áru' bel jósága. *Csapó.*

MERCIS varietas: árunak sokfélesége, különbözése, válogatni valósága. *Szlem.*

MERITA conspicua: kitüntetett érdemek. *Törv. czik.*

MERITORIA defensiva: derék védelem. *Cur. Fog.* Derék illető védelem. *Puky.*

MERITORIA exceptio : érdem v. derékbeli kifogás. *Bar. vm. Derékas —, Vajd.*

MERITORIA pars processus: per' deréka. *Szlem. Vajd.*

MERITORIA sententia: a' dolog' velejét v. derékát illető —, *Cur. Dolog' velejét érdeklő ítélet. Szirm. Márt. Puky. Pauly. Derék ítélet. Puky. Fog. Derékas —, Vajd. Pervelőbeli —, Czöv.*

MERITORIE : velösen. *Czöv. Ügy' velejét érdekelve. Szlem. Érdemleg, deréklek. Fog.*

MERITORIE rem assumere : a' dolog' velejéhez látni. *Puky. Pauly.*

MERITORIUS : dolog' derékát illető. *Cur. Érdembeli. Debr. Érdemleges, érdemlegi, derék, p. o. ítélet. Fog.*

MERITUM : 1) érdem. *Cur. Puky. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Pauly. Bar. vm. 2) Dolog, állapot. Pauly. V-gyűjt. Derék, hőkkenő dolog. Bar. vm. 3) Dereka, veleje a' dolognak. V-gyűjt. Becs. Puky. Szlem.*

MERITUM causae: per' deréka. *Cur. Pauly. Per' veleje. Puky. Köny. Szirm. V-gyűjt. Szlem. P-gyűjt. Georch. Czöv. Pauly. Márt. Ügy' veleje. Szlem. Fog. Czöv. Kun. Dolog' veleje. Márt. Ügy' deréka. V-gyűjt. Szlem. Kereset' deréka. Helt. Per' érdeme. Debr.*

MERITUM rei: dolog' érdeme. *Cur. Fog. Debr. Dolog' veleje. Puky. Pauly. Fog.*

MERX, l. főlebb.

MESSE : sokadalom, vásár. *Fog.*

MESSORIALIS pecunia: sarló-pénz. *Cur.*

MESSWECHSEL : vásári váltó. *Fog. l. Marktwechsel.*

META : határ. *Helt. Cur. Puky. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.. Szirm. Márt. Fog. Pauly. Határjel, Pauly. Puky. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Márt. Fog. Megye. V-gyűjt. Határdomb, rakás tarcsa. Bar. vm.*

META capitalis : főhatár. *Cur. V-gyűjt. Puky. P-gyűjt. Czöv. Kezdő határjel. Czöv. Derék határjel. P-gyűjt.*

META controversa: peres —, *Cur. V-gyűjt. Szlem. Puky. Villongos határ. Czöv.*

META cursualis : folyó —, *Cur. Puky. V-gyűjt. Futó v. közbeneső határ. Czöv.*

META initials : kezdő határ. *Cur. Puky V-gyűjt. Szlem.*

META intercalaris : közbenfekvő —, *Cur. P-gyűjt. Puky. Mellek —, P-gyűjt. Puky. Közép határjel. Szlem.*

META terminans : végső —, *Puk. Szlem. Czöv. V-gyűjt. Utolsó —, Czöv. Vég —, Szlem. Végső határ. Csapó.*

META usualis : fennálló, használatu —, *Cur.*

METAE controversae: peres határok. *Cur.*

METAE territoriorum : földterületeknek határjaik. *Czöv. Megyék' határjeleik. Szlem.*

METALE privilegium: határjegy-ző kiváltság. *Georch. Határintéző privilegium vagy kegyelemlevél. Szlem.*

METALES literae : határlevél. *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Határjárt l. Veres.*

METALES privilegiales : határjáró kiváltságlevél. *Georch. Határelintéző privilegium, v. fejedelmi kegyelemlevél. Szlem.*

METALIA signa : határjelek. *Debr.*

METALIS : határbeli. *Cur. Puky. Márt. P-gyűjt.*

METALIS accomodatio : határbeli elintézés. *V-gyűjt. Határelintézés. Szlem.*

METALIS complanatio : határbeli elintézés. *Cur.*

METALIS contractus : határkötés. *Puky. Pauly. Georch. Határintéző egyezés. Szlem.*

METALIS controversia : határbeli villongás. *Cur. Határvillongás. Puky. Fog. Georch. Debr.*

Czöv. V-gyűjt. Szlem. Határi vilongás v. versengés. **P-gyűjt.** Határvetély. **Fog.**

METALIS cumulus: halomhányás. **Cur.** Határhalom. **Puky. V-gyűjt. Pauly. Bar. vm.** Határhányás. **Puky.** Határdomb. **Czöv. Határ. Bar. vm.**

METALIS ductus: határvonat. **Cur.** Határvitel. **Puky. V-gyűjt.** Határ' huzása. **Czöv.**

METALIS quaestio: határkérdés. **Cur. Puky.**

METALIS processus: határpör. **Fog. Kun.**

METALLI fodina: (*J. met.*) ércbánya. **Szlem.**

METALLUM: ércz. **Debr. Kun.**

METALLURGIA: bányatan, érczetan, bányásztudomány. **Kun.** Ércztudomány. **Puky.**

METALLURGUS: érczetanos, ércztudós. **Kun.**

METARUM erectio: határhányás. **Cur. Debr.** Határjelelés. **Czöv. Pauly. P-gyűjt.**

METARUM reambulatio: határjárás. **Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Pauly. Puky.**

METARUM rectificatio: határigazítás. **Cur. V-gyűjt. Puky. Debr. P-gyűjt. Georch. Czöv.** Határjeligazítás. **Szlem.**

METARUM renovatio: határújítás. **Cur. V-gyűjt. Puky.** Határjel-újítás. **Szlem.**

METATIO: határozás. **Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Márt. Pauly.** Határjelelés. **Cur. Puky. Pauly. Debr. Márt. P-gyűjt.** Határozás. **Kun. V-gyűjt.** Határhányás. **Madass. Határrakás. Kun.**

METEMPSYCHOSIS: lélekkélelkezés. **Bar. vm.** Lélekköltekezés. **Sztrók.** Lélekbolygás, lélekvándorlás. **Kun.**

METEORISMUS: szélkórság. **Bar. várm.**

METEOROLOGIA: időjárástudomány. **Kun.**

METEORUM: gőz, tűncemény. **Bar. vm.** Légtünet, légtünemény. **Kun.**

METHODICE: módszerezesen. **Fog.**

METHODICUS: rendirányos. **Kun.**

METHODOLOGIA: tanításmódtudomány. **Puky.** — tudománya. **Pauly.**

METHODUS: rendszer. **Puky. Pauly. Mód. Puky. Bar. vm.** Rend, rendszabás. **Puky.** Módszer. **Fog. Mód, rend, tanítási mód. Debr.** Rendirány. **Kun.**

METRETA posoniensis: pozsonyi mérb. **Puky. Fog.** Két véka. **Sztr.** Mércze. **Köles.**

METROPOLITA: tartomány' főpapja. **Szlem.** Főpüspök. **Bar. vm. Érsek. Sztrók.**

METROPOLITANA v. metropolis civitas: fő v. anyaváros. **Puky.**

METUS: félelem. **Cur. Puky. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Fog. Bar. vm. Debr.**

METUS ab intrinseco v. extrinseco incussus: kívülről v. belülről okozott félelem. **Cur. Bar. vm.**

METUS gravis: nagy —, **Cur. Puky. Bar. vm. P-gyűjt. Szlem.** Felette való —, **P-gyűjt.** Szerfelette való —, **Georch.** Nehéz —, **Czöv.** Tetemes —, **Szlem.** Szerfeletti, erős félelem. **Csapó.**

METUS gravis cadens in constantem virum tollit voluntarium consensum: a' bátor szívű férfit is megrettenthető nagy félelem gátolja a' szabad akaratot. **Puky.**

METUS juste incussus: igazságosan okozott —, **Puky.** Méltán okozott f. **Fog.**

METUS levis: csekély —, **Cur. Puky. P-gyűjt. Georch. Szlem.** Könnyű —, **Czöv.** Kis f. **Bar. vm.**

METUS reverentialis: tiszteletbeli —, **Puky. Bar. vm. Debr.** Tiszteletből eredt f. **Puky.**

MEZZO usu: szokás' felére vagy többszörös szokásra. **K. Választ.**

MIASMA: döglelet. **Puky. P-gyűjt.** Ártékonyanyag. **Sztrók. Gerj. Kun.**

MIGRATIO colonorum libera : jobbágság' szabad költözködése. *Cur.* Jobbágság' szabad elköltözése, v. jobbágyi szabad elvándorlás. *Puky.* Szabad költözés. *Georch.* Szabados költözködés. *Czöv.* Jobbágyok' szabadon költözése, szabad jobbágy-költözés. *Szlem.*

MILES comitatensis : vármegye' katonája. *Bar. vm.* Pandúr, megyei hajdú. *Csapó.*

MILES equestris : lovanez, lovas. *Bar. vm.* Lovag. *Sztrók.*

MILES in procinctu : készülő katona. *Cur.*

MILES invalidus : fogyatkozott katona. *Törv. czikk.* Élemedett, koros, béna katona, roskadt vitéz. *Sztrók.*

MILES pedestris : gyalogkatona. *Bar. vm.* *Debr.*

MILITARE iudicium : katonai ítélőszék. *Bar. vm.*

MILITARE regulamentum : hadi rendtartás v. rendszabás. *Puky.*

MILITARES casarmas : katonai laktanya. *Törv. czikk.*

MILITARES officiales : hadi tisztek ; Generalissimus, fővezér ; Generalis rei tormentariae Praefectus, főhadi tármester ; Generalis equitatus, lovasság' főparancsnoka ; Divisionarius, osztálynok ; Commendans, parancsnok ; Colonelus, ezerekes ; Vice-Colonelus, alezerekes ; Vigiliarum Praefectus, főörmester. *Debr.* Örnagy. *Sztrók.*

MILITARES ordonantiae : katonai parancsvárók. *Bar. vm.*

MILITARIS : hadi, katonai. *Puky.*

MILITARIS conductor : katonász. *Bar. várm.* Toborzó. *Zsebsz.*

MILITARIS status : katonai álladalom. *Bar. vm.*

MILITARIS vectura : katonai szekerezés. *Puky.*

MILITIA : katonaság. *Szirm. Márt. Moln.* Hadi szolgálat. *Mokr.*

MILITIA stativans : fekvő vagy tanyázó katonaság. *Bar. vm.*

MILITIA transennans : utazó katonaság. *Bar. vm.* Átköltöző katonaság. *Sztrók.*

MILITIAE postulata : a' katonaság' kívánságai. *Bar. vm.*

MINA : földalatti lyuk, v. földalatt ásott lyuk. *Perg.* Tűzakna, ürög. *Kun.*

MINERA : ásvány. *Cur. Puky. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt.* Érczgöröngy. *Debr.* Ásmány. *Kun.*

MINERALIS aqua : ásványi vagy savanyú víz. *Puky.*

MINERALIS collectio : ásványgyűjtemény. *Puky.*

MINERALIS stufia : érczgöröngy. *Puky. P-gyűjt.* Érczög. *Lex.*

MINISTER : igazgatói fő tanácsos v. kormányülő. *Puky.* Főszolgálnok, kormánynok, kormánysegéd. *Bar. vm.* Országglár, országgnok. *Kun. Fog.* Főtanácsos. *Decsi.* Kormánytanácsos. *Debr.*

MINISTER bellicus : hadi főszolgálnok. *Bar. vm.* Hadi igazgatásnak országlöszéki főtisztje, hadi dolgokra ügyelő országlöszéki főtiszt. *Szlem.* Hadi országglár. *Perg.*

MINISTER cabineti : titkodalmi kormánynok. *Bar. vm.*

MINISTER exterorum : külső dolgokra ügyelő főszolgálnok. *Bar. vm.* Külügyi országglár. *Perg.*

MINISTER financiae : főgazdálnok, v. a' jövedelemre ügyelő főszolgálnok. *Bar. vm.* Kincstári országglár. *Perg.*

MINISTER interiorum : belső dolgokra ügyelő fő szolgálnok. *Bar. vm.* Belügyi v. belügyek' országglára. *Perg.*

MINISTER iustitiae : igazság' kiszolgáltatására ügyelő fő szolgálnok. *Bar. vm.*

MINISTER negotiorum exterorum : külsődolgokra ügyelő országlöszéki főtiszt. *Szlem.* I. Minister exterorum.

MINISTER negotiorum interiorum : belső dolgokra ügyelő or-

száglószéki főtiszt. *Szlem.* 1. Minister internorum.

MINISTER politicae: közrendre ügyelő országglószéki főtiszt. *Szlem.* Polgári rendtartásra ügyelő fő szolgálnok. *Bar. vm.* Rendőrségi országglár. *Perg.*

MINISTER rei aerariae: közkinestúra ügyelő országglószéki főtiszt. *Szlem.* 1. Minister financiae.

MINISTER rei marinae: tengeri dolgokra ügyelő v. tengeri főszolgálnok. *Bar. vm.*

MINISTERIUM: igazgatói fő v. kormány-tanács. *Puky.* Országglószék, kormánysszék. *Fog.* Kormánytanács. *Debr.*

MINORATUS: (*J. feud.*) kisebbkorúság, kisebbkorúsági jószág v. intézet. *Szlem.*

MINORENNIS: kiskorú. *Cur. Fog. Debr. Kun. Stett.* Gyermekekori. *Puky. Márt. P-gyűjt. Debr.* Nevedékkori. *Mest. Szlem.* Féltehető. *Ujf.* Neveletlen gyermek. *Georch.* Kisidejű. *Dien. Czöv.* Gyermekkorbeli. *Szirm.* Éretlen idejű. *Kun.*

MINORENNIS proles: idétlen gyermek. *Veres.* Kiskorú, tökéletlen korú magzat. *Sztrók.*

MINORENNITAS: nevedékkor, nevedék-korúság. *Lex.* Kiskorúság. *Kun.*

MINORITAS: kevesebbség. *Fog.*

MINOR potentia: erőszaktétel. *Cur.* Kisebb hatalmaskodás. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Erőszak. *Czöv.* 1. Potentia.

MINUTA: 1) percz, perczenet. *Kun.* 2) Irák, jegyzék. *Bar. vm.*

MINUTA seu conceptus: szerkesztetés. *Czöv.*

MINUTARI: apró v. kis v. réfes kereskedők. *Szlem.* Szatócsok. *Csapó.*

MINUTIA: csekélység. *Kun.*

MINUTUM primum: egy óra' hatvanodja. *Bar. vm.* Percz. *Perg.* Perczenet. *Kun.*

MINUTUM secundum: perczca-tés. *Bar. vm.* Másodpercz. *Perg. Kun.*

MIRACULUM: csoda. *Fog.* Csuda, csudamiv. *Kun.*

MISANDRIA: férjutálás. *Bar. várm.*

MISANTHROPIA: embergyűlölés. *Bar. vm. Kun.*

MISANTHROPUS: embergyűlölő. *Bar. várm. Debr. P-gyűjt. Kun.*

MISCELLANA: egyvelegek. *Kun:*

MISCELLANAE erogationes: ve-gyes kiadások. *Bar. vm.* Egyvel-ges kiadások. *Debr.*

MISCELLANEUS: egyvelges. *Debr.* Vegyes, elegy. *Csapó.*

MISERICORDIAE fratres: könyörülő barátok. *V-gyűjt.* Irgalmas v. gyógyító barátok. *P-gyűjt.*

MISERICORDIANUS: irgalmas barát v. gyógyító szerzetes. *Puky. Bar. vm.* Irgalmas v. gyógyító v. könyörülő szerzetes. *Bar. vm.*

MISSI: küldöttek. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem. Fog.* Küldött jobbagyok. *Georch.* Elküldöttek. *Czöv.*

MISSILES: küldötti, küldött-beli. *Puky.*

MISSILES literae: levél. *Cur.* Küldött levelek. *Puky.* 1. Litterae.

MISSIO 1) küldés; 2) küldemény. *Fog.* Küldet, küldetség. *Kun.*

MITGLAEUBIGER: hitelező társ. *Fog.*

MITIGATIO poenarum: büntetés' enyhítése. *Cur. Puky.* Enyhítés. *V-gyűjt.* Büntetéslágyítás. *Szlem.*

MITIGATIO poenarum e gratia: kegyelembeli büntetéslágyítás. *Szl.*

MITIGATIO poenarum e justitia: igazságbeli büntetés-lágyítás. *Szl.*

MITIGATIONIS poenarum causae: büntetés-lágyításnak okai. *Szl.*

MITIS: enye. *Puky. Pauly.*

MITSCHULDNER: adóstárs. *Fog.*

MITTENS: küldő. *Cur.*

MIXTA donatio: elegyes adomány. *Cur.* 1. Donatio.

MIXTA investigatio : elegendes vizsgálat. *Cur.*

MIXTA sessio : elegendes ülés. *Puky.*

MIXTURA : keverék. *Debr. P-gyűjt. Kun.* Elegy, vegy. *Kun.*

MIXTUS : elegendes. *Cur. Puky.* Elegy, vegyest. *Bar. vm.*

MOBILIS : ingó. *Cur.*

MOBILIS res : ingó vagyon. *Puky.* Ingó, bingó vagyon, holmi. *Bar. vm.* Ingó marha. *Veres.*

MODALITAS : mód. *Cur. Fog.* Módszer. *Puky. Pauly.* Rendszabás, útmód. *Puky. Út. Cur.* Módozat. *Bar.* Idomultság. *Kun.*

MODALITAS in teste : tanú' esmérete, 's tudománya' szerzésének helyes módja. *Szlem.* Tanú' tudománya' minémősége. *Georch.* Tanunak módja, v. módossága. *Czöv.*

MODELLA : mustrapélda, himforma. *Puky.* Mustra, példa. *Pauly.* Minta. *Perg. Fog. Kun. Debr.* Kisdedmás. *Debr.* Példakép. *Fog.*

MODERAMEN : mérséklet. *Cur. Puky. Fog. Debr.*

MODERAMEN inculpatæ tutelæ : önvédelem' mérséklete. *Cur.* Önvédelmi mérséklet. *Kun.* Szabad maga védelem. *Pauly. Puky.* *P-gyűjt.* Véték nélkül való maga védelme ; oltalma. *Pauly. P-gyűjt.* Büntetlen v. szabad védelem' mérséklete. *V-gyűjt.* Mértékletes v. erőszakos oltalom. *Mest.* Büntetlen önvédelem. *Puky.* Büntetlen önvédelem' igazsága. *Szlem.* Vádolhatatlan védelmezésnek módja. *Ujfal.*

MODERARE : mérséklelni. *Fog. Puky. Kun.*

MODERATIO : mérséklés. *Fog. Kun.* Mérséklet. *Kun.*

MODERATOR : igazgató, mérséklő. *Puky.*

MODERATUS : mérsékletes. *Kun.*

MODESTIA : szerénység. *Kun.*

MODESTUS : szerény. *Pauly. Debr. Puky.* Illendő. *Puky.*

MODIFICANS : módoló, elmódosító. *Fejér.*

MODIFICARE : módosítani. *Fog. Puky. Debr.* Idomítani, képesíteni, változtatni. *Kun.*

MODIFICATIO : módosítás. *Cur. Puky.* Változtatás, elintézés. *Puky.*

MODIUS : véka. *Fog.*

MODULATIO : hangmérséklet. *Debr.* Hanglejtés. *Kun.*

MODUS : mód. *Cur. Fog. Bar. vm. Út. Cur.* Lag. *Bar. vm.* Mérték. *Debr.*

MODUS acquirendi : kereset' utja, módja. *Cur.* Kereset' utja, neme. *Bar. vm.*

MODUS acquirendi dominii derivativi : vagyon' uradalma' reánk háromlásának módja. *Georch.* Uradalom' megszerzésre való származtató mód. *Ujf.* Uradalom' megszerzésének származandó módja. *Czöv.* Saját általszállatnak vagy szállításnak módja. *Szlem.*

MODUS acquirendi dominii originarii : vagyon' uradalmához jutásnak eredeti módjai. *Georch.* Uradalom' megszerzésének eredeti módjai. *Czöv.* Sajátszerzésnek v. jószág' sajátátételének eredeti módjai. *Szlem.*

MODUS acquirendi dominii simpliciter originarii : uradalom' megszerzésének teljességgel eredeti módjai. *Czöv.* Uradalom' megszerzésére való teljességgel eredeti módok. *Ujf.*

MODUS acquirendi dominii secundum quid originarii seu accessiones : uradalom' megszerzésének valami szerint való eredeti módjai vagy hozzájárulások. *Czöv.* Uradalomnak megszerzésére való valami szerint eredeti módok. *Ujf.*

MODUS acquirendi civilis : polgári kereset' módja. *Cur. Bar. vm.*

MODUS acquirendi ex alluvione : vizmosásból —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi ex foetificatione : tenyésztésből —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi naturalis : ter-

mészetes kereset' módja. *Cur. Bar. várm.*

MODUS acquirendi per accessionem artificialem: mesterséges hozzájárulás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per accessionem concretam: összeséges járultság által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per accessionem discretam: különözött járultság által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per accessionem naturalem: természetes járultság által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per applumationem: ónozás, onnal való foglalás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per commixtionem: vegyítés által —, *Bar. várm.*

MODUS acquirendi per confusionem: összezavarás, összekeverés által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per ferruminationem: forrasztás által való neme a' keresetnek. *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per inplantationem: beültetés, oltás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per intexturam: közbeszövet által —, *Bar. várm.*

MODUS acquirendi per occupationem: foglalás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per possessionem propriam: tulajdon bírás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per quasi possessionem: mintegy bírás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per suturam: varrás által —, *Bar. vm.*

MODUS acquirendi per traditionem simplicem: csupa átadás v. engedés által —, *Bar. vm.*

MOHATRA: drága kövek elzálogosításáról szóló irás. *Puky.*

MOLA: malom. *Cur.*

MOLAE et aggeres nocivae: ártalmas malmok 's gátok. *Cur.*

MOLARIS rata: malomvám. *Cur.*

MOLENDINI jus: malombeli jus. *Cur.* Malom' igaza v. öröltetés' szabadsága. *Puky.*

MOLENDINUM: malom. *Cur.*

MOLENDINUM desuper volvens: felyül csapó malom. *Helt.*

MOLENDINUM subtus currans: alatt csapó malom. *Helt.*

MOLIMEN: törekvés. *Debr.*

MOMENTANEE: pillanatilag, nyomon, haladék nélkül. *Kun.*

MOMENTANEUS: pillanati. *Debr.*

MOMENTUM: perczenet. *Puky.* Pillanat, fontosság. *Debr.*

MOMENTUM rei: nagysága, fontossága, bökkenője a' dolognak. *Bar. vm.*

MOMENTUM temporis: szempillantás, perczentés. *Bar. vm.*

MOMENTOSUS: pontos. *Debr.*

MONACHUS: magános v. egyes barát. *Puky. P-gyűjt.* Magános szerzetes. *Puky.* Barát. *Czöv.* Szerzetes, barát. *Szlem.*

MONARCHA: 1) egyúr, 2) fejedelem. *Fog. Kun.* Fejedelem, egyedülországló. *Szlem.* Egyeduralk. *Sztrok.* Egyedülies uralkodó. *Kun.*

MONARCHIA: egyfőuralkodás. *Puky.* Együrség, egyuraldom, ország. *Fog.* Egy-fő - országlás. *P-gyűjt.* Egy fejedelmű ország, egyedüli országlás. *Szlem.* Egyfőség. *Debr.* Fejedelemség, együriség. *Kun.*

MONARCHICUM regimen: egyfőországlás. *Puky.*

MONASTERIUM: klostrom. *Puky.* *Pauly.* Monostor. *Helt.* *Puky.* *Kun.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* Zárda. *Vajd.*

MONETA: pénz. *Cur.* *Szlem.* Kölc. Vertpénz. *Puky.* *V-gyűjt.* *Debr.* Pengő pénz. *Puky.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Veretett pénz. *P-gyűjt.* Kézpénz. *Ujf.*

MONETA conventionalis: convencziós pénz. *Cur.* Pengőpénz. *Cur.* *Stett.* *Fog.* Egyezési v. nemzeti közegyezési értékű pengőpénz. *Szlem.* Szövetségi, alkubeli,

egyezsébeli pénz, *Bar. vm.* Törvényes pénz. *Debr.*

MONETA cuprea: kongó réz-pé debates. *Cur.*

MONETA currens: folyó pénz. *Cur. Puky. Fog. Pauly.* Kelő pénz. *Pauly.*

MONETA falsa; hamis —, *Cur.* Álpé debates. *Kölcs. Helt.*

MONETAE falsae cursor: hamis pénzverő. *Cur.*

MONETAE pondus: schrott: pengőpé debates' nehézsége v. nehézségi mértéke. *Szlem.*

MONETAE puritas: pengőpé debates' tisztasága v. tisztasági mértéke. *Szlem.*

MONETAE valor externus: pengőpé debates' külsőértéke. *Szlem.*

MONETAE valor internus: pengőpé debates' belső értéke. *Szlem.*

MONIALIS: apáca. *Lex. Czöv.* Zárdaszűz. *Csapó.*

MONOGAMIA: egyházasság, egyfeleségűség. *Mest.* Egyes házastársakból álló házassági társaság. *Ujf.* Egyenősség. *Kun.*

MONOGRAMMA: szőrejtőjegy. *Perg.*

MONOGRAMMATICA: szőrejtőjegy ismeret. *Perg.*

MONOPOLA: egyedárus. *Debr.* *Fog.*

MONOPOLIA status: status' v. országglőszék' kirekesztő árulása, országglőszéki egyedül árulás. *Szlem.*

MONOPOLISTA: nyerekedő. *Bar. vm.* Egyedülárulás' jusával bíró tenyésztő v. kézmives. *Szlem.* Egyedárus. *Perg. Kun.* Árszarnok. *Kun.*

MONOPOLIUM: kizáró kereskedés. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Kirekesztő kereskedés. *V-gyűjt.* Magányos nyerekedés. *Bar. vm.* Mások' kirekesztésökkel fenálló kereskedés. *P-gyűjt.* Kirekesztő v. egyedül árulás. *Szlem.* Másokat kirekesztő kereskedés. *Szirm. Márk.* Egyed-kereskedés. Egyedárulás. *Sztrók. Debr. Kun.* Egyedárulás.

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Fog. Árszaru, árszarulás, árszarnokság. *Kun.*

MONSTRANTIA reliquiarum: (*J. can.*) ereklye. *Lex.*

MONSTRANTIA SS. Sacramenti: (*J. can.*) szentségmutató. *Lex.*

MONSTRUM: rém. *Cur. Puky. Pauly.* Szörnyeteg. *Cur. Puky. Bar. vm. Kun. Pauly.* Rémség. *Puky.* Szörny. *Fog. Kun.* Iszony. *Fog.* Csuda, csuda szülött. *Kun.* Éktelen csuda. *Bar. vm.*

MONSTRUOSITAS: éktelenség. *Bar. vm.*

MONTANA civitas: bányaváros. *Fog.*

MONTANISTA: bányász. *Cur. Fog.*

MONTANISTICA: bányászat. *Kun.*

MONTANISTICUS: bányai. *Puky. Cur. Pauly. P-gyűjt.* Bányabeli, bányászi. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Fog. Debr.* Bányász, bányászati. *Kun.*

MONTANUM judicium: bányatörvényszék. *Puky. Pauly.*

MONTANUM jus: hegyvám. *Cur.* Bányajog. *Fog. Kun. l. Jus.*

MONTANUM officium supremum: fő bányahivatal. *Puky. Pauly.*

MONTANUS: hegyi. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt.*

MONTIUM magister et iudex montanus: (*J. met.*) főbányabíró. *V-gyűjt.*

MONUMENTUM: emlék. *Fog.* Emlékjel, emlékoszlop, emlékkő. *Kun.* Emlékezcdek. *Lex.* Emlékeztetés. *Fejér.*

MORA: késedelem, haladék. *Cur. Kun. Debr. Puky. Fog. Pauly.* Mulatság. *Pauly.* Időhaladék. *Stett.* Késledék. *Kun.*

MORA accipiendi: (*J. rom.*) elfogadási késedelem. *Szlem.*

MORA noxia et innoxia: (*J. rom.*) kártokozó v. nem okozó késedelem v. késedelmesség. *Szlem.*

MORA solvendi: (*J. rom.*) fizetési v. fizetésbeli késedelem. *Szlem.*

MORALIS: erkölcsi. *Debr. Jó-erkölcsű. P-gyűjt.* Erkölcsös. *Kun.*

MORALISATIO : erkölcsösödés. *Kun.*

MORALIS character : erkölcsi vonás v. bélyeg. *Puky. Jellem. Szer. Kaz.*

MORALITAS : erkölcsiség. *Cur. Debr. Kun. Erkölcsösség. Bar. vm.*

MORTICITUS : körömszakadásig. *Debr. Fennyen. Sztrók.*

MORALITAS actionis : eselekedet' erkölcsisége. *Mert. Szlem. Erkölcsi becse, v. értéke. Szlem.*

MORALITER : erkölcsileg. *Kun. Erkölcsiképen. Bar. vm.*

MORAM non patitur : halaszthatatlan. *Szirm.*

MORATORIUM : késleltetvény. *Perg. Fog. Haladék levél. Stett. Késleltető parancs. Kun. l. Mandatum.*

MORATORIUS : késleltető. *Cur. Fog. Puky.*

MORATUS : erkölcsös. *Vajda.*

MOROSITAS : komorság, kedvetlenség. *Kun.*

MORE consveto : szokás szerint. *Puky. P-gyűjt.*

MORES : erkölcs. *Lex. Czöv. Szlem. Maga - v. ön viselés v. viselet. Lex. Szokás. Szlem.*

MORES majorum : őseink' erkölcsaik. *Czöv. Őseink' szokásaik. Szlem.*

MORGANATICUM matrimonium : feleséget megvető házasság. *Puky. Pauly.*

MORGENGABE : (*J. feud.*) reggeli ajándék. *Czöv.*

MORING : jegyber, jegypénz *Kun.*

MOROSA emendatio : késedelmes javulás. *P-gyűjt.*

MOROSI debitores : daczos fizetők; akaratoskodó adósok. *Czöv.*

MOROSI reparatorum : köz épületeknek késedelmes igazítói, v. igazítását késleltetők. *Puky. P-gyűjt.*

MOROSUM esse in promissis : ígéretében lénának lenni. *Dien.*

MOROSUS : késedelmes. *Cur. Fog.*

P-gyűjt. Komor. P-gyűjt. Kun. Kedvetlen; késlekedő. Kun.

MOROSUS debitor : késedelmes adós. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Márt. Pauly. Akaratos, megátalkodott, nyakas adós. P-gyűjt. Puky. Pauly. Rest adós v. fizető. Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.*

MORS : halál. *Közszó.*

MORS civilis : polgári halál. *Czöv. Szlem. Törvényes. Georch.*

MORS physica : természetes, természeti halál. *Georch.*

MORTALITAS : halandóság. *Kun.*

MORTICINII privilegium : ekklezsia' jószágává vált örökségről szóló levél. *Márt.*

MORTICINIUM : egyházi jószág-gá vált örökségről szóló levél. *Puky.*

MORTIFICATIO : sauyargatás, keserítés. *Bar. vm.*

MORTIS causa : halála' esetére. *Sztrók. Holta utánra. Vajd. Halála' esetére. Kun.*

MORTIS poena : halálos büntetés. *Fog. l. Poena.*

MORTIS poena cum exasperatione : kínos halállal való büntetés. *Puky. Megsulyosított halálos büntetés. Pauly.*

MORTUALIS : halotti, halálutáni. *Debr.*

MORTUARIUM : holtak javaihoz való igaz. *Puky. Pauly. Halotti adó. Szlem. Megholtak' javaihoz való jus. Párizp. Márt.*

MOS : szokás. *Cur. Debr. Erkölcs. Helt. Kun.*

MOTIO : indítvány. *Kun. Fog. Törvényjavaslat. Kun.*

MOTIVA instantiae : esedezésnek indítóokai, talpokai. *Szlem.*

MOTIVA principalia : fővehb indító okok. *Czöv.*

MOTIVA sententiae : ítéletnek talpokai. *Szlem.*

MOTIVARE sententiam : okokkal támogatni az ítéletet. *Debr.*

MOTIVATIO : okadás. *Kölcs.*

MOTIVISARE : okkal támogatni, támogatni. *Fog.*

MOTIVUM: indító ok. *Cur. Már.*
Debr. Puky. Pauly. Bar. vm. Ok.
Kölcs. Tám-ok. Fog. Indítvány,
támogatvány. Fog. Támogató ok.
Törv. czik. Ind-ok. Csapó.

MOTTO: elmes mondás. *Puky.*
Pauly. Jelmondat. Perg. Kun.
Jelszó, jelige. Csapó.

MOTUS: mozgás, mozgalom.
Csapó.

MULCTA: bírság. *Helt. Cur.*
Puky. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt.
Stett. Péchy. Pauly. Bar. vm.
Büntetés. Puky. V-gyűjt. Pauly.
Bar. vm. Maradtság P-gyűjt. Pu-
ky. Pauly. Debr. Büntetvény.
Fog.

MULCTA pecuniaria: pénz- v.
pénzbeli büntetés v. bírság. *Szlem.*
Pénzbüntetés. *Kun.*

MULIEBRIS: némbéri. l. *Foc-*
mineus.

MULIER: némbér. *Fog. Stett.*
Révay. Antiq. Kun.

MULTIPLICARE: sokasítani, sza-
porítani, sokszorozni. *Puky. P-*
gyűjt. Kun. Többszerezni. Sztrók.
Szaporítani. *Fog.*

MULTIPLICATIO: sokszorozás,
sokasadás. *Debr. Sokadalmazás.*
P-gyűjt.

MULTIPLICATIO negotii: a' do-
log' szaporítása. *Puky.*

MULTITUDO: sokaság, sokság.
Puky. P-gyűjt.

MUNDLICH: szóbeli, szóval. *Fog.*

MUNDUS muliebris: aszszonyi
ékeség. *Cur. P-gyűjt. Szlem.*
Debr. Fejérmemi ruházatok. Georch.

MUNICEPS: polgárosított. *Debr.*
Honosított. *Sztrók.*

MUNICIPALIS: tartományi. *Fog.*
Városfelsőségi. *Kun. Helyhatósá-*
gi, polgár. egyesületi. *Debr.*

MUNICIPALITAS: városi tanács-
felsőség. *Puky. Pauly. Már.*
Belső v. honi kormány. Bar. vm.
Városfelsőség. *Kun.*

MUNICIPIUM: 1) vidék, 2) tar-
tomány. helyhatóság. *Fog.*

MUNIMENTUM: erősítvény. *Kun.*

MUNUS: tiszt. *Gánóczy. Illyés.*
Kötelesség. *Pázmán. Jutalom.*
Vajd. Tisztség, hivatal, ajándék.
Debr.

MUNUS publicum: közhivatal.
Cur. Szirm.

MÜNZE: vert pénz. *Fog.*

MUSAEUM: gyűjteményes tár.
Pauly. Tanulóház, ritkasági tár,
tudománybeli tárház. Bar. vm.
Tudományi teren. *Sztrók.*

MUSAEUM nationale: nemzeti
gyűjteményes tár. *Puky.*

MUSICUS: hangmivész. *Pauly.*
Hangász. *Perg. Kun.*

MUSTER: mutatmány, minta.
Fog.

MUTILARE: megcsonkítani. *Pu-*
ky. Pauly.

MUTILATIO: csonkítás. *Cur. P-*
gyűjt. V-gyűjt. Lex. Szlem. Fog.
Párizp. Szirm. Moln. Megcsonki-
tás. Puky. Pauly. Már. Mokr.
Bénítás. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm.
Moln. Párizp. Megtagolás. Ge-
orch. Csonkára való tétel. Dien.

MUTILATIO membrorum: tag-
szaggatás. *Helt. Csonkítás, bén-*
ítás. Sztrók.

MUTILUS: csonka. *Helt.*

MUTUA fraternalis divisio: atya-
fiaság osztályosság. *Georch. Atya-*
fias kölcsönös osztály. Czöv. Atya-
fiaság kölcsönös osztály. Szlem.

MUTUA successio: kölcsönös
örökösödés. *Cur. Puky. V-gyűjt.*
Georch. Czöv. Szlem. Viszontos
örökösödés. *Bar. vm.*

MUTUANS: hitelező. *Cur. Puky.*
P-gyűjt. Szlem. Kölcsönadó. Pu-
ky. Lex. Czöv. Ujf. Hitelben adó.
Lex. Pénzkölcsönöző. Fog.

MUTUARE: hitelbeadni v. ven-
ni. *P-gyűjt. Kölcsönadni v. ven-*
ni, hitelezni. Puky. Kölcsönözni.
Kun. Szlem. Vajd. 1) Hitelezni,
kölcsönözni. Cur. Debr. 2) Köl-
csön adni, 3) kölcsön venni. Cur.
Pénzt kölcsönözni. *Fog.*

MUTUATARIUS: kölcsönvevő.
Cur. Puky. Mest. Czöv. Ujf. Köl-

csönözö. *Cur.* Hitelt vevő. *Puky. P-gyűjt. Márt.* Hitelben vevő. *Szlem.* Pénzt kölcsönvevő. *Fog.*

MUTUO : kölcsön. *Fog.*

MUTUUM : 1) hitel. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Lex. Georch. Szlem. Márt.* Kölcsön. *Cur. Helt. Puky. Pauly. V-gyűjt. Moln. Debr. Kézir. Czöm. Lex. Georch.* 2) Kölcsönadás. *Cur. Puky. Pauly. Szil.* 3) Kölcsönvétel. *Cur.* Kölcsönöztetett, hitelezés. *P-gyűjt.* Kölcsönözött jószág. *Mest.* Kölcsönözés. *Ujf.* 1) Kölcsönny, 2) pénzkölcsönny. *Fog.* Dologbeli kölcsön. *Bar. vm.* Hitelezés. *Szlem. Márt.*

MUTUUM pecuniarium : pénzhitel v. pénzhitelezés. *Szlem.*

MUTUUS : kölcsönös. *Cur. Fog. Kun.* Kölcsön. *Lex.*

MUTUUS consensus : egyezés, v. egyetértés. *Cur. Puky. Szlem. Megegyezés. Georch*

MUTUUS dissensus : kölcsönös egyenletlenség. *Puky.* — ellátás. *V-gyűjt. Szlem.* Viszonyos ellátás. *Ujf.* — visszalépés. *Szlem.* Feleknek ellátások. *Georch.*

MYSTERIUM : szent v. foghatatlan titok. *Bar. várm. Titok. Lex. Debr. Kun.*

MYSTICUS : titkolódzó, lappangó, áltató. *Kun.*

N.

NACHFORSCHUNG : hollét, hol-lékezés; Ubicatio. *Vált. Csász.*

NACHMAENNER : következők; Subsequentes. *Vált. Csász. Fog.*

NAEVUS : hiba, fogyatkozás. *Debr.* Hibázat, hiba. *Fog.*

NATIO : nemzet. *Puky. P-gyűjt. Szlem. Lex. Fog. Pauly. Debr.*

NATIONALE : nemzeti. *Cur.* Nemzetmény, származmány, eredetűség, nemzetményi stb. levél. *Bar. vm.*

NATIONALIS : nemzeti. *Cur. Pauly. Fog. Kun.*

NATIONALIS character : nemzeti bélyeg. *Puky. Pauly.* Nemzeti szívbélyeg, nemzeti lelkezet. *Kun.* Nemzeti jellem. *Csapó.*

NATIONALIS garda : nemzeti őrség, nemzeti őrsereg. *Kun.*

NATIONALISARE : nemzetivé tenni. *Puky.* Nemzetisitni. *Fog. Kun.*

NATIONALISATIO : nemzetesítés. *Cur.*

NATIONALISMUS : nemzeti tu-

lajdonság. *Puky. Pauly.* Nemzetiség. *Puky. Fog. P-gyűjt. Kun.*

NATIONALITAS : nemzetiség. *Fog. Pauly.* I. Nationalismus.

NATIVUS : született. *Cur. Debr.* Természeti, eredeti. *Debr.* Születési. *Kun.*

NATURA : természet. *Cur. P-gyűjt. Lex. Debr.* (In natura praestare : természetiben v. maga nemében megadni. *P-gyűjt. Szirm.*

NATURAE lex : természet' törvénye. *Puky. Pauly.*

NATURAE producta : természetmények. *Cur. Puky. Pauly.*

NATURALE : termék, *Fog. Kun.* Terméstmény. *Kun.*

NATURALE productum : természetmény, termény. *Fog.*

NATURALIA : termések. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Márt. Pauly.* Ele-ség. *Cur. V-gyűjt. Pauly.* Természet' adományai. *Georch.* Terméstmények. *Szirm. Pauly. Bar. vm. Debr.* (In naturalibus

praestare: a' tartozást természetben megadni). *Cur. P-gyűjt.*

NATURALES praestationes: természetbeli adózások. *Czöv. Tenyésztésbeli, termékbeli v. termékartozások. Szlem.*

NATURALIS: természet szerinti. *Cur. Természeti. Cur. Puky. Kun. Fog. Természet szerint való. P-gyűjt. Puky. Természetes. Fog. Kun.*

NATURALIS tutrix et curatrix: természet szerint való gyámanya's gondviselő. *Puky.*

NATURALISARE: polgárrá tenni, polgárnak bevenni. *Puky. Pauly. Polgárosítani. Debr.*

NATURALISMUS: természeti vallás. *Puky. Pauly. Kun. Természetkedés. Bar. vm. Természeti-ség. Kun.*

NATURALISTA: természeti vallást tartó. *Puky. Világistenítő, természeti vallást hívő. Kun.*

NATUS: szülöttem. *Helt.*

NAUCI: sohonnai, semmirekelő. *Szirm.*

NAULA usurpata: bitangolt révek. *Czöv.*

NAULUM: 1) rév. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Debr. Szlem. Puky. Szirm.* 2) Révpénz. *Cur. Puky. Pauly. Révhér. Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem. Moln. Pauly. Bar. vm. Fog. Révvám. Puky. Kölcs. Pauly. Márt. Hajóber. Márt. Moln. Mokr. Bar. vm. Debr.*

NAULUM siccum: száraz vám. *Szirm.*

NAUSEA: csömör, unalom. *Debr.* (Ad nausea m: csömörlésig, émelygésig, undorodásig. *Szirm.*)

NAUTAE et transportalistae: hajózók és szállítók. *Törv.*

NAUTICA: hajózástudomány. *Kun. Hajókászat. Csapó.*

NAVIGATIO: hajózás, hajókázás. *Pauly. Szlem.*

NAVIGATIO libera: szabad hajókázás. *Szlem.*

NAVIS revisoria: vizsgáló hajó. *Bar. várm.*

NECESSARIO: szükségképen. *Kun. Szükségleg. Csapó.*

NECESSARIUS: szükséges. *Cur. P-gyűjt. Puky.* (Necessarius meus: barátom, felem. *Debr.*)

NECESSARIUM in se: magában —, *Cur. Puky.* Voltaképen szükséges. *Puky. P-gyűjt.*

NECESSARIUM per accidens: bizonyos történetből szükséges. *Cur. Bizonyos tekintetből szükséges. P-gyűjt.*

NECESSITARE: kényteleníteni, szükségesíteni. *Puky. Kényszeríteni, erőtetni. Pauly.*

NECESSITAS: szükség. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

NECESSITAS extrema: végső szükség. *Cur.*

NECESSITAS inevitabilis: nélkülözhetlen szükség. *Törv.*

NECESSITAS invicta: győzhetetlen kéntelenség. *Káson.*

NECESSITATES absolute necessariae: elkerülhetetlen szükségek. *Szlem.*

NECESSITATES publicae: polgári társaság' szükségei v. közsükségek. *Szlem.*

NECESSITATES publicae ordinariae: rendszeres közsükségek v. polgári társaság' rendszeres közsükségei. *Szlem.*

NECESSITATES publicae extraordinariae: rendkívüli közsükségek, polgári társaság' rendkívüli közsükségei. *Szlem.*

NECESSITUDO: barátság, egybeköttetés. *Debr.*

NECROLOGIUM: holtak' lajstroma. *Puky. Pauly. Szlem. Holtak' jegyzőkönyve. Szlem.*

NEFARIUS: iszonyú, iszonyúság. *Szirm.*

NEFAS: méltatlanság, szörnyűség v. nem szabad. *Bar. vm.*

NEFFE (Enkl.): unokaöcs. *Kun.*

NEGATIO: tagadás. *Helt. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem.*

NEGATIO praegnans: nehézkés —, *Czöv.* Alattomosan tett állító —, *Szlem.* Terhes tagadás. *Ujfal.*

NEGATIVA: tagadás. *Pauly. Márt. P-gyűjt.*

NEGATIVE: tagadólag. *Cur. Puky. P-gyűjt. Fog. Márt. Pauly.* Nemleg. *Kölcs. Kun.*

NEGATIVUS: tagadó. *Cur. Debr.* Tagadós. *Puky. Fog. Tilalmazó. Dian.* Tagadólagos. *Kun. Fog.* Nemleges. *Debr. Kun.*

NEGLECTA praemonitio: elmulasztott t. megkínálás. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Elmulasztott előintés. *Fog.* Elmulasztódott előremegintés. *Czöv.* Megkínálás' elmulasztása. *Szlem.*

NEGLECTUS: (subst.) elmulasztás. *Cur. Puky. Debr.* (adj.) Elmulasztott. *Cur.* Elmulasztatott. *Puky. P-gyűjt.*

NEGLIGERE: elmulasztani. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Elhanyagolni. *Fog.*

NEGLIGENTIA: késedelem, tunyaság. *Cur. Puky. P-gyűjt. Restség. Cur.*

NEGOTIA cambialia, i. Wechselgeschäfte.

NEGOTIATIO: (*J. camb.*) kereskedés. *Szlem. Debr.* Ügyekedés. *Debr.*

NEGOTIATIONIS nomen: kereskedés' nevezete. *Szlem.*

NEGOTIATIONIS socii: (*J. camb.*) kereskedés' részvevői, kereskedő társak. *Szlem.*

NEGOTIATIONIS socii aperti: (*J. camb.*) kereskedésnek nyilvánvaló részvevői, közbirül adott kereskedő társak. *Szlem.*

NEGOTIATOR, seu entrepreneur: kereskedés felállító's vivő. *Szlem.* Tőzsér, hajhász. *Fog.* Kereskedő, ügyekedő. *Debr.*

NEGOTIORUM gestio: önkényt vállalt sáfárság. *Georch.* Ügyfelvállalás, ügyviselés. *Szlem.*

NEGOTIORUM gestor: sáfár. *Cur. Bar. vm.* Önként vállalkozott sáfár. *Georch.* Ügyviselő. *Szlem. Ujf.*

Készakaratos v. fogadatlan prókátor. *Ujf.* Biztos, mindenes. *Bar. vm.*

NEGOTIUM: dolog. *Cur. Pauly. Debr.* Munka. *Pauly.* Ügy, vállalat. *Debr.*

NEGOTIUM perplexum: szövevényes dolog. *Czöv.* Bonyolódott ügy. *Sztrók.*

NEGOTIUM publicum: közdolog. *Cur. Bar. vm.*

NEMUS, v. nemora: berkek. *Cur. Helt.*

NEOACQUISITIVUS: új szerzeményi. *Fog.*

NEOACQUISTICA bona: újabb bebizonyításu javak. *Puky.* Újabb bizonyítás alá esettjóságok. *Márt. Pauly. V-gyűjt.* Új szerzemények. *Georch.* Fegyverrel visszanyert jóságok. *Szlem.* Újszerzeményi jóságok. *Fog.*

NEOACQUISTICA commissio: a' jusoknak újonnan megvizsgálására rendeltetett biztosság. *Márt.* Az igazaknak újonnan való megvizsgálásra kirendelt biztosság. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Új szerzeményi vagy jogvizsgáló biztosság. *Debr.*

NEOLOGIA: ujszótan. *Sztrók.*

NEOLOGISMUS: szóújítás. *Puky. Pauly.* Nyelvújításhoz ragaszkodás, nyelvújítási szellem. *Kun.*

NEOLOGUS: újító, újításterjesztő. *Puky.* Nyelvújító. *Kun.*

NEONATUS: újonnan született, *Pázm.* Most, v. imént született. *Lex.* Ujdonszült. *Csapó.*

NEPOS: unoka. *Puky. P-gyűjt. Debr.* Unokafi. *P-gyűjt.* Unokafiam. *Czöv.* Fiam' v. leányomnak fia. *Huszt.*

NEPOS ex filio: unoká, fiamnak fia. *Puky.* Fiútól való unoka. *P-gyűjt.* Fivéri unoka. *Csapó.*

NEPOS ex filia: unoka, leányomnak fia. *Puky.* Leánytól való unoka. *P-gyűjt.* Lyánvéri unoka. *Csapó.*

NEPOS ex fra tre: bátyámtól való unoka, v. bátyám' fia. *Puky.*

Bátyától v. öcsétől való unoka. *P-gyűjt.* Báty- v. öcs-unoka. *Csap.*

NEPOS ex sorore: nénémtől való unoka, v. néném' fia. *Puky.* Nén - v. hug-unoka. *Csapó.*

NEPOTISMUS: unoka-kedvellés, vérségre nézés. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Vérkegyelet. *Fog.* Vérségtelenség v. figyelem. *Puky.* Vérségi tekintet, rokonzás. *Debr.*

NEPTIS ex filio: leányunoka, v. fiannak leánya. *Puky.* Fivéri unokalyán. *Csapó.*

NEPTIS ex filia: leányomnak leánya. *Puky.* Nővéri unokalyán. *Csapó.*

NEPTIS ex fratre: bályámtól leányunoka. *Puky.* Bályunokalyán, öcsunokalyán. *Csapó.*

NEPTIS ex sorore: nénémtől való leányunoka v. néném' leánya. *Puky.* Hug- vagy néné-unokalyán. *Csapó.*

NEQUAM: ármányos. *Bar. vm. Gaz.* semmirekellő. *Kölc.*

NERVOSE: nyomosan. *Debr.*

NERVOSITAS: inerósság, nyomosság. *Debr.*

NERVUS: in, erő; (— rerum gerendarum: dolog' kivitelére szükséges inerő. *Debr.*) Ideg. *Kun.*

NEUTRALIS: középletes, avatkozatlan. *Kun.* Közömbös. *Csapó.* Semleges. *Fog.* Egyikrészüse. *Ujf.* Egyik részre sem hajló, egyik felet sem pártoló. *Szlem.* Közepes, részvétlen, egyiksemező. *Debr.*

NEUTRALITAS: pártatlanság. *Puky. Pauly. Mest.* Pártolatlanság, egyik pártra sem hajlás. *Szlem.* Pártkozlás, hajlatlanság. *Puky.* Résztelenség, részvétlenség, féltelenség. *Bar. vm.* Avatkozatlanság, középlet, középletesség. *Kun.* Semlegesség. *Fog.* Közönbösség. *Perg.* Középszerűség, részvétlenség, egyiksemezés. *Debr.*

NEXUS öszvekötés. *Cur. Puky.* Köz. *Cur.* Köttetés, kötelek, öszvefűgges. *Puky.* Egybeköttetés, kapcsolat. *Debr. Fog.*

NEXUS elientelaris: oltalmi öszveköttetés v. öszvefűgges. *Szlem.*

NEXUS et colligatio possessorii: a' hirtok' egybe csatolódása és öszveköttetése. *Czöv.*

NEXUS feudalis: oltalmazási v. hivszolgálatvételi öszveköttetés. *Szlem.*

NEXUS juris: jus' köze, jus-beli öszvekötés, osztályosság. *Cur.*

NEXUS sanguinis: vérség' köze, vérségi öszvekötés. *Cur.* Vérség. *Cur. Bar. vm.* Véröszveköttetés, vérség' kötele. *Czöv.* Vérség' közössége, vérségi öszveköttetés. *Szlem.* Vérkapcsolat. *Szrok.* Rokonság, vérkötelek. *Kun.*

NICHTIG: semmis. *Stett.*

NICHTIGKEIT: semmisség. *Stett.*

NIESBRAUCH: hasznavevés. *Sztr.* Használval élés. *Dienes.*

NIMBUS: záporfelhő, fénykör. *Debr.* Fénykoszorú, fényözön. *Kun.*

NIMIUS: szerfeletti. *Debr.*

NIVELLA: vizaránymérték. *Puky. Pauly.*

NIVELLARE: vizarányt mérni, egyenlővé tenni. *Puky. Pauly.*

NIVELLATIO: vizarányba hozás. *Puky.* Viznek arányba való hozása. *Pauly.*

NIVELLATOR: vizarányt mérő. *Puky.*

NOBILES possessionarii: birtoknemesek. *Horv.* Tehetős v. vagyonos nemesek. *Csapó.*

NOBILES proprietarii: vagyonos —, *Horv.* Birtokos nemesek. *Csapó.*

NOBILIS: nemes. *Cur. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Mokr. Bar. vm.*

NOBILIS armalista: címeres nemes. *Cur. l. Armalista.*

NOBILIS curialista: udvarhelyes nemes. *Cur.*

NOBILIS donatarius: adományos —, *Cur. Bar. vm.* Adományzott nemes. *Bar. vm.*

NOBILIS localis: helybeli nemes, helybeli nemességű személy. *Szlem.*

NOBILIS im possessionatus: birtoktalan nemes. *Cur.*

NOBILIS in sessione coloniali degens: jobbágy-helyen lakó nemes. *Cur.*

NOBILIS possessionatus: birtokos —, *Cur. Szirm.* Jóságos nemes. *Szirm.*

NOBILIS praedialista: praedialista n. *Cur.* Pap' nemese. *P-gyűjt. Szirm.* Papnemes. *V-gyűjt. Márt.* Főpap' nemese. *Szlem. Georch.* Főpapi nemes. *Szlem.* Püspöki nemes. *Márt.* Praedialis nemes. *Czöv.* Érseki nemes. *Kölcs.*

NOBILIS praetensus: nemességet ábitó. *Czöv.*

NOBILIS regni: ország' nemese. *Georch. Szlem.* Országos nemes. *Csapó.*

NOBILIS suspectus: gyanús nemes. *Cur.*

NOBILIS unius sessionis: egy ház-helyes nemes. *Cur. Szirm.*

NOBILITARE: nemésíteni. *Vajd.*

NOBILITARES praerogativae: nemesi előjogok. *Kun.*

NOBILITARIS: nemesi, nemességi. *Cur.*

NOBILITARIS processus: nemességet vitató per. *Cur. Puky. Pauly.*

NOBILITAS: nemesség. *Cur. Georch. Czöv. Szlem. Fog. Pauly.*

NOBILITAS armalis et donationalis: czimeres v. adományos nemesség. *Szlem.*

NOBILITAS civilis: polgári nemesség. *Czöv. Szlem.*

NOBILITAS collegialis: összehes nemesség, közönség' nemessége. *Szlem.*

NOBILITAS communicata: közlött v. részeltetett —, *Czöv.* Felelőséggel közlött nemesség. *Szlem.*

NOBILITAS derivata: származási v. háramló —, *Szlem.* Származati, származatos nemesség. *Fog.*

NOBILITAS gentilitia: nemzetségi —, *Cur. Puky. Pauly. Czöv. Szlem. Fog.* Örökséges nemesség. *Czöv.*

NOBILITAS localis: helybeli nemesség. *Czöv. Szlem.*

NOBILITAS naturalis: természeti —, *Szlem.*

NOBILITAS officii: hivatalbeli —, *Fog.*

NOBILITAS originaria: eredetis —, *Fog.*

NOBILITAS parta: szerzett, érdemmel nyert —, *Szlem.*

NOBILITAS praedialis: főpaptól nyert —, *Szlem.*

NOBILITAS regni: országos —, *Szlem.*

NOBILITAS status: karbeli nemesség. *Fog.*

NOBILITAS status clericalis: papi rend' nemessége. *Czöv.* Egyházi rend' nemessége v. egyházi rendi nemesség. *Szlem.*

NOBILITATIO: nemésítés. *Puky. Georch. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Párizp. Moln.*

NOBILITATIS legitimatio: nemességbizonylat. *Kun.*

NOBILITATIS status: nemesség' rendjei. *Szlem.*

NOMEN: név, keresztnév. *Cur. Lex.* (Cognomen: vezetéknév. *Debr.*)

NOMENCLATOR: megnevező, névjelelő, névjegyzék. *Kun.*

NOMINALIS: névbeli. *Fog.* Neves, névi, névszerinti. *Csapó.*

NOMINATIM: nevezetesen. *Cur. Bar. vm.* Neven. *Bar. vm.* Névszerint. *Csapó.*

NOMINATIO regia: fejedelmi kinevezés. *Szlem.* Királyi kinevezés. *Csapó.*

NONA: kilenczed. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Párizp. Kun. Debr.*

NONA dominalis: kilenczed. *Georch. Czöv.* Üri v. földesúri kilenczed. *Szlem.*

NONATOR: kilenczedelő. *Czöv. Szlem.* Kilenczedszedő. *Szlem.*

NON f i d e r e causae suae: bizatlankodni ügyében. *Sztrok.*

NON ens: nem lény, semmi. *Debr.*

NON indossatus: (J. camb.) hátiratlan. *Stett.*

NON venientia: megnemjelenés, elnemjövés. *Cur. Szirm.*

NON venientiae onus: megnemjelenés' terhe. *Onus.*

NON venientiae poena: a' nem jövetelnek büntetése. *Czöv. Kádszon. Elmaradás' díja. Debr.*

NORMA: sinórmérték. *Cur. Puky. Mest. Czöv. Szlem. Bar. vm. Módszabás. Puky. V-gyűjt. Bar. vm. Mód. V-gyűjt. Szabda. Kun. Szabály. Debr. Fog. Rendszabás. P-gyűjt.*

NORMALES scholae: alsómustratoskolák. *Puky. Pauly. Nemzeti iskolák. Perg.*

NORMALIS: szabadás, szabdaszerűs. *Kun. Szabályos. Debr. Szabályszerű. Fog.*

NORMALIS resolutio regia: királyi rendszabás. *Cur. Puky. Királyi rendet szabó határozás. Puky.*

NORMATIVA: rendszabás. *Cur. Puky. Hozzáalkalmaztatási rendelés. Puky.*

NORMATIVUS: szabályszerű. *Deb.*

NOTA: 1) hívségtelenség, hívtelenség. 2) Jegyzés, 3) jegy, bélyeg. *Cur. Debr. Jegy, jegyzet, jegyzék, hiteljegyzék. Fog. Billeg, megjegyzés. Puky. Jegy, jegyzék. Kun. Bar. vm. Pártütés. Puky. Márt. I. Nota infidelitatis.*

NOTA bene: jól megjegyezd, — megjegyvezvén. *Kun.*

NOTABILIS: előkelő, szembe-tünő, nevezetes. *Debr.*

NOTA characteristica: saját jellem. *Sztrók. Megkülömböztető tulajdonság. Vajd.*

NOTA correspondentialis: értekezőlévl. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Közlő v. egymást értesítő jegyzet. Szlem. Értekező jegyzék. Debr.*

NOTA infidelitatis: hazasértés. *Puky. P-gyűjt. Szirm. Márt. Pauly. Hazaárulás. Puky. P-gyűjt. Márt. Pèchy. Hazaárulás' vétké. V-gyűjt. Hitetlenség v. pártosság. Helt. Hivtelenség. Debr. Hitetlenség' büne. Vajd. Árultatás' billege. Kádszon. Hivtelenség' ne-*

me. P-gyűjt. Márt. Szirm. Hivtelenség' jegye. Czöv. Kun. Hivségtelenkedés' v. hívségtelenség' szenyje. Szlem. Hivtelenség' mocska. Bar. vm. Honárulás. Fog. Pártütés. Georch. Tud. gy. Debr. Hűtlenségi vétek, honsértés. Fog.

NOTA marginalis: széljegyzés. *Bar. vm. Oldaljegyzék. Csapó.*

NOTA perduellionis: pártütés' vétké. *Puky. Pártütés. P-gyűjt.*

NOTA praesidialis: előlölő jegyzék v. közlőlévl. *Szlem. Elnöki jegyzet. Csapó.*

NOTA taxalis: díjjegyzék. *Császár.*

NOTAE tyronis v. tyronicae: tirói jegyek. *Perg.*

NOTAM incurrere: megjegyzetni magát. *Puky.*

NOTAM infidelitatis incurrere: hazasértésbe esni v. hazaárulásba veyeledni. *Puky.*

NOTARIATUS: jegyzőség. *Czöv. Kun. Jegyzői hivatal. Szlem. Kun. Jegyzőikar. Perg.*

NOTARII cambiales: (J. camb.) váltótörvényszéki jegyzők. *Szlem.*

NOTARII capitulorum: káptalanok' jegyzői. *Georch. Szlem.*

NOTARII civici: város' jegyzői, v. városi jegyzők. *Szlem.*

NOTARII comitatenses: vármegye' fő 's aljegyzői. *V-gyűjt. Vármegyei jegyzők. Szlem.*

NOTARII pagenses: falusi jegyzők. *Szlem.*

NOTARII publici: közönséges jegyzők. *Szlem.*

NOTARII regum: királyok' jegyzőik. *Szlem.*

NOTARIUS: jegyző. *V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Debr. Szék' diákja. Kézir.*

NOTARIUS S. sedis: szent szék' jegyzője. *Georch. Szlem. Sz. széki jegyző. Szlem.*

NOTARIUS tabulae regiae: királyi tábla' esküdtje. *Perg.*

NOTATIO: jegyzés, jegyzet. *Kun.*

NOTATUS: bélyeges, bélyegzett. *Fog.*

NOTHADRESSANT : szükségbeli útaló. *Fog. Vált.*

NOTHADRESSAT : szükségbeli útalat v. útalványozott. *Vált. Fog.*

NOTHADRESSE : szükségbeli útalvány. *Vált. Fog.*

NOTIFICATIO : közlés, tudatás. *Fog. Tudósítás. Bar. vm.*

NOTIO : értelemény. *Stett. Ösmeret, fogalom. Fog. Ésméret. Kun.*

NOTITIA : tudomás. *Kun.*

NOTORIETAS delicti : véteknek nyilvánvása, nyilvánvalósága. *V-gyűjt. Gonosztett' köz tudvaléte. Szlem.*

NOTORIETAS publica : köztudomány. *Cur. Georch. Nyilvánvalóság. Puky. Bar. vm. Nyilvánosság. Bar. vm. Nyilvánvása. Puky. Világ' tudta. Georch. Köztudomás. Fog. Törv. Debr.*

NOTORIETATE publica constat : közönségesen tudva van, közönség előtt nyilvánvaló. *Puky.*

NOTORIUM delictum : czégeres nyilvánvásaos bün. *P-gyűjt. Nyilvánvásaos gonosztett. Szlem.*

NOTORIUS : 1) elhiresedett. *P-gyűjt. Puky. Fog. Pauly. 2) Párt-ütö. Puky. Fog. P-gyűjt. Georch. Márt. Pauly. Hütlenységbeesett, hütlen, lázadó. Fog. Pártos. Czöv. Hítlen. Helt. Hazaáruló. Puky. V-gyűjt. Fölség - vagy honsértö. Fog. Hazasértö. Pauly. Czégeres. Puky. P-gyűjt. Pauly. Hívtelen. Helt. Szirm. Kölcs. Hívsegtelenség' jegyese. Czöv. Hívsegtelenedö. Szlem. Nyilvánvaló, nyilvánvos. Bar. vm. Közésmertésgü. Kun.*

NOVA divisio : új osztály. *Cur. Osztály-újtás. Fog. l. Divisio.*

NOVA donatio : újadomány. *Kézirat. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Nán.*

NOVALE : irtovány, új szántó-föld, ugar. *Bar. vm.*

NOVALIA : újságlevél. *Puky.*

NOVATIO : újtás, az egyezésnek v. alkunak változtatása. *Mest. Új*

kötés. Georch. Újtás. Czöv. Szlem. Újf. Fog. Kun.

NOVATIO cumulativa : halmozott újtás. *Czöv. Halmozó újtás. Szlem.*

NOVATIO privativa : megszorító újtás. *Czöv. Kötelezéstörö vagy változtató újtás. Szlem.*

NOVATOR : újtó. *Kun.*

NOVELLARIS lex : újabb törvény. *Cur. P-gyűjt. Márt. Puky. Újont hozott törvény. Szirm.*

NOVELLISTA : újságíró. *Puky.*

NOVERCA : mostoha-anya. *Puky. P-gyűjt. Huszt. Georch. Szlem. Debr.*

NOVERCANS : mostoha, mostoháskodó. *Debr.*

NOVERCARI : mostoháskodni, mostohálkodni. *P-gyűjt.*

NOVI processus : újított per. *Puky. Debr.*

NOVISANS : újítófél. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Georch. Márt. Pauly. Perújítófél. Czöv. Szlem. Kölcs.*

NOVISARE : újítani. *Cur. Újra kezdeni a' pert. Csapó.*

NOVISATIO : újítás. *Cur. Per-újtás. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Kölcs. Per' újítása. Bar. vm.*

NOVISATUS : újított fél. *Cur. Debr. P-gyűjt. Georch. Újítatott fél. Puky. Pauly. P-gyűjt. Per-újtatott fél. Czöv. Újított perbe vont fél. Szlem. Perújított. Kölcs.*

NOVISSIMUS : legutóbbi, legközelebbi. *Debr.*

NOVITER : újonnan, újont. *Debr. NOVIUS : nevendék. *Nán. Bar. vm. Újoncz. Bar. vm. Újdoni. Debr.**

NOVI via : újítás' útja. *Cur. Puky. Új úton. Szirm.*

NOVI via cum gratia : kegyelembeli újítás' útja. *Puky. Kegyelemnek új útján. Szirm. Kegyelemi új út. Sztrók. Kegyelemmeli újítás. Debr.*

NOVUM : perújítás. *Cur. Puky.*

Pauly. Újper. *Kun.* 1. Processus novi.

NOVUM cedendo appellatae: perújítást eleibe tevén a' feljebbvitelnek. *Czöv.*

NOVUM cum gratia: kegyelembeli —, *Cur. V-gyűjt.* Kegyelmi porújítás. *Fog.* Kegyelem mellett való, *Szlem. Georch.* Kegyelem' útján való perújítás, kegyelemmel való újítás. *Czöv.*

NOVUM cum inhibitione: perújítás eltiltással. *Czöv.*

NOVUM iudicium: újítélet. *Kézár. Cur. Szlem. Verb.* 1779. ford. Perújítás. *Czöv. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Perg. Fog.* Újítéletkezés. *Szlem. Új törvény. Perg. Új per. Kun.*

NOVUM iudicium cum inhibitione: eltiltás mellett való új ítélet. *Vajda.*

NOVUM iudicium impetrare: új ítéletet váltani. *Kász.*

NOVUM simplex: első —, *Cur.* Egyszerű perújítás. *Debr. Fog. Czöv. Szlem.* Egyszeres —, *V-gyűjt. Puky.* Perújítás. *Georch.* **NUDA** assertio: csupa érbsítés. *Dienes.*

NUDITAS: mezítelenség. *Puky.*

NULLATENUS: semmiképen. *Puky.* Sehoggy, sehogysem. *Csapó.*

NULLITAS: semmiség. *Cur. Puky. Stett. Pauly.* Semmivététel. *Pauly.*

NULLIUS juris: igtalan. *Bar. vm.* Jogtalan. *Csapó.*

NULLIUS res: senki' vagyona. *Fog.*

NULLUM ipso jure: sikeretlen. *Georch.* Törvény szerint semmitsem érő. *Czöv.* Törvény semmisítette. *Szlem.* Törvény szerint semmis. *Fog.*

NULLUS: semmis. *Stett. Fog.* 1) Semmi, 2) senki. *Fog.*

NUMERARE: számozni. *Puky.* Számlálni. *Fog. Kun.* Meg v. le-számlálni. *Csapó.* 1. Numerisare.

NUMERATIO pecuniae: pénz' leszámllása. *Czöv.*

NUMERICA proportio: számszerinti egyarányosság. *Cur.* Szám-arány. *Csapó.*

NUMERICUS: számszerinti. *Cur.* Számszerint való. *Puky.* Számzatos, számi. *Csapó.*

NUMERISARE: számozni. *Kun. Fog. Puky. Pauly.* Számmal jegyezni. *Puky. P-gyűjt.*

NUMERISATIO: számozás. *Kun.* **NUMERIS** omnibus absoluta re-latio: kimerítő vélemény. *Törv. czikk.*

NUMEROSUS: számos. *P-gyűjt.*

NUMEROSITAS: felesszám, számosság. *Puky. P-gyűjt.*

NUMERUS serialis: sors-szám. *Törv. czikk.*

NUMISMA: emlék- v. érdempénz, emlékjel. *Puky. Pauly. Debr.* Emlékeztető pénz. *P-gyűjt.*

NUMISMATICA: pénzismérettudomány. *Puky.* Pénzismertető tudomány. *Pauly.* Pénztudomány. *Kun.*

NUMISMATICUS: pénzismerő, pénzismertető. *Puky. Pauly.*

NUMMUS v. numus: pénz. *Fog.* Ércpénz, vert pénz. *Kun.*

NUMOPHILACIUM: pénzgyűjtemény. *Puky. Pauly. Kun.*

NUNCIAURA: pápai követség. *Puky. Pauly.* Római követség' v. pápai követség' méltósága. *Puky.* Küldöttség. *Fog.*

NUNCIUM: izenet. *Szlem. Debr.* Üzenet. *Fog.*

NUNCIUS: követ. *P-gyűjt. Czöv. Debr. Szlem.* 1) Hirmondó, 2.) küldött. *Fog. Kun.*

NUNCIUS apostolicus: pápa' rendszerint való követje. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Pápa' követe. *Bar. vm.* Apostoli küldött. *Fog.*

NUNCUPATIVUS: szóbeli. *Debr.*

NUNDINAE: vásár. *Helt. Cur. Fog. Puky. Szirm. Pauly. Georch. Czöv. Szlem.* Sokadalom. *Helt. Cur. Puky. Mest. Georch. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Pauly.*

NUNDINAE annubriae: országos

vásár. *Cur. Georch. Czöv. Esz-*
tendei vásár. *Szlem.*

NUNDINAE hebdomadales: heti
v. heti vásár. *Cur. Georch. Czöv.*
Szlem.

NUNDINAE mercatoriae: belső
—, *Cur. Kereskedői vásár. Csap.*

NUNDINAE pecuariae: barom-
vásár. *Cur. Marhavásár. Csapó.*

NUNDINALE cambium, l. Markt-
wechsel.

NUNDINALE forum: vásárbiró-
ság. *Cur.*

NUNDINALE jus: vásári jus. *Cur.*
Vásári igaz. *Puky. Vásárjog.*
Csapó.

NUNDINALE privilegium: vásár-
beli privilegium. *Cur. Vásári sza-*
badalom. *Perg.*

NUPTA: menyasszony, nő, asz-
szony, férjes. *Lex. Asszony. Páz-*
mán. Hitves, házastárs, férjhez-
ment nőszemély. Csapó.

NUPTIAE: 1) menyegző. *Cur.*
Puky. Debr. V-gyűjt. Lex. Szlem.

Pauly. Fog. Lakodalom. Puky.
Pauly. Fog. Lex. 2) Házasság.
Fog. Nász. Egyh. ért.

NUPTIAE incastae: (*J. rom.*)
vérfertőztető menyegző. *Szlem.*

NUPTIAE indecorae: (*J. rom.*)
illetlen —, *Szlem.*

NUPTIAE secundae: (*J. can.*)
második menyegző. *Szlem.*

NUPTIALIS subarhatio: gyűrű-
váltás. *Helt.*

NUPTIAS celebrare: menyeg-
zősködni. *Pázmán. Lakodalmazni.*
Csapó.

NURUS: menyem. *Huszt. Me-*
nye. Czöv. Meny. Fog.

NUTRAR machen: haszonvéte-
síteni. *Gr. Széch.*

NUTRIMENTUM: táplálék. *Debr.*

NUTUS: intés. *Debr. Javalás.*
Szrok. Fejintés, szemintés. Fog.

NYMPHOMANIA: méhduh. *Pu-*
ky. Pauly. Nőszűh. Kun.

O.

O**BAERATIO**: eladósodás. *Debr.*

OBAERATUS: eladósodott. *Cur.*
Debr.

OBDUCTIO: bonczolás. *Cur.*

OBDUCTIO legalis: törvényes
bonczolás. *Cur.*

OBEDIENTIA: engedelem. *Páz-*
mán. Engedelmisség. Perg. Lex.

OBEBEFEHLSHABER: fő pa-
rancsnok. *Kun.*

OBEDIRE: engedelmeskedni,
szót fogadni. *Lex.*

OBEX: akadály. *Cur. Debr.*

OBICES: akadályok. *Puky. Gá-*
tok. Kölcs.

OBICES ponere: gátot vetni.
Puky. Akadályozni, gátolni. Csap.

OBITER: futólag. *Fog. Kun.*
Debr. Felülegesen, melleleg.
Debr. Renyhén. Kölcs.

OBJECTIO: ellenvetés. *Cur. P-*
gyűjt. Debr. Kun. Ellenszó. Fog.

OBJECTIONES solvere: az el-
lenvetéseket bontogatni, megfejtc-
ni. *P-gyűjt.*

OBJECTIVE: tárgyilag. *Stett.*
Debr. Önmileg. Kun. Fog. Külső-
képen. Debr.

OBJECTIVITAS: tárgyiség, ön-
miség. *Fog. Tárgyilagosság. Kun.*

OBJECTIVUS: tárgyilagós, ön-
mis. *Fog. Önmilegés, tárgyilagós.*
Kun.

OBJECTUM: tárgy. *Cur. Szirm. Önmi. Fog. Kun.*

OBJECTUM obligationis: köteleztetés' tárgya. *Czöv. Szlem. Kötelezés' ellenvetettje. Ujf. Kötelezés' tárgyzata. Sztrók.*

OBJICERE: ellenvetni. *Puky. Szemére hányni. Perg.*

OBLATIO: ajánlás. *Cur. Puky. Kínálás. Veres. Bemutatás, felajánlás. Gánócz. Áldozat, adomány, önként való adó. Lex.*

OBLATIO ad altare: oltári bemutatás, felajánlás, áldozat. *Mest.*

OBLATIO debiti: az adóssággal való megkínálás. *Ujf.*

OBLATIO et signatio debiti: az adósságnak bírói kézbe való ajánlása és átlatadása. *Czöv. Fizetés-kínálás's annak bírói kézbe letétele. Szlem.*

OBLATIO juramenti: hitajánlás. *Stett. Esküfelajánlás. Csapó.*

OBLATIO libera: szabad ajánlás. *Bar. vm.*

OBLATIO mercis: árrukínálás. *Szlem. Kelmekínálás v. ajánlás. Csapó.*

OBLATIO spontanea: önkényes ajánlás. *Cur. Puky.*

OBLATUM: ajánlat. *Kun. Fog. l. Oblatio.*

OBLATUM regnicolare: országos ajánlat. *Törv.*

OBLIGAMEN: kötelezés. *Vörösm. Kötelezet. Lex.*

OBLIGARE: kötelezni, lekötelezni. *Cur. Puky. Debr. Kötni, lekötni. Puky. Debr. P-gyűjt.*

OBLIGARE in solidum: egymásért lekötelezni. *Cur. Puky. P-gyűjt. Egyetemben lekötelezni. Cur.*

OBLIGATIO: kötelezés. *Cur. Puky. Debr. Kézir. Kölcs. P-gyűjt. Lekötelezés. Cur. Szirm. Márt. Párizp. Moln. Lekötés. Puky. Tartozás. Puky. P-gyűjt.*

1) Kötelesség, kötély, tiszt, 2) kötelezés, 3) Kötelezvény. *Kun. Fog. Kötég. Kun. Kötelező levél. Kun. Tud. gy. Adósságlevél. P-gyűjt.*

OBLIGATIO accessoria: bátorosító —, *Mest. Mellesleg való kötelesség. Georch. Hozzájáruló —, Czöv. Mellekegyezés. Szlem.*

OBLIGATIO activa: kötelezés. *V-gyűjt. P-gyűjt. Mest. Czöv. Szlem. Ujf.*

OBLIGATIO affirmativa v. negativa: tételt v. tettkerülést kívánó kötelezés, tette v. tettkerülésre való köteleztetés. *Szlem.*

OBLIGATIO cambiaria: váltói, váltójogi kötelezés; váltóbeli tartozás; Wechselpflicht, Wechselverbindlichkeit. *Vált. Császárszlem.*

OBLIGATIO in solidum: egymásért való k. *Czöv. Szlem.*

OBLIGATIO interna v. externa: belső's külső köteleztetés. *Szlem.*

OBLIGATIO juris: jus-kötelesség. *Lex.*

OBLIGATIO literatoria: írásbeli v. írásbafoglalt k. *Szlem.*

OBLIGATIO mixta: elegyes —, *Cur. Georch. Szlem. P-gyűjt.*

OBLIGATIO moralis: erkölcsi köteleztetés. *Czöv. Szlem.*

OBLIGATIO naturalis et civilis: természetes és polgári k. *Georch. Szlem.*

OBLIGATIO nulla: semmitérő kötelezés. *Czöv.*

OBLIGATIO passiva: kötelesség. *P-gyűjt. Mest. Georch. Czöv. Tartozás, köteleztetés. Szlem.*

OBLIGATIO personalis: személyi —, *Szlem. Ujf. Személybeli —, Szlem. Czöv. Személyt érdeklő k. Szlem.*

OBLIGATIO personalis strictiori sensu: személylyel megszűnő köteleztetés. *Szlem. Szoros értelmi személyes kötelezés. Sztrók.*

OBLIGATIO physica: testlekötözés, testi v. érzéki kötelezés v. köteleztetés. *Szlem.*

OBLIGATIO principalis: főköteleztetés. *Czöv. Szlem.*

OBLIGATIO realis: dologbeli —, *Cur. Czöv. Dologt illető v. birtokhoz köttetett —, P-gyűjt. Dolo-*

gi —, *Ujf.* Valóságos, vagyomi, vagyonerdeklő, tárgybeli k. *Szlem.*

OBLIGATIO simplex v. composita: egyszeres v. többszeres —, *Szlem.*

OBLIGATIO universalis, particularis, et singularis: általános, részintes, és egyes személyt érdeklő kötelezés. *Szlem.*

OBLIGATIO verbalis: szóbeli v. pusztá szóval tett k. *Szlem.*

OBLIGATIONEM inferre: a' kötelességet béhozni. *Gánócz.*

OBLIGATORIALES: kötelező levél. *Cur. Puky. Szirm. Márt. Pauly. V-gyűjt. Georch. Czöv. P-gyűjt. Szlem.* Adósságlevél. *Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.* Kötelező adósslevél. *Szlem.*

OBLIGATORIALES contractus: kötelező kötések. *Georch.* Adóssági kötelezések, 's kötelező levelek. *Szlem.*

OBLIGATORIALES crediti publici: közhitel-kötelezvények; öfentliche Creditspapiere. *Vált. Császár.*

OBLIGATORIALES formales: teljes kötelező levél. *Georch.* Formás kötelező levél. *Czöv.*

OBLIGATORIALES status: országloščk' kötelező levelei. *Szlem.*

OBLIGATUM: kötelezmény, tartozat. *Fog. Kun.*

OBLIQUE: rézsüt, csapponólag, ferdén. *Bar. vm. Hárántosan. Kun.*

OBLIVIO sui: elragadtatás. *Puky. Pauly.* Önfeledés, magánki-vüliség. *Csapó.*

OBLIVIONE sua: feledtében. *Puky. Pauly.*

OBNITENTIA: ellentállás. *Lex.* Ellenzegülés. *Sztrók.*

OBSCENUS: förtelmes. *Kun.*

OBSCHIED, seu literae dimissoriales: elbocsátó-levél. *Puky. Szirm. Márt.* Bucsulevél. *Kun.*

OBSCURANS: setétség' buvára. *Puky. Pauly.* Béhomályosító. *Perg.* Borofi. *Sztrók.*

OBSCURANTISMUS: setétség' buvársága, lelkiség' tenyész-

telése. *Puky. Pauly.* Lelki setétség. *Puky.* Borusítás. *Sztrók.* Homálykedvelés, homályszellem, homályosultság. *Kun.*

OBSCURUS: homályos. *Cur. Pauly.*

OBSEQUIOSITAS: követékegy-ség, engedelmesség. *Debr.*

OBSEQUIOSUS: engedelmes, követékegy. *Debr.*

OBSEQUIUM: engedelem. *Pázm.*

OBSERVANTIA: tartozatosság. *Kun.* I. Observatio.

OBSERVANTIA vana: bájos orvoslás. *Illyés.*

OBSERVARE: észrevenni, megtartani, tapasztalni, vigyázni, vizsgálni. *Kun.*

OBSERVATIO: észrevétel. *Cur. Puky. Bar. vm.* Megtartás, szer-tartás. *Pázmán.* Megvigyázás. *Fejér.* Észlelés, észlelet. *Fog.*

OBSERVATORIUM: csillagvizsgáló torony. *Puky.* Csillagásztorony. *Csapó.*

OBSES: felváltó. *Szirm. Kezes. Czöv.* Személyzálog, zálogul adott személy. *Szlem.* Hadi kezes, zálogszemély, tusz. *Bar. vm.*

OBSessor viarum: utonálló. *V-gyűjt.* Utonállótolvaj. *Szlem.*

OBSessus: megszállott. *Gánócz.*

OBSIDIO: szállás. *Pázmán.* Megszállás. *Lex.*

OBSIGNATIO: lepecsétlés. *Cur. Puky.*

OBSISTERE: ellentállani. *Cur. Puky.*

OBsoletus: avult. *Cur. Puky. Szirm. Debr. Pauly.* Elavult. *Puky. Pauly. Kun. Fog.* Kiavult. *Pauly.* Ereje vesztett. *Puky. Pauly.* Elavadt. *Kun.*

OBSTACULUM: akadály. *Cur. Puky. Kun.* Akadé, gát, gátlat. *Csapó.*

OBSTAGIUM: magalekötelezés. *Puky.*

OBSTETRIX: bába. *Puky. P-gyűjt.* Szülész. *Csapó.*

OBSTETRICATIO: bábalkodás. *Puky. P-gyűjt.* Szülészkedés. *Csapó.*

OBSTETRICATOR: bábázkodó. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Szülészkedő. *Csapó.*

CBSTINARI: elátalkodni. *Pázmán.* Megátalkodni. *Lex.*

OBSTINATIO: megátalkodás. *Illyés.* Nyakaskodás, nyakasság. *Csapó.*

OBSTINATUS: megátalkodott. *Cur. Puky. Lex.* Elátalkodott. *Pázmán.*

OBSTRACTUS: lekötelezett. *Kun.*

OBTINGENS: járandó, járó. *Fog.*

OBTINGENTIA: járandóság, illetőség. *Cur. Puky.* Illetmény. *Debr.*

OBTRACTATIO: kisebbség. *Pázmán.* Kisebbités. *Lex.*

OBTUTUS: tekintet. *Cur. Puky. Debr. Szemrevétel. Puky. Nézet. Debr.*

OBTUTU primo: első tekintettel. *Puky.*

OBULUS: fillér. *Helt.*

OBVENTIO: ferton (1639-diki kézirat után). *Jászay.*

OBVERTERE: hánytorgatni. *Czöv.* Előgördíteni. *Fog.*

OBVIUS: jött v. ment. *Czöv.* Útbasó szemköztjövő, keresetlen. *Debr.*

OCCASIO: alkalom, alkalmatosság. *Cur. Fog. Kun.*

OCCASSIONALIS: alkalmi, alkalmatossági. *Cur.* Alkalmatosság-beli. *Puky.* Alkalombeli. *Csapó.*

OCCASSIONALITER: 1) történetből, 2) mellesleg. *Cur. Puky.* Alkalmatosság szerint. *Puky.*

OCCASIONEM quaerere: alkalmatosságot üzni. *Pázmán.* Alkalmat keresni. *Ferg.*

OCCASIONEM summere: okot venni. *Pázmán.*

OCCASUS solis: napnyugot. *Debr. Lex. Puky.* Napenyészet. *Kölcs.*

OCCISOR: gyilkos. *Cur.*

OCCULTARE: rejtegetni, lappangtatni. *Puky.* Eltitkolni. *Moln. Kun.* Elrejtteni. *Kun.*

OCCULTATIO: rejtegetés, lappangtatás. *Cur.* Eltitkolás, rejtés.

Párizp. Moln. Márk. Rejtegetés. *Márt.*

OCCULTATIO delinquentium: gonosztevők' lappangtatása. *Cur. Szirm.* — rejtegetése. *Csapó.*

OCCULTE: titkon. *Cur.* Alattomban. *Puky.*

OCCULTUS: titkos. *Cur.* Alattomi. *Illyés.* Alattomos. *Lex.* Eltitkolt, rejtett. *Csapó.*

OCCULTUS casus: titkos eset. *Puky.*

OCCUPARE: elfoglalni; foglaltoskodtatni. *Kun.*

OCCUPARE injuste: helytelenül elfoglalni. *Puky.* Elhucsonni. *Sándor Istv.*

OCCUPATIO: elfoglalás. *Helt. Cur. Puky. Debr. V-gyűjt. Lex. Szlem. Czöv. Ujf. Szirm. Márk. Párizp. Moln. 1) Foglалás. Fog. Szlem. 2) Foglalmány. Fog. 3) Foglalatosság. Fog. Puky. Kun. V-gyűjt. Lex. Szlem.*

OCCUPATIO bancae: pénzváltó asztal' elfoglalása. *Szlem.*

OCCUPATIO bellica: hadi foglалás. *Czöv.* Hadi elfoglalás. *Szlem.*

OCCUPATIO legitima: törvényes elfoglalás. *Cur.*

OCCUPATIO primaeva: eredeti jószágfoglalás. *Szlem.*

OCCUPATIO utilis et inutilis: hasznos v. hasznot-hajtó és haszaltalan foglalatosság. *Szlem.*

OCCUPATIO violenta: erőszakos elfoglalás. *Cur.*

OCCUPATOR violentus: hatalmas foglалó. *Sztrok.*

OCCURRERE: előfordulni. *Puky.*

OCHLOCRATA: pórfólség; pórfejdelem. *Kun.*

OCHLOCRATIA: pórusaság, pórusuralkodás. *Kun.*

OCTAVA: nyolczad. *Puky. Pauly. P. gyűjt. Fog. Debr. Kun.*

OCTAVA festi: innep' nyolczadja. *Puky. P-gyűjt.*

OCTAVAE seu octavalia: nyolczadok. *Georch.* Nyolczados törvényeszek. *Czöv.* Ünnepnolczadi törvényeszek. *Szlem.*

OCTAVAE majores : ünnepnyolczadi hosszú törvényszékek. *Szlem.*

OCTAVAE minores : ünnepnyolczadi rövid törvényszékek. *Szlem.*

OCTAVALE iudicium : oktávás törvényszék, bíróság. *Cur.* Nyolczados ítélőszék. *Puky.* Nyolczados törvénykezés. *Debr.*

OCTAVALES causae : ünnepnyolczados törvényszéki v. törvényes ügyek. *Szlem.* Nyolczados perek. *Debr.*

OCTAVALES termini : nyolczados időszakaszok. *Georch.* Ünnepnyolczadi törvényszéktartás' időszakai v. határidei. *Szlem.*

OCTAVALIS : nyolczados. *Puky.* *P-gyűjt.* *Fog.* *Pauly.* *Kun.*

OCULARIS inspectio v. revisio : meg szemlélés. *V-gyűjt.* Szemrevétel. *Szlem.* *P-gyűjt.* Szemrevett meg nézegetés. *Czöv.* I. *Oculata* revisio.

OCULARIS inspectio medica : orvosi szemrevétel. *Szlem.* Orvosi szemlélet v. vizsgálat. *Csapó.*

OCULATA : szemlélet. *V-gyűjt.* *Puky.* *Kun.* *Debr.* Szemrevétel. *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Puky.* *Pauly.* Szemlélés, szemlátomás. *Helt.* Szemle. *Szrok.* Szemvizsgálás, meg szemlélés. *Puky.* *Pauly.* Személyes vizsgálás, szemlátás. *Bar.* *vm.*

OCULATA iudiciaria : bírói szemlélet. *Puky.* *V-gyűjt.* *Pauly.* Bírói szemrevétel. *Szlem.*

OCULATA protonotarialis : ítélőmesteri —, *V-gyűjt.* *Szlem.*

OCULATA revisio : bírói szemlélet. *Cur.* Bírói szemlélés, szemlátomás. *Szirm.* Szemrevétel, meg szemlélés. *Márt.* Szemlélés. *Párizp.* Szemlélet. *Perg.* *Fog.* Szemügyes vizsgálat. *Kun.* Látomás. *Fog.* Szemmel való vizsgálás. *Vajd.*

OCULATUS testis : szemmel látott tanú. *Cur.* Szemtanu. *Perg.* *Lex.*

OCULISTA : szemorvos. *Pauly.* *Kun.* Szemész. *Perg.* *Kun.*

ODIA restringenda : a' gyűlöletes dolgokban mérsékelni kell a' törvény' értelmét. *Szirm.*

ODIOSUS : gyűlöletes. *Kun.*

ODITOLOGIA : utazás' mesterisége. *Puky.*

ODIUM : gyűlötség. *Cur.* *Pázm.* *Debr.*

ODIUM implacabile : engesztelhetetlen —, *Cur.* *Puky.* Megengesztelhetetlen —, *Szirm.* *Pauly.* Kibékélhetetlen gy. *Egyh.* ért.

ODOMETRUM : útmérő. *Puky.*

OECONOMIA : gazdaság. *Cur.* *Puky.* *Kun.* Gazdálkodás. *Szlem.*

OECONOMIA nationalis : nemzetgazdálkodás. *Szlem.*

OECONOMIA ruralis : mezei gazdaság v. gazdálkodás. *Szlem.*

OECONOMIA status seu financiae : status' v. fő kormány' v. közkinestár' gazdálkodása. *Szlem.*

OECONOMICUS : gazdasági. *Kun.*

OECONOMICUS officialis : gazdasági tiszt. *Cur.* *Puky.*

OENOPOLA : csapláros, boráros. *Debr.*

OFFENDERE : megbántani, megsérteni. *Kun.* *Fog.*

OFFENSA, v. **offensio** : megbántás. *Cur.* Bántás, sértés, megbántódás. *Puky.* *Kászson.* *P-gyűjt.*

OFFENSIV-allianz : támadó szövetség. *Kun.*

OFFENSIVE : támadólag. *Cur.* *Fog.* *Kun.* *Debr.* Bántólag. *Puky.* *Pauly.* *Márt.* *Kun.* *Debr.* Megtámadólag. *Puky.* *Márt.* *P-gyűjt.* Háborítólag. *Debr.*

OFFENSIVUM bellum : megtámadó v. kezdő hadakozás v. háboru. *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.*

OFFENSIVUS : támadólagos, támadós. *Fog.* Bántalmas, megtámadó. *Kun.*

ÖFFENTLICHE Credits-papiere : közhitel-kötelezvény. *K.* választ.

OFFERRE : (*J. can.*) bemutatni. *Pázm.* Kinálni; megkinálni. *Kun.*

OFFERTORIUM : (*J. can.*) bemutató. *Pázm.*

OFFICIALIS : tiszt. *Cur. P-gyűjt. Debr. I-gyűjt. Fog. Bar. vm. Kölc. Puky.* Tisztviselő. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szirm. Bar. vm. Kölc.* Tisztnök, hivatalnok. *Fog. Tisztartó. Helt.*

OFFICIALIS cameralis : kamarai —, *Cur. Puky.* Kincsestári tiszt. *P-gyűjt.*

OFFICIALIS cassae: pénztár' tisztviselője. *Czöv. Pénztári-tiszt. Szl. Pénztárnok. Perg.*

OFFICIALIS civilis: polgári tisztviselő. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

OFFICIALIS dominalis : urasági —, *Cur. Czöv. Uradalmit. Szlem.* Uraság' tisztje. *Puky. P-gyűjt.*

OFFICIALIS emeritus : kiszolgált tisztviselő. *Czöv.*

OFFICIALIS episcopi : püspök' hivatalviselője. *Szlem.*

OFFICIALIS honorarius : becsületből szolgáló —, *Bar. vm.* Becsületbeli tiszt. *Perg.*

OFFICIALIS militaris : hadi tiszt. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

OFFICIALIS montanus (*J. met.*): bányatiszt, bányai tisztviselő. *Szlem.*

OFFICIALIS oeconomicus : gazdaságbeli v. gazdasági tiszt. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.*

OFFICIALIS politicus : politikai —, *Czöv. Közkormányi t. Szlem.*

OFFICIALIS privatus : magános —, *Czöv. Magányos hazapolgári t., Szlem.*

OFFICIALIS publicus : közönséges —, *Czöv. Köztisztviselő. Szlem.*

OFFICIALIS status : status - v. kormány - v. országglószéki tiszt. *Szlem.*

OFFICIALIS subalternus : altiszt. *Cur. P-gyűjt. Al v. alsóbb rangú tiszt. Puky.*

OFFICIALIS supernumerarius : felesleges —, *Bar. vm.* Számfeletti tiszt. *Csapó.*

OFFICII scriba: hivatal' írója. *V-gyűjt.*

OFFICINA : műhely. *Debr. Kun.*

TÖRV. TCD. MŰSZÓTÁR.

OFFICINA rationaria: számvé-
vő tisztség. *Pauly.*

OFFICIO adversum: kötelesség-
sértő. *Lex.*

OFFICIO privari: tisztitől meg-
fogyatkoztatni. *Veres.*

OFFICIO dare potest rex :
tisztelet adhat a' király. *Veres.*

OFFICIO LATUS : tisztség. *Cur. Fog. Tisztviselés. Cur. V-gyűjt.* Hivatal. *Czöv. Tiszti hivatal. Georch. Tiszti v. tisztviselőikar. Szlem.* (Ex officio citare: tisztségből idézni. *Cur.*)

OFFICIOSA functio : hivatalos kötelesség' folytatása. *Czöv. Hivatalos munkálkodás, tisztteljesítés. Szlem.*

OFFICIOSA relatio : hivatalos jelentés. *Cur.* Hivatalbeli jelentés. *Bar. vm.* Hivatalos v. tiszti tudósítás. *Puky. V-gyűjt. Szlem.*

OFFICIOSE : hivatalosan, tisztileg. *Debr.*

OFFICIOSITAS : jótétemény-visz-
szonozás. *Ujf. Készség. Debr.*

OFFICIOSUS : hivatalos, hivatal-
beli, tiszti. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Fog. Debr. Kész-
szolgálatú, barátságos. P-gyűjt.*

OFFICIUM : 1) tisztség. *Cur. Kölc. Puky. Fog. P-gyűjt. Szlem. Kun. Hivatal. Cur. Puky. Fog. Szlem. Kun. Bar. vm. P-gyűjt. Czöv. 2) Tiszt. Cur. P-gyűjt. Szlem.* (Ex officio: hivatalból. *Cur.*) 3) Kötelesség. *Kun.*

OFFICIUM absolutum et hypo-
theticum: alkuatlan és alkus köte-
lesség. *Mest. Magán v. tett nél-
kül és tett után érthető —, Szlem.* Teljességes és feltételes —, *Ujf.*

OFFICIUM affirmativum v. ne-
gativum: tettelt v. tettkerülést ki-
vívó —, *Szlem.* Állítható 's taga-
dó —, *Ujf.*

OFFICIUM cassae : pénztárra ü-
gyelő hivatal. *Pauly.*

OFFICIUM civile: világi —, *P-gyűjt. Szlem. Pázm.*

OFFICIUM ecclesiasticum: egy-
házi —, *Lex. Szlem. Pázm.*

OFFICIUM exactoratus: számvető hivatal. *Bar. vm.*

OFFICIUM expediturae: kiadó hivatal. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

OFFICIUM frumentariatus: kasznárság, v. kasznárbeli tisztség. *P-gyűjt.*

OFFICIUM in capitulo: (*J. can.*) káptalanbeli tisztség. *Szlem.*

OFFICIUM innoxiae utilitatis: kárunk nélkül teljesíthető —, *Szlem.* Ártatlan hasznu —, *Ujf.*

OFFICIUM iudicatus: ítélőszéknek tisztsége. *Czöv.*

OFFICIUM iuris: köteg. *Kun.*

OFFICIUM manipulans: kezelő hivatal. *Császár.*

OFFICIUM monetarium: pénzverő hivatal. *P-gyűjt. Pauly.* Pénzverő tisztség. *V-gyűjt.*

OFFICIUM montanum: bányabeli —, *V-gyűjt.* Bányai t. *P-gyűjt.*

OFFICIUM nobile: nemesi tisztség. *Cur. Debr.*

OFFICIUM notariatus: jegyzői hivatal. *Bar. vm.*

OFFICIUM perceptoratus: adószedői, pénzsedői hivatal. *Bar. rár.*

OFFICIUM perfectum et imperfectum: tökéletes és tökéletlen —, *Mest. Ujf.* Szoros v. tágíthatatlan és érdemléltató —, *Szlem.*

OFFICIUM piarum summarum administrationis: kegyes hagyományi pénzekre ügyelő tisztség. *P-gyűjt.*

OFFICIUM postale: postahivatal. *V-gyűjt.*

OFFICIUM praefectoratus cassarum: kasszafejelettség. *V-gyűjt.*

OFFICIUM protocollis et exhibitorum: bejegyző hivatal. *V-gyűjt.* Jegyzőkönyvnek, és előadattak beírásoknak tisztsége. *P-gyűjt.* Jegyző-hivatal. *Pauly.*

OFFICIUM revisoratus: tisztartói hivatal v. tisztség. *P-gyűjt.* Sáfárság. *Csapó.*

OFFICIUM quaestorium seu intelligentiae: kérdéskérdő v. utbajgazító —, *Szlem.*

OFFICIUM rationariae: számvető hivatal. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

OFFICIUM registraturae: rendező hivatal. *P-gyűjt.*

OFFICIUM revisoratus librorum: könyv-vizsgáló hivatal. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

OFFICIUM salis: sóhivatal. *V-gyűjt.* Sóbázi tisztség. *P-gyűjt.*

OFFICIUM suum exequi: hivatalában járni, *Pázm.* — eljágni. *Lex.*

OFFICIUM taxatoratus: taksáló hivatal. *V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly.* Váltságbeli hivatal. *Pauly.*

OFFICIUM tricesimae: harminczad —, *V-gyűjt.* Harminczadi t., *Szlem.*

OLIGARCHIA: főranghatalom. *Puky.* Ranguraság. *Kun.* Nagyuralk. *Perg.* Kevés-uraság. *Fog.* Kevések' uralkodása. *Kun.*

OLLA fortunae: szerencse' fazeka v. kereke. *Szlem. Ujf.* Sorsvetés. *Dienes.*

OMEN: előérzés, jóslat. *Puky.* Sajdítás, előjelenet. *Bar. vm.* Sejtés. *Sztrók.* Előjel. *Debr. Kun.* Jelentvény. *Kun.* Sejtmény. *Csap.*

OMINARI: előreérzeni. *Puky. Pauly.* Sejteni. *Sztrók.*

OMINATIO: előreérzés. *Puky. Pauly.* Sejtés. *Csapó.*

OMISSIO iuramenti: az esküvés' elveszteglése. *Kász.*

OMNE nimium noxium: minden fölösleges ártalmas. *Kun.*

OMNE simile claudicat: minden hasonlat sántikál. *Kun.*

OMNE trinum perfectum: minden hármastökélyes. *Kun.*

OMNE tulit punctum, qui miscuit utile dulci: mesterséleg végzél, hasznoshoz kötve az édest. *Kun.*

OMNIBUS numeris absolutum: tökéletesen bevezetett. *Csapó.*

ONANIA: önfertőztetés, önszépítés, önparáznítás. *Puky.* Né-mabün. *Fog.* Magömlésztés, önfertőztetés. *Kun.*

ONERA bonis superinducere : a' jószágokra terheket nehezíteni. *Czöv.*

ONERA bonorum : jószág' terhei. *Szlem.*

ONERA haereditatis : örökség-gel járó terhek. *Georch.* Örökség' terhei. *Szlem.*

ONERI dandarum rationum obnoxiiari : számadás alá rekedni. *Czöv.*

ONEROSUS : terhes, súlyos. *Kun.*

ONERUM accumulatio : terhek' összehalmozása. *Szlem.*

ONKEL : sü v. süv ; nagybátya ; az atya' v. anya' testvére. *Kun.*

ONOMASIA : névünnepe. *Bar.* várm.

ONUS : teher. *Cur.* *V-gyüjt.* *Czöv.* *Puky.* *Szirm.* *Pauly.* *Bér.*

P-gyüjt. *Puky.* *Márt.* *Debr.* *Pauly.* *Terh.* *P-gyüjt.* *Szlem.* *Büntetés.* *Helt.* *Szlem.* *Puky.* *Márt.*

Debr. *Pauly.* *Adó.* *Puky.* *Pauly.* *Márt.* *Maratság.* *Puky.* *Szirm.* *Helt.*

Párizp. *Pauly.* *Bírság.* *Szirm.* *Párizp.* *Helt.* *Elmaradás.* *Szirm.*

ONUS actionis : kereset' terhe. *Cur.* *V-gyüjt.* *Puky.*

ONUS assumere : terhet felvállalni. *Cur.* *Puky.* *Szlem.* *Czöv.* *Terhet felvenni.* *Kölcs.* *Szlem.*

ONUS depositionis causae vel prohibitae : perletétel' v. ítélet-tiltás' terhe. *Czöv.* *Perletétel' vagy tilalom' terhe.* *Szlem.*

ONUS diaetae : ország-gyűlési terh. *Gr.* *Széch.*

ONUS inhaeret fundo : a' birtok teherrel jár. *Puky.*

ONUS majus v. minus : ügyvédi visszahuzás' nagyobb v. kisebb terhe. *Cur.*

ONUS non venientiae : megnevelés' terhe. *Cur.* *V-gyüjt.* *Czöv.* *Szirm.* *Meg nem jelenés' díja.* *V-gyüjt.* *Czöv.* *Szirm.*

ONUS personale : személyes teher. *Cur.* *Puky.* *Személyi.* *Fog.* *Adósság,* *tartozás.* *P-gyüjt.*

ONUS prohibitionis : tilalombér. *Georch.* *Eltiltás' terhe.* *Szlem.*

ONUS reale : értékí —, *Cur.* *Vagyoni* —; *Fog.* *Valóságos v. jószágon fekvő.* *Puky.* *P-gyüjt.*

ONUS responsionis : felelet' terhe. *Cur.* *Puky.* *Felelés' terhe.* *Bar.* *vm.*

ONUS revocationis procuratoris : az ügyviselő megmásolás' bére. *Puky.* *Prókátori állítás' tagadásának díjja.* *Márt.* *P-gyüjt.*

ONUS violationis sedis comitum parochialium judiciariae : vármegyeszéktörés marattság. *Helt.*

OPERA : munka. *Lex.*

OPERA advocatialis : ügyvédi fáradozás. *Debr.* *Ügyészi munkálat.* *Sztrók.*

OPERAE illiberales : kézi munka. *Georch.* *Czöv.* *Szolgai munka.* *Szlem.*

OPERAE liberales : tisztességes —, *Czöv.* *Elmebeli munkák.* *Szl.*

OPERAE manuales et curules : kézi és szekeres munkák. *Debr.*

OPERAE personales : személyes munkák. *Szlem.*

OPERAM suam obligare : dolog' tételét kötelezni. *Czöv.*

OPERARIUS : napszámos, munkás. *Debr.*

OPERATA deputationalia : kiküldöttség' munkái. *Szlem.*

OPERATA systematica : rendszeres munkák. *Törv. czikk.*

OPERATIO : munkálódás. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Munkálat.* *Fog.* *Kun.* *Működés,* *hatás,* *mivelet.* *Kun.* *Csapó.*

OPERATIO medica : orvosi munkálódás v. metszés. *Puky.* *Orvosi műtétel.* *Csapó.*

OPERATUM : munkálat. *Puky.* *Fog.* *Debr.* *V-gyüjt.* *Munka.* *Fog.* *Végzett munka.* *Szlem.* *Mivelet.* *V-gyüjt.* *Kun.*

OPERATUM deputationale : biztossági v. kiküldöttségi munkálat. *Puky.*

OPEROSUS : munkás, sikeres. *Debr.*

OPES nationales : nemzeti gazdagság. *Szlem.* *Nemzeti javak.* *Csap.*

OPUM nationalium consumptio : nemzeti gazdagság' megemésztése v. elköltése. *Szlem.*

OPUM nationalium productio : nemzeti gazdagság' tenyésztése v. létrehozása. *Szlem.*

OPUM nationalium subdivisio : nemzeti gazdagság' felosztása. *Szlem.*

OPIFEX : mestereember. *Cur. Puky. P-gyűjt. Kézmives. Cur. Puky. Pauly. Debr. P-gyűjt. Kézművész. P-gyűjt. Georch. Mives. Fog.*

OPIFICIUM : kézi mesterség. *Georch. Lex. Czöv. Szlem. Kézművesség, mesterség. Debr.*

OPIPIO : vélekedés. *Cur. Lex. Szirm. Fog. Márt. Vélemény. Cur. Fog. Kux. Debr. P-gyűjt. Georch. Puky. Értelem. Kézír.*

OPIPIO publica : közvélemény. *Perg. Gr. Szécb.*

OPIPIO sinistra : balvélekedés. *Cur. Szirm.*

OPIINATIVUS : véleményes. *Debr.*

OPIUM : mákony. *Kun.*

OPPIDA hajdonicalia : hajduvárosok. *Czöv. Georch. Szlem.*

OPPIDA scepusiensia : szepességi városok. *Czöv. Szepesi vagy szepességi mezővárosok. Szlem.*

OPPIDUM : mezőváros. *Cur. Szirm.*

OPPIDUM privilegium : szabados mezőváros. *Cur. Szlem. Privilegyiált —, Szlem. Privilegyiu mos város. Szirm. Czöv. Kivált mezőváros. Georch. Szabadalmos —, Küls. Kiváltságos mezőváros. Debr.*

OPPIGNORANS : elzalogosító. *P-gyűjt. Szlem. Puky. Debr.*

OPPIGNORARE : elzalogosítani. *Kun. Fog. Elzalogolni. Kun.*

OPPIGNORATIO : elzalogosítás. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Debr. Puky. Zalogosítás. Ujf. l. Impignoratio.*

OPPONENS : ellenvitató, ellenfél. *Fog.*

OPPONERE se : magát ellen-

szegezni. *Bar. vm. Ellene állani. Lex. Ellenszegülni. Kun.*

OPPORTUNITAS : czélszerűség. *Cur. Kellekatoriság, helyesség. Szrok. Alkalmatosság. Szirm.*

OPPOSITIO : ellentállás. *Cur. Puky. Pauly. Fog. P-gyűjt. Georch. Debr. Lex. Czöv. Szlem. Szirm. Márt. Ellenállás. P-gyűjt. Ellentétel, ellenvetés. Szirm. Moln. Mokr. Ellenszegülés, ellenvitítás. Fog. Kun. Ellentállítás. Lex.*

OPPOSITIO binaria : másodszori —, *Cur. Puky. Czöv. Fog. Kétszeri —, P-gyűjt. Szlem. Kétszeres ellentállás. Georch.*

OPPOSITIO cum gentibus : sok néppel tett —, *Czöv. Fegyveres néppel tett ellentállás. Szlem.*

OPPOSITIONALIS : ellenállásbeli. *Fog. Ellenszegülni. Csapó.*

OPPOSITIONALIS processus : ellentállásbeli per. *P-gyűjt. Czöv. Ellentállás' okát kérdő per. P-gyűjt. Szlem. Ellentállás' pere. Szlem. Ellentállásbeli ügy. Czöv.*

OPPOSITIONIS poena : ellentállás' büntetése. *Cur. Szlem. Ellentállásbeli büntetés. Czöv.*

OPPOSITIONIS rationes : ellentállás' okai. *Cur.*

OPPOSITUS : ellentéteztett. *Bar. vm. Elleni, ellenes. Fog.*

OPPRESSIO : elnyomás. *Cur. Kun. Elnyomatás, sanyargatás. Puky. Kínzás, vonás, nyomorgatás. Bar. vm.*

OPPRESSIO colonorum : jobbagy-sanyargatás. *Szlem.*

OPPUGNARE : ostromolni, vitatni. *Puky. P-gyűjt.*

OPPUGNATIO in scholis : iskolai vitatás. *Puky. P-gyűjt.*

OPTICUS : látszerész, látszerkészítő. *Kun.*

OPTIMATES : ország' jobbadjai. *Köny. Ország' nagyai. Bar. vm. Országnagyok. Kun.*

OPTIO : szabadválasztás. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Választhatás, Szlem. Választás. Fog. Kun.*

OPTIONALIS: szabad választási. *Debr. Választási. Fog.*

OPTIONALIS contractus: szabadválasztási kötés, kötelezőlevél. *Cur. Szirm.*

OPTIONALITER: választólag. *Fog.*

ORACULUM: jósló, jövendölő, jóslóbálvány. *Puky. Jövendő mondás. Bar. vm. Jósintézet. Kun.*

ORALIS: szóbeli, táplálati, — **dispositio**: szóbeli rendelés; — **portio**: táplálati illetmény. *Debr.*

ORATIO: beszéd. *Fog. Puky. P-gyűjt. Mondolat. Bar. vm. Könyörgés. P-gyűjt. Szaválás, szavalat. Kun.*

ORATOR: szónok. *Kun. Fog. Puky. Debr. Beszédnök. Fog. Szóvezér; beszéllő. Puky. Szólló v. követ. P-gyűjt.*

ORATORIUM: szónokterem; imádságház. *Kun. Templom. Szirm.*

ORBIS terrarum: földkör. *Puky. Fog. Földkerekség. Puky. Pauly. Föld' körc. Pauly.*

ORCUS: alvilág. *Kun.*

ORDALIA: istennek ítéletei. *Czöv. Isten' titkos ítélete. Szlem. Istenítéletek. Kun.*

ORDENS BAND: rendszalag. *Kun.*

ORDINANS: rendelő, intéző, elintéző, elrendelő, papszentelő. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

ORDINANTIA: rendeltség; parancsváró. *Bar. vm. Rendelet. Kun.*

ORDINANTIAE equiles: parancsvárólovak. *Bar. vm.*

ORDINARE: 1) rendelni. *Fog. Puky.* 2) Felszentelni. *Fog. Elrendelni rendbeszedni, rendelést tenni. P-gyűjt. Szentelni. Pázm. Fölvatni. Kun.*

ORDINARIA juris via: a' törvény' rendes v. szokott útja. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

ORDINARIAE solennitates: rendes diszességek. *Czöv. Ünnepelességek. Sztrók.*

ORDINARIE: rendszerint. *Puky. Fog. Közönségesen. Puky. P-gyűjt.*

ORDINARIUS: 1) rendszerénti. *Cur. Debr. Fog.* 2) Közönséges. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* 3) Első, fő. *Cur. Rendszerint való. Puky. Pauly. P-gyűjt. Szlem. Rendszeres. Szlem. Rendes. Czöv. Fog. Debr. Kun.*

ORDINARIUS judex nobilium: főszolgabíró. *Pauly.*

ORDINARIUS notarius: főjegyző. *Pauly.*

ORDINATE: rendesen, rendezve. *Debr. Helyesen. Sztrók.*

ORDINATIO: 1) rendelés. *Fog. P-gyűjt. Elintézés. P-gyűjt.* 2) Rendelet. 3) Papszentelés. *Fog. P-gyűjt. Mest. Papszentelés. Mest. Puky. Rendezkedés. Gr. Széch. Rendszabás. Vajd.*

ORDINATIO curiae: kuriának elrendeltetése. *Czöv.*

ORDINATIO divina: isteni rendelés. *Csere.*

ORDINATUS: rendes, rendszerető, felszentelt. *Puky. Pauly.* 1) Rendkedvelő, 2) fölszentelt. *Fog. Szerintes, rendtartó. Bar. várm.*

ORDINES: rendek. *Kölcs. Szirm.*

ORDINES equestres: vitézi rendek. *Szirm.*

ORDINES minores: kisebb rendek. *Czöv. Kisebb egyházi rendek. Szlem.*

ORDINES regni: ország' rendjei. *Cur. Ország' rendei. Puky. V-gyűjt.*

ORDINES sacri: szerzetes rendek. *Szirm.*

ORDINIS beneficium: sortartás. *Puky. Pauly.*

ORDNUNG LIEBENDE: rendszerető. *Gr. Széch.*

ORDNUNGSTÖRER: rendbontók. *Gr. Széch.*

ORDO: rend. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Puky. Debr. Kölcs. Pauly. Czimjel. Puky. Rendelet; papi-rend. Fog.*

ORDO aurei velleis: arany gyapjas rend. *Perg.*

ORDO honorum possidendorum capax et incapax: jószágot birható v. nem birható szerzet. *Cur.*

ORDO civilis: polgári rend. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

ORDO divinatorum: az isteni tiszteletnek kiszabott rendje. *P-gyűjt.*

ORDO ecclesiasticus: papi rend. *Kölcs. P-gyűjt. Egyházi rend. Mest. Georch. Szlem. Puky. Pauly.*

ORDO equestris: vitézi rend. *P-gyűjt. Puky. Vitézlő, nemesi —, P-gyűjt. Pauly. Szlem. Köznemes rend, ország' közrendü nemesei. Szlem.*

ORDO famulitii: szolgák' rendbeszedése, szolgálai rendszabások. *Szlem. Cselérend. Csapó.*

ORDO judicarius: törvény-szolgáltatási rend. *Gr. Széch. Törvénykezés' rende. Vajda.*

ORDO militaris: hadi rend. *Puky. Pauly.*

ORDO processualis: perfolyási rend. *Kövy.*

ORDO religiosus: szerzet. *Cur. Lex. Georch. Czöv. Szerzetes rend. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czör. Szerzetes egyesület. Szlem.*

ORDO sacer: egyházi rend. *P-gyűjt. Papirend. Lex. Szent rend. Czöv. Szentséges egyházi rend. Szlem.*

ORDO S. Benedicti, v. Benedictinorum: sz. Benedek' szabad szerzete. *Puky. Pauly.*

ORDO Camaldulensis: néma barátok. *Puky. Szabó.*

ORDO Cisterciarum: sz. Benedek' szabad és feje' szerzete. *Puky. Pauly.*

ORDO S. Dominici, v. Dominicanorum: sz. Domonkos' szerzete. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

ORDO S. Francisci: sz. Ferenc' szerzete. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

ORDO S. Joannis de Deo: irgalmas barátok' szerzete. *Puky. Pauly.*

ORDO S. Pauli primi Eremitae: sz. Pál' első remetének szerzete.

Puky. Pauly. Első remete sz. Pál' szerzete. P-gyűjt.

ORDO scholarum piarum v. Piaristarum: kegyes oskolák' szerzete. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

ORDO praemonstratensis: szent Norbert' szabad és feje' szerzete. *Puky. Pauly.*

ORDO S. Stephani R. Apostolici: sz. István apostoli királynak jeles rendje. *V-gyűjt. Szlem. Szirm.*

ORDO Theresianus: M. Theresia' czimjele. *Puky.*

ORDO vecturalis: teherszállítás' rendszabásai, teherszállítási rend. *Szlem.*

ORDRE: 1) rendelmény; dispositio. *Vált. Császár. Rendelet;* 2) rendelményes. *Fog.*

ORGANICUS: életmives. *Puky. Kun. Létszeres. Fog. Kun. Alkatszerü, rendezett. Debr. Műszeres. Kun.*

ORGANISARE: rendbeszedni. *P-gyűjt. Puky. Pauly. Márt. Elrendelni alkotni, öszveszerkeztetni. P-gyűjt. Márt. Létszeresíteni, szerkezni. Fog. Alkatni, rendezni, egybeszerkeztetni. Debr.*

ORGANISATIO: szerkeztetés. *Cur. Elrendelés. Puky. Pauly. P-gyűjt. Márt. Szirm. Rendszabás. Szirm. Alkotás, öszszerkeztetés. Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt. Gépelyezés, gépelyezet. Mest. Létszeresítés, szerkezés, szerkezet. Fog. Alkatas, rendezés. Debr.*

ORGANISATIO corporis: test' alkotása. *Debr. Testalkat. Csapó.*

ORGANISATIO societatis civilis: polgári társaság' öszveszerkeztetése. *P-gyűjt.*

ORGANISMUS: 1) életműv. *Puky. Szerkezet. Kun. Életművezet. Debr.* 2) Műalkat, műszerzet. *Kun.*

ORGANUM: létszer. *Fog. Alkat, életműszer. Debr. Életmű, műszer. Kun.*

ORGIA: öl. *Cur. Puky. Fog. Pauly.*

ORGIA cubica: köbös öl. *Cur. Fog. Puky. Pauly.*

ORGIA currens: folyó öl. *Cur.*

ORGIA quadrata: négyzetű —, *Cur. Puky. Szöges —, Puky. Pauly.* Négyzetes öl. *Fog.*

ORIGINALE: eredeti levél. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt.* Eredeti. *Moln.*

ORIGINALE exemplar: eredeti példány. *Cur. Puky. Pauly.* Eredeti nyomtatvány. *Pauly.*

ORIGINALE peccatum: (*J. can.*) erendőd —, *Pázm.* Eredeti bűn. *Lex.*

ORIGINALE testamentum: eredeti végintézet. *Törv. czik.*

ORIGINALIS: eredeti. *Cur. P-gyűjt. Puky. Fog. Debr. Kun.*

ORIGINALITAS: eredetiség. *Cur. Puky. P-gyűjt. Márt. Debr. Kun.*

ORIGINALITER: eredetileg. *Fejér. I.* Originarie.

ORIGINALWECHSEL: eredeti váltó; cambiales originales. *Vált. Császár.*

ORIGINARIA institutio: eredeti rendeltetés. *Törv. czik.*

ORIGINARIE: eredetileg. *Cur.* Eredetileg. *Csapó.*

ORIGINARIUS: eredeties. *Fog.*

ORIGO: eredet. *Cur. Puky. Pauly. Debr. Fog. Származás. Cur. Puky. P-gyűjt. Debr. Pauly.* (in origine. eredetiben. *Cur.*)

ORNATUS sacer: papi öltözet. *Pázm.* Szent öltözet, v. ruha. *Lex.*

OROGRAPHIA: hegyek' v. bércek' leírása. *Puky. Pauly.*

ORPHANALIS deputatio: árvákra ügyelő biztosság. *Cur. Puky.*

Pauly. Árvákra ügyelő személyek. *Szirm.* Árvákra ügyelő megbizottság, *V-gyűjt.* v. kiküldöttség, *Szlem.* v. küldöttség, gyámküldöttség. *Fog.*

ORPHANALIS sedes: árvaszék. *Debr.*

ORPHANALIS substantia: árva' vagyona. *Cur.*

ORPHANOTROPHIUM: árvák' háza v. intézete. *Puky. V-gyűjt.* Árvaház. *Czöv. Debr. Szlem. Kun. Bar. vm.* Árva - nevelő - intézet. *Szlem.*

ORPHANUS: árva. *Cur. Szirm. Párizp. Moln. Márt. V-gyűjt. Szlem. I.* Pupillus.

ORTHODOXIA: helyes hitűség. (*J. can.*) *Márt. Ist. Lex.*

ORTHODOXUS: megrögzött, agghitű, aggbuzgó. *Puky.* Igazhitű v. vallásu. *Bar. vm.* Helyes hitű. *Lex.* Igaz hitű. *Pázm. Kun.*

ORTUS solis: napkelet, nap' felkölte. *Puky.'*

OSTENTATIO: magamutogatás v. magafitogtatás. *Puky.*

OSTENTATOR: magamutató v. nyalka ember. *Puky.*

OSTIARIUS: (*J. can.*) ajtóőröz v. őr, ajtós, kapus. *Mest.*

OTIUM: 1) henyélés, *Ujf.* Tunyaság, hivalkodás, heverés; 2) nyugalom, pihenés, csend. *Sztrok.* Csönd, nyugalom, nyug. *Fog.*

OTIUM licitum et illicitum: szabad és nem szabad henyélés. *Ujf.*

OVALIS: tojás v. hosszugömbölyrg. *Puky.* Tekés. *Kölcs.* Tojásdad, petcképu. *Kun.*

P.

PABULATIO: étetés. *Cur. Debr.* Fog. Barmok' etetése. *Puky.*

PABULUM: takarmány, eleség, abrak. *Debr.*

PACIFICATIO: békességkötés, békeszerzés, békesség. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Békekötés. *Szlem. Debr. Kun. Fog.* Békealku. *Fog. Kun.*

PACIFICATIO Viennensis: bécsi békekötés. *Szlem.* Bécsi szerződés. *Szirm.*

PACIFICATOR: békéltető, közbenjáró. *Kun.*

PACIFICE: békesen, békével. *Kun.*

PACISCENTES: alkuvó felek. *Czöv.* Alkudó v. alkudozó felek. *Szlem.*

PACISCI: fogadni, felfogadni. *Cur. Puky. Pauly. Szirm.*

PACTATIO: megalkuvás. *Puky. Márt. Helt. Pauly. Szegődség. Helt.* Szerződés. *Fog.*

PACTA conventa: alkudozó egyezések. *Szlem.*

PACTATO termino: fogadott idő határban. *Pauly. Puky.*

PACTATUS: fogadott. *Cur.* Kötésbeli, fogadásbeli. *Puky.* Kötött, fogadott. *Debr.* Kötet, fogadásbeli. *P-gyűjt.*

PACTIO: saczolás. *Helt.* Megbecsülés. *Puky. Pauly.* Fogadás. *Kézir.* I. Pactum.

PACTIO pacis: békekötő alkú v. alkudozás. *Szlem.* Békességkötés. *Ujf.*

PACTUM: fogadás, felfogadás. *Cur. V-gyűjt. Szirm. Szlem. Puky.* Frigy. *Lex.* Alku, szerzőkötés. *Moln.* Szerződés. *Kun.* Szer-

ződmény, szerződség. *Fog.* Fogadás, alkukötés. *Debr. Szirm.*

PACTUM additionis in diem: (*J. Rom.*) bizonyos naptól való eladás. *Ujf.*

PACTUM ad diem et ex die: napig való és naptól való kötés. *Ujf.*

PACTUM antichreseos: veledelés' alkuja. *Czöv.*

PACTUM beneficium: jöltévd alku. *Czöv.* Jöltévd kötés 's egyezés. *Szlem.* Jótéteményes kötés. *Ujf.*

PACTUM bilaterale: viszontos egyesség, viszontag való, viszontagos terhelő alku. *Mest.* Kétrészü kötés. *Ujf.* I. Crontractus

PACTUM commissorium: kabzóság' alkuja. *Czöv.*

PACTUM confraternitatis: (*J. feud.*) felekezeti szerződés. *Perg.*

PACTUM constituti possessorii (*J. Rom.*): birtok iránti egyezés. *Perg.*

PACTUM consummatum: tökéletességre ment kötés, v. egyezés. *Szil.*

PACTUM conventum: fogadott egyezés. *Cur.*

PACTUM de cambiando: (*J. camb.*) váltó levél kiadásra szorító kötés. *Szlem.*

PACTUM de non petendo (*J. rom.*): a' nem kérendőről való kötés. *Ujf.*

PACTUM decreti formae: ország-lás-formát elhatároló kötés. *Szlem.*

PACTUM de retrovendendo: visszavehetőst fentartó eladás, *P-gyűjt.* A' visszaeladástól való kötés. *Ujf.*

PACTUM expressum, tacitum aut praesumptum: szóval kifeje-

zett, tettből érthető és gyanítható kötés, 's egyezés. *Szlem.* Nyilvánvaló kötés. *Ujf.*

PACTUM gratuitum: ingyenes egyesség. *Szil.* Önkéntvaló, v. ingyen ajánlott —, *Lex.*

PACTUM liberatorium: feloldozó kötés. *Ujf.*

PACTUM noumenon juridicum: az üdönek minden feltételeitől elválasztott kötés, alku. *Szil.* Pusztalku. *Lex.*

PACTUM onerosum bilaterale: viszontos egyesség. *Szil.* Viszontag terhelő —, *Lex.*

PACTUM subjectionis civilis: aláadás' egyessége, hódoló alku. *Mest.* Alávetés' kötése v. hódulásnak alkujá. *Czöv.* Polgári hódolás' kötése 's egyezése, *Szlem.*

PACTUM successorium: örökösülés' kötése, örökösülést alapító kötés. *Szlem.* Örökösségről való kötés *Ujf.*

PACTUM unilaterale: ingyenes, ingyenvaló, ingyen ajánlott alku. *Mest.* Egyrészü' kötés. *Ujf.* I. Contractus.

PACTUM unionis civilis: öszveállítás' egyessége, egyesítő alku, frigy. *Mest.* Egyességnek v. szövetségnek kötése, v. öszveolvadásnak szövetsége. *Czöv.* Polgári egyesülés' kötése. *Szlem.*

PAEDAGOGICUS: nevelői, nevelésszerű. *Kun.*

PAEDANTISMUS: iskolai feszeség. *Puky.* Oskolai tudósság. *Puky.* *Pauly.* Csalárd kevélykedés. *Szirm.*

PAEDOTROPHIUM: fattyuház. *Bar. vm.*

PAGALIS libellus: helységkönyvecske, v. adókönyvecske. *Puky.*

PAGANUS: pogány. *Szirm.*

PAGE: apród. *Puky. Kun.* Szolgai udvarnok. *Kun.*

PAGELLAE volantes: repülő levelek. *Veresm.* Röpkeirat. *Perg.*

PAGINA: lap. *Cur. Puky. Debr.* Oldal. *Pauly. Szirm.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

PAIR: országnagy: egyházi v. világi főtáblai tag. *Kun.*

PALAIS: kastély v. palota *Puky.* l. Palatinum.

PALAM: nyilván, nyilvánosságosan. *Puky.*

PALATINALE iudicium: nádori ítélő szék. *Cur.* Nádorispányi törvényszék. *P-gyűjt. Puky.* Nádori bíróság. *Debr.*

PALATINALE mandatum: nádori —, *Cur.* Nádorispányi parancsolat. *Puky. Bar. vm. P-gyűjt.*

PALATINALIS: nádorispányi. *Puky. P-gyűjt.* Nádori. *Fog. Kun.*

PALATINALIS donatio: nádori adomány. *Kun.*

PALATINALIS homo: nádorispán' embere. *P-gyűjt.*

PALATINATUS: nádori hivatal. *Kun.* Nádorság, nádorlat. *Csapó.*

PALATINUS: nádor, nádorispány. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Kun. Fog.*

PALATIUM: palota. *Lex. Puky. Debr. Terem. Debr.*

PALATUS: szájíz, izlés. *Debr.*

PALETA: adó-czéduła. *Bar. várm.*

PALINODIA: szömegmásolás. *Debr.* Visszavonás. *Szirm.*

PALLADIUM: fő-oltalom, vagy védkincs. *Puky. Debr.* Védalak; védelék. *Kun.*

PALLIARE: fődözni. *Puky.* Palástolni. *Cur. Puky. Pauly. Debr.* Fedezni. *Pauly.* Eltakarni. *Bar. vm.* Födözgetni. *Pázm. Szinleni. Kézir. Leplezni. Csapó.*

PALLIATIO criminis: bünpalástolás. *Gr. Széch.*

PALLIATIVE: palástolva. *Cur. Puky.* Alattomosan, leplezve. *Kun.*

PALLIATIVUM: szinkép - való. *Fejér.* Födözgetett. *Lex.*

PALLIATIVUM medium: leplező szer. *Gr. Széch.*

PALLIATIVUS: palástoló. *Debr.* Leplező. *Fog.* Alattomos, leplezett. *Kun.*

PALLISADA: karózat. *Puky. Kun.* Palánk. *Kun.*

PALLIUM archi-episcopale: (*J. Can.*) érsekipalást. *Mest.* Érseki palást. *Szlem.*

PALMARIS: szembetűnő, tapintható. *Debr.*

PALMARIUM: diadalbér, győzelemdíj. *Kun.*

PALMARUM dies: virágvasárnap. *Puky. Pauly.*

PALUS: karó. *Helb.*

PANDERE: feltárni. *Fog.*

PANDURONES: vadász katonák. *Puky.*

PANEGYRIS, v. Panegyrica oratio: nyilvános —, *Bar. vm.* Ünnepeles dicsérő beszéd. *Kun.*

PANICUS terror: rémülés. *Puky.*

PANORAMA: körülfestés, kerekfestés. *Puky. Pauly.* Környékrájs. *Kun.* Körrájs v. rajzolat. *Csapó.*

PANTHEON: égcsarnok. *Kun.*

PANTOGRAPHUM: másoló miv. *Puky.* Másológép. *Csapó.*

PANTOMIMICUS: mozgálobeszédnök. *Kun.*

PAQUETA: csomó, kötet. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Nyaláb, csomó. *Kun.* Köteg, kötelék, tömleg. *Csapó.*

PAQUETA postalis: postán érkezett tömleg. *Bar. vm.*

PAR: pár, más, másolat, mása valamely eredeti írásnak. *Puky. Pauly.* I. Copia.

PAR actionis: kereset-levél párja. *Czöv.* Kereseti levél' hiteles mássa v. párja. *Szlem.*

PAR authenticum: hiteles pár. *Vajd.* — másolat. *Csapó.*

PAR simplex: pusztá más. *Georch.* Magános hatalommal készült levélmás. *Szlem.*

PAR litterarum: levél' mássa. *Kézir.* Levélmásolat. *Csapó.*

PARABOLA: példabeszéd, *Bar. vm.* Hasonlat, példázat. *Kun.*

PARABOLICE: hasonlatosan, példázatilag, példázólag. *Kun.*

PARADA: pompa. *Puky.* Disz, díszlekedés, díszelgés. *Kun.*

PARADIGMA: remek, példány. *Debr.*

PARADOXUM: visszatetsző, képtelen. *Debr.* Értelmem ellenvaló beszéd. *Szirm.* Álgaz, hitellenes. *Kun.* Képtelenség. *Csapó.*

PARAGRAPHUS: szakasz. *Cur. Szirm. Puky. Debr.* Szak. *Fog.* Irszak. *Szrok.* Kikezdet. *Márt.* Czikk, czikkely. *Csapó.*

PARALLELA: irányzat. *Gr. Széch.* Egyenköz. *Debr. Kun.* Párhuzam. *Kun. Csapó.*

PARALLELUS: egyirányú, egyközű. *Fog.* Párhuzamos. *Kun.*

PARALYSIS: szélhűdés. *Kun.* Tagelesés. *Derh.*

PARALITICUS: inaszakadt. *Szirm. P-gyűjt.*

PARAPHERNALES res: menyegző hozomány. *Szlem.* I. Parapher-num.

PARAPHERNUM: menyajándék. *Kun.* Menyegzői ajándék. *Cur. Szirm. Puky. Pauly. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Márt. Czöv. Szlem.* Menyegzői v. jegyajándék, jegyruha. *Georch.* Ajándék marha. *Verb. 1779. ford.* Menyasszonyi ajándék. *Nán.* Hozomány. *Kölcs.* Menyasszonynak adott ajándék. *Párizp.*

PARAPHIRT: selyemsinórral keresztültvont, p. o. könyv. *Vált. Csász.*

PARASCEVE paschae: (*J. can.*) húsvéti készület. *Pázm.*

PARASITA v. Parasitus: tányérnyaló. *Szirm.* Behizelgő, nyalakodó. *Kun.*

PARATA pecunia: kész pénz. *Cur.*

PARDON: kegyelem. *Kun.*

PARENS: szülő. *Cur. Szüle. Fog.*

PARENTALIS: szülei. *Fog.*

PARENTATIO: gyászbeszéd, gyásztisztelet. *Debr.* Halotti beszéd. *Kun.*

PARENTHESIS: rekesz. *Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt. Zárjel. Fog. Kun.* (Intra parenthesis: rekeszben. *Puky. Pauly.* Közbevetőleg. *Kun.*)

PARES curiae: (*J. feud.*) hűbértársak. *Ferg.*

PARIA: más, másolat. *Cur. Mása. P-gyűjt.* Egyenlők. *Csére. Pár. Fog. I. Par v. Copia.*

PARIARE: lemásolni, p. o. az irást. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Másolni. *Kun.*

PARIFICATIO: egybehasonlítás. *Debr.*

PARITAS: hasonlítás. *Cur. Debr.* (A paritate: hasonlítva. *Cur.*)

PARLAMENT: országtanács, országgyűlés. *Kun.*

PAROCHIA: plebánia. *Cur. Megye. papi megye. Puky. Szlem.* Megyés papiház. *P-gyűjt.* Plebánesság. *Márt. Papház. Kun. Egyház' vidéke. Bar. várm.*

PAROCHIALES fassiones: megyés papi jövedelem' bé v. feladatlása. *P-gyűjt.*

PAROCHIA CIA jura: megyés papi javak, haszonvételek. *P-gyűjt.*

PAROCHIALIS: megyés, megyebeli. *Puky. Plebániabeli. Cur.*

PAROCHIALIS conscriptio: megyés papi jövedelemnek felirátása, számbavétele, feljegyeztetése. *P-gyűjt.*

PAROCHIALIS domus: papház. *Debr. Paplak. Csapó. Megyés papiház. P-gyűjt.*

PAROCHIANI: egyházvidékiek, megyebeliek. *Bar. vm. Kereszttyén hallgatók. Szirm.*

PAROCHIANUS: plebániabeli. *Cur. Megyebeli. Georch. P-gyűjt.* Papi megyebeli hiv. *Szlem.*

PAROCHIANUS comes: megye' ispánja, főispán. *Cur.*

PAROCHUS: plebános. *Cur. Debr. V-gyűjt.* Megyés pap. *Puky. Szirm. P-gyűjt. Georch. Szlem.* Pap, megyés pap v. lelki pásztor. *Bar. vm.*

PARODIA: átöltöztetés. *Puky. Pauly.* Ellendal; gúnyszerű mimelés. *Kun.*

PAROLA: ígélet. *Puky. Jelszó. Sztrok. Debr. Szó, becsületszó. Kun.*

PARRICIDA: atyaölő, atyának gyilkosa. *Szirm. Atya-gyilkos. Márt. Debr. Atyjának gyilkosa. Párizp. Moln. Atyai-gyilkos. Mokr. Szülegyilkos. Kun. Szülő-gyilkos. Cur.*

PARRICIDIUM: rokon-gyilkolás. *Szlem.* Szülének megölése, gyilkossága. *Szirm. Atya v. anyagyilkolás. Márt. Atyai v. anyai gyilkosság. Párizp. Atyai gyilkosság. Moln. Szülő-gyilkosság. Cur.*

PARS: 1) rész, fél. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Márt.* 2) Vidék. *Puky. Pauly. Fog.*

PARS accidentalis: mellékes —, *P-gyűjt.*

PARS accessoria: járuló fél. *Stett.*

PARS actorea: felperes fél. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt.* Felpörös. *Fog.*

PARS convicta: marasztaltatott fél. *Georch. Megmarasztalt fél. Szlem.*

PARS dissentiens: ellenkező. *Lex.*

PARS essentialis: sarkalatos f. *P-gyűjt.*

PARS inalteea: alperes fél. *Cur. Puky. Debr. Perbe idéztetett fél. P-gyűjt.*

PARS integralis: egészítő fél. *P-gyűjt.*

PARS litigans: pörös v. perlekedő fél. *Csapó.*

PARS p'ncipalis: főbb fél. *Stett.*

PARS succumbens: vesztes fél. *Cur. Puky. Pauly. Debr.*

PARS triumphans: nyertes fél. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Debr.*

PARSIMONIA: takarékoság. *Cur. Puky. Kémelés. Puky. P-gyűjt.*

PARSIMONIALIS: takarékosággal szerzett. *Puky. Takarékos. Pauly.*

PARSIMONIALIS cassa: takarékpénztár. *Törv.*

PARTES: felek. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt.* Pörösök, ügyesek, pörös felek, lajosok. *Bar.*

vm. Részek, felek. *P-gyűjt. Szlem.* (Ad partes remittere: az első bíróhoz visszaküldeni. *Debr.* A' rendes v. első bírákhoz visszaküldeni. *Szirm.*)

PARTES litigantes: perlekedő felek. *Szlem.* (In partibus: a' vidékeken. *Puky. Fog.* — *Judices* in partibus: első bírák. *Cur. Puky. Pauly.* Vidéki bírák. *Puky.* Remittere ad partes megyei bíróhoz visszaküldeni. *Cur.*) I. Litigantes.

PARTIA: részlet. *Kun.*

PATIALIS: részes, részrehajló. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt.* Részesintes. *Bar. vm.* Részrehajló, részszerint való. *P-gyűjt.* Részszerű, részbeli. *Mest.* Részszerint való. *Georch.* Részes. *Czöv.* Részletes. *Debr. Kun.*

PARTIALITAS: részkeledés, részrehajlás. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Huzintás, részintesség. *Bar. vm.* Részrehajlás. *Debr. Fog. Bar. v. arm.* Részdedség. *Csapó.*

PARTIALITE: részenként, részképpen. *Pauly.* Részleg, részenként. *Fog.* Részdeden. *Csapó.*

PARTICEPS: részes. *Bar. vm. Szirm. Fog. Moln.* Részes társ. *Márt.* Részes, közös. *Párizp.* Részes, részvevő. *Mokr.* Féltartó. *Kézir.*

PARTICIPARE: részesülni. *Stett. Puky. Kun.* Résztvenni. *Kun.*

PARTICIPATIO: 1) részesülés. *Cur. Debr.* 2) Részesítés. *Cur. Puky.*

PARTICULA: részecske. *Cur. Puky. Szirm. P-gyűjt.*

PARTICULARIS: részszerinti. *Cur. Fog. Kun.* Részszerint való. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Rídeg, részszerint való, részügyelő. *Mest.* Alnemű. *Czöv.* Részesintes, részint való. *Szlem.* Részszerű, egyes. *Debr.* Részleges. *Fog.* Részletes. *Csapó.*

PARTICULARIS congregatio: kis gyűlés. *Cur. Puky. Debr.* Különös gyűlés. *Cur.* Különös gyűlékezés. *Puky.*

PARTICULARIS perceptor: alpénzszedő, alpénztárnok. *Fog.*

PARTICULARITAS: részintesség, részszerűség. *Debr.* Részletesség. *Csapó.*

PARTICULARE judicium: részszerint való, v. különös ítélet. *Fejér.* Részügyelő — *Lex.*

PARTIM: részint, részszerint. *Bar. vm.*

PARTITIO: felosztás. *Cur.* Elkülönözés. *Perg.* Részszedés. *Csapó.*

PARTITIO boni: a' jószág' feldarabolása. *Czöv.*

PARTITIO pignoris, v. summae pignori colligato inhaerentis: az öszveköttött zálognak, vagy az öszveköttött zálogon fekvő summának felosztása. *Cur.*

PARTITIO summae: somma-részelés. *Debr.*

PARTIUM studium: részrehajlás. *Puky. Szirm. Debr.* Pártosság. *Csapó.*

PARTUS: szülés. *Cur. Puky. Pázm.*

PARTUS ingenii: agyszülemény. *Pauly. Puky.* Észtermék, észszülemény. *Csapó.*

PARTUS sequitur ventrem: a' gyermek anyja' sorsát követi. *P-gyűjt.*

PARVAE ercis eques: kiskezes vitéz. *Pauly.*

PASCHA: busvét. *Pázm.* Húset. *Lex.*

PASCUATIO: legeltetés. *Cur. Puky. Fog. Kun.* Legelés. *Fog.*

PASCUUM: legelő. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Debr. Márt.* Legelőhely. *Márt.* Legeltető mező. *Puky. Pauly.* Legelő, mező. *Párizp. Mokr. Moln.* Barom-élőföld. *Helt.*

PASCUUM commune: közlegelő. *Cur.*

PASCUUM privatum: különözött legelő. *Cur.*

PASCUUM prohibitum: tiltott legelő. *Cur.*

PASCUUM prohibitium: tilalmazott legelő. *Cur.*

PASQUILLUS : gúny - v. gyalázó irás. *Cur.* Mocskoló, gúnyoló, gyalázó irás. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* *V-gyűjt.* Gúnyoló irás. *Czöv.* Moskolódó irás, páskilos. *Bar. vm.* Gúnyirat. *Debr. Kun.* Piszkirat. *Kölc.* Gúnykép, gúnyrajz. *Csapó.*

PASQUINADA : gúnyolódás, rágalmazás. *Márt.* Gúny, gúnyolódás. *Puky.*

PASQUINUS : rágalmazó, mocskolódó-írás. *Szirm.* Gúnyoló bolond. *Márt.*

PASSIM : szerenszerte. *Helt.* Szanaszét, elszórva. *Czöv.*

PASSIO : szenvedély. *Kun.* Szivkény, indulat. *Bar. vm.* Szenvedelem. *Gr. Széch. Debr.* Vágyrögzés. *Debr.*

PASSIONATUS : szenvedelmes, vágyrögzőtt. *Debr.* Szenvedélyes. *Kun.*

PASSIVA causa : terhelő per. *Debr. Fog.*

PASSIVE : szenvedőleg. *Cur. Kun. Puky. P-gyűjt. Pauly. Debr.* Tartozólag, vesztőleg. *Fog.*

PASSIVUM debitum : tartozó adósság. *Fog.* Tartozati adósság. *Kun.*

PASSIVUS : szenvedő, szenvedőleges. *Fog.*

PASSIVUS status : terhelő, tartozó állapot. *Cur.* Adósság. *Márt. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Teherbeli, adóssági állapot. *Debr.* Szenvedős állapot. *l. Activus et passivus status.*

PASSUALES : úti levél. *Cur. Szirm. Debr. Puky. P-gyűjt.* Utazó levél, útlevel. *Puky. Pauly.* Utazó levél. *P-gyűjt.* Szabad menesztelő, szabad menetli levél. *Pauly.* Szabad járató levél. *Georch.* Szabad v. úti levél. *Czöv.*

PASSUS : (adj.) kinvallott. *Illyés.* Kárvalloft. *Lex.* (subst.) 1) Út, menet; 2) útlevel. *Fog.*

PASSUS passualis: útlevel. *Kölc.*

PASSUS regni: bejárás v. kapu. *Szirm.*

PASTOR : legeltető, pásztor. *P-gyűjt. Puky. Pásztor. Cur. Debr.* Nyájör. *Debr. Kun.*

PASTOR animarum: lelki pásztor. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Egyházi —; *Pázm.* Lelkész, lelkiatya. *Csapó.*

PASTORALE officium: pásztori hivatal. *Puky. P-gyűjt.*

PASTORALIS: pásztori v. főpapi levél; főpásztori v. püspöki bot. *Puky. P-gyűjt.*

PATENS, *l. Patentales.*

PATENTALES: pátens. *Cur.* Hirdetmény. *Puky. Pauly.* Nyílt levél. *Czöv. Kun. Fog.* Közhirdetmények, függesztek-levelek. *Bar. vm.* Nyílt parancs. *Debr.* Nyilván levő hirdetmény. *Szirm.* Kényparancs; kiváltság. *Fog.*

PATENTALES invalidi: erőfogyott v. kegyzsoldos katonák, leveles erőfogyottak. *Bar. vm.*

PATER: 1) atya. *Lex. Czöv. Georch. Szlem.* Atya, apa. *P-gyűjt.* 2) Barát, szerzetes atya. *Kun.*

PATERFAMILIAS: házi gazda. *Cur. Puky. Georch. Szlem.* Házi nép tartó. *P-gyűjt.* Családos ember. *Kézir.* Családatya. *Debr.* Cselédes ember. *Helt.* Háznépi gazda. *Puky. V-gyűjt.* Házi atya. *Ujf.* Cselédes gazda. *Szirm. P-gyűjt.* (*Filiu s familias*: fiú, házfia. *Cur.* Háznép' öröke, háznép örökös. *Puky.*)

PATERNITAS: atyaság. *Pázm.*

PATHETICUS: hathatós. *Kun.*

PATHOLOGUS: kórtudós. *Kun.*

PATHOS: dagály, pof. *Kun.*

PATIBULUM: akasztófa. *Cur. Helt.* Pölgöngér. *Szeged.*

PATIENTIA: türelem. *Cur. Puky.* Békétürés, türés, türekenység. *Fog.*

PATRATOR delicti principalis: fő vétkező. *Czöv.*

PATRES sancti: szent atyák. *P-gyűjt.*

PATRIA: haza, hon. *Cur. Puky. Debr. Hony. Fejér. Hon. Perg.*

PATRIAE civis: hazafi polgár. *Czöv. Hazapolgár. Szlem.*

PATRIAE incola: hazafi lakos. *Czöv. Haza' lakója. Szlem.*

PATRIA potestas: atyai hatalom. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Puky. Georch. Czöv. Szlem. Pauly.* Atyai méltóság. *Helt. Szirm. Szüldői hatalom. Puky. Pauly.* Atyai birodalom. *Veres. Kézir.*

PATRIA potestas instauratur, et reviviscit: az atyai birodalom allapik, és megéled. *Veres.*

PATRIARCHA: (*J. can.*) patriárcha. *Mest. Érsek. Kun.*

PATRICIDIUM: atya-gyilkolás. *Szlem. I. Parricidium.*

PATRICIUS: főpolgár. *Kun.*

PATRIMONIALE, i. Patrimonium.

PATRIMONIUM: atyai v. nemzeti-jogi jóság. *Bar. vm. — örökség. Szlem. Bar. vm. — érték vagyon Czöv.* Atyai örökség. *Debr. Kun.*

PATRIMONIUM populi: (*J. rom.*) népnek közhaszonvételü jóságai. *Szlem.*

PATRIMONIUM reipublicae: köztársaság' öröksége. *Czöv. Közhaszonvételü nemzeti jóságok. Szlem.*

PATRIMONIUM universitatis (*J. rom.*): universitás' öröksége. *Czöv. Közönségnek közhaszonvételü jóságai. Szlem.*

PATRINUS: kereszt-anya. *Cur. Szlem. Puky. Mest. Koma. Mest. Keresztanya. Debr.*

PATRIOTA: 1) hazafi, *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Kun. Debr. Honfi. Cur. Puky. Honvédő, haza' hive. Puky. Földi. P-gyűjt.* 2) Honhív, honbarát. *Fog.*

PATRIOTISMUS: hazafiság. *Cur. Debr. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.* Hazafiság. *Szirm. Honszeretet. Kun. Hazaszeretés. Puky. P-gyűjt.* Hazafiúi buzgóság. *Puky. V-gyűjt.*

Hazafi hűség. *Mest. Honhűség. Fog.*

PATRIUS: hazai, atyai. *P-gyűjt. Honi. Fog.*

PATROCINARI: pártolni. *Cur. Kedvezni, pártját fogni, oltalmazni, részére lenni, Puky. Pártfogolni. Stett. Kun. Segedelmezni. Kun.*

PATROCINIUM: pártfogás. *Cur. Debr. P-gyűjt. Szlem. Puky. Kedvezés, oltalmazás. Puky. Szószóllás. P-gyűjt. Szlem.*

PATROCINIUM causae: ügyvéd v. ügy' védje. *Szlem.*

PATROLOGIA: szentatyák' esméreteknek tudománya. *Puky. P-gyűjt.*

PATRONATUS: egyházi kegyűrség. *Fog. Pártfogóság. Kun.*

PATRONATUS ecclesiae: egyházi gyámság. *Georch. Egyházi pártfogás. Czöv. Szlem. Egyház' pártfogása. Szlem.*

PATRONATUS ecclesiasticus, et secularis: egyházi és világi pártfogás. *Czöv.*

PATRONATUS jus: kegyűrségi jog. *Fog. Egyházi pártfogói hatalom. Márt. Egyházi gyámság. Pauly. Puky. Egyházi gyámjog, pártfogói hatóság. Debr.*

PATRONUS: 1) pártfogó, 2) szószólló. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Puky. Pauly. Bar. vm. Pártfogó. Cur. Debr. Kegyadó, kegykedő. Bar. vm. Kegyúr. Fog. Kun.*

PATRONUS causae: ügy' pártfogója, ügyvédő. *Szlem. Szószólló, pártfogó. Szirm. Márt. Ügyvédő, szószólló. Fog.*

PATRONUS ecclesiae: egyház' pártfogója. *P-gyűjt. Szlem.*

PATRUA: ángyom. *P-gyűjt. Ángy, v. apám' testvérének felesége. Puky. P-gyűjt.*

PATRUELES fratruales: két atyafiak' gyermeki, v. két testvérfiaknak gyermekeik. *Puky. P-gyűjt.*

PATRUELIIS: atyám' bátyjának

fia v. leánya. *Puky. P-gyűjt.* Két atyafiaknak gyermeki. *Huszt.*

PATRUS: atyám' bátyja v. öcsce. *Puky. P-gyűjt.* *Huszt. Szlem.*

PATRUS magnus: ősómnak bátyja v. öcsce. *P-gyűjt. Puky.* Nagy apámnak bátyja v. öcsce. *Huszt.* Nagyatyám' bátyja v. öcsce. *Szlem.*

PATVARISTA: törvénygyakorló. *Puky. Fog. Szlem. Debr.* Patvaros, patvarnok. *Kun.*

PAUPER: ügyefogyott. *Szirm.* Szegény. *P-gyűjt.*

PAUPERAS perpetua: örökös szegénység. *Szlem.*

PAUPERAS temporanea: ideig tartó, *Szlem.* Ideiglenes szegénység. *Csapó.*

PAUPERUM advocatus: ügyefogyottak' ügyviselője v. szegények' ügyvédje. *Puky. Debr.* Szegényeknek prókátorok v. ügyészek. *P-gyűjt.*

PAUPERUM provisio: szegényekről való gondoskodás. *Szlem.*

PAUSA: szünet. *Debr.* Pihenet; nyugvónat. *Kun.*

PAUSARE: pihenni. *Kun.*

PECARE: bűnhődni, vétkezni. *Gánóczy.*

PECCATA capitalia: főbűnök. *Illyés.*

PECCATUM: vétek, bűn. *Cur. Puky. P-gyűjt.* l. Crimen.

PECCATUM actuale: cselekedendő bűn. *Gánóczy.*

PECCATUM alienum: idegen bűn. *Illyés.*

PECCATUM commissionis: cselekedeti bűn. *Puky. P-gyűjt.* Megcselekvésbeli —, *Márt.* Cselekedetből való vétek. *Illyés.*

PECCATUM commissum: bűntétel. *Veresmart.* Elkövetett vétek. *Lex.*

PECCATUM contra legem: bűn a' törvény ellen. *Lex.* Törvényelleni bűn. *Csapó.*

PECCATUM cordis: szív' bűnc. *Illyés.*

PECCATUM derivativum: származék bűn. *Lex.*

PECCATUM leve: könnyű vétek. *Pázmán.*

PECCATUM mortale: halálos bűn. *Gánóczy.*

PECCATUM omissionis: elmulasztásbeli bűn. *Puky. P-gyűjt.* Elmulasztásbeli —, *Márt.* Elvesztetglésből, v. elmulasztásból való bűn. *Illyés.*

PECCATUM operis: cselekedet bűne. *Illyés.*

PECCATUM originale: eredendő bűn. *Gánóczy.*

PECCATUM originarium: eredeti bűn. *Lex.*

PECCATUM oris: szájbűn. *Illyés.* szájvétek. *Csapó.*

PECCATUM per accidens: törtenetből való bűn. *Lex.*

PECCATUM praeter legem: bűn törvényen kívül. *Illyés.*

PECCATUM veniale: bocsánandó bűn. *Gánóczy.*

PECORA vaga: tébolygó v. bitang marhák. *Bar. vm.*

PECUARIA res: marhatenyésztés, marhatartás. *Debr.*

PECULATUS: közpénzlopás. *Cur. Puky. Debr. Pauly.* Közkincslopás *Puky. Moln. Párizp. Debr.* Közpénztárnak meglopása, megcsalása. *Szirm.* Közönséges javak' meglopása. *Márt.* Közkincs-rablás. *Debr.*

PEULIARIS: megkülönböztetett, kivált, különös. *Debr.*

PECULIARITER: kiváltképpen. *Bar. vm.*

PECULIUM: tulajdon érték, tulajdon. *Cur.* Sajátság, saját vagyon. *Debr. Fog. Puky.* Örökség. *Puky. Szirm. Pauly.* Saját munkával szerzett jószág. *Pauly.* Külön érték v. jószág. *Bar. vm.* Szerzemény, keresmény. *Köv.* Tulajdon kereszt, szerzemény. *Mokr.* Munkával szerzett jószág. *Mokr. Párizp. Moln.* Tulajdon örökség. *Moln. Párizp.* Sajátság, tulajdonosság. *Czöv.* Tulajdon keresmény, külön

vagyon. *Szlem.* Tulajdonság. *Kéz-ir.* Szerzemény. *Fog.*

PECULIUM adventitium: más-honi külön érték, v. jószág. *Bar. várm.*

PECULIUM castrense: hadi érdem által szerzett tulajdon. *Cur.* Tábori külön érték v. jószág. *Bar. vm.* Tábor-örökség. *Helt.*

PECULIUM profectitium: rokoni külön érték v. jószág. *Bar. vm.*

PECULIUM quasi castrense: polgári érdem által szerzett tulajdon érték v. tulajdon. *Cur.* Tudományi külön érték. *Bar. vm.*

PECULIUM regium: királyi tulajdon. *Cur.* Királyi külön érték v. jószág. *Bar. vm.* Királyi saját-ság. *Debr.* Királyi városok. *Szirm.*

PECUNIA: pénz. *Cur.* *P-gyűjt.* *Ujfal.*

PECUNIA chartacea: papiros pénz. *Cur.* *Szlem.*

PECUNIA christianitatis: kereszténység' pénze. *Cur.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.* *Pauly.* *Puky.* Keresztyén pénz. *V-gyűjt.* *Debr.* Kereszténység' adója. *Szirm.*

PECUNIA conventionalis: ezüst v. pengő pénz. *Puky.* *Debr.* *Fog.* 1. *Moneta.*

PECUNIA cuprea: kongó pénz. *Puky.* Rézpénz. *Csapó.*

PECUNIA messorialis: sarló-pénz. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* *Debr.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szirm.* *Czöv.* *Szlem.*

PECUNIA metallica: ércpénz. *Szlem.*

PECUNIA parata: kész pénz. *Cur.* *Czöv.* *Szlem.*

PECUNIAE cusio: pénz-verés. *Cur.* *Szlem.* *Puky.*

PECUNIAE fluctuans cursus: pénz' értékének habzása. *Cur.* A' pénz' böcsének habzása. *Puky.* *Pauly.*

PECUNIAE numeratio: pénzsámlálás. *Cur.* A' pénznek leszám-lása. *Puky.*

PECUNIAE non numeratae exceptio: pénzsámlálás iránt tett ki-

fogás. *Cur.* Pénz' leszám-lása el-len tett kifogás. *Puky.*

PECUNIAE praenumeratio: a' pénznek voltaképen való leolva-sása. *Pauly.*

PECUNIAE valor: pénz' értéke. *Szlem.*

PECUNIAE valor nominalis: pénz' nevezeti v. külső értéke. *Szlem.*

PECUNIAE valor realis: pénz' való v. belső értéke. *Szlem.*

PECUNIAE procurator: pénzhaj-hászó. *Puky.* Pénz-kerítő. *Cur.* 1. *Proxenet.*

PECUNIARIAE mulctae: pénz-beli bírságok. *Cur.* Pénzbeli büntetések. *Puky.*

PECUS, (udis): lábasjószág. *Debr.*

PECUS: (oris) barom. *Helt.* Szar-var marha. *Debr.*

PECUS devians: bitang marha. *Szirm.*

PECUS vagum: bitang marha. *Czöv.* *Szlem.*

PEDAGIUM: vámpénz. *Helt.* *Pauly.* *Puky.* Gyalogvámpénz, v. vámbér. *Szlem.* Utadó, útpénz. *Bar. vm.*

PEDANEUM forum: albiróság, al-törvényszék. *Puky.*

PEDANEUS iudex: alsóbiró. *Cur.* *Debr.* *Pauly.* *Puky.* Albiró. *Fog.* *Debr.* 1. *Iudex* pedaneus.

PEDOBAPTISMUS: kisdetek' ke-resztelése. *Pázm.*

PEJERARIUM: kinzóhely. *Puky.*

PEJERATIO: hamis esküvés. *Mest.* *Czöv.* *Szlem.* *Ujfal.*

PELLEX: szajha, lotyó. *Szirm.*

PENDULUM: függöny. *Debr.* *Kun.*

PENETRARE: hatni, elhatni; jutni, eljutni; érni, elérni. *Kun.*

PENINSULA: félsziget. *Kun.*

PENNA: toll, tolú. *Kun.*

PENNATICUM: irás-váltás. *Cur.* *Puky.* *Szlem.* Pennapénz. *Georch.* Pennabér. *Czöv.* Penna, v. toll-pénz. *Szlem.* Irás' bére, íróbér, tollbér. *Bar. vm.*

PENSIO: nyugalompénz. *Cur.* *Pauly.* *V-gyűjt.* *Puky.* Nyuga-lomfizetés. *Cur.* *Puky.* Nyugalom-

bér. *Puky*. Kegyelempénz. *Pauly*. Jutalmazató fizetés. *P-gyűjt*. Penzio. *Czöv*. Nyugfizetés. *Stett*. Nyugpénz. *Kun*. Fog. *Debr*. Hópénz. *Fog*. *Debr*. Nyugsold. *Debr*.

PENSIONALE institutum: kegyelmi intézet. *Bar. vm*. Nyugalompénzek' intézete. *Szlem*.

PENSIONALIS: nyugpénzi. *Fog*.

PENSIONARE: nyugalmazni. *Fog*. *Kun*. Nyugpénzezni. *Kun*.

PENSIONATUM individuum: kegyzsoldos, kegypénzes személy. *Bar. vm*.

PENSIONATUS: nyugpénzes. *Fog*. *Kun*. *Debr*. Pénznelnyugalmozott. *Puky*. *V-gyűjt*. Nyugalmozott. *Kun*. Nyugalompénzes. *Puky*. *Szlem*. Fizetéssel elbocsátott. *Szirm*. Kegyelem - pénzes, v. jutalmat szedő. *P-gyűjt*. Fizetéssel nyugalmazott, nyugalomfizetéses. *Puky*. Hópénzes, nyugzsoldos. *Debr*.

PENSIONATUS officialis militaris: hópénzzel nyugalmazott haditiszt. *Pauly*. *Puky*. Hópénzes hadi tiszt. *Puky*.

PENTECOSTE: pünkösöd. *Pázm*.

PENULTIMUS: végelőtti. *Stett*. Végelőző. *Csapó*.

PENURIA: drágaság, szükség. *Puky*.

PENUS: élésház, élelemtár. *Debr*.

PERAGERE: véghez v. végbevinni. *Bar. várm*.

PER AVERSIONEM: általában. *Bar. vm*. l. Aversionaliter.

PER AVERSIONEM transigere: általában megegyesülni. *Czöv*.

PERCEPTIBILIS: foghatékony, érthetékony, könnyen megérthető. *Kun*.

PERCEPTIO: 1) bevétel, 2) átvétel. *Cur*. *Debr*. *Törv*. Bevétel. *V-gyűjt*. *P-gyűjt*. *Szlem*. *Czöv*. Bevétel, átvétel. *Puky*. Beszedés. *Debr*.

PERCEPTOR: beszedő, adószedő, pénztárnok. *Debr*. Bévevő, beszedő. *P-gyűjt*.

PERCEPTOR generalis cassae: főzártartó, főadószedő. *Bar. vm*.

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

PERCEPTORATUS officium: adószedői hivatal, pénztárnokság. *Bar. várm*.

PERCEPTUM et erogatum: bevétel és kiadás. *Czöv*.

PERCIPERE: bévenni, átvélni. *Puky*.

PERCUSSIO: ütleg. *Gr*. *Széch*.

PERCUSSORES: fogadott gyilkosok. *Szlem*.

PERDUELLIO: pártütés. *P-gyűjt*. *Szlem*. *Debr*. *Puky*. Hazaáruló. *Kun*.

PERDUELLIONIS crimen: pártoskodás. *Szirm*. Árulás, pártütés, felségsértő bűn, felségsértés. *Márt*. Fejedlem v. hazája ellen támadás. *Párizp*. *Moln*.

PERDUELLIS: pártütő. *Puky*. *P-gyűjt*. *Bar. vm*. Pártos. *Bar. várm*.

PEREGRINATIO: utazás, vándorlás, bucsujárás. *Kun*.

PEREGRINUS: idegen, külföldi. *Czöv*. *Szlem*. Zarándok. *Szirm*.

PEREMPTORIA citatio: (*J. can.*) végső idéztetés. *P-gyűjt*. l. Citatio prementoria.

PEREMPTORIA exceptio: pervesztő kifogás. *Cur*. Ügydöntő, v. végvető kifogás. *Pauly*. *Puky*. *Debr*. *Márt*. l. Exceptio prementoria.

PEREMPTORIA necessitas: halaszthatatlan szükség. *Debr*.

PEREMPTORIA: végképen, hirteleniben, nyakra - főre, semmisítőleg, v. elfojtólag. *Bar. vm*. Hirtelen, nyakrafőre. *Cur*.

PEREMPTORIUS: 1) haladást nem szenvedő. *Cur*. *Pauly*. *P-gyűjt*. *Puky*. Haladékot nem szenvedő. *Debr*. Halaszthatatlan. *Cur*. *Debr*. Nem halasztható. *Puky*. *Cur*. Elhatározó, eldöntő. *Fog*. 2) Elölő, semmisítő. *Cur*. Eldöntő. *Debr*. *Kun*.

PERENDINATIO: mulasztás, halasztgatás. *Bar. vm*.

PERENNALIS: örök, örökös. *Cur*. *Pauly*. *Debr*. *Fog*. *P-gyűjt*. *Georch*. *Czöv*. *Puky*.

PERENNALIS aestimatio : örök bécsü. *Veres.*

PERENNALITAS : örökség. *Cur.* Örökösség. *Pauly. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Márt. Debr. Szirm. Puky.* Örökartótság. *Czöv.* Örökiség. *Fog.*

PERENNALITER vendere : örök áron, örökösen eladni, előrökíteni. *Cur. Puky.*

PERFECTIO : tökéletesség, tökéletesítés. *Debr.* Tökély. *Kun.*

PERFECTUS : tökéletes, teljes. *Debr.* Tökélyes. *Kun.*

PERFIDE : hitetlenül. *Cur. Puky.*

PERFIDIA : hitetlenség. *Cur. Pauly. Puky.* Hítlenség v. hütelenség. *Fog.* Hítzegés. *Vajd.* Hítlenség. *Veres.*

PERFIDUS : hitetlen, hütelen, hítsezgett. *Debr.*

PERGAMENT : irathártya. *Kun.*

PERICULUM : veszedelem. *Cur. Debr. Puky. Pauly.* Szerencsétetés. *Puky. Pauly.* Kezesség, kocka, szerencse. *Pauly.* Veszély. *Debr.*

PERICULUM in mora : a' késedelem veszedelmes. *Cur.* A' késedelmezés veszedelmes. *Puky.* Veszedelmes a' halasztás. *Fog.*

PERILLUSTRIS ac generosus : nemzetes vitézlő. *Pauly.*

PERIODICE : korszakaszonkint. *Fog.* Időnként. *Debr.* Időszakonkint. *Kun.*

PERIODICUS : időfordulati, időnkénti. *Debr.* Időszaki; körmondati. *Fog.*

PERIODUS : 1) kerek v. körmondat, mondat; 2) korszakaszi, időszak. *Fog. Kun.* Időkor, útkör, szókör. *Bar. vm.* Időkerület. *Paul.*

PERIODUS temporis : időfordulat, korszak. *Debr.*

PERIPHERIA : 1) körszél, 2) környék. *Fog.* Környék, táj, vidék. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Körület, kör, környület, környék. *Bar. vm.*

ERITIA : jártasság. *Debr.*

PERITUS (adj.): jártas. *Debr.* Úgyes, tapasztalt. *Kun.*

PERJURII poena : hítsezgettés' bére. *Pauly. Puky.* Hítzegés' bére. *Puky.*

PERJURIUM : 1) hítzegés. *Cur. Pauly. Veres. Puky. Perg. Szirm. Márt. Kun. Fog. Moln. Párizp. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Debr. Szlem.* 2) Hamis esküvés. *Cur. Márt. Moln. Mokr. Párizp. Lex. Georch. Kun. Szlem. Puky.* Hamis hitőség. *Pauly. Puky.* Hamis hitezés. *Mest.* Hamis eskü. *Fog. Debr.*

PERJURUS : 1) hítsezgett. *Cur.* Hítsezgett. *V-gyűjt. Szlem. P-gyűjt. Debr. Veres. Georch. Puky.* 2) Hamis esküvő. *Cur. Czöv. P-gyűjt. Puky.* Hamisan esküvő. *Mest. Debr.* Hamis hitű. *Georch. Helt. Ludas. Verbőcz. Helt. Szlem. P-gyűjt. V-gyűjt. Szirm.*

PERMANENS : állandó. *Cur. Pauly. Kun. Puky.* Megmaradó. *Puky. Pauly.* Huzamos, tartós. *Kun.*

PERMANENS deputatio : állandó küldöttség, *Fog.* Állandó biztosság. *Puky.* Állandó választmány. *Perg.*

PERMANENTIA : állandóság. *Cur. Puky. Lex.*

PERMISSIO : engedelem, szabad hagyás. *Monoszl.*

PERMISSIVE : engedőleg. *Cur. Debr. Puky.* Elnézőleg. *Debr.*

PERMISSIVUS : elnézett, engedett. *Debr.*

PERMISSORIA sylva : eresztvény erdő. *Helt.*

PERMITTERE : elszenvodni. *Pázmán.* Megengedni. *Perg.*

PERMOVERE : reábirni. *Fog.*

PERMUTARE : cserélni. *Fog.*

PERMUTATIO : cseré. *Fog. Stett. Kun. Szlem.* Elcserélés. *Czöv.* Elváltás. *Kun.* Cserélés. *Szlem.*

PERMUTATIO beneficii : (J. can.) haszonvételnek felcserélése. *P-gyűjt.* Egyházi haszonvétel, 's hivatal-cserélés. *Szlem.*

PERMUTATIO cambialis : viszonylagos csere. *Fog.*

PERMUTATIO mercium : árrúk' cserélése, árrú - cserélés, árrúcserere. *Szlem.*

PERMUTATIVUS numus : Scheidemünze; váltópénz. *Szlem.*

PERORATIO : szavalgatás. *Kun.*

PERORATOR : szószólló, szónok. *Puky.*

PERPENDERE : meggondolni. *Cur.* Hányolni, vetni. *Cur.* *Puky.* Megfontolni. *Puky.*

PERPENDICULARIS : függőleges; súlyirányos. *Kun.*

PERPENDICULUM : függeleg, függő. *Debr.*

PERPESSIO : elszenvedés. *Dien.*

PERPETUUS : örökös. *Cur.* *Bar.* *vm.* *Szirm.* Örökkévaló, szünetlen, folydalagos, egybemenő. *Bar.* *vm.* Örökkétartó. *Fog.*

PERPETUUS supremus comes : örökös főispány. *Czöv.* *Szlem.* *Szirm.*

PERPLEXITAS : habzás. *Cur.* Habozás. *P-gyűjt.* *Puky.* *Debr.* Zavarodás. *Cur.* *Puky.* *Debr.* Szóvérvényesség. *P-gyűjt.* Zűrzavartság. *Bar.* *vm.* Nyughatatlanság. *Puky.* Zavar. *Perg.* Kételegés, tétova; Verlegenheit. *Kun.*

PERPLEXUS : habzó. *Cur.* Habozó. *Puky.* Kételegő, tétovázó. *Kun.*

PERSALDO : kereskedésbeli tartozás. *Puky.*

PERSCRUTATIO domus : ház- v. lakhely-kifürkészés. *Szlem.* Házmotozás. *Csapó.*

PERSECUTIO : (J. rom.) üzés, üldözés. *Bar.* *vm.* *Lex.* Öldözés. *Moln.* *Alb.* Üldözet. *Kun.*

PERSECUTOR : üldöző. *Pázm.* Csendő. *Debr.* Üzöncz. *Fog.* Üznök, foglár. *Csapó.*

PERSECUTORIAE litterae : (J. camb.) Steck-Briefe: üző, nyomon üző levél. *Szlem.*

PER se subsistens : önlétű.

Mest. Magánmegálló, p. o. egyezés. *Szlem.* Önálló. *Csapó.*

PERSISTENTIA : áthatatosság, áthatatos megmaradás. *Puky.* *Paul.*

PERSONA : személy. *Cur.* *Fog.* *Debr.* *Szirm.* *Márt.* *Moln.* *Párizp.* *Mokr.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Lex.*

PERSONA alieni juris : mástól függő személy. *Georch.* Más' hatalma alatt levő személy. *Czöv.* *Szlem.*

PERSONA bene merita : érdemes személy. *Cur.*

PERSONA divina : isteni személy. *Illyés.*

PERSONA ecclesiastica : pap, egyházi személy. *Cur.*

PERSONA idonea : alkalmas személy. *Cur.*

PERSONA judicialis : törvényes személy. *Czöv.* 1) Törvényben forgó; 2) bírói személy. *Szlem.*

PERSONA judicialis accessoria : törvényes mellékes személy. *Czöv.* Törvényben forgó mellék személy. *Szlem.*

PERSONA judicialis accidentalis : perben részes mellék személy. *Szlem.*

PERSONA judicialis principalis : törvényben forgó személy. *Szlem.* Törvényes fővebb személy. *Czöv.*

PERSONA judicialis subsidiaria : törvényes segedelmeskedő személy. *Czöv.* Törvényben forgó segéd személy. *Szlem.*

PERSONA moralis : öszves személy. *Cur.* Erkölcsi személy. *Czöv.* Törvényben egynek vétetű több személy, törvényes v. törvénybeli egységű személy. *Szlem.* Testület. *Perg.*

PERSONA palatinalis : nádorispányi —, *V-gyűjt.* *Szlem.*

PERSONA personalitia : személyviselői —, *V-gyűjt.* Királyi személyes jelenléte —, *Szlem.*

PERSONA physica : természeti, egyes személy. *Cur.*

PERSONA secularis : világi, külső rendi személy. *Cur.*

PERSONA sui juris: maga ura. *P-gyűjt. Mest.* Magától függő személy. *Georch.* Maga hatalma alatt levő, maga jussalval élő személy. *Czöv.* Önmagától függő, önhatalmu személy. *Szlem.*

PERSONAE acceptio: személyválogatás. *Lex.*

PERSONALE: személyek' száma. *Cur. Puky. Pauly.* Felkezet, személyet. *Bar. vm.* Személyzet. *Perg.*

PERSONALES qualitates: személyi tulajdonságok. *Debr.*

PERSONALIA: személybeliek, *Czöv.*

PERSONALIS: 1) személynök, személy-viselő. *Kun. Sztrok.* Király' személye, v. képe. *Veres.* 2) Személyes, személyi. *Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Debr. Puky.* Személybeli. *V-gyűjt. Mest. Puky. Czöv.* Személyérdeklő. *Szlem.*

PERSONALIS actus: személyes tett. *Debr.*

PERSONALIS citatio: szemtől szembe való idézés. *Helt.*

PERSONALIS descriptio: személyes leírás. *Cur. Puky.* Személyleírás. *Szlem.* Személyi leírás, *V-gyűjt. Debr.*

PERSONALIS praesentia regia: királyi személy' jelenléte. *Czöv.* Király' személyes jelenléte, v. jelenléte, királyi személyes jelenlét. *Szlem.*

PERSONALIS praesentiae regiae in iudiciis locumtenens: királyi jelenlét' személyese. *Bália.* Királyi személynök. *Perg. Debr.* Királyi jelenlétnek törvényszéki helytartója. *Fog. Szlem.* Itéző szék-Leli királyi személy-viselő. *V-gyűjt.* A' királyi személyes jelenlétnek törvényszolgáltatásban helytartója. *P-gyűjt. Szirm.* Királyi személy-viselő. *Georch.* Kir. helytartó. *Szirm.*

PERSONALISSIMI: legszemélybeliebbek. *Czöv.*

PERSONALITAS: személyesség. *Cur. Debr. Fog. Márt. P-gyűjt.*

Pauly. Kun. Puky. Személység, személyi valóság. *Mest.*

PERSONALITATIS jus: személyesség' v. személyesség' jussa. *Szlem.* Személyjog. *Perg.*

PERSONALITER: személyesen. *P-gyűjt. Fog. Kun. Puky.* Személyszerént. *Puky.*

PERSONALITIA sedes: personálsi szék. *Cur.* Személyviselői szék. *Puky. Pauly.* Személynökszék. *Fog. Perg.* Személynöki törvényszék. *Debr.*

PERSONIFICARE: személyesíteni. *Fog. Márt. Debr. Kun.* Megszemélyesíteni. *Pauly. Puky.*

PERSPICACITAS: éles elmesség, áttaláltság, áthatóság, belátás. *Bar. vm.*

PERSPICUITAS: átlátszás, szemebetűnőség, nyilvánvalóság. *Bar. várm.*

PERSTRICTE negare: merőben —, *Vajda.* Átalkodón tagadni. *Sztrok.*

PERSTRICTIM: megrázólag. *Bar. várm.*

PERSVADERE: rábeszélmi, rábirni. *Puky. Kun.*

PERSVASIO: rábeszélés, képzemény. *Puky.* Áltatás. *Kun.*

PERTINACIA: engedetlenség, megátalkodás. *Illyés. Debr.*

PERTINACIA vincendi: nyereség-kivánás. *Márt. Ist.*

PERTINAX: megátalkodott, agyafúrt. *Szirm.*

PERTINENTIA: tartozandóság. *Cur. Tartozvány. Kun. I.* Appertinentia.

PER totum hodie: mindnap-estig. *Helt.*

PERTRACTARE: meghányani vetni. *Puky.* Bevégezni. *Kun.* Elinntézni, kimunkálni. *Puky.* Tárgyalni. *Fog.*

PERTRACTATIO: elintézés. *Cur. Kun. Puky.* Forgatás, munkálás. *Bar. vm.* Meghányás-vetés, meghányás. *Fog.* Megforgatás. *Puky.* Intézetés, vitatgatás, munkáló-

dás, munka. *Debr.* Tárgyalás, tárgyalatás. *Fog.* Bevégzés. *Kun.*

PERTURBARE: esztét veszteni, esztétül megfosztani. *Lex.* Felzavararni. *Perg.* Megzavararni. *Kun.*

PERTURBATIO: észvesztés, észfosztás. *Lex.* Észvesztés. *Pázm.* Felzavarás. *Perg.* Megzavarás; megzavarodás. *Kun.*

PERTURBATOR: felhábortó. *Szirm.* Párizp. *Moln.* Háborgató, bolygató, öszvezavaró. *Márt.* Eszevesztő, megbolygató. *Párizp.* *Moln.*

PERVAGATUS: mindent eljárt. *Szirm.*

PERVERSE: fonákul, visszajárul. *Lex.* Visszafordultul. *Lete-nyei.* Gonoszul. *Perg.*

PERVERSITAS: fonákság. *Lex.* Elfordultság, gonoszság. *Márt.* *István.*

PERVERSUS: fonákul fordult. *Szirm.*

PERVOLVERE: áttalforgatni, átnézni, átolvasni. *Puky.* *Szirm.*

PESSUMDARE: elfecsérelni. *Czöv.*

PESTIS: döghalál. *Bar.* *vm.* Dögvész. *Kun.*

PESTILENTIA: döghalál, pestis. *Szirm.*

PETITIO: kéremény. *Egyh. ért.* Kérés, kérelem. *Debr.* *Kun.*

PETITO amovere: a' kérelemtől elmozdítani. *Cur.* *Puky.*

PETITORIO: kéréleg, keresőleg, keresőben; támadólag. *Fog.*

PETITORIUM: kérelem' utja. *Cur.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Puky.* *Debr.* *Márt.* Kereset' utja. *P-gyűjt.* *Czöv.* Követelő birtokon kívüli állapot. *Szlem.*

PETITUM: kérelem. *Cur.* *Fog.* *Debr.* *Puky.*

PETULANTIA studiosa: szántszándékos negédeség. *Törv.*

PFAND: zálog. *Vált.*

PFANDGEBER: zálogoló; oppignorans. *Vált.* *Császár.*

PFANDINHABER: zálogtartó; pignoratarius. *Vált.*

PFANDRECHT: zálogjog. *Fog.*

PFANDWECHSEL: zálogváltó, elzálogolt, elzálogosított váltó; Cambiales oppignoratae. *Vált.* *Császár.*

PFAENDUNG: végrehajtás; executio. *Vált.* *Császár.*

PFAENDUNG zur Sicherstellung: biztosítási végrehajtás; executio ad securitatem (Creditori camb. procurandam) praesumpta. *Vált.* *Császár.*

PFAENDUNG zur Zahlung: kie-légítési, fizetési végrehajtás; executio realis, Creditoris excontentatoria. *Vált.* *Császár.*

PHANTASIA: képzés, észfuttatás, esz-káboltság. *Bar.* *vm.* Ábránd, képzelet. *Kun.*

PHANTASMA: képzelet, látszat. *Pauly.* Képzemény. *Debr.* Képzetalom. *Kun.*

PHANTASTA: esz-kóbolygó. *Bar.* *vm.* Képzelő. *Kun.*

PHARMACEUTICAE rationes: patikai számadások. *Bar.* *vm.*

PHARMACOPAEUS: gyógyszerárús. *Bar.* *vm.* Patikáros. *Puky.*

PHARMACOPOLA: gyógyszerárús. *Debr.* Patikáros, patikás, szeres. *Szirm.*

PHILANTROPIA: embertárszeretet. *Bar.* *vm.* Emberszeretet. *Kun.* *Csapó.*

PHILANTROPICUS: emberszereteti. *Kun.*

PHILAUTIA: önszeretet. *Lex.* Maga, v. önszeretés. *Bar.* *vm.*

PHILOLOGUS: nyelvész, nyelv-buvár, nyelvtudós. *Kun.*

PHILOSOPHARI: bölcselkedni. *Puky.* *Lex.* *Kun.* Bölcsészkedni. *Csapó.*

PHLEGMATICE: egykedvűleg, hanyagon. *Kun.*

PHENOMENON: jelenet, tüne-mény. *Puky.*

PHYLIRA: laplag, árkos. *Bar.* *várm.*

PHYLIRA referendalis: előter-jesztményi iv. *Császár.*

PHYLOTHECA: emlék - könyv; Stambuch. *Puky.* *Pauly.*

PHYSICA : természettudomány. *Kun. Puky. Természettan. Perg. Hatástudomány. Kun.*

PHYSICE : természetileg, természettudományilag. *Kun.*

PHYSICUS : (subst.) természetvizsgáló. *Szirm. Puky. Természetész. Perg. Természetnök, természettudós. Bar. vm. (adj.) Természeti, természetes. P-gyűjt.*

PHYSICUS comitatensis : vármegyei közorvos. *Fog. Főorvos. Szirm.*

PHYSICUS magistratualis : megyei v. városi orvos; tisztii gyógyász. *Kun.*

PHYSICUS primarius : első belorvos, megyebeli főorvos. *Bar. várm.*

PHYSIOGNOMIA : arczalkotvány, arczalat. *Bar. vm. Arczjeltudomány. Kun.*

PHYSIOGNOMUS : arczalékos. *Bar. vm. Ábrázatról ítélő. Szirm. Arczjelismerő, arczjeltudós. Kun.*

PIACERE : (*J. camb.*) tetszés, tetszet; Placitum, beneplacitum. A piacere: tetszésre, tetszetre; Cambiales ad placitum editae. *Vált. Császár.*

PIACULUM : szentségtörés. *Debr. Engesztelvény, engesztelő áldozat. Kun.*

PIA legata : kegyes hagyományok. *Cur. Bar. vm. Puky. Ajtatos tárgyakra való hagyományok. Puky.*

PIAE fundationes : kegyes szerzemények. *Bar. vm. Kegyes alapítványok. Perg.*

PICTOR : képiró. *Pauly. Festő. Debr. Festész. Kun.*

PIETISMUS : kegyeskedés. *Pauly. Puky. Szenteskedés. Perg. Csapó.*

PIGMENTARIUS : festékáros. *Szirm. Debr.*

PIGMENTUM : festék, *Debr. Kendő-festék, kendőző, pirosító. Szirm.*

PIGNORANS : zálogosító. *Fog. (Impignorans: elzálogosító. Perg. Szirm.)*

PIGNORATARIUS : zálogba vevő. *Cur. Márt. Szirm. Perg. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Zálogtartó. Cur. Márt. Pauly. Puky. Törv. Debr. Zálogos. Cur. Márt. Czöv. Szirm. Debr. Pauly. V-gyűjt. Zálogoló. P-gyűjt. Márt. Pauly. Zálogbíró. Márt. Puky. Pauly. Zálogvevő. Czöv. Szlem. Zalogi birtokos. Szlem.*

PIGNORATITIA bona : zálogos jószág. *Cur.*

PIGNORATITIA fassio : zálogvállás. *Pauly.*

PIGNORATITIA summa : zálogos summa. *Czöv. Zalog' árta. Szlem. Zalogár. Perg.*

PIGNORATITIAE : záloglevél. *Cur. Puky. Debr. Pauly. V-gyűjt. Szlem. Zálogos levél. Szirm. Georch. Czöv.*

PIGNORATITIARUM conditionum transvestitio : zálogi feltételek' általruházása. *Debr.*

PIGNORATITIUS : zálogos. *Szirm. Fog. Lex.*

PIGNORATITILUS possessor : zálogos birtokos. *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Zálogos. P-gyűjt. Zalogi birtokos. Szlem. Zalogbirtokos. Czöv.*

PIGNORI, ut pignori nunquam praescribitur: a' zálog, úgy mint zálog, soha idejét nem múlja. *Puky.*

PIGNORIS conditiones : zálog' feltételei. *Cur.*

PIGNORIS conditiones illegales : zálog' törvénytelen feltételei. *Cur.*

PIGNORIS conditiones legales : zálog' törvényes feltételei. *Cur.*

PIGNORIS datio : zálogadás. *Szlem.*

PIGNORIS devolutio : zálog' átshállása. *Cur. Zalog' háromlása. Cur. Puky. Pauly. Fog. Zalognak kézzől kézzre adása. Czöv. Zalognak kézzől kézzre szállása. Szlem. Zalog' leszálta. Kölcs. Zaloglekerülés. Debr.*

PIGNORIS localitas : zálog' fekvése. *Cur. Puky. Pauly. Debr. Zalog' helyzetje. Fog. Zalog'*

helyeztetése. *Puky. Pauly. Zalog' holsága. Debr.*

FIGNORIS quidditas: zálog' misége. *Cur. Pauly. Puky. Fog. Debr.*

FIGNORIS realitas: zálog' való-sága. *Cur. Pauly. Fog. Debr. Puky. I. Realitas.*

FIGNORIS redemptio: zálog' ki-váltása. *Cur.*

FIGNORIS reluendi jus: zálog-váltás-jus, zálog' válthatósága. *Cur.*

FIGNORIS reluitio: zálogvál-tás. *Kölcs.*

FIGNORIS titulo possidere: zá-logul bírni. *Helt.*

FIGNORIS transvestitio: zálog' átruházása. *Cur. A' zálognak fel-váltása. Pauly. Puky. Georch. Zalog' általöltöztése. Szlem.*

FIGNUS: zálog. *Cur. Kölcs. Lex. Puky. Pauly. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

FIGNUS cambiarium: váltó-zálog, váltói zálog; Wechselpfand. *Vált. Császár.*

FIGNUS colligatum: öszveköttött —, *Cur. Pauly. P-gyűjt. Debr. Kölcs. Puky. Öszvekapcsolt zá-log. Fog. Georch. Puky. Pauly.*

FIGNUS contractuale: kötött zá-log. *Cur. Puky. Pauly. Czöv. P-gyűjt. Önkénes —, Georch. Egyczésbeli —, Szlem. Szerződési —, Debr. Kötésbeli —, Czöv. Kötményi zálog. Fog.*

FIGNUS in commissum cadit: a' zálog ott hagyottá lészen. *Czöv.*

FIGNUS iudiciale: bírói zálog. *Cur. Fog. Pauly. Puky. Debr. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Kénszerített zálog. Georch.*

FIGNUS legale: törvényes zálog. *Cur. Fog. Debr. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Puky. Törvény - rendelte zálog. Szlem.*

FIGNUS rei immobilis: ingat-lan dolog' záloga. *Czöv.*

FIGNUS rei mobilis, seu secu-ritatis: ingó dolognak, v. bátor-ságnak záloga. *Czöv.*

FIGNUS remittere: a' zálogot visszabocsátni. *Vajda.*

PILEATOR hungaricus: süveges. *Pauly.*

PILEATOR germanicus: kalapos. *Pauly.*

PINCERNA: pohárnok. *Helt.*

PINCERNARUM regalium magi-ster: királyi pohárnok-mester. *Perg. Királyi fő —, Georch. V-gyűjt. Főpohárnok. Pauly.*

PINTA gustatoria: kóstolópénz. *Georch. Szlem.*

PISCATIO: halászat. *Cur. Puky. Georch. Czöv. Szlem. Halászás. Szlem.*

PISCINA: halastó. *Cur. Pauly. Puky. Gyalmos tó. Pauly. Helt. Morotva. Helt. Veres. Rekeszes gyalmas tó. Veres.*

PISETARIUS: pénzverés' fővi-gyázója. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Pénzverésre felvigyázó. Czöv. — gondot viselő. Szirm. Pénzverő mester. Helt. Pénzverési felügye-lő. Debr.*

PISETUM: pénzvám. *Puky. Pau-ly. V-gyűjt. Pénzverésből járó rész. Szirm. Puky. Pénzverési il-letmény. Debr.*

PISTOR: sütő. *Pauly.*

PYTHONISSA: búbajos. *Lex. Búbajos asszony. Pázm.*

PLACETUM regium: királyi tet-szemény. *Fog. Kir. tetszés. Puky. Pauly. Szirm. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Felsőg' jóváhagyása. Georch. Királyi en-gedelem. Szlem.*

PLACITA majorum: eleink' vég-zése. *Debr.*

PLAGA: hely, tájék. *Cur. Táj, földrész. Perg.*

PLAGA controversa: villongós tájék. *Czöv.*

PLAGIARIUS: 1) írásló. *Puky. Pauly. Gondolatorv. Kun. Észlópó, levelész. Bar. vm. Martalóc. Fog. Debr. Szirm. Kun. Műorozó. Debr. 2) Emberlopó, áruló. Szirm. Személyrabló. Kun.*

PLAGIUM: martalék. *Verböcz. Debr. Fog.* Más munkájának meglopása. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Emberlopás. *Puky. Szlem. Szirm. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt.* Műorozás. *Debr. Árulás. Szirm.*

PLAJASO: plájás. *Párizp. Pauly. Örző a' véghelyen. Pauly. Puky. Vég helyi ör. Párizp. Vég helyi örző. Puky.*

PLANA successio: egyenes örökösödés. *Cur. Világos örökösödés. Törv. czik.*

PLANITIES: térség, térföld, sík, síkság. *P-gyűjt. Puky. Rónaság, lapály, síkmező, térség. Szirm. Puky.*

PLANUM: 1) előképzület, rajzolat. *Cur. Pauly. Puky. Előrajz, terv. Fog. Előképezet. P-gyűjt.* 2) Fortély. *Puky.* 3) Sík, tér. *Puky. Pauly. Debr. P-gyűjt. Síkság, rónaság, lapály. Fog.* 4) Terület. *Fog. Kun.* 5) Tárgyazat, tárgyalék. *Bar. vm.* 6) Alaprajz. *Fog. Debr.*

PLANUM dimensionale: (*J. met.*) felmérés' rajza. *Szlem.*

PLANUM inclinatum: lejtős v. hajlott tér. *Debr.*

PLANUM tabulare: főtörvényszéki ítélettár. *Cur. Debr. Főtörvényszéki ítéletek' tára. Puky.* Királyi törvényes végzés. *Nánás.* Curiai ítélettár, curia' végzéseinek gyűjteménye. *Szlem. Döntvénytár. Moln. S. Táblai lapok, ítélettár. Fog.*

PLANUS: 1) egyenes. *Cur. Sima. P-gyűjt. Puky.* Sík, róna, lapályos. *Fog.* 2) Nyilvánóság. *Fog. Nyilvános. Perg.*

PLATZ-BILETTE: piaczi levelle. *Stettin.*

PLATZ-COMMENDANS: helyparrancsnok. *Kun.*

PLATZ-RATTE: helybeli takma. *Fog.*

PLEBANUS: (*J. can.*) plébános, *Mest. Lelkész. Perg. Kun.*

PLEBEJUS: köznépi. *Cur. Debr. Köznépheli. Puky. Szlem. P-gyűjt.*

Közrendbeli. *Szirm. Pór. Cur. Mest. Telegd. Pórnépi. Debr. Pór-szerő. Kun.*

PLEBS: köznép. *Helt. Cur. Puky. Fog. Debr. F-gyűjt. Szirm. Czöv. Szlem. Község. Lex. Pór-nép. Debr.*

PLENIPOTENTIA: teljes hatalom. *Cur. Szirm. Debr. Fog. Márt. Pauly. Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. P-gyűjt.* Hatalmazás. *Fog. Meghatalmazás. Georch. Debr. Fog.* Teljes hatalmu megbizás. *Cur. Puky.* Teljes hatalmu biztosság. *Pauly. Márt. P-gyjt.*

PLENIPOTENTIA generalis: közzönséges —, *Cur. Általános —, Perg. Csapó.*

PLENIPOTENTIA specialis: különös —, *Cur. Czöv. Alnemü —, Czöv.*

PLENIPOTENTIA universalis: általános —, *Czöv.*

PLENIPOTENTIA usque reditum: visszajövetelig tartó —, *Cur.*

PLENIPOTENTIA usque revocationem: visszahuzásig tartó —, *Cur.*

PLENIPOTENTIAE revocatio: teljes hatalom' visszahuzása. *Cur.*

PLENIPOTENTIALES: meghatalmazó levél. *Cur. Puky. Debr. Pauly. V-gyűjt. Georch.* Teljes hatalomlevél. *Czöv.* Teljes hatalommal bizó, v. teljes hatalmú biztosi levél. *Szlem.*

PLENIPOTENTIALIS: hatalmazási. *Fog. Meghatalmazási. Kun.*

PLENIPOTENTIANS: meghatalmazó. *Cur. Puky. Szirm.* Teljes hatalmat adó. *Cur. Szirm.*

PLENIPOTENTIARE: meghatalmazni. *Vajd. Hatalmazni. Fog. Kun.*

PLENIPOTENTIARIA constitutio: teljes hatalmú biztos' rendelése. *Cur. Hatalmazvány. Fog. Meghatalmazó bevallás. Debr.*

PLENIPOTENTIARIUS: teljes hatalmú biztos. *Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Pauly.* Meghatalmazott. *Fog. Georch. Debr.*

Teljes hatalmazott, *Puky. V-gyűjt.* Meghatalmazott képviselő, *Pauly. Georch.* Teljes hatalmu képviselő, *Georch. Szirm.*

PLENIPOTENTIATUS : teljesen meghatalmazott, teljes hatalmu. *Cur.*

PLENO jure : teljes hatalommal. *Cur. Bar. vm.*

PLENUS : teljes, teljes számu. *Fog. Lex.*

PLURALITAS : többség. *Puky. Fog. Kun.*

PLURALITAS votorum : szó-többség. *Törv.*

POENA : 1) büntetés. *Cur. Puky. Bar. vm. Lex. P-gyűjt. Szlem. Fog. Debr. Szirm. Márt. Párizp. Moln.* 2) Büntetvény. *Fog. Fenyíték. Georch. Szlem. Debr.* 3) Bér. *Puky. P-gyűjt. Georch. Dij. P-gyűjt. Birság. Csapó.*

POENA arbitraria : 1) bírótól függő —, *Cur.* Bírói ítélettől függő —, *Puky. P-gyűjt.* Bírónak ítéletére bízott —, *Szirm.* Szabad akarattól függő —, *Mest.* Szabad tetszési, v. tetszésbeli —, *Czöv.* Határozatlan, v. bíró' mérséklésére hagyott —, *Szlem.* Bíró méltánylati büntetés. *Debr.*

POENA canonica : egyházi törvényes büntetés. *Puky. Debr. P-gyűjt.* Egyházi törvényi büntetés. *Szlem.* Egyházi büntetés. *Cur.*

POENA capitalis : halálos —, *Cur. Szirm.* Főbenjáró büntetés. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Főben marasztalás. *P-gyűjt.* Halálbüntetés, fővesztés. *Szlem.*

POENA capitalis qualificata : módosított halálos büntetés. *Cur.*

POENA capitalis simplex : egyszerű főbenjáró, halálos büntetés. *Cur.*

POENA carceris : tömlöczöztetés. *Cur.* Börtönzés. *Csapó.*

POENA cassationis : (*J. met.*) hivatal-vesztés, hivatal-fosztás' büntetése. *Szlem.*

POENA civilis : közönséges polgári törvényszéki büntetés. *Szlem.*

POENA confiscationis : jószág-vesztés. *Szlem.* Elfoglalásnak büntetése. *Czöv.*

POENA corporalis : testi —, *Cur.* Ideig tartó büntetés. *Szirm.*

POENA corporalis mutilans : csonkító testi büntetés. *Cur.*

POENA corporis afflictiva : test-sanyargató —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem.* Testet sanyarító —, *Szirm.* Testi fenyíték. *Georch.* Testbeli —, *Czöv.*

POENA criminalis : fenytő törvényszéki, v. fenytő —, *Szlem.*

POENA damni : kárvallásból — *Illyés. Kárbirság. Csapó.*

POENA decretalis : dekretális büntetés. *Cur.*

POENA definita : kiszabott büntetés. *Cur.*

POENA dementitae fidei : (*J. can*) elcsábítás' v. igéretszegés' büntetése. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Márt.* Csábítás' büntetése. *Szlem.*

POENA emendae capitis : főváltás. *Cur.* Főváltás' dija. *Puky.*

POENA emendae linguae : nyelv-váltás. *Cur.* Nyelv-váltás' dija. *Puky.* I. Emenda.

POENA exasperata : súlyosított büntetés. *Cur.*

POENA exilii : számkivetés. *Cur.*

POENA extraordinaria : rendkivüli —, *Szlem.* Rendkívül való büntetés. *P-gyűjt.*

POENA falsi : hamisítás' büntetése. *Cur. Bar. vm.*

POENA famosa : hirvesztő büntetés. *Cur.*

POENA gladii : hóhér' pallosa, fővétel. *Cur.*

POENA indebitae : helytelen panasz' büntetése. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Márt.* Helytelen panasz' terbe. *Georch.* Helytelen kereset' büntetése. *Czöv. Szlem.* Méltatlan pörlés' büntetése. *Bar. vm.* Méltatlan kereset' büntetése v. birsága. *Szirm.*

POENA infamiae : gyalázat' büntetése. *Cur. Szlem.* Hírnévvesztés' b., *Bar. vm.* Gyalázatosság.

büntetés. *Czöv.* Beestelenségre
büntetés. *Sztrók.*

POENA judiciaria: törvényes,
v. bírói büntetés. *Bar. vm.*

POENA legalis: törvényes büntetés. *Cur.*

POENA legalis extraordinaria: törvényes rendkívüli büntetés. *Cur.*

POENA libertatem restringens: szabadságot megszorító —, *Cur.*

POENA medicinalis: (*J. can.*) orvosló, v. javító büntetés. *Puky. P-gyűjt.*

POENA mitigata: könnyített, lágyított büntetés. *Cur.*

POENA moralis: erkölcsi büntetés. *Szilágy.*

POENA mortis: halálos. *Cur.*

POENA mortis cum exasperatione: kinosító halállal való, *Puky.* Megsúlyosított halállal való büntetés. *Pauly.*

POENA naturalis: természeti büntetés. *Lex. Szilágyi.*

POENA notae infidelitatis: hazasértés' birsága. *Gr. Széch.* Hűtlenség' v. honsértés' b. *Csapó.*

POENA nullitatis: semmisségnek büntetése. *Czöv. Szlem.*

POENA ordinaria: 1) rendes —, *Cur. P-gyűjt.* Törvényszerinti, *Debr.* Rendszerint való, törvény által meghatározottat, *P-gyűjt.* Rendszeres, v. rendszerű. *Szlem.* 2) Halálos büntetés. *Cur. Debr. Puky. P-gyűjt.*

POENA pali: karóba, v. nyársva huzás. *Szlem.*

POENA patibuli: akasztófa, felakasztás. *Cur.*

POENA pecuniaria: pénzbeli —, *Cur. Puky. P-gyűjt. Debr.* Pénzbirság. *Szlem.*

POENA perjuri: hitszegés' büntetése. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

POENA plus petitionis: (*J. can.*) többet kérés, v. felesleges követelés' büntetése. *Szlem.*

POENA politica: polgári, *Mest.* Közrendre ügyelő intézeti v. közrendszegés' büntetése. *Szlem.*

POENA praecclusi: oltalomtól való elzárás. *Pauly. Puky. Márt. P-gyűjt.*

POENA resultus: (*J. can.*) elállás' büntetése. *Czöv.* Visszalépés, v. ígéretszegés' büntetése. *Szlem.*

POENA rotae: kerékbetérés. *Szlem.*

POENA scandali: botránkoztatás' büntetése. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Szirm.* Botránkozás' büntetése. *Czöv.* Botránkoztatás' bére. *Georch.*

POENA secundum quid arbitraria: nemére nézve bírótól függő, *Cur.*

POENA sensus: érzékenységbeli, *Illyés.* Érzéki —, *Csapó.*

POENA simpliciter arbitraria: egészen bírótól függő b., *Cur.*

POENA talionis: viszontagolt, *Cur.* Visszaháromló —, *Puky. P-gyűjt. Pauly. Márt.* Szintany nyiban való, *P-gyűjt. Pauly. Márt.* Hasonbüntetés. *Kun.* Hasonlatos büntetés. *Szirm.* Viszontaglás. *Georch.* Tromfos —, *Kász.* Viszonzozás, sérelem-viszonzozás. *Szl.* Csint-csinelés, csintazonlás, csintviszonzás. *Bar. vm.* Azontkövetelés' büntetése. *Sztrók.*

POENA temere appellantis: a' vakmerőn felebbvivőnek büntetése. *Czöv.*

POENA temere litigantium: vakmerő perlekedés' büntetése. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem.* Vakmerőn perlekedők' büntetése. *Czöv.* Vakmerő perlekedés' bére. *Georch.*

POENA temporalis: világ szerint való elégtétel. *Pázm.* Ideigtartó —, *Szirm.* Ideigleni büntetés. *Perg.*

POENA vindicativa: boszuló büntetés. *Puky. P-gyűjt. Szlem.*

POENALIS: büntető. *Fog. Debr. P-gyűjt.* Büntetésre méltó. *Cur.* Büntetésseljáró, fenyítékes. *Debr.*

POENALIS codex: büntörvénykönyv. *Kun.*

POENALIS sanctio: büntetésbe-
li megerősítés. *Czöv.* Büntetési
kötél, büntetés' ösztönül tétele.
Szlem.

POENAM reportare: büntetést
venni. *Pázm.* Bünhödni. *Csapó.*

POENITENS: gyónó. *Pázm.* Tö-
redelmes. *Vers.* Megbánó. *Szirm.*
Bünbánó. *Kun.*

POENITENTIA: elégtétel. *Lex.*
Penitencziatartás. *Pázm.* Bünbá-
nat. *Kun.* Bánkódás. *Csapó.*

POENITENTIA publica: nyilván-
való penitencia-tartás. *Gánócz.*

POENITENTIAE opera: peni-
tencia-cselekedetek. *Gánócz.* Peni-
tencia - tartásnak cselekedetei.
Lex.

POLARIS: földszarki, sarkvidéki.
Kun.

POLEMICUS: vetekedő. *Bar. vm.*
Küzdéstudó. *Kun.*

POLITIA: rendőrség. *Kun. Debr.*
Rendörzet. *Perg.* Csinügyelet. *Sztr.*
Közrendtartás. *Debr. Puky. V-*
gyűjt. Bar. vm. Szirm. Márt.
Rendtartás. *Mest. Kun.* A' köz-
rendtartásra való ügyelés. *Puky.*
Pauly. Márt. Polgári rendtartás.
Pauly. Fenyték. *Gr. Széch. Kun.*
Márt. Közbatórság. *Szirm.* Köz-
rendre, belső bátórságra ügyelés,
belső bátórság' sérelmének elejét
vevő intézet. *Szlem.* 1) Ország,
2) országlat, 3) rendőrség. *Fog.*
Rendügyelés. *Debr.* Udvariság.
Kun.

POLITIA cohibens: zabolán v.
féken tartó közfelügyelés. *Szlem.*

POLITIA criminalis: gonosztett
gátló, v. gonosztett előzés - és
felfedezésre czélzó közfelügyelés.
Szlem.

POLITIA educationis: neve-
lésről gondoskodó közfelügyelés.
Szlem.

POLITIA institutionis: tanítás
iránti közfelügyelés. *Szlem.*

POLITIA medica: orvosi, vagy
egészség-örző közfelügyelés. *Szlem.*

POLITIA montanistica: bányá-

policzia. *Czöv.* Bánya - közrendre
ügyelés. *Szlem.*

POLITIA morum: erkölcsápo-
ló közfelügyelés. *Szlem.*

POLITIA negativa: rosszgátló
-, *Szlem.*

POLITIA paupertatis: szegény-
ségen segélő -, *Szlem.* Szegény-
ségre ügyelő rendőrség. *Csapó.*

POLITIA positiva: jót elősegél-
ő -, *Szlem.*

POLITIA religionis: vallást ápo-
ló -, *Szlem.* Egyházat v. vallást
illető -, *Csapó.*

POLITIA securitatis internae pri-
vatae: belső magányos bátórsá-
got fentartó -, *Szlem.*

POLITIA securitatis internae
publicae: belső közbátórság fen-
tartó felügyelés. *Szlem.*

POLITICA: országászat, (1. or-
szágtudomány, 2. országlatlan.)
Fog. Kormánytudomány. *Debr.*
Puky. Pauly. Kun. Kormánylat,
v. kormánytan. *Perg.* Politika. *Pu-*
ky. V-gyűjt. Czöv. Polgári rend-
tartás. *P-gyűjt.* Polgári társa-
ság' java' eszközlésének tudomá-
nya. *Szlem.* Világsméret, világ-
jártasság; színöltés. *Debr.*

POLITICA externa: polgári tár-
saság' külső java' czélerányos esz-
közlésének tudománya. *Szlem.*

POLITICA externa belli: polgá-
ri társaság' külső java' had' ide-
jén való czélerányos eszközlésé-
nek tudománya. *Szlem.*

POLITICA externa pacis: pol-
gári társaság' külső java' békes-
ség' idején való czélerányos esz-
közlésének tudománya. *Szlem.*

POLITICA interna: polgári tár-
saság' belső java' czélerányos esz-
közlésének tudománya. *Szlem.*

POLITICA interna administra-
tionis: polgári társaság' belső czé-
lerányos igazgatásának tudománya.
Szlem.

POLITICA interna commercii:
nemzeti kereskedés' czélerányos
előmozdításának tudománya. *Szl.*

POLITICA interna constitutio-
nis: polgári alkotmány' czélerányos
módozásának tudománya. *Szlem.*

POLITICA interna industriae:
nemzeti szorgalom' czélerányos elő-
mozdításának tudománya. *Szlem.*

POLITICA interna legislationis:
polgári törvényszerzés' czélerányos
gyakorlásának tudománya. *Szlem.*

POLITICA interna populationis:
polgári társaság' czélerányos né-
pesítésének tudománya. *Szlem.*

POLITICA via: közigazgatási út.
Debr.

POLITICA sensu stricto: polgá-
ri társaság' java' czélerányos esz-
közlésének tudománya. *Szlem.*

POLLICITATIO: kecsigetetés. *Cur.*
P-gyűjt. Puky. Hiitegetés. *Ujf.*
Alkudozás. Georch.

POLLUTIO: megfertéztetés. *Szirm.*
Magömlés. *Kun.*

POLYANDRIA: többférjűség. *Cur.*
Puky. P-gyűjt. Ujfal. Márt.
Debr. V-gyűjt. Szlem. Sokférjű-
ség. *Fog. Kun. Bar. vm. Czöv.*
Mest. Szlem. Férfjeknek többsége.
Georch.

POLYGAMIA: többfeleségűség,
v. többférjűség. *Cur.* Soknősség.
Kun. Több személyekkel való há-
zasság, feleségsokaság, több- v.
sokfeleségűség. *Mest.* Többházas-
társuság. *Szlem.* Több házastár-
sokból lett házassági társaság. *Uj-
fal.* Sok- v. többtársuság. *Fog.*
Többnőjűség. *Debr.* Többnejűség.
Egyh. ért.

POLYGYNACIA: többfeleségű-
ség. *Cur. Puky. Szirm. Márt.*
P-gyűjt. Mest. Szlem. Többfele-
ség-tartás. *Ujfal.* Sokfeleségűség.
Czöv. Bar. vm. Feleségeknek töb-
bessége. *Georch.* Soknőjűség. *Fog.*
Soknősség. *Szirmok.*

POMARIUM: gyümölcsös. *Debr.*
Szirm.

POMERIDIANUS: délutáni. *Szirm.*
Déleesti. *Csapó.*

POMPA: fényezés. *Bar. vm.* Fény-
zet. *Debr.* Nagykészület. *Szirm.*

POMPOSUS: fényzetes. *Debr.*

PONDERA et mensurae: fontok
's mértékek. *Cur. Bar. vm.*

PONDUS: súly. *Kun.*

PONDUS auri: egy font arany.
Párizp.

PONS ligneus pro pedibus: gya-
loghid, palló. *Puky. Bűrű. Sztr.*

PONTIFEX: pápa. *Lex. Szlem.*
Szentséges pápa. *Szirm.*

PONTIFEX romanus: római pá-
pa. *Puky.*

PONTIFICARE: főpaposkodni.
Puky.

POPULICOLA: népkedvelő. *Fog.*

POPULARIS: népkedvelt, nép-
kedvencz. *Fog.* Nyájas, nép' ked-
vében járó. *P-gyűjt. Szirm. Pu-
ky. Pauly.* (adj.) köznépi. *Márt.*
Is. Népszerű, nyájas. *Debr.* Né-
pies, népszerű. *Kun.*

POPULARIS conscriptio: föld-
nép' öszveírása, felírása, felszám-
lálása. *Bar. vm.* Népszerű ösz-
szeírás. *Debr.*

POPULARITAS: népiesség, nép-
szerűség. *Kun.*

POPULATIO: 1) népség; 2) puszt-
títás. *Cur.* Népszerűség. *Puky. Pauly.*
Fog. Debr. Népszerűség. *Puky. Kun.*
Fog. Népszerűsítés, népszerűsítés. *Fog.*
l. Impopulatio.

POPULOSUS: népszerű. *Cur. Pau-
ly. Puky. Szirm.*

POPULUS: nép. *Puky. P-gyűjt.*
Georch. Szirm. Czöv. Szlem. Or-
szág —; *Helt.* Község, köznép.
Pázm.

POPULUS castris: vár' népe. *Czöv.*
Szlem. Várbeliek, várnép. *Csapó.*

PORTA: kapu. *Fog. Szlem. Bar.*
vm. Szirm. Kapuszám. *Fog. Bar. vm.*

PORTA ottomanica: török ud-
var, v. fényes porta. *Bar. vm. Pu-
ky. Debr. Szirm.*

PORTA palatinalis: kapuszám.
Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr. Szirm.
Kaputól, jószágtól való fizetés,
adó. *Pauly. Rovatal. Szirm.*

PORTAGIUM: tehervám. *Szlem.*

PORTALIS: kapui, kapuszámi,
kapuszerinti. *Bar. vm.* Kapuszá-
mos. *Egyh. ért.*

PORTALIS conscriptio: kapu-
számi összcírás. *Debr.*

PORTARUM rectificatio: kapu-
számok' kiegyenlítése. *Debr.*

PORTENTUM: tündér, csoda.
Bar. vm. Csudajelenés. *Szirm.*
Szötny, szörnyeteg. *Kun.*

PORTICUS: csarnok. *Debr.* Tor-
nác. *Szirm. Kun.*

PORTIO: 1) rész. *Cur. Bar. vm.*
Debr. P-gyűjt. Falka. *Helt. Puky.*
Fog. Nán. Szám. *Puky. Pauly.*
Részlet, adag. *Fog. Kun.* Rész-
szek, részelet. *Bar. vm.* Részjő-
szág. *Szirm. Fog.* 2) Adó. *Cur.*
Pauly. Puky. Debr. P-gyűjt.

PORTIO contributivialis: adó-
rész. *Fog.*

PORTIO ejectata: kivetett adó.
Puky.

PORTIO equilis: lóréz. *Cur.*
Fog. Bar. vm. Lószám. *P-gyűjt.*
Pauly. Puky. Kenyér- és lópor-
czio. *P-gyűjt. Puky.* Lótartási il-
letmény, szénarész, zabréz. *Debr.*

PORTIO oralis: kenyérrész. *Cur.*
Fog. Bar. vm. Puky. Debr. Ke-
nyér-porczió. *Pauly.* Emberszám.
P-gyűjt. Pauly. Puky. Táplálati
illetmény. *Debr.*

PORTIO possessionaria: rész-
jóság. *Cur. Pauly. V-gyűjt. Fog.*
Debr. P-gyűjt. Puky. Jóság rész.
Szlem. Birtokrész. *Fog.*

PORTIO praedialis: pusztarész.
Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.

PORTO: levélbér, levéldíj. *Kun.*
PORTOFREY: bérmentes; bér-
mentve. *Kun. l. Franco.*

PORTORIUM: vitelbér. *Bar. vm.*
Debr. V-gyűjt. Puky. Hordásbér.
Bar. vm. Postapénz, levélbér. *V-*
gyűjt. Puky. Postabér. *Debr.*
Szirm.

PORTUS: révpart, kikötőhely.
Debr. Cur. Pauly. Révpart v. rév-
mart. *Bar. vm.*

POSITIO: 1) tétel. *Cur. Puky.*
Fog. Kun. Tételék. *Bar. vm.* 2)
Állás. *Fog. Kun.* Állomás. *Fog.*
3) Számfogás. *Bar. vm.* 4) Álló-

vány, állvány. (Gerüst.) *Fog.*
Helyzet. *Kun.*

POSITIVA lex: téteményes tör-
vény. *Egyh. ért.* Határozó tör-
vény. *Debr.*

POSITIVA voluntas: elhatározott
akarat. *Debr.*

POSITIVE: állítva. *Cur.* Igen-
legesen. *Kun.* Állítólag. *Szerok.*
Kun. Ténylegesen, bizonyosan,
határozottan. *Debr.*

POSITIVUS: állító. *Cur.* Állí-
tólagos. *Kun.* Állatos. *Puky.* Té-
teményes. *Mest. l.)* Igenleges. *Kun.*
Fog. 2) Szerzett, tevőleges. *Fog.*
Tényleges, bizonyos, határozó.
Debr.

POSITIVUS testis: állító tanú.
Cur. Erősítő, bizonyító. *Csapó.*

POSITURA: helyzet, testállás.
Kun. Állomás. *Csapó.*

POSSESSIO: 1) birtok. *Helt.*
Cur. Fog. Debr. Szirm. Pauly.

Puky. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt.
Szlem. Lex. Georch. Czöv. Va-
gyon, vagyomány. *Puky. Pauly.*
Vagyonság. *Pauly. Jóság. Szirm.*
Mokr. Örökség. *Moln.* Fekvőjő-
szág. *Mokr.* Birodalom. *Helt. 2)*
Helység. *Cur. Fog. Szirm. Már.*
Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr.

Szlem. Falu. Szirm. Már. *P-*
gyűjt. Szlem. 3) Birtoklás. *Fog.*
Birtokban létel. *Puky. Pauly.*
Szlem. Birás. V-gyűjt. P-gyűjt.
Szlem. Moln. Párizp. Mokr. Kun.

POSSESSIO civilis: törvényes
birtok. *Georch.* Polgári birás, v.
birtok. *Czöv.* Törvényes erejű v.
törvény előtt sikeres birtok. *Szlem.*
Törvényes birás. *Ujfal.*

POSSESSIO corporalis: 1) de-
rékjóság, 2) természetes birtok.
Georch. Természeti b. *Czöv.* Tes-
ti b. *Szlem.* Testerő szerint va-
ló birás. *Ujfal.*

POSSESSIO mentalis: elmebeli
birás. *Szlem.*

POSSESSIO pacifica: békessé-
ges birtok. *Gömbös.*

POSSESSIO temporis immemo-
rialis: emlékezhetetlen idejű b.

Czöv. Emberi emlékezetet túlhaladó —, *Szlem.*

POSSESSIO vera, et quasi possessio : igazi, és mintegy —, *Czöv.* Valóságos, és törvénykölteményes birtok. *Szlem.*

POSSESSIONATUS: birtokos. *Cur. Fog. Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Debr. Márt. Szirm.* Jóságot bíró. *Puky.* Jóságos. *V-gyűjt. Szirm.* Jóságos nemes ember. *Párizp.* Házasság tüzes. *Kász.*

POSSESSIONIS incapacitas : jóság' birhatatlansága. *Szirm. Márt.* Birhatatlanság. *Puky. Cur. Pauly.*

POSSESSIONIS titulus : birtok' neme. *Puky. Pauly.* Birtokcím. *Cur. Csapó.*

POSSESSOR: birtokos. *Cur. Bar. vm. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Kun.*

POSSESSOR bonae fidei : jó lelkű birtokos. *Puky. Bar. vm. Georch. P-gyűjt. Ártatlan b., Mest. Jóhitű b., Czöv. Jó lelkiességű b. Szlem. Igaz hitű birtokos. Ujjfal.*

POSSESSOR malae fidei : hamis lelkű birtokos. *Bar. vm. Puky. P-gyűjt. Georch.* Hamis hitű, *Ujjfal.* Rossz hitű, *Czöv.* Rossz lelkiességű b. *Szlem.* Csalárd, hamisan bíró. *Puky.*

POSSESSORII capacitas : birhatóság. *Cur.*

POSSESSORII impeditio : birtokbeli megtámadás. *Gömbös.*

POSSESSORII incapacitas, l. *Possessionis* incapacitas.

POSSESSORII titulus : birtok' neme. *Debr. Birtokcím. Csapó.*

POSSESSORIUM : birtok. *Cur. Fog. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Debr.* Birtoklás. *Fogar.* Birtokbanlétel. *Szlem.*

POSSESSORIUM bonae fidei : jóhiszemű —, *Cur.*

POSSESSORIUM inire : beleszállni a' jószágba. *Veres.*

POSSESSORIUM longi temporis : emlékezetet haladó —, *Cur. Em-*

ber' emlékezetét felülhaladó birtoklás. *Puky.*

POSSESSORIUM malae fidei : rossz hiszemű birt. *Cur.*

POSSESSORIUM pacificum : békesességes birtok. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

POSSESSORIUM reale : valóságos, voltaképen való birtok. *Georch.* Való v. jelen birtok. *Szlem.*

POSSESSORIUM simultaneum : egyszersmindes birtok. *Czöv.* Együtt-gyakoroltató birtok. *Szlem.*

POSSIBILITAS : meglehetőség. *Dien.* Lehetőség. *Kun.* Lehetség. *Csapó.*

POSSIDERE : birni. *Cur. Fog. P-gyűjt. Puky.* Birtoklani. *Fog.*

POSSIDERE in corpore : egy tagban birni. *Debr.*

POSTA : hírnök. *Kun. Fog. Posta. Szirm.*

POSTAE expeditor : postakélesztítő. *V-gyűjt.* Postakiadó. *Sztr. Szirm.*

POSTAE magister : postamester. *V-gyűjt. Szirm.*

POSTAE officialis : postatiszt. *V-gyűjt. Szirm.* Hírnöktiszt. *Csap.*

POSTAE praefectus : postarendtartó. *V-gyűjt.* Főpostatiszt. *Szirm.*

POSTEN : tétel ; positio. *Vált.*

POSTERI : maradékok. *Cur. Szirm. Lex. Márt. Moln. Párizp.* Késő maradék. *Mokr. Utókoriak. Debr. I. Protes.*

POSTERITAS : maradék. *Helt. Fog. Debr. Puky. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Kövy. Perg.* Csemete. *Helt.* Jövőség. *Fog.* Jövőség. *Puky.* Ivadék. *Puky. P-gyűjt. Debr.* Utólsóság. *Mest.* Késő nyom, későbbi maradék, utóbbiság. *Bar. vm.* Késő maradékink. *Szirm. Márt.* Utókor, nyomdokvilág. *Sztrók.*

POSTERITATES utriusque sexus : mind a' két ágon lévő maradék. *Georch. Szlem.*

POSTERUS : következendő. *Sztr.*

POSTFUNDUALIS : telekutáni. *Fog.*

POSTHUMUS: méhben hagyott. *Cur. Kun. Fog. Halálutáni. Fog. Kun. Árván szülött. Perg. Georch. Utánlett. Puky. Pauly. V-gyűjt. Atyja' halála után született. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Szirm. Párizp. Márt. Moln. Kései. Decsi. Holtutáni. Bar. vm. Kun. Atyja' halála után születendő. Georch. Sírutáni. Debr. Utánszült, utószülött. Csapó.*

POSTLIMINIO: ujjolag - térésképen. *Puky.*

POSTLIMINIUM: helyreállítás. *Cur. Visszatérés. Debr. V-gyűjt. Puky. Pauly. Hazajövés, megelé. Puky. Pauly. Szarándok-ság. Pauly. Szirm. Hazatérés. Debr.*

POSTPOSITIO: utántétel. *Kun. POSTSCRIPTUM*: utóirat. *Kun. Fog. Utóírás, toldalékírás. Puky. Pauly. Levéltoldalék. Pauly. Toldalék. Szrm.*

POSTULATA regni: ország' kívánságai. *Puky. V-gyűjt. Ország' kívánati. Debr.*

POSTULATIO: (*J. can.*) választ-hatatlan személy' egyházi hivatal-ra ajánlata. *Szlem.*

POSTULATUM: kívánság. *Cur. Fog. V-gyűjt. Puky. Debr. Kivánati. Fog. P-gyűjt. Debr. Kérés. Puky. Kéremény. Puky. P-gyűjt. Mest. Czöv. Kéret. Georch. P-gyűjt. Világlát. Kun.*

POTENTAT: hatalmasság. *Fog. Kun.*

POTENTIA: 1) hatalom. *Cur. Fog. Puky. V-gyűjt. Lex.* 2) Tehetség. *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Tehetőség. Debr. Cselekedő erő. Puky. P-gyűjt.* 3) Hatalmaskodás. *Debr. Fog. V-gyűjt.* 4) Hatalmasság. *Kun. Mest. Erőszak. Pázm. Debr.*

POTENTIA absoluta: határatlan hatalom. *Lex.*

POTENTIA creandi: teremtésre való —, *Pázm. Teremtőerő. Csapó.*

POTENTIA divina: isteni erő v. hatalom. *Pázm.*

POTENTIA major: hatalmaskodás. *Cur. l. Major potentia.*

POTENTIA minor: erőszakítétel, kisebb erőszakoskodás. *Czöv. l. Violentia.*

POTENTIALITER: jelenhatalommal. *Bar. vm. Erőhatalommal. Cur. Hathatólag. Lex.*

POTENTIARIUS: hatalmaskodó. *Cur. Pauly. Márt. Puky. P-gyűjt. Hatalmas. Márt. P-gyűjt.*

POTENTIARIUS actus: hatalmaskodás. *Fog. l. Actus potentiarius.*

POTENTIOSUS: erőszakos. *Debr.*

POTESTAS: 1) hatalom. *Cur. Fog. Szirm. Márt. Párizp. Moln. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. 2) Tehetség. Fog. Méltóság. Helt.*

POTESTAS delegata: megbízott —, *Cur. Megbízott, bíráltatott. P-gyűjt. Reabízott —, Szlem.*

POTESTAS despotica: önkényes gazdai —, *Ujfal. Zsarnoki hatalom. Csapó.*

POTESTAS dimittendi peccata: (*J. can.*) bűnök' bocsánatára isteni hatalom. *Pázm.*

POTESTAS dominica: úri hatalom. *Puky. V-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Szirm.*

POTESTAS executiva: végrehajtó —, *Cur. Puky. Bar. vm. V-gyűjt. Szlem. Fog. Végrehajtói Debr. Betöltető hatalom. Szirm.*

POTESTAS extraordinaria: rendkívülvaló —, *P-gyűjt. Rendkívüli —, Szlem. Rendkívüles hatalom vagy méltóság. Czöv.*

POTESTAS inspectiva: vigyázó, *V-gyűjt. Szirm. Felvigyázó. Szlem.*

POTESTAS judiciaria: bírói —, *Cur. Mest. Szlem. Bíró-hatalom. Lex. Szlem.*

POTESTAS jurisdictionis: (*J. can.*) egyházi gondviselésnek v. törvény-szolgáltatásnak hatalma. *Mest.*

POTESTAS legislativa: törvényhozó, *Cur. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Puky.* Törvényhozói, *Debr. Törvényszerző hatalom. Szirm. Szlem. Márt. Lex.* Törvénytevétség. *Mest. Márt.*

POTESTAS ordinaria: rendes *Cur. Czöv. Rendszerént való P-gyűjt. Rendszeres hatalom. Szlem.*

POTESTAS ordinis: (*J. can.*) rendhatalom; papi v. egyházi rendnek hatalma. *Mest.*

POTESTAS parentalis: szülői v. nemzói —, *Perg.*

POTESTAS patria: atyai hatalom. *Cur. Szirm. Puky.*

POTESTAS propria: tulajdon hatalom. *Szlem.*

POTESTAS tutorea: gyámoli —, *Cur. V-gyűjt. Gyámi —, Szirm. Georch. Gyámtyai —, Szlem. Gyámnoki hatalom. Csapó.*

POTESTAS suprema: főhatalom. *Mest. Szlem.*

POTIOR: 1) főbb. *Cur. Fog. Puky.* 2) Több. *Fog.*

POTIOR compossessor: főbb birtokos. *Cur. Puky. Debr.*

POTIOR nobilis: főnemes. *Horv. Főbb v. előkelőbb nemes. Csapó.*

POTIORITAS: többség, főbbség. *Fog. Tehetőség. Debr.*

PRACTICA: csíny; gyakorlat. *Kun. Tevések. Gr. Dess.*

PRACTICABILIS: gyakorolható, valósítható. *Kun.*

PRACTICANS: gyakorlók. *Perg. Fog. Kun. Gyakorló. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Pauly. Puky. Gyakorloncz. Fog.*

PRACTICE: gyakorolva, tapasztaltatva. *Cur. Gyakorlatilag, gyakorlólag. Fog. Kun. Üzőleg. Bar. vm. A' cselekedetre nézve, gyakorlásügyletleg. Pauly. Tétleg, tetleg, tetlegesen, gyakorlatosan. Kun.*

PRACTICUS: 1) gyakorlott. *Cur. Debr. Pauly. Puky. Üzeti, üzeti. Bar. vm. Gyakorlati. Debr.*

Kun. Fog. Tétleges, tetleges. Kun. Gyakorlatos. Kun. Fog. Gyakorlási. Fog. 2) (subst.) Gyakorlász. Fog.

PRACTISARE: gyakorlani, gyakorolgatni. *Kun.*

PRAEAMBULUM: előbeszéd. *Kun.*

PRAEARENATIO: előhasznárlés. *Cur.*

PRAEBENDA: (*J. can.*) egyházi hivatal *Puky. Pauly. Cur.* — jövedelem. *Cur. Puky.*

PRAEBENDARIUS: jövedelmész, jövedelmes. *Bar. vm.*

PRAECARIUS: ingyen, idcig óráig való, bitangoló. *Puky. P-gyűjt. Kegyi. Puky. Kesyelmi. Pauly. Kérelmi. Puky. Pauly. Elnézett, bitanglott, kéremésbeli. Cur. I. Precarius.*

PRAECAUTIO: előgondosság. *Cur. Puky. Eleve v. előre őrizkedés, előre való gondoskodás. Puky. Pauly. Előóvat. Kun. P-gyűjt. Óvakodás. Fog. Előrevigyázat. Czöv. Előóvás. Debr. Kun.*

PRAECAVERE: előre gondoskodni. *Cur. Óvakodni. Fog. Csapó. Eleve őrizkedni, előgondoskodni. Puky. P-gyűjt.*

PRAECEDANEE: előjárólag. *Debr.*

PRAECEDENTIA: előbbvalóság. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Márt. Előbbiség. Debr. Elsőbbiség. Puky. V-gyűjt. Mest. Cur. Elsőbb hely. V-gyűjt. Elsőség. Szirm. Előbbvaló kellett. Ujf.*

PRAECELLENTIA: elsőség. *Fog. Megelőzés. Mest.*

PRAECEPTORIE: parancsolólag. *Cur. Fog. Puky. Debr. Kun. Rendelőleg. Cur. Tanítólag. Debr.*

PRAECEPTORIE sonans: rendelőleg szóló. *Cur.*

PRAECEPTORIUS: parancsoló, parancsolólagos. *Fog.*

PRAECEPTUM: parancsolat. *Lex. Parancs. Versegly.*

PRAECEPTUM negativum: tiltó parancsolat. *Pázmán.*

PRAECEPTUM vetans: tilalmazó parancsolat. *Illyés.*

PRAECSSOR: eleje. *Pázm.* Előző, előmenő. *Lex.*

PRAECIPERE: hagyni. *Pázm.* Meghagyni, parancsolni, megrendelni. *Fog.*

PRAECIPITANTER: futva, sietve, fontolatlanul. *Bar. vm.* Rohanva, sietve. *Kun.* Hamarkodva. *Csapó.*

PRAECIPITANTIA: hirtelenkedés. *Cur. Kun. Debr. Fog. Puky.* Hamarkodás. *Cur.* Hirtelenség. *Puky. Pázm. Kun.* Habahurgyaság. *Bar. vm.* Szerfeletti sietés. *Debr.* Sietség. *Kun.*

PRAECIPITARE: hamarkodni. *Cur.* Elhirteleníteni, hirteleníteni. *Fog.* Hirtelenkedni, sietni, rohanni. *Kun.*

PRAECISE: határozottan. *Fog. Debr.* Szabatosan, *Fog.* Szabottan. *Kun.* Pontosan. *Csapó.*

PRAECISE-WECHSEL: határozott napra szóló váltó. *Fog.*

PRAECISIO: határozottság. *Fog.* Pontosság. *Debr.* Szabatosság. *Fog. Kun. Csapó.*

PRAECISIVUS: szabatos. *Kun.*

PRAECLUDERE: elzárni, elrekeszteni. *Cur. Puky.*

PRAECLUSI terminus: zár-, v. határ-idő. *Cur.* Elzáró határidő, *Debr.* Véghatárnap. *Puky. Pauly. Szirm. Márt. P-gyűjt.* Zárnap. *Puky. Pauly. Márt. Debr.* Elzáró időhatár. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Márt.* Végső időhatár. *V-gyűjt. I.* Terminus praecclusi.

PRAECLUSIVE: kizárólag. *Kun.*

PRAECLUSIVUS terminus: zárnap, zárnap-i időhatár. *Kun. I.* Praecclusi terminus.

PRAECO: hirdető. *Szlem.* Kiáltó, kajdász. *Csapó.* Ki-kiáltó, poroszló. *Cur.* Börtonös. *Szirm.*

PRAECURSOR: előljáró. *Pázm. Szirm.* Útkészítő, útelőző, hirdető. *Lex.*

PRAEDA: ragadomány. *Cur. Bar. vm. Kun.* Martalék. *Monoszl. Marczang,* zsákmány. *Kun.*

PRAEDARI: tolvajolni. *Pázm.* Marczangolni, ragadozni, zsák-

mányolni; bitangolni, harácsolni, tékozolni. *Kun.*

PRAEDECSSOR: elő, előttevaló. *Cur. Bar. vm.* Előd. *Perg. Kun.*

PRAEDESTINATI: választottak. *Telegdy.* Elő vagy eleve választottak. *Lex.*

PRAEDESTINATIO: elővégtet, elővégtetés. *Puky.* Elválasztás. *Letenyei. Pázm.* Isten' választása. *Pázm.* Előválasztás. *Lex.* Előrendeltség. *Kun.* Isteni végzés, előrendelés, eltökélet. *Csapó.*

PRAEDIALISTA: papi nemes. *Cur.* Egyházi nemes. *Fog. Debr.* Pappnemes. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Pap' nemese. *P-gyűjt.* Főpap' nemese. *Pauly. Georch. Szlem.* Praedialis nemes. *Czöv.* Pusztabirtokos. *Kun. I.* Nobilis.

PRAEDICATUM: 1) előintés. *Perg.* 2) Előnév. *Fog.* Birtokcím, birtoknév. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Kun. Debr. Márt.* Melléknév. *Puky. Debr. Pauly. Georch.* Birtokról vett tisztességgel. *Szlem.* 3) Állítmány, mondatmány, történet, nevezék. *Bar. vm.* Helynév. *Horv. Istv.*

PRAEDIUM: puszta. *Helt. Cur. Fog. Debr. Szirm. Márt. V-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly. Bar. vm. Puky. Telek. Kézir. Bar. vm. Helt.* Pusztatelek, *Párizp. Helt.* Major, örökföld. *Moln.* Majorház, szállás. *Helt.*

PRAEDIUM dominans: (J. rom.) uralkodó v. főpraedium. *Czöv.*

PRAEDIUM impopulatum: megült, népesített —; *Cur.*

PRAEDIUM serviens: (J. rom.) szolgáló praedium. *Czöv.*

PRAEDO: rabló. *Cur. Fog. Puky. Debr. V-gyűjt.* Haramia. *Cur. Debr. Márt.* Fosztogató. *Puky. Debr. V-gyűjt.* Rabló tolvaj. *Szlem.* Fosztó, úton-álló. *Szirm.* Nyüzösztő. *Helt. Moln.* Kóborló. *Párizp. Helt.* Prédáló. *Mokr. Tolvaj,* ragadozó. *Moln. Helt. Mokr. Párizp. Kalóz. Sztrok.*

PRAEDOCINIUM : rablás. *Cur. Fog. Pauly. Puky.* Haramiaság. *Cur. Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Fosztogatás. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Fosztás. *Szirm.* Útonálló tolvajság. *Pauly. Szirm. P-gyűjt.* Rabló tolvajság. *Szlem.*

PRAEDOMINARI : mások felett uralkodni. *Puky.*

PRAEDOMINIUM : elő - uralás. *Cur.* Első vagy főuralkodás. *V-gyűjt. Pauly.* Fő, v. mások felett uralkodás. *Puky.* Felsőbbség, elsőbbség, elsőbbség. *Debr.*

PRAEEMINENTIA : kitetsző elsőbbség. *Puky.* — előbbség. *P-gyűjt.*

PRAEEMPTIO : vevésbeli elsőbbség. *Cur.* Elővásárlat. *Kun. Fog.* Vevésbeli elsőbbség. *Márt. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Vételbeli elsőbbség. *Puky. Szlem. Debr.* Előbbvétel. *Szlem.*

PRAEEMPTIONIS jus : elsőbbség a vételben. *Szilágyi.* Előbbvásárlás' jusa. *Czöv.* Elővásárlás' joga v. elővásárlási jog. *Csapó.*

PRAEROGATIO : előretett kiadás. *Szlem.*

PRAEEXISTENTIA : 1) jelenvalóság. *Cur. Puky. P-gyűjt.* 2) Előbbi létel. *Cur.* Létség, létel, létezés. *Debr.* Előbbiét. *Kun.*

PRAEFATIO : előszó, előbeszéd. *Cur. Puky. Kun.* Előjáróbeszéd. *Puky. P-gyűjt.*

PRAEFECTA : fiúsított. *Cur. Fog.* Férfiúsított. *Cur. Puky.* Megfiúsított. *Köny.* Fiúsított. *Puky. Fog.* Megférfiasított leány. *Nán.* Fiúsított leány. *Georch.* Leányfiúsított. *Czöv.* Fiúsított személy, v. leány. *Szlem.* Fiúleány. *Szék. Const.* Fiúttott, leány. *Debr.*

PRAEFECTIO : fiúsítás. *Cur. Fog. Kun. Szirm. Márt.* Megfiúsítás. *Köny.* Férfiúsítás. *Cur. V-gyűjt. Márt. Puky.* Fiú jussadás. *P.* Fiúsítás, fiúsítás. *Debr.* Fiúaggá tétel. *Pauly. Puky. Szirm. P-gyűjt.* Férfiúsítás. *Pauly. Le-*

ánynak fiúsítása. *Georch.* Leányfiúsítás. *Czöv. Szlem.*

PRAEFECTURA : 1) nevelői hivatal; 2) jószágigazgatás. *Kun.*

PRAEFECTUS : föltiszt, előtiszt. *Bar. vm. Rendtartó. V-gyűjt.* 1) Nevelő, 2) jószágigazgató. *Kun.*

PRAEFECTUS bonorum : birtokbeli rendtartó. *Puky.*

PRAEFECTUS caenobii : klastrom' előljárója. *Szirm.*

PRAEFECTUS rei contusoriae : (*J. met.*) törő műhely' —, *V-gyűjt.*

PRAEFECTUS rei liquefactoriae : olvasztó műhely' — főrendtartója. *V-gyűjt.*

PRAEFECTUS rei tormentariae : fegyvertármester. *Törr.*

PRAEFECTUS vigiliarum supremus : őrnagy. *Törr.*

PRAEFERENS : sürgetős. *Csász.* Előkelő, előleges. *Debr.*

PRAEFERENTER : előlegesen. *Cur. Debr. Puky.* Előképen, előleg. *Fog.* Előzőleg. *Kun.* Előkelőképen. *Puky.* Megkülömböztetve előbb-való. *Pauly.* Előbbkelőleg, legelőbbilég. *Debr.*

PRAEFERENTIA : elsőbbség. *Cur.* Elsőség. *Fog.* Előbbvalóság. *Pauly. Puky.* Előkelőség, előbbkelőség, előlegesség. *Debr.*

PRAEFERENTIALIA objecta : előkellő, előleges tárgyak. *Puky.*

PRAEFERENTIALIS : előkellő, előleges. *Fog.* Sürgetőbb, előbbvaló. *Szirm.*

PRAEFICERE : fiúsítani. *Kun. Fog.* Nagyzeni, férfiu águvá tenni. *Helt.* Leányfiúsítani. *Czöv.* Fiúsítani. *Sztrók.* Fiúsítani. *Debr.*

PRAEFIDEN : ia : elbizottság. *Fog. Pauly. Puky.* Önhittség, elbizakodás. *Fog.* Magameghittség. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Önbizakodás. *Puky.*

PRAEFIGERE : kitűzni. *Debr. Kun.*

PRAEFIGURARE : (*J. can.*) példázni. *Ember Pál. Pazm.*

PRAEFIGURATIO : előképzés. *Bar. vm.* Példázás. *Lex.*

PRÆFIGURATUS: példázottatott. *Pázm. Peldázott. Lex.*

PRÆFIXUS terminus: kitűzött határnap. *Törv. Kun.*

PRÆGNANS: nehézkes, terhes. *Cur. Szirm.*

PRÆGNANTIUM conditio: nehézkesek' állapotjok. *Helt.*

PRÆGUSTATOR: izelítő, előkóstoló. *Szirm.*

PRÆHABITUS: előtteni. *Fog.*

PRÆHABITUS usus: cleve volt élés. *Czöv.*

PRÆJUDICARE: sérelmére tenni. *Cur. Puky.* Sérteni. *Cur.* Sérelemre lenni, előítelni. *Fog.* Gátkodni, joggátot v. sérelmet okozni. *Kun.*

PRÆJUDICIA curiae: főtörvénszék' bevett ítéletei. *Cur.* Udvari táblák' bevett ítéletei. *Bar. vm.* A' főtörvénszék' előbbi ítéletei. *Fog. Kir. Curia'* ítéletbéli szokásai. *Szlem.*

PRÆJUDICIO alterius: másnak sérelmével. *Szirm.* Más' kárával v. rövidségével. *Csapó.*

PRÆJUDICIOSA fassio: sérelmes bévallás. *V-gyűjt.* Sérelmes örök vallás. *Szlem.*

PRÆJUDICIOSUS: 1) előítéletű. *Cur. Puky. Pauly.* Előítéletes. *Debr.* Elfogult. *Fog.* Gátkodó, 2) sérelmes. *Cur. Fog. Puky. Debr. Kun.*

PRÆJUDICIREN (einen Wechsel): elkésíteni, késedelembe jutatni. *Fog.*

PRÆJUDICIRT: elévült, p. o. váltó; Cambiales praescriptae. *Vált. Császár.*

PRÆJUDICIUM: 1) balítélet. *Cur. V-gyűjt. Puky. Debr.* Alite. *Sztrók.* Előítélet. *Cur. Fog. V-gyűjt. Debr. Lex. Szlem. Pauly. Puky. Kölcs.* Elfogultság. *Fog.* Gondolatlan ítélet, hebehurgyaság. *Szirm.* 2) Sérelem. *Cur. Fog. F-gyűjt. Debr. Georch. Szlem. Bar. vm. Kölcs. Szirm.* Örökségtől megfosztó sérelem. *P-gyűjt. Márt. Pauly.* Jussérelem. *Márt.*

Pauly. Jus' sérelme. *P-gyűjt.* Jogsérelem. *Stettn.* Joggát. *Kun.* Jussértés. *Czöv.* Rövidség. *Bar. vm. Debr. Czöv. Sérv. Bar. vm. Kár. Tud. Gy.* Örökség, v. gyökösségbeli sérelem. *Puky.* 3) Előbbi ítélet. *Fog.* — törvény. *Kézir.* 4) Késedelem. *V. ujd.*

PRÆJUNCTURA: vontató, vontaték. *Fog. Puky. Kun.* Forspont. *Szirm.* Vontatás. *Cur. Pauly. Puky. Bar. vm.* Vontató lovak. *Puky. Pauly.* Vetett, v. vontató ló, v. rospont. *P-gyűjt.* Előfogás, befogás. *Bar. vm.* Előfogat. *Debr.*

PRÆJUNCTURALIS: előfogási, befogási. *Bar. vm.* Vetett, v. vontató. *P-gyűjt.*

PRÆJUNCTURALIS taxa: vontaték' bér. *Fog.* Vontatóbér. *Cur. Puky.* Vontatásbér. *Puky.* Fogatbér. *Debr.*

PRÆJUNCTURALES equi: előfogott v. vontató lovak. *Debr.*

PRÆJUNCTURALES expensae: előfogati költségek. *Debr.*

PRAELATI: egyházi főrendek. *Puky. Szirm. Márt. Pauly. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch.* — fejedelmek. *Veres.* Főpapok. *Czöv.* Főpapi rend *Szlem.* Főrendű papok. *Bar. vm.*

PRAELATIO: elsőbbség. *Cur. Georch. Debr. Czöv. Szlem. Puky.* Előbbtétel. *Kölcs. Stett.* Elsőség. *Cur. P-gyűjt. Pauly. Fog.* Előbbvalóság. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Előzés, előztetés. *Kun. l.* Praecedentia.

PRAELATIONIS jure gaudere: elsőség' jussával birni. *Cur.* Elsőséggel birni, elsőnek v. előbbvalónak lenni. *P-gyűjt.*

PRAELATURA: főpapság, főpapi hivatal. *Kun.*

PRAELATUS: egyháznagy. *Kun.* Főpap. *Perg. P-gyűjt. Szlem. Fog.* Főrendű pap. *P-gyűjt. Georch.*

PRAELATUS regularis: szerzetes főpap. *Szlem.*

PRAELATUS tabulae: tábla' főpapja. *Szlem. K.* táblának egyházi

tagja. *V-gyűjt.* Tábla' praclátusa. *P-gyűjt.* Czöv. Kir. tábla' egyházi közbirája. *Debr.*

PRAELI libertas : sajtószabadság. *Kölc.*

PRAELIMINARE : előzmény. *Gr. Széch.*

I PRAELIMINARES articuli : előljáró cikkek. *Cur. Szirm. Puky.* Elevevaló —, *Márt.* Előleges, előlegi. *Fog. Debr.*

PRAELIMINARIS : eleve - való. *Cur. P-gyűjt. Puky.* Előre-való. *Cur. Pauly. Puky.* Előljáró. *V-gyűjt.* Előlegi. *Fog. Eleves, előleges. Debr.*

PRAELIMINARITER : előleg. *Fog.* Eleve, előlegesen. *Debr.*

PRAELUDIUM : előjáték, előjele. *Debr.* Előljátszás. *Szirm.*

PRAEMATURE : időelőtt. *Cur. Kun. Puky.* Korán. *Kun.*

PRAEMATURUS : időelőtti. *Debr. Cur. Puky.* Idő előtt való. *Puky.* Koraelőtti. *Debr.* Eleveért. *Szirm.*

PRAEMEDITATUS : eltökélt, meggondolt. *Cur. Szirm.* Eleve meggondolt, szántszándékos. *Kun.*

PRAEMIORUM distributio : (**J. can.**) jutalom-osztás. *Lex.*

PRAEMISSUM : előzmény, elővény. *Kun. Fog.*

PRAEMISSUS : előrebecsátott. *Puky.* Előrebecsátott. *P-gyűjt.*

PRAEMITTERE : előrebecsátani. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

PRAEMIUM : jutalom. *Bar. vm. Cur. Fog. Puky. Debr. Díj. Cur. Fog. Puky.*

PRAEMONERE : előinteni, megimádni, megkinálni. *Kun.*

PRAEMONERE condivisionales : az osztályosokat megkinálni. *Cur. Pauly. Puky.*

PRAEMONITIO : 1) megkinálás. *Cur. Fog. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Puky. Debr.* Törvényes megkinálás. *Szirm.* 2) Felmondás. *Cur.* 3) Előintés. *Fog. Debr. Kölc.* Előre megintés. *Puky. Czöv.* Megimádás. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Kun.*

PRAEMONITIO neglecta : elmulasztott megkinálás. *Cur. Szirm. Pauly. Puky.*

PRAENOBILIS : főnemes. *Horv. Istv.*

PRAENUMERATIO : 1) előfizetés. *Cur. Fog. Debr. Puky.* Előrevaló fizetés. *Puky. P-gyűjt.* 2) Előfizetmény. *Fog.* 3) Foglalkozás. *Kun.*

PRAEOCCUPARE : megelőzni. *Debr.* Előfoglalni. *Kun.*

PRAEPARATIO : előkészülés, előkészület. *Kun.*

PRAEPEDIRE : elzárni, akadályoztatni. *Cur. Puky.*

PRAEPEDIRE cursum juris : törvény' utját elzárni, törvény' folyamatját akadályoztatni, *Cur. Puky.*

PRAEPIGNUS : előzalog. *Cur.* Zálogi elsőség. *Bar. vm.* Eleve való zalog. *Georch.* Előbbvaló zálogi jus. *Szlem.*

PRAEPONDIUM : súlyelőzés v. előzet, súlygyőzés, súlygyőzelem. *Kun.*

PRAEPOSITURA : prépostság. *Puky. P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

PRAEPOSITUS : előljáró. *Debr.* Prépost. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Főpap. *Georch.*

PRAEPOSITUS infulatus : kereszties prépost. *V-gyűjt.* Püspöki süveges pr. *P-gyűjt.*

PRAEPOSITUS major : nagy prépost. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

PRAEPOSITUS titularis : tiszteletbeli, *Szlem.* Czimzetes prépost. *Csapó.*

PRAEPOSTERUS : fonák, visszazás, ellenes. *Debr.*

PRAEPOTENS : rendkívül tehetős. *Cur.* Nagyhatalos. *Debr.* Igen hatalmas. *Szirm.* Rendkívül való tehetőségű. *P-gyűjt.*

PRAEPOTENTIA : rendkívüli tehetőség, v. hatalom. *Cur. Szirm. P-gyűjt.* Felettből való tehetőség, hatalmasság. *Puky.* Nagyhatalóság, szertelenség. *Debr.* Főbb hatalom. *Kun.*

PRAEREQUISITUM: előkészület. *Puky.* Előre v. eleve való készület, v. megkivántatóság. *P-gyűjt.*

PRAEROGATIVA: jelesség. *Cur. Szlem.* Szabadság. *Cur. Márt. Pauly. Debr. V-gyűjt. Puky.* Előiség. *Fog.* Előkelőség. *Sztrók.* Előjog. *Fog. Kun. Stett. Sztrók.* Jeles különbség. *Puky. P-gyűjt. Márt. Pauly. V-gyűjt.* Kiváltság. *Debr.* Méltóság. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Helt.* Elsőbbség. *Bália. Bar. vm.* Elsőbb jus. *Párizp.* Mások felett való jus, elsőség. *Mest.* Különös szabadság. *Georch.* Külön igaz. *Szlem.* Előbbvaló törvény. *Ujfal.* Jeles külömböztetés, különös megtiszteltetés. *Tud. Gyűjt.* Felsőbbség, különösség. *Bar. vm.*

PRAEROGATIVA cardinalis: sarkalatos —, *Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Sarkszabadság. *Mest. I.* Praerogativae.

PRAEROGATIVA nobilitaris: nemesi —. *Cur.*

PRAEROGATIVAE cardinales: sarkalatos elsőbbségek. *Czöv.*

PRAESAGIUM: sejtés. *Cur.* (Ahnung). *Fog.* Jövendőlkézés. *Puky.* Előérzés, sejtítés. *Debr.* Előérzet, sejtés. *Kun.*

PRAESCINDERE: elméllőzni. *Cur. Puky.* Felhagyni. *Cur.* Nem ereszkedni valamibe. *Puky.* Felhagyni vele. *Vajd.*

PRAESCINDERE nimiam causae moram: felettebbi haladékát a' pernek elvágni. *Veres.*

PRAESCIBENS: parancskodó. *Bar. vm.*

PRAESCIBERE: elidőzni. *Cur.* Elidősíteni, időmulást mutatni. *Puky.* Elévíteni, idősíteni. *Fog.* 2) Szabni p. o. rendet. *Pázm.*

PRAESCIBI: elévülni, idősülni. *Fog.*

PRAESCRIPTIO: időmulás. *Helt. Cur. Perg. Kövy. Stett. Pauly. Puky. Szirm. Párizp. Debr. P-gyűjt.* Elidőzés. *Cur. Puky.* Idősi-

tés. *Fog. Kun.* Elévülés, elidősülés. *Debr. Fog.* Időtöltés. *Párizp. Ujfal.* Elidősítés. *Kun. Pauly. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Sztrók. Czöv. Szlem.* Időlefolyás. *Nánds.* Időeltelés. *Péché. Pauly. Puky.* Időtelés. *Csász.* Időmulta. *Pauly. Puky. Szirm. Georch.* Időntultság. *Pauly. Puky.* Idejét multa szokás. *Georch.*

PRAESCRIPTIO aquisitiva: jogkereső időmulás. *Stett.*

PRAESCRIPTIO aquisitrix: (*J. rom.*) határozó —, *Czöv.* Saját-szerző —, *Szlem.*

PRAESCRIPTIO completa: kitöltött —, *Czöv.*

PRAESCRIPTIO dormit: az időmulás alszik. *Cur. Czöv.* Az idősülés nyugszik. *Cur. Fog. V-gyűjt. Szlem.*; — szünik, megszünik. *Puky. P-gyűjt. Georch.* Nincs sikere az időmultának. *Puky.*

PRAESCRIPTIO extinctiva: jogoltó —, *Stett.* Justörliő. *Szlem.* Fosztó, v. eloltó —, *Czöv.*

PRAESCRIPTIO incompleta: kitöltetlen —, *Czöv.*

PRAESCRIPTIO interrumpitur: — megszakad. *Cur.* — félbe szakad. *Puky. P-gyűjt.*

PRAESCRIPTIO non currit: nem fog —, *Szirm.* Nem foly —, *Cur.* Nincs helye az elidősítésnek. *Puky. P-gyűjt.*

PRAESCRIPTIO non habet locum: az időmulásnak nincs helye. *Cur.*

PRAESCRIPTIONIS efficacia: időmulásnak foganatja. *Puky.*

PRAESCRIPTIONIS interruptio: idősülés' félbeszakadása. *Fog. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* — megszakasztása. *Pauly.* — elrontása. *Czöv.* — félbenszakasztása. *Szlem.*; — elvágatása. *Georch.*

PRAESCRIPTUM: hagyomány. *Lex. Rendelet, Csapó.*

PRAESCRIPTUM legis: törvény' rendelkezése. *Debr.*

PRAESCRIPTUM est juri illius: idősült a' joga. *Fog.*

PRAESENS aetas: jelenkor. *Fog. Puky. Fog.*
PRAESENS tempus: jelen idő. *Puky. Fog.*

PRAESENS status: jelen állapot. *Debr.*

PRAESSENTA: kijelelés, bémutatás. *Debr.* Kinevezés, beadás, benyújtás. *Pauly. P-gyűjt. Puky.* Bemutatás. *Fog.* Előmutatás. *P-gyűjt.*

PRAESSENTAE jus: bemutatási jus. *Cur.* Kinevező, v. pártfogói hatalom. *P-gyűjt. Puky.* Kijelelési v. kinevezési v. pártfogói jog. *Debr.*

PRAESSENTANS, v. **Praesentant**: bemutató. *Stett. Fog.* Fizetést kérő. *Ujfal.* Váltólevél bémutató. *Szlem.*

PRAESENTARE: 1) bemutatni. *Fog. Puky. Kun. Bar. vm.* Bémutatni, benyújtani, beadni; 2) kinevezni. *Puky. P-gyűjt.* 3) Jelenkezni. *Kun.*

PRAESENTAT: bemutatos, kinek a' váltó bemutatattatik. *Csász.*

PRAESENTATIO: 1) bemutatás. *Stett. Fog. (J. can.)* 2) Papállítás. *V-gyűjt.* Kinevezés. *P-gyűjt.* Ajánlás. *Czöv.* Kijelelés. *Szlem.*

PRAESENTATIO cambialium: (*J. camb.*) váltólevél bemutatása. *Szl. Georch.* — előmutatása. *Szlem.*

PRAESENTATIO simplex: váltólevél közszerű, v. eredeti váltó előmutatása. *Szlem.*

PRAESENTATIO qualificata: váltólevél módosított, v. másbeli általküldése. *Szlem.*

PRAESENTATION: bemutatás: — zur Zahlung: fizetés végetti (fizetési): — zur Acceptation: elfogadás végetti (elfogadási) bemutatás. *Vált. Csász. Fog.*

PRAESENTATUS: bemutatolt, bemutatos. *Fog. Vált.*

PRAESENTATUM: benyújtott irás. *Puky.* Beadat. *Császár.*

PRAESENTIA: jelenléte. *Cur. Szirm.*

PRAESENTIREN, l. **Praesentare**.

PRAESERVATIVUM: óvadék. *Gr. Széch. Ovszer. Kun.*

PRAESES: elnök. *Kun. Debr. Törv.* Elölülő. *Cur. Szirm. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

PRAESIDIALES: elnökirat. *Debr.*
PRAESIDIALIS consignatio: elnöki jegyzék. *Csász.*

PRAESIDIARIII: várőrzők. *Cur. Pauly. Puky.*

PRAESIDIUM: 1) előlülőség. *Cur.* Elnöklet, elnökség, 2) elnök-hivatal. *Fog.* 3) Elölülés. *Cur. Puky. Szlem. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly.* 4) Őrizet, erősség. *Cur. Puky. Pauly. Vár. Cur. Vigyázat. Pália.*

PRAESIDIUM gerens: előlülést tartó. *V-gyűjt.* Elölülői hivatalt vivő. *Szlem.* Elnöklő, elnökösködő. *Csapó.*

PRAESIDENS: előlülő; **Praesens**: elnök. *Kun.*

PRAESTATIO: 1) tartozás. *Cur. Fog. Szirm. Debr. Márt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Puky.* Tartozandóság. *Kun.* 2) Adózás. *Márt. Puky. P-gyűjt. Czöv. Fog. Szlem. Debr.* Fizetendőség. *Kun.* 5) Tartozat, tartozmány, (res.) *Fog.* 4) Szolgáltatás. *Puky. P-gyűjt. Szirm. Mest.* 5) Szállítás. *Debr.*

PRAESTATIO colonorum: jobbagyi tartozás. *Puky. Cur.*

PRAESTIGIAE: tündérség. *Fejér.* Szemfényvesztés. *Illy. Szirm.*

PRAESTIGIUM: ördögi mesteriség. *Pázm.*

PRAESUMERE: gyanítani. *Kun.*
PRAESUMPTIO: 1) feltevés. *Cur.*

2) Önhittség. *Debr.* Magahittség. *Cur. Puky. Pauly. Szirm.* Elővélemény. *Debr.* Előhit. *Fog.* Elfogultság. *Sztrók.* Igazvélés. *V-gyűjt. Puky.* Gyanítás. *P-gyűjt. Debr. Czöv. Szlem. Helt. Puky. Bar. vm.* Előgyanítás. *Mest.* Maga meghittség, bizalkodás, úggyartás. *Bar. vm.* Feltétel. *Czöv.* Előbbhitel. *Kászton.* Mérésztlet. *Debr.* Vakmerőség. *Szirm.*

PRAESUMPTIO cedit veritati: a' valóság több a' gyanításnál, v. a'

valóság megerősíteni a' gyanítást. *Puky.*

PRÆSUMPTIO facti: tetten épült, tettbeli —, *Cur.* Hihetőség, elhiendőség. *Szirm.*

PRÆSUMPTIO gravis: nyomos —, *Cur. Fog. Puky.* Tetemes, fontos —, *Fog.*

PRÆSUMPTIO hominis: emberi —, *Cur. Fog. P-gyűjt.* Embernek gyanítása. *Czöv.*

PRÆSUMPTIO innocentiae: ártatlanság' jelenségei, v. hihetősi-tő jelei. *Szlem.*

PRÆSUMPTIO juris: törvényen épült —, *Cur. Márt. P-gyűjt. Georch.* Törvénybeli —, *Fog. Cur.* Törvény' gyanítása. *Szlem. Czöv.* Törvénygyanítás. *Debr.*

PRÆSUMPTIO juris, et de jure: czáfolhatatlan —, *Cur.* Megczáfolhatatlan törvénygyanítás. *Puky. Pauly.* Törvényen épült czáfolhatatlan —, *P-gyűjt. Georch.* Törvény' megczáfolhatatlan gyanítása. *Szlem.* Törvényi, és törvényrőlvaló —, *Czöv.* Törvénybeli és törvényes előhit. *Fog.*

PRÆSUMPTIO juris tantum: törvénybeli, megczáfolható —. *Cur. Pauly. Puky.*

PRÆSUMPTIO levis: csekély —, *Cur. Fog.*

PRÆSUMPTIO violenta: erőltető —, *Cur.* Erős —, *Fog.*

PRÆSUMPTIVE: feltevőleg, gyanítólag. *Debr.*

PRÆSUMPTORIE: mérészen, önhiittséggel, önhitetve. *Debr.*

PRÆSUMPTUS: gyanított. *Cur. Debr.* Gyanításszerént való, gyanítottatott. *Puky. P-gyűjt.* Előgyanított. *Mest.* Feltehető. *Szlem.* Gyanításbéli. *P-gyűjt.* Elővélt. *Fog. Feltett. Debr.*

PRÆSUMPTUS consensus: elővélt jóváhagyás. *Fog.*

PRÆSUPPOSITUM: előhit, elővélet. *Kun.*

PRÆTEXTENS: 1) követelő. *Cur. Fog. Debr. Stett. Puky. Pauly. Márt. Kun.* Just kívánó.

Nánás. Jogtartó. *Debr.* Igazságot tartó. *Puky. Pauly. Szirm. Párizp.* Igényző. *Kun.* Igettartó. *Bar. vm.* Kiváncsizó. *Czöv. 2)* Állító. *Cur.*

PRÆTENDERE: 1) követelni. *Cur. Debr. Fog. Puky.* Követni, keresni, keresetet támasztani. *P-gyűjt.* Kivánni. *Debr.* Igényezni. *Kun. 2)* Állítani. *Cur. Puky. Debr.*

PRÆTENSIO: követelés. *Cur. Fog. Kun. Debr. Pauly. Puky. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Kereset. Cur. Puky. P-gyűjt. Bar. vm.* Követmény. *Georch.* Kivánság. *Debr.* Igény. *Fog. Kun. Követés. Bar. vm. Szirm. P-gyűjt.* Justartás valamihez, kívánás. *Márt.* Ügytartás, ügyállítás, megkívánat. *Bar. vm.*

PRÆTENSIO accessoria: mellék követelés. *Szlem.* Hozzájárulandó —. *Czöv.*

PRÆTENSIO principalis: főkövetelés. *Szlem.* Fővebb k. *Czöv.*

PRÆTENSIONES: igények. *Törv.*

PRÆTENSIVE: állítólag. *Cur. Márt. P-gyűjt. Debr. Pauly. Puky.* Követőleg, vitatólag. *Debr.* Követelőleg, követelve. *Fog.* Véelve. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Márt.* Képzelve. *Puky.*

PRÆTENSIVUS: követelő, igényes. *Fog. Kun.*

PRÆTENSUS: 1) követelt. *Cur. Fog. Debr. Stett.* Kereset alatt lévő. *Márt. Puky. Pauly.* Állított, vitatott. *Debr. 2)* Vélt. *Cur. Márt. Pauly. Puky.* Képzelt, állított. *Szirm.*

PRÆTENSUS haeres: gondolom örökös. *Nánás.*

PRÆTERE: 1) elmellőzni, 2) (neutr.) elmúlni. *Cur.*

PRÆTERMITTERE: elvesztegetni. *Helt.*

PRÆTEXTUARE: színtleni. *Cur. Debr. Puky.* Ürügyleni. *Debr.* Ürügyleni. *Fog. Örvölni. Kun.*

PRÆTEXTUATUS: színlett. *Cur. Puky.*

PRAETEXTUS : ürügy. *Cur. Fog. Kun. Debr. Ráray. Bar. vm. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Puky. 2) Szin. Cur. Párizp. Mokr. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Puky. Bar. vm. Pauly. 3) Örv. Cur. Fog. Kun. Pauly. Debr. P-gyűjt. Szlem. Puky. 4) Fogás. Puky. Moln. Párizp. Mokr. V-gyűjt. Pauly. Szinfogás. Mest. Bar. vm. Szinlés. Szirm. Szinlett ok. Mokr. Szinezés. Bar. vm.*

PRAETEXTUS ignobilis : nemtelen ürügy. *Gr. Széch. Örv. Czöv.*

PRAETOR : tisztbíró, városbíró. *Kun.*

PRAETORIA legio : testőröz sereg. *Bar. vm.*

PRAETORIALIS domus : megyeház, főház. *Debr.*

PRAETORIANA turma : testőrség. *Fog. Debr. Testőröz sereg. Puky. Testőrsereg. Debr.*

PRAETORIANAE turmae capitaneus : testőröz sereg kapitánya. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

PRAETORIANUS : testőröz. *Puky. Testőr. Debr. Kun.*

PRAETORIANUS miles : testőr, testőrnök. *Fog.*

PRAETORIUM : bírószek, kormányszék. *Debr.*

PRAETURA : tisztbírótság. *Kun.*

PRAEVARICATIO : 1) általhágás. *Cur. Debr. 2) Ellenféllel tartás. Cur. Kihágás. Debr.*

PRAEVARICATOR : zárrontó. *Kölcs. Általhágó, selekkel játszó. Bar. vm. Törvényszegő. Kász. Kétszinü. Kézir.*

PRAEVENIENS : előző, megelőző. *Puky. P-gyűjt.*

PRAEVENIRE : megelőzni. *Cur. Kun. Fog. Puky. P-gyűjt. Elejét venni. Cur. Puky. Előzni. Fog. P-gyűjt. Kun.*

PRAEVENIRI : előztetni. *Pázm.*

PRAEVENTIO : előzés. *Cur. Márk. Debr. Pauly. Puky. P-gyűjt. Előzet. Kun. Fog. Megelőzés. Cur. Márk. Pauly. Puky. V-gyűjt.*

PRAEVENTIONIS jus : megelőzési jus. *Cur.*

PRAEVENTIVUS : előző. *Debr.*

PRAEVENTUS : megelőztetett. *P-gyűjt. Előzött. Csapó.*

PRAEVERTERE : előkerálni, megelőzni. *Bar. vm.*

PRAEVIDERE : elevelátni. *Puky. Fog. P-gyűjt. Előrelátni. Puky.*

PRAEVIE : eleve. *Cur. Puky. Fog. Debr. Előleg. Fog. Debr. Előre, előzve. Kun.*

PRAEVIGILANTIA : elővigyázat. *Kun.*

PRAEVISIO : előre látás. *Cur. Eleve látás. Puky. P-gyűjt.*

PRAEVISUS : eleve láttatott. *Puky. P-gyűjt.*

PRAEVIUS : elevei, előlegi. *Fog.*

PRAGMATICA sanctio : országos szerződmény. *Fog. Országglási szerződés. Pauly. Márk. Puky. Debr. Országglásbéli szerződés. V-gyűjt. Szirm. Királyszeződség. Kun.*

PRAGMATICUS : boldogságügyelő. *Lex. Okozatos. Kun. Okadó, oknyomozó. Csapó.*

PRATUM unius falcastris : egy kaszálló rét. *Szlem. Egy ember vágó rét. Georch.*

PRAVITAS animi : gonoszság. *Lex. Roszlelkűség. Csapó.*

PRAXIS : 1) gyakorlás. *Cur. V-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem. Puky. Gyakorlat. Kun. Fog. Debr. Törvényes tapasztalás. Szirm. 2) Szokás. Cur. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. 3) Gyakorlatosság. Georch.*

PRAXIS criminalis : bűnperbeli —, *Cur. Bűnpörgyakorlat. Fog. Bűnpöri —, Puky. Büntető szokás. Szirm. Büntető törvénykezésbéli, v. törvényes szokás. P-gyűjt. Márk. Fenyítéki gyakorlat. Debr.*

PRAXIS judiciaria : törvénykezési —, *Cur. Puky. Debr. Törvénykezésbéli —, V-gyűjt. P-gyűjt.*

PRAXIS juridica : pörgyakorlat. *Fog.*

PRECARI: könyörögni. *Lex.* Eszedezni, kérni, esdeni. *Csapó.*

PRECARIO: kéregetve, esdve, koldulgatva. *Csapó.*

PRECARIUS: határozatlan használat. *Georch.* Ideig óráig való contractus. *Czöv.* Tetszésig való haszonkölcsönözés. *Ujfal.* Kegyadomány, kegybeliség. *Fog.*

PRECARIUS: engedelemből való, kéressel nyert, bitangoltatott. *Szirm.* Kérelmi, engedelmi, más tetszésétől függő. *Debr.* Kegybeli, kegyetembeli; bizonytalan. *Fog.* Elnézett, kéremésbéli, bitanglott. *Cur.* I. Praecarius.

PRECES fundere: imádkozni, könyörögni. *Lex.*

PRESBYTER: áldozó pap. *Czöv.*

PRESBYTERATUS: papság. *Mest.* Áldozó papi rend. *Szlem.*

PRESBYTERIUM: áldozó papi intézet. *Szlem.*

PRESSIO: nyomás. *Lex.*

PRETIOSA: drágaságok. *Cur.* *Fog.* *Debr.* *Puky.* Ekességek. *Cur.* *Puky.* *Debr.*

PRETIOSUS: böcsös. *Fog.* Becses, drága. *Csapó.*

PRETIUM: 1) ár. *Cur.* *Fog.* *Bar.* *vm.* *Lex.* *P-gyüjt.* *Czöv.* *Ujfal.* *Szlem.* *Puky.* 2) Becs, díj. *Fog.* *Debr.* Ára, becsi. *Szirm.* Érték, kelet. *Helm.*

PRETIUM adproximativum: közelítő ár. *Cur.* *Bar.* *vm.*

PRETIUM aequum: munkát megjutalmazó ár. *Szlem.*

PRETIUM aestimationale: becár. *Cur.* *Puky.* *Debr.* Böcsüár. *Fog.* Böcsübéli ár. *Szlem.* Becsüszerint való. *Szirm.*

PRETIUM affectionis: kénybecsi ár. *Cur.* Szenvedélyböcs. *Fog.* Indulatbéli ár, v. megkedvelésbecs. *Czöv.* Kénybecs. *Puky.* *V-gyüjt.* *Debr.* Kedvellés. *Puky.* *Pauly.* Kedvellés, v. kívánatbecs. *P-gyüjt.* *Czöv.* Önkényi, v. önkényár. *Mest.* Szeretteár. *Georch.* Kedveltetés' ára. *Ujfal.*

PRETIUM annui reditus fundorum: földek' esztendei jövedelmeinek ára. *Szlem.*

PRETIUM artificiale: fortélyos, v. fortélylyal felemelt ár. *Szlem.*

PRETIUM carum: drága ár. *Szlem.*

PRETIUM comparationale: vevő, vevésbéli —, *Bar.* *vm.* Vételbéli ár. *Cur.*

PRETIUM currens: folyó ár. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *P-gyüjt.* *Szlem.*

PRETIUM dicis causa: úgymondjárnak okáért való —, *Czöv.* Külszint játszó —, *Szlem.*

PRETIUM elevare: drágítani, árát felemelni valaminek. *Puky.* *Pauly.* Felverní. *Pauly.*

PRETIUM eminens: pénzbeli ár. *Szlem.* Előkelő —, *Ujfal.* Kitűnő, nagy ár. *Csapó.*

PRETIUM forense: piaci ár. *Cur.* *Bar.* *vm.* *Szlem.*

PRETIUM iniquum: munkát meg nem jutalmazó ár. *Szlem.*

PRETIUM injustum: igazságtalan, igazságsértő ár. *Szlem.*

PRETIUM laboris: munka' ára. *Szlem.* Munkadíj. *Csapó.*

PRETIUM licitacionale: kótyavetyebéli ár. *Cur.* Árverési becs v. ár. *Csapó.*

PRETIUM lucri capitalis: tőkepénz' hasznának, v. nyereségének ára. *Szlem.*

PRETIUM mediocre: közép ár. *Szlem.* Középszerű. *P-gyüjt.*

PRETIUM mercis: árrúnak ára. *Szlem.* Kelmeár. *Csapó.*

PRETIUM naturale: természetes ár. *Szlem.*

PRETIUM nominale: nevezeti, v. külső ár. *Szlem.*

PRETIUM productionis: tenyésztési, v. természetesi ár. *Szlem.*

PRETIUM proportionatum: arányzott, *Cur.* *Bar.* *vm.* Idomozott, *Bar.* *vm.*

PRETIUM reale: való, v. belső becs, 's árr. *Szlem.* Valódi v. belérték. *Csapó.*

PRETIUM regulamentale: katonai szabvány szerinti való, v. katonai szabvány ár. *Bar. vm.*

PRETIUM taxale: közbatalom által kiszabott, v. taksált ár. *Szlem.*

PRETIUM verum: igaz, *Czöv.* Valóságos —, *Szlem.*

PRETIUM vile: olcsó ár. *Szlem.* Csekély —, *Csapó.*

PRETIUM vulgare: közönséges ár. *Ujfal.*

PRIMA-NOTA: I. Cassebuch.

PRIMA-WECHSEL: első váltó; Prima di Cambio: Prima Cambiales. *Vált. Császársz.*

PRIMAE instantiae iudex: első esedezés' bírója. *Czöv.* Első bíróság. *Csapó.*

PRIMAEVUS: első évű, előkori. *Debr.*

PRIMARIUS: előkelő, elsőseges, elsőb. *Csapó.*

PRIMAS: primás. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Első papúr. *Bália.* Egyházi főpap. *Szirm.*

PRIMAS Hungariae: Magyarországnak egyházi fejedelme. *Georch.* Magyarország' Primása. *Szlem.*

PRIMAS regni: ország' elsője. *Puky.* Ország' primása. *Pauly. Puky.* — főpapja. *Debr.*

PRIMATUS: elsőség. *Lex.* Főség. *Pázm.* Fejedelemség. *Monozsl.*

PRIMATUS ecclesiae: (*J. can.*) egyházi főbbség. *Mest.*

PRIMATUS pontificis: (*J. can.*) pápának fősege, elsősege, apostoli széknek fejedelemsége. *Mest.*

PRIMICERIUS: első rendbeli pap. *Szirm.*

PRIMIGENIA donatio: eredeti adomány. *P-gyűjt. Szlem.*

PRIMIGENITUS: eredeti. *Cur.* I. Primogenitus.

PRIMIGENIUS: eredeti. *Puky. P-gyűjt.*

PRIMIPILUS: fő, kezdő. *Cur. Debr.* Feje, kezdője. *Szirm.*

PRIMITIAE: zsenge. *Fog. Lex.*

PRIMITIVUS: eredeti, ősi. *Kun.* Elei, kezdeti, eredetbeli. *Csapó.*

PRIMOGENITURA: elsőszülöttség. *Cur. Fog. P-gyűjt. Szlem. Puky.* Előszületés, elsőszülöttség. *Lex. Márt.*

PRIMOGENITUS: elsőszülött. *Cur. Lex. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Czöv. Szlem. Puky.*

PRIMO obtutu: első tekintetre. *Kun. Lex.*

PRIMORDIUM: kezdet. *Szirm.* **PRIMORES**: előjárók. *Cur. Puky. Fog. Debr.*

PRIMORES regni: ország' fejei, nagyjai, főrendek. *Szirm.* Ország' előjárói. *V-gyűjt.* Ország' előbbkelői. *Szlem.* Ország' nagyjai. *Debr.*

PRIMUS motor: első indító. *Lex.*

PRINCEPS: 1) (*adj.*) fő, első. *Debr. Fog.* 2) (*subs.*) Fejedelem. *Szlem. Lex. Debr.* Fejedelem. *Fog. Herczeg. Fog. Puky. V-gyűjt. Szirm. Georch. Czöv. Szlem. Debr.* 3) Tisztbeli társ. *Kézir.*

PRINCEPS caesareus: császári herczeg. *Szirm.*

PRINCEPS elector: választó fejedelem. *Szirm.*

PRINCEPS magnus Transylvaniae: erdélyi nagy fejedelem. *Fog. Szirm.*

PRINCEPS regius: főherczeg. *V-gyűjt. Puky.* Királyi herczeg. *Szlem. Puky.*

PRINCEPS regnans: országgló fejedelem. *V-gyűjt. Szlem. Puky.*

PRINCIPALES advocatorum: ügyesek. *V-gyűjt. Puky.* Derék személyek. *Georch. Peresek. Puky.* Megbízó felek. *Debr.* Meghatalmazók. *Szirm.*

PRINCIPALES subalternorum: felettesek. *Debr.*

PRINCIPALIS: (*adj.*) fő. *Cur. Fog. Puky. Debr. Pauly.* Főleges. *Kun. Fog.* Elsőrendű. *Kun.* Főrendű. *Stett.* Első. *Cur. Pauly. Puky.* Derék. *Cur. Debr.* (*subst.*) Ügyúr. *Czöv.* Főnök. *Fog. Kun.*

PRINCIPALIS causa: fő ok. *Cur. Puky.* Derék dolog. *Szirm. Helt.* Derék ok. *Cur.*

PRINCIPALIS coacquisitor: fő közszerzeményes. *Czöv.*

PRINCIPALIS debitor: fő adós. *Stett.*

PRINCIPALIS patrator violentiae: fő erőszakoskodó. *Cur.* Főhatalmaskodó. *Puky. Szirm.*

PRINCIPALIS persona: fő személy. *Cur. Puky.*

PRINCIPALIS plenipotentiarium: meghatalmazó. *Szirm.*

PRINCIPALIS quaestio: fő kérdés. *Cur.*

PRINCIPALIS reus: fő vétkes. *Szirm.* Fő bűnös. *Csapó.*

PRINCIPALITER: főképen. *Cur.* Főkép. *Kun. Bar. vm. Szlem.* Főleg. *Debr.* Főlegesen. *Kun. Fog.* Egyenesen. *Georch.*

PRINCIPATUS: 1) fejedelemiség. *Fog.* Fejedelemség. *Kun. Puky. Debr.* 2) Herczegség, 3) elsőség. *Fog.* Főnökség. *Csapó.*

PRINCIPIUM: 1) elv. *Helm. Kun. Fog. Debr.* 2) Kezdet. *Fog. Cur. Pauly. Puky. Debr. Moln. Mokr. Márt. Elej. Moln. Mokr.* Eredet. *Cur. Márt. Puky. Pauly.* 3) Okfő. *Fog. Köles. Főok. Cur. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly. Debr. Puky. Kútfő. Puky. Pauly.* Alapok. *Cur. Derék-ok. Cur. Puky. P-gyűjt. Szirm.* Okforrás. *V-gyűjt. Puky. Ok. Szirm. P-gyűjt.* 4) Alaptétel. *Fog. Tétel. Nán.* Alap. *Szirm.* Talpállitás. *Puky. Pauly. Mest.* Talpmondás. *Pauly.* Talp - v. sark-igazság, sark-állitás, talp - v. sark-ok. *Mest. Talpok. Ujfal. Állatás. Szirm.*

PRINCIPIUM cognitionis legum: törvények' ismeretének kútfeje. *Szlem.*

PRINCIPIUM cognitionis legum objectivum: törvények' ismeretének tárgybeli kútfeje. *Szlem.*

PRINCIPIUM cognitionis legum subjectivum: törvények' ismeretének személybeli kútfeje. *Szlem.*

PRINCIPIUM essentiae legum: törvények' lehetőségének kútfeje. *Szlem.*

PRINCIPIUM existentiae legum: törvények' lételének kútfeje. *Szlem.*

PRINCIPIUM fundamentale: alap elv. *Kun.*

PRINCIPIUM populationis: népesség' alapszabása. *Szlem.*

PRINCIPIUM possibilitatis legum, 1. **Principium essentiae legum.**

PRINCIPIUM regiminis: ország-lásnak alapszabásai. *Szlem.* Kormány' elve. *Perg.*

PRINCIPIUM scientiae alicujus: valamely tudománynak kút- v. okfeje. *Czöv.* — alapszabása, sarkigazsága, v. kútfeje. *Szlem.*

PRIOR: (adj.) előbbi, előbbvaló; (subst.) szerzetes ház' előljárója. *P-gyűjt. Prior. V-gyűjt.* Elődenes. *Kun.*

PRIOR Auranac: aurániai előljáró. *Puky. Pauly. Georch.* Aurániai prior. *Czöv. Szlem.* — perjel. *Debr. Perg.*

PRIOR tempore prior jure: a' ki előbb, az az elsőbb; v. elsőbbé az elsőség. *Csapó.*

PRIORATUS: elsőség, főség, előljáróság. *P-gyűjt.* Elődenesség. *Kun.*

PRIORATUS Auranac: aurániai főség. *P-gyűjt.* — priorság. *Czöv.* — perjelség. *Perg.*

PRIORITAS: elsőbbség. *Cur. Fog. Czöv. Szlem. Kun.* Elsőbbesség. *Szlem.* Elsőség, előbbvalóság. *P-gyűjt.*

PRIORITAS juris: jusbeli elsőbbség. *Cur.* Jogbeli elsőség. *Csapó.*

PRISTALDUS: perestoldó. *Puky. Szlem.* Közbiró. *Puky.* Peresoldok. *Vajd.*

PRISTINUM tempus: hajdani, v. régi idő. *Puky.*

PRIVATIM: magánosan, ridegen. *Kun.* Külön, magánlag. *Csapó.*

PRIVATISARE: magányoskodni. *Bar. vm.* Magányozni, ridegeskedni. *Kun.*

PRIVATIVE: magánzólag. *Fog. Kun.* Különlegesen, elkülönözve.

Debr. Magánözve. *Kun.* Különözve, magánylagosan. *Csapó.*

PRIVATIVUS : magányozott. *Cur.* Magánzó. *Fog.* Magános, magányozott. *Kun.*

PRIVATUM commodum : ön, v. önnön haszon, v. haszonkereset. *Lex.* Különérdek, magány-haszon. *Csapó.*

PRIVATUS : magányos. *Cur. Fog. Kölcs. Bar. vm. V-gyűjt. Szlem. Czöv. Puky.* Különleges, magánylagos, egyes. *Debr.* Különözött. *Pauly.* Nyilvántalan, magányvaló. *Mest.* Magán... *Fog.* Magány, rideg. *Kun.*

PRIVIGNA : mostohaleány. *Pauly. Puky. P-gyűjt. Huszt.*

PRIVIGNUS : mostohafi. *P-gyűjt. Huszt. Puky.*

PRIVILEGIALES litterae : szabadságlevél. *Mest.* Kiváltság. *Georch.* Kegylevél. *Kun.* I. Litterae.

PRIVILEGIALIS : kiváltságos. *Georch.* Privilegiomi, privilegiumbéli. *V-gyűjt.*

PRIVILEGIALISARE : kegylevelésíteni. *Kun.*

PRIVILEGIATA communitas : szabados község. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

PRIVILEGIATUM debitum : elköszéssel bíró adósság. *Cur.*

PRIVILEGIATUM oppidum : szabados —, *Cur. P-gyűjt.* Szabad mezőváros. *Puky.*

PRIVILEGIATUS : kiváltságos. *Cur. Debr. Bar. vm.* Szabados. *Cur. Bar. vm. Puky.* Szabadalmas. *Debr.* Kegyleveles, kegyelt. *Kun.* Szabadlevéllel bíró. *Puky.* Kivált. *Georch.* Privilegyiált. *V-gyűjt.* Fejedelmi különös engedelemmel v. kiváltsággal bíró v. szabados. *P-gyűjt.*

PRIVILEGISARE : kiváltságolni. *Fog. I.* Privilegialisare.

PRIVILEGISATUS : kiváltságos. *Fog.*

PRIVILEGIUM : I) kiváltság. *Cur. Fog. Georch. Stett. Kölcs. Debr. Bar. vm. Puky. P-gyűjt. Szirm.*

Kir. kegy. *Kun.* Szabadságosítás. *Perg. Husz.* Különös engedelem.

Puky. Különös fejedelmi engedelem. *Szirm. Georch. P-gyűjt.*

Szabadság. *Szirm. Moln. Márt. Párizp. Mest.* Különös törvény.

Mest. Szabadalom. *Debr. Fog. 2)*

Szabadság - levél. *Perg. Huszt. Oklevél, szabadlevél. Verb. (1779.*

ford.) Szabó. Helt. Kegyelemlevél. *Pauly. Puky.* Szlem. Kegylevél. *Kun.* Engedelemlevél. *Puky.* Kiváltvány, (ipsae litterae)

Fog. Tulajdon igazság. *Helt. Szirm.*

PRIVILEGIUM affirmativum : állító privilegium. *Czöv.* Tételre hatalmazó —, *Szlem.*

PRIVILEGIUM ce hale : cézhszabada, cézhsbéli kiváltság. *Bar. vm.*

PRIVILEGIUM contra legem : törvényelleni —, *Cur.* Törvényellenes szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM exclusivum : kizáró —, *Cur.* Kirekesztő szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM exemptionis : (J. can.) kivetés' v. inkább kivétel' privilegiuma. *Mest.* Kivételes szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM extra usum : gyakorlás kívül való —, *Cur.* Gyakorlatkivülies szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM favorabile : (J. Rom.) kedvező —, *Szlem.* Kedvezékeny szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM generale : közönséges —, *Cur. Puky. P-gyűjt.* Közded szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM gentilitium : nemzetségbéli, *Cur.* Nemzetségi, v. familiai, *Czöv.* Nemzetségre terjedő, *Szlem.* Családi szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM gratuitum : ingyen való, *Czöv.* Ingyen kegyelmű, *Szlem.* Ingyenes szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM in usu constitutum : gyakorlott, *Cur.* Divatos v. szokásbavett —, *Csapó.*

PRIVILEGIUM locale : helybéli. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Telcpe v. telepi szabadalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM mere gratuitum: ingyen adott —, *Cur.* Csupán ingyenes szabadsalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM moraliter personale: özsves személybeli, *Cur.* Erkölcsképen személybeli, *Czöv.* Közönséget illető —, *Szlem.*

PRIVILEGIUM negativum: tagadó, *Czöv.* Terh alól felmentő, *Szlem.* Nemleges szabadsalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM obsoletum: elavult, *Szlem.* Ereje-vesztett, *Puky.* Ereje-veszett, v. erejét veszítette —, *P-gyűjt.* Erőtlen —, *Georch.*

PRIVILEGIUM odiosum: (J. Rom.) gyűlölséges —, *Szlem.*

PRIVILEGIUM onerosum: terhes —, *Cur.* *Czöv.* *Szlem.* Teherrel járó —, *Szlem.*

PRIVILEGIUM perpetuum: örökös —, *Cur.* *Czöv.* *Szlem.*

PRIVILEGIUM personale: személybeli —, *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Czöv.* Személyt érdeklő —, *Szlem.* Személyes szabadsalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM personale stricte tale: egyes személybeli —, *Cur.*

PRIVILEGIUM praeter legem: törvényküvi —, *Cur.* Törvénykülső szabadsalom. *Csapó.*

PRIVILEGIUM reale: birtokbeli, *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.* Dologbeli, *Czöv.* Vagyont érdeklő —, *Szlem.*

PRIVILEGIUM speciale: különös —, *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.*

PRIVILEGIUM temporaneum: ideigleni —, *Cur.* Ideiglenes szabadsalom. *Csapó.*

PROAMITA: őszám' apjának huga v. nénje. *Puky.* *P-gyűjt.* Atyám' atyjának nénje v. huga. *Huszt.* „Ósátyám' nénje y. huga. *Szlem.* Óshuga. *Kézir.* Ósnéne, Óshug. *Csapó.*

PROAVIA: ősnék vagy üknék anyja. *P-gyűjt.* Üköm' anyja. *Huszt.* Nagyanyám' anyja. *Czöv.* Üköm. *Szlem.* Ük. *Huszt.* *Veres.*

PROAVIA materna: üknék anyja. *P-gyűjt.* Ükanya. *Csapó.* 1. *Proavia.*

PROAVIA paterna: ősnék anyja. *Puky.* *P-gyűjt.* Osanya. *Csapó.*

PROAVUNCULUS: üköm' anyjának bátyja, v. öccse. *Puky.* *P-gyűjt.* Nagyanyám' anyjának bátyja. *Puky.* *Huszt.* Üköm' bátyja, v. öccse. *Szlem.* Osanyának atyafia. *Kézir.* „Osöm' atyafia. *Styl.* C. M. R. Ós - v. ükbátya v. öcs. *Csapó.*

PROAVUS: ősnék atyja. *Puky.* *P-gyűjt.* Üknél atyja. *P-gyűjt.* „Ősömnék atyja. *Huszt.* Nagyatyám' atyja. *Czöv.* Ósátyám. *Szlem.* Déd. *Kun.* Ós. *Kézir.* Atyám' ősi. *Styl.* C. M. R. Ós - v. úkatya. *Csapó.*

PROAVUS maternus: üknék atyja. *Puky.* *P-gyűjt.* Úkatya. *Csapó.*

PROAVUS paternus: ősnék atyja, v. ósátya. *Csapó.*

PROBA: bizonyítás. *Cur.* *Pauly.* *Puky.* *Márt.* *Bar.* *vm.* *V-gyűjt.* *Lex.* Megbizonyítás. *Pauly.* *Márt.* *Puky.* *P-gyűjt.* Bebizonyítás *Kun.* *Szirm.* Bizonyítvány, igazlat, erősítmény. *Debr.* Megmutatás. *Puky.* *Pauly.* *Márt.* *Czöv.* Tanúbizonyosság. *Puky.* *Pauly.* *Márt.* *P-gyűjt.* Bizony, bizonylat. *Kun.* Bizonyíték, bizonyosság, bizony. *Fog.* Próba. *Cur.* *Czöv.* *Georch.* 2) Kisérlet, merény. *Fog.* Kisértet. *Kun.* *Bar.* *vm.* Vizsgálat, kémlelet, méréslet. *Bar.* *vm.*

PROBA artificialis v. artificiosa: mesterséges —, *Czöv.*

PROBA conformis: egyenmű —, *Puky.* *Pauly.*

PROBA externa: külső —, *Cur.* *P-gyűjt.* *Czöv.* Kivülről vett —, *Szlem.*

PROBA extraordinaria: rendkívülvaló bém bizonyító szer. *Szlem.*

PROBA ex visceribus causae: a' dolog' velejen épült —, *Cur.* *Puky.*

PROBA heterogenea: elegyes, *Cur.* Különnemű, vegyes, *Csapó.*

PROBA homogenea : egynemű —, *Cur.*

PROBA incumbit actori : a' bizonyítás a' felperes' dolga vagy kötelessége. *P-gyűjt.* A' bizonyítás' terhe a' felpörösé. *Fog.*

PROBA interna : belső —, *Cur. Georch. Czöv.* A' tetteből magából vett —, *Szlem.*

PROBA juris : gyökösség' vitatása. *Georch.* Ingadozatlan jus' megbizonyítása. *Szlem.* Gyökeres jus' megmutatása. *Czöv.* Jogbizony. *Stettn.*

PROBA media : félbizonyítás. *Vajd.*

PROBA minus plena : nem teljes, *Cur. Szlem. Héjános, Czöv. P-gyűjt.* Nem egész —, *Cur.*

PROBA minus quam semiplena : félnél kevesebb —, *Cur.* Félnél kisebb. *P-gyűjt.*

PROBA mixta : elegyes —, *Cur. Pauly. Puky.* Vegyes —, *Csapó.*

PROBA negativa : tagadó —, *Cur. Pauly. Puky.*

PROBA non artificialis : mesterségtelen —, *Szlem.* Nem mesterséges —, *Czöv.*

PROBA non plena : hiányos —, *Pauly. Héjános —, P-gyűjt.*

PROBA ordinaria : rendszerű bizonyító szer. *Szlem.*

PROBA per litteras : bizonyítás oklevelek által. *Cur.* — hiteles levelek által. *Szirm.*

PROBA per testes : tanúk által való —, *Cur. Szirm. P-gyűjt.*

PROBA plena : teljes —, *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Georch. Szlem. Fog.* Egész —, *Cur. Puky. Fog.*

PROBA plus quam semiplena : félnél több —, *Cur. Puky. P-gyűjt.* Félbizonyításnál bővebb. *Puky.* Több mint félteljes. *Debr.*

PROBA positiva : állító. *Cur. Puky. Pauly.* Tényleges. *Debr.*

PROBA semiplena : fél —, *Cur. Pauly. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Fog.* Félteljes. *Debr.*

PROBA subsidiaria : segéd —, *Cur.*

PROBA uniformis v. conformis : egynemű —, *P-gyűjt.*

PROBABLE : bizonyítható. *Bar. várm.*

PROBABILIS : 1) hihető. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Puky. Fog. Debr.* Megeshető, *Puky. V-gyűjt.* 2) Helybenhagyható, *Fog. Mest.* Javalható, *Puky. P-gyűjt.* Meglehető, *V-gyűjt. Fog.* Megengedhető, látszatos. *Mest.* Valószínű, valósulható. *Debr.*

PROBABILITAS : hihetőség. *Cur. Fog. Puky. Szlem. Kun. P-gyűjt. Mart. Mokr. Debr.* Elhíhetőség. *V-gyűjt. Szirm. Párizp. Moln.* Javalhatóság. *P-gyűjt. Puky.* Megeshetőség. *Puky.* Valószínűség. *Debr. Kun.* Valósulhatóság. *Debr.*

PROBABILITER : hihetőképen, hihetőleg, alkalmasint. *Cur. Fog. Puky.* Valószínűleg. *Kun.* Bizonyíthatólag, talán. *Bar. vm.* Megállhatólag. *Vajd.* Valósulhatólag. *Debr.*

PROBANDI onus incumbit actori : a' bizonyítás' terhe a' felpörösé. *Fog.*

PROBARE : 1) megbizonyítani. *Cur.* Bizonyítani. *Fog. Debr. Kun.* Bizonyolni, megbizonyolni. 2) Helybenhagyni. *Cur. Fog. Puky.* Jóváhagyni. *Puky. Kun.* Erősíteni, igazolni, helyeselni, valószínűsíteni. *Debr.*

PROBATIO : bizonyítás. *Kézir.* l. Proba.

PROBATIO ex visceribus causae v. interna : a' dolog' velején épült, v. a' dolog' velejéből vétett —, *P-gyűjt.*

PROBATORIUM instrumentum : bizonyító oklevelek. *Cur.* Bizonyító levél, v. oklevél. *Puky. Mart. P-gyűjt.*

PROBATUM : bizonyítmány. *Fog.*

PROBIS vestita : okokkal támogatott. *Puky.*

PROBITAS: jámborság. *Pázm.*
PROBLEMA: földadat, föltét. *Fog.*
 Állítás, mutatóvány, vitalék, vitatóvány. *Bar. vm.* Földadás, fejtvény. *Kun.*

PROBLEMATICUS: földadatos, föltétes. *Fog. Csapó.* Bizonytalan, kérdésben forgó, kérdés alatt lévő. *Pauly.* Földadásos, fejtvényes. *Kun.*

PROBUS: jámbor. *Pázm.* Fedhetetlen, igaz. *Debr.*

PROCANCELLARIUS regius: királyi alkanczellár. *V-gyűjt.* Királyi alkorrlátnok. *Perg.*

PROCAX: szemtelen. *Szirm.*

PROCEDENS iudex: ítélő bíró. *Fog. Puky. Pauly. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Kun. Márt.* A' perben ítélő bíró. *Szlem.* Közbenjáró bíró. *Pauly. Márt.* Első bíró. *Cur.* Eljáró bíró. *Debr. Kun.*

PROCEDENS tabula: ügyelő tábla. *Czöv.* Eljáró —, *Sztrak.*

PROCEDERE: eljárni. *Cur. Debr. Pauly. Puky.* Pörleni. *Bar. vm.* Kereskedni v. keresni pörrel. *Csapó.* Származni. *Medgyes. Pázm.*

PROCEDERE contra reum: az alperes ellen kereskedni. *Veres.*

PROC DERE in causa: ügyben ügyelösködni. *Czöv.* Ügyködni. *Csapó.*

PROCEDURA: eljárás. *Fog. Debr.* Munkafolyamat. *Debr.*

PROCEDURA concursualis: csődületi eljárás. *Törv.*

PROCEDURA illegalis: törvénytelen munkafolyamat, munkame-net, eljárás. *Debr.*

PROCEDURA iudicialia: törvényi folyamatja. *Cur. Puky. Pauly. Márt. P-gyűjt.* Törvényfolyamat. *Puky. Debr.* Törvénykezés. *Debr. Fog.* Pörösködés, pörfolyamat. *Fog.* Bírói eljárás. *Debr.*

PROCEDURA summaria: rövid útu törvénykezés. *Debr.*

PROCENTUARE: száradolni. *P-gyűjt. Fog. Puky.* Száralni. *Fog.*

PROCENTUATIO: kamatolás. *Cur.* Száradolás. *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

PROCENTUM: kamat. *Cur.* Századrész. *Pauly. Fog. Puky.* Száz-tól. *Márt.* Századbér. *Fog.* (Sex percentum interusurium: száztól hatos kamat. *Fog.*)

PROCERES: főrendek. *Fog. Debr. Puky. Czöv. Szlem. Kun.* Ország' főrendei. *Puky.*

PROCERES filii S. Regis: szent király' fia' főrendjei. *Czöv.* Szent király' fia' előbbkelői, v. szabad-jai. *Szlem.*

PROCESSIO: menet. *Fog. Kun.*

2) Bucsú. *Fog.* Búcsújárás. *Szirm.*

PROCESSIONALIS: járásbeli. *V-gyűjt. Szlem. Szirm. Márt.* Perbeli. *Debr.*

PROCESSIONALIS iudex nobilium: járásbeli szolgabíró. *Pauly. Szirm.*
PROCESSIONALIS impetere: megperelni. *Vajda.* Perbe vonni v. rántani. *Csapó.*

PROCESSIONALIS suscitare: pörfolyást indítani. *Kászon.* Pert kezdeni. *Csapó.*

PROCESSIONALIS: 1) per. *Cur. Szirm. Debr. Márt. V-gyűjt. Szlem. Pör. Puky. Fog. Kölc. Bar. vm. Pauly.* 2) Pörfolyás. *Puky. Szirm. Pauly. Párizp. P-gyűjt.* Perfolyamat. *Márt. Puky. Ügy. Szirm.* Ügyfolyás. *Bar. vm.* 3) Járás. *Bar. vm. V-gyűjt. Fog. Debr. Szlem.* Járát. *Fog. Kerület. Bar. vm.*

PROCESSIONALIS abaestimatorius: elbecsülésre indított —, *P-gyűjt.* Fundusoknak ki, v. elbecsülésök-re indított —, *Czöv.* Jobbágy-va-gyont elbecsültető p. *Szlem.*

PROCESSIONALIS accessorius: hozzájárult —, *Bar. vm.* Járulékony v. mellékper. *Csapó.*

PROCESSIONALIS accusatorius ad remotionem ex suspitione: gyámatyát v. gondviselőt gyanúság miatt elmozdítottó p. *Cur.*

PROCESSIONALIS acquisitorius vel ad acquisitionem: követelő v. kereső per. *Fog.*

PROCESSIONALIS activus: felpör. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Kereső per. *Debr.*

PROCESSUS actus majoris potentiae: nagyobb hatalmaskodási, *Fog.*

PROCESSUS ad abacstimationem fundorum, l. Proc. abacstimatorius.

PROCESSUS ad aequalitatem juris: just egyenlítő, jus' egyenlőséget kereső —; *Cur. Jog'* egyenlőséget követelő —; *Fog. Gyökösség'* egyenlőségre indított, v. a' gyökösség' egyenlőséget követelő —; *Puky. Pauly.* Ig egyenlőséget követő —; *Bar. vm.* Leányág' részeltetését kívánó per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad amissionem agri ob denegatam nonam: a' kilenczed' eltagadását föld' elvesztésével büntető per. *Cur.*

PROCESSUS ad amissionem dotis: hitbért vesztő —; *Cur. A'* házassági jutalom' elvesztésére indított, v. a' hitrészt' elvesztését kívánó —; *Puky. Jegy - v. hitbér'* elvesztését követelő per. *Fog.*

PROCESSUS ad amissionem vineae ob denegatam nonam: a' kilenczed' eltagadását szőlő' elvesztésével büntető per. *Cur.*

PROCESSUS ad acquisitionem: követelő, v. kereső per. *Fog.*

PROCESSUS ad acquisitionem alaturae: hozományt kereső —; *Cur. Fog. Hozományvégetti,* v. hozományt követelő. *Fog.*

PROCESSUS ad acquisitionem bonorum ex incapacitate possessorii: a' jószág' követésére másnak birhatatlansága miatt indított —; *Bar. vm.* Birhatatlanság miatt kirekesztő —; *Cur.*

PROCESSUS ad acquisitionem coacquisitionis: közkeresményt kereső per. *Cur.*

PROCESSUS ad acquisitionem contradotis: viszontjegy' megnyerésére indított p. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad acquisitionem dotis legalis: törvényes hitbért kereső —; *Cur. Jegyajándékot* követő p. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad acquisitionem parapherni: menyegzői ajándékot kereső; *Cur. Menyegzőket* követő —, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad acquisitionem juris vidualis: özvegyi íget, *Bar. vm. Özvegyi just v. járandóságot* követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad cassationem citra privilegium exercitiae exactio-nis telonialis: kiváltság nélkül gyakorlott vámszedésnek eltörlésére való pör. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad cassationem educilli: a' korcsmáltatás' eltörlésére indított ügy. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad communicationem litterarum: levelek' közlését kívánó, *Cur. Levélközlést* követő, *P-gyűjt.* Levelek' közlését követelő per. *Fog.*

PROCESSUS ad contractus implementum: kötetést teljesített, *Pauly. Tukma,* v. alku' teljesítésére indított per. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad correctionem executionis: bírói végrehajtást, v. bírói foglalást igazító, *Cur. Végrehajtás' jobbítására* indított per. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad dandam contradictionis rationem: ellenmondás' okát kívánó, *Cur. Puky. Ellenmondás okát kérő,* *P-gyűjt. Pauly.* Ellenmondás' okát követelő per. *Fog.*

PROCESSUS ad dandam oppositionis rationem: az ellenmondás' okadását kereső —, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad dandas gesti officii rationes: viselt tisztségről számadást követő —, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad dandas rationes tutelares: gyámságról számot ve-vő, *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Gyám-
atyák' számadásának követésére indított —, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad demolitionem aggerum: a' káros gátoknak elrontásokra indított per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad demolitionem nocivorum aggerum vel molarum:

a' káros gátoknak és malmoknak elrontásokra indítatott per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad demolitionem molae nocivae : kártékony malom' szétbontását követő —, *Cur.*

PROCESSUS ad desumptionem marcarum ob denegatam testificationem : tanúvallást tenni nem akaró ellen való girás per. *Cur.*

PROCESSUS ad desumptionem vinculi : megszegett kötésdíjt kereső, *Cur.* Bánatbérbeli, *Puky.* Köt-bér' megvételeit követelő, *Fog.* Kötésbeli büntetést kérő, *Pauly.* Kötésnek megvevésére indított, *Bar. vm.* Bánatbért követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad divortium quoad thorum et mensam : lakásbeli elválást kereső per. *Cur.*

PROCESSUS ad exaestimationem fundorum : alpálok' elbőcsülésére való p. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad excisionem juris capillaris : hajadon-tartást kereső, *Cur.*

PROCESSUS ad excisionem juris vidualis : özvegy-tartást kereső, *Cur.*

PROCESSUS ad excisionem quartilitii : leánynegyedét kereső, *P-gyűjt. Cur. Puky. Pauly.* Negyed' kiszakasztatására indított, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad exclusionem extranei ex аренда educilli : az idegent a' korcsmá'tatás' haszonbérletéből kizáró; *Cur.*

PROCESSUS ad exclusionem sexus foeminei : leánygot kirekesztő, *Cur.* Leányág' kizárását követelő, *Fog.* Leányágnak kizárására való, *Pauly.* Asszonyi nemnek kizárására indított per. *Bar. várm.*

PROCESSUS ad executionem sententiae sacrae sedis : sz. szék' ítéletét végrehajtó; *Cur.*

PROCESSUS ad exigendas curatelaes rationes : gondviselési számadásra szorító; *Cur.*

PROCESSUS ad exigendas tutelaes rationes ; gyámsági számadásra szorító, *Cur.*

PROCESSUS ad implementum contractus : kötést teljesítető, *Cur. P-gyűjt.* Kötés' teljesítését vitató, *Puky.*

PROCESSUS ad implementum contractus dotalistici : hitbécs-kötést bétöltető, *Cur.*

PROCESSUS ad implementum sponsalium : eljegyzés' teljesítését sürgető, *Cur.*

PROCESSUS ad implementum testamenti : testamentom' teljesítető, *Cur.* A' végső intézet' teljesítésére indított per. *Puky. P-gyűjt.*

PROCESSUS ad interimalem compositionem metalem : ideigleni háttár-elintézést eszközölő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem, l. Processus invalidatorius.

PROCESSUS ad invalidationem cambii : csere' sikerességét vitató per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad invalidationem conditionum pignoratitiarum : zálog' feltételeit erőtlenítő, *Cur.* A' zálogos feltételeknek elrontásokra indítatott, *P-gyűjt.* Zálogi feltételek' sikeretlenítését követelő, *Fog.* Zálog' állományainak elrontására indított, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad invalidationem contractus : kötést sikeretlenítő, *Cur.* Kötés' sikerességét vitató, *P-gyűjt. Pauly.* Tukma, v. alku' elrontására indított, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad invalidationem contractus ex fraude, et dolo : álnok, és csalfa kötést erőtlenítő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem donationis palatinalis : nádori adományt megtámadó per. *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem dotis scriptae : házassághoz kötött jutalom' v. hitbér' elrontására indítatott per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad invalidationem dotis scriptae excessivae : szerfe-

letti hitbért sikeretlenítő, *Cur.* Túlcsapongó írott jegybér' érvénytelenítését követelő per. *Fog.*

PROCESSUS ad invalidationem facti magistratualis: bíró' tetténeki elrontására indított, *Bar. várm.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis ex defectu solennitatis externae: felvállást külső jelességek' hijánossága miatt sikeretlenítő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis ex fraude, et dolo: álnok, és csalfa felvállást erőtlentítő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis ex neglecta admonitione: elmulasztott megintés miatt a' felvállást átruházató per. *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis ex non attentata praemonitione: előintés' nem ügyeldebéli per. *Fog.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis ex praedictio: sérelmes felvállást erőtlentítő, *Cur.* Sérelembeli örökvallomás' sikeretlenítését követelő, *Fog.* Sérelmes felvállás' sikeretlenítésére, v. sérelmen épült felvállást rontó, *Puky. Pauly.* A' felvállásnak sérelemből való elrontására indított per. *Bar. várm.*

PROCESSUS ad invalidationem fassionis perennalis ex neglecta praemonitione: elmulasztott megintés miatt a' felvállást átruházató, *Cur.* Előintés' elmulasztásabéli, *Fog.* Elmulasztott megintés épült felvállást rontó, *Puky.*

PROCESSUS ad invalidationem testamenti ex defectu activitatis, v. solennitatis internae: tehetőség' v. belső szertartás' hijánybéli, végintézet' sikeretlenítését v. érvénytelenítését követelő, *Fog.*

PROCESSUS ad invalidationem testamenti ex defectu solennitatis internae: a' testamentomot belső jelességek' hijánossága miatt sikeretlenítő; *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem testamenti ex praedictio: testamentomi sérelem miatt sikeretlenítő per. *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem testamenti, v. fassionis uxoriae de coaquisitis nobilitaribus contra consensum mariti celebratae: a' feleség által a' férj' egyezete nélkül a' nemesi közkeresményekről tett testamentom, v. vallást sikeretlenítő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem transactionis ex fraude, et dolo: álnok, és csalfa egyességet erőtlentítő, *Cur.*

PROCESSUS ad invalidationem transactionis noxae: a' gyámatya v. gondviselő által kötött káros egyességet megsemmisítő, *Cur.*

PROCESSUS ad jus patronatus a se amolendum: patronatusi just magától elhárító per. *Cur.*

PROCESSUS ad jus patronatus sibi vindicandum: patronatusi just kereső per. *Cur.*

PROCESSUS admonitorio relutatorio: megkínálva visszaváltó per. *Cur.*

PROCESSUS ad novam divisionem: új osztályt követő per. *Perg. P-gyűjt.*

PROCESSUS ad obtinendam praedictionem in tutela v. curatela: gyámság' v. gondviselés' elsőbbségét vitató, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam: büntést követelő, *Fog.*

PROCESSUS ad poenam actus majoris potentiae: czégéres hatalmaskodásbéli, *Puky.* Czégéres hatalmaskodás' díját követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam detentionis alienarum litterarum: idegen levelek' letartóztatása' díját követő per. *Puky. P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam dehonestationis: becstelenítést bőszerű, *Cur. P-gyűjt. Szlem.* Becstelenítésbéli, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam dupli:

a' megtagadott tizednek kétszeres értékét követelő, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam dupli, et perpetuae infamiae ob dolosam depositi detentionem: a' csalárdul megtartoztatott letéteményt gyalázzattal megadó, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam eorum, qui bona contra oppositionem occupant: az ellentállás ellenére tett jószágfoglalást büntető, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam infamiae: gyalázatban büntető, *Cur.* Becstelenítésre büntető, *Puky.* Becstelenítésre indítot, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam infamiae, ex confectione falsarum litterarum: hecsület' elvesztésére álllevél-költéséért indított per. *Bar. vm.*

PROCESSUS ad poenam larvae: álорczaságot büntető, *Cur.* Álорczáskodás' büntetésére indított, *Bar. vm.* Alakosságot boszuló per. *Szlem.*

PROCESSUS ad poenam legalem ob adhibitás illegales measuras, aut admissum in admensione dolum: a' mértékben, v. mérésben közbejött csalárdságot buntető per. *Cur.*

PROCESSUS ad poenam non impensionis: törvényszolgáztatás' megtagadását büntető, *Cur.* Az igaztételnek megtagadását boszuló per. *Pauly.*

PROCESSUS ad poenam notae: hivtelenségét boszuló, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam perpetui evictoratus: örökös szavalosságot követelő per. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam prodictionis fraterni sanguinis: vértagadást boszuló, *Cur.* Vértárutást boszuló, *Szlem.*

PROCESSUS ad poenam resultat: jegyesi csábítást boszuló per. *Cur.*

PROCESSUS ad poenam scandalii, et concubinam ducendam, aut dimittendam. botránkozatást bün-

tető, és az ágyas' elvételét, v. eleresztését sürgető, *Cur.*

PROCESSUS ad poenam turbati matrimonii: házasság' háborgatását büntető, *Cur.* Házasság' háborgatásának fenytésére indított, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam usurariae pravitatis: uszöráskodást buntető per. *Cur.*

PROCESSUS ad poenam violationis immunitatis ecclesiasticae: az egyházi szabadság' megsértését boszuló per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam violationis litterarum missilium: levelek' feltörését büntető, *Cur.* Levél' feltörését boszuló per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad poenam violationis sedis judiciariae: széksértést büntető, *Cur.* Törvényszéksértést boszuló per. *Szlem. Puky.*

PROCESSUS ad poenam violati sequestri: zár' felbontást büntető, *Cur.*

PROCESSUS ad praelationem obtinendam in tutela v. curatela l, Processus ad obtinendam praelationem in tutela v. curatela.

PROCESSUS ad privationem beneficij v. officij ecclesiasticij: az egyházi haszonvételeknek v. hivatalnak elvesztésére indított per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad recipiendam contradictionis rationem: ellenmondás' okát adó, *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Ellenmondások' elfogadását követelő, *Fog.* Ellenmondás' okának elfogadására indított, *Czöv. Bar. vm.* Iktatási ellenmondásnak okát kérő, v. elfogadtató, *Szlem.*

PROCESSUS ad rectificationem divisionis: osztályt igazító, *Cur.* Osztályigazítást követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad recuperanda bona e manibus tutoris v. curatoris arvajóságot visszaadó per. *Cur.*

PROCESSUS ad redintegrationem

nem : helyre állító, *Bar. vm.* Kie-
gészítésre indított, *Czön.*

PROCESSUS ad redintegrationem aviticarum alienationum: elidegenített örökséget visszaszerző per. *Cur.*

PROCESSUS ad reducendam puellam ad justam suam competentiam: hajadon - tartást mérséklő per. *Cur.*

PROCESSUS ad reducendam vi-
duam ad justam suam competen-
tiam: özvegytartást mérséklő, *Cur.*

PROCESSUS ad renovationem sententiarum: ítéletet újító, *Cur.* *P-gyűjt.* Ítélet - újító, *Puky.* Íté-
letet élesztő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad reparationem communium aedificiorum: középü-
letek' javítását eszközölő per. *Cur.*

PROCESSUS ad repetitionem fu-
gitivorum colonorum: szökött job-
bágyot visszakívánó, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad repetitionem lit-
terarum: levelek' visszakíváná-
sát követelő, *Fog.* Leveleket visz-
szakívánó per. *Cur.*

PROCESSUS ad reserationem se-
questri: zárnyitást követelő, *Fog.*
Zárthontó, v. zár alól felmentő,
Puky. P-gyűjt.

PROCESSUS ad restrictionem
viduae: az özvegy' meghatározásá-
ra indított, *Bar. vm.* Özvegyi tar-
tást mérséklő, *P-gyűjt.* *Puky.* Nő-
özvegy' korlátolását v. megszorí-
sát követő per. *Fog.*

PROCESSUS ad revindicanda dam-
na ob malam indivisi boni admi-
nistrationem: az osztatlan jószág'
rossz kormányozása által szülem-
lett kár' megtérítésére indított
per. *Pauly.*

PROCESSUS ad revindicationem
bonorum contra contradictionem
per donatarium occupatorum: el-
lenmondás után elfoglalt jószág'
visszanyerésére indított, *Bar. vm.*
Az ellenmondás' megvetésével el-
foglaltatott jószágot az adományos-
tól v. felkérőtől visszakövetelő per.
P-gyűjt.

PROCESSUS ad revindicationem
bonorum per donatarium ob ne-
glectam contradictionem occupato-
rum: ellenmondás' elmulasztása
miatt az adományos által elfoglalt
javak' visszaszerzését követelő per.
Fog.

PROCESSUS ad revindicationem
bonorum per dotalistas abalienato-
rum: a' hitbéresek által elide-
genített jószágokat visszaszerző p.
Cur.

PROCESSUS ad revindicationem
communium bonorum abalienato-
rum: az elidegenített osztatlan
javaknak visszavételére indított,
Pauly. P-gyűjt.

PROCESSUS ad sententiae reno-
vationem: az ítélet' megújítására
való, *Pauly.*

PROCESSUS ad separationem to-
talem ob subversans impedimen-
tum dirimens: semmisítő akadály
miatt teljes elválást kereső, *Cur.*

PROCESSUS ad sequestrum: zá-
rató, zároltató per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad sublationem be-
neficiorum curialium: királyi ha-
szonvételek' eltörlesztését kéro, *Szlem.*
Nemes laki haszonvételnek eltör-
rülésére indított, *Bar. vm.*

PROCESSUS ad sublationem e-
ducilli: korcsmálási igazság' eltör-
lését kéro, *Szlem.*

PROCESSUS ad sublationem e-
ducilli non privilegiati: a' kiválts-
ság nélküli korcsmáltatást eltöröl-
tető, *Cur.*

PROCESSUS ad sublationem ma-
celli non privilegiati: a' kiváltság
nélküli mézárszékét eltörültető
per. *Cur.*

PROCESSUS ad sublationem te-
lonii non privilegiati: a' kiváltság
nélküli vámot eltörültető per. *Cur.*

PROCESSUS ad sublationem te-
lonii sicci, et non necessarii: a'
száraz és szükségtelen vám' eltör-
lését követelő per. *Fog.*

PROCESSUS ad superscriptionem:
felülízetetető, *Cur. Puky.*
P-gyűjt. Rá- v. felülízetést köve-

telő, *Fog.* Zálogra való felülszámlálást követő, *Bar. vm.* Adósság' jószágra iratását kérő, *Szlem.*

PROCESSUS ad testamenti implementum, l. *Processus ad implementum testamenti.*

PROCESSUS ad translationem coloni ad alium Comitatum: más megyébe szállított jobbágyokat visszaállító, *Cur.*

PROCESSUS ad transumpta litterarum: levelek' hiteles mássát kívánó, *Cur.* Levelek' hiteles átiratát vagy másolatját követelő, *Fog.* Levél' mása' vételét követő, *P-gyűjt.* Hiteles levélmás' kerestére ügyelő, *Georch.* Leveleknek lemásolásokra indított, *Czöv.* Oklevél' hiteles mássának kiadására szorító, *Szlem.* Levélmása-vételbeli per. *Pauly.*

PROCESSUS ad transvestitionem conditionum pignoratitiarum: zálog' feltételeit átruházató, *Cur.* Zalog' átruházását, v. átváltását követelő, *Fog.* A' zálog' feltételeinek általíratásokat követő, *P-gyűjt.* *Puky.* Zalog' feltételeinek felváltására ügyelő, *Georch.* A' zálogos feltételeknek átruházásokra indított, *Czöv.* Zalog' feltételeinek általöltöztetését kérő, *Szlem.* A' zálognak, v. zálogvalásnak alkukötéseit átöltöztető, *Pauly.* A' zálogításban elsőseget követő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ad transvestitionem pignoris, l. *Processus ad transvestitionem conditionum pignoratitiarum.*

PROCESSUS adversus hominem regium, v. palatinalem, hoc munus obire detrectantem: a' királyi v. nádori ember' hivatalának felvételére szorító, *Cur.*

PROCESSUS antiquae successio-nis: régi örökösödésbeli, *Cur.*

PROCESSUS appellatus: feljebb-vitt per. *Czöv.* *Szlem.*

PROCESSUS ausugalis: kivonati, v. árjegyzéki, *Kun.* Rovásbeli, v. lajstromkivonásbeli, *Pu-*

ky. Hiteljegyzéki, *Cur.* Vonadékos, *Bar. vm.* Hitelező lajstrom mellett indított adóssági per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS brevis litis: rövid folyamatú, *Cur.* *Georch.* *Szlem.* *Debr.* *Puky.* Rövid folyású, *P-gyűjt.* *Pauly.* Rövid törvénykezésű, *Czöv.* *P-gyűjt.* Rövid pör. *Kölcs.* Rövid pörű ügy. *Bar. vm.*

PROCESSUS cambiarius: váltóper; váltó-ügy; Wechselprocess. *Vált.*

PROCESSUS civilis: polgári, *P-gyűjt.* *Georch.* *Pauly.* *Czöv.* *Puky.* Polgári tárgyú, *Georch.* Közönséges polgári törvényszéki per. *Szlem.* Polgári ügy. *Bar. vm.*

PROCESSUS civilis accessorius: toldalékos v. mellékes, *Czöv.* Mellékker. *Szlem.*

PROCESSUS civilis fundamen-talis: anyaper. *Georch.* *Czöv.* Törzökpör. *Szlem.*

PROCESSUS civilis longae litis: huzomos folyású, *P-gyűjt.* Hosszu folyamatú, *Georch.* *Szlem.* Hosszu törvénykezésű, *Czöv.* Négy húzomu per. *Georch.*

PROCESSUS civilis principalis: főper. *Czöv.* *Szlem.* Fővehb per. *Czöv.*

PROCESSUS civilis secundarius: másodos per. *Czöv.* Oldalper. *Szlem.*

PROCESSUS commodati: haszonkölcsönbeli, *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Kölcsönt követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS compromissionalis: választott bíróságbeli, *Cur.* Egyezésből v. egyezés szerint támasztott, *P-gyűjt.*

PROCESSUS computualis: számvevői, *Cur.* Öszveszámítási, *Fog.* Számvetésre vonó, *Puky.* *P-gyűjt.* Számvető, v. számot vető per. *Bar. várm.*

PROCESSUS concursualis: hitelezők' öszvejevő —, *Cur.* Öszvehivási, *Kölcs.* Tódulási, *Stett.* Esődületi, *Fog.* Kölcsönözők' közös, *Péchy.* *Pauly.* Hitelezőket öszve-

hívó, *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Hitelezőket gyűjtő, *Bar. vm.* Adósságbeli közös, v. összehívó per. *Pauly.*

PROCESSUS conducti: kibérlést sikeresítő, *Cur.*

PROCESSUS contra civitates ad pocnam 1000. florenorum: királyi városok ellen 1000. forintnyi büntetvényt követelő per. *Fog.*

PROCESSUS contra devastatores sylvarum sequestro affectarum: a' záros erdők' pusztítóji elleni per. *Fog.*

PROCESSUS contra dominos terrestres ex saevitie: kegyetlenkedő földes urak elleni per. *Fog.*

PROCESSUS contra falsarum litterarum confectores: hamislevél köhölést bosszuló per. *Cur.*

PROCESSUS contra hominem regium, et testimonium capituli, v. Conventus ob falsam statutionem, vel relationem: az íktató személyeknek csalárdságokat bosszuló per. *Cur.*

PROCESSUS contra judicem sententiam exequi nolentem: az ítéletet végrehajtani nem akaró bíró ellen indított, *Cur. P-gyűjt.*

PROCESSUS contra morosos reparatores communium aedificiorum: a' közös épületek' igazítását mulasztók ellen indított per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS contrariae tutelae actionis, seu ad recipienda bona: árva jószágot visszavétető per. *Cur.*

PROCESSUS contra testificari nolentes: bizonytságot tenni nem akarók elleni per. *Fog.*

PROCESSUS convocatorius: hitelezőket összehívó, *Cur. Pauly. Puky. Szlem.* Egybeidézttető per. *Debr. I.* Processus Concurualis.

PROCESSUS coronalítatis: koronáságból indított, *Czöv. Jóság'* koronáságán épülő per. *Szlem.*

PROCESSUS correctorius executionis: végrehajtást igazító, *P-gyűjt. Georch.* Végrehajtásnak

megigazítására indított, *Czöv. Hétel-végrehajtást igazittató, Szlem.*

PROCESSUS cridalis: bukási per. *Fog.*

PROCESSUS criminalis: bünpör. *Fog. Büntető, V-gyűjt. Pauly. Georch. Büntetti, Törv. czikk.* Fenyítő törvényszéki, v. fenyítő, *Szlem. Föbenjáró, Georch. Czöv. Pauly. Bar. vm.* Testi büntető per. *Bália.*

PROCESSUS criminalis accusatorius: vádoló-fenyítő, *Szlem.*

PROCESSUS criminalis inquisitorius: nyomozó-fenyítő, *Szlem.*

PROCESSUS criminalis ordinarius: rendszerü fenyítő, *Szlem.*

PROCESSUS criminalis statarius: álló törvénytételi fenyítő per. *Szlem.*

PROCESSUS damni: kárpör, *Fog. Kárt követelő, Cur. Károztatsheli, Pauly. Puky. Kárbeli, V-gyűjt.* Kárt követő. *P-gyűjt. Bar. vm.* Kárvallás' megterítésére való, *Czöv. Kárpótlás' pere. Szlem.*

PROCESSUS debiti: adós, vagy adósságbeli, *Cur.* Tartozást, adósságot, hitelt követő per. *Pauly. P-gyűjt.*

PROCESSUS debiti ex praedatione: elsőbbség' jussán adósságot kereső, *Cur.* Adósságot elsőbbség mellett követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS decimalis: tizedbéli, *Puky. V-gyűjt. Dézsmát vitató, P-gyűjt. Dézsmaper x. tized-iránti, Szlem.*

PROCESSUS decimalis ex jure: jussion épült tizedbéli, *Cur. Dézsmát gyökeres jusból követelő per. P-gyűjt. Jogbéli tized pör. Fog.* A' tizednek gyökeres jussából való, *Pauly.*

PROCESSUS decimalis ex usu: tizedet v. dézsmát birtok mellett vitató, *Pauly. P-gyűjt.* Birásbéli tizedet illető, v. birt tizedet követő, *Bar. vm.*

PROCESSUS dehonstationis: bécstelenítés' büntettségét követő

ügy. *Bar. vm.* Becstelenítést bosszúló per. *Cur.*

PROCESSUS de honestatorius: hőcstelenítési, *Fog.* Becstelenítésbeli, *Puky.* Gyalázást bosszúló per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS denegatae mercedis: bértagadásbeli per. *Puky.*

PROCESSUS depositi: letett jószágot kereső, *Cur.* Letéteménybeli, v. hitre bízott, *Puky.* Letétt követő, *Bar. vm.* Letétt jószágbeli. *Pauly.* Letétt v. hitre bízott jószágot követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS divisionalis: osztálybeli, *Cur. Puky. P-gyűjt.* Osztályos per. *Nán. P-gyűjt. Georch. Szlem.*

PROCESSUS divisionalis rectificatorius: osztályigazító per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS divortialis: válási, *P-gyűjt.* Házasság-bontást kérő, *Szlem.* Elváltató, házasság-bontó, *Puky.* Váló per. *Cur. Fog.*

PROCESSUS e jure: jusból való, *Czöv.* Örök jusson épülő, *Szlem.* Jogbeli v. jogper. *Fog.*

PROCESSUS e jure radicali: gyökösségnek kikerestére ügyelő, *Georch.* Jusnak gyökerességéből indított, *Czöv.* Jus' gyökerességén épülő, *Szlem.*

PROCESSUS e praedatione juris: elsőbbséget követő, *Georch.* Adósság' elsőbbségén épülő, *Szlem.*

PROCESSUS evictionalis: szavatossági, *Cur. Fog.* Szavatosságbeli, *Puky.* Szavatosság, *Czöv.* Szavatosságra szorító, *Szlem.* Szavatosságot követő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ex aequalitate juris. leányág' részeltetését kívánó, *P-gyűjt.* Gyökösség' egyenlőségére ügyelő, *Georch.* Jus' egyenlőségére indított, *Czöv.* Jus' egyenlőségén épülő, *Szlem.* I. **PROCESSUS** ad aequalitatem juris.

PROCESSUS ex capite concubinitatus, ad eliminandum concubinum et poenam scandalum suscita-

tus: az ágyasnak eltűnésére és az ágyasság által okoztatott botránkozásnak fenytésére indított per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ex coronalitate: koronáságon épült per. *Cur. I.* **PROCESSUS** coronalitatis.

PROCESSUS executionalis: végrehajtási, *Cur. Fog.* Végrehajtásbeli, *Puky. Czöv.* Foglalásra ügyelő, *Georch.* Ítélet-végrehajtás' per. *Szlem.* Végrehajtásra ügyelő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS executionis correctorius: foglalást v. végrehajtást igazító per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ex inaequalitate juris: leányág' kirekesztését kívánó, *P-gyűjt.* Gyökösség' egyenlőség' kizártára ügyelő, *Georch.* Jus' egyenetlenségére indított, *Czöv.* Jus' egyenetlenségén épülő, *Szlem.*

PROCESSUS ex incapacitate possessoris: birtokhoz való tehetetlenségén épülő, *Szlem.*

PROCESSUS ex neglecta praemonitione: a' megkínálás' elmulasztásán épült, *Pauly.* Elmulasztott megkínálásból való, *Bar. vm.* Előintés' elmulasztása miatt, *Fog. I.* **PROCESSUS** ad invalidationem fassionis perennalis ex neglecta praemonitione.

PROCESSUS ex non attenta praemonitione: előintés' nem ügyelese miatt —, *Fog.*

PROCESSUS ex prioritare juris radicalis: gyök- és elsőbbséget követő, *Bar. vm.*

PROCESSUS ex puritate stationis: ellenmondás nélkül végrehajtott iktatásbeli, *Cur.* Ellenmondással nem sértett iktatásbeli, *Puky. Pauly.* Tiszta iktatásbeli, *Fog.* Ellenmondással nem sértett iktatásból indított, *P-gyűjt.* Tiszta iktatásból való ügyelet. *Georch.* A' béiktatás' tisztaságából való, *Czöv.* Iktatás' sértetlenségén épülő, *Szlem.*

PROCESSUS ex radicalitate juris:

gyökeres jusbeli, *Cur.* Gyökös igbéli, *Bar. vm.*

PROCESSUS ex saevitie: jobbagy-sanyargatást boszuló, *Cur.* Jobbagyon való kegyetlenkedést boszuló per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ex superfluitate fundi: a' jószág' feleslegességének általengedését kérő, *Pauly.* A' zálog' többérőségét követő, *Bar. vm.* Vagyonfölöslegbéli per. *Fog.*

PROCESSUS extraordinarius: rendkívül való folyamatu, *Georch.* Rendkívüles, *Czöv.* Rendkívüli, *Perg.* Rendkívül való, *Szlem.*

PROCESSUS extraserialis: sor-
küüli, *Cur.* Soron kívül való, *Georch.* *Czöv.* *Szlem.*

PROCESSUS ex usu: birtokbéli, birtokon épült per. *Cur.*

PROCESSUS ex usuraria pravitate: törvénytelen uszorkodás' fenyítésére indított, *P-gyűjt.*

PROCESSUS falsi: álnokságot, alakosságot, vértagadást, hittörést, hamis esküvést, állevel-költést boszuló per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS fidejussionalis: kezességi, *Cur.* Kezességet teljesítő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS fori cambialis: (*J. camb.*) váltó törvénytészéki, *Szlem.*

PROCESSUS fori inferioris: alsóbb törvénytészéki, *Czöv.* Albiróságai, *Csapó.* Alsó törvénytészéki, *Szlem.*

PROCESSUS formalis: rendes per. *Debr.*

PROCESSUS fundamentalis: alap-
pör. *Kölcs.* Anya - v. törzsökös per. *Puky.* *Pauly.* Kezdetbéli, alapos ügy. *Bar. vm.* Alapper, anyaper. *Fog.* Derék per. *Sztrók.*

PROCESSUS impensionalis: törvénytészolgáltatási, *Cur.* Elégtételt követő ügy. *Bar. vm.* Elégtételbéli, *Puky.* Törvényt láttató, *Czöv.* Hatalmaskodó jobbagy ellen vagy felett igazság' kiszolgáltatását követő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS implementalis: teljesítési per. *Fog.*

PROCESSUS implementi contractuum: kötést teljesítettő, *P-gyűjt.* Betöltés' pöre, v. contractus' betöltésére indított, *Czöv.* Egyezés-teljesítést sürgető, *Szlem.*

PROCESSUS indebite soluti: helytelen fizetésbéli, *Cur.* *Puky.* Tartozatlan fizetményi, *Fog.* Nem tartozott fizetést követő ügy. *Bar. vm.* Helytelen fizetést visszakivánó per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS in facto honoris: böcsület' dolgában való, *Pauly.*

PROCESSUS invagationis: behajtásbéli ügy. *Bar. vm.*

PROCESSUS invalidatorius: erőtlenítő, *Kun.* *Kövy.* *Szlem.* Sikeretlenítő, *Puky.* *P-gyűjt.* Elrontó, *Georch.* Érvénytelenítő, *Fog.*

PROCESSUS investigatorius nobilitatis: nyomozó, *Czöv.* Nemzet-ségi nemesség' vizsgálatának per. *Szlem.* 1. **Processus legitimatorius nobilitatis.**

PROCESSUS judiciarius: törvény' útja. *Cur.*

PROCESSUS juris: 1) gyökeres just vitató, *Cur.* Jogbéli v. jogper. *Fog.* Gyökös per. *Perg.* 2) Per, ügy. *Szirm.* *Márt.* Perfolyamat. *Márt.* Perfolyás. *Szirm.* *Márt.* *Párizp.* Törvényfolyás. *Helz.* Jogfolyamat- *Sztrók.* 3) Elidegenített örökséget követő per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS juris consuetudinarii: szokott törvényfolyás, *Kász.*

PROCESSUS juris radicalis: gyökeres jusból való perek. *Czöv.* Gyökjogi per. *Sztrók.*

PROCESSUS legitimatorius: nemesség-bizonyító, *Cur.* Nemese-dő, *Kölcs.* Vérség' pöre. *Péchy.* Nemesség-vitató, *Puky.* *Fog.* *P-gyűjt.* *Georch.* Nemesség-igazló v. törvényesítő, *Fog.*

PROCESSUS libellatorius: leveledzősi, *Cur.*

PROCESSUS liquidatorio-relutorius: öszveszámítva visszaváltó per. *Cur.*

PROCESSUS liquidi debiti: szem-
betűnő adósságbeli, *Cur.* Világos
adósságbeli, *Puky. V-gyűjt.* Szem-
be való adósságot követő, *P-gyűjt.*
Tiszta adósság' pere. *Czöv.* Nyil-
vánságos adósság' pere. *Szlem.*
Világos adóssági per. *Fog.* Szem-
betűnő, v. világos adósságot kö-
vető, *Pauly.*

PROCESSUS locati: bérbeadási
sikeresítő per. *Cur.*

PROCESSUS locati conducti :
szakványbéli ügy. *Bar. vm.*

PROCESSUS longae litis: hosszú
folyamatu, *Cur.* Húzamos folya-
matú, *Puky. Debr.* Húzós folyásu,
Pauly. Hosszas pörű ügy. *Bar.*
vm. Hosszu per. *Kölcs.* Huzomos
folyásu v. törvénykezésű, *P-gyűjt.*

PROCESSUS magistratualis: fe-
nyítő per. *V-gyűjt.*

PROCESSUS magistratualis con-
tra dominos terrestres ex saevitie:
fenyítő pör a' földes-urak
ellen kegyetlenkedés miatt. *Bar.*
vm. l. Processus contra dominos
terrestres ex saevitie.

PROCESSUS majoris potentiae:
czégyeres hatalmaskodás' díját kö-
vető, *P-gyűjt.* Czégyeres hatalmas-
kodást bosszuló, v. czégyeres hat-
lmaskodás' pere. *Szlem.* Nagyobb
hatalmaskodás' pöre. *Czöv.* Na-
gyobb hatalmaskodási, *Fog.* Hat-
lmaskodási, *Cur.*

PROCESSUS marcalis: márkás
per. *Cur. P-gyűjt.* *Czöv.* Girás
per. *Cur. Georch. Czöv.* Barom-
tartóztatásbéli, *Puky. V-gyűjt.*
Bírságos per. *Czöv.*

PROCESSUS marcalis contra te-
stificari nolentes: a' vallani nem
akarók ellen indított bírságos
per. *Pauly. P-gyűjt.* Tanu-girás,
Bar. vm.

PROCESSUS matrimonialis: há-
zasságbéli, *Czöv.* Házassági, *Szlem.*

PROCESSUS metalis: határbéli,
V-gyűjt. Határper. *P-gyűjt.* *Czöv.*
Szlem. Határozó —, *Georch.*

PROCESSUS meritum: a' pernek
TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

érdeme, v. dereka. *Cur. l.* Meri-
tum Causae.

PROCESSUS metalis e v. ex ju-
re: jusson épült határper, vagy
határper jusból. *Cur. Perg.* Gyökös
határbéli per. *Puky.* Jogbéli ha-
tárper. *Fog.* Határ' gyökösségére
ügyelő, *Georch. Pauly.* Jusból va-
ló határos, *Czöv.* Gyökeres jus-
son épült határper. *Szlem.* Ki-
váltságbéli határper. *Bar. vm.*

PROCESSUS metalis ex usu: bir-
tokon épült határper, v. határ-
per birtokból. *Cur.* Birtokon épült
határbéli, *Puky.* Használatbéli ha-
tárper. *Fog.* Birásbéli határper.
Bar. vm. Birtokon épült határozó,
Pauly.

PROCESSUS neoacquisticus: új-
szerzeményi, *Georch.* Törökjárom
alól felszabadult jószág' vissza-
vételének pere. *Szlem.*

PROCESSUS nonalis ex jure:
jogbéli kilenczedper. *Fog.* Jus-
son épült kilenczedbéli per. *Cur.*

PROCESSUS novae divisionis:
osztályt újító, v. újosztály - per.
Cur. Osztály-újításbéli, *Puky. V-*
gyűjt. Újosztályt kereső, *Szlem.*

PROCESSUS novi: újító per.
Cur. Újpör. *Kölcs.*

PROCESSUS novi judicii: újít-
tatott —, *P-gyűjt.* Új ítéletkezés'
pere. *Szlem.*

PROCESSUS novi cum gratia:
kegyelemmel újító, *Cur.* — újítat-
tott, *P-gyűjt.*

PROCESSUS ob abusus juris gla-
dii: vérhatalom' visszaélése el-
len indított, *Cur.*

PROCESSUS ob clandestinam,
et fraudulentam statutionem: al-
tatomos, és csalárd igtatásbéli, *Cur.*

PROCESSUS ob detentionem le-
gitime migrare volentium: törvé-
nyesen költöző jobbágyokat el-
bocsájtató, *Cur.*

PROCESSUS ob detentionem in-
strumentorum ex publico officio
confectorum: a' köziorományok'
letartóztatása miatt indított, *Cur.*

PROCESSUS ob exactionem ve-
ctigalis in fluminibus publicis :
hajókázás' háborgatását büntető
per. *Cur.*

PROCESSUS ob excessus trice-
simales : harminczadi kicsapongá-
sokat büntető, *Cur.*

PROCESSUS ob exclusionem ex
emtionem fundorum civicorum : vá-
rosi fundusok' megvételeitől való
kizárás miatt indított per. *Cur.*

PROCESSUS ob exclusionem ex
officiis civicis : városi hivataloktól
való kizárás miatt indított per.
Cur.

PROCESSUS ob involationem in
jurisdictionem magistratus publici :
a' köz tisztség' hatalmába avatko-
zás miatt indított per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS ob lusum vetitum :
tiltott játékot büntető per. *Cur.*

PROCESSUS ob non comparitio-
nem ad Diacetam, aut contra ab-
inde contumaciter discedentem :
az országgyűlésen meg nem je-
lenés, v. onnét való makacs el-
távozás miatt indított per. *Cur.*

PROCESSUS ob non observatio-
nem mandati judicialis : törvé-
nyes parancsolat' megvetését bos-
zuló, *P-gyűjt.* Birói parancso-
lat megvetését boszuló, *Szlem.*

PROCESSUS ob non obtempera-
tionem mandatis judiciariis : birói
parancsolat' megvetését büntető.
Cur. A' törvényes parancsolatok'
el nem fogadása miatt való, *Bar.*
vm. Törvényes parancsolat' meg-
vetését boszuló per *P-gyűjt.*

PROCESSUS ob susceptionem co-
loni absque dimissionis : elbocsá-
tólevél nélkül befogadott job-
bágy miatt indított per. *Cur.*

PROCESSUS oppositionalis, seu
brachialis : ellentállásbeli, *Cur.*
Puky. *V-gyűjt.* Végrehajtást aka-
dályoztatásbeli, *Puky.* Ellentállás'
okát kérő. *P-gyűjt.* Ellenállás
okát kérő, *Szlem.* Ellentállási, *Fog.*
Erőhatalombeli, *Czöv.*

PROCESSUS ordinarius : rendes

folyamatu, *Georch.* Rendes, *Czöv.*
Rendszeres, v. rendszerű, *Szlem.*

PROCESSUS passivus : alpör.
Pauly. *Puky.* *P-gyűjt.* Terhelt
per. *Debr.*

PROCESSUS perjuralis : hitsze-
gést büntető per. *P-gyűjt.*

PROCESSUS perpetui evictora-
tus : örökös szavatosságbeli, *Pauly.*
I. Processus ad pocnam per-
petui evictoratus.

PROCESSUS politico-repositio-
nalis : polgári visszavételbeli, *Cur.*

PROCESSUS personalis : szemé-
lyes, személyt illető ügy, v. pör.
Bar. *vm.*

PROCESSUS pignoris : zálogvál-
tó, *Cur.* Zálogos, *Pauly.* Zálogper.
Fog. Zálogot követő, *P-gyűjt.*

PROCESSUS primae instantiae :
első esedezésű, *Czöv.* Első bíró-
sági per. *Szlem.*

PROCESSUS productionalis : me-
mességbizonyíttató per. *Cur.*

PROCESSUS proportionalis : a-
rányosságbeli, v. mértékszabásbe-
li, *Puky.* Arányos per. *Pauly.*
Haszonvétel' elarányzására, mér-
sékülésére indított, *Bar.* *vm.* Arány-
zati, *Kun.* Arányosságot követő,
P-gyűjt.

PROCESSUS proportionalis ex
jure : birtok' arányos felosztását
gyökeres jusunál fogva kereső, *Cur.*

PROCESSUS proportionalis ex
usu : használatbeli arányosítási pör.
Fog.

PROCESSUS proportionalis usus:
mérték-szabásbeli, *V-gyűjt.* Ará-
nyosságot követő, *P-gyűjt.* Ará-
nyosságra ügyelő, *Georch.* Élés-
ből indított arányúságos, *Czöv.*
Haszonvétel - arányosítást kérő,
Szlem. Erányzó v. mérték-szabá-
su, *Törv. czikk.*

PROCESSUS quartalitiis : leány-
negyedet kereső, *P-gyűjt.* Ne-
gyed' kihatására indított, *Czöv.*
Leány-negyed' kiszakasztatását ke-
reső per. *Szlem.*

PROCESSUS querulosus, I. Pro-
cessus violentialis.

PROCESSUS rationarius: számvevői, *Puky. Számadási, Kölcs. Fog. Számvevő, P-gyűjt. Számadolási, Czöv. Számadásra szorító, Szlem.*

PROCESSUS realis: vagyont illető, *Bar. vm.*

PROCESSUS reacquisitorius: visszakereső, v. visszaszerző, *Fog.*

PROCESSUS rectificatorio-divisionalis: osztályigazító, *Pauly. Osztály' megigazítására indított per. Bar. vm.*

PROCESSUS rectificatorius divisionis: osztályigazításbeli, *P-gyűjt. Osztályigazítást követő, P-gyűjt. Osztály-igazítást kérő, Szlem. l. Processus ad rectificationem divisionis.*

PROCESSUS rectificatorius pascui: legelőt rendbe szedető per. *Szlem.*

PROCESSUS rectificatorius sessionum: jobbági telket igazító, *Szlem.*

PROCESSUS rectificatorius silvae: uradalmi erdőrendbeszedető, *Szlem.*

PROCESSUS reluitorio-admonitorio: intő zálogper. *Fog.*

PROCESSUS reluitorio-liquidatorius: számoló zálogper. *Fog.*

PROCESSUS reluitorius pignoris: visszaváltásbeli, *P-gyűjt. Zálogos. P-gyűjt. Zálog' kiváltására ügyelő, Georch. Zálogkiváltó, Czöv. Zálogváltó, Szlem. Kölcs. Zálogper. Fog. l. Processus pignoris.*

PROCESSUS reoccupationis, v. reoccupatorius: visszafoglalásbeli, *Cur. Visszafoglalás iránt indított per. P-gyűjt.*

PROCESSUS repetitionis fugitivorum colonorum: szökevény jobbágyokat követő, *Bar. vm.*

PROCESSUS repetitionis litterarum: levél-írárok' visszakövetésére indított, *Bar. vm.*

PROCESSUS repetitorius fugitivi coloni: szökött jobbágyot visszakivánó, *Cur. P-gyűjt. Czöv. Szökevény jobbágy' visszaadatását*

követő, *Georch. Jobbágy - visszakivánó. Szlem.*

PROCESSUS repetitorius fugitivi servi: szökött szolgát visszakivánó per. *Cur.*

PROCESSUS repetitorius litterarum: levélkövető, *Georch. Okleveleknek visszakérésökre indított, Czöv. Oklevél-visszakivánó, v. oklevél-letartóztatást boszúló. Szlem. l. Processus repetitionis litterarum.*

PROCESSUS repositionalis: visszahelyeztető, *Cur. Czöv. Kölcs. Visszahelyeztetésbeli, Bar. vm. Visszatétető, P-gyűjt. Puky. Georch. Visszatétető, Czöv. Birtokba visszatétető, Szlem. Visszaállítási, visszahelyezési. Fog.*

PROCESSUS repositionalis penes sepositionem fassionis, vel impignoracionis tutoreae: a' gyámatya v. gondviselő által tett vallás v. elzálogítás' félrevetése mellett visszatétető, *Cur.*

PROCESSUS repulsionalis: visszauzési, *Cur. Fog. Visszauzésnek okát kérdő, P-gyűjt. Visszauzésbeli, Czöv. P-gyűjt. Visszaverési, Georch. Visszauzés' okát kérdő, Szlem.*

PROCESSUS scriptus: írásbeli, *Cur. Bar. vm. Szlem. Irományos, Csapó. Írott per. Czöv.*

PROCESSUS sequestratorius: zárató, *Puky. Pauly. Cur. Vagyonzárt követő, Bar. vm.*

PROCESSUS sequestri reserationis: zárnyitó per. *Cur.*

PROCESSUS serialis: sorbeli, *Cur. Szlem. Sorttartó, Cur. Soros, Czöv. Sorba teendő, Georch.*

PROCESSUS solennis: rendes, *Cur. Rendes alkotmányu, Puky. Pauly. P-gyűjt. Sztartó, rendszeres, Bar. vm. Diszes, Czöv. Ünnepi, Szlem. Ünnepeyes, Csap.*

PROCESSUS solennitates: törvénykezésnek rendtartásai. *Cur. Puky. P-gyűjt. l. Solennitas.*

PROCESSUS sponsalisticus: el-

jegyzést v. kézfogást teljesített
per. *Puky. P-gyűjt.*

PROCESSUS successionalis : örökösödésbeli, *Cur. Puky. Bar. vm.* Örökösülési, *Fog. Örököségbeli, V-gyűjt.* Örökséget követő, *P-gyűjt.* Örökösödéses, *Czöv. Örökösödési, Fog. Szlem.* Örökséges per. *Pauly.*

PROCESSUS successionalis divisionalis : örökösödés- 's osztálybeli, *Puky.*

PROCESSUS successionalis ex defectu : magszakadásbeli örökülési, *Fog.*

PROCESSUS successionalis ex jure : elidegenített örökségbeli, *Pauly.*

PROCESSUS successorio-divisionalis : örökösödés- 's osztálybeli, *Cur.* Örökösség- 's osztálybeli, *V-gyűjt.* Örökösödéses osztályos, *Czöv. Örökösödési osztályos, Szlem.* A' törvényes örökösödést és osztályt egyetemben kereső, v. örökösödési osztályos per. *Pauly.*

PROCESSUS succisionis, et decorticationis sylvarum : erdőlopást, és fahántást büntető, *Cur. P-gyűjt.*

PROCESSUS succisionis sylvarum : erdőrontásért vagy pusztításért való, *Bar. vm.*

PROCESSUS summaris : sommás per. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly. Georch.* Kérelmes ügy. *Bar. vm.* Külső forma nélkül való, *Puky. P-gyűjt.* Szózatot, v. szóbeli, *Kun.* Rövid v. summás per. *Czöv. Szlem.* Rövid utú, öszveges, *Debr.*

PROCESSUS tabularis : királyi táblánál kezdő, v. táblai per. *Puky.* Táblás, *Czöv. Táblabeli, Szlem.* Királyi táblát illető per. *Pauly. P-gyűjt.*

PROCESSUS urbarialis : urbéri, *Cur. Fog.* Urbárialis. *Czöv. P-gyűjt.* Urbáriomi panaszt orvosló. *Szlem.* Jobbágyi szabás iránt indított, *Georch.* Jobbágy-törvényi per. *Fog.*

PROCESSUS usurariae pravitatis : törvénytelen uszoráskodás' fenyítésére indított, *P-gyűjt.* Uszoráskodást bosszúló, *Szlem.*

PROCESSUS verbalis : szóbeli per. *Cur.* Szóváltó per. *Kölc.*

PROCESSUS vincularis : bánatbért követő, *P-gyűjt. Pauly.* Bánatbéres. *Czöv. Kötésbeli büntetést kérés, Szlem. l.* Processus ad desumptionem vinculi.

PROCESSUS violentialis : erőszakodási, *Cur. Kun. Fog.* Erőszakbeli, *Bar. vm.* Hatalmasságbeli, *Puky. V-gyűjt.* Hatalmaskodást panaszló, *P-gyűjt.* Erőszakoskodás' pöre, v. erőszakoskodásbeli per. *Czöv. Kissebb hatalmaskodás. Szlem.* Panaszos per. *Fog.*

PROCESSUS violentialis ob illegitimum abestimationem : törvénytelen kibecsültetést büntető per. *Cur.*

PROCINCTUS : készülő. *Mest.*

PROCLAMARE : megkiáltani. *Pázmán.* Kihirdetni. *Lex.* Kikiáltani. *Kun. Fog.*

PROCLAMATA : kikiáltás. *Cur. Fog. P-gyűjt. Szirm. Márt. Georch. Bar. vm. Puky. Debr. Kun.* Előkiáltás. *Puky. Pauly. Szlem.* Per' felvételének kikiáltása. *Czöv. P-gyűjt.* Törvénybe hívás, szóllítás. *Szirm.* Hirdetmény. *Bar. vm.* Kihirdetés. *Márt. Debr.*

PROCLAMATA causae : per' felvételének kikiáltása. *P-gyűjt.*

PROCLAMATA congregatio : kihirdetett v. kikiáltott gyülekezet. *Szlem.*

PROCLAMATIO : felszólítás. *Fog. Szóllítás. Kézir. Helt.* Előkiáltás. *Szlem.* Kikiáltás. *Cur. l.* Proclamatata.

PROCLAMATOR : kikiáltó ; kadjász. *P-gyűjt.*

PROCLAMATUS : kikiáltott. *Cur. Puky.* Kihíresített. *Puky.* Kihíresített, kikiáltatott. *P-gyűjt.*

PROCRASTINARE : halogatni. *Kun. Lex.*

PROCREATIO: termés. *Cur. Kun.* Termesztés. *Kun.*

PROCURA: (*J. camb.*)-főlhatalmazás. *Stett.* Meghatalmazás. *Fog. Vált.* l. Plenipotentiatio.

PROCURA-ÍŰHRER: meghatalmazott. *Fog.*

PROCURARE: ellátni. *Vajd.*

PROCURATIO: késztetett elszülés, v. magzatnak ehajtása. *Puky.*

PROCURATIO abortus: gyerek elcsúszlása. *Vajd.* Magzat-elhajtás. *Sztrók.* l. Abortus.

PROCURATOR: ügyvéd. *Cur. Fog. Debr. Szlem. Kun.* Ügyész. *Márt. Puky. Kun P-gyűjt. Georch.* Ügyvédlő. *Puky.* Ügyvédő. *V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Gondviselő. *Mest.* Képviselő. *Georch.* Pervédő. *Szlem.* Szószóló. *Debr.* Prokátor. *Cur. P-gyűjt.*

PROCURATOR cum nostris: törvény előtt vallott, meghatalmazott. *Szirm.*

PROCURATOREM constituere: ügyvédöt vallani. *V-gyűjt.* Pervédőt rendelni. *Szlem.* Prokátort vallani. *Szirm.*

PROCURATORIA: pertár, ügysterem. *Cur.* Ügyvédterem. *Fog.* Ügyésszoba. *Georch.* Pervédői —, *Szlem.* Ügyvédház, ügyterem. *Debr.* Ügyészcsarnok, pörtár. *Kun.*

PROCURATORIA constitutio: ügyvédi, prokátor vallás. *Cur.* Ügyvédi megbíztatás, bevallás. *Debr.* Ügyvédvallomás, ügyvédrendelet, ügyvédvallomány. *Fog.* Prokátori vallás. *P-gyűjt.*

PROCURATORIA constitutio cum nostris: törvény előtt tett prokátori v. ügyvédi vallás; törvény előtt vallott ügyvéd, v. prokátor. *Cur.*

PROCURATORIA domus: ügyvédház: ügyterem. *Debr.* Ügyvédterem. *Fog.* l. Procuratoria.

PROCURATORIAE: ügyvédet való levél. *Cur.* Ügyészvallott —, *Georch.* Pervédői, v. ügyvéd való —, *Szlem.* Prokátort való levél. *Cur. Czöv. Szirm. P-gyűjt.*

PROCURATORIAE praeses: ügyterem' elnöke, pertárnok. *Debr.*

PROCURATORIS revocatio: ügyvéd' v. prokátor' visszahuzása. *Cur.* Ügyvéd-másolás, v. ügyviselőnek megmásolása. *Puky.*

PROCURATPRIUS: ügyvédi. *Cur. Fog.* Prokátori. *Cur.*

PROCUS: kérő, leányzó. *Lex.* Nőszó, leánykérő. *Csapó.*

PRODIGALITAS: tékozlás. *Cur. Puky.* Tékozlóság. *Pázm.* Pazarlás, vesztegetés. *Csapó. Lex.*

PRODIGIUM: rém, rémlet, rémség, csudajel; l. Monstrum.

PRODIGUS: tékozló, pazérló. *Cur. Puky. Szirm.*

PRODITIO: árulás. *Cur. Márt. Lex.* Elárulás. *Szirm. Párizp. Moln. Helt. P-gyűjt.* Fölfedés, fölfedezés. *Csapó.*

PRODITIO fraterni sanguinis: vértagadás. *Cur. Szirm. Márt. Debr. Perg. P-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly. Puky. Fog.* Vérárulás. *Helt. Pauly. P-gyűjt. Márt. Debr. Szlem. Puky.* Rokonvértagadás, v. árulás. *Kun.* Atyafiui vérárulás. *Verb. 1779. Ford. Czöv.* VÉRÁRULTATÁS. *Pauly.*

PRODITIO regis: király-árulás. *Lex.* — árultatás. *Pázm.*

PRODITIO sanguinis: vérárulás. *Vajd. Veres.*

PRODITIOIS poena: vértagadás' bére *Puky.* Vértagadás' terhe. *Debr.*

PRODITOR: áruló. *Cur. Szirm. Moln.* Eláruló. *Puky. Párizp.* Tagadó. *Puky.* Pribék; vértagadó. *Szirm.*

PRODITOR fraterni sanguinis: vértagadó. *Kövy. Cur. Lex.* VÉRÁRULÓ. *Péchy.*

PRODITOR patriae: haza-áruló. *Szlem.* Honáruló. *Csapó.*

PRODITOR sanguinis: véráruló. *V-gyűjt. Czöv. Szlem. Lex.* Vértagadó. *Czöv. Georch. Szlem.*

PRODRAMUS: előljáró beszéd. *Szirm.*

PRODUCENS: 1) tanúállító. *Puky. Márt.* 2) Előadó, mutató. *Cur.* 3) Termesztő. *Cur. Puky. Kun.*

PRODUCENS nobilitatem: nemességét vitató, mutató. *Szirm. Cur.*

PRODUCERE: 1) előmutatni. *Cur. Fog. Puky.* Előadni, felhozni, állítani. *Cur. Puky.* 2) Előállítani, természeteni. *Cur. Fog.* 3) Feltüntetni, kimutatni. *Kun.*

PRODUCTA: természetények, készítmények; — *causae*: perbeli oklevelek. *Debr. I. Productum.*

PRODUCTA, in processu: pörbeli írományok. *Pauly. Puky.* Perben előadatott írás, *Márt.* Felhozadék, előmutaték. *V-gyűjt.* Mutatvány. *Czöv.* Pörbeli mutatmányok v. felhozatok. *Fog.*

PRODUCTIO: előhozás. *Kézir.* Előmutatás. *Debr.* Előállítás; mutatás: mutatmány; *Urproduction*, természetés. *Fog.*

PRODUCTIO nobilitatis: nemesség' bizonyítása. *Debr.*

PRODUCTIONALE pretium: készítményi ár. *Debr.*

PRODUCTIONALIS processus: nemesítő per. *Debr.*

PRODUCTIVA vis: terményerő. *Kun.* Termesztő v. termerő. *Csapó.*

PRODUCTUM: 1) termék, természetmény. *Fog. Kun. Lex.* 2) Perbeli íromány, v. oklevél; *I. Producta.*

PRODUCTUM artificiale: készítmény. *Cur.* Csinálmány, mű. *Csap.*

PRODUCTUM artis: mester-mű. *Lex.* Kézi mű. *Csapó.*

PRODUCTUM crudum: létre hozott elegendő érték. *Szlem.*

PRODUCTUM, in oeconomia nationali: tenyésztermény, termék, létre hozott érték. *Szlem.*

PROCTUM in processu: perben előadatott írás. *P-gyűjt. I. Producta.*

PRODUCTUM naturae: természetmény. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Ter-*

mesztés. *Lex.* Termék. *Fog. Szlem.* Termény. *Csapó.*

PRODUCTUM purum: létre hozott tiszta érték. *Slem.*

PROFANARE: szentségteleníteni. *Cur. Debr. Kun.* Megfertőztetni. *Cur. Puky. Kun. Szirm. Ocsmosítani. Bar. vm.*

PROFANATIO: szentségtelenítés. *Lex.* Megszentelenítés. *Gánóczy.* Fertőztetés. *Csapó.*

PROFANATIO ecclesiae: egyház' megfertőztetése, szentségtelenítése. *V-gyűjt.* Szentségtelenítés. *Mest.*

PROFANITAS: fertelmesség. *Kun.*

PROFANUS: ocsmos, világi. *Bar. vm.* Szentségtelen. *Pázm. Kun.* Avatlan; fertőzött. *Kun.* Avatlan, szentlen. *Csapó.*

PROFESSIO: kenyereskedés, műfolytatás, műzés, mesterség. *Bar. vm.* Vallás, tanítás; élelemmód, mesterség. *Debr.* Vallomás; hivatal, munkakör, kézmivesség. *Kun.*

PROFESSIO fidei: hitvallás. *Puky. Lex. Pauly.*

PROFESSIO religiosa: szerzetes fogadás. *Puky. Pauly. Georch. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt.* — v. szerzetbeli vallástétel, bécsküvés. *Mest.* Szerzetesi esküvés. *Czöv.* Egyházi v. szerzetes fogadás. *Szlem. Kun.*

PROFESSORIS cathedra: tanítószék. *Puky. Pauly.*

PROFESSUS: felesküdt, vallást tett. *Puky. P-gyűjt.* Ahoz értő, tanult. *Debr.* *Ex professo facere*: készakarva cselekedni. *Debr.*

PROFESSUS religiosus: felesküdt barát. *P-gyűjt.*

PROFESTUS: köznap, dologtevő. *Szirm.*

PROFICISCI ad exteras oras: külső országokra utazni. *Puky.*

PROFICUUS: hasznos, fogantatos. *Lex.*

PROFIT: nyereség. *Puky. Kun.*

PROFUGERE: elszökni. *Cur. Puky. Pauly.* Eloroszkodni, el-

osonni, ellábalni. *Puky. Pauly.* Elillanni, eliszkódni. *Pauly.* Elillan, elkotródni. *Puky.*

PROFUGIUM : szökés. *Cur.* Elszökés. *Czöv.*

PROFUGUS : szökevény. *Cur. Fog. Puky. Sztrok.* Szökött. *Puky. Helt.*

PROFUSIO : fecserlés, vesztegetés. *Csapó.*

PROGENER : unokám' férje. *Puky. P-gyűjt. Huszty.* Unokavó. *Fog.*

PROGENIES : ivadék. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt.* Nemzetség. *Puky. P-gyűjt. Szirm.* Faj, fajzat. *Mest. Szirm.* Iz, nyom, sarjadék. *Csapó.*

PROGENITORES : ősök. *Czöv.*
PROGENITORES et praedecessores : eleink. *Cur.*

PROGNOSTICON : jövendölés, előjel. *Debr.*

PROGRAMMA : hirdetmény, függesztmény. *Debr.*

PROGRESSIO : előmenetel. *Puky. P-gyűjt.*

PROGRESSIVE : előhaladva, növekedve. *Debr.* Előmenőleg, haladva; fokonként, lépcsőnként. *Csapó.*

PROGRESSUS : előlépés, haladás. *Cur. Puky. Debr.* Előmenet, iram. *Fog.* Előhaladás. *Törv. Kun.* Haladás, emelkedés. *Csapó.*

PROHIBERE : 1) tiltani. *Cur. P-gyűjt.* 2) Eltiltani. *Cur. Puky. P-gyűjt. Bar. vm.* Megtiltani, eltilteni. *Puky. P-gyűjt.* Tiltalmazni. *Kun.*

PROHIBITA : itélettiltás. *Cur. Debr. Puky. Szirm. Márt. P-gyűjt. Czöv. Til. Sztrok.* Bentiltás. *Fog. Szirm. Vajd. Bar. vm. V-gyűjt.* Tiltalom. *Szlem.* Megtiltás. *Köny.* Pertiltalom. *Kun.* Pergát, pertilom. *Puky.* Tiltás. *Kölcs.* Sententiának bentiltása. *Szirm.*

PROHIBITA cum onere : teherrel járó, *Cur. Szlem.* Teherrel való

tilalom. *Georch.* Birságos, *Szlem.* Birsággali megtiltás. *Szirm. Debr.*

PROHIBITA simplex : első —, *Cur. Egyszeri. Szirm. Debr.*

PROHIBITIO : megtiltás. *Cur. Fog. Tiltás. Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem. Tiltalom. Kézir. Puky. Czöv. Lex. P-gyűjt.* Eltiltás. *Fog. Tiltalmazás. Cur.*

PROHIBITORIUM mandatum : tiltalmazó parancs. *Kun.*

PROHIBITUS : tilos, tiltalmas. *Fog. Stettin.*

PROJECT-MACHER : tervkoholó. *Kun.* Tervező, tervelő. *Csapó.*

PROJECTUM : javallat. *Cur. Bar. vm. Szirm. Pauly. Georch. P-gyűjt. Puky. Debr.* Javaslat. *Fog. Pauly. V-gyűjt. Kun.* Terjeszték. *Bar. vm. Indítvány. Debr.* Tanácslat; terv. *Kun.*

PROJECTUM sumptuum : költségjavallat. *Cur.* Költségek' számbavevése. *Puky. P-gyűjt.* Költségterv. *Debr.*

PROLES : magzat. *Helt. Cur. Fog. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Puky. Szirm.* Gyermekek. *Puky. P-gyűjt.* Szülött. *Szlem.* Szület. *P-gyűjt.*

PROLES adulterata : házasságtörésbeli —, *Cur.*

PROLES adulterina : paráznságbeli. *Fog.* Nősparáznságból származott —; *Puky. P-gyűjt.*

PROLES carnales : egyapájuak. *Fog.* Egy atyától származott magzatok. *Puky. P-gyűjt.*

PROLES carnales et uterinae : apáról 's anyáról egyek. *Puky. P-gyűjt.* Egy-apa 's anyájak. *Fog.*

PROLES conceptae, I. **Proles posthumae.**

PROLES gemellae, v. **gemmae** : egyhasiak, ikerek, kettősök. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

PROLES illegitima : törvénytelen, *Cur. Georch. Czöv.* Törvénytelen, *Fog.* Törvénytelen származásu, *Puky. P-gyűjt.* Törvénytelen ágyból származott —; *Szlem.*

PROLES incestuosa: vérfertőztetésbeli, *Cur. Fog.* Vérfertőztetésből származott —; *Puky. P-gyűjt.*

PROLES legitima: törvényes, *Cur. P-gyűjt. Georch.* Igaz, v. törvényes ágyból származott —; *Szlem.*

PROLES legitima et naturalis: törvényes és természeti —; *Fog.*

PROLES legitima tantum: fogadott —, *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.*

PROLES naturalis: természeti; *Fog.* Természet szerint való, *P-gyűjt.* Törvényes ágykivüli, v. természetes —; *Cur.*

PROLES naturalis et legitima. I. Proles legitima, et naturalis.

PROLES posthumae: 'méhbenhagyott, *Cur.* Attyok' halála után született —; *Puky. P-gyűjt.*

PROLES sacrilega, szentségtörésbeli, *Cur. Fog.* Szentségtörésből származott —; *Puky. P-gyűjt.*

PROLES spuria: fattyú, *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.*

PROLES uterinae: egyyányjuak. *Fog.* Egy anyától származottak. *Puky. P-gyűjt.*

PROLES utriusque sexus: mind két nembeli gyermekek. *P-gyűjt.*

PROLETARIUS: alávaló. *Szirm.* Csekély v. alacson sorsú. *Debr.*

PROLIXUS: terjedelmes, bőv. *Debr. Kun.*

PROLOGIALES articuli: előbeszédi czikkelyek. *Cur.*

PROLOGIALIS: előbeszédi. *Cur. Fog.*

PROLOGUS: előbeszéd. *Cur. Fog. Debr. Puky.* Előszó. *Kun. Fog.* Beszédkezdet. *Debr.* Előljáró beszéd. *Bar. vm. P-gyűjt. Szlem. Puky.*

PROLONGARE: hosszabbítani. *Fog.* Meghosszabbítani; elhalasztani. *Kun.*

PROLONGATIO: meghosszabbítás. *Cur. Puky.*

PROLONGATIO termini: határnap' kiterjesztése. *Debr.*

PROMANARE: eredni. *Puky.*

PROMATERTERA: nagy anyám' anyjának nénye. *Puky.* Űkőm' anyjának nénye. *P-gyűjt. Puky.* Űkőm' nénye, v. huga. *Szlem.*

PROMEMORIA: emlékezetül. *Puky.* Emlékül. *Perg.*

PROMISCUE allegare: elegeyesleg vetekedni. *Kászón.*

PROMISSARIUS: elfogadó. *Mest.*

PROMISSIO: ígéret. *Cur. Puky.*

P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Igérés. *M-gyűjt.* Fogadás. *Csapó.*

PROMISSIO acceptata: elfogadott ígéret. *Cur. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.*

PROMISSIO de relicta et possibili: szabados és lehetséges dolgról tétetett, *P-gyűjt.*

PROMISSIO extorta: kifacsartott, *P-gyűjt.*

PROMISSIO gratuita: ingyen, *Cur.* Ingynvaló, *Puky. P-gyűjt.* Ingynes, *Csapó.*

PROMISSIO mutua: kölcsönös, *Szlem.*

PROMISSIO onerosa: terhes, *Cur.* Viszont kötelező, *Puky.*

PROMISSIO spontanea: önkényes, *Cur. Puky. Szlem.* Önkényen való, v. önként tétetett, *P-gyűjt.* Önként tett, *Szlem.* Önkéntes, *Csapó.*

PROMISSUM: ígéret, fogadás. *Helt. Szirm. Debr.*

PROMISSUM cadit in debitum; az ígéret adományt vár. *Puky.* — tartozással válik. *Szirm.*

PROMITTENS: ígérő fél. *Szlem.* Igérő. *Czöv. Ujjfal.*

PROMONTORIUM: szőlőhegy. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Szlem.* Bortermőhegy. *Szirm.* Nyulőhegy. *Bar. vm. Fod. Georch. P-gyűjt.* Hegyfok. *Kun.*

PROMOTIO: 1) előmenetel. *Cur.* Előbbmenetel. *Puky.* Előléptetés. *Debr. Fog. Kun. Tövr.* Tisztségre emeltetés. *Puky.* Főleltb - emelés. *Kun.* 2) Előmozdítás. *Fog. Kun. Debr.* Előbb-mozdítás v. mozdulás. *P-gyűjt.*

PROMOTIO gradualis : sorszerinti, fokenkénti —, *Debr.*

PROMOVERE : előmozdítani. *Cur. Puky.* Előmenetelesíteni. *Puky. P-gyűjt.* Előléptetni. *Kun.*

PROMPTITUDO : készség. *Puky. Kun.* Serénység. *Kun.* Készszelegát. *Lex.* Készségesség. *Csapó.*

PROMTUARIUM : életes ház. *Bar. vm.* Tár, élésház. *P-gyűjt.* Készülttár. *Kun.*

PROMTUS : kész, serény. *Kun.*

PROMULGARE : kihirdetni. *Kun. Puky. P-gyűjt.* Meghirdetni. *Pázm.* Közhírré tenni. *Kun.*

PROMULGARE matrimonium : házasságot kihirdetni. *P-gyűjt.*

PROMULGATIO : kihirdetés. *Cur. Fog. Puky. Debr. Lex.*

PROMULGATIO legis : törvénynek kihirdetése. *P-gyűjt. Mest. Czöv.* Törvény-hirdetés. *Georch.* Törvény'közhírlétele. *Szlem.*

PROMULGATIO trina : háromszori kihirdetés. *Cur. Puky. Szirm. Debr.*

PRONEPOS : unokám' fia. *Puky Huszty. Czöv.* Onokámnak fia. *P-gyűjt.* Unokafi. *Debr.*

PRONEPTIS : unokám' leánya. *Puky. P-gyűjt. Czöv.*

PRONITAS : hajlékonyság. *Lex.*

PRONUNCIARE : kimondani. *Lex. Fog. Kun.* Kihirdetni. *Csapó.*

PRONUNCIARE sententiam : az ítéletet kimondani. *Fog. Puky.*

PRONUNCIATIO : 1) kimondás. *Kun. Fog. Márt.* Kihirdetés. *Márt.* 2) Kimondása az ítéletnek. *Szirm.* 3) Hangejtés. *Kun.*

PRONUNCIATIO sententiae : ítélet kimondás. *Cur.*

PRONURUS : onokám' felesége. *P-gyűjt.* Unokám' fel. *Huszty.*

PROPAGANDA : litterjesztő egyesület. *Kun.* Térítő társulat. *Csapó.*

PROPAGARE : gyarapítani. *Puky.* Terjeszteni; terjedni. *Csapó.*

PROPAGATIO : gyarapodás, gyarapítás. *Lex.* Terjesztés. *Csapó.*

TÖRV. TUD. MÚSZÓTÁR.

PROPAGATIO vitium : homlítás. *Szirm.*

PROPAGATIVUS haeres : származásbeli örökös. *Cur.*

PROPAGATIVUS successor : tenyészítő örökös. *Czöv.* Nyujtékony —, *Sztrók.*

PROPAGATOR : terjesztő. *Pázm.* Szaporító, tenyészítő. *Szirm.*

PROPAGO : ivadék. *Cur. Bar. vm.* Sarjadék. *Csapó.*

PROPAGO sanguinis : vér' terjedése. *Czöv.* Vérség. *Georch.*

PROPATRUUS : ősem' atyjának bátyja, v; öccse. *Puky. P-gyűjt. Huszty.* Osatyám' bátyja, v. öccse. *Szlem.*

PROPENSE : jószívvel, örömezt. *Szirm.*

PROPENSIO : vonszódás. *Törv. ezik.* Készség, hajlandóság. *Lex.*

PROPERANTIA : sietség, bamaráság. *Szirm.*

PROPHETIA : jövendőmondás. *Pázm. Moln. Alb.* Jövendölés. *Lex.*

PROPINGUITAS : rokonság, atyafiság. *Cur. Szirm.* Szomszédság. *Szirm.* Közelség. *Csapó.*

PROPIOR : közelebbivaló, közelb. *Szirm.*

PROPITIATIO : engesztelés. *Illy.*

PROPITIATORIUM : engesztelő átdozat. *Pázm.*

PROPOLA : kúfár. *Szirm.*

PROPOLISTA : kirekesztő, v. egyedülvétel' jusával bíró kereskedő. *Szlem.*

PROPOLIUM : kirekesztő vétel, 's egyedülvétel' jusa. *Szlem.*

PROPONERE : magában feltenni, előhozni, szót tenni valami eránt, javasolni. *Puky.* Elbadni, tanítani, előterjeszteni. *Kun.*

PROPORTIO : arányosság. *Cur. V-gyűjt. Georch. Pauly. Debr.* Arány, arányzat. *Fog. Kun. Stett. Lex. Kun.* Idom (régí avult szó). *Szirm. Debr.* Idomzat. *Gr. Széch.*

Mértékes osztály. *Péck.* Egyarányúság, mértékszabás. *Pauly. V-gyűjt.* Egyarányosság. *P-gyűjt.*

Georch. Szirm. Erányosság, egyarány. *Puky.* Arányúság. *Czöv. Georch.* Hozzámérséklés a' belső lirtokhoz. *Szirm.*

PROPORTIO communium beneficiorum : közjótéteményeknek arányúsága. *Czöv. Közös jószág'* haszonvételének , v. közös haszonvételeknek arányosítása. *Szlem.*

PROPORTIO et commassatio : arányosság és összesítés. *Törv.*

PROPORTIO usus : haszonvétel-arányosítás. *Szlem.*

PROPORTIONALIS : arányos , arányzatos. *Fog. Kun.* Arányosítási. *Fog.*

PROPORTIONARE : arányozni. *Kun. Pauly. Puky.* Erányozni , mérsékelni. *Puky. P-gyűjt.* Arányosítani. *Kun. Fog.*

PROPORTIONATA poena delicto : vétekhez mérsékelt büntetés. *Szirm.*

PROPORTIONATE : arányozva. *Szirm.* Arányosan. *Fog. P-gyűjt. Pauly.* Mérsékelve. *Puky. Szirm. P-gyűjt. Pauly.* Erányosan. *Puky.* Aránylag. *Kun. Fog. Debr.* Kinekinek részéhez szabva. *Szirm.* Idomlag. *Debr.*

PROPORTIONATIM : aránylag , aránykint , arányzatilag. *Kun.* Idomlag , iránylag. *Csapó.*

PROPORTIONATUS : arányos. *Cur. Fog. P-gyűjt.* Arányzatos. *Kun.* Aránylagos , aránylagi. *Fog.* Erányos , mérsékelt. *P-gyűjt. Puky.*

PROPOSITIO : 1) feltétel , 2) előadás. *Cur. Puky. Bar. vm. P-gyűjt.* Tétel. *Kun.* 3) Feladás. *Puky.* Állítás. *Bar. vm.* 4) Előterjesztés ; előterjesztmény. *Fog. Kun.*

PROPOSITIO fundamentalis : talpállítás. *Mest. Alaptétel. Kun.*

PROPOSITIONES regiae : királyi feltételek. *Huszár. Szirm.* Kir. előadások. *Szlem.*

PROPOSITUM : feltétel. *Cur. Bar. vm.* Föltét , szándék. *Fog. Kun.*

PROPOSITUM in sensu legis , sive dolus : szántszándék , gonoszság , feltett cél , eltökélt akarat. *Szirm.*

PROPRICIDIUM : maga' megölése. *Szirm.* Öngyilkolás v. gyilkosság. *Csapó.*

PROPRIE : tulajdonképen. *Cur. Bar. vm. Kun. Puky. P-gyűjt.* Sajátképen. *Kun.* Sajátlag. *Csapó.*

PROPRIETARIUS : tulajdonos. *Cur. Debr. Kun. Fog. Bar. vm. Puky. Pauly. Szirm.* Sajátos. *Debr. Kun.*

PROPRIETARIUS cambialium : váltótulajdonos , váltóhirtokos , l. Wechselinhaber , Wechseleigen-thümer. *Vált.*

PROPRIETARIUS rei : jószág' tulajdonosa. *Szlem.*

PROPRIETAS : tulajdon. *Cur. Gr. Széch. Szirm.* Sajátság. *Fog. Kun. Debr. Bar. vm. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Vagyon , uraság , uradalom. *Horv. Istv.* Tulajdonosság. *Bar. vm. Debr. Puky. Vajd. P-gyűjt. Pauly. Veres.* Tulajdonosság. *Kuu.* Tulajdoniség. *Fog.* Birtok ; saját ; vagyon ; tulajdon. *Kun.*

PROPRIETAS rei : jószágnak sajátja. *Georch.* Jószág' valójának , v. jószág' tulajdonsága. *Szlem.*

PROPRIUM : saját , tulajdon. *Helt. Fog. Kézir. Kun. Puky. Mest. Szlem. Pauly. P-gyűjt. l. Proprietas.*

PROPRIUS judicatus : önbiróság , önbiróskodás. *Fog.*

PROPUGNATIO : vitatás , védekezés , oltalmazás. *Csapó.*

PRORECTOR : iskolai helytartó. *Puky.*

PROROGARE : halasztani. *Puky. Kun. Fog.* Halogatni. *Csapó.*

PROROGATIO : halasztás. *Helt. Cur. Párizp. Moln. Mokr. Márt. Puky. Debr. Pauly. Czöv. V-gyűjt.* Pörhaladék , pörhalasztás. *Fog. Szlem. Kun.* Per' megállítása. *Georch.* Időhalasztás. *Puky.*

Szirm. P-gyűjt. Haladék. *Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv.* Időhaladék. *Czöv.* Hallogatás. *Párizp. Moln. Helt.* Esztendei haladék. *Szirm. Vaslevél hozás. Helt.*

PROROGATIO annualis: évi perszünnet, gyászévi perszünnet. *Debr.*

PROROGATIONIS beneficium. I. Benef. Prorogationis.

PROROGATORIUM mandatum: szünnet engedő, halasztó parancsolat. *Bar. vm.*

PROSAPIA: főnem, főnemzettség. *Debr.*

PROSCRIBERE: számkivetni. *Puky. Kun.* Levelessé tenni. *Kásson. Szirm.* Száműzni. *Csapó. Kun.*

PROSCRIPTIO: megfogatást rendelő levél. *Cur.* Számkivetés. *Puky. Czöv. P-gyűjt. Szirm. Debr.* Levelesítés. *Szirm. V-gyűjt. Szlem.* Kiíratás. *Szlem. Száműzés. Kun. Csapó.*

PROSCRIPTIONALES litterae: számkivető, v. elfogató levél. *P-gyűjt.* Gonosztévőt kiíró, v. gonosztévőnek kiíratását hírül adó levél. *Szlem.*

PROSCRIPTUS: számkivettett. *Puky. P-gyűjt. Georch.* Levelessé lett, v. kiírott. *Szlem.* Kárhoytatott. *Helt. Kásson. Száműzőtt, honából kitiltott. Kun.*

PROSECUTIO: folytatás. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Követelés. *Kölcs.*

PROSECUTIO causae: ügyfolytatás. *Cur.* Ügy' folytatása. *Puky.* — folyamatra vétele. *Fog.*

PROSELYTA: áttért, hitretért. *Kun.*

PROSILIRE: kibuggyanni, p. o. viz a' földből. *Puky.*

PROSOCER: ipam' atyja. *Puky. Huszty. P-gyűjt.* Nagyipa. *Fog.*

PROSOCRUS: napam' anyja. *P-gyűjt. Huszty. Nagynapa. Fog.*

PROSPECTUS: kilátás. *Puky. Kun.* Nézet, tekintet; előrajz, előpéldány. *Kun.*

PROSPICERE: gondoskodni; előrelátni, vigyázni. *Kun.*

PROSPERITAS: szerencsés állapot. *Mest. Jólét. Kun.* Szerencsesség. *Csapó.* Boldogság. *Puky.*

PROSPERITAS nationalis: nemzeti boldogság. *Puky.* Nemzet' boldog állapotja, boldogléte. *Szlem.* Nemzeti jólét, v. jólétel. *Csapó.*

PROSTITUTIO: legyalázás, kissebbítés. *Bar. vm.* Becstelenítés, meggyalázás, szégyenítés; 2) becsutelenység, szégyen, gyalázat. *Kun.*

PROTECTIO: oltalom. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Kun. Puky.* Pártfogolás. *Csapó.* Pártfogás. *Cur. Bar. vm. Kun.* Védelem. *Puky. Kun.* Pártolás. *Csapó.*

PROTECTIO legis: a' törvénynek védelme. *Puky.*

PROTECTIONALES: oltalomlevél. *Cur. Puky. Szirm. Debr.* Védelevél. *Csapó.*

PROTECTIONATUS: oltalmazott, pártfogott. *Cur.* Oltalom alatt lévő. *Puky.* Pártfogolt, pártolt, védett. *Csapó.*

PROTECTOR: 1) oltalmazó. *Cur. Puky. V-gyűjt. Szlem.* Pártfogó. *Cur. Bar. vm. Puky.* Pártoló, pártfogoló. *Csapó.* 2) Követ a' római udvarnál. *Puky.*

PROTECTORIAE litterae: védőlevél. *Vajd. I.* Protectionales.

PROTEGERE: oltalmazni, pártolni. *Cur. Puky.* Fedezni, védeleni. *Puky.* Védelmezni, pártfogolni. *Kun.*

PROTELATIO: halasztás. *Cur.*

PROTERVE: vakmerően. *Szirm.*

PROTERVUS: vakmerő. *Cur.*

PROTEST: ovás. *Vált. Ovát, ovatlevél; Protestatio; litterae*

PROTESTATORIAE. *Csász. Fog.*

PROTESTANS: ellenmondó. *Stett. (J. eccl.) Ref. v. aug.* vallást követő. *Szirm.*

PROTESTARI: protestálni. *Lex.*

1) Ellenmondani, 2) ovást tenni. *Fog. Tiltakozni. Debr.*

PROTESTAT: ovatos, ovatandó

(ki ellen ovás tétetik). *Csász. Ovatolt. Fog.*

PROTESTATIO : ellenmondás. *Cur. Stett. Nán. P-gyűjt. Georch. Puky.* Ellenző jelentés. *Puky. P-gyűjt.* Bizonykodás, igellenzés, igeskedés, igelkedés. *Bar. vm. Eltiltás. Szirm.* Ellenmondás. *Márt.* Ellenzés. *P-gyűjt.* Ellentzöllás, jufentartó kinyilatkoztatás, jufentartás. *Szlem.* Tudománytétel. *Helt. Kász. Szirm. Kézir.* 1) Ellenzöllás; 2) ovás, ovatolás. *Fog. Tiltakozás. Debr.*

PROTESTATIO cambialis : (*J. camb.*) váltólevél' visszavonása. *Georch.* Váltólevél iránti jufentartás, vagy jufentartó kinyilatkoztatás. *Szlem.*

PROTESTATIO di non accettando : (*J. camb.*) váltólevél' el nem fogadása miatt tett jufentartás, vagy jufentartó kinyilatkoztatás. *Szlem.*

PROTESTATIO di non pagamento : (*J. camb.*) fizetés-megtagadás miatt tett jufentartás. *Szlem.*

PROTESTATORIAE literae, l. Protest.

PROTEST-ERHEBER : ovásttevő (jegyző, v. egyéb törvényes személy). *Csász.* Ováskivevő, ovatólő. *Fog.*

PROTEST-ERHEBUNG : ovás, ovástétel, ováskivétel, ovás' kivévése; Protestatio, actus protestationis. *Csász.*

PROTESTIREN (einen Wechsel) : ovatolni. *Fog.*

PROTESTIRTER-WECHSEL : ovott —, *Csász.* Ovatolt váltó. *Fog.*

PROTESTTAXE : ovásdíj, ovatdíj; taxa Protestationis. *Vált. Csász. Fog.*

PROTEST-VERSENDUNG : ovás, ovatlevél' közlése; ovatközlés : communicatio Protestationis, transmissio litterarum protestationis. *Vált. Császár.*

PROTESTWERBER : ovástevő, ovást tétető. *Vált. Csász. Ovató. Fog.*

PROTOCOLLISTA : igtató. *Fog.* Bejegyző. *Bar. vm.* Jegyzőkönyvíró. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* — vezető. *Pauly.* — vivő, iktató. *Debr.*

PROTOCOLLISTA exhibitorum : igtató. *Fog.*

PROTOCOLLISTA judicii : tanácsjegyző. *Fog.*

PROTOCOLLUM : jegyzőkönyv. *Cur. P-gyűjt. Fog. Kölcs. Perg. Huszár. Nán. Puky. Georch. Czöv. Szlem.*

PROTOCOLLUM exhibitorum : iktatókönyv. *Császár. Igtatókönyv. Fog.*

PROTOCOLLUM gestionis : eljárási jegyzőkönyv. *K. Vált.*

PROTOCOLLUM judicii : tanácskönyv. *Fog.*

PROTOCOLLUM sessionis : tanácskönyv. *Csász.*

PROTOCOLLUM urbariale : jobbagyszabási —; *Bar. vm.*

PROTOMEDICUS : főorvos. *Pauly. Puky. Kun.* Ország' orvosa. *Puky.* Ország' főorvosa. *Debr.*

PROTONOTARIUS : ítélőmester. *Szirm. Puky. Georch. Czöv. Szlem. Fog. Debr.*

PROTONOTARIUS apostolicus : (*J. can.*) apostoli főjegyző. *P-gyűjt. Szirm.*

PROTONOTARIUS judicis curiae : ország' birójának ítélőmestere. *V-gyűjt.* Ország-főbirói —, *P-gyűjt.* Országbirói ítélőmester. *Czöv. Szlem.*

PROTOTYPUS : őspéldány, őskép. *Kun.*

PROTRACTIO causae : ügy' halogatása. *Cur.* Halogatás, idővontatás. *Szirm.*

PROTRAHERE : halasztani, halogatni. *Szirm. Márt.*

PROVENTUS ; jövedelem. *Cur. Szirm.*

PROVENTUS derivatus : háromlati jöv. *Szlem.*

PROVENTUS nationalis : nemzeti —; *Szlem.*

PROVENTUS nationalis crudus ;

seu mixtus: nemzeti elegyes — ; *Szlem.*

PROVENTUS nationalis purus: nemzeti tiszta — ; *Szlem.*

PROVENTUS primitivus: eredeti — ; *Szlem.*

PROVENTUS status accidentales: polgári társaságnak eseti, v. történeti jövedelmei. *Szlem.*

PROVENTUS status accidentales e fiscalitatibus: polgári társaságnak urok-vészett jószágokból származó eseti jöv. *Szlem.*

PROVENTUS status accidentales e loteria: polgári társaságnak szerencsejátékból származó eseti jöv. *Szlem.*

PROVENTUS status accidentales e sportulis judiciariis: polgári társaságnak bírói tétélek' váltásából származó történeti jöv. *Szlem.*

PROVENTUS status accidentales e taxis ordinum, et titulorum: polgári társaságnak vitézi rendek' és czimek' váltásából eredő történeti jöv. *Szlem.*

PROVERBIUM: közmondás. *Puky. Pauly. Példabeszéd. Puky. Szirm. Közmonda, példaszó. Csap.*

PROVIANT: katonák' elesége. *Puky. Élelem, eleség. Kun.*

PROVIANT - magazin: élelemtár, eleségtár. *Kun.*

PROVICARIUS: helytartó' felváltója. *Puky. P-gyűjt.*

PROVIDENTIA: gondviselés. *Gánóczy. Istennek gondviselése. Pázm.*

PROVIDERE: 1) gondoskodni, ellátni; versorgen, versehen); 2) kintartani (militiam). *Fog.*

PROVINCIA: tartomány. *Fog. Puky. P-gyűjt. Debr.*

PROVINCIA adnexa: hozzákapcsolt — ; *Szlem.*

PROVINCIA confederata: frigyos, v. szövetséges — ; *Puky. P-gyűjt.*

PROVINCIA incorporata: egyesült ; *Puky. P-gyűjt. Egygyé vált, v. közös törvényü — ; Szlem.*

PROVINCIA judicandi: bírói tisz. *Debr.*

PROVINCIA limitanea: határos tartom. *Puky. P-gyűjt.*

PROVINCIA subjecta: meghódított, v. hódult — ; *Szlem.*

PROVINCIALIS: 1) tartományi, tartománybeli; 1) szerzet' feje, v. szerzet' fő. *Fog. Szerzet' fő előjárója. Puky. P-gyűjt.*

PROVINCIALIS commissariatus: kerületbeli, v. tartományi biztosság. *Pauly. Tartomány- biztos. Debr.*

PROVINCIALIS ordinis: szerzet' tartománybeli fő előjárója. *P-gyűjt. Szlem.*

PROVINCIALISMUS: környékszó, vidéki szóllás. *Puky. Tájszó. Debr. Tájbeszéd, szójárás. Csapó.*

PROVISIO: intézet. *Cur. Szlem. Pauly. P-gyűjt. Jutalom. Steintz. Intézettétel. Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Készület, beszerzés. Puky. V-gyűjt. Debr. Gondoskodás. Puky. Szlem. Törv. Debr. Gondtartás. V-gyűjt. Eleverendelés. Puky. Ellátás, elrendelés, intézmény. Debr.*

PROVISIO cambiaria: váltódij; Wechselprovision. *Vált. Fog.*

PROVISIO hominis: emberi intézet. *P-gyűjt. Ember' gondoskodása. Szlem. Czöv. — intézete. Szlem.*

PROVISIO hominis tollit provisionem legis: az emberi intézet megszünteti a' törvény' intézetét. *Puky. P-gyűjt.*

PROVISIO legis: törvény' intézete. *P-gyűjt. Szlem. — gondoskodása. Szlem. Czöv.*

PROVISIO militiae: katonatartás. *Pauly. P-gyűjt. Puky. Debr.*

PROVISOR: tisztartó. *Fog. Puky. Szirm. P-gyűjt. Sáfár. Csapó.*

PROVISORIE: időleg, ideiglen. *Fog. Gondoskodólag, ellátólag. Debr.*

PROVISORIO modo: ideig tartó. *Cur. Előzőleg, további rende-*

lésig. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* El-látólag. *Bar. vm.*

PROVISORIUS: időlegi, ideigleni. *Fog. Gondoskodó; ideiglenes. Kun.*

PROVOCANS: 1) felszólító; 2) hivatkozó; 3) kihívó, p. o. bajvívásra. *Cur.*

PROVOCANS sine provocato non probat: az állítás bizonyítás nélkül sikertelen. *Puky. P-gyűjt.*

PROVOCARE: bajvívásra hívni, előhívni. *Bar. vm. Kihívni. Bar. vm. Puky. Debr. Ráutalni. V-gyűjt.* Esztekélni. *Czöv. Ingerelni. Kun.* Előszólitani, felszólítani. *Puky.* Bajra hívni. *Helt. Utalni. Czöv. Hivatkozni. Debr. Bar. vm.*

PROVOCATA documenta: felhívott oklevelek. *Debr.*

PROVOCATIO: 1) felszólítás. *Cur. Puky. Kun.* 2) Hivatkozás. *Cur. Stett. Fog.* 3) Bajvívásra kihívás. *Cur. Föl, v. kihívás. Fog. Kun.* 4) Ingerlés. *Kun.* Késztetés. *Csapó. Lex.*

PROVOCATUM: hivatkozás. *Kun.* Reautalt. *Czöv.*

PROVOLVI ad genua: térdre esni. *Pázm.*

PROXIMUS: felebarát. *Pázm.* Legközelebbik. *Fejér.*

PROXENETA: hajhász. *Stettn.* Tokmás. *Kölcs. Alkusz; Sénsal. Vált. Fog. Csász.*

PROXENETICUM: hajhászbér. *Stettn.* Tokmadij, v. bér. *Kölcs. Alkuszdíj. Vált. l. Senserie.*

PRUDENS ac circumspectus: érdemes. *Puky. Pauly.* Eszes és szemes; okos és előrelátó, v. körültekintő. *Csapó.*

PRUDENTER: eszesen. *Puky.* Okosan, eszélyesen. *Csapó.*

PRUDENTIA: eszeség. *Puky.* Okosság, eszélyesség. *Csapó.* Előrelátás. *Mokr.*

PRUINA: fagy, harmat, dér-harmat. *Puky. Zuzmaráz, hóharmat. Moln. Zuzmara. Csapó.*

PRURITUS: viszketeg, viszkettség, vágyakodás. *Csapó.*

PSEUDO: ál, hamis. *Cur. Bar. vm. Kun.* Kendőzött. *Bar. várm.*

PSEUDO-MEDICUS: ál orvos, majom —, himpellér. *Bar. vm.*

PSEUDONOMIA: álnevűség. *Kun.*

PSEUDO-PROPHETA: álörzés jövendő-mondó. *Puky. Pauly.*

PSYCHOLOGUS: lélektudós. *Kun.*

PTOCHODOCHIUM: ügyefogyotak' háza. *Bar. vm.*

PUBER: felserdült. *Cur. Szirm. V-gyűjt. Szlem. Lex.* Serdült.

Fog. Debr. Kun. Czöv. Felserdült korú. *Szlem. Pihes,* tökellen idejű. *Czöv. Serdült ifju,* mohozott bajuszu. *Helt. Siheder,* suhancz. *Csapó.*

PUBERTAS: serdültség. *Cur. Fog. Kun. Debr.* Felserdült kor.

Cur. Felserdültség. V-gyűjt. Bar. vm. Puky. Serdült kor. *Debr. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Érettség, pihesség. *Czöv. Sihederség. Csapó.*

PUBERTATIS anni: serdültség' esztendei. *Cur. Felserdültség. Puky.*

PUBERTATIS tempore: a' gyermekornak kiteltekor. *Puky.*

PUBLICA cassa: köz pénztár. *Törv.*

PUBLICA fides: hitszó, közszó. *Törv.*

PUBLICA honestas: sógorodás, v. közbeesület' igazsága. *Georch. Közönséges tisztesség. Czöv. Köz illendőség' igazsága. Szlem.*

PUBLICA notorietas: köztudomány. *Veres. Törv.*

PUBLICANUS: (*J. can.*) fukár. *Szirm. Pázm. Vámbérlő, vámas. Lex.*

PUBLICARE: hirdetni, nyilvánítani. *Kun.* Kibirdetni, közön-ségessé tenni. *Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Hirül adni. Puky. P-gyűjt. Szlem. Közhirül adni. Szlem. Nyilvánosítani. Csapó.*

PUBLICATIO: 1) kihirdetés. *Cur. Puky. Kun. Közön-ségessé tétel. Puky. Közhirre tétel. Cur.*

Közhirdetés. 2) Közhirdetmény. Fog. Nyilvánosítás; hirdetmény. Kun.

PUBLICATIO belli: hadhirdetés, had' közhirül adása. Szlem.

PUBLICICE: nyilván; országszerze. Kun. Közönséges v. nyilván való helyben. Puky. Nyilvánlag, nyilvánosan. Csapó.

PUBLICITAS: nyilvánosság. Kun. Fog. Gr. Széch. Nyilván. Fog. Nyilvánosság. Csapó.

PUBLICO-POLITICUM objectum: közigazgatási tárgy. Debr.

PUBLICUM: 1) közönség. Cur. Bar. vm. Kun. Kölcs. Község. Bar. vm. 2) Közhely. Cur. Bar. vm. l. Communitas.

PUBLICUS: 1) közönséges. Cur. Debr. Szirm. V-gyűjt. Czöv. Kölcs. Köz. Fog. Debr. Szlem. 2) Közhatalomsági. Fog. 3) Nyilvánosság. Cur. V-gyűjt. Szlem. Nyilvános. Fog. Szlem. Debr. Nyilván való. Mest. Szlem. Kihirdetett, kihivésített. Szirm.

PUBLICUS actus: nyilvános tett. Debr.

PUBLICUS fundus: közönséges jószág. Cur. Közjószág. Bar. vm. Közönséges érték. Cur. Közérték, közalpály. Bar. vm.

PUBLICUS homo: közjó' ember, köztisztet viselő. Bar. vm.

PUBLICUS locus: közönséges hely. Cur. Puky. Debr.

PUDENTIA: szégyenlélés. Csapó.

PUDICITIA: szemérmesség. Cur. Szemérmesség. Csapó.

PUDICITIAE illata vis: erőszak-tétel, erőszakos megszeplősítés. Cur.

PUDICUS: szemérmes, szégyenlő. Csapó.

PUDOR: szemérem, szégyen. Csapó.

PUELLA in capillis: hajadon leány. Cur. Hajadon. Szirm.

PUELLA in capillis constituta: hajadon leány. Szegedy. Eladatlan —, Czöv.

PUERILIS: gyermekes. Puky. Pauly. Gyermeki, gyermekded. Csapó.

PUGIL: ökölbajnok, küzdő. Mokr.

PUGILLARIS: jegyzőke, levéltáska. Debr. Pénztársoly. Kun.

PULPITUS: írópolcz. Kun.

PULSARE: lasnakolni. Kászon. Ütögetni. Sztrók.

PULSUS: 1) érverés; 2) harangozás; 3) Verés. Puky. P-gyűjt. Érütés, érverés. Kun.

PULULARE: kifakadni, posdulni. Puky. Kisarjadzni. Mokr.

PULVERISARE: porlasztani. Kun.

PUNCTA deutri: kérdő v. kérdés-pontok; Weisartikel. Vált. Csász.

PUNCTA interrogatoria: kérdő pontok. Cur. Debr. Vallatás' pontjai. Puky. Vallatásban lévő kérdések. Pauly.

PUNCTA invariatoria: utasító pontok. Cur.

PUNCTA pacis, divisionis: békekességnek, osztálynak pontjai. Szirm.

PUNCTA suggestiva: szájra-adó pontok. Cur.

PUNCTATIM: pontonként. Puky. Fog. Pauly.

PUNCTUALIS: pontos. Cur.

PUNCTUALITAS: pontosság. Cur. Fog. Puky. Pauly.

PUNCTUALITER: pontig, v. pontosan. Puky.

PUNCTUM: pont. Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Ög. Fog. Pett; pety; pött. Kun.

PUNCTUM temporis: időperc, v. pillanat. P-gyűjt.

PUNIRI: büntetődni, büntetgetni. Puky. Pauly. Bünhödni. Csapó.

PUPILLA: gyámleány. Fog.

PUPILLARIS: árvát illető, árvabéli. Cur. Puky. Árvai. P-gyűjt. Fog. Kun.

PUPILLARIS aetas: árvaság' ideje. Kászon.

PUPILLARIS judex: árvák' bírása. *Vajd.*

PUPILLUS: árva. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Fog. Szlem. Szirm. Márt. Mokr. Puky. Kölcs. Debr. Alak. Georch. Atyátlan gyermek. Pauly. Atyától árva. Helt. Gyámfi, gyámgyermek. Fog.*

PUPILLUS orphanus: árva. *Fog.*

PURE-PUTE: csupáncsak. *Kun.*

PURGARE se: magát tisztítani. *Kászón.*

PURGATIO: maga' megtisztítása. *Szirm. Tisztítás. Moln. Kitisztítás. Márt. Maga' felszabadítása a' vád alól. Párizp.*

PURGATIO canonica: (*J. can.*) egyházi tisztulás. *Szlem. Törvényes, v. közönséges kitisztulás a' vádból. Puky. Pauly.*

PURGATORIUM: tisztulóhely. *Puky. Tisztító tűz. Gánócz.*

PURGATORIUS: tisztító. *Lex.*

PURIFICARE: tisztásítani, tisztítani. *Kun.*

PURIFICATIO: tisztítás, tisztulás. *Kun.*

PURISARE: letisztázni. *Cur. Fog. Puky. Pauly. Tisztázni. Kun. Fog. Tisztára leírni. Szirm. 2) Tiszta birtokúvá tenni. Cur. Debr. Tisztába hozni. Debr.*

PURISARE possessorium: birtokot egyedíteni. *Debr.*

PURISARE stationem: a' beigtatást tisztába hozni, törvényesíteni. *Debr.*

PURISATIO: tisztázás. *Csapó.*

PURISATIO stationis: iktatás' megtisztítása. *V-gyűjt. Megtisztulása. Szlem.*

PURISMUS: tiszta észvitatás. *Puky. Pauly. Tisztultság; nyelv-szüesség. Kun.*

PURISTA: tisztító. *Kun.*

PURITAS: tisztaság. *Fog. Kun. Puky. Debr.*

PURITAS conscientiae: lelkiismeret' tisztasága. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Puky. Pauly. Debr.*

PURITAS stationis: beiktatás' tisztasága. *Czöv. Debr.*

PURPURA: bibor. *Debr. Kun.*

PURPURATUS (Cardinalis): bíbornok. *Kun.*

PURPURARIUS: bársonyáros. *Pauly. Puky. Bársony - áruló. Puky.*

PURUM dominium: egyed birtokú uradalom vagy egyedűrság. *Debr.*

PURUM possessorium: egyedbirtok. *Debr.*

PURUS: tiszta. *Cur. Puky.*

PUTATIO: nyesés, metszés. *Szirm.*

PUTZHANDLUNG: piperekereskedés. *Kun.*

PYGMAEUS: törpe. *Kun.*

PYRAMIS: csúcsoszlop. *Kun.*

PYRRHONISMUS: mindenről való kétkedés. *Puky. Pauly.*

PYXIS: bőrböncze, szelencze. *Kun.*

Q.

QUADRAGESIMA : negyvennap
bojt. *Pázm. Szirm.*

QUADRANS : negyed. *Puky. Fog. P-gyűjt.*

QUADRATA orgia : négyszeges v. négyszögű öl. *Puky. Fog.*

QUADRATUM : négyszög. *Fog.*

QUADRATURA : négyszeg. *Puky. Négyzet. Kun.*

QUADRATUS : négyszegű. *Debr. Négyszögített, négyszöges. Csap. Négyszegű papi süveg. Szirm.*

QUADRIJUGUS currus : négy lovas szekér. *Bar. vm.*

QUADRUPLICA : (*J. Rom.*) negydszeri feleselés. *Czöv. Ügyvédbeli negyedik irás, v. iromány. Szlem. Végső, v. végfelelet. Már. Negyedik szóváltás. Sztrók.*

QUADRUPLUM : négyannyi. *Szirm.*

QUAESTIO : kérdés. *Cur. Lex. P-gyűjt.*

QUAESTIO exceptiva : kifogó, *Cur. Bar. vm.*

QUAESTIO facti : esetbeli, *Cur. Történt dolgot érdeklő, Puky. Pauly. P-gyűjt. Cselekedetbeli, Puky. Tételről való, tételbeli, Bar. vm. Tettbeli, Fog. Debr. Dologbeli. V-gyűjt. Tettet v. tárgyat érdeklő, Szlem. Tetti kérdés. Sztrók. A' dolog' mivolta. Szirm.*

QUAESTIO juris : törvényes, *Cur. Szirm. Puky. Bar. vm. Pauly. P-gyűjt. Törvényről való v. törvényt érdeklő, Szlem. Törvénybeli, Debr. Fog. Jogi kérdés. Sztrók.*

QUAESTIO meritoria : derekas kérdés. *Vajd.*

QUAESTIO suggestiva : szájrado, *Cur. Bekéhező, készítő, Bar. vm. Felelet-sugalló, Szlem.*

Utasító kérdéspon. *Georch. P-gyűjt.*

QUAESTIONATUS : kérdéses, kérdésben forgó, kérdésbeli, *P-gyűjt. Szirm. Puky. Kérdés alatti. Debr.*

QUAESTIONEM exercere : a' bűnöst vallatni, faggatni. *Bar. vm.*

QUAESTOR : kereskedő. *Cur. Szirm. Bar. vm. Jövedelmes. Bar. várm.*

QUAESTOR aerarii : kincstartó. *Szirm. Kincstárnok. Kun.*

QUAESTOR magnarius : nagykereskedő. *Cur.*

QUAESTUS : kereset, kereskedés. *Bar. vm. Debr.*

QUALIFICARE : 1) minemüsíteni. *Fog. Mellékesen magyarázni. Puky. P-gyűjt. Miképpenezni. V-gyűjt. Puky. Módosítani. Czöv. Debr. Külömböztetőleg felelni. Georch. Másfélésíteni. Vajd. 2) Jellesíteni. Fog. Külömböztetni. Georch. Külömbőséggel magyarázni. Kászson. Idomítani, képesíteni, minősíteni, mivelni. Kun.*

QUALIFICATA : szinezet, módosítás. *Bar. vm.*

QUALIFICATA defensa : módosított védelem. *Debr.*

QUALIFICATA fassio : módosított vallomány. *Sztrók.*

QUALIFICATA responsio : módosított felelet. *Cur. Két értelmű, v. mellékes magyarázat, Puky. Millyenített —, Czöv. Meghasonított felelet. Kászsony.*

QUALIFICATA sententia : minősített ítélet. *Kölcs.*

QUALIFICATIO : 1) módosítás. *Cur. Bar. vm. Mellékes magyarázat. Cur. Mellékes magyarázás. P-gyűjt. Puky. Pauly. Már. Miképpenezés. Puky. Pauly. Szi-*

nezés. *Bar. vm. Minéműség. Fog.*
 2) Jelesség. *Fog. Alkalmatosság, arra valóság. Bar. vm. Jeles tulajdonság. Puky. Idomítás, képesítés, minősítés, mivelés. Kun.*

QUALIFICATIO responsi: felelet' miképpenezése. *V-gyűjt. Felelet' módosítása, v. feleletmódolás. Szlem.*

QUALIFICATIVA sententia: minősítő ítélet. *Fog.*

QUALIFICATUM furtum: mesterséges lopás. *Cur. P-gyűjt. Puky. Idomított tolvajlás. Sztrok.*

QUALIFICATUM homicidium: mesterséges gyilkosság. *P-gyűjt.*

QUALIFICATUS módosított. *Cur. Módos, csinos, gyakorlott, mesterséges, furcsa. Bar. vm. Módos. Debr. Mellékesen magyarázott. P-gyűjt. Jeles tulajdonságú. Puky. Képesített, idomított, minősített, mivel. Kun.*

QUALIFICATUS juvenis: jeles tulajdonságú ifju. *Puky. P-gyűjt.*

QUALIFICIRTE Praesentation: minősített bemutatás. *Fog.*

QUALIS talis: olyan a' millyen. *Perg.*

QUALITAS: minéműség. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. Tulajdonság. Puky. P-gyűjt. Pauly. Millyenség. Czöv. Minőség. Fog. Sztrok. Kun. Milyenség. Fog.*

QUALITAS accidentalis: mellékes —, *Cur. Puky. P-gyűjt.*

QUALITAS bonorum: jószágok' millyensége. *Czöv. Jószág' minéműsége, v. jószág' örökösödése. Szlem. Birtok' minősége. Sztrok.*

QUALITAS essentialis: főminéműség. *Cur. Állatos, v. mivolti tulajdonság. Puky. Lényeges minőség. Sztrok.*

QUALITAS personae accidentalis: történhető tulajdonság. *Ujf.*

QUALITAS physica: természetes —, *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

QUALITAS poenarum: büntetés' mineműsége. *Szlem.*

QUALITATES requisitae: megkivántató tulajdonságok. *Debr.*

QUALITATIBUS requisitis praeditus: megkivántató tulajdonságokkal bíró. *Puky. P-gyűjt.*

QUALITATIVE: minőség szerint. *Kun.*

QUANTITAS: mennyiség. *Cur. Fog. Bar. vm. Pauly. Kun. Puky. Debr. Mékkoróság. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

QUANTITAS bonorum: jószágok' mennyisége. *Czöv. Jószágmenynység. Szlem.*

QUANTITAS poenarum: büntetés' mennyisége. *Szlem.*

QUANTITATIVE: mennyiség szerint. *Kun.*

QUANTUM contributionale: adó. *P-gyűjt. Pauly. Puky. Hadiadó. Bar. vm. Katona-adó. Puky. Ország' adója. V-gyűjt. Puky. Szirm. Adómennyiség. Debr.*

QUANTUM domesticum: házi adó. *Bar. vm.*

QUARTA parochorum: (*J. can.*) plebános' v. megyés pap' dézsmanegyede. *Szlem. Parochus' negyede. Czöv.*

QUARTA pegasiana: (*J. rom.*) bizotti negyed. *Sztrok.*

QUARTA puellaris: leánynegyed, negyedjog, negyed-örökség. *Fog. l. Quartalitiū.*

QUARTALITII excisio: leánynegyed' kiadása, *Cur.* — kihasítása. *Puky.*

QUARTALITII liberum dominium: a' leánynegyed' szabad urasága. *Vres.*

QUARTALITIUM: leány-negyed. *Cur. Debr. Fog. Szirm. Márt. Párizp. Bar. vm. Pauly. Puky. Perg. Péchy. V-gyűjt. Szlem. Negyed-örökség. Fog. Negyed. Kölcs. Nán. Bar. vm. Pauly. Georch. Czöv. Leányi jószág-negyed. Szlem. Leányi negyed. Helt. Jószág negyed. Perg. Kun. Péchy. Szlem.*

QUARTA-WECHSEL: negyedváltó. *Fog.*

QUARTERIALIS: szállásbeli. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

QUARTERIALIS census: szállásbér. *Bar. vm.*

QUARTERIALIS domus: szállóház. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Szállásház. *Bar. vm. P-gyűjt.* Szálláshely. *Puky.*

QUARTERIUM: szállás. *Bar. vm. P-gyűjt. Pauly. Puky.* Szállóhely. *Puky.*

QUASI: mintegy. *Debr.*

QUASI-AFFINIS: szintesség, szintesűv. *Sztrók.* Költött sógor-ság. *Fog.*

QUASI-CONTRACTUS: magyarázatheli kötés. *P-gyűjt.* Mintegy kötés. *Georch.* Gyanítató, vagy gyanításon épülő egyezés. *Szlem.* Félig meddigi szerződés. *Sztrók.* Költött kötés. *Fog.*

QUASI-DELICTUM: (*J. rom.*) vétkesség. *Cur. P-gyűjt.* Mintegy vétek. *Czöv.* Fogyatékos, v. féltgonosztott, gyarlóság. *Szlem.* Hiba. *V-gyűjt.* Rémlékeny vagy rémletes vétek. *Sztrók.*

QUASI-HOMO: emberke. *Perg.*

QUASI-MARITUS: mintegy férj. *Debr.* Férjszerű. *Csapó.*

QUASI-PIGNUS: mintegy zálog. *Debr.* Zálogdi. *Csapó.*

QUASI-POSSESSIO: mintegy hírás. *Czöv.* Igaz gyakorlás. *Szlem.*

QUASI-TRADITIO: mintegy áttaladás. *Czöv.* Jussal élésbe lép-tetés. *Szlem.*

QUASIVERO: mintha bizony. *Kun.*

QUATEMBERGELDER: (*J. met.*) négy kántor napi pénz. *Czöv.*

QUATUOR temporum jejunium: kántorböjt. *Pázm.* Kántor. *Illés.*

QUERCETUM: haraszt. *Veres.*

QUERELA: panasz. *Helt. Cur. Debr.* Panaszolkodás. *Cur. Puky. Szirm. Mok r. Párizp. Márt. Moln. P-gyűjt.* Panaszkodás. *Czöv.* Vád. *P-gyűjt. Puky. Debr.* Vádolás. *P-gyűjt.*

QUERIMONIA: panasz. *Bar. vm.* Panaszkodás. *Vajd. P-gyűjt.* Vád, vádolás. *P-gyűjt.* 1. Querela.

QUERIMONIA urbana: job-bágyszabási, *Bar. vm.* Urbéri panasz. *Sztrók.*

QUERULANS: panaszló. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Debr. Puky. Márt.* Panaszolkodó. *Cur. Puky. Pauly.* Panaszkodó. *Márt. Vádló. Puky. Márt. Vádoló. Debr. Pauly.* Panaszos. *Sztrók.* Panasztevő. *P-gyűjt.*

QUERULARI: jajgatni, sópánkodni. *Pázm.* Panaszkodni. *Perg.*

QUERULATUS: panaszlott, panaszolkodott. *Cur. Márt. Puky. Vádlott. Puky. Debr. Vádolt. Pauly. P-gyűjt. Márt.* Panaszos. *Pauly. P-gyűjt.*

QUERULOSE: panaszképen. *Fog.*

QUERULOSUS: panaszos. *Cur.*

QUERULOSUS processus: panasz-pör. *Fog. Szlem. Vajd.* Hatalmasságbeli, *V-gyűjt.* Panaszolkodásbeli, *Czöv.* Kiseb-b hatalmaskodási, *Szlem.* Panaszügyeleti, *Sztrók.* Erőszak-tételi per. *Debr.*

QUIDDITAS: miség. *Cur. Fog. Márt. Debr. Pauly. Puky.* Mivolt. *Puky.* Mivolta valaminek. *Márt. Pauly. Debr.*

QUID pro quo: imígy amúgy. *Kun.*

QUIESCENTIA: nyugalom. *Debr.*

QUIETANTIA: nyugtatvány. *Cur. Fog. Debr. Puky. Helm. Kun. Czöv.* Menedéklével. *Cur. P-gyűjt. Helt.* Nyugtatás. *Szirm.* Nyugtató. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Czöv. Bar. vm. Pauly. Puky.* Nyugtaték. *Pauly. Puky.* Nyuglevél. *Kun. Pauly.* Nyugtató-levél. *Szirm.*

QUIETANTIA magasinalis: csür-beli nyugtató. *Bar. vm.*

QUIETANTIARUM praee-existentia: a' nyugtatványoknak megvált-ságok. *Czöv.*

QUIETARE: 1) nyugtatványt adni. *Cur.* Nyugtató v. menedéklé-velet adni. *Pauly. Puky. P-gyűjt.* Nyugtatványozni. *Puky. Debr.* Nyugtatni. *Kun. P-gyűjt.* 2) Megnyugtatni. *Cur. Fog. Debr. Pau-*

ly. *Puky.* 3) Nyugodalomra lépni. *Debr. Lemondani. Kun.*

QUIETE aliquid possidere: valamit bátorsággal birni. *Pázm.*

QUIETISMUS: veszteglőség. *Puky. Pauly.* Nyugvás' szelleme. *Kun.*

QUINDENA: tizenöt nap. *Cur.*

QUINDENA legalis: törvényes 15. nap. *Cur.*

QUIRITATIO: sopánkodás. *Puky. Pauly. Pázm.*

QUITTIREN: nyugtatványozni. *Fog. l. Quietare.*

QUITTIRTER-WECHSEL: nyugtatványozott váltó; cambiales quietantia munitae. *Vált. Császárs.*

QUITTUNG: nyugtatvány. *Fog.*

QUODLIBET: egyveleg. *Kun. Mismás. Puky.*

QUOD nocet, docet: a' mi árt, tanít. *Puky.*

QUOD patet expresse, non est probare necesse: a' mi nyilvánvaló, azt nem kell megbizonyítani. *Puky.*

QUORUM interest: kiknek érdekek forog fenn. *Sztrók.*

QUOT: hányan. *Puky. Pauly. Mennyin. Puky. Mennyien. Pauly.*

QUOTANNIS: évenként. *Csapó. Esztendőnként. Szirm.*

QUO TIDIE: naponként. *Szirm.*

QUOTQUOT: akárhányon, akármennyien. *Puky. Pauly.*

QUOTTA: hányadrész. *Cur. Debr. Hányad. Fog. Puky. Kun. Tartozás. P-gyűjt. Puky. Rész. Debr. P-gyűjt.* (Convenire de quotta litis advocatis est vetitum: a' prokátoroknak tilalmas a' perlett kereset' részét, v. a' per' hányad-ját magoknak leköteleztetni. *P-gyűjt.*)

QUOTTA contributivialis: adó' része, adó-rész, v. hányad. *Bar. várm.*

QUOTTA litis: per-keresetbeli rész. *Cur. Pörosztály. Pauly. Puky. Hányad-tartozás. Pauly. Perlett keresett részbeli tartozás, v. peres keresetbeli rész. Puky. Per' hányadja. Czöv. P-gyűjt. Per-rész. Debr. Pör' mennyide. Kölcs. Per' v. kereset' valamennyed része. v. perbeli kereset. Szlem.* (Convenire super quotta litis: perrész eránt egyezkedni. *Debr.*)

QUOTTA messorialis: arató rész. *Czöv. Szlem.*

QUOTTALITAS: hányadság. *Cur. Márt. P-gyűjt. Puky. Pauly. Hányadrész. Debr. l. Quotta.*

QUOTUS: hányados, hányszoros, hányszorozó. *Kun.*

R.

RABAT, v. Rabata: elengedés a' portékák' megszabott árából. *Puky. Summából való lehuzás. Czöv. Lerovat. Fog. Kun.*

RABULA: törvényt csavarító. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Puky. Törvénycsavaró. Szlem. Debr. Törvény-eröltető. P-gyűjt. Puky. Szirm. Csevegő, v. sok szavú prókátor. Szirm. Mokr. Párizp. Per-*

vesztő, csavarító. *Szirm. Csacsogó —, Mokr. Párizp. Csélcsep prókátor. Kász.*

RABULISTA: törvénycsavaró. *Kun. l. Rabulá.*

RADICALIS: gyökeres. *Cur. Kölcs. Fog. Debr. Puky. Gyökös. Cur. Puky. Fog. Tös. Lex. Tös-gyökeres, régi. Pázm. Alapos. Kun.*

RADICALIS sensus: derék értelem. *Pázm. Főértelem. Lex.*

RADICALITAS: gyökösség. *Fog. Gyökeresség. Kölcs. Debr.*

RADICALITAS juris: jus' gyökeressége. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Jog-gyökösség. Fog. Jóság' gyökössége. Georch. Törzökös uradalmi juss. Nán. A' törvénynek gyökössége. Puky. Pauly. Jog-gyökösség. Bar. vm. Igaz' gyökössége. Puky. Jogtörzök, joggyökér. Kölcs. Joggyökeresség. Debr.*

RADICAL-REFORM: alapújítás, alapújulás. *Kun.*

RADICARI: gyökerezni, gyökeretenni. *Cur. Puky. Gyökösíteni. Sztrok.*

RADICATUR: gyökerezik, gyökeretetik. *Fog.*

RADICITUS: gyökeresen, gyökerestül. *Kun.*

RADIX: gyökér. *Cur. Fog. Debr. Gyök. Fog. Kun. Sztrok.*

RADIX acquisitionis: szerzés' gyökere. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Keresménygyök. Fog. Jóság-szerzés' —, Szlem. Szerzemény' —, Czöv. Kereset' gyökere. Debr.*

RADIX adeptionis: jóság' szerzeményének eredete. *Nán. Jóság' gyökere. Helt.*

RADIX et ramus acquisitionis: a' szerzésnek gyökere, és ága. *Puky. Pauly.*

RADSPERRE: kerékszáró. *Gr. Széch.*

RAFINERIA: finomítás, tisztítás. *Kun.*

RAMALIS divisio: ágszerinti osztály. *Debr.*

RAMALITAS: ágazat. *Cur.*

RAMUS: ág. *Cur. Fog. Debr. Ágazat. Fog. Debr. Kun.*

RAMUS acquisitionis: szerzésnek ága. *V-gyűjt. Czöv. Jóság-szerzés' ága. Szlem.*

RAPINA: erőszakétel, elragadás, ragadozás, ragadomány. *Mest. Ragadomány. Cur. Szirm.*

RAPPORT: hiradás, jelentés, tudósítás. *Kun.*

RAPTUM: futólag, ragadólag. *Puky. P-gyűjt. Pauly. Sietve. Szirm.*

RAPTOR: szüzagadó. *Cur. Elragadó. P-gyűjt. Puky. Nőrabló. Kölcs.*

RAPTUS: 1) szüzagadás. *Cur. Már. Fog. Puky. Pauly. Személyszagadás. Szirm.* 2) Ragalás, 3) elragadtatás. *Fog.* 4) Ragadozás. *Helt. Elragadás. Illyés. Nőrablás. Kölcs.*

RASIO: vakarás. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt. Pauly. Kivakarás. Bar. vm.*

RASURA: vakarás. *Cur. Debr. Szirm. P-gyűjt.*

RATA: rész. *Cur. Fog. Debr. Részlet. Kun. Osztályrész. Fog. Szakasz. Debr.*

RATA additamentalis: (*J. met.*) fellülő rész. *Perg.*

RATA divisionalis: osztály. *Cur. Osztályrész. P-gyűjt. Puky. Debr. Czöv. Szlem. Már. Jutvány. Debr.*

RATA filialis: gyermekrész. *Georch. Szlem.*

RATA molaris: malomvám. *Törv. Debr.*

RATA temporis: időszakasz. *Perg.*

RATIFICARE: megerősíteni, helybenhagyni, jóváhagyni. *Cur. Debr. Puky. Pauly. Fog. (Erga ratificationem: jóváhagyás' feltétele alatt. Cur.) Helyesíteni, javalni. Sztrok.*

RATHABERE: helybenhagyni, *Perg. Fog. l. Ratificare.*

RATIO: 1) ész. *Cur. Puky. Bar. vm. Debr. Észok. Fog. Balog. 3) Tekintet. Fog. Debr. 4) Mód. Debr. 5) Szám, lag. Bar. várm. 6) Számadás. Fog. (Ad rationes: számára. Fog.)*

RATIO status: közjó' tekintete. *Puky. P-gyűjt. Polgári társaság' közjava' tekintete, közjó'-tekintet. Szlem. Közjó' volta. P-gyűjt.*

RATIOCINARI: 1) okoskodni. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szirm. Debr.*

Eszmélkedni. *Puky. P-gyűjt.* Elmélkedni. *Debr.* 2) Számot adni. *Cur. Szirm.*

RATIOCINATIO: 1) okoskodás. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt. Bar. vm.* Eszmélkedés. *Puky. P-gyűjt.* 2) Számadás. *Fog.*

RATIOCINIUM: 1) okoskodás. *Cur. Fog. Bar. vm. Puky. Kun.* 2) Számolás. *Puky. P-gyűjt.* Számadás. *Cur. Fog. P-gyűjt. Bar. vm. Puky.* Számadolás. *Perg. Czöv.*

RATIONABILIS: alapos. *Cur.* Helyes. *Cur. Rar. vm.* Okszeres. *Kun.* Megállható. *Bar. vm.* Okszerű. *Fog. Debr.* Észszerénti. *Debr.* Okbéli, helyes okú. *Fog.*

RATIONABILIS excusatio: méltó ok. *Kézir.* Okos mentség. *Sztr.* Méltó magamentség. *Helt.*

RATIONABILITAS: okszerűesség. *Kun.* Okszerűség. *Fog.*

RATIONANS: számadó. *Kölcs.*

RATIONARIA: számvevői tiszttség, v. hivatal. *Pauly.*

RATIONARIA acta: számadásbéli irományok, cselekvények. *Bar. vm.*

RATIONES: számadás. *Cur. Georch. Debr. Szlem. Bar. vm. Puky.* Számadolás. *Czöv.* Számadások. *Szirm.*

RATIONES finales: végső számadás. *Czöv. Szlem.*

RATIONISTA: számtartó. *Fog. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

RATIONISTATUS: számtartóság. *V-gyűjt.*

RATIONUM adjunctus: számvevő segéd. *V-gyűjt.*

RATIONUM consultor: számvevő tanácsos. *V-gyűjt. P-gyűjt.*

RATIONUM exactio: számvétel. *Pázm.*

RATIONUM exactor: számvevő. *Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv.* Számvevőtiszt. *Georch.*

RATIONUM liber: számtartókönyv. *Lex.*

RATIONUM magister: számvétele' mesterc. *V-gyűjt.*

RATIONUM officialis, számvevés' tisztje. *T-gyűjt.* Számvevőtiszt. *P-gyűjt.*

RATUM tempus: szabott, v. hagyott idő. *Puky.*

RATUS, a, um: törvényes, érvényes. *Fog.*

REACCLUDERE: visszazárni, v. kapcsolni. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Visszacsatolni. *Sztrók.*

REACQUIRERE: visszakeresni, visszaszerzeni. *Fog.*

REACTIO: 1) viszont - követés. *Cur. P-gyűjt. Pauly. Puky.* Viszont kereset. *Cur. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Pauly.* 2) Ellen-törekedés, v. munkálódás. *Puky.* Ellenhatás. *Perg. Kun.* Viszont megperlés. *Czöv.* Ellenszegülés, ellentörekvés. *Sztrók.* Visszahatás, visztonkövetelés. *Sztrók.*

READJUDICARE: visszaitélni. *Fog. Debr. Szirm. Puky.* Megítélni. *Szirm.*

READJUDICATIO: visszaitelés. *Cur.* Megítélés. *Szirm.*

REAGERE: visszahatni. *Kun. I.* Reactio.

REALE: való. *Fog.* Valóságos. *Fejér.*

REALE jus: dologhoz való jus. *Dien.* Való jog. *Sztrók.*

REALIA: dologbeliek. *Czöv.*

REALIS: valóságos. *Cur. Fog. Puky. Debr.* Valódi. *Cur. Debr. Fog. Kun. Bar. vm.* Dologbéli. *Czöv.* Értéki. *Cur.* Létbéli, való, lévő, voltakép' lévő, valósági derék. *Mest. Tettleges. Debr.*

REALISARE: valósítani. *Fog. Kun.* Valósítani. *Cur. Pauly. Puky. Debr.* Valóságosítani. *Puky. Pauly. Debr.*

REALISARI: megvalósodni. *Cur. Fog. Puky.* Valósulni. *Fog. Kun.*

REALISATIO: valósítás. *Kun.* Fog. Valósulás. *Csapó.*

REALITAS: valóság. *Cur. Fog. Debr. Czöv. Szlem. V-gyűjt. Stett. Puky.* Valódiság. *Cur. Bar. vm. Debr.* Lét, létség. *Mest.* Valósa-

gos volta. *Georch.* Jóság, bir-
tok, tehetség. *Debr.*

REALITAS facti: tett' valósága.
Tud. Gyűjt.

REALITAS pignoris: zálog' va-
lósága. *Kölcs.*

REALITATES: javak. *Debr.*

REALITER: igazában, valódi-
ban. *Bar. rm.* Valósággal, való-
ban, voltaképpen. *Fog.* Valósá-
gosan. *Lex. Debr.* Valódilag. *Debr.*

REALITER et effective: való-
ságosan, és voltaképpen. *Cur.*
Puky.

REAMBULATIO metalis: határ-
járás. *Cur. Fog. Veres. P-gyűjt.*
Kölcs. Kun. Puky. Szirm. Márt.
Határjegyek' kijáratása. *Vajda. l.*
Meta.

REAMBULATORIAE: határjárás
levél. *Fog.* Határjáró. *Georch.*
Szlem.

REAPPLICARE: visszarakasztani.
Czöv. Visszatéríteni. *Kölcs.*
Visszakapcsolni. *Szrok.* Visszacsat-
olni. *Kun.*

REAPPLICATIO: 1) visszakap-
csolás. *Cur.* Visszacsatolás'. *Czöv.*
2) Visszakapcsoltatás. *Cur. Puky.*
Debr.

REAPPROPRIARE: visszasajátít-
ni. *Debr.* Visszanyerni. *Szirm.*

REASSUMERE: ismét v. újra fel-
venni. *Cur. Fog. Pauly. Puky.*
P-gyűjt. Fog. Ismét elővenni. *Pu-
ky. Pauly. Márt.* Folyamatba ven-
ni. *Szrok.* Viszontfelvenni. *Kölcs.*
Kun.

REASSUMTA: elővétel. *Debr.*
l. Levata.

REASSUMPTIO: újfelvétel. *Cur.*
További felvétel. *Puky. Márt. P-
gyűjt. Per'* elővétele. *Szirm.* Újra
fölvétel. *Fog.* Viszontfelvétel. *Kun.*
Kölcs.

REASSUMPTIO causae: elővétel.
V-gyűjt. További felvétel. *P-
gyűjt.* Tovább való —, *Georch.*
Ismét —, *Czöv.* Perfelvétel' meg-
újítása. *Szlem.*

REATUS: bűnösség. *Cur. Fog.*

Kun. V-gyűjt. Debr. Puky. Bűn-
hődés. *Puky. V-gyűjt. Szlem.*
Debr. Bűn. *M-gyűjt.* Bűnhődtség.
Szlem. Büntett. *Fog.* Vétkebe lé-
ledzés. *Helt. Vétség. Szrok. Fog.*

REATUS politicae: közrendsér-
tés, közrend elleni bűnhődtsé-
gek. *Szlem.*

REBAPTISANS: visszakeresztel-
ő. *Pázm.* Ujrakeresztelő. *Czöv.*

REBAPTISATIONIS delictum:
újra keresztelés' vétke. *Czöv.*

REBELLARE: pártot ütni. *Pázm.*
Lázadni. Kun.

REBELLIO: pártütés. *Cur. Fog.*
Kun. V-gyűjt. Lex. Szlem. Puky.
Támadás. *Szeged. Lázadás. Debr.*
Kun.

REBELLIS: pártütő. *Cur. Fog.*
Szirm. Pauly. Szlem. Lázító, pár-
tos. *Pauly.* Lázadó. *Kun.*

REBUS sic, uti praefertur,
stantibus: a' dolog' mivelta az
előadással megegyezvén. *Fog. Pu-
ky.* Úgy lévén a' dolog, a' mint
előadatik. *Puky. P-gyűjt.*

RECALCULARE: újra felvetni,
felszámolni. *Cur. Pauly. Puky.*
Újra felszámolni. *Puky.* Újra-
számítani. *Szrok.* Újra öszveszá-
molni. *Debr.*

RECAMBIUM: (*J. camb.*) ellen-
váltó. *Stettn.* Viszváltó; Rück-
wechsel. *Csász.*

RECAPITULARE: 1) újra szám-
lálni. *Fog.* Együvé számlálni,
öszvesommázni, egybeszedni.
Puky. 2) Összeszedve előadni.
Cur. Újra elmondani. *Fog.* Újra
előadni. *Puky.* Ismételni. *Kölcs.*
Fog. Kun. Előfejezni, előszámlálni.
Debr. Ismét előadni, előbeszélit
leni. *P-gyűjt.* Viszontagolni. *Kun.*

RECAPITULATIO: öszveszedett
előadás. *Cur.* Fejenként elővevés,
rövid öszvevonás, v. foglalát.
Bar. rm. Egybeszedés, öszveszá-
molás, újjolog tétett előadás,
előhozás, előbeszélés. *P-gyűjt.*
Előszámlálát. *Debr.*

RECAPITULATIO summarum:
öszvezeti előszámlálát. *Debr.*

RECENS: újdón. *Fog.*

RECENS memoria: fris emlékezet. *Puky.*

RECENSENS: műbíráló. *Fog.*
Bíráló, gara. *Kun.*

RECENSERE: bírálni. *Fog. Kun.*
Garálni. *Kun.*

RECENSIO: 1) előszámlálás. *Cur. Bar. vm.* 2) Műbírálat. *Fog.*
Bíralás, bírálat; garálás, garálat. *Kun.*

RECTOR: műbíráló. *Fog.*

RECENTER: újdontan. *Fog.*

RECEPISSE: általvevésről szóló írás. *Puky.* Megösmérő írás. *Pauly. Puky.* Vitelrőlí levél, vevény. *Fog.* Átvétel, jegy. *Debr. Juttatvány. Kölcs. Kun.*

RECEPT: I. Recipe.

RECEPTATOR furum: orvgazda. *Fog. Orgazda Lex.*

RECEPTIO: 1) visszavétel, 2) bevétel, befogadás. *Cur.*

RECEPTIO fugitivi coloni: szökevény jobbágy' befogadása. *Cur.*

RECEPTIVITAS: elfogadóság. *Egyh. ért. Foganthatóság. Puky. Egyház. ért.*

RECESSUS: elállás, visszalépés. *Kun.*

RECHENSCHAFT: számadás, számadozás. *Kun.*

RECHNUNG: számolás, számlat. *Kun.*

RECHTFERTIGEN: igazolni; legitimare. *Vált. Csász.*

RECHTSTITEL: jogczím; titulus juris. *Vált. Csász.*

RECHTSVERDREHER: törvénycsikaró. *Gr. Széch.* Törvénycsigázó. *Perg.*

RECIDIVA: visszaesés. *Kun.* Betegségbe visszaesés. *Puky.*

RECIPE: orvosság - rendelés. *Puky.* Gyógyirat. *Kun.*

RECIPERE: 1) befogadni. *Pázm.* 2) Visszavenni. *Perg.*

RECIPERE contradictionis rationem: elfogadni az ellenmondás' okát. *Czöv.*

RECIPROCARÉ: viszonzni, vi-

szontagolni. *Cur. Fog. Puky. Debr. P-gyűjt.*

RECIPROCATIO: viszontaglás. *Cur. P-gyűjt. Bar. vm.* Visszonzás. *Bar. vm. Puky.* Viszontagolás. *Puky.* Viszonyozás. *P-gyűjt.*

RECIPROCE: viszont, viszontag. *Cur. Fog. Puky. Pauly. Debr.* Kölcsönösen, viszonyosan. *Sztrók. Kun.*

RECIPROCITAS: viszonosság. *Cur. Debr. Puky.* Viszonyosság. *Fog. Kun.* Viszontiség. *Debr. Fog.* Kölcsönösség. *Kun.*

RECIPROCITAS juris: jogviszony. *Kun. Stett.*

RECIPROCUS: viszonos. *Cur. Debr. Puky.* Viszont, viszontagi. *Fog. Debr.* Viszonyos, viszontag való. *P-gyűjt. Kölcsönös. Kun.*

RECLAMARE: ellenmondani, visszakövetelni. *Debr.*

RECLAMATIO: ellenkiáltás. *Cur. Párizp. Moln. Sztrók.* Ellene szóolás, mondás, kiáltás. *Szirm.* Ellenszóllás. *Moln. Párizp.* Visszmondás, ellenzés. *Helt.* Visszakövetelés. *Kun.*

RECLUSIO: 1) felnyitás, 2) elzárás, bezárás. *Lex.*

RECOGNITIO: megismerés. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Márt. Puky. Bar. vm.* Ismét megismerés. *Párizp. Moln.* Elesmerés, elesmerő levél. *Debr.*

RECOGNITIO personae rei: rabnak személybeli vizsgálata, személyvizsgálat. *Szlem.*

RECOGNITIONALES: megismerő levél. *Cur. Márt. Puky. P-gyűjt. Bar. vm. Pauly.* Elösmervény, ösmervény. *Fog.* Vevény; Empfangschein. *Csász.* Elismervény. *Kun.*

RECOGNOSCERE. el- v. megismerni: Verkennen: balul v. félreismerni. *Kun.*

RECOMMENDATIO: ajánlás, ajánlat. *Kun.*

RECOMPENSARE: megtéríteni. *Pázm.* Visszapótolni. *Kun.*

RECOMPENSATIO : 1) vissza-pótlék. *Fog.* 2) Visszapótlás. *Fog. Stett. Kun.* 3) Viszondíj, visszajuttalmazás. *Fog. Megtérítés. Kun.*

RECONCILIATIO : öszvebékéltetés. *Cur.* Öszveegyeztetés. *Puky. Debr.* Megbékülés. *Perg.* Megbékülés, megengesztelés. *Debr. Kun.*

RECONCILIATOR : engesztelő, békéltető. *Szirm.*

RECONDITUM : orozott. *Puky.* Elrejtett. *Perg.*

RECONVALESCENS : lábadozó, üdülő. *Kun.*

RECONVALESCENTIA : lábadozás. *Puky. Kun.* Üdülés. *Kun.*

RECONVALESCIT : föllábadoz, felüdülni. *Kun.*

RECONVENIENS : viszkonkereső. *Cur.* Viszont megpöröl. *Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Ellenpöröl. *Fog.*

RECONVENIRE : viszkonkeresettel élni. *Cur.* Viszont megpörölni. *Fog. Márt. Puky. P-gyűjt.* Viszont perbe fogni. *Márt. Puky.* Ellenpörölni. *Fog.* Viszkonkeresni, követelni. *Kun.*

RECONVENTIO : viszontkereset. *Cur.* Viszónvád. *Bar. vm.* Viszkereset, viszpör. *Fog.* Viszont perbefogás. *P-gyűjt. Márt. Puky.* Viszont való kereset. *Georch.* Ellenfordulás. *Szlem.* Viszonyos idézés, perbenfogás. *Szirm.* Viszontkövetelés, viszontmegperlés. *Debr.* Ellenkeresés, viszontpörlés. *Fog.*

RECONVENTUS : viszontkeresett. *Cur.* Viszont megpörölt. *Fog.* Viszont megperletett. *Puky. Debr.*

RECOQUERE : azon egy regét v. bakot nyúzni. *Szirm.*

RECOURS : folyamodás. *K. Vál.*

REQUIRERE aliquem : megtalálni, Kász. Megkeresni valakit. *Sztrak.*

RECTIFICARE : egyengetni, helyesíteni; igazítani. *Kun.*

RECTIFICARE se : magát megigazítani, *Veres.* — igazolni. *Csapó.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

RECTIFICATIO : igazítás. *Cur. Fog. Debr. Bar. vm. Pauly. P-gyűjt.* Megigazítás. *Cur. P-gyűjt.* Eligazítás. *Szirm. Puky. P-gyűjt.* Egyengetés. *Pázm.* Igazítás. *Fog.*

RECTIFICATIO divisionis : osztályigazítás. *Cur. Georch. Szlem. Debr. Kun. Márt.* Osztálynak igazítása. *Szirm.*

RECTIFICATIO executionis : végrehajtás' megigazítása. *Czöv.*

RECTIFICATIO metarum interimalis : addigos határigazítás. *Czöv.* Időközbeli határjelgazítás. *Szlem.*

RECTIFICATIO pascui : legelőrendbeszedés, v. eligazítás. *Szlem.*

RECTIFICATIO portarum : kapuzámok' igazítása. *Fog.* Kapuzámok' megigazítása. *Puky.* Kapuknak számok' v. porták' igazítások. *P-gyűjt.*

RECTIFICATIO sessionum colonialium : jobbágyi telek-igazítás. *Szlem.*

RECTIFICATORIUS processus : egyengető pör. *Kun.* I. Processus.

RECTOR : igazgató. *Fog.*

RECTOR domus : ház' igazgatója. *Szlem.*

RECTOR pagensis : oskolames-ter. *Szirm.*

RECTORES ecclesiarum : egyházaknak igazgatójik. *Czöv.*

RECTUS : 1) helyes, 2) igényes. *Fog.*

RECUPERATIO : visszaszerzés. *Cur.* Visszanyerés. *Perg.*

RECURRERE : folyamodni. *Fog. Kun. Puky. P-gyűjt.*

RECURSUS : 1) folyamodás. *Cur. Fog. Bar. vm. P-gyűjt. Kölc. Debr. Kun.* 2) Folyamodvány. *Fog.* Kérelemlevél. *Kun.*

RECURSUS ad principem : felséghez folyamodás. *Szlem.*

RECURSUS gratiae : felséghez kegyelem' dolgában való f. *Szlem.*

RECURSUS justitiae : felséghez igazság' dolgában való f. *Szlem.*

RECUSARE: megtagadni: vonakodni. *Kun.*

RECUSATIO: elhárítás, el nem fogadás; vonakodás. *Kun.*

REDACTIO: 1) szerkesztés. *Cur. Debr. Puky. Kun.* Szerkesztés. *Sztrók.* 2) Szerkesztőség, szerkesztő-hivatal. *Fog. Szerkesztőség. Kun.*

REDACTOR: szerkesztő. *Fog.* Szerkesztető. *Kun.* Szerkesztő. *Sztrók.*

REDARGUERE: megdorgálni, *Csapó.* Megfeddeni. *Szirm.*

REDEMPTIO: kiváltás. *Kun.* Váltás. *Cur. Helt. Puky. Pauly. Debr. P-gyűjt.* Megváltás. *Cur. Fog. Puky. Debr. Pauly. P-gyűjt.* Váltás. *Moln. Abb.*

REDEMPTIO capitis: fej- v. főváltás. *Cur.*

REDEMPTIO decimae: tizedváltás. *Georch.* Tized' váltása. *Szlem.*

REDEMPTIO juris armorum: fegyver-költség' megváltása. *Cur.* Vívás-váltás. *Puky. Márt. P-gyűjt.* Fegyverváltás. *Georch.* Fegyver' jusanak váltása. *Szlem.* Fegyverjog-váltás. *Sztrók.*

REDEMTOR: üdvözítő, megváltó. *Pázm. Gánóczy.*

REDEMPTUS: megváltott. *Cur.* Kiváltatott. *Puky. P-gyűjt.* Kiváltásos. *Kun.*

REDIGERE: rendbeszedni, v. hozni. *Pázm.* Szerkesztetni, szerkezni. *Perg.* Szerkesztetni. *Kun.*

REDIMERE: megváltani. *Cur. P-gyűjt. Fog. Puky. Kun.* Kiváltani. *Kun. Puky.* (*Vexam pecunia*: pénzen békét váltani. *Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt.*)

REDIMI: kiváltozni. *Moln.* Kiváltódni, v. váltatni. *Lex.*

REDINTEGRARE: egészíteni. *Fog.* Helyre-állítani. *Bar. vm. P-gyűjt. Puky.* Újra-, v. megegészíteni. *Bar. vm.* Egészíteni. *Puky. Pauly.* Kipótolni. *Puky. P-gyűjt.* Kiegészíteni. *Czöv. Fog. Sztrók. Kun.*

REDINTEGRATIO: helyre állítás, kipótolás. *Cur. Puky. Debr.*

P-gyűjt. Kiegészítés. *V-gyűjt. Debr.* Megegészítés. *Szlem.*

REDINTEGRATIO aviticorum: őseinek kiegészítése, helyre állítása. *Cur.*

REDITUS: jövedelem. *Cur. Szirm.* Tiszta jöv. *Szlem.*

REDITUS capitalium: tőkepénz' tiszta jövedelme. *Szlem.*

REDITUS fundorum: földek' tiszta jövedelme. *Szlem.*

REDITUS industriae: szorgalom' v. kézi művek', v. személyi szorgalom' tiszta jövedelme. *Szlem.*

REDITUS publici: köztiszta jövedelmek. *Szlem.*

REDITUS vitalitii: (*J. feud.*) élelmi jöv. *Perg.*

REDOLERE: természetével bírni; a *ctionem redolens*: keresetlevél' természetével bíró, keresetlevél gyanánti. *Fog.*

REDUCERE: 1) vissza vezetni. *Kun. Fog. P-gyűjt.* 2) Javítani, jóvátenni, jorahozni; 3) részekre vonni. *Puky. P-gyűjt.* Leszállítani. *Debr.* Lejebb szállítani. *Fog.* Visszaállítani. *Kun.*

REDUCTIO: 1) leszállítás, leszámítás. *Cur.* Kevesebbités. *Fog.* Kisebbités, kissébb mértékre vévés. *Puky. Pauly.* Részekre vonás. *Puky.* 2) Visszavezetés. *Fog. Puky. P-gyűjt. Pauly.* Jobbitás, jóvátevés. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* 3) Eloszlatás, p. o. militiae, ordinis. *Szirm.*

REDUNDARE: hárulni, háromlani. *Bar. vm. Fog.* Áradozni. *Fog.*

REEXCUTIO: birói visszavétel. *Cur.* — visszafoglalás. *V-gyűjt. Szlem. Debr. Fog.* Törvényes —, *Georch.* Birói, v. visszafoglaló végrehajtás. *Szlem.*

REFASSIO: visszavallás. *Kölcs. Georch.* Jóság-visszaeresztő örök vallás. *Szlem.* Viszon —; *Czöv.*

REFECTORIUM: vendéglő a' monostorokban. *Kun.*

REFELLERE: megczáfolni. *Cur. Bar. vm.*

REFERADA: előadás. *Cur. Fog. Pauly. Bar. vm. Puky. P-gyűjt.* Előterjesztmény. *Fog.*

REFERENDALIS phyllira: előterjesztményi iv. *Csász.*

REFERENDARIUS aulicus: udvari referendár. *V-gyűjt.* Előterjesztő udvari tanácsos. *P-gyűjt.*

REFERENS: előadó. *Cur. Puky. Debr. Huszár. Georch. Czöv. Szlem.* Jelentő. *Debr.* Előbeszélő. *Szirm.*

REFERENS in montanisticis: (*J. met.*) bányabeli előadó. *V-gyűjt.* Bányászati ügyek' —, *Czöv.* Bányabeli ügy' előadója. *Szlem.*

REFERENS in religionariis et rebus studiorum: előadó az egyházat's tudományokat illető dolgokban. *Szirm.*

REFERRE: 1) előadni. *Cur. Czöv. Fog. Puky.* Eleibe terjeszteni. *Szirm.* 2) Jelenteni, tudósítani. *Cur.* 3) Visszahozni. *Lex.*

REFERRE processum: a' pört előadni, *Czöv.* *Szlem.* átalvinni.

REFERET (quid)? mit használ. *Szirm.*

REFLECTERE: 1) emlékeztetni. *Cur. Puky. Kun.* Figyeltetni. *Sztr.* 2) Visszaeszmélni, visszatekinteni. *Kun.*

REFLEKSE: 1) emlékeztetőleg. *Cur. Fog. Puky.* 2) Tekintve. *Cur. Puky.* Tekintőleg. *Fog.* Figyeltetőleg. *Sztrók.*

REFLEXIO: 1) észrevétel. *Cur. Debr. Bar. vm. Pauly. Puky. V-gyűjt. Fog.* Megjegyzés. *Kun.* 2) Emlékeztetés. *Fog. Pauly. Debr. P-gyűjt. Puky.* Emlékezés, gondoskodás. *Bar. vm.* Visszaeszmélet. *Fog.* 3) Tekintet. *Cur. V-gyűjt.* Tekintetbe vétel. *Puky.* 4) Visszaügyelés. *Mest.* Visszaidezés. *Fog.*

REFLEXORIA citatio: emlékeztető idézés. *Cur. V-gyűjt. Puky. Debr.* — idézet. *Fog.*

REFLEXORIE: emlékeztetőleg. *Kun.* Figyeltetőleg. *Sztrók.*

REFORMARE: újjítani, megvál-

toztatni, megmásolni. *Puky. P-gyűjt. Debr.*

REFORMARE sententiam: az ítéletet megváltoztatni. *Puky.*

REFORMARE sententiam primi fori: az első bíró' ítéletét megváltoztatni v. megmásolni. *P-gyűjt.*

REFORMATIO: változtatás. *Cur. P-gyűjt. Puky.* Megváltoztatás. *Cur.* Újjítás, megmásolás. *Puky. P-gyűjt. Jobbitás. Pázm.*

REFORMATIO sententiae: ítélet' változtatása. *Cur.* — másítása. *Fog.* Bírói ítéletnek megváltoztatása. *P-gyűjt. Szlem.*

REFORMATOR: újjító, változtató. *P-gyűjt. Puky. Jobbitó. Lex.* Hítújjító. *Veresm.*

REFRACTARIUS: engedetlen, ellentálló. *Cur. Bar. vm. Makacs. Bar. vm.* Ellenszegülő. *Sztrók.*

REFRENARE: fékezni, zabolázni. *Kun.*

REFRIGERANTIA remedia: hűvesítő —, *Puky.* Hűtő szerek. *Csapó.*

REFUGIENS: menekvő. *Fog.*

REFUGIUM: menedék. *Fog. Debr. Kun.* Menedékhely. *Bar. vm.* Rejtély. *Kun.*

REFUNDERE: megtéríteni. *Fog. Kun. Debr.* Megtéríteni, kifizetni. *Puky.* Megfizetni. *Debr.*

REFUSIO: meg, v. visszatérítés. *Cur.*

REFUSIO sumtuum: költségmegtérítés. *Szlem.* Költség' visszafordítása. *Czöv.*

REFUTARE: megczáfolni. *Bar. vm. Szirm. Kun.*

REFUTATIO: 1) megczáfolás. *Cur. Debr. Kun.* Czáfolás. *Fog.* 2) Czál, czáfolat. *Fog. Kun.*

REGALE fodinarum: bányai fejedelmi jus, fejedelmi bányajövedelem. *Szlem.*

REGALE postarum: posták' fejedelmi jusa, fejedelmi posta-jövedelem. *Szlem.*

REGALES: királyi meghívó levél. *Debr.* Királyi levél *V-gyűjt.* Ország' gyűlésére idéző lev. *P-*

gyűjt. Ország gyűlésre meghívó, v. idéző királyi levél. *Puky. Pauly.*

REGALIA beneficia: királyi haszonvételek. *Cur. V-gyűjt. Szlem. Szirm. Debr. Georch. Puky.* Királyi jussok. *Czöv.*

REGALIA financiae: közkincstárnak fejedelmi igazokból járó jövedelmei. *Szlem.*

REGALIS: királyi. *Fog.*

REGALISTA: királyi hivatalos. *Bália. Kir. meghívott. Debr.*

REGALISTICA taxa: meghivatási költség. *Debr.*

REGENERATIO: viszonszületés, újonszületés. *Kun.*

REGENS: országló. *Kun.*

REGERE: igazgatni. *Fog.*

REGISTRANS: lajstromozó. *V-gyűjt.* Sorozó, sorzó. *I. Registrator.*

REGISTRARE: sorozni, följegyezni. *Fog.* Lajstromozni, lajstromba szedni. *Szirm.*

REGISTRATIO: rendezés, lajstromozás. *Bar. vm.* Sorozás, följegyzés. *Fog.*

REGISTRATIO actorum: írományok' lajstromolása. *Szlem.*

REGISTRATOR: sorzó. *Fog. Kun.* Rendész. *Bar. vm.* Lajstromozó. *Puky. Pauly. Debr.* Lajstromtiszt. *V-gyűjt.*

REGISTRATURA: rendésztség. *Bar. vm.* Lajstromozó - hivatal. *P-gyűjt.*

REGISTRATURAE adjunctus: lajstromozó segéd. *V-gyűjt.* Sorzó v. rendező segéd. *Csupó.*

REGISTRUM: lajstrom. *Cur. Debr. Bar. vm.* Rendészet, jelentőke. *Bar. vm.* Sor, sorozat. *Fog.* Sorjegyzék. *Kun.*

REGIA dignitas: fejedelemség. *Letheny.*

REGIMEN: 1) országlás. *Debr. P-gyűjt.* Igazgatás, országlószék. *Puky. P-gyűjt.* Uralkodás. *Fog. Debr. 2)* Országlat. *Fog.* Kormány. *Debr. Sztrók. 3)* Ezred, katona-ezred. *Puky.*

REGIMEN civile: országló, v. igazgatószék. *P-gyűjt.* Kormányozás. *Mest.* Közöséges igazgatás. *Czöv.*

REGIMEN desulteriorum: könnyű lovas ezred. *Törv. czikk.*

REGIO: tartomány. *Pázm.*

REGIUM tribunal cambio mercantile et consularis maris forum primae instantiae: kereskedési váltó levélbeli és tengeri ügyeknek királyi első bírósága. *Cur.*

REGIUS: királyi. *Fog. Pauly.*

REGISTRUM, *I.* Regestrum.

REGNANS princeps: országló fejedelem. *Puky. Debr.*

REGNARE: 1) országlani. *Fog.* Országlolni. *Puky.* Kormányozni. *Lex. 2)* Uralkodni. *Fog.*

REGNICOLA: ország' lakosa. *Puky. P-gyűjt.* Országlakó, országlakos. *Fog. Kun.*

REGNICOLARE oblatum: országos ajánlat. *Törv.*

REGNICOLARIS: ország' országbeli. *Fog.* Országos. *Puky. Pauly. Kölc. P-gyűjt. Fog.*

REGNICOLARIS deputatio: országos biztosság, *Puky.* — kiküldöttség. *Kun.*

REGNI commissarii: ország' biztosai. *Törv. czikk.*

REGNI systematis compages: az ország' szerkeztetésének alkotmánya. *Törv. czik.*

REGNOTENUS: országszerte. *Pauly. Debr. Puky. P-gyűjt. Fog.* Ország szerint. *P-gyűjt. Puky.* Országosan. *Debr.*

REGNUM: ország. *Puky. Lex. 1)* királyság, *2)* uralkodás. *Fog.* **REGNUM** aristocraticum: főség' uralkodása. *Szirm. P-gyűjt.* Főrend' uralkodása. *P-gyűjt.*

REGNUM defensivum: védelmi ország. *Perg.*

REGRESS, *Regressus:* viszkereket. *Vált. Csász. Fog.*

REGRESS wegen Mangel Annahme: el nem fogadás miatti viszkereket. *Fog.*

REGRESS wegen Mangel Zahlung: nem fizetés miatti viszkere-
retet. *Fog.*

REGRESS zur Sicherstellung: biztosítási viszkere-
retet; Regressus ad obtinendam securitatem. *Vált. Csász.*

REGRESS zur Zahlung: készfi-
zetési viszkere-
retet; Regressus ad consequendam solutionem. *Vált. Csász.*

REGRESSIVE: visszahaladólag.
Stett.

REGRESSKLAGE: viszkere-
retet, v. keresetlevél; actio regressualis.
Vált. Csász.

REGRESSRECHT: viszkere-
reteti jog; Jus regressus. *Vált.*

REGRESSUS: 1) visszaható lé-
pés. *Cur.* Visszatérés. *Fog. Kasz.*
Visszamenetel. *F-gyűjt. Puky.*
Visszalépés. *Debr.* 2) Pótkereset.
Fog. Rajta keresés. *Puky. Pauly.*
V-gyűjt. Viszkere-
retet. *Stett.* Vi-
szontkereset. *P-gyűjt. Czöv.* Vi-
szontkövetés. *P-gyűjt.* Viszont-
követelés. *Czöv.* Visszakereshe-
tés. *Sztrók.* (Salvo ad NN. re-
gressu: fenbogyatván N.N. ellen
lehető keresete. *Debr.*)

REGULA: szabály. *Vörösm. Kun.*
Fog. Stett. Debr. Szabda. *Bar. vm.*
Szabás, rendszabás. *Cur. Puky.*
Szlem. Szabat. *Fog.* Törzsökös ál-
latás. *Nán.*

REGULA est prior regulato: a'
szabás előbb való, mint a' sza-
bott dolog. *Puky.*

REGULA fundamentalis: alap-
szabály. *Debr.*

REGULA juris: törvény' szabá-
sa. *Szlem.* Jogszabály. *Stett.*

REGULAMENTARE pretium: ka-
tona-életmi szabott ár. *Fog.* Ha-
di szabott ár. *Puky. Pauly. P-*
gyűjt. Debr.

REGULAMENTUM: szabályzat.
Fog. Kun. Rendszabás. *Huszár.*
P-gyűjt. Fog.

REGULAMENTUM militare: ka-
tona-törvény, v. szabda. *Bar. vm.*
Hadi rendszabás, katonatartás'

rendje. *Puky. Pauly. Márk.* Ka-
tonai, *Szirm. V-gyűjt.* Katona-
életmi rendszabás. *Fog.* Katona-
tartási, v. katonatartást érdeklő
rendelés. *Szlem.* Katonai szabály-
zat. *Sztrók.* Hadi rendszabály,
katonatartási rendezet. *Debr.*

REGULARE se: szabályozni v.
alkalmazni magát. *Sztrók.*

REGULARES milites: rendezett,
rendes, gyakorlott, állandó, sza-
bályos katonaság. *Sztrók.*

REGULARIS: 1) rendszerinti.
Fog. Rendes, rendszerint való.
Puky. P-gyűjt. Pauly. Rendes,
szabályos. *Kölcs. Debr. Kun.* 2)
Szabdás. *Bar. vm.* Szabatos. *Fog.*
Szabályszerű. *Kun.* 3) Törvényes;
(subst.) szerzetes. *Fog.*

REGULARIS militia: rendezett
katonaság. *Debr.* Állandó, ren-
dszerint való, köteles katonaság.
P-gyűjt.

REGULATIO: 1) rendezés. *Fog.*
rendbeszedés. *Cur. Puky. Debr.*
Rendeztetés. *Fog.* Szabás. *Tud.*
Gy. 2) Szabályozás. *Fog. Debr.* 3)
Korlátolás. *Puky. Fog.*

REGULATIO fluviorum: folyók'
igazitása. *Cur.* A' vizek' igazgató-
sa. *Bar. vm.*

REGULATIO fluviorum, et lacu-
narum: a' folyóvizeknek, és
mocsároknak megigazitása. *Puky.*

REGULATIO juris montani:
hegyvám - igazítás. *Szlem.*

REGULATIO mendicorum: kol-
dusok' rendbeszedése. *Szlem.*

REGULATIO sessionum: jobbá-
gyitelek igazítás. *Pauly.*

REGULATIO urbanialis: urbéri
rendbeszedés. *Cur.* Urbanom-iga-
zítás. *Szlem.* Jobbágyi intéz-
telteli rendszabás vagy rendbeszedés.
Puky. Urbéri szabályozás. *Sztrók.*
Urbéri rendezés. *Perg.*

REGULATIVUS: I) szabályozó.
Cur. Fog. Rendező. *Fog. Puky.*
Pauly. P-gyűjt. Rendet v. rend-
szabó. *Puky. Pauly. P-gyűjt.*
2) Korlátoló. *Fog.*

REGULATORIUS processus: szabályozási per. *Sztrók.*

REI essentia: dolog' mivoltja, v. veleje. *Cur.*

REI sericeae curator: selyemtenyésztető. *Pauly.*

REI sericeae inspector: a' selyemmel való bánásnak v. selyemtenyésztésnek felvigyázója. *Bar. várm.*

REI tormentariae praefectus: fegyvertármester. *Törv.*

REINCORPORATIO: visszakapcsoltatás. *Cur. Debr.* Visszakapcsolás. *Fog.* Visszatestésítés. *Puky.* Visszacsatolás. *Sztrók.*

REITERARE: ismételni. *Cur. Debr. Bar. vm.* Visszaszámítani. *Puky.* Ismétleni. *Bar. vm.* Újra ismétleni. *Fog.* Ismét előhozni. *P-gyűjt.*

REITERATA vice: több ízben. *Fog. Puky. P-gyűjt.* Ismételve. *Csapó.*

REITERATIO: viszsonismétlés. *Kun.* Ismételés. *Csapó.*

REITERATUS: ismét, v. újra előhozott. *Puky. P-gyűjt.* Ismételt. *Csapó.*

REJECTA judicialis: bírói áttétel. *Cur.* Bírói elhalasztás. *Puky. P-gyűjt. Czöv.* Törvényes bírói halasztás. *Pauly.* Bírói továbbra vetés. *Szlem.* Más időre halasztás. *Bar. vm. P-gyűjt.* Más törvényes napra elhalasztás. *Szirm.*

RELATE: képest. *Bar. vm.* Illetőleg, szemvetőleg. *Sztrók.*

RELATIO: 1) jelentés. *Cur. Bar. vm. Debr. Huszás. P-gyűjt. Szirm.* Tudósítás. *Puky. Pauly. Kun. P-gyűjt. Debr. Márt. Fog.* Válasz. *Helt.* Értesítés. *Sztrók.* 2) Előadás. *Fog. Vajd.* Előterjesztés, elbeszélés, előszámlálás. *Szirm.* 3) Viszony. *Cur. Fog. Puky.* Viszonyzat. *Kun.* Öszveköttetés. *Pauly.*

RELATIO causae: ügynek előadása. *Czöv.* Peres ügy' —; *Szlem.*

RELATIO officiosa: tisztii jelen-

tés v. tudósítás. *P-gyűjt. Szlem.* Hivatalbeli — *Szlem.*

RELATIO numeris omnibus absoluta: kimerítő vélemény. *Törv.*

RELATIVE: viszonyosau. *Fog. Puky. Pauly.* Vetőleg, képesint. *Bar. vm.* Tartozatosan. *Puky. Pauly.* Illetőleg. *Debr.* Viszonyilag. *Kun.*

RELATIVUS: viszonyos. *Fog. Kun.* Illetőleges. *Debr.* Viszonylatos. *Kun.*

RELATORIA: válasz-levél. *Helt. Szirm. Veres.* Írásbeli jelentés. *Szirm.*

RELATORIO-EXECUTIONALES: foglalásról —, *Czöv.* Itéletvégrehajtásról tudósító levél. *Szlem.*

RELATORIO-TESTIMONIALES: tudósító tanúbizonyosságlevél. *Czöv.* Tudósító tanúlevél. *Szlem.*

RELAXARE: engedni, enyhíteni. *Kun.* Elengedni. *Puky. Debr. P-gyűjt.* Tágitani. *Pázm.* Feloldozni. *Kölc.* Feloldani. *Debr.*

RELAXATA: elengedés. *Cur. Fog. Pauly. Puky. Szirm. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt.* Enyhítés, könnyebbités. *Bar. vm.* Leengedés. *Fog.*

RELAXATA poenae: büntetés' elengedése. *Cur. Puky.*

RELAXATIO: elengedés, feloldás. *Debr.* 1. Relaxata.

RELAXATIO contributivialis restantiae: adói tartozás' elengedése. *Debr.*

RELAXATIO poenae: büntetés' elengedése. *Debr.*

RELAXATIO sententiae: ítélet' feloldása. *Debr.*

RELEGARE: 1) elküldeni, száműzni, számkivetni. *Fog.* Kitiltani. *P-gyűjt. Pauly.* Eltiltani. *Márt.* 2) Visszaküldeni, elutasítani. *Fog. Debr.* Elutasítani. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Visszaigazítani. *Puky.* Igazítani. *Pauly. Debr.* 3) Elhalasztani. *Fog. Kun.* Halasztani. *Debr.* Hátravetni. *Puky. Márt. P-gyűjt. Csapó.*

RELEGARE ad executionem : végrehajtásra halasztani. *Debr.*

RELEGARE ad viam juris: törvény' útjára igazítani. *Debr.*

RELEGATIO : ki v. el, v. visszautasítás. *Cur. P-gyűjt.* Utasítás, halasztás, számkiküldés. *Bar. vm.* Visszaigazítás. *V-gyűjt. Szlem.* Kitiltás, eltiltás. *P-gyűjt.* Országból kitiltás, v. száműzés. *Szlem.* Elhalasztás, visszautasítás. *Kun.*

RELICTA vidua : özvegy asszony, elhagyott özvegy. *Cur.*

RELIGIO : vallás. *Czöv. Lex. Debr.* Hitvallás. *Czöv. Szlem.* Hit. *Debr. Szirm.* Szerzet. *Debr. Szirm.*

RELIGIO civitate donata : polgári jussal megajándékozott vallás. *Czöv.* Polgári jussal bíró hitvallás. *Szlem.*

RELIGIO dominans : uralkodó hitvallás. *V-gyűjt. Szirm.*

RELIGIO naturalis : természeti vallás. *Ujfal.*

RELIGIO recepta : bevett vallás. *Szirm.*

RELIGIO revelata : kinyilatkoztatott vallás. *Ujfal.*

RELIGIO tolerata : eltűrt —, *Czöv.* Türelmi jussal bíró hitvallás. *Szlem.*

RELIGIONARES articuli : vallást illető törvények. *Szirm.*

RELIGIOSITAS : vallásosság. *Kun.*

RELIGIOSE : szentül. *Szirm.*

RELIGIOSUS : szerzetes. *Fog. Georch. P-gyűjt. Pauly. Puky. Czöv. Szlem.* Szerzet; hitbéli, imás, imabeli. *P-gyűjt.* Vallásos. *Kun.*

RELIQUIAE : maradék, sz. tetem. *P-gyűjt. Puky.* Ereklék. *Fog. Szirm.* Maradvány. *Szirm.*

RELIQUIAE sanctorum : ereklyék, szentek' tetemei. *Szirm.*

RELOCATIO : újra kiadás. *Czöv.* Ujonnani kibérlés. *Szlem.*

RELUERE : visszaváltani. *Fog. Kun. Kun. Bar. vm.* Kiváltani. *Puky. P-gyűjt.*

RELUERE pignus : a' zálogot kiváltani. *Vajd.*

RELUTIO : vissza, v. kiváltás. *Cur. Puky.*

RELUTIO minerarum : (*J. met.*) érzbeváltás. *Szlem.*

RELUTIO pignoris : zálogváltás. *Szlem.* Zálog' ki - v. visszaváltása, *V-gyűjt.*

RELUTIONALIS summa : visszaváltási öszvet. *Kun.*

RELUTORIUS processus : vissza váltó v. zálogpör. *Fog.* Zálogváltó per. *Szrok.*

REMANENTIA : maradék. *Cur. Puky. P-gyűjt. Pauly. Szirm. Márt.* Maradvány. *Fog.*

REMANENTIALES terrae : maradt földök. *Szlem.* Maradékföldök. *Debr. Szrok.* Maradványföld. *Fog.*

REM approbare : a' dolgot helyben hagyni. *Vajd.*

REMEDIA extrajudicialia : per-kivüli orvoslatok. *Perg.*

REMEDIA judicialia incidentia : közbejövő törvényes orvoslás, per orvoslás. *Cur.*

REMEDIA judicialia principalia : perbeli fő törvényes orvoslás. *Cur.*

REMEDIA juridica : perbeli orvosló módok. *Cur. l.* Remedium juridicum.

REMEDIA juris : ügyorvosló módok. *V-gyűjt. Georch.* Ügyorvoslások. *Georch.* Törvénybéli —, v. törvénynek orvoslások. *Czöv.* Orvosló törvényes tételek, törvénybéli orvoslások. *Szlem.*

REMEDIA praescriptionis : elidősítést gátló szerek. *Szlem.*

REMEDIA processus : perorvosló törvényes tételek. *Szlem.*

REMEDIA provisoria : előzőlegi orvosló módok. *Cur.* Gondoskodó orvoslások. *Czöv.*

REMEDIA sententiae : ítélet-orvosló módok, v. szerek, ítélet-orvoslás' módjai. *Szlem.*

REMEDIA sustentativa : fentartó orvosló módok. *Cur.* Fentartó

orvoslások. *Czöv.* Jusfentartó szerek v. eszközök. *Szlem.*

REMEDIIUM: orvoslat. *Fog. Kun. Stett.* Orvoslás. *P-gyűjt. Kölc.* Menedék. *Fajd.*

REMEDIIUM juridicum: pörorvoslat. *Fog. Kun.* Jogorvoslat. *Stett.* Perbeli hiba' orvoslása. *Péchy.* Ügyorvosló mód. *Puky. Pauly. Szirm. Debr.* Pörorvoslás. *Pauly. Márt.* Pörorvos-szer. *Puky.* Törvényes eszköz, ügyorvoslás. *Szirm.* Ügyorvoslásmód. *Márt.* Ügyorvoslat. *Debr.* Törvényes orvoslat. *Kun.*

REMEDIIUM juris: 1. Remedium juridicum.

REMENSURATIO: ismétli mérés. *Bar. vm.* Ujramérés. *Csapó.*

REMISSA, Remere, Rimessa: küldemény. *Stett.*

REMISSIO: 1) elengedés. *Lex. Czöv.* Tartozás, elengedés. *Szlem.* 2) Kieresztés, visszaküldés, *Csapó.* 3) Tunyaság, alszékonyaság. *Bar. várm.*

REMISSIO bonorum occupatorum: az elfoglalt jószágnak megereztése. *Helt.*

REMISSIO peccatorum: bűnbocsátás, bűnbocsánat. *Pázm.*

REMISSIO pignoris: zálog' kieresztése. *Cur.*

REMISSIO processus: per' visszaküldése. *Cur.*

REMITTENS, Remittent; Wechselgläubiger: intézvényes, váltóhitelező; creditor cambiarius. *Vált. Csász.* Rendelő. *Fog.* Intézvényes. *Stett. Fog.*

REMONSTRARE: 1) fölterjeszteni. *Fog. Puky.* Előterjeszteni. *Fog.* 2) (*J. Gentium*) Ellenterjeszteni. *Fog.* 3) Felpanaszolni. *Puky.*

REMONSTRATIO: 1) felterjesztés. *Cur. Fog. Debr.* 2) Ellenterjesztés. *Fog.* 3) Kimutatás. *Debr.*

REMORA: akadály, tartalék. *Cur. Bar. vm.* Késés, tartózkodás. *Bar. várm.* Késletés. *Czöv.*

REMORA justitiae: igazság' késletése. *Czöv.*

REMORARI: késleltetni. *Vajd.* Hátráltalni. *Szirm.*

REMOTIOR: távolabbról való. *Szirm.* Távolabbi. *Csapó.*

REMUNERATIO: megjutalmazás. *Cur. Puky. Bar. vm.* Jutalom. *Szirm.*

RENITENTIA: ellenszegülés. *Kun.* Ellentállás. *Csapó.*

RENOTA, v. Reinsinuatum: viszlével, hivatalos válasz. *Csász.*

RENOVARE: megújítani. *Puky. Szirm. Márt. Moln. Párizp. Mokr.* Újítni. *Kun.*

RENOVATIO: megújítás. *Cur.* Ujítás. *Debr. Kun.*

RENOVATIO sententiae: ítélet' újítása. *Cur.* Ítéletnek megújítása. *Georch. Czöv.* Ítéletújítás, ítélet' megújítás. *Szlem.* Íteújítás. *Sztrók.*

RENUERE: átallani. *Szirm.*

RENUNCIARE: 1) lemondani. *Cur. Bar. vm. Puky. Fog. Kun.* Felhagyni vele. *Cur. Puky.* Feladni rajta, ellene mondani. *Puky.* 2) Visszaizenni. *Cur. Fog. Puky. Kun.*

RENUNCIATIO: megeresztés. *Helt.* Visszaizetés; lemondás. *Kun.*

RENUNCIATIO expressa: világos —, *Czöv.* Nyilván kifejezett lemondás. *Szlem.*

RENUNCIATIO juri: jusról való lemondás. *Szlem.* Joglemondás. *Sztrók.*

RENUNCIATIO tacita: hallgató, *Czöv.* Tettből érthető, *Szlem.* Halgatag lemondás. *Sztrók.*

REOCCUPANS: visszafoglaló. *P-gyűjt. Puky.*

REOCCUPARE: visszafoglalni. *Fog. Puky. P-gyűjt. Kun.*

REOCCUPATIO: visszafoglalás. *Cur. Fog, Szirm. Debr.*

REOCCUPATIO bonorum: jószág-visszafoglalás. *Szlem.* Hatalmas visszafoglalás. *Czöv.*

REOCCUPATORIUS processus : visszafoglalási per. *Debr. Kun.*

REORGANISATIO : új karba hozás, új rendbe szedés. *Puky. Pauly.*

REPAGULUM : tartalék. *Pu. y.*

REPARARE : megújítani. *Szirm.* Javitgatni, tatarozni. *Kun.*

REPARATIO : igazítás. *Cur. Debr. Puky.* Jobbtítás. *Bar. vm.* Megújítás. *V-gyűjt.* Javítás, épületjavítás. *Szlem.* Visszapótlás. *Dienes.* Megtérítés. *Pázm.* Kijavítás. *Sztrók.* Tatarozás, javítgatás. *Kun.*

REPARATIO communium aedificiorum : középületeknek tatarozások. *Georch.* Közös épületek' javítása. *Szlem.*

REPARTITIO : 1) felosztás. *Cur. Szirm. Bar. vm. Debr. Pauly. Fog. Puky.* Részkivetés. *Perg.* 2) Adó-kivetés. *Fog. Pauly. Puky.* Adató kivetés. *Fog.* Kivetés. *Cur. Debr.* Elosztás. *Kun.*

REPARTITIO producti : tenyészménynek, létre hozott értéknek felosztása. *Szlem.*

REPARTITIO producti derivativa : tenyészménynek, 's létre hozott értéknek háromlati felosztása. *Szlem.*

REPARTITIO producti primae-va : tenyészménynek, létre hozott értéknek eredeti felosztása. *Szlem.*

REPARTITIO tributi : kivetése az adónak. *V-gyűjt.* Adónak felszerteltetése. *Czöv.* Közadó' felosztása. *Szlem.*

REPELLERE : visszaűzni. *Cur. Fog. P-gyűjt. Puky.* Visszavereni. *Puky. P-gyűjt. Fog.*

REPONDERE : 1) visszafizetni, 2) visszazonzni. *Fog.*

REPERCUTERE : visszaütni. *Sztrók.*

REPERTORIUM : feltanáló, tanáltató. *Bar. vm.* Leltár, lelszer. *Sztrók.* Lelettár. *Kun.* Találó lajstrom. *Szirm.*

REPETERE : 1) visszakérni,

visszakívanni. *Fog. Puky. P-gyűjt.* 2) ismétleni. *Fog. Kun.* Visszakövetni. *Puky. P-gyűjt.*

REPETITIO : ismétlés, ismétlet. *Kun.* Visszakérés, követelés. *Csap.*

REPETITIO coloni fugitivi : elszökött jobbágnak visszakérése. *Czöv.* Szökevény jobbágy' visszakiyánása. *Szlem.*

REPETITIO literalium instrumentorum : levelek' visszakiyánása. *Debr.*

REPETITIO litterarum : levél-visszakérés. *Kölcs.* Levél-követés. *Georch.* Levelek' visszakérése. *Czöv.* Oklevél' visszakövetelése, visszavétele. *Szlem.*

REPETUNDAE : eltékozlott közpénz. *Debr.* Huzás-vonás' vétke. *Mokr.*

REPETUNDAE accusare : a' közpénznek eltékozlásáért vádolni. *Szirm.*

REPETUNDAE crimen : tiszt-sértés, köz hivatallal való visszaélés. *Szlem.*

REPLICA : szóváltás. *Cur. Sztr.* Felelet. *Cur. Debr. Fog. Szirm. Puky. Pauly.* Ráválasz, ellenválasz. *Bar. vm.* Viszontfelelet. *Puky. Pauly. Debr. Császár.* Válaszolás. *Márt. Pauly. V-gyűjt. Szlem.* Pervédbeli első irás. *Szlem.* Visszafelelet. *Vajd.*

REPLICA meritoria : derékas szóváltás. *Sztrók.* Derékas felelet. *Vajd.* Erdemlegi feleselés. *Kölcs.*

REPLICARE : szót váltani. *Fog.* Feleselni. *Fog. Kun.* Felelkezni. *Kun.*

REPLICATIO : megfejtés. *Kézir.*

REPONERE : 1) visszatenni. *Cur. Puky. P-gyűjt. Fog.* Visszaállítani, v. helyezni. 2) felelni. *Fog. Puky. P-gyűjt.*

REPOSITIO : visszatétel. *Cur. Kölcs. Szirm. Már. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch.* Visszahelyeztetés. *Bar. vm. Kölcs. Debr. Puky. Már. Czöv. Szlem.* Visszaállítás. *Fog. Puky. Pauly.* Vissza-

tevés. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Visszahelyeztetés. *Pauly.* Visszahelyezés. *Sztrók.*

REPOSITIO in forma processus solennis: per által —, *Cur.*

REPOSITIO in intregum: tökéletes visszatétel. *Cur.*

REPOSITIO summaria: rövid utú —, *Cur.* Rövid uti —, *Sztrók.* Visszahelyeztetés' rövid útja. *Szlem.*

REPOSITION LIS: visszatételbeli. *Cur.* Visszaállítás. *Fog.* Visszahelyezésbeli. *Puky.* Birtokába, v. jussaiba visszaállító, v. helyezettető. *Márt.* Visszahelyezési. *Fog.*

REPOSITIONALIS processus: visszahelyezési per. *Sztrók.*

REPOSITORIUS: visszahelyeztetési. *Debr.* l. Repositionalis.

REPRÆSENTANS: képviselő. *Cur. Debr. Bar. vm. Puky. Pauly. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt.* Képező. *Pázm.* Személyező. *Debr.*

REPRÆSENTARE: 1) képet viselni. *Cur. Debr. Puky. Fog.* Képezni. *Fejér.* Képezni, személyezni. *Debr.* Képelni, képviselni. *Kun.* 2) Ábrázolni, előterjeszteni. *Puky.* 3) Felírni. *Puky. Debr.*

REPRÆSENTARI: képviseltetni. *Fog.*

REPRÆSENTATIO: 1) felírás. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. Husz. Fog. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt.* Felterjesztés. *Fog. Puky. Pauly.* Előterjesztés. *Bar. vm. Kölcs.* Feljelentés. *Bar. vm.* Bemutatás. *Szirm.* 2) Ábrázolat (Darstellung); *Fog.* 3) Képviselés, képviselet. *Fog. Kun.* Képviselőség. *Kun.* 4) Képlelet (Vorstellung). *Fog.*

REPRÆSENTATIO juris: jus' képviselete. *Czöv.*

REPRÆSENTATIVUM jus: képviselési, képezési jog. *Debr.*

REPRÆSENTATIVUS: képviselői. *Fog.* Képviseleti. *Kun.*

REPREHENDERE: feddeni, dorgálni. *Pázm. Kun.*

REPREHENSIO: megfeddés, dorgálás. *Cur. Szirm.* Feddés. *Márt.*

REPRESSALE: viszonozás. *Cur. Puky.* Visszasértés, kárviszonzás. *Puky.* Vissztorlás. *Sztrók.*

REPRESSALIA: elégvétel. *Szirm.* Vissztorlás. *Debr.* Viszontorlás, v. torlat. *Kun.*

REPROBARE: jóvá nem hagyni. *Cur. Szirm.* Rosszalni. *Debr. Fog.* Helytelenelni. *Debr.* Helyteleníteni. *Kun.*

REPROBATIO: megczáfolás. *Czöv. Szlem.* Rosszallás. *Lex.* Megvetetés, megvetés. *Ember Pál.* Helytelenítés. *Kun.*

REPROTESTATIO: viszont elment - szóllás. *Cur. Fog. Márt. Szlem.* Viszont ellenmondás. *Fog. Márt. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Viszontiltakozás. *Debr.*

REPUBLICANUS: köztársasági; köztársasághoz szító. *Kun.*

REPUDIARE: megvetni, elhagyni. *Cur.* Megutálni. *Szirm. P-gyűjt.*

REPUDIATIO: megvetés, elűzés, elhagyás. *V-gyűjt.* Megutálás. *P-gyűjt.*

REPUDIUM libellus: nőmástitó levél. *Lex.* Nönkiadó levél. *Sztrók.*

REPUDIUM: megvetés, elhagyás. *Cur. Szirm.* Elállás. *Egyh. értek.* Megutálás. *Szirm. P-gyűjt.* Nőmástitás. *Lex.* Nönkiadás. *Sztrók.*

REPUGNANTIA: ellenkezés. *Bar. vm. Kun.* Ellenszögezés. *Lex.* Ellenküzdes. *Sztrók.* Ellenkezet. *Kun.*

REPULSA: megvetés. *Szirm.* Kudarcz. *Kun. Csapó.*

REPULSAM pati: kudarczot vállalni. *Kun.*

REPULSIO: visszaűzés. *Cur. Pauly. Kun. Szirm. Perg. Kölcs. Puky. Czöv. Szlem. Fog.* Visszaverés. *Perg. Kölcs. Pauly. Georch.* Hátraűzés. *Helz.* Távoztatás. *Lex.* Ellentartás. *Kézir.* Ellenkezülés. *Debr.* Megállítás. *Szirm.*

REPULSIONALIS: visszaűzésbeli. *Bar. vm.* Visszaverési. *Sztrók.* Visszaűzési. *Fog.*

REPULSIONALIS poena: vissza-
üzési büntetés. *Czöv.* Visszaüzés,
büntetése. *Szlem.*

REPULSIONALIS processus: viz-
százésbéli per. *V-gyűjt. Puky.* Visszaverési per. *Sztrók.* Ellen-
szegülési per. *Debr.*

REPURGATIO: tisztítás, kitisz-
títás. *Bar. vm.* Tisztázás. *Sztr.*

REQUIRENS: megkérő, meg-
kereső. *Cur. Puky.* Fölkérő, föl-
szólító. *Kun.*

REQUIRERE: megkeresni. *Debr.*
Megkérni, meghíni. *Puky.* Meg-
kivánni. *Debr.* Fölkérni, föl-
szólítani. *P-gyűjt. Kun.*

REQUISITA: megkivántatósá-
gok. *Vajd.* Kellékek. *Sztrók.*

REQUISITIO: megkérés, meg-
keresés. *Cur. Puky. P-gyűjt. Fog.*
Fölkérés, fölkéremény; föl-
szólítás; föl-
szólítvány. *Kun.*

REQUISITIO mercis: árru ke-
resés. *Szlem.*

REQUISITIO privata: magányos
megkérés, v. megkeresés. *Cur.*

REQUISITIONALIS: fölkérvény,
fölszólítvány. *Kun.*

REQUISITORIAE: megkérő levél.
*Cur. Szlem. P-gyűjt. Márt. Pau-
ly. Puky.* Megkereső levél. *Pauly.
Márt. P-gyűjt. Puky.*

REQUISITORIUM mandatum:
megkereső parancs. *Sztrók.* Le-
vélkeresetű parancsolat. *Debr.*

REQUISITUS: megkért. *Cur.
Puky.* Megkeresett. *Puky.*

REQUISITUM: kivántatóság. *Cur.
Debr. Fog.* Megkivánt tulajdon,
Cur. Megkivántóság. *Bar. vm.* Meg-
kivántatóság. *Pauly. Márt. Szlem.
P-gyűjt. Czöv. Puky.* Megkivánta-
tó tulajdonság. *Puky. V-gyűjt.*
Megkivántató tulajdon, *Szlem.*
Tulajdonság *Ujfal.* Kivántat. *Fog.*
Kiváncsalom. *Stett.* Kiváncsal. *Kun.*
Kellék. *Sztrók. Zsebsz.*

REQUISITUM externum: külső
—; internum: belső kivántat.
Fog.

RES: 1) dolog. *Cur. Fog. Czöv.
Ujfal. Szirm. Puky.* Mény. *Fog.*

Holmi. *Perg. 2)* Vagyon. *Cur. Fog.
Georch. Szlem.* Jóság. *Szlem.
Szirm. 3)* Eszköz. *Szirm.*

RES accessoria, seu pertinen-
tia: mellék tartozandóság. *Cur.
Toldomány. Georch.* Mellék jó-
szág. *Szlem.*

RES accidentalis: szokásbéli —;
Cur.

RES acquisita: szerzett —; *Cur.*
Szerzemény. *Czöv.* Szerzeményi
jóságok, 's javak. *Szlem.*

RES acquisita castrensis: hadi
—; *Cur.* Hadi szerzemény. *Czöv.*
Hadi érdemmel szerzett jóságok.
Szlem.

RES acquisita quasi castrensis:
polgári —; *Cur.* Mintegy hadi
igyekezetbéli szerzemény. *Czöv.*
Polgári érdemmel szerzett jóságok.
Szlem.

RES adventitia: gyött —; *Cur.*
Vetődött szerzemény. *Czöv.* Puszt-
ta szerencse által szerzett jóságok.
Szlem.

RES arbitraria: önkénybéli —;
Cur.

RES avitica: ősi —; *Cur. Czöv.*
Ősi javak, 's jóságok. *Szlem.*

RES coacquistae: közszerzemé-
nyek. *Czöv.* Közös keresményi jó-
szágok. *Szlem.*

RES communis: közvagyon.
Cur. Mindenkkel közös —; *Szlem.*

RES corporalis: testbéli —;
Cur. Testi dolog. *Czöv.* Testes
jóság. *Szlem.*

RES derelictae: elhagyott dol-
gok, *Czöv.* — jóságok. *Szlem.*

RES divini juris: isteni jussu,
v. jusra tartozó dolgok. *Czöv.* Is-
teni tiszteletre, és haszonvétele
szolgáló jóságok. *Szlem.*

RES domestica: belső, v. házi
vagyon. *Cūr.*

RES donationalis: adományi —;
Cur. Georch. Szlem. Adománybéli
—; *Czöv.*

RES ecclesiasticae: egyházi —;
Czöv. Szlem.

RES exhausti usus: kimeríthető
hasznu dolgok. *Ujfal. Czöv.*

RES extraditionalis : adománykivüli — ; *Cur.* Adományon kívül való dolgok 's javak. *Czöv.* Adomány kívül szerzett jóságok. *Georch.* Nemadományi javak. *Szlem.*

RES familiaris : I. Res domestica.

RES fidei commissa : hitre bízott — ; *Cur.* *V-gyűjt.* *Czöv.* *Georch.* Hitre bízott — ; *P-gyűjt.* Egyetlen egyre szálló, v. születés-előbbségi jóság. *Szlem.* Örökhasnyomány. *Georch.*

RES fungibilis : elérhető — ; *Cur.* Használható dolog. *Mest.* Elköltendő — ; *Czöv.* Emésztő használatu — ; *Szlem.* Megemészthető — ; *Ujfal.* Elenyészhető vagyon. *Georch.*

RES fugitivae : bitang jóságok. *Szlem.*

RES humani juris : emberi jussu, v. jusra tartozó — ; *Czöv.* Emberi haszonvételre szolgáló jóságok. *Szlem.*

RES immobilis. ingatlan — ; *Cur.* *Georch.* *Czöv.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Fekvő — ; *P-gyűjt.* Veszteggálló — ; *Helt.*

RES incorporalis : testetlen — ; *Cur.* *Czöv.* *Szlem.*

RES inexhausti usus : kimeríthetetlen hasznu — ; *Czöv.* *Ujfal.* Kimeríthetetlen haszonvételü — ; *Szlem.*

RES infungibilis : el nem elérhető — ; *Cur.*

RES iacentes : fekvő jóságok. *Szlem.* Fekvő dolog. *Dienes.*

RES iudicata : megítélt dolog. *Cur.* *Czöv.* Elítélt — ; *Szlem.* Itéltetett dolog. *P-gyűjt.*

RES iudice iacentes : törvénytelenen fekvő — ; *Ujfal.*

RES latentes : lappangó — ; *Czöv.* *Szlem.*

RES Mancipi : (*J. Rom.*) lényeges hírtokú, való hírlátásu dolgok. *Sztrok.*

RES mobilis : ingó — ; *Cur.* *Georch.* *Czöv.* *P-gyűjt.* *Szlem.* In-

gó bingó — ; *Helt.* Ingó marha. *Veres.*

RES mobili aequivalens : ingórak nézett — ; *Cur.*

RES mobilis proprie : valódi ingó — ; *Cur.*

RES non fungibilis : használhatatlan, *Mest.* Elenyészhetetlen, *Georch.* Elkölthetetlen, *Czöv.* Megemészthetetlen, *Ujfal.* Tartós használatu d. *Szlem.*

RES nullius : uratlan, *Czöv.* Senkinek sajátjához nem tartozó, *Szlem.* Senkié se lévő — ; *Ujfal.* Senki' sajátja. *Sztrok.*

RES praecise avitica : csupán ősi, *Cur.* Egyenesen ősi, *Czöv.* Osztályos, v. osztályra tartozó ősi, *Szlem.*

RES principalis : fő — ; *Cur.* *Czöv.* *Szlem.* Derék — ; *Georch.*

RES privata : magányos — ; *Cur.* *Czöv.* Magányos haza - polgári — ; *Szlem.*

RES publica : 1) köztársaság. *Cur.* Közöséges társaság. *Szirm.* Köz, v. nemzeti jó. *Szlem.*

RES profectitiae : igyekezetbeli szerzemény. *Czöv.* Munkán szerzett jóságok. *Szlem.*

RES quasi castrensis : polgári — ; *Cur.* Mintegy hadi — ; *Czöv.* Polgári érdemmel szerzett vagyon v. jóság. *Szlem.*

RES religiosa : szerzetes — ; *Czöv.* Vallásbeli — ; *Cur.* *Szirm.* *P-gyűjt.* Megáldott — ; *Szlem.* I-más dolog. *Szirm.*

RES sacra : szent — ; *Cur.* szentelt — ; *Czöv.* *Szlem.*

RES singularis : egyes — ; *Cur.* *Szlem.* Különös — ; *Czöv.* Különkülön v. egyenként való — ; *Szlem.*

RES strictae publicae : szorosan közöséges dolgok. *Czöv.* Közös haszonvételü nemzeti jóság. *Szlem.*

RES universalis : özves — ; *Cur.* Közöséges — ; *Czöv.* Gyüledék — ; *Szlem.*

RES universitatis in specie : közöséges' java különösen. *Czöv.* Kö-

zonségnek közös haszonvételü jószága. *Szlem.*

RES universitatum: közönségi —; *Cur.* Közönségek' dolgai. *Czöv.* Közönségek' jószágai. *Szlem.*

RES venales: árus, eladó dolgok. *Cur.*

RES vestiaria: ruhatár. *Töv.*

RESANATIO laesionis: sérelem' orvoslása. *Cur.* *Puky.* Sérelem-orvoslás. *Fog.* Sérvorvoslás. *Sztr.*

RESCINDERE contractum: a szerződést felbontani. *Debr.*

RESCISSUM testamentum: felbontott végintézet. *Cur.*

RESCRIPTUM: királyi levél. *Cur.* *Bália.* Királyi válasz. *Bar.* *vm.* *Pauly.* *Puky.* *V-gyűjt.* Kir. válaszolás. *Pauly.* *Puky.* *V-gyűjt.* Felelet, visszairat. *Fog.* Válasszirat. *Kun.* Visszairás. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Puky.* Leírás. *Czöv.* Felírás, bemutatás, jelentés, előterjesztés. *Szirm.* I. Mandatum.

RESCRIPTUM regium: felséges rendelés. *Georch.* Királyi leírás. *Czöv.* Királyi felelet, visszairat. *Fog.* *Szirm.* Kir. válasz, visszairás. *P-gyűjt.*

RESERARE: felnyitni. *Debr.*

RESERVA: tartalék. *Fog.* *Kun.* *Puky.* *Pauly.* Tartalék-sereg. *Kun.* *Pauly.* *Puky.* *P-gyűjt.* I. Reservata.

RESERVARE: fentartani, fenhagyni. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Debr.* Kikötni. *P-gyűjt.*

RESERVAT reservanda: fentartja a' fentartandókat. *Cur.* *Puky.*

RESERVATA: fentartás. *Cur.* *Debr.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.* *Puky.* *Bar.* *vm.* Tartalék. *Debr.*

RESERVATA mentalis: elmébéli —; *Cur.* Értelem-titkolás, visszatartás. *Szirm.* *P-gyűjt.* *Puky.* *Márt.* Titkos tartalék. *Debr.*

RESERVATIO: kikötés, fentartás. *Cur.* *Márt.* *Pauly.* *Puky.* *P-gyűjt.* Főnhagyás. *Fog.*

RESERVATIO juris: jogtartalék. *Stett.*

RESERVATIO beneficii romana: (*J. can.*) egyházi haszonvételeknek római fentartása. *Szlem.*

RESERVATIO dispensationis: (*J. can.*) felszabadító hatalom' fentartása. *Szlem.*

RESERVATIO mentalis: elmei visszatartás. *Ujfal.* Elmei fentartás. *Kun.* I. Reservata mentalis.

RESERVATIS reservandis: fentartván a' fentartandókat. *Fog.* Főnhagyván a' többi. *Szirm.*

RESERVATUS: kikötött, fentartott. *Cur.* Fentartatott, kikötetett. *Puky.* *P-gyűjt.*

RESIDENS nationis: nemzet' biztosa. *Czöv.* Nemzetnek külföldön lakozó biztosa. *Szlem.*

RESIDENTIA: 1) lakhely. *Cur.* *Fog.* *Debr.* *Bar.* *vm.* Lakhely. *Puky.* *Pauly.* *Szirm.* 2) Fénylak. *Fog.* *Kun.* Óslak. *Kun.* Lakás. *Debr.*

RESIDENTIAE solitus locus: szokott lakhely. *Cur.*

RESIDUI crimen: közkincs-el-sikkasztás. *Szlem.*

RESIDUUM: maradvány. *Fog.* *Kun.* Maradék. *Stett.*

RESIGNARE: visszaadni, általadni. *Debr.* Átadni, letenni. *P-gyűjt.* *Kölcs.* Birói kézhez adni. *Szirm.* Lemondani, leköszönni. *Kölcs.* *Kun.* Hivatalát letenni. *Puky.*

RESIGNARE officium: hivatalt leköszönni. *Debr.*

RESIGNARE pecora: a' marhákat birói kézhez adni. *Fog.*

RESIGNATIO: 1) lemondás. *Cur.* *P-gyűjt.* *Fog.* *Puky.* *Bar.* *vm.* *Pauly.* Letétel. *Kölcs.* *P-gyűjt.* Letevés. *P-gyűjt.* Hivatal' letétele. *V-gyűjt.* Leköszönés. *Kun.* 2) Átadás. *Cur.* Átadás. *Fog.* *Bar.* *vm.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Georch.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Márt.* *Kölcs.* Visszaadás. *V-gyűjt.*

RESIGNATIO actorum: írományok' általadása, íromány általadás, kézhez adás. *Szlem.*

RESIGNATIO beneficii: (*J. can.*) haszonvételtől való lemondás. *P-gyűjt.* Egyházi haszonvétel' általadása, egyházi hivatalról való lemondás. *Szlem.*

RESIGNATIO muneris: hivatal' letétele. *V-gyűjt.* Hivatalról való lemondás, hivatal-letétel. *Szlem.*

RESIGNATORIAE: általadvány, általadó levél. *Fog.*

RESIGNATORIUM instrumentum: átadó - levél. *Cur. Pauly. Debr.* Általvevő iráslevél. *P-gyűjt.*

RESILIENS: elálló. *Cur. Szirm. Márt. P-gyűjt. Pauly. Puky. Szavát, v. igéretét visszahuzó. Márt. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

RESILIENS pars: elálló fél. *Fog.*

RESILIRE: elállani. *Cur. Lex.*

RESILIRE a contractu, aut sponsalibus: a' kötéstől, avagy a' kézfogástól elállani. *Puky. P-gyűjt.*

RESILIRE a contractu, aut sponsalibus: a' kötéstől, avagy a' kézfogástól elállani. *Puky. P-gyűjt.*

RESISTENTIA: erőszakos megakadályozás. *Debr. Ellenállás. Kun.*

RESISTERE: ellentállani. *Lex. Ellenállni. Pázm. Kun.*

RESOLUTIO: 1) rendelés. *Cur. Bar. vm. P-gyűjt. Végzés. P-gyűjt.* 2) Válasz. *Cur. Válaszadás. Kun.* 3) Megengedés, királyi parancsolat. *Bar. vm. Királyi határozmány. Perg. Meghatározás. P-gyűjt. Megrendelés; 4) elszántság. Kun.*

RESOLUTIO quaestionis: a' kérdés' megfejtése. *Bar. vm.*

RESOLUTIO regia: királyi válsz. *Cur. Szirm. Fog. Kir. rendelet. Georch. Kir. rendelés. Puky. Debr. Szirm. Végzés, helybenhagyás, megengedés. Bar. vm. Kir. határozat. Debr. Kérésnek megadása. Szirm.*

RESOLUTIO regia normalis: királyi rendszabás. *P-gyűjt. Czöv. Rendet szabó határozás. P-gyűjt.*

RESOLUTIONES regiae: királyi megadatmányok. *Husz.*

RESOLUTIVA lex: felbontandó törvény. *Dien.*

RESOLUTUS: 1) fölolvadott, fölolvasztott; 2) elszánt. *Kun. Megoldott, felmentett. Csapó.*

RESOLVENTIA remedia: felolvasztó szerek. *Puky.*

ROSOLVERE: 1) rendelni, végezni. *Cur. Puky. Határozni. Fog. Debr. Megrendelni. Kun.* 2) Feloldani. *Fog. Puky. Megfejtteni, megoldani. Debr.* 3) Adni *Cur. Megadni. Puky. Szirm. Debr. Helyt adni a' kérésnek. Szirm. Jóvá hagyni. Cur. Szirm. Puky. Reá szánni. Kölcs. Elszánni. Kun.*

RESONANTIA: viszhang. *Kun.*

RESORBENTIA: magába szívó szerek. *Puky.*

RESPECTARE: tekintetben tartani, tisztelni. *Kun.*

RESPECTIVE: illetőleg. *Cur. Stett. Fog. Szemvetőleg. Sztrok. Némelly tekintetbc. Puky. Pauly. P-gyűjt. Tulajdonképen. Kun. Tekintve. Bar. vm. Pauly. Puky. Nézve. Bar. vm. Úgy szólván. P-gyűjt. Pauly. Részszerint. Puky. Pauly. P-gyűjt. Tekintetképpen. Czöv. Tekintőleg. Kölcs. Fog. Debr.*

RESPECTIVUS: 1) illetőleges, illetőlegi; 2) viszonyos, ráviteles. *Fog. Tulajdonképi. Kun.*

RESPECTTAGE: kiméleti napok; dies respectus. *Vált. Csász. Fog. Szünnap. Stett.*

RESPECTUS: tekintet. *Cur. Fog. Debr. Bar. vm. Puky. Tisztelet. Bar. vm. Kun.*

RESPECTU ex hoc: ezen tekintetből. *Fog.*

RESPIRATIO: lehelés, lehellet; lélekzés, lélekzet. *Kun.*

RESPIRIUM: időhaladék. *Cur. Puky. Debr. Pauly. P-gyűjt. Szirm. Márt. Párizp. Pihenés. Cur. V-gyűjt. Puky. Haladék. Bar. vm. Kölcs. Mest. Szünet. Bar. vm. Szünidő. Kun. Pihenet. Kun. Fog. Debr. Pihenő idő. Puky. Pauly. V-gyűjt. Lélekzés.*

Czöv. Pihenés-engedés. *Szlem.*
Pörtől való pihenés. *Pauly.*

RESPONDERE : válaszolni. *Fog.*
Felelni. *Szirm.*

RESPONSABILIS : felelős. *Fog.*
Kun. Feleletes. *Kun.*

RESPONSABILITAS : felelősség,
Fog. *Kun.* Feleletesség. *Kun.*

RESPONSIO : felelet. *Szirm.*

RESPONSUM : felelet. *Cur.*

RESPUBLICA : köztársaság. *Cur.*
P-gyűjt. *Puky.* *Fog.* Közönséges
dolog. *P-gyűjt.* Polgári társaság.
Fog.

REST : maradék. *Kun.*

RESTANS : maradványos. *Fog.*
Adós, tartozó. *Kun.*

RESTANS intérusurium : hátra-
levő kamat. *Debr.*

RESTANTIA : hátralévő tarto-
zás. *Cur.* *Pauly.* *Debr.* *Puky.*
Szirm. *Márt.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.*
Elmaradott tartozás. *Puky.* *Pauly.*
Hijány, hátramaradtság. *Bar. vm.*
Hátralétel. *V-gyűjt.* Maradvány-
tartozat, hátralévő fizetmény.
Fog. Hátralét. *Debr.* Maradék-
pénz; fizetendőség. *Kun.*

RESTANTIA contributonalis :
adó hátralét. *Debr.*

RESTANTIAE rationum : szám-
adásnak maradványai. *Czöv.* Szám-
adás' fogyatkozásai. *Szlem.*

RESTARE : elmaradni, hátra-
lenni. *Fog.* Tartozni. *Debr.* Adós
maradni. *Szirm.*

RESTATUTIO : másodszori ik-
tatás. *Cur.* *Bar. vm.* Birói iktatás.
Cur. Viszont igtatás. *Debr.* *Fog.*
Puky. *Pauly.* *Márt.* *P-gyűjt.* Visz-
zaiktatás. *V-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.*
Újjított —, *Georch.* Ujonnán té-
tetett —, *Márt.* Végső —, *Szirm.*
Ujraigtatás. *Fog.* *P-gyűjt.*

RESTAURATIO : tisztujítás. *Fog.*
Debr. *Kun.* Tanácsválasztás. *Bar.*
vm. Tisztválasztás. *Kölcs.* *Pauly.*
Kun. *Puky.* Építőszék. *P-gyűjt.*
Széképítés, tisztválasztás. *Szirm.*
Megujjítás. *V-gyűjt.* *Lex.* Szék-
újjítás. *Kölcs.*

RESTAURATIO magistratualis :
köztiszttség-újítás. *P-gyűjt.*

RESTAURATORIA sedes : tiszt-
ujító, *Fog.* *V-gyűjt.* Tisztválasz-
tó szék. *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.*
Tisztválasztó gyűlés. *Czöv.* *Szlem.*
Építő szék. *P-gyűjt.*

RESTITUERE : visszaadni. *Szirm.*
Kun. Visszahelyezni. *Kun.* Visz-
szatéríteni. *Bar. vm.* Megtéríteni.
Kun.

RESTITUTIO : visszaadás, meg-
térítés. *Cur.* *Puky.* *Kun.* *P-gyűjt.*
Szlem. Visszatérítés. *P-gyűjt.*
Lex. Visszaszolgáltatás, vissza-
pótlás. *Mest.* Visszahelyzés. *Kun.*

RESTITUTIO in integrum : (*J.*
rom.) helybe állítás. *Mest.* Ép-
karbaállítás. *Szlem.*

RESTRICTIO : megszorítás. *Cur.*
Kun. *Fog.* *Szlem.* Határba szori-
tás. *V-gyűjt.* Lekorlátozás. *Mest.*
Megzabolázás, határok közé szo-
ritás. *Puky.* Korlátozottság. *Kun.*
Korlátozás. *Fog.* *Kun.*

RESTRICTIVA propositio : ha-
tárba szorító mondas. *Fejér.*

RESTRINGERE : megszorítani.
Cur. *Debr.* *Bar. vm.* Korlátozni,
határozni. *Debr.* Szűkíteni, mér-
séklni, öszvehuzni. *Bar. vm.*
Megzabolázni, határok közé szo-
ritani. *Puky.* Korlátozni. *Lex.*
(*Restringere* ad suam competen-
tiam ; illetőségére szorítani. *Sztr.*)

RESULTARE : előkerekedni,
eredni. *Fog.*

RESULTATUM : foganat. *Cur.*
Kun. Végtűnet, végkitetszés. *Bar.*
vm. Kerekedmény. *Fog.* Kimene-
tel, következés. *V-gyűjt.* *Puky.*
Pauly. Folyamat. *Mest.* Siker.
Kölcs. *Kun.* Eredmény. *Fog.*

RESULTUS : elállás. *Fog.* *Pauly.*
P-gyűjt. *Puky.* *Szirm.* *Czöv.*
Szlem. Megmásolás. *Puky.* *Pauly.*
P-gyűjt. Visszalépés. *Szlem.*

RESULTUS a promissis : ígé-
ret-szegés. *Egyh. ért.*

RESULTUS a sponsalibus : el-
jegyzéstől való visszalépés. *Szlem.*
I. Resultus.

RESUSCITARE : felébresztteni. *Cur.* Fölélesztteni. *Fog. Kun. Puky.* Újra kezdeni, újra folytatni. *Cur. Puky.* Felállítani. *Kász.* Fel-támasztani. *Pázm.* Föleleveníte-ni. *Kun.*

RESUSCITARE causam v. litem: a' pert újra folyamatba hozni. *Cur. Puky.* Újlag pert kezdeni, tá-masztani, indítani. *Bar. vm. A'* pert feleleveníteni. *Szirm.* Újo-lag pert indítani. *Párizp.* Fel-élesztteni az ügyet, *V-gyűjt.* — a' pert. *Szlem.*

RESUSCITATIO processus: fel-élesztése a' pernek. *Vajd.* Pöré-lesztés. *Csapó.*

RETARDATIO : hátráltatás. *Cur. Fog. Kun.* Késleltetés, késlelés, késtetés. *Csapó.*

RETENTIO : visszatartás. *Cur. Fog. Puky.* Letartás. *Fog.* Visz-szatartóztatás. *Stett.* Megtartás. *Dien.* Megtartóztatás. *Szirm.*

RETENTIO beneficii: (*J. can.*) egyházi haszonvétel' visszatartó-ztatása. *Szlem.*

RETENTIONIS jus: megtarthatás' jussa, *V-gyűjt.* — hatalma. *Szirm.* Megtartási jog. *Csapó.* Visszatartóztatás' jusa. *Mokr.,*

RETENTIONS-RECHT : megtar-tásijog. *K. Vdl. Fog.*

RETINERE: megkésleltetni, meg-tartani. *Helt.*

RETORQUERE : visszatörleszta-ni. *Debr.* Visszafordítani, meg-czáfolni, betorkolni. *Szirm.*

RETORSIO : visszafordítás. *Cur.* Visszontörson, visszontorlat. *Fog.* Visszonozás. *Puky.* Visszatorlás. *Szrok. Kun.*

RETORSIO injuriae: sértés, vágy sérelem-visszonozás. *Szlem.* Vissza-torlás. *Szrok.*

RETORSIO juris: jus-megfor-dítás, hason-jussal élés. *Szlem.*

REORTA: szegőny. *Kun.*

RETOUR-RECHNUNG : viszkere-seti költségek: sumtus (expensae) regressuales. *Vált. Csász. Fog.*

RETOUR-WECHSEL: visszaváltó.

Stett. Értékváltó, értékben visz-szaadott váltó. *Fog.*

RETRACTABILE : felbontható. *Vajd.*

RETRACTARE : 1) újra tárgyalni, újra elővenni. *Fog.* Visszavenni. *Bar. vm. 2)* Visszahúzni. *Bar. vm. Fog.* Visszavonni. *Szirm. Fog. Debr.* Visszamondani. *Pázm. 3)* Megmásolni. *Bar. vm. Debr. Szirm.* Megmásítani. *Fog. Kun.*

RETRACTATIO: visszahúzás. *Cur.* Elhárítás. *Puky.* Felbontás. *Vajd.*

RETRAHERE : elvonni. *Lex.* Megvonszani. *Pázm.*

RETRIBUERE : fizetni. *Pázm.* Visszafizetni. *Kun.*

RETRIBUTIO : visszafizetés. *Kun.*

RETRO activa vis: visszaható erő. *Debr.*

RETROGRADUS passus: vissza-lépés. *Fog. Puky.*

REUBUNG: zsurlódás. *Gr. Széch.*

REUGELD: bánathér. *Fog.*

REUNION : viszoneyesülés v. egyesület. *Kun.*

REUS : 1) vétkes. *Cur. Szirm.* Bünös. *Szirm. Már. Szlem. Rab. Szlem. 2)* Alperes. *Cur. Párizp.* Bévádolt, törvénybe idéztetett. *Márt.* Perben fogott. *Szrok.*

REUS conventus: alperes. *Cur.* Perben fogott bünös, vétkes. *Szirm.* Vádolt. *Georch.* Megperlett, vádolt. *Czöv.* Megpörlött bünös 's rab. *Szlem.*

REVELANS : nyilatkoztató. *Lex.* Jelentő. *Veresm.* Fölfedező, fölfedő. *Csapó.*

REVELARE: kinyilatkoztatni. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Kivallani, felfe-dezni. *P-gyűjt. Puky.* Kijelente-ni. *P-gyűjt.* Nyilatkoztatni. *Kun.*

REVELATIO : felfedezés. *Cur. Debr. Köles. P-gyűjt. Puky. Fog.* Kinyilatkoztatás. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Szirm.* Nyilatkozás, nyi-latkoztatmány. *Kun.*

REVELATIO juramentalis: hités v. hit alatt való kinyilatkoztatás. *V-gyűjt.* Esküvés, v. hit-alatti

—, esküvés, v. hittel pecsételt felfedezés. *Szlem.*

REVELATIO litteralium instrumentorum: oklevelek' felfedezése. *Cur.* Levelek' felfedeztetelők, kinyilatkoztatások. *P-gyűjt.*

REVELATIO revelandorum: felfödözése a' felfödözendőknek. *Sztr.*

REVELATIS revelandis: fölfedezvén a' fölfedezendőket. *Csapó.*

REVELATORIUM juramentum: felfedező esküvés. *Cur.* I. Juramentum.

REVELATORIUM, non litis decisorium juramentum: felfedező, nem ügydöntő esküvés. *Czöv.*

REVELATORIUS: felfedező, kinyilatkoztató. *Puky. P-gyűjt.* Felfödözési. *Fog.*

REVEDITIO: visszaeladás. *Dienes.* Visszeladás. *Csapó.*

REVERBERARE: visszaverni. *Lex. Fog.*

REVERENDA: papruha. *Lex.* Hosszu papiruha. *Pázm.* Csuha. *Kun.*

REVERENDISSIMUS: főtisztelendő. *Pauly.* Főtisztelétü vagy főtiszteletes. *Sztrók.*

REVERENDUS: tiszteleendő. *Pauly.* *Fog.* Tiszteletes. *Sztrók. Kun.*

REVERENTIA: tisztelet. *Lex. Fog. Kun.*

REVERENTIA loci: a' hely' szentége. *Fog.*

REVERSALES: térítvény: Erlagsschein. *Vált. Csász. Fog. Debr.* Visszaadó levél. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Visszaadásra kötelező l. *V-gyűjt.* Visszatérítettő, v. visszatérést kötő levél. *P-gyűjt. Pauly.* Megesmérő l. *Puky. Pauly.* Visszatérítő, v. visszaadás kötelezés. *Iuky.* Fogadó levél. *Szirm.* Kézírással maga kötelezése. *Párizp.* Tértetvény. *Kun.*

REVERSALES dare: fogadással magát lekötelezni. *Szirm.*

REVIDERE: megvizsgálni. *Cur. P-gyűjt. Puky. Fog.* Általnézni. *Fog. P-gyűjt. Puky.* Átnézni.

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

Csász. Kun. Utánnézni, átszemlélni. *Kun.* Általvizsgálni. *P-gyűjt.*

REVINDICARE: visszaszerzeni. *Debr. Bar. vm. Puky.* Visszavívni. *Kölcs.* Visszaperelni. *Debr.* Visszakeríteni, visszakövetelni. *Kun.*

REVINDICARE via juris: törvényes úton visszaszerzeni. *Puky.*

REVINDICATIO: visszaszerzés. *Cur.* Erőszakos, *Lex.* Erővel való visszavétel. *Szilágy.*

REVINDICATIO rei: erőszakos, v. erővel való visszavétel. *Mest.* Jóságnak perrel, v. erőhatalommal visszavétele. *Szlem.*

REVISIO: megvizsgálás. *Cur. Bar. vm. Fog. Puky. P-gyűjt.* Általvizsgálás. *Cur. Puky.* Vizsgálás. *Debr. V-gyűjt. Szirm.* Időlátás. *Kézir.* Vizsgálat. *Debr.* Átvizsgálat. *Sztrók.* Utánnézés, átvezés. *Kun.*

REVISIO aetatis: korlátás. *Cur.* Időkorlátás. *Szirm.* Korvizsgálat. *Fog. Szlem. Debr.* Korvizsgálás. *V-gyűjt. Szlem.* Életidőkornak megnevezése. *Czöv.* Életidőnek megtudása, kitudása, megvizsgálása. *Puky.* Időlátás. *Szirm. Veres.*

REVISIO causae: ügyvizsgálás. *Cur.* Per' vizsgálása. *Szirm.* Az ügynek megvizsgálása. *Puky.* Pernek mélyebb megvizsgálása. *Georch.* Ügy' megvizsgálása. *Czöv.* Itélet' meghányása, v. felvizsgálása. *Szlem.* Pervizsgálat. *Debr.*

REVISIO ocularis: szemügyelés, szemrevetés. *Perg.* I. Ocularis inspectio.

REVISIO oculata: szemle. *Sztr.* Szemmel való megvizsgálás. *Vajd.*

REVISIO rationum: számadásvizsgálás. *Cur.* Számadásnak vizsgálása, *Puky. Szirm.* — megvizgáltatása, *Czöv.* — meghányása, v. megvizsgálása. *Szlem.*

REVISIONALES litterae: korlevél. *Fog. V-gyűjt. Puky.* Időkort bizonyító levél. *Szirm.* Korvizsgálati, *Debr. Szlem.* Időlátott l. *Georch. Szirm.* Korlátírás. *Sztr.*

REVISOR: átnéző, vizsgáló. *Kun.*

REVISOR librorum: könyvvizsgáló. *Szlem. Kun.*

REVISOR mercium: árru-vizsgáló. *Szlem. Vizsgáló. V-gyűjt. Portéka-kutató. Kölcs.*

REVISORIUM forum: megvizsgáló törvényszék. *Cur. Felsőbb, v. vizsgáló törvényszék. Fog. Vizsgáló ítélőszék. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

REVISUS: megvizsgáltott. *P-gyűjt.*

REVOCABILE: visszahívható. *Vajd. Visszavonható, megmásolható. Csapó.*

REVOCARÉ: 1) elállani. *Puky. P-gyűjt.* Visszahúzni, megmásolni. *P-gyűjt. Debr. Puky. Fog. Visszavonni. Kun. Fog. 2) Visszahívni. Fog. Debr. Puky.* Megmásítani. *Szrok. Fog. P-gyűjt. Kun. Visszatértetni. Kun.*

REVOCARÉ procuratorum: az ügyész' tettét megmásolni. *Puky.*

REVOCATIO: visszahuzás. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly. Fog. Márk. Párizp. Czöv. Szlem.* Megmásolás. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Márk. Visszavonás. Mest. Visszahívás. Debr. Georch. Fog. Prókátor-hívás. Kézir.*

REVOCATIO actionis: a' vádlévének megmásolása. *P-gyűjt.*

REVOCATIO allegatorum: az ügyészi vitatás' megtagadása, v. megmásolása. *Puky.* Ügyvédi feleletek' visszahívása. *Debr.*

REVOCATIO fassionis: vallás' visszavonása, vallástétel' megmásolása. *Szlem.*

REVOCATIO fassionis perennalis: örökvallás' visszahuzása. *Czöv. — visszavonása, v. megmásolása. Szlem.*

REVOCATIO plenipotentiarü: meghatalmazott képviselőnek visszahívása. *Georch. Teljes hatalmúnak, Czöv. Teljeshatalom' visszahuzása. Szlem.*

REVOCATIO procuratoris: ügyvédi szóváltás' visszahuzása. *Cur.*

Ügyvédmásolás. *Puky. Szlem. Pauly.* Ügyész' v. ügyviselőnek megmásolása, visszahívása. *Pauly Georch.* Ügyvéd' megmásítása. *V-gyűjt.* Ügyészi hiba' visszahuzása. *Kölcs.* Prókátor-meghívás. *Helt. Verb. (1779 ford.)* Ügyvédt megmásolás. *Perg.* Ügyellet-visszahuzás. *Aczady.*

REVOCATIO profugorum: szökevények' visszahívása. *Puky.*

REVOLUTIO: támadás. *Bar. vm.* Lázzadás, zendülés. *Puky. Debr. Kun. Felfordulás. Mest. Lázasztás, zendítés. Kun.*

REX: király. *Lex.*

REX apostolicus: apostoli, *Szirm.*

REX haereditarius: örökös, *Szirm.*

REX legitime coronatus: törvényesen meghiteztetett koronás király. *Szirm.*

RIGIDUS: szigorú. *Fog. Kun.*

RIGOR: szigor, szigorúság. *Fog. Kun.*

RIGOR cambialis, v. cambiarü: váltójogi szigorúság. *Vált. Váltószigor; Wechselstrengé. Császár.*

RIGOR juris: törvény' szoros tartalma, *Cur. — keménysége. Puky.*

RIGOR legis: jogszigor. *Steltn. Törvényszigor. Kölcs. Törvényszigorúság. Debr.*

RIGOROSUS: szigorú. *Debr. Fog.*

RIGOROSUM examen: szigorú vizsgálat. *Debr.*

RIMESSE: küldime. *Fog.*

RIMONDALES equi: újoncz lovak. *Bar. vm.*

RIPA: part, v. mart. *Helt. Bar. vm. Part. Cur.* (Partjok van a' folyóknak, martjok van a' tengereknek. *Szrok.*)

RIPALIS terra alluta: vízholdta parti föld. *Szlem.*

RITRATTE: viztukma. *Fog.*

RITTERORDEN: lovagrend, vítézi rend. *Kun.*

RITUALE: szertartási könyv. *Puky. Debr. P-gyűjt. Szerfartás. Kun.*

RITUALITER : szertartólag, szertartásilag. *Kun.*

RITUS : szertartás. *Cur. Bar. vm. Debr. Puky. Czöv. Szlem. P-gyűjt.* Rendtartás. *Mest. Bar. vm.* Egyházi szertartás. *Szirm. Szokás. Bar. vm. Helt.* Szerzet. *Kézir.*

RITUS externus : külső rendtartás. *Pázm.* Külszertartás. *Sztrók.*

RITUS sacri : (*J. canc.*) egyházi szertartások. *Szlem.*

RIVALIS : 1) vágytárs. *Fog. Kun.* Versenyfél, versenytárs. *Kun.* Vételkedőtárs. *Debr.* Várgyártársú. *Fog.*

RIVALITAS : vágytársúság. *Fog.*

RIKA : viszály, viszátkodás. *Fog.* Czivakodás. *Cur. Bar. vm. Debr.* Háborkodás. *Bar. vm.* Versengés, *Vajd.* Czivódás. *Dien.* Veszekedés. *Debr.*

RIXARI : veszekedni, pörleni. *Lex.* Pántolódni. *Pázm.*

ROBOTTA : urdolga. *Cur. Szirm. Puky. Debr. Georch.* Jobbágyi szolgálat. *Puky.* Dologtétel. *Czöv.* Jobbágy munka, jobbágy' szolgálata. *Szlem.* Napi szolgálat. *Pauly.* Urbéri szolgálat. *Debr.*

ROBOTTA jugalis : marhás munka. *Czöv.* Igás m. *Szlem.* Igás szolgálat. *Pauly.*

ROBOTTA manualis : kézi m. *Georch. Czöv. Szlem.* Gyalog munka. *Georch.*

ROBUR moralis : szivbeli erő. *Puky.* Erkölcsei erő. *Ferg.*

ROGATIO legum : törvények' alkotása. *Törv. czik.*

ROGUS : máglya. *Fog. Kun.* Farakás. *Szirm. P-gyűjt.* Rakásfa. *Puky.* Tűz. *Szirm.*

ROTA : kerék. *Helt.*

ROTA romana : romai kerék. *Kászon.* Pápai legfőbb kormány v. iteszék. *Sztrók.*

ROTAE poena : keréketörés. *Szlem.*

ROTULUS : tekercs. *Szlem.* Bé-göngyölgetett iromány. *Czöv.*

ROTULUS actorum : irománysorozat, irománycsomó. *Fog.*

ROYALIS : királyias. *Kun.*

ROYALISMUS : királyiasság, királypártiság; királyhoz zítás. *Kun.*

ROYALISTA : királyhiv, királypártos. *Kun.*

RUBETUM : tövisbokor, töviske. *Helt.*

RUBRICA : 1) rovaték, 2) felezet. *Cur.* Rekenze, fölczet. *Bar. vm.* Osztalék. *Fog. Puky. Pauly.* V-gyűjt. Rovatolat. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Vonás. *Puky. Pauly.* V-gyűjt. *Szirm.* Czimezet. *Stett.* Rovat. *Kun. Sztrók. Vált. Fog.* Sorvonal, foglalék. *Debr.* Vonalköz. *Kun.*

RUBRICA legis : törvény' felezete. *Cur.*

RUBRICARE : rovatolni. *Sztrók.* Rovatozni. *Kun.* Sorvonalozni. *Debr.*

RUBRUM : czimzet. *Stett.* Felülírás. *Nán.* Felzet, czimlap. *Csász.* Czimsor, fölzet. *Fog.* **RÜCKBEZOGENER** : visztukinált. *Fog.*

RÜCKTRATTA : visztukma. *Fog.* **RÜCKWECHSEL** : viszváltó; Recambium. *Vált. Csász. Fog.*

RUDERA : omladék. *Puky. Debr.* Rom. *Debr.* Romok. *Kun.*

RUDIMENTA fidei : előoktatás, tanítás, v. tudomány. *Lex.* A' hitnek első szükséges tudományi. *Gánocz.*

RUINA : rom. *Fog.* Romlás vagy épület - maradvány. *Puky.* Dűledék. *Sztrók. Kun.* Omladvány. *Kun.*

RUMOR : közhir. *Cur. P-gyűjt.* *Fog. Debr. Szirm. Pauly. Puky.* Kétes hir. *Szlem.* I. Fama.

RUMOR varius : mendemonda. *Mest.* Bitang hir. *Szlem.*

RUPTIO : elbomlás. *Dien.*

RUSTICUS : paraszt. *Georch. Debr. Fog.* Külföldi, pór. *Helt.*

S.

SABBATH: szombat; Sabbathum (isráelitarum). *Vált.*

SACERDOS: pap, áldozó pap. *Lex.*

SACERDOS saecularis: világi pap. *P-gyűjt.*

SACERDOTIUM: papság. *Pázm. Papi rend. Lex.*

SACRA sedes: szentszék. *Szirm.*

SACRAMENTA administrare: szentséget szolgáltatni. *Gánócz.*

SACRAMENTA conficere: a' szentséget megkészíteni, *Gánócz.* — alkotni. *Lex.*

SACRAMENTUM: hit' szentsége. *Törv. czik. Egyházi szentség. Kun. Szentség, esküvés. Pázm. Debr. Eskü. Debr.*

SACRAMENTUM fidei: hit' szentsége. *Bar. vm.*

SACRARIIUM: segrestye. *Szirm.*

SACRATISSIMUS: felséges. *Paul.*

SACRATUM tempus: (*J. canc.*) kivett idő. *Georch. Szentelt idő. Czöv. Idő' szentsége. Szlem.*

SACRIFICARE: áldozni. *Pázm.*

SACRIFICIUM: áldozat. *Pázm. Debr. Kun.*

SACRIFICIUM eucharisticum: háladásnak áldozatja. *Illyés.*

SACRIFICIUM gratiarum actionis, l. **Sacrificium** eucharisticum.

SACRIFICIUM incrementum: vérhullatlan áldozat. *Illyés.*

SACRIFICIUM laudis: dicséret' áldozata. *Illyés.*

SACRIFICIUM ordinis: egyházi rend. *Egyh. ért.*

SACRIFICIUM propitiatorium: engesztelő áldozat. *Gánóczy.*

SACRILEGIUM: szentségtörés. *Cur. Puky. Debr. Szirm. Márt. Köles. P-gyűjt. Lex. Szlem. Egyházfeltörés. Szirm. Moln. Párizp.*

Templom-rablás, v. feltörés, és kirablás. *Márt. Egyházrontás, lopás. Szirm. Szentségrontás. Mest. Szentséglopás. Moln. Szentségtörő paráználkodás. Georch.*

SACRILEGUS: szentségtörő. *Cur. Puky. Szirm. Mest. Szlem. P-gyűjt. Kun.*

SACRISTIA: segrestye. *Pázm.*

SACRUM: mise, isteni szolgálat. *Szirm.*

SAECULUM: század; világi állapot. *P-gyűjt. Évszázad; világ, világiság. Kun. l. Seculum.*

SAECULARIS: l. **Secularis.**

SAEVITIES: kegyetlenség. *Cur. Puky. Bar. vm. Dühösködés. Puky. Kegyetlenkedés. Bar. vm. Debr.*

SAGE: monda. *Kun.*

SAGENA: varsa. *Telegdi.*

SAGENARUM loca: varsáknak helye, melyet v é s z n e k hívnak. *Helt.*

SAGUM militare: zeke, tabárda. *Egyh. ért.*

SALA: terem. *Fog. Kun.*

SALARISATUS: zsoldos. *Fog. Évpénzes, fizetéses. Debr. Évpénzesett. Kun. Fizetésért szolgáló. Szirm. Dijas. Fog.*

SALARIIUM: fizetés. *Cur. Bar. vm. Debr. Szirm. Zsold. Fog. Hivatalbeli fizetés. Puky. P-gyűjt. Hivatalbér. Puky. Hőpénz, évpénz. Köles. Kun. Munkadíj. Fog.*

SALARIIUM menstruum: hőpénz, hónapbeli fizetés. *Mest.*

SALDO: kiegyenlítés. *Fog.*

SALGAMUM katonatartás, toldalék, aprólék, háláspénz. *Pauly. Puky. Aprólék a' katonák' tav-*

tására. *V-gyűjt.* Katonatartási ap-
rólék. *Debr.*

SALICETUM: fűzes. *Szirm.*

SALINARI: sósök. *Czöv.* Só-
hordók. *Szlem.*

SALINARIUS comes: kamara-
ispán, sőtiszt. *Puky.* Sóbányai is-
pán, v. gróf. *Szlem.*

SALIS depositoria: sóházak.
Szirm.

SALIS distractor: sóáros. *V-
gyűjt.*

SALIS fodinae: sóbányák. *Czöv.*
Szlem.

SALIS fodinarum officium: só-
bánya-hivatal. *Szirm.*

SALIS officiales: sótsisztek. *Szir.*

SALIS officium: sótsiztség. *Bar.*
várm.

SALIS perceptor: sóházbeli bé-
vevő, *V-gyűjt.* — beszélő. *Szirm.*

SALIS ponderator: mázsás. *V-
gyűjt.* Mázsamester. *Czöv.*

SALIS ponderum magister: máz-
sás. *Szirm.*

SALIS transportuales: sótszál-
lító tiszték. *Szirm.*

SALIS transportus: sószállítás.
Debr.

SALUS: 1) idv, üdv, üdvözet;
2) jóllét, boldogság; 3) épenmar-
adás, épentartás, megmentés.
Fog.

SALUS communis: köz megma-
radás. *Czöv.* Közboldogság. *Szlem.*
Közjólét. *Csapó.*

SALUTARE: üdvölni, üdvözöl-
ni; tisztelkedni. *Kun.*

SALUTARIS: üdvözséges. *Moln.*
Üdves, üdvös. *Csapó.*

SALUTARIS intentionis effectus:
üdvösséges czél' valóságosítása.
Czöv. Üdves igyekezet' foganata.
Sztrak. Üdvös szándék' sikere.
Csapó.

SALUTATIO: üdvözlés, tisztel-
kedés. *Kun.*

SALUTIS exoperatio: üdvözség-
nyerés. *Pázm.*

SALVA constitutionis compa-
ges: ősi alkotmány' épségbeni fel-
tartása. *Törv. czik.*

SALVA gvardia: bátorságosított
hely. *Cur.* Mentő-hely. *Fog.* *Pu-
ky.* Mentshely. *V-gyűjt.* *Márt.*
Puky. Bátorhely. *P-gyűjt.* *Szirm.*
Pauly. Menedékhely, szabad hely.
Márt. *Debr.* *Pauly.* *Puky.* Ment
hely. *Pauly.* Szabad tanya, sza-
bad udvar. *Perg.* Nemes udvar,
szabadhely. *Kun.*

SALVARE: megtartani, meg-
menteni. *Cur.* *Debr.* *Puky.* Fen-
hagyni. *Cur.* Épen tartani, meg-
mentni. *Fog.* Megóvni. *Debr.*

SALVATELA: óvás, menekvés.
Debr.

SALVATOR: üdvözítő, szabadí-
tó. *Pázm.* Váltó, megváltó. *Lex.*

SALVI conductus litterae: sza-
badmenedéki, v. úti hitlevél.
Cur. Oltalomlevél. *Kun.* *Pauly.*
Fog. Bátorságlevél. *Fog.* Szabad
menet; *Szirm.* Szabadmenedék-
levél. *Georch.* Védlevél. *Kun.*
l. Litterae.

SALVI conductus violatio: sza-
bad menedék' v. úti hitlevél' meg-
sértése. *Cur.*

SALVIFICATORIA clausula: meg-
mentő közbevetés. *V-gyűjt.* Men-
tő rekeszték. *Cur.* Óvó zárlat,
épség-zárlat. *Kölcs.* Óvó záradék.
Debr.

SALVIFICUS: megigazító. *Leteny.*

SALVIS expensis eventualibus,
az előkelhető v. előfordulható költ-
ségeken kívül. *Cur.* *P-gyűjt.* *Pu-
ky.* A' történhető költségeken ki-
vül. *Fog.*

SALVIS eventualibus: az előfor-
dulhatókon kívül. *Debr.*

SALVO: -n kívül, v. fönnmarad-
ván. *Fog.* (Relinquere in salvo:
menten v. mivoltában hagyni. *Fog.*)

SALVO errore calculi: fenmar-
adván a' számolásbeli hiba. *Cur.*
A' mennyiben a' számvetés hibás
nem volna. *Puky.* Feltéven a' szá-
molás' hibátlanságát. *Sztrak.* A'
számvetési hiba' kikötése mellett.
Debr.

SALVO jure alieno: másnak jus-
sa —, *Cur.* *Márt.* *P-gyűjt.* Másnak

joga —, *Fog.* Másnak igaza főmaradván. *Puky. Pauly.* Mások' joga' épségével. *Sztrók.*

SALVUM facere: üdvözíteni. *Pázm.*

SALVUS conductus: szabad menedék. *Cur. Puky. Pauly. Márk. V-gyűjt. Mest. Szlem. Gylth. Veres.* Szabad menet. *Puky. Pauly. Fog. Kun. Szirm. Márk. P-gyűjt.* Oltalom. *Fog.* Bátorságlevél. *Pauly. Puky.* Bátorságosítás. *Puky.* Oltalmazó levél. *Párizp.* Menedék - levél. *Georch.* Szabad menetel. *Mest.* Menedéki oltalom, szabad járáti biztosítás. *Debr.*

SANABILIS: meggyógyítható. *Szirm.* Orvosolható. *Csapó.*

SANCIRE: ereviteni, kötni. *Bar. vm.* Törvényeket szabni. *Mest.*

SANCTIFICARE: szentíteni, szentelni *Lex.* Szentté tenni. *Gánócz.*

SANCTIFICATIO: szentítés. *Lex.* Megszentelés. *Pázm.* Megszenteltetés. *Letenyei.*

SANCTIMONIA: szentség. *Cur.*

SANCTIMONIA juramenti: esküvés' szentsége. *Cur.*

SANCTIMONIA legum: törvény' szentsége. *Cur. Puky.*

SANCTIMONIA sanguinis: vér' szentsége. *Cur.*

SANCTI-MONIALIS: apácza. *Szlem.*

SANCTIO: 1) megkötés. *Fog.* Kötés. *Bar. vm.* 2) Szentesítés. *Fog.* 3) Megerősítés. *Fog. Czöv. Szlem.* Erevités. *Bar. vm.* 4) Szerződmény. *Fog.* 5) Végzés. *Mest. Szlem.*

SANCTIO legis: 1) törvény' erje, tartalma, okszabása. *Cur. 2)* Törvény' megerősítése. *Cur. Puky. Debr.* 3) Törvény-kötés. *Bar. vm.* A' törvény' megkötése. *Fog.*

SANCTIO poenalis: büntetés. *Cur.* Büntető szoríték. *Debr.*

SANCTIO pragmatica: országos szerződmény. *Fog.* Országlás', v. uralkodás' erevitesc. *Bar. vm.* Királyszeződség. *Kun.*

SANCTIO regia: királyi megerősítés, királyi törvény-erőadás. *Szlem.*

SANCTIONARE: megerősíteni, szentesíteni. *Kun.*

SANCTORUM invocatio: segítség-hívása a' szenteknek. *Illyés.*

SANCTUARIUM: szentségrejek. *Kun.*

SANGVINICUS: vérmes. *Kun.*

SANGVINIS jus repraesentare: a' vérség' jussát képezni. *Czöv.*

SANGVINIS proditio: vérarulás.

SANGVINIS profusio: vérontás. *Cur. Lex.*

SANGVINIS propago: vérségi származás. *Cur.* Vérség. *Georch.* Vér' terjedése. *Czöv.*

SAPIENTIAE lex: a' bölcsesség' törvénye. *Csere.*

SARCASTICUS: csipős, fulánkzatos. *Kun.*

SARTUS tectus: épállapotú, sér-tetlen. *Debr.*

SATELLES: drabant. *Telegdy. Szirm.* Poroszló. *Debr. Szirm.* Hajdu. *Kun.*

SATELLITES: udvari katonák, őrző szolgák. *Bar. vm.*

SATIRA: I. Satyra.

SATISFACERE: megelégtíteni. *Pázm.* Elegettenni. *Csapó.*

SATISFACTIO: elégtétel. *Cur. Helt. Puky. Debr. Bar. vm. Fog. Szirm. Moln. Mokr. Márk. Párizp. P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Újfal.* Elégtét. *Fog.* Megelégedés. *Debr.*

SATISFACTIO congrua: illendő —; *Czöv. Szlem.*

SATISFACTIO plena: teljes —; *Czöv. Szlem.*

SATURATIO: megeléglés, telülés. *Kun.* Bételés. *Csapó.*

SATYRA: 1) gúnyolódás. *Pauly. Szirm. P-gyűjt. Puky.* Gúny. *Debr. Kun.* Szeges v. csipős beszéd. *Szirm. P-gyűjt.* Sértő irás. *Puky.* Gúnyirat. *Sztrók.* Gúnyvers. *Kun.*

SATYRICUS: 1) gúnyköltő; 2)

gúnyos, gónyszerű. *Kun.* Gúnyoldó, csipős beszédű. *Puky.*

SCALA : lépcsőzet, lajtörja; mintamérték, rajzmérték. *Debr.*

SCALA devaluationis : bankó-czédulák' leszállítási mértéke. *Debr.*

SCANDALISARE : botránkoztatni. *Kun. Fog.*

SCANDALISARI : botránkozni megütközni. *Pázm. Fog.* Botránkozdogálni. *Moln.*

SCANDALISMUS : botránkoztatás. *Puky.* Botránkozáság. *Sztrok.*

SCANDALOSUS : botránkozó. *Pázm. Cur. Kun.* Botránkozó. *Lex.* Botránkozatos. *Kun.*

SCANDALUM : botránk. *Fog.* Botránkozat. *Kun.* Botránkoztatás. *Cur. Puky.* Botránkozás. *Szirm. Moln. Debr. Márt.* Botránk. *Sztr. Fog. Kun.*

SCELERATUS : gonosz. *Cur. Puky.* Rosz, fertezetes. *Puky. Pauly.* Gonosztevő. *Lex.*

SCILETUM v. shceleton : vázolat, csontváz. *Debr.*

SCELUS : gonoszság. *Cur. Puky. Pauly.* Fertezet. *Pauly.* Gonosztétel. *Lex.* Szörmény. *Bar. vm.* Rosz cselekedet. *Puky. Pauly.* Gonosztét. *Köles.*

SCENA : színpadi jelenés, színpad. *Debr. Jelcnct. Kun.*

SCEPTRUM : királypálca. *Lex. Kun.* Fejedelem-pálca. *Pázm.*

SCEPUSIENSIS terra : Szepes-föld. *Debr.*

SCEPUSIENSIVM 16 oppidorum administratio : szepesi 16 mezővárosok' igazgató széke. *Debr. Szirm.*

SCHEDA : levelke, iratka. *Fog. Kun.* Czédula, jegy. *Debr.*

SCHEDA bancalis : papiros pénz. *Bar. vm.* Bankó-czédula. *P-gyűjt. Debr.* Pénzváltó - asztal - czédula. *Szlem. l.* Notae bancales.

SCHEDA mensae argentariae : bankjegy. *Debr.*

SCHEDA reluitoria : váltóczédula. *Debr.*

SCHEDAE insinuatoriae : bejelentő czédulák. *Szlem.*

SCHEDAE portales : kapuczédulák. *Szlem.*

SCHEDALIS pecunia : papiros pénz. *Fog. Puky.*

SCHEDULA : l. Scheda.

SCHUIDEMÜNZE : aprópénz. *Fog.*

SCHIEIN : levelke, irat, papír. *Fog. l.* Scheda.

SCHEMA : rajz. *Stett.* Rajzolat. *Lex.* Előrajz, szabályozat. *Debr.* Képlet, előkép. *Kun.*

SCHEMA taxarum : taksá - lajstrom. *Szlem.* Taksá - szabályozat. *Debr.*

SCHEMATISMUS : névkönyv. *Fog.* Tisztitár, névtár. *Debr.* Tiszti v. tisztlajstrom. *Puky. Pauly.* Előmutaték, leképzés, rajzolóék, magaviseelés. *Bar. vm.*

SCHIEDSRICTER : bíró ; arbir. *Vált. Csász.* Választott bíró. *Fog.*

SCHIMMERBLITZ Augenblicke : fényvillanás - pillanatok. *G. Széché.*

SCHISMA : szakadás. *Bar. vm. Lex.* Hitzszakadás. *Puky. P-gyűjt. Kun.*

SCHISMATICUS : 1) szakadt hitű. *Puky. P-gyűjt.* Hittől szakadt. *Mest.* Elpártolt. *Lex.* Félhitű. *Styl. C. M. R.* Hitpártos. *Köles.* 2) Hitzszakadási, hitzszakadásos. *Kun.*

SCHLEIH-HÄNDLER : csempűző, csusztató, dugáros. *Kun.*

SCHLUSZ-ZETTEL : (*J. camb.*) körjegyzék. *Stett.* Kötésbizonyítvány. *Fog.*

SCHOLA : tanítóház, iskola. *Puky. P-gyűjt.* Oskola. *Debr. Lex.* Tanoda. *Helm.* Tanulóház. *Debr.* Iskola. *Szirm.*

SCHOLA agraria : földmivelődi iskola. *Szlem.*

SCHOLA elementaris : kezdő iskola. *P-gyűjt.* Elemi iskola. *Csapó.*

SCHOLA grammaticalis : nyelvtudományi, *Puky. P-gyűjt.* Nyelvtani iskola. *Csapó.*

- SCHOLA** humanior: szelidebb tudományok' iskolája. *Perg.*
- SCHOLA** industriae: kéziművi —; *Szlem.* Ipariskola. *Csapó.*
- SCHOLA** iuridica: törvénytudományi, *Puky.* *P-gyűjt.* Törvénytani, *Perg.* *Fog.* Jogtani iskola. *Sztrók.*
- SCHOLA** medica: orvosi iskola. *P-gyűjt.*
- SCHOLA** militaris: hadi —; *Puky.* Katonaiskola. *Csapó.*
- SCHOLA** nationalis: nemzeti iskola. *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.*
- SCHOLA** oeconomica: gazdasági tanítóház. *P-gyűjt.* *Puky.*
- SCHOLA** philosophiae: bölcselkedési, *Puky.* Elvtani iskola. *Perg.*
- SCHOLA** polytechnica: művész-képző iskola. *Szlem.*
- SCHOLA** popularis: köznépképző —; *Szlem.* Népiskola. *Perg.*
- SCHOLA** privata: magános, *P-gyűjt.*
- SCHOLA** publica: köz iskola. *Puky.* *V-gyűjt.*
- SCHOLA** vernacula: I. Schola nationalis.
- SCHOLAE** rector: iskola-igazgató. *Lex.*
- SCHOLAE** rurales, I. Scholae triviales.
- SCHOLAE** sublimiores: felsőbb iskolák. *Szlem.*
- SCHOLAE** theologicae: istenitudoományi —; *P-gyűjt.* Hittani v. istenészeti iskolák. *Csapó.*
- SCHOLAE** triviales: falusi —; *Puky.* *P-gyűjt.* *Pauly.* *Szirm.*
- SCHOLAE** urbanae: városi iskolák. *Szlem.*
- SCHOLARES**: iskolabeliek. *Czöv.* Iskolai személyek. *Szlem.*
- SCHOLARUM** magister: iskolamester. *Puky.*
- SCHOLASTICUS**: iskolai, tanítóházi. *P-gyűjt.* *Puky.* Tanítóházhoz való. *P-gyűjt.* Tanodai. *Kun.*
- SCIENTIA**: tudomány. *Lex.* *Szl.* *Puky.* Tudás, ismeretség, tudatosság, tudáság. *Csapó.*
- SCIENTIA** abstracta: elvont tudomány. *Puky.*
- SCIENTIA** juris: jogtanítvány, jogtan. *Kun.*
- SCIENTIA** practica: gyakorlás-ügyelő —, *Puky.* Gyakorlati tud. *Csapó.*
- SCIENTIA** rationalis: eszes, *Puky.* Okszeres v. eszélyes tud. *Csapó.*
- SCIENTIA** subjective sumta: alanyi v. alanyilag vett tud. *Csapó.*
- SCIENTIA** theoretica: elmeügyelő, *Puky.* Elméleti tud. *Perg.*
- SCIENTIA** transcendentalis: tapasztalás-baladó, *Puky.* Érzék-tűli v. tapasztalás feletti tud. *Csapó.*
- SCIENTIARUM** termini technici: a' tudományoknak mesterszavai, *Puky.* — műszavai. *Csapó.*
- SCIENTIFICA** instituta: tudományos intézetek. *Szlem.*
- SCIRPICULUM** piscarium: vársahely. *Veisz.* *Veres.*
- SCISSIO**: szakadás. *Lex.* *Pázm.* *Telegd.* I. Schisma.
- SCONTO**: kiegyenlítés. *Stettn.* Egybesorzás, harmadik személybeni kiegyenlítés. *Fog.*
- SCOPO** conveniens: célarányos. *Puky.* Irányos, czé. irányos. *Fog.* Czélszerű. *Sztrók.*
- SCOPUS**: czél. *Szirm.* *Fog.* *Puky.* Irány. *Fog.* Tárgy, vég. *Puky.* *P-gyűjt.* Szándék. *Szirm.* Törekvés. *Csapó.*
- SCORTATIO**: paráznaság. *Lex.* *Márt.* Kurválkodás. *Perg.*
- SCORTATOR**: kurválkodó. *Szirm.*
- SCORTUM**: parázna. *Monoszl.*
- SCRIBA**: írnök. *Fog.* *Kun.* Író, íródeák. *Szirm.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Szlem.* *P-gyűjt.*
- SCRINIUM** caesarum: perszek-rény. *Debr.*
- SCRIPTUM**: írás, írat. *Cur.* Íromány, írat. *Debr.*
- SCRIPTUM** autographum: eredeti, saját kézirat. *Cur.*

SCRIPTURISTICUS : írói, írási, iratási. *Debr.*

SCRUPULOSUS : akadémikus. *Fog. Puky. Debr.* Kétségeskedő. *Cur. Szórszálhasogató. Debr. Puky. Szirm. Habozó. Sztrok. Félénk. Lex. Gáncsos, gáncsoskodó. Kun. Csapó.*

SCRUPULUS : 1) kétségeskedés. *Cur. Aggály. Csapó.* 2) Akadém. *Fog. Gáncs. Csapó.* 3) Nehézség. *Fog. Puky. Lex. Fejtörés. Puky. Habozás. Sztrok.* 4) Terecs. *Kun.*

SCRUTATIO : nyomozás, kutatás, feszegetés. *Csapó.*

SCRUTINIUM : vizsgálat, szavazatszedés. *Debr.*

SCURRA : trágárbeszédű. *Szirm.*
SCUTI gentilitia tessera : czimer. *Lex.*

SCUTUM : paizs. *Lex. Debr.*

SCUTUM gentilitium : czimer. *Cur.*

SECATURA : gyötrellem, kín. *Kun.*

SECRETA : titkos imádság. *Gánó.*

SECRETARIUS : titoknok. *Fog. Puky. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem. Kun. Lex. Titkos. Mest. Titnok. Fog. Titkár. Debr. Fog.*

SECRETIO : elválasztás. *Cur.*

SECRETUM : titok. *Cur. Fog. Puky.*

SECRETUS : titkos. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.*

SECTA : párt, tévelygés. *Pázm. Felekezet. Gr. Széch. Debr. Szakadé. Csapó.*

SECTARIUS : pártos, tévelygő. *Pázm. Szakadékos, felekezetes. Csapó.*

SECTIO : szelet. *Czöv. Szak. Sztrok. Szegély. Kun. I. Paragaphus,*

SECTISMUS : felekezet-keresés. *Márt. Lex.*

SECULARIS : 1) százados. *Debr.* 2) Szabados. *Cur.* 3) Világi. *Cur. Puky. Fog. Kun. Szirm. Debr.* Külső rendű. *Cur.* Külső állapotú. *Szirm.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

SECULARITAS : világiasság. *Kun.*
SECULARIS usus : százados hasznonvétef. *Cur.*

SECULARISATIO : világitás. *Szlem. Világivá tétel; szerzetes fogadástól való felszabadulás. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Világi lábra állítás. *Bar. vm.*

SECULUM : 1) század. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt. Pauly. Bar. vm. Szirm. Debr.* 2) Világi állapot. *Cur. Puky. P-gyűjt. Pauly. Világ; világitás. Fog.*

SECUNDANS : segéd. *Fog. Viadali, viadaltanú. Kun.*

SECUNDARE : segíteni. *Cur. Debr. Támogatni, Cur. Puky. Pártolni. Debr. Segélni, segélleni. Fog. Segédezni, segédkezni. Kun. Segédelni, felváltani, másodolni. Csapó.*

SECUNDARIA turbatio executionis : a' végre hajtásnak második megháborítása. *Czöv.*

SECUNDARIUS : másodrendű, mellékes. *Debr. Kun.* Másodos, másodszeros, másodszeri, másod. *Csapó.*

SECUNDA-WECHSEL : másodváltó; Cambiales secundae. *Vált. Fog. Stett.*

SECUNDO genitus : másodszülött. *Kun.*

SECURA custodia : biztos őrizet. *Cur.*

SECURE possidere : bátorsággal birni. *Pázm.*

SECURISATIO : bátorosítás, biztosítás. *Kun.*

SECURITAS : bátorság. *Cur. Szlem. Bátorlét. Gr. Széch. Biztosság. Kun. Gondtalanság, mentesség. Csapó.*

SECURITAS bonorum : vagyon' bátorsága. *Szlem.*

SECURITAS externa : külső bátorság. *Georch. Szlem. Külbátorság v. biztosság. Csapó.*

SECURITAS honoris : becsület' bátorsága. *Szlem.*

SECURITAS interna : belső bátorság. *Georch. Szlem.*

SECURITAS libertatis civilis : polgári szabadság' batorisága. *Szlem.*

SECURITAS personalis: személybeli — ; *Szlem.*

SECURITAS privata: magányos haza-polgári — ; *Szlem.*

SECURITAS publica: közbátor-ság. *Cur. Bar. vm. Szlem. Debr.* Közönséges — ; *Bar. vm.*

SECURUS: biztos, batorságos. *Cur. Bizodalmas. Gánócz.*

SEDECIMA: tizenhatod, *Bar. vm. Czöv.* Tizenhatod rész. *Georch.*

SEDECIMA decimae: dézsmának tizenhatod része. *Szlem.*

SEDES: szék: *Fog. Pauly.* (Sedem fixam non habet: állandó maradása nincsen. *Szirm.*)

SEDES apostolica: apostoli szék. *Fog. Puky. P-gyűjt. Szlem.*

SEDES censuralis: számvadó, *V-gyűjt. Czöv. Puky.* Számbíráló szék. *Debr.*

SEDES civilis: pereket ítélő — ; *Szirm.* Polgári törvényszék. *P-gyűjt. Debr.*

SEDES consistorialis: szentszék. *V-gyűjt. Georch. Szlem.* Püspöki szék. *P-gyűjt.*

SEDES criminalis: gonosztévőket ítélő — ; *Szirm.* Bűnbíráló — , *Debr.* Fenyítő törvényszék. *Sztrok.* Büntetőszék. *Perg.*

SEDES dominalis: úriszék. *Czöv. V-gyűjt. Szlem. Szirm. Kölcs.* Ur' széke. *Georch.*

SEDES judiciaria: törvényszék. *Debr. Fog. Puky. Szirm. Márt. Párizp. Kölcs. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Pauly.* Itélőszék. *Georch. Szlem.*

SEDES majestatis: királyi szék. *Pázm.*

SEDES metropolitana: érseki — ; *P-gyűjt. Georch.* Főmegyebeli — ; *Czöv.* Érseki sz. szék. *Szlem.*

SEDES palatinalis: nádorispáni — , *P-gyűjt.*

SEDES personalitia: személyviselői — ; *V-gyűjt. Pauly. Puky. Márt.* Személyesi — ; *Fog. Sze-*

mélynöki — ; *Debr. kir. személyviselői szék. Georch.*

SEDES praedialis: nemes szék. *Georch.* Főpapi nemesszék. *Szlem.*

SEDES primatialis: magyarországi érseki — ; *Georch.* Primási — ; *V-gyűjt. Czöv.* Primási sz. szék. *P-gyűjt. Szlem.*

SEDES restauratoria: 1) építő — ; *Puky. P-gyűjt.* 2) Tisztválasztó — ; *Puky. P-gyűjt.* Újító szék. *Fog.*

SEDES sacra: egyházi törvényszék. *Debr. Szent szék. Szirm. Fog. Papiszék. Fog.*

SEDES tavernicalis: tárnoki szék. *Debr. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Szirm.* Tárnokszék. *V-gyűjt. Márt. Puky. Fog.*

SEDES urbarialis: urbáriomi — ; *V-gyűjt. Urbéri szék. Perg.*

SEDIS judicariae violator: törvényszéktörő. *Helt.*

SEDITIO: lázadás, támadás. *Cur. Debr. Puky.* Lázulás, háborgás. *Mest. Zenebona. Szirm. Felzendülés. Bar. vm. Zendülés. Puky. Debr. Kun. Pártütés. Puky. Lex. Szirm.*

SEDITIOSUS: fellázult. *Cur. Pártütő, lázuló. Lex. Zendülő. Kun. Országháborító. Pázm.*

SEDRIA: 1. Sedes judiciaria. **SEDRIA** judiciaria civilis: polgári törvényszék. *Pauly.*

SEDRIA judiciaria criminalis: fenyítő törvényszék. *Pauly.*

SEDRIA permanens: álló, fenálló törvényszék. *Kölcs.*

SEDUCERE: elcsábítani, eláltatni. *Lex. Elcsalni. Pázm. Lábáru lvevni. Perg.*

SEDUCTIO: csábítás. *Cur. Puky. Fog. Kun. Debr. Bujtogatás. Puky. Debr. Csáb. Fog. Áltatás, ámitás. Mest. Elcsábítás. Szlem.*

SEDUCTIO passiva: elcsábítatás. *Szlem.*

SEDUCTOR: csábító. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szirm. Szlem. Bujtogatás. Puky. Ámitó, áltató, község-csalogató. Mest. Elcsábító. Szlem.*

- SEGMENTA** terrae infixae: föld-be homlított metélékek. *Káson. Helt. Elkülönítés. Debr. Kun.*
- SEGREGARE**: elkülöníteni. *Fog. Elkülönözni. Kun.*
- SEGREGATIO**: különválasztás. *Helt. Elkülönözés. Debr. Kun.*
- SELESTANDIG**: önálló. *Stett. Önállása, önjereje. Kun.*
- SELECTIVA** obligatio: választást engedő kötelezvény. *Debr.*
- SELECTIVITAS**: szabad választás. *Georch. Szlem. Válogathatás. Csapó. Szabadon választhatás. Szlem.*
- SELECTIVUM** jus: válogatási jog. *Kun.*
- SELECTUS**: választás, kiszemelés. *Debr.*
- SEMEN**: mag. *Cur. Czöv. Szlem. Kun. Magv. Kun.*
- SEMESTRALIS**: hóhatodos. *Kun. Féléves. Csapó.*
- SEMESTRIS**: hóhatod, évfél. *Kun. Félév. Csapó.*
- SEMICIRCULUS**: félkör. *Debr.*
- SEMINARIUM**: nevelő-ház. *Pauly. P-gyűjt. Debr. Puky. Nevendék-iskola. Debr.*
- SEMINARIUM** cleri: papi nevelőház, nevendék papok' háza. *Szirm. Papnevendék-ház. Kun. Papnevelőház. P-gyűjt.*
- SEMINATURA**: vetés. *Cur.*
- SEMINIS** defectus: magvaszakadás. *Helt. Cur. I. Defectus seminis.*
- SEMIPLENE**: félteljesen. *Kun.*
- SEMIPLENA** proba: félpróba. *Csász. Félteljes bizonyítvány. Debr. Félteljes bizonylat. Kun.*
- SEMITA**: ösvény, gyalogút, szoroska, sikátor. *Szirm.*
- SEMPITERNUS**: örökkétartó. *Fog. Mindenhai. Csapó.*
- SENATOR**: tanácsbeli. *Fog. Puky. Szirm. Georch. Debr. Szlem. Kölcs. Tanácsos. Kun. Tanácsos úr. Mest. Tanácsnok. Kun. Debr. Fog.*
- SENATUS**: tanács. *Kölcs. Kun. Debr. Fog.*
- SENATUS** consultum: tanács' végzése. *Debr. Bar. vm. Szirm.*
- SENATUS** oppidanus: mezővárosi tanács. *Georch. Szlem.*
- SENECHALCUS**: országbíró. *Kun.*
- SENIOR**: idős, idősbí. *Fog. Öregebb, úr, gazda. Szlem.*
- SENIOR** familiae: nemzetség' idősebbike. *Debr.*
- SENIORATUS**: öregebbség. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Idősbiség. Debr. Öregségi jus. Kölcs. Idősbiség. Fog. Öregebb szülöttség. Nán. Nagyobbkorúság, öregebbség v. nagyobb-korúsági intézet. Szlem. Korbizomány, öregbi hitbizomány. Sztrok. I. Majoratus.*
- SENIORATUS** bona: öregebbségi jószág. *Czöv. Szlem. Korbizományi javak. Sztrok. Idősbiség' jószága. Debr.*
- SENIORATUM** fundare: idősbiséget alapítani. *Debr.*
- SENEC**: élelem, éleletes. *Pauly.*
- SENSAL**: alkusz; Proxenetá. *Vált. Csász. Fog. Hajtsár, pénzkerítő. Kun.*
- SENSATIO**: érzés. *Fog. Debr. Érzelem, érzet. Kun. Benyomás. Debr.*
- SENSERIE**: alkuszdíj; Procentum proxenetale, Proxeticum. *Vált. Csász. Fog.*
- SENSIBILIS**: érezhető, érzékeny. *Kun.*
- SENSIBILITAS**: érezhetőség. *Fog. Kun. Lex. Érzékenység. Kun.*
- SENSITIVITAS**: érzékenység. *Fog.*
- SENSORIUM**: érzék. *Kun.*
- SENSUALIS**: érzéki. *Kun.*
- SENSUALISMUS**: érzékiesség. *Kun. Érzékdiség. Csapó.*
- SENSUALITAS**: érzékiség. *Fog. Kun. Érzeményesség. Lex.*
- SENSUS**: 1) értelem. *Cur. Pauly. Puky. Kun. Debr. Fog. P-gyűjt. Ertemény (significatus). Fog. 2) Érzés. Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Érzékenység. Puky. P-gyűjt. 3) Érzék (Sinn). Fog. Debr. Kun. 4) Vélemény (Meinung). Fog.*

SENSUS improprius, alias figuratus: elfordítottatott betű szerinti való. *P-gyűjt.* Idegen —; *Cur. Puky. Pauly.* Sajátlan értelem. *Debr.*

SENSUS latus: tágas —; *Cur. Puky. Debr. Pauly.* Tágasértelmű. *P-gyűjt.*

SENSUS literalis: betűszerinti —; *Cur. Debr.* Betűj —; *Pauly. Fog.* Betűszerinti való. *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

SENSUS mysticus: titkos —; *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Elrejtett —; *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

SENSUS proprius: tulajdon —; *Cur. Puky. Pauly.* Saját —; *Debr.*

SENSUS strictus: szoros értelem. *Cur. Debr. Puky. Pauly. P-gyűjt.*

SENSUS vulgaris: köz —; *Cur. Puky. Pauly. Debr.* Közértelmű. *P-gyűjt.*

SENTENTIA: 1) ítélet, (Urtheil). *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Debr. Georch. Czöv. Szlem. Kölcs.* (Urtheilspruch). *Fog. Szirm. Márt. Bar. vm. Ite. Fog. Pauly. Sztrok.* Ítélet-hozás. *P-gyűjt.* Megítélés. *Czöv. Itélettétel. Szlem. Márt.* 2) Végzés. *Bar. vm.* Elhatározás (Entschluss); 3) Vélemény (Meinung). *Fog. Vélekedés. Lex.* 4) Kivánság (Wunsch); 5) okosság (Klugheit); 6) mondat (Spruch); 7) tartalom (Inhalt). *Fog.*

SENTENTIA absolutoria: feloldozó —; *Cur. P-gyűjt. Debr.* Felmentő —; *Cur. Szlem. Puky. P-gyűjt. Pauly.* Felszabadító, oldozó, v. mentő —; *P-gyűjt.* Feloldó ítélet. *Fog.*

SENTENTIA absolutoria a processu, et instantia: per, és vád alól felmentő —; *Szlem.*

SENTENTIA absolutoria a tota causa: teljesen feloldozó, v. felmentő —; *Szlem.*

SENTENTIA appellabilis: feljebb vitethető —; *Cur. Puky.* Főlebb vitethető —; *Fog.*

SENTENTIA capitalis: halálos —; *Cur. Debr. Puky. P-gyűjt.*

V-gyűjt. Szirm. Főbenjáró —; *Debr. Puky. P-gyűjt. Pauly. Georch. Czöv. V-gyűjt. Szlem.* Fővesztő —; *V-gyűjt. Szlem.*

SENTENTIA capitis: halálos ítélet. *Pauly.* I. Sententia capitalis.

SENTENTIA civilis: közönséges polgári törvényszéki —; *Szlem.*

SENTENTIA condemnatoria: megmarasztaló, kárhozható —; *Szlem.*

SENTENTIA condescensoria: leszállító —; *Cur. P-gyűjt. Georch.* Pert alászállító —; *Szlem.*

SENTENTIA convictiva: elmarasztaló, *Cur. Puky. Czöv.* Elmarasztó, *Cur.* Marasztaló, *Fog. Pauly. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem.* Megbuktató, *Pauly. P-gyűjt.* Megmarasztaló —; *Szlem.*

SENTENTIA criminalis: fenyítő, v. fenyítő-törvényszéki —; *Szlem.*

SENTENTIA definitiva: elhatározó; *Fog. Georch.* Végső meghatározó, v. véget vető, v. vég —; *Pauly.* Ügydöntő, *Szlem.* Határozó, v. a' pört elhatározó —; *Puky.* Végső ítélet. *Debr.*

SENTENTIA disfavorabilis: terhes —; *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt.* Nem kedvező —; *Fog. P-gyűjt.*

SENTENTIA favorabilis: kedvező —; *Cur. Fog. Pauly. Puky. P-gyűjt. Szlem.*

SENTENTIA finalis: végítélet. *Pauly. Szlem.*

SENTENTIA finalis definitiva; végső —; *Cur. Végső meghatározó —; Czöv.*

SENTENTIA inappellabilis: feljebb nem vitethető —; *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

SENTENTIA interlocutoria: közbenszóló —; *Cur. Fog. V-gyűjt. Szlem. Pauly. Puky. Debr.* Közbenhozott —; *Pauly. P-gyűjt. Czöv. Szirm.* Közbenjáró —; *Georch.*

SENTENTIA interlocutoria indirecte talis: részint közbenszóló —; *Pauly.*

SENTENTIA interlocutoria simplex: mérő közbenhozott —; *Pauly. Georch.* Egyszerű közbenhozott —; *Czöv.* Csupán közbenzólló —; *Szlem.* Mérő közbenzóló —; *Georch.*

SENTENTIA interlocutoria vim meritoriae habens: velősen közbenszóló —; *Cur.* Részint közbenszóló —; *Georch.* Velőbelinek erejével bíró közbenhozott —; *Czöv.* Ügydöntő erejű közbenszóló —; *Szlem.*

SENTENTIA ipso jure nulla: törvény szerint sikertelen —; *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch.* Sikertelen —; *Georch.* Semmitsem érő; — *Czöv.* Fogatlan, szemlátomást törvénytelen —; *Szlem.*

SENTENTIA meritoria: dolog' velejét érdeklő —; *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Georch.* A' per' velejét érdeklő. *Szirm.* Derék —; *Cur. Puky. Fog.* Derék-érő —; *Pauly. V-gyűjt.* Velőbeli. — *Czöv.* Ügyvelejét érdeklő —; *Szl.* Érdembeli. *Debr.* Érdemleges ite. *Sztrók.*

SENTENTIA non appellabilis: feljebb nem vihető —; *Czöv.*

SENTENTIA onerosa: terhes, v. terhelő —; *Szlem.*

SENTENTIA primae instantiae: első esedezésű —; *Czöv.* Első bíróság' ítélete, v. első bírósági törvényszéki ítélet. *Szlem.*

SENTENTIA remissoria: visszatartó —; *Cur. Puky. Pauly. Georch. Szlem.*

SENTENTIA superrevisoria: újabb megvizsgálású —; *Czöv.* Utolsó bírósági törvényszék' ítélete. *Szlem.*

SENTENTIAM renovare: az ítéletet föleleveníteni. *Vajd.*

SENTENTIA-TENUS: ítéletesen. *Vajd.* Iteszerinte. *Sztrók.* Ítélet-szerint. *P-gyűjt.*

SENTENTIONALES: ítéletlevél. *Cur. Debr. Fog. Puky. Márt. Pauly. Kun. V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv.* Itélő —; *Szlem.* Ho-zott ítéletről való bizonyosság. *Szirm. Pauly.* Itéztvény. *Kölcs.*

SENTENTIONATUS: megítélt, elmarasztalt. *Cur.*

SENTIMENTALIS: érzékeny, érzéki. *Puky.* Érzélgő, érzélgős. *Kun.* Érzékenyítő. *Csapó.*

SENTIMENTALISMUS: érzelgés. *Fog. Kun.* Érzelgőség. *Kun.*

SENTIMENTUM: 1) érzemény, (Gefühl). *Fog. Bar. vm. Kun.* Érzés. *Bar. vm.* 2) Vélemény (Meinung). *Fog.* Vélekedés. *Puky. Bar. vm. Gondolat. Puky.*

SEORSIM: külön, különösen. *Cur. Bar. vm.*

SEPARARE: elkülöníteni, különözni, elválasztani. *Fog.*

SEPARATIM: külön. *Szirm. Fog. Kun.* Elváltan. *Kun.*

SEPARATIO: elválasztás. *Cur.* Különválasztás. *Debr.* Különítés, különzés. *Fog.*

SEPARATIO a thoro et mensa: az ágy- és asztaltól, v. együttlakástól elválasztás. *Fog.*

SEPARATUS: különváló. *Kölcs.* Külön, elvált. *Kun.*

SEPONERE: félretenni. *Fog. Puky. P-gyűjt.* Félrevetni. *Puky. P-gyűjt.* Elmellőzni. *Kun.*

SEPONIBILIS: félretételhető, semmis. *Fog.*

SEPOSITIO: félretétel. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Félrevetés. *Cur.*

SEPOSITUS: elvettetett, v. félretételstl. *P-gyűjt.*

SEPTEMVIR: hétszemélyi közbíró. *Debr.* Hétszemélynök. *Csapó.*

SEPTEMVIRALIS, et Regia tabulae judicariae: a' hétszemélyes, és királyi törvényes táblák. *Czöv.* Hétszemélyes, és kir. itetáblák. *Sztrók.*

SEPTEMVIRALISTA: hétszemé-

lyes főtörvényszék' bírása. *Szlem. Hétszemélynök. Csapó.*

SEPTEMVIRATUS: hétszemély-nökség. *Csapó.*

SEPULCHRUM: sír, temetőhely. *Debr.*

SEPULTURA: temetés. *Lex. Eltemetés. Pázm.*

SEPULTURAE locus: temetőhely. *Pázm.*

SEQUELA: következés. *Puky. Következővény, következet. Fog.*

SEQUESTER: zárnok, zártartó. *Debr.*

SEQUESTRARE: zár alá tenni. *Cur. Kun. Zárlani. Bar. vm. Lezárni, lezárás alá tenni. V-gyűjt.*

Törvényes zár alá vetni. *P-gyűjt. Szlem. Elzárnai. Czöv. Zár alá venni. Cur. Lezárolni. Fog. Elkülönözni. Debr. Regzeni. Helt. Zárolni. Sztrok. Debr. Kun.*

SEQUESTRATA bona: zár alá vett javak. *Cur. Zár alá tett —; Puky. Zárlott javak. Debr.*

SEQUESTRATIO: zár alá vétel, v. tétel. *Cur. Puky. Törvényes zár alá vétel, P-gyűjt. Márt. Köz kézhez adás. Helt.*

SEQUESTRATOR: záró. *Cur. Zárató, zárnok. Csapó. Zárló. Bar. várm.*

SEQUESTRATUS: zár alá vett. *Cur. Zár alatt lévő. Puky. P-gyűjt. Elzárodott. Czöv. Zár alatt lévő jószág' ura. Szlem.*

SEQUESTRI curator: zárgondviselő. *Cur. Debr. Fog. Kun. Zárnok. Kun. Debr. Zártartó. Debr. l. Curator.*

SEQUESTRI reseratio: elzárásnak felnyitása. *Czöv. Zár-nyitás, bírói zár' felnyitása. Szlem.*

SEQUESTRUM: zár. *Cur. Fog. Kölc. Debr. Puky. Georch. Szlem. Közkez. Puky. Pauly. Rekesz. Czöv. Jószágzár. Szlem. Törvényzár, vagyonzár, értékszár. Bar. vm. Törvényes zár. Márt. Közkezhöz adás, köztalalom alá vétel.*

Szirm. Lerekesztelés. Czöv. Lezárás. Vált. Zárlat. Debr.

SEQUESTRUM benevolum: önkényes —; *Cur.*

SEQUESTRUM judiciale, v. *judiciarium*: bírói zár. *Cur. Puky. Fog. Stett. Bar. vm. Pauly. Szlem. Törvényes —; P-gyűjt. Georch. Szlem. Puky. Bírói zárlat. Debr.*

SEQUESTRUM necessarium: szükségbeli —; *Czöv. Kénytelen jószágzár. Szlem.*

SEQUESTRUM voluntarium: önkényes jószágzár. *Szlem. Önkénti zárlat. Debr. Akaratbeli elzárt. Czöv.*

SEQUIOR sexus: nőnem. *Debr.*

SERENISSIMUS: fönséges. *Fog. Nagy kegyelmű, nagy kegyelmességű. Puky.*

SERENITAS: fönség. *Fog. Kun.*

SERIALIS: sortartó. *Cur. Puky. Sörbeli. Fog. Kun. Soros. Fog. Sori. Kun.*

SERIALITAS: sorosság. *Cur. Puky. Sortartás. Cur. Debr. Sorbeliség. Puky. Kun.*

SERICI cultura: selyemmelés, v. tenyésztés. *Bar. vm.*

SERIEI caesarum confectio: persorkészítés. *Szlem.*

SERIES: rend. *Cur. Bar. vm. Helt. Szirm. Sorozati. Debr. Kun. Sor. Cur. Fog. Szirm. Kun. Szer. Helt. Rendsor. Debr. Szerjárs. Kézir.*

SERIES caesarum: persor v. rend. *Cur. Pauly. Puky. Szlem. Felveendő pereknek rendje, sora. Szirm. Pereknek sorok, rendjek. P-gyűjt. Ügyek' sora. Bar. vm. Ügysorozat. Sztrok. Persorozat. Debr.*

SERIUS: komoly. *Debr.*

SEROTINUS: elkésett, késedelmező. *Debr.*

SERVANDO servabiles res: tartható, v. tartás által nem romolható eszközök. *Debr.*

SERVIENS: szolgáló. *Kézir.*

SERVIENS castris: várakhoz szolgáló vitéz. *Bália.*

SERVIENTES castrī: várnak szolgálái. *Czöv.* Vár' szolgálai, vár fegyveres szolgálai. *Szlem.*

SERVIENTES ecclesiarum: egyház' szolgálai. *Czöv.* Egyház' fegyveres szolgálai. *Szlem.*

SERVIENTES regis: király' szolgálai. *Georch. Czöv.* Király' fegyveres szolgálai. *Szlem.* Nemes emberek. *Puky.*

SERVILE opus: szolgálai munka. *Pázm.*

SERVILIS: szolgálai. *Debr. Kun.*

SERVILISMUS: szolgáltság, rabszellem. *Kun.*

SERVITIA fidelia: hív szolgálalat. *Cur.*

SERVITIO se mancipare: szolgálatra állani. *Pázm.*

SERVITIUM: szolgálalat. *Debr. Fog.* Szolgatás, jobbság, udvarlás, engedelmisség. *Lex.*

SERVITIUM divinum: isteni szolgálalat, tisztelet. *Lex.*

SERVITUS: szolgáltság. *Cur. Puky. Fog. Debr.* Szolgálalat. *Cur.* Rabság, rabszolgatás. *Lex.*

SERVITUS conditionaria: feltételes szolgáltság. *Czöv.*

SERVITUS personarum: szolgáltság. *Mest. Czöv. Szlem. Ujfal.* Rabszolgatás, rabság, szolgálalat. *Lex.*

SERVITUS personarum coacta: kénytelen szolgáltság. *Szlem.* Kénytelenített —; *Ujfal.*

SERVITUS personarum illimitata: batártalan —; *Szlem.*

SERVITUS personarum limitata: mérsékelt —; *Szlem.*

SERVITUS personarum minus plena: tökéletlen —; *Ujfal.*

SERVITUS personarum plena: tökéletes —; *Szlem. Ujfal.* Teljes, szoros —; *Ujfal.*

SERVITUS personarum ultronea: önkényes —; *Szlem.* Szabad akaratos —; *Ujfal.*

SERVITUS rerum: dolgok' szolgálaltja. *Czöv.* Jóság' szolgálata, jóságsszolgálalat. *Szlem.*

SERVITUS rerum affirmativa: dolgok' állító szolg. *Szlem.*

SERVITUS rerum negativa: dolgok' tagadó szolg. *Szlem.*

SERVITUS rerum personalis: dolgok' személybeli szolg. *Szlem.*

SERVITUS rerum privata: dolgok' magános szolg. *Czöv.* Magányos haza-polgárnak használó jóság-szolgálalat. *Szlem.*

SERVITUS rerum publica: dolgok' közönséges szolgálaltja. *Czöv.* Közjónak használó jóságsszolgálalat. *Szlem.*

SERVITUS rerum rustica: dolgok' paraszti —; *Czöv.* Mezei jóságsszolgálalat. *Szlem.*

SERVITUS rerum urbana: dolgok' városi —; *Czöv.* város, v. helységbeli jóságsszolgálalat. *Szlem.*

SERVITUS viciniae: szomszéd-jog türelem, p. o. eszterha, ablaktürelem. *Debr.*

SERVUS: szolga. *P-gyűjt. Lex. Georch. Czöv. Szlem. Ujfal.* Inas, rabszolga, jobbság. *Mest. Cseléd. Czöv. Béres. Kölcs.*

SERVUS conventionatus: szegődött szolga. *Cur. Puky. Georch. Szlem.* Alkudott —; *Czöv.* Béres —; *Szlem.*

SERVUS necessarius: kényszerített —; *Georch. Czöv.* Kénytelen —; *Szlem.*

SERVUS sensu stricto: cseléd, szolga. *Czöv.*

SERVUS spontaneus: önkényes —; *Georch. Szlem.* Önként való szolga. *Czöv.*

SESSIO: 1) ülés (Sitzung). *Cur. Puky. Fog. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Gyűlés. *Fog.*

2) Telek (Grundstück). *Cur. Fog. P-gyűjt. Szlem. Szirm.* Házhely. *Cur. Puky. V-gyűjt. Márt.* Jobbságtelek, jobbság-hely. *Puky. P-gyűjt.*

SESSIO antiqua: régi telek. *Cur.*

SESSIO censualis: taksás telek.

SESSIO cespitalis: foglalt telek. *Cur.*

SESSIO circularis: kerületi ülés. *Puky. Debr.*

SESSIO colonialis: jobbágyi telek. *Cur. Szlem.* Jobbágy-telek. *Puky. V-gyűjt. Georch. Szlem. Kun.*

SESSIO curialis: udvarhelyitelek. *Cur. Nemes ülés. Helt. Üléstelk. Czöv.*

SESSIO deserta: pusztá telek. *Cur. Perg.*

SESSIO eli bertata: felszabadult telek. *Cur.*

SESSIO inquilinaris: zsellér —; *Cur.*

SESSIO integra: egész —; *Cur. Szirm.*

SESSIO intravillana: házhely, belső telek, birtok. *Pauly.*

SESSIO libera: szabad telek. *Cur. Debr.*

SESSIO media: fél telek. *Cur. Szirm.*

SESSIO mixta: elegyes ülés. *Puky. Debr.* Vegyes ülés. *Sztrok.*

SESSIO nobilitaris: nemes telek. *Cur.*

SESSIO octavalis: nyolczad telek. *Cur.* Nyolczadrészes. *Szirm.*

SESSIO publica: köz v. nyilvános ülés. *Fog.*

SESSIO quartalis: negyed, v. fertálytelek. *Cur.* Fertályos. *Szirm.*

SESSIO urbanialis: urbéri telek. *Cur. Debr.*

SESSIONALE constitutum: jobbágytelki állomány. *Törv. czik.*

SESSIONALIS domus: gyűlésterem, törvényház. *Debr.* Gyűlésház. *Fog.*

SESSIONIS colonialis constitutum: jobbágy-telek' állománya. *Cur.* Helynek egésztsége. *V-gyűjt.* Ülés' mennyisége. *Czöv.* Jobbágy telek' alkotó részei. *Szlem.*

SESSIONIS colonialis constitutum extravillanum: jobbágytelek' külső tartozandósága. *Cur.*

SESSIONIS colonialis constitutum intravillanum: jobbágytelek' belső tartozandósága. *Cur.*

SESSIONUM connumeratio: telkek' öszveszámlálása. *Cur. Debr. Szirm.*

SEVERE: keményen, nyomosan. *Lex.*

SEVERITAS: kemény fenyték. *Szirm.*

SEXUS: 1) nem, 2) ág. *Cur. Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr. Fog. Szirm.* Nemi különbség. *Helt.* Neműség. *Sztrok.*

SEXUS discrimen: nemek' különbség. *Cur. Puky. Szirm.* Nemi különbség. *Debr.*

SEXUS foeminei fratres: leányági férfi atyafiak. *Szlem.*

SEXUS foemineus: leányág. *Cur. Debr. Puky. Fog. Szirm.* Nőnem. *Perg. Kun.*

SEXUS masculinus: férfág. *Cur. Szlem. Puky. Fiú-ág. Szirm. P-gyűjt. Czöv. Georch. Debr. Fiág. Fog. Himnem. Perg. Kun.*

SEXUS uterque: mind, a' két ág. *Helt.*

SICA: gyilok. *Bar. vm.*

SICARIUS: fogadott gyilkos. *Cur. Orgyilkos. Kun. Titkos gy. Szirm. Párizp. Mokr. Oroz. Szirm.* A lattomos, v. orozó. *Márt.* Emberöldöklő. *Párizp. Moln.* Gyilkos. *Csapó.*

SICH dazu erheben: hozzá magasodni. *Gr. Széch.*

SICHERHEITS-PROTEST: biztosítási ovás. *Fog.*

SICHERSTELLUNG: biztosítás. *Vált. Fog.*

SICHT: látra; à vista. *Vált.*

SICHT-WECHSEL: 1) látrai váltó; 2) *Nachsicht-Wechsel*: lát utáni váltó. *Fog.*

SIGILLA dupla: kettős pecsétek. *Földv.*

SIGILLA majestatica: fő pecsétek. *Földv.*

SIGILLUM: pecsét. *Cur. Pauly. Lex. Debr. Kölcs. Szirm.*

SIGILLUM annulare: gyűrűs pecsét. *Perg. Kölcs.* Gyűrűpecsét. *Földv.*

SIGILLUM appensum: ragasztott pecsét. *Kölcs.*

SIGILLUM appressum: lenyomott pecsét. *Cur.*

SIGILLUM authenticum: hiteles —; *Cur. Puky. Pauly. Bar. vm. Szirm. P-gyűjt. Georch. Czöv. Méltóságos —; Helt. Közhitelességü —; P-gyűjt. Szlem. Közönséges —; Georch. Czöv. Teljeshitellü, törvényes. Debr.*

SIGILLUM authenticum majus: nagyobb hiteles —; *Georch. Körvönösen hiteles v. nagyobb, Czöv. Közhitelességü nagy pecsét. Szlem.*

SIGILLUM authenticum minus: kisebb hiteles —; *Georch. Különösen hiteles, v. kisebb —; Czöv. Közhitelességü kisebb pecsét. Szlem.*

SIGILLUM cereum: viaszpecsét. *Bar. vm.*

SIGILLUM confessionis: gyónásbeli titok. *Szirm.*

SIGILLUM ducale: lovag pecsét. *Kölcs.*

SIGILLUM duplex: kettős pecsét. *Kölcs. Puky. Pauly. Bar. vm. P-gyűjt.*

SIGILLUM equestre: lovag pecsét. *Perg.*

SIGILLUM giudiciale: bírói —; *Perg. Kölcs. Törvényes pecsét. Bar. vm. Földv.*

SIGILLUM majestaticum: fejedelmi pecsét. *Perg.*

SIGILLUM majus: nagyobb —; minus: kisebb —; *Cur.*

SIGILLUM non authenticum: kétséges, bizonytalan, méltóság nélkül való pecsét. *Helt. Veres.*

SIGILLUM pedestre: gyalog pecsét. *Perg.*

SIGILLUM pendens: függő pecsét. *Cur. Pauly. Bar. vm. Puky. Perg. Kölcs. P-gyűjt. Szlem.*

SIGILLUM privatum: magányos —; *Cur. Georch. Czöv. Szlem.*

SIGILLUM publicum: köz —; *Cur. l. Sigillum authenticum.*

SIGILLUM regium: királyi pecsét. *Cur.*

SIGILLUM regium annulare: királyi gyűrűs pecsét. *Cur. Bar. vm. Czöv. Szlem.*

SIGILLUM regium duplex: királyi kettős pecsét. *Cur. P-gyűjt. Czöv. Szlem.*

SIGILLUM regium giudiciale: királyi bírói —; *Cur. Királyi törvénybeli —; Czöv. Király' bírói pecsétje. Szlem.*

SIGILLUM regium majus: nagyobb királyi pecsét. *Cur.*

SIGILLUM regium minus: kisebb királyi pecsét. *Cur.*

SIGILLUM regium secretum: királyi titkos —; *Cur. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Királyi külön pecsét. Georch.*

SIGILLUM secretum: titkos —; *Bar. vm. Pauly. P-gyűjt.*

SIGILLUM usuale: szokott —; *Cur. Debr.*

SIGILLUM volans: repülő pecsét. *Czöv. Szlem. Lenyomott —; Czöv. Nyilt pecsét. Debr.*

SIGLA: előbetűzés. *Perg.*

SIGNA metalia: határjelek. *Cur.*

SIGNANTER: nevezetesen. *Puky. Jelesen. Sztrok.*

SIGNARE: jelezni. *Kun.*

SIGNATIO: jegyzés, megjegyzés. *Mest. Jeletés, megjelelés. Szlem.*

SIGNATUM: költ. *Bar. vm. Kun. Jeletmény. Kun.*

SIGNATURA: jegyzék. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Szlem. Jegyzet. Debr. Pusztajegyzék. Georch. Jegyzés. Szirm. Jegyzemény. Fog. Bar. vm. Jelzet. Sztrok. Fog. Kun.*

SIGNIFER: zászlótartó. *Szirm.*

SIGNIFICARE: jelenteni. *Puky. P-gyűjt.*

SIGNIFICATIO: 1) jelentés. *Cur. Fog. Puky. P-gyűjt.* 2) Jelentmény. *Fog. Kun.* 3) Értelem. *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt.* Értemény. *Kun.*

SIGNUM : jel. *Cur. Kun. Lex. Jegy. Kun.*

SIGNUM duelli : cserek. *Kun.*

SIGNUM notorium : bélyeg. *Kun.*

SIGNUM visibile : látható jel. *Pázm.*

SILENTIARIUS : nyelvkötött. *Cur. Debr.* Elhallgattatott. *Cur. Puky.* Nyelvkötött. *Fog.* Nyelvkötésben marasztaltatott. *P-gyűjt.*

Czöv. Puky. Pauly. Debr. Hallgatóvá tett, hallgatásra büntetett. *Pauly.* Hallgatásra ítélt. *Bar. vm. Fog.* Némitott. *Kun.* Hallgató, hallgatóvá tétetett prókátor. *Szirm.* Hallgatatított. *Sztrók.*

SILENTII poena : nyelvkötés. *P-gyűjt. Czöv.* Hallgatás' büntetése. *Czöv.* Szava' megállítása. *Georch.* Elhallgattatás' büntetése. *Sztrók.*

SILENTII perpetui poena : örökös hallgatás' büntetése. *Czöv.*

SILENTIO possidere bonum : alattomban bírdogálni a' jószágot. *Helt.*

SILENTIUM : hallgatás. *Fog. Puky. Debr. Szirm. P-gyűjt.* Némultság. *Kun.* Nyelvkötés. *Puky. Márt. Fog. P-gyűjt. Debr.* Vesztegetesség. *Kézir.*

SILENTIUM auditus : tiszta hallomás. *Helt.*

SILENTIUM imponere advocato : az ügyészt nyelvkötésben marasztalni. *Puky.*

SILENTIUM litigandi : perhallgatás. *Debr.*

SILENTIUM perpetuum : örökös hallgatás. *Vajd.*

SILVARUM conservatio : erdőkímélés. *Debr.*

SILVARUM curator : (*J. met.*) erdőmester. *V-gyűjt.*

SILVARUM devastatio : erdőpusztítás. *Debr.*

SILVARUM inspector primarius : (*J. met.*) erdőség' fővigyázója. *V-gyűjt.* Főerdész. *Perg.*

SIMILITUDINARIUS : hasonlaltossági, hasonlatosságos. *P-gyűjt.*

SIMONIA : szentség-árulás. *Fog. P-gyűjt. Puky.* Egyházi hivatal-árulás. *Debr.* Szentség-vásárlás, lelki kalmárkodás, egyházi kereskedés, szentségek' pénzen adása. *Mest.* Tisztség-árulás. *Fog.* Simonság. *P-gyűjt.* Egyházi dolgok' árulása. *Szirm. Márt.*

SIMONIACUS : szentségáruló. *Pauly. Puky. Márt.*

SIMPLEX : 1) egyszerű. *Cur. Fog. Puky. Debr. Stett. Kun.* Átaljános *Debr.* 2) Együgyü. *Cur. Bar. vm. Debr. Stett. Kun. Fog.* 3) Hiteletlen, pusztá. *Perg.*

SIMPLEX pignus : egyszerű zálog. *Czöv.*

SIMPLICITAS : 1) egyszerűség ; 2) együgyűség. *Cur. Puky. Kun. P-gyűjt.*

SIMPLICITER : együgyűképen. *Bar. vm.* Oszintén. *Helt.* Oszinte. *Veres.* Egyszerűen, általánosan. *Debr. Fog.* Pusztán, föltétlenül. *Fog.* Egyáltalán. *Kun.*

SIMPLIFICARE : egyszerűsíteni, egyszerűíteni. *Fog.*

SIMPLUM : egyszeres. *Debr.*

SIMULARE : színtelni. *Vajd.* Tettetni, színeskedni. *Kun.*

SIMULATIO : tettetés. *Helt. Szirm. Kun.* Színtetés. *Sztrók.* Színeskedés. *Kun.* Képmutatás. *Szirm.*

SIMUL sumtum : öszvességel. *Cur. Bar. vm.*

SIMULTANEE : egyetemben. *Cur. Bar. vm.* Együttileg. *Debr.*

SIMULTANEUS : együtti. *Debr.* Együttes. *Fog.*

SIMULTAS : alattomos gyűlölség, torzsázkodás. *Debr.*

SINCERE : őszintesen. *Bar. vm.* Őszintén. *Perg.*

SINCERUS : őszinte. *Stett.*

SINCERITAS : őszinteség. *Debr.*

SINE interusurio : kamatlan. *Gr. Széch.*

SINGILLATIVIM : egyenként. *Debr. Kun.* Különkülön. *Kun.*

SINGILLATIVE : egyenként. *Cur. Fog. Bar. vm.* Egyen-egyen. *Fog.*

SINGILLATIVUS : egyenkénti , egyes. *Fog.*

SINGULARIS: 1) egyes. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt.* Egyszeres. *Fog. Rideg. P-gyűjt.* 2) Magányos. *Cur. Egyedülies. Kun. Egymagányos. Puky. Debr. P-gyűjt.* 3) Különös. *Fog. Puky. Debr. Kun.*

SINGULARIS testis : egyes tanú. *Cur. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Különöző t. *Szlem. I. Testis.*

SINGULARITAS : 1) magányosság. *Cur. Ridegség. P-gyűjt.* Egymagányosság. *Puky. P-gyűjt.* 2) Különösség. *Cur. Puky.*

SINGULARITAS testium : tanúknak különösségek. *Czöv. Tanúk' v. tanúságok' különözése. Szlem. Tanúk' egymagányossága. Debr.*

SINGULARITAS testium cumulativa : tanúknak egyre menő különösségek. *Czöv. Tanúknak , v. tanúságoknak egymást kölcsönösen segéllő különözése. Szlem. Tanúk' egyedülisége. Sztrók.*

SINGULARITAS testium diversificativa : tanúknak különböző különösségek. *Czöv. Tanúknak , v. tanúságoknak különbözőzett tetteket mutató , v. tettekre oszlott különözése. Szlem.*

SINGULARITAS testium obstativa : tanúknak ellene mondó különösségek. *Czöv. — ellentmondó különözése. Szlem.*

SINGULARITER : különösen , külön. *Fog.*

SINGULUS : kiki , mindenki ; egyes. *Fog.*

SINISTER : bal. *Fog.*

SINUS : 1) öböl , 2) kebel. *Puky. P-gyűjt.*

SISTERE : 1) megszüntetni , 2) megállítani. *Cur. Puky. Debr.*

SITUATIO : 1) fekvés. *Cur. Fog. P-gyűjt.* 2) Helyezet. *Cur. Pauly.* Helyeztetés. *Debr. P-gyűjt.* Állapot , helyzet , körülmény. *Kun.*

SITUATIONSPLAN : helyzetterv.

SOBRINUS : akármely testvér-asszonytól való gyermek. *Husztly.* Anyád' nénjének fia. *Csapó.*

SOCER : ip. *Kun. Puky. Ipa. Fog. Puky. P-gyűjt. Huszt. Kun. Debr.*

SOCER magnus : nagyipa. *Fog.*

SOCIALIS : társaságos. *Debr. Szövevséges , frígyes , barátságos. Lex.* Társalkodó. *Debr. Társas , társalkodási. Kun.*

SOCIALIS contractus : társasági kötés : Gesellschaftsvertrag. *Vált. Császár.*

SOCIALITAS : társalkodékony-ság. *Mest. Szlem. Társas lét. Kun.*

SOCIDAE pactum , seu arenda pecorum : barmok' haszna' kibérlése. *Cur. Barombérnöklet. Perg.*

SOCIETAS : társaság. *Cur. Bar. vm. Debr. Puky. Georch. Czöv. Szlem.*

SOCIETAS abolita : eltörletett — ; *P-gyűjt. Etlöröltt — ; Szlem.*

SOCIETAS absoluta : határozatlan — ; *Bar. vm. Tett nélkül érthető — ; Szlem.*

SOCIETAS aequalis : egyenlő — ; *Mest. Georch. Szlem. Hasonló — ; Ujfal.*

SOCIETAS anarchica : fejetlen köztársaság. *Szlem.*

SOCIETAS civilis : polgári társaság. *Cur. Bar. vm. Szlem.*

SOCIETAS composita : öszvetett tagú — ; *Ujfal.*

SOCIETAS conubialis : házassági ; *Szlem. Ujfal.*

SOCIETAS contractualis : kötési társaság. *Cur.*

SOCIETAS despotica : szabad kényü uralkodóju ; *Szlem.*

SOCIETAS domestica : házinépi — ; *Szlem. Ház , v. familia. Ujfal.*

SOCIETAS herilis : cselédes t. *Mest. Gazdai — ; Ujfal.*

SOCIETAS hypothetica : határozott , megegyezett — ; *Bar. vm. Feltételes , v. részes — ; Ujfal.*

SOCIETAS legalis : törvényes — ; *Czöv. Szlem.*

SOCIETAS leonina : oroszslányi társaság. *Ujfal.*

SOCIETAS mercatorum : keres-

kedési —; *Cur.* Keveskedő társaság. *Szirm.*

SOCIETAS negotiatoria, kereskedő —; *Szlem. Ujfal.*

SOCIETAS oeconomica: gazdálkodó —; *Czöv. Szlem.*

SOCIETAS pactitia: egyezésbeli —; *Czöv. Szlem. Kötésbéli, v. végzetbéli* —; *Ujfal.*

SOCIETAS parentalis: szülői —; *Szlem.*

SOCIETAS particularis; részes —; *Ujfal.*

SOCIETAS simplex: egyes —; *Ujfal.*

SOCIETAS tutelaris: gyámatyái —; *Szlem.*

SOCIETAS universalis: minden —; *Georch. Ujfal.*

SOCIETATES excludentes: kizáró, kirekesztő —; *Szlem.*

SOCIETATIS contractus: társasági alkalom, kötés. *P-gyűjt.*

SOCIETATIS salus: társaság boldogsága. *Ujfal.* Társulat' üdve, jólléte. *Csapó.*

SOCIETATIS socii: társaság' tagjai, 's társai. *Szlem.*

SOCIETATIS socii aperti: (*J. camb.*) társaságnak nyilván tudvalévő tagjai, 's társai. *Szlem.*

SOCIETATIS socii taciti: (*J. camb.*) társaságnak titkos v. hírül nem adott társai. *Szlem.*

SOCII delicti: büntársak. *Georch. Szlem.* Vétekezimborák. *Sztrók.*

SOCII delicti antecedentes: tett előtti büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti auxiliantes: segéd büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti cointeressati: közös célra törő, v. fő célban részes büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti concomitantes: tett alatti büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti generales: általános büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti intellectuales: elméleti tehetséggel segéllő büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti negativi: tettét nem gátló büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti pactitii: öszve-
szövetkezett büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti physici: testi erővel segéllő büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti positivi: tettét elősegéllő büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti principales: fő büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti minus principales: al büntársak. *Szlem.*

SOCII delicti speciales: részintetes büntársak. *Szlem.*

SOCIUS: társ, segéd, frigyos. *Pázm.*

SOCRUS: napa. *Kézir. Fog. P-gyűjt. Huszt. Puky. Debr.*

SODALIS: müves, legény. *Pázm.* Társ, bajtárs. *Csapó.*

SODALIS opifex: kézmüves, v. mester legény. *Bar. vm.*

SODOMIA: sodomabún. *Cur. P-gyűjt. Puky.* Sodomiai, v. néma bün. *Bar. vm.* Természet ellen való fajtalankodás. *Szlem.* Sodomabeli v. természet ellen való véték. *Szirm.*

SODOMIA bestialitatis: baromkodás. *Bar. vm.*

SOLA sua in persona jurare: egyön hitét letenni. *Kászon.*

SOLA-WECHSEL: egyes váltó. *Fog. Stett.* Magánváltó; Cambiales solae. *Csász.*

SOLENNE testamentum: jeles —; *Cur.* Ünnepeles végintézet. *Sztrók.*

SOLENNIS: 1) jeles. *Cur. Puky. Debr. P-gyűjt. Bar. vm. Pauly.* 2) Ünnepi. *Mest. Szlem.* Ünnepeles. *Fog. Kun. Debr.* 3) Szertartós, szertartólagos. *Fog.* Emlékes, szokásbéli, szokásba vett, törvényes, fény szeres. *Bar. várm.*

SOLENNISARE: jelesíteni. *Cur. P-gyűjt. Puky. Márt.* Ünnepelesíteni. *Debr.* Szertartólagozni. *Fog.* Innepélyezni. *Kun.* Hitelesíteni. *Puky. Debr.* Jelességgel hitelesíteni. *Puky. Márt. P-gyűjt.* Törvényesíteni, megerősíteni. *Bar. várm.*

SOLENNITAS: 1) ünnepély. *Fog. Kun. Debr.* Ünneplés. *Pauly.* 2) Jelesség. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Debr. Puky. Perg.* Ünnepeleység. *Sztrók. Kun.* Megkivántatóság. *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Rendtartás. *Vajd.* 3) Szer-tartás. *Fog.* Fény-szeresség; jeles, nagy ülő ünnep. *Bar. vm.* Ünnepe-lés. *P-gyűjt.*

SOLENNITAS extrinseca: külső megkivánt tulajdonság. *Bar. vm.* 1. *Solennitates extrinsecae.*

SOLENNITAS intrinseca: belső megkivánt tulajdonság. *Bar. vm.* 1. *Solennitates intrinsecae.*

SOLENNITATES accidentales: hozzá járuló, v. toldalékos diszességek. *Czöv.* Mellékes szer-tartások. *Szlem.*

SOLENNITATES actus: jelesség. *V-gyűjt. P-gyűjt.* Megkivántatóság. *P-gyűjt.* Meghatározott forma. *Mest.* Diszességek. *Czöv.* Tett-nek szer-tartásai. *Szlem.*

SOLENNITATES contractus: kö-tés' jelességei, megkivántatósá-gai. *P-gyűjt.*

SOLENNITATES extrinsecae, v. externae: külső jelességek, v. megkivántatóságok. *P-gyűjt.* Kül-ső diszességek. *Czöv.*

SOLENNITATES intrinsecae, v. internae: belső jelességek. *P-gyűjt.* Tettnek belső szer-tartásai. *Szlem.*

SOLENNITATES processus: per-folyásnak megkivántatósági, alkotmánya. *P-gyűjt.*

SOLENNITATES substantiales: valóságos, v. valóságra tartozó diszességek. *Czöv.* Mivolti szer-tartások. *Szlem.*

SOLENNITATES testamenti intrinsecae et extrinsecae: a' vég-rendelet' belső és külső ünnepé-lyei, v. jelességei, v. kivántató-ságai *Debr.*

SOLENNITER: 1) ünnepélyesen. *Fog.* Innepélyesen. *Kun.* 2) Szer-tartólag. *Fog.* Jelesen, fennyen,

törvényesen, fény-szeresen, szo-kás szerint. *Bar. vm.*

SOLIDA materialia: tartós v. kemény szerek. *Debr.*

SOLIDA ratio: fontos, velős, nyomos ok. *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

SOLIDARISCH: egészben, egye-temesen; egymásért egészben: in solidum, solidarie. *Vált.*

SOLIDE; 1) tömönten, 2) szilár-dúl, valódiisan, 3) nyomosan. *Fog.* Erősen, velősen, dereka-san. *Puky.* Velősen. *Cur.*

SOLIDITAS: erősség, szilárd-ság, tartósság. *Kun.*

SOLIDITAS juris: jog' szilárdsá-ga, valódisága. *Sztrók.* Jus' erős-dereksége. *Czöv.*

SOLIDUS: 1) tömött. *Fog. Debr. Puky. P-gyűjt.* 2) Valódiás, szilárd, 3) Nyomos. *Fog.* 4) Erős, tartós. *Debr. Kun.* Merő, tömér-dek. *Puky. P-gyűjt.* (In solidum: együtt, egymásért, egyetemleg. *Fog.*) 1. *Solidarisch.*

SOLIDUS zelus: valódi buzgó-ság. *Czöv.* Szilárd buzgalom. *Sztrók.*

SOLIS eclipsis: napfogyat-kozás. *Puky. P-gyűjt.*

SOLIS occasus: napenyészet. *Puky.*

SOLIS ortus: napkelet. *Puky. P-gyűjt.*

SOLITARIUS: magános. *Debr.* Egyedülies. *Csapó.*

SOLLICITARE: szorgalmaztatni. *Cur. Puky.* Szorgalni, sarkalni, gondoskodni, nógatni. *Sztrók.* Sürgetni. *Kun.*

SOLLICITATIO: sürgetés. *Lex.* Szorgalmazás, sarkalás. *Kun.* Nó-gatás. *Sztrók.*

SOLLICITATOR: szorgalmaztató. *Cur. Puky. Pauly.* Szorgalmazó. *Debr.* Sürgető. *Kun.*

SOLLICITE: gondosan. *Kun.*

SOLLICITUDO: tusakodás, ag-gódás, aggodalom, gondoskodás. *Puky.*

SOLLICITUS: gondoskodó, ag-gódó. *Puky.*

SOLL und **HABE**: tartozik és követel: credit et debet. *Vált. Császárs.*

SOLO: egyedül. *Puky. Magán. Csapó.*

SOLSTITIUM: napfordulat. *Debr. Napállapodás. Puky.*

SOLUTIO: 1) megfejtés. *Fog. Puky. P-gyűjt.* Fejtegetés, bonctogató. *P-gyűjt.* 2) Fizetés. *Fog. Puky. P-gyűjt. Szlem. Kun. Lex.* Visszapótlás, teljesítés, lerovás. *Mest. Georch. Megfizetés. Czöv. Ujjfal.* Tartozás-teljesítés. *Szlem. Fizetmény. Fog.*

SOLUTIO debiti: adósság' lefizetése. *Puky. P-gyűjt.*

SOLUTIO erga cautionem: (J. camb.) kezességi fizetés. *Perg.*

SOLUTIO indebiti: vélt adósság' fizetése. *Georch. Tévelyedésből tett fizetés. Szlem.*

SOLUTIO objectionum: az ellenvetések' megfejtése. *Puky. P-gyűjt.*

SOLUTIO per honor dilectera: belső fizetés. *Stett.*

SOLUTIO per syngraphas publicas: közadoslevél általi fizetés. *Szlem.*

SOLUTOR delegatus: (J. camb. maga helyett rendelt fizető. *Szlem.*

SOLVERE: fizetni, feloldozni, megoldani, megfejtteni. *P-gyűjt.*

SOMNAMBULO: álmában járó. *Puky. Álombolygó, alvajáró. Kun.*

SOMNIORUM expositio: álomfejtegetés. *Lex. Álomhüvelyezés. Pázm.*

SONS: vétkes. *Debr. Szirm.*

SONTICAE rationes: fontos okok. *Debr.*

SOPHISMA: fortélyos beszéd, álokoskodás. *Puky. P-gyűjt.* Csálóka okoskodás, álbölcsekedés. *Sztrók. Cselbeszéd. Debr.*

SOPHISTA: fortélyos beszédű, álokoskodó. *Puky. P-gyűjt.* Álbölcs, csálóka. *Kun.*

SOROR: néném, húgom. *Huszt. Nóttestvér. Fog. Nővér. Csapó.*

SOROR junior: hug, huga. *Kun.*

SOROR natu major: néne. *Csapó.*

SOROR uterina: any-ivad. *Kun.*

SORORIOUS: néném' v. húgom'

férje. *Puky. P-gyűjt. Huszty.*

SORS aleatoria: kockavetés.

Bar. vm.

SORS atributrix: tulajdonító sors. *Ujjfal.*

SORS decisoria: elválasztó sorsv. tés. *Szlem.*

SORS divisoria: osztó sors.

SORS electrix: választó sors.

Ujjfal.

SORTILEGIUM: sorsvetés. *Cur.*

Debr. Bar. vm. Pauly. Puky.

P-gyűjt. Fog. Sorsolás. Bar. vm.

Sorshúzás. Fog. Debr. Törv.

SORTILEGUS: sorsvető, bűbájos. *Szlem.*

SORTITIO: sorsvetés, húzás. *Szirm.*

SOVERAIN: uralkodó. *Fog. Felső; felső hatalom. Bar. vm.*

Független uralkodó. Puky. Fejedelem. Kun.

SOVERAINITAS: uralkodás, uralkodó hatalom, uralkodóság.

Fog. Fejedelemség, függetlenség, szabadság. Kun.

SPAAR-CASSA: takaréktár. *Gr. Széch. Takarékpénztár. Fáy.*

SPANUS: ispán. *Szirm.*

SPATIUM: hézag. *Fog. Tér.*

Stett. Kun. Térhely, tágasság. Debr.

Puky. Köz, üresség. Puky.

SPECIALIS: különös. *Cur. Fog.*

Kun. Bar. vm. Debr. Kölc. Puky.

Különfajú. Fog. Nemi, különmemű. Puky. P-gyűjt. Nemkés.

Bar. vm. Nevezet szerint való.

P-gyűjt.

SPECIALIS hypotheca: kijelölt zálog. *Debr.*

SPECIALITAS: különőség. *Cur. Puky. P-gyűjt. Fog. Kun. Különfajúság. Fog. Különmeműség. Fog. Puky. P-gyűjt. Részletesség. Fog.*

SPECIALITER: különösen. *Cur. Fog. P-gyűjt. Puky. Bar. vm. Jelesen. Cur. P-gyűjt. Puky.*

Nemkésen. Bar. vm. Különleg,

fajlag, részletesen. *Fog.* Kiváltképen. *Kun.*

SPECIES: 1) faj. *Cur. Puky. Debr. Fog. Alnem. Czöv. Fajzat. Bar. vm. Pauly. Fajta. Pauly.* Alak, szín, szer. *Debr. Nemke,* különke. *Bar. vm. Nem. Puky.* Tüzedék, jelemény. *Sztrók.* 2) Mivolt. *Fog. Debr.* (In specie restituere: mivoltjában v. fajban visszaadni. *Fog.*)

SPECIES causae: a' tett' v. ügy' mivolta. *Kun.*

SPECIES facti: történet' leírása. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Történet' mivolta. *Debr. Tettleírás. Szlem.* A' dolog' mivolta. *Puky. Pauly. Szirm. V-gyűjt.* Tett' mivoltja. *Fog. Tárgyrajz. Sztrók.* Tárgy' rövid leírása. *Vajd.*

SPECIFICARE: 1) különfölgyezzeni, fölszámlálni. *Fog.* Számnevezni. *Kun.* 2) Számba venni. *Fog.* Feljegyezni, kijelelni, megnevezni. *Debr. Részletesíteni. Fog.*

SPECIFICATIO: felszámlálás. *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Szlem.* Feljegyzés. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szirm.* Számbavétel; részletesítés; részlet. *Fog.* Más formába való változtatás. *Szlem. Dién.* Más formába öntés. *Czöv. Felszerelés. Bar. vm. Számnevezés, számnevezet. Kun.*

SPECIFICE: alnemüképen. *Czöv.* Jeltleg, fajtilag. *Sztrók.* Különlegesen, kijelelve. *Debr. Számnevesen, számnevezőleg. Kun.*

SPECIFICUS: különleges, kijelelt, kivált. *Debr. Nemszerint való, különöztetett. P-gyűjt.* Különi, különleges, fajlagi; sajátági, sajátlagos. *Fog.*

SPECIMEN: jelség. *Puky. Pauly.* Jel, mutatvány. *Debr. Példány, példakép. Kun.*

SPECIOSUS: színlett, alakos. *Debr.*

SPECTABILIS: tekintetes. *Pauly.*

SPECTABILIS, ac generosus: tekintetes, nemes, vitézlő. *Pauly.*

SPECTABILIS acperillustris: tekintetes, nemzetes, vitézlő. *Pauly.*

SPECTACULUM: látomány, látványosság, nézemény, csudálmány. *Bar. vm. Látmány. Kun.*

SPECTRUM: vázkép. *Bar. vm.*

SPECULA: erkély, őrálló hely. *Bar. vm.*

SPECULANS: 1) haszonkereső.

Cur. Puky. Haszonkémlő. Pauly. Puky. Fog. P-gyűjt. Kun. Debr.

2) Eszmélkedő. *Pauly. P-gyűjt. Szemlélődő. Fog. Szemlélkedő. Kun. Tözsér. Kölcs. Nyerekedő, kapadozó. Debr. Nyerkém, nyeresz. Fog.*

SPECULARI: 1) szemlélődni.

Fog. Puky. Pauly. Eszmélkedni. Bar. vm. Elmélkedni. Debr. Szemlélni. Fog. Szemlélkedni. Kun.

2) Hasznokémleni. *Fog. Puky. Nyerkémkedni, nyereszkdni. Fog. Kémlélődni, vizsgálódn. Puky. Pauly. Szerencskedni. Bar. vm. Kémlégetni, nyerekedni, kapadozni. Debr.*

SPECULATIO: 1) haszonkeresés.

Cur. Puky. Haszonkémlés. Fog. Puky. Kun. Pauly. P-gyűjt. Haszonhajbászás, haszonkémlés. Szlem.

2) Szemlélet, szemlélődés. *Fog. V-gyűjt. Eszmélkedés. Pauly. P-gyűjt. Tözsérkedés. Kölcs. Nyereszkdés. Fog.*

SPECULATIVE: 1) szemlélőleg.

Fog. Eszmélkedőleg. Puky. Pauly. P-gyűjt. Szemlélkedve. Kun.

2) Haszonkémlőleg. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Haszonkeresőleg. Puky. Haszonkémlően. Kun.*

SPECULATIVUS 1) haszonkémlésbeli. *Puky. P-gyűjt. Szerencskedő. Bar. vm. Haszonkémletes. Kun.*

2) Eszmélkedő. *Bar. vm. Szemlélőleges, szemlélet, szemléletes. Fog. Szemlélkedő. Kun. Eszmélkedésbeli. P-gyűjt.*

SPECULATOR: haszonhajbászó, v. kémlelő. *Szlem.*

SPEDITEUR: szállító, tovaszállító. *Fog. Küldöző, szállító. Kun.*

SPERATIVA successio: reménylhető örökösödés. *Cur. Szlem.* Reménybeli örökség. *Szlem.* Reménységbeli örökösödés. *Puky. V-gyűjt.* Reménybeli — ; *Szlem.* Reményllett örökösödés. *Debr.*

SPERATIVUM jus: reménylhető jus. *Szlem.* Reménységbeli — ; *Czöv.* Reményjog. *Perg.*

SPERATIVUS: reménybeli. *Fog.* Reményleti. *Kun.*

SPERATIVUS proventus: reményllett jövedelem. *Debr.*

SPHAERA: 1) kör. *Bar. vm. Puky. Debr.* Hatáskör. *Stett.* Kerület. *Puky.* 2) Gömb. *Fog.*

SPHAERA activitatis: hatáskör. *Kölcs. Kun.* Tehetségi — ; *Bar. vm.* Munkakör. *Kun.*

SPHAERA officii: tisztii kör. *Bar. vm.*

SPHAERA visionis: látkör. *Kun.*

SPHRAGISTICA: pecsétisméret. *Perg.* Pecsétismérés. *Puky.* Pecsétudás. *Bar. vm.* Pecsétek' tudománya. *Puky. Pauly.* Pecséttan. *Sztrók.* Pecsétstudomány. *Debr.*

SPIRITUALITER: lelkiképen. *Bar. vm.* Szellemileg. *Csapó.*

SPIRITUALIS: 1) szellemi, lelki; 2) lelkész. *Perg. Kun.*

SPIRITUS: 1) szellem. *Fog. Puky. Kazinzcy. Debr.* Szellet. *Pauly. Puky.* Lélek, lehellet. *Debr.* 2) Szesz, horszesz. *Puky.*

SPIRITUS legis: törvénynek lelke. *P-gyűjt. Szlem.* Törvény' lelke. *Stett.*

SPIRITUS nationis: nemzeti szellem. *Puky.*

SPLENDIDUS: fényes, tündöklő. *Lex. Kun.*

SPLENDOR: fény. *Lex.* Fényesség. *Moln.*

SPOLIA: zsákmány, ragadomány. *Cur.*

SPOLIARE: megfosztani. *Lex.*

SPOLIARI: megfosztatni. *Lex.* Fosztatni. *Pázm.*

SPOLIATIO: megfosztás. *Lex.*

SPOLIATUS: megfosztatott. *Cur. Szirm.*

SPOLIUM: ragadomány. *Debr.*

SPONSA: menyasszony. *Fog. Puky. P-gyűjt. Helt. Georch. Czöv. Mátka. Fog. Szirm. Puky.* Jegymátka. *P-gyűjt. Jegyes. Mest. Hölg. Fog. Mest. Ara. Kölcs.* Nőjegyes. *Kun.*

SPONSALIA: eljegyzés, kézfogás. *Cur. Debr. Puky. Pauly. Kun. P-gyűjt. Ujfál.* Gyűrűváltás. *Cur. Puky. Pauly. Szirm.* Jegykötés. *Debr. Jegyváltás. Fog. Czöv. Kun. Elkendőzés. Puky. P-gyűjt. Mátkaság. Vajd.*

SPONSALIA de futuro: pusztá eljegyzés. *Cur. Jövendőről való jegyváltás. Czöv.*

SPONSALIA de praesenti: bémenteljesített házasság. *Cur. Jelenvalóról való jegyváltás. Czöv.*

SPONSALIA impuberum: éretlenek' jegyváltása. *Czöv. Gyermekkoruak' eljegyzése. Szlem.*

SPONSALIA solennia: jeles eljegyzés. *P-gyűjt.*

SPONSALISTICUM donum: eljegyzési ajándék. *Cur. Jegyajándék, mátkatál. Puky. Jegyruha. Georch.* Jegybéli ajándék. *Szlem.*

SPONSALISTICUS: jegyváltási. *Fog. Eljegyzési, kézfogási. Puky. P-gyűjt.*

SPONSALISTICUS contractus: eljegyzési kötés. *Cur. Puky. P-gyűjt. Jegykötés. Puky.*

SPONSALISTICUS processus: kézfogási per. *P-gyűjt.*

SPONSALIUM donum: I. Sponsalisticum donum.

SPONSALIUM efficacia: jegykötés' ereje. *Puky. Pauly.*

SPONSIO publica: közigérettétel. *Szlem.*

SPONSUS: vőlegény. *Fog. P-gyűjt. Georch. Lex. Szlem. Jegyes. Czöv. P-gyűjt. Georch. Mátka. Fog. Hímjegyes. Kun.*

SPONTANEA oblatio: önkényes ajánlás. *Puky.*

SPONTANEE: önként. *Fog. Puky. P-gyűjt. Önkénytesen. Vajd. Kun. Önkényleg. Kun. Csapó.*

SPONTANEITAS : önkéntiség. *Fog. Puky.* Önkénység, önkéntvalóság. *Pauly. P-gyűjt. Puky.* Önkény, önkéntség. *Mest.* Önkényesség. *Szlem.* Önkénytelenség. *Kun.*

SPONTANEUS : önkényti. *Fog.* Önkéntes. *Bar. vm.* Önkénti. *Debr.* Önkényes, önként tétetett, önként való. *P-gyűjt.* Önkénytes. *Kun.*

SPONTE : készakarva. *Bar. vm.* Önkényt. *Kun.* Szándékosan. *K.*

SPORCO-GEWICHT : teljes v. elegysúly. *Fog.*

SPORTULA : mellékadó. *Kun.*

SPORTULA judiciaria : pertaksa. *Cur.* Birói jövedelem. *Puky. Debr.* Perbér. *Puky. P-gyűjt.* Birópénz. *V-gyűjt.* Birói ajándék. *Szlem.*

SPURIUS : 1) fattyú. *Fog. Szirm. Puky. Debr. Kun.* Zabgyermek. *Puky. Szirm.* Zabi, törvénytelen magzat. *Debr.* 2) Ál. *Fog.*

STAAT : ország. *Fog.*

STAATSPAPIER : országos papír. *Fog.*

STABALIS : főtiszt a' katonaságnál. *Puky.*

STABALIS domus : fenyedház. *Bar. vm.*

STABALIS officialis : fenyedtiszt. *Bar. vm.* Ezredbeli kormánytiszt. *Debr.*

STABILIRE : megállapítani. *Cur. Debr. Fog. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.* Állandósítani. *Fog.* Helyben hagyni, megerősíteni. *Puky. P-gyűjt.* Meghatározni. *Puky.* Fel, v. lábra állítani. *Mest.*

STABILIS : állandó. *Fog. Kun.* Tartós. *Lex. Kun.*

STABILIS militia : állandó katonaság. *Puky. Debr.*

STABILITAS : állandóság. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

STABILITIO : állapítás. *Bar. vm.* Megállítás. *Vajd.* Megállapítás. *Szrok.*

STABUS : fenyed. *Bar. vm.*

STABUS bellicus quarterialis : tábornoki szállásmesteri kar. *Törrv.*

STABUS regiminis : ezredkormány. *Debr.*

STADIUM : pálya, pályatér. *Debr.*

STALLUM : 1) szék, 2) tehetőség. *Cur. P-gyűjt.* Tiszti szék. *Debr.*

STALLUM agendi : ügyvédi hatóság. *Debr.* Ügyészkedhetés. *Bar. vm. Puky.* Ügyvédői tehetőség, szabadság. *Pauly. Puky. Márt.* Prókátori tehetőség. *Czöv. Márt. P-gyűjt.* Ügyellői szabadság. *V-gyűjt. Márt.* Ügyészkedhetőség. *P-gyűjt.* Ügyészesség. *Georch.* Prókátori szék. *Czöv.* Pervédő tehetőség. *Szlem.* Ügyészkedésbeli tehetőség. *P-gyűjt.*

STANDAR : dandár. *Szirm.*

STANDPUNCT : álláspont. *Gr. Széch.*

STAPULAE jus : idegen áruval való kereskedhetés. *Szirm. Párizp.* Portéka - lerakatáshoz való jus. *Márt.*

STARE : állani, függni. *Lex.*

STARE coram jure : törvényt állani. *Veres.*

STATARIA executio : rögtöni végrehajtás. *Debr.*

STATARIUM judicium : talpon ítélő szék. *Cur.* Nyomon büntető —; *Czöv. P-gyűjt. Pauly.* Álló büntörvény, nyomban ítélőszék, kurta törvény. *Puky. Pauly.* Álló törvénytétel. *Szlem.* Rögtöni bíróság. *Szrok.* Nyomban büntető v. rögtöni törvény. *Debr.*

STATARIUM jus : talpon ítélő hatalom. *Cur.* Álló törvény. *Fog. V-gyűjt.* Álló jog. *Fog.* Kurta törvény. *V-gyűjt.* Álló törvénytétel' jusa. *Szlem.* Nyomban ítélő, nyomon büntető hatalom. *Puky. Debr.* Rögtön törvény. *Fog. Sztr.*

STATERA : függő font. *Szirm.*

STATERA romana : római mérő vessző. *Bar. vm.*

STATICA : sulyegyen' tudománya. *Kun.*

STATIO : állomás. *Kun. Fog. Debr.* Állás, állapot, kieresztőhely. *Puky. Pauly.* Postapihenő.

Pauly. Pihenőhely. *Puky.* Fogás, váltás, váltáság, tanya, megállás. *Bar. vm.* Szállás, fogat, fogathely. *Debr.* Állapotat. *Kun.*

STATIONALIS: állomási. *Fog.* Állapodatos. *Kun.*

STATIONALIA loca: szállástartó helyek. *Debr.*

STATIONATIM: fogatonként. *Debr.*

STATISTA: alkalmas, álladalom-tudó. *Puky.*

STATISTICA: országleírás. *Pauly.* *Fog.* Álladalom-tudomány, álladalom. *Puky.* Álladalmi tudomány. *Bar. vm.* *P-gyűjt.* Országismeret; országtan. *Kun.*

STATISTICUS: álladalmi. *Puky.* Ország-leírási. *Fog.* Országismerő, országtanos. *Kun.*

STATIVA: tanya, katona-tanya. *Bar. vm.* Katonai szállás, kvártély. *Szirm.* Hadi szállás. *Debr.*

STATIVANS militia: szálló, v. tanyázó, *Puky.* *Fog.* *Pauly.* Fekvő —; *Pauly.* Szállásoló katona-ság. *Debr.*

STATUA: képszobor, állókép. *Puky.* Fakép, oszlopkép, bálvány. *Lex.* Szobor. *Debr.* Faragott kép. *P-gyűjt.*

STATUARIUS: szobrász. *Debr.* *Kun.* Képfaragó. *Kun.*

STATUERE: állítani, állapítani. *Fog.* *Kun.* Beiktatni, beállítani. *Kölcs.* Beavatni, igtatni, béigtatni. *Perg.* *Kun.* Előállítani. *Veres.* Elvégezni, meghatározni. *Lex.*

STATUERE aliquid: valamit állítani. *Lex.* Valamit állatni. *Pázm.*

STATUIBILIS: állítható; (— est pro milite: katonának —). *Puky.*

STATURA: termet, testállás. *Kun.*

STATUS: 1) állapot. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Pauly.* *P-gyűjt.* *Debr.* *Bar. vm.* Mibenlétel. *Cur.* *Puky.* Mibenlét. *Kun.* *Perg.* *Fog.* Állomány. *Fog.* Álladalom. *Kun.* *Bar. vm.* *P-gyűjt.* 2) Kar. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *Debr.* *Pauly.* Rend. *Cur.* *Puky.* *Debr.* 3) Ország. *Fog.* *Kun.*

4) Nemesi karok. *Szirm.* Karok, és rendek. *Márt.*

STATUS activus: követelő állapot. *Puky.* Vagyonos —; *Bar. vm.* Vagyonbeli —; *Debr.* Valóságos tehetség. *Dien.*

STATUS civilis: polgári rend. *Puky.* *Debr.* *Szlem.* — állapot. *Czöv.* *Szlem.*

STATUS captivi: állodalmi foglyok. *Debr.*

STATUS consiliarius: országtanácsnok. *Fog.* *Kun.*

STATUS consilium: állodalmi tanács. *Debr.* Belső titoktanács. *P-gyűjt.*

STATUS ecclesiasticus: egyházi rend. *Szlem.* *Puky.* *Debr.*

STATUS et ordinis: karok és rendek. *Puky.* *Fog.* Ország'rendjei. *Debr.* *Pauly.* Fő, és nemesi rendek. *Bar. vm.*

STATUS europaci: európai hatalmasságok, polgári társaságok. *Szlem.*

STATUS hominis: embernek állapotja. *Czöv.* *Szlem.*

STATUS hominis adventitius: embernek szerzett állapotja. *Ujf.*

STATUS hominis essentialis: embernek állatos —; *Czöv.* Mivolti —; *Szlem.* Lényeges állapotja. *Csapó.*

STATUS hominis externus: embernek külső —; *Ujfal.*

STATUS hominis moralis: embernek erkölcsi —; *Czöv.* *Szlem.*

STATUS hominis naturalis: embernek természeti állapotja. *Czöv.* *Szlem.*

STATUS hominis naturalis absolutus: az embernek természeti magányos —; *Mest.* — általános —; *Czöv.* Embernek minden tett nélkül érthető, v. eredeti természeti állapotja. *Szlem.*

STATUS hominis naturalis hypotheticus: az embernek természeti feltételes —; *Czöv.* Embernek tettből, v. tett után érthető természeti állapotja. *Szlem.*

STATUS hominis physicus: embernek testi állapotja. *Czöv.*

STATUS juridicus: jusállapot. *Mest.*

STATUS militaris: badi állapot. *Czöv.* — rend. *Szlem.* Katonai rend. *Debr.*

STATUS minister: országlár. *Fog.*

STATUS naturae: természetnek állapotja. *Mest.*

STATUS passivus: tartozó állapot. *Puky.* Terhes —; *Bar. vm.* Teherbeli állapot. *Debr.*

STATUS obligatoriales: országos kötelevek. *Stettn.*

STATUS politicus: világi állapot. *Czöv.* — rend. *Szlem.*

STATUS publicus: köz álladalom, status. *Debr.* Köz állomány. *Törv.*

STATUS regni: országnak álladalmi rendei. *P-gyűjt.* Álladalmak. *Georch.* Ország' karjai, *Czöv.* — Karai, rendei. *Szlem.*

STATUS rei: a' dolog' mibenléte, *Puky.* — mivolta. *Csapó.*

STATUTIO: 1) beiktatás. *Cur. Czöv. Szirm. Perg. Köny. Kölcs.* Birtokba iktatás. *Fog. Puky. Debr. P-gyűjt. Pauly. Márta.* Jóságba iktatás. *Szlem. Párizp. Perg. Kölcs. Köny.* Bévezetés. *Debr. Puky. Pauly.* Beállítás. *Perg. Kölcs. Köny.* Szállítás. *Pauly.* 2) Törvénybe iktatás. *Cur.* Törvénybe állítás. *Puky.* 3) Katona-állítás. *V-gyűjt. Szlem. Törv.*

STATUTIO attinet ignobiles: az iktatás parasztokhoz illik. *Veres.*

STATUTIO contradicta: ellenmondott —; *Cur.* Ellenmondás-szenvedett, v. alá tétetett —; *Szirm.*

STATUTIO in bonis: jószágbeli iktatás. *Bar. vm.*

STATUTIO pura: tiszta beiktatás. *Cur. Czöv.* Tiszta v. sértetlen iktatás. *Pauly. Bar. vm. Szlem.* Tökéletes —; *Bar. vm.* Ellenmondás nélküli iktatás. *Debr.* Teljes iktató levél. *Szirm.*

STATUTIO purisata: tisztázott —; *Cur.* Megtisztított —; *V-gyűjt.* Megtisztult —; *Georch. Szlem.* Megtisztított. — *Czöv.* Tisztult —; *Pauly. Bar. vm.* Tisztába hozott v. törvényesített iktatás. *Debr.* Ellenmondástól megtisztult —; *Szirm.*

STATUTIO tyronum: újjonczállítás. *Fog.* Katona-állítás. *Puky. Debr.* Rekruta-állítás. *Szirm.*

STATUTIO vulnerata: sértett, megsértett iktatás. *Bar. vm. Pauly. Georch.* Megsebhedett —; *Szlem.* Ellenmondással megsértett —; *V-gyűjt.*

STATUTIONALES: iktatvány. *Fog.* Iktató levél. *Cur. Puky. Debr. Szlem.* Beiktató —; *Puky.* Iktatást bizonyító levél. *Georch.*

STATUTORIUS: iktató. *P-gyűjt.*

STATUTORIUM mandatum: iktató parancs, *Fog. Kun.* Iktató parancsolat. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

STATUTUM: 1) rendszabás. *Cur. Kölcs. Debr.* Rendelés, végzés. *Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt.* Szabás. *Puky. Pauly.* Szabat. *Debr.* Állítmány. *Puky.* Rendelmeny. *Kun.* Állapított törvény, állapítvány. *Perg.* Állapítmány. *Kun.* Állapítat, rendelet. *Fog.* Törvényke, kistörvény. *Czöv.* Külön rendelés. *Szlem.* Szerzés. *Verb. 1779. ford.* 2) Helybeli szabás. *Cur.* Helybeli szokás, *V-gyűjt.* — törvény. *Péchy. P.* Megyebéli törvény. *P-gyűjt. Szirm.* Szabott —; *Márt.* Közsabály. *Sztrók.* Vármegye' rendelése. *Szirm.*

STATUTUM collegiale: egyenlő tagu közönségi külön rendelés, közmegegyezéstől erőt nyerő —; *Szlem.*

STATUTUM comitatus: vármegye' rendelése, v. végzése. *Puky.*

STATUTUM condere: szerzést szerezni. *Helt.* Rendszabást hozni, alkotni. *Csapó.*

STATUTUM legale: törvényes statutum, *Czöv.* Egyenlőtagu közön-

ségi, v. köz megegyezéstől erőt nyerő külön rendelés. *Szlem.*

STATUUM praeses: nemzetelőlülő. *Bália.* A' karok' elnöke, *Sztrak.*

STEGANOGRAPHIA: titkos írásméret. *Perg.* I. Chryptographia.

STELLIO: fortélyos csaló. *Cur. Puky. Pauly.* Világcsaló. *Puky. Pauly. Kun. Szirm.* Álnok, ravasz ember. *Márt.* Álnokfi, ravaszdi. *Perg.*

STELLIONATUS: fortélyos csalás. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Puky. Pauly. Kun.* Álnok ravaszság. *Márt.* Szemfényvesztés. *Helt.* Álszerződés. *Sztrak.* Fortélyos csalárdkodás. *Debr.*

STELLVERTRETER: képviselő; Repraesentant. *Vált.*

STEMPEL: bélyeg. *Stett.*

STEMPEL-taxe: bélyegbér. *Stett.* Bélyegdíjak. *Vált.*

STERILITAS: meddőség. *Czöv.* Magtalanág, termékenytelenség. *Szlem.*

STERILITATIS procuratio: magtalanítás. *Szlem.*

STIGMA: bélyeg. *Cur. Kun. Debr.* Tüzespecsét. *Veras.* Billeg. *Helt.*

STIGMATA publica: közbélyeg. *Szlem.*

STIGMATISATIO: bélyegezés. *Cur. Puky.* Billegezés. *P-gyűjt.*

STIGMATISATIONIS poena: bílyegezés. *P-gyűjt.* Bélyegezés, bélyegsütés. *Szlem.*

STILISTICA: nyelvezet. *Kun.*

STILLICIDII jus: ereszkinyúlás' jussa. *Cur.* Házeresz' törvénye. *Puky.* Eszterhajog. *Debr.* Eszterha' törvénye. *Szirm. P-gyűjt.*

STILLICIDII servitus: házcsurgás, ereszcsepegés, eszterha' törvénye. *P-gyűjt.* Eszterhacsep-elfogadás' szolgálatja. *Szlem.*

STILLICIDIUM: eszterha, házcsurgás, eresz. *Cur. Puky. Pauly.* Csepegés, házeresz. *Puky. Pauly.*

Csuruga. Perg. Permetezés. *Szirm.* Csepegő, eszterha. *Debr.*

STILUS: írmód. *Fog.* Írásmód. *Cur. Debr. Fog. Puky. V-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem.* Írásmódja. *P-gyűjt.* Toll. *Fog.* Írszer. *Sztrak.* Íróttoll. *Debr.*

STILUS aulicus: udvari toll v. írásmód. *Fog. Puky.*

STILUS cambialis: váltó; toll. *Stett. Perg.*

STILUS curialis: udvari írásmód. *Puky. Pauly.* Tiszti, v. törvényi —; *Fog. Debr.* Törvénytoll. *Helm.* Törvényes írásmód. *Cur.* Hivatalbeli v. hivatalos írásmódja. *P-gyűjt.*

STILUS mercatorius: kereskedő írásmód. *Szlem.*

STILUS privatus: magányos hazapolgári, v. magányos ügyi —; *Szlem.*

STILUS publicus: közügyi —; *Szlem.*

STILUS publicus curialis: hivatalbeli írásmódja. *P-gyűjt.* Belső közügyi, v. udvari, v. kuriai köz-írásmód. *Szlem.*

STILUS publicus curialis juridicus: törvénybeli köz —; *Szlem.*

STILUS publicus curialis militaris: katonai, v. hadi —; *Szlem.*

STILUS publicus curialis oeconomicus: gazdaságbeli —; *Szlem.*

STILUS publicus curialis politicus: rendfentartási, v. kormánybeli —; *Szlem.*

STILUS publicus diplomaticus: külső közügyi, v. követségi írásmód. *Szlem.*

STIMULUS: ösztön, inger. *Cur. Puky. Kun.*

STIMULUS naturalis: természeti ösztön. *Cur.*

STIPENDIARIUS: hódíjas. *Csap.* Hópénzes. *Szirm.*

STIPENDIATI regii: királyi segedelmesek. *Debr.*

STIPENDIATUS miles: zsoldos katona. *Debr.*

STIPENDIUM : 1) zsold. *Fog. Puky. Debr. Bar. vm. Pauly. P-gyűjt.* 2) Hadi zsold. (Kriegssold) 3) Hópénz. *V-gyűjt. Pauly. Bar. vm. Puky. Debr.* 4) Ösztönpénz. *V-gyűjt. Pauly. Puky.* Segedelem-pénz. *Fog. Ösztönbér, ösztönjuttalom. Puky. Segédpénz. Kun. Puky. Segedelem. Debr.*

STIPENDIUM scholasticum : iskolai segedelem. *Debr. Oskolai juttalom. Szirm. Iskolai segedelem-pénz. P-gyűjt.*

STIPENDIUM servitorum : szolgák' bére. *Cur.*

STIPES : törzsök. *Cur. Nán. Fog. Szirm. Puky. Gyökér, töke. P-gyűjt.*

STIPES cognationis : atyafiság' törzsöke, *V-gyűjt. Szlem.* — gyöke. *Georch. Testvérség' törzsöke. Czöv. Törzsök-anya. Uffal.*

STIPULATIO : lekötés. *Cur.*

STIRPS : nemzetség. *Cur. Puky. Debr. Ág. Horv.*

STOFF : anyag; kelme. *Fog.*

STOLA : papibér. *Cur. Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt. Papbér. Szlem. Debr.*

STRANGULARE : megfojtani. *Kun.*

STRATAGEMA : fortély, csel. *Debr. Kun. Puky.*

STRATAGEMA bellicum : hadi praktika, fortély. *P-gyűjt. Hadi csal, v. csalfaság. Mest.*

STRATA via : csinált v. követett út. *Debr.*

STRATIFICATIO ; Schichtung : rétegzés, rétegzet. *Kun.*

STRATUM : irom, v. töltés. *Puky. Terület, réteg, kövezet. Debr.*

STRAZZA : jegyzék. *Kölcs. Feljegyzési könyv; kassa-könyv. K. Választ.*

STRENUUS : szigorú. *Kun.*

STRIA : vonat. *Kun.*

STRIATUS : vonatos, csikos. *Kun. Rovátkos. Csapó.*

STRICTAE interpretationis : szoros magyarázatú. *Cur.*

STRICTE : szorosan. *Cur. Szigorún, szabatosan. Kun.*

STRICTI juris : szoros törvényű. *Cur.*

STRICTUS : szigorú, szabatos. *Kun.*

STRIGA : boszorkány. *Szlem.*

STRINGERE : kényszeríteni, kötelezni. *Cur. Puky. Szorítani Sztr.*

STRUCTURA : alkat, szerkezet. *Kun.*

STUDIORUM commissio : tudományos biztosság. *Törr. czik.*

STUDIOSA petulantia : szántszándékos negélesség. *Törr. czik.*

STUDIUM : tanulmány, igyekezet vágyódás, kívánás, kedv. *Bar. vm.*

STUDIUM nocendi : ártani kívánó szándék. *Cur. Szirm.*

STUPIDITAS : érzéketlenség, ostobaság, tunyaság, idomatlanság, kábaság. *Mest. Együgyűség. Szlem.*

STUPRATOR : parázna, lator. *Cur. Paráználkodó. Csapó.*

STUPRUM : paráználkodás. *Cur. Megszéplősítés. Szlem.*

STYLUS : estely, v. írás' módja. *Szirm. l. Stilus.*

SUAPTE : önként, magától. *Cur.*

SUBALTERNA judicia : alsóbb törvényszékek. *Debr.*

SUBALTERNANS judicium : alárendelő ítélet. *Fejér.*

SUBALTERNATIO : alárendelés. *Lex. Alárendeltetés. Fejér.*

SUBALTERNUS : 1) Alattos, alárendü. *Debr. Alattos, alszemély. Kun. 2) Altiszt. Puky. Pauly.*

Debr. V-gyűjt.

SUBARENATIO : albérlés. *Debr. l. Sublocatio.*

SUBARHARE : foglalót adni. *Cur. Puky. P-gyűjt. Elfoglalózni, elkendőzni, elgyűrűzni. Puky. P-gyűjt. Gyűrűt váltani. P-gyűjt.*

Főlelőpénzelni. Puky. Lefoglalni, előpénzelni. Debr. Előpénzezni, eljegyezni. Fog.

SUBARHATIO : felelőpénzezés. *Cur. Puky. P-gyűjt. Elgyűrűzés, elkendőzés, gyűrűváltás. P-gyűjt.*

Elfoglalozás. Puky. Lekötés. Georch.

SUBCONTRARIA *judicia*: némókép' ellentevő ítéletek. *Fejér.*

SUBDELEGATIO: alattosi megbízás. *Debr.*

SURDERE *se*: magát megadni. *Csapó.* Holdolni. *Pázm.* Hódolni. *Lex.*

SUBDIACONUS: alpapsegéd, aldiakon, allevita. *Mest.*

SURDITELA: jobbjátság. *Cur. Mest. Szlem.* Alattvalóság. *Szlem. Lex.*

SURDITUS: alattvaló, jobbjágy. *Cur. Fog. Bar. vm. Lex. Czöv. Szlem.*

SURDIVISIO: 1) fölosztás; 2) alosztály. *Fog. Kun.* Alosztás. *Kun.*

SURDOLUS: ravasz, csalárd, álnok, hamis, fortélyes, agyafurt. *Pázm.*

SURDUCERE: elvonni, kivonni. *Kun.* (se) Elillantani. *Csapó.*

SURDUCTIO: 1) levonás. *Cur. Puky. Pauly.* 2) Kivonás. *Puky.* Elvonás. *Cur. Kun.* 3) Elillantás. *Cur. Puky. Pauly.*

SURHAERES: második örökös. *Náray.* Másodörökös. *Csapó.*

SURHASTARE: kótyavetyélni, kótyavetyére kitenni. *Puky.* Árverésre bocsátani. *Csapó.*

SURHASTATIO: árverés. *Cur. Fog. Debr.* Elkótyavetyélés. *Puky. Pauly.* Kótyavetye. *Szlem. Szirm. Czöv.* Elkótyavetyezés. *P-gyűjt.* Kótyavetyére hányás. *Moln. Párizpáp.* Elkótyázás. *Csapó.*

SURIGERE: meghódítani, meggyőzni, hatalom alá venni, kényseríteni, igazni. *Lex.* Fejét hatni. *Pázm.*

SURIMPIGNORATIO: átzálogosítás. *Czöv.* Alzálogba eresztés. *Szlem.*

SUBINHYPOTHECATIO: újrabezálogosítás, alzálogosítás. *Czöv.*

SUBINQUILINUS: házatlan zselér. *Cur.* Más házánál lakó. *Szirm.*

SUBJECTIO: hódítás. *Lex. Szlem.* Alávetés, hódulás, alája vetés. *Czöv. Szlem.* Önmegadás. *Kun.*

SUBJECTIVA *contingentia*: szabad határozatúság. *Szlem.*

SUBJECTIVE: személyre nézve. *Cur.* Alanyilag, önkileg. *Fog.* Alátja szerint. *Czöv.* Személybeli valóként. *Szlem.* Személyleg. *Stettn.* Belsőképen, személyileg. *Debr.*

SUBJECTIVITAS: önkiség, alanyiség, önnöniség. *Fog.*

SUBJECTIVUS: önkilegi, alanyi, önnöni. *Fog.*

SUBJECTUM: 1) személy. *Cur. Debr. Szirm.* Önki, önnön, alany. *Fog.* 2) Alátétel. *Cur. P-gyűjt. Szirm.* Való, talpvaló, tétemény, tetetű. *Mest. Alap, alagy. Bar. várm.*

SUBJECTUM *obligationis*: kötelezés alatta vetetje. *Ujfal.* Köteleztetésre képes, v. köteleztethető való. *Szlem.*

SUBJICERE: valami alá vetni, tenni. *Lex.*

SUBLEVAMEN: felsegítés, feloldoztatás. *Puky.*

SUBLIMIS: fönlengő, föllengő, magas. *Kun.*

SUBLOCATIO: albérebe adás, alárenda, alárendába adás. *Szlem.*

SUBMISSIO: ítélet alá bocsátás. *Köls.*

SUBMISSIO *litis*: per' ítélet alá bocsátása. *Georch. Czöv. Szlem.*

SUBMONTANUS: hegyaljai. *Szirm.*

SUBORDINARE: alárendelni. *Fog. Kun. Puky.* Függővé tenni, *Kun.*

SUBORDINATI: alája v. alá rendelték. *Czöv.*

SUBORDINATIO: függedelem. *Fog. Debr. Puky.* Függés. *Puky. Pauly. Debr. Lex.* Alattvalóság. *Mest.* Alárendeltség, függelem. *Kun.*

SUBORDINATUS: függő. *Fog. Puky.* Függés alatt lévő. *Puky.* Alárendelt. *Fog.* Engedelém alá vetett. *Lex.* Mástól függő, függedelmes. *Debr.*

SUBPIGNUS: alzálog. *Vált. Fog. Szlem.* Másodzálog. *Cur. l. Afterpfand.*

SUBRECTOR: aligazgató; *Su b r e c t o r a t u s*: aligazgatóság. *Kun.*

SUBREPTIO: becsúszás. *Cur. Lex.* Titkos beosonás. *Lex.* Becsuszamlás, beosontás. *Kun.*

SUPREPTIO occulta: alattomos áskálódás. *Puky.*

SUBREPTITIE: alattomosan. *Kun.* Becsúsztatva. *Csapó.*

SUBREPTITIUS: becsúszott. *Cur. Puky. Debr. Pauly.* Alattomos. *Puky. Pauly. Debr.* Becsuszós. *Sztrók.*

SUBSANNATIO: gúnyolás. *Lex.* Hunyorgatás. *Pázm.*

SUBSCRIBENS: aláíró; foglalkozó. *Kun.*

SUBSCRIBERE: aláírni. *Puky.*

SUBSCRIPTIO: aláírás. *Cur. Puky. Debr. V-gyűjt. Lex.* Helybenhagyás, ráállás, egyetértés. *Mest.*

SUBSELLIUM: tisztiszék, pad. *Debr.*

SUBSEQUE: következő. *Fog.*

SUBSEQUENS: következő. *Fog.*

SUBSIDIARIA proba: segéd próba, I. Proba.

SUBSIDIARIUS: segéd. *Cur.*

SUBSIDIONALIS cassa: segédelmi pénztár. *Debr.*

SUBSIDIUM: segedelem. *Cur. Puky. Debr. Fog. Bar. vm. V-gyűjt. Szlem.* Segítség. *Puky. V-gyűjt. Szlem.* Segéd, adó. *Kun.* Segédeszköz. *Mest. Szlem.* Segédelemeszköz, segéd mód. *Mest.* Segédforrás. *Szlem.*

SUBSIDIUM bellicum: hadi segedelem. *Szirm.*

SUBSIDIUM caritativum: (J. feud.) Segedelem. *P-gyűjt.*

SUBSIDIUM gratuitum: ingyen való, önként adott — ; *Bar. vm.*

SUBSIDIUM regnicolare: ország szerint való — ; *Georch.*

SUBSIGNARE: aláírni. *Kun.*

SUBSISTENDI modus: eltartás mód. *Lex.* Élelem- v. életmód. *Csapó.*

SUBSISTENS: magánálló. *Pázm.*

SUBSISTENS per se = önálló. *Csapó. Önletü. Lex.*

SUBSISTENTIA: élelem. *Cur. Kun. Debr. Puky.* Élhetőség. *Puky. Alodalom. Fog. Tápláltatás. Czöv. Önálhatóság. Sztrók. Önfentartás Debr. Létezés, főnállás. Kun.*

SUBSISTERE: tartózkodni, megállani, megállapodni. *Lex.* Helyén maradni. *Pázm. Főnnállni, létezni. Kun.*

SUBSTANTIA: 1) állomány. *Cur. Puky. Kun. Fog. Pauly. Bar. vm.* Állat. *Pauly. Debr. Bar. vm. P-gyűjt.* Állatja v. mivoltja valaminek. *V-gyűjt. Szlem. Czöv.* Valóság, természet. *P-gyűjt.* Valaminek valója. *Szlem. Magavaló. Mest. Dolognak valósága. Ujjfal. Léteq. Debr.* 2) Érték. *Cur. Bar. vm. Pauly. Kun. P-gyűjt. Vagyon. Fog. Kun. Bar. vm. Puky. Debr. V-gyűjt. P-gyűjt. Jóság. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt.*

SUBSTANTIA caduca: magvaszakadási jóság. *Cur. Uraveszett — ; Puky.*

SUBSTANTIA legata: hagyományos jóság. *Cur. Puky.*

SUBSTANTIA rei: a' dolog' állatja. *Szirm.*

SUBSTANTIALIS: állományos. *Kun. Állományi. Fog. Állatos, fő, derék, sarkalatos. Puky. Pauly. P-gyűjt. Magavalós, állatszerti. Mest. Velős. Georch.* Állatos, valóságos. *Czöv. Mivolti, tárgy' valóját, állatját, mivoltát érdeklő. Szlem. Magánylatos. Vajd. Léteges, állatos. Debr.*

SUBSTANTIALITAS: magavalóság. *Lex.*

SUBSTANTIALITER: állatosan. *Czöv. Állományosan. Kun.*

SUBSTERNERE: előterjeszteni. *Cur. Puky.* Aláterjeszteni. *Cur. Fog. Eleibe terjeszteni. Puky.*

SUBSTITUERE: helyébe venni. *Cur. Helyébe tenni, állítani. Fog. Puky. Helyetteszeni. Kun.*

SUBSTITUTIO: más helyébe állítás. *Cur.* — tevés. *Puky.* Helyébe állítás. *V-gyűjt.* Helyettesítés. *Ensel.* Helyettesítés. *Kun.*

SUBSTITUTIO haereditis: örökös' beállítás. *Czöv.* Örökös' örökösének kinevezése, alörökös-, v. segéd-örökös nevezés. *Szlem.* Város v. várandó örökös' nevezése. *Georch.*

SUBSTITUTUS: más helyébe állított. *Cur.* *Puky.* Másod, al. *Cur.* Helyettesített, helyébe tett. *Debr.*

SUBSTITUTUS iudicii montani: (*J. met.*) albányabíró. *V-gyűjt.*

SUBSTITUTUS iudicium: alszolga bíró. *Cur.*

SUBSTITUTUS provincialis commissarius: kerületi, tartományi albiztos. *Pauly.*

SUBSTITUTUS vice-comes: másod alispán. *Cur.* *Fog.* *Debr.*

SUBSTRATUM: tárgy. *Cur.* *Puky.* *Debr.* *Márt.* *Pauly.* Tárgyazat. *Debr.* *Pauly.* *Fog.* *Kun.* *Puky.* *Márt.* Allyazat. *Puky.*

SUBSTRATUM litis: per' tárgy. *Szlem.* *P-gyűjt.* *Puky.* Per' tárgyazatja. *V-gyűjt.*

SUBSUMERE: rossz néven venni. *Debr.* Felvenni, örölni. *Puky.* *Pauly.* Szóba fogni, neheztelni. *Debr.*

SUBSUMPTIO: neheztelés. *Debr.* Megítélés. *Puky.* Órolás, szóba fogás. *Debr.*

SUBSUMPTIVUS: neheztelő, orrolgó. *Kun.*

SUBTILIS: finom, éles. *Debr.*

SUBTILITAS: kicsinség, apróság, éles ész, elmésség, mélység. *Lex.* Finomság. *Kun.* Hathatóság, lelkeség. *Illyés.*

SUBTILITAS ingenii: éleselméljűség. *Debr.*

SUBTERFUGERE: szabadkozni.

SUBTERFUGIUM: szabadkozás. *Debr.*

SUBTRACTIO: levonás. *Cur.* *Puky.* *Szirm.* Elhuzás az írás alatt. *Puky.* Elvonás. *Csapó.*

SUBTRAHERE pecuniam. pénzt kaporítani, *Kásson.* — csenni. *Csapó.*

SUBTRUDERE: becsusztatni. *Lex.* Alávetni. *Pázm.*

SUBURBIUM: külváros. *Debr.* Külső —; *Szirm.*

SUCCEDERE: 1) követni, 2) örökösülni. *Fog.* Öröködni. *Kölcs.* Örökösödni, örökölni. *Kun.* *Debr.* Sikerülni. *Debr.* 3) Egymás után következni. *Lex.*

SUCCEDERE in officio: következni a' tisztségben. *Bar.* *vm.* Utánosodni. *Debr.*

SUCCESSIO: 1) örökösödés. *Cur.* *Puky.* *Debr.* *Szirm.* *Márt.* *Fog.* *Pauly.* Öröklés, öröklet, örökség. *Kun.* *Debr.* *Fog.* *Csapó.* Örökösi következés. *Márt.* Örökösülés. *Fog.* Öröködés. *Bar.* *vm.* 2) Következés, (p. o. tisztségben) *Cur.* *Puky.* *Szirm.* Követés. *Fog.* Folyamat. *Lex.*

SUCCESSIO ab intestato: végintézet kívüli —; *Cur.* Testamentomatlanságból, v. végső intézetlenség után való —; *Czöv.* Intézetlen —; *P-gyűjt.* Intézetlenül való —; *Georch.* Végső intézet nélkül való —; *Szlem.*

SUCCESSIO agnatica: férfiági —; *Szlem.*

SUCCESSIO antiqua: régi; *Cur.* *Puky.* Megaggott. *Puky.* *Pauly.*

SUCCESSIO ascendentium: nemzők' örökösödése. *Cur.* *Georch.* *Czöv.* Szülői, v. ősi —; *Szlem.* Felági örökösödés. *Perg.*

SUCCESSIO clara: világos —; *Cur.*

SUCCESSIO cognatica: nőági —; *Perg.*

SUCCESSIO collateralis: oldalas —; *Puky.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* Mellékes —; *Puky.* *P-gyűjt.* *Czöv.* Oldalági —; *Szlem.* *Pauly.* Mellékeseknek örökösödések. *P-gyűjt.*

SUCCESSIO conjugum mutua:

hitvesi kölcsönös örökösödés. *Cur. Debr.*

SUCCESSIO conjugalis: hitvesi örökösödés. *Szirm.*

SUCCESSIO collateralium: mellékes —; *Cur.*

SUCCESSIO descenduntium: nemzettek' —; *Cur. V-gyűjt. Szülöttek'* — *Georch. Maradéki* —; *Szlem. Leági v. alági* —; *Perg.*

SUCCESSIO directa; egyenes —; *Cur.*

SUCCESSIO extraordinaria: rendkívül való —; *Czöv. Szlem. Rendkívüles, rendkívüli* —; *Csapó.*

SUCCESSIO familiaris: nemzet-ségi —; *Szlem.*

SUCCESSIO fidei commissaria: hitre bízottban való —; *Czöv. Születés' elsőbbségét követő* —; *Szlem. Hitbizományos* —; *Csapó.*

SUCCESSIO fisci: fiskus' örökösödése. *Cur. Czöv. Királyra szállás. Puky. P-gyűjt. Felsőség' orokosodése. Georch. Felsőégi, v. fiskust illető* —; *Szlem. Ügynöki oroklás. Fog. Fiskusra szállás. Szirm.*

SUCCESSIO gradualis: izenkénti —; *Perg. Izenként járó* —; *Szlem. Lépcsőzetes* —; *Csapó.*

SUCCESSIO haereditaria: örökre szálló —; *Szlem.*

SUCCESSIO in capita: fejenként való —; *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Az örököségben fejenként való részesülés. Ujfal. Fejenkénti* —; *Fog.*

SUCCESSIO in haereditate: örökösödés. *V-gyűjt. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Örökségbe való lépés. Ujfal.*

SUCCESSIO in lineas: ágszerint való —; *P-gyűjt. Puky. Pauly. Ágonként való* —; *Pauly. Szlem.*

SUCCESSIO in munere: tisztfollyamat. *Mest.*

SUCCESSIO in regno: következés. *V-gyűjt. P-gyűjt. Ország-lási orokosulás. Szlem.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

SUCCESSIO in stirpe: törzso-kinti —; *Fog. Izenként való* —; *Puky. V-gyűjt. Fejenként, v. ágonként való* —; *Szlem.*

SUCCESSIO inavata: szövevényes —; *Cur.*

SUCCESSIO iure repraesentationis: (J. rom.) Személyviselés jussával való —; *Czöv.*

SUCCESSIO legalis: törvényes —; *Cur. Georch. Szlem. Törvény-szerint való* —; *P-gyűjt.*

SUCCESSIO legitima: törvényes —; *Szirm.*

SUCCESSIO linealis: ágonként szálló —; *Szlem. Ágball* —; *Nán.*

SUCCESSIO manifesta: világos —; *Cur.*

SUCCESSIO mixta: mind a' két ági, v. elegyes —; *Szlem.*

SUCCESSIO mutua: kölcsönös, v. viszontagló —; *Nán.*

SUCCESSIO mutua conjugum: hitvesi —; *Cur. P-gyűjt. Puky. Hitvesi kölcsönös* —; *Cur. Georch. Debr. Hitves társi kölcsönös* —; *Pauly. Hitvesek közt való* —; *Georch. Házas társoknak kölcsönös örökösödések. Czöv. Házastársi kölcsönös* —; *Szlem.*

SUCCESSIO naturalis: természetit —; *Cur. Szirm.*

SUCCESSIO onerosa: terhes —; *Cur.*

SUCCESSIO ordinaria; rendszeres, v. rendszerint való —; *Szlem.*

SUCCESSIO partialis: részleges. *Czöv. Részintes* —; *Szlem. Részletes* —; *Csapó.*

SUCCESSIO patrimonialis; örökség, v. örök-vagyon gyanánt járó —; *Szlem.*

SUCCESSIO privata: vérség' örökösödése. *Georch. Magányos hazapolgári* —; *Szlem.*

SUCCESSIO pupillaris: árva —; *Kölcs.*

SUCCESSIO pura: tiszta —; *Cur.*

SUCCESSIO sperativa: reménylhető. *Cur. Szirm.*

SUCCESSIO testamentaria: végintézetit —; *Cur. Végintézetit* —;

Puky. Intézet, v. testamentombeli —; *P-gyűjt.* Végső intézeti —; *Szlem.* Végső rendelésből eredett —; *Szirm.* Végrendeleti örökösödés. *Debr.*

SUCCESSIO universalis: közösleges —; *Czöv.* Általános —; *Szlem.*

SUCCESSIO vadit cum onere: az örökösödés teherrel jár. *Puky. Fog.*

SUCCESSIO viduarum: özvegyi —; *Cur. Köny.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Hitvesi —; *Georch.* Özvegyaszszonyi —; *Czöv.*

SUCCESSIO virtualis: reménylhető —; *Cur. Szirm.* Jövendőbeli örökösödés. *Czöv.*

SUCCESSIONALIS: örökösülési. *Fog.* Örökösödési, örökleti. *Kun.*

SUCCESSIVE: 1) időjártával. *Cur. Fog.* Időjárva. *Kun.* Jövendőre, időnkint. *Cur. Puky.* 2) Renddel követve, *Cur. Puky. Bar. vm.* — következő. *Fog. Kun.* Egymásután. *Bar. vm. Lex.*

SUCCESSIVUM: egymásután való. *Fejér.* Egymásután következő. *Lex.*

SUCCESSIVUS: 1) jövendőbeli. *Cur. Puky.* Jövendő. *Debr.* Idővel leendő. *Puky.* Idővel. *Debr.* Időnkinti. *Kun.* 2) Rendszerben következő. *Cur.* Következetes. *Kun.* 3) Egymásután folyó, v. következő, egymást követő. *Pázm.*

SUCCESSOR: 1) örökös. *Cur. P-gyűjt. Lex. Debr. Czöv. Szlem. Puky.* Öröklő, örökösödő. *Bar. vm.* Öröklődő, ősi. *Fog.* Ivadék. *Georch.* 2) Követő (p. o. tisztségben). *Cur. Puky. Fog. P-gyűjt.* Hivatalban következő, tisztifolytató. *Mest.* Következő. *Czöv.* 3) Utód. *Fog. Kun.* Utófi. *Fog.* Maradvány. *Kézir.*

SUCCESSOR propagativus: tenyésztető örökös. *Czöv.*

SUCCESSOR testamentarius: testamentomi —; *Nán.* Végintézeti —; *Perg.*

SUCCESSU temporis: idő' jártával. *Fog. I.* Successive.

SUCCESSUS: szerencsés kimennel, folyamát. *Lex.* Következés, következet, következmény. *Kun.* **SUCCINCTE**: rövideden. *Puky.* **SUCCINCTOR**: éneklő pap. *Szirm.* **SUCCISIO** sylvarum: erdőrongalás, erdővágás. *Cur.* Erdőirtás. *Csapó.*

SUCCRESCENS sylva: eresztvény. *Cur. Puky. Pauly.* Fialat erdő. *Cur. Puky.* Pagony. *Ens. Törv.*

SUCCRESCENTIA: sarjadozás. *Cur.* Sarjadék. *Debr.* Kisarjadozás, újkilajtás. *Szlem.* Eresztvény. *V-gyűjt.* Utánnövés. *Bar. vm. Puky.* Utánnevekedés, fiatalság. *Bar. várm.*

SUCCRESCENTIA sylvae: pagony. *Törv.*

SUCCUMBENS: ügyevesztett. *Cur. Pauly. Puky. Szirm. Már.* Vesztes. *Bar. vm. Pauly. Puky. Már.* Vesztes fél. *Cur.* Ügyvesztő. *Czöv.* **SUCCUMBENS** in causa: perevesztett. *Czöv.*

SUCCUMBENS pars: ügyevesztett rész. *Puky.* Vesztes fél. *Fog. Debr.* Ügyevesztett —; *V-gyűjt.* *Georch.* Ügyevesztett. *Szlem.* Pöre vesztett. *Czöv.* Meggyőzött fél. *Veres.*

SUCCUMBERE: ügyét elvesztetni. *Pauly. Puky. Már.* *V-gyűjt.* Ügyet veszteni. *Fog.* Meggyőzöttet, hódolni, eltkkadni. *Lex.* Bukni, meghanyatlani, veszteni. *Kun.* **SUCCURRERE**: gyámolítani, segíteni. *Kun.*

SUFFERE, v. tollere: eltörlení. *Fog.*

SUFFICIENS: elegendő, elégséges. *Kun.*

SUFFLAMINARE: fellázasztani, fellázítani, izgatni, fitetni, ültetni, zúdítani, zendíteni. *Pauly.*

SUFFLAMINATIO: fellázítás, fellingerlés, zendülés, lázzítás. *Puky.*

SUFFLAMINATOR: lázító, lázasztó; ingerlő, bujtató, felültehető. *Puky. Pauly.* Gyullasztó. *Pauly.* Izgató. *Ensel.*

SUFFLAMINATOR in pontificali-
bus sede vacante: megüresedett
püspöki székek helytartója. *V-
gyűjt. P-gyűjt.*

SUFFRAGANEUS: helytartó. *Debr.*

SUFFRAGARI: szavazni, hozzá-
járulni, pártolni. *Debr.*

SUFFRAGIO communi: közszó-
val, közszózáttal, egyhangúlag,
egyértelműleg. *Fog.*

SUFFRAGIO communi electus:
közértelemmel választott. *Puky.*

SUFFRAGIUM: ítélő szó, voks.
Cur. Puky. V-gyűjt. Választó szó.
Cur. Szó. Fog. P-gyűjt. Szava-
zat, szózat. *Fog. Debr.* Egyetértés.
Puky. Szirm. V-gyűjt. Debr. Ér-
telem. *Puky. P-gyűjt.* Szószól-
lás, közbenjárás. *Mest. Oltalom.*
Puky.

SUFFURATIO: tolvajlás. *Telegd.*

SUGGERERE: szájra adni, su-
gallani, utasítani. *Debr.* Kézre-
adni. *Kun.*

SUGGESTIO: szájraadás. *Cur.*
Puky. Nyelvreadás. *Puky.* Kész-
tetés. *Helt.* Felelet-sugallás. *Szlem.*
Kézreadás. *Szrok.*

SUGGESTIVA puncta: utasító
pontok. *Cur. Puky. Debr.*

SUGGESTIVA quaestio: utasító
kérdés, v. pont. *P-gyűjt. Georch.*
Felelet-sugalló kérdés. *Szlem.*

SUGGESTUM: erkély, prediká-
ló szék. *Szirm.*

SUGILLATIO: böcsmerlés, meg-
szóllás, gyalázás. *Bar. vm.*

SUICIDA: öngyilkos, önölő.

SUICIDIUM: öngyilkosság. *Kun.*
Önölés, önnönölés. *Lex.*

SUI juris: maga ura. *Cur. Pu-
ky.* Önmagától függő, önhatál-
mu. *Szlem.* Magatörvényű. *Ujfal.*
Önjogú. *Debr.* (*Sui juris est*:
magával szabad ember. *Helt.*)

SUMMA: somma. *Cur. Bar. vm.*
Pénzmenység. *Törv. czik.* Öszve-
ség. *Cur. Bar. vm. Fog. Debr.*
Puky. Öszvet, öszvet. *Enfel.* Ösz-
veg. *Szrok.* Öszvezet, foglalat.
Debr.

SUMMA capitalis: tőpénz. *Stett.*
Tőkepénz. *Perg. Debr.*

SUMMA capitalis fundationalis:
alapítványi tőke *Törv. czik.*

SUMMA integralis: egész som-
ma. *Cur. Szirm.*

SUMMA investitia: rajta fekvő
somma. *Georch.* Jőszágon fekvő
pénz. *Szlem.*

SUMMA minor: kisebb —; *Cur.*
Szirm.

SUMMA pecuniae: pénzmennyi-
ség. *Stett.* Pénz. *Debr.*

SUMMA summarum: öszvezetek'
öszvesége. *Debr.* Egy summában.
Szirm.

SUMMAE imputatio: summa' bé-
tudása. *Czöv.*

SUMMARIA procedura: rövid
perfolyamat. *Cur. Puky.* Sommás
per. *Cur.* Kurta törvény, rövid
folyamat. *Puky.* Rövid perfolyás.
Márt. Sommás, rövid per folyása,
v. folytatása. *P-gyűjt.* Rövid útú
törvénykezés. *Debr.*

SUMMARIE: 1) öszveleg; 2) rö-
vidleg. *Fog.* Öszvetesen, össze-
sen. *Kun.*

SUMMARIUM: sommázat. *Cur.*
Pauly. Puky. Öszveséges foglalat-
mány. *Bar. vm.* Öszveséglet. *Puky.*
Öszveség, foglalat. *Fog.* Öszve-
zeti lajstrom. *Debr.*

SUMMARIUS: öszveséges, rövid.
Cur. Puky. P-gyűjt. Sommás,
összevonatott. *P-gyűjt.* Öszveges.
Debr. Fog. Rövidleges, öszvele-
ges. *Fog.*

SUMMARIUS extractus: rövid ki-
vonás. *Cur. Puky.* Kiírás. *Puky.*
Kivonat. *Debr.*

SUMMARIUS processus: rövid,
szózat v. szóbeli pör. *Kun.*

SUMMUS et secretarius cancellarius:
fő és titkos kancellarius.
Czöv. — Korlátnok. *Csapá.*

SUMPTUS: költség. *Cur. Fog.*
Szirm. Bar. vm.

SUMTUOSUS: költséges. *Kun.*

SUPELLECTILE: készülétek.
Törv. czik.

SUPELLEX: házibutor. *Debr.*

SUPERABUNDANS: felesleg való, bővelkedő. *Cur. Puky.* Fölösleges, fölös. *Fog. Puky.* Felesleges. *Debr.*

SUPERABUNDANTIA: feleslegesség. *Puky.*

SUPERADDITA pecunia: felpénz. *Nán.*

SUPERARBITRATIO invalidorum: a' szolgálatra alkalmatlanokká lett katonáknak magvizsgálása, v. vizsgálata. *Puky.*

SUPERARBITRIUM: bővebb vizsgálás. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Bővebb vizsgálat. *Puky. Pauly. Debr.* Fővizsgálat. *Puky.* Vélemény' meghányása. *Szlem.*

SUPERARE: felülmúlni, meghaladni. *Debr. Puky. Kun.* Által-esni rajta. *Puky.* Bevégezni. *Debr.*

SUPERATA res: bevégzett dolog. *Debr.*

SUPERDIFFICULTAS: másodnehézség. *Cur.* Ujlagos kérdésbe vétel. *V-gyűjt.* Ujabb nehézség. *Czöv.*

SUPERDILUCIATIO: újabb világosítás. *Czöv.*

SUPEREROGANS: felesleg kiadó. *Cur. Puky.*

SUPEREROGATIO: túlköltés, bevételt meghaladó kiadás. *Kun.*

SUPEREROGATUM: bevételt meghaladó költség. *Cur.* kiadás. *Szlem.* Fölösleg kiadat, fölösköltség. *Fog.* Felesleg való kiadás. *Puky. Pauly.* Feleslegezés. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Feleslegelés, felesleges kiadás. *Bar. vm.* Feleslegadás. *V-gyűjt.* Túlköltség. *Kun.*

SUPEREVICTIO: feloltalmány. *Szirm.* Felszavatosság. *P-gyűjt.*

SUPEREVICTOR: főszavatos. *Kölcs.* Szavatos, szavatossa. *Péchy.* Szavátos, szavátosa. *P.* Előszavatos. *Georch.*

SUPEREVINCENDUS: főszavatozandó. *Kölcs.*

SUPERFICIALIS: felüleg, felüleges. *Cur. Kun.* Felszínes. *Gr. Széch.* Fölületes, fölészines, fölleges; futólagos. *Kun.*

SUPERFICIALITAS: felülség, felülegesség. *Cur.*

SUPERFICIALITER: fölületesen, felüleg. *Fog. Pauly.* Futólag. *Pauly. Kun.* Felszínleg. *Gr. Széch. Kun.* Fölülegesen, fölleg. *Kun.*

SUPERFICIALITER rem considérare: futólag tekinteni a' dolgot. *Puky.*

SUPERFICIES: külszin, fölözet, föl. *Bar. vm.* Fölület. *Fog. Kun.* Felület. *Pauly.* Felüleg. *Debr.* Fölészín, fölep. *Kun.*

SUPERFICIES terrae: föld' színe. *Pauly. Puky.* Földhát, földszín. *Puky.*

SUPERFLUA cautela: felettébb való óvás. *P-gyűjt.* Felesleges óvás, 's vigyázat. *Szlem.*

SUPERFLUA cautela non nocet: a' felesleges óvás nem árt. *Puky.*

SUPERFLUE: fölösleg. *Fog.*

SUPERFLUITAS: feleslegesség. *Cur. Fog. Debr.* Feleslegség. *Cur.* Felesleg-valóság. *Puky. Pauly.* Fölösség. *Fog.*

SUPERFLUITAS fundi: fundus' feleslegessége. *Czöv.* Jóság, 's vagyon feleslege. *Szlem.*

SUPERFLUUM: felesleges, felesleg. *Cur.* Felesleg-valóság. *Puky.* Fölösleges. *Fog.*

SUPERINDUCALT: váltóra vezetett. *K. Választ.*

SUPERINSCRIBERE: felülírni. *Kölcs.*

SUPERINSCRIPTIO: 1) felülfizetés. *Cur. Debr. Fog.* 2) Felülfizettetés. *Cur. Puky. Georch.* 3) Felülírás. *Kölcs.* Felbeírás, feljül ráírás. *Czöv.* Reá iratás, adósnágnak jószágra iratása. *Szlem.* — a' jószágra való átirása. *Puky.* Felül reá irás. *Czöv.* Adósnágnak zálogos birtokra való általíratása. *Debr.*

SUPERINSCRIPTIONALIS processus: felülfizetési per. *Debr.*

SUPERINSPECTIO: felügyelés. *Törv.*

SUPERINTENDENS: a' protestans ekklesiának egyházi előljáró-

ja, főigazgatója. *Szirm.* Főügynök. *Kun.*

SUPERIOR: előjáró. *P-gyűjt.* *Lex.* Fő. *P-gyűjt.* Feljebbvaló. *Mest.* *Szirm.*

SUPERIORITAS: felsőség, előjáróság. *Fog.* *Puky.* *Pauly.* *Mest.* Főség. *P-gyűjt.* Feljebbvalóság. *Mest.* Felsőbbség, felső rendenvalók. *Pauly.* Felsőség. *Kun.*

SUPERNATANTIA: fenmaradék. *Cur.* *V-gyűjt.* *Puky.* Feleslegvalóság. *Puky.* Felüllevőség. *Debr.* Felsőleg; Überrest. *Vált.*

SUPERNUMERARIUS: számeletti. *Debr.* *Fog.* *Puky.* Felesleges. *Bar. vm.* Számelettvaló. *V-gyűjt.*

SUPERPELLICEUM: felső ümög (papoknál). *Gánócz.*

SUPERPLUS: felesleg. *Törv.*

SUPERPONDUM: nyomtaték. *Fog.* *Debr.* *V-gyűjt.* Ráadás, pótoló erősség. *Debr.*

SUPERREVISIO: felsőbb megvizsgálás. *Cur.* Legfelsőbb — ; *Fog.* Ujjabb — ; *Puky.* *Márt.* *P-gyűjt.* Itélet' végső. meghányása. *Szlem.* Főbb vizsgálat. *Ens.*

SUPERREVISORIUM: legfelsőbb törvényszék. *Fog.*

SUPERSEDERE: felfüggeszteni. *Puky.* Megszünni, felhagyni valamivel, elmellőzni, v. hallgatni. *Lex.*

SUPERSOLUTIO: ráfizetés. *V-gyűjt.* *Szlem.* Felülfizetés. *V-gyűjt.*

SUPERSTES: élő, életben maradt. *Bar. vm.*

SUPERSTITIO: 1) habonáság. *Cur.* *Puky.* *Kun.* *Debr.* *Bar. vm.* Babonáskodás. *Bar. vm.* Babona. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Lex.* 2) Vakbuzgóság. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Debr.* 3) Előítélet. *Debr.* Balhit. *Kun.*

SUPERSTITIOSUS: 1) babonás. *Cur.* *Szirm.* *Puky.* *Pauly.* 2) Vakbuzgó. *Cur.* *Puky.* Babonászkodó, balhitű. *Kun.*

SUPERVACANEUS: felesleges. *Cur.* Szükségtelen. *Ens.*

SUPPEDITARE: kézhez szolgáltatni, kézhez juttatni. *Kun.*

SUPPLEMENTALIS instructio : pótoló utasítás. *Debr.*

SUPPLEMENTUM: pótlék. *Cur.* *Debr.* *Puky.* *Sztrók.* *V-gyűjt.* *Szlem.* Pótolmány. *Bar. vm.* Pót, pótlék. *Fog.* *Kun.* Kiteljesítés. *Szirm.* *Helt.* Pótlás. *Debr.* Toldalék. *Kun.*

SUPPLENS: helyettes, pótoló, helytöltő. *Bar. vm.* Helypótló. *Fog.* Pótlár. *Kun.*

SUPPLERE: kipótolni, helyre pótolni. *Cur.* *Puky.* Helyre hozni, teljesíteni, egészíteni. *Lex.* Pótolni, pótlékolni. *Kun.*

SUPPLETATIO: pótlás. *Cur.* *Fog.* Pótolás. *V-gyűjt.* *Puky.*

SUPPLETORIE: pótlólag. *Cur.* Pótlólag. *Fog.* *Puky.* *Kun.* *Debr.* Toldólag. *Kun.*

SUPPLETORIUM juramentum : kipótoló esküvés. *Czöv.* Pótló eskü. *Csapó.*

SUPPLETORIUS: pótló. *Cur.* Pótlós, pótolólagos. *Fog.*

SUPPLEX libellus: esedező levél. *Cur.* *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Könyörgő levél. *P-gyűjt.* *Szlem.* Esedezővény. *Ens.*

SUPPLICANS: esedező. *Cur.* *Puky.* *Fog.* *V-gyűjt.* *Szlem.* Kérő. *Puky.* Könyörgő. *Szlem.* Kéregető. *Kun.*

SUPPLICATIO: esedezés, könyörgés. *Cur.* *Szirm.* Kéregetés. *Kun.*

SUPPLICIUM: halálos büntetés. *Cur.* *Szirm.*

SUPPONERE: feltenni. *Cur.* *Kun.* Vélni, helyébe tenni; kicserélni. *Kun.*

SUPPORTARE: viselni, elviselni. *Cur.* *Puky.*

SUPPORTARE onus alterius : más' terhét viselni. *Cur.* *Puky.*

SUPPOSITIVUS: felesérelt, ál,

Cur. Bar. vm. Hamis. Bar. vm. Alácserélt. Puky. Fog.

SUPPOSITUS : alácsérélt, alácsúsztatott. *Debr.*

SUPPOSITUM : 1) feltétel. *Cur. Debr. Puky. Pauly.* 2) Gyauu. *Fog.* Feltevés, gondalap, alátétel. *Bar. vm.* 3) Vélemény. *Fog. Debr.* Vélalap. *Bar. vm.* Föltétemény, vélet. *Kun.*

SUPPUTARE : leszámolni. *Cur.*

SUPREMA collegia : legfőbb hivatalok, 's kormány v. törvényszékek. *Szlem.*

SUPREMA directio montana : (*J. met.*) bányafőigazgatás. *Szlem.*

SUPREMA inspectio montana : (*J. met.*) b. főfelügyezés. *Czöv.*

SUPREMA potestas : főhatalom. *Bália.* Főuraság. *Dienes.* Főuralkodói hatalom. *Vajd.*

SUPREMA praefectura militaris : hadi főkormányzók. *Pauly.*

SUPREMATIA : fölsőség, fölvi-gyázóság. *Kun.*

SUPREMATUS : (*J. Can.*) főség, főbbség, legfőbbtség, feljebbvalóság, elsőség. *Mest.*

SUPREBUS camerae grafius : (*J. met.*) bányáknak főigazgatójok. *Georch.*

SUPREBUS cammergrafiis : bánya főkamarás. *Pauly.*

SUPREBUS capitaneus : főkapitány. *Pauly.*

SUPREBUS comes : főispán. *Fog. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Vármegyének főigazgatója. *Georch.*

SUPREBUS director : főigazgató. *V-gyűjt.*

SUPREBUS director provincialis commissariatus : tartományi biztosságnak főigazgatója. *Bar. vm.*

SUPREBUS provincialis commissarius : kerületbeli, tartománybeli főbiztos. *Pauly.*

SUPREBUS provincialis commissariatus director a' tartományi főbiztosság' igazgatója. *Pauly.*

SUPREBUS vigiliarum praefectus : őrnagy. *Fog. Törv.*

SUPPRESSIO beneficii : (*J. can.*) egyházi hivatal', v. haszonvétel' eltörlése. *Szlem.*

SUPPRIMERE : lenyomni, elnyomni, eltilkolni. *Lex. Fojtani. Pázm.*

SURCULUS : csemete. *Cur.*

SURCULUS ultimus : utolsó csemete. *Cur. Puky. Pauly.*

SURROGARE : helyébe rendelni. *Puky. Pauly.* Helyébe állítani. *Puky. V-gyűjt. Fog.* Ujjal felváltani a' törvényt. *Georch.* Más' helyébe rendelni. *Szlem.* Pótlékolni. *Kun.* Helyettesíteni. *Debr.*

SURROGATUM : pótolék. *Cur. Puky. Pótlék. Pauly. Kun.* Pótszer. *Fog.* Pótló eszköz. *Puky. Pauly.*

SURROGATUS : helyébe rendeltetett. *Szirm.* Helyébe állítatott. *Puky.* Felváltott. *V-gyűjt. Szirm.* Képviselő. *Czöv.* Más' helyébe rendelt. *Szlem.* Üdeig való. *Bar. vm.* Helyettes. *Fog. Debr.*

SURROGATUS vice-comes : ideig való Alispány. *Czöv.*

SUSCEPTIO : felvállalás, elfogadás. *Lex. Vétel. Pázm.*

SUSCITARE : költeni, felkölteni, feiserkenteni, felébresztteni, serkentgetni. *Lex. Támasztani. Pázm. Kun.* Gerjesztteni, indítani. *Kun.*

SUSCITATIO litis : pertámasztás. *Cur. Bar. vm.* Pörélesztés. *Csapó.*

SUSPENDERE : felfüggesztteni. *Cur. Kun.* Független hagyni. *Cur.* — tartani. *Puky.* Megakasztani. *Puky. Pauly.* Elhalasztani. *Kun.*

SUSPENDERE ab officio : hivaltaltól felfüggesztteni. *Cur. Puky.*

SUSPENDERE processum : a' pert független hagyni. *Cur. Puky. Pauly.* — felfüggesztteni. *Pauly.*

SUSPENSIVUM : felakasztás. *Szirm.*

SUSPENSIO a beneficio : (*J. can.*) haszonvétel-felfüggesztés. *Szlem.*

SUSPENSIO ab officio : (*J. can.*) hivatal-felfüggesztés. *Szlem.*

SUSPENSIVE, in suspenso : független. *Kun.*

SUSPENSIVUS: felfüggesztetett. *Dien.* Független. *Csapó.*

SUSPENSUM tenere: függőben tartani. *Lex.*

SUSPICIO: gyanu. *Cur. Puky. Kun. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem. Fog. Már.* Gyanakodás. *Cur. Puky. Debr. Mokr. Moln. P-gyűjt.* Gyanúság. *Czöv. Szlem. Szirm. Már. Mokr. Moln. Párizs.*

SUSPICIO culposa: hibás — ; *Czöv.* Gondatlan tett szülte — ; *Szlem.*

SUSPICIO dolosa: ravaszos — ; *Czöv.* Álnok tett szülte — ; *Szlem.*

SUSPICIO fundata: helyes — ; *Cur. Puky.* Alapos — ; *Fog.*

SUSPICIO gravis: nehéz — ; *Cur.*

SUSPICIO infundata: helytelen — ; *Cur. Puky.* Alaptalan — ; *Fog.*

SUSPICIO levis: csekély — ; *Cur.*

SUSPICIO simplex: egyszeres ; *Czöv.* Pusztá félelmen épülő ; *Szlem.*

SUSPICIO temeraria: vakmerő ; *Cur. Puky.*

SUSPICIO violenta: kénszerítő *Cur.*

SUSTENTARE: gyámolítani, támasztani, eltűrni, elszenvédeni, tartani, táplálni, dajkálni. *Lex.* Élelmezni, főtartani. *Kun.*

SUSTENTARE jus alicujus: valaki jogát fentartani. *Fog.*

SUSTENTATIO crediti: hitel' fentartása. *Cur. Puky.*

SUSTENTATIO juris: jus' — ; *Cur.* Jogfentartás. *Csapó.*

SUSTENTATIVUM remedium: fentartó orvosság, v. szer. *V-gyűjt.* Jus-fentartó szer. *Szlem.*

SUSTENTATOR jurium: jogok' főtartója. *Fog. Debr. Jussok' — ; Cur. Jusunak — ; V-gyűjt.* Igazak' fentartója. *Puky. Jusfentartó. Szlem.*

SUSURRARE: fondorkodni, suttogni. *Puky.*

SUSURRATIO: suttogás, fondorkodás. *Puky. P-gyűjt.* Fondorkodás. *Mest.*

SUUM: önnön sajátja. *Georch.* Saját, sajátja. *Szlem.*

SVADRON: lovagszásad. *Kun.*

SVASOR: javalló. *Szirm.*

SVAVITAS: kellem. *Fog. Puky.*

SYLVA: erdő, cseré, haraszt. *Helt.*

SYLVA succrescens: nevendék erdő. *Cur.* Eresztvény, fiatal, nevedő erdő. *Puky.*

SYLVARUM decorticiatio: fahántás. *Cur.*

SYMBOLICA diplomatica: beavatató, vagy beiktató jegyisméret. *Perg.*

SYMBOLICA executio: jelképes végrehajtás. *Cur.*

SYMBOLICA explicatio: jelképi magyarázat. *Kun.*

SYMBOLICA professio: közönséges vallás. *Pázm.*

SYMBOLICA resignatio: jelképes általadás. *Debr.*

SYMBOLICA repraesentatio: hasonlatosság szerint való gondolat. *Márt.*

SYMBOLICUS: jelképes. *Cur. Lex.* Jel által való. *Dien.* Ábrázolati. *Szlem.* Jelképi. *Kun.*

SYMBOLUM: 1) jelkép. *Cur. Pauly. Debr. Puky. Kun. Fog. Jegy. Bar. vm.* 2) Jelszó. *Cur. Fog.* Szózaték, jelmondás, közvállás. *Bar. vm.* Választott mondas. *Puky.* Hitvallás. *Lex.* Jelige. *Fog.*

SYMBOLUM gentis: czimer. *Perg.*

SYMETRIA: idomosság. *Fog.* Idom. *Puky.* Mértékarány, idomarány, aránylat. *Debr.* Mértékszer. *Kun.*

SYMETRICUS: idomarányos, mértékszeres. *Kun.*

SYMETRUS: idomos. *Fog.*

SYMPATHETICE: rokonérzőleg, rokonérzetileg, rokonszenveleg. *Kun.*

SYMPATHIA: természeti egyenlőség. *Szirm.* Rokonszenve. *Fog. Kun.* Egyenlő érzés, természeti vonzódás, vonszalom. *Puky.* Rokonzérés. *Debr.* — érzet. *Kun.*

SYNCRATIA: közsorszaglás, népválasztotta személyekből álló uralkodás. *Kun.*

SYNGRAPHIA: saját kézirat. *Cur. Debr. Kézírás. Puky.* Tulajdon kézírás. *Szirm. Kötelezvény. Kun.*

SYNGRAPHUM: (*J. rom.*) közírás, közkézirat. *Czöv.*

SYNDICUS: (*J. rom.*) község' szószóllója. *V-gyűjt. Puky.* Mentő atya, véd —; védügyész. *Bar. vm. Ügyviselő, szószóló. Debr.*

SYNODALIA judicia: zsinati ítélőszék. *Szlem.*

SYNODALIS constitutio: egyházi gyülekezetbeli végzés, v. határozás. *P-gyűjt.*

SYNODUS: zsinat. *Fog. Puky. Debr. Szirm. Pauly.* Egyházi gyülekezet. *Debr. Puky. Pauly. Lex. Szirm. I. Concilium.*

SYNONIMA vox: hasonzó. *Fog.*

SYNONIMICE: hasonzavilág, hasonzó gyanánt. *Kun.*

SYNONIMICON: hasonzókönyv. *Puky.*

SYNONIMON: hasonzó. *Kun.*

SYNONIMUS: hason értelmű. *Fog. Debr.* Hasonzó, egyértelmű, egyjelentésű, egyjelentő. *Puky. Pauly.* Azonjelentő. *Pauly.*

SYNOPSIS: összevonás, foglalmány. *Bar. vm.* Rövid foglalat. *Debr.* Vázlat, rövid ábrázolat. *Kun.*

SYNOPTICUS: rövidfoglalatú. *Debr. Vázlatos. Kun.*

SYNTHESIS: öszvefoglalás. *Bar. vm.* Összetétel, kapcsolat. *Kun.*

SYSTEMA: rendszer. *Cur. Fog. Kun. Debr. Pauly. Puky.* Ren-

dezet. *Cur. Bar. vm.* Alkotó rendszabás, alkotmány. *P-gyűjt. Puky. Pauly.* Öszveállítás, tudomány-épület. *Mest.* Tudományos épület. *Pauly.* Szerkezetmény. *Bar. vm.* Szerkeztetés' rendlje. *Puky.*

SYSTEMA civitatum: polgári társaságok' egyesülete. *Szlem.*

SYSTEMA defensivum: oltalmazó —; *Debr.* Vérendszet. *Csapó.*

SYSTEMA feudale: hűbéri rendszet. *Stett. Perg. Bér földi —; Kun.*

SYSTEMA offensivum: háborító rendszer. *Debr.*

SYSTEMA regni: ország' alkotmány, v. rendtartása. *V-gyűjt.* Ország' alkotványa. *Debr.*

SYSTEMATICA commissio: rendbeszedő biztosság. *Szlem.*

SYSTEMATICA operata: rendszeres munkálatok. *Debr.*

SYSTEMATICA pertractio: rendszer munkába való szedetés. *Puky.*

SYSTEMATICE: rendszeresen. *Kun.*

SYSTEMATICUS: rendszeres. *Cur. Debr. Kun. Fog. Puky.* Alkotmányos, alkotmánybeli, alkotó rendszabási. *Puky.* Rendszerezett. *Debr.*

SYSTEMISARE: rendszeresíteni. *Fog. Kun.* Alkotó rendet szabni, alkotmányt találni. *Puky.* Rendszerezni. *Kun.*

SYSTEMISATIO: alkotó rendbe szedés. *Puky.* Rendszeresítés, rendszerezés. *Csapó.*

SYSTEMATISATUS: rendbe, alkotó rendbe szedetett, alkotmányos. *Puky.*

T.

TABELLA: lajstrom. *Cur. Puky. Debr.* Sorozat. *Fog. Mutaték. Bar. vm. Iv. Debr.* Tábla. *Szirm.*

TABELLA confrontationalis, v. confrontationis: öszvegyeztető lajstrom. *P-gyűjt. Márt. Pauly. Puky.* Egyengtető mutaték. *Bar. vm.* Adó-egyeztetési lajstrom. *Debr.*

TABELLA dicationalis: rovatali lajstr. *Debr.* Adófelvetés. *Szirm.*

TABELLA telonialis: vámfizetést mutató tábla. *Czöv.* Vám, és révbértábla. *Szlem.*

TABELLARIUS: mutatékos. *Bar. vm.* Sorozatos. *Csapó.*

TABELLARIUS: levél-hordozó. *Helt. Szirm.*

TABERNACULUM: sátor. *Puky. P-gyűjt.* Hajlék, gunyhó. *Lex.*

TABERNACULUM Dei: az Isten' sátora. *Pázm.*

TABULA: tábla, törvényszék. *Cur. P-gyűjt. Puky. Debr.* Itélő szék. *Debr. P-gyűjt. Telek. Puky. P-gyűjt.*

TABULA banalis: bán' táblája. *Georch.* Banátusi tábla. *Czöv.* Horvátországi báni tábla. *Szlem.*

TABULA districtualis: vidéki —; *Nán. Georch.* Vidékbeli —; *Czöv.* Kerületi —; *Puky. Pauly.* Kerületbeli ítélő —; *V-gyűjt.* Kerületi altörvény —; *Szlem.* Ker. kir. tábla. *Debr.*

TABULA judiciaria croatica: Horvát-országnak különös törvényszéke. *Georch.* Horvátország' törvényes táblája. *Czöv.* Horvát, és tótországi ítélő tábla. *Szlem.*

TABULA magnatum: főrendek' táblája. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Főrendi tábla. *Szrok.*

TABULA procerum: főnökök' táblája. *Szrok.* I. Tabula magnatum.

TABULA regia: királyi tábla. *Puky. Debr. Pauly. Georch.* Királyi törvényes tábla. *P-gyűjt. Czöv.* Királyi ítélőszék. *Szlem. Kölcs.*

TABULAE regiae sententia: kir. tábla' ítélete; *judicium*: bírálata. *Szrok.*

TABULA septemviralis: hét bírás —; *Georch. Puky. Pauly.* Hét személyes —; *Czöv.* Hét személyű —; *Puky. Pauly. Debr.* Hét személyes fő —; *Szlem.* Hétszemélynöki tábla. *Csapó.*

TABULA statuum: rendek' táblája. *Pauly. P-gyűjt.*

TABULA statuum et ordinum: karok' és rendek' táblája. *Puky.*

TABULARE forum: táblai bíróság. *V-gyűjt. Puky. Debr.*

TABULARIS: táblai. *V-gyűjt.* Főtörvényszéki. *P-gyűjt.*

TABULARIS processus: táblai, v. táblánál kezdő per. *Puky.* Táblai perfolrás. *V-gyűjt.* Tábla, v. táblabéli, v. főtörvényszéki. per. *Szlem.*

TABULARISTA: táblás ur. *V-gyűjt.* Főtörvényszéki bíró. *Szlem.*

TABULARIUM: levéltár. *Debr. Szirm.* Levéltartóház. *Szirm.*

TABULATUM: padlás. *Szirm.*

TACHYGRAPH: gyorsíró. *Kun.*

TACITA approbatio: hallgató javallás. *Pázm.*

TACITE: hallgatólag. *Cur. Fog. Puky. Kun. Debr.* Hallgatva. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Halkan. *Kun. Némán,* szótalantul. *Mest. Titkon,* alattomban. *Lex. Szlem.* Alattom-

ban érthetőleg. *Szlem.* Hallgatógúl. *Sztrók.* Rejtőzöleg. *Debr.*

TACITURNITAS : hallgatás. *Cur.* Veszteghallgatás. *Szirm.*

TACITURNUS : l. Tacitus.

TACITUS : hallgatóságos. *Fog.* *Kun.* Szótalan, titkos, rejtett, elhallgatott, csendes, titoktartó. *Lex.* Hallgatag. *Sztrók.* *Fog.* *Halk.* *Kun.*

TACITUS actor : alattomos felperes. *Puky.*

TACITUS consensus : hallgatás-sali megegyezés. *Debr.* *Halk.* v. hallgatóságos —; *Kun.*

TACTICA : hadi tudomány. *Bar.* *vm.* *Puky.* Harczolás' tudománya. *Bar.* *vm.* Hadi fortély. *Puky.* Hadtudomány. *Debr.* *Kun.*

TACTUS : 1) időmérték; 2) illetés. *Puky.* Tapintat. *Sztrók.* Érintés, tapintás; hangmérték. *Debr.*

TAGLIA : fogóbér. *V-gyűjt.* *Pauly.* *Márt.* Katonafogóbér. *P-gyűjt.* *Márt.* *Puky.* Fogásbér. *Puky.* *Pauly.* *Márt.* Szökött katonát elfogónak jutalma. *Szirm.*

TAGSATZUNG : tárgyalatási határidő; *Judicium contradictorium.* *Vált.* *Csász.*

TAGZETTEL : napilap. *Csász.*

TALENTUM : nagy elme, tehetős elme, elmebeli tehetség. *Puky.* Kincész. *Sztrók.* 1) Régi pénznem; 2) észtehetség. *Debr.*

TALIO : viszonzás. (*Vergeltung*) *Fog.* Szintannyi, hasonló. *P-gyűjt.* *Puky.* *Pauly.* Viszontaglás. *Georch.* *Pauly.* Viszonzat. *Debr.* Viszonzás. *Puky.* *Pauly.* Hasonló büntetés. *Czöv.* *Szirm.* Viszonzozás, sérelem. *Szlem.* Hason büntetés. *Helt.* *Kun.* Azontkövetelés. *Sztrók.*

TALIONIS poena : hason büntetés. *Cur.* *Puky.* Hasonló b., v. személt személt. *Puky.* Azontkövetelés' büntetése. *Sztrók.* Viszonzatos büntetés. *Debr.*

TALISMAN : bűvszer, varázsszer. *Kun.*

TALITER qualiter : imígy amúgy. *Kun.*

TANGERE : tárgyazni. *Fog.* Érinteni. *Kun.*

TARA : edény-boríték. *Bar.* *vm.* Göngyöletsúly. *Fog.*

TARIFFA : 1) vámrajstrom. *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Vámjegyzék. *Fog.* Vámszabás' mutatékja. *Bar.* *vm.* Vámmutató tábla. *P-gyűjt.* Harminczadi vám —; *Szlem.* Vám. *Puky.* 2) Árlajstrom. *Cur.* Becslajstrom. *P-gyűjt.* *Puky.* *Pauly.* Bérjegyzék. *Törv.* Bérszabati, árszabati lajstrom. *Debr.* Árjegyzék. *Kun.*

TARIFFA telonialis : vámjegyzék. *Kun.*

TAVERNICALIS jus : tárnoki törvény. *P-gyűjt.* Tárnoki szék' törvénye. *Czöv.* Tárnoki, v. tárnokszéki törvény. *Szlem.*

TAVERNICALIS : tárnoki. *V-gyűjt.* *Szlem.* *Fog.*

TAVERNICALIS codex : tárnoki törvénykönyv. *P-gyűjt.*

TAVERNICALIS sedes : tárnokszék. *Debr.* *Kölcs.* *Puky.* Tárnoki szék. *Puky.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Czöv.* *Szlem.*

TAVERNICORUM magister : tárnok-mester. *Perg.*

TAVERNICORUM regalium magister : királyi tárnokmester. *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Georch.* *Czöv.* *Szlem.*

TAVERNICUS : tárnok. *Kölcs.* *Perg.* *Debr.* *Fog.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Főtárnok-mester. *Pauly.*

TAXA : taksa. *Cur.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Czöv.* *Debr.* Bér. *Fog.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Debr.* *Georch.* Váltás. *Puky.* *Pauly.* *Debr.* *Bar.* *vm.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Szirm.* Szokmány, szokota. *Bar.* *vm.* Becsúár. *Márt.* Szabott ára. *Szirm.* Árszabály. *Sztrók.* Díj. *Fog.* *Debr.* Díjfizetés. *Törv.*

TAXA citatoriarum : idéző levél' váltása. *Debr.*

TAXA depositionis : letétel' díja. *Debr.*

TAXA expeditionis: kiadási —; *Cur.* Kikészítés' váltsága. *Puky.*

TAXA expeditionis litterarum: levelek' váltsága. *Szirm. V-gyűjt. Szlem.*

TAXA indigenatus: hazafiság' váltsága. *V-gyűjt.* Hazafiusitási —; *Cur.* Hazafiusítás' váltsága, 's taksája. *Szlem.* Honosítás' váltsága. *Debr.*

TAXA judicialis: birói bér. *Czöv.* Birói taksá. *Szlem.*

TAXA levatae: felvétel' bére. *Georch.* Perfelvétel' taksája. *Szlem. Debr.*

TAXA litterarum: levélváltság. *Kölcs.*

TAXA ordinum: vitézi rendek' váltsága. *Szlem.*

TAXA processualis: pertaksá. *Cur. Puky. Szirm.* Perváltság' váltsága. *V-gyűjt.* Perváltság. *Debr.*

TAXA pro vinculo: vas' váltsága. *Szlem.*

TAXA revocationis: visszahívás' díja. *Debr.*

TAXA scribentis: íróbér. *Debr.*

TAXA stateralis: mérlegdíj, v. váltság. *Kölcs.*

TAXA titulorum: tisztelet-nevek' taksája, díja. *Szlem.* Czimdíj, czimváltság. *Csapó.*

TAXA tolerantialis: türedelmi taksá. *Cur.* Türedelcmbér. *Szirm. Debr. P-gyűjt. Georch.* Türedelm — pénzszomma. *Czöv.* Türedelm' váltsága. *V-gyűjt.* Türeszokmány, türváltság. *Bar. vm.*

TAXALIS nota: díjjegyzék. *Csász.*

TAXARUM liber: díjönyv. *Csász.*

TAXALISTA: taksás. *Cur. Fog. Szirm. Puky. Debr. Pauly.* Váltságos. *Márt. Puky. Pauly. V-gyűjt.*

TAXARE: taksálni. *Cur. P-gyűjt. Debr.* Váltságolni. *Puky. Pauly. V-gyűjt.* Árt, bért, váltságot szabni. *P-gyűjt.* Zsarolni. *Kun.*

TAXATIO: taksálás. *Cur. P-gyűjt.* Bér, váltság-szabás. *P-gyűjt. Puky.* 1) Díjazás, ározás, bér-

szabás; 2) húzavonás. *Fog. Ár-szabás; zsarolás. Kun.*

TAXATIO camerae apostolicae: apostoli kamarának taksálása. *Szl.*

TAXATIO pretii mercium: ár-szabás. *Szlem.*

TAXATOR: váltságoló. *Puky. V-gyűjt.* Taksáló, becsülő. *P-gyűjt. Szirm.* Váltságzedő, váltságos. *Pauly.*

TECHNA: 1) mű. *Fog. Mesterség. Bar. vm.* 2) Álnokság. *Bar. vm. Fog.* Furcsa család. *Bar. vm.* Ravaszág. *Fog.* Csal, csalárdság, fortély, hamisság. *Lex.*

TECHNICA: mest'rség. *Lex. Művészet. Kun.*

TECHNICUS: művész, mester. *Bar. vm.*

TECHNICUS terminus: műszó. *Csapó. Fog. Debr.* Mesterszó, mesterséges szó. *Puky.*

TECHNOLOGIA: mivesmélet. *Puky.* Művi tudomány, mesterségek' tudománya. *Bar. vm.* Művészettudomány. *Kun.*

TECHNOLOGUS: művészettudós. *Kun.*

TELEGRAPHUS: távolíró. *Puky. Pauly.* Jelhírlő. *Kun.*

TELEOLOGIA: czéltudomány. *Lex.* Czéltan. *Perg.*

TELLURIS stratum: föld' területe. *Puky.*

TELONIATOR: vámos. *Cur. Puky. Szirm. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv.* Vámszedő. *Fog. Puky. Pauly. P-gyűjt. Szlem.*

TELONII delraudator: vámcsaló. *Szlem.* Vámot megcsaló. *Czöv.*

TELONIUM: 1) vám. *Cur. Puky. V-gyűjt. Debr. Fog. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Kun. Szirm.* Hidvám, úti vám. *Bar. vm.* 2) Vámház. *Cur. Puky. P-gyűjt.*

TELONIUM siccum: száraz vám. *Czöv. Szlem.*

TEMERARIE litigans: konok perlekedő. *Ac nádý.*

TEMERARIUS: vakmerő. *Cur. Puky. Debr. Fog. Szirm.* Vak-

merész. *Fog.* Fontolatlan, gondolatlan. *Lex.*

TEMERE: vakmerőn, vakmerően. *Lex.* Vakmerőül. *Pázm.* Vakmerőleg, vaktába. *Debr.*

TEMERE appellans: vakmerő —; *Georch. Fog.* Vakmerőleg feljebbvivő. *Debr.*

TEMERE litigans: vakmerően perlekedő. *Szem.* Vakmerőleg perelő. *Debr.* Konok perlekedő. *K.*

TEMERE litigantis poena: vakmerő perlekedőnek birsága, *Cur.* — büntetése. *Puky.*

TEMERITAS: vakmerőség. *Cur. Puky. Szirm. P-gyűjt.* Szemtelenség. *Kun.*

TEMPERAMENTUM: mérséklet. *Cur. Debr. Kun.* Vérmérséklet. *Fog. Puky.* Véralkat. *Fog.* Mértéklés, alkotás, természet, szerkesztetmény. *Bar. vm. Alkat. Debr.* Természet' mérséklettsége. *Szirm.*

TEMPERAMENTUM aurae: légmérséklet. *Debr.*

TEMPERAMENTUM cholericum: tüzes alkat. *Debr.*

TEMPERAMENTUM melancholicum: komor alkat. *Debr.*

TEMPERAMENTUM phlegmaticum: csendes alkat. *Debr.*

TEMPERAMENTUM sanguineum: véres alkat. *Debr.*

TEMPERARE: mérsékelni. *Cur. Puky. Kun.* Mérsékleni. *Fog.*

TEMPERATURA acris: légmérsék. *Kun.*

TEMPERATURA coeli: égmérséklet. *Fog.*

TEMPESTIVE: idejekorán, idejében. *Debr.*

TEMPLUM: templom, szentegyház. *P-gyűjt. Mesz.* Egyház, szenthely, isten' háza. *Mast.*

TEMPLUM dotatum: jegyjószágos t. *P-gyűjt.*

TEMPORALIS: időlegi, időigleni. *Fog.* Időbeli, ideig való. *Lex.* Időszerint való. *Veresm.* l. Temporalis.

TEMPORALIS status: világi állapot. *Pázm.*

TEMPORALITER: mulólag. *Lex.* Idő szerint. *Pázm.*

TEMPORANEUM: időre szolgáló, ideig való. *Lex.* Időre szolgált. *Pázm.*

TEMPORANEUS: ideigi. *Cur.* Ideiglenes. *Puky. Debr.* Idő szerint való. *Lex.* Ideigtartó. *Debr.* l. Temporalis.

TEMPORIS decursus: idő' folytával. *Lex.* Idő' jártával. *Csapó.*

TEMPORIS decursus: időjártá. *Pázm.* Időfolyam. *Csapó.*

TEMPORIS momentum, v. punctum: szempillantás, időpercz. *Lex.* Óraperccentés. *Pázm.*

TEMPORIS successu: idő' jártával. *Lex.* Idő' jártára. *Pázm.*

TEMPUS: idő. *Fog. Puky.* — anni: évszak. *Fog.* (Extempore: hevenyébe. *P-gyűjt.* Rögön. *Fog.*)

TEMULENTUS: ittas, boros. *Szirm.*

TENDENTIA: irányzat. *G. Széch.* Irány. *Debr.* Igyekezet. *Kun.*

TENER: 1) gyöngö (zart); 2) gyöngéd. (zärtlich). *Fog. Puky.*

TENERE: gyöngéden. *Puky.* Gyöngéden. *Fog.*

TENERITUDO: gyöngédség. *Fog.*

TENERITUDO conscientiae: lelkiismeretnek érzékenysége. *Szirm.*

TENOR: 1) tartalom. *Cur. Fog. Puky. Kun. Debr. Stett.* Foglalat.

Cur. Puky. P-gyűjt. Bar. vm. Debr. Rend. P-gyűjt. 2) Folyta v. minek. (Uno tenore: egy folytában. *Fog.*)

TENOR litterarum: rend. *P-gyűjt.* Oklevél' tartalma. *Szem.*

Irományok' tart. *Perg.*

TENOR vitae: élet' folyta. *Fog.*

TENUTA: 1) bíromány. *Cur.* Külső telkek, v. földek. *Márt. Puky. Debr.* 2) Zsellérház, v. vám az úton. *Párizp.* l. Tenutum.

TENUTA extravillana: külső telkek. *Cur.*

TENUTA intravillana: belső telkek. *Cur.*

TENUTA postfundualia: telektánai földek. *Cur.*

TENUTUM : külső telek, földbirtok, biromány. *Fog.* Birtok. *Bar. vm.* Telek, föld.-*Pauly.* 1. Tenuta.

TERGIVERSARI : vonakodni. *Törv.* Tétovázni. *Szirm.*

TERGIVERSATIO : vonogatás, vonálkodás, vonakodás, huzálkodás, huzódozás. *Bar. vm.*

TERGIVERSATOR : tétovázó. *Kász.* Hátrálkodó. *Sztrók.*

TERMINARE : bevégezni. *Fog.* Véget vetni. *Szirm.* Határozni, végezni. *Kun.*

TERMINATIO : végzés, végzet. *Kun.*

TERMINI dies : határnap. *Fog.*

TERMINI dilatio : határnap' elhalasztása. *Cur. Puky.*

TERMINUS : kitétel. *Cur. Puky. Debr.* Szókitétel. *Pauly. Debr.* Szó, műszó. *Fog.* 2) Időszak. *Debr.* Időhatár. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Határnap. *Cur. Puky. Georch. Szlem. Szirm. Debr. Márt.* Határidő. *Stett. Czöv. Debr. Szlem. Fog.* Határozott nap. *Helt.* 3) Határ. *Pauly. Fog. Lex.* Határkő, határhalom, vég. *Mest.* Végvidék. *P-gyűjt.* 4) Pörfolyam; 5) pörszakasz. *Fog.*

TERMINUS causae : perszakasa. *Cur. Debr. Pauly. P-gyűjt. Georch. Czöv. Márt.* Pernek határideje. *Szlem.*

TERMINUS comparitionis : határnap. *Georch.* Megjelenésre kirendeltetett —; *P-gyűjt.* Megjelenésnek határideje. *Czöv. Szlem.*

TERMINUS competens : illendő határidő. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Határnap, törvényesen, v. törvény szerint járó —; *Szlem.*

TERMINUS edictalis : kihirdetett megnapolás. *Péchy.*

TERMINUS epiphanyialis : vízkereszi törvénynapok, *Cur.* — törvényfolyam. *Perg.*

TERMINUS generalium regni judiciorum : törvénykezés' ideje. *Cur. Puky. V-gyűjt. Georch.* Törvénynapok, törvényfolyamat. *Cur. Ge-*

orch. Törvénytiszakasz. *Cur.* Pörfolyamat. *Fog.* Törvényfolyás' ideje, törvénykezési határidő. *Perg.* Törvényidő, törvényfolyás. *V-gyűjt.* Törvénykezésnek, v. törvény szolgáltatásnak ideje. *P-gyűjt.* Törvénykezésre kiszabott határidő. *Czöv.*

TERMINUS judiciorum : perfolymat, pörlési szak. *Ens.* Perfolymás' ideje. *Szirm.* Törvénytiszakasz. *Debr.*

TERMINUS juris : törvényes időszakasz. *Vajd.*

TERMINUS levatae : pörkezdő nap, pörkezdés' napja. *Ens.*

TERMINUS limitatus : mesterséges határjel. *Czöv.*

TERMINUS medius : közép fogás. *Lex.* Középertelelem. *Fejér.*

TERMINUS obsoletus : elavult szó. *Czöv. Szlem.* Megavult szó. *Szlem.*

TERMINUS postpaschalis : husvétutáni törvénynapok. *Cur.*

TERMINUS praeculusi : véghatárnap. *Cur. Puky. Márt. Fog. Pauly. Szlem.* Véghatáridő. *Fog. Elzáró határnap. Debr. Zárnap. Pauly. Puky. Debr. Kun.*

TERMINUS praefixus : kitűzött határnap. *Törv.*

TERMINUS sancti Martini : szent Mártoni törvénynapok. *Cur.*

TERMINUS sancti Stephani : szent Istváni törvénynapok. *Cur.*

TERMINUS scholasticus : oskolai szó. *Puky.*

TERMINUS solutionis : fizetési határidő; Zahlungstermin. *Vált. Császár.*

TERMINUS technicus : műszó. *Csapó. Debr. Fog. Kun. Vörism. Szlem.* Mesterszó. *Lex. Puky. Pauly. Bar. vm. P-gyűjt. Czöv. Szlem.* Remekszó. *Puky. Pauly. Bar. vm. P-gyűjt. Georch.*

TERRA : föld. *Cur.*

TERRA arabilis : szántóföld. *Cur.*

TERRA arabilis inculta : gyepl. *Helt.*

TERRA castri : vár' földje, vármegye. *Perg.* 1. Comitatus.

TERRA communis ad unum aratrum régális mensurae: egy kir. cke' allya közföld. *Helt.*

TERRA promissionis: ígéret' földje. *Pázm.* Igért föld. *Lex.*

TERRA viventium: élők' országa. *Lex.* Élők' földje. *Pázm.*

TERRAE facies: föld' színe. *Pauly.*

TERRAE infixae: földhöz ragadt. *Cur.*

TERRAE motus: földingás. *Puky.* Földrengés. *Csapó.*

TERRAGIUM: földbér. *Cur. Debr. Márt. Fog. P-gyűjt. Puky. Pauly. Bar. vm. Földvám. Puky. Pauly. V-gyűjt. Földvám. Szirm. Ur-adó. Georch. Földváltás. Párizp. Szirm. Debr. P-gyűjt. Föld-adó. Bar. vm.*

TERRESTRALE jus: földesúri jus. *V-gyűjt. Szlem.*

TERRESTRIS dominus: földesúr. *Cur. Szirm.*

TERRITORIALE jus: földbirto-ki jog. *Debr.*

TERRITORIALIS: határbeli, földbirto-ki. *Debr.* Földi, lakvidéki. *Kun.*

TERRITORIUM: 1) határ. *Cur. Debr.* Határkör. *Szlem.* Környék, földkörnyék. *Fog.* Tartomány. *Mest.* Megye *Szlem.* 2) Földbirto-ki. *Fog. Debr.* Föld' területje. *Czöv.* Lakvidék. *Kun.*

TERRITORIUM iudicis: biró' megyéje. *Szlem.* Birónak földte-riületje. *Czöv.*

TERTIALITAS: harmad, harmad-rész. *Kun.*

TERTIA-WECHSEL: harmadvál-tó. *Stett. Fog.*

TERROREM injicere: retteg-tetni. *Pázm.*

TERRORISMUS: rettentési rend-szer. *Sztrók.* Rettegtetőség. *Kun.*

TESSERA legatorum: követek' megbízó levele, követségi meg-bíró levél. *Szlem.*

TESTAMENTALIS: végrendeleti. *Kun.*

TESTAMENTALITER: végrende-letesen. *Kun.* Végintézetileg, vég-rendeléskép, hagyományozva. *Csap.*

TESTAMENTARIUS: (adj.) 1) végintézeti. *Cur. Fog.* Végrende-lésbeli. *Puky.* Végintézkézési. *Fog.* Végrendeleti. *Debr.* (subst.) 2) Utolsó, v. végső intézet, v. tes-tamentom' végrehajtója. *P-gyűjt. Márt.* Véghezvivő. *Szirm.*

TESTAMENTARIUS haeres: vég-intézeti örökös. *Cur.* Végrende-leti —; *Kun.* Hagyományos örö-kös. *Csapó.*

TESTAMENTI executor: végső intézet' végrehajtója. *Puky. Szlem. Georch. Czöv.* Végrendelés' esz-közlője. *Puky.* Végrendelet' vég-rehajtója. *Debr.*

TESTAMENTI invaliditas: vég-intézet' erőtlensége. *Puky. Pauly.*

TESTAMENTI nullitas: a' vég-rendelés' semmissége. *Puky. Pau-ly.* Az intézet' sikeretlensége. *Pauly.*

TESTAMENTI solennitates: vég-intézet' szertartásai. *Bar. vm. Pauly.* -- jelességei, törvényes-ségei, *Pauly.* — rendtartásai. *Szirm.*

TESTAMENTI solennitates ex-ternae: végintézet' külső jelessé-gei. *Cur. Pauly. Puky.*

TESTAMENTI solennitates inter-nae: végintézet' belső jelességei. *Cur. Pauly. Puky.*

TESTAMENTUM: végrendelet. *Cur. Debr. Fog. Kun.* Véginté-zet. *Fog. Bar. vm. Debr. Stett. Náray. Puky. Kölcs.* Vég-hagyás. *Kölcs.* Végső intézet, végső ren-delés. *Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt.* Végrendelés. *Puky.* Utol-só intézet. *Pauly.* Végakarát. *Bar. vm.* Intézet. *Czöv.* Végső akarat. *Mest.* Örökség — hagyás, hagyom-ány. *Márt.*

TESTAMENTUM activum; tche-tősséggel készült —; *P-gyűjt. Pauly.* Fogonatos, tehetséggel készült —; *Szlem.*

TESTAMENTUM apertum : nyílt — ; *Cur.*

TESTAMENTUM authenticum : hiteles helyen tett — ; *Cur. Debr.* Hiteles — ; *V-gyűjt. Puky.* Köz-hitelességű, *Puky. Pauly.* Hitelesen bevallott — ; *Pauly. P-gyűjt. Szirm.*

TESTAMENTUM civicum : polgári — ; *Cur. Czöv.* Város-polgári — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM clausum : bezárt — ; *Cur.* Lepetsélt — ; *Puky.* Zárt — ; *Czöv.* Lezárt — ; *Debr.*

TESTAMENTUM coloniale : jobbagyi — ; *Czöv. Szlem.*

TESTAMENTUM conditionatum : feltételes — ; *Cur.*

TESTAMENTUM destitutum : üres — ; *Nán.* Elnemfogadott — ; *Cur. Szlem.* Megvetett — ; *Czöv.* Elhagyott — ; *Ujfal.*

TESTAMENTUM dolosum : csalárd — ; *Pauly. Szirm.*

TESTAMENTUM ecclesiasticum : egyházi — ; *Cur.*

TESTAMENTUM ex defectu activitatis testandi : hatalmát felülmúló v. haladó — ; *Szirm.*

TESTAMENTUM ex defectu solennitatis extrinsecæ : törvényes rendtartásban fogyatkozó — ; *Szirm.*

TESTAMENTUM illegale : törvénytelen. *Debr. Puky. Pauly. Szirm.*

TESTAMENTUM imperfectum : nem tökéletes — ; *Cur.*

TESTAMENTUM implere : a' testamentumot teljesíteni. *Czöv.*

TESTAMENTUM inactivum : fogatlan — ; *Pauly. P-gyűjt. Szlem.* Tehetőség nélkül készült, *Szlem.* Tehetetlen, *Debr.*

TESTAMENTUM injustum : igazságtalan — ; *Szirm. V-gyűjt. Czöv. Ujfal. Georch.* Szertartásaiban fogyatkozó, v. heányos szertartású — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM inofficiosum : mostoha — ; *Cur. Puky. Pauly. V-gyűjt. Czöv. P-gyűjt. Georch. Szlem. Debr.* Szülői indulattal ellenkező — ; *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

Kötelességtelen, *Debr.* Kötelesség ellen való — ; *Ujfal.* Ihtelen — ; *Pauly.* Szülői indulatot levetkeztető — ; *Szirm.*

TESTAMENTUM in procinetu : készüléti — ; *Cur.* Csata-készületben tétetett — ; *Puky. P-gyűjt.* Hadi — ; *Szlem. Czöv.* Hadi rajban tett, v. katonai — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM inter liberos : gyermekek közt tett — ; *Cur.* Fiaik közt tett — ; *Czöv.* Maradékai közt tett — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM invalidum : sikertelen — ; *Cur. Puky. V-gyűjt. Debr.* Erőtelen — ; *Szlem.* Érvénytelen — ; *Fog.*

TESTAMENTUM irritum : tárgy nélküli — ; *Cur.* Tárgya vesztett — ; *Szlem.* Híjjába való — ; *Czöv.* Haszontalan — ; *Ujfal.* Erőtelen — ; *Dien.*

TESTAMENTUM militare : táborig, katonai — ; *Cur.*

TESTAMENTUM nobilitare : nemesi — ; *Cur. Czöv. Szlem.*

TESTAMENTUM nuncupativum : szóbeli — ; *Cur. Puky. V-gyűjt. Czöv. Georch. Debr. Szlem. Ujfal.* Élő nyelvel tett — ; *Szirm. P-gyűjt.* Mondott — ; *Ujfal.* Előszóbeli — ; *Szlem.* Szóval tétetett — ; *P-gyűjt.*

TESTAMENTUM nullum : magába sikertelen — ; *Cur. Szlem.* Semmit sem érő — ; *Czöv.* Félretétehető — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM perfectum : tökéletes — ; *Cur.*

TESTAMENTUM pium : kegyes — ; *Cur. Czöv.* Kegyes hagyományi — ; *P-gyűjt.* Ájtatos czélú — ; *Szlem.*

TESTAMENTUM praejudiciosum : sérelmes — ; *Cur. Pauly. Puky. Fog.*

TESTAMENTUM privatum : magános hitelességű — ; *Nán.*

TESTAMENTUM privilegiatum : privilegyiált — ; *Cur. V-gyűjt. Czöv. Szlem.* Kivált, a' törvénykülönös engedelmeivel tétetett — ;

Puky. P-gyűjt. Szirm. Kiváltságos —; *Debr.*

TESTAMENTUM publicum: közhelyen tett —; *Cur.* Közönséges hitelességű —. *Nán.* Hiteles hely v. személy előtt tett —; *Szlem.* Közönséges —; *Czöv.*

TESTAMENTUM purum: tiszta —; *Cur.*

TESTAMENTUM rescindibile: felbontható —; *Puky. Pauly.* Csonkítható. *Enzs.*

TESTAMENTUM rescissum: felbontott —; *Cur.* Elrepszett —; Megerőltetett —; *Szlem.*

TESTAMENTUM ruptum: megmásvolt —; *Cur. Szlem.* Elrontott —; *Ujfal.* Változtatott; *Czöv.* Elbontott v. elrontott —; *Dien.*

TESTAMENTUM rusticum: jobbagyi —; *Cur.*

TESTAMENTUM scriptum: írott —; *Cur. Debr. Puky. Fog. V-gyűjt. Czöv. Ujfal. Georch. Ira-* tott —; *Puky. P-gyűjt.* Írásba foglalt —; *Szlem.*

TESTAMENTUM solenne: jeles —; *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt.* Törvényes renddel tétetett —; *Puky.* Rendszerint való —; *Köry.* Törvényes rendtartással tétetett, *P-gyűjt. Szirm.* Diszes —; *Czöv.* Ünnepi szertartású —; *Szlem.* Ünnepeles —; *Csapó.*

TESTAMENTUM tempore pestis: döghalál alatti —; *Cur.* Döghalál idejében tett —; *Szlem.*

TESTAMENTUM validum: sikeres —; *Cur. Puky.* Érvényes —; *Csapó.*

TESTANDI activitas: végintézet-i tehetőség, *Cur. Puky.* — tehetőség. *Szlem.* Végintézkézési, végrendelezési tehetőség. *Fog.* Végintézetre való tehetség. *P-gyűjt.*

TESTANDI activitas personalis: végső intézetre való személyes —; *P-gyűjt.* Végső intézeti személyes, v. személybeli —; *Szlem.*

TESTANDI activitas realis: végintézkézési vagyoni —; *Fog. Vég-*

ső intézeti tárgybeli —; *Szlem.* Tárgyhoz szabott —; *P-gyűjt.*

TESTANDI activitatis defectus: végintézeti tehetőség' fogyatkozása. *Cur.* Végintézet-tételbeli fogyatkozás. *Puky.*

TESTARI: végintézetet tenni, testálni. *Cur.* Végrendeletet tenni, hagyományozni. *Kun.* Végsőképen intézni. *Puky. P-gyűjt.* Intézkedni, végrendeletben hagyni. *Fog.* Végrendelezni, végintézkedni; 2) bizonyítani, bizonytságot tenni, tanúsítani. *Debr.*

TESTATOR: végintéző. *Cur. Bar. vm. Stett.* Végintézetet tevő. *Cur. P-gyűjt.* Végső intézet tevő. *Szlem.* Végsőképen intéző. *P-gyűjt.* Intéző. *Georch. Czöv. Test-* táló. *Cur. V-gyűjt. Mest. Czöv.* Végrendeelő, rendelkező. *Kun.*

TESTATUS: intézett. *P-gyűjt.*

TESTES rogati: megkérített tanúk. *Pauly.*

TESTES simul constituti: együtt lévő tanúk. *Pauly.*

TESTI nonnisi jurato creditur: csak a' meghitelesített tanúnak adatik hitel. *Puky.*

TESTIFICARI: bizonyítani, bizonytságot tenni. *Fog. Szirm.* Tanúskodni. *Csapó. Fog.* Tanúsítani. *Kun.*

TESTIFICATIO: bizonytságtétel. *Cur. Debr. Puky.* Tanúságadás, v. tétel. *Szlem.* Tanúskodás. *Debr.* Tanúsítás. *Kun.*

TESTIMONIALES: bizonytságlevél. *Cur. Debr.* Bizonyítvány. *Perg.* Tanulevél. *Kun. Georch. Szlem.* Bizonyító levél. *Szirm.*

TESTIMONIALES super pauper-tate: szegénységet bizonyító levél. *Cur.* Ügyefogyottságot bizonyító levél. *Puky. Pauly.*

TESTIMONIUM: tanúság. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt. Lex. Szlem.* Tanúbizonytság. *Cur. Fog. Bar. vm. Debr. Puky. P-gyűjt. Lex. Szlem. Már.* Bizonytság. *Cur. V-gyűjt. Mest. Lex. Debr. Mokr.* Bizony-

ságtétel. *Lex. Szirm. Már. Mokr. Párizp. Moln.* Erősítés. *Mest.*

TESTIMONIUM articulare: törvényes —; *Cur. Puky. Pauly. Szirm. Már.* Törvényből vétetett. *P-gyűjt.*

TESTIMONIUM authenticum: köz-hitelességű —; *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Teljes hitelű —; *Debr.*

TESTIMONIUM capitulare: káptalanbéli —; *V-gyűjt. Czöv.* Káptalan' bizonytsága. *Pauly. P-gyűjt. Szirm.* — kiküldöttjei. *Szlem.*

TESTIMONIUM fidedignum: hitelt érdemlő —; *Puky. Pauly. Debr.* Hiteles —; *Pauly. Debr. P-gyűjt.*

TESTIMONIUM humanum: emberi —; *Cur. Puky.* Élőbizonytság. *Debr. P-gyűjt.*

TESTIMONIUM legale: törvényes —; *V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Georch. Szlem.* Vármegyebéli —; *Czöv.*

TESTIMONIUM opificum: tanuló, v. bujdosó, v. vándorló levél. *Bar. vm.*

TESTIMONIUM perhibere: bizonytságot tenni. *Moln.*

TESTIS: tanú. *Cur. Kölc. Kun. Debr. Stett. Puky. Szirm. Már. Mokr. Pauly. Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Georch. Czöv.* Bizonytság. *Párizp. Czöv. Lex.*

TESTIS adjuratus: meghiteltetett —; *Puky. Pauly.* Megesküdtetett —; *Pauly.* Megesketett. *Debr.*

TESTIS auritus: hallomási —; *Cur. Fog.* Hallomást beszélő —; *Puky. P-gyűjt.* Hallomásbéli, v. hallott —; *P-gyűjt.* Fülhel hallott, hallomású; *Pauly. P-gyűjt.* Fültanu. *Fog. Pauly.* Csupa hallásbéli —; *Czöv.* Másután beszélő —; *Szlem.* Hallomásos tanú. *Debr.*

TESTIS authenticatus: meghitelesített —; *Cur. Szlem.* Hitelesített —; *V-gyűjt. Debr.* Meghiteltetett —; *Czöv.*

TÖRV. TUD. MÚSZÓTÁR.

TESTIS authenticus: hiteles —; *Cur.*

TESTIS classicus: kifogást nem szenvedő, kifogáson kívül való —; *Cur.* Minden kifogáson kívül való —; *P-gyűjt.* Fedhetetlen —; *Georch.* Minden kifogás nélkül való —; *Szlem.*

TESTIS contradicens: ellenkező —; *Cur.* Magával ellenkező —; *Puky. Pauly.*

TESTIS contrarius: ellenkező —; *Szirm.*

TESTIS difformiter fatens: különbözőképen valló —; *Puky. Pauly.* Nem egyezőleg valló —; *Pauly.* Különbözőn valló —; *Enzs.*

TESTIS discrepans: különböző, egyes, *Puky.*

TESTIS dissentiens: egyet nem értő —; *Cur. Puky. Pauly.* Másként valló, *Enzs.*

TESTIS exceptione major: minden kifogáson kívül való —; *Pauly.* Kifogást nem szenvedő —; *Puky.*

TESTIS exceptioni obnoxius: kifogást szenvedő —; *Cur. Puky. Pauly.*

TESTIS falsus: hamis tanú. *Cur.*

TESTIS fidedignus: hiteles —; *Cur. Pauly. Puky. Szirm.*

TESTIS fide indignus: hitelt nem érdemlő —; *Szirm.*

TESTIS habilis: alkalmas —; *Puky. Pauly. Szlem. P-gyűjt.* Bizonytságot tehető —, *Pauly. P-gyűjt.* Alkalmas —; *Cur.*

TESTIS idiota: tudatlan —; *Szirm.*

TESTIS inhabilis: nem alkalmas —; *Cur.* Nem alkalmas —; *Puky. P-gyűjt.* Tanuságra tehetetlen —; *Szlem.* Bizonytságot nem tehető —; *P-gyűjt.*

TESTIS iniquus: álnok —; *Szirm.*

TESTIS instrumentalis: levélbéli —; *V-gyűjt.* Levélbe aláirt —; *Georch.* Oklevélbéli —; *Czöv.*

TESTIS interessatus: részre hajló —; *Cur. Puky. Szirm. Pauly. Georch. Szlem.* Maga v. más' hasz-

nát kereső —; *Szirm.* Házsonra néző —; *Szlem.*

TESTIS juratus: megesküdt —; *Cur.*

TESTIS matrimonii: násznagy. *Georch.* Házasság' tanuja. *Szlem.* Tanu. *Czöv.*

TESTIS morte authenticatus: halál által meghitelesített —; *Georch.* *Czöv.* *Szlem.*

TESTIS non idoneus: nem alkalmatos —; *Szirm.* Nem alkalmas —; *Csapó.*

TESTIS obstativus pugnans: ellenkező egyes —; *Cur.*

TESTIS oculatus: szemmel látott —; *Cur.* *Pauly.* *Puky.* Szemtanú. *Puky.* *Kun.* Látomási —; *Fog.* Szemmellátó —; *Mest.* *Czöv.*

TESTIS passionatus: indulatos t. *Szirm.*

TESTIS perjurus: hiteszegett —; *Puky.* *Pauly.* *Szirm.* Ludas —; *Pauly.* Hitetlen —; *Szirm.*

TESTIS prohibitus: eltiltott —; *Cur.* Eltiltatott, megtilalmaztatott —; *Puky.* *Pauly.*

TESTIS qualificans: módosító —; *Cur.*

TESTIS requisitus: megkerestett —; *Czöv.* Megkért —; *Szlem.*

TESTIS rogatus: meghítt —; *Cur.* Megkért tanú. *Csapó.*

TESTIS simultaneus: együtt lévő —; *Cur.* Együtt jelenlévő —; *Szlem.* Egyszerre jelenlévő —; *Czöv.*

TESTIS singularis: egyes, magányos —; *Cur.* *Puky.* *Pauly.* Ridge, *Pauly.* Különöző —; *Szlem.*

TESTIS singularis cumulativus conspirans: összeférő egyes —; *Cur.*

TESTIS singularis diversificativus discrepans: különböző egyes —; *Cur.*

TESTIS spirans: öszveférő, egyes —; *Cur.*

TESTIS subornatus: rávett —; *Cur.* Rábérlett —; *Puky.* *Pauly.* Bérlett, megvesztegetett —; *Debr.* Hamis — *Szlem.*

TESTIS suspectus: gyanús —; *Szlem.*

TESTIS uniformiter fatens: egyformán valló —; *Cur.* *Pauly.* Egyezőleg valló —; *Pauly.*

TESTIS universalis: közönséges —; *Czöv.* Mindennapi, 's pénzen vásárolható —; *Szlem.*

TESTIS vacillans: tétovázó —; *Cur.* *Debr.* *Puky.* *Pauly.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Habozó —; *P-gyűjt.* *Pauly.* *Puky.* *Szirm.* *Szlem.* Ingadozó —; *Georch.* *Szlem.* *Pauly.* *Puky.* Csavargó —; *Szirm.*

TESTIS varians: változtató —; *Cur.* A' vallomást változtató —; *Puky.* Változó —; *Pauly.* *P-gyűjt.* Vallást változtató —; *Pauly.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Tétovázó —; *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.*

TESTIUM examinatio: tanúvallatás. *Kölcs.*

TETRARCHATUS: negyedes fedelmesség. *Pázm.*

TEXTURA: szerkezet. *Fog.* Szövet. *Kun.*

TEXTUS: szövény. *Stett.* Szöveg, belzet. *Fog.* I. Contextus.

TEXTUS diplomatum: okleveles derekbeszéd. *Perg.*

TEXTUS litterarum: irományok' foglalata. *Perg.*

THATSACHEN: tetteidolgok; facta. *Vált.* *Csász.*

THAUMATURGUS: csudatévő. *Puky.* *Pauly.*

THEATRUM: 1) színház. *Fog.* Néző szin. *Puky.* Nézőhely. *Csapó.*

2) Játékszin. *Fog.* *Puky.* *Bar.* *vm.*

THEMIS: igazság' isten-asszonya. *Kun.*

THEIL-ACCEPTATION: részes, kisebb sommára szorított elfogadás; acceptatio partialis. *Vált.* *Csász.*

THEOCRATIA: isteni kormány, v. országlás. *Lex.* Istenországlás. *Kun.*

THEODICEA: istenvéd, istenvédelem. *Lex.*

THEOLOGUS: hittudós, pap. *Kun.* Hittanár, hittudor. *Csapó.*

THEOLOGIA . vallástudomány. *Puky.* Istentudomány. *Pauly. Lex.* Hittudomány. *Debr. Kun.* Hittan. *Csapó.*

THEOREMA : állítmány. *Puky.* *Pauly.* Tudni való. *Pauly.* Éles elmélkedés. *Szirm.*

THEORETICE : elmélőleg, elméletileg. *Fog.* Elmélkedve. *Vajd.* Elméletesen. *Kun.*

THEORETICUS : elmélő, elmélész. *Kun.* Elméletes, elméleti, elmélészi. *Kun. Fog.* Ezmélkedésbeli. *Puky. P-gyűjt. Pauly.* Ezmélkedésügyelő. *Pauly.*

THEORIA : elmélet. *Fog. Kun. Szett. Debr.* Ezmélkedés, eszmélkedési tudomány. *Puky.*

THEOSOPHIA : istenősméret. *Lex.*

THERMOMETRUM . hőmérő. *Puky.*

THESAURISARE : kincsezni. *Pázm.*

THESAURARIATUS transylvanicus : cs. kir. erdélyi kincstartó tanács. *Pauly.*

THESAURIUS : kincstartó. *V-gyűjt. Puky. P-gyűjt.* Kincsház-őrző. *P-gyűjt.* Kincstartó. *Debr. Kun.*

THESAURUS : kincs. *Cur. Pauly. Puky. P-gyűjt. Lex. Czöv. Szlem.*

THESAURUS coelestis : mennyei kincs. *Pázm.*

THESAURUS inventus . talált kincs. *Debr.*

THESAURUS reconditus ; rejtett kincs. *Szlem.*

THESIS : 1) tétel. *Fog. Debr.* Feladás, állítás. *Debr.* Feltétel. *Szirm.* 2) Tétemény, 3) tet. *Fog.*

THETICA : állítás tudomány. *Lex.*

THETICE : állításként, állításképen. *Lex.*

THRONUS : királyszek, királyiszek. *Lex. Trón. Debr.*

THURE litare : tömjénnel áldozni. *Pázm.*

THURIBULUM : tömjényedény. *Gánócz.* Temjényerő, füstölő edény. *Lex.*

THURIFER : tömjényedény' hordozója. *Gánócz.*

THURIFICATIO : temjényezés. *Verseg.*

TIARA : érseki, papsüveg. *Szirm.*

TIMERE : félni, valamitől tartani. *Lex.*

TIMIDITAS : féltékenység, bátortalanság, szivtelenség. *Lex. Feletmesség. Pázm.*

TIMOR : félelem, ijedés. *Lex.*

TIMOR filialis : fiúi félelem.

TIMOR servilis : szolgat félelem.

TIRO : 1) újjonc. *Fog. Debr.*

2) Tanítvány, inas. *Puky. Pauly. Debr.*

TIRO militaris : újkatoná. *Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Pauly. Rekrúta. V-gyűjt. Pauly. Puky. Újjonc. Katona. Bar. vm. Ujjonc. Puky. Pauly.*

TIRONUM statutio : újjonc állítás. *Fog. Ujjoncok? kiállítás. Pauly. Katona állítás. Puky. Szirm.*

TITUBARE : tántorogni, tántorgani, hebegni, gagyogni, dadogni. *Lex. Ingadozni. Perg.*

TITUBATIO : habozás. *Szirm.*

TITULARE : czimezni. *Kun.*

TITULARE calendarium : köztisztek' lajstroma. *Puky. P-gyűjt.*

Tiszti névtár. *Debr.*

TITULARIS : czimes. *Fog. Pauly. P-gyűjt. Puky. Czimzetes. Nán. Debr. Czimet viselő. Puky. P-gyűjt.*

TITULATIO : czimerész, czimeret. *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

TITULATURA : czimeret. *Fog. Czimzet. Bar. vm. Kun. Czimadás. Pauly. Puky.*

TITULO diurni : napi jártás' v. napi pénz' fejében. *Bar. vm.*

TITULO duplici két úton, v. két oknál fogva. *Puky.*

TITULO expensarum : költségek' fejében. *Debr.*

TITULO honorarii : bocs pénz' fejében. *Bar. vm.*

TITULO iusto igaz czimmel,

v. czím alatt. *Cur.* Igaz úton. *Puky. Debr.*

TITULO lucri: nyereség' fejében. *Pauly.*

TITULO mercedis: fizetés' fejében. *Pauly.*

TITULO mutui: kölcsön' czímje alatt. *Cur.* — fejében. *Cur. Pauly. Puky.*

TITULO salarii: fizetés' fejében. *Cur. Puky.* Évpénzképen. *Enzs.*

TITULUS: czím. *Cur. Fog. Szlem. P-gyűjt. Debr. Kun. Pauly. Puky. Ok.* út. *V-gyűjt. Debr. Puky.* Homlokírás, tisztelet-mutató, v. tisztelet-név, méntesség, helyes kifogás. *Mest. Név. Debr.* Czímzet. *Georch.* Czikkely, *Czöv.* Tiszteletbeli név. *Szlem.*

TITULUS acquisitionis: szerzésnek kútfeje, v. kútforrása. *Mest.* Jóságyszerzés' czímje vagy oka. *Szlem.*

TITULUS consensus regii: királyi megegyezésnek czímje. *Czöv.* Fejedelmi helybenhagyás — ; *Szl.*

TITULUS defectus seminis: magvaszakadás' — ; *Czöv.* Magonszakadás' — ; *Szlem.*

TITULUS devolutionis: visszazállás' titulussa. *Czöv.* Jóság' fejedelemre szállásának kútfeje. *Szlem.*

TITULUS donationis: adomány-czím. *Cur. Szlem.* Adomány' oka. *P-gyűjt.* Adomány' czímje, *Szlem.* — titulussa. *Czöv.*

TITULUS notae infidelitatis: hívségtelenség' jegyének, v. pártútségnak czímje. *Czöv.* Hívségtelenség, v. hívségtelenkedés' szennyének czíme. *Szlem.*

TITULUS novae donationis: új adomány' czíme. *Czöv. Szlem.*

TITULUS possessorii: birtok-czím. *Cur.* Birtok' neme, oka, útja. *Puky. Márt. Pauly.* Birtoknak titulussa. *Czöv.* Birtokban léteinek czímje. *Szlem.* Birtok' neme, czímje. *Debr.*

TOLERABILIS: tűrhető. *Kun.*

TOLERANS: türelmes. *Kun.*

TOLERANTIA: türedelem. *Cur. Bar. vm. Debr. Fog.* Vallástűrés v. türedelem. *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Türelem. *Fog. Kun.* Hit-türelem. *Kun.*

TOLERANTIA religionum: türelem. *V-gyűjt.* Türedelem. *Czöv. P-gyűjt.* Vallástűrés. *P-gyűjt.*

TOLERANTIAE taxa: türedelmi pénz. *Cur.* Türedelembér, — váltság. *Puky.*

TOLERANTIALE edictum: váltság türedelmi parancsolat. *Puky.* Türelmi parancs. *Csapó.*

TOLERANTIALIS: türedelmi, türelmi. *Fog.*

TOLERANTISMUS: türelmeskedés. *Kun.*

TOLERATUS: türedelemes, türrött. *Cur.* Türedelemzett. *Debr.*

TOLUS: könyvpolcz. *Puky. P-gyűjt.*

TOMUS: kötet. *Debr. Kun.*

TONSURA: pilis; környeset. *Kun.* **TONSURA** ecclesiastica: pilis. *Puky. P-gyűjt.* Szerzetesi benyírés. *Egyh. ért.* Papi hajnyírás. *Szirm.*

TONSURATUS clericus: pilises kispap. *Puky P-gyűjt.*

TONUS: 1) hang, 2) magaviselet, 3) társalkodási szellem (bon ton). *Kun.*

TOPOGRAPHIA: helyírás. *Bar. vm.* Helyleírás. *Debr.*

TORMENTARIAE rei praefectus: fegyvertármester. *Törv.*

TORTURA: kín, kintzás. *Kun. Szlem. Szirm. Márt.* Kintzó vallatás. *Szlem.* Kinok által való foggatás. *Szirm.* Csigázás. *Bar. vm. Kász.* Kinszer. *Sztrók.* Kinoztatás. *Vajd.*

TORTURALE examen: kintzássalí vallatás. *Debr.*

TOTALIS: egészetes, teljes, végképi. *Kun.*

TOTALITAS: egészség, mindenség. *Lex.*

TOTALITER: egészen, teljeseen, végkép. *Kun.*

TOTIES quoties: annyszor, mennyiszor. *Fog.* A' mennyiszor, annyszor. *Puky. Pauly.*

TOTUM fac v. fac totum: mindenesen. *Kun.*

TOXICUM: étető. *Cur.* Méreg. *Bar. vm.*

TOURNIER: fegyverjáték. *Kun.*

TRACTA: intézcvény. *Stett.* 1. *Tratte.*

TRACTABILIS: hajtható. *Puky.*

TRACTAMENTUM: bánásmód. *Debr. Fog.* Alku, alkuzat. *Fog.* 1. *Tractatus.*

TRACTARE: 1) alkudozni. *Cur. Puky. Debr. Fog.* Alkudni. *Fog.* Egyezkedni. *Debr.* 2) Értekezni. *Puky. Fog.* 3) Bánni (valamivel). *Fog. Debr.*

TRACTARE negotia: ügyet viselni. *Ens.*

TRACTATIO: forgatás, vele való bánás. *Bar. vm.*

TRACTATIO litterarum: levelek' forgatása. *Czöv.*

TRACTATUS: 1) alkudozás. *Cur. Kun. Debr. Puky. Bar. vm. P-gyűjt.* Alku. *Fog. Kun.* 2) Értekezés. *Puky. Pauly. Fog. Szlem. P-gyűjt. Ujjfal.* Egyezkedés, egység. *Debr.* 1. *Contractus.*

TRACTATUS commercialis: kereskedési alkudozások, 's egyezési kotések. *Szlem.*

TRACTATUS pacis: békealku. *Kun.*

TRACTATUS publici: közalkudozások, 's egyezések. *Szlem.*

TRACTUS: 1) vidék; 2) emelet; 3) huzam, p. o. aeris: lég-huzam, légvonódás. *Kun.*

TRADITIO: 1) átadás. *Cur.* Általadás. *Puky. Fog. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Debr. Pauly. Ujjfal.* Kézreadás. *Puky. V-gyűjt. Pauly.* Kézbe szolgáltatás, hagyás. *Mest. Kézhezadás. Fog.* 2) Hagyomány. *Debr. V-gyűjt. Mest. Pauly.* Szájadat. *Sztrok.* Szájról szájra adás. *Debr.* Eleink' előadása. *Szirm.*

TRADITIO brevi manu: kézre adás. *Cur.* Rövid kézzel történő általadás. *Pauly. Georch. Czöv. Ujjfal.* Rövideden történő, v. képzeltető —; *Szlem.* Nyombau; azonnali, rögtöni —; *Ens.* Közvetleni általadás. *Debr.*

TRADITIO ficta: (*J. rom.*) költeményes —; *Szlem.*

TRADITIO humana: emberi tárlálmány. *Pázm.* — hagyomány. *Lex.*

TRADITIO longa manu: kimutatással, messziről tett átadás. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Hosszú kézbeli —; *Fog.* Hosszu kézzel való —; *Georch. Czöv. Ujjfal.* Messziről történő, *Szlem.* Távoli általadás. *Ens. Debr.*

TRADITIO realis: valóságos —; *Cur. P-gyűjt. Puky. Georch. Szlem.* Voltaképen való —; *Georch.* Dologbéli —; *Czöv.*

TRADITIO symbolica: jelképes —; *Cur. Debr. Puky. Mest.* Jel által történő —; *Puky. P-gyűjt. Georch. Pauly.* Jelentés —; *Czöv.* Ábrázoltató —; *Szlem.* Hasonlatos —; *Ujjfal.* Jellel való általadás. *Dienes.*

TRADITIO vera: igazi —; *Czöv.*

TRADITIONIS castrî delictum: vár feladás' gonosz tette. *Szlem.*

TRADITOR: átadó, áruló. *Pázm.*

TRADITORES castrorum, et fortalitorum malitosi: várak' és erősségck' csalárd feladóji. *Cur.*

TRADUCERE: 1) megcsalni. *Bar. vm.* 2) Átvzetni, átvinni, átszállítani. *Lex.*

TRAFICATIO: szerencskedés, hamiskodás. *Bar. vm.*

TRAGICUS: szomorító, szomorú. *Kun.*

TRAJECTUS: rév. *Cur. Fog. Bar. vm. Puky. P-gyűjt.* Átkelés. *Bar. vm. Hidas. Fog.*

TRAMES: gyalog út. *Szirm.*

TRANQUILLARE: megnyugosztani, csendesíteni. *Puky.*

TRANSACTIO: 1) egység. *Cur. Czöv. Debr. Márt.* 2) Poregye-

zés, pöregyesség. *Fog.* Egyezés. *V-gyűjt. P-gyűjt. Czöv. Pauly. Puky. Szirm.* Megalkuvás. *V-gyűjt. Bar. vm.* Megegyezés. *Lex. Bar. vm. Már.* Békekötés. *Georch. Pauly. Puky. Debr.* Megegyesülés. *Czöv.* Perbeli leengedő egyezés. *Pauly. Szlem. Alku. Ujfal. Debr. Pauly. Puky.* Békeles. *Bar. vm.* Perbeli egység. *Puky.* Pöralku, egyezet. *Kun.* Szerződés. *Puky. Kun.* Egységre lépés. *Már.* Megszerződés. *Helt. Fog.* Pórosztó —; *Acsády.* Póroszlató egység. *Szrok.*

TRANSACTION amicabilis : barátságos —; *Cur. Szirm.*

TRANSACTION ex dubio litis : per' kétséges kiménetele miatt tett egység. *Cur.*

TRANSACTION judicialis : törvény előtti —; *Cur.* Törv. előtt lett —; *Szirm.*

TRANSDERIVATIO : f. Transvestitio.

TRANSENNA : katonajárás. *Fog. V-gyűjt. Puky.* Utazó katonaság. *Pauly.* Katonai általmenetel. *Szirm.* Általmenő, v. utazó csoport. *Bar. vm.* Átutazás, átmenet. *Debr.*

TRANSENNALIS commissarius : katonajárásai biztos. *Fog.* Utazó katonai biztos. *Puky.*

TRANSENNALIS locus : átutazási hely. *Debr.*

TRANSENNANS militia : átmenő, átutazó katonaság. *Debr. Puky.*

TRANSFERRE : átruházni, átírni; átvinni, áthozni. *Fog.*

TRANSFIGURATIO : színváltoztatás. *Lex.* Színe' változása. *Pázm.*

TRANSFUGA : szökevény. *Lex. Pribék. Pázm. Telegd.*

TRANSGREDE : megszegni, átlépni, áthágni, átmenni, átszállani. *Lex.* Meghaladni. *Pázm.*

TRANSGRESSIO : áthágás. *Cur.* Átmenés, átlépés. *Lex.*

TRANSGRESSIO legis : törvény-szegés. *Pázm.*

TRANSRESSOR : áthágó, átlépő, átmenő. *Lex.*

TRANSRESSOR legis : törvény-szegő. *Pázm.*

TRANSIGERE : pöregyességre lépni. *Fog.* Megegyezni, egységre lépni, szerződést tenni. *Puky.* Egyezkedni, pöralkut kötni. *Kun.*

TRANSITO : (kereskedésben) átszállított. *Bar. vm.*

TRANSITORIE : mulólag. *Fog. Kun.* Futólag. *Kun.*

TRANSITORIUS : ideigtartó. *Puky.* Mulandó. *Debr.* Mulólagos. *Fog.* Futólagos, mulékony. *Csapó.*

TRANSLATIO : átvitel. *Kun.* l. Transvestitio.

TRANSLATIO temporanea : ideigtartó átadás. *Czöv.*

TRANSLATUM : általtétel. *Puky.* Általvitetett. *P-gyűjt.* Átvitt. *Kun.*

TRANSLOCATIO : át- v. elfelyezés. *Kun.*

TRANSMIGRANS colonus : átköltöző jobbágy. *Pauly.*

TRANSMIGRATIO : átköltözés. *Cur. Szirm.*

TRANSMIGRATIO incolarum : lakosok' költözködése. *Bar. vm.*

TRANSMISSIBILIS : áthárítható. *Lex.*

TRANSMISSIO : átküldés. *Cur. Kun.* Felbocsátás. *Vajd.* Felküldés, áttevés. *Szrok.* Átbocsátás, áteresztés. *Kun.*

TRANSMISSIO causae : per' átküldése. *Cur. Debr.* Főlebb küldése. *Fog.* A' pör' átküldetése. *Puky. P-gyűjt. Czöv.* Pör' felküldetése. *P-gyűjt.* Általtétel. *Georch.* Peráltalküldés. *Szlem.*

TRANSMISSIONALE mandatum : főlebbküldő parancs. *Fog.* Felküldettető parancsolat. *Bar. vm.* Által-küldést rendelő parancs. *Puky.*

TRANSMISSIONALES : átküldőlevél. *Cur.* Felbocsátó —; *V-gyűjt.* Általküldető —, *Czöv.* Peráltalküldő —; *Szlem.* Elbocsátó —; *Puky.* Általküldő bizonyáglevél. *Debr.* Felsőbbszékre bocsátó levél. *Szirm.*

TRANSMUTATIO átváltozás, átváltoztatás. *Kun.*

TRANSPARENS: általvilágító. *Puky.* Átlátszó. *Kun.*

TRANSPIRATIO: párázás, ki-gőzölgés. *Puky.* Párolgás. *Kun.*

TRANSPONITUR instantia. a' folyamodás megküldetik. *Puky.*

TRANSPORT: l. Transportus.

TRANSPORTATUM: szállítmány. *Fog.*

TRANSPORTUS: szállítás. *V-gyűjt.* *Debr. Puky. Bar. vm. Pauly.* Átszállítás. *Pauly. Szirm. Puky.* Átvitet *Bar. vm.* Szállítvány. *Fog. Szállítmány. Debr. Fog. Kun.*

TRANSPORTUS officialis: szállító tiszt. *V-gyűjt.*

TRANSUBSTANTIATIO: tokéletes elváltozás, természet' változása. *Pázm.* Valóváltozás. *Lex.* Átanyaglás. *Kun.*

TRANSUBSTANTIATIO panis: kenyér-változás. *Pázm.*

TRANSMEMERE: hitelesen lemásolni. *Cur.* Általmásolni. *Puky.* Általinni. *Kölcs. Debr.* Átmásítani (copiare: lemásolni). *Sztrók.* Hitelesen átírni. *Fog.*

TRANSMITA litterarum: a' leveleknek lemásolások. *Czöv.* Levélmásolat. *Csapó.*

TRANSMUTIO: általmásolás. *V-gyűjt.* Hiteles másvétel. *P-gyűjt.* *Georch.* Szlem. Oklevél-másolás. *Szlem.*

TRANSMUTIO parium: párvétel. *Vajd.*

TRANSMUTIONALE institutum: másvételi ügyelet. *Pauly.*

TRANSMPTUM: hiteles más. *Cur. P-gyűjt. Szir.* Másolat. *Perg. V-gyűjt. Pauly. Puky. Márt.* Általirat. *Debr. Kölcs. Más. Puky. Márt. Pauly.* Levél' hiteles mása, másvételi levél. *Georch.* Oklevél' mása. *Szlem.* A' levélnek valóságos mása. *Párizp.* Átírott. *Bar. vm.* Hiteles másvétel, v. másba vett levél. *Pauly.* Átmásítás. *Sztrók.* Lemásolás. *Czöv.*

TRANSMPTUM authenticum: hiteles másba vett levél. *Pauly.* Oklevélnek hiteles mása. *P-gyűjt. Szlem.* Közhatalom által készült mása. *Szlem.* Hiteles másolat, *Czöv.* — Átmásoltatás. *Czöv.*

TRANSMPTUM judiciale: törvény előtt másba vett levél. *Georch.* Torvényszéki hiteles másolat. *Czöv.* Torvényszék által másolt oklevél. *Szlem.*

TRANSMPTUM primarium: első, v. közvetlen másolat. *Czöv.* Eredeti levél' mása. *Szlem.*

TRANSMPTUM sensuale: értelembeli másolat. *Perg.*

TRANSMPTUM simplex: merő mása. *Pauly.*

TRANSMPTUM transumpti: hiteles másba vettnek mása. *Georch.* Közbevetett másolat, vagy másolatnak másolatja. *Czöv.* Levélmásnak mása, v. másolatja. *Szlem.* Másnak mása. *Kölcs.*

TRANSMPTUM verbale: szóbeli másolat. *Perg.*

TRANSESTITIO: átruházás, átírás. *Fog.*

TRANSESTITIO conditionum pignoratitium: zálogi feltételeknek átruházása. *Cur.* Zálog' feltételeinek általoltóztatása. *Szlem.*

TRANSESTITIO pignoris: zálogátruházás. *Fog.*

TRASSANS: (*J. camb.*) intéző. *Stett. Csász.* Kiadó. *Kölcs.* Váltólevél' kiadója. *Puky.* Béváltó. *Dien.* Kibocsátó. *Fog.* Tukmáló. *Zsebsz.* Váltókiadó, v. kibocsátó, váltóadó; *Wechselansteller, Wechselhuldner. Vált. Csász.*

TRASSARE: intézni. *Stett. Császár.* Váltólevelet kiadni. *Puky.* l. *Trassiren.*

TRASSAT, *Trassatus*: intézvényezett, kijelölt váltói foadós; der *Wechselbezogene*; od. *Bezogene. Vált. Csász.* Váltólevél' kifizetője. *Puky.* Intéző. *Stett.* Fogadó. *Kölcs.* Tukmált, intézvényezett fizető. *Fog.*

TRASSIREN : Ausstellen (einen Wechsel) : intézni (váltót), kiadni, kibocsátani; Trassare, Cambiales edere. *Vált. Csász.* Tukmálni, intézvényezni. *Fog.*

TRATTE : tukma. *Fog.* Intévényy. *Vált.*

TREPIDARE : remegni, reszketni, megrezzenteni. *Lex.*

TREPIDATIO : reszketés, remegés, rezzentés. *Lex.*

TREPIDUS : rezzentő, rettegő, remegő. *Lex.*

TRIANGULUM : háromszög. *Puky.*

TRIBUNALIS : czéhbeli társ. *Szirm.*

TRIBUNAL : ítélőszék. *Cur. P-gyűjt. Debr. Szlem. Kölc. Puky. Törvényték. P-gyűjt. Szlem. Szirm. Birószék. Kun.*

TRIBUNAL cambiale appellatorium : váltófeltörvényték; Wechsel-Obergericht. *Vált. Csász.*

TRIBUNAL cambio-mercantile : (J. camb.) váltótörvényték. *Georch. Pénzváltó törvényték. Czöv.*

TRIBUNAL inquisitionis : hitbiróság, hittörvényték. *Kun. Nyomozószék. Csapó.*

TRIBUNUS : ezredes, őbester. *Szirm.*

TRIBUNUS plebis : népmentő, nép' szószólója. *Bar. am. Polgárok' sz. Pauly. Népszószóló. Debr. Kun. Népszónok. Csapó.*

TRIBUS : népfelkezet, nemzetiség, köznép. *Mest. Czéh. Szirm.*

TRIBUTARIUS : adófizető, adózó. *Lex. Kun.*

TRIBUTUM : adó. *Cur. Szlem. Szirm. Közadó. Szlem.*

TRIBUTUM ab aedibus : háztól 's épülettől járó, v. házra vetett adó, házadó. *Szlem.*

TRIBUTUM ab industria : szorgalomtól járó, szorgalombeli, v. szorgalomra vetett adó, szorgalomadó. *Szlem.*

TRIBUTUM a capitalibus : tőkepénzadó, tőkepénztől járó — ; *Szlem.*

TRIBUTUM a capite : fejadó, v. főtől járó — ; *Szlem.*

TRIBUTUM a consumptione : elégségre, 's emésztésre vetett — ; *Szlem.*

TRIBUTUM a fundis : földadó. *Szlem.*

TRIBUTUM fori : helypénz, vásár - v. piaczbér. *Szlem.*

TRIBUTUM in natura : termékben járó adó. *Szlem.*

TRIBUTUM in pecunia : pénzben járó adó. *Szlem.*

TRIBUTUM personale : személyt érdeklő — ; *Szlem.* Személyi adó. *Csapó.*

TRIBUTUM reale : tárgyat 's vagyont érdeklő — ; *Szlem.* Vagyomadó. *Csapó.*

TRICESIMA : harminczad. *Cur. Fog. Debr. P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem. Pauly. Szirm. Bar. im. Puky.*

TRICESIMAE officium : harminczad - tisztség. *P-gyűjt.* Harminczadhlivalat. *Czöv.*

TRICESIMALE portorium : harminczad-vitelbér. *Bar. im.*

TRICESIMATOR : harminczados. *Puky. Szirm. V-gyűjt. Czöv. Szlem. Pauly.*

TRIDUUM : háromnap. *Szirm.*

TRIMESTER : harmadho.

TRIMESTRALIS : harmadhavi. *Kun.*

TRINEPOS : onokám' onokájának onoka fia. *P-gyűjt.* Hatodizbéli unoka. *Puky. P-gyűjt.*

TRINEPTIS : onokám' onokájának leánya. *P-gyűjt.* Hatodizbéli unoka-leánya. *Puky. P-gyűjt.*

TRINITAS : háromság. *Kun. Medgyesi.*

TRIPARTITUM : hármaskönyv, *Fog.* — törvény. *Puky. Pauly.* Hármastörvénykönyv. *Debr.*

TRIPARTITIUM decretum : hármastörvénykönyv. *V-gyűjt. Czöv.* Hármastörvény. *Szlem.*

TRIPARTITIUM Verböczii : szokásbeli törvény, v. törvénykönyv. *Márt.*

TRIPPLICATIO : (J. rom.) harmadik felelet. *P-gyűjt.* Harmad-

szori feleselés. *Czöv.* Pervédbeli harmadik irás. *Szlem.*

TRIPLUM : háromannyi. *Puky.* *P-gyűjt.* Háromszoros. *Ens. Kun.*

TRITAVIA : üköm' ükinek üki. *Huszt.* Dédősöm', v. dédüköm' nagy anyja. *Szlem.*

TRITAVIA materna : üköm' ükének üke. *Puky.* *P-gyűjt.* Anyai dédősöm', v. dédüköm' nagyanyja. *Szlem.*

TRITAVIA paterna : dédük. *Puky.* *P-gyűjt.* Atyai dédősöm', v. dédükömmek nagyanyja. *Szlem.*

TRITAVUS : ősom' ősinek ősi. *Huszt.* Dédősöm', v. dédüköm' nagy atya. *Szlem.* Dédős-apa, ükös-apa. *Fog.*

TRITAVUS maternus : üköm' ükének őse. *P-gyűjt.* Anyai dédősöm', v. dédüköm' nagyatyja. *Szlem.* Üköm' ükinek üki. *Puky.*

TRITAVUS paternus : ősom' ősenek ősi. *Puky.* Dédős. *P-gyűjt.* Atyai dédősöm', v. dédüköm' nagyatyja. *Szlem.*

TRIUMPHALIS : diadalmi. *Fog.* *P-gyűjt.* Győzelmi. *Csapó.*

TRIUMPHALIS porta : diadalmi kapu. *Puky.* Diadalkapu. *Kun.*

TRIUMPHANS : nyertes. *Vajd.* *P-gyűjt.* Győztes, diakodó. *Sztr.* Győzödelmes. *Czöv.* Diadalmaskodó. *P-gyűjt.*

TRIUMPHANS pars : nyertes fél. *Debr. Fog.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Georch. Szlem.* Győztes fél. *Fog.* Diadalmas, nyertes rész. *Puky.* Győzödelmes fél. *Debr.*

TRIUMPHARE : győzni, nyerni. *Fog. Pauly.* Diadalmaskodni. *Puky. Kun. Pauly.* Nyertes lenni, pört megnyerni. *Bar. vm.* Győzödelmeskedni. *Puky.* Nyertesesen járni. *Helt.* Diakodni. *Sztrók.*

TRIUMPHUS : győzedelem. *Bar. vm. Debr. Fog.* Diadalom. *Debr. Puky. Fog. P-gyűjt.* Diadal. *Fog. Kun.* Győzödelempompa. *Lex.*

TRIVIALIS : népi, közszerű. *Debr.*

TÖRV. TUD. MÚSZÓTÁR.

Ócska, közönséges, mindennapi. *Kun.*

TROPHAEUM : diadalemlék, győzelemjel. *Kun.*

TRUTINIUM : megfontolás. *Cur. Debr. Puky.* Hányásvetés. *Ens.*

TRUTINIUM judiciale : bírói megfontolás. *Cur.*

TUBA : kürt ; trombita. *Lex.*

TUBAE sonus : trombita-harsozás. *Pázm.*

TUBUS capillaris : hajeső. *Kun.*

TUBUS opticus : szemcső. *Puky.*

TUERI : gyámolítani, oltalmazni. *Puky.*

TUMBA : koporsó. *Pázm.*

TUMULATIO : eltemetés. *Pázm.*

TUMULTUANTES : zenebonásdók. *Cur. Puky.* Felzendülő. *Cur.* Lázzitók. *Puky.*

TUMULTUARE : lázongni, zajongni. *Kun.*

TUMULTUOSUS : zenebonáskodó. *Bar. vm.* Lázuló, lázító, háborgó, lármás, nyughatatlan. *Lex.* Zűrzavar-szerző. *Pázm.*

TUMULTUS : zendülés. *Cur. P-gyűjt. Szirm. Debr. Pauly. Puky.* Lázzadás. *Cur. Mest. Debr. Puky.* Zenebona. *Debr. Láz. Pauly. Mest.* Lárma, háborgás, pártütés, zűdulás. *Mest.* Lázongás, zajongás. *Kun.*

TURBA : háborgás. *Czöv.* Zűrzavar. *Szlem.* Hábor, háborság. *Kun.*

TURBARE : háborítani, háborgatni, zavarni. *Lex. Kun.*

TURBARI : 1) háborodni, háboríthatni. *Lex.* 2) Lábáruul leesni. *Pázm.*

TURBATIO : háborgatás. *Cur.* Megháborítás. *Czöv.* Háborgás. *Helt.*

TURBATOR : háborító. *Cur. Szirm.*

TURBATOR matrimonii : házasságzavaró. *Egyh. ért.*

TURBULENTUS : háborgó. *Cur. Szirm. Kun.* Komór, szomorú, szélvész, fergeteges. *Lex.*

TURMA praetorea, vel praetoriana: testőrség. *Stett.* Cs. kir. testőrző magyar sereg. *Szirm.*

TUTEA: gyámság. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Debr. Fog. Stett. Perg. Kun.* Gyámapaság. *Fog. Gyámoltság. Puky. Pauly. V-gyűjt.* Gyámi hatalom. *Georch. Szirm.* Tűtorság. *Czöv. Párizp.* Gyámtyaság, gyámtyai hatalom. *Szlem. Gondviselés. Párizp. Mokr. Márnt. Gyám. Szirm. Oltalom. Veres.*

TUTEA dativa: kirendelt — ; *V-gyűjt.* Rendeltetett — ; *P-gyűjt.* Adatott — ; *P-gyűjt. Czöv.* Közhatalom adta, v. fejedelmi, v. pártfogói — ; *Szlem.*

TUTEA et curatela: gyámság és gondviselés. *Puky.*

TUTEA ingessiva: avatkozott gyámol. *V-gyűjt.* Törvénytelen, v. bitangolt — ; *Szlem. Czöv.* Befurt — ; *Czöv.*

TUTEA legalis: törvényes — ; *Czöv.* Törvénytelen — ; *Szlem.*

TUTEA legitima: törvényes — ; *P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.* Törvényadta — ; *Szlem.*

TUTEA legitima et naturalis simul: természeti és törvényes. — ; *V-gyűjt.* Törvény és természet szerint való — ; *P-gyűjt.* Természetes és törvényes — ; *Georch. Czöv.* Természeti és egyszersmind törvényes — ; *Szlem.*

TUTEA patronorum: (*J. rom.*) pártfogói — ; *Czöv. Szlem.*

TUTEA personalis: személyes tutorság. *Vajd.*

TUTEA realis: tárgyas tutorság. *Vajd.*

TUTEA testamentaria: testamentomi — ; *Czöv. V-gyűjt.* Végső intézetbeli — ; *P-gyűjt.* Végső intézeti — ; *Georch. Szlem.*

TUTELARES rationes: gyámi számadás. *Debr.*

TUTELATUS: gyámság alatti. *Cur.* Gyámoltott. *Pauly. V-gyűjt. Kun. Szirm.* Gyámtyaság alatt

álló árva. *Szlem. Gyámalatti. Gr. Széch. Debr.*

TUTOR: gyámtya. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Debr. Mest. Georch. Szlem. Perg. Kun. Szirm. Márnt. Puky.* Gyámol. *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Szirm. Gyámoló. Puky. Pauly. Gyám. Kölcs. Stett.* Oltalmazó. *Mán. Gondviselő. Mest. Ufal. Párizp. Gyámmok. Ens.*

TUTOR dalivus: rendelt — ; *Cur. Fog.* Rendeltetett, adatott. *P-gyűjt. Pauly.* Törvényes hatalom által adatott — ; *Szirm.*

TUTOR et simul curator: gyámtya és egyszersmind gondviselő. *Cur. D.*

TUTOR honorarius: (*J. rom.*) tiszteletbeli — ; *Szlem.*

TUTOR immissivus: beavatkozott — ; *Cur. Debr.* Avatkozott — ; *Fog. Pauly. Puky. Béfurt. Czöv.*

TUTOR legitimus: törvényes — ; *Cur. Pauly. Puky. Szirm. P-gyűjt.*

TUTOR legitimus, et naturalis: természeti, és törvényes — ; *Cur.* Törvény és természet szerint való — ; *Pauly. Puky. P-gyűjt.*

TUTOR naturalis: természeti — ; *Cur. Szirm.* Természet szerint való — ; *Puky. Pauly. P-gyűjt.*

TUTOR testamentarius: végintézetbeli — ; *Cur.* Végső intézetbeli — ; *Puky. Pauly. P-gyűjt.* Intézetbeli — ; *Pauly.* Végső rendelkezésben hagyott — ; *Szirm.*

TUTORE destitutus: gyámoltalan. *Puky.* Gyámoltalan árva. *Szirm.*

TUTRIX: gyámtya. *Cur. Fog. Debr. Pauly. Puky.*

TUTRIX et curatrix: gyám- és gondviselő any. *Czöv.*

TYPOGRAPHIA: könyvnyomtató műhely. *Puky. Pauly.* Nyomda. *Csapó.* Könyvműhely. *Kun.*

TYPOGRAPHUS: könyvnyomtató. *Puky. Pauly. Szirm.* Nyomdár. *Csapó.*

- TYPUS**: kép, betű, jegy, bélyeg. *Debr.* Példázat; betű. *Szirm.* Nyomadék. *Kun.*
- TYRANACE**: erőhatalommal. *Pázm.* Zsarnokúl. *Sztrók.* Kegyetlenül. *Perg.*
- TYRANNIS**: nyomigázás. *Bar. vm.* Zsarnokiság. *Sztrók.* Zor-donkodás. *Kölcs.*
- TYRANNICIDA**: zsarnokölő. *Kunt*
- TYRANNISMUS**: vérszomj, vérszomjuhozás, kegyetlenség. *Mest.* Zsarnok uralk. *Sztrók.* Zsarnokos-ság. *Kun.*
- TYRANNUS**: zsarnok. *Fog. Kun.* *Debr.* Martalócz. *Mest.* Kegyetlen
- uralkodó. *Szlem.* Kényúr. *Kun.* Kegyetlenkedő. *Szirm.*
- TYRO**: újoncz. *Fog. I. Tiro.*
- TYRO mechanicus**: inas. *Szirm.*
- TYRO militaris capitularis**: szegődött újoncz katona. *Bar. vm.* Rekruta, újvitéz, újoncz. *Szirm.* Újkatona. *P-gyűjt.*
- TYRONUM collectacula**: hadfo-gadás. *Törv.* Toborzás. *Csapó.*
- TYRONUM conductio**: verbuvá-lás, katonafogadás. *Szirm.*
- TYRONUM statutio**: katona-ál-lítás. *Szirm.* Újoncz-állítás. *Fog.*

U.

- UBERIOR deductio**: bővebb elő-adás. *Kun.*
- UBERTAS**: bőség, termékeny-ség, derekasság. *Lex.*
- UBICATIO**: hollét. *Cur. Pauly.* *Szlem. Vált. Puky. Márt.* Hollétel. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Puky.* Kinyomozás. *Puky.* Hollétezés. *Vált. Debr.* Helyenlét. *Kun.*
- UBIQUITAS**: mindenüttiség. *Kun.*
- UDVORNICUS**: udvarnok. *Szlem.* Udvari szolga. *Sztrók.*
- UEBERREST**: fölösleg; super-natantia. *Vált. Csász.*
- ULCISCI**: meghosszolni, bosz-szút állani, megbüntetni. *Lex.* Torolni, torlani. *Pázm.*
- ULNA**: öl, réf, sing. *Helt.*
- ULNA regalis**: királyi öl. *Georch.* *Czöv.*
- ULNAE regalis mensura**: kirá-lyi réfmérték. *Cur.*
- ULTIMARIO**: végre, végtére. *Kun.*
- ULTIMATUM**: végkijelentés. *Cur.* Végnylatkozás. *Ens. Debr.* Vég-
- szándék. *Fog. Végzemény. Kun.*
- ULTIMO mense**: hóutolján. *Fog.*
- ULTIMOGENITUS**: utolsó szülött. *Szlem.* Legkissebb. *Czöv.*
- ULTRALIBERALISMUS**: tulsza-badelműség. *Kun.*
- ULTRAROYALISTA**: túlkirály-párti. *Kun.*
- UNANIMIS**: egylekü, egyhan-gú. *Fog. Kun.*
- UNANIMITAS**: egylelek, egyér-telem. *Fog.* Egyetértés. *Puky.* *V-gyűjt. Szlem.* Közegyetértés. *Debr.* Egylelkűség. *Kun.* Egyhan-gúság. *Csász.*
- UNANIMITER**: egylelekkel, egy-értelműleg. *Fog.* Egy szívvvel lélek-vel v. egyértőleg. *Sztrók.* Egylel-kűleg. *Kun.* Egyhangulag. *Csapó.*
- UNANIMUS**: eggyes, egyetértő, egyértelmű, egyakararú. *Lex.* E-gyecző. *Gánócz.*
- UNCIA**: obon. *Kun.*
- UNCTIO extrema**: utolsó kenet. *Pázm.*
- UNCTIO olei**: olajozás. *Pázm.* Olajkenet. *Lex.*

UNCTIO sacra : szent kenet. *Pázm.*

UNCTUS : kent. *Lex.* Megkenett. *Pázm.*

UNFÖRMLICHER Wechsel : sajátváltó. *Vált.*

UNIFORMIS : egyded. *Fog.* Egyalakú, egyidomú. *Kun.* Egyenszerű. *Ens.*

UNIFORMIS vestitus : formaruha. *Szirm.* Egyenruha. *Csapó.*

UNIFORMITAS : egydedség. *Fog.* Egyenszerűség. *Debr.* Egyalakúság, egyidomúság. *Kun.*

UNILATERALIS : egyoldalu. *Cur. Debr. Fog. Pauly. P-gyűjt. Puky. Kun.* Egyszerű. *Pauly. P-gyűjt. Puky. Szirm.* Egyrésztű. *Ujjfal.*

UNIO : egyesülés. *Cur. Mest. Szlem.* Öszvesülés, öszvemenet. *Mest.* Egyesület, egyesítés. *Szlem.* Öszvegyítés, elegyítés. *Ujjfal.*

UNIO beneficii per accessionem : (*J. Can.*) egyházi hivatalnak mellékesítő, v. másik alá vető egyesítése, 's öszvekapcsolása. *Szlem.*

UNIO beneficii per aequalitatem : (*J. Can.*) egyházi hivataloknak egyenlősítő egyesítése, 's öszvekapcsolása. *Szlem.*

UNIO beneficii per incorporationem : (*J. Can.*) egyházi hivataloknak egy testté tévő — ; *Szlem.*

UNIO beneficii personalis : (*J. can.*) egyházi hivataloknak személybeli, v. ideig-óráig tartó — ; *Szlem.*

UNIO beneficii realis : (*J. can.*) egyházi haszonvételeknek, 's hivataloknak valóságos, vagy is örökös — ; *Szlem.*

UNIO beneficiorum : (*J. can.*) jótétemények — ; *Czöv.* Egyházi haszonvételek 's hivatalok' egyesítése 's öszvekapcsolása. *Szlem.*

UNIO viarum : utak' öszvejövése, keresztút. *Bar. vm.*

UNIRI : egyesedni, egybehozani. *Pázm.* Megegyesülni. *Lex.*

UNITAS : egység. *Kun.*

UNITAS contextus testamenti : testamentom' tartalmának egysége. *Czöv.*

UNITIS viribus : egyesült erővel. *Kun.*

UNIVERSALE concilium : közönséges gyülekezet. *Lex.*

UNIVERSALE iudicium : közönséges ítélet. *Fejér.*

UNIVERSALEM, v. *communem* facere : közönségesíteni. *Fejér.*

UNIVERSALIS : 1) közönséges. *Cur. Szirm. Debr. Pauly. Bar. vm. V-gyűjt. P-gyűjt. Lex. Puky.* Általános. *Debr. Kun.* Közös, mindenre kiterjedő, általjában való, korlátozatlan. *Mest.* 2) Minden. *Cur. Pauly. Puky. Szirm. V-gyűjt. P-gyűjt.* Mindenséges. *Bar. vm. Egyetemes. Fog. Kun.* Egyetemi. *Stett.*

UNIVERSALIS haeres : mindenek örökös. *Cur.* Mindenben örökös. *Puky. P-gyűjt.*

UNIVERSALIS valor : 1) közhelybenhagyás. *Lex.* 2) Egyetemes érték. *Kölcs.*

UNIVERSALITAS : közönségesség. *Lex.* Egyetemesség. *Kun.*

UNIVERSALITER : mindenségesen, közönségesen, mindenestől, öszveségesen. *Bar. vm.*

UNIVERSITAS : 1) közönség. *Cur. Bar. vm. Pauly. Georch. V-gyűjt. Szlem. Lex. Puky.* Egész község. *Lex.* 2) Egyetem. *Stett.* Mindenség. *Bar. vm. Pauly.* Gyülekezet. *Helt.*

UNIVERSITAS comitatus : megyei közönség. *Debr.* Vármegye' közönsége. *Puky. Cur.*

UNIVERSITAS nobilium Campi Turopolja : turopoljai nemesség' közönsége. *Cur.*

UNIVERSITAS scientiarum : főiskolák. *Cur.* Főiskola. *Pauly.* Anyaiskola. *P-gyűjt.* Tudományok' egyeteme. *Puky. Pauly.* — közönsége. *Pauly.* Tudományegyetem. *Debr.*

UNIVERSUM : mindenesség, mindenség. *Puky.* Egyetem. *Fog. Kun.*

UNTERSCHRIFT : aláírás. *Fog.*

UNREGELMÄSSIGKEITEN (im Wechsel); váltói, váltóbeli szabálytalanságok. *Vált. Csász.*

URBARIALE tractamentum : urbér szerinti bánás. *Cur.*

URBARIALIS : urbéri. *Cur. Fog.* Jobbágyi. *Fog.* Jobbágy-intézetbeli. *Puky.*

URBARIALIS contractus : urbéri kötés. *Cur.* Jobbágyszabási alku. *Bar. vm.* Urbáriomot, v. urbáriombeli tartozást érdeklő egyezés. *Szlem.*

URBARIALIS liber : birtokkönyv. *Cur.* I. Fundualis liber.

URBARIALIS praestatio : jobbágyi tartozás, *Cur. Puky.* — adózás, szolgálat. *Puky.* Urbáriális szolgálat. *Czöv.* Urbáriombeli tartozások, adózások. *Szlem.*

URBARIALIS processus : jobbágyi intézetbeli pör. *Puky.* Jobbágy-szabási — ; *Bar. vm.* Urbéri per. *Ens.*

URBARIALIS querela : urbéri panasz. *Cur.* Jobbágy-intézetbeli — ; *Puky.* Jobbágyszabási — ; *Bar. vm.* Urbárialis — ; *Czöv.* Urbáriomi — ; *Szlem.*

URBARIALIS regulatio : urbéri rendelkezés. *Cur.* Jobbágy-intézetbeli — ; *Puky.* Urbáriomi regulálás. *V-gyűjt.* Urbáriomi igazítás. *Szlem.*

URBARIALIS visitatio : urbáriális látogatás. *Czöv.* Urbáriomi — ; *Szlem.*

URBARIUM : urbér. *Cur. Fog.* *Törv.* Urbáriom. *Pauly. V-gyűjt.* *P-gyűjt.* *Szlem.* Jobbágyi szabás. *Pauly. Georch. Puky.* Jobbágy-törvény. *Bar. vm.* Jobbágyi rendszabás. *Szirm.* Földész- v. urbértörvény. *Fog.* Jobbágy-intézet. *Puky.*

URBURA : bányabér. *Cur. Puky. Márt. P-gyűjt. Georch. Szlem. Pauly.* Bányavám, bányajövedelem. *Pauly. Puky. Márt.* Bányav. ércadó. *Czöv.* Bányarészvény. *Debr.*

URBURARIATUS : (*J. met.*) bányabirtokosság. *Cur.* Bányabéri tisztség. *Pauly. P-gyűjt. Puky. Márt.* Bányamivelő társaság, v. egyesület. *Szlem.* Bányamiveltetés. *Puky.*

URBURARIA? US junior : (*J. met.*) bányamivelő ifjabb társaság, v. egyesület. *Szlem.*

URBURARIUS : (*J. met.*) bányabirtokos. *Cur.* Bányavámszedő v. adó. *Pauly. P-gyűjt. Puky. Márt.* Bányamives vagy mivelő. *Szlem.* Bányarészvényes. *Debr.*

URBURARIUS principalis : (*J. met.*) fő-bányamives, főbányamivelő. *Szlem.*

URBS : kolcsos v. kerített város. *Helt.*

URGERE : nyomni, kényszeríteni, készletni, ösztönözni, sürgetni. *Lex.* Izgatni, vitatni. *Pázm.*

URKUNDE : oklevél; documentum, instrumentum litterale. *Vált.*

URLAUB : szabadság. *Kun.*

URNA : 1) hamveder. *Kölcs. Debr.* 2) Akó. *Debr.*

URNALIS grossus : vödör-, v. csöbör-garas. *Kölcs.*

URPHEDA : boszu nem állást fogadó esküvés. *Szlem.*

URTHEIL : ítélet. *K. Vál.*

USANZ : szokástörvény, szokásjog, szokás. *Fog.*

USITATUS : szokott, bevett. *Cur. Szirm. Mokr. Divatos. Sztrok.*

USO : szokás; usus. *Vált.*

USO-WECHSEL v. Wechsel a uso : szokásra kiadott váltó; cambiales ad usum (a uso) editae. *Császár.* Szokásrai váltó. *Fog.*

USUALE sigillum : szokott pecsét. *Cur.*

USUALIS : szokásbeli. *Cur. Fog. Debr.* Szokott. *Cur. Debr.* Gyakorlati, használati. *Ens. Debr.*

USUCAPIO : 1) birtokfogás, haszonvétel. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Puky. Debr. Szirm.* Jóságfogás. *Márt.* Beülés. *Bar. vm.* 2) Elidősítés. *Fog.* Üdőtöltés. *Ujjfal.* 3) (verbum) Elidősítem. *Fog.*

USUFRUCTUARIUS: haszonvevő. *Cur. Debr. Pauly. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Szirm. Haszonvételes. Czöv. Haszonzedő. Debr.*

USURARIA pravitas: ursorabéli gonoszság. *Cur. Uzsoráskodás. Fog. Kun. Szlem. Törvénytelen — ; Georch. Uzsoráskodó gonoszság. Czöv. (Processus ex usuraria pravitate: uzsoráskodási per. Debr.)*

USUROBORARE: birtokkal erősíteni. *Fog. Puky. Foganatossá tenni. Puky. Birtoklani. Fog.*

USUROBORATIO: birtokkal erősítés. *Cur. Pauly. P-gyűjt. Czöv. Debr. Szlem. Puky. Márt. Foganatosság. Cur. Debr. Birtoklás. Fog. Foganatossá tétel. Pauly. P-gyűjt. Puky. Márt. Erősítés. Pauly. Márt. Birtoklás. Enzs.*

USURPARE: 1) hasznát venni (valaminek); élni (valamivel). *Fog. Pauly.* 2) Szokásban tartani. *Pauly.* 3) Bitorlani. *Fog. Kun. Bitangolni. Puky. Pauly. Bitolni. Pauly. Bitorolni. Csapó.*

USURPATIO: bitangolás. *Cur. Czöv. Szlem. Puky. Haszonolás, haszonvétel, törvénytelen elfoglalás, eltulajdonítás. Mest. Bitorlás. Sztrok.*

USURPATOR: bitor. *Fog. Kun. Bitorló. Fog. Kun. Debr. Bitangoló. Puky. Pauly. Balbirtokos. Pauly. Önurító, öngadó. Bar. vm. Haszonoló. Lex.*

USURFATOR throni: törvénytelen uralkodó. *Mest. Királyi székitangló. Szlem.*

USUS: 1) szokás. *Cur. Fog. V-gyűjt. Debr. P-gyűjt. Lex. Náray. Pauly. Puky. Bévelt szokás. Bar. vm. Divat. Stett. Gyakorlás. Puky. Lex. Cur.* 2) Használás. *Cur. Pauly. Szlem. Puky. Kölcs. Debr. Haszonvétel. Cur. Mest. Szlem. Debr. Puky. Márt. Nán. Használat. Fog. Mest. Veleelés. Debr. Puky. Szirm. Párizp. Moln. Márt. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem. Pauly. Bar. vm. Élés. Perg. Márt. Pauly. Czöv. Ha-*

szonolás. *Pauly. Mest. Haszon, hasznolás, hasznolat. Mest.* 3) Birtoklás. *Fog. Birtok. Szirm. Birtok' gyakorlása. Puky.*

USUS ad notitiam publicam: köztudományi szokás, v. birtok. *Pauly.*

USUS annuus: esztendei használás. *Cur.*

USUS confusus et promiscuus: zavaros és vegyes élés. *Czöv.*

USUS contrarius: ellenkező szokás. *Cur.*

USUS immemorialis: emlékezetet haladó használás. *Cur.*

USUS interruptus: megszakadt, v. félbenszakadt — ; *Cur.*

USUS manifestus: nyilvánvaló v. nyilvánosság — ; *Cur.*

USUS pacificus: békességes használás. *Cur. Puky. Szirm. Békeséges birtok. Pauly. Békés használat. Enzs.*

USUS precarius: elnézett, bitanglott — ; *Cur.*

USUS publicus manifestus: nyilvánosság használat. *Sztrok.*

USUS simultaneus v. promiscuus: elegyes használat. *Cur.*

USUS subreptitius: becsusztott — ; *Cur. Alattomos haszn. Pauly. Szirm.*

USUS turbatus: háborgatott h. *Cur.*

USUS usurpativus: bitangos élés. *Czöv. Bitorlott használás. Sztrok.*

USUS vicens: divat. *Fog. Divatozó. Sztrok.*

USUSFRUCTUS: haszonvétel. *Cur. Fog. Debr. Pauly. Bar. vm. V-gyűjt. Czöv: Szlem. Szirm. Márt. Puky. Haszon. Debr. Fog. Haszongyümölcs. Bar. vm. Más' jószágával élés. Párizp. Használat. Debr.*

UTENSILIA: házi bútor. *Cur. Pauly. Szirm. Puky. Eszközfélék, edényfélék, házi edények. Bar. vm. Házi eszközök, Perg. Szirm. — eszközmények. Nán.*

UTERINUS: anyai testvér. *V-gyűjt.* Csupán anyai —; *Szlem.* Anyáról —; *P-gyűjt.* *Czöv.*

UTI appellata: föllebbzeni, föllebbzéssel élni. *Sztr.* l. Appellare.

UTILE dominium: haszonbirtok. *Debr.*

UTRIUSQUE sexus: mindkét ágon lévő. *Nán.*

UTOPIA: sohonna. *Fog. Puky.* (Ex Utopia: sohonnai. *Fog.*)

UXOR: hölgy. *Kun.* Hitves. *Egyh. ért.* Feleség, házastárs. *Pázm.* (F o e m i n a: néember; d o m i n a: asszony; u x o r, nő; n u p t a, hölgy. *Steet. Sztrók.*)

UXORATUS: házas, feleséges. *Lex.* Nős. *Pázm.*

UXOREA: feleség' nénye, v. leányöcse. *Puky.* Feleség' nénye, huga. *P-gyűjt.*

UXOREM ducere: megházasodni, megházasulni, feleséget venni. *Lex.* Nőszni. *Pázm.* Nőszülni, nőszödni. *Csapó.*

UXORICIDA: feleség - gyilkos. *Cur.* Nőgyilkos. *Kun.* *Fog.*

UXORICIDIUM: feleségölés. *Cur.* *Fog.* *P-gyűjt.* *Pauly.* *Szirm.* *Puky.* Nőgyilkosság. *Fog.* *Kun.* Feleséggyilkolás. *Szlem.*

UXORIUS: feleségbátya, v. öcse. *Puky.* *P-gyűjt.* *Huszty.* *Kun.* Sü v. süv. *Kun.*

UZBEG, *Wz*beg, üzbec: szökevény-szolga-üzök. *Szlem.*

V.

VACANS: üresült. *Fog.* Üresen álló, megüresedett. *Puky.* Üres, megüresült. *Debr.*

VACANTIA: üresület. *Fog.* Tisztüreség. *Puky.* *Pauly.* *Debr.* Üresedett tisztség. *Bar.* *vm.* Ürültség. *Enzs.* Tisztségben lévő üresség. *Szirm.*

VACATIO: szünet. *Fog.*

VACCA: tehén, üdő. *Helt.*

VACCINATIO: himlőoltás. *Fog.* *Debr.* Tehén v. mentő-himlőoltás. *Szirm.* *Puky.* Csécsoltás. *Sztrók.*

VACILLANS: tétovázó. *Cur.* *Puky.*

VACILLANTER: tétovázva. *Puky.*

VACILLARE: tétovázni, habozni, tántorodni. *Pázm.* Hajladozni. *Lex.* Ingadozni. *Fog.*

VACUITAS: üresség, üreg. *Puky.* *P-gyűjt.*

VACUUS: üres. *Puky.* *P-gyűjt.*

VADA: gázló, láblóhely, csekélyvíz. *P-gyűjt.* l. Vadum.

VADARE: vizen gázlóban menni. *Helt.*

VADIMONIUM: személy-kezeség. -*Cur.* Bürgschaft; kezesseg. *Fog.* *P-gyűjt.* *Szlem.* *Debr.* *Puky.* *Szirm.* l. Fidejussio.

VADUM: gázló, lábóló hely. *Cur.* *Szirm.* *P-gyűjt.* Csekély víz. *P-gyűjt.* Rév, sekély. *Helt.*

VAGABUNDUS: csavargó. *Cur.* *Fog.* *Puky.* *V-gyűjt.* *Mest.* Kóborló. *Cur.* *Szirm.* *Fog.* *Puky.* *Bar.* *vm.* Bitang. *Fog.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Csapongó. *Fog.* Lődörgő, lözér. *P-gyűjt.* Lézenszó, kószáló, szökevény. *Mest.* Jött ment, vándorló. *Georch.* Tekergő. *Pauly.* *P-gyűjt.*

VAGA pecora: bitang marhák. *Cur.* *Puky.* *Debr.*

VAGIATOR: sib, csösz. *Helt.*

VAGUS: bitang, kóbor. *Enzs.* Lődörgő, lözér. *P-gyűjt.*

VALENTES: előkelők. *Szlem.*

VALIDITAS: siker. *Cur. Márts. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Sikeres-ség. *Cur. Fog. P-gyűjt. Márts. Puky.* Állhatóság, alaposság. *Cur. Érvényesség. Fog. Foganat. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Hathatóság. *Szirm. Helz.* Helyesség. *Pauly.* Erősség. *Enzs.*

VALIDUS: sikeres. *Cur. Fog. Márts. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Érvényes. *Fog. Helyes. Cur. V-gyűjt. Puky. Pauly.* Állható. *Cur. Megállható. Mest. Megálló, ingadozatlan. Szlem. Erős. Stett. Mest. Szlem. Márts. Foganatos. Puky. P-gyűjt. Márts. Mest. Pauly.* Alapos. *Cur.*

VALOR: 1) becs. *Cur. Kun. P-gyűjt. Debr. Lex. Márts. Párizp. Puky.* Érték. *Cur. Debr. Perg. Puky. V-gyűjt. Mest. Georch. Czöv. Szlem. Ujjfal. Márts. Fog. Árv. Párizp.* 2) Süker. *Fog. V-gyűjt. P-gyűjt. Puky. Divat. Pauly. Mest. Foganat. P-gyűjt.*

VALOR cambialium, i. Wechsel-valuta.

VALOR externus: külső becs. *Cur. P-gyűjt. Szlem.*

VALOR internus: belső —; *Cur. V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.* Belbecs, belérték, belérdem. *Kun. Perg.*

VALOR necessitatis: szükségí értéke, v. szükségessége valaminek. *Szlem.*

VALOR nominalis: névbecs, név-érték. *Kun. Stett.*

VALOR pecuniae conventionalis internus: a' pengő pénznek belső becse, v. értéke. *Puky.*

VALOR permutativus: cserebéli értéke, v. elcserélhetősége valaminek. *Szlem.*

VALUTA: érték. *Cur. Fog. Stett. Debr. Czöv. Puky. Pauly.* Váltólevél' értéke. *Puky. Debr.*

VANA gloria: hiúságos dicsekedés. *Illyés.* Hiú gög v. dicsekvés. *Csapó.*

VANITAS: hiúság. *Fog. Puky.*

VANUS: hiú. *Fog. Puky.* Hiúságos. *Puky.*

VARIANS: különböző, többszürü. *Enzs.*

VARIARE: sokszerüstni. *Fog.*

VARIETAS: sokszerűség. *Fog. Külömbőség, különbözőség. Puky. P-gyűjt.*

VARIOLAE: hímlő, csécs. *Sztr.*

VARIUS: sokszerű. *Fog. Sokfélc. Fog.*

VAS: kezes. *Dien.*

VAS testaceum: földi edény. *Lex. Földedény. Pázm. Cserépedény. Sztrók.*

VASA pretiosa: drága edények.

VASA sacra: szent edények. *Pázm.*

VASALLUS: hűbéres, vázallyas, zászló-allyas. *Perg.* — hűséggel tartozó, v. oltalom alatt lévő. *Ujjfal.* Hadi társ, birtok-bíró. *Tud. gyűjt.* Kegyköteles jobbágy. *Bar. vm. Jobbágy. Szirm.*

VASTA scientia: temérdek tudomány. *Lex.*

VASTARE: feldulni. *Dien.*

VASTUS: derék, vastag. *Lex.*

VECTIGAL: adó. *Fog. Bar. vm. Vám. Cur. Debr. V-gyűjt.* Vársárpénz. *Helz.* Fuvarvám. *Debr.*

VECTIGAL educationale: kivitefbeli —; *Cur.*

VECTIGAL inductionale: behozásbeli —; *Cur.*

VECTIGAL transituale: általmeneteli —; *Cur.*

VECTIS: csaptatófa, gépfa, gát-szobor. *Puky.*

VECTOR: szekeres, fuvarozó. *Szirm. Vontató. Csapó.*

VECTOR conductus: bérlett szekeres. *Szirm.*

VECTURA: fuvar *Szirm. Fog. Debr.* Szekerezés, vitel. *Puky. V-gyűjt.* Fuvarozás. *Puky. Czöv.* Tcherszállítás. *Szlem.*

VECTURA curulis: i. Vectura.

VECTURA longa: hosszú fuvar. *Czöv. Szlem.* — vontató. *Georch.* — fuhar. *Szlem.* — utazás. *Szeg.*

VECTURA navalis: vízi terhszállítás. *Szlem.*

VECTURALE pretium: szekérdíj. *Fog.*

VECTURALIS taxa: szekérbér, fuvardíj. *Fog.*

VECTURANS: fuvaros, szekeres. *Fog. Kun.*

VECTURISATIO: szekerczés. *P-gyűjt.* Fuvarozás. *Fog.*

VEGETABILIA: növények. *Puky.* Növények. *Perg.*

VEGETABILIS: növényi. *Puky.* Növényi. *Perg.*

VEGETATIO: kiformalódás. *Fej.*

VEHEMENS: heves, erős, indulatos, háborodott, mértékhaladó, gyors, sebes, kemény, sanyaru. *Lex.* Hathatós. *Gánócz.*

VEHICULUM: elősegelő, segéd-eszköz. *Puky. Debr. Puky.*

VELITES: könnyűszerű —; *Bar. vm.* Önkéntes katonák. *Perg.*

VELLICARE: feszegetni. *Fog. Puky. Debr. Bar. vm.* Hánytorgatni, bizgatni, gáncsot keresni. *Puky. Pauly.* Furdalni, gúnyolkodni, ócsárlani, becsmérlni. *Bar. vm.*

VELLICARE sententiam: fitymálni, v. hánytorgatni az ítéletet. *V-gyűjt.* Az ítéletet becsmérlni. *Szlem.*

VELLICATIO: feszegetés. *Fog. Puky.* Bolygatás. *Ens.*

VENALIA bona: árúba bocsátott jók. *Helt.*

VENALIS: eladó, árúba bocsátott. *Szirm.*

VENATIO: vadászat. *Georch. Czöv. Szirm. Szlem.* Vadászás. *Szlem.*

VENDICARE: magának tulajdonítani. *Szirm.*

VENDITARE: árulgatni, kérkedni, dücselkedni, mutogatni, fitogtatni. *Lex.* Állítani. *Pázm.*

VENDITIO: eladás. *Cur. Fog. Debr. P-gyűjt. Szirm. Szlem. Márt. Puky.*

VENDITIO perennalis v. perpetua: örökös —; *Cur. Puky. Debr.* Örök vallás. *P-gyűjt.*

TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

VENDITIO perpetua: örökös —; *Cur. Puky.*

VENDITIO temporanea: ideigi, ideigleni —; *Cur.* Zálogos, ideiglenes, ideig-óraig való eladás. *Puky. Debr.*

VENDITOR: eladó. *Georch. Czöv. Szlem. Áros. Helt. Áruló. Szil.*

VENEFICIUM: 1) megétetés. *Cur. Szlem.* Méreg-csinálás. *Moln.* Méregkeverés. *Párizp.* Étetés. *Szirm. Párizp.* Méreggel való vesztés. *Szirm.* Méreggel étetés v. ölés. *Márt.* 2) Bűbájlás. *Cur. Puky. P-gyűjt. Debr.*

VENEFICUS: 1) méregkeverő. *Cur. Szlem.* Méreggel étető, mérges. *Mest.* 2) Bűbájos. *Cur. Puky. P-gyűjt.* Bűvös, igéző. *Mest.* Ördögös, bűvös bájos. *Helt. Mérgez.* *Szlem. Helt.*

VENERANDUS: tisztelendő, böcsüendő. *Lex.* Böcsületes. *Pázm.*

VENETI: velencziek, velenczeibéliek. *Lex.* Velenczésék. *Pázm.*

VENIA: 1) engedély; engedelem, 2) bocsánat. *Fog.*

VENIA aetatis: korengedelem. *Cur. l.* Aetatis venia.

VENIALE: bocsátható. *Lex.*

VENIALE peccatum: bocsánandó vétek. *Szirm.*

VENTILARE causam: pert megrostálni, meghányi vetni. *Debr.*

VERACITAS: igazmondás. *Pázm. Medgy.* Igazmondóság. *Czöv.*

VERAX: igazmondó, igaz. *Gánócz. Pázm.*

VERBA phalerata: himes szók, czifra szavak. *Pázm.*

VERBALIS: szóbeli. *Cur. Fog. Puky. V-gyűjt. Czöv.* Élő szóbeli. *Szlem.*

VERBALITER: szóval. *Cur. Fog. Puky.* Élőszóval. *Puky.*

VERBERATIO: verés. *Lex. Szirm. Párizp. Márt. Szlem.* Veretés. *Szirm.* Verekedés. *Georch.* Verecség. *Mest.* Megverés. *Márt.* Vesszőzés. *Páriz. Moln.*

VERBUM: 1) ige, 2) szó. *Fog.*

VERBUM regium : királyi feddőszó. *Puky.*

VERBOTENUS inserere : igénkint beírni. *Veres.*

VERBÜRGEN : kezeskedni. *K. Vált.* Kezesleni. *Fog.*

VERECUNDIA : szemérem. *Puky.*

VEREDARIUS : posta. *Puky.* Postamester. *Bar. vm.*

VERFAELSCHTER Wechsel : hamisított, meghamisított váltó; Cambiales falsificatae. *Vált. Császár.*

VERFALLSZEIT : lejárát, lejáráti idő. *Vált. Csász. Fog.*

VERFALLT der Wechsel : a' váltó lejárt; Cambiales expirant. *Császár.*

VERHAELTNISS : l. Correlatio.

VERIDICENTIA : igazmondás, igazszóllás. *Lex.*

VERIDICUS : igazmondó. *Szirm.*

VERIFICARE : igazlani. *Fog.*

VERIGELDUM : boszuság-tételeért való büntetés. *Czöv.*

VERIHABITIO : igaznak tartóság. *Fejér.*

VERISIMILIS : valószínű. *Fog.*

VERISIMILITUDO : hasonlóság. *Lex.* Valószínűség. *Fog.*

VERITAS : valóság. *Puky. Szirm.* Igazság. *Debr. Puky. Stett. Ig,* igaz. *Stett.* Bizonyosság, igazságosság. *Lex.* l. *Justitia.*

VERITAS fundamentalis : talpigazság. *Gr. Széch.* Alapigazság. *Sztrók.*

VERITAS rei : a' dolognak bizonyos mivolta, *Moln.* — bizonyos volta. *Lex.*

VERITATIS lex : a' valóság'törvénye. *Csere.*

VERJAEHRUNG : elévülés; Praescriptio. *Vált. Császár.* Elidősítés, idősülés, idősület. *Fog.*

VERLAENGERUNGSBLATT : tóldat a' váltóhoz; A longe. *Vált. Császár.*

VERNACULA lingua : anyanyelv.

VERNACULUS : honi, nemzeti. *Debr.*

VEROSIMILE : hihető. *Bar. vm.* Valószínű. *Trrr.*

VERSATILIS : könnyen gondolkodó. *Verseg.*

VERSATUS : forgatott, járatos, tapasztalt, próbált, gyakorlott. *Lex.* Forgatott, jártas. *Bar. vm.*

VERSAEUMNISS : késedelem; neglectus, mora. *Vált.*

VERSENDUNG : l. Protestversendung.

VERSUTUS : agyafurt. *Cur. Puky.* Ravasz, fortélyos. *Szirm.*

VERTICALIS : tetőarányozó. *Puky. P-gyűjt.*

VERTICALITER : tetőt arányozva, tető arányában, tető hegyében. *Puky. P-gyűjt.*

VERUS : igaz, nemál, nem csalárd, igazságszerető, derék, igazságos, valóságos. *Lex.*

VERUS valor : vásári becsü. *Helt.* Valódi becs. *Csapó.*

VERZUG : késedelem. *Fog.*

VERZUGS-ZINSEN : késedelmi v. haladék-kamat. *Vált. Fog.*

VESPERAE : vecsernye. *Gánóc.*

VESTES nuptiales : menyegzői köntösök. *Czöv.*

VESTIBULUM : előszoba, pítvar, tornác. *Debr.*

VESTIGIUM : nyom. *Cur. Puky. Debr. Fog.* Létel. *Puky.* Lábnyom. *Helt.* Nyomdok. *Debr.*

VESTIGIUM in legibus non adest : nincs nyoma a' törvényekben. *Perg.*

VESTITUS uniformis : egyminőség, v. mint egyes öltözet. *Bar. várm.* Egyenruha. *Csapó.*

VETERANUS miles : régi katona. *Bar. vm.* Kiszolgált katona. *Kölcs.*

VETERINARIA : baromorvoslástudomány. *Puky.* Barom-v. marhagyógytan. *Sztrók.*

VETERINARIUS : baromorvos. *Debr.*

VETITUM : tilalom. *Fog. Pauly. P-gyűjt. Puky. Czöv. Szlem.* Egyházi tilalom. *Georch.*

VETITUS : tilos, tilalmas. *Cur. Fog. Puky.* Tiltott. *Cur.* Tiltá-

tott. *Puky. Pauly. P-gyűjt. l. Prohibitus.*

VETITUS locus : tilalmas hely
Cur. Tilos. Csapó.

VETUS : ó, avas. *Fog.*

VEXA : bosszantás. *Cur. Pauly. Sztrók. Debr. Puky. Fog. Kötelkedés. Puky. Debr. Pauly. Bosszuság. Czöv.*

VEXAE redemptio : bosszantás-váltás. *Cur.*

VEKAMINOSUS : bosszantó, kötekedő. *Debr.*

VEKANDI studium : bosszantó indulat. *Cur. Puky. Kötekedő — ; Czöv. Bosszontó szándék, 's igyekezet. Szlem.*

VEXARE : gyötreni, zaklatni, faggatni. *Bar. vm. Bosszantani. Fog.*

VEKATIO : gyötítés, búsítás, fárasztás, kínzás, sanyargatás. *Lex.*

VEXILLUM : zászló. *Fog. Puky.*

VI, et metu initus contractus est nullus : az erőszakból, és félelemből tett kötés fogatlan. *Puky.*

VIA : út. *Puky. P-gyűjt.*

VIA appellatae : feljebbvitel' útja. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Puky. Feljebb hivatkozási v. föllebbzési út, föllebbzés' útja. Sztrók.*

VIA facti : önhatalommal. *Cur. Szlem. Önhatalom' útja. Fog. Hatalmasul. Szirm. Georch. Hatalmasan, erőszakkal. Puky. Pauly. Máré. Torkon verve, v. cselekedet' útja. Czöv. Ön v. maga szabadságával. Pauly. Puky.*

VIA gratiae : kegyelem' útja. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Puky. Kegyelem' útján. Pauly.*

VIA instantiae : kérelem' útja. *Cur. Puky. Könyörgés' — ; Szirm. Kérelem' útján. Pauly. l. Instantiae via.*

VIA juris : törvény' útja. *Cur. Puky. Fog. Georch. Czöv. Szlem. Törvény útján. Pauly. Törvényes út. Szirm. l. Juris via.*

VIA novi : új út. *Cur. Perujit-*

tás. Georch. Szlem. Perujítás' útja. Czöv. Ujitélet-kérés. Szlem.

VIA publica : ország' útja. *Bar. várm.*

VIA recursus : folyamodás' útja. *Cur.*

VIA summaria : rövid úton. *Czöv. Szlem.*

VIAE comes : uti társ. *Rázm.*

VIARUM obsessores : úton álló kalózok. *Sztrók.*

VIARUM restauratio : útak' igazítása, helyrehozása. *Bar. vm.*

VIATICUM : úti költség. *Szirm.*

VIBRARE : rázni, rengetni, lögatni, lobogtatni, reszkettetni, lökni, lövellni. *Lex. Suhintani. Sztrók.*

VICARIA potestas : képviselő hatalom. *Puky. Pauly. Képviselői — ; V-gyűjt. Szlem. Helytartói h. Szlem.*

VICARIUS : személyes. *Nán. Képviselő. Puky. V-gyűjt. P-gyűjt. Helyettes, helytartó. Bar. vm. Személyviselő. Fog. Mest.*

VICARIUS apostolicus : (*J. can.*) apostoli képviselő. *Szlem.*

VICARIUS et causarum auditor generalis : egyházi helytartó, és közönséges ügyhallgató. *Cur.*

VICARIUS generalis capitularis : (*J. can.*) káptalanbeli fő-helytartó. *Bar. vm. P-gyűjt. Szirm. — fő-képviselő. V-gyűjt. Szlem.*

VICARIUS generalis episcopi : (*J. can.*) püspöknek fő-képviselője. *Szlem.*

VICARIUS in spiritualibus : lelkiekben képviselő. *V-gyűjt. Lelkiekben helytartó. P-gyűjt. — helyettes. Sztrók.*

VICARIUS parochialis , vulgo **administrator parochiae** : megyés papi helytartó. *Szlem.*

VICARIUS regni : ország' helytartója. *Szlem.*

VICE-ARCHIDIACONUS, seu **Decanus ruralis** : (*J. can.*) alesperes. *P-gyűjt.*

VICE-BANUS : albán. *Szlem. Vicedbán. Czöv.*

VICE - CANCELLARIUS: alkan-
cellár. *V-gyűjt. Szlem.* Alkorlát-
nok. *Csapó.*

VICE-COMES: alispány. *V-gyűjt.*
P-gyűjt. Georch. Czöv. Szlem.
Alispán. *Debr.*

VICE-COMES ordinarius: (első
alispán. *Bar. vm.*

VICE-COMES substitutus: má-
sodik alispán. *Bar. vm.*

VICE-COMES surrogatus: ideig-
való, üdeiges — ; *Bar. vm.*

VICE - DIRECTOR: aligazgató.
Szlem.

VICE-FISCUS magistratualis: al-
ügyész. *Pauly.*

VICE-JUDEX curiae: al ország-
bírája. *V-gyűjt. Szlem.* Alország-
bíró. *Csapó.*

VICE-JUDEX nobilium: alszol-
gabíró. *V-gyűjt. P-gyűjt. Szlem.*

VICE-NOTARIUS: aljegyző. *Paul.*

VICE-PALATINUS: alnádor is-
pány. *V-gyűjt. Szlem.* Nádoris-
pányi helytartó. *P-gyűjt. Alnádor. Perg.*

VICE-PERCEPTOR: aladóvevő.
V-gyűjt. Aladószedő. Szlem.

VICE-PRAESES: alelnök. *Perg.*
Másdelölülő, helytartó. *Szlem.*

VICE-REX: alkirály. *Perg.* Vi-
czekirály. *Szlem*

VICE-TAVERNICUS: altárnok.
Perg. Altárnok-mester. *Georch.*
Szlem. Vicetárnok-mester. *Czöv.*

VICEM pro vice: kölcsönt köl-
csónért. *Bar. vm.*

VICES: iz. *Fog.*

VICES gerens: személyviselő.
P-gyűjt. Pauly. Puky. Helytartó.
Georch. I. Vicarius.

VICESIMALITAS: birói huszad.
Cur. Huszad. *Puky. Pauly.* Hu-
szadrész. *Puky. Fog.*

VICINORUM involutiones: szom-
szédok' bécsuszásaik. *Czöv.*

VICISSIM: viszont, viszontag.

VICISSITUDO: viszontagság. *Cur.*
Fog. Szirm. Viszonság. *Fog.*

VICTIMA: áldozat. *Debr.*

VICTOR: győzedelmes, diadal-
mas. *Lex.*

VICTORIA: győzedelem, dia-
dalom. *Lex.* Diadal. *Sztrók.*

VICTUALIA: élelembehek. *Cur.*
VICTUS: élelem. *Cur. Debr.* Tar-
tás. *Debr.*

VICTUS et amictus: élelem és
rubázat. *Cur.*

VIDIMARE: mást hitelesíteni.
Cur. Látomítani, átlátni. *Bar.*
vm. Látózni. *Stett.* Látamozni.
Kun. Puky. Pauly. Sztrók. Debr.
Látásítani, igazlani. *Fog.* Látó-
másozni. *V-gyűjt. Pauly.* Másol-
latot igazlani. *Puky.* Mását igaz-
lani, igaznak vallani. *P-gyűjt.*
Pauly. Levél-másolatot megigaz-
lani, meghitelesíteni. *Szlem.* Lát-
tomázni. *Sztrók.* Hitelesen ösz-
szegegyeztetni. *Szirm.*

VIDIMATA: igazolt másolat.
Puky. Látoma, v. láttatott. *Bar.*
vm. Látomázott, láttamozás. *Sztr.*

VIDIMATA copia: hitelesített más.
Cur. A' levél' mássának látomása.
Bar. vm. Látomázott másolat.
Sztrók. Láttamozott per. *Debr.*

VIDIMATIO: látomás, átlátás.
Bar. vm. Látózás. *Stett.* Látó-
mázás. *Sztrók.*

VIDUA: özvegy nő. *Fog.* Öz-
vegyasszony. *Pázm.*

VIDUA ad alia vota se trans-
ferens: nevét változtató — ; *Cur.*

VIDUALE jus: özvegyi jus. *Cur.*
Özvegyi jog. *Fog. Debr.* Özvegy-
nek igaza. *Pauly. Puky.* Özvegyi
igaz. *Puky.* I. Jus viduale.

VIDUALIS successio: özvegyi
örökösödés. *Cur.*

VIDUALIS status: özvegyiség ,
özvegy állapot. *Lex.*

VIDUUM agere: özvegy lenni. *Té-*
legdi. Özvegykedni. *Csapó.*

VIDUUS: férj özvegy. *Fog.* Öz-
vegy ember. *Lex.*

VIGESIMALITAS: birói huszad.
Debr. Sztrók. I. Vicesimalitas.

VIGESIMATIO: huszadolás. *Szl.*

VIGIL: ór. *Fog.* Órálló. *Fog.*
Puky. Vigyázó. *Puky. Szlem. P-*
gyűjt. Ornök. Csapó.

VIGIL nocturnus: éjjeli virrasztó. *Pauly. Puky.* Éjjeli ór. *Sztr.*

VIGILANTIA: vigyázat, szemeség. *Puky.* Émettség, vigyázás. *P-gyűjt.*

VIGILANTIBUS jura: szemesnek áll a' törvény. *Puky.*

VIGILARE: vigyázni, émetten lenni. *P-gyűjt.*

VIGILI observare oculo: szemmel tartani. *Puky.*

VIGILIA: 1) ór. *Bar. vm. Pauly. Debr. Puky.* Órizet. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr.* Strázsa, émet. *Bar. vm. Órség. Fog. 2)* Ünnepe' estvéje. *Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr.* Ünnepest. *Fog.* Virrasztás, vigyázás, elöestve, éjjeli könyörgések. *Lex.*

VIGILIAE diurnae: nappali órök. *Szlem.*

VIGILIAE nocturnae: éji v. éjjeli órök. *Szlem.*

VIGILIAE nundinales: vásári órök. *Szlem.*

VIGILIAE tabernariae: kalmárbolti órök. *Szlem.*

VIGILIARUM praefectus: órnök. *Fog. Ornagy. Sztrok.* Fő-órmeister. *Perg.*

VIGERE: divatozni. *Fog.* Virítani, viránylani. *Sztrok.* Élénk lenni. *Kölcs.*

VIGOR: 1) divat. *Cur. Fog. Pauly. Debr. Puky. Szlem.* 2) Erő. *Fog. Debr.* 3) Siker. *Cur.* 4) Vidorság. *Sztrok.*

VIGOR juris: törvénykelet. *Perg.*

VIGORE cujus: mellynek crejénél fogva. *Fog.*

VIGOROSUS: divatos; sikeres. *Cur. Fog.*

VILIPENDERE: ócsárolni, becsmelni, kevésre becsülni. *Puky.*

VILIPENDIUM: ócsárlás, *Debr.* Becsmérlés. *Puky. Pauly.* Megvéteés. *Debr.*

VILITAS: olcsóság. *Szlem.* Silányság. *Sztrok.*

VILITAS absoluta: valóságos —; *Szlem.*

VILITAS relativa: csupa neve-

zetbeli, v. látszati, v. hasonlításbeli —; *Szlem.*

VILLA: 1) major. *Cur. Debr.* 2) Falu. *Cur. P-gyűjt. Szlem.* 3) Tanya, szállás. *Debr.*

VILLANUS: 1) majorbeli, 2) falusi. *Cur. Puky. P-gyűjt. Szlem.*

VILLICI: 1) birák. *Georch.* Helységek' birái, *Szlem.* 2) Majorosok. *Czöv.*

VILLICUS: falnagy, gereb, bíró. *Helt. Gazda. Szirm.*

VIM vi repellere: erőt erővel visszaverni. *Cur. Fog.* Az erőszakot erőszakkal elhárítani. *Puky.*

VINCIBILIS: meggyőzhető. *Cur. Puky.* (— ignorantia: nemtudás. *P-gyűjt.*)

VINCULA: vas. *Cur. I. Vinculum.*

VINCULA delinquentium: rabbilincs. *Debr.*

VINCULA mutuae necessitatis: kölcsönös viszonyú kapcsolatok. *Törv. czik.*

VINCULARIS poena: bánathér. *P-gyűjt.* Bánathéres büntetés. *Czöv.* Kötésbeli; *Szlem.*

VINCULARIS processus: kötésdij' megvételére indított per. *Debr.*

VINCULI poena: kötés' dija. *Debr.*

VINCULUM: 1) kötés. *Cur. Kölcs. Szirm. Puky. Pauly. P-gyűjt. Debr.* 2) Bánatpénz. *Cur.* Bánathér. *Puky. Pauly. Szirm. Georch. Czöv. P-gyűjt.* 3) Kötél. *Fog.* 4) Kötélék. *Debr. Fog. Mest.* 5) Bilincs, békó, nyüg. *Mest.* Rabkötél, rabláncz, tömlöcz. 6) Kötemény. *Fog.* (Ex vinculis citare: bilincsből idézni. *Debr.*)

VINCULUM matrimonii: házassági kötés. *Cur. Puky.* — Kötemény. *Fog. Egyh. ért. A'* házasság' kötele. *Lex.* Kötemény. *Telegdy.* Házassági kötélek. *Debr.*

VINDEMIALE obveniens: szüreti adó. *Czöv.*

VINDICARE: 1) büntetni, bosszulni, bosszút állani; 2) megmenteni, megszabadítani, öni, ol-

talmazni, védelmezni, védeni. *Lex.* Torolni, torlani. *Pázm.* 3) Visszavenni, visszaszerzeni. *Sztrók.* Megbosszúlni, megperelni. *Debr.*
VINDICTA: bosszúállás, bosszúállás. *Lex.* *Szirm.* Bosszú-üzés. *Pázm.*

VINDICTAE studium: haragtar-tás, bosszúállás. *Pázm*

VIOLARE aras: templomokat felverni. *Párizp.*

VIOLENTIA: sértés, bántás, ron-tás. *Fog.* Szegés. *P-gyűjt.* Szep-lősítés, szentségtelenítés. *Mest.* Erőszak-tétel. *Helt.* Törés. *P-gyűjt.*

VIOLENTIA corporis externa: te-temsértés. *Szlem.*

VIOLENTIA ecclesiae: templom' feltörése. *Cur.* *Puky.* — felvereté-se, v. töretése. *P-gyűjt.* Tem-plomon erőszak-tétel, templom-rablás, v. felverés, egyházsértés, v. törés. *Szlem.*

VIOLENTIA festi: ünneptörés. *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.*

VIOLENTIA immunitatis ecclesi-astisae: egyházi szabadosságnak, menedékségnak sértése. *P-gyűjt.*

VIOLENTIA litterarum missilium: levelek' feltörése. *Georch.* Kül-dött leveleknek megsértése. *Czöv.* Küldőlevél-sértés. *Szlem.*

VIOLENTIA praeepti: törvény-törés, *P-gyűjt.* — szegés. *Csapó.*

VIOLENTIA sedis judiciariae: szék-sértés. *Cur.* *Puky.* *P-gyűjt.* *Szirm.* *Debr.* *Márt.* Törvényszékbántás. *Fog.* Székbántás. *Puky.* *P-gyűjt.* *Georch.* Széktörés. *Szirm.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Törvényes ülésnek sér-tése v. megbántása. *Szirm.* Itél-b-szék' megbántása. *Czöv.* Törvény-szék-sértés. *Szlem.* Székrontás. *Kölcs.* Törvényszéktörés. *Helt.* Székszegés. *Veres.*

VIOLENTIA sedriae, I. **VIOLENTIA** sedis judiciariae.

VIOLENTIA sequenti silvarum: erdő' rekeszének feltörése. *Czöv.* Erdőzár-sértés, erdeizár' megsér-tése. *Szlem.*

VIOLENTIA poena: székbán-tás' terhe, v. bére. *Puky.*

VIOLENTIA sedis judiciariae poena: széksértés' dija. *Cur.*

VIOLENTIA contractus: alku-hitszegő. *Cur.* Alkuszegő. *Bar.* *vm.*

VIOLENTIA ecclesiae: templom-rabló. *Lex.* Templomokon erő-szaktevő. *Gánóczi.*

VIOLENTIA fidei: hitszegő. *Cur.* *Bar.* *vm.*

VIOLENTIA litterarum: levélfel-törő. *Cur.* Levéltörő. *Bar.* *vm.*

VIOLENTIA virginum: erőszak-tevő. *Cur.* Szep-lősítő. *Sztr.*

VIOLENTIA tractatum: eről-tetni az egyezkedést. *Vajd.*

VIOLENTIA tractatum: erőszakosan. *Cur.* *Fog.* Erőszakkal. *Fog.* Hatalma-san. *Puky.*

VIOLENTIA: erőszakoskodás. *Cur.* *Fog.* *Szirm.* Erőszak. *Fog.* *Kölcs.* *Kun.* *Márt.* *Moln.* Kén-szerítés. *Lex.* Hatalmaskodás. *Puky.* *Pauly.* *V-gyűjt.* *P-gyűjt.* Er-őszakosság. *Márt.* Erőhatalom. *Lex.* Erőszak-tétel. *Debr.* Hatal-masság. *Párizp.* Kiseb-b hatal-maskodás. *Szlem.* I. Actus mino-ris potentiae.

VIOLENTIA cum gentibus: nép-pel erőszakoskodás. *Cur.*

VIOLENTIA ex officiolatu: erő-szakodás tisztségből. *Cur.*

VIOLENTIA publica: megtáma-dás. *Cur.*

VIOLENTIA publica cum genti-bus: számos néppel való megtá-madás. *Szirm.*

VIOLENTIAE patrorum principa-lis: főerőszakoskodó. *Cur.*

VIOLENTIAE poena: hatalmas-ság' bére. *Georch.* Kiseb-b ha-talmaskodás' büntetése. *Szl.* *Czöv.*

VIOLENTIAE poena collectiva: az erőszakoskodásnak öszves bü-ntetése. *Cur.*

VIOLENTIAE poena singillati-va: az erőszakoskodásnak sze-mélyenként való —; *Cur.* — egyen-kénti, egyedies v. személyenkénti büntetése. *Csapó.*

VIOLENTIALIS: erőszakoskodási. *Fog.* Erőszakoskodásbeli. *Cur.* Hatalmaskodásbeli. *Puky. P-gyűjt.*

VIOLENTIALIS processus: erőszaktételei per. *Debr.* I. Processus violentialis.

VIOLENTUS: erőszakos, erőszakoskodó. *Cur. P-gyűjt.* Hatalmas. *Puky. P-gyűjt.* Hatalmaskodó. *Szlem. V-gyűjt. P-gyűjt.*

VIR: férfi. *Lex.*

VIRAGO: menyecske, férjfiné, asszony, hölgy. *Pázm.*

VIRES civium renitentes: hazapolgárok' ellent álló ereje. *Szlem.*

VIRES cogentes publicae: kényszerítő közérő. *Szlem.*

VIRES producentes: tenyésztő, vagy új értéket létrehozó erő. *Szlem.*

VIRGATIO: vesszőzés. *Puky. Pauly. Szirm. P-gyűjt. Szlem.* Vesszőcsapás. *Pauly. P-gyűjt. Szirm.*

VIRGINITAS: szüzesség. *Pázm.*

VIRGO: szüz. *Lex.* Szüzleány. *Pázm.*

VIRGULA: vessző, vonás. *Puky.*

VIRGULTUM: haraszt, csereshely. *Hel.* Bozót. *Sztrók.*

VIRILIS: férfias, férfiúi. *Lex.*

VIRILIS aetas: férfikor. *Lex.* Emberkor. *Pázm.*

VIRILITAS: férfiúság. *Pázm.*

VIRTUALE: fentartott. *V-gyűjt.* Várandó. *Georch. P-gyűjt.* Erényes. *Czöv.* Reménylendő. *Czöv. Szlem.* Reményleti, v. szülemlendő. *Szlem.* Biratható. *Vajd.*

VIRTUALE jus: reménylhetségi jus. *Cur.* Várandó igaz. *Puky.* Várandó, reménybeli jog. *Fog.* Várandósági jog. *Debr.*

VIRTUALIA bona: reménylhető—; *Cur.* Várandó javak. *Puky.* I. Bona.

VIRTUALIA jura: várandó igazok, jusok. *Pauly.*

VIRTUALIS: reménylhető. *Cur.* Várandó. *Perg.* I. Virtuale.

VIRTUALIS haeres: várandó, reménybeli örökös. *Fog.*

VIRTUALIS successio: várandó jog, v. örökség. *Fog.*

VIRTUALITAS: várandóság. *Debr. Fog.* Remény heliség. *Fog.*

VIRTUOSUS: mester (valamiben). *Puky.* Erős, erkölcsös. *P-gyűjt.* Mérész. *Horv. Erényes. Sztrók.*

VIRTUS: rény. *Kun. Kazinczy.* Erény. *Sztrók. Debr. Pauly. Puky. Kun.* Erkölcs. *P-gyűjt. Bar. vm. Puky.* Csellen. *Bar. vm.* Erkölcsi erő, v. tulajdonság, lelki erő. *Puky.* Erő. *Hel.* *Debr.*

VIRTUS civica: polgár erény. *Gr. Széch.*

VIRTUTE: erejénél fogva. *Fog.*

VIRTUTI deditus: erényteltjes. *Sztrók.*

VIS: 1) erő, 2) erőszak. *Cur. P-gyűjt. Puky. Fog.* Kényszerítés. *P-gyűjt. Czöv.* Erdőtetés. *Fog.* Kénytelenítés. *Szlem.*

VIS compulsiva: (*J. rom.*) reá bíró —; *Kölcs.*

VIS expulsiva: (*J. rom.*) kilökö erő. *Kölcs.*

VIS fluminis: vizszakasztás. *Cur.* Folyóviz' ereje. *Czöv. Szlem.* Víz-erő. *Ujfal.*

VIS publica: zenebona, lázadás. *Szlem.*

VIS pudicitiae illata: erőszak-tétel. *Cur. P-gyűjt. Szlem. Szirm.* Megszéplősítés. *Cur. P-gyűjt. Szirm.* Erőszakos paráznalkodás. *Szlem.*

VISARE: látásítani (látásított úti-levél). *Debr.*

VISITA: látogatás. *Szirm.*

VISITATIO: vizsgálat. *Cur. Puky.* Motozás. *Puky.* Látogatás. *Fog. Debr. P-gyűjt.* Fürkészzet. *Sztrók.* Vizsgálás. *Debr.* Megye-járás. *P-gyűjt.*

VISITATIO canonica: egyházi látogatás. *Fog. Debr. Szlem.* Egyházi vizsgálat. *V-gyűjt. Puky.* Megyejárás. *Georch. Pauly.* Egyházi megye —, *Puky.* Püspöki megye-vizsgálat, v. egyházak' látogatása. *Bar. vm.*

VISITATIO cassac : pénztár' vizsgálatja, *Cur.* — vizsgálása. *Puky.* — vizsgálás, v. vizsgálat. *Szlem.*

VISITATIO ecclesiastica : egyházi látogatás. *Czöv.*

VISIO : látás. *Lex.*

VISIO beatifica : boldogító látás. *Medgyesi.*

VISIO dei : az isten' színe' látása. *Pázm.*

VISIONARIUS : tüneménylátó, vakbuzgólkodó, rajzó. *Fejér.*

VISUM repertum : orvosi látlelet.

Cur. Puky. Kun. Fog. Orvosi vizsgálat. *Fog. V-gyűjt. Bar. vm.*

Georch. Márt. Puky. Pauly. Szemtanálta, szemlélet. *Bar. vm.* Megsértett test' megvizsgálása. *Péchy.*

Szemmel talált próba. *Uffal.* Vizsgálati tanulevél. *Szlem.* Orvosi tapasztalás. *Pauly. P-gyűjt.* Orvosi megvizsgálás *Szirm. Czöv.*

Orvosi szemlélet. *Debr.*

VISUS punctum : szempont. *Cur. Fog. Puky.*

VITA comite : éltében. *Cur.* Életközbé. *Sztrók.* Életbeli. *Vajd.*

VITA durante : mindéig. *Horv.* Mind éltig. *Pázm.*

VITAE insidiari : olálkodni valakinek élete után. *N. Fer.* Életének lest háynyi. *Sztrók.*

VITALISTICUS contractus : életeményi szerződés. *Debr.*

VITALITIUM : élelemadás. *Cur.* Életbér. *Fog. Kun. Stets.* Életemény, életemény pénz. *Debr.* Élelem-pénz, holtig járó fizetés. *Szlem.*

Élelemény, özvegyi tartás. *Bar. vm.* Tartás, élésmód, hajadoni tartás. *Puky.* Holtiglani ajánlat. *Fog.* Élelemdíj. *Kun. Stett.* Táp-pénz, tartás, hér. *Perg.*

VITALITIUS : élethéri. *Fog.*

VITAM ducere : életet viselni. *Pázm.* Éldegélni, élni. *Csapó.*

VITIARE : meghamisítani. *Cur.* Hibásítani. *Cur. Puky.* Meghibásítani, hibássá tenni. *Puky.*

VITIATUS : meghamisított. *Cur.*

VITIOSITAS : hiányosság, rom-

lotság, romlás, gyarlóság. *Lex.* Rosszaság, gonoszság. *Márt.*

VITIOSUS : gonosz, íeslett; gyarló, rossz, romlott, törvénytelenül választott; hiánypós, hibás. *Lex.*

VITIUM : gonoszság. *Lex.* Vétek. *Pázm.* Hiba, hiánosság, hamisság. *Debr.*

VITRICUS : mostoha-anya. *Huszt.*

Georch. Szlem.

VITUPERATIO : gunyolás, feddés, szidalmazás. *Lex.* Gyaláztétel. *Leteny*

VITUPERIA : szidalom. *Cur.*

VIVARIUM : vadaskert. *P-gyűjt. Debr. Georch. Szlem. Puky.*

VIVIDUS : élénk. *Fog.*

VIVUS : élő. *Fog.*

VOCABULI derivatio : szószármaztatás. *Puky.*

VOCATIO : hivattatás. *Debr.*

VOCUM formatio : szóképzés. *Puky.*

VOCUM pronunciatio : kimondás, hangmérseklés. *Puky.*

VOLLMACHT : meghatalmazás, hatalmazottság. *Fog.*

VOLUMEN : boríték. *Puky.* Tervület, köteg. *Debr.* Ömeg, öm. *Fog. Tekercs. Csapó.*

VOLUNTARIUS : önkényes. *Cur.* Akarat szerint való. *Puky.* Szándékos. *Enzs.* Önkénti, önkéntes. *Fog.* Készakaratu, szántsándékos. *Debr.*

VOLUNTAS : akarat. *Cur. Puky. Pauly.* Igyekezet, szándék. *Szirm.*

VOLUPTARIA aedificia : fényüzési épületek. *Debr.*

VOLUPTAS : kéj, kény. *Puky.* Gyönyör. *Fog.*

VOLUPTATUM sectatio : kényüzés. *Puky. Pauly.* Kéjkedés, kéjvadászás. *Csapó.*

VORMANN : előző. *Fog. Vált.*

VORMUND : gyám. *Fog.*

VORNAME : melléknév. *Fog.*

VORRECHT : előjog. *Fog.*

VORSCHLAG : javaslat. *Fog.*

VORTHEIL : fortély, jutány. *Fog.*

VORTHEILHAFT : jutányos. *Fog.*

VOTA centuriata : (*J. rom.*) fe-

lekezeti v. összes voksok. *Szlem.*
Százados szavazatok. *Kölcs.*

VOTA communia et suffragia: közértelem és szavazat. *Törv.*

VOTA diversa: különböző végszándékok. *Ujfal.*

VOTA majora: nevezetesebb voksok. *Czöv.* Voksok' v. szavak' többsége. *Szlem.* Nagyobb végszándékok. *Ujfal.*

VOTA paria: páros végszándékok. *Ujfal.*

VOTA saniora: józanabb, 's okosabb rész' voksai. *Czöv.* Voksok' v. ítélő szavak' józanabb fele. *Szlem.*

VOTA unanimia: megegyező voksok. *Czöv.* Közegyetértés, egyetértő voksok, 's szavak. *Szlem.* Egyakaratu végszándékok. *Ujfal.*

VOTA virilia: fejenként való voksok, 's szavak. *Szlem.*

VOTIFRAGUS: fogadás-szegő. *Pázm.*

VOTISARE: voksolni. *Cur. P-gyűjt. Puky.* Szavazni. *Fog. Kun.* Szót adni. *Puky. P-gyűjt.* Szavazolni. *Perg.*

VOTISATIO: voksolás. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. P-gyűjt. Szlem. Szirm.* Szavazás. *Kölcs. Fog. Itélkedés Bar. vm. Szóadás. Puky. Pauly. P-gyűjt. Szlem.* Szavazat. *Sztrók.*

VOTIS concordantibus: köz megegyezéssel. *Törv. czik.*

VOTORUM pluralitas: szótöbbség. *Törv.*

VOTUM 1) fogadás. *Cur. Pauly. V-gyűjt. Czöv. Puky. Debr.* Fogadástétel. *Mesz.* Fogadalom, fogadmány. *Fog. Felfogadás. Fajd.*
2) Voks. *Cur. Bar. vm. Pauly. Puky. Debr.* Szavazat. *Kölcs. Kun. Fog. Debr. Szó. Fog. Puky. Cur.* Szózat. *Fog. Itélkedés. Bar. vm.*
3) Kivánság. *Fog.*

VOTUM expressum: kimondott végszándék. *Ujfal.* Szóval kifejezett vélemény, 's voks. *Szlem.*

VOTUM manifestum: nyilván-
TÖRV. TUD. MŰSZÓTÁR.

ságos, 's nyilván kifejezett vélemény, 's voks. *Szlem.*

VOTUM occultum: titkos vélemény, 's voks. *Szlem.*

VOTUM tacitum: elveszteglett végszándék. *Ujfal.* Tettből érthető vélemény, 's voks. *Szlem.*

VOTUM castitatis: (*J. can.*) szüzességi fogadás. *Czöv.* Szüzesség - fogadás. *Szlem.*

VOTUM castitatis simplex: (*J. can.*) együgyü —; *Georch.* Egyszerű szüzesség - fogadás. *Szlem.*

VOTUM castitatis solenne: szerzetes-fogadás. *Georch.* Szüzességi diszes —; *Czöv.* Ünnepi, v. szerzeti szüzesség - fogadás. *Szlem.*

VOTUM consultativum: tanácskozó voks, *Cur. P-gyűjt. Szlem. Pauly.* — szó. *Fog. Puky.* Véleményadás. *Szlem.*

VOTUM decisivum v. decisorium: határozó —; *Cur. P-gyűjt. Puky. Pauly.* Elhatározó —; *Fog. Szlem.* Végező —; *V-gyűjt.* Meghatározó végszándék. *Ujfal.*

VOTUM et sessio diaetalis: országgyűlési ülés és szavazat. *Törv.*

VOTUM informativum: értesítő voks. *Cur. Puky. V-gyűjt.* Tudósító —; *Pauly. P-gyűjt. Ujfal.* Felvilágosító szavazat. *Ens.*

VOTUM monasteriale: szerzetes fogadás. *Egyh. ért.*

VOTUM separatum: külön szavazat. *Kölcs.*

VOTUM, seu suffragium: ítélő szó. *V-gyűjt.* Válaszszó. *Mest.* Vélemény, véleményadás. *Szlem. 1.* *Votum.*

VOTUM simplex: egyszerű fogadás. *Cur.*

VOTUM solenne: szerzetes fogadás. *Cur. Pauly. Puky.*

VOX: szavazat, voks. *Cur. Szó. Fog. Puky. Szirm.*

VOX praconica: poroszló üvöltés. *Helt.*

VULGARE pretium: közönséges ár. *Dien.*

VULGARES: köz, v. al rendbeli emberek. *Szlem.*

VULGARIS: közönséges, köznépi. *Debr.*

VULGO: közönségesen. *Cur. Puky. Debr. Szirm.*

VULGUS: köznép, község, közember. *Lex. Pórnép. Debr.*

VULGUS imperitum: tudatlan község v. pórság v. parasztság. *Pázm. Oktalan köznép. Sztrok.*

VULNERARE: sebesíteni, sérteni, károsítani. *Pázm. Sebhetni. Kász. Sebzeni. Csapó.*

VULNERATIO: megsebesítés. *Cur. Szirm. Márt. P-gyűjt. Szlem. Puky. Sebütés. Kölc. Sértés, sebesítés. Mokr. Párizp. Sebzés. Ens. Csapó.*

VULNUS: seb. *Cur. Puky.*

W.

WAARE: áru, kelme, portóka. *Fog.*

WAARENLAGER: árutár. *Kun.*

WAHLMANN: választó polgár. *Kun.*

WAHN: ábrány, téboly, tébolygás. *Kun.*

WASCHGOLDERZ: mosott aranyércz. *Sztrok.*

WASCHRECHT: mosási jog. *Sztr.*

WECHSEL, Wechselbrief; váltó, váltólevél; Cambium, Cambiales, Campsoriales, Collybus; literae cambiales, v. campsoriales. *Vált. Fog.*

WECHSELABSCHRIFT: l. Wechselcopie.

WECHSELBETRAG: váltóérték, váltó' értéke, váltóbeli pénzmenyiség. *Vált. Csász.*

WECHSELBRIEF: l. Wechsel.

WECHSELBÜRGE: váltói kezes; Expromissor. *Vált.*

WECHSELCONTRACT: váltókötés, váltószereződés. *Fog.*

WECHSELCOPIE, Wechselabschrift: váltó' mása, v. másolata; Copia cambialium. *Vált. Váltomás. Csász.*

WECHSELCOURS: váltófolyam;

cursus cambialis. *Vált. Császár. Váltóbecs. Kun.*

WECHSEL-EIGENTHÜMER: l. Wechselinhaber.

WECHSELEXEMPLAR: váltó' példánya, váltópéldány; exemplar cambialium. *Vált. Csász.*

WECHSELFAEHIGKEIT: váltóképesség; capacitas cambiaria. *Vált. Csász. Fog.*

WECHSELGEBRAUCH: váltószokás; consuetudo cambiaria. *Vált. Csász.*

WECHSELGERICHT: váltóbíróság, váltótörvényszék. *Kun.*

WECHSELGESCHAEFTE: váltói ügyek, váltókkali kereskedés; negotiatio, quaestus cambiarius, cum cambialibus exercitus, collybus. *Vált. Csász.*

WECHSELGESETZBUCH: váltótörvénykönyv; Codex cambialis. *Vált. Csász.*

WECHSELGLAEBIGER: intézvényes, váltóhitelező; Remittens, creditor cambiarius. *Vált.*

WECHSELINHABER: váltótulajdonos, váltóbirtokos; cambialium proprietarius; Wechseliegenthümer. *Vált.*

WECHSELMÜNDIGKEIT: váltóképeség. *Fog.*

WECHSELNOTAER: váltójegyző; Notarius cambialis. *Vált.*

WECHSELORIGINAL: eredeti váltó; cambiales originales. *Vált. Csász.*

WECHSELPFAND: váltózalog; váltói zálog; pignus cambiarium. *Vált. Csász.*

WECHSELPFLICHT; Wechselverbindlichkeit: váltói, váltójogi kötelezés, váltóbeli tartozás. *Császár.*

WECHSELPLATZ: váltópiacz; emporium cambiarium. *Vált.*

WECHSELPROCESS: váltóper, váltóügy; processus, causa camb. *Vált. Csász.*

WECHSELPROVISION: váltódíj; provisio cambiaria. *Vált.*

WECHSELRECHT: váltójog; jus cambiale, cambiarium. *Vált. Fog.*

WECHSELRECHTLICH: 1) váltói, váltóbeli, váltójogi, váltójog szerinti; 2) váltóilag, váltójogilag. *Csász.*

WECHSELSCHULDNER: váltóadós; debitor cambiarius. *Vált. Csász.*

WECHSELSTRENGE: váltószigor, váltójogi szigorúság; rigor cambiarius. *Vált.*

WECHSELVALUTA: l. Wechselbetrag.

WECHSELVERBINDLICHKEIT: l. Wechselflicht.

WECHSELVERTRAG: váltószereződés; váltói, váltóbeli szerződés, váltókötés; contractus cambiarius. *Vált. Csász.*

WECHSLER: váltóüzér. *Fog.*

WEISARTIKEL: kérdő v. kérdés-pontok; deutri puncta. *Vált. Csász.*

WERBUNG: toborzás. *Fog.*

WERKTAG: köznap, dologtevő nap; dies feriatas. *Vált. Császár. Munkanap. Csapó.*

WIDERWAERTIG: ellenzetes, undoros, visszataszító. *Kun.*

WILLKÜHR: önkény. *Kun.*

WIRKUNG: hatás; foganat, siker. *Kun.*

WOLLUST: kéjgyönyör. *Kun. Csapó.*

WOLLÜSTLING: kéjencz. *Kun. Csapó.*

X.

XENIUM: ajándék, tisztelet, megtisztelés. *Bar. vm.*

XENODOCHIUM: ispitály, aggvénház, elnyomorodtak' háza, ven-

dégfogadó. *Bar. vm. Szegények' háza, gyámolító ház. Szlem.*

XYLOGRAPHA: fametszet, fa-nyomat. *Kun.*

XYSTUS: csarnok. *Sztrók.*

Z.

ZAHLUNG : fizetés; solutio. *Vált. Csász.* Fizetmény. *Fog.*

ZAHLUNGSEINSTELLUNG : fizetésszünet; solutionis suspensio. *Vált. Csász.*

ZAHLUNGSTERMIN : fizetési határidő; terminus solutionis. *Vált. Csász.*

ZAERTLICH : gyengéd. *Kun.*

ZAERTLICHKEIT : gyengédség. *Kun.*

ZECHINI : velencei arany. *Puky.*

ZEITSCHRIFT : folyóirat, időszak-irat. *Kun.*

ZELARE : buzgólkodni. *Puky. Pauly.*

ZELOSUS : buzgó. *Bar. vm.* Lelkes igyekezetű. *Debr.*

ZELOTES : buzgólkodó. *Bar. vm.*

ZELOTYPHA : szerelemfáltás. *Cur. Debr. Bar. vm.* Irigy bánat. *Bar. vm. Puky. Pauly.* Férj- v. nőfáltás. *Debr.* Félték, féltőség. *Pauly.* Féltékenység. *Sztrók. Kun.* Buzgó szerelem. *Szirm.*

ZELOTYPUS : szerelemfáltó. *Cur.* Féltő, féltékeny, nőfáltó. *Puky. Pauly.*

ZELUS : buzgóság. *Bar. vm. Pauly. Debr.* Vallási buzgóság. *Sztrók.* Buzgalom. *Ens.* Lelkesedés. *Csapó.* Lelkes igyekezet. *Debr.*

ZELUS nationalis : nemzeti buzgóság. *Puky.*

ZENITH : tetőpont. *Kun.*

ZERUS : cifra. *Puky.*

ZETTEL : jegyzék; Schaedula. *Vált. Csász.* Jegy, levelke. *Fog.*

ZINS : l. Verzugszinsen.

ZINSFUSZ : kamatláb. *Fog.*

ZODIACUS : jeltartó. *Puky.* Nap' útja. *Szilas.* Állatöv. *Kun.*

ZOILUS : rágalmazó. *Bar. vm.*

ZOLL : adó, vám. *Fog.*

ZOLLVEREIN : vámegyesület. *Fog.*

ZONA : 1) sinór, 2) éghajlat, égv. *Debr.*

ZONA tannabea cinctus : kender madzaggal ovedzett. *Szirm.*

ZONA pellicca : szijov. *Puky.*

ZONA torrida : piritó hévöv. *Puky.*

ZOOGRAPHIA : állatok' leírása. *Puky.*

ZOOLOGIA : állatok' esmérete. *Puky.* Állattan, állattudomány. *Kun.*

ZOOLOGUS : állatokat esmérő. *Puky.* Állatász, állattudós. *Kun.*

ZUVORKOMMEND : előzetes, megelőző. *Kun.*

ZWILLING : iker, ikrék. *Kun.*